RB 263/2

Pomeriũ Sermonũ De Beata virgine. Vel Stellariũ Corone beate virginis.

Et eſt in duodecim libellos partitũ.

i	De Annũciatione		xi	
ij	De Viſitatione		xlij	
iij	De Purificatione		lviij	
iiij	De Conceptione		lxxiiij	
v	De Natiuitate	beate vir	lxxxiiij	fo-
vj	De Bñdicto noĩe	ginis Ma	xcix	lio
vij	De Vita ꝛ opatiõe	rie	cix	
viij	De Virginitate		cxxiiij	
ix	De Charitate		cxlij	
x	De Aſſumptione		clij	
xj	De Priuilegijs ꝛ dignitate		clxxx	
xij	De Seruitute ꝛ cultu deuoto ei a nobis exhibendis.		cxciiij	

cartusię Romanę.

Tabula operis Alphabetica

In nomine do

mini ieſu ⁊ ſanctiſſime ṽginis Marie ma-tris eius. Incipit tabula ꝺ ꝯtentis in hoc ope ſm ordinē alphabeti.

Aron virga fructifera quō fi-guravit chr̄i ꝯceptionē. lib. ij. pte. j. arti. ij. ca. iij.

Abigail placando dauid mu-neribꝫ quō figurauit beatā virginē Ma-riā placantē deū. li. xij. pte. ij. ar. iij. §. vj

Abſtinentia tribꝫ cauſis eſt facienda li. vij pte. ij. ar. iij. ca. vij.

Abſtinentia btē marię virginis quō p̄cel-lit alioꝝ abſtinentiā. ibidem.

Actiua marię quō p̄cellit aliorum actiōes meritorias. li. vij. pte. ij. ar. j

Actiua marię vita ſignificaꝛ in euāgelio p Martham. li. x. pte. iiij. ar. j.

Admirabanꝛ angeli de marię aſſumptiōe triplici cā. li. x. pte. j. circa thema.

Adoptari a chr̄o p̄ cęteris meruit ioānes li. iij. pte. iiij. ar. ij. ca. iij.

Adoratione quali ſit adorāda mater dei: maiori q̄ꝫ crux chr̄i. li. xij. par. j. ar. j.

Aduocati ſapiētia ſūme claret in maria li. vij. pte. iij. ar. ij. poſt mediū

Amauit deus beatā mariā p̄ toto mundo li. ij. pte. iij. ar. ij. ca. iij. añ mediū.

Amor quō animā tranſformat in amatuꝫ li. x. pte. j. ar. iij. ca. ij. §. ij.

Amoris ſeraphici quinqꝫ ſunt ꝓprietates. ibidē. ca. iij. §. iij.

Amica dei chariſſima merito dicitur bea-ta maria. li. vj. par. ij. ar. ij. §. j.

Angeli in ſtatu prime ꝯditionis habuerūt cognitionē de chr̄o. li. v. p. j. ar. iij. ca. j.

Angeli cadentes redimi p chr̄m quare nō debuerūt. li. j. par. j. ar. ij. ca. j.

Angelica natura vtrum creari debuerit li bro. j par. j. ar. j. ca. j.

Angelica ruina ex hoībꝫ debuit reparari ibidem ar. ij. in principio.

Angelice legationis hiſtoria li. j. p. vj. art.

Angelꝰ incarnationē chr̄i annū (iij. ca. ij ciās de q̄ ordie fuerit. li. j. p. iij. ar. j. ca. iij

Angelus iſte annūcians vtrū fuerit ſūmꝰ inter alios. ibidem.

Angelus vnus nō plures debuerūt annun-ciare chr̄i conceptū. ibidem. ca. iiij.

Angelus iſte apparens quid facientē rep-perit virginē ibidē. arti. ij. ca. ij.

Angelus qualiter ſituatam repperit virgi-nem. ibidem. ca. iij.

Angelus vtrū corporaliter vel intellectu-aliter apparuerit. ibidem. c. fina.

Angelus in quali ſpecie apparuerit ṽgini ibidem ar. iij. ca. j.

Angelus in annūciatione dn̄ica. xij. condi-tiones honorificas obſeruauit. ibidem

Angelus quare nō apparuit in ſpecie mu-lieb̄ri. ibidem ca. ij

Angelus ꝙ in ſpecie iuuenili debuerit ap-parere virgini. ibidem. ca. iij.

Angelus in quali veſte apparuit virgini: ibidem. ca. iiij.

Angelus ꝙ genuflexo ſalutauerit virginē ibidem ca. v.

Angelus ſalutādo q̄re nomē ꝓpriū virgini tacuit: grā plenā noīando. ibidē. ca. vj.

Angelus iſte qua hora virgini apparuit ⁊ qua hora receſſit. li. j. par. vj. ar. ij. ca. ij

Angelus nobiliſſimꝰ miniſtrādo cuſtodi-uit mariā ꝺ īfimo choro vſqꝫ. ſ. ad tēpus ꝯceptionis chr̄i ⁊ poſtea gabriel obſequi-oſe cuſtodit. li. v. pte. ij. ar. j. in fine.

Angelus gabriel ꝓuocauit alios angelos ad gaudēdū de chr̄i natiuitate: oēs q̄ꝫ mox deſcēderunt angeli ad adorandum chr̄m li. iij. par. j. art. iij. ca. j. §. ij.

Angelus vtrū magis obligaꝛ ſeruire bea-te virgini q̄ꝫ hō li. xij. pte. j. ar. j.

Anima in quo loco vel mēbro extimaꝛ eſſe. in homine. li. iij. par. iij. ar. ij. ca. iiij.

Aīa beate marie q̄ꝫ mira dignitate eſt cre-ata. li. v. par. ij. ar. ij. ca. v. ⁊ ſequentibꝫ.

Anima beate marie ꝙ maxima dei poten-tia ⁊ ſapīa ſit creata. li. v. p. iij. ar. j. p totū.

Aīa hūana ꝙ p̄ ceterꝫ creaturꝫ maiori dei ꝯſilio legiꝛ creata. ibidē poſt mediū

Anime ſctōꝝ ducunꝛ i celū ab angelis va-rio honore. li. x. par. iij. ar. ij. §. iij.

Animalia plurima generari dicuntur ſine mare. li. viij. par. j. ar. iij. ca. x.

Anno mūdi quoto chr̄s eſt icarnatus li. j. pte. vj. ar. ij. ca. ij. añ mediū.

Annūciatio dn̄ica quare debuit fieri virgi-ni. li. j. par. iij. ar. j. ca. j.

Annūciatio dn̄i q̄re nō p ꝓphetam vel ho-

A B C

minē ſed p angelū debuit fieri.ibidē.ca.ij
Annūciata eſt btā virgo maria ab angelo
ſuis parētib9.li.v.par.j.ar.iij.c.xj.
Appellari dei mater debuit ꝓprio noīe ma
ria ꝛ nō alio.li.vj.par.j.ar.j.ꝑ totū
Appellaꝛ btā maria in ſcripturꝭ.vij.digniſ
ſimis cognoib9.li.vj.pte.ij.ar.ij.
Arca teſtamenti quō figurauit beatā virgi
nē mariā.li.xj.pte.j.ca.j.in fi.
Arcus in nubib9 quō pfigurauit btām ma
riā.li.xj.pte.ij.ca.ij.
Aſſociatio hoim in celo ad ordines ange
loꝝ.li.x.par.ij.ar.j.ca.iij.§.iij.
Aſtare a dextris chr̄i in celo dr btā maria
Aſſumpta corpe ꝛ aīa in celū (ibidē.c.j.
pbaꝛ btā maria.li.x.pte.j.ar.iij.
Aſſumpta ē btā maria i thronū celeſtꝭ di
gnitatꝭ triplicꝭ.li.x.pte.ij.ar.j.
Aſſumpta eſt btā maria ad triplex officiū
honorabile.ibidem.ca.j.
In aſſumptiōe laudabaꝛ a celeſti curia be
ata maria multꝭ modis.ibidem ar.iij.ac
etiā pte.v.arti.ij.
In aſſumptiōe vtrū oēs celeſtes ſpūs exi
erit obuiā ꝟgini.li.x.pte.iij.ar.ij.
Aſſūptiōis.xij.gaudia enūeranꝛ.li.x.p.iij
Aſſūpta eſt btā maria q̄to āno vel (ar.iij.
q̄ menſe ꝛ die.li.x.pte.v.ar.j.ca.j.
Aſſumptionis btē marie atq3 mortis ꝛ ſe
pulture hiſtoria.ibidē per totū.
Aue maria freq̄nter peroratū honorificat
marie deuotos ptꝫ ꝑ miraculū ſcriptum
li.j.pte.iij.ca.iij.ꝛ li.xij par.vlti.ca.vj.in
Itē liberat a dānatiōis ſnīa in (pncipio
mortis hora.li.xij.pte vlti.ca.vij.miracu
lo.ij.ꝛ ibidē ca.x.miraculo.j.
Aue maria effugat demonū nocumēta ibi
dem ca.xij.miraculo.j.
Itē aue maria ꝯcludēdo ſic: ꝟgo bñdicta
eſto mihi adiutrix ꝛc̄.valet ibidē mira.ij.
Itē ꝯcludēdo ſic:ſancta maria mater dñi
ieſu ora ꝛc̄.valet li.j pte.iij.in fine.
Aureolā martyrij pcelleter habet btā ma
ria.li.iij.pte.ij.ar.iij.per totū.
Aureolas pdicatoꝝ ꝛ ꝟginū pcellenter ha
bet maria li.x.pte.ij.ar.ij.§.iij.
Auroreꝫ ꝓprietates figurātes btām mariā
li.v.pte.ij.ar.j.circa pncipiū.
Auxiliari beatā mariā omnibus ad eā cō
fugientib9 ꝓbaꝛ.xij.rationib9.li.xij.parte.
ij.ar.iij.per totum.

Sequitur de littera B

Baptiſmi grām ꝯſeq̄ pt puer ſi iuoꝛ
b ceꝛ ſup eū tpe ſue nitans marie no
mē ꝛ gratia.li.v.p.ij.ar.j.§.ij.
Beati pdicanꝛ audiētes ꝟbū dei ſic ꝛ ma
ria.li.xij.par.j.in pn̄n.
Beatificanꝛ vel btā dicunꝛ marie vbera ꝛ
venter merito.ibidem circa thema.
Benedicentes beatā mariā benedicūtur
a deo.ibidē.ar.ij.ca.ij.§.v.
Benedicere debemus ſingula mēbꝛa ma
rie ꝛ hoc placet ſibi.ibidē ca.iij.in fine
Bñdicta tu in mulierib9 ꝯueniēter dictꝫ
eſt ab angelo ē maria li.j.pte.v.ar.ij c.v.
Benedicta tu ꝑ mulierib9 q̄re nō eſt dictū
ꝛ quid importat hoc dictū.ibidē.
Benedictio marie pcellit oīm angeloꝝ et
ſctoꝝ bñdictionē li.ij.pte.j.ar.ij.ca.ij.
Benedictio marie tā ex pte corpis q̄ aīe
declaraꝛ.ibidem ca.j.
Bñdicunꝛ a deo in pñti tria genera hoim
ꝛ ꝑ ꝯñs ſūme bñdicta maria.ibidem.
Bona oīa cū dei ſapia quō venerūt in vir
ginē mariā.li.xj.pte.j.ca.vij.circa finem.
Bona.vij.pdidimus in adā q̄ felici9 recu
peramim9 ꝑ mariā.li.viij.p.j.arti.ij.§.v.
Bonitas dei eſt cā creaturaꝝ.li.j.p.j.ar.
j.ca.j.et.ij.
Bona quib9 melioꝛa ī mūdo fieri neq̄unt
li.j.pte.ij.ar.iij.ca.vij.

Sequitur de littera C

Antico nouo dbuit maria laudare
c deū p chr̄i icarnatōe.li.ij.p.iij.i pn.
Canticū marie quō pcellit alia cā
tica.ibidem.ar.j.
Cantico in ipo maria laudat deū.xij.mo
dis ibidem.ar.ij.
Cāticū marie ē glīoſū deo ꝛ ipi matri dei
Cāticū marie q̄re debuit i9 (ibidē ꝑ totū.
cipi ꝑ h̄ ꟝bū magnificat ꝛ q̄re addiꝛ aīa
Cātico i ipo ꝑ ſinglos (mea dñm.ibidem
ꝟſus q̄ſtiones ponunꝛ circa lrām. ibideꝫ.
Cāticū marie deuoti9 porare vel audire i
In cātico ma (veſpis ē vtile.ibidē.ar.iij
rie quō includūꝛ pꝫ nr ꝛ aue maria. ibidē

C

Canticum marie ɔtinet. vij. ſacrificia oris deo exhibenda. li. xij. pte. j. ar. ij. ca. ij.
Caput ſerpentis quō cōtriuerit btā maria li. v. p. ij. ar. j. circa auroꝛe ꝓprietates.
Charitas ad deū ſūma fuiſſe ꝓbat in beata maria. li. ix. pte. j. ar. j.
Charitas ꝟginis in via an excellerit charitatē btōꝝ in patria. ibidem ar. ij.
Charitas ꝟginis. xij. gl'oſis circūſtātijs ē ſublimata. ibidē ar. iij.
Charitas ſūma habuit iclinare deū ad hu
Charitas marie ɔmanādū. ibidē. c. iij. §. fi. ad ꝓrimū. vide infra vbi Dilectio.
Carnē ſumere quare decuit deū de femia q̄ aliūde. li. v. pte. j. ar. j. ca. ij.
Caſtellū qd̄ intraſſe legit Jeſus quō figurauit mundū. li. x. par. iiij. ar. j. §. ij.
Caſtitatē cōſeruat btā maria ſuis deuotis li. xij. par. vl. ca. iiij.
Celeſtis curia tota delectat in pſentia Marie tripl'r. li. x. pte. ij. ar. ij. §. ij.
Celi poꝛta ⁊ feneſtra ⁊ ianua alti regis q̄re dr̄ maria. li. xj. pte. j. ca. x.
Certificari d̄ ſalute pōt quis q̄druplicīter li. xij. par. ij. ar. j.
Certitudo charitatis ⁊ grē quō precellebat alioꝝ certitudinē li. ix. p. j. ar. iij. ca. j.
Ciuitas ſupna ꝟſus quā pte celi ſit. li. x. p. ij. ar. j. ca. iij. dubio occurrenti.
Cōmēdādo chr̄s diſcipulū mr̄i q̄re nō cōmēdauit noie ſerui. li. iij. p. iiij. ar. ij. ca. iij.
Cōmēdare q̄re voluit chr̄s moriēs matrē diſcipulo. ibidē ca. ij.
Cōmunicatio paſſionis chr̄i ſoli marie eſt donata. li. xj. pte. j. ca. ix.
Cōmunicātes fideles vtrū eq̄ pfecte ſuſcipiāt chr̄m ſicut maria i vtero. ibidē. c. vj
Cōplexio puriſſima ⁊ optima fuit in Maria. li. v. p. ij. ar. ij. ca. iiij. et par. iij. ar. ij.
Compꝛhēdere plenitudinē grāꝝ ⁊ pfectionū marie an poſſit aliq̄ alia creatura. lib. xj. par. ij. ca. xij.
Conceptio chr̄i q̄ debuit fieri in ciuitate ⁊ nō extra. li. j. p. vj. ar. j. ca. j.
Conceptio chr̄i q̄ debuit fieri in Galilea. ibidem ca. ij.
C, in Nazareth ⁊ nō in tēplo fieri debuit ibidem ca. iij.
C, ſit ſūme amabilis: admirabilis: ⁊ vtilis. li. j. pte. vij. in pn.
Cr magis attribuit ſpūiſancto q̄ alijs pſonis. ibidem. ar. j. ca. iij.
C, eā tota trinitas ē opata. ibidē. ca. ij.
C, in ea facte ſunt q̄ttuoꝛ pfectiōes in inſtanti. ibidem ar. ij. ca. ij.
C, in eius inſtanti chr̄s fuerit minoꝛ coꝛpoꝛaliter ceteris. ibidem.
Conceptio marie q̄ debeat feſto celebrari. li. iiij. par. j. ar. j.
In conceptiōe maria fuit pſeruata ab oꝛiginali pctō. li. iiij. p totū.
Concepit felici⁹ maria chr̄m mente q̄ carne: ⁊ quō. li. j. par. vij. ar. ij. ca. j.
Cōcupiſci carnaliter nō potuit maria: q̄uis fuerit pulcerrima. libꝛo. v. par. ij. art. ij. ca. iij.
Condicionaliter intelligēde ſunt dei pꝛomiſſiones ⁊ cōminationes in ſcripturis. li. xij. par. ij. ar. j.
Conferebat in coꝛde maria dicta ꝓphetaꝝ cum euangelicis ſcriptis. libꝛo. xj. parte. ij ca. xij.
Confeſſionem vtꝝ aliq̄n fecerit maria: ⁊ q̄lem. libꝛo. vij. parte. j. ar. ij. vide de Penitentia.
Confeſſionem in extremis facere nō valētibus ſuis ſubuenit maria. li. xij. par. vlt. ca. x. miraculo. j. ij. et. iij. et ibidem ca. vlt. in fine.
Confirmata fuit maria in grā adeo vt nūq̄ poſſet peccare. li. viij. pte. iij. ar. j.
Confugientes deuote ad Mariā ſecuritatem habent de auxilio. libꝛo. xij. parte. ij. arti. iij.
Cōfuſionē deuitare facit maria ſuis deuotis. li. xij. par. vlt. ca. iij.
Congruētie incarnatiōis chr̄i aſſignāt. xij li. j. par. j. ar. iij. ca. iij.
Conſeruat mūdus a deo ꝓpter amoꝛē marie. li. xj. par. ij. ca. ij
Conſolat maria ſuos deuotos tpe moꝛtis li. xij. pte. vl. ca. v.
Cōſummat mundi pfectio p btām ꝟginē. li. xj. par. ij. ca. ix.
Cōtēplatio marie excellebat alioꝝ ɔtemplationē viatoꝝ. li. vij. par. ij. ar. ij.
Cōtēplatiua marie ſignificat in euangelio p magdalenā. li. x. par. iiij. ar. ij.
Contemplationē excellētē habuit maria etiā in vtero matris exiſtens. ibidem. §. j.

Corone.xij. deſcribunt̃ qb; maria eſt excel lent̃ coronata in celis.li.x.pte.iij.ar.iij.
Corp⁹ btē marie ꝙ fuerit nobiliſſimū:pfe ctiſſimū ⁊ pulcerrimū.li.v.par.iij.art.ij.
Itē q̃lis ſtature fuerit:an carnoſa vel maci lenta.ibidē.ca.j.
Itē qualis coloꝛis i cute:capillis:⁊ oculis ibidē.ca.ij.
Item q̃lis decoꝛis ⁊ foꝛmoſitatis ꝑ ſingu la mēbꝛa.ibidem.ca.iij.
Creare quare voluit deus mundū quē ſci uit ruiturū.li.v.pte.j.ar.j.ca.j.
Creare voluit deus mūdū ꝓncipali⁹ ꝓpter chꝛīm ⁊ mariā.li.xj.pte.ij.ca.ij.
Creatura pura an potuit ſatiſfacere ꝺ pec cato hoīs.li.j.par.j.ar.ij. ca.ij.
Crux chꝛi vtrum mag; debeat adoꝛari q̃ꝫ maria ꝟgo.li.xij.pte.j.ar.j.
In cruce chꝛis pendēs quō pietatē exhibu it matri:diſcipulo:et ſctis mulierib;. Et q̃re tūc non noīauit matrē ſed mulierē ipam ꝟginē li.iij.ꝑ.iiij.ar.ij.de Dama/ ſceno miraculū vbi Joannes.

Sequitur de littera D.

Damnatiōis ſniaꝫ euadere facit ma ria ſuos.li.xij.pte.vi.ca.x.
Decoꝛ mēbꝛoꝝ marie.lib.v.ꝑ.iij.
Dei faciē an viderit maria.li.ij.ꝑ/ te.ij.ar.iij.§.iij. (ar.ij
Dei fili⁹ q̃ꝫdiu differre debuit incarnatio/ nē.li.j.pte.j. ar.iij.
Dei regnū eſt cōdiuiſū marie.li.x.ꝑ.ij. ar. Dei genitrix ꝟgo defendit nos (j.ca. ij ab hoſte maligno.de h̄ miraculū.li.xij. pte.vi.ca.viij.in fine.
De⁹ debuit incarnari ⁊ ſolus potuit ſatiſ/ facere ꝑ hoīs pctō.li.j.ꝑ.j.ar.ij.ca.ij.
De⁹ vtꝝ potuerit btāꝫ mariā facere meli oꝛē q̃ꝫ fecit.li.j.pte.ij.ar.iij.ca.viij.
Deus nō eſt mutat⁹ nec diminut⁹ nec di/ uiſus in incarnatiōe.li.j.ꝑ.vij.ar.ij.ca.iij
Deſponſata ꝟgo debuit chꝛīm cōcipe.li.j. par.vj.ar.iij.ca.j.
Deſpōſari quō potuit maria manēte ꝟgi/ nitat̃ ꝓpoſito.ibidē.⁊ li.viij.ꝑ.ij.ar.j.
Deſpōſationis ꝟginis marie modus ⁊ hi/ ſtoꝛia.ibidem ſcꝫ li.j.par.vj.⁊c̄.
Diabolus vel dēmō vtrū potuerit cogno ſcere ꝟginitatē marie p⁹ partū.li.iij.ꝑ.j. ar.j.§.finali.
Itē ptās ei⁹ quō ſit cōtrita vel debilitata ꝑ chꝛīm.li.ij.ꝑ.iij.ar.ij.c.viij.circa mediū
Itē vtꝝ videat̃ ab aīa ſtatim poſt ſepatio nem a coꝛpe.li.x.pte.j.ar.ij.in fine
Itē nocumēta ei⁹ effugat maria a ſuis de uotis.li.xij.pte.vi.ca.viij.
Itē a ptāte ei⁹ liberat maria cōfugientes: etiāſi foꝛēt adiurati.ibidē ca.x.mira.iij.
Diligere vel dilectio quō trāſfoꝛmat aīaꝫ in dilectū.li.ix.par.j.ar.iij.ca.ij.§.ij.
Dilectio pꝛoximi ꝙ fuerit excellētiſſima ī maria.li.ix.par.ij.ar.j.§.j.
Item vtꝝ oēs equaliter:vel q̄s mag; dili gat maria.ibidē.§.ij.⁊.iij.
Itē de dilectione materna ꝟginis erga ho mines.ibidē ar.ij. ⁊.iij.
Itē vtꝝ maria plus diligat hoīes q̃ꝫ ange los.ibidem q.iij.
Dilectiōis btē marie ad homīes ſigna vel effect⁹.xij.ibidē.iij.
Diligere vtrū plus tenet̃ hō dei matrē q̃ꝫ ſeipm.li.xij.pte.j. ar.j.
Diſpēſatio oīm grāꝝ ſpūſſcti hominib; in mundo fit ꝑ mariā ſolā. Et quō hāc di/ gnitatē participauit a chꝛō vt ſibi attri/ buat̃.li.xj.pte.ij.ca.viij.
Diſtantia q̄ta putat̃ a phis inter celum ⁊ terrā.li.v.par.ij.ar.j.§.iij.
Doloꝛ ſumm⁹ fuit in ꝟgine de chꝛi paſſio ne.li.iij.par.ij.ar.j. ⁊.ij.
Doloꝛ compaſſionis i ꝟgīe vtꝝ fuerit mi/ xtus gaudio vel amoꝛe:⁊ quō. ibidem.
Doloꝛis acerbitas augebat̃ ex duodecim cauſis in ꝟgine.ibidem.
Doloꝛ marie vtruꝫ fuerit acerbioꝛ doloꝛe martyꝝ coꝛpali.li.iij.ꝑ.iij. ar.j.
Doloꝛ marie ex.xij. ꝯſiderationib; doloꝛ; chꝛi incōpꝛehēſibilis claret.ibidē art.ij.
Doloꝛ btē ꝟginis recogitatus deuote cō/ fert plurimū.ibidē ar.iij.
Doloꝛem q̃re vel quō nō ſenſerit maria in moꝛte.li.x.par.j.ar. ij.
Doloꝛē in partu q̃re nō habuit maria vel in grauidatione.li.xj.pte.j. ca.v.
Dñium marie ſuper oēs creaturas voluit de⁹ equiparari ſuo dñio.li.xj.ꝑ.ij.c.vj
Dñs tecuꝫ in ſalutatiōe quare dixit angelus.li.j.par.v.ar.ij.ca.iij

Itē de hoc plures q̄ſtiones ibidē.
Dominiū hoīs ſup hoīe vnde eſt ortū. li. xj.par.ij.ca.j.
Dormiendo maria non caruit vſu ratio-nis.li.v.p.ij.art.ij.ca. vij. ⁊ latius li. vij. par.iij.art.j.p totū.

Sequitur de littera E

E Legit deꝰ mariā ab eterno ad gra-tias p maximas.li.xj.par.j.ca.j.
Eligi debuit in dei matrē ꝟgo. xij. ꝯditoīb nobilitatꝫ fulgēs li.j.p.ij.ar.iij
Errantes illuminat maria ad veritatē re-ducendo.li.xij.par.vl.ca.ix.
Etate mūdi quota chr̄s eſt incarnatꝰ lib. j.par.vj.ar.ij.ca.iij.in ꝑncipio.
Etatis anno quoto bta Maria concepit chr̄m ibidē.in fine:⁊ li.xj.par.j.ca.iij.
Etatis virginis Marie anno quoto chr̄s fuit amiſſus ⁊ quoto predicauit ⁊ paſſus eſt.li.xj.par.j.ca.iij.
Etatū dominū tp̄a diſticta per annos q̄li ter ſecernunt lib.j.par.vj.ar.iij.ca.j.
Etatis ſue anno quoto maria migrauerit de ſeculo.li.x.par.v.ar.j.ca.j.⁊ melius.li. xj.par.j.ca.iij.
Euāgeliū de annūciatiōe marie pſequitur li.j.ptc.iij.
Euāgeliū de viſitatiōe ma-rie pſequit.li.ij.par.j.
Euāgeliū:ſtabat iuxta crucē ⁊c.li.iij.p.iij
Euāgeliū de aſſumptiōe ſcꝫ intrauit ieſus in q̄ddā caſtellū.li.x.par.iiij.
Euangeliū de maria in deuotis miſſis ſcꝫ Loquēte ieſu ad turb.⁊c.li.xij.par.j
Eucharistie ſub ſacramento an eq̄ pfecto modo ſit chr̄s ſicut i marie vtero fuit li. xj par.j.ca.vj.
Eucharistie de ſacramento miraculū.lib. xij.par.vl.c.ix. in ꝑncipio
Exaltari debuit maria ſup oēm creaturā angelicā ⁊ humanā.li.x.p.iij.ar.j.
Exorationis pceſſus quo ſancti pr̄es vete-ris teſtamēti deſiderāter petebant chr̄m incarnari p liberatione generis humani. li.j.par.ij.ar.j.

Sequitur de littera F

F Abro lignario quare magꝫ debuit maria virgo deſponſari q̄ꝫ regi vel paſtori vel piſcatori.li.viij.par.ij. ar.j.
Facies marie claritate nimia radiabat.li. v.p.ij.ar.ij.ca.iij.⁊.viij.
Factus ex muliere quō chr̄s dicat.lib.j.p. vj.ar.ij.ca.j.circa mediū.
Factus ſub lege quō dicat chr̄s ibidem
Fecundationis marie plura priuilegia.li. xj.par.j.ca.v.
Femina mediante debuit mūdus repara-ri.li.v.p.j.ar.j.ca.ij.
Femina parere debuit dei filium ibidem.
Femina prima ſcꝫ eua non debuit eligi in matrē dei ibidē.ca.iij
Femina q̄ mediāte mūdus debuit repari xij.ꝯditoīb dignissimis debuit fulgere p ꝯtrium ad pmā feminā q̄ mediante ruit mūdus.ibidē.ca.iiij.
Feminā ꝟginē ꝯcipere deū quō ē maiꝰ mi-rabile q̄ꝫ deū patrē generare filium.li.xj. par.ij.ca.xij.
Feneſtra celi quare dicitur virgo Maria. li.xj.par.j.ca.x.
Feſtināter ābulare pꝰ ꝯceptū viſitādo hel-liſabet q̄re audebat maria.li.ij.p.ij.ar.iij
Fides marie quō p̄cellebat fidē alioꝝ. lib. vij.p.ij.ar.iij.ca.j.
Filiū habere deū eſt ꝑuilegiū ſingulare ꝟ-ginis poſt deū patrē.li.xj.p.ij. c.v.
Filium tenere in vlnis cur depingit maria ꝟgo.li.xij.p.j.ar.iij.§.fi.
Filius dei ſolus non pater nec ſpūſſanctus debuit ſatiſfacere vel icarnari. li.[illegible].p.j.ar. ij.ca.iij.
Filius verꝰ marie p adoptionē qb ſignis agnoſcit qs li.ix.p.ij.ar.ij.q.j.in fine
Finē vſqꝫ ad mūdi q̄re nō diſtulit chriſtꝰ incarnari.li.j.p.j.ar.iij.ca. iij
Fluminū a piculis liberat Maria ſuos li. xij.p.vl.ca.ij.
Fomes quō ſubtractꝰ vel ligatꝰ fuerit in maria.li.viij.p.iij.ar.j.ca.j.⁊ li.xj.p.j.c.ij.
Formoſitas btē ꝟginis Marie p ſingula mēbra.li. v.p.iij.ar.ij.
Fortitudo virtuoſa Marie quō p̄cellebat alioꝝ fortitudinē.li.vij.p.ij.ar.iij.ca.v.
Fortiſſima in mūdo ſunt tria q̄ ſupat forti-tudo marie.ibidē circa finē.
Fructus maternitatis marie mltiplex er-ga hoīes eſt.li.ix.par.ij.ar.iij.§.xj.
Fructꝰ ventrꝫ marie bn̄dictus vocat chr̄s

in euãgelio ꝯgruẽtius ꝙ̃ flos bñdict⁹ ꝛ
q̃re.li.ij.p.j.ar.ij.ca.iij.poſt mediũ.

Sequitur de littera G

G Abriel angelus magis ꝙ̃ ali⁹ con-
gruebat mitti ad annunciandum
chri ꝯceptionẽ.li.j.p.iij.ar.j.ca.ſi.
Gabriel angelus quõ ingreſſus oratorium
apparuit virgini.ibidem.ar.ij.ca.j.
Gaude maria ꝟgo cunctas hereſes ꝛc̃. de
hoc li.xij.par.vlt.ca.j.miraculo.ij.Item
li.iij.par.j.ar.ij.ſi.
Gaudet tota celeſtis patria de marie pſe-
tia.li.x.pte.ij.ar.ij.§.ij.
Gaudia.xij.q̃ habuit maria in filij dei con
ceptione.li.j.par.v.ar.iij.ca.vi.
Gaudia duodecim q̃ habuit maria ꝑ tem
pore viſitatiõis.li.ij.par.ij.ar.iij.
Gaudia.xij.ſingularia quę habuit maria i
ſui aſſumptiõe.li.x.p.iij.ar.iij.
Gaudia btẽ marie ſut deuote ſepi⁹ recolẽ-
da ꝛ q̃liter.li.ij.p.ij.ar.ij.ca.j.et.ij.
Gaudia btẽ marie deuote recogitata con-
ferũt plures vtilitates.ibidẽ.ca.iij.
Gaudia celeſtia marię ãgelica ſalutatiõe
freq̃ntanda.li.x.p.iij.ar.iij.
Gaudiũ marię qd fuit maximũ in vita.li.
ij.p.ij.ar.j.ca.j.et.ij.
Gaudiũ an maius habuerit maria de vir-
ginitate vel de maternitate ſua.ibidẽ.c.iij
Gaudiũ ſctõꝝ in celo quõ accreſcit ex ma
ria ꝛ eccõ[illegible]ſo.li.x.p.iij.ar.iij.ad finem.
Genealogia ioſeph et btẽ ꝟgis habet. lib.
viij.p.ij.ar.iij.ca.j.
Generatiõe ab adã q̃rta chrĩs ſit ꝯcept⁹ li.j
par.vj.ar.ij.ca.iij in medio
Genitrix dei vtꝝ vere poſſit dici maria.li.
ij.par.j.arti.j.ca.j.
Genit⁹ nõ factus dr chrĩs in ſymbolo ꝛ q̃re
li.j.par.vj.ar.ij.ca.j.ad mediũ.
Genuflectere ad marie nomẽ valet ad plu
ra: vide infra nomen Marie.
Gladi⁹ doloris marie duodecim magna-
lijs ꝑlucet.li.iij.par.ij.ar.ij.
Gladi⁹ marie acerbiſſimus fore declarat
li.iij.p.iij.ar.j.et.ij.
Gloria nois Marie ꝛ dignitas.xij.modis
ſublimat.li.vj.p.ij.ar.iij.
Gr̃a plena debuit ſalutari maria mag̃ ꝙ̃
gr̃a plena vel ſpũſctõ.li.j.p.v.art.ij.ca.j.
Gratiã inueniſſe cur dr maria:cũ et angeli
ꝛ p̃res ſancti priores gratiã inueniſſe di-
cant.li.xj.p.j.ca.ix.
Gratiaꝝ oim plenitudinẽ habuit Maria
in ſũmo.li.vij.p.iij.ar.iij.
Gratiarum vniuerſaliter genera duodecim
diſtinguunt. ibidem.
Gratie plenitudo diſtinguit ꝛ quõ Marie
different attribuit.li.j.p.v.ar.ij.c.ij.ꝛ.iij.
Gratie ꝑcellẽtiores ſũt q̃ttuor ex qb⁹ īfert
ſũma gr̃a marie eſſe vicȝ matrẽ dei.lib.v.
par.iij.ar.iij.§.iij.
Gratijs admirãdis.xij.ꝓdotata eſt maria
in corpe ꝛ aia ſimul.ibid.
Grauida ſine grauamine quõ ꝓbat maria
li.ij.p.j ar.ij.ca.j.ꝛ li.xj.p.j.ca.v.
Grates vel gr̃as agere deo vtꝝ magis de-
beam⁹ ꝓ bñficijs incarnationis ꝙ̃ creati
onis.li.ij.p.iij.ar.j.ad mediũ
Grates egiſſe deo d trib⁹ fert Thales phi
loſophus.ibidẽ
Guſtus gratie diuineꝙ dulcedinis ꝗ fue-
rit cõtinuus in mente marie virginis nec
interceptus ſomno vel exteriori actiõe.li.
vij.par.iij.ar.j.

Sequitur de littera H

h Abitat ne eque ꝑfecto mõ chriſtus
in eucharíſtia ſicut habitauit i ma
ria.li.xj.p.j.ca.vj.
Habitat ne in cõicantib⁹ digne codez ꝑfe-
ctionis mõ ſic in maria. ibidem.
Habitauit ne in maria de⁹ tanta dignita
te ꝛ maieſtate ſicut habitat in celo.ibidẽ
Hereditas celeſtis nob̃ ꝯfert ex h̃ ꝙ ma-
ria eſt mater nr̃a.li.ix.p.ij.ar.iij.§.xj.
Hereſes cunctas interemiſſe dr Maria ĩ
mũdo vniuerſo.li.x.p.v.ar.j.ca.j.
Hereſis impijſſima d.mariã a ioſeph co-
gnitã fuiſſe poſt partũ reprobat. lib. viij.
par.j.ar.iij.ca.vij.
Hieronymi pulcra dicta de laude ꝟginis
li.xj.pte.ij.circa ꝑncipiũ
Hiſtoria de exoratione ſctõꝝ patrum ꝓ li
beratione ex limbo.li.j.p.ij.ar.j.
Hiſtoria ꝯceptionis ꝛ ntitatis marie.li.v.
pte.j.ar.iij.ca.xj.§.iij.
Hiſtoria pſentatiõis marie in templũ ha

del.li.v.par.ij.ar.ij.ca.vij. in fine
Hiſtoria d vita marie.li.vij. par.j.ar.iij.p plura capl'a intricata eſt
Hiſtoria deſponſationis marie.lib.j. par. vj. ar. iij.
Homo creari quare debuit in mundo.lib. j.par.j.ar.j.ca.ij.
Homo z nō angelus redimi debuit.ibidē arti.ij.ca .j.
Homo iuſtus magꝫ debuit gaudere ꝙ factus eſt homo ꝗꝫ ſi angelus foret.li. viij. par.j.ar.ij.§.ij.
Homo natus eſt in ea.ſ.virgine z ipſe fundauit eaꝫ altiſſimus: exponitur libro. xj. pte.j.ca.viij.
Hō ſi nō peccaſſet vtrū tot fuiſſet mares generati ꝗt femie. li.viij.p.j.ar. j.§.iiij.
Homo ſi non peccaſſet qualia in paradiſo bona habuiſſet.libro.viij.parte.j.art.ij.puilegio.v.
Hō ſi nō peccaſſet an ſuፍfluitates ſimulneas emiſiſſet.ibidē.
Honeſtas ꝗꝫ ſumme fuerit in btā Maria. li.vij.par.ij.ar.iij.ca. vj.
Honor vtrū maior debeatur vgini marie ꝗꝫ cruci chri.li.xij.par.j.ar.j.
Honorātes mariā magis ꝗꝫ chr̄m ſimplices vtrū excuſent. ibidem
Honorat btā maria ſuos d uotos miraculoſe.li.xij.par. vl.ca.vj.
Honorē pditū quō recupauit hō p virginem mariā.li.xij.pte.j.ar.iij.§.x.
Honorifica laude.xij.modis laudata eſt maria a celi agmibꝫ in aſſumptiōe.li.x.p. ij.ar.iij.p totum.
Honoris magnificētia ſūma deducta eſt maria in celū.li.x.pte.iij.ar.ij.
Hora medie noctꝫ multiplici puilegio eſt ꝯſecrata.li.j.pte.vj.ar.ij.ca.ij.
Hora q̄ debuit chr̄s annunciari z concipi. ibidem poſt mediū.
Hoſtes deuotoꝝ marie cōterunt z fideles liberant.li.xij.par.vl.ca.j.p plura
Humanitatꝫ chri pfectiōes q̄s habuit ab inſtanti ꝯceptiōis.li.j.p.vij.ar.ij.ca.ij.
Humilitas quō pfulſit in maria p ceteris li.vij.p.ij.ar.iij.ca.ix.
Humilitas ē amplectendā omnibꝫ edocuit deus in maria.lib.ij.parte.iij. ar.ij.ca.ix. circa mediū

Sequit de lr̄a I

Ianua regis alti quare canitur maria.li.xj.par.j.ca.x.
Ianuis clauſis ingreſſus ē angel⁹ marie chr̄m annūciās.li.j.p.iij.ar.ij.ca.j.
Ierarchia celeſtꝫ ad quā debuit maria exaltari in aſſumptiōe.li.x.p. iij.ar.j.
Illuminata ſumme fuit maria a vbo icarnato.li.xj.pte.j.ca.vij.
Illuminatrix ſeculi merito dr Maria.ibidem ca.ix.circa medium.
Incarnatōis chri cōgruētie tanꝗꝫ ſtelle.xij deſcribunt.li.j.p.j.ar.iij.ca.iij.
Innocentie tpe quare nō debuit dei filius incarnari.ibidem ca.j.
Ioannes apoſtolus p ceteris adoptatur a chro. Uide in Adoptari.
Ioānes chryſoſtom⁹ de h li.xij.p.vl.ca.xj.
Ioānes damaſcen⁹ manū abſciſā recupauit p mariā.li.xij.p.vl.ca.xj.miraculo. v.
Ioſeph debuit noiari ſpōſus matrꝫ dei. li. j.pte.ij.ar.iij.ca.xj .et li.viij.p.ij. ar.j.
Ioſeph ſponſi marie ſanctitas z dignitas cōmendat li.viij.p.ij.
Itē ꝙ fuerit ſanctiſſim⁹ oīm viroꝝ illi⁹ tēporis.ibidem ca.iij.
Item ꝙ fuerit nobiliſſimus de eadē tribu z familia cū maria.ibidē ar.iij.ca.j.
Item ꝙ fuerit vgo puriſſim⁹: z ꝙ vginitatem vouit.ibidem ca.iiij
Item an fuerit ſenex vel iuuenilis etatꝫ.libro.j.p.vj.ar.iij.ca.j.q.iij.
Item ꝙ d ſctitate ei⁹ certificata fuerit maria ꝙ videlicet nunꝗꝫ vellet eam cognoſcere vel etiā amare aut concupiſcere carnaliter.li.viij.pte.ij.ar.iij.ca.v.
Iudei dicunt mariam fuiſſe pulcerrimam z a nullo concupiſcibilem. libro.ij. parte. iij.ar.ij.ca.iiij.
Iulian⁹ ceſar apoſtata quomodo occidit p beatū Mercuriū iuſſu marie virginis. li.xij.par.vl.ca.j.miraculo.j.
Iuſticie diuine altercatio d hois liberatione.li.j.pte.ij.ar.ij.ca. ij.
Iuſticie virtus in beata maria virgine ꝗꝫ ſumme fuerit: z quō precellebat aliorum iuſticiā.lib.vij.parte.ij.articulo.iij. capitulo.vi.

Sequit de lr̄a L

Atria quō debetur cruci cbr̄i. li. xij parte. j. ar. j.

Laudare debem⁹ mariā ⁊ ei⁹ gaudijs cōgratulari. lib. ij. p. ij. circa pncipiū

Laudare hō nō sufficit mariā etiāsi oīa membra vterent̄ in linguas. lib. xj. par. ij. circa pncipium.

Legibꝰ xij. tanq̄ stellis pbat̄ maria fuisse ɔcepta sine originali pctō. li. iiij. p. j. ar. iij.

Leo papa manū abscisaȝ recupauit p mariam. li. xij. pte vl. ca. xj. miraculo. j.

Lex purificatōis q̄re mag̃ grauabat feminas q̄ viros. li. iij. pte. j. ar. ij. ca. j.

Liber testamēti tā veter̃ q̄ noui in capite id est in pncipio descriptā habet virgineȝ mariā. li. xj. pte. j. ca. j

Liber vite q̄d sit: ⁊ quomodo electoꝝ nomina sunt scripta in eo in cui⁹ capite nomen marie. ibidem

Libertatē arbitrij vertibilem debuit habere rōnalis creatura. li. j. p. j. ar. j. ca. iij.

Libidinē in hoīe q̄ habet naturaliter temperare. li. v. par. ij. ar. ij. c. iij. ad medium.

Littere q̄nq̄ in nomine marie significant q̄nq̄ lapidum p̄ciosorum virtutes. li. vj. pte. j. ar. ij. §. ij.

Littere q̄nq̄ in noīe marie significant q̄nq̄ sanctas mulieres p̄figurātes mariaȝ. li. vj. pte. ij. ar. iij. §. iij.

Littere q̄nq̄ noīs marie significant q̄ntuplicē gratiam ɔsequendam p eius inuocationē. ibidē. §. x.

Luci compatur maria pter triplicē excellentiā. li. v. parte. j. circa thema.

Lumē scientie ⁊ cognitiōis marie q̄ precellens fuerit. li. xj. pte. j. ca. vij.

Luna quō figurat mariaȝ in scriptur̃. li. v. par. ij. ar. j. §. ij.

Sequit̄ de lr̄a M.

Agnalia. xij. tanq̄ priuilegia summa ɔsecuta est maria ex cbr̄i ɔceptiōe atq̄ in vtero ei⁹ inhabitatione. li. j. p. vij. ar. ij. ca. iij. a medio

Malus etiā mahumet⁹ dicit plura bona de maria. li. ij. par. iij. ar. ij. [illegible]a. iiij. in me.

Marie pprietates q̄les habeat conuenientes nomini marie. li. vj. par. ij. ar. j.

Maria hoc nomē quō interptat̄ ⁊ q̄liter me ɔueniat mr̄i dei. li. vj. p. j. ar. j. ca. v

Itē q̄ q̄nq̄ lr̄is ɔstat: ⁊ q̄d fecit. ibid. ar. ij.

Item q̄ sit valde fructuosū ⁊ q̄lia bn̄ficia prestanda significet. ibidem

Item q̄ inuocatū multas vtilitates cōferat. ibidem ar. iij.

Maria mr̄ grē mr̄ misericordie tu nos ⁊c. de h̄ ṽsu. li. xij. par. vl. ca. viij. miraculo. ij.

Maria mediatrix optima cōprobat̄ apud deū. li. xij. p. ij. ar. iij. §. vj.

Maria multū posse ⁊ scire et magnū velle apud deū p nob habet. ibidē.

Martyrij aureolā q̄ precellēter habuerit maria. li. iij. par. ij. ar. iij.

Martyrio q̄ntuplici claret maria. ibidem.

Martyriū marie q̄ fuerit p̄ ceteris multiplici⁹ nobilius ⁊ gloriosi⁹. ibidē.

Martyriū marie duodecim magnalijs p̄fulcet. li. iij. pte. ij. ar. ij.

Martyriuȝ marie oīa martyria post cbr̄i martyriū excellit in acerbitate. li. iij. p. iij.

Mat̄ dei virgo. xij. pfectōibꝰ fulgere debuit vt dig̃ sit eligi. li. j. p. j. ar. iij. (art. j.

Mater dei vtrū vere possit dici maria. li. ij par. j. ar. j. ca. j.

Mater dei vtrū p̄cellat in gloria multitudinē celestis patrie totam simul et diuisim li. x. par. iij. ar. j. ad finem.

Mater dī vera q̄druplici rōne q̄ fuerit in maria respectu cbr̄i. li. j. p. vij. ar. ij. ca. j.

Mater oīm electoꝝ: angeloꝝ ⁊ creatoꝝ dī maria. li. ix. pte. ij. ar. ij.

Mater respectu filij triplicē habet pprietatē. ibidem

Mr̄ cbr̄ianoꝝ fore pbat̄ maria p illō Psal. Nūq̄d sion dicet ⁊c. li. xj. p. j. ca. viij.

Maternitas marie quintuplicem fructūȝ celestis hereditatis nobis affert. li. ix. p. ij. ar. iij. §. xj.

Maternitat̃ cbr̄i puilegia maxima. lib. xj par. j. ca. viij.

Matrem dei esse vtrū sit mai⁹ q̄ esse beatū. li. ij. pte ij. ar. j. ca. ij.

Maximū q̄d fecit de⁹ in mūdo est h̄ q̄d fecit in maria ṽgine. li. ij. p. iij. ar. ij. ca. v.

Meliorē vel p̄ciosiorē facere mariā an potuerit deus q̄ fecit. li. j. pte. ij. ar. iij. cap. viij. ⁊ li. v. par. iij ar. j.

Mēbra amissa restaurat maria. vide Re

ſtaurare.
Mēbra marie ſingla q̄ pulcra ⁊ decora fuerint. li. v. par. iij. arti. ij. p totū.
Menſis martius cōgruebat chr̄i ꝯceptōi lib. j. par. vj. ar. ij. ca. ij. ad mediū.
Merebat ne maria quolibet motu in vita. li. xj. p. ij. ca. iij.
Merebat ne qualibꝫ paſſione. ibidē.
Meritū marie an p̄cellat omniū angeloꝝ et hominū merita. ibidem
Meritū op̄ationis vel actionis marie quō p̄cellit ſctōꝝ merita. li. vij. par. ij. arti. j
Meruit ne maria fieri mater dei. li. ij. parte. j. ar. j. ca. ij.
Meruit placere deo q̄libus bonis ⁊ meritis vt in matrē eligeretur a deo. ibidē c. iij.
Miliaria q̄ dicunt a philoſophis inter celū ⁊ terrā. li. v. p. ij. ar. iij. rōne. ij.
Miracula aliq̄ q̄ facta ſunt in mūdo tpe natiuitatis marie. ibidē ar. ij. ca. ix. ad fi.
Miracula plura que facta ſunt in Joanne cū ſalutauit mariā Helisabet. li. ij. p. ij. arti. iij. circa. x. gaudiū.
Miracla plura q̄ fecit maria in vita ſua: li. viij. p. iiij. in fine.
Miracula de angelica ſalutatiōe q̄ eſt iocunda angelis. li. j. par. iiij. ar. iij. ca. ij.
M, demonibꝫ eſt tremebūda. ibidē c. iij.
M, hominibꝫ efficit plura bona. li. j. par. v. ar. j. in fine.
M, ſit freq̄ntāda lib. j. par. iiij. arti. j. in fine. et arti. ij. ca. vlti.
M, ſit dicēda munde. ibidē. ar. ij. ca. j. in fi.
M, ſit orāda deuote. ibidē ca. ij.
M, ad ſignum in mane ⁊ ſero ſit poranda. ibidē ca. iij. ⁊ li. xj. par. ij. ar. ij. §. iiij.
M, deo multū eſt accepta. ibidē. ar. iij. c. j.
M, btē marie virgini eſt plurimū gaudioſa: et in quo verbo magis. ibidē. ca. fi.
Miracula de cantico marie applicata. li. ij. par. iij. ar. iij. in fine.
Miracula p feſto purificatiōis: ⁊ p̄mo de huius feſti cōfirmatione. libro. iij. par. j. arti. ij. in fine.
Item q̄ maria offert filiū deuotis cū dulcedine gratie ſicut Symeōi. ibidem immediate ante.
Item de cereo quod ſolet eccl'ia portare ipo feſto. ibidē. ar. iij. in fine.
Miracula de celebritate feſti ꝯceptionis. li. iiij. par. j. arti. j. poſt mediū.
Miracula plura de imaculata ꝯceptiōe marie. ibidē arti. iij.
Miracla p feſto natiuitatꝫ marie: ⁊ p̄mo q̄ angelis eſt iocūda. li. v. par. ij. arti. iij
Itē de pulcritudine reſplēdētꝫ gratie in maria ibidē. ar. ij. ca. ij. in fine.
Itē de pulcritudine marie ibidem ca. iij. verſus finem.
Miracla de nomie marie q̄ ſit miro modo dulce. li. vj. par. j. arti. iij. §. iiij.
M, inuocatū eius nomen repellit demones. ibidē. §. v.
M, inuocatū protegit in periculis ⁊ liberat ibidem. §. vij.
M, repellit peſtem. ibidē. §. viij.
M, genuflexo referendo confert in hora mortis. ibidem. §. x.
Mꝫ in ſcriptis deuote portatū confert. li. vj. par. ij. ar. iij. §. vj.
M, ad numerū litterarū certos pſalmos dicēdo in noie marie ꝯfert. ibidē in fine
Miracula plura de virginitate marie: teſtimoniū facientia. li. viij. par. j. in fine.
Itē de puritate marie ⁊ eius glioſa figuratione in picturis. ibidē. par. iij. in fine
Itē q̄ maria ſubuenit decorātibꝫ eius imaginē regiā. li. vj. par. ij. ar. ij.
Itē q̄ maria ex puriſſimo ſanguine cōcepit chr̄m. lib. j p. vij. ar. ij. ca. j.
Miracla de Salue regina. ⁊ q̄ maria ſit aduocata noſtra. li. xij. par. j. ar. iij.
Itē q̄re ſabbatuꝫ diē eccl'ia deputauit ad honorē marie ibidē. ar. ij.
Miracla de orōe marie q̄liter orabat deum in vita ſua. li. vij. p. j. ar. iij. in fine.
Itē q̄ bonū eſt eaꝫ imitari ⁊ ꝯformari in orōne p̄dicto modo. ibidē.
Miracula de aſſumptiōe marie q̄ ſit corpore et aīa aſſumpta. li. x. par. j. ar. iij.
Item de gaudijs celeſtibꝫ marie recolendis. li. x. par. iiij. ar. iij.
Item de corona gaudioꝝ marie. li. ij. parte. ij. ar. iij. in fine.
Itē de illa antiphona Gaude dei genitrix virgo immaculata ⁊c. ibidē. ar. ij. ca. iij.
Miracla varia ſparſim in libris iſtꝫ ſcripta
De doloribꝫ marie ⁊ vtili eoꝝ recordatōe lib. iij. par. iij. ar. iij.
De miſericordia marie q̄ liberat queꝫ ſu

ſticia dei dānaret.li.ix.par.ij.ar.iij.
Item q chrīs pepcit mundo ne perderet ꝓpter mariā.li.xj.par.ij.ca.ij.
Itē q elemoſynas facere p amore marie valet.li.v.par.ij.ar.iij.in fine.
Itē q maria ſe inuocātes liberat a demonū poteſtate.li.vj.par.j.ar.ij.
Item q ſubuenit in piculis ſuſpicionis calumnie ⁊ ſūmerſionis fluminis.li.ij.parte.j.ar.iij.in fine.
Itē q omni crimino ſo valet eius miſericordia.li.ij.par.iij.ar.ij.ca.iij.
Miracula plura q fuire marie ſit ſignuz ſalutis.li.xij.par.ij.ar.j.ad finē.
Miracula recollecta ſūt multa ſub varijs diſtinctiōib.lib.xij.par.vl.p totū
Miranda duodeci ⁊ ſtupēda in chrī incarnatiōe.li.j.par.vij.ar.iij.ca.iij.
Miſcōia dei generis humani liberatiōez fieri voluit.li.j.par.ij.ar.ij.ca.j.
Miſcōia dei an p matris chrī merita ſingulariter concedaf hominib.libro.xij.par.j.ar.iij.§.vj.
Miſcōia maxima exhibef mūdo p mariā lib.ij.par.iij.ar.ij.ca.vij.
Miſcōie opa qualiter in ſummo exercuit maria.li.vij.par.ij.ar.j.§.iiij.
Mūdus ꝗ menſe creatus eſt.li.j.par.j.arti.iij.ca.iij.circa cōgruentiā.iij.
Mundus ruiturus quare creari debuit a deo qui ſciuit ipm caſurum.libro.v.parte.j.arti.j.ca.j.
Mundus ſeruaf in eſſe ꝓpter amorez marie.li.xj.par.ij.ca.ij.
Mūdus vtrū factus fuiſſet a deo ſi chriſti mater ꝑordinata nō fuiſſet: ibidem
Mori quare debuit maria ⁊ nō viua trāſferri.li.x.par.j.ar.j.q.iij.
Moriēdi cū poſſibilitate q̄re non habuit poſſibilitatē peccandi maria.lib.xj.parte.j.ca.iiij.
Mortis anxietas triplex ineſt hominib: a quib exempta fuit maria.libro.x.parte.j.arti.ij.
Mortis diē et horā vtrum ꝑcognouerit maria.li.x.par.j.ar.j.q.j.
Mortis horā ſibi reuelari hoies qualiter merenf a deo.ibidē rōne.ij.
Mortis tpe cōſolatur maria ſuos.libro.xij.parte vlti.ca.v.
Mortis tpe demones aduenīūt hominibus.li.x.par.j.ar.ij.
Ad mortē vtrū ſe ꝑparauerit maria ſacramenta ſuſcipiendo ⁊ vnctionē.ibidē ar.j.queſtio.ij.
In morte qualiter migrauerit maria.ibidem arti.ij.
In morte quales vel quib meritis homines merenf celeſtem conſolatiōez.ibidē poſt medium.
Mulier quare dicif maria ſpecialr in ſcriptura.li.vj.par.ij.ar.ij.§.vj.
Mutatio nulla facta eſt in deo ex carnis vnione.li.j.par.vij.ar.ij.

Sequitur de littera N

N Ationū tria genera diſtinguuntur mariā dicentia beatam.lib.ij.parte.iij.ar.ij.ca.iiij.
Nata eſt maria in menſe ſeptēbri conuenienter.lib.v.par.ij.ar.ij.ca.ix.
Natiuitas marie cōmēdaf ſub figura aurore lune ſolis: ⁊ caſtrorum aciei. ibidē arti.j.
Natiuitas marie feſto celebranda eſt deuote.ibidē circa thema.
Natiuitas marie iocunda fore deo angelis ⁊ hominib declaraf ibidē ar.iij.
Natiuitas marie ꝑuilegijs duodecim honorata extitit.ibidē ar.ij.
Natiuitatis marie hiſtoria ⁊ vita parentū ipius.li.v.par.j.ar iij.ca.xj. §.iij.
Naturalis dilectio marie ad chrīm q fuerit ſumma.li.ix.p.j.ar.j.ad mediū
Neceſſitatib noſtris quibuſuis ſubuenit maria.li.xij.par.vl.c.fina.
Niuis vel de niue feſtū marie vnde ſit ortū.ibidē.ca.vj.miraclo.v.
Nix plures habet ꝓprietates figurantes marie ſanctitatē.li.xj.par.ij.in pn.
Nobili de genere quare voluit chrīs matrē habere: ⁊ diſcipulos de ignobili.lib.v.par.ij.ar.j.ca.j.
Nobiliſſima ꝑcellenter debuit eſſe mater dei triplici rōne.li.j.par.ij.ar.iij.ca.ij.
Nobiliſſima p angelis ⁊ hominib maria fore declaraf.li.xj.par.ij.c.j.
Nobilitas corꝑalis qd ſit.ibidē
Nobilitas inter homines ⁊ dominiū hoīs

ſup hoīe:vnde orta ſunt.ibidē.
Nobilitas q̄re a deo ꝯceſſa eſt hoi in Adā ibidē.et li.v.par.ij.ar.ij.ca.j.
Nomē marie inuocatuꝫ quare aliquando promptius exaudiť ꝙ nomē chriſti.li.vj.par.ij.ar.j.in fine.
Nomen marie a p̄clariſ rebus accipiť.li.v.parte.ij.ar.ij.ca.ix.
Nomē marie decenter appropriať matri dei et plima id ꝯcernētia.li.vj.ꝑ totū.
Nomē marie reuereri genuflectendo valet ad ꝯſolationē celeſteꝫ obtinendā in hora mortis.li.vj.par.j.ar.iij.§.x.
Itē valet ad fortitudinis recuperatiōem ex egritudine.li.xij.ꝑ.vl.ca.vj.miraclo.iij.
Itē valet ad ꝯfortandū in ſenectute.ibi.
Nomen ſponſi marie debuit eſſe Ioſeph.li.j.par.ij.ar.iij.ca.xj.
Nunqd ſion dicet hō⁊ hō natus eſt ⁊c̄.exponiť pulcre.li.xj.par.j.ca.viij.

Sequiť de littera O

O Beata ⁊ intemerata virgo Maria ⁊c̄.de iſta oratiōe.li.xij.ꝑ.vl.ca.viij.miraclo.j.
O roſa generoſa fons ſignatus ⁊c̄.de hoc carmine ibidē.ca.xj.miraclo.iij.
Obitus hora vel dies aliqb⁹ reuelať quibus ex cauſis.vide ſup̄ Mortis ⁊c̄.
Obligať ne hō magis ꝙ angelus:aut ecōuerſo ad ſeruiendū marie.li.xij.ꝑ.j.ar.j
Occidētalē q̄re ad partē verſi adorabant iudei.li.x.par.ij.ar.j.ca.iij.
Occupata quib⁹ erat actib⁹ maria quādo eſt ſalutata ab angelo.libro.j.parte.iij.articulo.ij.ca.ij.
Olei ꝓprietates cōuenienter nomē marie ſignificātes.li.vj.ꝑ.ij.ar.j poſt mediū.
Operib⁹ ſex dieꝝ in principio creationis mundi quomodo figurata eſt Maria li.xj.par.j.ca.j.
Optimā partē quō elegiſſe diciť maria.li.x.par.iiij.ar.iij.circa p̄ncipiū.
Oratio deuota Bernardi de aſtatōe marie ſub cruce chr̄i.li.iij.ꝑ.iiij.ar.j.ca.iij.
Orationis ſanctoꝝ patrū ꝓceſſus ꝑ incarnatione chr̄i.li.j.par.ij.ar.j.
Orare vtꝝ potuerit maria dnicam orōēm di.dimitte nobis debita.li.viij.par.iij.ar.j.argumēto.iij.
Orare ad orientē chr̄iani quare ſolent.li.x.par.ij.ar.j.ca.iij.
Originale pctm̄ ꝙ btā Maria nō habuerit ſed p̄ſeruata ſit.li.iiij.ꝑ totū.
Originale pctm̄ ⁊ originalis iuſticia quid ſit et quō ꝯtrahať pctm̄ originale ⁊ plura ibidem.
Originali pctō nō fuiſſe maculatā virginē in cōceptione ꝙpiū ſit credere.ibidē.
Oris ſacrificia ſepte deo exhibēda inſinuantur in cātico marie.li.xij.ꝑ.j.ar.ij.c.ij
Ornatus ⁊ decor totius mūdi ꝙ ſit ꝑ mariam.li.xj.par.ij.ca.x.
Ortus marie reuelatus eſt a p̄ncipio mūdi ꝑ varia tp̄a.li.v.ꝑ.j.ar.iij.
Ortus marie quō cōmendať ſub varijs figuris.li.v.par.ij.ar.j.ꝑ totū.
Ortus ſolis quō p̄ſagit diē pluuialē aut ſerenū aut ventoſum.ibidē poſt medium.
Ouidius li.de vetula quō laudat virginē mariā.li.xj.par.j.ca.xij.poſt mediū.

Sequiť de littera P

P Aſſio chr̄i ſugauit oim alioꝝ paſſiones in acerbitate.lib.iij.par.iij.articulo.ij.
Paſſio chr̄i vtꝝ ſoli marie ſit cōmunicata et quid hec cōmunicatio importet.lib.xj.par.j.ca.ix.ad finē.
Paſſione quacunqꝫ quō poſſit homo mereri.li.xj.par.ij.ca.iij.
Pater noſter an potuerit orare Maria:di.dimitte nobis debita ⁊c̄.li.viij.par.iij.ar.j.in ſolutione.iij.argumēti.
Paupertas quō p̄fulſit in maria.li.vij.par.ij.arti.iij.ca.x.
Peccandi impoſſibilitas an fuerit in maria.li.viij.ꝑ.iij.ar.j.ca.iij.
Peccandi tentatiōꝫ vtꝝ aliqn̄ habere potuerit maria.li.xj.ꝑ.j.ca.iiij.
Peccare nō potuit maria:quō ergo potuit mori.ibidem.
Peccatores potētet recōciliať chr̄o per mariā.vide verbo Recōciliat.
Peccatū mulieris an fuerit maius peccato viri:vel ecōuerſo in p̄ma p̄uaricatione.li.iij.par.j.ar.ij.ca.j.
Peccatū nullū habuit maria in tota vita ſua.li.viij.par.iij.ar.j.ca.j.
Pctm̄ originale nō ꝯtraxit maria p̄ueniē

te grã dei ꝛ multa de hoc.li.iiij.ꝑ totũ.
De pctõ originali qd ſit ꝛ cõples alias q̃ſtiones habes ibidẽ p̃cipue pte.ij.
Pedes virtutũ duo aſſignant̃ qbus Maria ɔtriuit caput ſpẽtꝫ.li.v.ꝑ.ij.ar.j.§.j.
Peregrinatio Marie ad paſſiõis chꝛĩ loca an fuerit corpalis vel mentalis. li.x.parte.iiij.ar.ij.ca.iij.
Perfectio maternitatis q̃ vera mr̃ chꝛiſti fuit maria ꝛ pfecta.li.j.ꝑ.vij.ar.ij.ca.j.
Perfectione in ſua naturali habuit maria plura ꝓuilegia .li.xj.ꝑ.j.ca.iij.
Perfectiõis ɔſummationẽ adept⁹ eſt mũdus ꝑ mariã.li.xj.ꝑ.ij.ca.ix.
Periculis in quibuſuis ſubuenit maria inuocãtibus.li.xij.par.vi.ca.fi.
Perſeuerãtia quõ prefulſit in Maria.lib.vij.par.ij.ar.iij.ca.xj.
Perſona vna ſine alia in diuinis an potuerit incarnari.li.j. par.vij.ar.j.ca.ij.
Pietatis plures gradus diſtinguũtur et quõ p̃fulſerit i maria.li.vij.ꝑ.ij.ar.iij.c.fi.
Planctus q̃s habuit Maria in vita ſuper chꝛo.li.iij.ꝑ.iiij.ar.iij.
Plenitudo tpis quõ dicit̃ fore in aduentu chꝛĩ.li.j.par.vj. ar.ij.ca.j.
Porta celi q̃re dr̃ maria .li.xj.ꝑ.j.ca.x.
Poteſtas marie maxima declarat̃ q̃ potuit de deo maxima facere .li.xj.ꝑ.ij.c.iiij.
Preordinata eſt maria ab eterno in mẽte diuina.li.v.ꝑ.j.ar.j.
Preſentatõis marie in templum hiſtoria. lib.v.par.ij.ar.ij. ca.vij.in fine,
Pro p̃ſentatõis marie feſto ſmonẽ recolligẽdũ vid imediate p⁹ finẽ h⁹ li. notatũ
Priuilegia maxima a deo collata marie mltiplicia deſcribunt̃.li.xj.ꝑ totũ.
Problemata tria pulcra ſoluũtur a Salomone.li.xij.ꝑ.ij.ar.iij.in fine,
Prudentia quõ ſũme fuerit in maria.lib.vij.ꝑ ij.ar.iij.ca.iiij.
Puerpa mlier an tpe purificatiõis vtꝝ liceite itrare poſſit eccliaꝫ.li.iij.ꝑ.j.ar.ij.c.j.
Pulcerrima debuit eſſe mater dei.li.j.ꝑ.ij.arti. iij. ca.j.et li.v.ꝑ.ij.ar.ij.ca.ij.
Pulcritudo marie in coloꝛe coꝛpis:capilli oculi ꝛ ſinguli mẽbꝛi.li.v.ꝑ.iij.ar.ij.ꝑ totũ
Purificatiõis feſtũ marie celebꝛandũ eſt pluribꝰ rõnibꝰ.li.iij.par.j.in p̃ncipio.
Purificatiõis lex p̃ſa p̃cepta ɔtinebat et pſa de hac lege purificatõis ibidẽ ar.ij. (ca.j.
Purificatiõis in ritu floꝛuit maria plibus virtutibꝰ. ibidẽ ca.ij.
Purificatiõis in celebritate duodeci gaudia marie enumerant̃. ibidẽ.ar.iij.
Item qualis tunc fuerit oblatio Marie. ibidẽ arti.ij. ca.ij.
Puritas ɔceptiõis chꝛĩ de puriſſimo ſanguine marie li.j.par.vij.ar.ij.ca.j.
Puritas marie ſumma in quibꝰ ɔſiſtit.li.viij.par.iij.ar.j.ꝑ totũ.
Puritas ſpũalis in q̃ attendit̃ ꝛ quõ intenditur in hoie.ibidẽ ca.ij.
Puritas ꝟginis marie quõ p̃cellit puritatem oim angelicaꝝ ꝛ humanaꝝ creaturaꝝ:ꝛ quõ ſub deo fuerit ſũma q̃ maioꝛ nequit intelligi.ibidẽ.ar.ij.
Puritatẽ ſũmã an hũit ꝟgo maria añ filij ɔceptionẽ:vel qñ adq̃ſiuit.ibidẽ ca.ij.
Puritatꝫ marie pꝛogatiua ꝛ ꝓuilegia duodecim deſcribunt̃. ibidẽ.ar.iij.
Puritatꝫ ſuoꝝ deuotoꝝ ꝛ caſtitatis cõſeruatrix ꝛ ꝓtectrix eſt maria.li.xij.par.vi.capitu.iiij.

Sequit̃ de littera Q

q Uãdiu debuit a p̃ncipio mũdi p⁹ hominis peccatũ incarnatio chꝛĩ differri.li.j.ꝑ.j.ar.iij.in p̃nci.
Qu ãpulcra es et q̃ decoꝛa chariſſima ꝛc. de antiphona vel carmine iſto miraculum habes libꝛo.xij.parte vlti.capitu. vj.miraculo.iiij.
Queſierũt iudei crudeliter animã chꝛiſti in omnibꝰ locis in quibꝰ putatur a philoſophis anima conſiſtere in homie.li.iij.par.iij.ar.ij ca.iiij.
Quinarius numer⁹ ɔſecrat⁹ reddit̃ multipliciter.li.j.ꝑ.vj. circa thema.
Quinarius numer⁹ conſecratur ꝛ coꝛreſpondet pluribꝰ myſterijs.li.vj.parte.j.articulo.ij.

Sequit̃ de littera R

r Ationalis creatura quare debuit creari vertibilis.libꝛo.j.par.j.ar.j.capitulo.iij.
Rõnis habuit vſum maria in vtero ſue matris .li.v.par.ij ar.ij.ca.vij.

R B

Rationis ſupinfuſum lumen habuit maria in vtero matris poſita: et clarioris ſapientie augmentū ſumpſit ꝑ omnibꝫ hominibꝫ.li.x.par.iiij.ar.ij.§.j.
Radiabat vultus marie ex ſuꝑabundantia gratie.li.v.par.ij.ar.ij.ca.viij.
Recōciliat pctōres maria dō potētiſſime li.xij.ꝑ.vl.c.vij. Et infra Theophilus.
Recuꝑauit ꝑ mariā ꝑditū homo honorē. li.xij.par.j.ar.iij.§.x.
Redēptionis humane adiutrix ſola dicit maria.li.xj.ꝑ.j.ca.ix. poſt mediū.
Regina denomiatur tripliciter ipa beata maria.li.x.par.ij.ar.j.c.ij.
Regina dicit maria conuenientius q̄ imperatrix.ibidem.
Regina miſcdie magis ꝓprie dr maria q̄ iuſticie vel ſapientie. ibidē.
Regine nomen ſe ſortita eſt maria q̄uis foret paupcula.li.vj.par.ij.ar.ij.§.vij.
Regni dei dimidiū donatuꝫ habet maria ſibi a deo.li.x.par.ij.ar.j.ca.ij.in fine.
Regnū totꝰ mdi vel regimē ſucceſſit marie iure hereditario.li.x.ꝑ.ij.c.viij.
Regla exercitatiōis q̄tidiane quā ſibi ſtatuerat maria in vita obſeruāda.lib. vij. par.j.ar.iij.ca.j.ad mediū.
Regle ſctitatis.xij. aſſignant q̄s ſūme ꝑfecte ſeruauit maria.li. vij.ꝑte.j.ar.iij.
Remunerat multis bonis maria ſibi ſeruientes.li.xij.par.j.ar.iij.§.fina.
Reꝑari debuit ruina mūdi mediāte femina.li.v.par.j.ar.j.ca.ij.
Reparatrix ruine mdi nō debuit eſſe Eua Ibidem ca.iij.
Reparatrix ruine mūdi fulgere debuit.xij. cōditōibꝫ dignis ꝑ ꝯriū ad Euā. ibidē
Reſtaurare mēbra ꝑdita ſolet (ca.iiij. maria ſuis deuotis.li.xij.par.vl.ca.xj.
Retribuit deo maria ſufficient ꝓ oibus q̄ deus dederat homini.li.xj.par.ij.ca.xj.
Reuelatio multiplex a ꝑncipio mdi facta de maria ⁊ chro .li.v.ꝑte.j.ar.iij.ꝑ totū

Seqnit de littera S

Abbatinꝰ dies quare marie honori eſt ſpecialiter cōſecratꝰ in eccleſia. Et vnde iſtud ortū habuerit.libro.xij.par.j.ar.ij.ca.iiij.in fine.
Sacramēta noue legis vrꝫ ſuſcepit maria in vita ſua.lib.vij .par.j.ar.ij.
Sacrificia cordis:oris: opis: ⁊ totꝰ tpis vite q̄liter exhibuit deo plene ipſa beata maria.li.xij.par.j.ar.ij.ꝑ totū.
Salomon quo ſoluit tria ꝓblemata pulcra.ibidē ꝑ. ij.ar.iij.in.fine.
Saluatrix ſeculi merito dr maria ꝓpt plura ꝑuilegia.li.xj.par.j.ca.ix
Salutatio angelica mltiplex malū remouet.li.j.par.iiij.ar.j.ca.iiij.
Itē mltiplicē fructū affert .ibidē.
Itē vt ſit grā q̄liter ſit orāda. ibidē ar.ij.
Item q̄ deo eſt multum accepta.ibidem. arti.iij.ca j.
Itē q̄ angelis eſt mltū iocūda. ibidē.c.ij.
Itē q̄ demonibꝫ eſt tremebūda ⁊ eoꝝ fugatiua.ibidē.ca.iij.
Itē q̄ marie eſt gaudioſa:et duodecī gaudia ſignant in ea.ibidē ca.iiij.
Salutatio angelica cōgrue inchoat ꝑ aue q̄ ꝑ ſalue vel alrō ꝟbū.li.j.ꝑ.v.ar.j.c.j.
Itē q̄ eſt omniū ſalutationū excellentiſſima.ibidē.ca.iij.
Salutatiōes tres celebriores leguntur in euangelio ad ſignificandā triplicē cōcordiam ꝑ chrī incarnatōnē factā. libro.j. par.v.circa thema
Salutare mariā inducimur q̄druplici ratione.li.j.par.iiij.ar.j.ꝑ totū.
Salutare mariā obligamur triplici iure. Ibidē ca.ij.
Salutis ꝑncipiuꝫ ⁊ ꝑcipuū ſignū eſt mariā deuoto cultu venerari.li.xij. ꝑ.ij.ar. j. Et ad id eſt ꝑcipue miraculū. ibidem par.vl.ca.x. in ꝑncipio.
Sctificatō marie q̄ ꝑcellens fuerit ⁊ q̄tiens.lib.v.par.j.ar .ij.li.xj.ꝑ.j.c.ij.
Sanctificatio triplex diſtinguit .li.v.ꝑ.ij. ar.ij.ca.vj.in fine.
Sanctificatione in ſua habuit maria plura ꝑuilegia maxima .li.xj.par.j.ca ij.
Sctitatis magne q̄druplex regula:ſꝫ q̄s meruit maria ſuꝑ oēs exaltari.li.x.par. iij.ar.j.quarta rōne.
Sanctitatis regle duodecim aſſignantur li.vij.par.j.ar.iij.ꝑ totū.
Sanctos debemꝰ deuoto cultu venerari triplici rōne.li.viij.par.ij.iuxta thema.
Sanguis puriſſimus marie de q̄ chrs eſt ꝯceptus quō a ſpūſctō eſt creatus .li.j.

S

par.vij.ar.ij.ca.j. ad mediũ.
Sanguine de puriſſimo marie vnde ſum pro chr̃s eſt ↄceptus.ibidẽ.
Sapientia diuina mentẽ marie miro mõ illuſtrauit vt ſciret oĩa.li.xj.par.j.c.vij.
Sapientia diuina quõ diffiniuit hoĩem redimendũ.li.j.p.ij.ar.ij.ca.iij.
Satiſfeciſſe ipſi deo videt̃ maria pro doi nis collatis homini.li.xj.p.ij.ca.xj.
Scientiã oĩm pleniſſimã habuit maria.li bro.vij.p.iij.ar.ij.et li.xj.par.j.ca.vij.
Scientia in ſua habuit maria plurima pri uilegia.ibidem.
Sciuit ne maria in ſummo oẽs artes me chanicas .ibidem.
Item vtꝝ ſciuit omnes artes liberales in ſummo.ibidem.
Itẽ vtꝝ ſciuit in ſummo mathematicam phyſicam:et metaphyſicã. ibidẽ.
Item vtrũ ſciuit in ſummo totã theologi am. ibidem.
Itẽ vtꝝ ſciuit in ſũmo iura ciuilia.ibidem
Sciuit ne btã maria añ chr̃i annũciatiõꝫ factã ꝙ vicꝫ ipa ỽgo eſſꝫ electa ad chri ſtũ ↄcipiendũ ꝛ pariendũ.li.ij. par.iij. ar.ij. cap̃.ij.poſt mediũ.
Septẽbris menſis dignitas ↄuenit nati uitati marie.li.v. par. ij.ar.ij.ca.ix.
Seraphic⁹ ardor in deũ quẽ habꝫ ꝓprie tates.li.ix. par.j.ar.iij.ca.iij.§.iij.
Seruitia pla quõ exhibuit maria de cor de ſuo do ꝓ toto mõdo: ꝓpt̃ q̃ ꝛ nos debẽ⁹ ei deſuire ex corde.li.xij.p.j.ar.ij.ca.j.
Seruitia quõ de ore exhibuit maria deo mltiplicit̃ ꝓ nob:ꝓpter qđ et nos debẽ⁹ ei deſuire laudib⁹ dignis.ibidẽ.ca.ij.
Seruientib⁹ ſibi maria multa bona ↄfert ibidẽ ar.iij.§.penult. ꝛ vlti.
Seruire ipi btẽ marie quẽlibet hoĩem in ducũt duodecim rõnes.ibidẽ.
Seruire q̃liter et in quib⁹ debeamus ma rie.ibidem arti.ij.
Seruiuit maria chr̃o ꝓ mũdo de oĩb⁹ mẽ bris toto tpe vite.ibidẽ ca.iij.ꝛ .iiij.
Sibyllaꝝ ſcpta de chr̃o ꝛ ỽgine Maria li.v.p.j.ar.iij. ca.x.et li.viij. par.j.ar.iij. ca.ix.et li.xj.par.j.ca.fi.
Signũ q̃re fit ad Aue maria mane ꝛ ſero li.xij.par.ij.ar.ij.
Symeon ſctũs accipiendo chr̃m in vlnas plures gratias conſecutus eſt.li.iij.p.j. ar.iij.ca.ij.§.iij.
Sion nunq̃d dicet hõ ꝛ homo natus eſt i ea ꝛc̃.exponit̃ lib.xj.par.j. ca.viij.
Situata q̃liter fuerat maria qñ angelus annũciando chr̃m ſibi apparuit .li.j.p. iij.ar.ij.ca.iij.
Solis ortus quõ p̃ſagit diẽ pluuialẽ vl̃ ſe renã.li.v.par.ij.ar.j.§.iij.
Solis ꝓprietates figurãtes mariã habẽt
Somn⁹ in maria nõ tollebat vſũ (ibidẽ. liberi arbitrij.ibidẽ ar.ij.ca.vij.et li.vij. par.iij.ar.j.p totũ.
Spaciũ inter celũ et terrã q̃ntum putat̃ a phis fore.ibidẽ ar.j.§.iij.rõne.ij.
Spes in maria quõ fuerit p̃cellenti⁹ ꝙ̃ in alijs.li.vij. par.ij.ar.iij.ca.ij.
Spes nr̃a ad ↄfugiendũ ad mariã cõfor taf duodecim rõnib⁹. li.xij.p.ij.ar.iij.
Stabat iuxta crucẽ Jeſu mr̃ eius. De h euangelio plĩme q̃ones atꝫ documẽta. pſeq̃nda hñt li.iij.p.iiij.ar.j.c.j.ꝛ in ſe.
Stans ſub cruce ỽgo q̃re nõ noiatur noĩe ꝓprio.ibidem.ca.iij.
Stanti matri ſub cruce maximã pietatẽꝫ exhibuit chr̃s.ibidẽ.ar.ij.c.ij.
Stantib⁹ iuxta crucẽ Jeſu ſctis exhibet a chr̃o p̃dulciſſime pietatis act⁹. ibidẽ.
Stare iuxta crucẽ Jeſu q̃re cõgruebat ỽ ginẽ mariã.ibidẽ.ar.j.ca.ij.
Stare iuxta crucẽ q̃re dñs voluit magda lenã peccatricẽ cũ mr̃e inocẽtiſſima.ibi dẽ ca.j.
Item q̃re potius ſctãs mulie res marias ꝙ̃ viros.ibidẽ.
Stelle maris ꝓprietates ꝓpter q̃s debuit mater dei maria noiari: qđ maris ſtel la interp̃tat̃.li.vj.p.ij.ar.j.ad mediũ
Stupenda duodecim maxima in chr̃i in carnatiõe enũerant̃.li.j.p.vij.ar.iij.c.fi.
Subuenit maria oĩbus ad ſe ↄfugiẽtib⁹ i neceſſitatib⁹ et picl̃is.li.xij.p.vl.ca.fi.
Supbiã calcãdã edocuit de⁹ in exemplo marie.li.ij.p.iij.ar.ij.ca.ix.ad medium.
Suſpicio de aliq̃ vnõ ꝓuenit:et quare ſe nes ſunt magis ſuſpicioſi .li.viij. parte ij.ar.ij.ca.j.
Suſpicio Joſeph qualis fuerit de marie conceptu. ibidem ca.ij.

Sequitur de littera T

T Abernaculū dei q̄re ꝛ q̄ merito dr Maria.li.j.p.vij.ar.ij.ca.j.in fine.
Temperātia ꝙ p̄cellēter fuerit in Maria.li.vij.pte.ij.ar.iij.ca.vij.
Tempore innocētie hoīs nō debuit filius dei incarnari.li.j.p.j.ar.iij.c.j.
Tempus incarnatiōis q̄re dr tēpus plenitudinis.li.j.pte.vj.ar.ij.ca.j.
Tempus incarnatiōis chr̄i tā q̄ ad annū q̄ menſem ꝛ alias ptes cōuenienter ē decum.ibidem ca.ij.
Tpis a p̄ncipio habuit mōs fidē ꝛ reuelationē de chr̄o ꝛ maria.li.v.p.j.ar.iij.
Tempis q̄nti ſpacio ſupuixerit Maria i mundo.li.x.pte.v.ar.j.ca.j.
Tentari in hac vita vtꝝ potuerit Maria li.xj.pte.j.ca.iiij.
Testamtū de monarchia mōi ꝛ p̄ncipatus q̄re nō fec̄ chr̄s in morte.li.xj.p.ij.c.vij.
Theophil⁹ demoni adiurat⁹ liberat⁹ est p Mariā.li.xij.par.vi.ca.x.in fine.
Timor dei quō fuerit p̄cellentiſſime i maria.li.ix.par.j.ar.iij.ca.ij.§.finali.
Tria ſūt optima in mūdo q̄ꝝ meliora fore nō poſſunt.li.j.par.ij.ar.iij.ca.viij.
Thron⁹ glīe ad quā exaltata est Maria q̄li dignitate refulget.li.x.par.ij.ar.j.
Thron⁹ chr̄i:Marie:atq; ſctōꝝ māſio ꝑ ſus quā parte est in celo.ibidē ca.iij.
Itē de hoc throno.ſ. Marie ad quē est aſſumpta:plurima ibidē. et ar.ij.
Turbe beatoꝝ plēs deſcribunt̄ q̄ in aſſūptione Marie affuerūt. li.x.p.v.ar.ij.

Sequitur de littera V

V As admirabile ſcribit̄ Maria pluribus rōnib;.li.viij.p.j.ar.ij.§.iiij.
Ve mltiplex diſtinguit̄ q̄ p oia caruit Maria.li.j.par.j.ca.ij.
Venerari nomen Marie quō debeat ab oibus.li.vj.par.ij.ar.iij.§.vij.
Venerat̄ Mariā deus ꝛ totus mūdus.li.xj.par.j.c.xij.
Venter et vbera marie cur p̄ aliis ei⁹ mēbris beata dicunt̄ in euāgelio.li.xij.par.j.circa thema.
Verba marie fuerīt modeſtiſſima ꝛ miraculoꝝ effectiua.li.vij p.ij.ar.iij.c.vij.§.ij.
Verbū di ex ore chr̄i ab ei⁹ puericia ſollicite audiebat maria de ſecretis celeſtib; interrogādo.li.x.par.iiij.ar.ij.ca.j.
Verbū eternū inhabitādo mariā mltipliciter illuſtrauit.li.xj.par.j.c.vij.
Vermis et nō hō cur in Pſal. ſcribit̄ fore chr̄s.li.viij.p.j.ar.iij.c.x.ad p̄ncipiū.
Veſtes q̄les portauit maria.li.vij.p.ij.ar. iiij.ca.vij.§.iiij.
Vidit ne maria deū faci(e ad faciem) aliter vt videt bti.li.ij.p.iij.ar.iij.§.iij.i q.
Vidit maria angelū ſalutātē vtꝝ corpaliter vel intellectualiter. li.j.p.iij.ar.ij.c.fi.
Vidit ne maria angelos ꝛ aias ſepatas p ſpecies ꝓprias.li.vij.p.iij.ar.iij.§.j.
Virgili⁹ laudat mariā: et quō eius dicta ſunt accipiēda.li.viij.par.j.ar.iij.c.ix.et li.xj.par.j. ca.xij.
Virginitas marie.de hoc pla li. viij.p totū.
Virga Aaron.vide in Aaron.
Virgine de puriſſima ꝛ ꝑpetua debuit dei filius incarnari: et q̄re.ibidē pte.j. ar.j.
Itē ſi hō nō peccaſſet an virgo debuiſſet filiū dei parere.ibidē.
Virginitas marie ꝙ fuerit oim p̄ma.ibi. (ar.ij.§.j.
Virgo ꝟginū q̄re magis dr Maria q̄ chr̄s. ibidē.
Virginitatis Marie duodecim teſtimonia deſcribunt̄.ibidē ar.iij.p totū.
Virginitas hoīs vtꝝ p̄cellat ꝟginitatem angeloꝝ. ibidē ar.ij.§.ij.
Virtutes quō p̄cellenter fuerint in maria virgine.li.vij.par.ij.ar.iij.
Virtutib; duodeci p̄fulſit vita marie.ibi.
Virtutib; p̄cipue q̄lib; ꝓmeruit maria et etiā q̄libet hō meret̄ chr̄m inhabitantē in ſe poſſidere.li.j.p.vj. circa.thema
Virtutib; q̄lib; ꝓmeruit maria maternitatē dei.li.ij. par.j.ar.j.c.iij.
Virtutū maglia ō q̄b; laudauerūt mariā in aſſūptōe agmina celeſtia .li.x.p.ij.ar.iij
Virtutis pedes duo q̄b; ꝯtriuit maria caput ſerpētis. vide vbi Caput ſerpētis.
Viſitabat maria q̄tidie loca paſſiōis chr̄i et quō.lib.x.p.iiij.ar.ij.ca.iij.
Viſitatiōis marie feſtū deuote est celebrandū.li.ij.p.j.ꝛ par.ij.circa thema
Viſitatiōis marie ꝟtuoſitas ꝛ gaudioſitas.ibidē par.j.ar.iij.et p.ij.p totū.
Viſitatiōis marie hiſtoria.et plima circa materiā viſitatiōis.li.ij.p totū
Viſitauit ne maria rōnabiliter Heliſabet ſponſo ſuo relicto.ibidē.p.ij.ar.iij.§.xij

Vitam beate marie imitari debem⁹ tri-
plici ratione.li.vij.par.j.in pn.
Vitā marie ⁊ ſctitatē: actus ꝗ̄ʒ ei⁹ glio-
ſos q̄re canonica ſcptura nō bʒ.ibi.ar.j
De vita marie:et an ſuſcepit ſacra oia no
ue legis:ibidem plura ꝑ totū.
Vite actiue ⁊ cōtēplatiue merita quō ꝑ-
cellenter fuerint in maria:ibidē par.ij.
Vita ſpūalis triplex diſtinguit ⁊ Marie
vita hec triplex quō in euāgelio ſignifi-
catur.li.x.ꝑ.iiij.ꝑ totū.
Votū ꝟginitatʒ qn et quō fecerit Maria
li.j.ꝑ.ij.ar.iij.c.x.
Voto ꝟginitatʒ facto quō potuit maria
ꝯſentire in deſponſatoʒ matrimonij.li.
.j.ꝑ.vj.ar.iij.c.j.q.ij.⁊ li. viij. ꝑ.ij.ar.j.
Votū ꝟginitatis an emiſerit Joſeph ſpō
ſus marie.li.viij.ꝑ.ij.ar.iij.c.iiij.
Vncta vtꝝ fuerit maria circa tēpus ſue
mortis.li.x.ꝑ.j.ar.j.q.ij.
Vnctiōis ad ſacm̄ vtꝝ teneanꝭ q̄ ſine in
firmitatis dolore decedūt.ibidē.
Vſum rōnis vtꝝ habuerit maria in vte-
ro matris poſita.vide in lr̄a R.
Vulnerari poſt mortē ꝑſente m̄re q̄re vo
luit chr̄s.li.xij.par.j.ar.ij.ca.j.§.iij.
Vulneꝝ chr̄i numer⁹.ibidē paꝝ an̄ fineʒ
capituli ꝑſcripti.

Sequiꝭ de littera X

X ꝑs alpha et o quō dicit.li.v.par.ij
arti.ij.ca.j.
Xp̄s q̄re nō redemit angelos ſed
hoies tm̄.li.j.ꝑ.j.ar.ij.c.j.
Xp̄s teſtamentū in cruce faciēs q̄re nō fe
cit de monarchia mūdi.li.xj.ꝑ.ij.c.vij.
Xp̄i incarnatōeʒ ꝙ tota trinitas ſit opata
li.j.par.vij.ar.j.ca.j.
Xp̄s vtꝝ veniſſʒ i carnē ſi hō nō peccaſſet.
li.viij.ꝑ.j.ar.j.et li.xij.ꝑ.ij.ar.iij.§.j.
Xp̄s vtꝝ eq̄liter fuerit in ꝟginis vtero ſi
cut in celo.li.xj.ꝑ.j.ca.vj.
Xp̄s vtꝝ eq̄liter ſit in ſacramēto euchari
ſtie et cōicantibus digne ſicut in virgi-
nis vtero. ibidem.
Xp̄s quot vulnera habuerit. Vide ſupra
Vulneꝝ chr̄i numerus.
Xp̄iani quales prediliguntur ⁊ adoptanꝭ
a beata maria in filios.li.ix.par.ij.ar.ij
q.j.in fine.
Xp̄iani ſimplices qui plus afficiuntur de-
uotione ad beatā Mariā q̄ȝ ad chriſtū
excuſantur. libro.xj.par.j.ca.xij.prope
finem.

Finit Tabula

Prologus i Stellariū Corone benedicte virgīs Marie

q

Uoniam

vt ait btiſſim⁹ ille Gre
gorius maximus. Jndi
gnus eſt dandis qui nō
agit grates de dat: Et
Seneca li. de bñficijs dicēte. Turpiſſimū
eſt grām bñficijs nō referre. Hinc eſt ꝙ cū
glioſiſſima dei genitrix ꝟgo Maria conti
nue ꝯferat inenarrabilia nobꝫ ꝯtulerit be
neficia. ꝑ eā em̄ bēm⁹ ꝗcꝗd boni hꝫe vide
mur: eximio Anſelmo necnon deuotiſſimo
Bernardo ꝯteſtātib⁹. Uicioſum ꝗ̄ ⁊ pu
nitiōe dignū arbitror ei⁹ laudes tacere: ma
xime cū viua teneā memoria: in multꝫ pi
culis: neceſſitatib⁹ꝗ̄ ⁊ infirmitatib⁹ ei⁹ me
accepiſſe ſuffragia. Morbo ꝗ̄ppe graui ꝗ̄
bis ante aliꝗb⁹ dieb⁹ vexabar: voto ſibi fa
cto: ꝑ eā miſericorditer liberatū me fateor
Qđ ꝗdem: niſi me compuliſſet: indignū ⁊
inſufficientem me ſentiens: nullatenus h̄
opus attentaſſem. Timeo nēpe ne ſi preco
nia laudis eius tacuero: ſceleris arguar vt
infidelis ⁊ ingratus. Hęc ꝗ̄ penes me cau
ſa pͨcipua hunc aſſumendi laborem extitit
Spero aūt quia ꝓpoſitū meū ꝑficiet ipa ꝗ̄
intentionē cordis videt: ei⁹ ꝗ̄ꝫ auxilio face
re me poſſe nō ambigo: ad qđ in ei⁹ laude
ex me nō ſufficio. Ad ipſi⁹ igiꝉ nati: dñi vi
delicet noſtri ieſu chriſti gl̄am ⁊ digniſſi
me ſuę genitricꝫ marię laudē: ac ſeraphici
pr̄is franciſci: oīm ꝗ̄ꝫ ſanctoꝝ honorē huic
opi manū apponā: ſtilo ꝗdem rudi ⁊ ſenſu
ac verbis impitis: materiā miniſtrans ſim
plicioꝛib⁹ p̄dicatorib⁹: ampliora exinde eli
ciendi: Uñ ⁊ ſuccincte reſecatꝫ alijs: ſola ea
ſcribere intēdo ꝗ̄ ad p̄dicandū ſimplici po
pulo vtilia fore compercro. Sed ⁊ nec iſta
ex ꝓprio ſenſu: ꝗ̄n potius alioꝝ peritoꝝ ędi
tionibus condita cōportaui vt potui. Hor
tor autē lectorem vt ſi me in aliꝗ̄ minus
bene ſcripſiſſe vel certe veritatis metas in
caute vſpiam exceſſiſſe ꝑſpexerit: non quid
ſed quo animo (quia recto) ſcriptū ſit pen
ſans: ignorantię aut ingenij modicitati mi
ſericorditer ignoſcat. Quicquid autē boni
in hoc ipſo opere repperit: domino Jeſu et
eius genitrici glorioſe (vnde omne datum
optimū ⁊ donū ꝑfectū eſt) attribuat. Nimi
rū fide recta adorando trinitatē ⁊ redēptō
rē: progenitricē ęternę leticię benedico an
geloꝝ reginam theoticā virginali ſtellario
Quia ꝓo digniſſima ꝟgo: pulcerrima ſub
figura deſcribiꝉ Apocal. xij. habere in capi
te coronam duodecim ſtellarum: idcirco i
hoc opere duodecim ei⁹ magnalia ſiue my
ſteria: quibus ipſa tanꝗ̄ duodecim radiā
tibus ſtellis p̄dotata gloriaꝉ: in duodecim
libris diſtincta deſcribunꝉ. Quilibet etiā
liber per certas partes diuiſus: i aliꝗ̄ ſuo
rum articuloꝝ coronam duodecim ſtellaꝝ
ſm̄ materię congruentiā coaptando cōti
nebit. Quāobrem opus iſtud Stellarium
corone benedicte ꝟginis cenſui nominādū
Jpſius nēpe glorioſiſſima corona ꝑ ſingu
lis predicatiōib⁹ coaptata: ⁊ in laudē eius
feruēter exoranda a nobis p̄paraꝉ: ꝗ̄tin⁹ ꝑ
eā in celo coronari mereamur. O igiꝉ glori
oſiſſima celi regina oro te ſupplex mēte pia
vt has coronarum roſas (ꝗ̄ꝗ̄ exiles et tu
is meritis impares) acceptare digneris: ꝗ
bus te omni laude digniſſimā magnifica
re ꝓpoſui ⁊ laudare: vt ⁊ tu maꝉ miſericor
die ⁊ gratię: veniam mihi ⁊ grām tribuere
coroneꝗ̄ tue celeſtis ⁊ gaudij participē fa
cere in ſupna patria ne dedignerꝫ: vbi tuū
natum ⁊ te laudem ſine fine Amen.

Diuiſio huius

operis. Jn primo itaꝗ̄ libro agitur de
myſterio ſue digniſſime annūciationis: di
uineꝗ̄ incarnationis: ⁊ actiue conceptiōis
marię. hoc nimiꝝ cetera āñcedit ordine di
gnitatꝫ et cauſalitatis Jn ſecūdo libro
agiꝉ đ myſterio ſue gaudioſiſſime viſitatio
nis. Jn tertio de myſterio ſacratiſſime
purificationis Jn ꝗ̄rto de myſterio im
maculate ſue ꝯceptionis. Jn quinto đ
myſterio ſctiſſime ſue natiuitatis. Jn ſe
xto ꝓo de myſterio ſui bñdicti nomīs ⁊ ap
pellationis. Jn ſeptimo de myſterio ſue
virtuoſiſſime vite ⁊ opationis. Jn octa
uo de myſterio ſue puriſſime ꝟginitatis.

In nono de myſterio ſue excellētiſſime charitatis. In decimo de myſterio ſue glorioſiſſime aſſumptionis. In vndecimo de myſterio multiplicis ⁊ pcelſe puilegiationis ac dignificationis. In duodecimo libro agitur de myſterio debitorie ſeruitutis ⁊ cultu deuotionis. ſcilicet a nobis ſibi exhibende.

Primus Liber agit de his q̄ ptinēt ad myſteriū icarnatiōis: annūciatiōiſq; domice: ⁊ conceptionis Marie Liber iſte diuiditur in ptes plures Pars prima de diuine incarnationis cōſiliatione ꝑ modū pdicationis

A eterno ordinata ſuꝫ ⁊ ex antiq̄s anteq̄ꝫ terra fieret. Prouerb. viij. Mira charitatis mi dei nr̄i erga nos homines dignatio. Stupenda ſup modū bonitatis ſue oſtenſio: qm̄ ab eterno ſua imꝑſcrutabili ſapientia decreuit nr̄am naturā in vnitatē pſone aſſumere ꝑ incarnationis modum ineffabilem in glorioſiſſime virginis Marie vtero: vt nos infimos in ordine rōnalium ſup oēm creaturam dignificaret in ſeipo. vt vicꝫ deus fieret hō ⁊ homo deus. iuxta illud. Ioan. j. Verbū caro factum eſt ⁊ habitabit in nobis. Nimirū q̄d hac re mirabilius q̄ꝫ ꝙ homo fieret deus? et quē celi cape non poſſunt: in vnius virginis vtero caperef icluſus? Mirabile ꝓ certo foret ſi celum deſcēdens terrę vniretur. ſed multo mirabilius ꝙ deus celi creator ⁊ oim noſtrę vili naturę vniaf. Vn̄ Damaſcen⁹ ſup Miſſus eſt. Qualiter indꝫ facta ſunt vnū deus ⁊ homo: miranf angeli: pauent celi. vox ſilet. mens deficit: cū vna puella ſic deum in ſuo vtero capit: vt ſanctis pacem: vitam mortuis: ſalutem ꝑditis cōferat. Hec ille. Preterea quid homini dignius q̄ꝫ vt fieret deo frater et ꝓpinquus? Propter quod Bern. ait. Puto ꝙ iaꝫ me non poterit ſpernere deus os meum ⁊ caro ⁊ frater me⁹. Deniq; q̄d hac dilectiōe mirius? Quoniā teſte ſaluatore Ioā. iij. Sic deus dilexit mundū: vt filium ſuū vnigenitū daret: vt oīs quis credit in eum nō ꝑeat ſed habeat vitam eternam. Hoc eſt ergo quod noſtrū cor afficit ad deum ⁊ ſtringit: hoc eſt qd̄ in admiratiōe animū ſuſpēdit: qm̄ ab eterno deus ſic decreuit ⁊ ordinauit vt incarnaref in bn̄dicte ꝟginis vtero ⁊ homo fieret. ꝓpter qd̄ ſapientia diuina in verbis thematꝫ dicit. Ab eterno ordinata ſum ⁊c. id eſt ab eterno pordinatū ⁊ pviſum eſt vt mira diſpenſatione diuinę ſapientię deus fieret homo: ex Maria virgine carnem aſſumendo ⁊c. De hac ergo pordinatione diuini conſilij loqui volentes: tres contemplationes notabim⁹: tria principalia conſilia declarantes.

Primū ꝯſiliū dr̄ creatiōis.
Scōm dr̄ reparationis.
Tertiū dr̄ retardationis.

Articulus prim⁹ Qualiter deus pordinauit ab eterno creare duplicē naturā rationalē et caꝫ vertibilem. Capitulum. I.

PRimū conſiliū declarandum dicitur creationis. Poſſumus nempe pie imaginari quomodo an̄ creationeꝫ mundi in conſiſtorio ſancte trinitatis cōſilium habitum eſt de huius mundi creatione. Et in hoc cōſilio pcipue tres queſtiones ſūt mote ⁊ determinate. Prima queſtio Utrū creari debuerat natura angelica. Scōa q̄ſtio Utrꝫ creari debuerat inſuper natura humana. Tertia q̄ſtio Utrꝫ rōnalis creatura creari debuerat ꝟtibilis in arbitrio libera. Prima itaq; queſtio in cōſiſtorio ſancte trinitatis fuit mota Utrꝫ vicꝫ conueniens foret creare naturaꝫ angelicā? Et determinatū eſt ꝑ diuinā ſapientiaꝫ ꝙ ſic: tali rōne. Bonū vt bonū ſuꝑpſit⁹ cōicatiuū eſſe debet. Hec ꝓpoſitio habef a Dioñ. de angelica hierar. ca. x. Et ꝑ Ariſtot. li. j. Eth. dicentē. Bonum q̄nto cōmuni⁹ tāto diuini⁹. Cum igif deus ſit ſumme bonus: vt dei ꝙ aliqua creatura rational' ab eo ꝓdu-

catur in eſſe:quã ſue bonitatꝫ participem
faciat.Et ſic diffinitũ eſt a deo vt angelica
natura crearetur in eſſe ſpirituali ⁊ intelle
ctuali ⁊ ipſo intellectu ab eadem participa
retur ipſe deꝰ. Hec ratio trahitur ex dictꝫ
Auguſti.in Enchi.ca.vj. Tranſſumptiue
autem habetur a magiſtro in.ij.diſt.j.c.v.
Credimus inquit rerum creatarum cele/
ſtium ⁊ terreſtrium: viſibilium ⁊ inuiſibili
um cauſam non eſſe niſi bonitatem creato
ris q̄ eſt deꝰ vnus ⁊ verus.cuius tanta eſt
bonitas: vt ſumme bonus beatitudinis ſue
q̄ eternaliter beatꝰ eſt alios velit eſſe par/
ticipes.quaꝫ vidit ⁊ cõicari poſſe:⁊ minui
omnino nõ poſſe.Illud igitur bonũ quod
ipſe erat:⁊ quo beatꝰ erat:ſola bonitate nõ
neceſſitate alijs cõicari voluit.Et ita fecit
igitur deus creaturam rationaleꝫ que ſũ/
mũ bonũ intelligeret:intelligẽdo amaret:
amando poſſideret: et poſſidendo frueret
eo.Hec ibi:concordat ſcriptura Prouerb.
xvj Uniuerſa ꝓpter ſemetipſum operatus
eſt dñs.

Capl'm.ij.

Secunda queſtio in ↄſiſtorio trini/
tatꝫ ſanctiſſime fuit mota. Utrum
vicꝫ ↄueniẽs foret creare humanã
naturam vel creaturam. Et determinatũ
eſt per ſapiẽtiã diuinã ꝙ ſic:rationibꝫ plu/
ribus. Prima rõ perfectionis vniuerſi ⁊
decoris.Quia eñ ad diuine bonitatis ma
nifeſtationẽ ⁊ potẽtie ac maieſtatꝫ declara
tionẽ deberẽt creari diuerſi ordinis multi
plices creature.Quedã nempe pure ſpũa/
les:vt angeli.Quedã pure corꝑales:vt no
tat magiſter in.ij.di.j.Et Bonauẽ.ibideꝫ
concludit quia ſi eſt ponere extrema cõpo
nibilia:ergo ⁊ mediũ qḋ cõponit ex termi
nis.v.Phyſico.Uñ ad ꝑfectionẽ vniuerſi
hoc triplex genꝰ requiritur. Debuit ergo
creari rationalis creatura cõpoſita ex cor
porali ⁊ ſpirituali:ſcꝫ ipſe homo.Qm̃ ſcri/
ptũ eſt Deut.xxxij.Dei ꝑfecta ſunt opera
Proinde etiam homo ſexta die poſt oẽs
creaturas creatus eſt:⁊ ipſo creato deꝰ re/
quieuit ab omni opere quod patrarat:ſic
legitur in Geñ.ad ſignificandũ ꝙ hõ eſt fi
nis omniũ ⁊ perfectio.ex.ij.Phyſic.Quia
mundus factus eſt propter hominẽ vt ſer
uiret ei.Sic ⁊ homo factus eſt ꝓpter deuꝫ
vt ei ſeruiret.Magiſtro in.ij.diſtinc.j.ca.
vij teſte. Secunda ratio eſt diuine glo/
rificationis ⁊ laudis. Unḋ idem magiſter
vbi ſ.c.v.dicit.Si queratur quare creatꝰ
ſit homo:breui ſermone reſponderi põt ꝙ
ꝓpter bonitatem dei:⁊ ad laudandũ deum
in quo proficit homo:non ipſe deus ⁊c̃.Et
ca.vij.dicit.Factus eſt inquit homo ꝓpter
deum.Nõ quia deus ſumme beatus eiꝰ
indiguerit officio(qui bonorum noſtroruꝫ
nõ eget)ſed vt ſeruiret ei ac frueret eo cui
ſeruire regnare eſt.In hoc ergo ꝓficit ſer/
uiens non ille cui ſeruitur Hec ille.Sicut
igitur angelus creatus eſt ad laudanduꝫ
deum in celis:ita homo ad laudandũ de/
um in terris:et ei ſeruiendo glorificandus
vt tandẽ eternaliter laudare merear in ce
leſti patria iubilando. Huic concordat in
myſterio formatio corporis humani. Qm̃
ſi bene conſideramus:in ipſa facie hoĩs exa
ratũ quodãmodo reperimꝰ q̃ſi ſcriptura
a deo impreſſa hec verba.Homo dei lau/
da deum. Naꝫ linealiter naſus cũ linea ge
ne facit.h.Oculus iuxta facit.o. ⁊ ſuꝑ ꝑ/
tenſum ſuperciliũ quaſi titellus ſignificat
ly homo.Et hec quo ad vtrãqꝫ faciẽ.Au/
ris ſiniſtra formata eſt quaſi.d. Auriꝫ aũt
dextra q̃ſi.e. Linea ſub naſo quaſi.i. Et ſic
reſultat hec dictio dei. Lingua quoqꝫ ⁊ lo
quela quare data eſt homini niſi ad laudã
dũ deũ ſm Chryſ.de laude dei.Et ſic pꝫ
hec oratio.Homo dei lauda deuꝫ. Tertia
ratio angelice reparationis;quia hõ factꝰ
eſt vt angelica ruina quã deus prenouerat
ex ipſo repararet.Unde magr̃ vbi ſ.ca.xj.
De homine quoqꝫ in diuia ſcriptura repe
ritur(inquit)interdũ ꝙ factꝰ ſit ꝓpter repa
rationẽ angelice ruine:qḋ non eſt ita intelli/
gendum quaſi non fuiſſet homo factus ſi
non peccaſſꝫ angelus.ſed quia inter alias
cauſas hec etiam nõnulla extitit. Hec ille
In huius ſignificationem dicit Baſilius
magnus in Hexameron:ꝙ cũ animalia ce
tera ex terra formata faciẽ habeant verſus
terram reſpicientia:ideo quia ſunt in terrã
reuerſura:homo aũt faciem habꝫ eleuatã
ſurſus celũ ⁊ caput erectũ vt ſe ad angelorũ
cetũ intelligat finaliter eẽ eleuandũ.O igi
tur homuncio.o fidelis aña penſa diligen
ter ad quem finẽ creatꝰ ſis:an vt terrenis
cupiditatibꝫ inhereas:an vt voluptate re/

ſolutus ſola carnalia ſecteris: an vt diuer-
ſis vicijs diabolo deſeruias: certe nõ. Sic
eñ cõtra finẽ tue creatiõis agis. Aiaduer-
te ꝗꝗ qm̃ artifex ſuũ artificiũ qd ad finez
intentũ nõ venit deſtruit ⁊ abijcit: vt pꝫ in
falſis moneťꝫ: ſic tu dign⁹ es morte: ſi deo
nõ ſeruieris ⁊ ad celũ non tendis.

Caplm̃ tertium.

tErtia queſtio i ꝯſiſtorio ſancte tri-
nitatis fuit mota. Utrum rationa-
lis creatura creari deberet vt eſſet
arbitrio libera ⁊ vertibilis ac peccabil. Nã
arguere poſſes ꝙ melius deus feciſſꝫ ſi ra-
tionalem creaturaꝫ ſic ſtabilem creaſſet vt
nullatenus ad malum culpe ⁊ miſerie ꝑue-
nire potuiſſet. Sed in contrarium ꝑ diui-
nã ſapientiã determiatũ eſt ꝙ rõnalis cre-
atura i libertate arbitrij crearet ⁊ vertibil
fieret. ⁊ ꝙ h melius foret pluribꝫ rationibꝫ

Prima ratio diuine manifeſtatiõis: hãc
rõnem ponit Alexan. de ales ſcda ꝑte ſum-
me. q. xxij. ar. iij. concor. Petrus aureoli in
ſuo compendio li. ij. ca. penul. Nam ex hoc
manifeſtat diuina potentia qm̃ ꝑ hoc oſtẽ-
ditur ꝙ ſolus deus inuertibilis ⁊ indefecti-
bilis eſt. Omnis autẽ creatura mutabilis
eſt. Conueniens ergo erat oſtendere crea-
ture rõnali ꝙ ſicut ſine deo facta non fuerat.
ita nec ſine deo ꝯſiſtere poterat. Nec ipaꝫ
decebat ꝯfirmari in bono ꝗuſꝗ illi conſta-
ret ꝙ ipſe ſolus eſt deus i quo nõ cadit nõ
poſſe. Itẽ ex hoc declarat dei ſapiẽtia quo
ad bonos ⁊ malos. Quo ad bonos ꝗdem
qꝛ ſm ordinẽ diuine ſapientie nemo dign⁹
eſt coronari niſi qui legitime certauerit. ij.
Tim. ij. Quo ad malos quoꝗ vt diuina ſa-
pientia oſtendat ſcire etiaꝫ ex malis elicere
bona: qd non poterat fieri niſi deus feciſſꝫ
creaturã vertibilẽ in malũ. Unñ Augu. xi.
de ciui. dei. ca. xviij. dicit. Nec deus vllum
non dico angeloꝝ ſed vel hominũ crearet
queꝫ malũ futuꝝ ꝓſciret niſi pariter noſce-
ret quibꝫ cũ bonoꝝ vſib⁹ cõmodaret. hec
ille. Cape exemplũ: qꝛ mali angeli ⁊ homi-
nes bonoꝝ vtilitatibꝫ cõmodant: qm̃ ſunt
bonis ad exercitiũ virtutꝫ cum eos tentãt
⁊ ꝑſequunt. Itẽ ex hoc dei clementia ⁊ mi-
ſericordia declarat in eo ꝙ dei filius ꝓ libe-
ratione hominis ⁊ angelice ruine reparatiõe
mittit. Preterea dei iuſticia oſtẽdit in hoc
ꝙ deus tribuit vnicuiꝗ ſm opera ſua. ſcꝫ
bonis eterna premia ⁊ malis eterna ſuppli-
cia. Deniꝗ dei charitas demonſtrat quo-
niaꝫ in libertate arbitrij reliquit creaturã
velle beatificari ⁊ ſaluari. Eccl. xv. Deus
creauit hominẽ ⁊ reliquit eum in manu cõ-
ſilij ſui ⁊c. O igit ꝗ̃ laudabilis eſt deus et
quantũ grãs ei agere debemus ⁊c. Se-
cunda ratio laudis maioris. Maior enim
laus ⁊ honor eſt cum quis peccare põt et
non peccat: ꝗ̃ cum ido nõ peccat quia pec-
care non poteſt. Exempli grã. Mutus nõ
laudatur de virtute taciturnitatꝫ. qm̃ ideo
nõ loquit quia loqui nõ põt. Unñ ⁊ Ariſtꝫ.
primo lib. meta. dicit. Propter ea ꝗ inſũt
nobis a natura nec laudamur nec vitupe-
ramur. ꝗ̃ merito laudãdus ẽ ꝗ potuit trãſ-
gredi ⁊ non eſt tranſgreſſus: facere mala ⁊
non fecit. Eccl. xxxj. Sicut in exemplo da-
uid laudat qui Saulẽ iterficere bis potuit
⁊ nõ interfecit. Sic igit patꝫ ꝙ ſi hõ impec-
cabilis factus fuiſſet non eſſet laudabilis
de virtute. igit ⁊c. Propterea Gregori⁹ in
moral. dicit. Deus fecit naturam rationa-
lem bonã eo ꝙ mutabilẽ ꝯdidit ⁊c. Ter-
tia ratio humiliatiõis. decebat nẽpe rõna-
lem creaturã vertibilẽ ⁊ peccabileꝫ fieri: vt
cauſam hũilitatis haberet ⁊ ſuperbiã cal-
caret ⁊ ſe agnoſceret indigere auxilio diui-
no ⁊ ad ipm̃ deum recurrendi occaſionem
haberet ꝓ conſeruando a peccato. hec ẽ ra-
tio Bonauen. ſup. ij. di. xxiij. Quarta ra-
tio ꝓmij amplioris: nã glorioſius eſt natu-
re vertibili ad malum ex meritis gl̃iaꝫ ob-
tinere: ꝗ̃ in iuertibilitate ꝯditam fuiſſe: et
ſic ſine aliquo genere meriti btificari. Ex-
emplum in paruulis baptizatis qui i me-
rito chriſti ſaluant ⁊ non in ꝓprio. vnde ma-
iorem gloriam habent his qui in proprio
merito ſaluant. Hec eſt rõ Alex. vbi ſ. patꝫ
igit quare per diuinã ſapientiã rationalis
creatura vertibilis ſit facta ⁊ ꝗ̃ ꝯueniens.
Nil igitur calũnie habes o homo ꝯ deum
creatorem: imo potius materiaꝫ laudis ⁊
gratie. Cuius enim culpa tu peccator ꝙ ꝑi-
his niſi tua: quia bonum facere nõ vis ⁊ a
peccato non deſiſtis. Quid eſt ꝙ damnarꝫ
niſi quia voluntate te precipitas. O ſtulte
o infelix ⁊ inſane peccator: attende dei cir-
ca te bonitatem: ⁊ tuã ꝯtra ipm̃ ingratitu-

dinis prauitatē. Uide q̄ntū te cupiat ſal-
uare cū in tuo arbitrio cōſtituerit te: vtrū
bonum vł malū velis: auſculta quid dicat
domin⁹ ꝑ Oſee ca. xiij. Perditio tua ex te:
ex me tm̄mō auxiliū tuū ꝛc̄. O vtinā agno
ſceres tuam libertatē ꝛ non ſubijceres te i
diaboli captiuitatē ꝛc̄. Heu heu quāta ce
citas mentis īualuit vt ꝙ homo peccat nō
recognoſcat ſed in deū retorqueat loq̄ns
blaſphemias ꝛ dicat. Sic me de⁹ fecit vt
peccem. Audi ꝛ penſa verba Aug. li. de li.
arbi. dicentꝫ. Naturas inq̄t oēs fecit deus
nō ſolū in iuſticia ꝑmanſuras ſed peccatu
ras: nō vt peccarent. ſed ſi nō peccarent: co
ronarent̄. ſi peccarent punirent̄. Qui ergo
pereunt: arbitrio ꝑeunt. Et qui ſaluātur:
gratia dei liberant̄. Hec ille.

Articulus ſecūdus Qualiter de⁹ preordinauit ruinam angelicam reparandam.

S Ecundū cō-
ſiliū declarādū ē reparatio-
nis. Hic nēpe poſſum⁹ ꝯtē-
plari quomodo ſancta trinitas preuidēs
rationalem naturam tā in angelo ꝙ̄ in ho
mine ruituram: tractauit cōſilium de repa
ratione: ne ciuitas ſuꝑna vacua ſuis ciuib⁹
maneret. Et hoc tali rōne que accipit̄ ex di
ctis Anſelmi li. Cur deus homo: dicentꝫ.
Nulla ten⁹ decet ſummā ſtabilitatē ſuū ꝓ-
poſitum ꝑmittere infirmari: nec decet ſum
mā ſapientiam ꝑmittere nobiliſſimas cre
aturas vltimo ſuo fine fraudari. Sed qꝛ
deus ꝓpoſuit hominē ꝛ angelum ad beati
tudineꝫ creari. ſi ergo non fiet reparatio: cum
vtraq̄ natura labatur: angelica q̄dem pro
parte: hūana ꝟo ꝓ toto: dei ꝓpoſitum īfir-
mabit̄: ꝛ creature ſuo fine fraudabunt̄. Sic
ergo ꝯſiliū determinatū eſt: ꝙ fieri debeat
reparatio. Sed in hoc cōſilio tres alie q̄-
ſtiones mote ſunt et determinate. Prima
Utrū ꝓ hac reꝑatione vterq̄. ſ. angelus ꝛ
hō redimi debeat. Scḋa q̄ſtio Utrū aliq̄
creatura ꝓ hac redemptiōe faciēda ſuffici-
at. Tertia q̄ſtio Cui diuinarū ꝑſonarū hāc
redēptionis ſatiſfactionē facere cōueniat.

Caplm. I.

P Rima queſtio in hoc ſecundo conſi-
lio mota eſt in conſiſtorio ſancte tri-
nitatꝭ Utrū vicꝫ vterq̄. ſ. angelus
et homo poſt lapſum redimi debeant pro
reꝑatione ruine. Et argutum eſt ꝙ ſic. qꝛ
peccatum hominis ꝛ peccatū angeli vnius
generis eſſe debebat ꝛ eſt. qꝛ vterq̄ ꝑ ſuꝑ-
biam peccauit. ergo deus vtriq̄ ſubuenire
miſericorditer debuerat. Sed ad iſtud de
terminādo reſpondit diuia ſapiētia ꝙ ſol⁹.
homo redimi debebat ꝛ ex eo ruina ange
lica reparari. Nec deberet cbȓi incarnatio
ſubuenire angelo lapſo. qꝛ pctm̄ angeli eſt
irremediabile. peccatū autem hominis re
mediabile. Et hoc pluribus rationib⁹ ẜm
Tho. in tertio ſcripto ſententiarū. diſ. j. ar.
ij. Et ẜm Bonauē. ſuꝑ eodem tertio li. ali-
oſq̄ doctores cōmuniter. Prima ratio ex
parte potētie cognitiue. qꝛ angelus cogno
ſcit in luce plena per intellectuꝫ deiformē
vt ſic ꝑ ignorantiā non excuſet̄ Totū ei po
teſt cōſiderare ſine inq̄ſitione: quod ad ele
ctionem alicui⁹ rei ꝑtinet. Homo aūt cog-
noſcit q̄ agenda ſunt deliberando ꝑ ratio-
nem: que eſt quedam obumbratio intelle-
ctus. Unde homo peccans de venia cogi
tauit ꝛ in aliquo deceptus eſt: vt dicit ma-
giſter libro. ij. diſt. xxij. Non autem angel⁹
Uñ Damaſcenus dicit. Quanto nobili-
or fuit in angelis dei cognitio: tanto peior
fuit i eis erroris occaſio. quia ſeruus ſciēs
voluntatem domini ſui ꝛ nō faciens: pla-
gis vapulabit multis. Secūda ratio ex
ꝑte potētie volitiue. qꝛ voluntas angeli in-
uertibilis eſt ad bonū poſt electionē mali.
vñ peccādo immobiliter īheret malo. nec
eſt ſuſceptibilis penitētie. Ideo Dama. li.
ij. Angeli ſicut nō fuerūt nec ſūt nec erūt
ſuſceptibiles penitentie: ita nec venie. Qđ
ienm facit hominib⁹ mors: hoc angelis ca
ſus ꝛc̄. Homo aūt eſt ſuſceptibilis peniten
tie. igit̄ ꝛc̄. Hic cadit exemplū quod legi-
tur de ſancto Martino et etiam Auguſti
no: qui promittebat demoni ſe oraturum
pro eo dummodo peniteret. Et ibi diabo
lus reſpondit: nullo modo velle penitere.
Tertia ratio ex parte culpe. qꝛ ẜm Au-
guſtinū Angeli nullo ſuggerente peccaue-
rūt. ideo nemīe reparāte redimi debuerūt

Homo aūt diabolo ſuggerente cecidit:iō
dei virtute ſubleuari debuit. Item qꝛ cul-
pa hoīs primi totam poſteritatem īfecit ⁊
corrupit:⁊ tota cecidit humana natura in
vno peccante. Et ideo indecēs erat vt tota
relinquereť ſub damnatiōe. Angelica aūt
natura nō ꝓpagať et vno ex quo viciū con-
traheret. ſed omnes angeli actu exiſtētes
ꝓprio arbitrio peccauerūt.igiť ⁊c̄. Unde iu-
ſticiam diuinam non decebat vt oēs illi ad
quos corruptio peccati ꝑmi hoīs deueni-
re debebat:qui ꝗdem nodū erant actu ſ; i
ꝑtute tm̄:ꝑus ꝙ̄ eſſent vltimā damnatio
nem reciperēt. Oēs aūt angeli actu exiſtē-
tes ꝓprio arbitrio peccauerūt:ideo decēs
erat vt omnino illi peccātes ꝑirent:maxie
qꝛ imobiliter malo adheſiſſent. Quid igiť
dicam vobis o pctōres idurati:excecati ⁊
deſperati:qui diabolo ſimiles eſtꝭ:quia ex
certa malicia peccatꝭ: ⁊ nullo etiā ſuggerē
te ad malum curritis:multos quoqꝫ alios
verbo ⁊ exemplo inficitis. Et heu heu qḋ
maximū eſt:immobiliter in peccato ꝑſeue
ratꝭ.hoc quippe diabolicū eſt:vt dicit Au
guſtinus. Humanū eſt inquit peccare.ſed
diabolicum eſt perſeuerare. Quam vobis
ſententiam proferre valeo:niſi illam Petri
apoſtoli ī ſua canonica. Si angelis peccan
tibus non pepercit ⁊c̄. Expergiſcimini igi
tur o peccatores ⁊ nolite cum diabolo da-
mnari.

Caplm.ij.

ſEcunda qſtio mota eſt Utrū aliq̄
creatura ꝓ hac reꝑatione facienda
ſufficiat vt deū incarnari non opor
teat. Et cōcluſum eſt a diuina ſapiētia ꝑ
hanc concluſionē:ꝙ nullus purus angelus
nec aliqs purus homo aut queçunqꝫ crea
tura pura ad hanc reparationē; ſufficeret
ſed deum incarnari ipm oporteret pluribꝫ
hoc rōnibꝫ. Prima ratio cōdigne ſatiſfa
ctionis. Nam l; vt ait aurelius Augꝰ.xiij
de trini.ca.x.alius modꝰ fuit deo poſſibi-
lis ꝙ̄ ille quē tenuit in redemptione:qꝛ eiꝰ
ptāti cūcta ſubiacent:tñ debuit oīno fieri
ꝑ ſatiſfactionē:qm̄ hic modꝰ cōgruētior fu
it ⁊ decentior tam ex ꝑte dei ꝙ̄ ex parte no
ſtra:vt ꝓbat Bonauen.in.iij.diſt.x.arti.j.
Et Richar.ibidem.q.iij. Primo inquā ex
parte dei pro tanto:quia i omni opere dei
debet manifeſtari miſcdia et iuſticia. Pſ.
Uniuerſe vie dñi miſericordia et veritas.
Sed ſi deus naturam humanā reparaſſ;
abſqꝫ ſatiſfactione:fuiſſet manifeſta miſeri
cordia ſine iuſticia. Nunc aūt vtraqꝫ mani
feſta eſt.quia iuſticia in ſatiſfactione:miſe-
ricordia in mō reꝑandi.eo ꝙ cum purꝰ ho
mo non poſſet ſatiſfacere:deꝰ pater ſuum
filium dedit pro ſatiſfactione. In quo tan
ta miſericordia dei claruit qua maior exco
gitari non potuit:vt patet per Anſel. ij.li-
bro Cur deus hō.ca.ij. Secundo ex par-
te noſtra.quia ſicut genus humanū deum
inhonorauit ꝑ culpam:ſic oporteret vt ho
noraret ꝑ penam. Sicut eñ honorabilius
eſt habere meritis vitam eternam(ceteris
paribus) ꝙ̄ ſine meritis:ſic honorabilius
fuit nos deo per ſatiſfactionem reconcilia
ri ꝙ̄ ſine ſatiſfactione. Hec Richardus ⁊
Bonauētura. Fundamentum harum ra-
tionum ponit Anſelmus libro.j. Cur deꝰ
hō.ca.xij.ſic dicens. Liberior inqt eſſet in-
iuſticia ſi ſola miſericordia dimittereť. Et
iterum ibidem ſubdit. Dimittere peccatū
ſine ſatiſfactione non eſt aliud ꝙ̄ non puni
re. Si autem peccatum non punitur: inor
dinatū aliquid dimittiť. Non aūt decet de
um aliqd inordinatum in ſuo regno dimit
tere. ģ debuit peccatū hominis dimitti nō
niſi ꝑ iuſtam ſatiſfactionem quā nō pōt fa
cere creatura pura:vt patebit ſtatim ſecun
da rōne.igiť ⁊c̄. Scda rō culpe ⁊ eiꝰ of
fenſionis.quia omnis homo:angelus:⁊ q̄-
libet alia creatura finita ⁊ finite bonitatꝭ
ac meriti eſt.offenſa aūt dei finita ex par-
te dei.et ideo cū finiti ad īfinitū nulla ꝓpor
tio:nulla creatura ſatiſfacere poteſt. Itē;
deus purꝰ in ſua natura impaſſibilis eſt:et
iō ſatiſfactioni ſe ſubijcere neqt. Cōcludiť
ergo ꝙ ſit ſatiſfactor deus ⁊ homo:deꝰ qui-
dem vt infinite ſatiſfaceret ſm menſurā of
fenſe:homo autem vt qui peccauerat pare
retur: et in ea natura.ſ.humana deus ſatiſ
faceret. Q; aūt peccatum ſit infinite offē-
ſionis:ꝓbatur ꝑ eoſdem Richar. ⁊ Bona
uen. vbi ſ̄.qꝛ pctm̄ hominis eſt ꝯtra bonita
tē infinitā.ſ.deum. Et qꝛ naturā hūanam
ꝓuauit bono infinito:rem etiā infinitam in
potentia corrupit.qꝛ ſi deo placeret indiui
dua hūana mltiplicari ſine fine oīa illa cor

hũperet: ꝛ ideo in pctõ hominis fuit ifini/
ta iniuria. Ad hoc autẽ ꝙ ſit ſatiſfactio cõ
digna opoꝛtet ꝙ ſm q̃ntitatẽ culpe ſit q̃n/
titas emende. Deut. xxv. Pꝛo mẽſura pec
cati erit ꝛ plagaꝝ modus. Unde claret ꝙ
iſtam ſatiſfactionem facere nõ potuit: niſi
ille qui eſſet deus ꝛ hõ: prout ꝓbat Anſ. ij.
lib. Cur deus homo. ca. vj Tertia ratio
incõuenientie talis reparationis. Nam (vt
dicit Anſ. lib. ij. Cur deus homo ca. xiij.)
incõueniens erat vt homo purus repara/
ſet: quia peccatoꝛ peccatoꝛem nequit iuſti
ficare. Sed ſi homo ſeip̃m reparaſſet pec
catoꝛ pctõꝛes iuſtificaſſet. Item ſm Tho/
mã. iij. ſcrip. ſententiarũ diſtin. j. arti. ij. Si
deus non per ſeip̃m ſed per angelum repa
raſſet naturam humanã coꝛruptam: duo
inconuenientia ſubſecuta fuiſſent. Pꝛimũ
ꝙ ſemper homo angelo ſalutiſ ſue debitoꝛ
eſſet. Secundum ꝙ in beatitudine ange/
lo equari non poſſet: qđ eſt ꝯ illud Mat/
thei. xxij. Erunt ſicˉ angeli dei in celo. De/
niq̃ q̃cũq̃ alia pura creatura reparari po
tuiſſet: ipi homo debitoꝛ ſalutiſ fuiſſet ꝛ di
uinum honoꝛem creature exhibuiſſet. Cõ
cluſum eſt ergo miro diuine ſapientie oꝛdi
ne vt deus fieret hõ: ꝛ ꝑ illum miſericoꝛ/
diter liberaretur homo. O quanta dei pie
tas: q̃s excogitare poſſet miſericoꝛdie eiꝰ
magnitudinẽ: vt cum nullo modo liberari
poſſet per aliquã creaturam homo: ip̃e de
us pꝛo homĩe ſeip̃m daret: ꝛ ſatiſfactionẽ
penalem pꝛo culpa hominis ſubiret tantꝰ
rex regum et dominus dominantium pꝛo
tam vili ꝛ miſero puluiſculo ſcȝ homine ſe/
ip̃m moꝛti ſubijceret vt iſtum in gloꝛiam
exaltaret a ſuſpẽdio inferni liberatũ. Gra/
tias ḡ chariſſimi agamus tãte pietati ꝛc̃.

Caplm. iij.

Ertio q2 concluſum eſt ꝙ deus ho
mo debet facere hanc ſatiſfactionẽ
queſtio mota eſt. Que perſonaruȝ
diuinarum deberet incarnari vt deus ho
mo fieret ꝛ ſatiſfaceret. Poſſibile nãq̃ fu/
it patrem ꝛ filium ꝛ ſpiritũſanctum incar/
nari: vt dicit Magr̃ in. iij. di. j. Quia q̊cq̊d
põt filiꝰ põt ꝛ pater ꝛ ſpũſſanctus: cum ſit
vna potentia in tribus. Sicut ergo filius
potuit incarnari: ita ꝛ pater ꝛ ſpũſſanctus.
Sed ꝑ ſapientiã diuinã determinatũ ẽ ꝙ
nõ cõueniret patri ꝓpter ꝓꝛietatẽ innaſci/
bilitatis. Non eñ decet vt q̃ in deitate eſt
pater in humanitate ſit filius. Similiter
ꝙ nec cõueniret ſpũiſctõ incarnari: ne no/
men filij i pl'es ꝑſonas transferret. Hec be
atus Tho. in. iij. di. j. ꝯcoꝛdat Rich. ꝛ Bo
naueïu. Concluſum eſt igitur ꝙ ſoli per/
ſone filij conueniret incarnari ꝛ hoc pluri/
bus rõnibꝫ quas ponunt doctoꝛes predi/
cti ibidẽ. Pꝛima ratio: quia filio ꝯuenit
iſte determinatus modus oꝛiginis ſcȝ na/
ſci vt q̃ in diuinitate eſt filius dei pr̃is: i hu
manitate ſit filius virginis matriſ: ꝛ ſic nõ
eſſent plures filij i trinitate Scđa rõ q2
cum filius ſit verbum dei: quo om̃ia creata
dixit vel dicit: congruum eſt ꝙ per eundem
omnia repararet per icarnationẽ. Tertia
ratio: quia ille qui faceret hãc ſatiſfactio/
nẽ debebat fieri mediatoꝛ q̃ reconciliaret
hoiem deo. In trinitate autẽ perſona me/
dia eſt filius. igit ꝛc̃. Quarta rõ: q2 in in/
carnatione remediũ adhibeť peccato ꝓmi
hominis qui peccauit contra ſapientiã ap
petendo ſcientiam dei. Geñ. iij. Sapien/
tia aũt filio attribuiť in diuis. igiť ꝛc̃. Plu/
res alias rationes cauſa bꝛeuitatiſ omitto.
Determinato igitur ꝙ filiꝰ deberet incar
nari ait ad patrẽ iuxta ſententiã Bonauẽ
ture vbi ſ. ꝛ dixit illud Jone. j. Scio inq̃t
ꝙ ꝓpter me venit hec tẽpeſtas: quia ſcilicȝ
mea ſapientiam appetendo homo cecidit.
Jdeo ecce ego: mitte me i mare. ſ. moꝛtali
tatis ꝛ miſerie mũdi. Sicq̃ determinatũ
eſt ſecundũ ꝯſiliũ.

Articulus tertius q̃diu a pꝛi cipio mũdi debuit differri ipſa i carnatio chꝛiſti. Cap. I.

Ertiũ con ſilium principale diciť re/
tardatiõis ſiue dilationis
Poſtq̃ eñ deciſũ eſt filiũ
dei debere icarnari oꝛtũ ẽ ſcđm ꝯſiliũ i ꝯſi
ſtoꝛio trinitatiſ: qñ deberet h̄ fieri aut q̃diu
a ꝓncipio mũdi differri pꝰ hois pctm̃: vbi
ꝛ tres q̃ões vertere licebat ꝛ deciſe ſunt.
Pꝛima q̃ſtio: vtrũ ante pctm̃ tpe inocen
tie dei filius deberet icarnari. Et ecce cha

ritas dei arguebat ſic: q2 op9 incarnatiõis
ſit 7 pcedit ex maxima charitate: iuxta illð
Joa. iij. Sic deus dilexit mundũ vt filium
ſuum vnigenitũ daret vt omnis qui credit
in eum non pereat: ſed habeat vitam eter-
nam. Sed amor requirit celeritatem do-
ni 7 non tantũmodo donũ: ergo cito. id eſt
in principio mundi 7 eius creationis debe-
ret dari hoc ſummũ donũ. Sed ad iſtud
reſpondit diuina ſapientia dicens. q amor
debet eſſe diſcretioni adiunctus vt non fa-
ciat donũ accelerari anteq̄ expediat ei cui
datur. Non autem expediebat hoc donuʒ
generi humano anteq̄ experimento diſce-
ret quantum eo indigebat: vt ſic acceptuʒ
carius haberetur. Unde determinatũ eſt
per diuinam ſapientiam q ante peccatuʒ
(tempore videlicet innocẽtie) non deberet
filius dei incarnari eo q medicina non de-
bet dari niſi infirmis: iuxta illud Matth.
ix. Non eſt opus valentibus medicus: ſed
male habentibus: non enim venit vocare
iuſtos ſed peccatores ad penitentiam. Et
quia incarnatio dei medicina debet eſſe et
eſt ɔtra peccatũ: ergo poſt peccatũ debuit
filius dei incarnari. Hec Bonauentura 7
Richard9 ð media villa 7 cõmuniter alij
doctores ſuper. iij. ſententiarum diſtinctione
prima. concordat Tho. tertia parte queſti
one. j. ar. v.

Capitulum. ij.

Secunda queſtio mota eſt: vtrũ ſta-
tim poſt culpam cõmiſſam dei fili9
incarnari deberet. 7 mox diuina ſa-
pientia determinauit q nõ: pluribus rõnib9
poſitis a doctoribus: pcipue ſancto Thoma
vbi s. Prima ratio vt pctm̃ innoteſceret
nam pctm̃ hominis ex ſuperbia ortum ha
buit: 7 ideo cõueniens erat vt de lege natu
rali 7 ſcripta cõuinceret prius: 7 ſic humili
atus cognoſceret ſe indigere liberatore: exõ
perto q nec per legem naturalem nec per
legem ſcriptam poſſet liberari. Nimiruʒ ſi
poſt caſum ſtatim chr̃s veniſſet homo pu
taſſet p legẽ naturalẽ ſe liberari potuiſſe.
Similiter 7 ſi in lege moſaica veniſſet per
illam legem ſe ſaluatum putaſſet. 7 ſic ſup-
fluũ putaſſet chriſti aduentum. Secun-
da ratio vt dignitas chriſti clareſceret: q2
enim chriſtus eſt rex regum 7 domin9 do-
minantiũ. Apocal. xix. Et ideo decuit euʒ

venire vt ſummũ regem: cuius aduentum
regis ſolitũ eſt vt multi preconizent: multi
cum ingredientem in aliquã ciuitatem vel
regnum precedant 7 multi comitent ac ſe-
quantur. Sic 7 de chriſto ſpũaliter accipi
endũ de9 decreuit vt multi pphete eius ad
uentũ pconizantes pcedere debeãt. Juxta
illud glo. ad Gal. iiij. Quanto inquit ma-
ior iudex veniebat tanto pconum multo p
ſeries longior precedere debebat. Et etiaʒ
q multi ſancti comitari debeãt et ſequunt
iuxta illud Apocal. vij. Poſt hec vidi tur-
bam magnã quam dinumerare nemo po-
terat ex oib9 gentib9. Notanter dicit poſt
hec. i. poſt ſanctos veteris teſtamẽti ſigna
tos: vt ibidem patet ex omni tribu filioruʒ
iſrael. Tertia ratio vt dominus nõ tepe
ſceret ſed i cordibus hominũ. ferueſceret.
Nam ſi mox chr̃s poſt hominis caſum ve-
niſſet: ipm̃ bñficiũ incarnatiõis nõ tãgratũ
fuiſſet. Et deniq̄ poſtea tam longiſſimo
ductu temporis ſubſeq̃ntis vſq̄ ad finem
mũdi hoies imemores effecti: tantũ bene
ficium non recognouiſſent. Sic quoq̄ lu-
men fidei 7 feruor dilectionis tepuiſſet: iu-
xta illud Lu. xviij. Cum venerit filius ho
minis putas ne inueniat fidem ſup terraʒ
qð certe circa finem mũdi erit hominib9
tepeſcentibus ex tpis longitudine 7 iniquita
te creſcente: quod tanto magis accidiſſet
ſi a principio mundi vel citra chriſt9 veniſ-
ſet ſcilicet ex ſubſequentis temporis longi
tudine.

Capitulum. iij.

Tertia queſtio mota eſt: vtrum bo-
num eſſet vt deberet differri incar-
natio chr̃i vſq̄ ad finẽ mundi: 7 di
uina ſapientia declarauit q nõ: triplici rati
one. Primo ratione iuſticie: q2 finis mũ
di eſt tempus iudicij 7 iuſticie. Ps. Cũ ac-
cepero tp̃s ego iuſticias iudicabo. Incar-
natio autẽ dei ptinet ad miſericordiã: vn-
de ad Titũ. iij. Non eñ ex opibus iuſticie q̃
fecim9 nos: ſed ſm ſuam miſericordiam ſaluos
nos fecit. Scðo rõne humane malicie:
q2 in fine mundi tam dei reuerentia q̄ mo
rũ honeſtas 7 ois bonitas extriguet. Mat
thei. xxiiij. Quia abundabit iniq̃tas refri-
geſcet charitas. Tertia ratio congruen
tie: q2 ɔgruebat q ſicut chr̃s dñs veniebat
in munduʒ vt mediator: ita decentia regia

tb:iſti requirebat quedā mēbrorꝝ ſuorꝝ p̄cederet quedā ſequi:ſicut et in p̄cedentibus tactū eſt. Propterea ꝓphetauit Abacbuch.iij.ca.dicēs: In medio annorꝝ notū facies illō.ſ.opus noſtre redēptiōis humane. Hec ſm Petrꝝ aureo. necnō ꝛ Rayneriū in ſumma ſua:ꝛ cōiter doc.alios.

Concluſio huius cōſilij.

Tandē ꝯcluſum eſt ꝑ ſapientiā diuinā ꝙ ſumma ꝯgruētia deberet fieri hec incarnatio diuina:hoc eſt tēporis plenitudine q̄ facta eſt:ſcȝ vergente mūdi veſꝑe:vti ſpōſus de thalamo egrederetur chr̄s honeſtiſſima virginis mr̄is clauſula:ꝓut canit eccl̄ia. Et ꝙ hec cōgruentia magis clareſcat nota ꝙ ſm numerū duodeci ſtellarꝝ q̄s deſcribit Joannes in Apocal.ca.xij. in corona capitis bt̄e Marie ꝟginis dicēs: Mulier amicta ſole ꝛ luna ſub pedib9 eius: ꝛ in capite eius corona duodecim ſtellarꝝ: diuina ſapiētia circa h̄ determinauit duodecim ꝯgruentias:q̄b9 veluti duodecim ſtellis radiat myſteriuȝ diuine incarnatiōis ex maria virgine atq; noſtre reparatiōis ꝑ chr̄m facte. Nimiruȝ diuina incarnatio ex maria ꝟgine p̄cipue duodecim myſterijs circūdata decoratꝰ ꝑ noſtra reparatiōe:et cuilibet myſterio certa congruētia coaptatꝰ:q̄ ſeriatim hic ſubſcribuntꝰ ſm ꝯdecentiā tēporis: anni: menſis:diei:ꝛhore:vt patet intuenti. Prima congruentia diurnalis incarnatiōis ꝑ myſterio ipo: quia ſicut p̄mus homo fuit cōditus ſexta reuolutiōe diurnali a p̄ncipio creatiōis mūdi.ſ. ſexto die ad cōplementū totius mūdi Geneſ.j. ita ſcd̄s Adam chr̄s ſexta etate ꝛ ſexto millenario mūdi(ſm Oroſiū ꝛ cōiter doct.) currēte debuit homo fieri deus ver9 ad totius creature ꝑfectionē. Hec Bonauē.ſup.iij. Scd̄a cōgruentia filialis imaginatiōis. Quia ſicut de9 pater ſexta reuolutione id ē ſexta feria dixit ꝛ voluit:Faciamus(ait)hoiem ad imaginē et ſimilitudinē noſtrā:ita ipa etiā feria ſexta ſexte etatis ꝛ reuolutionis mūdi ipa ꝑſona filij dei patris id ē chr̄us qui eſt imago patris ꝛ figura ſubſtantie eius:dicente Ap̄lo ad Hebreos.j. debuit hominis formā in incarnatiōe ex virgine iubente deo patre ſuſcipe:que quidem ad imaginē dei facta eſt Geneſ.j. Tertia cōgruētia mūdialis reꝑatiōis.ſ.ꝑ chr̄i aduentū:q̄d declaratꝰ ſic:Nā de tp̄e q̄ creatus eſt mūdus tres ſunt poſitiōes ſiue opiniones. Prima eſt rabbi Elieſer ꝛ ſuorꝝ ſequaciū dicentiū:ꝙ mūdus factus eſt in menſe ſeptembris quādo fruct9 ſunt in arboribus maturi et habētes ſemina in ſeipſis. Propter quod ſcribitꝰ Geneſ.j. Et ꝓtulit terra herbā virentē et facientē ſemen. Et hec opinio cōius tenetꝰ ab hebreis vt dicit Nicolaus de lyra ſuper Geneſim.

Secūda eſt opinio rabbi Joſue ꝛ ſuorꝝ ſequaciū dicētiū:ꝙ mūdus fact9 eſt in mēſe Martio:q̄n do terra incipit germinare herbas. vñ et Exo.xij. dixit dñs:Menſis iſte id ē Marti9:vobis p̄ncipiū menſiū p̄mus erit in menſib9 anni. Licȝ aūt Nicolaus de lyra videatꝰ declinare ad primā opinionē:tn̄ libro de q̄ſtionib9 noui ꝛ veteris teſtamēti d̄r cū ſecūda. et Franciſ. Mayr. hanc ſcd̄am opinionem approbat ex eo ꝙ ſol in Martio intrat primū ſignū celi:id ē arietem: et ibi incipit curſum ſuū:vnde videtꝰ ꝙ in p̄ncipio creatiōis mūdi ſol creatus ſit in ſigno arietis:ꝛ ꝑ ꝯn̄s mūdus in Martio eſt creatus ꝛc. Tertia poſitio de die quā omes cōmuniter doctores approbant ex ſacra ſcriptura:ꝙ vicȝ mūdus cepit creari die dñico. Tūc ad ꝓpoſituȝ redeuntes:patet: q2 hec omnia cōgruūt reparationis myſterio:vtȝ ſicut mūdus creatus eſt(ſm p̄marȝ opinioneȝ)in ſeptembri:ita exordiū reꝑatōis noſtre in mēſe ſeptēbri cepit:quo.ſ. menſe btā maria filiuȝ dei cōceptura eſt nata in mundū. Et ſicut ſm opinionē ſecūdā mūdus creat9 eſt in martio:ita in eo menſe Chr̄s de9 eſt cōcept9 ꝛ et paſſus:atq; ſic mūdus reꝑatus. Deniq; ſicut dñica die mundus cepit creari:ſic dñica die chr̄s naſcens ꝛ ipā die a mortuis reſurgens:atq; de celo ipſa die.ſ. dñica ad iudiciū ventur9 mundum reꝑauit ꝛc.

Quarta cōgruentia angelicalis nūciationis. Quia ſicut in caſu hoīs angel9 malus Euam virginē alloq̄ndo ad ꝯſenſum culpe induxit:et ſic hominē occidit feria ſexta:ita feria ſexta bonus angelus Gabri

el virginē Mariā ſaluꝛauit: et ad conſen-
tiendū deo induxit: que virgo caput ſerpē-
tis contriuit. Quinta congruētia virgi-
nalis fecundatiōis. Quia ſicut ſexta feria
pͥmꝰ Adam de terra ꝟginea (que erat ter-
ra benedicta a deo: necdum maledictionē
ex peccato incurrerat) eſt creatꝰ et foꝛma-
tus atqꝫ in paradiſo amenitatis locatus:
ita feria ſexta ſecundus Adā chꝛiſtus de
benedicta carne virginis Marie foꝛma-
tus in paradiſo vteri virginalis collocatꝰ
eſt. Sexta cōgruētia exoꝛdialis ſaluã-
tionis. Quia ſicut damnatio hominis fe-
ria ſexta exoꝛdiū ſumpſit a femina foꝛma-
ta eo die de latere viri doꝛmiētis: ita ſalua-
tio hominis feria ſexta a femina Maria
cōſentiēte ꝛ cōcipiēte chꝛiſtū habuit exoꝛ-
diū: et viro chꝛiſto doꝛmiente in cruce feria
ſexta ipſa femia maria compatiendo ad la-
tus ſub cruce ſtetit: et ſic ſalus mundi ē ꝑ-
fecta. Septima cōgruentia ligni cruc̨
ſuſpenſionis. Quia feria ſexta hoꝛa ſexta
Adam fructū ligni decerpſit: ideo feria ſe-
xta hoꝛa ſexta fructꝰ vteri virginalꝭ in lig̃
ſuſpēdi debuit: vt q̇ in lig̃ vicerat i lig̃ vin-
ceretur. Octaua manualis extenſionis:
Quia ſicut homo feria ſexta hoꝛaqꝫ illius
diei ſexta manꝰ ſuas ad rapinaꝫ latrocinij
inique extendit ad lignū vetitū: ita chꝛ̄us
eadeꝫ hoꝛa inter latrones in crucis ligno
manus extendit. Nona: penalis moꝛtis
Quia Adam moꝛtē incurrēs ex peccato
inclamaꝭ hoꝛa nona ferie ſexte a deo di-
cen̄. Adam vbi es: dum de ambularet do-
minus in paradiſo ad auram poſt meridi-
em. Geneſ. iij. Ex quo accipiꝭ ſm̄ Franci.
Maro. ꝙ hoc fecit circa hoꝛā diei nonaꝫ:
ita chꝛiſtus in cruce ꝑ doloꝛe clamādo ho-
ra nona moꝛtuꝰ eſt. Decima congruen-
tia totalis expenſionis ſiue expoſitionis.
Quia ſicut feria ſexta circa hoꝛā ſextaꝫ et
nonā quādo nec penitere voluit Adam ſe
tradidit cū tota ſua poſteritate in moꝛtem
et captiuitatē diabolo: ita eadē feria ſexta
et hoꝛis dictis chꝛiſtus ſe totum expēdit
et expoſuit pꝛo noſtra redēptione. quia ꝓ
nobis effudit totū ſanguinē etiā coꝛdis: ꝛ
coꝛpus totaliter expoſuit penis atqꝫ aiaꝫ
tradidit. Undecima cōgruētia carce-
ralis vel infernalis viſitatiōis. Quia ſicut
hoꝛa nona ferie ſexte homo eiectus eſt de
paradiſo ꝛ infernali carceri omnino depu-
tatus ꝑ ſcelere: ita chꝛiſtus hoꝛa nona ex-
pirando mox ad carcerē infernalē deſcen-
dit ſanctos patres viſitando: ꝛ diuine vi-
ſionis ſue paradiſum eis patefecit ꝛc̄.

Duodecima cōgruentia celeſtis redu-
ctionis. Quia ſicut homo paradiſum ter-
reſtrem et celeſtem amiſit: et hoꝛa nona ī
exulatū huius miſerie eſt emiſſus de pa-
diſo: ita chꝛ̄s hoꝛa nona aſcendit et homi-
nē in celeſtē patriā reduxit. O igiꝭ magne
et admirabilis deus: o pater miſericoꝛdi-
arū ꝙ̄ miro oꝛdine ſapientie ꝛ miſeratiōis
nos redemiſti: o amoꝛoſe ieſu q̄ntum nos
dilexiſti cū te ꝓ nobis tā miſericoꝛdiꝭ ex-
poſuiſti. Tibi dn̄e laus et gr̄a ꝛ actio in ſe-
cula ſeculoꝝ Amen.

Secūda pars pꝛimi libꝛi de ſctōꝝ patrū deſiderio: et exoꝛa-tiōe pꝛo incarnatiōe chꝛiſti ſub proceſſu hiſtoꝛico ꝛ deuoto.

Oſtende no-

bis domine miſericoꝛdiam
tuā ꝛ ſalutare tuū da nobis
Pſal. lxxxiiij. ſcribiꝭ in ꝑſona generis hu-
mani diuinaꝫ incarnationē efflagitantis.
Humanū ſiquidē genus peccato parētis
pꝛimi damnatū multis malis erat addi-
ctum: quia erat captiuatū et carceri infer-
nali deputatū. Item erat in huius mūdi
exilio inenarrabilibꝫ multis miſerijs rele-
gatū: et a patria celeſti excluſum: ꝛ qꝛ no-
uerat qua non niſi ꝑ dei filium qui eſſꝫ in-
finiti meriti poſſet liberari: ꝓut id ſpiritꝰ
ſanctus ꝑ oꝛa omniū ꝓphetaꝝ ꝛ ꝑ figuras
patribus factas edocuerat: Idcirco ſan-
cti patres in ꝑſona totius generis huma-
ni in limbo clamabāt deſiderātes erui et
dicebāt. Oſtende nobis domine miſeri-
coꝛdiā tuā. ſ. nos redimēdo: et ſalutare tu-
um: id eſt chꝛm̄ ſaluatoꝛē: da nobis. Unō
de hoc patrū ſanctoꝝ deſiderio ꝛ oꝛatiōe
in ꝑſenti parte agendo tria myſteria nota-
bimus.

Pꝛimū myſteriū dꝛ exoꝛationis.

Scđm myſteriũ determinatiõis
Tertiũ myſteriũ electiõis.

Articulus primus ꝑ modum deuote hiſtorice contemplationis qualiter ſancti patres i limbo deũ exorauerũt pro liberatõne ꝑ filiũ dei. Capitulũ. I.

Primũ myſteriũ dicitur exorationis Circa qđ ſʒ deuotos cõtemplari poſſumus put hũane imaginatõis exigit modꝰ: ꝙ cũ ſcti pr̃es tenerent̃ capti in limbo: diabolꝰ ſuꝑ eos tanq̃ ſuꝑ ſeruos volebat domiari: iuxta illđ. ij. Pe. ij. A quo quis ſugatus eſt eius et ſeruus eſt. Nouerat tamẽ ꝙ ſacra ſcriptura ꝓnunciante ſancti patres ſperabant chriſtuʒ venturꝫ deum in carnẽ ꝛ paſſurum ꝓ redemptione generis humani: ſʒ non aduertẽs diuinũ conſiliũ: putabat ꝙ deus pati non debuit: et homo ſatiſfacere purus nõ valet ſoluendo damna fraudis commiſſe: ideo in ſuꝑbia creſcens diabolꝰ deridebat ſanctos patres in limbo: dicens illud. j. Regũ. xvij. Eligite ex vobis viruʒ qui deſcendat mecũ ad certamẽ: veniat et liberet vos. Et exprobrãdo dixit illđ Malachie. iij. Uanus eſt omnis qui ſeruit đo et qđ emolimentũ quia ſeruiuiſtis ei. Unde ſancti lamẽtantes di. Threno. iiij. Pupilli facti ſumus: ſerui dominati ſunt noſtri: et nõ fuit qui redimeret: defecit gaudium noſtrum: cecidit corona capitis noſtri: ve nobis quia peccauimus. Tunc interea Adam pater generis humani conſolabatur eos dicens. Nunqđ in eternuʒ proijciet deus: aut abſcidet miſeratiões ſuas a generatõne in generationẽ. Nunc ergo accedam ad dñm ꝛ exorabo. Et dixerunt. Bonus eſt ſermo quẽ locutus es. iiij. Re. ij. Intrans ergo Adam in ſpiritu coram maieſtate dei: et ꝓcidens dixit illud Job. x. Manus tue dñe fecerũt me ꝛ plaſmauerunt me totum ꝛc̃. Et deus ait illud pſal. O Adam exiſtimaſti inique ꝙ ero tui ſimilis: ſcʒ quãdo concupiuiſti ſimilitudinem meã: arguam te ꝛ ſtatuã ꝯtra faciem tuã. Tunc Adam ꝑterritus ait intra ſe illud Pſal. Ommutui ꝛ ſilui a bonis: ꝛ dolor meꝰ renouatus eſt. Acceptaqꝫ fiducia et viribꝰ reſumptis. ait illud ſcriptuʒ. iiij. Regũ vltimo: Confũdor faciẽ meã leuare in celũ ꝑ magnitudine iniquitatis mee. Tamen miſerere mei deus (vt ſcriptũ eſt ꝑ Pſ̃) ſm̃ magnam miſcđiam tuã. Et ſm̃ multitudinẽ miſerationũ tuarum dele iniquitatẽ meã. In te domine ſperaui nõ cõfundar in eternũ: in iuſticia tua libera me Inclina aurẽ tuã: accelera vt eruas me. ſ. cũ omni poſteritate mea: Tũc aſtans dei iuſticia ait: Quid tu Adam loq̃ris: di. domino: In iuſticia tua libera me. Nõne decretũ eſt iuſticie diuine vt deleant̃ pctõres de libro viuentiuʒ: et cũ iuſtis nõ ſcribant̃: teſte Pſal. Et iterꝫ. Conuertant̃ pctõres i infernũ: oẽs gentes que obliuiſcunt̃ deuʒ. Tu ergo cum peccator ſis: ergo iuſte derelinq̃rꝭ in inferno cuʒ omni tua poſteritate a qua peccatũ cõtractũ eſt. Territus Adam: fugit a facie domini et lachrymabiliter cepit dicere illđ Thren. j. Ego plorãs ꝛ oculus meus deducens aquaʒ: q2 facti ſunt filij mei ꝑditi. Itẽ illđ Pſ̃. Heu mihi q2 incolatꝰ meꝰ ꝓlõgatus eſt ꝛc̃. Tũc om̃es ceperũt planctũ magnũ: omnis maritus ſumpſit lamentũ: di. illđ Thren. ij. Quomodo ꝓiecit dñs de celo inclytam iſrael: ꝛ nõ eſt recordatus ſcabellũ pedum ſuorũ Repulit dominus altare ſuũ: et tradidit nos in manus inimici.

Capitulũ. ij.

Cum igit̃ ꝑſeuerarẽt gemitibꝰ: dixit inter eos Dauid: Uſqꝫquo lugetis: ꝯgregate ſctõs q̃ ordinauerũt teſtamentũ eius ſuꝑ ſacrificia: ſuauis eñ dñs ꝛ miſerationes eius ſuꝑ oia oꝑa eius. His verbis ꝯfortati: collegerũt conciliũ: vt de pace adq̃renda legationẽ dirigerẽt deo ſuo: ꝛ elegerũt q̃ttuor viros magne ſctitatꝭ. vicꝫ Eſaiã: Hieremiã: Job ꝛ Dauid. Et dixerunt: Iſti ſunt viri ſcti q̃s elegit dñs in charitate nõ ficta. Nã Eſaias futura rex in chřo ꝛ eccl̃ia ꝓuidit dño reuelãte. Hieremias ſctificatus fuit i vtero matris: Job erat vir ſimplex cui ſilem in terra nõ inuenit deꝰ Job. j. Dđ. ꝓ tẽ

ſtimoniū habuit: dicēte Samuele: Que/
ſiuit ſibi dñs virū. i. Dauid: iuxta coꝛ ſuum
.j. Regū. xiij. Dixerunt igit: Pergatis ad
dñm oꝛantes p ſalute oim. Et flentes aie
bant: Exaudiat dñs oꝛatiões veſtras ⁊ re
conciliet vobis: nec vos deſerat in tēpo/
re malo: deus miſereat noſtri ⁊ benedicat
nobis: illuminet vultū ſuū ſup nos ⁊ miſe
reatur noſtri. His dictis perrexit Pꝛimo
Eſaias dicēs illō ca. lxiiij. Utinā dirūpe/
res dñe celos ⁊ deſcenderes: vt notū fieret
nomē tuū inimicis tuis: ecce tu iratus es:
quia peccauim⁹: ⁊ nūc dñe pater noſter es
nos vo lutū ⁊ opa manuū tuarū omes nos
ne iraſcaris dñe: ⁊ ne vltra memineris ini
quitatis noſtre. Hec ibi. Tunc deus pa/
ter hoc audito reſpexit ad iuſticiā. Et illa
ait: Scriptū eſt p iſtum Eſaiam cap. lxv.
Recede a me: non appꝛopinqs mihi: quia
immundus es. Ecce ſcriptū eſt coꝛam me
Reddam et retribuā in ſinū eoꝝ iniquita
tes patꝝ veſtroꝝ. Hec ibi. Tertius Eſa
ias et ad ſuos reuerſus cū lachꝛymis: ait
illud ca. lvij. Plangite ſup regione deſide/
rabilem: quia nō eſt pax impijs dicit do/
minus Secundo prexit Hieremias lo
quenſqꝫ cū planctu: ait illud Thꝛeno. vlt.
Recoꝛdare dñe qd acciderit nobis: intue/
re et reſpice opp: obꝛiū noſtꝝ: patres noſtri
peccauerūt et nos iniquitates eoꝝ poꝛta/
uimus: ve nobis quia peccauim⁹: quare i
ppetuū obliuiſceriſ noſtri: derelinqs nos
in longitudinē dierum: cōuertere nos dñe
ad te: innoua dies noſtros ſicut a pncipio
Hec ibi. Tūc iuſticia deo iubente ait illō
Hiere. xj. Tu g noli oꝛare p pplo iſto: qa
nō exaudiā in tēpoꝛe clamoꝛis eoꝝ ad me
et in tēpoꝛe afflictionis eoꝝ. Et addidit.
Nonne ca. xv. p te ſcriptū eſt: Si ſteterint
Moyſes et Samuel coꝛā me: non eſt ani/
ma mea ad populū iſtum: eiici eos a facie
mea. Tertius Hieremias ⁊ ad ſuos re/
uerſus: ait illud Thꝛenoꝝ. ij. Deduc (ſcꝫ
turba electoꝝ) quaſi toꝛrentē lachꝛymas
p diem et noctē: et nō taceat pupilla oculi
tui. Et infra. Ego vir videns paupertatem
meā in ira indignatiōis eius: me minauit ⁊
adduxit in tenebꝛas ⁊ nō in lucē. Tertiō
prexit Job ⁊ loquēs in amaritudine coꝛ/
dis ſui dixit illō ca. vj. Quis det vt veni/
at petitio mea: ⁊ quod expecto tribuat mi
hi deus. Et iterꝝ: Parce mihi dñe: nihil eſt
ſunt dies mei: vſqꝫquo nō parcis mihi nec
dimittis me vt glutiā ſaliuā meā. Peccaui:
Quid faciā tibi o cuſtos hoim: quare
me poſuiſti ɔtrariū tibi ⁊ factus ſum mi/
himetipſi grauis: Cur nō tollis peccatū
meū: et quare nō aufers iniquitatē meā
⁊c. Tunc dñs ait illud ca. xxxviij. Quis ē
iſte inuoluens ſentētias ſermonib⁹ impe/
ritis ⁊ ad deprecandū compoſitis: nunqd
tu irritum facies iudiciū meū vt tu iuſtifi
ceris: Quis em̄ reſiſtere pōt vultui meo:
quis dedit mihi ante et reddam ei. Reſpō/
dit Job viribꝰ: vt ſermone molli frange/
ret iram dei: dixit illud. xlij. ca. Scio quia
omnia potes ⁊ nulla te latet cogitatio: id/
circo me reꝑhendo ⁊ ago penitentiā in ci/
nere. Et iterꝝ ca. vj. Ueruntamē ad oipo/
tentē loqr ⁊ vias meas in ɔſpectu ei⁹ ar/
guam: et ipe erit ſaluatoꝛ meus. Et addi/
dit illud ca. xiij. Cur faciē tuā abſcōdis et
arbitraris me inimicū tuū: cōtra foliū qd
vento rapitur oſtendis potentiā tuā ⁊ ſti
pulam ſiccā pſeqris. Scribis cōtra me a/
maritudines et conſumere me vis pecca/
tis adoleſcentie mee. Tunc iuſticia ait il/
lud ca. viij. Uſqꝫquo loqris talia: nunqd
deus ſupplantat iudiciū ⁊ omnipotēs ſub
uertit quod iuſtū eſt: et quid pdeſt deo ſi
iuſtus fueris: aut qd ei confers ſi immacu
lata fuerit vita tua: Scriptū eſt p te c. xxx
viij. Omnia que ſub celo ſunt mea ſunt:
nō parcā verbis potētibꝰ ⁊ ad depcandū
cōpoſitis. Tertius Job fugit ad ſuos cū
lachꝛymis dicēs: Pereat dies in q natus
ſum: et nox in qua dictū eſt: conceptus eſt
homo: quare data eſt miſero lux et vita
his q in amaritudine anie ſunt. Tunc oēs
ceperunt plangere dicētes illud Thꝛeno.
ij. Heu quia factus eſt dñs velut inimic⁹:
pcipitauit iſrael. Et infra ca. iij. In tene/
bꝛoſis collocauit nos quaſi moꝛtuos ſem
piternos: ⁊ cum clamaremus excluſit oꝛa
tionem noſtrā. Et iterꝝ eodē ca. Nos iniq
egimus dñe: et ad iracundiā puocauim⁹
te: idcirco inexoꝛabilis es: pcuſſiſti: nec pe
pciſti: vide dñe qm aperuerūt ſup nos os
ſuū omnes inimici.

Capitulū .iij.

Tacꝫ in luctu et gemitib⁹ deſolati
I dixerūt alter ad alteꝝ: Quid am⸗
plius faciem⁹? Quidam dicebant
Non eſt ampli⁹ opus vt ad dominū mit⸗
tamus: quoniā cōpleuit domin⁹ furoꝛem
ſuū: effudit iram idignationis ſue nō ad⸗
det vt reſpiciat nos. Threñ. iiij. ca. Hiere
mias ꝓ inter eos loq̄ns dixit illud Thre
noꝝ. iij. Ne taceamus eo ꝙ nō eſſꝫ reqes:
donec reſpiciat et videat de⁹ de celis. Et
iteꝝ: Per me inquit ſcriptū eſt eodem ca⸗
pitulo. Inundauerūt aque ſuꝑ caput me
um: dixi perij: ſed inuocaui nomē tuū do⸗
mine de lacu nouiſſimo: vocem meā audi
ſti: auertiſti aurem tuaꝫ a ſingultu meo et
clamoꝛibus. Hec ibi. Tunc et Dauid ait.
Clamoꝛē paupeꝝ exaudiet dñs: imo con⸗
fidite ſcientes ꝓ certo: quia iurauit domi⸗
nus Dauid veritatē et nō fruſtrabit eum
de fructu ventris tui ponā ſuꝑ ſedem tuā.
Dixerūt igit ad eum om̄es: Perge ergo ⁊
tu ad dñm et deꝓcare ꝓ nobis. Nūc aūt ⁊
nos clamemus in celū et miſerebit noſtri
deus noſter et memoꝛ erit teſtamēti patꝝ
noſtroꝝ. j. Mach. iiij. Tunc Dauid cepit
in celum aſcēdere in ſpiritu ⁊ dicere: Api⸗
te mihi poꝛtas iuſticie et ingreſſus in eas
cōfitebor domino. Michael autē archan
gelus ait ad eum: Reuela dño ꝑ me viaꝫ
tuam et dabit tibi petitiones coꝛdis tui.
Reſpondit Dauid: Eructauit coꝛ meum
verbū bonū dico ego oꝑa mea regi. Dixit
Michael: Uide ne diutius graues regē
ſermone ꝓlixo: Tu em̄ ſcis qꝛ vir linguo⸗
ſus nō dirigetur in terra hac. Reſpondit
dauid: Lingua mea calam⁹ ſcribe velocit
ſcribētis. Tūc angeli charitate ꝑucti ibāt
ad dñm dicētes: Memēto dñe Dauid et
om̄is manſuetudinis ei⁹. Et ait domin⁹
Inueni Dauid ſeruū meū: oleo ſcō meo
vnxi eum. Et veritas mea ⁊ miſericoꝛdia
mea cum ipo ⁊ in noīe meo exaltabit coꝛ⸗
nu eius. Dixit quoqꝫ dauid ad michaelē
Quis deducet me in ciuitatē munitā. In⸗
troductus quoqꝫ per angelos et tranſiēs
de hierarchia in hierarchiā: de oꝛdine in
oꝛdinē: aſpiciēs loci amenitateꝫ ait: Quā
dilecta tabernacula tua domine virtutuꝫ
concupiuit et defecit anima mea in atria
domini: Beati qui habitant in domo tua
domine: in ſecula ſeculoꝛum laudabunt te
Tunc perueniens ad thronū dei vbi ſan⸗
cta trinitas reſidet proſtrat⁹ humilit ado
rauit dicens: Benedicat nos deus deus
noſter: benedicat nos deus et metuāt euꝫ
omnes fines terre. Dixit autē dominus:
Quid vis vt faciā tibi? At ille: Ubi ſunt
miſericoꝛdie tue domine ſicut iuraſti da⸗
uid in veritate tua. Tu dixiſti: Clamabit
ad me et ego exaudiā illum: eripiam eum
et gloꝛificabo eū: longitudine dieꝝ reple⸗
bo eum: et oſtendam illi ſalutare meum.
Ad te ergo domine clamabo deuꝫ meus
ne ſileas a me. Exurge quare obdoꝛmis
dñe: exurge ne repellas in finē: quare faciē
tuam auertis: obliuiſceris tribulatōis no
ſtre. Educ de carcere animas nr̄as: vt cō⸗
fiteamur nomi tuo domine. Tūc deo iubē
te dixit iuſticia: Nōne ꝑ te ſcriptū eſt: Iu⸗
ſtus domin⁹ et iuſticiā dilexit: equitatem
vidit vultus eius: Iuſticie lex dat: vt pec⸗
catoꝛes cōuertant in infernū ⁊c̄. At dauid
Tace tu nūc iuſticia: nec mihi moleſta ſis
qm̄ ſcriptū eſt: Miſerationes dñi ſuꝑ oīa
oꝑa eius. Unde reſumptis viribus Da⸗
uid ait domino: Iuſtus quidē es domine
et rectū iudiciū tuū: fac tamen cum ſeruo
tuo ſm miſericoꝛdiaꝫ tuam: Reminiſcere
miſerationū tuaꝝ domine: memoꝛ eſto cō
gregationis tue dñe quā poſſediſti ab ini
tio: Fiat miſcdia tua domie ſuꝑ nos: quē⸗
admodū ſperauim⁹ in te. Tūc ⁊ oēs ſan⸗
cti patres clamantes dixerūt: Ne remini⸗
ſcaris dñe delicta noſtra: vel parentū no
ſtroꝝ: neqꝫ vindictā ſumas de peccatꝭ no⸗
ſtris. Tobie. iij. Ut qd domine repuliſti i
finem: iratus eſt furoꝛ tuus ſuꝑ oues pa⸗
ſcue tue. Oſtende nobis dñe miſcdiaꝫ tu
am ⁊c̄. Itaqꝫ miſcdia compatiens generi
humano dixit ad dñm. Tu exurgens dñe
miſereberis ſion: quia tp̄s miſerendi eius
quia venit temp⁹. Nonne tibi dñe ꝓpꝛium
eſt miſereri: magiſqꝫ tue bonitati cōuenit
ſm miſcdiam agere ꝙ̄ ſm merā iuſticiā.
Audiens dauid miſcdiam loqui ꝓ ſe: gra
tias agens dixit: Miſcdias dñi in eternū
cantabo. Sed ⁊ genus humanū audiēs ꝓ
ſe eſſe miſcdiam cepit foꝛtiter clamare: O
dei miſericoꝛdia: O dei immēſa pietas: o
dei bonitas Miſerere noſtri dñe miſerere

nr̃i. Fiat miſcdia tua dñe ſup nos ꝛc̃. Exu
rge dñe adiuua nos ꝛ libera nos ꝓpter
nomẽ tuũ. Placatus itaqꝫ de⁹ dixit ad da
uid. Uade: qꝛ viſitabo vos ꝛ ſuſcitabo ſu
ꝑ vos verbũ meũ bonũ vt reducam vos.
Hiere. xxix. Proſtratus dauid ꝛ grãs a
gens dixit. Cõfitebor tibi dñe in toto cor
de meo: Narrabo oĩa mirabilia tua: leta
bor et exultabo in te: pſallã nomĩ tuo altiſ
ſime. Narrabo nomẽ tuũ fratribꝫ meis: in
medio iuſtoꝝ laudabo te. Reuerſuſqꝫ da
uid ad ſuos ait cũ gaudio: Qui timetis
deũ laudate eũ: vniuerſuꝫ ſemẽ iacob glo
rificate eũ: qm̃ nõ ſpreuit neqꝫ deſpexit de
ꝓcationẽ paupis ꝛc̃. Intellexi a dño qm̃ in
eternũ ſeruabo dauid miſcdiam meã ꝛ te
ſtamentũ meuꝫ fidele ipſi. Tũc oẽs ſancti
patres leti effecti: deo grãs reddiderũt eũ
laudãtes ꝛ dicẽtes: Bñdictus es dñe deꝰ
patꝝ noſtroꝝ. bñdictus es dñe q̃ intueris
abyſſos: Benedictus es ſup thronũ ma
ieſtatis ꝛ laudabilis et glorioſus in ſecl'a.

Articulus ſecũdus ꝑ moduꝫ
hiſtorie: qualiter determinatũ
eſt ꝑ diuinã ſapiam vt hõ redi
mat̃ vbi primo ponit̃ allegatio
miſericordie: ſecũdo oppoſitio
iuſticie: tertio determiatõ ſapiẽ
tie. Cap. I

[S]Ecundũ my

ſteriũ dicat̃ determinationis.
Grandis nẽpe q̃ſtio orta eſt
inter dei miſcdiam et iuſticiã ac veritateꝫ
de homis liberatiõe: q̃ quidẽ ꝑ filiũ dei. ſ.
ſapiam hoc mõ determinata eſt. Et hanc
imaginatiõꝫ ponit btũs Bern. ſup Miſ
ſus eſt. Circa hec aũt tria cõtemplemur.
Primo miſcdie allegatiõꝫ ꝛ ꝓbatiõꝫ. Naꝫ
miſcdia dicebat: Pium eſt hoi miſero per
ſe ſurgere nõ valẽti miſereri. Et hoc ꝓba
bat pluribꝫ modis et rõnibus.

Primo ex lege diuina.
Secũdo ex lege canonica.
Tertio ex lege phica.
Quarto ex lege ciuilica.

Prima ratio accipit̃ ex lege diuina: qm̃
ſcriptũ eſt ꝑ ꝓpham. Miſcdia dñi ab eter
no vſqꝫ in eternũ ſup timẽtes eũ. Et iteꝝ.
Nunq̃d obliuiſcet̃ miſereri de⁹ aut conti
nebit in ira ſua miſcdiam ſuã ꝛc̃. Et cõfir
mabat ſic. Indecẽs eſt ꝛ omnino illicituꝫ
deũ ſumme miſericordem (ſicut oĩs lex di
uina ꝛ ꝓphete clamãt) ſummaꝫ miſcdiam
nõ oſtendere. Suauis em̃ dñs vniuerſis:
et miſeratõẽs eius ſup oĩa opa eius: ergo
inq̃t tu deus hoc ſup om̃ia miſericordiſſi
mũ opus facere debes teipm̃ ꝓ redempti
one hominis exhibendo. Secundo ꝓ
babat ratione ſumpta ex lege canonica.
Quia quod ſemel placuit amplius diſpli
cere nõ põt: extra de regulis iuris .lib. vj.
Deo aũt placuit hoiem creaſſe ad hunc fi
nem. ſ. ad beatitudinẽ. g̃ reduci debet ꝛ re
parari ad eandẽ miſericorditer poſt lapſũ
Item odia ſunt reſtringenda: fauores am
pliandi: vt dꝛ ibidẽ. ſ. de reg. iuris. lib. vj.
Et de pe. diſt. j. Pene. Odioſum aũt fuit
pctm̃ Ade et meruit penã. Ideo cõgruuꝫ
eſt o dñe deus vt ſm tuã miſcdiam ampli
es et fauorẽ clemẽtie ꝛ miſerationis tue in
dulgendo eius pctõ. Tertio ꝓbat rõne
ſumpta ex lege phica: quia vnicuiqꝫ rei cõ
ueniẽs eſt illd quod cõpetit ſibi ſm ſuam
ꝓprietatẽ naturalẽ: vt dicit Ariſto. et Por
phirius li. de vli. Propriuꝫ inq̃t eſt qd vni
ſoli ꝛ ſp ꝯuenit: vt homi ridere: vel ratio
cinari ꝛc̃. Sed deo ꝓprium eſt miſereri: vt
canit eccl'ia. Deus cui ꝓpriũ eſt miſereri. g̃
ꝛc̃. Et hoc confirmat̃ ꝑ exempla naturalia
quia pietas ꝛ miſcdia ꝓpria eſt nobilibꝫ et
magnanimis aĩalibꝫ. Nobilis em̃ ira leo
nis parcere ꝓſtratis. Sed ꝛ vrſus animal
iracundiſſimũ ꝛ aper ferociſſimus parce
re norũt ꝓſtratis. Idcirco conueniẽs eſſe
vt de⁹ miſereat̃ homi ꝓſtrato ꝑ penitẽtie
humilitatẽ. Quarto ex lege ciuilica. qꝛ
dolus alicuius nõ debet ſibi patrocinari
vt exinde premiũ vel lucrum aſſequat̃ .ff.
d̃ dolo malo. l. ne ex dolo ſuo lucretur. nec
debet quis conſequi emolimentũ de men
dacio ſuo: vt. ff. de natalibꝫ reſtituẽdis. li.
ꝑmo. Sed qꝛ ſerpens fraude Adã ꝛ Euaꝫ
decepit vt in ſeruitutẽ et captiuitatẽ eos
redigeret: ideo maleficia ſerpentis lucruꝫ
et emolumentũ habere nõ debẽt vinculis

ſuis ſemꝑ homines detinēdo. Item dece ptis et nō decipientibꝫ iura ſubueniūt. ff. ad Uelleianū. l. ij. Uerba. ꝛ. ff. de in inte grū reſtitut. §. fi. Debet ergo ius diuinū ſubuenire decepto hoi ꝛc. Capit. ij.

S Ecūdo circa hāc queſtionis de/ ciſionē cōtemplemur veritatis et iuſticie opinionē. Cum eñ talibꝫ rationibus miſericordia inclinaret deum patrē ad miſerandū ꝛ redimendū homi/ nem: veritas obſtabat dicēs: O miſericor dia qd tu loqueris: Nunquid vis me peri re: Tu enim domine deꝰ cū ſis deus et nō mentiaris. Nam ſcriptū eſt Ueritas do/ mini manet in eternū: ꝑ Ps̄. Sed tu dixi/ ſti homini: Quacunqꝫ hora comederitis morte moriemini Geneſ. ij. ca. ergo opor tet ꝙ iſta ſentētia tua ſtet fixa in veritate: et ſic homo in morte maneat. Ad hec mi ſericordia reſpondēs ait: Nonne vbi ſcri/ ptum eſt Ueritas domini manet in eter/ num: immediate ꝓmiſſum eſt: Quoniā cō firmata eſt ſuꝑ nos miſcdia tua. Faciēda eſt ergo hec miſcdia homini vt liberet ꝓ/ pter me: ne forte ipſe deus videat eſſe im/ miſericors: ſed ꝛ tu veritas debes mihi cō ſentire in hoc. Ne autē obſtet veritas illꝰ ſententie quam allegaſti. ſ. Quacunqꝫ ho/ ra comederitis morte moriemini: fiat hoc modo: vt homo ꝛ moriat et quodāmodo non moriatur propter me. moriat quidē corporaliter: cuius quidē mortis neceſſi/ tatem incurrit ꝑ illam ſententiam: ſed nō moriatur morte eterna. In hoc eñ mihi conſentire debes: quoniā ſcriptū eſt. Nun quid in eternū proiciet deus: aut in finē miſericordiam ſuam abſcidet a generatō ne in generationē ꝛc. Ait veritas: Uere ti bi nō conſentire aſpex eſt et crudele iudi/ co: quoniā ſcriptum eſt. j. Cor. xiiij. Non eſt diſſenſionis deus ſed pacis. Libeat ꝗ miſereri homini hocmodo quo nō dero/ gatur veritati. Iuſticia ꝟo videns veri tatem conſenſiſſe: ait ad eas. Quid faci/ tis. O miſericordia ꝛ veritas: nunqd deꝰ ſubuertit iudiciū Iob. xxxiiij. Scriptum eſt eñ: Iuſtus dominus et iuſticiā dilexit equitatē vidit vultus eius Ps̄. Non ergo ꝑmittam ſic homini miſereri vt excludar Iuſticia quippe requirit vt ſicut ſcriptum eſt Eſa. xxvj. Tollat impius ꝛ pctōr ne vi deat gloriā dei ꝛc. Miſcdia ait O iuſticia nō ſis mihi cōtraria: ſed fiat homi miſeri/ cordia ſaltē ꝓpter me: ſi nō ꝓpter Adā: qa et ſcriptū eſt ꝑ Pſal. Miſerationes dñi ſuꝑ omnia oꝑa eius: ergo et ſuꝑ iuſticiā: vnde et tu mihi debes conſentire vt homo miſe ricordiam conſeqtur. Iuſticia ait: Nō poſ ſum aliter conſentire niſi et mihi ſatiſfiat: nec decet vt deus tm̄ agat. ſꝫ miſericordiā ſed ꝛ ſm iuſticiam: Fiat ergo mihi ſatiſfa/ ctio de peccato hominis vſqꝫ ad nouiſſi/ mū quadrantē: dicēte ſcriptura: Amen qp pe dico vob: nō exibit inde homo niſi red/ dat nouiſſimū q̄drantē Matth. v. Hoc facto tibi bene conſentire poſſum vt hō li beret: alꝰs ego ꝑibo. Et vt Anſ. lib. j. Cur deus hō. cap. xij. dicit: Liberior inqt eſſet iniuſticia ſi ſola miſcdia dimitteretur. Di mittere qppe pctm̄ ſine ſatiſfactione nō eſt aliud ꝙ nō punire. Si aūt pctm̄ nō punit inordinatū aliquid dimittit: qd nō decet regnum dei: ergo ꝛc.

Capitulū. III.

T Ertio cōtemplemur circa hoc di/ uine ſapiētie diffinitionē ſiue ꝯclu ſionē. Nā tot cōtrarietatibꝫ motis deus pater dedit oīe iudiciū facere filio: ſicut ſcriptū eſt Ioā. v. et mandauit iſtud determere. Filius autē qui et ſapiētia dei patris eſt ſm Aplm. j. Corinth. j. auditis allegationibꝫ vtriuſqꝫ partis: dixit: Iuſti/ cia dicit: perij ſi Adam nō maneat in mor te. Alia aūt dicit: perij ſi Adam miſcdiā non conſequat. hec eſt ergo diffinitiua ſen tentia ſuper hoc: Fiat pena ꝛ mors bona Ade et habebit vtraqꝫ qd petit. Obſtu/ puerunt omnes ꝛ dixerūt: Quomodo fiet iſtud cū pena ſit amara et mors peccatoꝝ peſſima: teſte ſcriptura. Quō ergo erit bo na. Iudex ait: Queratur ex filijs Ade aliqs qui omnino ſit iuſtus ꝛ abſqꝫ oīi pctō ꝯ et originali qui nō ſit dignꝰ mori: et iſte mo/ riatur ex charitate ꝛ puniat ꝑ humano ge nere: cum non ſit debitor mortis et pene: ſatiſfit iuſticie et homi miſericordia impē detur. Currit ergo veritas ꝛ circuit orbē/ terre ꝛ querit ſi inueniat talē innocentē: ꝛ nemo eſt inuentꝰ mūdus a ſorde nec infās cuiꝰ ē vniꝰ diei vita ſuꝑ terrā: teſte ſcꝑtura

Tunc cuꝫ rediret miſericordia et veritas
obuiauerũt ſibi.ſ.mutuo. Et queſiuit mi
ſericordia ſi inueniſſet iuſtum. Illa rñdit.
omnes declinauerũt ſimul inutiles facti ſũt
nõ eſt q̃ facit bonũ: nõ eſt vſq; ad vnũ: te/
ſte P ʒ. Tũc et iuſticia ait: Etſi inueniret
tali iuſt⁹ ſed pur⁹ hõ: quõ ei⁹ morte vel
pena ſatiſficeret ſm dei iuſticiam de pctõ
hoĩs: cũ pctm̃ hoĩs ſit infinite grauitatis:
Tũ q: ↄtra bonitatẽ infinitã: tũ q: hoĩem
infinito bono ꝓuauit: Tũ q̃ʒ q: infinita in
diuidua humani generꝭ in potẽtia corru/
pit: ſicut patebit parte prima hui⁹ libri ar
ti.ij.ca.ij.in medio. Oĩs aũt hõ purus fini
ti eſt meriti.igit̃ ꝛc. Tũc ait diuina chari/
tas. Quicq̃d in hac re cõtendatis: hoc eſt
iudiciũ: vt deus fiat hõ iuſtiſſim⁹ et abſq;
pctõ: ꝛ ex charitate ſatiſfaciat ſm merã iu/
ſticiã ſua pena et morte ꝓ hoĩe: ſicq; miſe/
ricordie et iuſticie ſatiſfit: et cũ hoc chari/
tas dei infinita mãifeſtabit̃: cũ ſic de⁹ ho
minẽ dilexerit ꝛ lauerit euꝫ a pctis ſuis in
ſanguine ſuo. Sup hac ſentẽtia pacata ẽ
iuſticia ꝛ oſculũ pacis dedit miſcdie ꝛ cha
ritati: ꝛ tũc iuſticia ꝛ pax oſculate ſũt. Tũc
de⁹ pater ait. Oĩa in ſapiẽtia fecim⁹ mũ/
dum creãdo: ſic oĩa in ſapia.i. in filio facie
mus mõm repando. Ait filius. Ecce ego
vt fiat iſta miſcdia: charitas: iuſticia: ꝛ ve
ritas in ꝓmiſſiõe. In capite q̃ppe libri ſcri
ptũ eſt de me vt facerẽ voluntatẽ tuaꝫ. Et
ſic determinatũ eſt vt fili⁹ dei ſit hõ: ꝑ in/
carnationẽ q̃qꝫ eius ꝛ paſſionẽ liberet̃ hõ.
O igit̃ aĩa fidelis O chri ſanguine redẽ
pta: vide q̃nta charitate de⁹ te amauit: vi
de q̃nta eius miſcdia erga te extitit: quãta
bonitas: vt ipe ꝓ te pctore voluerit in ſei/
pſo ſatiſfacere: et cũ reſurgere non poſſes
ipe ꝓ te ſubleuãdo ſeipm̃ ſubiecerit. Exin
aniuit ꝓ te ſemetipm̃ et formã ſerui acce/
pit: qui pctã tua ipe ꝑtulit in corꝑe ſuo: vt
pctis mortua iuſticie viuas. O gratioſiſſi
ma diuine ſapie diffinitio: vt de⁹ ſit homo
cuius paſſione redimat̃ hõ. O felix culpa
(inq̃t Grego.) que talẽ meruit habere re/
demptorẽ. O benigniſſime de⁹ quid tibi
ꝓ his referam⁹ laudis ꝛ gratiarũactiõis
Si milleſies nos ꝓ te impenderem⁹: mi/
nimũ eſſet ad id qd̃ tibi ex equo debem⁹
ꝓ tãpio dono ꝛ bñficio immenſo.

Articulus tertius Qualis cõdicionis debuit eligi et eſſe mater dei et domini Jeſu chriſti

Tertium my
ſteriũ dr̃ maternalis electio
nis. Circa qd̃ ꝓ cõtinuatiõe
hiſtorie p̃cedentis poſſum⁹ ↄtemplari: q̃
poſtq̃ patrib⁹ ſanctꝭ innotuit q̃ dei filius
de ſua matre p̃electiſſima incarnari debe/
ret: ↄſilio inito: dixerũt ad inuicẽ illud. iij.
Reg.j. Queram⁹ inq̃t nũc adoleſcẽtulaꝫ
virginẽ ſpecioſam q̃ ſtet corã rege ꝛ ſeruit
at ei ꝛc. Talẽ inquã q̃ digno ſuſcipiat ho/
ſpitio deũ noſtꝝ: nec in eo inueniat̃ qd̃ ocu
los ſue maieſtatꝭ offendat: ne forte inducat
ſup nos maledictiõeꝫ ꝓ bñdictiõe. Gene.
xxvij. Tũc inter eos Job dixit qd̃ ſcptum
eſt ca.xj. Forſitan veſtigia dei cõprehẽde/
mus ꝛ vſq; ad ꝑfectũ omnipotentẽ reperie
mus: excelſior celo eſt: et vnde cognoſce/
mus: q̃ſi d. nõ poſſum⁹ nos iſtud ꝑ oĩa ꝑ/
fecte ſcire q̃t et q̃ntis ꝑfectionib⁹ dei ma/
debeat fulgere. Sed hec ad ſapiam dei ꝑ
tinet declarare. Exurgẽs quoq; Jeſus fi/
lius Sirach q̃ et Eccleſiaſtic⁹ appellatur
dixit quod ſcriptũ eſt ca.j. Oĩs ſapiẽtia
a dño deo eſt. Arenã maris et pluuie gut
tas ꝛ dies ſecli q̃s dinũerauit: Sapiam dei
p̃cedentẽ oĩa q̃s inueſtigauit. Radix ſapi
entie cui reuelata eſt. ꝛ aſtutias eius quis
agnouit. Un⁹ eſt altiſſim⁹ creator omniũ
omnipotẽs ꝛ dominãs de⁹: ipe creauit il/
lam.ſ.virginẽ matrẽ ſuã.i.creandã ꝓuidit
ab eterno et multis ꝑfectiõib⁹ decorandã
Sequit̃: Ipſe ſolus vidit ꝛ dinumerauit ꝛ
menſus eſt ꝛ exaltauit eã ſup oĩa opera
ſua ꝛ ſup oẽm carnẽ ſm datũ ſuũ. Hec ibi
Dixerũt itaq;. Mittam⁹ ꝰ ad dei ſapien
tiam legatũ vt doceat nos q̃lis cõdiciõis
eſſe debeat ꝛ q̃ntis fulgere debeat ornati/
bus ꝑfectionuꝫ ipſa que digna eſt eligi in
matrẽ dei. Miſerũt igit̃ Dauid qui veni/
ens ait ad diuinaꝫ ſapientiã. Domine ad
te confugi doce me facere voluntatẽ tuam
q: deus me⁹ es tu. Spũs q̃ppe tu⁹ dedu/
cet me in terrã rectã ꝓpter nomẽ tuũ do/
mine vi. me in eq̃tate tua. Scio em̃ quia

beatus quē tu erudieris dn̄e ⁊ de lege tua docueris eum ⁊c̄. Doce ergo me tuā voluntatem ī mr̄is eligēde ɔdicione. Rn̄dens ꝗz diuina ſapia: iuxta illud Deut. vj. Obſerua ⁊ audi que ego loq̄r tibi hodie. Ipſa quippe virgo q̄ deū debuit ɔcipe debuit eē femina amicta ſole charitatꝫ: ⁊ luna mundane inſtabilitatis ſub pedibꝫ eius ꝑ cōtemptū omniū terrenoꝝ. ⁊ in capite eiꝰ corona. xij. ſtellarum. quia. xij. condicionibꝫ nobilitatꝫ debuit fulgere ⁊ gloriari que ſequuntur in tribus quaternarijs diſtincta. Primꝰ quaternarius accipitur ex pte corporis. Secūdus ex parte aie. Tertius ex pte vtriuſq;. Nam ex pte corporis debuit eſſe.

Primo formoſiſſima.
Scd̄o nobiliſſima
Tertio de dauid ſtirpe regia.
Quarto nomine Maria.

Scd̄o ex pte anie debuit eē.

Primo a pctō puriſſima.
Scd̄o a virtutibꝫ adornatiſſima
Tertio ſctitate excellentiſſima
Quarto dono dei ꝑfectiſſima

Tertio ex pte vtriuſq; debuit eſſe.

Primo ỽgo caſtiſſima.
Scd̄o voto ioſeph ɔſecrata.
Tertio viro deſponſata.
Quarto in nazareth cōmorata.

Cap. j.

Prima itaq; ſtella q̄ gloriatur beata virgo dr̄ formoſitas. ipa em̄ debuit eſſe et fuit ỽgo pulcerrima corꝑe ⁊ aīa. iuxta illud Cañ. quarto. Tota pulcra es amica mea ⁊c̄.

Circa qđ querit Utrū cōgruū erat dei matrē eſſe pulcerrimā pulcritudine corꝑali. Arguitur ꝙ nō: qꝛ in mr̄e chr̄i nil debuit eſſe de vanitate. Sed fallax gr̄a ⁊ vana eſt pulcritudo. Prouer. vlti. ergo ipa non debuit eſſe pulcra. Preterea pulcritudo in femina eſt occaſio periculi. Unđ Eccl̄i. ix. Uirginem ne ɔſpicias ne ſcandalizeris in pulcritudie eius. Et iteꝝ. Propter ſpeciē mulieris multi perierunt. Sed beata ỽgo oibus debuit eſſe cā ſalutis ⁊ nulli cā ꝑeundi. ergo non debuit eſſe pulcra corꝑaliter.

Preterea Deꝰ in incarnatiōe maximā debuit oſtēdere humilitatē. iuxta illđ Phil. ij. Exinaniuit ſemetipm formā ſui accipiēs. ſed maior eſt humilitas carnē accipe de deformi ꝙ̄ de pulcra. ergo mat̄ dei debuit eſſe deformis. Ad hāc queſtionē rn̄det ꝙ mater dei non debuit eſſe deformis ſed pulcerrima etiam corporali pulcritudine. ⁊ hoc pluribꝫ rōnibuſ quas ponit magnus Alber. ſuꝑ Miſſus eſt. ca. xlij.

Primo rōne ꝑfigurationis.
Scd̄o rōne deſignationis.
Tertio rōne aſſimilationis.
Quarto rōne ỽtutis laudabilioris.

Primo inq̄ ratione ꝑfigurationis. figura em̄ ſiue ſignū habere dꝫ ſilitudinē cū ſignato. ſed oēs mlieres ꝑfigurātes matrē chr̄i. fuerūt pulcerrime. ſicut claret ī heſter cōiugata. Iudith vidua. Rachel ⁊ Rebecca virginibꝫ: teſte ſcptura ſacra. Scd̄o rōe deſignatōis. ſ. interioris pulcritudinis Nā ꝑ pulcritudinē exteriorē ducit̄ intellectꝰ ad interiora. qꝛ meliori ⁊ pulcriori anie debet nobilius ⁊ pulcrius corpꝰ. Nam materia ⁊ forma debent eſſe ꝓportionata ſm phm. ij. lib. de aia. Un̄ corpꝰ humanū nobilius et pulcrius eſt oibꝫ corꝑibꝫ brutoꝝ ꝓpt̄ vnionē ad aniam nobiliorē vicꝫ rōnalem. Cū ergo in btā ỽgine fuerit ꝑfectiſſima pulcritudo aie: debuit eſſe et ꝑfectiſſima poſt chriſtuꝫ pulcritudo corꝑis. Tertio rōne aſſimilatiōis. Nam phs. ij. li. phyſicoꝝ đr. ꝙ natura eſt vis inſita rebꝫ ſimilia ex ſilibus ꝓcreans. niſi ergo natura erret vel impediat̄: filius erit ſilis patri vel matri. Sed qm̄ filiꝰ benedicte ỽginis chriſtꝰ fuit ⁊ debuit eē pulcerrimꝰ. iuxta illđ David. Speciosus forma ꝑ filijs hoim. nec pōt impedimentū hꝰ ɔcurrere cū naſcitur chriſtꝰ de mr̄e ſine patre: ſpūſctō opante: cuiꝰ perfectiſſima ſunt opa. ergo ſicut filius fuit pulcerrimꝰ: ita ⁊ mater. Non em̄ pōt arbor bona fructꝰ malos facere. ⁊ ecōuerſo. Matth. vij. Quarto rōne ỽtutis laudabilioris. btā em̄ ỽgo fuit caſtiſſima ⁊ eius caſtitas laudabiliſſima: ſꝫ laudabilior ē caſtitas in pulcris. Sicut ergo alie ſancte ỽgines laudant̄ de pulcritudine corꝑali qn̄ cōiuncta eſt ſpūali: ꝑut canit eccl̄ia de quibuſdam di. Pulcra facie: ſed pulcrior fide. btā es ⁊c̄. ita btā virgo omni laude digniſſima. multo magis debuit cōmendari de caſtitate in ſūma pulcritudie corꝑali. Qualis aūt pulcritudinis erat patebit infra li. v. ꝑ. ij. ar. ij. per totum. Ad

argumenta in oppoſitū. Ad pmū rńdetur
ſm eundē Alber. vbi ſ. q bñ ſola corpalis
pulcritudo vana eſt: nō aūt qñ cōiuncta eſt
ſpūali: qꝛ tunc ſtus cōmendabilioꝛ reddiť
vt patebit. Ad ſcōm dꝛ ſm eūdē ibidē.
q corporalis pulcritudo in ſuo genere bo-
na eſt: ſꝫ mali qñqꝫ ex hoc ſcandalizanť ꝛ oc
caſionē periculi accipiunt. Scandalū autē
maloꝝ vix vel nunqꝫ caueri pōt. Nā ꝛ i deo
qui ſumme bon⁹ eſt mali ſcandalizanť: qm̄
demones ꝛ dānati in dei iuſticia q optia ē
ſcandalizanť. teſte pš. Supbia eoꝛuꝫ q te
oderūt aſcēdit ſp. boni aūt ꝛ ſancti edificā
tur. Talis ḡ occaſio mali ſiue ſcandali paſ
ſiui nō ē viciū bonā naturā habentꝭ: ſꝫ cul
pa patientꝭ. ppter h ḡ nō dꝫ dimitti qđ bo-
nū eſt ꝛ ꝯgruum. ſicut nec ppť maloꝝ ſcan
dalū dei iuſticia dimittēda eſt Pōt etiā ad
h dici q pulcritudo btē ſginis nulli occa-
ſio mali vľ ſcandali fuit. qꝛ ſm Bona. ipſe
ſpūſſanct⁹ replēs ſginē pcauebat ne vnqꝫ
ab aliq̄ ꝯcupiſcereť. vt lati⁹ diceť in alijs li
bris. Ad tertiū dꝛ q nō fuit cōgrua talis
humiliatio dō q̄ humilitatē ꝛ caſtitatē ma
tris min⁹ commendabilē redderet ꝛ minu
eret. Nā neqꝫ laude dignuꝫ opinio iudica-
ret ſi ſgo deformis hūilis eſſet ꝛ q̄ſi deſpe
cta viris ſgo pmaneret. Hec Alb. vbi. ſ.
ptꝫ ḡ q btā ſgo fuerit pulcra. Cap. ij.

s Ecunda ſtella dꝛ nobilitas. qꝛ btā
ſgo fuit ꝛ debuit eē ſgo nobiliſſima
ꝛ hoc ſm Alb. vbi. ſ. ca. lv. plu ribꝫ
rōnibꝫ. Primo ratione exaltationis. ipa
eñ debuit exaltari ſup oēs homies ꝛ ange
los. ḡ debuit ſup oēs humilioꝛ et ſtuoſioꝛ
eſſe. Sed vt dř Bern. Nobilioꝛ ꝛ cōmen-
dabilioꝛ eſt humilitas in nobili q̄ȝ in igno-
bili ꝛ abiecto. vt igiť digna ſit ſup oēs ex-
altari: dꝫ ꝛ debuit nobilitate generis fungi
ſm q̄ maioꝛ ꝛ laudabilioꝛ eius ſginitas fo-
ret. Nam Aug. dč. q nunqꝫ btā ſgo fuiſſet
ſuper oēs choros exaltata niſi fuiſſꝫ ſuper
oēs hoīes humiliata. Scđo rōne ꝯfoꝛ
mationis. qꝛ eñ vt dř Ecci. xiij. Oē aial
diligit ſibi ſile. ꝛ ſm phm. Simile applau
det ſili. Unde ꝛ reges d ſtirpe regia volūt
accipe ſibi ſponſas ꝛ nobiles de nobili. Cū
ḡ chriſtus de⁹ ſit infinite nobilitatꝭ. quia a
pře nobiliſſimo. ſ. deo eternaliter genit⁹ ge
nitura digniſſima. igitur debuit ꝛ matreꝫ
ꝯformiter nobilem hře. Tertia rō grati
ficationis. quia vt dř Hiero. Seruitia in-
genua ſunt gratioꝛa. ſed beata ſgo debuit
ſuire dei filio. ergo vt magꝭ ſint grata ei⁹
ſeruitia debuit eſſe ingenua ꝛ ſpectabiľ ge
nere. De hac eius nobilitate lati⁹. li. xj. ꝑ-
ij. cap. j. articulo. j.

Caplm. iij.

t Ertia ſtella q̄ gliať dña nřa dꝛ da-
uid generoſitas. Nā mř dei debuit
eē de ſtirpe dauid regis. qꝛ vt ſcri-
ptura teſtať: ipſi dauid facta eſt pmiſſio d
chřo Iuxta illđ pš. Iurauit dñs dauid ve
ritatem ꝛ nō fruſtrabiť eū. de fructu ventrꝭ
tui ponam ſuper ſedem tuā. Uñ ꝛ Eſa. xj.
ca. Egredieť virga de radice Ieſſe: q qui-
dē fuit pꝛ dauid: ꝛ flos de radice ei⁹ aſcen-
det ꝛč. Proinde angelus annūcians beate
virgini chriſtuꝫ: dixit de eo. Dabit illi dñs
de⁹ ſedē dauid přis eius. ſm Nico. d Ly. i
telligendo de temporali ſede vel regno da
uid. chriſt⁹ nō ſedit ſuper ſedē dauid. imo
iſtud negauit coꝛā pilato Io. xviij. di. Re-
gnū meū nō eſt d hoc mūdo Loquiť ḡ hic
angelus de regno ſpūali ꝛ celeſti. qđ figu-
ratum fuit per regnum temporale Dauid
ſicut ꝛ celeſtis hieruſalem per temporalē.
Claret ergo q beata virgo fuerit d dauid
ſtirpe regia ꝛ deo electa.

Caplm. iiij.

Uarta ſtella dꝛ nois dignitas. nā
n mater dei debuit noiari hoc nomie
digniſſimo Maria. qꝛ ꝯgruentius
per hoc nomē exprimiť eius ſginalis ꝛ di
gniſſima cōceptio q̄ȝ per qđcunqꝫ aliđ no-
men. Uñ Bern. ſup miſſus eſt dř. Loqua
mur pauca de hoc noie Maria: qđ interp-
tatur ſtella maris q̄d matri ſgini valde cō
gruenť adaptatur. ipa nāqꝫ aptiſſime ſide
ri comparať. qꝛ ſicut ſine ſui coꝛruptiōe ſi-
dus emittit radiū. ſic ſine ſui leſione virgo
parturiuit filiū. Nec ſideri radi⁹ minuit ſu
am claritatem. nec virgini filius ſuā itegri
tatē. ipa nāqꝫ ē ſtella nobiliſſima ex Iacob
oꝛta: cui⁹ radius vniuerſum oꝛbem illumi
nat. cu⁹ ſplendoꝛ etiaꝫ pfulget in ſupernis
ꝛ inferos penetrat. Hec Ber. Merito igi
tur a ſtella nomē accipe debuit mater dei
qꝛ ſic erat phetatū Nume. xxiiij. Orietur
ſtella ex Iacob. ꝛ qꝛ magis ei⁹ ſginali cō-

ceptioni ɔgruit:ꝺ h̄ hic ptranſeo breuiter qꝛ latius li. vj. tractaturus ſum de eo.

Uinta ſtella in ordine. Ca. v.

q ꝛ prima ſecundi quaternarij dicit puritas: nam ipſa bn̄dicta virgo q̄ dei mr̄ erat eligenda debuit eē virgo puriſſima ab om̄i peccato imaculata: ſicut h̄ p̄dictū eſt Cañ. iiij. Tota pulcra es ꝛ macula ſcꝫ peccati nō eſt in te. rō qꝛ non decebat dei matrē eſſe alicuiꝰ pcti cōtagiōe maculatā. Non em̄ habitat deus in aīa vl' corpe ſubdito pctis Sap̄. j. Hinc Anſ. de conceptu vir. cap̄. xviij. Decebat vt ɔceptio illiꝰ hoīs ex matre fieret puriſſima tanta puritate q̄ ſub deo nequit maior itelligi cui deꝰ pater ſuū vnigenitū quem de corde ſuo genuit equalem ſibi ita dare diſpoſuerat: vt eſſꝫ vnꝰ ꝛ idē dei filꝰ ꝛ virginis filꝰ: ꝛ quā ipe filius ſpecialiter ſibi matrē eligebat et de q̄ ſpūſſanctus opaturꝰ erat vt ꝛ ip̄a conciperet et naſceret ille de quo procedebat Hec Anſ. Cap̄. vj.

ſ Exta ſtella qua gloriat dei mater dicit virtuoſitas. Debuit em̄ mat dei eligi talis virgo que foret ꝟtutibꝫ adornatiſſima: qm̄ de ipa ſcriptum eſt Eccī. xxiiij. In me oīs grãvie ꝛ veritatis: in me oīs ſpes vite ꝛ virtutꝫ. Rō qꝛ Berñ. dt Quantūlibet te affliges quantūlibet te crucies nō dabit tibi copiā ſui dñs virtutū: niſi fueris virtutibꝫ adornatus Cū ergo deꝰ nulli niſi virtuoſo copiam ſui tribuat: ſequit ꝙ btā virgo dei mater cui ſe deus in filiuꝫ tribuendū diſpoſuerat eēt virtutibus decoratiſſima. Proinde ꝛ ſm Aug. ꝛ Berñ. beata virgo prius in aīa ꝙ̄ in corporeo vtero cōcepit ſaluatorē: per fidem ſpem ꝛ charitatē: que ꝟtutes ſi in ip̄a nō fuiſſent: deꝰ in eius vterū nō veniſſet. Debuit etiā ſup oēs eſſe humillima qꝛ deū amiſit pma femina Eua ꝑ ſupbiā. ergo ip̄a inuenire debuit toti generi humano per humilitatem Et idcirco ip̄a teſte in ſuo cantico. reſpexit dñs humilitatē ancille ſue. Luc. j. De eiꝰ virtutibꝫ quibꝰ floruit dicet libro. vij. par. ij. ar. iij. ꝑ totū. Caplm. vij.

ſ Eptima ſtella dicit ſanctitas. nam debuit eē ſanctitate excellētiſſima q̄ deum gigneret. vtpote q̄ ſup oēs ſanctos ꝛ choros erat exaltanda. Maiorē ergo gratiam ſanctificationis etiam in vtero ſue matris debuit habere dei mater ꝙ̄ quicunqꝫ ſctūs. qm̄ vt dicit Damaſ. ipa a nllo illuſtriū debuit ſupari. q p̄ oibꝫ debuit exaltari. Et h̄ etiā oñdi pōt ex ſcpture ſerie pō Sanctificauit tabnaculū ſuū altiſſimus. Et iterꝫ. Elegit eā deꝰ ꝛ p̄elegit eam ḡ p̄ alijs ſctificauit. Scdo ex fide. qꝛ qꝺ alijs eſt ɔceſſū tāti ꝟgini nō eſt negatuꝫ. ſꝫ ſm fidē Joānes ꝛ Hieremias ſūt i vtero ſctificati ḡ multo magꝫ btā ꝟgo dei mater debuit ſctificari. Nā ſm Ariſt. ij. Topico. Si ei cui minꝰ videt ieſſe ineſt ꝛ ei cui magis. Si em̄ ſerui chr̄i p̄dicti ſūt ſanctificati mlto magꝫ eiꝰ mr̄ p̄cellentius ē ſctificata Un̄ Berñ. i epl'a ad Cano. Lugduneñ. dicit. Puto ꝙ copioſior grã ſanctificatōis in ip̄aꝫ deſcēdit q nō ſolū ip̄ius ortū ſctificauit ſꝫ etiā eā ab om̄i pctō immunē cuſtodiuit Hec ille. De hac ſctificatione latius li. v. par. j. ar. ij. ꝑ totū. Cap̄. viij

o Ctaua ſtella dꝛ ꝑfectionis ſublimitas. Debuit enim talis eligi in dei matrē q̄ foret dei dono perfectiſſima ꝛ omni gratia plena: vt de eiꝰ plenitudine accipiant vniuerſi. q̄tenus dicere valeat illud Eccī. xxiiij. In me oīs grãvie ꝛ veritatis. in me oīs ſpes vite ꝛ ꝟtutis. Trāſite ad me oēs q̄ ɔcupiſcitis me. ꝛ a generationibꝫ meis adimplemini. Decreuit ḡ diuina ſapiā vt ea q̄ eligeret in matrē incꝫtū talis eēt tam perfecta ꝙ perfectior eſſe nō poſſit. Circa h̄ querit. Utꝝ deꝰ potuerit ip̄aꝫ facere ꝑfectiorē vel meliorē ꝙ̄ fec Rñdet ſm Tho. pmo ſcripto ſententiaruꝫ diſt. xxij. ar. ij. Et iterū pma parte ſūme. q. xxvij. ar. vj. concor. Alexā. de ales. ꝙ perfectū ē cui nil addi pōt de bonitate ꝛ btā virgo incꝫtū mr̄ dei ē talis. Licet em̄ deꝰ oēm creaturam in ꝑfectione accidētali poſſit in infinitū facere meliorē. in perfectione tm̄ eſſentiali non pōt facere meliorē. verbi grã. nō poteſt facere quaternariū maiorē. qꝛ ſi fieret maior iā nō eēt quaternarius ſꝫ altꝰ numerus. qꝛ vnitas addita in numeris variat ſpēm ſm Ariſtꝫ. Sic a ſimili. licet deꝰ potuerit beatam virginem vt dei creaturā vel vt mulierem facere meliorem in perfectione accidētali tm̄ nō potuit facere vt eēt melior mater et melioris filij mater. et ori

dinata ad maius bonum:ita ꝙ his tribus
nõ poteſt aliquid fieri melius ſcʒ humani
tate chꝛi:btitudie creata:ꝛ btã ꝟgine. Qđ
ptʒ:qꝛ hec tria habẽt quandã dignitatẽ in
finita ex bono infinito qđ deus eſt. Nam
humanitas chꝛi habet dignitatẽ infinitaʒ
ex h ꝙ iũcta eſt diuinitati q̃ eſt infinitũ bo
nũ. Et beatitudo creata habet dignitateʒ
infinitã ex hoc ꝙ eſt dei fruitio. ꝛ beata vir
go ex hoc ꝙ eſt mater dei ꝛ ex hac pte non
põt eis aliq̃d meli⁹ fieri ſicꝫ nõ põt aliquid
melius eẽ deo. Hec Tho. Cap. ix.

n Ona ſtella in ordine ꝛ prima tertij
quaternarij: dꝛ ꝟginitas. Nam dei
genitrix debuit eſſe ꝟgo caſtiſſima
corpore ꝛ anima. qđ ptʒ. Primo ex autori
tate Eſa. vij. ca. Ecce virgo concipiet ꝛ pa
riet filiũ ꝛ vocabitꝛ nomẽ eius Emanuel id
eſt nobiſcum deus. Secundo patʒ ex ra
tionibꝫ pluribꝫ. Primo quidẽ:qꝛ nõ fuit cõ
ueniens vt dei filius haberet aliũ patrẽ q̃
deũ ne dei patris dignitas ad pꝛem alium
transferret. Secundo vt ſicut verbũ etern
ni patris qđ eſt filius dei naſcitꝛ ab eo ſine
omni corruptiõe:ſicut ꝛ verbum in noſtro
corde abſq̃ cordis corruptione cõcipitꝛ ꝓ
ducitꝛ:ita ad oſtendendũ puritateʒ filij dei
naſcentis debuit a matre virgine abſq̃ mẽ
tis ꝛ carnis corruptiõe cõcipi ꝛ naſci i car
ne aſſũpta a verbo. Tertio:qꝛ nõ decebat
vt chꝛs qui venerat alioꝝ pctã tollere. Jo
annis. j. Ecce agnus dei ecce qui tol. pecca
ta mundi:ipſe cum culpa veniret in mũdũ
dũ per concubitũ ꝛ corruptionem naſceretꝛ
Quarto ꝓpter finem incarnationis. Nam
chꝛs ideo incarnatus eſt vt homines in fi
lios dei naſcerentꝛ:renaſcuntꝛ auteʒ filij dei
nõ ex voluntate carnis neq̃ ex volũtate vi
ri ſed ex deo. i. dei virtute. Cuius rei ſignũ
apparere debuit in ipſa cõceptione chꝛi ex
matre virgine:vt Aug. dicit li. de ſctã vir
ginitate. Hec beatus Tho. tertia pte ſum
me. q. xxviij. art. j. De his latius lib. viij. p
te. j. p totũ. Tertio patʒ h ex figurarum
ſilitudinibꝫ. Nã ꝟginitas matris dei pꝛefi
gurata ẽ in rubo ardenti qui nõ cõbureba
tur. Exo. iij. Itẽ Ezech. xliiij. in porta tem
pli que clauſa ꝓhibetꝛ ꝛ nõ aperietꝛ qm̃ dñs
egreditꝛ p eã. Et in multis alijs de quibus
cã breuitatis hic ptranſeo libro quo ſupra
latius dicetur⁹. Caplm. x.

d Ecima ſtella qua gloriatꝛ dei geni
trix dꝛ voti religioſitas. Nã ea de
buit eligi in dei matrẽ que nõ ſoluʒ
eſſet virgo abſolute ſed ꝛ virgo voto cõſe
crata:qđ oñditꝛ: Primo ex autoritate bea
ti Aug. li. de ſctã ꝟginitate vbi ſic dr. An
nunciante angelo Maria rñdit. Quõ fiet
iſtud:qm̃ virum nõ cognoſco:quod ꝓfecto
nõ diceret niſi ſe virginem ante vouiſſet.
Scđo oñditꝛ rõne. qꝛ virginitas in mře
dei ꝑexcellenter pollere debuit: ſed magis
eſt laudabilis virginitas ſctã vel ꝯſeruata
ex voto ſicut ꝛ cetera pfectiõis opera magꝭ
ſunt laudabilia ex voto:ꝓpter qđ pſ. hor
tatur ad votũ di. Vouete ꝛ reddite domi
no deo vřo omnes qui in circũitu eius offer
tis munera. ergo dei mater debuit ex voto
offerre deo ſua virginitatem. Sʒ di. Quõ
btã virgo votũ ꝟginitatis emittere auſa ẽ
cũ hoc in lege veteri ꝓhibitum erat. Vnđ
Exo. xxiij. Nõ erit infecunda nec ſterilis in
terra tua. Rñdetꝛ ꝙ btã virgo habuit vir
ginitatem tribꝫ modis Primo in deſide
rio. Nam anteq̃ incarnatio filij dei ab an
gelo ſibi annunciaretꝛ ꝟginitatem ſimplr ꝛ
abſolute nõ vouit eo ꝙ nõ licebat: rõ quia
tpe legis oportebat generatiõi inſiſtere tã vi
ros q̃ mulieres:eo ꝙ ex illo ꝓplo chꝛs expe
ctabatꝛ ſm carnis originẽ naſcitur⁹. habuit
tñ b. ꝟgo tũc tpis ꝟginitatẽ in deſiderio ꝛ
eã ſub ꝯdiciõe vouit. ſ. ſi deo placeret: volũ
tatẽ ſuã ꝛ deſideriũ diuino cõmittẽs arbi
trio. Scđo b. ꝟgo habuit ꝟginitatẽ i fa
cto:qꝛ poſtq̃ ſibi innotuit h deo fore acce
ptũ. ſ. vt ꝟginitatẽ voueret añq̃ ab angelo
ſibi denũciaretꝛ ꝛ añq̃ a ioſeph deſpõſaretꝛ
abſolute ꝟginitatẽ vouit. Tertio ex cõi bñ
placito:nã poſtq̃ fuit deſpõſata:ipſa ſimul
cũ ſpõſo ſuo ex cõi volũtate ꝛ bñplacito ac
ꝯſenſu: ꝟginitatis votũ emiſit. Hec btũs
Tho. iij. pte ſũme. q. xxviij. ar. iiij. Cap. xj

v Ndecima ſtella q̃ gloriatꝛ dei geni
trix dꝛ ſponſi ꝓbitas. debuit quip
pe talis in dei matrẽ ꝟgo eligi q̃ eſ
ſet deſpõſata viro ꝓbiſſimo ꝛ caſtiſſimo no
mine ioſeph. Et hoc oñditꝛ ſm Alber. vbi
ſ. ca. l. rõnibꝫ pluribꝫ.
Primo rõne ꝓfigurationis
Scđo rõne interpꝛetatiõis.

Tertio rõne teſtificationis

Primo rõne ꝑfigurationis. Nã nõ ↄgrue-
bat vt ſpõſus btẽ virgis ꝑfiguraret̃ ꝑ ali-
quẽ q̃ extiterit marit' per carnalẽ copulaꝫ
cũ ipe ſine carnali copula ſcḋm ↄiugiũ cum
virgine ↄ̃xerit. virgo ↄiugẽ virgine cuſto-
diuit ⁊ miſtrauit filio ⁊ matri pꝛio affectu
ſincero Vñ lꝫ Heſter figurauit b. virginẽ.
nõ tñ decuit vt eiꝰ ſpõſus ꝑfiguret̃ ꝑ Aſue-
rũ. vt ſic ſpõſus dñi nñ aſuerꝰ debuerit no
minari. q2 int̃ Aſuerũ ⁊ heſter carnal' copu
la fuit. Silr eadẽ rõne lꝫ Sara gignẽs fili
um ꝑter naturã in monte imolandũ tene-
at figurã dñe nře q̃ genuit filiũ ↄ̃ naturã in
cruce immolandũ. nõ decuit tñ vt eiꝰ ſpon
ſus abꝛaã noiet̃. q2 inter abꝛaã ⁊ Sarã car
nal' copula itervenit Et eodẽ mõ de rebec
ca ⁊ iſaac ac aliis filib9. ſed decebat vt iſtõ
ↄiugiũ ⁊ ipe ſpõſus b. virgis ꝑfiguraret̃ ꝑ
ioſeph in ſui fidelitate ⁊ caſtitate erga vxo
rem dñi ſui ac myſterioꝝ reuelatiõe, ꝓcura
tionis cõmiſſiõe. cibi ↄſeruatione. et tent̃
ꝑlatione. Vñ Bern. ſup miſſus eſt dr ſic.
Quis ⁊ qualis fuerit iſte ſponſus Ioſeph
memẽto ſit̃ ⁊ illius magni pãarche vendi
ti in egyptũ. ⁊ ſcito ipm iſtud vocabulũ nõ
ſolũ ſortitũ fuiſſe ſed ⁊ caſtimoniã adeptũ.
innocentiã ⁊ grãm cõſecutũ. Siquidẽ ille
Ioſeph vendit' in egyptũ dño ſuo fidem
ſeruãs dñe ſue noluit cõmiſceri. Iſte hero
dianã inuidiã fugiẽs in egyptũ chrm por-
tans dñam ſuã dñi ſui matrẽ ꝟginẽ. et ipſe
ↄtinẽs fidelr cuſtodiuit. Illi data ẽ intelli
gentia myſteriĳ ſomnioꝝ. Iſti datũ eſt pri
cipem eſſe celeſtiũ ſacroꝝ. Ille frumẽta ſer
uauit nõ ſibi ſoli ſed ⁊ omi ꝑplo. Iſte panẽ
viuũ de celo ſeruãdũ accepit ſibi ⁊ toti mũ
do. Nõ ẽ dubiũ qn fidelis ⁊ bonꝰ hõ fue-
rit iſte ioſeph cui mater domini ſaluatoꝛ
deſpõſata extitit. Hec ille. Tertio rõne
interꝑtationis ſiue ſignificationis nomis
q2 ioſeph interꝑtat̃ augmentũ vel incremẽ
tum. quod optime ipſi congruit ſpõſo ma
rie. quia per hanc deſponſationẽ qntuꝫ ad
ſe ꝙ tum ad proximũ ⁊ ꝙtum ad deum ꝙ
plurimũ ſublimatus fuit virtutum: ⁊ pꝛeci
pue caſtitatis augmento. Nam ⁊ ipe caſti
tatem vouiſſe credit̃ cum coniuge virgine.
ſicut dicit Augꝰ li. de coniugali bono. Itẽ
auctus fuit fame celebritate hominũ reue
rentia ⁊ dilectione ac matris dei familiari
tate Tertio rõne teſtificationis. vt. ſ. ipe
ioſeph ſponſus caſtus teſtis eſſet ⁊ cuſtos
caſtitatis b. ꝟginis. de hoc infra co. li. ꝑ. vj
ar. iĳ. ca. j. latius habes. Ca. xĳ.

Duodecima ſtella q̃ gliat̃ btã ꝟgo
dr habitaculi ꝑclaritas. Nã in pꝛe-
clara ciuitate Nazareth hitare de-
buit b. ꝟgo dũ chrm ↄciperet vt impleret̃
illud ꝓpheticũ. Eſa. xj. Egrediet̃ virga de
radice ieſſe. vbi ſm ꝟitate hebꝛaicã habe-
tur: ⁊ nazareus d̃ radice eius aſcẽdet Vñ
et Mat. ĳ. ſcribitur ꝑ ꝓphetas eſſe dictum
Qm nazareus vocabit̃ nomen eiꝰ ⁊c. De
hoc latius infra co. li. ꝑte. vj. art̃ j. c. iĳ. ha
bet̃. Ne tñ ꝓlixitas tediũ generet: hec bꝛe
uius ptranſeo. ⁊ vt reuertamur ſicut cepe
ramꝰ in hac ꝑte ꝓcedere ad modũ hiſtoꝛi-
cũ: quẽ ſi placuerit tenere potes ꝑ oẽs di-
ctas ſtellas ꝓcedendo: tanꝙ ſi ſapia dei ꝑ
dictas oẽs autoꝛitates ⁊ rõnes adductas
docuerit dauid interrogãtẽ. Iaꝫ igit̃ his
habitis poſſumꝰ ↄtemplari ꝙ dauid grãs
egit de bona infoꝛmatiõe di. Vere magnꝰ
dñs nr ⁊ magna ꝟtus eius ⁊ ſapie eiꝰ non
eſt numerꝰ. Omnia in ſapia feciſti dñe: im-
pleta ẽ terra poſſeſſione tua. Reuerſus ḡꝫ
ad patres ait cũ gaudio. Cantate dño cã-
ticũ nouũ quia mirabilia fecit. Notum fecit
dñs ſalutare ſuũ in ↄſpectu gen. reue. iuſt.
ſuã. Expoſuitꝙ omẽs cõditiones ꝑmiſſas
quas debuit hře dei genitrix. Tũc ſan-
cti patres cõi ↄſilio miſerunt dauid ad na
zareth: vt videret ſi aliquã talem poſſet re
perire. Conſpiciẽs ḡꝫ in ſpiritu btãm virgi
nem Mariã deſponſatã ioſeph virginem
pulcerrimã eſſe ⁊ omi grã plenam: dixit ad
eam. Audi filia ⁊ vide ⁊ inclina aurẽ tuã ⁊
ↄcupiſcet rex decoꝛẽ tuum: qm ipe eſt dñs
deus tuus ⁊c. Rñdit Maria. Paratũ coꝛ
meũ paratũ coꝛ meũ cantabo ⁊ pſallam in
glia mea. Dauid igit̃ accedens ad dñm
ait. Inueni locũ dño tabernaculũ deo Ia-
cob. Surge dñe in requiem tuam tu ⁊ ar-
ca ſanctificationis tue. Tunc deus pater
miſit angelos ad videndũ beatam virginẽ
quã dauid cõmendauerat. Qui venientes
ad eã: dixerũt inter ſe. Hec eſt que neſciuit
thoꝛum in delicto habebit fructũ in reſpe
ctione aiaꝝ ſctãꝝ. Sap. iĳ. Et regreſſi cõ

mēdauerūt eā in domo ſummi reg͞ƺ:laudā
tes eā ⁊ dicētes. O q̄ pulcra eſt caſta gene
ratio.ſ.btē ꝟginis cū claritate oīs ꝟtutꝫ et
grē. Immortalis eīm ē memoria eiꝰ que et
apud deū nota eſt ⁊ apud hoīes. Sap.iiij
ca. Intuēs ḡ deus pr̄ eā:dilexit eā et ait il-
lud Sap.viij. Hic amaui ⁊ queſiui ſpon-
ſam mihi aſſumere eā et amator factꝰ ſum
forme illius. Denicꝫ dei filiꝰ intuens eam
ait. Hec requies mea in ſeculū ſeculi ħ ha
bitabo qm̄ elegi eam. Et ſpūſſanctꝰ dixit.
Oportet eam mihi ꝯuenire in bn̄dictōibꝫ
dulcedinis. Requieſcet ḡ ſuꝑ eam ſpiritus
dn̄i ſapiētie ⁊ intellectꝰ ⁊c. Eſa.xj. Et tunc
decreuit deꝰ vt mittat angelus ad eā q̄ ſa-
lutet eā nouo munere ditandā:⁊ eiꝰ aſcen-
ſum reqrat. quo facto dei filiū in vterꝫ ſuſ-
cipiat. Dauid ḡ regreſſus cum gaudio ad
patrē ait. Exultate deo adiutori nr̄o:iubi-
late deo iacob. Oēs ꝗꝫ ſancti pr̄es in lau
dem ꝟginis aſſurgentes cecinerūt dicētes
Tu gloria hieruſalē: tu honorificentia po
puli noſtri. Idcirco eris bn̄dicta i eternū.
Iudith.xv. Et nos igitur chariſſimi:q̄nta
poſſumus deuotione deū in glīa ſue digniſ-
ſime genitricis collaudemꝰ:ei grās ꝓ tan-
to beneficio agētes:clamemus vt nob gra
tia ⁊ gloria donet.

Tertia pars et ſmo tertiꝰ pri-
mi libri agit de angelica nūciati
one ſiue miſſiōe. Et circa hoc q̄
liter apparuerit btē virgini an-
gelus et quali dignitate

M Iſſus eſt an
gelus gabriel a deo in ciuitatē
galilee cui nomen nazareth:ad
virginem deſponſatā viro cui nomen erat
ioſeph de domo dauid et nomen virginis
Maria. Lu.j. Si premiſſa chariſſimi pē-
ſamus ſacri euangelij verba:comperimus
q̄ maria cordis deuotione venerari debea
mus ſanctū gabrielem archangelū miſſuꝫ
a deo ad bn̄dictā virginē. Primiꝫ ex trib
ꝓcipue q̄libet legatꝰ reddit multū cōmēda
bilis ⁊ digniſſima reuerentia ſuſcipiendus
Primo quidē ex mittētꝫ dignitate. Scdo

ex negocij ꝓ quo mittit arduitate. Tertio
ex ꝑſone ad quā mittit maieſtate. Sic ꝑ
oīa ipe angelus Gabriel multum nobis
reddit amabilis ꝑiter ⁊ venerabilis. Tum
q: mittit a ſūmo oim creatore deo infinite
dignitatꝫ. Tū q: in negocio ſuꝑ oia arduiſ-
ſimo diuine incarnationis nobis quocꝫ vti
liſſimo immittit. Tum ꝗꝫ q: ad bn̄dictam
virginē mariā celi reginā et mundi dn̄am
mittit ſalutandū. quatenus ipſo annūcian
te dei filius in virgineū deſcendat vterū:
et viſitet nos oriens ex alto. Sicut quippe
in vere qn̄ philomena canit dulciter: cōſue
uit ros celeſtis deſcēdere:ita cū hec philo
mena celeſtis videlicet Gabriel cantū illū
mellifluum. vicꝫ Aue gratia plena cecinit:
dei filius e celo in vterꝫ ꝟginis deſcendit ꝓ
noſtre ſalutꝫ opatione. ꝓpterea euāgeliſta
Lucas in verbis ſacri euangelij hec tria ꝺ
iſto ſctiſſimo gabriele enūciat. di. Miſſus
eſt angelꝰ gabriel a deo:ecce mittentꝫ ſum
ma dignitas:q: a deo. Ire ad ꝟginem de
ſponſatā viro ⁊c. Ecce ipius ꝑſone ad quā
mittitur ſublimitas. Tandē in ſequentib
clareſcit rei ꝓ qua miſſus eſt arduitas.ſ.in-
carnatiōis diuine. ſicut pꝫ in ꝓceſſu ſbo-
eius ad ꝟginē bn̄dictam ꝓlatorū. De hac
igit angelica miſſione et annūciatione loq̄
intēdētes tria myſteria notabimꝰ ꝑ ſmōe

Primū myſteriū angelice
annūciatiōis ſiue miſſiōis.
Scdm̄ dr̄ myſteriū qualifi-
ce apparitionis.
Tertiū dr̄ myſteriū dignifi-
ce obſeruationis.

Articulus primꝰ q̄ myſteriuꝫ
diuine icarnatōis debuit annū
ciari virgini per angeluꝫ gabrie
lem. Cap.I.

P Rimū my-
ſteriū āgelice miſſiōis ⁊ an
nunciatiōis Circa qđ q̄c
tuor ꝓcipue occurrūt qōnes
Prima vtꝫ neceſſariū ⁊ ꝯgruū fuerit in
carnationis myſteriū btē virgini annūcia
ri. Scda q̄ſtio. vtrum hec dn̄ica annun
ciatio per nuncium tm̄modo angelicū de-

buit fieri. Tertia queſtio de quo ordie debuerit angelus ad ꝟginē ꝓ hac annunciatione mitti. Quarta q̃o: vtrū ↄgruenti⁹ gabriel inter oēs angelos debuerit pro hac annũciatiōe faciēda eligi. Ad p̄mã q̃ōnē qua q̃rit: vtrū neceſſariū fuerit ⁊ ↄgruum incarnatiōis myſteriū btē ꝟgini annunciari. Arguit ꝙ nō. q2 de⁹ cū ſit ꝓpinquiſſim⁹ hũane menti q̄ ſol⁹ imediate illabit aīe: vt dicit Aug⁹. nō videt q̄re neceſſariū fuerit aliq̄ mediante dei aduētū ꝟgini bñdicte annũciari. Itē iſta incarnatio dñi p̄nũciata erat olim ꝑ ꝓphas. Vñ Eſa. vij. Ecce virgo ↄcipiet. g̃ nō erat neceſſariū fieri ꝑ angelū. In ↄ̄riū eſt diuine ſcripture autoritas ⁊ diuine ꝓuidentie ordo: q̄ nil incongruum admittit. g̃ ↄgruū fuit annũciari ⁊c̃. Ad q̃ōnē igit̃ r̄ndet ꝙ neceſſariū erat annũciare btē ꝟgini ꝙ ip̄a eēt xp̄m ↄceptura ꝓ tribus rōnibus ſm Tho. tertio ſcripto ſniarū diſt. iij. ar. j. Et iterū iij. p̄te ſūme. q. xxx. arti. j. Nec nō ⁊ ſm Alb. ſuꝑ miſſus eſt. c. j. Primo vt ꝟginis intellect⁹ erudiret̃ ⁊ illuſtraret̃. Cū eñ mens deo vicinior ſit ⁊ intimior q̃ꝫ corpus nō decebat vt dei ſapiā ei⁹ vterū inhabitaret ſine h̃ ꝙ mēs eius p̄us fidei lumie ⁊ cognitiōe ſūme ſapie reſplenderet. Et iō p̄us debuit mens ei⁹ itelligere ⁊ cogſcere q̃d in ea fiendū erat q̃d ꝑ annũciatiōnē factū ē añq̃ꝫ carnē ↄciperet. Vñ Aug. li. de verbis dñi ſic dicit. Beatior ē maria ꝑcipiendo fidē xp̄i q̃ꝫ ↄcipiēdo carnē xp̄i. Et ſubdit ibidē. Materna ꝓpinq̄tas nihil marie ꝓfuiſſet niſi felici⁹ xp̄m corde q̃ꝫ corꝑe geſtaſſet. Hec ille. Scđa ratio vt ꝟgis aſſect⁹ ⁊ act⁹ acceptaret̃. Nā de⁹ nō diligit coacta ſuitia ſꝫ ſpontanea. vt dt Aug⁹. iuxta illud pſ. Voluntarie ſacrificabo tibi et ↄfi. no. t. do. q. bo. ē. Vñ btā ꝟgo cū ſingularit̃ ⁊ excellent̃ in dei ſuitiū eligeret̃ que vtero portauit: lacte aluit: brachijs baiulauit decuit vt ei⁹ obſequiū volũtariū angelo nũciante requireret̃: ad q̃d ſe paratā ⁊ ꝓmptā obtulit di. Ecce ancilla dñi. Tertia rō. vt ꝟginis ↄſenſus exprimeret̃. Si eñ i matrimonio corꝑali req̄rit̃ expreſſus ↄſenſus multo magis in mr̄imonio ſpūali cum ſit maior ↄiunctio mentis q̃ꝫ carnis. Et ideo vt oñderet̃ eſſe quoddā ſpūale mr̄imoniū inter dei filiū ⁊ humanā naturā: igitur per annunciationē angeli expectabat̃ ↄſenſus virginis loco totius humane nature. Idcirco Aug⁹ in ſermone de natiuitate beate marie dicit. O beata maria ſeculū oē captiuū. tuū depcat̃ aſſenſum. Te domina mundus ſue fidei obſidē fecit. Noli morari ꝟgo nuncio feſtinanter r̄nde verbum: et ſuſcipe filiū: da fidē ⁊ ſenti virtutē. Ecce inquit ancilla dñi. fiat mihi ſm verbum tuū. Nec mora virginalē thalamū ingreditur xp̄s. Hec ille. Quarta ratio addit̃ ſm Alb. vbi ſ. vt deus magis honoraretur ⁊ hō inſtrueret̃. Nā de⁹ in hac annunciatiōe honorabat̃ q̄tū ad potentiā in eo ꝙ angelos miniſtros habuit. ⁊ q̄tū ad ſapiam. in eo ꝙ modus nr̄e liberatiōis modo ꝑditionis directe obuiauit cum virginē ꝑ angelū bonū docuit. ſicut angelus malus virginē euā decepit. Itē hō inſtruit̃ ad deuotionē in eo ꝙ humana natura abiecta deo ⁊ angelis inimica a deo p̄or ꝑ angelum ſalutat̃ ⁊ in hoc etiā de⁹ honorat̃ q̄tū ad bonitatem que ex hoc reſplēdet ac charitatē. denicꝫ ex h̃ hō inſtruit̃ ad fidē. ad obediēduꝫ deo ⁊ ad humilitateꝫ exemplo btē virginis.

Et per hec p̄miſſa patet r̄nſio ad p̄muꝫ argumentū in ↄtrarium. Ad ſcđm autē r̄ndetur ſm eundē Tho. vbi ſ. ꝙ licet prophetia p̄deſtinatiōis complet̃ ſine noſtro arbitrio cauſante. nō tamen ſine noſtro arbitrio ↄſentiente. ⁊ ſic patet ⁊c̃.

Caplm. II.

Secundo querit̃. vtrū hec dñica annunciatio tātūmodo ꝑ angelicum nunciuꝫ debuerit fieri. Videtur ꝙ debuerit annunciari vicꝫ per aliquem prophetā q2 incarnatio xp̄i notificabat̃ ⁊ prenunciabat̃ i veteri lege ꝑ hoīes vicꝫ ꝓphas ⁊ patriarchas. ergo ⁊ ipi btē ꝟgini debuit nunciari per ꝓpham. Preterea ſuperior non debet inſtrui per inferiorem. ſed beata virgo ſuperior fuit angelis. quia deo acceptior. ergo non debuit ſibi ꝑ angelum conceptio annunciari. Item confirmat̃. quia ſūmis angelis fit reuelatio imediate a deo ꝓpter ipoꝝ dignitatē. ſꝫ mr̄ dei ē ſuꝑ oēs exaltata. g̃ videtur ꝙ immediate ſine oī angelico nuncio ſibi debuit fieri reuelatio a deo de incarnationis myſterio. Preterea beata virgo ex lumine fidei ⁊ gratie

cognoſcebat deum incarnandum ꝛ credebat hoc fideliſſime que adhuc in vtero erat ſanctificata. ideo nõ videt᷑ ꝙ ꝑ angelū h̄ ſibi debuerit reuelari. In ꝯriū eſt diſpoſitio diuie ſapie ſic̄ teſtat᷑ ſacra ſcptura: miſſus eſt inq̄t angel⁹ ꝛc̄. Ad q̄onē r̄ndetur ſm Tho. vbi. ſ. arti. ij. necnõ ſm magnū Alb. vbi ſ. ca. ij. ꝙ myſteriuꝫ incarnatiõis null⁹ hoim debuit bte ꝟgini ãnūciare: qꝛ inferiorū eſt recipe a ſupioribꝫ illumiationē: vt dt Dio. de angelica hierar. Sꝫ nullus hoim fuit btā ꝟgine ſupior q̄ oēs ꝓphetas ꝛ ſanctos p̄cellebat lumie grē ꝛ merito ſctitatꝭ: ḡ ꝛc̄. Licꝫ aūt btā ꝟgo fuerit etiā angel᷑ ſuperior ſm acceptationē diuine p̄deſtinationis ꝛ q̄tū ad dignitatē ad quā diuinit⁹ eligebat᷑. Erat tñ eis iferior q̄tū ad ſtatum: qm̄ in ſtatu p̄ntis vite erat: angeli vero in ſtatu p̄rie. Nec mirꝫ h̄ qꝛ etiā ip̄e chr̄s rõe paſſibilitatis vite paulo min⁹ ē ab angelis minoratus. Sꝫ tñ qꝛ chr̄s fuit viator ꝛ cõprehēſor q̄tū ad cognitionē diuinoꝝ nõ indigebat iſtrui: ſed mat᷑ dei nõdū erat i ſtatu cõprehenſorū: et iõ de diuino conceptu erat ꝑ angelū inſtruenda ꝛ annunciāda. et hoc q̄druplici rõne.

Primo rõne diuine ordinationis.
Scđo rõne angelice reſtaurationis.
Tertio rõne mundicie virginal᷑.
Quarto rõne future vtilitatis.

Primo rõne diuine ordinationis vt. ſ. ſua ret᷑ ordo quē de⁹ ſtatuit: ꝙ vicꝫ diuina mediantibꝫ angelis quorū officiū eſt nūciare hoibꝫ panderent᷑ ꝛ annūciarent᷑. Et hec eſt regl'a diuine ordinatiõis ſic̄ dicit Dio. iiij. c. angelice hiera. Diuinū inq̄t ieſu benignitatis myſteriū angeli ꝑmū edocti ſunt p̄terea ꝑ ip̄os ad nos gratia cognitiõis trāſiuit. Hec ille. Scđo rõe angelice reſtaurationis: ſicut em̄ ꝑditio hūana initiū ſumpſit ex hoc ꝙ diabol⁹ allocut⁹ eſt mulierē ita vt dicit Beda ꝯgruū erat vt ꝑ humane reparatiõis exordio angelus ꝟginē alloquat᷑: q̄ reparatio angelice ruine et humane cõis erat. Tertio rõne mundicie ꝟginalis. Vñ Hiero. in ſmone aſſumptionis marie ſic dicit. Bñ angelus ad ꝟginē mittit᷑: qꝛ ſꝑ eſt angelis cognata ꝟginitas. profecto in carne pter carnē viuere nõ terrena vita eſt ſed celeſtꝭ. Quarto rõne future vtilitatis: qꝛ ille annūciabat᷑ qui ē rex oim̄ hoim ꝛ angeloꝝ cui⁹ natiuitas ſicut in ſalutem erat hoim ita ꝛ in reparationem angelice ruine: ꝛ ideo decuit vt tam hõ q̄ȝ angelus in annūciatione miſteriū exhiberent. Hec Tho. ꝛ Alb. Ad argumentū primū in contrariuꝫ patebit ex p̄miſſis r̄ſio. Et ſil'r ad ſcđm ꝛ eius ꝯfirmationem patebit r̄ſio. qꝛ licet mater dei erat ſuperior dignitate nõ tñ quantum ad ſtatum. Ad vltimū r̄ndet᷑ ſm Alb. ꝙ licet btā ꝟgo fidē incarnatiõis habuit: vetꝝ tñ ex humilitate cordis ſui nunq̄ȝ cogitauit ſe ad tale myſterium ſublimandū: ꝛ ideo ab angelo debuit p̄moneri.

Caplm. iij.

Tertio q̄rebat᷑ de quo ordine debuerit angel⁹ ad annunciandum mitti. Videt᷑ em̄ ꝙ de ſummo: quia ſumma nunciabat. Ex q̄ videt᷑ ꝙ gabriel fuerit ſummus ꝛ de ſummo ordine. ſ. ſeraphin. Ad hāc q̄onē breuit᷑ r̄nr ꝙ q̄ȝq̄ȝ aliq̄ putauerint gabrielē eſſe đ ſūmo choro: ex eo ꝙ ſummū myſteriū ſcꝫ incarnatiõis ad plenū ſcierit ꝛ ãnūciauerit. tñ cõis ecc̃ia ſonat eū fuiſſe de choro archangeloꝝ ꝛ non de ſeraphin vel alijs ſupioribꝫ. Nā ꝛ cõiter gabriel archangel⁹ appellat᷑. vñ iſte angel⁹ ñ fuit de ſūma nec đ media hierarchia. ſꝫ vt ꝓbabili⁹ videt᷑ fuit de medio ordine īfime hierarchie q̄ ē ordo archangeloꝝ. Et h̄ oñdit᷑ ſm Tho. vbi ſ. Necnõ ꝛ Alber. ꝛ pleroſq̄ȝ alios doct᷑. pluribꝫ rõnibꝫ.

Primo rõne vtilitatꝭ.
Scđo rõne cõmunitatꝭ.
Tertio rõne ꝓprietatꝭ.

Primo rõne vtilitatis. cū em̄ chr̄s naſcebātur vt inordinationem q̄ in angelis acciderat repararet: decuit vt in ſua ꝯceptiõe ordo ille celeſtis hierarchie maxime ſeruaretur vt. ſ. ſummi angeli mediantibꝫ infimis hoies illuminarent: ꝛ iõ gabriel ꝑ quē ꝟgo illuminabat᷑ erat de infima hierarchia.

Scđo rõne cõitatꝭ. vt em̄ tātū myſteriū eſſet cõmuni⁹: decuit vt inferior gabriel nūciaret q̄ vicꝫ de infima eſſet hierarchia. cū em̄ inferiores angeli agāt id qđ a ſupioribus recipiunt ꝛ nõ ecõuerſo duꝫ inferiores angeli nunciant. annunciatio ꝑ ſupiores et inferiores explet᷑: qđ nõ eſſet ſi ſupiores immediate annunciarent ꝛc̄. Tertio rõne

ꝓprietatis: decuit ꝗppe ordinē celeſtis hie
rarchie in hac annūciatione obſeruari: vt
ſcʒ ſūmi angeli mediātibꝫ infimis hoīes il
luminarēt: ſedqꝫ non decuit vt de infimo
ordine.ſ. angeloꝝ aliqs mittereť ad annū-
ciandū. Ratio: quia ad illos.ſ. angelos ꝑ-
tinet dirigere actus alicuꝰ hoīs q̄ ad ipm
ſingłariter vel q̄ſi tm̄modo ꝑtinēt. Vn̄ an
geloꝝ ꝓprietas eſt minima nūciare: ſic dt
Greg. in moral. vnde cōgruebat vt de or-
dine archangeloꝝ q̄ ordo eſt ſup̄ ordinem
angeloꝝ: mittereť aliqs.ſ. Gabriel: Tum
ꝓpter p̄cipuū honorē beate ꝟginis: que
ſupra cōmunes erat viatores: Tum ꝓpter
archangeloꝝ ꝓprietatem: quia ad archan
gelos ꝑtinet dirigere actus hominis qui
in totam multitudinē redūdant. Vnde ⁊
archangeli dicunť ab archos qḋ eſt prin-
ceps: quaſi p̄ncipales angeli. Quia ḡ con-
ſenſus beate ꝟginis qui ꝑ angelū require
batur erat actus ſingularis ꝑſone in mul
titudinis imo totius humani generis ſa-
lutem redundās. Idcirco ad annunciān-
dum virgini requirebať vt mittereť ange
lus de ordine archangeloꝝ. Si aūt ab-
ſolute petis aut queris: Vtrū iſte angelus
fuerit ſummꝰ. Rn̄detur ſm Thomā vbi
ſup̄: q̄ nō fuit ſummꝰ ſimpliciť: qꝛ nec de
ſumma hierarchia: nec etiā de media hie
rarchia fuit: pōt tn̄ dici ſummꝰ duobꝫ mo
dis. Primo qꝛ credibile eſt q̄ fuerit ſum-
mus in ordine archāgeloꝝ. Scḋo qꝛ ſum
ma.i. incarnationē dei ⁊ ſalutē humani ge
neris annūciauit. Et ſic expoſuit Gregor.
in homel. de centū ouibꝫ. Huic etiā ſenten
tie ꝯcordat Bern. ita dicēs: Putemus an
gelis p̄eſſe archangelos qui ſunt conſcij
diuinoꝝ ſecretoꝝ: q̄ non niſi ob p̄cipuas ⁊
maximas cauſas mittunť: ex quibꝫ ille ma
gnus archāgelus Gabriel miſſus legiť ad
Mariā: ob cauſam qua vtiq̄ maior eſſe
nō poteſt. Hec ille.   Capłm. iiij.

Quarto querebať. Vtrū cōgruētiꝰ
q   inter om̄es angelos ꝑ hac annū-
ciatione facienda debuerit Gabri
el eligi. Videť em̄ q̄ nō detur ratio quare
iſte potius eligať q̄ȝ alius angelꝰ vel arch
angelus cū qlibet eque bene potuerit an-
nunciare hec virgini. Item videť q̄ ob re
uerentiam beate virginis debuerūt mitti
plures archangeli ad ſalutandū ⁊ annūci
andum. In contrariū eſt euāgeliū. Ad
queſtionē igiť reſpondeť ſm Alb. vbi ſup̄
ca. xvij. q̄ multi angeli nō debuerūt mitti
ad hanc annunciationē: qꝛ multitudo repu
gnat arcano myſterij. Nō em̄ eſt arcanuȝ
qḋ multis eſt cognitū: nec eſt tāfamiliari
ter et amicabiliť intimatum quod p̄us eſt
multitudini reuelatuȝ. Et ſic ſoluiť ſcḋm
argumentū in ꝯtrariuȝ factū.   Item ſm
eundē Albertū ibidē. et Tho. vbi ſup̄: nul
li alteri angelo ita cōgruebat facere hanc
annūciationē ſicut Gabrieli. Rō: qꝛ huic
officio nomē Gabrielis ſuꝑ oīa cōgruebat
Nā hoc nomē Gabriel tripliciť interp̄tať
ſm Grego. et Hiero. Primo ſic. Gabriel
id eſt virtus noſtra deus. et hoc ſumme
cōgruebat: qꝛ ꝟtute diuina debebat ꝯcipe
virgo: nō humana. Scḋo interp̄tať Ga-
briel.i. fortitudo dei: et hoc etiā ſumme cō
gruebat ad oſtendendū q̄ opus incarna-
tionis erat ꝑ dei fortitudinē nunciandum
Primo quidē qꝛ fortis.ſ. angelus miſſus
eſt ꝓpter fortē.ſ. chr̄m: qui (vt dicit Pſal.)
eſt deus fortis ⁊ potēs. Scḋo qꝛ fortiſſi-
mū ſuꝑ omnia oꝑa erat opus incarnatōis
Fortius q̄ppe ⁊ maioris virtutis erat deū
fieri hominē q̄ȝ ex nihilo creaſſe mundum
cum deus plus diſtet a q̄libet creatura q̄ȝ
creatura a nihilo. Tertio qꝛ fortis miſſus
eſt cōtra fortē.ſ. diabolū ad debellandum.
Et ideo fortitudo dei Gabriel annūciare
debuit virgini chr̄i aduentū. Tertō inter-
pretatur hoc nomē Gabriel.i. confortauit
me deus: vel cōfirmatio dei: et hoc cōgru
ebat: qꝛ ꝑ eius annūciationē cōfortari de-
bebat cor virginis Marie ⁊ ꝯfirmari ad
credendū. Vn̄ cū turbata eſſet. angelꝰ di
xit ei: Ne timeas Maria inueniſti ⁊c. O
igiť fidelis aīa vide q̄ȝ ratōnabiľ ſit fides
catholica. vide q̄ȝ miro ordine diuine ſapi
entie firmata ſit fides iſta ſalutifera: cui
deſeruit oīs ratio: oīs ſciētia et ars: adeo
vt nil incongruū: nil falſum poſſit huic ve
riſſime fidei vł irrōabile admiſceri. Agno
ſce igiť veꝝ dei filiū eſſe chr̄m ⁊ ſecurꝰ eſto
credens in ipm̄ ⁊c.

Articulus ſecūdus q̄li ter angelꝰ Gabriel appa-

paruit btē virgini in tēpore annūciatiōis. Cap.j.

S Ecundū myſterium declarandū ōr q̄liſce apparitionis.i. q̄liter facta ſit iſta appitio angeli Gabrielis circa beatā virgine. Circa qḋ q̄ttuor ꝯſideratiões oc currunt.

Prima de angeli ingreſſione.
Scḋa de virginis occupatione.
Tertia de euſdē ꝟginis ſituatione.
Quarta de angeli viſione.

Prima ꝯſideratio de angeli ingreſſiõe:q̄liter vicȝ angel⁹ Gabriel clauſum oratoriū bn̄dicte virginis ingreſſus fuerit: vtrū ianuis clauſis intrauerit vel oſtiū oratorij apparuerit. Ad qḋ breuit̄ rn̄det ſm Alb. vbi ſ.ca.lxiij. ſic dicens: Credim⁹ (inq̄t) angelū clauſis ianuis intraſſe: Et hoc potuiſſe ꝓpter nature ſue ſubtilitatē: ⁊ aſſumpti corꝑis etherei q̄litatē. Nā (vt ōr Auguſt.) angeli aſſumūt ſibi corꝑa in q̄bꝰ apparent de puriſſimo ethere: ꝗ potuit ianuis clauſis intraſſe. Vn̄ et Bern. ſup Miſſus eſt dicit ſic: Suſpicādū nō eſt ꝙ apertū angelus inuenerit virginis oſtiū: cui nimirū in ꝓpoſito erat fugere hoim freq̄ntiā: vitare colloq̄a ne orātis ſilentiū ꝑturbaretur. Hec ille. Deniqȝ hoc etiā myſterio cõgruebat: vt vicȝ angel⁹ clauſis ianuis ingrederet̄ oratoriū: q̄tn̄s ꝑ hoc ſignificaret̄ ꝙ dei fili⁹ (cuius incarnatiōē annūciabat) clauſo ꝟginali vtero ingrederet̄ ⁊ naſceret̄ Iuxta illḋ Ezech.xliiij. Porta hec clauſa erit: ⁊ vir nō ꝑtrāſibit ꝑ eā: q̄m dn̄s de⁹ ingreditur ⁊ egredit̄ ꝑ eam.

Capitulū.ij.

S Ecūda ꝯſideratō de beate ꝟgīs ꝓ tūc occupatõe: q̄bꝰ ſcȝ actibꝰ erat bn̄dicta virgo tūc in oratorio occupata: et q̄d agentē angelus eā reppererit. Ad qḋ breuiter dicit̄ ſm doct. ꝙ q̄drupliciactu erat occupata.

Primo legebat.
Scḋo ꝯteplatiōi inſiſtebat
Tertio lachrymādo ſuſpirabat.
Quarto deuotiſſime orabat.

Primo q̄ppe legebat ſanctos libros ꝓphetarum veteris teſtamēti in quibꝰ erat promiſſio de chr̄o: et (vt tradit̄ a deuotis doctoribꝰ) pie credit̄ ꝙ tūc legebat illḋ Eſa. vij.ca. Ecce virgo ꝯcipiet ⁊ pariet filium et vocabit̄ nome eius Emanuel. Tātaqȝ deuotione mouebat̄ vt ex intimis medullis cordis dicere cogeret̄ O deus patrū noſtri vtinā videre ſaltē mererer ipam virginem que cõceptura eſt filium tuū: totā me in eius ſeruitiū mancipare: omia relinq̄ns eius veſtigijs adherere: putas ne viuam: putas ne videbo illā virginē et eius filiū? O vtinā ſaltē ſemel admitterer vt in illi⁹ filij redēptoris et ſaluatoris generis hūani: paruuli nati oſcula ruere poſſem: brachijs amplexuqȝ dulci circūplecti valerē et ei ſeruitia deuota impendere. Scḋo contēplatiōi diuine inſiſtebat. Nā ſm Alber. ſup Miſſus eſt. erat tūc virgo bn̄dicta totaliter eleuata ad familiaritatē diuinam: que tota replebat̄ dulcedine gratie: tota gratificabat̄ ⁊ tota gl̄ificabatur: ⁊ q̄nto magis eleuabat̄ in cognitiõe dei: tanto magis deſcēdebat ad ſui humiliatiōē: indignam ſe reputās vel ad minimā dei familiaritatē: et ideo nō mirū ꝙ oratio tā humilis penetrabat celos: q̄m ſcriptū eſt Eccleſiaſtic.ca.xxxv. Oratio humiliantis ſe nubes penetrat et nō diſcedit donec aſpiciat altiſſim⁹. Tertio lachrymādo ſuſpirabat. Pie nempe credit̄ cū multis ſuſpirijs in ipa hora annūciatiōis deſideraſſe filij dei aduentū ꝓ generis humani redēptione. Si eñ Abraam deſiderauit videre diem chr̄i: ſi omnes ſancti ⁊ ꝓphete voluerunt deſiderio magno chriſti aduētum: multo magis Maria. Quarto deuotiſſime orabat. Unde Bern. ſup Miſſus. dicit: Ingreſſus eſt angelus in ſecreto cubiculo: vbi clauſo ſup ſe oſtio orabat virgo patrē in abſcõdito. Si eñ ꝯceptio ꝑcurſoris ſuit ꝓnūciata patri ſuo preoccupato in ſacrificio: multo ꝓbabilius eſt ꝙ conceptio ſaluatoris annūciata fuerit virgini in deuotione ⁊ oratione actualiter exiſtenti. Tunc enim (vt credo) plus ſolito feruentiſſima et vnguentis ſpiritusſcti delibuta ac dulcedine gratie conſolata humili mēte et corde deuoto lachrymantibus

oculis ꝛ vultu ad celeſtia eleuato dicebat
O clementiſſime deus q̄ bonitate tua mū-
dū creaſti: et angelos ac hoīes ad imagi-
nem tuā feciſti: miſerere homi iam ꝑdito
aperi celos ꝛ deſcende: veni obſecro deus
piiſſime: veni ne reſpicias peccata homi-
nū: ſed miſc͞dïe tue multitudinē qua te re-
promiſiſti patribꝫ noſtris venturꝫ ꝛ homi-
nem liberaturꝫ. Hec et his ſimilia orante
ecce angelus dn̄i aſtitit et lumē refulſit in
habitaculo virginis.

Capitulū.iij.

Tertia ergo conſideratio occurrit de bn̄dicte virginis ꝓtūc ſituatiōe
Utrū vicꝫ ꝓſtrata ꝓtunc erat cum
angelus aduenit: aut ſedebat: aut genufle-
xerat vel ſtabat Ad qḋ idem Alb. vbi s.
ca.lxiij. dicit: Credimus inq̄t beatā virgi-
nem in aduentu angeli inclinatis genibꝫ
et eleuatis puris manibꝫ: erectis in celum
oculis ad patrē miſc͞dïarum ꝓ incarnatio-
ne filij ſui deuotiſſimas ꝓces cū lachrymis
fudiſſe: et angelo venienti reuerent̄ aſſur-
rexiſſe: quia hec ad honeſtatē ꝑtinebant.
Sicq̄ꝫ ꝑturbata de noua ſalutatiōe capi-
te inclinato humiliter ſteti ſſe. Naꝫ et hoc
modo in picturis cōſueuit ꝑ totam eccle-
ſiam figurari cōmuni⁹. Tandē q̄ꝫ ꝑcepta
annūciatione credēdo in eam ꝯſenſiſſe: et
q̄ntotius impleri nō dubitaſſe. Ac rurſuꝫ
flexis genibꝫ in terraꝫ: ꝛ eleuatis oculis in
celum ac manibꝫ ex intimo corde erūpen-
tibus ꝑ gaudio lachrymis deuotiſſime fla-
gitando dixiſſe. Fiat (inq̄t) mihi ſm̄ ꝟbuꝫ
tuū: ꝛ ſic deum pariter ꝛ hominē ꝯcepiſſe
Et iſte modus poſitiōis ꝛ ſitus eoꝝ ē qui
de manu angeli. i. ſacerdotis: ſuſcipiūt do-
minicum corpus de altari. Hec Alb.

Capitulū.iiij.

Quarta ꝯſideratio de angeli viſio-ne a btā ſcꝫ ꝟgine: Utrū vicꝫ bea-ta virgo viderit corporali viſione
iſtum angelū ſibi apparentē: vel Utrū an-
gelus ſibi apparuerit corꝑaliter vel tm̄ in-
tellectualiter. Tu poſſis arguere ꝙ iſta
filij dei incarnatio debuit ab angelo viſio-
ne intellectuali annūciari et nō viſione cor-
porali: quia viſio intellectualis eſt melior
viſione corporali. Nam illi qui viſione in-
tellectuali chriſtum viderūt beati pronūn-
ciantur. Joan.xx. Beati qui nō viderunt
ſcꝫ corꝑaliter: et crediderūt. Qui aūt viſi-
one tm̄ corꝑali viderūt chriſtum: ſicut Pi-
latus et crucifixores non credētes eū eſſe
deum: nō beatificātur. Ergo cū melior ſit
viſio intellectualis debuit apparere intel-
lectualiter ꝓpter h⁹ incarnatiōis ꝑfectiōꝫ
ꝛc̄. Preterea viſio intellectual̄ vidētes
non perturbat nec ſtupefacit: ſed hoc facit
corporalis. Unde canit̄ de ipa beata vir-
gine Expaueſcit virgo de lumine. Sꝫ me-
lius fuiſſet ꝙ a tali ꝑturbatione mens ei⁹
fuiſſet ꝓſeruata: ergo debuit apparere vi-
ſione intellectuali. In contrariū eſt do-
ctorum ſententia. Unde et Auguſtin⁹ in
quodam ſermone inducit beatā virginem
ſic dicentē: Uenit ad me Gabriel archan-
gelus facie rutilans: veſte coruſcans: in-
ceſſu mirabilis. Hec aūt non poſſunt ꝑti-
nere niſi ad corporalem viſioneꝫ: ergo tali
viſione angelus beate virgini apparuit.
Ad queſtionē igitur reſpondet̄ ſm̄ Tho-
mā.iij.parte ſumme. q.xxx.arti.ij.et iterū
tertio ſcripto ſententiaꝝ.diſt.iij. arti.j.ꝙ
iſta incarnatio diuina non debuit nuncia-
ri ab angelo viſione itellectuali ſed corpo-
rali. Et hoc triplici rōne.

Primo rōne maioris ſilitudinis.
Scd̄o rōne celſitudinis.
Tertio rōne maioris certitudinis.

Primo ratiōe maioris ſimilitudinis. Nā
annūciatio debebat ꝓportionari ei qui an-
nunciabat̄. Annūciabat̄ aūt miſſio viſibil̄
filij dei in mundū. Sicut ergo de⁹ qui eſt
inuiſibilis carnē viſibilē debebat aſſume-
re: ſic angelus q̄ eſt inuiſibilis: in carne vi-
ſibili debuit appere. Scd̄o rōne ꝟginal̄
celſitudinis. Fuit em̄ ꝯueniēs ꝟginis di-
gnitati: vt ſicut ipa nō ſolū mēte ſedetiam
carne debebat chr̄m ꝯcipe: ſic et angel⁹ ſi-
bi appere debebat nō ſolū mētali ſedetiaꝫ
viſione corꝑali: vt nō ſolū ei⁹ intellect⁹ ſꝫ
etiā ſenſus delectaret̄. Tertio rōne ma-
ioris certitudinis. Nā corꝑea ſeu ſenſibi-
lia māifeſtiora ꝛ certiora ſt̄ nob̄ q̄ꝫ ea q̄ vi-
ſione imaginaria apꝓhēdim⁹. In his q̄p-
pe q̄ viſibilit̄ cernim⁹ min⁹ decipimur. Et
iō vt māifeſtu⁹ illa btē ꝟgi demōſtraret̄ q̄

annūciabanť angelus corꝑali viſiōe debuiſ⸗
ſe apparere. Ad obiecta ğ rñdeť ſm eun⸗
dem Tho. ibidē. Ad pmū dr: ꝙ ꝗuis vi⸗
ſio intellectualť ex ſe ſit melior corꝑali: ta⸗
mē vtraqȝ ſimľ efficacior eſt ꝗ̄ altera ꝓpť
cōnaturalitatē hūane cognitiōis ad ſen⸗
ſum. Vñ ⁊ qui vtroqȝ oclo cbīm viderūt
ſicut apľi: magis btificanť. Lu. x. Bti ocli
qui vident q̄ vos videť ⁊c̄. Btā aūt ꝟgo
vtroqȝ mō vidit angelū. ſ. ⁊ viſiōe intelle⸗
ctuali ⁊ cū hoc corꝑali. Ad ſcðm rñdetur
ſm Orige. ſuꝑ Lu. q̄ dr: ꝙ angelus appa⸗
rens ſciēs humanā naturā ⁊ pcipue virgi⸗
nem eſſe fragilem: ꝑturbatiōi ⁊ fragilitati
medeť ꝯfortādo. Vñ tā Zacharie ꝗ̄ ma⸗
rie poſt ꝑturbatiōeȝ dixit: Ne timeas. Et
ꝓpter hoc dr vel legiť in vita ſancti Anto
nij. Nō eſt difficilis bonoꝝ maloꝝ: ūqȝ ſpiri
tuū diſcretio. Si em̄ poſt timorē ſucceſſe⸗
rit gaudiū: a dño ſciam⁹ veniſſe auxiliū: q2
ſecuritas anie ꝑ̄ſentis maieſtatis indiciū
eſt: ſi aūt incuſſa formido ꝑmāſerit: hoſtis
ē qui videť. Hec btūs Tho. vbi ſ̄. O ira⸗
qȝ aīa mea contēplare nūc quō dña mōi
lachrymoſis oclis facieqȝ ſerena ꝓ tua ſa⸗
lute ⁊ totius hūani generis redēptiōe de⸗
precatur vt dei filius mittať. Cōtempla⸗
re quēadmodū ſubito clauſis ianuis ange
lus cū lumine ingēti ingrediť: ⁊ genuflexo
ipam ſalutat. Contēplare quō virgo expa
ueſcit: ⁊ aſſurgens angelo ꝓuoluto ad ge⸗
nua ipa humiliť et deuote capite demiſſo
diuina nuncia auſcultās aſtat. O aīa mea
ingredere in cor bñdite ꝟginis: in cor inꝗ̄
diuina grā plenū: in cor tante dñe tue: vt⸗
pote dei genitricis: in qua oīs ꝯſolatio
tua: omnis dulcor: oīs ſuauitas tua cōſi
ſtit: et ſpes vitaqȝ ac ſalus tua manet. In⸗
gredere inꝗ̄ et vide quid ſentiat: quō de
tanto lumine expaueſcat: ſed de dei ſuaui⸗
tate dulceſcat: audiuit tenorē verboꝝ nun
cij ⁊ terreť ꝑ̄ nouitate inſolite ſalutationis
exultat letabūda: q2 ſalutať ab oīm creato
re deo. Et quō tanta et tanti ac a tāto ſalu
tatione nūciāda dignam ſe reputare igno
rat: Gaudet de aſpectu angeli; letať: quia
mox mater dei efficiť ⁊ dña celoꝝ et ange⸗
lorum regina ꝑ̄ficitur. O felix maria q̄nto
digna es honore que deū meruiſti ſuſcipe
quē tot⁹ orbis neqt cōprehendere. Quis
extimare valeat o dña q̄nta tūc dulcedine
cor tuū redūdabat cū dulciſſima angeli ꝟ
ba ex deo tuo quē ſuꝑ oīa amabas: ſuſcipi
ebas cū tibi dei filiū ꝓmitti audiebas: te
ſuꝑ oēs bñdictam fore auſcultabas: ⁊ grā
plenā eſſe te ſentiebas. O vtinā tūc affuiſ
ſem ⁊ genib⁹ ꝓuolutis cū angelo coraȝ te
dña ꝓcidiſſem: vtiqȝ te exoraſſem ⁊ dixiſſē
O glorioſiſſima dña excelſa ſuꝑ ſidera Ecce
q̄nta tibi glīa annūciať: ecce q̄ntus tibi fi⁊
lius ꝓmittiť: ecce q̄nta ꝑ te mūdo tota vti
litas adqriťur. Et ğ noli morari virgo be
atiſſima: rñde angelo ⁊ ſuſcipe dei filiū in
tuū ſacroſanctū vteꝝ. Recordare dña: q2
ꝓ nobis pctōrib⁹ tu es electa vt ſis dei mr̄
vera: noli ğ vnꝗ̄ obliuiſci noſtri: ſuſcipe ꝟ
bum veſtis dei genitrix virgo: regina ange
loꝝ: totius mundi impatrix: ⁊ pctōꝝ ad⸗
uocata: vt ꝑ te nob dei celeſtis glīa Amē.

Articulus terti⁹ q̄lib⁹ modis et cōditiōibus di⸗gniſſimis angel⁹ annūciā⸗do btē virginis cōceptuȝ apparuit. Cap. j.

Ertium myſteriū declarandū dr digniſi⸗
ce obſeruatiōis. Nimiꝝ de⁹
oipotens ⁊ piiſſim⁹ decreuit
vt angel⁹ Gabriel in ſua legatiōe ad ho⸗
norē bñdicte virginis ⁊ eius ſacratiſſime
ꝯceptiōis duodeci honorificos ſiue digni
ficos modos obſeruaret: qtūs ⁊ in hac an
nūciatione ipa btā ꝟgo gauderet ⁊ glīare
tur his duodeci dignificis ꝯdiciōib⁹ ⁊ mo
dis tanꝗ̄ fulgore corone. xij. ſtellaꝝ. Prio
quidē decreuit de⁹ et voluit vt angel⁹ in
ſua apparitiōe obſeruaret q̄ttuor modos
⁊ ꝯdiciōes honorificos ſiue dignificos: vt
vicȝ apparere deberet ipſi virgini

Primo in humanali ſpecie.
Scðo in virili decore.
Tertio in iuuenili etate.
Quarto in habitus ſui radioſitate

Scđo.ſiḡ.in ſalutatione: vt ſcʒ
Primo reuerendiſſime ſalutaret.
Scđo digniſſimo noīe noīaretur
Tertio de diuino ꝯſortio ꝯmendaret.
Quarto ꝺ ſūmo ꝓuilegio magnificaret
Tertio ꝗʒ decreuit deus q̄ttuor alios
modos dignificos obſuari in hui⁹ lega-
tionis executione: vt vicʒ
Primo de gr̄a aſſecuraret.
Scđo ſibi filius dei ꝓmitteret.
Tertio de ſuḡuentiōe ſpūſſcti iſtrueret
Quarto ad ꝯſentiendū deo induceret.
p Rimus itaqʒ mod⁹ dignific⁹ quē
obſuare debuit angelus ad bono
rē btē ꝟginis ꝛ ei⁹ ꝯceptiōis: quo
tanqʒ ꝓma ſtella ꝟgo bn̄dicta glo:iat dici
tur humane ſpeciei apparitio. Ubi q̄ritur
Utrū ꝯuenienter angel⁹ debuit apparere
beate ꝟgini in hūana ſpecie magꝭ q̄ȝ alia
Circa qđ poſſeꝭ arguere ꝙ debuit ap-
parere in ſpecie ſerpentina: qꝛ dicit Ber.
ꝙ modus repatiōis debuit fieri ꝑ ſimilia
modo ꝑditionis. Sicut ḡ ſilitudo fuit in
hoc ꝙ femina ꝑdidit: femina ſaluauit: ita
debuit eſſe et in hoc ſilitudo vt ſicut ange
lus malus in ſpecie ſerpētis decepit: ita ꝛ
angelus bonus in ſpecie ſerpētis debuit eē
nūcius repatiōis. Preterea videt ꝙ debu
it apparere in ſpecie colūbina: qꝛ ꝯtraria
cōtrarijs curant: vt dicit Greg. homel. de
martyribꝫ. Ergo ſi deceptio fiebat ꝑ calli-
ditate ſerpentinā illūinatio debuit fieri ꝑ
ſimplicitatē colūbinā. In ꝯtrariū eſt com
munis doctoꝝ et toti⁹ eccl̄ie ſententia: q̄a
vbiqʒ figurat Gabriel ꝓ hac annūciatiōe
in ſpecie humana in picturis in q̄ creditur
apparuiſſe. Ad q̄ſtionē rn̄detur ſm Alb.
vbi ſ. c. xx. ꝙ angelus apparēs ꝟgini debu
it appere in hūana ꝛ non alia ſpecie. Et h̄
ꝯueniebat ꝓmo rōne dignitatis: qꝛ vt dic̄
Ariſto. li. j. de aīalibꝫ: homo eſt digniſſi-
mū aīaliū: ſed qꝛ iſta apparitio fuit cōple-
mentū ꝛ digniſſima oīm apparitionū. Si
ḡ alie apparitiōes angeloꝝ in veteri teſta
mento fiebant in ſpecie hūana: vt patʒ de
Abrae facta apparitiōe ꝛ ꝯſimilibꝫ: mlto
magis iſta debuit fieri i ſpecie digniori. ſ.
hoīs. Scđo rōne ꝯformitatis: qꝛ huma
na ſpecies ꝯformior erat ad chr̄i incarna
tionē. vn̄ ꝛ Mathe⁹ euāgeliſta: eo ꝙ pla

ſcripſit de incarnatiōe dei hoīs: inter aīq-
lia euāgeliſtas figurātia habet faciē hoīs
Cōueniēs ḡ erat ꝙ ſicut annūciabat ꝑ an
gelū deus fieri homo: ita angel⁹ in huma
na ſpecie appareret. Tertio rōne illumi
nationis. Beata em̄ virgo ſenſibiliter ab
angelo illuminari debuit: illuminatio āt
ſenſitiua ad cognitionē fit mediāte locu-
tione: ergo mediū illuminatiōis debuit eē
locutiuū: ſed nullū ſenſitiuū eſt locutiuū ni
ſi homo: ergo debuit venire in ſpecie hūa-
na ꝛ in nulla alia: vtpote ſicut nobiliſſimū
intellectiuū erat qđ illuminabat eā inteꝛi⁹
. ſ. de⁹: ſic etiā nobiliſſimū eſſet ſenſitiuum
qđ illuminabat eā exteri⁹. ſ. hō. Et ꝑ hoc
ſoluit illđ incongruū de ſpecie columbe.
Ad illud aūt de ſpecie ſerpētis rn̄det:
ꝙ ex q̄ ordinata fuit ſpecies ſerpētis ad de
ceptiōeʒ Gene. iij. Sed ꝛ ſerpes erat calli
dior cunctis animātibꝫ terre: nō debuit eē
inſtrumentū illūinationis. Hec Alb. Un̄
patʒ ꝓpter honorē huius ſacratiſſime ꝯce
ptiōis debuit angel⁹ in ſpecie humana ap
parere. Capitulū. ij.

s Ecundus honor ē virilis forme
decoratio. Nam nō debuit angel⁹
apparere in forma femīe ſed in for
ma viri. Primo ꝓpter dignitatē: qꝛ maſcu
lus naturaliter eſt dignior femina. j. Poli
ticoꝝ. Scđo ꝓpter ꝯformitatē ad chr̄i in-
carnationē quā annūciabat vētur ꝫ in vi-
rili ſexu tanqʒ ꝑfectiori. Tertio ꝓpter illu
minationis opportunitatem: qꝛ em̄ debuit
beatā virgineʒ angelus illuminare. ſexus
aūt femineus nō ē illūinatiu⁹: ſed magis
illuminabil: iuxta illđ Apl̄i. Mulieres in
eccl̄ia taceāt ſed domi interrogēt viros: ḡ
ꝛc̄. Et ꝙ ſic apparuerit claret et confirma
tur ꝑ virginis turbatiōeʒ. Unde ſuꝑ illđ:
Que cū audiſſet turbata eſt. glo. ḋ. Proꝑ
um eſt virginū ad oēs viri pauere occur-
ſus. Et etiā qꝛ in omnibꝫ apparitōibꝫ que
fuerant in veteri lege angel⁹ legit appar
iſſe in forma virilis ſexus. ḡ ꝓpter honorē
hui⁹ multo magis. Hec Alb.
Capitulū. iij.

t Ertius honor iuuenilis etatis ꝑ-
fectio. Nā iſte angel⁹ ꝓ hac annū-
ciatione nō debuit apparere in ſpe-
cie puerilis vel etiā ſenilis etatis: qꝛ ſenex

inq̄ntū hmōi dicit defectū: ſiliter et puer: iuuenis aūt dicit nouitatē cū pfectōe. Cū igit hic annūciabat ille q̄ fuit nouꝰ ſm humanitatē ⁊ pfectus ſm deitatē: ergo debuit angelꝰ in ſpecie iuuenili hic apparere. Unde Diony. dicit: ꝙ iuuenile ſignificat innouātis ⁊ ſp vitalis virtutis pfectōnem. Hec Albertus.

Capitulū. iiij.

q Uartus honor dr habitus radiatio. Nā nō decuit angelū apparere in alia veſte q̄ꝫ candida: clara ⁊ luminoſa: vt ſic magis honorificaret hec ſacra ꝯceptio. Et hec quidē Primo ꝓpter angelū ipm nūciantē: qꝛ cādoꝛ veſtis innocentiā deſignat angeli. Nō cōgruit ḡ angelo veſtis alba ſimt̄ et rubea: qꝛ cū innocentia non eſt aptus habere paſſionē quā ſignificat rubedo: iuxta illō Eſa. lxiij. Quare rubꝝ ē veſtimētū tuū: qō dicit de chriſto ꝓpter paſſionē: ḡ debuit angelus habere veſtē pure albā ⁊ radioſam ꝓpter gl̄ie celeſtis lumē ſignificandum. Scd̄o ꝓpter ipam virginē ꝯcipientē cōueniebat veſtis clara: quia ipa ſine peccato fuit ⁊ ſine peccato ꝯcepit eū qui peccare nō potuit: ⁊ idō totū albū ⁊ nil de nigro coloꝛe (q̄ maculaꝫ deſignat) habere debuit. Nec debuit habere rubꝛicatā vel bicoloꝛatā veſtē: qꝛ virgo beata ſine libidine cōcepit: ⁊ ſine doloꝛe peperit veꝝ lumē mūdi: qui illuminat oēm hoiem venientē in hūc mundū Joā. j. ergo tm̄ albā ⁊ radioſam ac lumine candentē veſtē angelus habere debuit. Tertio ꝓpter chꝛm̄ aduenientē: quia eīn ille annūciabat qui nos a culpa purificabat ⁊ celeſti luci reſtituebat. Qui etiā lux vera de luce: id eſt deo patre ꝓcedit: deus eīn lux ē et tenebꝛe in eo nō ſunt vlle. j. Jo. j. Jdeo clariſſima et puriſſima ac luciſſima veſte hic nunciꝰ apparere debuit. Q, ſi dicas: chꝛiſtus annūciabat qui paſſurꝰ erat ⁊ moꝛiturꝰ: ideo debuit habere aliq̄d de rubeo ⁊ pallido coloꝛe ad illō deſignanduꝫ. Rn̄detur ex autoꝛitate beati Dionyſij: ꝙ omnis apparitio debet viſibiliter declarare illud inuiſibile qō pꝛimo et pncipaliter ac p ſe annūciatur vel intendit. Ergo cum iſte angelus pꝛimo et pncipaliter nō intēdebat nūciare niſi incarnationē: nō debuit habere veſtem rubꝛicatam ſed tm̄ albam. Hec Albertus vbi ſup̄ ca. xxvij.

Capitulū. v.

q Uintus honoꝛ: et q̄ ad ſecundū q̄ternariū pmꝰ dicit reuerēda ſalutatio: Quia angelus apparēs ſalutauit btām virginē ſalutatiōe reuerēdiſſima a deo miſſa dicēs Aue: tanta quidē reuerentia: ꝙ (vt pie credit) angelus genua humillime flexerit ad hoc verbū coꝛā benedicta virgine. vtpote coꝛā tali ⁊ tāta dn̄a q̄ mox futura erat dei mater: regina celi et dn̄a angeloꝝ omniū ac hominū. Et hoc pbabile eſt ex vniuerſali eccleſie cōſuetudine: quia in tota ecclia ſolitū eſt ſic p imagines figurari: ꝙ vicꝫ angelꝰ genuflexo virginē benedictā ſalutauerit. Deniqꝫ q̄nte ſit reuerētie iſto verbo ſalutaſſe virginem ſcꝫ Aue: ptꝫ ex eius interptatiōe: qꝛ dicit Aue: q̄ſi ſine ve. Unde in hoc ſalutata eſt virgo de ſūma excellētia immunitatis ab oī ve. ſ. nature: culpe et pene. Nature inq̄ꝫ quia (vt dicit Bern.) erat ſine coꝛruptiōe fecunda: ſine grauamine grauida: et ſine doloꝛe puerpa. Jtē culpe: quia erat ſine ve culpe venialis: moꝛtalis: et oꝛiginalis: vt infra oſtendit. Deniqꝫ ſine ve pene: que ē in ſepatione aie et coꝛpis. qm̄ ſine doloꝛe moꝛtua eſt: et ſine incineratiōe vel putrefactione ⁊c̄. Preterea ſcd̄o q̄nte ſit reuerentie hoc verbo Aue virginem ſalutaſſe clareſcit ex eius deſignatione. Nā cōuerſo hoc noie Eua p lrās Marie dictū ē Aue ad deſignandū ꝙ vicꝫ in bn̄dictione Marie Eue maledictio ꝑtebatur. Plura de h̄ infra dicent cum de ſalutatiōe aget. Deniqꝫ tertio q̄nte reuerentie fuerit iſto ꝟbo ſalutaſſe virginē clareſcit ex virginis ꝯturbatione. Nam cū audiſſet hanc ſalutatōꝫ turbata eſt: non quidē de viſione angeli: (vt dicit Nicolaꝰ de Ly. quia ſolita erat videre angelos) ſed qꝛ ipa beata virgo pꝛe nouitate huiꝰ ſalutatiōis ⁊ excellētia ſe indignam ex humilitate reputās tante ſalutationi: turbata eſt in ſermone angeli: ⁊ cogitabat q̄lis et q̄nte excellētie eſſet iſta ſalutatio: vt habet Lu. j ca. Decreuit igitur deus hac ſalutatiōe inaudita digne venerandā honoꝛari virginē ab angelo ob eiꝰ digniſſimā conceptiōeꝫ. Capitulū. vj.

Extus honoꝛ ḋꝛ digniſſima noiatio. cum.ſ. dixit angelꝰ: gr̃a plena. Propterea ꝗppe (vt dicit Alb. ſup Miſſus eſt ca. lxvij.) angelus nō appoſuit in hac ſalutatiōe nomē ꝓprium Marie vt diceret Aue maria: qꝛ digniſſime ſaluātandā hoc noue dignitatis noie.ſ. gr̃a plena eam noiare voluit: qr̄ꝰ ꝑ immutatōez nominis ꝑmutatio ſtatus ſignificaret et eminētia dignitatis: Nā in collatiōe magnarū dignitatū ſolet fieri mutatio nominū: vt patz in papa: ꝗ quādo creaṫ alio nomine noiatur. Unde et ſaluatoꝛ hoc obſuando dixit ad Petꝝ: Simō Joānis tu vocaberis Cephas. Hinc eſt ꝙ angelus (vt magis honoꝛaret virginē) ꝓ ꝓprio nomine.ſ. Maria: nomē nouū ex dei volūtate impoſuit.ſ. gr̃a plena. iuxta illō Eſaie. lxij. Uocabiṫ tibi nomen nouū qđ os dn̄i nomiauit. Q, ſi dicas: hoc nomē: gr̃a plena: nō ꝓprie cōuenire beate virgini ſedetiā alijs. Dico ꝙ nomē Gratia plena: ita circūlocutiuū eſt ꝓprie nois beate ꝟginis ⁊ ꝑſone ipius qđ nulli alij ꝓprie cōuenit: neqꝫ deo neqꝫ creaturꝫ: ſm ꝙ plenitudo gratie intelligiṫ ſuſceptiue. Deus em̄ nil gratie ſuſceptiue habet: ſed potius datiue et fontaliṫ. Nulla etiā alia creatura ꝑter beataꝫ virginēꝫ plena eſt gratie ſuſceptiue: q̄ ſola tantū gr̃e recepit ꝙ pura creatura plꝰ recipere nō potuit. Un̄ ei hoc ita ꝓpriū fuit: ꝙ angelus ei illō ꝓ ꝓprio noie impoſuit ꝓpter ſignificandā excellentiā ſue dignitatis. Hec Alb. vbi ſupꝛa.

Caplm. vij.

Eptimus honoꝛ exhibitꝰ bt̄e virgini ab angelo ſalutāte ḋꝛ ꝯſoꝛtij diuini cōmendatio. Nā ſtatim vt ſalutauit eam angelus cōmendauit de diuino cōſoꝛtio.i. ꝙ ipa deū ſecū haberet ſuper oēs ſcṫōs: cū dixit: dn̄s tecū. Ex ꝗ patꝫ beate virginis dignitas: vt ꝗdammō ſub ſua volūtate haberet deū quē et haberet filiū. Unde Bern. ſup Miſſus eſt. ḋt ſic Licꝫ ſit deus cū omnibꝫ ſanctis: excellentius tn̄ cum Maria: cū qua vtiqꝫ tāta cōſenſio ei fuit vt illius nō ſolū voluntatem ſed ſibi etiā carnē cōiungeret: et de ſua carne virginea vnus cū ſe fieret. Ait itaqꝫ angelꝰ: Aue gratia plena dn̄s tecū. Nec tn̄ dominꝰ filius ſolū tecū: ſedetiā dn̄s ſpūſſctūs tecū de quo cōcipies: et dn̄s pater (inqꝫ) tecum: qui ſuū filiū facit ⁊ tuū: et filius tecū qui ſe tibi dedit in filiū ſumens ex te carnē. Itē Maximꝰ ep̄s ḋt: Dn̄s tecū in mēte: tecū in ventre: tecū in vtero: tecū i auxilio. Et ſic patꝫ.

Capitulū. viij

Ctauus honoꝛ ḋꝛ ſummi et ſingularis ꝑuilegij magnificatio: cū ſubdidit di. Benedicta tu in mlieribꝫ Ecce q̄ntus honoꝛ ab angelo Marie defertur: cū inter oēs mlieres excellentiꝰ bn̄dicta foꝛe ꝑdicatur ⁊ magnificaṫ. Uoluit aūt deꝰ vt angelus ſic eā in ſalutatiōe honoꝛaret benedictā ſup oēs foꝛe ꝓnūciādo qr̄ꝰ bn̄dictionē quā prima mlier ꝑdidit ipa virgo bn̄dicta reꝑperiſſe ꝑ ſuū ſalutiferū ꝯceptū toti mūdo ꝗꝫ intuliſſe gauderet. Un̄ Hierony. in ſer. de aſſumptiōe ḋt Uere bn̄dicta tu in mlieribus: q̄ viris et mlieribꝫ bn̄dictiōꝫ ꝓpinaſti. De his ꝑtibꝫ ſalutatiōis infra latius.

Caplm. ix.

Onus honoꝛ q̄ ⁊ primꝰ tertij q̄ternarij ḋꝛ gl̄e aſſecuratio. Cū em̄ vidiſſet angelus bt̄ām virginē ꝑ humilitate pauere ⁊ turbatā foꝛe de ſalutatōne inſolita et tāta ſui exaltatiōe. q̄m nil mirabilꝰ eſt vere humiliāti ſe q̄̄ ſua exaltatio. Et ꝙ ꝑ humilitate ꝓfunda q̄ ſe nil eē reputabat apud deū indignā tāto bn̄ficio iudicaret: ſtatim eam de gr̃a dei ⁊ honoꝛe iſto dignaꝫ foꝛe aſſecurauit ⁊ ꝯfoꝛtauit dicēs: Ne timeas Maria inueniſti gr̃am apud deū.ſ. nō ſolū ꝓ te ſed ꝓ toto gn̄e humano. Hec Nicolaꝰ de ly. in poſtilla.

Capitulū. x.

Ecimꝰ honoꝛ diciṫ diuine ꝓmiſſionis repromiſſio. Unde ſubdiṫ: Ecce cōcipies in vtero ⁊ paries filiū ⁊ vocabis nomē eius Jeſum. Non dicit impones: quia hoc nomē fuit ei impoſitū a deo patre eternaliṫ. Sequiṫ: Hic erit magnꝰ. Semꝑ quidē fuit magnus deus: ſed futurus erat magnus homo et magnus propheta Lu. x. Propheta magnꝰ ſurrexit in nobis. ſubdiṫ: Et filius altiſſimi vocabiṫ: et dabit illi dn̄s deus ſedem Dauid pr̄is eius. Hic angelus nō loquiṫ de regno tꝑali Dauid: qꝛ xp̄ius tempaliter nō regna-

uit ſup ſedem.ſ.thronū Dauid: Joā.xviij
Regnū meū nō eſt de hoc mūdo: ſʒ loquit
de regno ſpūali ꝛ celeſti: qḋ figuratuʒ fuit
ꝑ regnū Dauid tꝑale: ſicut ꝛ celeſtē hierl'ʒ
ꝑ tꝑalem. Vnū ꝛ ſubdit Et regnabit in do
mo Jacob.i.ſuꝑ electos. Nō dicit: in do-
mo Abrae vel Jſaac: qꝛ de domo Abrae
et Jſaac aliq̇ fuerūt reprobati: ſic hiſmael
et Eſau: ſed in domo Jacob oēs eiꝰ filij a
ſctis doctoribꝫ inter electos ſt̄ ꝯputati. qꝛ
etſi aliq̇ eoꝝ peccauerūt: tñ egerūt pniam
Et regni eiꝰ nō erit finis: qꝛ chr̄s nō ſolū
inq̄ntu deꝰ ſedētiā inq̄ntū hō regnabit in
eternū ſuꝑ oēs angelos et hoīes. Hec Ni
cola. de ly. Patʒ igit marie honor de tanti
filij repromiſſiōe Capitulū.xj.

Vndecimꝰ honor dr mirifice conce
ptionis inſtructio. Nā ſtatim q̄ſi-
uit maria ab angelo Quō fiet iſtō
qm̄ viꝝ nō cogn̄ſco.i.nō cognoſcere ꝓpono.
Jā q̇ppe vouerat virginitatē: vt dt Aug.
ſuꝑ hoc paſſu: ꝛ de hoc angelꝰ eā inſtrues
dixit: Spūſſctūs ſuꝑueniet in te. glo.i.non
cōcipies humano ſemie: ſed ſpūſſancti vir
tute ꝛ oꝑe. ſequit: Et vtus altiſſimi obū-
brabit tibi.ſ.dei filꝰ q̇ eſt dei patris ſapia
et virtus j. Coꝛ.j. obūbrabit tibi: qꝛ ſub
vmbra carnis latebit virtus diuinitatis.
Hec Nico. de ly. Ecce q̄ntus honor ma-
rie defertur: cū de ſpūſancto ꝯcipe p̄dicat
virginitatis glia mirifice ꝑmanente
Capitulū.xij.

Vodecimꝰ honor meritorij con-
ſenſus inductio. Nā angelꝰ indu-
xit btām vginē ad ꝯſentiēdū fide
deo. Primo ꝑ exemplū cum dixit Et ecce
heliſabet cognata tua ꝛ ipa ꝯcepit filiū in
ſenectute ſua Et hic mēſis ē ſextus illi q̄
vocat ſterilis.ſ. iā hʒ ſex mēſes: vt eiꝰ ꝯce
ptus ſit certꝰ ita ꝙ occultari nō poſſit. Se
cūdo induxit ex inſinuatiōe diuie oīpotē-
tie di. Qꝛ nō erit īpoſſibile apḋ deū oē ver
bū.i.oia pōt deꝰ q̄cūqꝫ voluerit ꝛ quōcūqꝫ
etiā ſuꝑ naturā vl' ꝯ̄ facere voluerit. Au-
dita aūt oīpotētia dei cui marie fides in-
nitit: ſtati aſſenſit virgo ꝛ dixit: Ecce ancil
la dn̄i ꝛc. Mox q̄ʒ ad hec verba dei filiuʒ
ꝯcepit ſacro vtero. Jn h̄ certe magnꝰ ho-
nor vgini defert cū eiꝰ ꝯſenſus exigit ꝓ to
tius hūani generꝫ ſalute ꝛ filij dei incarna
tione. Ex hoc etiā ptʒ maximū eſſe virgi-
nis bn̄dicte meritū cum vnico iſto ꝯſenſu
maius meruerit q̄ʒ totus mūdus ꝛ oēs ſcti
ac angeli dei.ſ. matrē ſe eſſe dei: reginā celi
dominā mūdi. et ſuꝑ oēs exaltari. O itaqꝫ
vgo ſuꝑbn̄dicta q̄nto honore te magnifi-
cemꝰ q̇d in laudē tuā dicere ex eq̇ valemꝰ.
q̄ a deo es ſumme honorata: ab archāgel-
lo officioſiſſime ꝛ digniſſime es ſalutata.
O regina celi q̄s tibi graꝝ iura referamꝰ.
cū ꝑ te habemꝰ q̇cq̇d grē: q̇cquid ſpei ꝛ ſa
lutis habemꝰ: ꝑ tuū ſacꝝ ꝯſenſum dei mi
ſericordiaʒ ſuſcepimꝰ: ꝛ dnm nr̄m Jeſum
chr̄m veꝝ dei filiū nr̄e nature pticipē pce-
pimꝰ. Tu ꝰ o dn̄a glia nr̄a: tu ſpes: vita et
dulcedo nr̄a ꝛc. De iſta angelica annūcia
tione ꝛ bn̄dicte vginis ſacratiſſima cōce-
ptione deuotā ꝯteplatiōnē habes infra in
hoc eodē li. vbi aget de dn̄ica ꝯceptiōe.

Incidētalis ps q̄rta de angelice ſalutatiōis a nobis freq̄ntatione et cōmēdatione.

Salutate ma
riam que multū laborauit i
vob. Verba ſt apli Ro.vl.
ca. Que q̇dē vba optime ꝯcordāt exhor-
tatiōi: qua omis ꝑſs chr̄ianus admoneri
videt ad ſalutandū btām virginē dei geni
tricē Mariā freq̄ntando ſalutatiōnē an-
gelicā. Jtē aliḋ thema pōt etiā ꝓ hoc ſer-
mone applicari.ſ. Jngreſſus angelꝰ ad eā
.ſ.mariā: dixit Aue gra plena ꝛc. Lu.j. ꝛ in
euāgelio.ſ.hodierne ſolēnitatis. Nimiruʒ
qꝛ angelꝰ btām mariā ſic ſalutauit: et nos
debemꝰ eā ſalutare. Jn quibꝫ verbis tria
facere videt apl's. Primo nēpe hortat vt
ſalutemꝰ: cū dt: ſalutate: vt inſinuet ꝑ eiꝰ
ſalutatiōʒ fructū mltiplicē ꝑuenire. Se-
cūdo inſinuat quā ſalutemꝰ: cū ſubdit: ma
riā. Nā lʒ ad l'ram apl's ibi loq̄tur de q̇daʒ
fideli femina que vocabat nomie Maria
que quidē multū laborauerat ad reducen
dum fideles Romanos ad ꝯcordiaʒ: ipſa

em̄ diſcordiā eoꝝ retulit ad aplūm vt eos
ad ɔcordiā reuocaret: ſic̄ notat Gorra ſu-
ꝑ hoc paſſu. Verūtn̄ multo magꝭ ſalutan
da eſt a chriſticolꝭ maria dei mater q̄ maxi
mā fecit ɔcordiā inter deū et gen⁹ hūanū.
Propterea Aplꝰs tertio ſubdit debitum
q̄re vicȝ ſalutem⁹ et ſalutare debem⁹ me-
rito. qꝛ multuȝ inquit laborauit in vobis.
Vere hriſſima ꝟgo multū i nobis labora-
uit cum chr̄m deū nr̄m aluit: fouit: balnea-
uit: in egyptū portauit ꝛ reportauit. Item
multū laborauit cū in tota chriſti ieſu vita
ſeipam ad oia ei⁹ ſuitia debita hūilē ancil
lā exhibuit. Pr̄io multū laborauit cū in
hora paſſiōis gladiū doloris q̄ ei⁹ aiam ꝑ
tranſiuit ꝓ nr̄a vtilitate patientiſſime tam q̄
ad filiū q̄ꝫ q̄ ad ſe ꝛ libentiſſime ꝑtulit. De
niq̄ꝫ multū laborauit ꝛ laborare nō ceſſat
apud deū ꝓ nob̄ tanq̄ꝫ fideliſſima aduoca-
ta intercedendo. Quāto igit̄ honore ſalu-
tanda ē q̄ tāte ſalutis bn̄ficia nobis p̄ſtat.
Idcirco Nico. gorra ſuꝑ p̄miſſo themat̄ꝭ
paſſu dicit. Si inq̄t illa Maria ſalutanda
erat quā aplꝰs ſalutari admonebat: qꝛ mul
tuȝ laborauerat: q̄nto magis bn̄dicta ꝟgo
Maria q̄ ſuꝑ omnes viros et mulieres ꝓ
noſtra ſalute laborauit. Dicat ḡ aplꝰs oib̄
chriſticolis: dicā ꝛ ego p̄dicator omnibus
audientib̄. Salutate inq̄ꝫ ſalutate mariā
dei matrē q̄ multū laborauit ꝓ oim noſtꝝ
ſalute Sȝ quā ſalutationē ei offerre digni
orem poſſum⁹ niſi eā q̄ angel⁹ ipam ſalu-
tauit. quā de celo attulit di. Aue maria ḡ-
tia plena dn̄s tecū ꝛc̄. Volentes itaq̄ꝫ i
hoc ſmone de hui⁹ angelice ſalutatiōis ex
hortatiōe ac freq̄ntatiōis ꝓuocatiōe loqui
tria myſteria notari libeat.

Primū myſteriū inductionis.
Scd̄m myſteriū q̄lificationis.
Tertiū myſteriū comendatiōis.

Prim⁹ articulus q̄ q̄libet fidelꝭ inducitur ad ſalutationē angelicā dicendā ſepi⁹ pro hte virgis honore q̄ttuor rōnib̄. Cap. I.

PRimuȝ myſteriū dicit̄ inductionis. Oīs
q̄ppe chriſticola inducitur vt
frequenter benedictā virginē Mariā ſalu
tet angelica ſalutatiōe tāq̄ꝫ ſūmo honore
dignū p̄cipue q̄ttuor rōnib̄.

Primo rōne congrui.
Scd̄o rōne debiti.
Tertio rōne exempli.
Quarto rōne emolimēti.

Prima rō cōgrui. Nā tria ſūt genera q̄bus
maxie ɔgruū ꝛ honeſtiſſimū ē ſalutatiōis
iura impēdere. vicȝ amicꝭ. bn̄ficꝭ ꝛ dn̄is.
Primo quidē amicꝭ ob amicicie ſignum
ꝛ fomentū. qꝛ vt dicit Ariſ. ix. li. Ethicorū
Amicicia fouet̄ et auget̄ colloquijs bonis
ꝛ honoꝝ impēſis Nā amic⁹ amicū ex amo
re cogit̄ ſalutare. Vn̄ ſaluto interp̄tat̄ q̄ſi
ſalutē opto: qd̄ eſt amicoꝝ. Sȝ qm̄ ipa be-
ata ꝟgo ē amica: imo amiciſſima ch̄ricol.
qꝛ nos oēs fideles multum diligit ꝛ ſuper
oēs p⁹ chr̄m: vtpote q̄ ē ſuꝑ oēs gr̄a et di-
uina charitate plena. Vult q̄ȝ ꝛ ab oim̄b⁹
nob̄ amari tanq̄ꝫ dei mr̄ ꝛ oim noſtrū ad-
uocata ac mediatrix. Hinc Eccliaſt. xxiiij.
Ego mr̄ pulcre dilectōis. i. q̄ pulcre dili-
go ꝛ pulcre amari volo. ḡ merito ē a nobis
freq̄nter ſalutāda. Scd̄o impēdēda eſt
ſalutatio bn̄ficꝭ ob ḡtitudis ſignū. qꝛ autē
btā ꝟgo eſt ſuꝑ oēs benefica generi hūa-
no. vt dicere poſſit gen⁹ hūanū illd̄ Sap.
vij. Venerūt mihi oia bona parit̄ cuȝ illa.
qꝛ oia nob̄ bona ꝑ virginē p̄ſtita ſūt: vt dc̄
Anſ. idē ꝛ Bern. Nil inq̄t in nob̄ boni vo
luit de⁹ haberi qd̄ nō ꝑ man⁹ marie tranſ-
ferit. ḡ merito ē ſalutāda Tertio impēdē
da eſt ſalutatio dn̄is et prelatis. Vn̄. viij.
Eth. Maiorib̄ debet̄ honor. ſ. in ſignum
reuerētie tanq̄ꝫ miſtris dei. ꝛ ei⁹ in h̄ mun-
do figurā gerētib̄. ꝓpter qd̄ ꝛ ipi dij dicun
tur Exo. xxij. Dijs non detrahes ꝛ p̄ncipi
ꝓpli tui nō maledices. Ipa aūt bn̄dicta ꝟ-
go ē dn̄a totius mundi. vn̄ Eccli. xxiiij. In
oīm̄ ꝓplo ꝛ in oi gente p̄matū tenui. ſuꝑbo
rum ꝛ ſublimiuȝ colla ꝓpria ꝟtute calcaui.
Ex q̄ autoritate colligit̄ q̄ ipa ſit dn̄a cele-
ſtiū: ideo dr̄: in oi ꝓplo. Itē q̄ ſit dn̄a toti⁹
terre mūdi. ideo dr̄. ꝛ in omni gente. Deni
q̄ꝫ q̄ ſit dn̄a etiā inferoꝝ: qꝛ ſuꝑboꝝ. i. de-
monū: ꝛ ſublimiū. i. damnatoꝝ quoꝝ ſuꝑ
bia aſcēdit ſempꝫ: colla calcauit. iuxta illud
Gen. iij. Ipa conteret caput tuū.

Caplm. ij.

Ecundo inducimur ad ſalutandū
btām virginē freqnter rōne debiti.
Nam debitorie obligamur ſaluta-
re bñdictā virginē triplici iure. Primo
ex iure diuinali q̄ pceptū eſt Exo. xx. Ho-
nora pr̄em et matrē. qđ maxime accipitur
de pr̄e ſpūali .i. deo. ꝛ mr̄e ſpūali .ſ. btā vir-
gine. Unde Aug. Amandꝰ eſt generator:
id ē pater carnal: ſꝫ ꝓponēdꝰ eſt creator .i.
deꝰ. Ita ſilr̄ honorāda eſt mr̄ carnal' ꝛ ſalu
tanda: ſed multo magꝭ mr̄ ſpūalis Maria
Scđo ex iure canonico: qꝛ vt dꝛ. xu. q. ij.
c. viij. Ingratitudo autoritate canonū ꝛ le
gū culpat'. Item. xxij. q. vij. de forma. circa
finē. Pro ingratitudine demeret' bō pri-
uari acceptis beneficijs ꝛ indignus habe
ri accipiēdis Ut ergo bñficia btē virginis
quibus cōtinue fouemur nō amittamus:
ꝛ indignos nos habēdos ne reddamꝰ: te-
nemur grati eſſe quod facimꝰ eā ſalutan-
do. Tertio ex iure phico. qꝛ vt habetur
viij. Ethi. ꝑ Ariſt. Maxime tenemur dijs
magiſtris ꝛ parentibus qbus equalens red-
dere non poſſumus. Sicut igit' tenemur
deo ſic mr̄i dei. ꝑ quā deū ꝓpitiū habemus
Itē ſi tenemur mgr̄is tpalibꝫ: multo ma
gis mr̄i dei q̄ eſt mgr̄a fidei nr̄e. Deniq; ſi
tenemur parentibꝫ: marie ⱴgini bñdicte q̄ ē
parēs nr̄a. ꝑ quā renati ſumꝰ ad celeſtē vi-
tā. Uñ ipa dr̄ mat' nr̄a ſpūal' ſm̄ Bern̄. ſic
dicētē. O felix maria: tu mat' dei: tu mater
rei. tu mat' iudicꝭ. tu mat' exulis. cū ſis mat'
vtriuſq; ſuſtiere diſcordiā int' tuos filios.
id eſt chām ꝛ nos nequis ꝛc̄.

Caplm̄. iij.

Ertio inducimur ad ſalutandum
btām virginē ratione exēpli: qm̄iaꝫ
plurima ꝛ ſolēniſſima exempla no-
bis ꝑbent' vt eam ſalutare debeamꝰ. Pri-
mo qdem exemplū ſalutādi ꝑbet angelus
q̄ eam ſalutauit in oratorio. Scđo exem-
plū ꝑbuit helisabet q̄ eam ſalutauit: vnde
ꝛ verba eiꝰ .ſ. Bñdictus fructꝰ ventrꝭ tui
huic ſalutatiōi ab eccleſia adijciunt'. Ter
tio exemplū prebuit Joannes baptiſta in
vtero adhuc matrꝭ ſue exiſtēs qñ exultan
do eam ſalutauit. ꝛ eiꝰ filiū .i. dominū Je-
ſum exultatōis motu adorādū declarauit
Unde Luce. ij. Ecce enim vt facta eſt vox
ſalutatiōis tue in auribus meis exultauit
infans in vtero ꝛc̄. Quarto exemplū ꝑ-
buit chriſtꝰ q̄ eā ſalutauit cū poſt mortem
reſurgēs ei apparuit di. Salue ſctā parēs
ꝛc̄. vt dicūt deuoti doctores. Itē cū eā ſa-
lutauit in celū aſſumēdo et occurrendo. iij.
Reg. ij. Surrexit rex in occurſum matris
ꝛ adorauit eā. Preterea exemplū ꝑbent
omnes ſancti ꝛ electi dei q̄ ſalutauerūt be-
atā virginē dū eēnt in h̄ mūdo. et ſalutant
nūc in celo. iuxta illud Apoca. iiij. Adora-
uerūt deū: mittētes coronas ſuas añ ſedē
dei ꝛ agni .i. corā beata virgine q̄ eſt ſedes
dei. O igit' homo ſtude ſalutare bñdictā
ⱴginem.

Caplm̄. iiij.

Uarto inducimur ad ſalutandum
freqnter beatam virginē rōne emo
limenti ꝛ vtilitatis. Nam ex iſta ſa
lutatiōe adqrunt hoies fructū. Et qdem
Primo generaliter omnes ſalutātes bea-
tā virginē adqrunt fructū reſalutationis.
Cuꝫ em̄ ipa ſit ⱴgo humillima nō dedignat'
reſalutare ſe ſalutātes. Uñ Eccī. xv. Ob-
uiabit illi q̄ſi mat' honorificata. obuiabit i
quā auxilijs oportunis ſi nos obuiaueri-
mus ei ſanctis deſiderijs ꝛ deuotis ſaluta
tionibꝫ. Quibꝫ aūt bonis ipa reſalutat ſu-
os ſalutātes ibidem deſcribit' cum ſubdit'.
Cibabit illū pane vite ꝛ intellectꝰ ꝛc̄. Ec-
ce ꝑmū bonū qđ ꝑſtabit btā ⱴgo ſe ſalutā
tibus. ſequit'. Et firmabit' in illo ꝛ non fle-
ctet'. Ecce ſecundū bonū .ſ. donum ꝑſeuerā
tie ꝛ fortitudinis. ſequit'. Et exaltabit illū
apud proximos ſuos .ſ. exaltatione celeſtꝭ
glorie. Ecce tertium bonū. Et ſubiungit'.
Et noie eterno hereditabit illū dominus
deus noſter. Ecce quartū bonū. Secū-
do iuſti ꝛ ſancti hoies ex eius ſalutatōe ad
quirunt gratie repletionē ſpiritualēq; ex-
ultatione: ꝛ ſanctitatis augmentationem.
Qđ figuratū ē in myſterio Lu. j. vbi vicꝫ
legit' q cū Maria ſalutaſſet helisabet. illa
q; reſalutādo eam ſuſcepiſſet: repleta ē ſta
tim helisabet ſpūſancto. ꝛ exultauit infās
in vtero eius: ꝛ ſctificatus eſt Joannes ꝛc̄.
Tertio quoq; pctōres ex hac ſalutatōe
adqrunt peccatoꝝ purgationē ꝛ gratiā ac
miſcđiam. qm̄ cū ipa ſit mat' gratie ꝛ miſe
ricordie: nō dubiū quin ipam deuote ſalu
tantibꝫ donet gratiā ꝛ miſericordiam. Si
em̄ ioculator ad menſā diuitis cantauerit

nunquid ei cibus negabit: quanto magis ꝗ carmē hoc angelicū ꝛ bn̄dicte virgini ſū me iocundum ꝛ acceptū ſalutatōe deuota cecinerit exenia ei a beata virgīe gratiaꝝ ꝛ donoꝝ largient. Deniqꝫ ſi diligent ſingula ꝟba huiꝰ ſalutationis pōderamꝰ comperimꝰ ꝙ ꝑ oia eiꝰ ꝟba aliqd mali effectꝰ qḋ in homine facit peccatū: repelli inſinuat: ꝛ aliqd ꝑ ꝯtrariū boni ꝛ vtilitatis induci vl̄ adquiri ꝛc̄. Nam primo per peccatū aīa maculatur ꝛ ve eterne damnationis incurritur. qꝛ vt dicitur. ij. ſenten. diſt. xlij. ca. v. Peccatum mortale eſt qḋ obligat ad mortem eternā. huic contrariat Aue. i. ſine ve. Accedat ꝫ peccator ad be. virginē ꝛ dicat aue ſi vult eiꝰ ꝑcibꝫ liberari a dānatōis ve

Scḋo ꝑ peccatū cor obcecat et obtenebrat. Sap. ij. Excecauit eos malicia eorū. Cui ꝯtratur hoc qḋ addit Maria id ē illuminatrix: ſi vis ergo illuminari o peccator dic Aue maria. Tertio ꝑ peccatum incurrit dei inimicicia. Vn̄ Aug. Scio deum inimicū eſſe omni crimīoſo Contra h̄ eſt qḋ dicit Gratia plena. Si vis ꝫ grām ſaluta ꝟginem benedictam gratia plenā vt merearis de eiꝰ plenitudine accipere ꝛc̄.

Quarto per pctm̄ homo a deo elongatur. qꝛ longe a peccatoribꝫ ſalus: teſte Ps̄ Contra hoc eſt qḋ addit Dn̄s tecuꝫ. Qui vult ergo appropinq̄re deo accedat ad ſalutandū btām ꝟginē dei matrē. Quito ꝑ pctm̄ maledictio incurrit. Ps̄. Maledicti q̄ declināt a mādatis tuis. Cōtra h̄ eſt qḋ dr̄ Benedicta tu in mulieribꝫ. Si vis euacuari a maledictiōe accede ad ꝟginē q̄ ſup oēs bn̄dicta viris ꝛ mulieribꝫ benedictionē ꝯpinauit: vt dicit Augꝰ. Sexto ꝑ peccatū homo a fructu meriti incarnationis paſſioniſqꝫ chr̄i expoliat ꝛ a diuīa viſione ſeparat. Eſa. xxvj. Tollat impiꝰ ne videat gl̄iam dei. Contra hoc ſubdit. Et benedictus fructus ventris tui ieſus. O igit quecunqꝫ anima ſiue fidelis ꝛ deuota ſiue peccatrix: accede ad virginem ſalutandaꝫ ꝑ Aue maria. ſciens quia reſalutaris ab ea totiēs q̄tiēs eā ſalutas imo ꝛ oſcularꝭ. Audi Bern̄. dicēteꝫ. Eſt tibi o virgo Maria quaſi oſculum audire ſalutationem angelicam: quia totiens o beata oſcularis quotiens per aue ſalutaris Hec ille. vt dicitur in ſpeculo ꝟginis lib. ſic nomiato. Vis igitur o pctōr fructū ſalutis ęterne adq̄rere meritis chr̄i. Accede ad mariā ſalutandā Vn̄ ipſa clamat ꝑ ſapientē Eccl̄i. xxiiij. In me inq̄t ois gratia vie ꝛ ꝟitatis. in me ois ſpes vitę et ꝟtutis. Tranſite ad me oēs q ꝯcupiſcitis me: ꝛ a generationibꝫ meis adimplemini. O verbū dulce. o verbum ſpei ꝯfortatiuū. trāſite inq̄t ad me oēs. Nulluꝫ excipit: ſed omnes iuſtos ꝛ peccatores: viros ꝛ mulieres: ꝑuulos ꝛ magnos dulcit beata ꝟgo inuitat ad ſe honoranduꝫ. ad ſe ſalutandum ꝛ eiꝰ patrocinia implorandū. Tranſite inq̄t de huius mundi ꝑcelloſa ꝛ fallaci ſpe ac confidentia. Tranſite: iſta caduca ꝛ vana pretergrediendo ꝛ ꝯtemnendo. Sed quo: ad me vtiqꝫ dei veri matrē: reginā miſericordie honorificandā ꝛ inuocandā in q̄ eſt ois grā: ois ſpes ſalutꝭ. Secure vos meis ſuffragijs et meis auxilijs cōmittite. Oēs q ꝯcupiſcitis ſincera deuotiōe me: h̄ eſt meū fructū ſaluificū. Me inquā ois boni matrē ꝛ adimplemini ꝛc̄.

Miraculum

Vt autē magis ꝯfirmemus ꝙ ſalutare benedictam ꝟginem angelica ſalutatione ſit perutile ꝛ fructuoſiſſimū homini: libeat narrari miraculū quoddā qḋ refert Anſelmus in tractaculo miraculoꝝ. Quidam clericus in Carnotenſi ciuitate degebat: q licet eſſꝫ leuis moribꝫ ꝛ curis ſęculi deditꝰ carnalibꝫ deſiderijs etiā vltra modū ſubiectus: tn̄ ſanctam dei genitricē nimis i memoria deuota habebat ꝛ eā ſepiſſime angelica ſalutatione ſalutabat. Qui dum ab inimicis ꝑemptus eſſet clerici dictę ciuitatis ſciētes eū vitā irreligioſam duxiſſe extra atriū cimiterij eūdem ſepelierūt. Vbi dum per dies triginta iacuiſſet: beata maria illius miſerta apparuit cuidam clerico dicēs ei. Cur ita iniuſte egiſtis ꝯ cancellarium meū vt poneretis eum extra cimiterium vīm: Cui interrogāti quiſnā eſſet eiꝰ cancellarius. Illa ait. Qui inq̄t ante. xxx. dies a vobis eſt tumulatꝰ extra atriū. Nā mihi deuotiſſime ſuiebat ꝛ corā meo altari ſepiſſime me ſalutabat. Citius ꝫ ꝑgite ꝛ eum de loco indecenti auferentes in atrio ponite. Et cum hec dixiſſet vehement admoniti clerici: vultū defuncti diſcooperientes

floꝛem pulcerrimū in oꝛe eius inuenerunt
⁊ linguam eius integrā ⁊ ſanam. Et q̄ſi ad
laudandū nomen dn̄i paratam:⁊ q̄ſi in ea
Aue maria floꝛide deſcriptā Intellexerūt
cuncti q̄ aderant ꝓpterea hoc ei accidiſſe qꝛ
dei genitricē ex ſuo oꝛe freq̄nt̄ ſalutauerat
cui⁹ ⁊ ꝑcibꝫ ac meritis in hoꝛa moꝛtꝫ ſpiri-
tum bonum contritionis ⁊ ſalutꝫ ꝓmeruͤe
rat. Qđ certe miraculū grāde nō ſolum ꝓ
illo ſed etiā ꝓ nobis feciſſe credim⁹ beatā
ꝟginē:q̄tin⁹ ⁊ accēdamur i dei amoꝛe ⁊ ipi
us beatę ꝟginis deuotione inducti ad ſa-
lutandum ⁊c̄.

Articulus ſecundus qualiter beata virgo a nobis ē ſalutatio-ne angelica honoꝛāda. Cap. I.

S Ecundum myſteriū dꝛ q̄lificationis
Scire q̄ppe putile ē q̄līt
btā virgo debeat a nobis
ſalutari. Propter qđ aduertendū:ꝙ q̄-
cunqꝫ vult digne bn̄dictā virginē mariam
ſalutare debet has infraſcriptas quattuoꝛ
condiciones vel modos obſeruare vt ma-
gis poſſit beatę virgini eius ſalutatio cō-
placere.

Prima puritatis.
Scđa fidelitatis.
Tertia hūilitatis.
Quarta deuote ſedulitatꝫ.

Prima inq̄ꝫ condicio ſeruanda in ſalutati
one beate virginis dicitur conditio purita
tis. Quia maculata peccatꝫ ſeruitia vel ob
ſequia nō ſunt deo ⁊ beate virgini accepta
Iuxta illud Eſa. cap. j. Cum extenderitis
manus veſtras auertā oculos meos a vo-
bis. ⁊ cum multiplicaueritꝫ oꝛationem nō
exaudiam:manus eniꝫ veſtrę ſanguine id
eſt peccato plene ſūt :ſubditur Lauamini
mundi eſtote. Auferte malū cogitationuꝫ
veſtrarum ab oculis meis. Quieſcite age
re peruerſe diſcite benefacere ⁊c̄. Hec ibi.
Qui ergo vult gratam ſalutationem bn̄di
cte virgini exbibere:debet purificari a pec
cato per ꝯtritionē:confeſſionē ⁊ ſatiſfactio
nem. Huic ⁊ ratio concoꝛdat:quia cum
omne animal diligat ſibi ſimile. Eccli. xiij

ex quo ipſa eſt virgo puriſſima non placēt
ei niſi pura obſequia. Vn̄ Abacuk. j. cap̄.
Mundi ſunt oculi tui ⁊ reſpicere ad iniq-
tatem non potes. Deniqꝫ huic concoꝛdat
etiam in exemplo myſterium ſalutationis
angelice. Nam benedictam virginem pu-
ritate plenam non niſi angelus qui eſt ſpe
culū puriſſimū ſm̄ Diony. digne ſalutauit
Debet ğ eſſe hō tanq̄ꝫ alter angel⁹ ꝑ puri
tatē q̄ digne ⁊ gratifice vult bn̄dictā virgi
nem ſalutare.

Miraculum

Ad hoc refertur miraculū ꝙ q̄dam vite
turpiſſime non deſinebat domina frequen
ter ſalutare et laudare. Accidit quadā die
ꝙ longum iter agens ꝑ vaſtam ſolitudinē
nimis fameſceret. Cui ad beatam virginē
cum lachꝛymis clamanti vt ei ſubueniret:
apparuit ei Maria cum ſpecioſis thoba-
lys:cibum afferens delicatum Sed in ſcu
tellis imundis ⁊ ſtercoꝛe fedatis. aitqꝫ ad
eum:comede. Qui reſpondit. Cibus q̄dē
bonus eſt ſed cum non poſſum comedere
ꝓpter ſcutelle fetoꝛem ⁊ ei⁹ immūdicie hoꝛ-
roꝛē. Tūc ait ei beata virgo. Tu mihi lau
des quas dicis ⁊ ſalutationes pulcre ſūt ⁊
bone:ſed qꝛ coꝛ tuū turpe ⁊ ſtercoꝛibꝫ pec-
catoꝝ fedatum eſt:nō poſſum in his dele-
ctari:⁊ hoc dicto euanuit. Ille compunct⁹
cepit amariſſime flere:⁊ ſic ex eo ſe emēda
uit. Propterea Anſ. dicit. Añ dei genitri
cem Mariā heu pudoꝛ iniq̄tatis:in p̄ſen-
tia nitentis ſanctitatis. Heu ꝯfuſio immū
de ꝯſcientie i conſpectu fulgentis mundi-
cie ⁊c̄. Caplm. ij.

S Ecunda condicio obſeruāda in ſa
lutatione benedictę virginis dicit̄
fidelitatis:vt ſcꝫ eam ſalutemus fi
deliter:quod facimus ſi eam non ſolo oꝛe.
ſed ⁊ coꝛde ⁊ opere ſalutamus. Als dicere
nobis poterat beata virgo illđ Eſaie. xxix.
Populus hic labijs me honoꝛat: coꝛ autē
eoꝛum longe eſt a me. In huius myſte-
rium angelus Gabꝛiel eam ſalutauit. Ga
bꝛiel quippe interpꝛetatur foꝛtitudo domi
ni vel foꝛtis:per quod docemur ꝙ debea-
mus beatam virginem non deſidioſe vł te-
pide ſolis motibus labioꝛum ſalutare:ſed
foꝛtiter coꝛ noſtrū ⁊ attentionē ac affectuꝫ
in eius deuotionem mācipare: vt fideliter

motus cordis correſpōdeat lingue ⁊ con/
cordet in eiꝰ ſalutatione. Ad hoc referri
poteſt et miraculū qđ refert Vincentiꝰ in
ſpeculo hiſto. li. vii. ca. cxviii. ꝙ in ciuitate
Tholetana fuit q̄dam ſubdiaconꝰ q̄ ſpeci
aliter deuotionē habebat ad ſanctā mari/
am. ⁊ ei famulabat̃ ſedule. Cū autē q̄dam
die aſſiſteret archipſuli ſolēnia celebranti.
venit hora vt legeret̃ euangeliū. Et ecce
ipſe aſſiſtens diacono legenti raptus eſt in
ſpū. viditꝙ ſup̄ feneſtrā ſedentē demonē
in ſpecie ſimie horrida ⁊ deformi. et in col/
lo eius cornu ſcriptoris. charta in ſiniſtra.
calamꝰ i dextera. Oculiſꝙ directꝫ q̄ſi curi
oſus ſpectator ſubide ſcēptitabat. Erantꝙ
ibi due mulierculę q̄ ibidē ianua ꝯfabulan
tes vt moris eſt taliū interim indeuote et
labiorꝫ motibꝫ corde et oculo vagantibus
Aue maria ⁊ Pater noſter dictabāt: et ite
rum atꝙ iterū ad inuicē confabulabantur
Cūꝙ ꝓpt̃ multiloquiū ⁊ dictionū ac ſylla/
barꝫ in oronibꝫ ſuis reciſarꝫ ac negligenter
omiſſarū mltitudinē defectuūꝙ cōmiſſo/
rū nunc medietatem Pater nr̄ in Aue ma
ria ſaliendo vel ecōuerſo p̄ inattentionē vt
talibꝫ ſolet accidere: nā totū pgamenū ſcri
ptum eſſet intꝰ ⁊ foris. ⁊ plꝰ volēti ſcribe/
re nō eſſet locꝰ in pgameno: dentibꝫ et vn/
guibꝫ cepit detrahere pellem vt dilataret
q̄ plus ſcribere poſſet: gaudens de earꝫ in/
deuotionē ⁊ defectuum multitudie Lapſa
e dētibꝫ pelle caput colliſit ad parietē ⁊ ce
cidit tāto fragore vt extimaret ſubdiaco/
nus eccliam corruiſſe. Riſit ḡ ſubdiaconꝰ
vidēs demōis caſū: ⁊ leuās manꝰ plauſu
minꝰ diſcreto cadentē pſecutꝰ ē: q̄ ſolꝰ cer
nebat viſionē. Supinde aſtantibꝫ vniūſis
nō parꝫ intulit ſcandalū. Iratꝰ igit̃ archi/
eṗs ſuſpēdit eū a bñficio ⁊ officio. Ille er/
go intrās eccliam q̄ndā corā imagine btē
vginis cepit lachrymabilr̃ orare. ⁊ ecce vi/
dit ꝙ btā vgo in maieſtate ⁊ decore ei aſti
tit: ⁊ melliflluis vbis eū ꝯſolatus eſt. O q̄ꝫ
iocundū ei erat videre ḡoſam faciē bñdi/
cte vginis. O q̄ꝫ dulce erat audire eiꝰ vba
ſuauiſſima. O vere btā talis aia q̄ a ſup be/
nedicta vgine meruit dulcit̃ ꝯſolari. Lon/
go igit̃ ⁊ dulci colloquio p̄habito: tādē de/
dit ei btā vgo ipſam ꝯſcriptionē diaboli p
manus angelorꝫ delatā: vt vicꝫ p teſtimo/
nio deferret ad archieṗm. et ſic btā vgo in
alta ſe recepit. Ille itaꝙ ad archieṗm ve/
niens ⁊ ambas reuelatiōes ei manifeſtās
in maximā eiꝰ gr̃am eſt receptꝰ. ⁊ ſuo bñfi
cio ac officio reſtitutꝰ. Aduocant̃ ille mu/
lierculę. ⁊ p̄mo negāt ſuas ꝯfabulatiōes ⁊
defectꝰ cōmiſſos: ſꝫ oñſo chirographo de/
monis ꝯuicte ꝯfeſſionē faciunt: ⁊ laudem
beatę vgini dicūt. ꝓmittūtꝙ ꝑamplꝰ de/
uotiꝰ i orone ⁊ ſalutatione bñdicte vginis
ſe haberi. Unde ptꝫ q̄ꝫpie btā vgo ſuis de
uotis ſubuenit. necnō ⁊ ideuotos corripit
⁊ ad feruorē reducit. Diſplicꝫ q̄ppe ſibi te/
piditas. Apoc. iii. Quia tepidꝰ es incipiā
te euomere.

Capitulum. iii.

Tertia ꝯdicio q̄ obſuari dꝫ in ſeruitio ⁊ ſalutatione btē vginis dꝫ hu/
militatis. vtvicꝫ eā ſalutemꝰ humi
liter. Decet q̄ppe vt eam ſalutando hūilit̃
flectamus caput ⁊ genua. Nā ſi ad hanc ſa
lutationē dei filius ſe in tantum humilia/
uit vt deſcenderet de celis vſꝙ ad terrā. i.
de ſolio diuinitatis in vterū virginis non
horruit venire: quid mirū ſi nos miſeri ad
hanc ſalutationē caput et genua flectimꝰ.
Hoc faciendū in exemplo docuit Gabriel
archangelꝰ qn̄ ⁊ ipē bñdictam vginem ſa
lutando genua flexit. ſicut ſup̄ dictum ē in
hoc libro pte. iii. c. v. arti. iii. Vult itaꝙ be
ata virgo humili reuerentia a nobis ſalu/
tari ꝓpter noſtrā vtilitatē: ſciens qꝛ oratio
humiliantis ſe nubes penetrabit: ⁊ donec
ꝓpinquet nō ꝯſolabit̃. ⁊ nō diſcedet donec
aſpicia. altiſ. hec Eccī. xxxv. Et iterꝫ eiuſdē
xxxii. Pro reuerētia accedet tibi bona gra
tia. ꝓ reuerentia inquā quā facis btē vir/
gini in eius ſalutatiōe cum genuflexiōe ac/
cedet tibi bona gr̃a a dño. Debemꝰ igitur
cū ſumma ⁊ hūili reuerentia ſalutare bñdi
ctam virginē Ad h̄ ptinet miraculū nar
ratione dignū. In ꝓuincia q̄ppe Hunga/
rie nr̄is tpibꝫ ſicut ipē accepi a q̄dā venera
bili ⁊ ſene patre fidedigniſſimo. Quidam
frater ordinis minorꝫ duxerat in conſuetu
dinem vt q̄ñcunꝙ ſignū fieret ſero ⁊ mane
ad Aue maria: ſicut moris eſt in illa ꝓuin/
cia flexis genibꝫ ſalutaret btām virginem
ter dicendo Aue maria cum tribꝫ genufle
xionibꝰ. Cūꝙ q̄dam die ſignaret̃ i aurora
ad Aue maria: ipē torpore q̄dā et ignauia

ductus noluit aſſurgere ad ſalutandū bea
tā ꝟginē cū genuflexionib⁊. Ecce igiẜ mira
culum grande: vidit ſtatim inviſione mira
bili turrim eccl̃ie ſe iclinare adeo vt crux i
ſūmitate turris exiſtēs terrā cōtingeret ſe
inclinādo. ⁊ hoc trib⁊ vicib⁊ ad trina ſigna-
tionē. q̄ſi ꝑ h̃ ſit dictū. Ecce miſer: creatu-
ra inſenſibilis ſua q̄ſi genua flectit cū ſe in
clinat ad terrā ꝓ ſigno Aue maria. tu autē
cum ſis rōnalis non vis genua flectere ad
Aue maria. Sicq̧ ille cōpūct⁹ ⁊ mirā dei
manū circa ſe ſentiēs ſꝑ q̊ad vixit cū reue-
rētia ter genuflectēdo ad ſignationē bn̄di
ctam ꝟginē cū Aue maria ſalutauit. ꝓpter
qđ ſpēalem gr̃am a dn̄o et bn̄dicta ꝟgine
ꝓmeruit. Caplm̄. iiij

Quarta ꝯditio obſuanda in ſaluta
tione btē virginis dr̄ deuote ſedu
litatis. Debem⁹ ei ſedule ⁊ freq̄n-
tiſſime ipam cū deuotōe ſalutare: vt ⁊ ipa
ſedule ꝑ nobis intercedat apud filiū. iuxta
illud Eſa. xxiij. ca. Bn̄ cane: freq̄nta canti
cum vt memoria tui ſit ⁊c̃. Bn̄ inquam. i.
deuote cane laudes virginis. freq̄nta hoc
canticū ſalutatiōis angelice vt mēoria tui
ſit apud benedictā virginez. Hoc docet ⁊
Pſal. in ſcipō dicens. Benedicā dominuz
ſcȝ tā in ſe q̧ in benedicta ſua mr̃e: cui⁹ be-
nedictio ⁊ honor ad ſuū filium refertur. et
hoc omni tēpore: ſꝑ laus eius in ore meo.
Omni igiẜ tēpore freq̄ntare debem⁹ hanc
ſalutationē. vicȝ Aue maria. in qua ſpecia
liter laudatur: ⁊ benedicta in mulierib⁊ p̄-
dicaẜ beatiſſima virgo genitrix dei. ⁊ eius
benedict⁹ fructus ventris dn̄s noſter Je-
ſus chriſtus. Miraculum.

Ad hoc q̇dem inducunt nos ⁊ plurime
vtilitates ꝑ multa miracula oſtēſe: inter q̄
vnū hic libeat inuehi: quod refert Vincē-
tius i ſpeculo hiſtoriali. li. viij. c. lxxxiij. di-
cens. Cleric⁹ q̇dam rerū copia ſc̨culo de-
ditus beate marie amorem ⁊ memoriā ſic
animo indiderat: vt q̄ncūq̧ ꝑ eccleſiā trāſi
ret cū deuotiōe ⁊ humilitate genuflexo ei⁹
imaginē angelica ſalutatiōe honoraret. et
rurſum bn̄dicens eā diceret. Btūs venter
q̄ te portauit chr̃e. ⁊ btā vbera q̄ te lacta-
uerūt dn̄m ⁊ ſaluatorē noſtrū. Sȝ qm̄ de⁹
teſte aplo flagellat omnē filiū quem dili-
git. iſte clericus moleſtia corꝑis aliquādo
tactus quodammodo deſperat⁹ eſt. Tan-
tūq̧ dolor inualuit vt linguam ſuā ⁊ labia
dentibus ſuis cōmāducaret. Idipm̄ d̊ oi-
bus ſuis membris facturus ſi ꝑmitterẜ.
Cunq̧ ſic iaceret aſpectu horrendus: vi-
dit iuxta lectuli ſui caput ꝑſonam conſiſte
re pulcra facie qui erat angel⁹ eius. hic la-
mentari videbaẜ ſui egroti erūnas deplo-
rans ⁊ dicēs. Quid o dn̄a mater fons pie-
tatis: heccine eſt gratie ⁊ glorie ſalutatorū
tuorum. heccine eſt lingua in beatificatio-
nem ventris ⁊ vberum tuorum et partus
tui. Domina domina ſi tu dees tuis quis
aderit ſuis? Non ſic domina: ad nihilum
deueniet ſpes hominū ſi in te nō incipiunt
habere refugium. Tunc aſtitit mater do-
mini cum ſumma gloria et maieſtate. Et
ad lectum egri ꝓpius acceſſit: extracta q̧q̧
vbera ſua viſa eſt ꝓtinus imittere i os egri
⁊ ſancti lactis ſui rore infuſo ſubito ſue lin-
gue integritatem ⁊ labijs antiquum deco
rem: ⁊ in toto corpore priſtinā reſtaurauit
ſanitatē. Sanus ille ſurgens gratias ſum
ma cum exultatiōe egit. quanto putas tri
pudio tunc exclamabat. O felix Maria:
vere tu mater es miſericordie. vere qui ti-
bi ſeruiunt nō derelinquunẜ in ſua neceſſi-
tate. Tandem vt mag̃ beate ꝟginis fuu-
tio ſe totū manciparet religionē intrauit: ⁊
eius ſalutationē tota ſua in vita frequenta
uit ⁊ laudabiliter cōſummauit. Haud du-
bium quin in hora mortis beatā virginez
quam ſepiſſime ſalutauerat: reſalutatricez
ꝓmeruerit. ⁊ remuneratricē habuiſſet ei⁹
felicē animā ſuo filio benedicto recōmen-
datam obtuliſſe. Ecce claret q̧ꝑie dei ge-
nitrix ſubuenit. q̧ dulciter tanq̧ pia mater
conſolaẜ frequētantes hanc ſalutationem.
O vere beata omnis fidelis anima q̄ be-
nedicte virgini famulaẜ deuotione ſedula.
quia ꝑ eaȝ meretur ſumma bona celeſtia.
O igitur deus meus: o dulciſſime Jeſu:
cur renuat anima mea ſalutare perſepe tu
am genitricē glorioſam Mariā per quaȝ
acceptura eſt gr̃am ⁊ gloriā. Omnes igiẜ
chariſſimi eam fideliter pure humiliter et
ſedule ſalutemus. Omnes acclamem⁹ in
laudem virginis illibate Aue maria. Oēs
eam benedicamus vt benedictionem eter
nam obtineam⁹

Articulus tertius ꝙ ſalutati-onis ãgelice oratio ẽ digniſſima et cõmendabilis ꝑcipue ex q̃ttuor que ſubſcribũtur. Capitulum .I.

Tertiũ my-ſteriũ declarãdũ ẽ cõmẽdatiõis. Sũt ꝗppe q̃ttuor ꝑcipua q̃ multũ cõmẽda-bilẽ reddũt hãc angelicã ſalutationẽ ꝓpter q̃ allicimur ⁊ nos hãc ſacrã ſalutationẽ de-uoto corde frequẽtare.

Primo qr hec ſalutatio deo ẽ ſũme accepta
Scđo qr angelis ẽ multũ iocũda.
Tertio qr demõib9 ẽ plurimũ tremebũda.
Quarto qr bñdicte ꝟgini ſũme glõioſa ⁊ letabũda.

Primo inq̃ ista ſalutatio deo eſt ſũme accepta. quod claret. Primo ꝗdem: qr iſtã ſalutationẽ ipſa ſctã trinitas vn9 ⁊ ver9 de9 edidit ⁊ ꝑ angelum bñdicte ꝟgini nunciandũ mãdauit. vñ Alb. ſuper Miſſus eſt dr: ꝙ hãc ſalutationẽ ad btãꝫ ꝟginẽ angel9 nõ a ſeipſo dixit ſed a deo patre filio ⁊ ſpũſctõ. Scđo ꝗꝫ qr tãtũ placuit deo iſta ſalutatio vt ad eã dei fili9 non dedignaret in vteꝝ ꝟginis deſcẽdere: ⁊ ſemetipm exinaniuit formã ſui accipiẽs. teſte aplõ Phil. ij. Hac ꝗppe ſalutatiõe premiſſa de9 factus ẽ hõ ⁊ ſeruiuit vni puelle .ſ. btẽ ꝟgini. Lu. ij. Erat ſubdit9 illis .ſ. parentibus. Seruiuit ꝗꝫ vſqꝫ ad paſſionẽ ⁊ mortẽ hũano generi vt dicere poſſit illud Hiere. iij. Seruire me feci. i pctis vr̃is. Tertio ꝗꝫ tãtũ accepta extitit deo iſta ſalutatio vt nõ niſi ꝑ eã liberationẽ humani generis inchoaret ⁊ ipa interueniẽte ſalutatiõe totuꝫ mũdũ renouare diſponeret. O igit̃ ꝗ̃ felicisſima o ꝗ̃ laude digna iſta ſalutatio: per quã hõ ſaluari debuit. Vñ ⁊ ipſa btã ꝟgo maria cogitabat q̃lis eẽt iſta ſalutatio Luce .j. Et h̃ poteſt poni ꝓ themate. Si enim ſm Gre. in ꝓſa. paſca. Felix dr culpa q̃ talẽ ⁊ tantũ meruit redemptoreꝫ ſcꝫ deũ: longe felicior ſalutatio angelica q̃ talem ⁊ tantuꝫ nobis prebuit ſaluatorem. Quãtũ deniqꝫ ſit accepta deo ⁊ dño noſtro Jeſu chro iſta ſalutatio oſtẽdi põt ꝑ ꝗddã miraculuꝫ qđ

Miraculum.

Refert beatus Anſ. in tractatu miraculorum. ca. xliij. dicẽs ꝙ q̃dã mulier multũ deuota virgini petebat continue hanc ſibi fieri grãm vt oſtenderet ei filiũ ſuum. In hac deuotione ⁊ petitione longo tpe ꝑſtitit inſtanter cũ lachrymis poſtulãdo. Adeſt dies felix q̃ regina miſcdie oranti mulieri in eccſia apparuit: que nulli miſericordie gremium claudit. Et dixit mulieri ꝓpter fidem qđ petiſti fiet tibi. ⁊ ſtatim dñs Jeſus in ſpecie paruuli apparens angelico vultu coram muliere perijt vt ſuſciperetur in eius vlnas ſiue gremium dicte mulieris q̃ ipm cum tanta dulcedine dilectionis recepit qđ ligua ñ poſſꝫ referre. Quãta putas tunc deuotiõe mulier gratias referebat chro et btẽ ꝟgini dicens. Quid retribuam tibi o pie dñe: Quid gratiarũ referre valeam o glorioſa dei genitrix ꝓ hac dignatione mihi exhibita: Tunc dñs Jeſus in gremio mulieris exiſtens dixit. Dic pater noſter: q̃ſi inſinuaret hoc multuꝫ ſibi placere: quo finito dixit. Dic angelicã ſalutationẽ. Cumqꝫ illa diceret. Aue maria: puer in continenti inclinato capite ad beatam virginem que ibi p̃ſens aſtabat dixit. Aue maria ⁊ ſingula verba ſalutatiõis replicabat poſt verba mulieris. Et cũ ꝑueniſſet vt diceret. Et benedictus fructus ventris tui ieſus. dixit puer Ego ſum: ⁊ ſic cõſolando predictam mulierem ac dulciter amplexans euanuit mira ſuauitate relicta. Et q̃ viſiõe claret ꝙ chro ſũme placeat angelica ſalutatio: quã ad honorẽ ſue matris nõ dedignat̃ cũ ſalutãte inclinato capite ⁊ ipſe dicere vt doceat nos idipm facere.

Capitulum .II.

Secundo ſalutatio angelica cõmendat̃ ex eo ꝙ angelis eſt multũ iocunda qđ oñdit̃ tripliciter. Primo ratione: quia gaudiũ eſt angelis dei ſuper vno peccatore ⁊c̃. ergo multo magis ſuꝑ pluribus peccatoribus penitentiã agentibus. Luc. xv. Sed quia q̃ndocũqꝫ quis deuote dicit Aue maria: grãm meret̃ ſaltem de ꝯgruo a beata virgine matre gratie que vt dictũ eſt omnes ſe ſalutãtes reſalutare dignat̃. dona grẽ largiendo. Et ꝑ hanc gratiã peccator iuſtificari habet. ergo ſequitur ꝙ q̃ndo

quis deuote dicit aue Maria: omēs ange
los letificet. Hoc etiā claret nō ſolū ex pte
peccatoris hominis ſed etiaꝫ ex pte beatę
ꝟginis. Nā gaudiū eſt militib⁊ ⁊ ſuis: cuꝫ
honorat̄ dn̄a ⁊ regina eorū honore ꝓꝑpuo
ſic et angelis dei ſuis cum honorat̄ regina
celi ⁊ dn̄a coꝝ ſcꝫ angeloꝝ Maria. Proin-
de Ber. ꝓut allegat̄ in lib. vocato Specu
lum virginis dicit Celū ridet: angel⁹ gau-
det: mundus exultat: infernus ꝯtremiſcit
demones fugiūt: cuꝫ dico Aue Maria.
Scd̄o oſtendit̄ ſignificatione: q̄ꝛ angelus
Gabriel cū ꝟgine bn̄dictā ſalutauit: gaudi
um eſſe angelis ſignificauit. Primo qui
dem in habitu: q̄ꝛ tot⁹ iocundus veſte ⁊ fa
cie rutilās apparuit: vt dr̄ Aug. qd̄ ſignū ē
leticie: ſicut patet ⁊ in angelis apparentib⁊
circa reſurrectionē dn̄i i albis veſtib⁊ in ſi-
gnū leticie ſicut dicūt doct. Scd̄o in ſa
lutationis verbo: cum dixit. Aue gr̄a plena
dn̄s tecū. bn̄dicta tu ⁊c̄. q̄ oīa ſūt ꝟba gau
dioſa. Tertio in ꝟboꝝ ipoꝝ numero: q̄ꝛ
vt vult in ſuo mariali mgr̄ Jacob⁊ de vo-
ragine. Jdcirco angelus in hac ſalutatio-
ne tm̄ nouem dictiones ponere voluit vicꝫ
Aue ꝑmū: gr̄a ſcd̄m: plena tertiū: dn̄s q̄r-
tū: tecū q̄ntū. benedicta ſextū. tu ſeptimū. i
octauū. mulierib⁊ nonū. ⁊ noluit plures di
ctiones ponere vt ſignificaret reꝑationē ſi
endā nouē angelicoꝝ choroꝝ ꝑ hāc ſaluta
tionē ac filij dei incarnationē. ḡ ipſis angel̄
gaudioſa ē hec ſalutatio ob ipoꝝ ruine re
parationē ꝑ eā factā ⁊ deſignatam.

Miraculum

Tertio oñdit̄ ex reuelatione: q̄ꝛ vt refert
Anſ. li. miraculoꝝ. ca. xx. ⁊ in alijs plurib⁹
miraculis reꝑit̄ ſiſe. Cum ſcꝫ q̄dā aīa in
pctō mortali exiſtēs ſic deceſſiſſet: ⁊ demo
nes gauderēt ſuꝑ p̄da capta. Angeli q̄ꝫ ſā
cti viderēt̄ ꝯtriſtari ſuꝑ ꝑiclitatione aīe.
Ecce lucrū ē q̄ hō ille i vita freq̄nt⁹ btām
mariā ſalutauerit ⁊ officiū ei⁹ deuote dixe
rit: mox āgeli gaudere ceperūt dicētes Ve
re ꝑire nō poterit q̄ hec fecit: ⁊ ſic factum ē
q̄ꝛ chro iudicāte aīa ad corp⁹ rediJt ⁊ peni
tentiā egit: ⁊ ſic patꝫ qm̄ angelis gaudioſa
eſt ſalutatio btē ꝟginis: imo ⁊ ēmus hono-
ris cult⁹ ab hoib⁊ marie impēſus ⁊ exhibi
tus. Ad qd̄ legit̄ precipue in libro q̄ inti
tulat̄ Scala celi. ⁊ etiā in miracul̄ btē ꝟgi-
nis q̄ ſctūs Hidelfonſus archieps Tho-
loſanus cū feciſſet librū ꝯtra Helundū he
reticū: ad honorē btē ꝟginis atq̄ nouē le-
ctiones in q̄libet ſabbato dicendas ꝓ offi-
cio cōpoſuiſſet. Dū in q̄daꝫ ſabbato audi-
uiſſet in eccl̄ia ſonare mirabilē armoniam
credidit q̄ canonici matutinas ipo abſēte
dicerēt. Surgēs ḡ ſubito cū ſuis ⁊ ꝑuenie-
tes ad eccliam viderūt mirabilē claritateꝫ
⁊ choros angeloꝝ ipm̄ officiū beate virgi-
nis editū ab Hidelfonſo cantātes ac beatā
virginem ſedentem i cathedra archiep̄ali
quā oēs cū iubilo angeli laudabant. Et fi-
nitis matutinis maria Hildelf. vocauit ⁊
regr̄tiabat̄ eidē de officio edito ⁊ libro ac ca
ſulā ei d̄ celo allatā dedit i q̄ celebraret ad
honorem ipius ꝟginis ⁊c̄.

Caplm̄. iij.

Tertio angelica ſalutatio cōmēda-
bilis redd̄it ex eo q̄ ipa eſt demo-
nib⁊ multū ⁊ maxime tremebunda
cum ſciat ſibi eſſe ad confuſionē: eo q̄ ꝑ il-
lam amiſit captiuos id eſt ꝑ ꝟgineꝫ mariā
que contriuit caput ſerpentiſ. Et q̄ꝛ demō
eſt ſuperbus confundit̄ valde q̄ ꝑ mulierē
eſt vict⁹ Judith. xiiij. Vna mulier hebrea
fecit ꝯfuſionē in domo Nabuchodonoſor
quod interpretat̄ ſedens in anguſtia: ⁊ ido
merito ꝑ ipam diabol⁹ ſignificat̄ qui eſt in
continua penali triſticia: cui quidem confu
ſio infertur cum beata virgo q̄ eū contriuit
ſalutat̄. Jtē ſicut canis terret̄ a tonitru:
ſic demō cū audit dici Aue maria: ſciēs q̄
ꝑ h̄ hō liberat̄ ab ei⁹ manu intercedēte dei
mr̄e ꝓ homine ipo: ⁊ iō de btā virgine ſcri
bit̄ Can̄. vj. q̄ ſit terribilis vt caſtroꝝ acies
ordinata. Vn̄ Bern̄. Nō tantū timet ho-
ſtes q̄libet caſtroꝝ aciē ſicut demōes ma
riā dei matrē: vn̄ nō audēt inuadere ⁊ lede
re hoīem ſalutantē btām ꝟginē.

Miraculum.

Qd̄ luculenter oñdit̄ in exēplo qd̄ refert
Anſ. vbi ſuꝑ. c. xv. di. q̄ diabol⁹ q̄ ſemper
nocere homi cupit. acceſſit ad q̄ndaꝫ nobi
lem in figura hoīs ⁊ cepit ei ſeruire ⁊ intā
tum nobili placuit q̄ eū oib⁊ negocijs tra-
ctādis ⁊ expediēdis ꝓpoſuit: ipe ꝟo diabo
lus die noctuq̄ ꝑſuadebat ipi nobili facere
re mala: intantū q̄ ꝑ ſe ⁊ alios depdando
vulnerādo: ⁊ occidēdo fere innumerabilia

facinora cōmittebat: accidit ꝙ q̄dam vice
ipſe nobilis appͤhendiſſet q̄ndam ſctm̄ p//
ſbyteꝝ ⁊ q̄ eū comitabant̄ Quo capto ad
ſuū caſtꝝ eū duxit: hic allocutꝰ eſt nobilē
et ſuos famulos: ꝙ ex pte dei haberet ali//
qđ verbū ꝓponere: ita tm̄ ꝙ oēs de familia
nobilis adeſſent audituri dū hoc īpetraſ//
ſet oēs aduenerūt pter ipm̄ demonē: q̄ vo
catus finxit ſe infirmū ⁊ ꝙ ḡ venire in pre
ſentiā nō valeret. Clericꝰ diuina reuelatō
ne et prudētia ſciens diaboli verſutias et
fraudes dixit ſe nil dictuꝝ niſi ille ꝓus ad//
ueniret. Rogauit ḡ ipm̄ nobilē vt ſi infir//
mus eſt adducat̄ in lecto: qđ ⁊ factū ē deo
diſponēte. Tūc ſctūs ille iuſſit ipi demōi
ꝙ corā oibus ediceret q̄s eſſet ⁊ q̄re adue
niſſet ipi nobili in ſpecie hūana ſeruiturꝰ
Ille eiulans ⁊ ſuſpiria dans rn̄dit ꝙ eſſet
demon: ⁊ ꝙ ideo venerat ⁊ cū nobili ſtete//
rat q̄ttuordecim annoꝝ ſpacio vt ipm̄ pc̄i
pitaret ⁊ occideret in peccatis ꝓfundatū
anteq̄ȝ ab eo ſecederet: ſedq: ipſe nobilis
q̄libet ſero dū ad lectū iret et q̄libet mane
dū ſurgeret ſeptē vicibꝫ genibꝫ flexis be//
atam virginē cū Aue maria ſalutabat: et
ꝓpter hoc ſolū bonū a btā virgine defende
batur q̄libet nocte et die q̄ ſalutabat eam
adeo ꝙ demon nocere ei nō audebat nec p̄i
ualebat. Addidit q̄ȝ ꝙ ſi vnica tm̄ nocte l
die p̄termiſiſſȝ ilico eū occidiſſet. His di
ctis demon diſparuit cōfuſus: et ille ſctūs
vir oēs illos de familia exhortādo cōuer
tit ⁊ ad deuote ſeruiendū btē virgini inui
tauit. In q̄ ⁊ ipſe nobilis cōuerſus ⁊ debi//
tā pniam agens vſq̄ȝ ad finē vite laudabi
liter ꝑmanſit. Itē idē Anſ. ibidē ca. xxvj.
refert ꝙ quidā ſceleſtꝰ cū ſepe beatā vir//
ginē ſalutaſſet ⁊ ſubita morte p̄uentus de//
mones rape voluerūt aiaȝ eiꝰ. Cūq̄ȝ vnꝰ
angelꝰ diceret ꝙ lȝ pctōr fuerit tn̄ ꝓ deuo//
tione ſolitꝰ fuerat dicere Aue maria ſepiꝰ
Statiȝ hoc audito demones relicta aīa
fugerūt: et ad merita btē virginis aīa ad
corpus rediit miraculoſe ꝓ agenda pnīa.
Idcirco btūs Ber. dr: Infernꝰ cōtremi//
ſcit: demones fugiūt cū dico Aue maria.
Patet igit̄ ꝓpoſitum. Cap. iiij.

Q Uarto angelica ſalutatio eſt com
mēdabilis ex eo ꝙ btē virgini ē ſū
me gl̄ioſa ⁊ letabūda: q: hec ſalu//
tatio fuit ei ad maximū gaudiū et ſūmaȝ
gl̄iam ac exaltationē. Multū em̄ gauderȝ
aliq̄ qn̄ rex ꝑ fidelē nunciū ſalutaret eā nū
ciando ꝙ eā intantū dilexiſſet vt in ſpōſaȝ
eā vellet ſibi aſſumere: ita ⁊ btā virgo cū
ſalutata eſt a deo ſummo rege ⁊ in ſpōſaȝ
ac filii ſui matrē eſt aſſumpta. Vn̄ cū iam
ab angelo ſalutata foret ⁊ ad ſctām Heli
ſabet ꝑueniſſet ait: Exultauit ſpūs meꝰ in
deo ſalutari meo Lu. j. c. Nimiꝝ ſi diligē
ter ſingl̄a huiꝰ ſalutatōis angelice v̄ba pē
ſamus: cōperimꝰ ꝙ p̄cipue duodecim gau
dia in ea cōtenta vel ſignificata beate v̄gi
ni offerunt̄ ad numeꝝ ſtellaꝝ duodeciȝ in
corona beate v̄ginis: quibꝫ quidē duodecī
gaudiis eā letificamꝰ cū deuote eā ſaluta
mus. Primū quidē gaudiū ſūme purita
tis ⁊ imunitatis offerimꝰ btē virgini cū di
cimꝰ deuote Aue. i. ſine ve. Cū igit̄ deuo//
te dicimꝰ btē virgini Aue: leticiā eiꝰ de ſū
ma puritate quā habuit ⁊ hȝ ꝓnūciamus
et ad memoriaȝ reducimꝰ: acſi dicamus:
Gaude o feliciſſima virgo: q: tu es ſine oī
ve nature: culpe ⁊ pene: ſicut de hoc latius
pȝ ſ. in h li. ꝑ. iij. c. v. Scđm gaudiū faci
mus vel cumulamꝰ: vicȝ magne dignitatꝭ
cū dicimꝰ Maria: in q̄ noīe magna digni//
tas btē v̄ginis denotat̄ cū maria q̄ſi marꝭ
ſtella noiatur. Brō em̄ Bern. ſuꝑ Miſſꝰ
eſt. teſtāte: magna dignitas beate v̄ginis
in hoc nomie deſignat̄ cū luci ſtelle marꝭ
cōꝑatur: q: ſtella eſt digniſſime nature et
incorruptibil'. Vn̄ ſicut ſine ſui corruptio
ne ſidus emittit radiū: ſic ſine ſui leſione ⁊
corruptiōe virgo parturiit filiū. Cū ḡ dici
mus Aue maria: gaudiū de tāta dignita//
te beate virgini offerimꝰ: acſi diceremꝰ O
beata virgo Maria gaude q: tu tādigniſ
ſima virgo es vt digne nomieris maria q̄
ſi maris ſtella ſine omi corruptiōe puerꝑa
Tertiū gaudiū ſūme gratioſitatꝭ offeri
mus btē v̄gini cū dicimꝰ Gr̄a: acſi dicere//
mus: Gaude btā v̄go q: tu deo ſūme gra
tioſa ⁊ dilecta es: adeo ꝙ ꝑ te ipſe deꝰ red//
deret hoī gr̄am quaȝ ꝑdidit: angelo teſte
Lu. j. Inueniſti gr̄am apđ deū Quartū
gaudiū plenitudinis offerimꝰ cū dicimꝰ:
Plena: acſi diceremꝰ: Gaude q: nō ſolum
gr̄aȝ ꝑditā inueniſti veꝝ inſuꝑ omī gratia
quā deꝰ q̄buſcūq̄ȝ ſctis ꝑſtitit tu ſola vni//

uerſaliter et excellētiꝰ plena es ⁊ poſſediſti
Vñ Hiero. Vere grã plena: q: ceteris ꝑ
partes daṫ grã: marie autē ſe totã infudit
grẽ plenitudo. Quintũ gaudiũ diuine
ꝯceptionis offerimꝰ cũ dicimꝰ Dñs tecũ
Acſi diceremꝰ: Gaude quia meruiſti de⸗
um ꝯcipe ⁊ ſic tecũ habere tã in mente q̄
in ventre. Vñ Augꝰ. in ſer. quodã. Dñs
tecũ ſ; nõ ſicut mecũ: tecũ ei in mēte: tecũ
in ventre: tecũ in vtero: tecũ in auxilio.

Sextũ gaudiũ ſupne bñdictiõis: cũ di⸗
cimꝰ Bñdicta: acſi diceret Gaude q: me
ruiſti maledictionē Eue in bñdictionē ti⸗
bi cõmutari ⁊ toti generi hũano. Augꝰ. in
ſermo. de natiuita. btē vginis dr: Imple⸗
ta eſt maria grã et eua euacuata eſt a cul⸗
pa: maledictio eue in bñdictionē mutatur
marie. mater generis nr̃i penã intulit mũ
do: genitrix dni nr̃i ſalutē attulit mũdo. hec
ille. Septimũ gaudiũ ſinglaris ꝓuilegi
ationis cũ dicimꝰ Tu in mlieribꝫ: acſi di.
Gaude q: tu ſola ſinglare ꝓuilegiũ inṫ ⁊ ſr
oēs mlieres poſſideſ: vt tu ſola ſis oim co
rona et gloria: vtpote q̄ ſola tu inter oēs
mlieres meruiſti fieri mater et virgo: ma
ter dei et hoīs. Vñ canit ecclia: Nec ꝓmã
ſilem viſa es: nec habere ſeq̄ntē. Octa⸗
uum gaudiũ diuine collaudatiõis: cũ dici
mus: Et bñdictꝰ. Gaudet eñ q a nob bñ
dicaṫ in ipã ⁊ ꝑ ipãʒ deꝰ ex ſũma erga deũ
charitate: ſicut et oēs ſcti in hoc gaudent
vt deus glorificeṫ ⁊ benedicaṫ in ipis. iu⸗
xta illõ Ps. Nõ nobis dñe nõ nobis ſ; noi
tuo da gliã. Multũ ẽ ei facimꝰ gaudiũ cũ
dicimꝰ: Et benedictꝰ. ſ. deus tuꝰ filiꝰ ac⸗
ſi di. Et tu quidē beatã virgo bñdicta es
ſed ſup oia benedicimꝰ deũ q̄ te ſic glĩfica
uit ⁊ ſublimauit. Gaude ẽ in deo ⁊ cũ deo
filio tuo. Idcirco Augꝰ. dr: Letare maria
leticia inenarrabili ⁊ ꝓprio cũ ꝓprio ⁊ ꝑ ꝓ⸗
priũ filiũ: qm̄ talē ⁊ tantũ pariēdo filiũ: vt
pote deũ vex nõ ſubſecuta eſt corruptio.
Bñdicta ẽ tu ⁊ benedictus filius tuꝰ per
quē te glioſaʒ dominã noſtrã aduocatã in
celis habemꝰ. Nonũ gaudiũ eterne fru
ctificatiõis cũ dicimꝰ: fructꝰ: acſi di. Gau
de q: ꝑ te nobis omnibꝫ eterne vite fructꝰ
parꝰ eſt. Vñ ⁊ canit ecclia: Bñdicta filia
tu a dño: q: ꝑ te fructum vite cõicauimꝰ.
Magnũ nimix gaudiũ ē btē vgini q de

eius fructu. i. de chrĩo dulciſſime fruuntur
oēs ſcti ⁊ angeli dei. j. Pe. j. In quē deſide
rant angeli reſpicere: ⁊ q ipã tantũ fructũ
facere meruit. Decimũ gaudiũ vginita
tis offerimꝰ cũ dicimꝰ: vētris tui: ſubau⸗
diēdo vginalis: acſi di. Gaude q: venter
tuꝰ vginalis ꝯcepit ⁊ portauit vex deũ in
ipõ tota plenitudine habitãreʒ ⁊c. Unde
cũ dicimꝰ: vētris tui: in memoriã reduciꝰ
quõ eiꝰ ſacratiſſimꝰ vterꝰ vginitatis glĩa
ꝑmanēte deũ geſtauit ⁊ genuit ⁊ poſt par
tũ vgo ꝑmanſit mira ſuauitate leticie in h̄
eiꝰ mēti indita. Hoc gaudiũ pſeq̄ndo be⸗
atus Aug. in ſer. de nati. btē vgi. ita dicit:
Preciſum eſt in Maria illõ eue infelicita
tis eulogiũ de q̄ dr: In triſticia paries fili
os: q: iſta in leticia dñm parturiuit: Eua
ei luxit: iſta exultauit. Eua lachrymas: ma
ria gaudiũ i vētre portauit vgo ꝯcepit: v⸗
go genuit Gratulare btã vgo q: xp̃s ex ſo
lio ſuo venit in vtero tuo: ex ſinu patris i
vtex dignatꝰ eſt deſcendere matris. Leta
igitur maria geſtat infantē exultãs filiuʒ
amplexaṫ portat a q̄ portabaṫ: extat Ma
ria cũ ꝯcepit vgo grauida: vgo dũ parit:
et virgo poſt partũ. Exultat maria ⁊ ma
trē ſe leta miraṫ ⁊ õ ſpũſctõ ſe ꝑpiſſe gau
det. O femia ſup feminas bñdicta q̄ viruʒ
oino nõ nouit ⁊ vix ſuo vtero circũdedit.
hec Augꝰ. Xj. gaudiuʒ mire dulcedinis
⁊ ſuauitatis cũ dicimꝰ hoc melliſluũ nomē
Ieſus. Si eñ ſancti ⁊ deuoti magnã dul
cedinē capiũt in hoc noie. qm̄ (vt dr Ber.)
hoc nomē Ieſus mel eſt in ore: melos in
aure: iubilꝰ in corde: multo fortiꝰ magnuʒ
dulcorē et ſuauitatē capit aia bñdicte vgi
nis cũ audiuit h̄ dulciſſimũ nomē deuoto
corde ⁊ ore noiari. vñ cũ dicimꝰ: bñdictus
fructꝰ ventris tui Ieſus: gaudiũ ſiṫ ⁊ dul
corē offerimꝰ beate virgini acſi diceremꝰ
Gaude o bñdicta virgo: q: ꝑ te ⁊ ex te iſtõ
dulciſſimũ ⁊ melliſluũ nomē Ieſus habe
mus: in q̄ ⁊ tu ⁊ om̃es ſcti letanṫ: in q̄ mira
dulcedine deuote mētes liq̄ſcunt ⁊ delectã
tur: in q̄ cor tuũ ſacx iubilo ineffabili iocũ
daṫ indicibili amoris ſuauitate delibutuʒ
in q̄ ſolo noie oportʒ oēs ſaluoſ fieri credē
tes. Nã vt ſcribiṫ Act. iiij. Nõ eſt aliõ no⸗
mē ſub celo datũ hoibꝫ in q̄ opteat ſaluos
fieri credētes. Duodecimũ gaudiũ hũa

ne aſſumptōis.ſ.a deo in vnitatē pſone:cū dicim⁹:Chꝛūs.i.chꝛiſmate vnctus. Hoc. eñ nomē cōuenit ſaluatoꝛi nr̄o inq̄ntū eſt hō a pſona diuina aſſumpt⁹. Ipſe eñ fuit ſm hūanitatis naturā chꝛiſmate ꝛ vnctō ne ſpūſſcti vnct⁹.iuxta illō Pſ. Unxit te deus de⁹ tuus oleo leticie p̄ ꝯſoꝛtib⁹ tuis Et iō in hoc noīe ſignificatō hūane natu re in chꝛo exꝓmit: de q̄ oēs ſcti gaudēt:q̄ a foꝛtiori beata virgo. Ūn̄ gaudenſ canit eccleſia. Felix nāq₃ es ſacra virgo maria et om̄i laude digniſſima: q꞉ ex te oꝛtus eſt ſol iuſticie chꝛs de⁹ nr̄. Cū igit̄ dicim⁹:bn̄ dictus fruct⁹ ventris tui chꝛs: gaudiū ei cumulam⁹:acſi di. Gaude o beatiſſima v̄gi go maria: q꞉ p te ꝛ ex te habem⁹ vt hūa/na natura tantū dignificaret̄ i tuo filio vt vic₃ deo vniret̄ in vnitate pſone:p te habe mus deū fratrē noſtꝝ ꝛ noſtre nature pti cipem:ex te aſſūpta eſt iſta caro diuinitati vnita:in tuo vtero ſacro factū ē vt de⁹ fie/ ret hō ver⁹ chꝛs vnctiōe ſpūſſcti plen⁹.iu xta illō Jo.j. Uerbū caro fac.ē ꝛ ha.i no. et vidim⁹ gl̄a₃ e⁹:gl̄ia₃ q̄ſi vni.a p̄re ple/ nū gr̄a ꝛ veritate. Ecce igit̄ o fidel' ꝛ deuo ta aīa: o coꝛ humanū amoꝛe btē v̄ginis in flāmatū:penſa diligēter ꝛ aduerte q̄mlti plex gaudiū offers ꝛ accumulas ipi bn̄di cte virgini marie cū eā deuote ſalutas an gelica ſalutatiōe. Quid eñ aliud q̄ coꝛo/ nā q̄ndā ſtellaꝝ duodeci₃ ei offers tanq̄ ſertū roſaꝝ duodecim q̄ bn̄dicta v̄go gl̄a tur et letificat̄. quō credere potes q̄ te ipa p tot gaudijs ei oblatis nō letificet ꝛ non reſalutet in pn̄ti p gr̄am ꝛ in futuro p glo riam. Euigila q̄ ꝛ conare freq̄nter btā₃ v̄/ gine₃ ſalutare hac glo̾ſiſſima ꝛ ſūme ſibi placita ꝛ letabūda ſalutatiōe vt valeas e⁹ gr̄am hr̄e. Ad p̄miſſa facit qō multotiēs viſu₃ eſt in miraclo:q̄ dū btā v̄go ſalutare tur a ſibi deuotis apparuit q̄ſi pulcerrima virgo aſtans: et ad ſinglas ſalutatiōes ſe inclināns ꝛ q̄ſi roſas colligēs:ſerto q̄₃ ꝓpria manu aureo filo colligās:et tande₃ capiti ſuo imponēs corā oibus angel' ꝛ ſctis glo riando dixit:Hoc ſerto coꝛonauit me iſte mihi deuotus famul⁹.

Miraculū

Ut aūt finē huic ptis ſmoni faciā refe rā p edificatiōe miracl'm q̄ddā narratiōe digniſſimū: qō quidē a fidedignis relatū ccepi:ꝛ publica a pleriſq₃ p̄dicatiōe ꝓmul gatū:Mlier nāq₃ q̄dā btē v̄gi multū duo ta cū freq̄nter diceret Aue maria:ſūma de uotiōe apō ſe hec ſepi⁹ voluebat̄ cogitatō Que vic₃ v̄ba ex oib⁹ v̄bis ſalutatiōis ma gis cōmouerint ad gaudiū:ꝛ nūc cōmoue re habeāt coꝛ bn̄dicte v̄ginis: Cui q̄dā vi ce:oꝛāti apparuit pulcħa virgo maria:et dixit: Ut tue deuotōi ſatiſfaciā in q̄ mihi ſūme cōplacet: en tibi reuelare curaui qō deſideras:ſcito qō ſup oia coꝛ meū letatū eſt et gaudio repletū eſt ad illa verba cum audiui.ſ.angelu₃ dicentē: Dn̄s tecū. Hoc aūt ꝛ rōni ꝯſonat: qm̄ p illa verba exꝓſſi⁹ annūciabat̄ dn̄ica ꝯceptio: cū dr̄:Dn̄s te/ cū.ſ.in mēte ꝛ i vētre:vt paruit ſup p doc. Alia aūt v̄ba nō ſic exꝓſſe dn̄ica₃ incarna/ tionē ꝛ ꝯceptiōe₃ btē virginis actiuā inſi/ nuāt:ſic claret ꝯſiderāti. Sed qm̄ ipa btā virgo ſummu₃ gaudiū in h̄ hēbat q̄ deū ꝯcipe merebat̄ ꝛ dei mr̄ efficiebat̄.put p/ bat Alb. mag.ſup Miſſus eſt. ꝛ patebit infra li. ij.par.ij.ar.j.ca.j. q̄ ſequit̄ reuela/ tionē foꝛe vera₃. Tandē btā virgo p̄dicte mulieri loq̄ndo addidit ꝛ ait: O chariſſi/ ma famula mōdo tibi vt q̄ciēſcunq₃ dice/ re habes Aue maria: cū pueneris ad illa verba Dn̄s tecū: plane et moꝛoſe ipa ver ba pferas: et ibi coꝛdis ꝛ coꝛpis genua ac ceruicē flectere ſtudeas: ſciēs q̄ tantū gau diū meo coꝛdi ſic facies p tua deuotōe ac/ cumulas p v̄ba p̄miſſa q̄ q̄ſi iterato ꝯcipe rem filiū meū dn̄m Jeſum. In fine den/ q₃ addas ꝛ dicas Sancta Maria mater dei ꝛ dn̄i nr̄i ieſu chꝛi oꝛa p me₃ p oib⁹ pec catoꝛib⁹: ꝛ h̄ ſimilit̄ moꝛoſe ꝛ deuote:quia tantū mihi hec depcatio placet:et tantum gaudet coꝛ meū in ſubueniēdo pctōꝛibus acſi iterato filiū meū parerē. Hec dicens mira ſuauitate relicta in coꝛde mulieris euanuit beata v̄go ab eius viſione: ꝛ hec mulier q̄ad vixit deuote obſeruauit. Hoc etiam reliquū rōni recte cōcoꝛdat:q꞉ cum peccatoꝛ hō btām virginē deuote ſalutat: ꝛ ſibi ſbueniēdū exoꝛat b.v̄go gr̄a₃ in/ fundēdo filiū ſpūale₃ denuo parit ad vitā eternā:cū pctōꝛe₃ a pctis reuocat p gr̄am et ad viam ſalutis reducit: vel ſi iuſtus eſt in iuſticia cōfirmat ꝛ pſeuerantiam p̄ſtat

Cum igitur ⁊ chꝛiſtus dñs ob hanc cauſaȝ de
ea natus ſit vt hoies in celeſti regno rena
ſcant̃: non dubiū q̄n ipa beata virgo ī his
ꝑmiſſis gaudeat ⁊ ei ſumme ꝯplaceat. O igr̃
omnes fideles aic: omnes deuoto corde exi-
ſtentes vnūquēqꝫ veſtrū cōuenio: oibꝫ cla-
mo, ⁊ vtinā clamoꝛ meꝰ omniū reſonet in
auribꝫ. Salutate: ſalutate: ſalutate humilit̃
deuote et freq̄nter btām virginē. ſalutate
v̄gines: ſalutate cōiugati: vidue ⁊ paupe-
res et diuites: magni ⁊ puuli: adulti iuue-
nes ⁊ ſenes. omnes q̄ȝ cuiuſcunqꝫ ꝯdicio-
nis peccatoꝛes et iuſti. ſcientes q̄m p eam
grām habebitis in p̄ſenti ⁊ glīam in futu
ro p̄ſtante domino.

Sequit̃ pars quīta de ipa ſalu tatiōe angelica et eius partibꝫ.

AVe gratia plena dñs tecū. bñdicta tu i
mulieribꝫ. Lu. j. Tres ſa-
lutatōes ceterꝫ celebrioꝛes in euāgelio re
pimus. Pꝛima Gabꝛielis: vicȝ iſta. Aue g̃
tia plena. Secūda Marie ad Heliſabet.
Luce j. Intrauit domū zacharie ⁊ ſaluta
uit Heliſabet. Tertia chꝛi ad diſcipulos.
Joan. xx. Pax vobis: que ſepiꝰ legit̃ repe-
tita. Hac triplici ſalutatiōe triplex ꝯcoꝛ-
dia deſignat̃. Siquidē añ incarnatiōeȝ diſ
coꝛdia erat. Pꝛima inter deū ⁊ hoiem ꝑpt̃
pctm̄ ꝑme ꝑuaricatiōis: q̄m hō deꝰ factꝰ
inobediens diabolice ſe ſubiecerat ꝑtāti.
Scḋa diſcoꝛdia erat inter angelū: ⁊ ho-
minē: et hoc duplici cauſa: q2 vicȝ homo q̄
ruinā angelicā reparare debuerat ſponte
coꝛruēs ſe ſubtraxerat a celoꝛ ⁊ diabolo ſe
cōiunxerat eius voluntatē faciēdo. Etq2
cū in obſeq̄o dei conſerui eſſe debuiſſent:
homo ſe q̄ſi ſpōte ſeruitio diaboli ſubdide
rat. Tertia diſcoꝛdia erat inter hoieȝ ⁊ ho
minē: vicȝ inter iudeū ⁊ gentilem ꝑpter di
uerſarꝫ leguȝ emulatione: quia iudeꝰ vnū
deū: gentilis aūt idola colebat. Itaqꝫ p
ſalutationē chꝛi ad diſcipulos q̄ dixit Pax
vobis: deſignat̃ ꝯcoꝛdia dei ad homines:
quia filius dei in ſeipo coniūgens diuini-
tati humanitatē: p ſanguinē crucis pacifi-
cauit q̄ in celis ⁊ q̄ in terris: vt dt Apl̃s.
Itē p ſalutatōȝ Marie ad Heliſabet de-
ſignat̃ ꝯcoꝛdia iudei ⁊ gentilis: q2 chꝛiſtus la
pis angularis oēs in vnicā fidē et eccleſiaȝ
ꝯuocauit Jo. x. Et alias oues habeo que
nō ſunt ex h ouili ⁊ illas opoꝛȝ me addu-
cere: et vocē meā audiēt: ⁊ fiet vnū ouile ⁊
vnꝰ paſtoꝛ. Hoc etiā in ſpū p̄dixerat Da-
uid di. Lapidē quē repꝛobauerūt. ſ. chꝛm:
edificātes. ſ. iudei: hic factus eſt in caput
anguli. Deniqꝫ p ſalutatiōȝ angeli ad ma
riam notat̃ cōcoꝛdia angeli ad hoiem: q2
p partū Marie factꝰ eſt homo cōciuis an
gelorꝫ ⁊ domeſticꝰ dei: et vnius dei. ſ. chꝛi
homo et angelus facti ſunt ſerui: ⁊ ex ho-
mine angelica ruina repata eſt Ideoqꝫ cū
chꝛiſtus naſcit̃ ab angelis canitur Gloꝛia in
excelſis deo Et in terra pax hominibꝫ bone
voluntatꝫ: Hinc et angelus dixit Joanni
volenti eū adoꝛare: Uide ne feceris: con-
ſeruus em̄ tuꝰ ſum ⁊ fratrꝫ tuorꝫ. Apocal.
in fi. Quia igit̃ iſte cōcoꝛdie facte ſunt per
Mariā virginē que nobis chꝛm deū genu
it: Idcirco non imerito dicat Marie ipſe
deus. dicat angelus: dicat et homo: Aue
gratia plena: que fuerūt verba thematis
noſtri paccepti De hac itaqꝫ ſalutatiōe
et partiū eius declaratiōe intendētes tra
ctare tria myſteria contēplemur.

Pꝛimū de eius ꝑncipio.
Scḋm de eius medio.
Tertiū de eius ꝑpoſito ⁊ termino.

Articulꝰ pꝛimꝰ de pꝛincipio ſalutatiōis angelice: vbi tres q̄ ſtiones elucidant̃. Ca. I.

CIrca pꝛin-
cipium huius ſalutatiōis
tres precipue queſtiones
occurrunt. Pꝛima queſtio
Utrum ſalutatio angelica fuerit cōgrue
hoc modo p Aue inchoata. Secunda q̄-
ſtio Utrū beata virgo fuerit vere ſine ve
vt ſit digne p h verbū Aue ſalutata. Ter
tia q̄ſtio Utrꝫ iſta ſalutatio hoc modo fa-
cta ſit oim ſalutationū excellētiſſima. Ad
pꝛimam queſtionem qua q̄ritur: Utrū vi

delicʒ ſalutatio angelica fuerit cõgrue h̄ modo ꝑ Aue inchoata. Argui põt in cõtrariũ ꝙ nõ: Primo ſic: qꝛ iſte modus ſalutandi ꝑ verbũ ſcđe ꝑſone eſt modus ſalutandi a ſeipſo ꝑſonaliter et nõ ab alio: ẽ vr detur ꝙ angel⁹ ſalutauerit btã virginẽ a ſeipſo ꝛ non a deo. Sed ꝯſtat: ꝙ ſalutare debuit a deo: ẽ nõ debuit ꝑ hoc verbũ ſcđe ꝑſone ſalutaſſe. Preterea videt̃ ꝙ debuit ſalutaſſe ꝑ Salue: quia Aue dicit remotionẽ pene: Salue ꝑſentiã boni et ꝑmanentiã ſalutis. Nã ſalue: vt dicit Joannes Januenſis in Cathol. eſt verbũ defectiuũ ꝛ ſalutatoriũ ꝛ ſonat. i. eſſe vł fieri ſaluum. Cũ ẽ maior ꝑfectio ſignificat̃ ꝑ ſalue ꝙ̃ ꝑ aue: ſequit̃ ꝙ iſta ſalutatio ꝑfectiſſima debuit poti⁹ incipi a ſalue ꝙ̃ ab aue. Preterea aue ptinet ad incipiẽtes: ſalue ad ꝓficiẽtes: gaude ad ꝑfectos. Vñ ꝛ Tobias ſalutat⁹ eſt ꝑ angelũ h̄ modo: Gaudiũ tibi ſit ſemꝑ. Tobie. v. c. Ergo cũ btã virgo eſſet ꝑfectiſſima: ꝑ gaude debuit ſalutari. Preterea nobiliſſim⁹ modus ſalutãdi eſt quẽ tenuit dñs Jeſus ꝛ docuit. Sʒ hic modus fuit Pax huic domui Lu. x. vł Pax vobis Joan. xx. ergo et in hac ſalutatione nobiliſſima debuit beata ṽgo per ſimile ſalutari. ſ. Pax tibi. vel Pace opto tibi ꝛc. Jn cõtrariũ eſt veritas ſacre ſcripture. Ad hanc igit̃ q̄ſtionem rñdet̃ ẽm Alb. mag. ſuꝑ Miſſus eſt. c. lxiiij. ꝛ. lxv. ꝙ cũ duplex ſit modus ſalutãdi: vicʒ ꝑ ſeipſ ꝫ et ꝑ aliũ. mlto amicabilioꝛ ꝛ nobilioꝛ eſt ille q̃ eſt ꝑ ſeipm ꝙ̃ ꝑ aliũ. Hec ẽ ſalutatio ꝑfectiſſima et amicabiliſſima nõ debuit fieri tanꝙ̃ ad abſentẽ ꝛ ꝑ aliũ: ſed tanꝙ̃ preſentis ad ꝑ̄ſentẽ et ꝑ ſeipm. Recto ẽ modo ꝑ̄ſentialit̃ angelus ſalutationẽ hãc ab aue inchoauit: quia in hac ſalutatiõe de⁹ trinitas ꝑ̄ſens ꝑſentem virginẽ in angelo ſalutauit di. Aue maria gr̃a plena. Quod verbũ et depcatiuũ ꝛ ſalutatiuũ ꝛ nũciatiuum fuit: quia beatitudinẽ quã angel⁹ beate virgini nũciauit illã ei exhiberi ꝛ impleri ardentiſſime ꝯcupiuit ꝛ deuotiſſime optauit. Et ꝑ ꝑmiſſa patʒ reſponſio ad ꝑmũ obiectũ. Ad alia argumẽta ꝑmiſſa in contrariũ adducta rñdetur: ꝙ in hac ſalutatione aliud verbũ ſalutãdi poni nõ debuit niſi q̃ ſalutis ſtatus vel ꝑfectus vel ꝑfectio notaret̃: qꝛ cũ iſta ſalutatõ ſit toti⁹ ſalutis inchoatio: q̃ ꝑmo et ꝑncipaliter ꝛ ꝑ ſe beatiſſime nunciat̃ ṽgini ꝛ in ea ꝛ ꝑ eã toti generi humano deſtinat̃: recte icepit ab aue: initiũ q̃ppe btitudinis eſt remotio miſerie: qđ notat aue: q̄ſi ſine ve. Alia aũt beatitudinẽ ꝑficientia ſufficient̃ exꝑmunt̃ ꝑ alia ṽba in ſalutatiõe iſta ſubſeq̄ntia: vt infra patebit cũ declarabunt̃ ſingillatim. Hec Albert⁹. Ex his patet ratio q̃re nõ debuit dici: ſalue vel gaude: vł pax tibi ꝛc.

Amplius q̃ʒ nõ debuit ſalutari btã virgo in hac ſalutatiõe aliq̃ alio verbo ſalutationis ꝙ̃ ꝑ aue: quia nõ debuit niſi verbuʒ correſpondẽs rei in ſalutatiõe iſta poni: ſʒ quia res huius ſalutatiõis ꝛ annũciationis iſta erat: ꝙ vicʒ malediction quã ꝑ primã mulierẽ id eſt Euam incurrim⁹: debebat verti in benedictionẽ ꝑ hanc ſecundaʒ mulierem. i. beatã Mariã: vt ſicut femina nos dãnauit: ita et femina ſaluaret. Vnđ Aug⁹. ſermone de natiuitate dñ: Jmpleta eſt maria gratia: Eua euacuata eſt culpa: malediction eue in benedictiõnẽ mutat̃ Marie. Hec ille. Huic aũt rei nullũ aliđ verbũ ſalutationis ita cõgruebat ꝛ correſpõdebat ſicut Aue: in quo ſolo nomẽ eue mutatur in verbũ ſalutatiõis aue: cõuerſo eñ hoc noie eua ꝑ litteras: marie dictũ eſt aue: ad deſignandũ exꝑ̄ſſe ꝙ in benedictionẽ marie vertebat̃ malediction eue. Nimirũ poſt peccatũ Adã vxori ſue impoſuit nomẽ Eua: qđ dicit̃ ab a: qđ eſt ſine: et eu qđ eſt bonũ: q̄ſi ſine bono: qm̃ bonũ datum a deo ſibi ꝛ viro abſtulit ac poſteris: et incidere fecit in ve culpe ꝛ pene: ꝑ Mariam aũt facti ſum⁹ ſine ve: ideo cõgruentiſſime ſalutat̃ ꝑ aue ꝛ nõ ꝑ aliud aliquod verbũ. Vñ quidã verſificatoꝛ dicit: Porta ſalutʒ aue ꝑ quã patʒ exitus a ve. Hec magiſter Jacob⁹ de voꝛagine in ſuo mariali.

Capitulũ. ij.

a D ſecundũ queſitũ de hui⁹ ſalutationis verificatiõe: cũ querebatur: Vtrũ vicʒ beata virgo fuerit vere ſine ve: vt ſit digne ꝑ aue ſalutata. Jn cõtrariũ poſſes arguere: ꝙ nõ videt̃ quomõ vel ad quẽ ſenſum angelus potuerit vere dicere beate virgini Aue. i. ſine ve. Nã ſi h̄ dixit narrãdo de ꝑ̄ſenti falſum dixit quia

s Ecundo inducimur ad ſalutandū
btām virginē freq̄nter rōne debiti.
Nam debitorie obligamur ſaluta-
re bñdictā virginē triplici iure. Primo
ex iure diuinali q̄ pceptū eſt Exo. xx. Ho-
nora pr̄em et matrē. qḋ maxime accipitur
de pr̄e ſpūali. i. deo. ⁊ mr̄e ſpūali. ſ. btā vir-
gine. Unde Aug. Amand⁹ eſt generator:
id ē pater carnal: ſꝫ pponēd⁹ eſt creator. i.
de⁹. Ita ſilr̄ honorāda eſt mr̄ carnal' ⁊ ſalu
tanda: ſed multo magꝭ mr̄ ſpūalis Maria
Scḋo ex iure canonico: q: vt dr̄. xij. q. ij.
c. viij. Ingratitudo autoritate canonū ⁊ le
gū culpat̄. Item. xxij. q. vij. de forma. circa
finē. Pro ingratitudine demeret hō pri-
uari acceptis beneficijs ⁊ indignus habe
ri accipiēdis Ut ergo bñficia btē virginis
quibus cōtinue fouemur nō amittamus:
⁊ indignos nos habēdos ne reddam⁹: te-
nemur grati eſſe quod facim⁹ eā ſalutan-
do. Tertio ex iure phico. q: vt habetur
viij. Ethi. p Ariſt. Maxime tenemur dijs
magiſtris ⁊ pentibus q̄bus equalens red-
dere non poſſumus. Sicut igit̄ tenemur
deo ſic mr̄i dei. p quā deū ꝓpitiū habemus
Itē ſi tenemur mgr̄is tp̄alib⁹: multo ma
gis mr̄i dei q̄ eſt mgr̄a fidei nr̄e. Deniqꝫ ſi
tenemur pentib⁹: marie ꝟgini bñdicte q̄ ē
parēs nr̄a. p quā renati ſum⁹ ad celeſtē vi-
tā. Uñ ip̄a dr̄ mat̄ nr̄a ſpūal' ſm̄ Bern. ſic
dicēte. O felix maria: tu mat̄ dei: tu mater
rei. tu mat̄ iudicꝭ. tu mat̄ exulis. cū ſis mat̄
vtriuſqꝫ ſuſtiere diſcordiā int̄ tuos filios.
id eſt chr̄m ⁊ nos nequis ⁊c̄.

Caplm̄. iij.

t Ertio inducimur ad ſalutandum
btām virginē ratione exēpli: q̄niaꝫ
plurima ⁊ ſolēniſſima exempla no-
bis p̄bent̄ vt eam ſalutare debeam⁹. Pri-
mo q̄dem exemplū ſalutādi p̄bet angelus
q̄ eam ſalutauit in oratorio. Scḋo exem-
plū p̄buit heliſabet q̄ eam ſalutauit: vnde
⁊ verba ei⁹. ſ. Bñdictus fruct⁹ ventrꝭ tui
huic ſalutatiōi ab eccleſia adijciunt̄. Ter
tio exemplū prebuit Joannes baptiſta in
vtero adhuc matrꝭ ſue exiſtēs q̄n exultan
do eam ſalutauit. ⁊ ei⁹ filiū. i. dominū Je-
ſum exultatōis motu adorādū declarauit
Unde Luce. ij. Ecce enim vt facta eſt vox
ſalutatiōis tue in auribus meis exultauit
infans in vtero ⁊c̄. Quarto exemplū p-
buit chriſt⁹ q̄ eā ſalutauit cū poſt mortem
reſurgēs ei apparuit di. Salue ſctā parēs
⁊c̄. vt dicūt deuoti doctores. Itē cū eā ſa-
lutauit in celū aſſumēdo et occurrendo. iij.
Reg. ij. Surrexit rex in occurſum matris
⁊ adorauit eā. Preterea exemplū p̄bent
omnes ſancti ⁊ electi dei q̄ ſalutauerūt be-
atā virginē dū eēnt in h̄ mūdo. et ſalutant
nūc in celo. iuxta illud Apoca. iiij. Adora-
uerūt deū: mittētes coronas ſuas añ ſedē
dei ⁊ agni. i. corā beata virgine q̄ eſt ſedes
dei. O igit̄ homo ſtude ſalutare bñdictaꝫ
ꝟginem.

Caplm̄. iiij.

q Uarto inducimur ad ſalutandum
freq̄nter beatam virginē rōne emo
limenti ⁊ vtilitatis. Nam ex iſta ſa
lutatiōe adq̄runt hoies fructū. Et q̄dem
Primo generaliter omnes ſalutātes bea-
tā virginē adq̄runt fructū reſalutationis.
Cuꝫ em̄ ip̄a ſit ꝟgo hūilima nō dedignat̄
reſalutare ſe ſalutātes. Uñ Ecc̄i. xv. Ob-
uiabit illi q̄ſi mat̄ honorificata. obuiabit i
quā auxilijs opoꝛtunis ſi nos obuiaueri-
mus ei ſanctis deſiderijs ⁊ deuotis ſaluta
tionib⁹. Quib⁹ aūt bonis ip̄a reſalutat ſu-
os ſalutātes ibidem deſcribit̄ cum ſubdit̄.
Cibabit illū pane vite ⁊ intellect⁹ ⁊c̄. Ec-
ce p̄mū bonū qḋ p̄ſtabit btā ꝟgo ſe ſalutā
tibus. ſequit̄. Et firmabit̄ in illo ⁊ non fle-
ctet̄. Ecce ſecundū bonū. ſ. donum pſeuerā
tie ⁊ fortitudinis. ſequit̄. Et exaltabit illū
apud proximos ſuos. ſ. exaltatione celeſtꝭ
glorie. Ecce tertium bonū. Et ſubiungit̄.
Et noie eterno hereditabit illū dominus
deus noſter. Ecce quartū bonū. Secū-
do iuſti ⁊ ſancti hoies ex eius ſalutatōe ad
quirunt gratie repletionē ſpiritualēqꝫ ex-
ultatione: ⁊ ſanctitatis augmentationem.
Qḋ figuratū ē in myſterio Lu. j. vbi vicꝫ
legit̄ q cū Maria ſalutaſſet heliſabet. illa
qꝫ reſalutādo eam ſuſcepiſſet: repleta ē ſta
tim heliſabet ſpūſancto. ⁊ exultauit infās
in vtero eius: ⁊ ſctificatus eſt Joannes ⁊c̄.
Tertio quoqꝫ pctōres ex hac ſalutatōe
adq̄runt peccatoꝝ purgationē ⁊ gratiā ac
miſcḋiam. q̄m cū ip̄a ſit mat̄ gratie ⁊ miſe
ricordie: nō dubiū quin ip̄am deuote ſalu
tantib⁹ donet gratiā ⁊ miſericordiam. Si
eñ ioculator ad menſā diuitis cantauerit

nunquid ei cibus negabit: quanto magis
q̄ carmē hoc angelicū ꝛ bn̄dicte virgini ſū
me iocundum ꝛ acceptū ſalutatōe deuota
cecinerit exenia ei a beata virgie gratiaꝝ ꝛ
donoꝝ largient. Deniqꝫ ſi diligent ſingu-
la ꝟba hui⁹ ſalutationis pōderam⁹ compe
rim⁹ ꝙ ꝓ oia ei⁹ ꝟba aliq̄d mali effect⁹ qȯ
in homine facit peccatū: repelli inſinuat: ꝛ
aliq̄d ꝓ ꝯtrariū boni ꝛ vtilitatis induci vł
adquiri ꝛc̄. Nam primo per peccatū aīa
maculatur ꝛ ve eterne damnationis incur
ritur. qꝛ vt dicitur. iiij. ſenten. diſt. xlij. ca. v.
Peccatum mortale eſt qȯ obligat ad mor
tem eternā. huic contrariat Aue. i. ſine ve.
Accedat ḡ peccator ad be. virginē ꝛ dicat
aue ſi vult ei⁹ p̄cibꝫ liberari a dānatōis ve

Scd̄o ꝓ peccatū cor obcecat et obtene-
brat. Sap. ij. Excecauit eos malicia eorū.
Cui ꝯnatur hoc qȯ addit Maria id ē il-
luminatrix: ſi vis ergo illuminari o pecca-
tor dic Aue maria. Tertio ꝓ peccatum
incurrit dei inimicicia. Vn̄ Aug. Scio de-
um inimicū eſſe omni crimino ſo Contra h̄
eſt qȯ dicit Gratia plena. Si vis ḡ gratiā
ſaluta ꝟginem benedictam gratia plenā vt
merearis de ei⁹ plenitudine accipere ꝛc̄.

Quarto per pct̄m homo a deo elonga-
tur. qꝛ longe a peccatoribꝫ ſalus: teſte Ps̄
Contra hoc eſt qȯ addit Dn̄s tecuꝫ. Qui
vult ergo appropinq̄re deo accedat ad ſa-
lutandū btām ꝟginē dei matrē. Quito
ꝓ pct̄m maledictio incurrit. Ps̄. Maledi-
cti q̄ declināt a mādatis tuis. Cōtra h̄ eſt
qȯ dr̄ Benedicta tu in mulieribꝫ. Si vis
euacuari a maledictiōe accede ad ꝟginē q̄
ſuꝑ oēs bn̄dicta viris ꝛ mulieribꝫ benedi-
ctionē ꝓmauit: vt dicit Aug⁹. Sexto
ꝓ peccatū homo a fructu meriti incarnati
onis paſſioniſqꝫ chr̄i expoliat ꝛ a diuia viſi
one ſeparat. Eſa xxvj. Tollat impi⁹ ne vi
deat gl̄iam dei. Contra hoc ſubdit. Et be
nedictus fructus ventris tui ieſus. O igit
quecunqꝫ anima ſiue fidelis ꝛ deuota ſiue
peccatrix: accede ad virginem ſalutandaꝫ
ꝑ Aue maria. ſciens quia reſalutaris ab ea
toties q̄ties eā ſalutas imo ꝛ oſculariſ. Au
di Bern̄. dicētēꝫ. Eſt tibi o virgo Maria
quaſi oſculum audire ſalutationem ange-
licam: quia totiens o beata oſcularis quo-
tiens per aue ſalutaris Hec ille. vt dicitur
in ſpeculo ꝟginis lib. ſic nomiato. Vis igi
tur o pctōr fructū ſalutis eterne adq̄rere i
mentis chr̄i. Accede ad mariā ſalutandā
Vn̄ ipa clamat ꝑ ſapientē Eccī. xxiiij. In
me inq̄t ois gratia vie ꝛ ꝟitatis. in me ois
ſpes vite et ꝟtutis. Tranſite ad me oēs q̄
ꝯcupiſcitis me: ꝛ a generationibꝫ meis ad
implemini. O verbū dulce. o verbum ſpei
ꝯfortatiuū. trāſite inq̄t ad me oēs. Nulluꝫ
excipit: ſed omnes iuſtos ꝛ peccatores: vi-
ros ꝛ mulieres: ꝑuulos ꝛ magnos dulcit
beata ꝟgo inuitat ad ſe honorānduꝫ. ad ſe
ſalutandum ꝛ ei⁹ patrocinia implorandū.
Tranſite inq̄t de huius mundi ꝑcelloſa ꝛ
fallaci ſpe ac confidentia. Tranſite: iſta ca
duca ꝛ vana pretergrediendo ꝛ ꝯtemnen-
do. Sed quo: ad me vtiqꝫ dei veri matrē:
reginā miſericordie honorificandā ꝛ inuo
candā in q̄ eſt ois grā: ois ſpes ſaluteſ. Se-
cure vos meis ſuffragijs et meis auxilijs
cōmittite. Oēs q̄ ꝯcupiſcitis ſincera deuo
tiōe me: h̄ eſt meū fructū ſaluificū. Me i-
quā ois boni matrē ꝛ adimplemini ꝛc̄.

Miraculum

Vt autē magis ꝯfirmemus ꝙ ſalutare
benedictam ꝟginem angelica ſalutatione
ſit perutile ꝛ fructuoſiſſimū homini: libe-
at narrari miraculū quoddā qȯ refert An
ſelmus in tractaculo miraculoꝝ. Quidam
clericus in Carnotenſi ciuitate degebat: q̄
licet eſſꝫ leuis moribꝫ ꝛ curis ſeculi dedit⁹
carnalibꝫ deſiderijs etiā vltra modū ſubie
ctus: tn̄ ſanctam dei genitricē nimis i me-
moria deuota habebat ꝛ eā ſepiſſime an-
gelica ſalutatione ſalutabat. Qui dum ab
inimicis ꝑemptus eſſet clerici dicte ciuita
tis ſciētes eū vitā irreligioſam duxiſſe ex-
tra atriū cimiterij eūdem ſepelierūt. Vbi
dum per dies triginta tacuiſſet: beata ma
ria illius miſerta apparuit cuidam clerico
dicēs ei. Cur ita iniuſte egiſtis ꝯ cancella-
rium meū vt poneretis eum extra cimiteri
rium vr̄m: Cui interrogāti quiſnā eſſet ei⁹
cancellarius. Illa ait. Qui inq̄t ante. xxx.
dies a vobis eſt tumulat⁹ extra atriū. Nā
mihi deuotiſſime ſuiebat ꝛ corā meo alta
ri ſepiſſime me ſalutabat. Citius ḡ ꝑgite ꝛ
eum de loco indecenti auferentes in atri
ponite Et cum hec dixiſſet vehement ad⁹
ducti clerici: vultū defuncti diſcoopientes

floꝛem pulcerrimū in oꝛe eius inuenerunt
⁊ linguam eius integrā ⁊ ſanam. Et q̄ſi ad
laudandū nomen dn̄i paratam: ⁊ q̄ſi in ea
Aue maria floride deſcriptā Intellexerūt
cuncti q̄ aderant ꝓpterea hoc ei accidiſſe q̄ꝛ
dei genitricē ex ſuo oꝛe freq̄nt̄ ſalutauerat
cui⁹ ⁊ p̄cib⁹ ac meritis in hoꝛa moꝛt̄ʒ ſpiri-
tum bonum contritionis ⁊ ſalut̄ʒ ꝓmerue
rat. Qḋ certe miraculū grāde nō ſolum ꝓ
illo ſed etiā ꝓ nobis feciſſe credim⁹ beatā
ꝟginē: q̄tin⁹ ⁊ accēdamur i dei amoꝛe ⁊ ipi
us beatę ꝟginis deuotione inducti ad ſa-
lutandum ⁊c̄.

Articulus ſecundus qualiter beata virgo a nobis ē ſalutatio-ne angelica honoꝛāda. Cap. I.

S Ecundum myſteriū d̄ꝛ q̄lificationis Scire q̄ppe ꝓutile ē q̄lit̄ btā virgo debeat a nobis ſalutari. Propter qḋ aduertendū: ꝙ q̄-
cunq̄ʒ vult digne bn̄dictā virginē mariam
ſalutare debet has infraſcriptas quattuoꝛ
condiciones vel modos obſeruare vt ma-
gis poſſit beatę virgini eius ſalutatio cō-
placere.

Prima puritatis.
Sc̄da fidelitatis.
Tertia hūilitatis.
Quarta deuote ſedulitat̄ʒ.

Prima inq̄ʒ condicio ſeruanda in ſalutati
one beate virginis dicitur conditio purita
tis. Quia maculata peccat̄ʒ ſeruitia vel ob
ſequia nō ſunt deo ⁊ beate virgini accepta
Juxta illud Eſa. cap̄. j. Cum extenderitis
manus veſtras auertā oculos meos a vo-
bis. ⁊ cum multiplicaueritiſ oꝛationem nō
exaudiam: manus enim veſtrę ſanguine id
eſt peccato plene ſūt: ſubditur Lauamini
mundi eſtote. Auferte malū cogitationuʒ
veſtrarum ab oculis meis. Quieſcite age
re peruerſe diſcite benefacere ⁊c̄. Hec ibi.
Qui ergo vult gratam ſalutationem bn̄di
cte virgini exhibere: debet purificari a pec
cato per ꝯtritionē: confeſſionē ⁊ ſatiſfactio
nem. Huic ⁊ ratio concoꝛdat: quia cum
omne animal diligat ſibi ſimile. Eccli. xiij
ex quo ipſa eſt virgo puriſſima non placēt
ei niſi pura obſequia. Vn̄ Abacuk. j. cap̄.
Mundi ſunt oculi tui ⁊ reſpicere ad iniq̄-
tatem non potes. Deniq̄ʒ huic concoꝛdat
etiam in exemplo myſterium ſalutationis
angelice. Nam benedictam virginem pu-
ritate plenam non niſi angelus qui eſt ſpe
culū puriſſimū ſm̄ Diony. digne ſalutauit
Debet ḡ eſſe hō tanq̄ʒ alter angel⁹ ꝑ puri
tatē q̄ digne ⁊ gratifice vult bn̄dictā virgi
nem ſalutare.

Miraculum

Ad hoc refertur miraculū ꝙ q̄dam vite
turpiſſime non deſinebat domina frequen
ter ſalutare et laudare. Accidit quadā die
ꝙ longum iter agens ꝑ vaſtam ſolitudinē
nimis fameſceret. Cui ad beatam virginē
cum lachꝛymis clamanti vt ei ſubueniret:
apparuit ei Maria cum ſpecioſis ſcioba-
lis: cibum afferens delicatum Sed in ſcu
tellis imundis ⁊ ſtercoꝛe fedatis. aitq̄ʒ ad
eum: comede. Qui reſpondit. Cibus q̄dē
bonus eſt ſed eum non poſſum comedere
ꝓpter ſcutelle fetoꝛem ⁊ ei⁹ immūdicie hoꝛ-
roꝛē. Tūc ait ei beata virgo. Tu mihi lau
des quas dicis ⁊ ſalutationes pulcre ſūt ⁊
bone: ſed q̄ꝛ coꝛ tuū turpe ⁊ ſtercoꝛib⁹ pec-
catoꝝ fedatum eſt: nō poſſum in his dele-
ctari: ⁊ hoc dicto euanuit. Ille compunct⁹
cepit amariſſime flere: ⁊ ſic ex eo ſe emēda
uit. Propterea Anſ. dicit. Aū dei genitri-
cem Mariā heu pudoꝛ iniq̄tatis: in p̄ſen-
tia nitentis ſanctitatis. Heu ꝯfuſio immū-
de ꝯſcientie i conſpectu fulgentis mundi-
cie ⁊c̄. Capl̄m. ij.

S Ecunda condicio obſeruāda in ſa lutatione benedictę virginis dicit̄ fidelitatis: vt ſcʒ eam ſalutemus fi
deliter: quod facimus ſi eam non ſolo oꝛe.
ſed ⁊ coꝛde ⁊ opere ſalutamus. Alſ dicere
nobis poterat beata virgo illḋ Eſaie. xxix.
Populus hic labijs me honoꝛat: coꝛ autē
coꝛum longe eſt a me. In huius myſte-
rium angelus Gabꝛiel eam ſalutauit. Ga
bꝛiel quippe interpꝛetatur foꝛtitudo domi
ni vel foꝛtis: per quod docemur ꝙ debea-
mus beatam virginem non deſidioſe vl̄ te-
pide ſolis motibus labioꝛum ſalutare: ſed
foꝛtiter coꝛ noſtrū ⁊ attentionē ac affectuʒ
in eius deuotionem mācipare: vt fideliter

motus cordis correſpōdeat lingue ⁊ con-
cordet in ei⁹ ſalutatione. Ad hoc referri
poteſt et miraculū qḋ refert Vincenti⁹ in
ſpeculo hiſto li. viij. ca. cxviij. ꝙ in ciuitate
Tholetana fuit q̄dam ſubdiacon⁹ q̄ ſpeci
aliter deuotionē habebat ad ſanctā mari-
am. ⁊ ei famulabaẗ ſedule. Cū autē q̄dam
die aſſiſteret archipſuli ſolēnia celebranti.
venit hora vt legereẗ euangeliū. Et ecce
ipe aſſiſtens diacono legenti raptus eſt in
ſpū. viditq̄ ſup̄ feneſtrā ſedentē demonē
in ſpecie ſimie horrida ⁊ deformi. et in col-
lo eius cornu ſcriptoris. chartā in ſiniſtra.
calam⁹ i dextera. Oculiſq̄ directis q̄ſi curi-
oſus ſpectator ſubide ſciſcitabat. Erantq̄
ibi due mulieraule q̄ ibidē inania ꝯfabulan-
tes vt moris eſt taliū interim indeuote et
labiorum motibꝰ corde et oculo vagantibus
Aue maria ⁊ Pater noſter dictabāt: et ite-
rum atq̄ iterū ad inuicē confabulabantur
Cūq̄ ꝓpẗ multiloquiū ⁊ dictionū ac ſylla-
barum in orōnibꝰ ſuis reciſarum ac negligenter
omiſſarū mltitudinē defectuūq̄ cōmiſſo-
rū nunc medietatem Pater nr̄ in Aue ma-
ria ſaliendo vel ecōuerſo ꝑ inattentionē vt
talibꝰ ſolet accidere: iā totū ꝑgamenū ſcri-
ptum eſſet int⁹ ⁊ foris. ⁊ pl⁹ volēti ſcribe-
re nō eſſet loc⁹ in ꝑgameno: dentibꝰ et vn-
guibꝰ cepit detrahere pellem vt dilataret
q̄ plus ſcribere poſſet: gaudens de earum in-
deuotione ⁊ defectuum multitudie Lapſa
e dētibꝰ pelle caput colliſit ad parietē ⁊ ce-
cidit tāto fragore vt extimaret ſubdiaco-
nus eccliam corruiſſe. Riſit ḡ ſubdiacon⁹
vidēs demōis caſū: ⁊ leuās man⁹ plauſu
min⁹ diſcreto cadentē ꝓſecut⁹ ē: q̄ ſol⁹ cer-
nebat viſionē. Sup̄inde aſtantibꝰ vniūſis
nō paruum intulit ſcandalū. Irat⁹ igiẗ archi-
eṗs ſuſpēdit eū a bn̄ficio ⁊ officio. Ille er-
go intrās eccliam q̄ndā corā imagine btē
ꝟginis cepit lachrymabiliẗ orare. ⁊ ecce vi-
dit ꝙ btā ꝟgo in maieſtate ⁊ decore ei aſti-
tit: ⁊ melliflūis ꝟbis eū ꝯſolatus eſt. O q̄
iocundū ei erat videre gl̄oſam faciē bn̄di-
cte ꝟginis. O q̄ dulce erat audire ei⁹ ꝟba
ſuauiſſima O vere btā talis aīa q̄ a ſup̄be-
nedicta ꝟgine meruit dulciẗ ꝯſolari. Lon-
go igiẗ ⁊ dulci colloquio ꝑhabito: tādē de-
dit ei btā ꝟgo ipam ꝯſcriptionē diaboli ꝑ
manus angelorum delatā: vt ipſe ꝓ teſtimo-
nio deferret ad archieṗm. et ſic btā ꝟgo in
alta ſe recepit. Ille itaq̄ ad archieṗm ve-
niens ⁊ ambas reuelatiōes ei manifeſtās
in maximā ei⁹ grām eſt recept⁹. ⁊ ſuo bn̄fi-
cio ac officio reſtitut⁹. Aduocanẗ ille mu-
liercule. ⁊ ꝑmo negāt ſuas ꝯfabulatiōes ⁊
defect⁹ cōmiſſos: ſʒ oſtēſo chirographo de-
monis ꝯuicte ꝯfeſſionē faciunt: ⁊ laudem
beatę ꝟgini dicūt. ꝓmittūtq̄ ꝓampli⁹ de-
uoti⁹ i orōne ⁊ ſalutatione bn̄dicte ꝟginis
ſe habere. Unde patʒ q̄ſpie btā ꝟgo ſuis de-
uotis ſubuenit. necnō ⁊ īdeuotos corripit
⁊ ad feruorē reducit Diſplicʒ q̄ppe ſibi te-
piditas. Apoc. iij. Quia tepid⁹ es incipiam
te euomere.

Caplm. iij.

Tertia ꝯditio q̄ obſuari dʒ in ſeruit-
tio ⁊ ſalutatione btē ꝟginis ē: hu-
militatis. vt ſcʒ eā ſalutem⁹ humi-
liter. Decet q̄ppe vt eam ſalutando hūliẗ
flectamus caput ⁊ genua. Nā ſi ad hanc ſa-
lutationē dei filius ſe in tantum humilia-
uit vt deſcenderet de celis vſq̄ ad terrā. ſ.
de ſolio diuinitatis in vterū virginis non
horruit venire: quid mirū ſi nos miſeri ad
hanc ſalutationē caput et genua flectim⁹.
Hoc faciendū in exemplo docuit Gabriel
archangel⁹ q̄n ⁊ ipe bn̄dictam ꝟginem ſa-
lutando genua flexit. ſicut ſup̄ dictum ē in
hoc libro ꝑte. iij. c. v. arti. iij. Vult itaq̄ be-
ata virgo humili reuerentia a nobis ſalu-
tari ꝓpter noſtrā vtilitatē: ſciens q̄ȝ oratio
humiliantis ſe nubes penetrabit: ⁊ donec
ꝓpinquet nō ꝯſolabiẗ. ⁊ nō diſcedet donec
aſpiciat altiſ. hec Eccī. xxxv. Et iterum eiuſdē
xxxij. Pro reuerētia accedet tibi bona gra-
tia. ꝓ reuerentia inquā quā facis btē vir-
gini in eius ſalutatiōe cum genuflexiōe ac-
cedet tibi bona grā a dn̄o. Debem⁹ igitur
cū ſumma ⁊ hūili reuerentia ſalutare bn̄di-
ctam virginē Ad h̄ ꝑtinet miraculū nar-
ratione dignū. In ꝓuincia q̄ppe Hunga-
rie nr̄is tpibꝰ ſicut ipe accepi a q̄dā venera-
bili ⁊ ſene patre fidedigniſſimo. Quidam
frater ordinis minorum duxerat in conſuetu-
dinem vt q̄ncunq̄ ſignū fieret ſero ⁊ mane
ad Aue maria: ſicut moris eſt in illa ꝓuin-
cia flexis genibꝰ ſalutaret btām virginem
ter dicendo Aue maria cum tribꝰ genufle-
xionib⁹. Cūq̄ q̄dam die ſignareẗ i aurora
ad Aue maria: ipe torpore q̄dā et ignauia

ductus noluit aſſurgere ad ſalutandū bea
tā ỽginē cū genuflexionibꝫ. Ecce igiꝛ mira
culum grande: vidit ſtatim in viſione mira
bili turrim eccl'ie ſe īclinare adeo vt crux i
ſūmitate turris exiſtēs terrā cōtingeret ſe
inclinādo. ⁊ hoc tribꝫ vicibꝫ ad trina ſigna-
tionē. q̄ſi ꝑ h̄ ſit dictū. Ecce miſer: creatu-
ra inſenſibilis ſua q̄ſi genua flectit cū ſe in
clinat ad terrā ꝓ ſigno Aue maria. tu autē
cum ſis rōnalis non vis genua flectere ad
Aue maria. Sicq̄ꝫ ille cōpūctꝰ ⁊ mirā dei
manū circa ſe ſentiēs ſꝑ q̄ad vixit cū reue-
rētia ter genuflectēdo ad ſignationē bn̄di
ctam ỽginē cū Aue maria ſalutauit. ꝓpter
qđ ſpēalem grām a dn̄o et bn̄dicta ỽgine
ꝓmeruit. Caplm̄. iiij

Quarta ꝯdicio obſuanda in ſaluta
tione bte virginis ē: deuote ſedu
litatis. Debemꝰ ei ſedule ⁊ freq̄n-
tiſſime ipam cū deuotōe ſalutare: vt ⁊ ipa
ſedule ꝓ nobis intercedat apud filiū. iuxta
illud Eſa. xxiij. ca. Bn̄ cane: freq̄nta canti
cum vt memoria tui ſit ⁊c̄. Bn̄ inquam. i.
deuote cane laudes virginis. freq̄nta hoc
canticū ſalutatiōis angelice vt mēoria tui
ſit apud benedictā virgineꝫ. Hoc docet ⁊
Pſal. in ſcipo dicens. Benedicā dominuꝫ
ſcꝫ tā in ſe q̄ꝫ in benedicta ſua mr̄e: cuiꝰ be-
nedictio ⁊ honor ad ſuū filium refertur. et
hoc omni tēpore: ſꝑ laus eius in ore meo.
Omni igiꝛ tēpore freq̄ntare debemꝰ hanc
ſalutationē. vicꝫ Aue maria. in qua ſpecia
liter laudatur: ⁊ benedicta in mulieribꝫ p̄-
dicaꝛ beatiſſima virgo genitrix dei. ⁊ eius
benedictꝰ fructus ventris dn̄s noſter Je-
ſus chriſtus. Miraculum.

Ad hoc q̄dem inducunt nos ⁊ plurime
vtilitates ꝑ multa miracula oſtēſe: inter q̄
vnū hic libeat inuehi: quod refert Uincē-
tius i ſpeculo hiſtoriali. li. viij. c. lxxxiiij. di-
cens. Clericꝰ q̄dam rerū copia ſeculo de-
ditus beate marie amorem ⁊ memoriā ſic
animo indixerat: vt q̄ncūq̄ꝫ ꝑ eccleſiā trāſi
ret cū deuotiōe ⁊ humilitate genuflexo eiꝰ
imaginē angelica ſalutatiōe honoraret. et
rurſum bn̄dicens eā diceret. Btūs venter
q̄ te portauit chr̄e. ⁊ btā vbera q̄ te lacta-
uerūt dn̄m ⁊ ſaluatorē noſtrū. Sꝫ qm̄ deꝰ
teſte aplo flagellat omnē filiū quem dili-
git. iſte clericus moleſtia corꝑis aliquādo
tactus quodammodo deſperatꝰ eſt. Tan-
tūq̄ꝫ dolor inualuit vt linguam ſuā ⁊ labia
dentibus ſuis cōmāducaret. Jdipm̄ đ oi-
bus ſuis membris facturus ſi ꝑmitteretꝛ.
Cunq̄ꝫ ſic iaceret aſpectu horrendus: vi-
dit iuxta lectuli ſui caput ꝑſonam conſiſte
re pulcra facie qui erat angelꝰ eius. hic la-
mentari videbaꝛ ſui egroti erūnas deplo-
rans ⁊ dicēs. Quid o dn̄a mater fons pie-
tatis: heccine eſt gratie ⁊ glorie ſalutatorū
tuorum. heccine eſt lingua in beatificatio-
nem ventris ⁊ vberum tuorum et partus
tui. Domina domina ſi tu dees tuis quis
aderit ſuis? Non ſic domina: ad nihilum
deueniet ſpes hominū ſi in te nō incipiunt
habere refugium. Tunc aſtitit mater do-
mini cum ſumma gloria et maieſtate. Et
ad lectum egri ꝓpius acceſſit: extracta q̄q̄ꝫ
vbera ſuauiſa eſt ꝓtinus imittere i os egri
⁊ ſancti lactis ſui rore infuſo ſubito ſue lin-
gue integritatem ⁊ labijs antiquum deco
rem: ⁊ in toto corpore priſtinā reſtaurauit
ſanitatē. Sanus ille ſurgens gratias ſum
ma cum exultatiōe egit. quanto putas tri
pudio tunc exclamabat. O felix Maria:
vere tu mater es miſericordie. vere qui ti-
bi ſeruiunt nō derelinquunꝛ in ſua neceſſi-
tate. Tandem vt magꝭ beate ỽginis ſerui-
tio ſe totū manciparet religionē intrauit: ⁊
eius ſalutationē tota ſua in vita frequenta
uit ⁊ laudabiliter cōſummauit. Haud du-
bium quin in hora mortis beatā virgineꝫ
quam ſepiſſime ſalutauerat: reſalutatriceꝫ
ꝓmeruerit. ⁊ remuneratricē habuiſſet eiꝰ
felicē animā ſuo filio benedicto recōmen-
datam obtuliſſe. Ecce claret q̄ꝫ pie dei ge-
nitrix ſubuenit. q̄ꝫ dulciter tanq̄ꝫ pia mater
conſolaꝛ frequētantes hanc ſalutationem.
O vere beata omnis fidelis anima q̄ be-
nedicte virgini famulaꝛ deuotione ſedula.
quia ꝑ eaꝫ meretur ſumma bona celeſtia.
O igitur deus meus: o dulciſſime Jeſu:
cur renuat anima mea ſalutare perſepe tu
am genitricē glorioſam Mariā per quaꝫ
acceptura eſt grām ⁊ gloriā. Omnes igiꝛ
chariſſimi eam fideliter pure humiliter et
ſedule ſalutemus. Omnes acclamemꝰ in
laudem virginis illibate Aue maria. Oēs
eam benedicamus vt benedictionem eter
nam obtineamꝰ

Articulus tertius ꝙ ſalutationis āgelice oratio ē digniſſima et cōmendabilis pͤcipue ex q̄ttuor que ſubſcribūtur. Capitulum .I.

Tertiū myſteriū declarādū d: cōmēdatiōis. Sūt q̄ppe q̄ttuor pͤcipua q̄ multū cōmēdabilē reddūt hāc angelicā ſalutationē ꝓpter q̄ allicimur ꝛ nos hāc ſacrā ſalutationē de uoto corde frequētare.

Primo q: hec ſalutatio do ē ſūme accepta

Scđo q: angel ē multū iocūda.

Tertio q: ōmōib ē pͥmū tremebūda.

Quarto q: bn̄dicte ꝟgini ſūme glioſa ꝛ letabūda.

Primo inq̄ȝ iſta ſalutatio deo eſt ſūme accepta. quod claret. Primo q̄dem: q: iſtā ſalutationē ipſa ſctā trinitas vnꝰ ꝛ verꝰ deꝰ edidit ꝛ ꝑ angelum bn̄dicte ꝟgini nunciandū mādauit. vn̄ Alb. ſuper Miſſus eſt d: ꝙ hāc ſalutationē ad btā ꝟginē angelꝰ nō a ſeipo dixit ſed a deo patre filio ꝛ ſpūſctō. Scđo q̄ȝ q: tātū placuit deo iſta ſalutatio vt ad eā dei filiꝰ non dedignaret in vtero ꝟginis deſcēdere: ꝛ ſemetipm exinaniuit formā ſui accipiēs. teſte aplo Phil. ij. Hac q̄ppe ſalutatiōe pmiſſa deꝰ factus ē hō ꝛ ſuiuit vni puelle. i. btē ꝟgini. Lu. ij. Erat ſubditꝰ illis. ſ. parentibus. Seruiuit q̄ȝ vſq: ad paſſionē: mortē hūano generi vt dicere poſſit illud Hiere. iij. Seruire me feci. i pctis vr̄is. Tertio q̄ȝ tātū accepta extitit deo iſta ſalutatio vt nō niſi ꝑ eā liberationē humani generis incohoaret ꝛ ipa interueniēte ſalutatiōe totuȝ mūdū renouare diſponeret. O igiſ ꝙ felicistiſſima o ꝙ laude digna iſta ſalutatio: per quā hō ſaluari debuit. Vn̄ ꝛ ipſa btā ꝟgo maria cogitabat q̄lis eēt iſta ſalutatio Luce. j. Et h̄ poteſt poni ꝓ themate. Si enim ſm̄ Gre. in pſa. paſca. Felix d: culpa q̄ talē ꝛ tantū meruit redemptoreȝ ſcȝ deū: longe felicior ſalutatio angelica q̄ talem ꝛ tantuȝ nobis pbuit ſaluatorem. Quātū deniq: ſit accepta deo ꝛ dn̄o noſtro Jeſu cb̄ro iſta ſalutatio oſtēdi pōt ꝑ q̄ddā miraculuȝ qđ

Miraculum.

Refert beatuſ Anſ. in tractatu miraculorum. ca. xliij. dicēs ꝙ q̄dā mulier multū deuota virgini petebat continue hanc ſibi fieri gr̄am vt oſtenderet ei filiū ſuum. In hac deuotione ꝛ petitione longo tpe pſtitit inſtanter cū lachrymis poſtulādo. Adeſt dies felix q̄ regina miſcdie oranti mulieri in eccłia apparuit: que nulli miſericordie gremium claudit. Et dixit mulieri ꝓpter fidem qđ petiſti fiet tibi. ꝛ ſtatim dn̄s Jeſus in ſpecie paruuli apparens angelico vultu coram muliere petijt vt ſuſciperetur in eius vlnas ſiue gremium dicte mulieris q̄ ipm cum tanta dulcedine dilectionis recepit qđ ligua n̄ poſſȝ referre. Quāta putas tunc deuotiōe mulier gratias referebat cb̄o et btē ꝟgini dicens. Quid retribuam tibi o pie dn̄e: Quid gratiarū referre valeam o glorioſa dei genitrix ꝑ hac dignatione mihi exhibita: Tunc dn̄s Jeſus in gremio mulieris exiſtens dixit. Dic pater noſter: q̄ſi inſinuaret hoc multuȝ ſibi placere: quo finito dixit. Dic angelicā ſalutationē. Cumq: illa diceret. Aue maria: puer in continenti inclinato capite ad beatam virginem que ibi pſens aſtabat dixit. Aue maria ꝛ ſingula verba ſalutatiōis replicabat poſt verba mulieris. Et cū peruniſſet vt diceret. Et benedictus fructus ventris tui ieſus. dixit puer Ego ſum: ꝛ ſic cōſolando predictam mulierem ac dulciter amplexans euanuit mira ſuauitate relicta Et q̄ viſiōe claret ꝙ cb̄o ſūme placeat angelica ſalutatio: quā ad honorē ſue matris nō dedignaſ cū ſalutāte inclinato capite ꝛ ipe dicere vt doceat nos idipm facere.

Capitulum .II.

Secundo ſalutatio angelica cōmendaſ ex eo ꝙ angelis eſt mltū iocunda qđ oñdiſ tripliciter. Primo ratione: quia gaudiū eſt angelis dei ſuper vno peccatore ꝛc. ḡ multo magis ſup pluribus peccatorib penitentiā agentibus. Luc. xv. Sed quia q̄ndocūq: quis deuote dicit Aue maria: gr̄am mereſ ſaltem de ꝯgruo a beata virgine matre gratie que vt dictū eſt omnes ſe ſalutātes reſalutare dignaſ. dona gr̄e largiendo. Et ꝑ hanc gratiā peccator iuſtificari habet. ḡ ſequitur ꝙ q̄ndo

quis deuote dicit aue Maria: oēs ange
los letificet. Hoc etiā claret nō ſolū ex pte
peccatoris hominis ſed etiaȝ ex pte beate
ꝟginis. Nā gaudiū eſt militibꝫ ꝛ ſuis: cuȝ
honorat dn̄a ꝛ regina eorū honore ꝑcipuo
ſic et angelis dei ſuis cum honorat regina
celi ꝛ dn̄a eoꝝ ſcȝ angeloꝝ Maria. Proin-
de Ber. put allegat in lib. vocato Specu
lum virginis dicit Celū ridet: angelꝰ gau-
det: mundus exultat: infernus ꝯtremiſcit
demones fugiūt: cuȝ dico Aue Maria.
Scd̄o oſtendit ſignificatione: qꝛ angelus
Gabriel cū ꝟgine bn̄dictā ſalutauit: gaudi
um eſſe angelis ſignificauit. Primo qui
dem in habitu: qꝛ totꝰ iocundus veſte ꝛ fa
cie rutilās apparuit: vt dꝫ Aug. qd̄ ſignū ē
leticie: ſicut patet ꝛ in angelis apparentibꝫ
circa reſurrectionē dn̄i i albis veſtibꝫ in ſi-
gnū leticie ſicut dicūt doct. Scd̄o in ſa
lutationis verbo: cum dixit. Aue gr̄a plena
dn̄s tecū. bn̄dicta tu ꝛc̄. q̄ oīa ſūt ꝟba gau
dioſa. Tertio in ꝟboꝝ ipoꝝ numero: qꝛ
vt vult in ſuo mariali mgr̄ Jacobꝫ de vo-
ragine. Idcirco angelus in hac ſalutatio-
ne tm̄ nouem dictiones ponere voluit vicȝ
Aue p̄mū: gr̄a ſcd̄m: plena tertiū: dn̄s q̄r-
tū: tecū q̄ntū. benedicta ſextū. tu ſeptimū. i
octauū. mulieribꝫ nonū. ꝛ noluit plures di
ctiones ponere vt ſignificaret repatione ſi
endā nouē angelicoꝝ choroꝝ ꝑ hāc ſaluta
tionē ac filij dei incarnationē. ꝗ ipſis angel
gaudioſa ē hec ſalutatio ob ipoꝝ ruine re
parationē ꝑ eā factā ꝛ deſignatam.

Miraculum

Tertio oñdit ex reuelatione: qꝛ vt refert
Anſ. li. miraculoꝝ. ca. xx. ꝛ in alijs plurībꝰ
miraculis repit ſiſe. Cum ſcȝ q̄dā aīa in
pctō mortali exiſtēs ſic deceſſiſſet: ꝛ demo
nes gauderēt ſup p̄da capta. Angeli q̄ȝ ſā
cti viderēt ꝯtriſtari ſup ꝑiclitatione anie.
Ecce luctū ē ꝙ hō ille i vita freq̄ntꝰ btām
mariā ſalutauerit ꝛ officiū eiꝰ deuote dixe
rit amoꝝ āgeli gaudere ceperūt dicētes Ue
re perire nō poterit q̄ hec fecit: ꝛ ſic factum ē
qꝛ chr̄o iudicāte aīa ad corpꝰ rediȷt ꝛ peni
tentiā egit: ꝛ ſic patȝ qm̄ angelis gaudioſa
eſt ſalutatio btē ꝟginis: imo ꝛ eīus hono-
ris cultꝰ ab hoibꝫ marie impēſus ꝛ exhibi
tus. Ad qd̄ legit precipue in libro q̄ inti
tulat Scala celi. ꝛ etiā in miracul' btē ꝟgi-
nis ꝙ ſctūs Hidelfonſus archieps̄ Tho-
loſanus cū feciſſet librū ꝯtra Helindū he
reticū: ad honorē btē ꝟginis atq̄ nouē le-
ctiones in q̄lbet ſabbato dicendas ꝑ offi-
cio cōpoſuiſſet. Dū in q̄daȝ ſabbato audi-
uiſſet in eccl'ia ſonare mirabilē armoniam
credidit ꝙ canonici matutinas ip̄o abſēte
dicerēt. Surgēs ꝗ ſubito cū ſuis ꝛ ꝑuenie-
tes ad eccliam viderūt mirabilē claritateȝ
ꝛ choros angeloꝝ ip̄m officiū beate virgi-
nis editū ab Hidelfonſo cantātes ac beatā
virginem ſedentem i cathedra archiep̄ali
quā oēs cū iubilo angeli laudabant. Et fi-
nitis matutinis maria Hildelf. vocauit ꝛ
regr̄tiabat eidē de officio edito ꝛ libro ac ca
ſulā ei d̄ celo allatā dedit i q̄ celebraret ad
honorem ipſius ꝟginis ꝛc̄.

Caplm̄. iij.

Tertio angelica ſalutatio cōmēda-
bilis redditur ex eo ꝙ ip̄a eſt demo-
nibꝫ multū ꝛ maxime tremebunda
cum ſciat ſibi eſſe ad confuſionē: eo ꝙ ꝑ il-
lam amiſit captiuos id eſt ꝑ ꝟgineȝ mariā
que contriuit caput ſerpentꝭ. Et qꝛ demō
eſt ſuperbus confundit valde ꝙ ꝑ mulierē
eſt victꝰ Judith. xiiij. Una mulier hebrea
fecit ꝯfuſionē in domo Nabuchodonoſor
quod interpretat ſedens in anguſtia: ꝛ ideo
merito ꝑ ip̄am diabolꝰ ſignificat qui eſt in
continua penali triſticia: cui quidem confu
ſio infertur cum beata virgo q̄ eū contriuit
ſalutat. Itē ſicut canis terret a tonitru:
ſic demō cū audit dici Aue maria: ſciēs ꝙ
ꝑ h̄ hō liberat ab eiꝰ manu intercedēte dei
mr̄e ꝑ homine ip̄o: ꝛ iō de btā virgine ſcri
bit Cañ. vj. ꝙ ſit terribilis vt caſtroꝝ acies
ordinata. Uñ Bern̄. Nō tantū timet ho-
ſtes q̄libet caſtroꝝ aciē ſicut demōes ma
riā dei matrē: vñ nō audēt inuadere ꝛ lede
re hoiem ſalutantē btām ꝟginē.

Miraculum.

Qd̄ luculent oñdit in exēplo qd̄ refert
Anſ. vbi ſup̄. c. xv. di. ꝙ diabolꝰ q̄ ſemper
nocere homī cupit. acceſſit ad q̄ndaȝ nobi
lem in figura hois ꝛ cepit ei ſeruire ꝛ intā
tum nobili placuit ꝙ eū oibꝫ negocijs tra-
ctādis ꝛ expediēdis ꝓpoſuit: ip̄e ꝟo diabo
lus die noctuq̄ ꝑſuadebat ip̄i nobili facere
re mala: intantū ꝙ ꝑ ſe ꝛ alios dep̄dando
vulnerādo: ꝛ occidēdo fere innumerabilia

facinora cõmittebat: accidit ꝙ q̃dam vice
ipſe nobilis appꝛehendiſſet q̃ndam ſctm̃ p-
ſbyterũ ⁊ q̃ eũ comitabanť. Quo capto ad
ſuũ caſtrũ eũ duxit: hic allocutꝰ eſt nobilẽ
et ſuos famulos: ꝙ ex pte dei haberet ali-
qđ verbũ ꝓponere: ita tñ ꝙ oẽs de familia
nobilis adeſſent audituri. Dũ hoc ĩpetraſ-
ſet oẽs aduenerũt pꝛeter ipm̃ demonẽ: q̃ vo
catus finxit ſe infirmũ ⁊ ꝙ ꝫ venire in pꝛe
ſentiã nõ valeret. Clericꝰ diuina reuelatõ
ne et pꝛudẽtia ſciens diaboli verſutias et
fraudes dixit ſe nil dictuꝝ niſi ille ꝓmus ad-
ueniret. Rogauit ꝫ ipm̃ nobilẽ vt ſi infir-
mus eſt adducať in lecto: qđ ⁊ factũ ẽ deo
diſponẽte. Tũc ſctũs ille iuſſit ipi demõi
ꝙ corã oĩbus ediceret q̃s eſſet ⁊ q̃re adue
niſſet ipi nobili in ſpecie hũana ſeruiturꝰ
Ille eiulans ⁊ ſuſpiria dans rñdit ꝙ eſſet
demon: ⁊ ꝙ ideo venerat ⁊ cũ nobili ſtete-
rat q̃ttuoꝛdecim annoꝝ ſpacio vt ipm̃ pcĩ
pitaret ⁊ occideret in peccatis ꝓfundatũ
anteq̃ ab eo ſecederet: ſed q2 ipſe nobilis
q̃libet ſero dũ ad lectũ iret et q̃libet mane
dũ ſurgeret ſeptẽ vicibꝫ genibꝫ flexis be-
atam virginẽ cũ Aue maria ſalutabat: et
ꝓpter hoc ſolũ bonũ a btã virgine defende
batur q̃libet nocte et die q̃ ſalutabat eam
adeo ꝙ demon nocere ei nõ audebat nec pi
ualebat. Addidit q̃z ꝙ ſi vnica tm̃ nocte l
die ꝑtermiſiſſz ilico eũ occidiſſet. His di
ctis demon diſparuit cõfuſus: et ille ſctũs
vir oẽs illos de familia exhoꝛtãdo cõuer
tit ⁊ ad deuote ſeruiendũ btẽ virgini inui
tauit. In q̃ ⁊ ipſe nobilis cõuerſus ⁊ debi-
tã pniam agens vſq3 ad finẽ vite laudabi
liter ꝑmanſit. Itẽ idẽ Anſ. ibidẽ ca. xxvj.
refert ꝙ quidã ſceleſtꝰ cũ ſepe beatã vir-
ginẽ ſalutaſſet ⁊ ſubita moꝛte ꝑuentus de-
mones rape voluerũt aiaz eiꝰ. Cũq3 vnꝰ
angelꝰ diceret ꝙ lz pctõꝛ fuerit tñ ꝓ deuo-
tione ſolitꝰ fuerat dicere Aue maria ſepiꝰ
Statiz hoc audito demones relicta aĩa
fugerũt: et ad merita btẽ virginis aĩa ad
coꝛpus redijt miraculoſe ꝓ agenda pnia.
Idcirco btũs Ber. dt: Infernꝰ cõtremi-
ſcit: demones fugiũt cũ dico Aue maria.
Patet igiť ꝓpoſitum. Cap. iiij.

Q Uarto angelica ſalutatio eſt com-
mẽdabilis ex eo ꝙ btẽ virgini ẽ ſũ
me glioſa ⁊ letabũda: q2 hec ſalu-
tatio fuit ei ad maximũ gaudiũ et ſũmaz
gliam ac exaltationẽ. Multũ em̃ gauderz
aliq̃ qñ rex ꝑ fidelẽ nunciũ ſalutaret eã nũ
ciando ꝙ eã intantũ dilexiſſet vt in ſpõſaz
eã vellet ſibi aſſumere: ita ⁊ btã virgo cũ
ſalutata eſt a deo ſummo rege ⁊ in ſpõſaz
ac filij ſui matrẽ eſt aſſumpta. Vñ cũ iam
ab angelo ſalutata foꝛet ⁊ ad ſctãm Heli
ſabet ꝑueniſſet ait: Exultauit ſpũs meꝰ in
deo ſalutari meo Lu. j. c. Nimiꝝ ſi dilig̃e
ter ſingla huiꝰ ſalutatõis angelice ṽba pẽ
ſamus: cõperimꝰ ꝙ pcipue duodecim gau
dia in ea cõtenta vel ſignificata beate ṽgi
ni offeruntur ad numeꝝ ſtellaꝝ duodeciz in
coꝛona beate ṽginis: quibꝫ quidẽ duodecĩ
gaudijs eã letificamꝰ cũ deuote eã ſaluta
mus. Primũ quidẽ gaudiũ ſũme purita
tis ⁊ imunitatis offerimꝰ btẽ virgini cũ di
cimꝰ deuote Aue. i. ſine ve. Cũ igiť deuo-
te dicimꝰ btẽ virgini Aue: leticiã eiꝰ de ſũ
ma puritate quã habuit ⁊ hz ꝓnũciamus
et ad memoꝛiaz reducimꝰ: acſi dicamus:
Gaude o feliciſſima virgo: q2 tu es ſine oĩ
ve nature: culpe ⁊ pene: ſicut de hoc latius
pz ſ. in h li. p. iij. c. v. Scdm̃ gaudiũ faci
mus vel cumulamꝰ: vicz magne dignitatꝭ
cũ dicimꝰ Maria: in q̃ noie magna digni-
tas btẽ ṽginis denotať cũ maria q̃ſi marꝭ
ſtella noiatur. Btõ em̃ Bern. ſup Miſſꝰ
eſt. teſtãte: magna dignitas beate ṽginis
in hoc nomie deſignať cũ luci ſtelle marꝭ
cõꝑatur: q2 ſtella eſt digniſſime nature et
incoꝛruptibiľ. Vñ ſicut ſine ſui coꝛruptio
ne ſidus emittit radiũ: ſic ſine ſui leſione ⁊
coꝛruptiõe virgo parturijt filiũ. Cũ ꝫ dici
mus Aue maria: gaudiũ de tãta dignita-
te beate virgini offerimꝰ: acſi diceremꝰ O
beata virgo Maria gaude q2 tu tã digniſ
ſima virgo es vt digne nomieris maria q̃
ſi maris ſtella ſine omĩ coꝛruptiõe puerpa
Tertiũ gaudiũ ſũme gratioſitatꝭ offeri
mus btẽ ṽgini cũ dicimꝰ Gra: acſi dicere-
mus: Gaude btã ṽgo q2 tu deo ſũme gra
tioſa ⁊ dilecta es: adeo ꝙ ꝑ te ipſe deꝰ red-
deret hoĩ gr̃am quaz ꝑdidit: angelo teſte
Lu. j. Inueniſti gr̃am apđ deũ. Quartũ
gaudiũ plenitudinis offerimꝰ cũ dicimꝰ:
Plena: acſi diceremꝰ: Gaude q2 nõ ſolum
gr̃az ꝑditã inueniſti veꝝ inſuꝑ omĩ gratia
quã deꝰ q̃buſcũq3 ſctis ꝓſtitit tu ſola vni-

uerſaliter et excellēti⁹ plena es ꝛ poſſediſti
Vñ Hiero. Vere gr̄a plena: q: ceterꝭ ꝑ
partes daẜ gr̄a: marie autē ſe totā infudit
gr̄e plenitudo. Quintū gaudiuȝ diuine
ꝯceptionis offerim⁹ cū dicim⁹ Dñs tecū
Acſi diceremus: Gaude quia meruiſti de-
um ꝯcipe ꝛ ſic tecū habere tā in mente ꝙ
in ventre. Vñ Aug⁹. in ſer. quodā. Dñs
tecū ſȝ nō ſicut mecū: tecū ei in mēte: tecū
in ventre: tecū in vtero: tecū in auxilio.

Sextū gaudiū ſupne bñdictiōis: cū di-
cim⁹ Bñdicta: acſi diceret Gaude q: me
ruiſti maledictionē Eue in bñdictionē ti-
bi cōmutari ꝛ toti generi hūano. Aug⁹. in
ſermo. de natiuita. btē ꝟginis dr̄: Imple-
ta eſt maria gr̄a et eua euacuata eſt a cul-
pa: maledictio eue in bñdictionē mutatur
marie. mater generis nr̄i penā intulit mū
do: genitrix dn̄i nr̄i ſalutē attulit mūdo. hec
ille. Septimū gaudiū ſinglaris ꝓuilegi
ationis cū dicim⁹ Tu in mulierib⁹: acſi di.
Gaude q: tu ſola ſinglare ꝓuilegiū inẜ ꝛ ſr̄
oēs mlieres poſſideſ: vt tu ſola ſis oim co
rona et gloria: vtpote ꝙ ſola tu inter oēs
mlieres meruiſti fieri mater et virgo: ma
ter dei et hoīs. Vñ canit eccl̄ia: Nec ꝓmā
ſilem viſa es: nec habere ſeq̄ntē. Octa-
uum gaudiū diuine collaudatiōis: cū dici
mus: Et bñdict⁹. Gaudet em̄ ꝙ a nob̄ bñ
dicaẜ in ip̄a ꝛ ꝑ ip̄aȝ de⁹ ex ſūma erga deū
charitate: ſicut et oēs ſcti in hoc gaudent
vt deus glorificeẜ ꝛ benedicaẜ in ip̄is. iu-
xta illō Ps̄. Nō nobis dn̄e nō nobis ſȝ noi
tuo da gl̄iā. Multū ḡ ei facim⁹ gaudiū cū
dicim⁹: Et benedict⁹. ſ. deus tu⁹ fili⁹ ac-
ſi di. Et tu quidē beata virgo bñdicta es
ſed ſup oia benedicim⁹ deū ꝙ te ſic gl̄ifica
uit ꝛ ſublimauit. Gaude ḡ in deo ꝛ cū deo
filio tuo. Idcirco Aug⁹. dr̄: Letare maria
leticia inenarrabili ꝛ ꝓprio cū ꝓprio ꝛ ꝑ ꝓ-
priū filiū: qm̄ talē ꝛ tantū pariēdo filiū: vt
pote deū verū nō ſubſecuta eſt corruptio.
Bñdicta ḡ tu ꝛ benedictus filius tu⁹ per
quē te gl̄ioſaȝ dominā noſtrā aduocatā in
celis habem⁹. Nonū gaudiū eterne fru
ctificatiōis cū dicim⁹: fruct⁹: acſi di. Gau
de q: ꝑ te nobis omnib⁹ eterne vite fruct⁹
dat⁹ eſt. Vñ ꝛ canit eccl̄ia: Bñdicta filia
tu a dn̄o: q: ꝑ te fructum vite cōicauim⁹.
Magnū nimirū gaudiū ē btē ꝟgini ꝙ de
eius fructu. i. de chr̄o dulciſſime fruuntur
oēs ſcti ꝛ angeli dei. j. Pe. j. In quē deſide
rant angeli reſpicere: ꝛ ꝙ ip̄a tantū fructū
facere meruit. Decimū gaudiū ꝟginita
tis offerim⁹ cū dicim⁹: vētris tui: ſubau-
diēdo ꝟginalis: acſi di. Gaude q: venter
tu⁹ ꝟginalis ꝯcepit ꝛ portauit verū deū in
ip̄o tota plenitudine habitātēȝ ꝛc. Unde
cū dicim⁹: vētris tui: in memoriā reduci⁹
quō ei⁹ ſacratiſſim⁹ vter⁹ ꝟginitatꝭ gl̄ia
ꝑmanēte deū geſtauit ꝛ genuit ꝛ poſt par
tū ꝟgo ꝑmanſit mira ſuauitate leticie in ħ
ei⁹ mēti indita. Hoc gaudiū ꝓſeq̄ndo be-
atus Aug. in ſer. de nati. btē ꝟgi. ita dicit:
Preciſum eſt in Maria illō eue infelicita
tis eulogiū de ꝙ dr̄: In triſticia paries fili
os: q: iſta in leticia dn̄m parturiuit: Eua
ei luxit iſta exultauit. Eua lachrymas: ma
ria gaudiū i vētre portauit ꝟgo ꝯcepit: ꝟ-
go genuit Gratulare btā ꝟgo q: xp̄s ex ſo
lio ſuo venit in vtero tuo: ex ſinu patris i
vterū dignat⁹ eſt deſcendere matris. Leta
igitur maria geſtat infantē exultās filiuȝ
amplexaẜ portat a ꝙ portabaẜ: extat Ma
ria cū ꝯcepit ꝟgo grauida: ꝟgo dū parit
et virgo poſt partū. Exultat maria ꝛ ma
trē ſe leta miraẜ ꝛ ō ſpūſcrō ſe peperiſſe gau
det. O femīa ſup feminas bñdicta ꝙ viruȝ
oino nō nouit ꝛ virū ſuo vtero circūdedit.
hec Aug⁹. Xj. gaudiuȝ mire dulcedinꝭ
ꝛ ſuauitatꝭ cū dicim⁹ hoc melliſluū nomē
Jeſus. Si em̄ ſancti ꝛ deuoti magnā dul
cedinē capiūt in hoc noie. qm̄ (vt dr̄ Ber.)
hoc nomē Jeſus mel eſt in ore: melos in
aure: iubil⁹ in corde: multo forti⁹ magnuȝ
dulcorē et ſuauitatē capit aia bñdicte ꝟgi
nis cū audiuit ħ dulciſſimū nomē deuoto
corde ꝛ ore noiari. vñ cū dicim⁹: bñdictus
fruct⁹ ventris tui Jeſus: gaudiū ſilẜ ꝛ dul-
corē offerim⁹ beate virgini acſi diceremus
Gaude o bñdicta virgo: q: ꝑ te ꝛ ex te iſtō
dulciſſimū ꝛ melliſluū nomē Jeſus habe
mus: in ꝙ ꝛ tu ꝛ omēs ſcti letanẜ: in ꝙ mira
dulcedine deuote mētes liq̄ſcunt ꝛ delectā
tur: in ꝙ cor tuū ſacrū iubilo ineffabili iocū
daẜ indicibili amoris ſuauitate delibutuȝ
in ꝙ ſolo noie oportȝ oēs ſaluoſ fieri crede
tes. Nā vt ſcribiẜ Act. iiij. Nō eſt aliō no-
mē ſub celo datū hoib⁹ in ꝙ oporteat ſaluos
fieri credētes. Duodecimū gaudiū hūa

ne aſſumptiõis.ſ.a deo in vnitatẽ pſone:cũ dicim⁹:Chꝛiſt⁹ .i.chꝛiſmate vnctus. Hoc. enĩ nomẽ cõuenit ſaluatoꝛi nr̃o inq̃ntũ eſt hõ a pſona diuina aſſumpt⁹. Ipſe enĩ fuit ſm hũanitatis naturã chꝛiſmate ꝛ vnctõne ſpũſſcti vnct⁹.iuxta illõ Pſ. Unxit te deus de⁹ tuus oleo leticie p̄ ↄſoꝛtib⁹ tuis Et iõ in hoc noie ſignificatõ hũane nature in chꝛo exꝓmit: de q̃ oẽs ſcti gaudẽt:ꝑ a foꝛtioꝛi beata virgo. Vñ gaudenſ canit eccleſia. Felix nãq3 es ſacra virgo maria et om̃i laude digniſſima: q: ex te oꝛtus eſt ſol iuſticie chꝛs de⁹ nr̃. Cũ igit dicim⁹:bñdictus fruct⁹ ventris tui chꝛs: gaudiũ ei cumulam⁹:acſi di.Gaude o beatiſſima virgo maria: q: p te ꝛ ex te habem⁹ vt hũana natura tantũ dignificaretur i tuo filio vt vic3 deo vniretur in vnitate pſone:p te habemus deũ fratrẽ noſtrũ ꝛ noſtre nature participem:ex te aſſũpta eſt iſta caro diuinitati vnita:in tuo vtero ſacro factũ ẽ vt de⁹ fieret hõ ver⁹ chꝛs vnctiõe ſpũſſcti plen⁹.iuxta illõ Io.i. Uerbũ caro fac.ẽ ꝛ ha.i no. et vidim⁹ gl'ia3 e⁹:gl'ia3 q̃ſi vni. a pẽe plenũ gr̃a ꝛ veritate. Ecce igit o fidel' ꝛ deuota aia: o coꝛ humanũ amoꝛe btẽ vginis inflãmatũ:penſa diligẽter ꝛ aduerte q̃mltiplex gaudiũ offers ꝛ accumulas ipi bñdicte virgini marie cũ eã deuote ſalutas angelica ſalutatiõe. Quid enĩ aliud q̃ coꝛonã q̃ndã ſtellarũ duodeci3 ei offers tanq̃ ſertũ roſarũ duodecim q̃ bñdicta vgo gliatur et letificat. quõ credere potes q: te ipa p tot gaudijs ei oblatis nõ letificet ꝛ non reſalutet in pñti p grãm ꝛ in futuro p gloriam. Euigila ꝑ ꝛ conare freq̃nter btã virgine3 ſalutare hac glioſiſſima ꝛ ſũme ſibi placita ꝛ letabũda ſalutatiõe vt valeas e⁹ grãm hr̃e. Ad pmiſſa facit qõ multotiẽs viſu3 eſt in miraclo:q: dũ btã vgo ſalutaretur a ſibi deuotis apparuit q̃ſi pulcerrima virgo aſtans: et ad ſingłas ſalutatiões ſe inclinãs ꝛq̃ſi roſas colligẽs:ſerto q̃3 ꝓpria manu aureo filo colligãs:et tande3 capiti ſuo imponẽs corã oibus angel' ꝛ ſctis gloriando dixit:Hoc ſerto coꝛonauit me iſte mihi deuotus famul⁹.

Miraculũ

Ut aũt finẽ huic ptis ſmoni faciã referã p edificatiõe miraclm q̃ddã narratiõe digniſſimũ: qõ quidẽ a fidedignis relatũ accepi:ꝛ publica a pleriſq3 pdicatiõe pinulgatũ: Mulier nãq3 q̃dã btẽ vgi multũ deuota cũ freq̃nter diceret Aue maria:ſũma deuotiõe apõ ſe hec ſepi⁹ voluebat cogitatõ Que vic3 vba ex oib⁹ vbis ſalutatiõis magis cõmouerint ad gaudiũ:ꝛ nũc cõmouere habeãt coꝛ bñdicte vginis: Cui q̃dã vice:oꝛãti apparuit pulcherrima virgo maria:et dixit: Ut tue deuotiõi ſatiſfaciã in q̃ mihi ſũme cõplacet: en tibi reuelare curaui qõ deſideras:ſcito qõ ſup oĩa coꝛ meũ letatũ eſt et gaudio repletũ eſt ad illa verba cum audiui.ſ.angelu3 dicentẽ: Dñs tecũ. Hoc aũt ꝛ rõni ↄſonat: qĩ p illa verba expſſi⁹ annũciabat dñica ↄceptio: cũ dr:Dñs tecũ.ſ.in mẽte ꝛ i vẽtre: vt patuit ſup p doc. Alia aũt vba nõ ſic expſſe dñica3 incarnationẽ ꝛ ↄceptiõe3 btẽ virginis actiuã inſinuãt:ſic claret ↄſiderãti. Sed qm̃ ipa btã virgo ſummu3 gaudiũ in h̄ hẽbat q: deũ ↄcipe merebat ꝛ dei mr̃ efficiebat.put pbat Alb. mag.ſup Miſſus eſt. ꝛ patebit infra li. ij.par.ij.ar.j.ca.j. ꝑ ſequit reuelationẽ foꝛe vera3. Tande btã virgo pdicte mulieri loq̃ndo addidit ꝛ ait: O chariſſima famula mõdo tibi vt q̃tieſcunq3 dicere habes Aue maria: cũ pueneris ad illa verba Dñs tecũ: plane et moꝛoſe ipa verba pferas: et ibi coꝛdis ꝛ coꝛpis genua ac ceruice flectere ſtudeas: ſciẽs q: tantũ gaudiũ meo coꝛdi ſic facies p tua deuotiõe accumulas p vba pmiſſa q: q̃ſi iterato ↄciperem filiũ meũ dñm Jeſum. In fine deniq3 addas ꝛ dicas Sancta Maria mater dei ꝛ dñi nr̃i ieſu chꝛi oꝛa p me ꝛ p oib⁹ peccatoꝛib⁹: ꝛ h̄ ſimilit moꝛoſe ꝛ deuote:quia tantũ mihi hec depcatio placet:et tantum gaudet coꝛ meũ in ſubueniẽdo pctõꝛibus acſi iterato filiũ meũ parerẽ. Hec dicens mira ſuauitate relicta in coꝛde mulieris euanuit beata vgo ab eius viſione: ꝛ hec mulier q̃ad vixit deuote obſeruauit. Hoc etiam reliquũ rõni recte cõcoꝛdat:q: cum peccatoꝛ hõ btãm virginẽ deuote ſalutat: id ſibi ſbueniẽdũ exoꝛat b.vgo grã3 inundẽdo filiũ ſpũale3 denuo parit ad vitã eternã:cũ pctõꝛe3 a pctis reuocat p grãm et ad viam ſalutis reducit: vł ſi iuſtus eſt in iuſticia cõfirmat ꝛ pſeuerantiam pſtat

delicꝫ ſalutatio angelica fuerit cōgrue h̄
modo ꝑ Aue inchoata. Argui pōt in cō
trariū ꝙ nō: Primo ſic: qꝛ iſte modus ſalu
tandi ꝑ verbū ſcd̄e ꝑſone eſt modus ſalu
tandi a ſeipſo ꝑſonaliter et nō ab alio: ḡ vi
detur ꝙ angelꝰ ſalutauerit beām virginē
a ſeipo ꝛ non a deo. Sed ꝯſtat: ꝙ ſalutare
debuit a deo: ḡ nō debuit ꝑ hoc verbū ſe-
cūde ꝑſone ſalutaſſe. Preterea videt̄ ꝙ
debuit ſalutaſſe ꝑ Salue: quia Aue dicit
remotionē pene: Salue p̄ſentiā boni et ꝑ-
manentiā ſalutis. Nā ſalue: vt dicit Joan
nes Januenſis in Cathol. eſt verbū defe
ctiuū ꝛ ſalutatoriū ꝛ ſonat. i. eſſe vel fieri ſal
uum. Cū ḡ maioꝛ ꝑfectio ſignificat̄ ꝑ ſal-
ue q̄ꝫ ꝑ aue: ſequit̄ ꝙ iſta ſalutatio ꝑfectiſſi
ma debuit potiꝰ incipi a ſalue q̄ꝫ ab aue.
Preterea aue ꝑtinet ad icipiētes: ſalue ad
ꝓficiētes: gaude ad ꝑfectos. Vn̄ ꝛ Tobi-
as ſalutatꝰ eſt ꝑ angelū h̄ modo: Gaudiū
tibi ſit ſemꝑ Tobie. v. c. Ergo cū beā vir-
go eſſet ꝑfectiſſima: ꝑ gaude debuit ſalu-
tari. Preterea nobiliſſimꝰ modus ſalutā-
di eſt quē tenuit dn̄s Jeſus ꝛ docuit. Sꝫ
hic modus fuit Pax huic domui Lu. x. vel
Pax vobis Joan. xx. ergo et in hac ſalu-
tatione nobiliſſima debuit beata ꝟgo per
ſimile ſalutari. ſ. Pax tibi. vel Pacē opto
tibi ꝛc̄. In cōtrariū eſt veritas ſacre ſcri
pture. Ad hanc igit̄ q̄ſtionem r̄ndet̄ ſm
Alb. mag. ſuꝑ Miſſus eſt. c. lxiiij. ꝛ. lxv. ꝙ
cū duplex ſit modus ſalutādi: vicꝫ ꝑ ſeipꝫ
et ꝑ aliū. mlto amicabilioꝛ ꝛ nobilioꝛ eſt il
le q̄ eſt ꝑ ſeipm̄ q̄ꝫ ꝑ aliū. Hec ḡ ſalutatio
ꝑfectiſſima et amicabiliſſima nō debuit fi
eri tanq̄ꝫ ad abſentē ꝛ ꝑ aliū: ſed tanq̄ꝫ p̄e
ſentis ad p̄ſentē et ꝑ ſeipm̄. Recto ḡ mo-
do p̄ſentialit̄ angelus ſalutationē hāc ab
aue inchoauit: quia in hac ſalutatiōe deꝰ
trinitas p̄ſens/ p̄ſentem virginē in angelo
ſalutauit di. Aue maria gr̄a plena. Quod
verbū et dep̄catiuū ꝛ ſalutatiuū ꝛ nūciati
uum fuit: quia beatitudinē quā angelꝰ be
ate virgini nūciauit illā ei exhiberi ꝛ imple
ri ardentiſſime ꝯcupiuit ꝛ deuotiſſime o-
ptauit. Et ꝑ p̄miſſa patꝫ reſponſio ad p̄
mū obiectū. Ad alia argumēta p̄miſſa in
contrariū adducta r̄ndetur: ꝙ in hac ſalu-
tatione aliud verbū ſalutādi poni nō de-
buit in q̄ ſalutis ſtatus vel ꝑfectus vel ꝑ-
fectio notaret̄: qꝛ cū iſta ſalutatō ſit totiꝰ
ſalutis inchoatio: q̄ p̄mo et p̄ncipaliter ꝛ
ꝑ ſe beatiſſime nunciat̄ ꝟgini ꝛ in ea ꝛ ꝑ eā
toti generi humano deſtinat̄: recte icepit
ab aue: initiū q̄ꝑpe btitudinis eſt remotio
miſerie: q̄d notat aue: q̄ſi ſine ve. Alia aūt
beatitudinē ꝑficientia ſufficient̄ exp̄munt̄
ꝑ alia ꝟba in ſalutatiōe iſta ſubſeq̄ntia: vt
infra patebit cū declarabunt̄ ſingillatim.
Hec Albertꝰ. Ex his patet ratio q̄re nō
debuit dici: ſalue vel gaude: vel pax tibi ꝛc̄.
Amplius q̄ꝫ nō debuit ſalutari beā vir
go in hac ſalutatiōe aliq̄ alio verbo ſaluta
tionis q̄ꝫ ꝑ aue: quia nō debuit niſi verbuꝫ
correſpondēs rei in ſalutatiōe iſta poni: ſꝫ
quia res huius ſalutatiōis ꝛ annūciatio-
nis iſta erat: ꝙ vicꝫ maledictio quā ꝑ pri-
mā mulierē id eſt Euam incurrimꝰ: debe
bat verti in benedictionē ꝑ hanc ſecundaꝫ
mulierem. i. beatā Mariā: vt ſicut femina
nos dānauit: ita et femina ſaluaret. Vn̄ō
Augꝰ. ſermone de natiuitate d̄t: Imple-
ta eſt maria gratia: Eua euacuata eſt cul
pa: maledictio eue in benedictionē mutat̄
Marie. Hec ille. Huic aūt rei nullū aliō
verbū ſalutationis ita cōgruebat ꝛ corre-
ſpōdebat ſicut Aue: in quo ſolo nomē eue
mutatur in verbū ſalutatiōis aue: cōuer-
ſo enī hoc noie eua ꝑ litteras: marie dictū
eſt aue: ad deſignandū exp̄ſſe ꝙ in benedi-
ctionē marie vertebat̄ maledictio eue. Ni
mirū poſt peccatū Adā vxori ſue impoſu-
it nomē Eua: q̄d dicit̄ ab a: q̄d eſt ſine: et
eu q̄d eſt bonū: q̄ſi ſine bono: q̄m bonū da
tum a deo ſibi ꝛ viro abſtulit ac poſteris:
et incidere fecit in ve culpe ꝛ pene: ꝑ Ma
riam aūt facti ſumꝰ ſine ve: ideo cōgruen
tiſſime ſalutat̄ ꝑ aue ꝛ nō ꝑ aliud aliquod
verbū. Vn̄ quidā ꝟſificatoꝛ dicit: Porta
ſalutꝫ aue ꝑ quā patꝫ exitus a ve. Hec ma
giſter Jacobꝰ de voragine in ſuo mariali.

Capitulū. ij.

a D ſecundū queſitū de huiꝰ ſaluta-
tionis verificatiōe: cū querebatur:
Vtꝝ vicꝫ beata virgo fuerit vere
ſine ve: vt ſit digne ꝑ aue ſalutata. In cō
trariū poſſes arguere: ꝙ nō videt̄ quomō
vel ad quē ſenſum angelus potuerit vere
dicere beate virgini Aue. i. ſine ve. Nā ſi h̄
dixit narrādo de p̄ſenti falſum dixit quia

adhuc ꝓtunc ſine ve non fuit beata virgo
q̄m fuit adhuc ſub ve miſerie hui⁹ vite: qđ
et peccato pꝛimoꝝ parentū ſubſecutū eſt.
Fuit etiā adhuc ꝓtunc ſub ve ſterilitatis:
et ꝑ ꝯſequens ſub maledicto legis: qꝛ ad-
huc ſterilis fuit cū nondū adhuc ꝯcepat
filiū quādo angelus ei dixit iſtud verbū:
Aue: vnde nō potuit de ꝑſenti hoc dicere.
  Item ſi angelus dixit illud optando: ſe-
quitur ꝙ voluntatē ſuam diuine volunta-
ti nō cōformauit: qui. ſ. deus eam mlta pa-
ti voluit in paſſione ſui filij. Si ṽo illđ di-
xit de futuro ꝑdicendo: nō ſalutauit: ſed ꝓ-
phetauit nec magnū qđ dixit: qꝛ hoc cōe ē
oim ſaluandoꝝ: ꝙ q̄ndoq̧ erūt ſine ve. ſ.
in futura gloꝛia: ergo videt̃ ꝙ nō potuerit
vere beata virgo ꝑ hoc verbū Aue ſalu-
tari Ad queſtionē igit̃ r̄ndendo Nota pꝛi-
mo ꝙ hoc verbū Aue q̄nq̧ eſt vox optan-
tis: ſicut dicit Ioānes Ianueñ. in Catho-
licon: vt quādo dico alicui: aue: ſalutādo:
quia ei ſalutē opto. Quādoq̧ aūt eſt vox
oꝛantis: vt cū dico Aue crux ꝑcioſa: vl' O
crux aue ſpes vnica. nō em̄ ſalutādo illud
dico: qꝛ ligno inſenſibili ſalutē nō opto: qꝛ
eam habere nō pōt: ſed oꝛo vt virtus cru-
cis mihi ſalutē opetur. Quandoq̧ ṽo eſt
vox cōgratulantis ꝛ applaudētis: vt cum
dico: Aue maria. vel Salue ſancta parēs
quaſi dicerez: O beata virgo maria con-
gratuloꝛ ꝛ congaudeo saluti ꝛ gloꝛie tue
Hec magiſter Iacob⁹ vbi ſup̄. Dico igit̃
ſm Alb. ſup Miſſus eſt. cap. lxiiij. et. lxv.
necnō ꝛ cōiter ſm doctoꝛes hāc materiā
tractātes: ꝙ btā virgo vere ſalutari potu-
it ꝛ debuit ꝑ aue: qꝛ fuit ſine ve oī vl'r.
  Pꝛio qꝛ fuit ſine ve ſpeciali Eue ꝛ mu-
lieribus.
  Scđo qꝛ fuit ſine ve ꝓpꝛio matrib⁹
  Tertio quia fuit ſine ve cōi omībus ho-
minibus.
  Primo igiṫ: qꝛ fuit ſine ve ſpeciali Eue
et mulierib⁹. Nam Eua triplicē maledi-
ctionē quaſi triplex ve accepit in penam.
Pꝛima: mltiplicabo erūnas et conceptus
tuos. Scđa: in doloꝛe paries filios. Ter-
tia: ſub viri poteſtate eris Geneſ. iij. c. Si-
ne hoc triplici ve fuit maria: quia nec ſen-
ſit erūnam in cōceptu: nec doloꝛem in par-
tu: quoniā fuit ſine coꝛruptiōe fecunda: ſine
grauamine grauida: et ſine doloꝛe puer-
pera: vt dicit Bern. et fides tenet catho-
lica. Deniq̧ nec fuit viro ſubdita ꝑpetue
virginitatis obtentu: et quia ꝑ dei cōceptū
et maternitatē facta eſt dña omniū viroꝝ
et mulieꝝ ac etiā angeloꝝ.   Item in mu-
lieribus eſt triplex ve: quia in virginibus
eſt ve ſterilitatis. In coniugatis ve ſubie-
ctionis: quia ſunt ſub poteſtate viri. In
viduis ve deſolationis ꝛ oꝛbationis tan-
tū q̄ ſunt oꝛphane. Quib⁹ vltimis duo-
bus eſt annexū ve coꝛruptiōis cū virgini-
tatem amiſerūt. Ab his fuit immunis be-
ata virgo: fuit em̄ virgo ſine ſterilitate: cō-
iugata ſine coꝛruptione ꝛ ſeruitute: quo-
niam Ioſeph tanq̄ cuſtos a deo dat⁹ be-
ate virgini famulabat ei: quā ſciebat eſſe do-
minā ſui et totius mundi ꝓpter dei mater-
nitatē. Deniq̧ fuit vidua poſt moꝛtē Io-
ſeph cū virginitate et ſine deſolatione ꝓ-
pter dei ꝑſentiā: qui deus eius ſpiritualis
ſponſus multiplici eam ſuauitate familia-
ris ꝑſentie ſemꝑ conſolabat̃.   Secundo
dixi ꝙ beata virgo fuit ſine ve ꝓpꝛio ma-
tribus. Sunt quippe in matrib⁹ tria pꝛeci-
pua ve. Pꝛimū ve erūne ꝛ immūdicie: qꝛ
virginitatē perdunt ꝛ cū maxima imundi-
cia ꝛ erumna pariunt. Secundū ve infir-
mitatis ꝛ indigentie: qꝛ infirmant̃ ꝛ amit-
tunt ſanitatē: venuſtatē et pulcritudinez
cum pariūt atq̧ indigent obſtetricatione
Tertiū ve pene ſimul ꝛ culpe: qꝛ cum pec-
cato concipiunt ꝛ libidine: cum grauitate
poꝛtant: et cū doloꝛe pariūt.   Ab hoc tri-
plici ve fuit immunis beata ṽgo Maria.
Pꝛimo quidē fuit ſine ve erūne ꝛ immūdi-
cie: qꝛ in conceptu ꝛ partu nō ꝑdidit virgi-
nitatem: ſed adq̄ſiuit eā: qua ſub deo ma-
ioꝛ nequit intelligi puritas. Nulla etiā in
eius partu immūdicia fuit: quia chr̄s de⁹
vtero clauſo manēte egreſſus ē tanq̄ ſpō-
ſus dominus de thalamo ſuo: teſte Pſal.
Unde Leo papa in ſermone de natiuita-
te domini dicit: Alienū eſt (inquit) ab hac
natiuitate qđ de omnib⁹ legit̃: Nemo mū-
dus a ſoꝛde: nihil in iſtā ſingularē natiuita-
tem de cōcupiſcentia carnis tranſijt: nihil
de peccati lege manauit ꝛc̄.   Scđo fuit
ſine ve infirmitatis ꝛ indigentie. Non em̄
beata virgo poſt conceptū aut in partu ꝑ-

didit ſanitatē vel pulcritudinē: imo tanta pulcritudine radiauit ꝙ Joſeph eam inſpicere ꝑ radioſitate nō potuit: vt dic̄ glo. ſup Matth. ca. j. Unde Joſeph Mariā nō cognouit facie q̄lis eſſz donec peperit: et euacuato vtero radioſitas a viſione faciei eius oculum nō ita reuerberaret. Itē ſanitatem poſt conceptum nō amiſit: imo fortior facta a ſpiritusancto ſurrexit ſtatī ⁊ abijt in montana cū feſtinatiōe ⁊ ſeruiuit Helisabeth. In partu q̄z nō indiguit obſtetricatiōe: ſed (vt canit in quibuſdam eccleſijs) gaudebat dei genitrix i partu: quā circūſtabāt obſtetricū vice cōcinētes angeli gl'iam deo. Tertio fuit ſine ve pene ⁊ culpe: quia ſine viro de ſpūſancto cōcepit ⁊ ſine oī libidine: et cū gaudio ſine oī leſione ⁊ dolore pepit: vt ſup patuit. Tertio dixi ꝙ beata virgo fuit ſine ve cōmuni oīb; hominib;. Cōmuniter quippe omnes hoīes triplex ve incurrerūt ex pctō ꝑmi parētis Primū ve in corpe. Scdm ve in aīa. Tertiū in vtroq; cōiunctim. De his Apocal. viij. Ue ve ve habitantib; in terra. Primo inq; in corpe ſiue ex parte corpis icurrit oīs hō ve triplex. ſ. ve miſerie multiplicis: vicz laboris ⁊ fatigij: infirmitatū. penuriaꝝ: frigoris: caloris: famis: ſitis ⁊c̄. qb; ſubiecti ſum⁹ in hac miſera vita. Itēz ve doloroſe mortis: q2 cū dolore oēs morimur: et q̄ſi aqua dilabimur in terra. Itēz ve incinerationis poſt mortē ⁊ putrefactōnis. De primo Geneſ. iij. Maledicta terra in ope tuo: ſpinas et tribulos germinabit tibi. In labore comedes ex ea omnib; diebus vite tue: In ſudore vultus tui veſceris pane tuo ⁊c̄. De ſcdo Gene. ij. Qua cūq; hora comederitis morte moriemini: id eſt neceſſitatē moriendi ex parte corpis incurretis: ꝑut exponit Nicola⁹ de Lyra. De tertio ve Geneſ. iij. Reuerteris i terram de qua ſumptus es: q2 puluis es ⁊ in puluerē reuerteris. Ab hoc triplici ve immunis fuit beata virgo: quia ſine oī infirmitate vixit: vt dicit Aug⁹. Nam ⁊ ſine dolore vel infirmitate mortua ē. Et inſup oēs labores huius vite ⁊ penurie: famis: et ſitis: caloris et frigoris: ac ſimiliuz nō erāt ei penoſe. Tū q2 oīa talia ſciebat ſibi eſſe ad meriti ꝓmotionē. Iuxta illud Rho. viij. Diligentib; deū oīa cooperant̄ in bonū. Tum q2 oīa talia volūtarie acceptabat: ⁊ ꝑ deo oīa ⁊ multo maiora ſuſtinere cupiebat. Unī in oīb; penurijs ⁊ aduerſitatib; ac laborib; intimo corde gaudebat tanq̄ ꝑfectiſſime patientie exiſtēs Tum deniq; q2 diuine cōtēplationis ⁊ familiaritatis dulcedo: q̄ ſemꝑ fruebat̄ oīa talia penalia dulcia reddebat eidē. Si eñ beato Laurentio prunas dulces eſſe reddebat diuia deguſtatio: et beato Stephano lapides torrentis dulces fuere ꝑ chriſti amore: multo magis beate virgini oīa penalia dulcia reddebant̄ ex diuina deguſtatiōe. Item fuit ſine ve doloris i morte: quia ſicut fuit a corruptiōe aliena: ita a dolore mortis extranea: vt dicit Hieroñ.

Deniq; fuit ⁊ ſine ve incinerationis poſt mortē: quia corpore ⁊ aīa glorificata gaudet in celis: vt patebit infra li. x. par. j. ar. iij. ꝑ totū. Secūdo in aīa omnis homo incurrit triplex ve. Primo ve ignorantie. Secundo ve meſticie. Tertio ve verecūdie. Primo inq̄ ve ignorantie ⁊ erroris: quia tantaz ignorantiā incurrim⁹ tam in credendo q̄ in eligendo ⁊ diſcernēdo: ⁊ q̄ in opando. ꝙ teſte Auerroe cōmentatore Ariſtotelis: Ea que ſcimus ſunt minima eoꝝ que ignoram⁹. Et inſup (vt dicit Sapiens Eccs. ix.) ſunt iuſti atq; ſapiētes: et nemo ſcit vtrum odio vel amore dign⁹ ſit Hoc quippe ve ignorantie eſt ex culpa: q2 vt Auguſtinus dicit: error non eſt hominis inſtituti a natura ſed pena damnati. Ab hoc ve fuit imunis beata ꝟgo: q2 nūq̄ errauit: fuit enim virgo prudentiſſima et ſpiritusancto plena: nihil ſine conſilio ſpiritusſancti fecit: qui ſpiritusſanctus errare nō poteſt. Fuit quoq; oī ſcientia et ſapia diuino dono ꝑdita: ꝓpter qḋ eccleſia libros ſapiētie de ipa exponit: Fuitq; ſine ve ignorantie ⁊ erroris. Secundo in anima incurrim⁹ ve meſticie et doloris: ⁊ hoc tā de preſenti q̄ eſt meror mentis: q̄ de preterito que eſt dolor cordis: q̄ de futuro que eſt timor. Ab hoc ve fuit immunis beata virgo: quia nunq̄ merorez: dolorem: aut timorem dominantē ſue roī habuit. Quod probat̄ ex verbis Senece ad Serenum dicentis: Fruſtra ſapiens

Ad queſtionem itaq; rñdendo dico ſꝫ Petrū Aureol. in ſuo cōpēdio. li. iiij. c. ij. ꝙ iſta ſalutatio angelica qua beata virgo extitit ſalutata ſine ꝑiudicio dici poteſt ꝙ ſit oim aliaꝝ ſalutationū q̄ ſunt vel fieri potuiſſent excellentiſſima. ⁊ hoc multiplici ex rōne. Prio quidē ex ſalutantꝭ autoritate. qꝛ iſta ſalutatio miſſa ē a deo ⁊ tota trinitate. Lu. j. Miſſus ē angelus a deo in ciuitatē galilee ⁊c̄. Nec iſtaꝫ ſalutationē angelus in ꝓpria ꝑſona ⁊ a ſe: ſed tanq̄ a deo protulit. vt ſ̄ patuit. Scdo ex nūcij ſublimitate. Non em̄ hō fuit dign⁹ nūciare ⁊ hoc modo ſalutare: ſed angelus. nec q̄libꝫ angelus: ſed gabriel Tertio ex ꝑſone ſalutate dignitate. qꝛ ſalutata eſt beata ꝟgo Maria ſuꝑ omes homines digniſſima.

Quarto ex modi ſalutandi qualitate. qꝛ iſte modus ſalutandi notat ⁊ indicat. Primo ſummā ꝟginis innocentiā. cū dr̄. Aue. Scdo ſummā ei collatā grām tāq̄ donū dei excellentiſſimū: cum dr̄. Gratia plena. Tertio ſummā gl̄iam: qua maior neq̄t eē in mūdo. ſcꝫ dei eſſe matrē mox futurā: cū dr̄. Dn̄s tecū. ſ. in mēte ⁊ in vētre vt exponit Aug. ⁊c̄. Quarto ſingulariſſimā ſuper oēs excellentiā ⁊ prerogatiuā: cū dr̄. Bn̄dicta tu in mulierib⁊. Deniq; quinto excellit iſta ſalutatio alias in cōtenti vl̄ incluſi vniuerſalitate: qꝛ vniuerſalr̄ oēs modos ſalutandi ꝯtinere ⁊ includere videt̄ implicite. Nam ſalutationes in ſcriptura q̄dā inueniuntur ſalutis optatiue. ij. Regū. xvj. Salue rex. Quedam gratie deſideratiue Aplūs in pluribus locis. Gratia vobis et pax a deo multiplicetur. Quedam gaudij Tobie. v. Gaudium tibi ſit ſemꝑ. Quedā bn̄dictionis. Ruth. ij. Bn̄dicat tibi dominus. Quedam pacꝭ annunciatiue. vt Joā. xx. Pax vobis ⁊c̄. Hec aūt ſalutatio angeli ex omibus conflata videtur. continet em̄ ſalutē cum ait. Aue Item gratiam cū dr̄ Gratia plena. Gaudium ⁊ pacē cum dicit. Domin⁹ tecum. Item bn̄dictionē cuꝫ ait Bn̄dicta tu in mulierib⁊ ⁊c̄. Unde claret iſtam ſalutationē fuiſſe ⁊ eē excellētiſſimā.

Ad primū in contrarium argumentum. dicit̄ ꝙ illa. Pax vobis: non excedit iſtā dignitate vel autoritate. quia et iſta ē a deo miſſa ⁊ edocta per angelum: vt tactum ē. Deniq; in iſta ſalutatiōe annunciat̄ etiam pacis ⁊ omīs boni cōſcatio toti generi humano ꝑ ꝯceptum beate ꝟginis: niſi dicas ꝙ illa. ſ. Pax vobis excedat iſtam in nūcij dignitate. qꝛ illā deus ꝑ ſeipm̄ in chr̄o voluit annūciare: iſtā aūt ꝑ angelū. ⁊ ideo q̄ntū ad hoc ſolū illa excellit iſtā: iſta aūt excellit illā ex alijs p̄miſſis rōnib⁊. Ad ſecundū dico ꝙ angelus nō debuit ſalutare ⁊ dicere. Aue mater dei. qꝛ nondū erat ꝓ tūc mater dei. nec debuit dicere Aue genitrix dei futura. qꝛ p̄mo debebat reqrere ꝟginis cōſenſum ad ſuſcipiendum deum. vt ſupra dictum eſt. parte videlicꝫ. iij. Sufficienter etiā iſtud dedit intelligere cū dixit Dn̄s tecū. ſ. in vētre ⁊ mēte. Inſuꝑ huius ſalutatiōis excellētia et eius virtus oñdit̄ per plura facta miracula. ex quib⁹ aliqua hic referri libeat. Cū em̄ peſtis valida in regno Hūgarie hoies q̄plurimos depaſceret: audiui a quodā mihi referente ꝙ ꝯtra iſtam peſtē inguinariā non eſſet melior medicina q̄ ꝙ poſtq̄ aliq̄s ſe ſentiret infectū: ſtatim ipm̄ apoſtema ſigno crucis ſignando diceret nouē aue maria: per ſingula crucem faciendo ſuꝑ apoſtemate. Dicebat ei ipē referens ſe hoc modo euaſiſſe. qd̄ cum ego audiuiſſem firma memoria tenui. Et ꝯfiteor quia cū eſſem ipſa peſte percuſſus pluribꝰ vicibus: hoc digniſſimo remedio p̄dicto euaſi. Nec vis ipīus apoſtematis p̄ualere mihi potuit q̄tienſcunq; dictum remediū exhibui. Itē btūs Anſ. lib. miraculoꝝ. c. xvij. refert q̄ddā miraculū narratione digniſſimū: de hoc videlicet ꝙ quidam q̄ſi tota die aue maria dicebat. Cūq; peregrinus iret ipē ꝑ locū ſilueſtrē: q̄dam mali robbatores credētes ꝙ eſſꝫ pecunia apud ipm̄: occiderūt eū inſtigāte diabolo: ⁊ ſepelierunt eum ꝓpe ſtratā in eodem loco: baculum q̄ꝫ cubitalē quē portabat in manu ipē ꝑegrinus fixerūt in terrā ſupra corpus defuncti ad memoriā. poſtmoduꝫ idē bacul⁹ meritꝭ beate virginis ramos ꝓtulit ⁊ frondes. radicē q̄ꝫ miſit in os defuncti. et facta eſt arbor pulcra ⁊ magna. Cūq; ꝓgreſſu tp̄is quidā magn⁹ clericus inde tranſitum faciēs requieſceret ſub vmbra illius arboris vidit vna cū cōcomitantib⁊ eū: ꝙ in q̄libet folio patēti lr̄a vt ab om̄ib⁊ legi poſſet ſcri-

ptū erat. Aue maria grā plena dñs tecum Admirati queſierūt ab hoīb; qd hoc eſſz. Illi dixerūt q̄ qdam pegrinus quondam fuiſſet ibi occiſus. ⁊ baculus infix⁹ terre ibi fuiſſet ſupra eius corp⁹. igit̃ accedūt mira culo oēs pcuſſi ⁊ apiunt terrā. ⁊ ecce inue nerunt corp⁹ integrū ⁊ ſine om̄i putredie ia- cere in terra: radiceſq; arboris in ore habe re. Cognouerūt oēs q: hō ille freq̄ntaſſet in vita dicere. Aue maria ⁊c̄. ⁊ laudarūt de um ac btām ṽginem. Vñ locus iſte poſtea habitus eſt in magna reuerētia a fidelib;: vbi deus ad inuocationem beate virginis oſtēdit multa miracula. Ecce claret q̄ꝫ ex cellens ſit virtus huius ſalutatiōis. quia ⁊ animā creditur in celum meritis btē virgi nis pueniſſe: ⁊ corpus longo tempe preter naturam in terra illeſum ꝯſeruaſſe: ⁊ mira culoſe arborem frondoſā de ſicco ligno p- duxiſſe: radiceſq; in os defuncti immiſiſſe. Deniq; folia ipſa ſalutatiōe depicta gran- di miraculo fuiſſe. Multa quoq; miracu- la ibi contigiſſe ad gloriam bñdicte virgi- nis ⁊ eius filij dñi noſtri Jeſu chriſti. Eia ḡ fidelis aīa aduerte q̄ꝫ bonū ſit btām ṽgi nem crebro ſalutare. Penſa diligēter ṽtu tem hui⁹ ſalutationis ⁊ noli eſſe piger. hāc excellentiſſimā ſalutationē frequenti⁹ cor- de ⁊ ore ad laudem ṽginis depromere: vt valeas grām et gliam eternā obtinere ⁊c̄.

Articulus ſecūdus de medio ſalutationis angelice. ſ. grā plena dñs tecum: benedicta tu in mulieribus.

e Irca ſecundū myſteriū ƀ hui⁹ ſalutatiōis medio ſm q̄ tres ſententie ꝯti nent: tres ꝯſiderationes faciem⁹.

Pria ꝯſideratio de h̄ qḋ ḋr Grā plena.
Scḋa de hoc q̄ ḋr Dñs tecum.
Tertia de h̄ q̄ ḋr Bñdicta tu in mulie.

De hoc q̄ ḋr grā plena Ca. I.

d E hoc q̄ ḋr Gratia plena: tria ſunt inueſtiganda. Primū de hui⁹ dicti congruentia. Scḋm de huius ple nitudinis differētia. Tertiū de eius intel- ligentia. Primo inq̄ꝫ de huius dicti. ſ. grā plena ꝯgruentia querit̃ quare dicatur grā plena. Videt̃ ei q̄ h̄ dici nō ita ꝯgrue- bat ſicut ſi dixiſſet. Gloria plena. q: gloria pfectior eſt gratia. ḡ in hac ſalutatōe perfe- ctiſſima debuit dici. gloria plena. Item vi- detur q̄ debuerit dici ſpūſctō plena. quia ſpūſſanct⁹ nominat tm̄modo grām gratū facientē in nobiliſſimo eſſe: gratia aūt nō. q: diuiditur grā etiam ad grām gratis da- tam. ſed ſpūſſanctus ſemp dicit grām gra tum facientē. ergo in iſta ſalutatione nobi- liſſima debuit dici ſpiritusſancto plena.

Ad hoc reſpondet̃ ſm magnū Alber. vbi ſupra. ca. lxviij. q̄ iſtud ſumme ꝯgrue bat vt angelus diceret: Gratia plena. Ra tio. quia in hac ſalutatione annunciabatur initium ⁊ origo omnis gratie ac beatitudi nis in humanū genus tranſfundende per btām ṽginem Mariā. Vnde Ecci. xxiiij. In me inquit om̄is gratia vie ⁊ veritatꝫ: in me omnis ſpes vite ⁊ ṽtutꝫ. ſed initiū glo- rie ⁊ beatitudinis eſt in hac vita p gratiā: cuius ꝯſummatio eſt in futuro p gloriam. Nam ſm Richar. ſup. iiij. ſententiarū diſ. xlix. Gloria nil aliud eſt niſi gratia ꝯſum- mata. ḡ cōgrue dictum eſt gratia plena: vt per hoc ſignaret̃ q̄ p hanc ſalutationē an- nunciat̃ origo om̄is gratie in humanū ge nus tranſfundēde tam in via q̄ꝫ in patria.

Ad primū ḡ obiectū patet reſponſio q̄ non debuit dici: gloria plena. quia gloria ē ꝯſummatio grē: hic aūt annunciat̃ initiū ⁊ origo gratie. ḡ potius poni debuit gra- tia q̄ꝫ gloria. Ad ſecundum dicit̃ q̄ ſpiri tusſanctus ꝓprie tm̄ nominat gratiam ſpi- ritualem ⁊ gratūfaciētē. Gratia aūt cōmu ne eſt ad grām corpalem ſiue gratꝫ datā: ⁊ etiam ad ſpūalem ſiue gratum facientē. Vnde cum iſta plenitudo in beata ṽgine ꝯtineat gratias non tm̄ ſpūales: ſed etiā corpales. ꝯgruentius ḋr grā plena q̄ꝫ ſpiri tuſancto plena. Hec Alber. vbi. ſ.

Capitulum. ij.

s Ecundo de hui⁹ plenitudinis dif- ferentia querit̃: in quo differat iſta plenitudo gratie ab alijs plenitu- dinibus. Hoc quidem ideo. quia ⁊ de chri ſto legitur q̄ fuit plenus gratia et veritate.

de Joā.ſ. Item de Stephano Actuū.vj.
Stephanus aūt plenus gratia ꝛ fortitu-
dine. Itē ꝺ aplīs Act.ij. Repleti ſunt oēs
ſpūſancto ꝛc. Ad hoc breuiter rn̄detur
ſm Tho.iij.ſcripto ſententiaꝝ.diſt.xiij.q.
j.arti.ij. Cōcordāt Albertus ꝛ noſter Ri-
char. Bonauentura ꝛ cōiter doctores ꝙ q̄-
druplex eſt plenitudo gr̄e.

Prima ſufficiētie.
Secūda copie.
Tertia ſingularis excellentie.
Quarta efficiētie ꝛ redūdantie.

Prima eſt plenitudo ſufficiētie ꝑ quā aliq̄
in ſe formaliter ſunt ꝑfecti q̄ꝫtū ad oēs vir-
tutes. ꝛ q̄ꝫtū ad expulſionez oīm pctōrum
mortalium. Et hec plenitudo fuit in aplīs
ꝛ in beato Stephano ac alijs ſanctis per-
fectis ſm quam aliq̄s ſic implet̄ deo vt nil
in eo deo aduerſum remaneat. Secun-
da plenitudo gratie eſt plenitudo copie. et
hec eſt in tota eccleſia dei. quia nll'a grati-
arum ei deeſt: quin ſit in aliquo mēbrorū
ſuorū. Tertia eſt plenitudo ſpecialis excel
lentie vel ꝓrogatiue: que non ſolum omnia
mortalia: ſed etiam omnia venialia repel-
lit. ꝛ hec fuit in beata virgine ſm quā ple-
na gratia fuit vt nil eſſet in ea quod nō or-
dinaretur ad deum. Quarta eſt plenitu-
do efficientie ꝛ redūdantie qua aliq̄s non
ſolum eſt plenus in ſe ꝛ perfectus: ſed etiā
eſt cauſa plenitudinis ꝛ redundantie ipſius
gratie i alijs. Et talis eſt plenitudo i chri
ſto qui eſt cauſa efficiens omnis perfectio
nis ſanctoꝝ. de cuius plenitudine nos oēs
accepimus gratiam pro gratia vt dīc apo
ſtolus. Sic ergo differunt iſte plenitudi-
nes ſubſtantialiter et originaliter. Eſt em̄
plenitudo chriſti quaſi fontis. Plenitudo
autē beatę virginis quaſi fluminis pleni-
tudo. Sanctoꝝ autez plenitudo quaſi ple
nitudo riui a flumine deſcendentis. Item
aliud exemplum cape tale. Plenitudo ſuf-
ficientie eſt que replet ſm rei cōgruentiam
vt cum dicit̄ piccariū plenū eſt vino: non ꝙ
ibi nullus vacuus locus relinquetur: quia
vſqꝫ ad ſummū orificiū eſt repletum. ſed qꝛ
ſm ꝯgruentiaꝫ piccario ſufficit vinū. Sic
fuit in aplīs et Stephano: q̄ peccauerunt
venialiter. Deniqꝫ ē plenitudo vſqꝫquaqꝫ
replens ꝙ in re repleta nil vacuum relinq̄-
tur: vt in menſura vini vel olei: vel in picca
rio vſqꝫ ad ſummū orificiū repleto. Hec fu
it beata virgine que nunq̄ꝫ peccauit. Su-
pereffluens autē plenitudo eſt qn̄ res ipſa
vaſis capacitatē excedit ꝛ in adextra efflu
ens redūdat. hec fuit in chr̄o. Et hec ipſa
plenitudo deſcēdit etiā in beatā virginem
qn̄ verbum dei ꝯcepit. Unde ſm Alb. ple
nitudo chriſti ꝑuat ꝑticularitatem. qꝛ non
ad menſurā dedit ei deus ſpm̄ſctm̄. Gloſa
id eſt nō ꝑticulariter neqꝫ ꝑ ſubdiuiſiōes:
ſed vniuerſaliter ꝛ generaliter. Plenitudo
aūt beate ꝟginis ꝑuat vacuitate. q̄ꝫdiu em̄
vas pōt recipere aliq̄d: tādiu habet aliq̄d
de vacuitate. vn̄ oīs creatura habuit aliq̄d
de vacuitate. qꝛ maiorē gr̄aꝫ recipe poteſt
Sed btā ꝟgo tantā recepit vt maiorē reci
pere nō poſſet. ſ. ꝙ eſſet mr̄ dei. ꝛ ſic pꝫ.

Caplm̄.iij.

Ertio videndū ē de huius dicti in
telligētia. qd. ſ. ꝑ hāc plenitudinem
gr̄e in b. virgine intelligat̄ ꝛ in quo
ꝯſiſtat iſta eiꝰ plenitudo. Ad qd̄ breuit̄ di-
cēdū ſm Alb. ſuꝑ Miſſus ē. c. lxxij. et cet.
necnō ſm Jacobū de voragine. ꝙ ꝑ h̄ ꝙ dr̄
gr̄a plena tria cōphēnſa itelligunt̄ ſm ꝙ
iſta plenitudo in his tribꝫ ꝯſiſtit.

Primo ꝑcellentia dignitatis.
Scdo ꝑeminētia ſctitatis.
Tertio ſuꝑabūdantia capacitatꝭ

Primo intelligit̄ ꝑcellentia dignitatꝭ. que
in h̄ claret ꝛ attēdit̄ ꝙ ipa ē ꝟgo mat̄ oipo-
tentꝭ dei: dn̄a mūdi ꝛ regia celi ac oīm im-
peratrix glīoſa. Un̄ ipa cōparat ſe cedro.
Eccl.xxiiij. Quaſi cedrus exaltata ſuꝫ i li-
bano. Cedrus q̄ppe i altitudine trāſcēdit
oēs arbores ſic ꝛ ipa omnes hoies ꝛ ange
los ac creaturas Scdo ꝑ h̄ ꝙ dr̄ gratia
plena itelligit̄ ꝑeminētia ſctitatꝭ q̄ in h̄ at-
tendit̄ ꝙ ipa ſuꝑ oēs angelos et ſctōs infra
deū eſt ſctiſſima ꝛ puriſſima ea puritate q̄
ſub deo nequit maior intelligi. Et inſuper
nō ſolum in ſe eſt ſctiſſima: ſed et alios pōt
ſctificare ꝛ a pctō ſanare Un̄ ſe cōparat cy
ꝑſſo que eſt arbor medicinalis Eccl. xxiiij
Quaſi inq̄t cypſſus i monte ſion. Propt̄ea
Hugo de ſctō V.c. dīc ad eā. Recte dicta
es gratia plena qꝛ de te ortꝰ ē fons gratie
iō totū nobis q̄damō a te ꝑ illuꝫ qd̄ nobis
eſt q̄ natꝰ ē ex te. Un̄ ei dicta es gr̄a plena

ꝛ in tantuꝫ plena vt ex tuo redūdante tot⁹
hauriat mundus. Hec ille. Tertio intel
ligitur ſupabundantia capacitatꝫ. id eſt ꝙ
ipa fuit ſuperabundantiſſime capax oīs
gratie. Qḋ quidez attendit̄ pmo in hoc ꝙ
omnes grãs generales ꝛ ſpeciales omniū
creaturarum in ſummo habuit. nec aliqua
gratia ſibi defuit. Vñ Eccli. xxiiij. In me
omnis gratia vie ꝛ veritatis ꝛc. De hoc la
tius deo duce dicet̄ cū de vita eius agetur
Secūdo attendit̄ in h̄ ꝙ ipa illas gratias
habuit a quib⁹ omnis creatura vacua fuit
ſcꝫ ꝙ eſſꝫ virgo ꝛ mater. Mater dei ꝛ ho-
minis domina mundi ꝛc. Tertio in hoc ꝙ
ſua gratia tanta fuit ꝙ pura creatura niſi
eſſet deo vnita maioris gratie capax eē nō
potuit. Quarto ꝙ gratiam increatam i ſe
totam ↄtinuit. ꝛ ſic p omnē moduꝫ gratia
plena fuit ꝛc.

De hoc ꝙ dr̄ dñs tecū Ca. IIII

Secundo quoqꝫ de hoc ꝙ dr̄: domi
nus tecum: tria q̄runt̄. Primo
vtrum hoc dictuꝫ ſit ab angelo bñ
poſitum. Scḋo quare aliqḋ determina
tiuū ad hoc dictū nō ſit additū: puta vt di
xiſſet: dominus oīpotēs tecū: vel dñs exer
cituum. Tertio qualiter dñm eſſe cum
beata virgine ſit accipiendū. Ad primā
queſtionē arguit̄ ꝙ non bene ponatur: dñs
tecū: hoc loco ſed potius debuit poni: pa-
ter tecum. Probat̄. q2 vt dicit phus. ij. rhe
to. Sermones ſp inquirēdi ſunt ſm ma
teriā. Sed in hac ſalutatione agit̄ de ma-
teria amoris. cuꝫ g̃ dñs ſit nomen timoris
ꝛ pater nomen amoris: Juxta illud Ma-
lachie. j. Si ego dñs vbi eſt timor me⁹ ꝛc.
g̃ videt̄: ꝙ debuit poni pater tecum. Cō-
firmat̄. q2 dñs dicitur quaſi dans minas:
hic aūt nulla fit comminatio ſed ꝓmiſſio.
g̃ nō debuit dici dñs tecū. Itē cum tota
trinitas ſit mittens iſtā ſalutationē: videt̄
ꝙ debuit dici trinitas tecum. Itē ille q̄ an
nunciat̄ vocat̄ emanuel. i. de⁹ nobiſcuꝫ: vt
dr̄ Eſa. vij. ca. Iſtud aūt eſſe nobiſcū cō-
plebatur in iſta annūciatiōe. g̃ angelus de
buit dicere deus tecū: vel de⁹ nobiſcū. Itē
iſta ↄceptio appropriatur ſpūiſctō: et etiaꝫ
dñs habitat in hoīe per ſpūſſancti gratiā
g̃ debuit dicere: ſpūſſanctus tecum. Item
videtur ꝙ debuit dicere: dñs in te fuit cū
dñs cū btā ṽgine mō eſſendi in. ꝛ non alio
mō: cum g̃ hic annūciat̄ dñs in ea p corpa-
lem pñtiā debuit dicere dñs in te. Item
nō videtur rō q̄re nō dixit pot⁹ tu cū dño
ꝙ dñs tecū: ꝛ maxime q2 dñs eſt cum ma
lis ꝛ mali nō ſunt cū deo ſed tm̄ bonoꝝ eſt
ꝓpriū vt de⁹ ſit cum eis ꝛ ipi cuꝫ deo: iuxta
illud Aug. li. ↄfeſ. Mecuꝫ eras dñe et ego
tecum nō erā. q2 mal⁹ erā. g̃ cū btā ṽgo fue
rit ſūme bona: debuit pot⁹ dixiſſe tu cum
dño. Itē q̄re nullū ibi poſuit verbum. ſ. eſt
vel erit nō videtur rō. Vñ patꝫ ꝙ male dī-
ctū ſit. dñs tecum. Ad iſtā queſtionē bre-
uiter rñdet̄ ſm Alb. ca. xj. ſup Miſſus eſt
ꝙ in iſta ſalutatiōe per hoc ꝙ dr̄ dñs tecuꝫ
duo intēdebant̄ ab angelo. vnum vt perſo
na mittentꝫ ꝓprie exprimat̄. alteꝝ vt libeꝝ
arbitriū beate virginis ad credenduꝫ ꝛ co
ſentiendum inclinetur. Iſta aūt duo perfe
ctiſſime ꝛ appropriatiſſime exprimuntur p
hoc dictū dñs tecum Nā hoc nomē dñs a
potentia imponitur: ꝛ quando abſolute di
citur ſoli deo approprīat̄. Alij eīm ſunt dñi
reſpectiue ꝛ etiā ſerui. deus autē abſolute
eſt dñs oīm qḋ ſolius dei trinitatis eſt ꝓ-
prium q̄ eſt pſona mittens i hac ſalutatio-
ne. ꝛ ſic perſona mittens ꝓprie nominatur.
Per idem etiā libeꝝ arbitrium ṽginis be
nedicte magis inclinatur. quia ad creden
dum ꝛ ↄſentiendū in mirabilia maxie diſ-
ponit fides. et precipue fides de omnipo-
tentia dei qua credit deum oīa poſſe fa-
cere. q2 apḋ deū nō erit ipoſſibile oē ṽbum.
Luc. j. Et ſic adquieſcit anim⁹ deum poſſe
naturas mutare vel naturꝫ impare. Vnḋ
cum hic annunciabat̄ oīm nouoꝝ nouiſſi-
mū ꝛ miraculoꝝ maximū: cōgruentiſſime
ponitur hoc nomen dñs. qḋ abſolute poſi-
tum eſt omnipotentie demonſtratiuū vt p
hoc ꝛ deus mittens exprimat̄. et cum hoc
ad credendum animus virginis magꝫ ha
beat inclinari. Et per hoc ſoluuntur plura
adducta in ↄtrarium argumenta. Nam p̄
mū argumentum petit quare nō dixit pa-
ter tecum. Secundū petit quare nō dixit
trinitas tecuꝫ. Tertiū argumentū petit q̄-
re nō dixit deus tecum vel nobiſcū. Quar
tum argumentū petit quare nō dixit ſpiri-
tuſſanctus tecū ꝛc. Ad que reſpondetur

ꝙ ideo: quia illa nomina non ſunt ita abſo
lute omipotētie demonſtratiua ſicut domi
nus. ⁊ per ꝯſequens nō ita ad credendū et
ꝯſentiendū inclinatiua. Ad ꝯfirmatio-
nem etiā ꝑmi argumenti dicit̃ ꝙ ly domi-
nus non ita ꝓprie cōminationē importat ſi
cut omipotentiā. Unde illa interpretatio:
domin⁹ q̄ſi dans minas non eſt ita ꝓpria ⁊
eſſentialis. Ad quintum dicit̃ ꝙ nō de-
buit dicere: domin⁹ in te. quia protūc nō-
dum erat in ea domin⁹ per corporalem ꝑ-
ſentiam: ſed erat ſecū dn̄s per admirabilē
potentiā faciendi in ea ⁊ ex ea diuinā incar
nationē. Ad ſextum dr̄ ꝙ non debuit di-
cere: tu cum dn̄o. q2 ſic dicēdo daret̃ intelli
gi ꝙ in iſta chriſti incarnatione aliquo mo
do actiue ꝯcurriſſet btā ꝟgo. ⁊ ſic non ſola
ꝟtute diuina facta fuiſſet actiue ipſa chriſti
ꝯceptio. Nam per hoc ꝙ dr̄: tu cū dn̄o. de-
ſignatur opari cum dn̄o. Ad ſeptimū di
cendū ꝙ ibi nō debuit poni ꝟbū eſt vł erit.
quia ſicut de⁹ nil facit fruſtra: ita nil dicit
fruſtra ſm p̄hm. ij. phyſicoꝝ. Sed fruſtra
appoſitum fuiſſet eſt vel erit vel aliud ſimi
le verbum: cum etiam ſine tali appoſitione
ſufficienter exprimitur ⁊ q̄damodo melius
ipius dicti ſententia: amplius ſi appoſuiſſ3
exceſſiſſet numerū congruum: ſc3 nouenari
um: qui numerus obſeruari debuit ꝓpter ſi
gnificationē reparationis noue angelicoꝝ
choroꝝ: ſicut ſupra patuit. ſc3. pte. iij. ar-
ti. iij. ca. ij. circa medium. Ad ſecundam
queſtionē quare videlicet aliqđ determina-
tiuum ad ly domin⁹ non ſit appoſitū. puta
vt dixiſſet domin⁹ omipotens vel domin⁹
exercituū tecum vł aliud ſimile. Uidetur
eñ ꝙ ſi appoſuiſſet magis eius animu3 ad
credēdū de omipotētia dei induxiſſet Ad
qđ breuiter rn̄det̃ ſm eundem Alb. vbi. s.
ca. cxj. ꝙ ex quo liberū arbitrium beate vir
ginis ꝑ ſe etiā facile erat ad credendu3 pa
ratum. Ideo non indiguit expreſſiua inſi-
nuatione omipotētie cū terrore vt diceret̃
dn̄s omipotēs vel dn̄s exercituū. ſed ſuffi-
ciebat ipi leuis annunciatio: ⁊ quaſi obſcu
ra expreſſio omipotentie qualis ꝑ hoc no-
men dn̄s importat̃. Nihil eñ credit ſibi eē
impoſſibile qui ſcit ſe dn̄m in ſocium habe
re: ſed cum Aplo dr̄. Confidenter oia poſ
ſum in eo qui ꝯfortat me. ſ. mecū exiſtēdo.

Un̄ nil amplius debuit dici niſi dn̄s tecū.
vt etia3 ex hoc ꝙ nō plene omipotētia dei
exprimit̃ niſi in obſcuro: fides beatę virgi
nis maius meritū adq̄rat credēdo. qm̄ ſ3
Grego. Fides non ita habet meritū vbi rō
capit experimentū. Ad tertiā queſtionē
qua querebat̃: quō vic3 dn̄m eſſe cū beata
ꝟgine ſit accipiendū ſiue intelligendū. Si
eñ dicas vt ſit ſenſus: dn̄s ē tecū. iſta aſſo-
ciatio ꝯuenit deo cum oib3 entib3. q2 vt dr̄
Grego. Deus eſt cum omnib3 creatis. er-
go in hoc nil appropriate dr̄ de btā ꝟgine.
Ad qđ dicendū ſm doc. ꝙ licet deus ſit
cum oib3 ſanctis appropriate: tn̄ dr̄ eſſe cū
btā ꝟgine ꝓpter ſingularē eſſendi modum
cū ea. Proinde Bern̄. Longe excellentius
dn̄s tecū q̄ȝ cū alijs ſanct3 cū quib3 eſt ſpiri
tualiter tm̄ ⁊ in corde. S3 eſt tecū ⁊ ſpūa-
liter in corde: ⁊ corꝑaliter i vētre. Nota ḡ
ꝙ dn̄s eſt cū btā ꝟgine quadruplici excellē
tia ſingular3 exiſtētie cu3 eadē ⁊ aſſociatio
nis Primo quidē excellētia electiōis. q2
ipam elegit dn̄s ſibi in matrē ⁊ genitricem
Unde dn̄s cū ea tāq̄ȝ cū mr̄e dilectiſſima.
Bern̄. ſuꝑ Miſſus eſt dr̄ Domin⁹ tecum
o maria: dn̄s inq̄ȝ pater tecū: q̄ ſuū filiū fa-
cit eē tuū. ⁊ dn̄s filius tecū qui ex te carne3
aſſumpſit miro mō. ⁊ ſpūſſanct⁹ tecum: de
quo ꝯcipies. ⁊ q̄ tuū cū patre ⁊ filio ſancti
ficauit vterū. Hec ille Scđo excellentia
vnionis. quia portionē ſanguinis virginis
de q̄ corp⁹ chriſti eſt formatū ſpūſſcti ꝟtu-
te: ipe deus ſibi vniuit in vnitate perſone. ⁊
ideo bn̄ dr̄ ei: dn̄s tecū Tertio dn̄s eſt cū
btā ꝟgine excellētia miraculoſe opatiōis.
q2 talia ⁊ tanta in ea de⁹ miracula cōdidit:
ꝙ nulla creatura cōprehēdere pōt. Na3 vt
dicit Hiero. Qđ natura non potuit: ratio
ignorauit: vſus neſciuit: h̄ de⁹ ſtupēdo mi
raculo in Maria ope cōpleuit. vt vic3 de⁹
fieret hō ⁊ mr̄ eſſet ꝟgo. Quarto excellē
tia acceptatiōis ⁊ ſublimatiōis. q2 de⁹ fuit
cum ea eo mō vt eā exaltaret: et priuilegijs
ſingularib3 dignificaret ſuꝑ oēm creaturā
vt ipa eſſet dn̄a angeloꝝ: regina celi ⁊ oim
creaturaꝝ. O igit̃ feliciſſima ꝟgo maria: o
gl̄oſa dn̄a excelſa ſuꝑ ſidera: quāta tibi ē
gloria: quanta tua i hoc excellētia ꝑdicat̃:
quantum gaudium annunciat̃ cum tibi di
cit̃: dn̄s tecum.

De ly benedicta tu in mulieribus. Cap̄. V.

Ertio quoqꝫ de hoc ꝙ dicitur: benedicta tu i mulieribus tres q̄ſtiones moucbuntur. Prima queſtio quid importat vel ſignificat iſtud dictum Benedicta tu in mulieribus. Secunda queſtio: vtrum bene ⁊ cōuenienter dicatur hoc dictuꝫ in ſalutatione iſta. Benedicta tu in mulieribus. Tertia queſtio. quare non potius eſt dictum: Benedicta tu pꝛe mulieribus. Ad pꝛimā queſtionem reſpondetur ſm̄ Albert. ſup Miſſus eſt. ca. cxxij. ⁊ Jacobū de voꝛagine in ſuo mariali. quattuoꝛ compꝛehendit et impoꝛtat.

Pꝛimo quidem maledicti exemptionē. Unde ip̄a eſt benedicta ſuper omnes mulieres: quia ſola ipſa expers illius maledictiōis quam omnes mulieres in Eua contraxerunt. Gen̄. iij. Multiplicabo erūnas tuas. ſicut ſupꝛa patuit de ve mulierum.

Secūdo impoꝛtat maledictiōis euacuationem. Ipſa enim benedicta in mulieribꝫ quia ꝑ eaꝫ euacuata eſt maledictio ab hominibus. Unde Auguſtin⁹. Maledictio Eue in benedictionē mutatur marie. Impleta eſt em̄ Maria gratia: ⁊ eua euacuata eſt a culpa. Tertio impoꝛtat ſingularis gratie collocationem Unde benedicta fuit inter mulieres: quia nulla alia accepit vnqꝫ quod ipſi donatum eſt. ꝙ ſcꝫ ꝟgo peperit ⁊ deum genuit. Quarto omniū benedictionū compꝛehēſionē. Fuit quippe bn̄dicta pꝛe oībus mulieribꝫ. quia omnia illa que alie mulieres habuerūt ip̄a habuit excellentius: quia cum ꝯiugatis habuit bn̄dictionem pꝛolis: ⁊ inſuꝑ virginitat;. Cuꝫ viduis habuit caſtitatē cum incoꝛruptibilitate. Deniqꝫ cum ꝟginibꝫ ꝑſeuerantiā ꝑpetue ꝟginitatis cū fecunditate. Ad ſecundā queſtionē videt̄ ꝙ nō bene dictū ſit: Benedicta tu in mulierib⁹. Pꝛobatur: qꝛ debuit dici: Benedicta tu in omnibꝫ creaturis. quia excellit oēs. Item ip̄a eſt benedicta ſuꝑ oēs viros et mulieres. ḡ debuit dixiſſe. Bn̄dicta tu in hominibꝫ. Itē cum ꝟgines oēs excellentiā habeāt dignitatis iſta bn̄dictio oībus virginibꝫ ꝯuenire videtur. Oēs em̄ ꝟgines inq̄ntū ꝟgines: ſūt benedicte i mlieribꝫ. ⁊ ſic poti⁹ debuit dixiſſe: Bn̄dicta tu in ꝟginibꝫ. Rn̄ſio ſm̄ Alb. vbi ſ̄ꝫ ꝙ ex quo maledictio oꝛta ē in hominibus ꝑ mulierē ſcꝫ Euā: Ideo ꝯgrue angelus dixit: Bn̄dicta tu in mulieribus: vt detur itelligi ꝙ ſicut ꝑ mulierē maledictio ſumpſit originem: ita ꝑ mulierē bn̄dictio ſumpſit originē: ⁊ maledictio euacuationē.

Ad pꝛimū ḡ dicenduꝫ ꝙ angelus recte dixiſſet. ſ. Bn̄dicta tu in oīnibus creaturꝫ. Et ſimilr̄ ſi dixiſſet Benedicta tu in hominibus. ſicut arguit ſecundum argumentū. Sed tn̄ ſic dicendo nō ita exꝓſſiſſet iſtam ſignificationem quā ꝓmiſimus. ſ. ꝙ maledictio ꝑ mulierē exoꝛta: debuit ⁊ per mulierem euacuari. ſicut dicendo. Bn̄dicta tu in mulieribꝫ. hoc expꝛeſſe dedit intelligi. Et ſic patet reſpōſio ad ſecundū. Ad ſecundum dicit̄ ꝙ mulier in plura ſe extendit qꝫ virgo: quia etiam ad cōiugatas ⁊ viduas. ⁊ ideo nō dixit in virginibꝫ. ne daret intelligi ꝙ beata ꝟgo ſolam benedictionē virginuꝫ obtinuerit ⁊ nō ꝯiugataꝝ ac viduaꝝ. ſed dixit: In mulieribꝫ. vt ſignificet ꝙ oīꝫ mulierū benedictionē tam ꝟginum qꝫ viduaruꝫ ac coniugataꝝ habuit. ſicut ſupꝛa dictū eſt. Et ſic patꝫ. Ad tertiū queſitū quare vicꝫ nō potius dixit: Benedicta tu pꝛe mulieribus. cuꝫ in figura Judith. xiij. ſic dictuꝫ ſit de ea. Benedicta filia tu a domino pꝛe oīnibꝫ mulieribus. Ad quod breuiter dici pōt ſaluo melioꝛi iudicio ꝙ licet hoc dictum: in mulieribus. valeat ⁊ impoꝛtet tantū in ſententia ſicut ſi dixiſſet: ꝓ mulieribꝫ. tamē potius dixit: in mulierib⁹.

Pꝛimo ideo ne heretici haberēt occaſionem credendi ⁊ dicēdi de ea ꝙ ip̄a eſſꝫ non vere mlier. ſꝫ aliq̄d ſupꝛa hoiem. ſicut ⁊ de ſuo filio plurimi heretici dicūt ꝙ nō habuerit verā carnē humanā ſed celeſtis nature. Si ḡ dixiſſet: pꝛe mulieribꝫ. dixiſſent heretici ꝙ ip̄a eſſet ſupꝛa hoiem. ⁊ ꝙ dn̄s Jeſus non de pura ⁊ vera femina carnem nō vere humanaꝫ aſſumpſerit. Scd̄o vt ſignificetur hui⁹ dilectiōis diuine ſingularitas. qꝛ plus eſt aliquam diligi in omnibus mulieribꝫ qꝫ ſuꝑ oēs mulieres. qꝛ poſſibile ē aliquā diligi ſuꝑ oēs: q̄ tn̄ diligit̄ in oīb⁹. Diligere em̄ in oībꝫ aliquā ē in oī dilectōe ip̄aꝫ intēdere ⁊ ꝓpt̄ ip̄aꝫ oēs diligere: ⁊ nulli ſine ip̄a. Tertio vt humilitatē btē ꝟgis

comendet qua ſe non reputauit eſſe p̄ mu/lieribus fore benedictam. ſed tanq̄ vnam inter mulieres apud ſe extimatam. Unde amatrici humilitatis btē virgini dicēdo in mulieribus magis cōmendabilē reddidit eius humilem reputationē qua ſe vt vnaꝫ mulieꝝ reputauit q̄ dicendo: p̄ mulierib⁹ qȝ aliqd excellenti⁹ notat ſupra mulieres. Uñ credo q̄ angelus idcirco dixit: in mu/lierib⁹. ꝛ nō p̄t mulierib⁹. qꝛ ſciuit q̄ beate virgini ex amore ſumme humilitatis quaꝫ ſp̄ toto corde dilexit. ꝛ p̄pter hoc nunq̄ ali qd magis d̄ ſe voluit dici: magis ſibi com placeret audire vt diceref in mulierib⁹ q̄ p̄ mulierib⁹. Qm̄ vere humilis vt dr̄ Bern. in hoc ſūme gaudet cum de eo humilia di cunf. et dolet cū audit de ſe dici ſublimia. vtpote qui nullo modo vult reputari apd̄ quoſcūq̄. vel reſpectu quoꝝcūq̄. ſed ſem/per vilis videri. Et ſic patet Rn̄ſio ad di/ctam qōnem.

Articulus terti⁹ De additio/ne facta ab ecclīa circa ſalutatio nē angelicā vt patebit. Cap. I.

Irca terti um principale de hui⁹ ſalu tationis additamēto ꝛ ter mino tria p̄cipua ſunt inq̄/renda. Primū eſt de appoſitione nomis Marie. Scd̄m de appoſitione p̄bi beli ſaber. Tertiū de ſubiunctione nomis dn̄i ieſu cb̄ri. Primo ḡ de appoſitione nois Marie: cū dr̄ Aue Maria: Querif Qua/re eccl̄ia apponit hoc nomen Maria in iſta ſalutatione. Et arguif p̄mo q̄ hoc non li cuit fieri. qꝛ nil licet ad euangeliuꝫ apponi: Iuxta illud Apoc. vlt. Siquis appoſuerit ad hec: apponat deus plagas ſcriptas i li/bro iſto. Et ſi qs diminuerit: auferat deus partē eius de libro vite. Itē Angelus vl̄ ſi ne cauſa omiſit illō nomen: vl̄ p̄pter cāꝫ. Si ſine cauſa. ḡ male fecit dimittēdo. Si aūt p̄pter cauſam omiſit: ḡ eccl̄ia male fac apponēdo quod angelus ex certa cauſa iu/dicauit dimittendū. Ad hoc reſpondef ſm̄ Alber. ſuper Miſſus eſt. Cap. lxvij. et alios doctores de hoc tractantes: q̄ ange lus non errauit hoc nomē dimittēdo. nec eccl̄ia errat apponēdo. qꝛ ex quo tam ange lus q̄ eccl̄ia a ſp̄ūſancto viuificanf ꝛ in ſu/is actibus dirigunf. q̄ ſp̄ūſſctūs ē infallibi lis: ſequif q̄ errare non poſſint. Sꝫ qua d̄ cauſa angelus non appoſuit: Dicif q̄ p̄ro/pter virginis Marie excellentiā. Nā excel lentes pſonas cū ſalutam⁹. nomē p̄priū ta cemus ꝛ eoꝝ excellentiā nomiam⁹. dicētes Aue Rex. Salue pater. Excellentia autē virginis erat gr̄e plenitudo. ꝛ iō dixit Aue gr̄a ple. pur dīc Alb. iō nō appoſuit. qꝛ di/gniſſime ſalutādā beatā p̄ginē noue digni tatꝫ noie ſalutauit. ꝛ nouū nomē ei attribu it. ſ. gr̄a plena. vt p̄ nois imutationē ſigni/ficaref p̄mutatio ſtat⁹ virginis ꝛ eminenꝫ tia dignitatꝫ. Nā in collatioe magnaꝝ di/gnitatū ſolet fieri mutatio nominū. vt pꝫ i papa. Hinc eſt q̄ angelus btē virgini p̄ro p̄prio noie. ſ. Maria nomē nouū poſuit ob ſpecialē honoris exhibitionē. ꝛ dignitatis ſignificationē. ſ. gr̄a plena. iuxta illud Eſa. lxij. Uocabif tibi nomē nouum qd̄ os dn̄i noiauit. ſiē de hoc lati⁹ dictū eſt. ſ. Hꝫ codeꝫ li. p. iij. ar. iij. cap. vj. Eccl̄ia p̄o nomē Ma rie appoſuit ad gr̄a plena certis ex cauſis. Primo quidē Rōne Inclinationis ꝛ re cordationis. vt videlꝫ p̄ gr̄a plena recolat p̄ginis beate dignitatē. ꝛ p̄ nomen Maria incliner eam ad nr̄am neceſſitatē ſubleuan dā: Maria ei ſtella marꝫ iterp̄retaf. q̄ vicꝫ ſtella in firmamento fixa naufragos diri/git ad portū optatū. Ita cū dr̄ hoc nomen. Maria deſignaf q̄ beata p̄go hui⁹ ſtelle p̄prietatem erga nos hꝫ biē debet. ſ. q̄ in firmamēto glie celeſtꝫ manēs nos naufra/gos de ſtatu miſerie p̄ plenitudinē ſue gr̄e traducere hꝫ ad portū ſalutꝫ et̄ne. ꝛ idcir/co cū dic eccl̄ia in ſalutatione. Maria. ma gis inclinat eā ad ſubueniendū. Acſi dice/ret. O feliciſſima virgo. recordare qꝛ tu es Maria. i. maris ſtella p̄ quā debem⁹ p̄du ci ad portū ſalutꝫ. ꝛ iō ſubueni nob̄ Se/cūdo rōne excitāde deuotiōis. qꝛ p̄ hoc no/men excitaf deuotio orantiū ꝛ eam ſalutā/tiū. Idcirco p̄ Salomonē hoc nomē oleo compaf Can̄. j. Oleū effuſū nomē tuū. i. fa ma nois tui antea occulta: nūc effuſa eſt p̄ totū orbem. Iō id ē p̄pter dulcedinem no minis tui. adoleſcentule id ē anime ferue

tes ꝑ deuotionem ⁊ charitatē: dilexerūt te nimis. Nimirū oleum eſt calide naturę: ⁊ ignis inflammatiuū. Sic nomē marię inflammatiuū eſt ad dilectionē ⁊ deuotionē Unde ⁊ Bern. abbas dicit. O magna: o pia: o multum amabilis maria: tu nec nominari potes quin accendas. nec cogitari qn recrees affectus diligentiuꝫ te. Hęc ille. Tertio appoſuit eccl'ia rōne virtuoſitatis ⁊ fructificatiōis. quia hoc nomē maria eſt maxime ꝟtutis ⁊ maximos fructus facit homini ſepius inuocatum ⁊ noiatum ſicut d̄ hoc deo duce agef lib. vj. ꝑ. j. ar. iiij. vbi de vtilitate ⁊ fructib' huius nois tractaturi ſumus. Ad p̄mū ꝙ in ꝯtrarium dicitur ſm Alber. ꝙ apponere ad euāgelium eſt falſa veris commiſcere: vel ꝯtraria his q̄ ſunt in euangelio p̄dicare. Un̄ ap'lus ad Gal. j. d̄r. Si angel' venerit de celo ⁊ aliud euāgelizauerit ꝙ̄ qđ accepiſtꝭ a me anathema ſit. Et ſic itelligunt oēs ꝯſiles auctoritates: hic aūt nō eſt talis appoſitio. ꝙ nō ſtat argumentū Ad ſcđm aūt claruit reſponſio ex dictꝭ.

Capl'm. II.

Ecundo de appoſitione verbi beliſabet ſcꝫ Et benedict' fructus ventris tui: tria p̄ncipaliter ſunt vidēda. Primū quare eccl'ia hoc apponit qđ angelus non appoſuit. Scđm quare nō potius dictū eſt: benedict' filius tuus: vel corporis tui: ſꝫ fructus ventris tui. Tertium qualiter dn̄s ieſus dicit vel ꝯgrue dici poſſit: fructus ventris beatiſſime ꝟginis marie. Ad p̄mū dicitur breuiter ſm Albertū. ca. cexliij. ꝙ angelus nō addidit: bn̄dictus fruct' ⁊c. q2 nōdū fuit fruct' ei' ventris. ſed ipm̄ q̄ſi p̄miſſum in hoc ꝙ d̄r. Benedicta tu in mulierib' fructū comp̄hēdit. [illegible]circo Bern. ſup Miſſus eſt. dicit. Be[illegible]cta tu in mul[illegible] bn̄dictus fructus [illegible]ris tui. [illegible]dicta ideo benedi[illegible]s fructu[illegible] ſed q2 ille te p̄ue[illegible] in dul[illegible]onib': idō tu bene[illegible]ctem benedictus [illegible]cte ſunt oēs gen[illegible]tu ꝗꝫ cum ceterꝭ [illegible]cepiſti. Hec il[illegible] [illegible] ꝙ apponet[illegible] q2 ſibi exhibi[illegible] fuit cōmē[illegible]datus. Ad ſcđm d̄r ſm eundem Alb. ꝙ nō debuit dici: bn̄dictus fili' ventrꝭ tui. q2 filius cōe eſt ad ſpūalē ⁊ carnalē generationem ⁊ oino maxime cū hac determinatiōe ventrꝭ q̄ eſt locus generatōis carnalis: fructus autem ventrꝭ ꝓprie aliq hoies dici non pn̄t niſi chr̄s de' q2 ipm̄ ſolū ꝯcepit in vtero virgo mater. In vtero inq̄. i. ex cauſa intrinſeca nō ſicut alie mlieres quę recipiūt ab extrinſeco. i. a viro vn̄ cōcipiūt. Et idō ꝯgruētiſſime d̄r fructus ventrꝭ vt exp̄maf ꝙ nō carnaliter chr̄s eſt ꝯcept' ſic alij homines filij mr̄is ⁊ pr̄is: ſed tanq̄ fructus q̄ naſcitur ex herba vel arbore naſcif ſine violatione vel corruptione arboris aut rami: ita chr̄s de ꝟgine. Nec debuit dici fructus corporis tui: ſed ventrꝭ: vt ꝟitas generatōis magꝭ exprimeret. ⁊ ſic falſitas heretica ſopiretur. q2 ꝑ hoc qđ d̄r ventrꝭ: expꝛſſi' ſignificaf ꝙ chr̄s vere carnē aſſumpſit in vtero ꝟginali ꝙ̄ ꝑ hoc ꝙ diceref corporis Ad tertiū q̄liter vel q̄li ꝯgruentia chr̄s dici debeat fructus bn̄dicte ꝟginis: d̄r ſm magiſtrum Jacobum d̄ voragine i ſuo mariali. ꝙ chr̄s optime ⁊ ꝯgruēter d̄r fructus bn̄dicte virginis Marie ⁊ ei' ꝟginalis vteri.

Primo rōne generatiōis. quia ſicut fructus ſine corruptiōe ꝯceptus eſt ⁊ nat': vt in ꝓximo dictum eſt. Propterea Eſaie. xj. Egredief virga de radice ieſſe ⁊ flos de radice eius aſcendet. Scđo rōne deſignatiōis. q2 fructus tanq̄ ſignū certū oſtēdit ⁊ agnoſci facit arborem de q̄ eſt: qualis ſit vtꝝ bona vel mala. Math. vij. A fructib' eoꝝ cognoſcetis eos. Sic chr̄s optim' et bn̄dictus fructus ſūme cōmendabilē reddit beatā ꝟginē de q̄ eſt. q2 oīs arbor bona fructus bonos facit: ſic bn̄dicta ꝟgo benedictū edidit fructū. Un̄ in ſalutatōe cōiunctim d̄r. Bn̄dicta tu in mulierib' ⁊ bn̄dictus ⁊c. Tertio rōne occultatiōis. Nā fructus occultatur. inter folia ⁊ recollect' in cophinū ponitur inter folia. ⁊ ſic oblat' delectabilif ſumitur: ita in bn̄dicto fructu vteri ꝟginalis diuinitas occulta eſt in hūana carne. Juxta illud ſcripturꝫ. Solem nube tegā Ezech. xxxij. id eſt diuinitatis fulgorē tegam humane carnis nube. Et iſte fructus ſic nobis occultatus ⁊ oblat' multum delectabilis factus eſt ⁊ dulcis tam

ſui natiuitate ꝙ̄ in paſſione ⁊ morte: ꝙ̄ ēt in ſacramēto eucbariſtie in q̄ ſub folijs accidentiū offert. Unde .j. Pe. j. Si tamen guſtaſtiſ quoniā ſuauis eſt dñs. Propterea ⁊ Pſ. hortat dicēs: Guſtate et videte quoniā ſuauis eſt dñs: beatus vir qui ſperat in eo. Et iterū expertus ipſe admirādo ait: Quoniā magna multitudo dulcedinis tue domine quā abſcōdiſti ſcʒ velando in chrī carne ⁊ in ſacramēto eucbariſtie timētibus te. Quarto dicit cōgruentiſſime fructus ratione eterne fruitionis. Nā fructus dicit a fruor frueris: vt dicit Januēſis in catbolicon. Frui aūt eſt amore inberere alicui rei ꝓpter ſeipam tm̄: vt dic magiſter .j. lib. ſenten. circa pncipium. Recte ergo chriſtus dicitur fructus vteri virginalis: quia ipſe eſt noſtra fruitio in patria et ꝑ beatā virginē factū eſt vt iſte fructus id eſt chriſtus deus eſſet nobis dupliciter fruibilis ⁊ delectabilis ſm duplicē viſionē: ſalicʒ diuinitatis ⁊ humanitatis ſue: Juxta illud Joan. x. Ingredient ⁊ egredient et paſcua inueniēt. Ingredient inq̄ ſancti ad cōtemplationē diuinitatis: et egredientur ad cōtemplationē humanitatiſ chriſti: et vtrobiq̄ delectabilia paſcua inuenient. O quecūq̄ fidelis anima aduerte et diligenter contemplare quoniā iſte fructus vteri virginalis chrs eſt ſumma fruitiōe dulciſſimus. Primo quidē guſtui Canti. ij. Fructus eius dulcis gutturi. Secūdo eſt dulcis auditui. Unde Pſal. Quā dulcia faucib⁹ meis eloquia tua domine ſuper mel ori meo. Tertio eſt dulcis viſui .j. Petri .j. In quē deſiderāt angeli proſpicere. Et Eſa. lx. Tunc videbis et afflues ⁊ mirabitur ⁊ dilatabit cor tuū. Quarto ē dulcis olfatui. Ad cuius dulcedinē quelibet anima ſancta clamat illud Canti. j. Trahe me poſt te currem⁹ in odorem vnguentorum tuorū. Quinto eſt dulcis in amplexu Canti. ij. Leua eius ſub capite meo et dextera illius amplexabit me. Sexto eſt dulcis in oſculo. Propterea anima fidelis orat illud Canti. j. Oſculet me oſculo oriſ ſui. Septimo eſt dulcis in ferendo Mat. xj. Jugum meū ſuaue eſt ⁊ onus meū leue. Octauo eſt dulcis in pmiſſo Apocalip. ij. Vincenti dabo manna abſconditū quod nemo nouit niſi qui accipit. Nono eſt dulcis in cogitatōne: quia vt dicit Bern. Super omnia memoria Jeſu paſcit cogitatum. Decimo eſt dulcis in amoris affectione: adeo vt ſancto teſte Bern. in ſuo cantico: Solus expertus nouit credere ꝙ̄ ſit dulce Jeſum diligere. Undecimo eſt dulcis in pmiorū retributiōe: quoniā Pſalm. dicente. Torrente voluptatis ſue potabit eos. Duodecimo eſt dulciſſimus in eterna tentione ⁊ poſſeſſiōe: quoniā regnabūt cum eo ſancti in ſecula ſeculorū. O igit anima deuota ſanguine chrī Jeſu redempta O anima inq̄ fidelis a virgine glorioſiſſima Maria dilecta ⁊ in filiū adoptata: accede ſecure ſi vis dulcedine fructu ei⁹ ꝑfrui: accede deuoto corde ad eā ⁊ pete ab ea hunc ſaluificū: hunc melliflūū fructum Jeſum tibi cōmunicari vt det tibi ei⁹ guſtus: auditus: odoratus: ⁊ viſus dulcedinem experiri: det tibi ad dulciter amplexādum: tenendū ⁊ in corde fouendū: atq̄ in celo eternaliter poſſidendū. Claret itaq̄ ex pmiſſis ꝙ̄ congruēter chriſtus dicitur fructus vteri virginalis: ⁊ q̄ ad numerū duodecim ſtellarū in corona benedicte virginis duodecim dulcorib⁹ in ſui vteri ſacri fructu habitis extat ipſam fore glioſā.

Capitulum .iij.

Tertio in hoc articulo videndū eſt de ſubiunctiōe nominis ieſu: quare vicʒ eccleſia appoſuit. Ad quod breuiter reſpondet ſm Albertū: q̄ hoc fecit Primo propter deuotionis excitationē: quoniā vt dicit Bern. in cantico Hoc nomen Jeſus eſt mel in ore: iubilus in corde: melos in aure. Secundo ꝓpter ſalutis efficaciorē impetrationē: quoniā ſcriptū eſt Joel. ij. Omnis qui inuocauerit nomen domini ſaluus erit. Tertio propter beate virginis complacentiā ⁊ affectionem: quoniam ad hoc nomen Jeſus maxime beata virgo ſuꝑ oēs afficit deuotione amoris ⁊ ſibi ſumme complacet hoc nomen ſepius inuocare. In quo quidē nomine oēs ſcti gaudent ſe eſſe ſaluatos: Nā teſte Petro Act. iiij. Non eſt aliud nomē ſub celo datum hominib⁹ in quo oporteat ſaluos fieri credentes. De virtute ⁊ vtilitate huius nominis Jeſu ⁊ alijs circa hoc

concurrentibus propter breuitatē in hoc tractatulo pertranſeo: quoniā alterius erit operis de hoc tractare. Conſidera ergo nūc o fidelis anima quam ſublimis: quamque deo ꝛ beate virgini accepta: quam grata: quam iocunda ſit iſta celeberrima ſalutatio: aduerte quam tibi vtilis ꝛ fructuoſa ſit ſi eam deuoto corde ob amorem benedicte virginis frequentaueris. In ea quidē laudatur ꝛ benedicitur beata virgo maria dei mater: et non ſolum ipſa: ſed ꝛ eius filius dominus noſter Jeſus chriſtus. In ea habes hec glorioſiſſima et dulciſflua nomina vicȝ Jeſus et Maria: In quorum inuocatiōe habes omnē ſpem: omnem theſaurum tuū: et omne bonū tuū. Siquidē ipſe Jeſus eſt tibi amor tuus: ipſe theſaurus tuus: ipſe diuitie cordis tui: ipſe conſolatio: ſpes et gaudium tuū: ipſe ſalus tua: ipſe lumē oculorum tuorum: ipſe vita tua ꝛ dulcedo tua. Denique ipſa benedicta virgo maria eſt domina tua: ipſa regina miſericordie: vita: dulcedo ꝛ ſpes tua: vt canit eccleſia. Per eam habemus quicquid habemus per eam ſumus ſiquid boni ſumus: vt dicit Anſ. O igitur feliciſſimū nomen Jeſus: O benedictū nomē matris eius Maria: O glorioſa nomina: humana corda medullitus penetrātia. Beatū cor quod iſta felicia nomia in ſe intime tenet recondita. Felix os quod ſepius ipſa nominat ꝛ inuocat quoniā vita ſibi preſto eſt eterna. Amē.

Pars Sexta ſequitur de ſanctiſſima beate virginis Marie cōceptione: qua dei filiū i vtero virgineo ſuſcepit.

e

Ecce ancilla domini fiat mihi ſm verbum tuū Luce. j. Verba ſunt benedicte virginis Marie humillime conſentientis ꝛ ſe offerentis ad chriſti incarnationē ex eo fiēdam. Vnigenitus ſiquidem dei filius carnem pro noſtra ſalute aſſumere volens per hec verba premiſſa in vterum benedicte virginis aduenire dignatus eſt. Et ideo ipſa verba ſummā nobis afferunt deuotionis pariter et inſtructiōis necnō miraculi ꝛ ſtuporis materiā. Primo quidē verba iſta ſunt magne deuotiōis: quia per iſta verba quinque: obtinuit beata virgo pro toto genere humano redemptionē: ſcilicet dei incarnationē: ꝛ diuini verbi humanationem: ac per hoc omnis boni in nobis promotionē: quoniā ad hec verba Verbū caro factū eſt et habitauit in nobis. Jo. j.

Secūdo quoque verba iſta ſunt magne inſtructionis et documēti. Quia quadruplicem nobis redolent virtutē per quā ſicut beata virgo filiū dei chriſtum carne et mente concepit: et in ſe habitari promeruit. Ita et nos ſpiritualiter in corde per has virtutes dei filiū poſſidere promerebimur. Vnde Petrus Aureoli in ſuo cōpendio lib. quarto dicit: Quattuor inquit virtutes notantur et redolent in verbis virginis conſentientis. Ait enim: Ecce: quod eſt prompte obedientie. Ancilla domini: quod eſt humilitatis perfecte. Fiat mihi. quod eſt charitatis inflammate. Secundum verbum tuum: quod eſt fidei deuote. Hec ille. Si vis ergo o homo vt dei filius in tuo corde concipiatur et te inhabitare dignetur: diſce obedientiam preceptorum: diſce exemplo Marie humilitatem: diſce et charitatē atque deuotā fidē veram habere. Vnde Bern. dicit: Non tibi dabit dominus virtutum copiam ſui niſi fueris virtutibus ſcilicet iſtis adornatus.

Tertio verba iſta ſunt magni miraculi et ſtuporis: cū ad ipſa mox tantū fuerit: et tāmultiplex miraculum ſubſecutū Videlicet: quod deus fieret homo Virgo fieret mater: et dei ſimul et hominis mater. Et plura talia. Nimirum mirabiliter deus quinarium numerum verborum conſecratū reddidit: quia per quinque verba incarnari voluit: ſcilicet Fiat mihi ſecundum verbum tuum. Per quinque quoque verba ſuum corpus conſecrari in eucharistia decreuit: ſcilicet: Hoc eſt enim corpus meum: Licet ly Enim: nō ſit de ſubſtantia: Denique et ad quinque verba publicanum iuſtificauit. Cum videlicet ille dixit: Deus propitius eſto mihi peccatori Luce. xviij. Inſuper quinario numero vulnerum retento ſuum corpus inſigniri poſt reſurrectionē in perpetuū ſtatuit. Itaque

ad propoſitum redeuntes: Ex quo beatiſſima virgo per hec verba filiū dei in ſuum vterū ſuſcepit ⁊ concepit: de ipſa eius ſacratiſſima conceptione loqui intendētes: tria myſteria pro hoc ſermone declarāda ponemus.

Primum dicitur myſteriū localis aptitudinis.

Secundum myſteriū dicitur temporalis plenitudinis.

Terciū myſteriū modalis habitudīs.

Articulus primus de hoc ꝙ chriſtus dominus non alibi ꝗ̄ in ciuitate galilee Nazareth cōcipi debuit: ex virgineqꝫ humanari.

Capitulū. I.

Primū itaqꝫ myſteriū dicit᷑ localis aptitudinis: hoc eſt de loco ꝗ aptiſſime congruebat huic ſacratiſſime conceptioni chriſti: Circa quod tria queruntur

Primo Utrum hec ſacroſancta conceptio debuerit fieri in ciuitate. Secundo Utrum debuerit fieri in regione galilee.

Tertio Utrum debuerit fieri non alibi ꝗ̄ in Nazareth ciuitate. Ad primam queſtionem: Utrum videlicz hec conceptio debuerit fieri non extra ſed in ciuitate. Et arguitur ꝙ non debuerit fieri in ciuitate: quia iſtam conceptionē magis congruebat fieri in loco puriori et ſacro ꝓpter eius ſanctitatez: ſed ciuitas quecunqꝫ magis abūdat ⁊ imunda eſt peccato ꝗ̄ ager vel mare aut villa: vt experimento patet: ergo magis debuit concipi in agro vł mari aut villa ⁊ extra ciuitatē. Item chriſt⁹ paſſus eſt extra ciuitatem vbi ⁊ ſepultus eſt et reſurrexit. Denicꝫ et natus eſt in ſtabulo. ergo videtur ꝙ etiam concipi nō debuit in ciuitate. In contrariuz eſt ſacra ſcriptura Luce j. Miſſus eſt inquit angelus Gabriel a deo in ciuitatem ⁊c. Ad hanc queſtionē reſpondetur ſm Albertuz ſup Miſſus eſt. ca. xxxiij. ꝙ chriſtus debuit concipi in ciuitate et nō extra: precipue triplici ratione.

Primo ratione finis incarnatiōis.
Scdo rōne ſignificationis.
Tertio rōne fructificationis.

Primo inqꝫ ratione finis incarnationis. Nam chriſtus in omnibus operibus ſuis que in mundo fecit oſtendit principalius ꝙ ideo in mundū precipue venerit vt peccatores ſaluos faceret: ipſo teſte Matth. ix. Nō veni vocare iuſtos ſed peccatores ad penitentiam. Unde inter peccatores natus eſt. ſcz in ciuitate Bethleem ante bouem et aſinum iacuit. Inter peccatores conuerſatus eſt: inter latrones crucifixus reſurgens quoqꝫ peccatrici Magdalene et Petro neganti prius apparuit. Et idō non debuit concipi in mari qui locus ē piſcium: nec in aere qui eſt locus auium: nec in campo qui eſt locus agreſtium animalium: ſed in ciuitate qui eſt propri⁹ locus hominū peccatorum: nec in villa ſed in ciuitate: quia in ciuitate ſolent magis ꝗ̄ in villa peccata hominū mltiplicari. Uillani enim ſimpliciores ſunt ⁊ laboribus magis dediti. Ciuitatenſes autē ocioſi ⁊ delitijs vacantes magis abūdare ſolent vicijs. Ut ergo oſtendat᷑ ꝙ chriſt⁹ ꝓpter cuſtodiam peccatorū et ſalutem hominuz venerit peccatoꝝ ad penitentiam cōuertendoꝝ in ciuitate ⁊ non alias debuit concipi Nec obſtat ꝙ extra ciuitatē ſit paſſus: ſepultus: et reſurrexit: quia conceptio congruit ī myſteriuz: et ideo in ſecreto eſſe debuit. Natiuitas autem: paſſio et ſepultura ac reſurrectio congruūt in exemplum. In ciuitate igit᷑ concipi debuit vt oſtenderet ꝙ ꝓ omibus peccatoribꝰ venit. In via natus fuit vt oſtenderet ꝙ ſua vita nobis ad celeſte regnum via fuit. Extra portam paſſus et ſepult⁹ eſt: ac reſurrexit: ad oſtēdendum ꝙ ꝑ ipſius paſſionē: mortē: ⁊ reſurrectionē nō liberat᷑ niſi ꝗ ꝑ ꝯuerſionē a peccato ad ipm extra portā fuerit egreſſ⁹: vt dicit apls. Secūdo ratiōe ſignificationis: vt. ſ. ſignificaret᷑ ⁊ intelligi daretur ꝙ vter⁹ ꝟginis chro tanqꝫ ciuitas fuit ad habitādū. Propterea Ps. de ea loqns ait

Glorioſa dicta ſunt de te ciuitas dei. Et merito: quia ipſa fuit ciuitas murata p caſtitatē fundata fundamēto ſtabili p humilitatē: turrita p charitatē: ꝛ ꝯtemplationis ſublimitatē: ditata per paupertatem: cuſtodita p diſcretionē: libera immunitate peccatoꝝ: pacificata victoria tentationū: virtutū vniuerſitate populoſa. ꝛ aquarum. id eſt gratiarum fluminibꝫ irrigata. Hec Albert⁹.

Tertio addit ad id ratio fructificationis. quia em̄ per chriſti conceptionē ꝛ incarnationem fruct⁹ nobis in celo adquirebatur ciuilitatis. id eſt vt eſſemus iam nō hoſpites ꝛ aduene: ſed ciues ſanctorum et domeſtici dei: teſte Apoſtolo ad Ephe. ij. Ergo debuit in ciuitate naſci in hoc mundo: vt oſtenderet nos eſſe ciues renaſcituros in celeſti ciuitate. Et ſic patet reſpōſio ad queſtionem. Ad obiecta patet reſpōſio ſufficienter ex predictis.

Caplm. ij.

a Ad ſecundā queſtionē: Utrum ſcꝫ chriſt⁹ debuerit ꝯcipi in regiōe galilee. Arguit q̄ nō. quia chrūs miſſus ꝛ promiſſus fuit iudeis. Unde dixit. Nō ſum miſſus niſi ad oues que perierunt domus iſrael. Matth. xv. Unde ꝛ in iudea eſt natus ꝛ paſſus. igitur in terra iudeorū concipi debuit. In contrarium eſt text⁹ euāgelicus. Ad queſtionē igitur reſpōdetur ſm Alb. xxxiij. c. q̄ annūciatiōē ꝛ cōceptionē dominicā ꝯueniebat fieri nō alibi q̄ꝫ i regione galilee. Primo rōne facti et operationis. Dñs em̄ incarnatus fuit vt iudeos et gentiles ſaluaret: ꝛ ideo in regiōe que ab vtriſq̄ inhabitabat ꝯceptio ꝛ annūciatio fieri debuit. Non em̄ deus iudeorū tm̄: ſed etiā gentiū. Galilea aūt nō ſolum a iudeis: ſed etiā a gentibꝫ inhabitabatur: ſicut patꝫ Eſa. ix. Trans iordanē galilee gentium populus qui habitabat i tenebris vidit lucem magnā: habitantibꝫ in regione vmbre mortis: lux orta eſt eis. Scdo ratione nominis ꝛ interp̄tationis: Galilea em̄ interp̄tatur reuelatio ſiue tranſmigratio. In hac aūt incarnatiōe fiebat ſummi ſecreti reuelatio: quando verbum quod erat in p̄ncipio apud deū ꝛ lucem habitat inacceſſibilem quam nemo vnq̄ꝫ vidit. Uerbū inquā hoc caro factū eſt: et vidit omnis caro ſalutare dei noſtri. Lu. iij. Itē Ioan. j. Uerbū caro factū eſt et vidim⁹ gl̃iam eius ꝛc. Simil'r in hac incarnatione fiebat maxima tranſmigratō de ignorātia in ſcientiā. de culpa in grām: de vmbra in veritatē: de ſeruitute in libertatē filioꝝ dei. Et qđ maximū eſt de hūanitate in diuinitatē. In qua trāſmigratōe primū: id eſt deitas: ad vltimū: id eſt humanitatē in vnā pſonam tranſmigrauit. Ad obiectū reſpondet: q̄ chriſtus nō ſolū iudeis: ſed etiā gentibꝫ pmiſſus eſt. Unde Geneſ. xlj. Non auferet ſceptrū de iuda donec veniat qui mittendus eſt: et ipſe erit expectatio gentiū. Et idē patꝫ p omnes ꝓphetas ſcribentes de vocatione gentiū: tamē ſolis iudeis pmiſſum eſt vt de coꝝ ſemine chr̄us naſceret: et ideo ſolis iudeis exhibitus eſt naſcendo: patiēdo: ꝛ ibi moriendo: ſed hoc nō ſolū ꝓpter iudeos: ſed ꝛ ꝓpter omnes homines mundi. Illa autē autoritas Non ſum miſſus ꝛc. Matt. xv. intelligit ſm Nicolaū de Lyra p̄mo et p̄ncipaliter. quia chriſtus primo et p̄ncipalit' miſſus fuit iudeis: et ideo in ꝓpria pſona non p̄dicauit niſi iudeis: nec fecit miracula niſi eis: preterq̄ꝫ in caſu et ſpeciali cauſa: vt. ſ. oſtenderet eccl'iam in fide gentium fundatam. Unde Ioan. iiij. Propter hoc predicauit ſamaritanis deuote eū recipiētibus: fuit tamē chr̄s miſſus etiā gentibꝫ: licꝫ non ita p̄ncipalit'. Et ſic patꝫ q̄ chr̄us debuit concipi in galilea.

Caplm. iij.

a Ad tertiā queſtionē: Utrū videlicet hec annunciatio ꝛ cōceptio debuit fieri nō alibi q̄ꝫ in Nazareth. Arguitur in contrariū: ſalicꝫ q̄ nō quia iſta conceptio fuit digniſſima omniū ergo requirebat locū digniſſimū: hoc eſt templū domini in hieruſalem fundatum: ergo debuit ibi ꝯcipi. ſ. in ciuitate hieruſalē et templo vbi habitare ſolebat gloria domini. In oppoſitū eſt textus euāgelii⁹. Ad queſtione ergo rn̄detur ſm catholicos docto. q̄ chriſtus non debuit alibi cōcipi q̄ꝫ in nazareth. Primo ꝓpter ꝓphetiam Eſaie. xj. Egredietur virga de radice Ieſſe: vbi ſm veritatem hebraicam habetur:

Et nazareus de radice ei⁹ aſcēdet. Secundo ꝓpter nominis ↄueniētiā. Nā ſm Bern. ⁊ Alb. ſup Miſſus eſt. Necnō ſm Fran. may. q̄ hāc materiā lati⁹ ⁊ luculēti⁹ ꝓſequit dicēs: ꝙ ciuitas nazareth conceptui chri decētiſſime ↄgruit ſm eius interpretatiōes. Nā pmo ſm Hiero. nazareth interp̄tatur munda: ⁊ ſic conuenit ↄceptui chri de virgine mundiſſima que tāta puritate nitiut qua maior ſub deo nequit intelligi: nec ſicut ceteri cum labe peccati eſt ↄceptus: ſed ſine oī peccato. Secūdo interpretatur nazareth: id eſt florida: ⁊ hoc cōuenit chri ↄceptui: q2 ſicut flos gignit ex puriſſimis ⁊ ſubtiliſſimis ꝟgule humoribꝫ abſq corruptiōe virgule: ſic chrs d̄ puriſſimis ꝟginis ſanguinibꝫ eſt ↄceptus abſq omni corruptiōe: vt dicūt Damaſce. et Dio. de diuinis no. Tertio interp̄tat nazareth: id eſt ſanctus et deuotus: et hoc cōpetit: q2 in iſta ↄceptiōne mater domini fuit plene ſanctificata: iuxta illō Pſal. Sanctificauit tabernaculū ſuū altiſſimus. ⁊ ſic claret reſponſio. Ad argumentū in cōtrariuꝫ reſpondet ſm Alb. vbi ſup. ꝙ hec ↄceptio debuit fieri in loco ſanctiſſimo ⁊ digniſſimo: ſed nō locus ſanctificat hoīem vel dignificat: q̄n potius ecōuerſo: vicꝫ homo locum dignificat ⁊ ſanctificat: vnde dignitas loci ⁊ ſanctitas eſt ab homine dignificante vel ſanctificante. Itaq in oratorio beate virginis fuit digniſſima habitatio. Tum q2 ſanctiſſima virgo ſup omnes creaturas ibi habitauit. Tum quia ibi exercebatur nobiliſſima operatio vicꝫ orationis ⁊ contēplationis ⁊ humilis deuotionis benedicte virginis q̄ ſup omnia grata erat deo et omnia ſacrificia ꝑcellebat. Dignu⁹ ergo fuit hoc oratoriū illo templo iudaico in quo fiebat materialiū taurorum mactatio ⁊ thurificatio. Amplius ꝓpter ſecretū quod huic congruit myſterio nō decebat vt hec cōceptio fieret in templo: ſed magis in illo ſecreto et digniſſimo beate virginis oratorio debuit chrs cōcipi. Et ſic patet. Penſet ergo quecꝫ fidelis anima q̄nto ordine diuine ſapientie dei filius eſt conceptus: quoniā digniſſimū ſibi locum elegerit conceptionis videlicꝫ oratorium beate virginis. O anima mea ſi aliquando affuiſſes in illo oratorio ſacratiſſimo: ibi vidiſſes quomō beata virgo Maria lachrymis ꝑfuſis deum ſepius exorabat ꝑ redemptiōe humani generis: ibi vidiſſes manus eius ſacras i celū eleuatas. vultum ſerenū leuatū: ibi ieiunio diem ptranſeuntē: totiſq cordis intimis humiliatam. O quid tūc feciſſem: quāta humilitate me ipi recōmendaſſem vt ꝑ me exoraſſet: vtiq dixiſſē O glorioſiſſima ꝟgo: o celi regina: o domina mundi ora ꝑ me ne abſorbeat mundus: ne deuoret diabolus: ſed tuus me ſuſcipiat Jeſus ⁊c̄.

Articulus ſecundus de tēporis plētudine et ꝑfectiōne: quo ſcꝫ tēpore chriſtus eſt concept⁹ a virgine. Ca. i.

s Ecundū myſteriū dicit tēporalis plenitudinis ⁊c̄. Circa qō eſt notandum: ꝙ chrs ꝑ ſuo aduentu ⁊ cōceptione obſeruauit triplex tēpus.

Primū dr̄ tp̄s plenū.
Scdm dr̄ tp̄s electū.
Tertiū dr̄ tp̄s etatis ꝑfectum.

Primo inqꝫ obſeruauit tp̄s plenū. Unde Apl's ad Gal. iiij. dicit: At vbi venit plenitudo tp̄is miſit deus filiū ſuū factū ex muliere: factū ſub lege: vt eos q̄ ſub lege erāt redimeret. Iſta autoritas Apoſtoli nō eſt p̄tereūda ſilentio: quia ↄtinet aliquas difficultates. Unde Bonauen. circa hoc mouet tria dubia ſup. iij. ſententiaꝝ. di. j. in q̄ſtionibꝫ circa litterā. Primū dubiuꝫ circa hoc ꝙ dicit: At vbi venit plenitudo temporis. quomō vicꝫ vel quare dicat plenitudo tēporis in aduentu filij dei fuiſſe cum nondum ſit finis mundi. Naꝫ in fine mundi implebit omne opus dei ⁊ numerus electoꝝ. Et tunc euacuabit qō ex parte eſt: nunc āt ex parte cognoſcimus. j. ad Corinth. xiij. Et idcirco dicit et videtur ꝙ tantūmodo ꝑ fine mundi erit tempus plenitudinis. Ad qō reſpōdet idem Bonauentura: concor. Tho. iij. ſcripto ſententiarū. diſt. j. ⁊ Alexan. de ales: ꝙ tp̄s incarnationis dicat tp̄s plenitudinis ſex de cau

ſis. Primo qꝛ tūc deus impleuit qḋ ab
eterno p̄miſerat: vt. ſ. mitteret filiū ſuū: et
ſic tūc deus impleuit ſuā de filio pmiſſiōꝫ
Scḋo qꝛ tūc adimpleta eſt lex ꝛ oēs fi-
gure veteris teſtamēti p chꝛm Matt. v.
Nō veni ſoluere legē ſꝫ adimplere. Tertō
ꝓpter plenitudinē grē q̄ fuit in chꝛo. iuxta
illḋ Col. ij. In chꝛo habitat oīs pleitudo
diuinitatis corpalit. Quarto ꝓpter ple
nitudinē gñatiōis: qꝛ cū ſit q̄druplex mo-
dus generatiōis hoīs: Primꝰ modus nec
de viro nec de muliere ſed de terra: ſicut
Adam. Scḋs de ſolo viro: ſicut Eue for-
matio. Tertius prolis de viro ꝛ muliere.
Quartus de ſola mlīere. Iſta q̄rta eſt cō
ſumpta in chꝛi incarnatione. Quinto ꝓpt
pfectionē vniuerſi: quia tūc ad maximā cō
pletionē vniuerſum venit qñ creature oēs
in hoīe ad ſuū pncipiū redierūt: humana
natura a deo aſſūpta. Sexto ꝓpter ma-
gnitudinē eius qḋ in tpe illo accidit: qꝛ in
tpe illo natus eſt dñs tpis: ꝛ ita factū eſt
aliqḋ maius tempore qḋ tēpus impleuit.
Has vltimas ratiōes poſui ſm Tho. tm̄
Primas aūt q̄ttuor ſm Bonauē. ꝛ Alex.
Ad illḋ ꝓo qḋ obijcit dicendū: qꝫ eſt pleni
tudo gratie: nature ꝛ glorie. Autoritas aūt
Apoſtoli intelligēda ē de plenitudine gra
tie ꝛ nō glorie: quia plenitudo glorie in fu-
turo erit cū mūdus finē habebit: ꝛ reſurre
ctio corpoꝝ erit ac numerus electoꝝ com
plebitur. Scḋm dubiū de hoc qꝫ dicit: fa
ctū ex muliere: qꝛ in ſymbolo id negat vbi
dicit: Genitū nō factū. Reſpondeo qꝫ chꝛi
ſtus ſm diuinā naturā ita eſt genitꝰ qꝫ nō
factus: quia nō eſt creatura: ſm ꝓo natu-
ram humanā nō ita eſt genitꝰ qꝫ factus: qꝛ
ꝯceptus fuit a virgine faciente diuina vir
tute. Unde angelus ait: Uirtus altiſſimi
obumbrabit tibi. Hec Bonauen. vbi ſup̄
Tertiū dubiū de hoc qꝫ dicit: factū ſub
lege: quia chriſtus nō tenebat implere mā
data legis: ergo nō videt qꝫ ſub lege eſſet
factus. Ad quod dicit idem Bonauen.
vbi ſup̄: qꝫ eſſe ſub lege dr tribꝰ modis: vel
q̄ntum ad cauſam: vel q̄ntum ad obſerua
tionem: vel q̄ntum ad motiuū. Quantum
ad cauſam ſunt illi ſub lege q̄ nati ſunt ſub
veteri teſtamēto. Quantū ad obſeruatio
nem ſunt iſti qui legē obſeruāt. Quantuꝫ
ad motiuū ſūt illi q̄ timore ſeruiūt. Chri-
ſtus ergo nō fuit ſub lege q̄ntum ad cau-
ſam vel q̄ntum ad motiuū: ſed ſolū q̄tuꝫ
ad obſeruationē: aliter tamē q̄ꝫ alij hoīes:
quia alij obſeruauerūt legem ex obediētia
obligatoria: Chꝛs aūt ex obediētia ſpon-
tanea: qui ſe mera liberalitate ſubdidit le
gali obſeruantie vt nobis exemplū daret
vere obediētie. Hec Bonauen. Patꝫ er-
go quō chꝛs in plenitudine tpis ſit conce
ptus.

Caplm. ij.

Secundo chꝛs obſeruauit tēpus
electū et determinatū p ſuo ad-
uentu. Nam ſm beatū Tho. iij.
parte ſumme. q. xxxv. Quo ad tp̄s differē
tia eſt inter chꝛm et alios homies: qꝛ alij
homines naſcunt ſub neceſſitate tpis: ꝛ ideo
ſubiecti ſunt tempori. Chriſtus aūt tanq̄
dominꝰ et cōditor oīm tēpoꝝ elegit ſibi tē
pus in quo cōcipetur et naſceret: ſicut ele
git ſibi matrē ꝛ locū a qua ꝛ vbi concipe-
retur. Nos aūt quia nō omniū tēpoꝝ ꝛ lo
corum ꝓportiones cognoſcimꝰ: cognita-
tem tpis ꝛ loci quare vicꝫ chꝛs hoc tēpo-
re et loco ac nō alio ꝯceptus ſit vel natus
ex hoc accipe oportꝫ: quia deꝰ qui eſt oīm
tēpoꝝ diſpēnſator perfecte ab eterno co-
nouit: ꝛ tēpus congruū p ſua incarnatiōe
elegit: ꝛ ſm hoc cōgruentie rationē dignū
exq̄rere. Itaq̄ꝫ chꝛs deus p ſua ſacra con-
ceptōne nō incōgrue elegit certū tempus
Primo quidē ex omnibꝫ annis elegit ſe
xtum annoꝝ millenariuꝫ. Secundo ex
omnibꝫ menſibꝫ anni elegit menſem mar-
tium. Tertio ex omnibꝫ diebus menſis
elegit diem hebdomade ſextū. Quarto
q̄ꝫ ex omnibꝫ horis elegit ſibi horaꝫ que
tenet noctis mediū. Et iſta ſumme ſapiē-
tie puidētia: vt daret rationabiliter ſingu
loꝝ congruentias tempoꝝ conſiderando
Primo inq̄ꝫ elegit deus p ſua incarna-
tione ſextum annoꝝ millenariū. Nam ſm
Oroſium ſexto millenario annoꝝ a pnci-
pio mundi currēte cōceptus eſt: qꝛ ſm eū-
dem q̄nq̄ꝫmilia et inſup ducenti anni mi-
nus forte vno anno computantur a pnci-
pio mundi vſq̄ꝫ ad chꝛi incarnatōēꝫ. Hoc
auteꝫ congruebat miſterio pꝛimaxime ſm
Bonauen. vbi ſup̄. Ut ſicuꝫ primus ho-

mo erat conditus ad totius mundi complementū ſexto die: ſic ſecūdus homo ſcʒ chriſtus incarnaret ſexta etate ꝛ ſexto millenario annoꝝ ad totius creature ꝑfectionem. Secūdo ex omnibꝫ menſibꝫ elegit menſeʒ Martiū: Quod quidē ſumme cōgruebat triplici ratione. Primo rōne cōformitatis: quia ſm Bern. decebat vt reparatio humani generis fieret ꝑ ſimilia ad lapſuʒ. Sed qꝛ vetus hō. ſ. Adam fuit in menſe martij formatus ꝛ in paradiſo collocatus: ac inde ꝓpter peccatū eiectus: ergo et ſecūdus Adam debuit tali menſe formari: in vteroqꝫ virginali collocari pro reparatiōe hoīs: vt ſicut mundus cepit initium creationis in menſe martij in quo primū ſignū celi ſcʒ aries: habet ſolē: vbi et primus punctus equinoctij ſtat: ita et hoc menſe exordium ſumat reparationis

Scdo ratione nouitatis. Nam vt dicit Iſido. v. lib. etymo. Martius appellatur ꝓpter martē rhomane gētis auctorē: ꝛ interpretatur q̄ſi menſis nouoꝝ. Conueniens igit tali tpe concipi debuit auctor mundi chriſtus: in cuius conceptiōe facta ſunt multa noua. ſ. noua ſalutatio angeli: noua virginis cōceptio: noua diuinitatis in carnē deſcenſio. Et inſuꝑ facta eſt omnis creature renouatio in hominis cui ſubiecta ſunt omnia reparatione. Omnis quippe creatura antiq̄ta erat ꝛ a proprio vſu elongata: q̄a omnis creatura: ideo facta eſt vt ſeruiret homini deo ſubdito et ſine peccato exiſtēti: quoniā ergo homo peccauit: omnis creatura ſibi ſeruiēs: id eſt peccatori homini: debito vſu caruit. Chriſto aūt incarnato reſtituta eſt: quia chriſto homini omnis creatura miniſteriū exhibuit: qui ſolus ſine peccato fuit: et ſic impletū eſt illō Apocalip. xxj. Dixit qui ſedebat in throno: id eſt virginali vtero. Ecce noua facio oīa

Tertio ratione gratioſitatis vel delitioſitatis: qꝛ menſis Martij eſt hominibus delitioſus ꝛ gratus: quia tūc aer eſt tēperatus. et iam ꝑtranſito hyeme omnia incipiūt vireſcere: tūc veſtit tellus herbis et in florē pulcritudinis cūcta erūpunt. Vn̄ et ver dictus eſt: qꝛ viret: vt dicit Iſiō li. etymol. Ita conueniebat vt eo menſe nobis abundantia diuine gratie preſtaretur: et eius ſeueritas temperaret: hyeme quoqꝫ culpe qua terra noſtre humanitatis aruerat recedente: vireſceremꝰ ꝛ floreſceremꝰ in gratia chriſti renouati. Tertio deus pro ſua incarnatione ex omnibus diebus elegit diem ſextum: id eſt feriā ſextam. Et hoc rationabiliſſime ſm Franci. Mayro. quia Adam fuit formatꝰ ſexto die ꝛ eodē die peccans de paradiſo fuit excluſus: ita conuenientiſſime chriſtus feria ſexta in vtero virginis eſt formatus: et etiaʒ feria ſexta ꝓ redēptione hominū in cruce mortuus. Quarto elegit ex omnibus horis noctis mediū. Vt em̄ cōmunīꝰa catholicis tenet q̄uis varie opiniones apud doctores de hoc habeant: tamē veriſimilius tā q̄ꝫ magis conſonuʒ ſcripture atqꝫ rationi creditur ꝙ angelꝰ beate virgini annuncians apparuit in ſero diei. et durāte ſancto dialogo inter angelū ꝛ benedictā virginē vſqꝫ ad mediū noctis. tunc benedicta virgo ait: Ecce ancilla domini fiat mihi ꝛc̄. Et tunc chriſtū ꝯcepit: et poſt hoc angelus eam ꝯſolanſ circa aurorā receſſit. Et hec omnia ꝓbabilitatem habent ex triplici ratione. Primo ratione ſcripture. Nā ad Gal. iiij. apl's ait: Dum venit plenitudo tēporis miſit deus ꝛc̄. Plenitudo quippe diei eſt in ſero: et ideo videtur ꝙ tunc angelus apparuit quem deus miſit vt filium ſuum virgini in proximo mittendum annunciaret: et tunc deus pater filij miſſionem ꝑ annunciationē inchoauit. Deniqꝫ ꝙ in hora noctis medie ſit chriſtus conceptꝰ: accipi pōt ex ſcriptura Sap. xviij. Dum medium inquit ſilentium tenerent omnia et nox in ſuo curſu mediū iter pageret: omnipotens ſermo tuus domine a regalibus ſedibus venit. Ex quo manifeſte claret ꝓpoſitum ꝙ hora noctis media verbū dei deſcendit in vteꝝ virginis benedicte. Secundo ratione priuilegioꝝ huius hore. Nam iſta hora medie noctis magnoꝝ opeꝝ diuinoꝝ ꝑuilegijs ſiue myſterijs eſt conſecrata. Primo quidē myſterio natiuitatis: quia nocte media creditur fuiſſe natus qua hora paſtores cuſtodiebāt vigilias noctis. Lu. ij. Propter qō eccleſia canit miſſā i nocte natiuitatis. Scdo myſterio paſſionis ꝛ captiuitatis: qꝛ media

⁊ in tantū plena vt ex tuo redūdante tot⁹
hauriat mundus. Hec ille. Tertio intel
ligitur ſuꝑabundantia capacitatꝫ. id eſt ꝙ
ipa fuit ſuperabundantiſſime capax oīns
gratie. Qḋ quidē attendiť ꝑmo in hoc ꝙ
omnes grãs generales ⁊ ſpeciales omniū
creaturarum in ſummo habuit. nec aliqua
gratia ſibi defuit. Vñ Eccli. xxiiij. In me
omnis gratia vie ⁊ veritatis ⁊c̄. De hoc la
tius deo duce diceť cū de vita eius agetur
Secūdo attendiť in h̄ ꝙ ipa illas gratias
habuit a quibꝫ omnis creatura vacua fuit
ſcꝫ ꝙ eſſꝫ virgo ⁊ mater. Mater dei ⁊ ho-
minis domina mundi ⁊c̄. Tertio in hoc ꝙ
ſua gratia tanta fuit ꝙ pura creatura niſi
eſſet deo vnita maioris gratie capax ēē nō
potuit. Quarto ꝙ gratiam increatam i ſe
totam ↄtinuit. ⁊ ſic ꝑ omnē modū gratia
plena fuit ⁊c̄.

De hoc ꝙ dř dñs tecū Ca. IIII

Secundo quoqꝫ de hoc ꝙ dr̄: domi
nus tecum: tria q̄runť. Primo
vtrum hoc dictū ſit ab angelo bñ
poſitum. Scḋo quare aliqḋ determina
tiuū ad hoc dictū nō ſit additū: puta vt di
xiſſet: dominus oīpotēs tecū: vel dñs exer
cituum. Tertio qualiter dñm eſſe cum
beata virgine ſit accipiendū. Ad primā
queſtionē arguiť ꝙ non bene ponatur: dñs
tecū: hoc loco. ſed potius debuit poni: pa-
ter tecum. Probať. qꝛ vt dicit pħus. ij. rhe
to. Sermones ſꝑ inquirēdi ſunt ſm ma
teriā. Sed in hac ſalutatione agiť de ma-
teria amoris. cū ḡ dñs ſit nomen timoris
⁊ pater nomen amoris: Iuxta illud Ma-
lachie. j. Si ego dñs vbi eſt timor me⁹ ⁊c̄.
ḡ videť: ꝙ debuit poni pater tecum. Cō-
firmať. qꝛ dñs dicitur quaſi dans minas:
hic aūt nulla fit comminatio ſed ꝓmiſſio.
ḡ nō debuit dici dñs tecū. Itē cum tota
trinitas ſit mittens iſtā ſalutationē: videť
ꝙ debuit dici trinitas tecum. Itē ille ꝗ an
nunciať vocať emanuel. i. de⁹ nobiſcū: vt
dr̄ Eſa. vij. ca. Iſtud aūt eſſe nobiſcū cō-
plebatur in iſta annūciatiōe. ḡ angelus de
buit dicere deus tecū: vel de⁹ nobiſcū. Itē
iſta ↄceptio appropriatur ſpūiſctō: et etiā
dñs habitat in hoīe per ſpūſſancti gratiā
ḡ debuit dicere: ſpūſſanctus tecum. Item
videtur ꝙ debuit dicere: dñs in te. Fuit eñ
dñs cū btā ꝟgine mō eſſendi in. ⁊ non alio
mō: cum ḡ hic annūciať dñs in ea ꝑ corpora-
lem pſentiā debuit dicere dñs in te. Item
nō videtur rō q̄re nō dixit poti⁹ tu cū dño
q̄ dñs tecū: ⁊ maxime qꝛ dñs eſt cum ma
lis ⁊ mali nō ſunt cū deo ſed tm̄ bonoꝝ eſt
ꝓpriū vt de⁹ ſit cum eis ⁊ ipi cū deo: iuxta
illud Aug. li. ↄfeſ. Mecū eras dñe et ego
tecum nō erā. qꝛ mal⁹ erā. ḡ cū btā ꝟgo fue
rit ſūme bona: debuit poti⁹ dixiſſe tu cum
dño. Itē q̄re nullū ibi poſuit verbum. ſ. eſt
vel erit nō videtur rō. Vñ patꝫ ꝙ male dī
ctū ſit. dñs tecum. Ad iſtā queſtionē bre-
uiter rñdeť ſm Alb. ca. xj. ſuꝑ Miſſus eſt.
ꝙ in iſta ſalutatiōe per hoc ꝙ dr̄ dñs tecū
duo intēdebanť ab angelo. vnum vt perſo
na mittentꝫ ꝓprie exprimať. alteꝝ vt liberꝝ
arbitriū beate virginis ad credendū ⁊ cō-
ſentiendum inducetur. Iſta aūt duo perfe-
ctiſſime ⁊ appropriatiſſime exprimuntur ꝑ
hoc dictū dñs tecum. Nā hoc nomē dñs a
potentia imponitur: ⁊ quando abſolute dī
citur ſoli deo appropriať. Alij eñ ſunt dñi
reſpectiue ⁊ etiā ſerui. deus autē abſolute
eſt dñs oīm qḋ ſolius dei trinitatis eſt ꝓ-
prium ꝗ eſt ꝑſona mittens i hac ſalutatio-
ne. ⁊ ſic perſona mittens ꝓprie nominatur.
Per idem etiā liberꝝ arbitrium ꝟginis be
nedicte magis inclinatur. quia ad creden
dum ⁊ ↄſentiendū in mirabilia maxie diſ-
ponit fides. et precipue fides de omnipo-
tentia dei qua credit deum oīa poſſe fa-
cere. qꝛ apḋ deū nō erit impoſſibile oē ꝟbum
Luc. j. Et ſic adquieſcit anim⁹ deum poſſe
naturas mutare vel naturꝫ imꝑare. Vnḋ
cum hic annunciabať oīm nouoꝝ nouiſſi-
mū ⁊ miraculoꝝ maximū: cōgruentiſſime
ponitur hoc nomen dñs. qḋ abſolute poſi-
tum eſt omnipotentie demonſtratiuū vt ꝑ
hoc ⁊ deus mittens exprimať. et cum hoc
ad credendum animus virginis magꝫ ha
beat inclinari. Et per hoc ſoluuntur plura
adducta in ↄtrarium argumenta. Nam ꝑ-
mū argumentum petit quare nō dixit pa-
ter tecum. Secundū petit quare nō dixit
trinitas tecū. Tertiū argumentū petit q̄-
re nō dixit deus tecum vel nobiſcū. Quar
tum argumentū petit quare nō dixit ſpiri-
tuſſanctus tecū ⁊c̄. Ad que reſpondetur

ꝙ ideo: quia illa nomina non ſunt ita abſo
lute omipotētie demonſtratiua ſicut domi
nus. ⁊ per ꝯſequens nō ita ad credendū et
ꝯſentiendū inclinatiua. Ad ꝯfirmatio-
nem etiā pmi argumenti dicitꝰ ꝙ ly domi-
nus non ita ꝓprie cōminationē importat ſi
cut omipotentiā. Unde illa interpretatio:
dominꝰ q̄ſi dans minas non eſt ita ꝓpria ⁊
eſſentialis. Ad quintum dicitꝰ ꝙ nō de-
buit dicere: dominꝰ in te. quia protūc nō-
dum erat in ea dominꝰ per corporalem p̄-
ſentiam: ſed erat ſecū dn̄s per admirabilē
potentiā faciendi in ea ⁊ ex ea diuinā incar
natione. Ad ſextum dr̄ ꝙ non debuit di-
cere: tu cum dn̄o. qꝛ ſic dicēdo daretꝰ intelli
gi ꝙ in iſta chriſti incarnatione aliquo mo
do actiue ꝯcurriſſet btā ꝟgo. ⁊ ſic non ſola
ꝟtute diuina facta fuiſſet actiue ipſa chriſti
ꝯceptio. Nam per hoc ꝙ dr̄: tu cū dn̄o. de-
ſignatur opari cum dn̄o. Ad ſeptimū di
cendū ꝙ ibi nō debuit poni ꝟbū eſt vł erit.
quia ſicut deꝰ nil facit fruſtra: ita nil dicit
fruſtra ſm pħm. ij. phyſicoꝝ. Sed fruſtra
appoſitum fuiſſet eſt vel erit vel aliud ſimi
le verbum: cum etiam ſine tali appoſitione
ſufficienter exprimitur ⁊ q̄dāmodo melius
ipſius dicti ſententia: amplius ſi appoſuiſſꝫ
exceſſiſſet numerū congruum: ſcꝫ nouenari
um: qui numerus obſeruari debuit ꝓpter ſi
gnificationē reparationis nouē angelicoꝝ
choroꝝ: ſicut ſupra patuit. ſcꝫ. pte. iij. ar-
ti. iij. ca. ij. circa medium. Ad ſecundam
queſtionē quare videlicet aliqd̄ determia-
tiuum ad ly dominꝰ non ſit appoſitū. puta
vt dixiſſet dominꝰ omipotens vel dominꝰ
exercituū tecum vł aliud ſimile. Uidetur
eni̅ ꝙ ſi appoſuiſſet magis eius animuꝫ ad
credēdū de omipotētia dei induxiſſet. Ad
qd̄ breuiter ridetꝰ ſm eundem Alb. vbi. ſ.
ca. cxj. ꝙ ex quo liberū arbitrium beate vir
ginis ꝑ ſe etiā facile erat ad credenduꝫ pa
ratum. Ideo non indiguit expreſſiua inſi-
nuatione omipotētie cū terrore vt diceretꝰ
dn̄s omipotēs vel dn̄s exercituū. ſed ſuffi-
ciebat ipi leuis annunciatio: ⁊ quaſi obſcu
ra expreſſio omipotentie qualis ꝑ hoc no-
men dn̄s importatꝰ. Nihil eni̅ credit ſibi eē
impoſſibile qui ſcit ſe dn̄m in ſocium habe
re: ſed cum Apl̄o dr̄. Confidenter oia poſ
ſum in eo qui ꝯfortat me. ſ. mecū exiſtēdo.

Un̄ nil amplius debuit dici niſi dn̄s tecū.
vt etiaꝫ ex hoc ꝙ nō plene omipotētia dei
exprimitꝰ niſi in obſcuro: fides beatę virgi
nis maius meritū acq̄rat credēdo. qm̄ ſꝫ
Grego. Fides non ita habet meritū vbi ro
capit experimentū. Ad tertiā queſtionē
qua querebatꝰ: quō vicꝫ dn̄m eſſe cū beata
ꝟgine ſit accipiendū ſiue intelligendū. Si
eni̅ dicas vt ſit ſenſus: dn̄s ē tecū. iſta aſſo-
ciatio ꝯuenit deo cum oibꝫ entibꝫ. qꝛ vt dr̄
Grego. Deus eſt cum omnibꝫ creatis. er-
go in hoc nil appropriate dr̄ de btā ꝟgine.

Ad qd̄ dicendū ſm doc. ꝙ licet deus ſit
cum oibꝫ ſanctis appropriate: tn̄ dr̄ eſſe cū
btā ꝟgine ꝓpter ſingularē eſſendi modum
cū ea. Proinde Bern̄. Longe excellentius
dn̄s tecū q̄ꝫ cū alijs ſanctiꝫ cū quibꝫ eſt ſpiri
tualiter tm̄ ⁊ in corde. Sꝫ eſt tecū ⁊ ſpūa-
liter in corde: ⁊ corꝑaliter i vētre. Nota ꝙ
ꝙ dn̄s eſt cū btā ꝟgine quadruplici excellē
tia ſingulariꝫ exiſtētie cuꝫ eadē ⁊ aſſociatio
nis Primo quidē excellētia electiōis. qꝛ
ipſam elegit dn̄s ſibi in matrē ⁊ genitricem
Unde dn̄s cū ea tāq̄ꝫ cū mr̄e dilectiſſima.
Bern̄. ſuꝑ Miſſus eſt dr̄ Dominꝰ tecum
o maria: dn̄s inq̄ꝫ pater tecū: q̄ ſuū filiū fa-
cit eē tuū. ⁊ dn̄s filius tecū qui ex te carneꝫ
aſſumpſit miro mō. ⁊ ſpūſſanctꝰ tecum: de
quo ꝯcipies. ⁊ q̄ tuū cū patre ⁊ filio ſancti
ficauit vterū. Hec ille Scd̄o excellentia
vnionis. quia portionē ſanguinis virginis
de q̄ corpꝰ chriſti eſt formatū ſpūſſcti ꝟtu-
te: ipſe deus ſibi vniuit in vnitate perſone. ⁊
ideo bn̄ dr̄ ei: dn̄s tecū Tertio dn̄s eſt cū
btā ꝟgine excellētia miraculoſe opatiōis.
qꝛ talia ⁊ tanta in ea deꝰ miracula cōdidit:
ꝙ nulla creatura cōprehēdere pōt. Naꝫ vt
dicit Hiero. Qd̄ natura non potuit: ratio
ignorauit: vſus neſciuit: h̄ deꝰ ſtupēdo mi
raculo in Maria opꝫ cōpleuit. vt vicꝫ deꝰ
fieret hō ⁊ mr̄ eſſet ꝟgo. Quarto excellē
tia acceptatiōis ⁊ ſublimatiōis. qꝛ deꝰ fuit
cum ea eo mō vt eā exaltaret: et priuilegijs
ſingularibꝫ dignificaret ſuꝑ oēm creaturā
vt ipa eſſet dn̄a angeloꝝ: regina celi ⁊ oim
creaturaꝝ. O igitꝰ feliciſſima ꝟgo maria: o
gl̄ioſa dn̄a excelſa ſuꝑ ſidera: quāta tibi ē
gloria: quanta tua i hoc excellētia p̄dicatꝰ:
quantum gaudium annunciatꝰ cum tibi di
citꝰ: dn̄s tecum.

De ly benedicta tu in mulieribus. Cap. V.

Tertio quoq; de hoc ꝙ dicitur: benedicta tu i mulieribus tres q̄ſtiones mouebuntur Prima queſtio quid importat vel ſignificat iſtud dictum Benedicta tu in mulieribus. Secunda queſtio: vtrum bene ⁊ cōuenienter dicatur hoc dictū in ſalutatione iſta. Benedicta tu in mulieribus. Tertia queſtio. quare non potius eſt dictum: Benedicta tu pre mulieribus. Ad primā queſtionem reſpondetur ſm Albert. ſup Miſſus eſt. ca. cxxij. ⁊ Jacobū de voragine in ſuo mariali. quattuor comprehendit et importat.

Primo quidem maledicti exemptionē. Unde ip̄a eſt benedicta ſuper omnes mulieres: quia ſola ipſa expers illius maledictiōis quam omnes mulieres in Eua contraxerunt. Gen̄. iij. Multiplicabo erūnas tuas. ſicut ſupra patuit de ve mulierum.

Secūdo importat maledictiōis euacuationem. Ipſa enim benedicta in mulieribꝫ quia ꝑ eā euacuata eſt maledictio ab hominibus. Unde Auguſtin⁹. Maledictio Eue in benedictionē mutatur marie. Impleta eſt em̄ Maria gratia: ⁊ eua euacuata eſt a culpa. Tertio importat ſingularis gratie collocationem Unde benedicta fuit inter mulieres: quia nulla alia accepit vnq̄ꝫ quod ipſi donatum eſt. ꝙ ſcꝫ ꝟgo peperit ⁊ deum genuit. Quarto omniū benedictionū compꝛehēſionē. Fuit quippe bn̄dicta pre oibus mulieribꝫ. quia omnia illa que alie mulieres habuerūt ip̄a habuit excellentius: quia cum ꝯiugatis habuit bn̄dictionem prolis: ⁊ inſuꝑ virginitat̄. Cuꝫ viduis habuit caſtitatē cum incorruptibilitate. Deniq; cum ꝟginibꝫ ꝑſeuerantiā ꝑpetue ꝟginitatis cū fecunditate. Ad ſecundā queſtionē videt̄ ꝙ nō bene dictū ſit: Benedicta tu in mulierib⁹. Probatur: q2 debuit dici: Benedicta tu in omnibꝫ creaturis. quia excellit oēs. Item ip̄a eſt benedicta ſuꝑ oēs viros et mulieres. ḡ debuit dixiſſe. Bn̄dicta tu in hominibꝫ. Itē cum ꝟgines oēs excellentiā habeāt dignitatis iſta bn̄dictio oibus virginibꝫ ꝯuenire videtur. Oēs em̄ ꝟgines inq̄ntū ꝟgines: ſūt benedicte i mlieribꝫ, ⁊ ſic poti⁹ debuit dixiſſe: Bn̄dicta tu in ꝟginibꝫ. Rn̄ſio ſm Albertū vbi ē ꝙ ex quo maledictio orta ē in hominibus ꝑ mulierē ſcꝫ Euā: Ideo ꝯgrue angelus dixit: Bn̄dicta tu in mulieribus: vt detur itelligi ꝙ ſicut ꝑ mulierē maledictio ſumpſit originem: ita ꝑ mulierē bn̄dictio ſumpſit originē: ⁊ maledictio euacuationē.

Ad primū ḡ dicenduꝫ ꝙ angelus recte dixiſſet. ſ. Bn̄dicta tu in oīb⁹ creaturiſ. Et ſimilr̄ ſi dixiſſet Benedicta tu in hominibus. ſicut arguit ſecundum argumentū. Sed tn̄ ſic dicendo nō ita exp̄ſſiſſet iſtam ſignificationem quā p̄miſimus. ſ. ꝙ maledictio ꝑ mulierē exorta: debuit ⁊ per mulierem euacuari. ſicut dicendo. Bn̄dicta tu in mulieribꝫ. hoc expreſſe dedit intelligi. Et ſic patet reſpōſio ad ſecundū. Ad ſecundum dicit̄ ꝙ mulier in plura ſe extendit q̄ꝫ virgo: quia etiam ad cōiugatas ⁊ viduas. ⁊ ideo nō dixit in virginibꝫ. ne daret intelligi ꝙ beata ꝟgo ſolam benedictionē virginū obtinuerit ⁊ nō ꝯiugataꝝ ac viduaꝝ. ſed dixit: In mulieribꝫ. vt ſignificet ꝙ oīū mulierū benedictionē tam ꝟginum q̄ꝫ viduarū ac coniugataꝝ habuit. ſicut ſupra dictū eſt. Et ſic patꝫ. Ad tertiū queſitū quare vicꝫ nō potius dixit: Benedicta tu pre mulieribus. cuꝫ in figura Judith. xiij. ſic dictuꝫ ſit de ea. Benedicta filia tu a domino pre oīb⁹ mulieribus. Ad quod breuiter dici p̄ōt ſaluo meliori iudicio ꝙ licet hoc dictum: in mulieribus. valeat ⁊ importet tantū in ſententia ſicut ſi dixiſſet: p̄ mulieribꝫ. tamē potius dixit: in mulierib⁹.

Primo ideo ne heretici haberēt occaſionem credendi ⁊ dicēdi de ea ꝙ ip̄a eſſꝫ non vere mlier. ſꝫ aliqd̄ ſupra hoiem. ſicut ⁊ de ſuo filio plurimi heretici dicūt ꝙ nō habuerit verā carnē humanā ſed celeſtis nature. Si ḡ dixiſſet: pre mulieribꝫ. dixiſſent heretici ꝙ ip̄a eſſet ſupra hoiem. ⁊ ꝙ dn̄s Jeſus non de pura ⁊ vera femina carnem nō vere humanaꝫ aſſumpſerit. Scd̄o vt ſignificetur hui⁹ dilectiōis diuine ſingularitas. q2 plus eſt aliquam diligi in omnibus mulieribꝫ q̄ꝫ ſuꝑ oēs mulieres. q2 poſſibile ē aliquā diligi ſuꝑ oēs: q̄ tn̄ diligit̄ in oib⁹. Diligere em̄ in oibꝫ aliquā ē in oi dilectōe ip̄aꝫ intēdere ⁊ ꝓpt̄ ip̄aꝫ oēs diligere: ⁊ nullā ſine ip̄a. Tertio vt humilitatē btē ꝟgis

comendet quia ſe non reputauit eſſe p̄ mulieribus fore benedictam. ſed tanq̄ vnam inter mulieres apud ſe extimatam. Unde amatrici humilitatis btē virgini dicēdo in mulieribus magis cōmendabilē reddidit eius humilem reputationē qua ſe vt vnā mulierū reputauit q̄ dicendo: p̄ mulierib⁹ qd aliqd excellenti⁹ notat ſupra mulieres. Vn̄ credo q̄ angelus idcirco dixit: in mulierib⁹. ⁊ nō p̄ mulierib⁹. q: ſciuit q̄ beate virgini ex amore ſumme humilitatis quā ex toto corde dilexit. ⁊ ꝓpter hoc nunq̄ aliqd magis d̄ ſe voluit dici: magis ſibi complaceret audire vt diceret in mulierib⁹ q̄ p̄ mulierib⁹. Qm̄ vere humilis vt dr̄ Bern. in hoc ſūme gaudet cum de eo humilia dicunt. et dolet cū audit de ſe dici ſublimia. vtpote qui nullo modo vult reputari apd quoſcūq3. vel reſpectu quorūcūq3. ſed ſemper vilis videri. Et ſic patet Rn̄ſio ad dictam qōnem.

Articulus terti⁹ De additione facta ab eccl'ia circa ſalutationē angelicā vt patebit. Cap. I.

Circa tertium principale de hui⁹ ſalutationis additamēto ⁊ termino tria p̄cipua ſunt inq̄renda. Primū eſt de appoſitione nomis Marie. Scdm̄ de appoſitione ꝟbi bel ſabet. Tertiū de ſubiūctione nomis dn̄i ieſu chri. Primo ḡ de appoſitione nois Marie: cū dr̄ Aue Maria: Querit Quare eccl'ia apponit hoc nomen Maria in iſta ſalutatione. Et arguit p̄mo q̄ hoc non licuit fieri. q: nil licet ad euangeliū apponi: Iuxta illud Apoc. vlt. Siquis appoſuerit ad hec: apponat deus plagas ſcriptas i libro iſto. Et ſiqs diminuerit: auferat deus partē eius de libro vite. Itē Angelus vl' ſine cauſa omiſit illō nomen: vl' ꝓpter cāz. Si ſine cauſa. ḡ male fecit dimittēdo. Si aūt ꝓpter cauſam omiſit: ḡ eccl'ia male facit apponēdo quod angelus ex certa cauſa iudicauit dimittendū. Ad hoc reſpondet ſm̄ Alber. ſuper Miſſus eſt. Cap. lxvij. et alios doctores de hoc tractantes: q̄ angelus non errauit hoc nomē dimittēdo. nec eccl'ia errat apponēdo. q: ex quo tam angelus q̄ eccl'ia a ſpūſancto viuificant ⁊ in ſuis actibus dirigunt. q̄ ſpūſctūs ē infallibilis: ſequit q̄ errare non poſſint. Sz qua d̄ cauſa angelus non appoſuit: Dicat q̄ propter virginis Marie excellentiā. Nā excellentes pſonas cū ſalutam⁹. nomē ꝓpriū tacemus ꝓ eo excellentiā nomiam⁹. dicētes Aue Rex. Salue pater. Excellentia autē virginis erat grē plenitudo. ⁊ iō dixit Aue grā ple. put dic Alb. iō nō appoſuit. q: digniſſime ſalutādā beatā ꝟgnē noue dignitatis noie ſalutauit. ⁊ nouū nomē ei attribuit. ſ. grā plena. vt p noīs imutationē ſignificaret pmutatio ſtat⁹ virginis ⁊ eminentia dignitatis. Nā in collatiōe magnaꝝ dignitatū ſolet fieri mutatio nominū. vt p3 i papa. Hinc eſt q̄ angelus btē virgini pro ꝓprio noie. ſ. Maria nomē nouū poſuit ob ſpecialē honoris exhibitionē. ⁊ dignitatis ſignificationē. ſ. grā plena. iuxta illud Eſa. lxij. Vocabit tibi nomē nouum qd̄ os dn̄i noiauit. ſicut de hoc latī⁹ dictū eſt. s. Heodez li. p. iij. ar. iij. cap. vj. Eccl'ia ꝟo nomē Marie appoſuit ad grā plena certis ex cauſis.

Primo quidē Rōne Inclinationis ⁊ recordationis. vt videl3 p grā plena recolat ꝟginis beate dignitatē. ⁊ p nomen Maria inclinet eam ad nr̄am neceſſitatē ſubleuandā: Maria ei ſtella mariū iterpretat. q̄ vicē ſtella in firmamento fixa naufragos dirigit ad portū optatū. Ita cū dr̄ hoc nomen. Maria deſignat q̄ beata ꝟgo hui⁹ ſtelle ꝓprietatem erga nos h3 hr̄e debet. ſ. q̄ in firmamēto glīe celeſtis manēs nos naufragos de ſtatu miſerie p plenitudinē ſue grē traducere h3 ad portū ſalutis etne. ⁊ idcirco cū dic eccl'ia in ſalutatione. Maria. magis inclinat eā ad ſubueniendū. Acſi diceret. O feliciſſima virgo. recordare q: tu es Maria. i. maris ſtella p quā debem⁹ pduci ad portū ſalutis. ⁊ iō ſubueni nob Secūdo rōne excitāde deuotiōis. q: p hoc nomen excitat deuotio orantiū ⁊ eam ſalutātiū. Idcirco p Salomonē hoc nomē oleo compat Cañ. j. Oleū effuſū nomē tuū. i. fama nois tui antea occulta: nūc effuſa eſt p totū orbem. Iō id ē ꝓpter dulcedinem nominis tui. adoleſcentule id ē anime ferue

tes ꝑ deuotionem ꝛ charitatē: dilexerūt te nimis. Nimirū oleum eſt calide naturę: ꝛ ignis inflammatiuū. Sic nomē marię inflammatiuū eſt ad dilectionē ꝛ deuotionē Unde ꝛ Bern̄. abbas dicit. O magna: o pia: o multum amabilis maria: tu nec nominari potes quin accendas. nec cogitari quin recrees affectus diligentius te. Hęc ille. Tertio appoſuit eccl'ia rōne virtuoſitatis ꝛ fructificatiōis. quia hoc nomē maria eſt maxime ꝟtutis ꝛ maximos fructus facit homini ſepius inuocatum ꝛ noiatum ſicut ḋ hoc deo duce agetᷣ lib. vj. ꝑ. j. ar. iij. vbi de vtilitate ꝛ fructib' huius nois tractaturi ſumus. Ad ꝑmū ꝙ in ꝯtrarium dicitur ſm Alber. ꝙ apponere ad euāgelium eſt falſa veris commiſcere: vel ꝯtraria his q̄ ſunt in euangelio ꝑdicare. Un̄ aplus ad Gal'. j. ḋt. Si angel' venerit de celo ꝛ aliud euāgelizauerit ꝙ̄ qḋ accepiſtꝫ a me anathema ſit. Et ſic itelligunt oēs ꝯſiles auctoritates: hic aūt nō eſt talis appoſitio. ꝙ nō ſtat argumentū. Ad ſcḋm aūt claruit reſponſio ex dictꝫ.

Caplm. II.

Ecundo de appoſitione verbi helisabet ſcꝫ Et benedict' fructus ventris tui: tria ꝑncipaliter ſunt videnda. Primū quare eccl'ia hoc apponit qḋ angelus non appoſuit. Scḋm quare nō potius dictū eſt: benedict' filius tuus: vel corporis tui: ſꝫ fructus ventris tui. Tertium qualiter dn̄s ieſus dicitᷣ vel ꝯgrue dici poſſit: fructus ventris beatiſſime ꝟginis marie. Ad ꝑmū dicitur breuiter ſm Albertū. ca. ccxliij. ꝙ angelus nō addidit: bn̄dictus fruct' ꝛc̄. qꝛ nōdū fuit fruct' ei' ventris. ſed ipm̄ q̄ſi ꝑmiſſum in hoc ꝙ ḋt. Benedicta tu in mulierib' fructū compꝛhēdit. Idcirco Bern̄. ſup Miſſus eſt. dicit. Benedicta tu in mulierib' ꝛ bn̄dictus fructus ventris tui. Nō qꝛ tu bn̄dicta ideo benedictus fructus ventris tui: ſed qꝛ ille te ꝑuenit in dulcedinis bn̄dictionib': ideo tu benedicta in mulierib'. Uere etem̄ benedictus fruct' ventrꝫ tui. in q̄ bn̄dicte ſunt oēs gentes. de cuius plenitudine tu q̄ꝫ cum ceterꝫ ꝙ̄ꝙ̄ differenti' ꝑ ceterꝫ accepiſti. Hec ille. Un̄ ptꝫ ꝙ angel' non debuit h̄ apponere: ſed eccl'ia apponit. idcirco. qꝛ ſibi exhibitus eſt iā iſte fruct' q̄ hīc ꝟgini fuit cōmendatus. Ad ſcḋm ḋr ſm eundem Alb. ꝙ nō debuit dici: bn̄dictus fili' ventrꝫ tui. qꝛ filius cōe eſt ad ſpūalē ꝛ carnalē generationem ꝛ oino maxime cū hac determinatiōe ventrꝫ q̄ eſt locus generatōis carnalis: fructus autem ventrꝫ ꝑprie alq̄ hoies dici non pn̄t niſi cḃꝛs de' qꝛ ipm̄ ſolū ꝯcepit in vtero virgo mater. In vtero inq̄. i. ex cauſa intrinſeca nō ſicut alie mlieres quę recipiūt ab extrinſeco. i. a viro vn̄ cōcipiūt. Et ideo ꝯgruētiſſime ḋr fructus ventrꝫ vt exꝑmatᷣ ꝙ nō carnaliter cḃꝛs eſt ꝯcept' ſicꝫ alq̄ homines filij mr̄is ꝛ pr̄is: ſed tanq̄ fructus q̄ naſcitur ex herba vel arbore naſcitᷣ ſine violatione vel corruptione arboris aut rami: ita cḃꝛs de ꝟgine. Nec debuit dici fructus corꝑis tui: ſed ventrꝫ: vt ꝟitas generatōis magꝫ exprimeretᷣ. ꝛ ſic falſitas hęretica ſopiretur. qꝛ ꝑ hoc qḋ ḋr ventrꝫ: expſſi' ſignificatᷣ ꝙ cḃꝛs vere carnē aſſumpſit in vtero ꝟginali ꝙ̄ ꝑ hoc ꝙ diceretᷣ corporis. Ad tertiū q̄liter vel q̄li ꝯgruentia cḃꝛs dici debeat fructus bn̄dicte ꝟginis: ḋr ſm magiſtrum Jacobum ḋ voragine i ſuo mariali. ꝙ cḃꝛs optime ꝛ ꝯgruēter ḋr fructus bn̄dicte virginis Marie ꝛ ei' ꝟginalis vteri.

Primo rōne generatiōis. quia ſicut fructus ſine corruptiōe ꝯceptus eſt ꝛ nat': vt in ꝑrimo dictum eſt. Propterea Eſaie. xj. Egredietᷣ virga de radice ieſſe ꝛ flos de radice eius aſcendet. Scḋo rōne deſignatiōis. qꝛ fructus tanq̄ ſignū certū oſtēdit ꝛ agnoſci facit arborem de q̄ eſt: qualis ſit vtꝝ bona vel mala. Matth. vij. A fructib' eoꝝ cognoſcetis eos. Sic cḃꝛs optim' et bn̄dictus fructus ſūme cōmendabilē reddit beatā ꝟginē de q̄ eſt. qꝛ oīs arbor bona fructus bonos facit: ſic bn̄dicta ꝟgo benedictū edidit fructū. Un̄ in ſalutatōe cōiunctim ḋr. Bn̄dicta tu in mulierib' ꝛ bn̄dictus ꝛc̄. Tertio rōne occultatiōis. Nā fructus occultatur. inter folia ꝛ recollect' in cophinū ponitur inter folia. ꝛ ſic oblat' delectabilitᷣ ſumitur: ita in bn̄dicto fructu vteri ꝟginalis diuinitas occulta eſt in hūana carne. Juxta illud ſcripturꝫ. Solem nube tegā Ezech. xxxij. id eſt diuinitatis fulgorem tegam humane carnis nube. Et iſte fructus ſic nobis occultatus ꝛ oblat' multum delectabilis factus eſt ꝛ dulcis tam in

ſui natiuitate ꝙ in paſſione ꝛ morte: ꝙ ēt in ſacramēto eucharistie in q̄ ſub folijs ac cidentiū offert. Unde. j. Pe. j. Si tamen guſtaſtis quoniā ſuauis eſt dn̄s. Propte rea ꝛ Ps. hortaē dicēs: Guſtate et videte quoniā ſuauis eſt dn̄s: beatus vir qui ſpe rat in eo. Et iterū expertus ipē admirādo ait: Quoniā magna multitudo dulcedinis tue domine quā abſcōdiſti ſcʒ velando in cḃr̄i carne ꝛ in ſacramēto eucharistie timē tibus te. Quarto dicit cōgruentiſſime fructus ratione eterne fruitionis. Nā fru ctus dicit a fruor frueris: vt dicit Januē ſis in ca: bolicon. Frui aūt eſt amore inhe rere alicui rei ꝑpter ſeipam tm̄: vt dic̄ ma giſter. j. lib. ſenten. circa pncipium. Recte ergo chriſtus dicitur fructus vteri virgi nalis: quia ipē eſt noſtra fruitio in patria et ꝑ beatā virginē factū eſt vt iſte fructus id eſt chriſtus deus eſſet nobis dupliciter fruibilis ꝛ delectabilis ſm duplicē viſionē: ſcilicʒ diuinitatis ꝛ humanitatis ſue: Jux ta illud Joan. x. Ingredientur ꝛ egredientur et paſcua inuenient. Ingredient inꝙ ſancti ad ꝯtemplationē diuinitatis: et egredien tur ad ꝯtemplationē humanitatis chriſti: et vtrobiꝙ delectabilia paſcua inuenient. O quecūꝙ fidelis anima aduerte et dili genter contemplare quoniā iſte fructus vteri virginalis chr̄s eſt ſumma fruitiōe dulciſſimus. Primo quidē guſtui Canti. ij. Fructus eius dulcis gutturi. Secūdo eſt dulcis auditui. Unde Pſal. Quādul cia faucib; meis eloquia tua domine ſuper mel ori meo. Tertio eſt dulcis viſui. j. Pe tri. j. In quē deſiderāt angeli proſpicere. Et Eſa. lx. Tunc videbis et afflues ꝛ mi rabitur ꝛ dilatabit cor tuū. Quarto ē dul cis olfatui. Ad cuius dulcedinē quelibet anima ſancta clamat illud Canti. j. Tra he me poſt te curremꝰ in odorem vnguen torum tuorū. Quinto eſt dulcis in ample xu Canti. ij. Leua eius ſub capite meo et dextera illius amplexabit me. Sexto eſt dulcis in oſculo. Propterea anima fidelis orat illud Canti. j. Oſculet me oſculo oris ſui. Septimo eſt dulcis in ferendo Mat. xj. Jugum meū ſuaue eſt ꝛ onus meū leue Octauo eſt dulcis in pmiſſo Apocalip. ij. Uincenti dabo manna abſconditū quod nemo nouit niſi qui accipit. Nono eſt dul cis in cogitatōne: quia vt dicit Bern. Su per omnia memoria Jeſu paſcit cogitā tum. Decimo eſt dulcis in amoris affecti one: adeo vt ſancto teſte Bern. in ſuo can tico: Solus expertus nouit credere ꝙ ſit dulce Jeſum diligere. Undecimo eſt dul cis in pmiorū retributiōe: quoniā Pſalm. dicente. Torrente voluptatis ſue potabit eos. Duodecimo eſt dulciſſimus in eter na tentione ꝛ poſſeſſiōe: quoniā regnabūt cum eo ſancti in ſecula ſeculorū. O igitur ani ma deuota ſanguine chr̄i Jeſu redempta O anima inꝙ fidelis a virgine glorioſiſſi ma Maria dilecta ꝛ in filiū adoptata: ac cede ſecure ſi vis dulcedine fructu eiꝰ ꝑ frui: accede deuoto corde ad eaʒ ꝛ pete ab ea hunc ſalutiſicū: hunc mellifluū fructum Jeſum tibi cōmunicari vt det tibi eiꝰ gu ſtus: auditus: odoratus: ꝛ viſus dulcedi nem experiri: det tibi ad dulciter amplexā dum: tenendū ꝛ in corde fouendū: atꝙ in celo eternaliter poſſidendū. Claret itaꝙ ex pmiſſis ꝙ congruēter chriſtus dicitur fructus vteri virginalis: ꝛ q ad numeruʒ duodecim ſtellarū in corona benedicte vir ginis duodecim dulcorib; in ſui vteri ſa cri fructu habitis extat ipām fore glōſaʒ

Capitu. iij.

Tertio in hoc articulo videnduʒ eſt de ſubiunctiōe nominis ieſu: quare vicʒ eccleſia appoſuit. Ad quod breuiter reſpondet ſm Albertuʒ: ꝙ hoc fecit Primo propter deuotionis exci tationē: quoniā vt dicit Bern. in cantico Hoc nomen Jeſus eſt mel in ore: iubilus in corde: melos in aure. Secundo ꝑpter ſalutis efficaciorē impetrationē: quoniaʒ ſcriptū eſt Joel. ij. Omnis qui inuocaue rit nomen domini ſaluus erit Tertio ꝑ pter beate virginis complacentiā ꝛ affe ctionem: quoniam ad hoc nomen Jeſus maxime beata virgo ſuꝑ oēs afficit deuo tione amoris ꝛ ſibi ſumme complacet hoc nomen ſepius inuocare. In quo quidē no mine oēs ſcti gaudent ſe eſſe ſaluatos. Nā teſte Petro Act. iiij. Non eſt aliud nomē ſub celo datum hominib; in quo oporteat ſaluos fieri credentes. De virtute ꝛ vtili tate huius nominis Jeſu ꝛ alijs circa hoc

concurrentibꝫ ꝓpter breuitatē in hoc tra-
ctatulo ptranſeo: quoniā alteriꝰ erit ope-
ris de hoc tractare. Conſidera ergo nūc o
fidelis anima ꝙ̄ ſublimis: ꝙ̄ ꝙ deo ⁊ bea-
te virgini accepta: ꝙ̄ grata: ꝙ̄ iocunda ſit
iſta celeberrima ſalutatio: aduerte ꝙ̄ tibi
vtilis ⁊ fructuoſa ſit ſi eam deuoto corde
ob amorem benedicte virginis freq̄ntaue
ris. In ea quidē laudaẜ ⁊ benediciẜ beata
virgo maria dei mater: et non ſolum ipſa:
ſed ⁊ eius filius dominꝰ noſter Jeſus chri
ſtus. In ea habes hec glorioſiſſima et dul
ciflua nomina vicȝ Jeſus et Maria: In
quoꝝ inuocatiōe habes omnē ſpem: oēm
theſauꝝ tuū: et omne bonū tuū. Siquidē
ipſe Jeſus eſt tibi amor tuus: ipſe theſau
rus tuus: ipſe diuitie cordis tui: ip̄e conſo
latio: ſpes et gaudium tuū: ipſe ſalus tua:
ipſe lumē oculoꝝ tuoꝝ: ipſe vita tua ⁊ dul
cedo tua. Deniq̄ ipſa benedicta ꝟgo ma-
ria eſt domina tua: ipſa regina miſerico-
die: vita: dulcedo ⁊ ſpes tua: vt canit eccle
ſia. Per eam habemus quicquid habemꝰ
per eam ſumꝰ ſiquid boni ſumus: vt dicit
Anſ. O igiẜ feliciſſimū nomen Jeſus: O
benedictū nomē matris eius Maria: O
glorioſa nomina: humana corda medulli-
tus penetrātia. Beatū cor quod iſta feli-
cia nomīa in ſe intime tenet recondita. Fe
lix os quod ſepius ipſa nominat ⁊ inuocat
quoniaȝ vita ſibi preſto eſt eterna. Amē.

Pars Sexta ſequiẜ d̄ ſanctiſſima beate virginis Marie cōceptione: qua dei filiū ī vtero virgineo ſuſcepit.

e

Ecce ancilla domini fiat mihi ſm ver-
bum tuuȝ Luce. j. Verba
ſunt benedicte virginis Marie humilli-
me conſentiētis ⁊ ſe offerentis ad chri in-
carnationē ex eo fiēdam. Unigenitus ſi-
q̄deȝ dei filius carnem ꝓ noſtra ſalute aſ-
ſumere volens ꝑ hec ꝟba premiſſa in vte-
rum benedicte virginis aduenire dignatꝰ
eſt. Et ideo ipſa verba ſummā nobis af-
ferunt deuotionis pariter et inſtructiōis
necnō miraculi ⁊ ſtuporis materiā. Pri-
quidē verba iſta ſunt magne deuotiōis: q̄
ꝑ iſta verba quinq̄: obtinuit beata virgo
pro toto genere humano redemptionē: ſi
lꝫ dei incarnationē: ⁊ diuini verbi huma-
nationeȝ: ac per hoc omnis boni in nobis
promotionē: quoniā ad hec verba Verbū
caro factū eſt et habitauit in nobis. Jo. j.

Secūdo quoq̄ verba iſta ſunt magne
inſtructionis et documēti. Quia quadru
plicem nobis redolent virtutē ꝑ quā ſicut
beata virgo filiū dei chr̄m carne et mente
concepit: et in ſe habitari promeruit. Ita
et nos ſpiritualiter in corde ꝑ has virtu-
tes dei filiū poſſidere ꝓmerebimur. Unō
Petrus Aureoli in ſuo cōpendio lib. q̄rto
dicit: Quattuor inquit ꝟtutes notantur
et redolent in verbis virginis conſentiē-
tis. Ait eñ: Ecce: quod eſt prompte obe-
dientie. Ancilla domini: quod eſt humili-
tatis ꝑfecte. Fiat mihi. quod eſt charita-
tis inflammate. Scd̄m verbum tuuȝ: q̄d
eſt fidei deuote. Hec ille. Si vis ergo o
homo vt dei filius in tuo corde concipiaẜ
et te inhabitare digneẜ: diſce obedientiaȝ
preceptoꝝ: diſce exemplo Marie humili-
tatem: diſce et charitatē atq̄ deuotā fidē
veram habere. Unde Bern. dicit: Non
tibi dabit dominus virtutum copiam ſui
niſi fueris virtutibꝫ ſcȝ iſtis adornatus.

Tertio verba iſta ſunt magni miracu-
li et ſtuporis: cū ad ip̄a mox tantū fuerit:
et tāmultiplex miraculum ſubſecutū Vi
delicet: q̄ deus fieret homo Virgo fieret
mater: et dei ſimul et hominis mater. Et
plura talia. Nimiꝝ mirabiliter deus quī-
narium numeꝝ verboꝝ conſecratū reddi
dit: quia per quinq̄ verba incarnari volu-
it: ſcȝ Fiat mihi ſcd̄m verbum tuum. Per
quinq̄ quoq̄ verba ſuum corpus conſe-
crari in euchariſtia decreuit: ſcilicȝ: Hoc
eſt enim corpus meum: Licȝ ly Enim: nō
ſit de ſubſtantia: Deniq̄ et ad quinq̄ ver
ba publicanum iuſtificauit. Cum videlicȝ
ille dixit: Deus propitius eſto mihi pecca
tori Luce. xviij. Inſuꝑ quinario numero
vulneꝝ retēto ſuum corpus inſigniri poſt
reſurrectionē in perpetuū ſtatuit. Itaq̄

ad propoſitum redeuntes: Ex quo beatiſſima virgo per hec verba filiũ dei in ſuum vterũ ſuſcepit ⁊ concepit: de ipſa eius ſacratiſſima conceptione loqui intendẽtes: tria myſteria pro hoc ſermone declarãda ponemus.

Primum dicitur myſteriũ localis aptitudinis.

Secundum myſteriũ dicitur temporalis plenitudinis.

Tertiũ myſteriũ modalis habitudis.

Articulus primus de hoc ꝙ chriſtus dominus non alibi q̃ȝ in ciuitate galilee Nazareth cõcipi debuit: ex virgineq̃ȝ humanari.

Capitulũ.I.

p Rimũ itaqȝ myſteriũ dicit᷑ localis aptitudinis: hoc eſt de loco q̃ aptiſſime congruebat huic ſacratiſſime conceptioni chriſti: Circa quod tria queruntur Primo Utrum hec ſacroſancta conceptio debuerit fieri in ciuitate Secundo Utrum debuerit fieri in regione galilee. Tertio Utrum debuerit fieri non alibi q̃ȝ in Nazareth ciuitate. Ad primam queſtionem: Utrum videlicȝ hec conceptio debuerit fieri non extra ſed in ciuitate. Et arguitur ꝙ non debuerit fieri in ciuitate: quia iſtam conceptionẽ magis congruebat fieri in loco puriori et ſacro ꝓpter eius ſanctitatẽ: ſed ciuitas queãcq̃ȝ magis abũdat ⁊ imunda eſt peccato q̃ȝ ager vel mare aut villa: vt experimento patet: ergo magis debuit concipi in agro vł mari aut villa ⁊ extra ciuitatẽ. Item chriſtꝰ paſſus eſt extra ciuitatem vbi ⁊ ſepultus eſt et reſurrexit. Deniq̃ȝ et natus eſt in ſtabulo. ergo videtur ꝙ etiam concipi nõ debuit in ciuitate. In contrariuȝ eſt ſacra ſcriptura Luce j. Miſſus eſt inquit angelus Gabriel a deo in ciuitatem ⁊c. Ad hanc queſtionẽ reſpondetur ſm̃ Albertuȝ ſup̱ Miſſus eſt. ca. xxxiij. ꝙ chriſtus debuit concipi in ciuitate et nõ extra: precipue triplici ratione.

Primo ratione finis incarnatiõis.
Scđo rõne ſignificationis.
Tertio rõne fructificationis.

Primo inq̃ȝ ratione finis incarnationis. Nam chriſtus in omnibus operibus ſuis que in mundo fecit oſtendit principalius ꝙ ideo in mundũ precipue venerit vt peccatores ſaluos faceret: ipſo teſte Matth. ix. Nõ veni vocare iuſtos ſed peccatores ad penitentiam. Unde inter peccatores natus eſt. ſcȝ in ciuitate Bethleem ante bouem et aſinum iacuit. Inter peccatores conuerſatus eſt: inter latrones crucifixus reſurgens quoq̃ȝ peccatrici Magdalene et Petro neganti prius apparuit. Et ĩdo non debuit concipi in mari qui locus ẽ piſcium: nec in aere qui eſt locus auium: nec in campo qui eſt locus agreſtium animalium: ſed in ciuitate qui eſt propriꝰ locus hominũ peccatorum: nec in villa ſed in ciuitate: quia in ciuitate ſolent magis q̃ȝ in villa peccata hominũ mltiplicari. Villani enim ſimpliciores ſunt ⁊ laboribus magis dediti. Ciuitatenſes autẽ ocioſi ⁊ delitijs vacantes magis abũdare ſolent vicijs. Ut ergo oſtendat᷑ ꝙ chriſtꝰ ꝓpter curationem peccatorũ et ſalutem hominuȝ venerit peccatoꝝ ad penitentiam cõuertendoꝝ in ciuitate ⁊ non al̃as debuit concipi Nec obſtat ꝙ extra ciuitatẽ ſit paſſus: ſepultus: et reſurrexit: quia conceptio congruit ĩ myſteriuȝ: et ideo in ſecreto eſſe debuit. Natiuitas autem: paſſio et ſepultura ac reſurrectio congruũt in exemplum. In ciuitate igit᷑ concipi debuit vt oſtenderet ꝙ ꝓ om̃ibus peccatoribꝫ venit. In via natus fuit vt oſtenderet ꝙ ſua vita nobis ad celeſte regnum via fuit. Extra portam paſſus et ſepultꝰ eſt: ac reſurrexit: ad oſtẽdendum ꝙ ꝑ ipſius paſſionẽ: mortẽ: ⁊ reſurrectionẽ nõ liberat᷑ niſi q̃ ꝑ ꝯuerſionẽ a peccato ad ipm̃ extra portã fuerit egreſſꝰ: vt dicit apl̃s. Secũdo ratiõe ſignificationis: vt. ſ. ſignificaret᷑ ⁊ intelligi daretur ꝙ vterꝰ ꝟginis chr̃o tanq̃ȝ ciuitas fuit ad habitãdũ. Propterea Ps. de ea loq̄ns ait

Glorioſa dicta ſunt de te ciuitas dei. Et merito: q2 ipſa fuit ciuitas murata p caſtitatē fundata fundamēto ſtabili p humilitatez: turrita p charitatē: z ɔtemplationis ſublimitatē: ditata per paupꝫtatem: cuſtodita p diſcretionē: libera immunitate peccatoꝝ: pacificata victoria tentationū: virtutū vniuerſitate populoſa. z aquarum. id eſt gratiarum fluminib9 irrigata. Hec Albert9.

Tertio addit ad id ratio fructificationis. quia em̄ per chriſti conceptionez z incarnationem fruct9 nobis in celo adquirebatur ciuilitatis. id eſt vt eſſemus iam nō hoſpites z aduene: ſed ciues ſanctorum et domeſtici dei: teſte Apoſtolo ad Ephe. ij. Ergo debuit in ciuitate naſci in hoc mundo: vt oſtenderet nos eſſe ciues renaſcituros in celeſti ciuitate. Et ſic patet reſpōſio ad queſtionem. Ad obiecta patet reſpōſio ſufficienter ex predictis.

Caplm. ij.

a Ad ſecundā queſtionē: Utrum ſcz chriſt9 debuerit ɔcipi in regiōe galilee. Arguit q nō. q2 chrīs miſſus z promiſſus fuit iudeis. Unde dixit. Nō ſum miſſus niſi ad oues que perierunt domus iſrael. Matth. xv. Unde z in iudea eſt natus z paſſus. igitur in terra iudeoruz concipi debuit In contrarium eſt text9 euāgelicus. Ad queſtionē igitur reſpōdetur ſm Alb. xxxiiij. c. q annūciatiōez z cōceptionē dominicā ɔueniebat fieri nō alibi q̄ i regione galilee. Primo rōne facti et opationis. Dn̄s em̄ incarnatus fuit vt iudeos et gentiles ſaluaret: z ideo in regiōe que ab vtriſq3 inhabitabat ɔceptio z annūciatio fieri debuit. Non em̄ deus iudeorū tm̄: ſedetiā gentiū. Galilea aūt nō ſolum a iudeis: ſedetiā a gentib9 inhabitabatur: ſicut patz Eſa. ix. Trans iordanez galilee gentium populus qui habitabat i tenebris vidit lucem magnā: habitantib9 in regione vmbre mortis: lux orta eſt eis.
: Scdo ratione nominis z interp̄tationis: Galilea em̄ interp̄tatur reuelatio ſiue tranſmigratio. In hac aūt incarnatiōe fiebat ſummi ſecreti reuelatio: quando verbum quod erat in p̄ncipio apud deū z lucem habitat inacceſſibilem quam nemo vnq3 vidit. Uerbū inquā hoc caro factū eſt: et vidit omis caro ſalutare dei noſtri. Lu. iij. Itē Joan. j. Uerbū caro factū eſt et vidim9 gl̄iam eius zc̄. Similr in hac incarnatione fiebat maxima tranſmigratō de ignorātia in ſcientiā. de culpa in grāiā: de vmbra in veritatē: de ſeruitute in libertatē filioꝝ dei. Et qð maximū eſt de hūanitate in diuinitatē. In qua trāſmigratōe primū: id eſt deitas: ad vltimū: id eſt humanitatē in vnā pſonam tranſmigrauit. Ad obiectū reſpondet: q chriſtus nō ſolū iudeis: ſedetiā gentib9 pmiſſus eſt. Unde Geneſ. xlix. Non auferet ſceptruz de iuda donec veniat qui mittendus eſt: et ipſe erit expectatio gentiū. Et idē patz p omnes pphetas ſcribentes de vocatione gentiū: tamē ſolis iudeis pmiſſum eſt vt de coꝝ ſemine chrūs naſceret: et ideo ſolis iudeis exhibitus eſt naſcendo: patiēdo: z ibi moriendo: ſed hoc nō ſolū pp̄ter iudeos: ſed z pp̄ter omnes homines mundi. Illa autez autoritas Non ſum miſſus zc̄. Matt. xv. intelligit ſm Nicolaū de Lyra p̄mo et p̄ncipaliter. quia chriſtus primo et p̄ncipalit miſſus fuit iudeis: et ideo in pp̄ria pſona non p̄dicauit niſi iudeis: nec fecit miracula niſi eis: preterq3 in caſu et ſpeciali cauſa: vt. ſ. oſtenderet eccl'iam in fide gentiuz fundatam. Unde Joan. iiij. Propter hoc predicauit ſamaritanis deuote eū recipiētibus: fuit tamē chrīs miſſus etiā gentib9: licz non ita p̄ncipalit. Et ſic patz q chrūs debuit concipi in galilea.

Caplm. iij.

a Ad tertiā queſtionē: Utꝝ videlicet hec annunciatio z cōceptio debuit fieri nō alibi q̄ in Nazareth. Arguitur in contrariū: ſcilicz q nō quia iſta conceptio fuit digniſſima omniū ergo requirebat locū digniſſimuz: hoc eſt templū domini in hieruſalem fundatum: ḡ debuit ibi ɔcipi. ſ. in ciuitate hieruſalez et templo vbi habitare ſolebat gloria domini. In oppoſitū eſt textus euāgelic9. Ad queſtione ḡ rn̄detur ſm catholicos docto. q chriſtus non debuit alibi cōcipi q̄ in nazareth. Primo pp̄ter pphetiam Eſaie. xj. Egredietur virga de radice Jeſſe: vbi ſm veritatem hebraicam habetur:

Et nazareus de radice eiꝰ aſcēdet. Se
cundo ꝓpter nominis ꝯuenientiā. Nā ſm
Bern. ⁊ Alb ſup Miſſus eſt. Necnō ſm
Fran. may. q̄ hāc materiā latiꝰ ⁊ luculētiꝰ
pſequit̃ dicēs: ꝙ ciuitas nazareth conce-
ptui chr̄i decētiſſime ꝯgruit ſm eius inter
ptatiōes. Nā pmo ſm Hiero. nazareth in-
terp̄tatur munda: ⁊ ſic conuenit ꝯceptui
chr̄i de virgine mundiſſima que tāta puri
tate nituit q̄ maior ſub deo nequit in-
telligi: nec ſicut ceteri cum labe peccati eſt
ꝯceptus: ſed ſine oī peccato. Secūdo in-
terp̄tatur nazareth: id eſt florida: ⁊ hoc cō
uenit chr̄i ꝯceptui: q2 ſicͭ flos gignit̃ ex pu
riſſimis ⁊ ſubtiliſſimis ꝟgule humoribꝰ abſq3
corruptiōe virgule: ſic chr̄s ꝺ puriſſimis ꝟ
ginis ſanguinibꝰ eſt ꝯceptus abſq3 omni
corruptiōe: vt dicūt Damaſce. et Dio. de
diuinis no. Tertio interp̄tat̃ nazareth: id
eſt ſanctus et deuotus: et hoc cōpetit: q2
in iſta ꝯceptiōne mater domini fuit plene
ſanctificata: iuxta illō Pſal. Sanctifica-
uit tabernaculū ſuū altiſſimus. ⁊ ſic claret
reſponſio. Ad argumentū in cōtrariuz
reſpondet̃ ſm Alb. vbi ſup. ꝙ hec ꝯceptiō
debuit fieri in loco ſanctiſſimo ⁊ digniſſi-
mo: ſed nō locus ſanctificat hoīem vel di-
gnificat: ſꝫ potius ecōuerſo: vic3 homo lo
cum dignificat ⁊ ſanctificat: vnde digni-
tas loci ⁊ ſanctitas eſt ab homine digni-
ficante vel ſanctificante. Itaq3 in oratorio
beate virginis fuit digniſſima habitatio.
Tum q2 ſanctiſſima virgo ſup omnes cre
aturas ibi habitauit. Tum quia ibi exer-
cebatur nobiliſſima operatio vic3 oratio-
nis ⁊ contēplationis ⁊ humilis deuotio-
nis benedicte virginis q̄ ſup omnia grata
erat deo et omnia ſacrificia p̄cellebat. Di
gniꝰ ergo fuit hoc oratoriū illo templo iu
daico in quo fiebat materialiū taurorum
mactatio ⁊ thurificatio. Amplius ꝓpter ſe
cretū quod huic congruit myſterio nō de
cebat vt hec cōceptio fieret in templo: ſed
magis in illo ſecreto et digniſſimo beate
virginis oratorio debuit chr̄s cōcipi. Et
ſic patet. Penſet ergo queq3 fidelis ani-
ma q̄nto ordine diuine ſapientie dei filius
eſt conceptus: quoniā digniſſimū ſibi lo-
cum elegerit conceptionis videlic3 orato-
rium beate virginis. O anima mea ſi aliq̄
quando affuiſſes in illo oratorio ſacratiſſi
mo: ibi vidiſſes quomō beata virgo Ma
ria lachrymis pfuſis deum ſepius exora-
bat p redemptiōe humani generis: ibi vi
diſſes manus eius ſacras i celū eleuatas.
vultum ſerenū leuatū: ibi ieiunio diem p-
tranſeuntē: totiſq3 cordis intimis humili
atam. O quid tūc feciſſem: quāta humili-
tate me ipſi recōmendaſſem vt p me exo-
raſſet: vtiq3 dixiſſē O glorioſiſſima ꝟgo: o
celi regina: o domina mundi ora p me ne
abſorbeat mundus: ne deuoret diabolus:
ſed tuus me ſuſcipiat Jeſus ⁊c̄.

Articulus ſecundus de tēpo-
ris plēitudine et pfectiōne: quo
ſc3 tēpore chriſtus eſt conceptꝰ
a virgine. Ca. I.

S Ecundū my-
ſteriū dicit̃ tēporalis plenitu
dinis ⁊c̄. Circa qꝺ eſt notan
dum: ꝙ chr̄s p ſuo aduentu ⁊ cōceptione
obſeruauit triplex tēpus.

Primū dr̄ tp̄s plenū.
Scdm dr̄ tp̄s electū.
Tertiū dr̄ tp̄s etatis pfectum.

Primo inq̄3 obſeruauit tp̄s plenū. Unde
Apl̄s ad Gal. iiij. dicit: At vbi venit pleni
tudo tp̄is miſit deus filiū ſuū factū ex mu
liere: factū ſub lege: vt eos q̄ ſub lege erāt
redimeret. Iſta autoritas Apoſtoli nō
eſt p̄tereūda ſilentio: quia ꝯtinet aliquas
difficultates. Unde Bonauen. circa hoc
mouet tria dubia ſup. iij. ſententiaꝝ di. j.
in q̄ſtionibꝰ circa litterā. Primū dubiū
circa hoc ꝙ dicit̃: At vbi venit plenitudo
temporis. quomō vic3 vel quare dicat̃ ple
nitudo tēporis in aduentu filij dei fuiſſe
cum nondum ſit finis mundi. Naz in fine
mundi implebit̃ omne opus dei ⁊ nume-
rus electoꝝ. Et tunc euacuabit̃ qꝺ ex par
te eſt: nunc āt ex parte cognoſcimus. j. ad
Corinth. xiij. Et idcirco dicit̃ et videtur:
ꝙ tantūmodo p fine mundi erit tempus
plenitudinis. Ad qꝺ reſpōdet idem Bo-
nauentura: concor. Tho. iij. ſcripto ſenten
tiarū. diſt. j. ⁊ Alexan. de ales: ꝙ tp̄s incar
nationis dicat̃ tp̄s plenitudinis ſex de cau

ſis. Primo qꝛ tūc deus impleuit qđ ab eterno pſiniterat: vt.ſ. mitteret filiū ſuū: et ſic tūc deus impleuit ſuā de filio pmiſſiōꝫ

Scđo qꝛ tūc adimpleta eſt lex ꝛ oēs figure veteris teſtamēti p chꝛm Matt.v. Nō veni ſoluere legē ſꝫ adimplere. Tertiō ꝑpter plenitudinē grē q̄ fuit in chꝛo. iuxta illđ Col.ij. In chꝛo habitat oīs plēitudo diuinitatis corꝑalit. Quarto ꝑpter plenitudinē gn̄atiōis: qꝛ cū ſit q̄druplex modus generatiōis hoīs: Primꝰ modus nec de viro nec de muliere ſed de terra: ſicut Adam. Scđs de ſolo viro: ſicut Eue formatio. Tertius prolis de viro ꝛ muliere. Quartus de ſola mlīere. Iſta q̄rta eſt cō ſumpta in chꝛi incarnatione. Quinto ꝑpt ꝑfectionē vniuerſi: quia tūc ad maximā cōpletionē vniuerſum venit qn̄ creature oēs in hoīe ad ſuū ꝑncipiū redierūt: humana natura a deo aſſūpta. Sexto ꝑpter magnitudinē eius qđ in tpe illo accidit: qꝛ in tpe illo natus eſt dn̄s tpis: ꝛ ita factū eſt aliq̄d maius tempore qđ tēpus impleuit. Has vltimas ratiōes poſui ſm Tho.tm̄ Primas aūt q̄ttuor ſm Bonauē. ꝛ Alex. Ad illđ ꝟo qđ obÿcit̃ dicendū: q̄ eſt plenitudo gratie: nature ꝛ glorie. Autoritas āt Apoſtoli intelligēda ē de plenitudine gratie ꝛ nō glorie: quia plenitudo glorie in futuro erit cū mūdus finē habebit: ꝛ reſurrectio corꝑoꝝ erit ac numerus electoꝝ complebitur. Scđm dubiū de hoc q̄ dicit: factū ex muliere: qꝛ in ſymbolo id negat̃ vbi dicit̃: Genitū nō factū. Reſpondeo q̄ chꝛiſtus ſm diuinā naturā ita eſt genitꝰ q̄ nō factus: quia nō eſt creatura: ſm ꝟo naturam humanā nō ita eſt genitꝰ q̄ factus: qꝛ ↄceptus fuit a virgine faciente diuina virtute. Unde angelus ait: Uirtus altiſſimi obumbrabit tibi. Hec Bonauen. vbi ſup̄.

Tertiū dubiū de hoc q̄ dicit: factū ſub lege: quia chꝛiſtus nō tenebat̃ implere mādata legis: ergo nō videt̃ q̄ ſub lege eſſet factus. Ad quod dicit idem Bonauen. vbi ſup̄: q̄ eſſe ſub lege dꝛ tribꝫ modis: vel q̄ntum ad cauſam: vel q̄ntum ad obſeruationem: vel q̄ntum ad motiuū. Quantum ad cauſam ſunt illi ſub lege q̄ nati ſunt ſub veteri teſtamēto. Quantū ad obſeruationem ſunt iſti qui legē obſeruāt. Quantuꝫ ad motiuū ſūt illi q̄ timore ſeruiūt. Chriſtus ergo nō fuit ſub lege q̄ntum ad cauſam vel q̄ntum ad motiuū: ſed ſolū q̄ntuꝫ ad obſeruationē: aliter tamē q̄ꝫ alÿ hoīes: quia alÿ obſeruauerūt legem ex obediētia obligatoria: Chꝛs aūt ex obediētia ſpontanea: qui ſe mera liberalitate ſubdidit legali obſeruantie vt nobis exemplū daret vere obediētie. Hec Bonauen. Patꝫ ergo quō chꝛs in plenitudine tpis ſit conceptus.

Caplm.ij.

Secundo chꝛs obſeruauit tēpus electū et determinatū ꝑ ſuo aduentu. Nam ſm beatū Tho.iij. parte ſumme.q.xxxv. Quo ad tp̄s differētia eſt inter chꝛm et alios homīes: qꝛ alÿ homines naſcunt̃ ſub neceſſitate tpis: ꝛ ideo ſubiecti ſunt tempori. Chriſtus aūt tanq̄ꝫ dominꝰ et cōditor oīm tēpoꝝ elegit ſibi tēpus in quo cōciperetur et naſceret̃: ſicut elegit ſibi matrē ꝛ locū a qua ꝛ vbi conciperetur. Nos aūt quia nō omniū tēpoꝝ ꝛ locorum ꝑportiones cognoſcimꝰ: cōgruitatem tpis ꝛ loci quare viꝫ chꝛs hoc tēpore et loco ac nō alio ↄceptus ſit vel natus ex hoc accipe oportꝫ: quia deꝰ qui eſt oīm tēpoꝝ diſpēſator perfecte ab eterno cognouit: ꝛ tēpus congruū ꝑ ſua incarnatiōe elegit: ꝛ ſm hoc cōgruentie rationē dignū exq̄rere. Itaq̄ꝫ chꝛs deus ꝑ ſua ſacra conceptōne nō incōgrue elegit certū tempus

Primo quidē ex omnibꝫ annis elegit ſextum annoꝝ millenariuꝫ. Secundo ex omnibꝫ menſibꝫ anni elegit menſem martium. Tertio ex omnibꝫ diebus menſis elegit diem hebdomade ſextū. Quarto q̄ꝫ ex omnibꝫ horis elegit ſibi horaꝫ que tenet noctis mediū. Et iſta ſumme ſapiētie ꝑuidētia: vt daret rationabiliter ſinguloꝝ congruentias tempoꝝ conſiderando

Primo inq̄ꝫ elegit deus ꝑ ſua incarnatione ſextum annoꝝ millenariū. Nam ſm Oroſium ſexto millenario annoꝝ a ꝑncipio mundi currēte cōceptus eſt: qꝛ ſm eūdem q̄nq̄ꝫmilia et inſuꝑ ducenti anni minus forte vno anno computantur a ꝑncipio mundi vſq̄ꝫ ad chꝛi incarnatōēꝫ. Hoc autēꝫ congruebat miſterio ꝓmaxime ſm Bonauen. vbi ſup̄. Ut ſicut primus ho-

mo erat conditus ad totius mundi com-
plementū ſexto die: ſic ſecūdus homo ſcʒ
chriſtus incarnaretᷣ ſexta etate ⁊ ſexto mil
lenario annoꝝ ad totius creature ꝑfectio-
nem. Secūdo ex omnib⁹ menſib⁹ elegit
menſeʒ Martiū: Quod quidē ſumme cō
gruebat triplici ratione Primo rōne cō
formitatis: quia ſm Bern. decebat vt re-
paratio humani generis fieret ꝑ ſimilia
ad lapſuʒ. Sed qꝛ vetus hō.ſ. Adam fu-
it in menſe martij formatus ⁊ in paradiſo
collocatus: ac inde ꝓpter peccatū eiectus:
ergo et ſecūdus Adam debuit tali menſe
formari: in vteroqꝫ virginali collocari pro
reparatiōe hominis: vt ſicut mundus cepit
initium creationis in menſe martij in quo
primū ſignū celi ſcʒ aries: habet ſolē: vbi
et primus punctus equinoctij ſtat: ita et
hoc menſe exordium ſumat reparationis
Scōo ratione nouitatis. Nam vt dicit
Iſido. v. lib. etymo. Martius appellatur
ꝓpter martē rhomane gētis auctorē: ⁊ in-
terꝑtatur q̄ſi menſis nouoꝝ. Conuenienter
igitᷣ tali tpe concipi debuit auctor mundi
chriſtus: in cuius conceptiōe facta ſunt multa
noua.ſ. noua ſalutatio angeli: noua virgi-
nis cōceptio: noua diuinitatis in carnē de
ſcenſio. Et inſuꝑ facta eſt omnis creature
renouatio in hominis cui ſubiecta ſunt o-
mnia reparatione. Omnis quippe creatura
antiq̄ta erat ⁊ a proprio vſu elongata: q̄a
omnis creatura: ideo facta eſt vt ſeruiret
homini deo ſubdito et ſine peccato exiſtē
ti: quoniā ergo homo peccauit: omnis cre
atura ſibi ſeruiēs: id eſt peccatori homini:
debito vſu caruit. Chriſto aūt incarnato
reſtituta eſt: quia chriſto homini omnis
creatura miniſteriū exhibuit: qui ſolus ſi-
ne peccato fuit: et ſic impletū eſt illō Apo
calip. xxj. Dixit qui ſedebat in throno: id
eſt virginali vtero. Ecce noua facio oīa

Tertio ratione gratioſitatis vel delitio
ſitatis: qꝛ menſis Martij eſt hominibus
delitioſus ⁊ gratus: quia tūc aer eſt tēpe-
ratus. et iam ꝑtranſito hyeme omnia in-
cipiūt vireſcere: tūc veſtitᷣ tellus herbis et
in florē pulcritudinis cūcta erūpunt. Vn̄
et ver dictus eſt: qꝛ viret: vt dicit Iſidō li.
etymol. Ita conueniebat vt eo menſe no-
bis abundantia diuine gratie preſtaretᷣ: et
eius ſeueritas temperaretᷣ: hyeme quoqꝫ
culpe qua terra noſtre humanitatis arue-
rat recedente: vireſceremꝰ ⁊ floreſceremꝰ
in gratia chriſti renouati. Tertio deus
pro ſua incarnatione ex omnibus diebus
elegit diem ſextum: id eſt feriā ſextam. Et
hoc rationabiliſſime ſm Franci. Mayro.
quia Adam fuit formatꝰ ſexto die ⁊ eodē
die peccans de paradiſo fuit excluſus: ita
conuenientiſſime chriſtus feria ſexta in vte
ro virginis eſt formatus: et etiaʒ feria ſe-
xta ꝓ redēptione hominū in cruce mor-
tuus. Quarto elegit ex omnibus horis
noctis mediū Vt eīn cōmuniꝰ a catholicis
tenetᷣ q̄uis varie opiniones apud docto-
res de hoc habeantᷣ: tamē veriſimilius tā-
q̄ʒ magis conſonuʒ ſcripture atqꝫ rationi
creditur ꝙ angelꝰ beate virgini annunci-
ans apparuit in ſero diei. et durāte ſancto
dialogo inter angelū ⁊ benedictā virginē
vſqꝫ ad mediū noctis. tunc benedicta vir
go ait: Ecce ancilla domini fiat mihi ⁊c̄.
Et tunc chriſtū ꝯcepit: et poſt hoc ange-
lus eam ꝯſolanſq̄ circa aurorā receſſit. Et
hec omnia ꝓbabilitatem habent ex tripli
ci ratione. Primo ratione ſcripture. Nā
ad Gal. iiij. apl's ait: Dum venit plenitu-
do tēporis miſit deus ⁊c̄. Plenitudo q̄p-
pe diei eſt in ſero: et ideo videtur ꝙ tunc
angelus apparuit quem deus miſit vt fili
um ſuum virgini in proximo mittendum
annunciaret: et tunc deus pater filij miſſi
onem ꝑ annunciationē inchoauit. Deni-
qꝫ ꝙ in hora noctis medie ſit chriſtus con
ceptꝰ: accipi pōt ex ſcriptura Sap. xviij.
Dum medium inquit ſilentium tenerent
omnia et nox in ſuo curſu mediū iter pa-
geret: omnipotens ſermo tuus domine a
regalibus ſedibus venit. Ex quo manife
ſte claret ꝓpoſitum ꝙ hora noctis media
verbū dei deſcendit in vteꝝ virginis be-
nedicte. Secundo ratione priuilegioꝝ
huius hore. Nam iſta hora medie noctis
magnoꝝ opeꝝ diuinoꝝ ꝓuilegijs ſiue my
ſterijs eſt conſecrata. Primo quidē my-
ſterio natiuitatis: quia nocte media credi
tur fuiſſe natus qua hora paſtores cuſto-
diebāt vigilias noctis. Lu. ij. Propterea qd ec
cleſia canit miſſā i nocte natiuitatis. Scōo
myſterio paſſionis ⁊ captiuitatis: qꝛ media

nocte credit fuiſſe ei⁹ paſſio inchoata cuꝫ
tūc ſit capt⁹: ligatus: et alapis ceſus: teſte
Bonauen. Tertio myſterio liberatiōis
q2 iſta eſt hora in q̄ tranſiens angelus dn̄i
ꝑ egyptū interfecit oē ꝑmogenituꝫ: et filij
iſrael exire ceperūt de captiuitate egyptia
ca. vt habetur Exod. xij. Quarto myſterio
vltiōis: q2 ſm Hiero. in annalib9 ſuis: In
hora natiuitatis media. ſ. cū chr̄s natus ē
extincti ſunt oēs ſodomiteq̄ erant in mū
do. Propterea nō incōgrue putat̄ ꝛ iſta ho
ra chriſtū fuiſſe ꝯceptū. hec ꝑmiſſa Fran.
may. vbi ſ. Tertio ꝑmiſſum dictuꝫ ꝓba
bilitatē habet rōne conſuetudinis eccleſia
ſtice. Nam a tpe ꝓphetaꝝ veteris teſtamē
ti legit̄ q᷑ iſta hora medie noctis a ſanctis
patrib9 fuerit ad laudē dei ꝯſuetudinarie
deputata: dicēte Pſal. Media nocte ſur
gebam ad ꝯfitendū tibi ſuꝑ iudicia iuſti
ficationis tue. Que quidē iuſtificatio pec
catoꝝ in gratia noſtri redēptoris ꝛ eius fi
de acq̄rit̄ ꝛ a ꝑncipio eſt acq̄ſita. Itē cō
ſuetudo nūc tenet in eccl̄ia q᷑ hora ſeroti
na ſignū fit ad ſalutationē beate virginis
ꝛ ſilit̄ hora aurore ad ſignificādū vt cōiter
putat̄ q᷑ hora ſerotina angelus btām vir
ginē ſalutauerit: ꝛ hora vt ꝑmiſſum eſt au
rore receſſerit. Et idcirco in ſignū iocūdi
tatis ꝓ filij dei incarnatōe in aurora fit ſi
gnū. Unde ex oībus iā dictꝫ claret tēpus
electū ſm opinionē cōiorꝫ ꝓ chr̄i cōcepti
one. Capi. iij.

Tertio in ſua incarnatiōe chr̄s ob
ſeruauit tēpus ad etatē ꝑfectā requi
ſitū: Et hoc ꝑmo ex parte mūdi: q2
ſi q̄ras: q̄ta etate mūdi chr̄s ſit incarnat⁹
Dico ſm Bonauē. ſuꝑ. iij. di. j. circa litte
rā ꝛ ſm Franciſ. may. q᷑ in ſexta etate In
qua quidē eſt plenitudo ꝛ ꝑfectio: vt ſicut
mūdus in ſexta die eſt cōſummatus: ſic in
ſexta etate ſit reꝑatus ꝛ ta q᷑ ꝑma etas fu
it ab Adam vſq3 ad Noe. Scda a Noe vſ
q3 ad Abraā. Tertia ab Abraam vſq3 ad
Moyſen. Quarta a Moyſe vſq3 ad Da
uid. Quinta a Dauid vſq3 ad chr̄m. Se
xta a chr̄o vſq3 ad antichr̄m vel finē mūdi
Hec Bonauentu. Scdo ex ꝑte genera
tionis humane: q2 ſi q̄ras: q̄ta generatiōe
chr̄s ſit icarnat⁹. Dico q᷑ ab Adā vſq3 ad
chr̄m fuerūt generatiōes. lxxv. ſicut habet̄
Lu. iij. ca. in q̄ ſūt. xv. luſtroꝝ numeri: deſi
gnantes. xv. gradus quib9 in tēpluꝫ aſcen
debatur in cātico graduū ad plenitudinē
legis diuine. Hec Fran. mayro. Tertō
ex ꝑte virginis bn̄dicte: q2 ſi q̄ras: in q̄ eta
te beata virgo ꝯcepit chr̄m. Dico q᷑ poſt
xij. annū: et ꝑpit an. xiij. annuꝫ: quia hoc
tps. ſ. xij. annoꝝ in puellis habet plenitu
dinem ꝛ ꝑfectionē ad ꝯcipiendū ꝑmo: vt
patꝫ extra de ſponſa. impube. ca. puberes
ꝛ ca. cōtinebant. De hoc latius li. xj. par.
j. ca. iij. Et ſic ptꝫ.

Terti⁹ articul⁹ de modali habitudine virginee deſpōſatōis et angelice legatōis atq3 materne iocūdatiōis. q̄ cōcurrerūt in chriſti cōceptione Ca. I.

Tertium myſteriū declarandū ē modalis habitudinis. Circa qd̄ triſariū modū inueſtigabim⁹.

Primo: modū virginee deſponſatiōis.
Scdo: modū angelice legatiōis.
Tertio: modū materne iocūdatiōis.

Primo quidē modū virginee deſpōſatio
nis: vbi tria inueſtigant̄ ad ꝑſens. Prio
q̄re voluit de⁹ btām virginē anteq̄ ex ea
cōciꝑetur fuiſſe deſpōſatā. Scdo vtꝝ ve
re et legitime potuerit ipſa bn̄dicta virgo
manēte ꝟginali ꝓpoſito deſpōſari. Tertio
q̄liter ipſa vel quali mō ꝛ ordine ſit deſpō
ſata. Ad primū q̄re vicꝫ voluit chr̄s con
cipi de virgine deſpōſata ſciendū: q᷑ hui⁹
plures ponūtur rōes ſm Amb. ꝛ alios do
cto. Nam ſm Lyrā in poſtilla ſuꝑ Matt.
et Lucā. ꝛc. ꝯcor. Tho. iij. par. ſumme. q.
xxix. arti. j. ꝛ Alb. ſuꝑ Miſſus eſt. ca. xl. et
alios tractatores huius rei poſſunt nota
ri noue rōnes inter alias magis efficaces
et ſpeciales. Tres quidē rōnes ex ꝑte pro
lis: et tres ex parte matris: et tres ex ꝑte
humani generꝫ. Primo inq̄ ex parte ꝓ
lis conueniēs fuit chr̄m de matre virgine
deſponſata naſci triplici ratōne. Prima
eſt ne chr̄us a iudeis poſſet rationabiliter

ſiat illegitim⁹ repudiari: ⁊ non ſic̄ chriſt⁹ verus extimari. Secūda eſt vt diabolo hoc ſacr̄m celaret̄. ne vicʒ ꝯtra eum nocumenta vehementi⁹ ꝓcuraſſet. ⁊ etiā vt ſic diabol⁹ falleret̄. Unde Origeñ. dꝫ ipſam ideo fuiſſe deſponſatā vt part⁹ ei⁹ diabolo celaret̄. Licʒ em̄ diabol⁹ ꝟtute ſue nature potuiſſet cognoſcere mr̄em dei non fuiſſe corruptā ſed virginē: ꝓhibebat̄ tn̄ a deo cognoſcere modū part⁹ diuini: ne redemptionē humani generꝭ impediuiſſet ⁊ chriſto mortē nō intētaſſet. Tertia rō vt paruulus dn̄s ieſus a ioſeph nutriretur: ⁊ haberetur eius matri ꝓpter ꝑſecutionē herodis fugienti i egyptū ⁊ redeunti miſter nō ſuſpect⁹ ſed ſibi cōiūct⁹ vt ſponſus. Item ex ꝑte matris ꝟginis ꝯueniēs fuit eam eē deſponſatā triplici rōne. Prima ē vt ab infamia ꝓſeruaret̄. Unde Amb. ſuper Lucā dicit. Ideo mater dn̄i deſponſata eſt ne intemerate virgis adureret̄ infamia: cui grauis aluus corruptele videret̄ inſigne ꝓferre. Hec ille. Addens Alber. dꝫ. Magna chr̄ī humilitas et charitas in h̄ oſtendit̄ q̄ potius voluit fabri fili⁹ reputari q̄ꝫ matre infamari. Sed hic occurrit dubiū quō ꝑ hoc ꝓuiſum ſit fame bt̄e virginis cū anteq̄ꝫ ioſeph ⁊ bt̄ā virgo conuenirent ad mutuo habitandū inuenta eſt maria habens in vtero. Mat. j. Spōſa em̄ q̄ extra domū ſponſi concipit reddit̄ ſuſpecta. Ad qō r̄ndet̄ ſm̄ Chryſ. ꝯcor. Lyram in poſtil. ꝙ beata ꝟgo ſic fuit deſponſata a Joſeph ꝙ etiā eſſet domi habitās ꝓtūc cuʒ concepit. Nam ſicut in ea q̄ in domo ꝯcipit intelligit̄ cōceptio marital̄ ſic i ea q̄ extra domū ꝯcipit eſt ſuſpecta ꝯceptio: ⁊ ideo nō eſſet ſufficienter ꝓuiſum fame bt̄ē ꝟginis ꝑ h̄ ꝙ fuit deſponſata: niſi etiā fuiſſꝫ habitans domi. ⁊ ideo euangeliſta dicit ꝙ voluit occulte dimittere eam. Quis tn̄ eſſet domi habitans ꝓpter primā deſponſationis fidē: nōdū tn̄ interuenerat ſolennis celebratio nuptiarū: ꝓpter quod etiā nondū ꝯuenerant Conſuetudo q̄ppe erat apd̄ veteres multoties in domo h̄re deſponſatas. ⁊ ꝑ plures dies anteq̄ꝫ ꝯuenirēt carnaliter orōnib⁹ vacare. vt pꝫ etiā de Tobia. c. viij. eiuſdē libri. Sed dī. ſequit̄ g̃ ꝙ in cōi ꝓplo crederet̄ chr̄s fore filius ioſeph. ⁊ ꝙ a ioſeph fuiſſet cognita mr̄ dn̄i ante celebritatē nuptiarū ſolenē. Ad hec r̄ndet Amb. ſuꝑ Lucā dī. ſic. Maluit inq̄t dn̄s aliq̄s de ortu ſuo q̄ꝫ de matris pudore dubitare. h̄ ē. maluit dn̄s vt. ſ. in cōmuni dubitet̄ de ortu virginali: putādo chriſtū filiū legitimuʒ marie ꝯceptū ex ioſeph: q̄ꝫ vt putaret̄. ſ. matrem adulteraſſe. Un̄ ſubdit Amb. Sciebat eī dn̄s tenerā eſſe ꝟginis verecundiā ⁊ lubricam famā pudoris. nec putauit ort⁹ ſui fidem mr̄is iniurijs aſtruendā. Hec Amb.

Scd̄a rō ex ꝑte mr̄is eſt vt ꝑ deſponſationē bt̄ā ꝟgo imunis a pena redderet̄. ne ſcʒ iudei eā tanq̄ꝫ adulterā lapidaſſent: vt dicit Hiero. Si em̄ nō pepcerūt chr̄o inocenti a fortiori nō pepciſſent matri in odiū chr̄i. Tertia rō vt mater dei nullo bono priuet̄ ſꝫ habeat ⁊ bonū ꝟginitatꝭ ⁊ mr̄imonij ⁊ tandē viduitatis. Sed ⁊ inſuꝑ habeat in h̄ maximū bonuʒ hūilitatis: vt q̄nto ſit maior in oīb⁹ tanto fiat ⁊ hūilior: vt ſit mr̄ dei ⁊ vxor fabri. Itē ex ꝑte hūani generis ꝯueniēs erat matrē dei deſponſari triplici rōne. Prima ē rō certificatōis. qꝛ ex h̄ magꝭ certificamur ꝑ teſtimoniū ioſeph ſponſi chr̄m ex ꝟgine eſſe natū. Ipſe em̄ eſt potior teſtis caſtitatꝭ ſue ſponſe cōuiuēti. Non em̄ talis iuſtus vir. ſ. Joſeph fouiſſet eam ⁊ filiū ei⁹ nutritio more. imo dolore iniurie fuiſſet motus ad vindicandū opprobriū: niſi cognouiſſet eſſe ſacramentū diuinū in virgine ⁊ eius conceptu. Secūda rō ſignificatōis. qꝛ ꝑ hoc deſignat̄ mentꝭ vnio ad deū. qꝛ ꝑ h̄ vniūſa eccl̄ia deſignat̄. q̄ cum ſit virgo: deſponſata tn̄ eſt vni viro chr̄o: vt dicit Aug. li. de ſancta ꝟginitate. Iterʒ ꝑ hoc ſignificat̄ ſalus hūani generis ꝑ lignū crucis. Unde Chryſ. ſuꝑ Matth. dicit. Ideo ioſeph fabro lignario Maria deſpōſata fuit. qm̄ ſpōſus eccl̄ie chr̄s oīm ſalutē hoīm oꝑaturus erat ꝑ lignū crucis.

Tertia eſt rō cōmendatōis. qꝛ ꝑ h̄ vtrūq̄ꝫ. ſ. ꝟginitas ⁊ mr̄imoniū cōmendat̄ ⁊ bonū fore docet̄ contra hereticos horū alteri detrahentes. Et ſic patet.

Secunda queſtio

Ad ſcd̄m ꝓncipale. vicʒ vtrū vere ⁊ legitime potuerit beata ꝟgo manente ꝟginitatis ꝓpoſito deſponſari. Videt̄ enim ꝙ nō.

q2 ipa habebat votū continētie qđ obliga
bat ad ꝯtinēdū Spōſalia aūt obligant ad
mrimoniū ⁊ nubendū. ergo ſi obligabat ſe ad
ſponſalia venit ꝯ votū ꝟginitatis. Itē q̄ri
tur. aut ꝯſenſit in carnalez copulā: aut non.
ſcȝ in illa deſponſatiōe. Si ꝯſenſit. ergo ꝓmā
fidē irritā fecit. q2 vt dicit Aug⁹. Virgini
tatē vouentibꝰ nō ſolū nubere: ſȝ etiā velle
nubere dānabile ē. Si ꝟo nō ꝯſenſit: ergo
nullum fuit matrimoniū Preterea ſi di
cas q contraxit cū adiecta condiciōe. Cū
tra. ꝯdicio adiecta q̄ ē ꝯtra ſubſtātiā ma
trimonij vel contra bona mrimonij impe
dit matrimoniū. vt ſi dicat. Cōtrabo tecū
ſi generationē ꝓlis euites: q2 boc ē contra
bonum prolis. Vel dicendo. donec inue
am aliam digniorē. et ſimilia. q2 hoc eſt con
tra ſubſtantia inſepabilitatis. Vel dicen
do: ſi te ꝑ queſtu adulterādū tradis. ⁊ boc
eſt contra bonū fidei. Tales ⁊ ſiles condi
ciones ſi apponant nil agitur. q2 annullant
matrimonium. xxij. q. iiij. ca. Inter cetera
xxxij. q. ij. Aliquādo. et ca. ſolet queri. ex
tra de condicionibꝰ appoſitis. cap. vltimo.
Niſi ꝑterea talis conditio remittat: ⁊ ſeq̄
tur carnalis copula. quia tunc iudicabit ꝓ
matrimonio ſm Ray. ⁊ Tho. Innocentiū
et Hoſtien. Ergo a ſimili ſi dicā Cōtrabo
tecum vt me nullo modo cognoſcas: non
videtur eſſe matrimoniū. et ꝑ ꝯſequēs nec
videtur eſſe matrimoniū cui ꝯtinentie vo
tū eſt adiectū ⁊ condicio adiecta. Unde ſe
quit q nulla fuerit illa inter ioſeph ⁊ ma
riam deſponſatio ſub ꝯditione. In con
trariū eſt textus euāgelic⁹. q2 miſſus ē an
gelus ad ꝟginē deſponſatā viro. Lu. j. Et
in pluribꝰ locis dr ipa fuiſſe deſponſata.

Ad queſtionē iſtā rñdet ſm Petrum ⁊
oēs cōit doc. ſup. iiij. di. xxx. q duplex eſt ꝑ
fectio mrimonij. Una q̄ntū ad eſſe. q̄ qdez
fit ꝑ ꝯſenſum ꝟbis de p̄ſenti expreſſum. et
hoc mō inter ioſeph ⁊ mariā veꝝ ⁊ perfectū
fuit mrimoniū. Alia eſt ꝑfectio ex ꝑte ope
ris qđ in matrimonio fit ꝑ carnalis copu
le ꝯſūmationē. ⁊ hoc mō. ſ. q̄ntū ad operatio
nē nō fuit ꝑfectū. q2 actus ꝓpri⁹ matrimo
nij eſt carnalis copula: in quā (vt ibidē dic
Tho.) virgo nō conſenſit explicite: ſed im
plicite a deo certificata: id ē ſi fuiſſet certifi
cata. ⁊ ſic virginitatem ſuaȝ deo cōmiſiſſe.

Licȝ ergo q̄ntū ad ꝑationē nō fuerit inter
eos ꝑfectū matrimoniū: tamē q̄ntū ad eſſe
fuit verū ⁊ perfectū. quia vt dicit Auguſt.
Matrimoniū nō facit copula carnalis ſed
pactio cōiugalis. ⁊ q facta ſint ibi ꝯiugia
pari voto cōtinētie. Propterea ⁊ ſm Alb.
ſuper Miſſus eſt. ca. xl. iſta deſponſatio fu
it poſſibilis. quia licet beata virgo babuit
firmū ꝓpoſitū ⁊ votum continētie: poterat
tamen cōſentire in maritalē ſocietatem. fa
cta tñ diuinitus inſpiratione vtriꝗ de alte
ro q vellet virgo ꝑmanere. ⁊ ſic conſenti
re in cōiugalem vel maritalē ſocietatem et
nō in copulā carnalē abſolute. Ubi autem
videt dicere Auguſt. q ꝯſenſit in copulaȝ
carnalē nō eſt intelligendū abſolute ſȝ ſic
ſi vellet deus. Et ꝑ boc ſoluunt duo prima
argumenta facta in contrariū Ad illud
autem de condicione adiecta cōtra ſubſtā
tiā matrimonij q non teneat matrimoniū
ſm iura: dicitur q intelligendū eſt de cōdi
cione inutili ⁊ inboneſta ⁊ illicita. Condi
cio autē vtilis licita ⁊ boneſta nō impedit
matrimoniū. Unde non eſt ſimile voto cō
tinentie procuratio ſterilitatis: vel euitatio
prolis: aut conditio ſeꝑationis ⁊ adultera
tionis ac ſimilia. cum etiam coniuges poſt
carnalem copulam poſſunt pari conſenſu
votum ꝯtinētie emittere. ⁊ ſi emiſerint te
nent obſeruare. Et ſic patȝ.

Queſtio tertia

Ad tertiū ꝑncipale buiꝰ ꝑmi capli: vicȝ
q̄lr fuerit ꝟgo deſpōſata ꝓpter ſimpliciores
auditores libeat aꝰ biſtoriā narrare quam
ex diuerſis biſtoriographoꝝ dictis recolle
gi. ⁊ q̄ntū libuit ad rōnis ꝟitatē reducēdo
vbi diſcrepāt. Hieronymꝰ nāꝗ deſcribens
vitā Marie. ⁊ idē in epla ad Cromatiū ⁊
Heluidiū. Jacobꝰ de voragine in ſua legē
da. Itē autor libri de vita Marie. ⁊ ceteri
ꝯcordit ſentiūt ⁊ rōnabilit. q cū btā virgo
in tēplo maneret bāc ſibi regulā ſtatuerat
q a mane vſꝗ ad tertiā orationibus inſi
ſteret. a tertia vſꝗ ad nonam textrino ope
ri vacaret. a nona ab oratione non recede
bat. quouſꝗ angelus apparens eſcam ſibi
dabat. et ſic quotidie in dei laudibus per
manens ſemper in eius oratione proficie
bat. Cūꝗ videret virgines alias in dei lau

[...]tibus agere ducebatur zelo nimio bonitatis ⁊ agebat vt in vigilijs eſſet omnibus pri-oꝛ ⁊ pꝛomptioꝛ. In ſapientia legis dei erudi-tioꝛ: in humilitate ⁊ oꝛone deuotioꝛ: ⁊ in oi virtute perfectioꝛ ac moꝛibus honeſtioꝛ. Hanc iraſcentem nullus vidit: maledicen-tem nullus audiuit. Omnis aūt ſermo ita erat gratia plenus: vt cognoſceretur in eiꝰ lingua eſſe deus: ſemper deū benedicebat ⁊ eſca que quotidie de manu angeli accipie-bat: ipſa ſola reficiebatur. que vero a pon-tificibꝰ templi accipiebat: pauperibus di-uidebat. Frequenter videbantur cū ea an-geli loqui. ſiquis vel que ex infirmis vt ſa-naretur tangeret eam: eadē hoꝛa ſanaba-tur. Viſis ḡ eiꝰ ſacris moꝛibꝰ et virtutibꝰ quidam ex pontificibus Abiathar nomi-ne obtulit magnā pecunie partem ponti-ficibus vt eam filio ſuo traderent in ſpon-ſam. Pꝛohibebat aūt Maria hoc a ſe di-cens. Non pōt hoc fieri vt vir accipiat me in vxoꝛem. quia virginitatem voui domino. Uotum autem obligat ad obſeruandum iuxta illud pſ̄. Uouete ⁊ reddite domino. Dicebant pontifices ⁊ affines eius. Deꝰ i filijs colitur ⁊ poſteris ſicut ſemper fuit in fi-lijs iſrael. Maria rñdens aiebat. Deus in caſtitate pꝛimo oim veneratur ⁊ adoꝛatur Nam Abel in caſtitate placuit deo. ⁊ a fra-tre occiſus coꝛonam virginitatis ⁊ innocē-tie obtinuit. Denique Helias aſſumptus ē a deo. quia cum eſſet in coꝛpoꝛe virginita-tem ſuam cuſtodiuit. Hoc in templo di-dici ab infantia mea q ſūme chara ſit deo virginitas. hoc ab angelis reuelatione cer-ta cognoui. Et ideo virginitatem meā al-tiſſimo deuoui. Factum eſt aūt duodecio aut circiter etatis annum: pontifex publi-ce denunciauit: vt virgines que in templo inſtituebantur ⁊ etatis tempus impleſſent domū reuerterentur vt viris legitime iun-gerentur. Cuius mandato cum cetere pa-ruiſſent: ſola virgo Maria hoc facere non poſſe ſe reſpondit. Tum quia parentes ſui eam domini ſeruitio mancipaſſent. Tum quia virginitatem ſuam domino deuouiſ-ſet. Tunc anxiatus pontifex eo q nec con-tra ſcripturam: que dicit Uouete ⁊ reddi-te: votū infringendū putaret. nec moꝛem gentiū inducere auderet: ſenioꝛibꝰ ⁊ ponti-ficibꝰ conuocatis ait. Noſtis q ex quo tem-plum iſtud eſt fundatū fuerūt in eo regū fi-lie ⁊ pꝛophetarū: ſacerdotū ⁊ pontificū: ⁊ ma-gne atque mirabiles extiterūt: que venientes ad etatem legitimā: coniugium adepte iu-xta patrum pꝛioꝛum veſtigia dn̄o placue-runt. a ſola maria nouus oꝛdo agendi in-uentus eſt: que deo vouit virginitatem. Quid igitur faciemus de ea cum ⁊ votū ſeruandum ſit. ⁊ pꝛioꝝ noſtroꝝ cōſuetudo nō dimittenda. Tunc oim hec vna fuit ſē-tentia vt in re tam dubia domini conſiliū quererent. Cum ergo oꝛationi inſiſterēt ⁊ pontifex ad conſulendū dn̄m acceſſiſſet ad ſanctuariū: veſte ſacerdotali indutꝰ mox de loco oꝛatoꝛij cunctis audientibꝰ vox in-ſonuit dicens. Ut quicunque de domo da-uid nuptui habiles ſine coniuge eſſent: ſin-guli virgas ſuas ad altare deferrēt: ⁊ cuiuſ-cūque virgula germinaſſet ⁊ in cacumie eiꝰ ſm̄ Eſa. vaticiniū ſpūſſanctus in columbe ſpecie conſediſſet: ipſe pꝛoculdubio eēt cui maria virgo deſponſari deberet. Erat autem inter ceteros viros ſine coniuge io-ſeph de domo dauid: cui cum incongruū videretur vt virgā afferret: ſolus ipſe vir-gam ceteris afferentibꝰ ſubtraxit. Cuiꝰ rō-nem qdam dicūt hanc. q ſcʒ fuerit ſenilis eta-tis: ⁊ iō p incōgruo habebat ducere tā te-nerā virginē in vxoꝛē. Huiꝰ ḡ dicti gra-tia qſtio oꝛit. vtrū ioſeph qn̄ beatā mariā deſponſauit fuerit vetulus ⁊ ſenex. Et ar-guitur q ſic. qꝛ cum ioſeph diu ⁊ familiari-ter cōuixerit ⁊ cohabitauerit marie virgini in via: i domo: in mēſa: nunquā motꝰ fuit ad libidinē. ḡ videt q fuit ſenio cōfractꝰ ⁊ de-bilitatus ac frigidus. Nā ſi fuiſſet in robo-re virilitatis cur nō fuiſſet motus ad con-cupiſcentiā. Ad hoc pꝛimus rn̄det q ex hoc non concludit ioſeph fuiſſe vetulum. qꝛ h̄ q nō mouebat ad concupiſcentiā fuit p virtutē ſpūſſancti que plus poteſt in repri-mendo fomitē ⁊ conſeruando caſtitatē q̄ ſenium. Fuit etiā ex abūdāti gratia in ma-ria virgine: q (vt dicit Alexā. de ales ⁊ Bo-nauen. in. iij. di. iij.) quāuis eſſet pulcerrima: a nullo tamen viro potuit concupiſci. Nec eius aſpectꝰ vrebat aut inflāmabat ad cō-cupiſcendū ſed potiꝰ oēm cōcupiſcentiā eti-am i alijs aſpicientibꝰ extinguebat tāque ſi[...]

quidā ꝟgineus ros ꝑ oculos eius efflueret
ꝛ corda oim ad caſtitatem moueret Si
adhuc q̄ras Quare ꝙ ab eccl'ia cōiter de-
pingiſ ſenex ioſeph: Rñdeſ ꝙ hoc ſolitum
eſt ad ſignificandū caſtitatis ꝟtutē in Jo
ſeph. qꝛ etas ſenectutis eſt vita immacula
ta Sap. iiij. Ecōtrario aūt maledict⁹ pec-
cator centū annoꝝ. Eſa. lxv. Unde ſic pin
gi ſolet ſenex ne hoies ſuſpicarenſ carna-
le aliquid de ioſeph ꝛ Maria. Uel quia vt
dicit Horacius. Pictoribꝫ atq̄ꝫ poetis qō-
libet fingendi ſemꝑ fuit equa poteſtas ꝛc̄.
Credendum eſt ꝙ ꝙ Joſeph non fuit ſenio
ꝯfractus. Qō ꝓbaſ p̄mo ex cauſa deſpon-
ſationis: vt ſcʒ obſequium preſtaret ꝟgini
ꝛ puero Jeſu tā fugiendo in egyptū q̄ꝫ re-
deundo. ꝛ ꝯſeq̄nſ vſq̄ꝫ ad ꝑfectā pueri eta
tem deſeruiēdo. Conſtat em̄ ꝙ ad talia nō
fuiſſet idoneus ſenio ꝯfract⁹. qꝛ talis eget
potius vt ei ſeruiaſ q̄ꝫ ſuiat alijs. ꝛ ſic one-
roſior potius fuiſſet marie q̄ꝫ obſeq̄ntior.
Scd̄o q̄ꝫ ꝓbaſ ex autoritate Eſa. lxij. Ha
bitabit iuuenis cū virgine ꝛ gaudebit ſpō
ſus ſuꝑ ſponſam Gloſa interlinearis dicit
Habitabit iuuenis Joſeph cū maria vir-
gine. Unde debuit eſſe iuuenis Joſeph
ad commendandum diuinum miraculum
ꝓphetice deſcriptū. de cohabitatione iuue
nis cum virgine Et qm̄ etas iuuenilis ſm
Jſidoꝝ libro Etymoľ xj. incipit ab anno.
xxviij. ꝛ durat vſq̄ꝫ ad annuʒ. l. Nam dicit
ꝙ infantia ſeptem annis finitur. p̄terea pu
ericia: eo ꝙ pura dicit (necduʒ ad generan-
dum apta) in viris durat vſq̄ꝫ. xiiij. annuʒ.
Jnde vſq̄ꝫ ad. xxviij. ānū durat adoleſcē
tia. i. ad gignendum adulta. Deinde vſq̄ꝫ
ad. l. annum ꝓtenditur iuuentus: que vul
gariter virilitas dicitur. Tandem ſenect⁹
vſq̄ꝫ ad finem vite. Sequiſ ergo ex dictis
ꝙ fuerit Joſeph etatis inter. xxviij. ꝛ. l. an-
nos exiſtentis: vt iuxta hiſtoriam p̄ſcriptā
eſſet nuptui habilis. Sed quare virgā
ſuam ſubtraxerit: dicendum ꝙ non ꝓ vetu
ſtate ſua: ſed ex humilitate ꝛ caſtitatꝭ amo
re. quia cum eſſet iuſtus reputabat ex hu-
militate ſe indignum fieri ſponſum talis ꝛ
tante virginis de qua tam mirabilia audi
ebat cum eſſet etiam pauper faber ligni.
Ad hiſtoriā itaq̄ꝫ ꝓſequendam redeun
tes. Cū pontifex iterato dn̄m conſuluiſſet
eo ꝙ nil diuine voci conſonum in virgis al
latis ſuꝑ altare apparere videret reſponſū
accepit ꝙ ſolus ille virgam nō attulit: cui
virgo Maria deſponſari deberet. Cōper
to quoq̄ꝫ ꝙ ioſeph nō attuliſſet: mox eū af-
ferre coegerunt virgam ad altare q̄ ſtatim
floruit ꝛ i eius cacumine de celo veniēs co
lumba conſedit. Sicq̄ꝫ cum cogereſ vt ac-
cipiat virginem. ipe quoq̄ꝫ ſe excuſaret: ait
ei pontifex. Joſeph time deuʒ ꝛ memento
que fecit Dathan ꝛ abyron ꝓpter inobedi
entiam quos terra deglutiuit: ne tibi ſimi-
le contingat ꝓpter ꝯtemptum. Tūc ioſeph
deſponſata virgine per primā fidem et iu-
xta morem mancipata ſtatim gratia caſti-
tatis ex beata virgine redundāte adeo ipm
ioſeph repleuit vt omnis motus concupi-
ſcentie in eo ſopireſ. ꝛ obſeruatio virgini-
tatis in ſe ꝛ in ſua ſponſa ſumme deſidera-
retur. Et ſic factum eſt ꝙ mox diuinitus i-
ſpiratiōe facta vterq̄ꝫ de altero ꝙ ſcʒ in vir
ginitate vellent permanere cōſenſerunt in
maritalem ſocietatem. ꝛ pari conſenſu ꝯti
nentiam deo deuouerunt. Credendum
eſt ꝙ de Joſeph ꝙ fuerit virgo vt dic̄ Au-
guſti. li. de ꝯiuga bono. Tūc pontifex viſa
tā mira oſteſione dedit ad ſocietatē beate
marie ſeptem virgines coeuas ꝓ ei⁹ hono
re ꝛ ſolacio vt honorifice deducerent eam
ad domū ioſeph. Accepit ergo ioſeph ma-
riam: ꝛ deduxit eaʒ ex templo in nazareth
ad domū ſuā. ſm Chryſ. ſtatuēs in futuꝝ
diem nuptiaꝝ celebrandū. Et ſic patʒ mo
dus deſponſationis.

De angelica legatiōe. Ca. II.

Secundo inueſtigabim⁹ modū an-
gelice legationis: per modum vic
hiſtoricum. qꝛ de hoc ſufficienter
ſupra actū eſt ſub alio ꝓceſſu. Propter eoſ-
dem ſimpliciores quibus maxime placet
ꝓceſſus hiſtoricus: vnam hic cōtemplatio
nem deuotam inſerui: quam ab Auguſti-
no ſermone primo de annunciatione: atq̄ꝫ
alijs deuotꝭ contēplatoribꝫ colligere poſ-
ſumus vt p̄miſſam hiſtoriam deſponſatio
nis fine debito cōcludamus. Contēplan
dum igitur eſt ꝙ cum beata virgo i domo
vt p̄dictū eſt ſui ſponſi nendū ſolenni cele-
bratione nuptiarum facta maneret in ſo-

la fide deſponſatiōis in oratorio recluſa et ſoli deo vacās: legebat ſcripturas de chriſto ⁊ ei⁹ aduentu. et pcipue vt putat̃ reuoluebat ⁊ ꝯferebat in corde ſuo illud Eſa. vij. Ecce ꝟgo concipiet ⁊ pariet filiū ⁊ vocabitur nomen ei⁹ emanuel. Aderat tunc dies feliciſſima qua decreuerat deus mittere filium ſuum ꝓ redemptione hūani generis incarnandū. Ecce autē dicta ſcripta cū legeret cepit ſentimenta diuine dulcedinis abundantius ſolito corde expiri. ⁊ ex intimis medullis cordis cepit eructare ⁊ dicere hmōi ⁊ ſimilia verba. O deus patrū noſtri Abraam Iſaac ⁊ Iacob vtinam ſaltē ſemel videre mererer ipam virginem que conceptura eſt tuū filiū chriſtū venturū: vtinam vel minimū ſeruitiū ei impendere digna eſſem Certe omnia relinquens ei in ancillam humilē me exhiberem. putas ne ſuperuiuam. putas ne videbo. putas ne h̄ me inueniet illa ſacra natiuitas. O ſi tm̄ ſemel admitterer vt eius paruulū filiū naſciturū oſculari ⁊ amplexu dulci fouere quirem. Tunc cepit ardētiſſimo deſiderio lachrymis abundantius pfuſis: flamma deuotionis eius cor exurente: oculis ⁊ vultu in celum eleuatis dicere. O clementiſſime deus qui nos creaſti miſerere homini pdito: aperi celos ⁊ deſcende. veni domine et noli tardare ſicut ꝓmiſiſti patrib⁹ noſtrī te venturum ⁊ tuum filium daturū: oſtende nobis domine miſericordiā tuā ⁊ ſalutare tuū da nobis ⁊c. Sic ea orante ſancti quoqꝫ patres non ceſſabāt de limbo clamare ⁊ orare ac dicere. Memento noſtri domine in beneplacito tuo: viſita nos in ſalutari tuo. Tunc piiſſimus deus ſciens adeſſe tempus prefinitū quo mitti debebat chriſtus locutus eſt ad angelū Gabrielem hec et ſimilia ꝟba que beatus Auguſtinus in ſermone quo ſupra pſequitur dicēs. Legatum oportet nos mittere ad ſponſam per quem epiſtolam dirigamus ⁊ eius conſenſum reqram⁹. O Gabriel tu es ad id idoneus: miniſter ergo efficito terribil' ſacramenti. ad requiſitionē errantū ade a meis debeo deſcendere ſedibus. latere autem volo omes celeſtes virtutes: tibi ſoli pando ſecretum: ad virginem Mariam perge ad mei filij dignum habitaculū: ⁊ denuncia ei mee pſentie imbrem: primā ei vocem gaudioſe ſalutatiōis pclama: dicens. Aue gratia plena ⁊c. Audiuit hec angel⁹ ⁊ intra ſe cogitabat dicēs. Stupendū eſt h̄ miraculū quoniā de⁹ terribil' ⁊ incomp̄henſibil' oib⁹ ꝟtutib⁹ angelicī vni puelle repromittit ſui habitaculi pſentiā. ⁊ q̄ euā condemnauit. eius familiā glificare intendit. Dixit ergo angelus ad deū. Dn̄e oipotens quō tuam annūciabo pſentiā puelle. te em̄ celi ⁊ terre nō capiunt fines. ⁊ quō vterus capiet virgineus. aut quō feret Maria ignem ⁊ gloriā tue maieſtatī. Et dn̄s ait. Si leſit ignis preſentia in ſolitudine rubum: ledet ⁊ mea pſentia virginalem vterū. vade ⁊ iuſſa pfice. ethereas rumpe ſedes. ⁊ dic marie ꝙ ei vnicum meū do filiū vt ſit ipſa mater cui ſum ego pater. at ne dubitet fienda q̄ mando. ſpiritus implebit eius aluum ⁊ animū iam mūdo pdito ſuccurrere volo. ⁊ virgini ipſi munera hec dono. iam non dicatur viuentiū mater Eua ſed maria ipa regia: ipſa erit dn̄a mundi. ipſa mater veri dei ⁊ hominis ipius erit regnū totū cui⁹ filius poſſidet celum. Tunc Gabriel tremefact⁹ imperiꝗs mox volatu rapido ptrāſijt aſtra nubeſqꝫ ⁊ aeris ſpiſſitudinē celer adit: radianſqꝫ magno lumine oraculum ingredit̃ virginis clauſum: et genu flexo ſalutauit. Aue gratia plena dn̄s tecū benedicta tu i mulierib⁹. Ad hec virgo expaueſcens d̄ lumine reuerenter ab orone aſſurgit: ⁊ capite incliuato humillime ſtans: turbata ē in ſmone eius. ⁊ cogitabat qualis eſſz' iſta ſalutatio. Non tam de angelica viſione curabat quoniā angelos videre ſolita erat. ſed magis de ſalutatione inaudita cogitabat ⁊ in corde dicere poterat. Quid ē hoc domine deus vt tam excellēti ſalutatione ego paupcula meruerim ſalutari. Cepitqꝫ pauere p̄ verecundia virginali rubore pfuſa. Ait angelus. Ne timeas maria ⁊c. quia nō timorem ſed amorem maximū veni euangelizare. Noli timere ſed hoc certū habe. qꝛ iueniſti grām apud deū nō ſolum ꝓ teſz ꝓ toto genere humano. Gratiam inquam quam homo amiſerat p culpam: tu inueniſti multo felici⁹ ⁊ p te ipam recupata ē excellentius. Ecce enim concipies in vtero ⁊ paries filium: ⁊ vocabis nomen eius ieſu.

Hic erit magnus ꝓpheta ꝛ homo magnꝰ
in opibus mirãdis ꝗ ab eterno eſt magnꝰ
deus et filius dei altiſſimi in veritate voca
bitur. et dabit illi dñs deus ſedem dauid
patris eius. Non quidem ſedem regni tẽ/
poralis: quia regnum eius nõ eſt de hoc mũ
do: ſed ſedem ſpũalis regni ꝛ celeſtis hie/
ruſalem qḋ ſignificatur ꝑ regnum Dauid. ſi
cut ꝛ celeſtis hieruſalẽ ꝑ tꝑalem hieruſm ſi
gnificatur. Et regnabit in domo Jacob: hoc
eſt ſuꝑ oẽs electos. Omnes em̃ filij iacob
a ſanctis doctoribꝫ ſunt inter electos com
putati. Et regni eius nõ erit finis. qꝛ ipſe
non ſolum incꝑtum deus ſed etiã incꝑtum
homo de te o Maria incarnatꝰ regnabit
in eternũ non ſolũ ſuꝑ homines ſed etiam
ſuꝑ angelos. O felix maria. O glioſiſſima
domina auſcultã ꝛ diligenter in corde tuo
rumina quanta tibi nunc nuncietur gloria
Quia inquit ecce ↄcipies nõ ſicut alie mu
lieres in vtero ab extrinſeco. i. viro. ſꝫ ĩvte
ro tanq̃ vere virgo ↄcipies et paries: non
cuiuſcunq̃ meriti hominẽ ſed veruꝫ dei fi/
liũ angeloꝝ ꝛ hominũ dñm regnantem in
eternũ. Unde ait Maria. Quõ fiet iſtud
quoniã virũ nõ cognoſco. Non dubito ꝟ/
bum tuũ implendũ: ſed cupio ſcire expſſiꝰ
ſacramentũ. Certa enim ſum de facto: ſed
querꝯ de concipiẽdi ꝛ fiendi modo qm̃ vi/
rum non cognoſco. i. non cognoſcere propo
no. quia iam virginitateꝫ voui dño. Tunc
angelus declarans modũ dicit. Spũſſan
ctus ſuꝑueniet in te. Nõ putes maria ꝙ tu
cõcipias humano modo ſed diuino: quia
ꝟtute ſpũſſancti ſuꝑuenientis in te qui nõ
ſolũ mentẽ illã ſed etiã ventrem ſanctifica
bit ꝛ digniſſimũ deo habitaculũ ꝑꝑabit. ꝛ
virtus altiſſimi obumbrabit tibi. Sic em̃
erit in te dei filius ꝗ eſt dei virtus ꝛ ſapiã
ꝙ ſub vmbra carnis latebit virtus diuinita
tis. Ideoq̃ ꝛ qḋ naſcetur ex te ſanctũ voca/
bitur filius dei. nõ adoptiuus ſed ꝑ natu/
ram. Noli ergo o virgo benedicta in muli
eribus extimare ꝙ virginitatẽ amittas in
ↄcipiendo: ſed potius eam auctam ꝛ ma/
gis ſanctificatã habeas. Et vt certior fias
ecce heliſabet cognata tua ꝛ ipſa ↄcepit fi/
lium i ſenectute ſua. ꝛ hic menſis. ſ. marti/
us in quo nunc currunt tꝑa eſt ſextꝰ illi cõ
ceptui heliſabet. quia in menſe ſeptembris
concepit. a quo vſq̃ ad martiũ ſunt ſex mẽ
ſes que. ſ. heliſabet vocatur ſterilis a iuuẽtu
te ſua. Tu ſcias quia deus qui ſupra natu/
ram conceptũ dedit ſterili: daturus eſt ꝛ ti
bi virgini ſupra naturã. qm̃ deꝰ om̃ipotẽs
eſt ꝛ ideo nõ erit ĩpoſſibile apud deũ oẽ ꝟbũ. i.
factũ. O feliciſſima maria noli morari: en
ſeculũ omne captiuũ tuũ expectat aſſenſuꝫ
rñde cito ꝛ ſuſcipe dei filiũ. Tunc Maria
genua flexit: ꝛ manus leuauit ꝛ humillime
rñdit. Ecce ancilla dñi fiat mihi ſm̃ ꝟbum
tuum. Et ſtatim virtute diuina ↄcepit fili
um dei: mox tota trinitas in eiꝰ vteruꝫ in/
grediens dei filiũ incarnauit. O igitur aĩa fi/
delis ↄſidera nunc ꝛ penſa quanta dei tui
erga te charitas extitit vt dignaretur ꝑ te ĩ
vteꝝ virginis deſcẽdere. Contẽplare etiã
quanta marie hũilitas. qꝛ cum eſſꝫ mater
dei ancillã humileꝫ ſe nominauit. O quid
putas q̃nta tũc dulcedo mentẽ virginis re
pleuerat cũ deo plena erat: cum ſe matreꝫ
oĩpotentis dei eſſe ſentiebat. cũ ꝛ ꝟginita
tis glĩa ꝑmanente ↄcipiebat. o aĩa mea vtĩ
nam vel ſcintillaꝫ huius diuine ſuauitatis
tibi infundi meritis beate virginis poſſes
impetrare ꝛc.

Capitulum. iij.

Ertio vidẽdũ ẽ de mõ mĩne iocun
dationis. i. q̃t modis ꝛ q̃m multiplici/
bus gaudijs fuerit iocundata bea
ta ꝟgo in hac ſui filij ↄceptiõe. Hoc em̃ ſci
re deuote mentes cupiũt vt ad mẽoriã tã/
te iocunditatis ſpẽales orões exhibeant
btẽ ꝟgini eã flagitãdo ꝑ hec gaudia q̃tinꝰ
dignetur intercedere ꝑ eis apud filiũ. Bre/
uiter ergo ſua gaudia ↄſtringẽdo nota ad
nũeꝝ. xij. ſtellaꝝ in corona capitis btẽ ꝟgi/
nis. xij. gaudia eaꝫ habuiſſe in hac filij dei
conceptione. Primũ gaudium habuit
qꝛ fuit ꝑfectiſſime ſctificata. Pſal. Sancti
ficauit tabernaculũ ſuũ altiſſimꝰ. Secun
dũ gaudiũ habuit. qꝛ in grã ꝛ eiꝰ plenitu/
dine fuit ↄfirmata ꝛ ↄſũmata: vt dicit Hie/
ro. in ſmõe de aſſumptione. Unde et Rich.
de ſctõ Uic. in expoſitiõe. Ecce ꝟgo ↄcipiet.
lib. iij. dicit. ꝙ tantã plenitudinẽ grẽ deus
ſie btẽ Marie indidit q̃ntaꝫ eam ꝑ futuro
mereri ↄſpexit. Sic em̃ fuit in grã ↄfirma
ta in hac ſui ſecũda ſanctificatiõe ꝙ pꝰ hoc
nõ habuit potentiã peccãdi: vt dicit Bo/
nauen. ſuꝑ. iij. ſniaꝝ. diſ. iij. ꝛ Alexander de

ales.iij. pte.q.lxxviij.necnõ Ricb.de me-
dia villa ſup.iij.diſt.iij.q.viij. Tertium
gaudiũ habuit qꝛ donis ſpũſſcti ſup oẽm
creaturã purã excellẽtiꝰ fuit repleta Lu.j.
Spiritſanctus ſuperueniet .i.ſup ꝗ̃ in alijs
creaturis veniet in te:vt exponit Lyra.

Quartũ gaudiũ qꝛ ď pſeuerãtia in gra-
tia ꝛ ſtabilitate finali fuit certificata. Hoc
eñ habuit magdalena Lu.x. Maria opti-
mã partẽ elegit q̃ nõ auferet ab ea in eter-
nũ. Hoc habuerunt ꝛ aplĩ ſcientes ſpm̃ſan
ctũ pmanſurũ in eis in eternũ Jo.xiiij. Itẽ
habuit etiam Paulus aplś ad Rom. viij.
Certꝰ inq̃ ſum ꝙ neqꝫ mors neqꝫ creatu-
ra ſepabit nos a charitate q̃ eſt in chřo. ꝗ̃
hoc nõ debet negari a ꝟgine. qꝛ ſm Bern.
ꝛ Damaſ. ꝑuilegia gratiaꝝ alijs conceſſa
ab ip̃a negari non debent:ſed concedi. Et
hanc certitudinẽ de pſeuerantia habuit vł
habere potuit diuina inſpiratione vł reue
latione aut alio modo ꝯgruenti. Quin-
tum gaudiuꝫ habuit qꝛ manente ꝟginita-
te eſt ſine omni corruptiõe grauidata A ſe
culo ei nõ fuit tale auditũ vt ꝟgo eẽt ꝛ mř
ſicut dicit Orige. Et idõ de honore ſum-
me ꝛ ſingularis ꝟginitatꝫ maximũ gaudiũ
habuit. Sextũ gaudiũ qꝛ fuit a ſpũſãcto
fecũdata ꝛ filio dei inhabitata. ꝓpterea fu
it q̃ntũ poſſibile eſt in pñti vita dulcedine
ſpũſſcti ineffabiliter ſup oĩes recreata ꝑ
guſtatione diuine ſuauitatis. de qua Ps.
Quã magna multitudo dulcedinis tue do
mine quã abſcon.timẽ.te. Et Sap.xij. O
ꝗ̃ bonus ꝛ ſuauis eſt dñe ſpũs tuꝰ in nob.
Et certe multo excellentius in Maria.
Septimũ gaudiũ qꝛ luce diuia fuit irradi-
ata. Sẽtiebat eñ ſe lumie ꝓphetie illuſtra
tam diuino lumine eã irradiante Unĩ ꝛ cã-
ticum edidit Magnificat aĩa ꝛc̃. In ꝗ̃ tri
pliciter ꝓphetauit.ſ. de pñti ꝑterito ꝛ futu-
ro. Itẽ ſentiebat etiã ex diuio lumie ſacre
ſcripture myſteria ſibi reuelata ꝛ ſciẽtiaꝝ
ꝓfunda. Octauũ gaudiuꝫ qꝛ fuit ſibi vt
pie credit̃ dei facies reuelata. qđ certe cre-
di poteſt ꝟbo in eius vtero cõmorante eẽ
factum. Si eñ paulo ꝛ moyſi conceſſum ẽ
diuinitatem vidiſſe (vt dicit Aug.) multo
magis marie cũ a nullo illuſtriũ ſupet ſm
Damaſ. Nonũ gaudium qꝛ fuit mater
dei vocata ꝛ effecta quo nil pot diꝯ maius

ad virginis honorẽ. Et hoc ſolo poſito ꝙ
ſit mater dei: ſequit̃ ꝙ ip̃a ſit puriſſima. qꝛ
deꝰ in mũdiſſimo habitare dignat̃. Itẽ ſe
quit̃ ꝙ ſit đo acceptiſſima. qꝛ ip̃a ſola hãc
apud deũ inuenit grãm. Item ſequit̃ ꝙ ſit
omni laude digniſſima. qꝛ ip̃a ſola ꝑ alijs
hac gl̃ia decorat̃. Itẽ ꝙ fuerit deo famili-
ariſſima ꝛ diuina conſolatione pleniſſima
aĩaqꝫ eius pfectiſſima: ꝛ omnibꝫ creaturis
ip̃a amantiſſima: qꝛ genuit creatorẽ mũdi

Decimũ gaudiũ ꝙ redemptio humani
generis ꝛ repatio fuit ea mediante incho-
ta ꝛ impleta. propter quod ſciebat ꝙ ex hoc
beãm ip̃am dicerent omnes generatiões:
ip̃a teſte in cantico Luce j. Ex hoc quoqꝫ
ſciebat ꝙ ipſa eſſet mediatrix et aduocata
humani generis conſtituta apud deũ. et ꝙ
ip̃a foret mř gr̃e ꝛ mater miſcďie materqꝫ
ſalutis eterne in omnibꝫ ſanctis ꝛ electis.
ꝛ idcirco ſummũ ex his gaudiũ cor eiꝰ con
cipiebat. Undecimũ gaudiũ habuit ꝙ
carnis ſue portio in chriſto fuit diuinitati
vnita. ꝛ ſic in ea ac p eam humana natura
ſũme dignificata. In hoc quippe maximũ
gaudiũ habebat. qꝛ ſciebat ꝙ omnes ange
li ꝛ hoies oĩesqꝫ creature adorare debe-
rent carnẽ de ea ſumptã i chřo. ꝛ p ꝯſeq̃ns
in ip̃a ꝛ de ip̃a ſcꝫ beã ꝟgine deuꝫ eternalit̃
omnes laudarent: bñdicerent. gl̃ificarent
dicentes illud qđ canit eccleſia. Bñdictus
es dñe deus in throno regni tui.i.in beata
ꝟgine vel carne de ea ſumpta. Duodeci
mũ gaudiũ habuit ꝙ ipſa fuit ſup omnes
creaturas exaltata gr̃a: mentꝫ: ꝛ gl̃ia. Et
h̃ maximũ habuit gaudiũ: ſciẽs ꝙ in tãtũ
fuerit exaltata p hanc filij dei maternitatẽ
vt ip̃a eſſet regina celoꝝ: dña angeloꝝ: im
peratrix totius orbis. Et quod maiꝰ eſt ꝙ
deũ ſic p oĩa ſibi ꝯdeſcẽdentẽ haberet ꝛ ob
tẽperãtẽ tanq̃ꝫ filiũ ad nutuꝫ obedientẽ. et
oĩs ptãs ei data eſſet i celo ꝛ in terra: vt q̃c
quid vellet valeret impetrare ꝛ efficere vt
dicit Bern. Sciẽs etiã ꝙ ei deſeruirẽt tã
ꝗ̃ dñe oẽs angeli ꝛ omnes ſancti ac vniuer
ſa creatura mundi ꝛc̃. O q̃s igit̃ poſſit exti-
timare quis valeat comprehendere ꝛ ſuffi
cienter penſare quanto gaudio iocunda-
bat̃ cor virgineum beate marie pro filij ſui
ꝯceptione cum ſciebat ꝛ experimentali gra-
tia ſentiebat ſe eſſe p h̃ plene ſanctificatã

in gratia ꝯfirmatã:donis ſpũſſcti ſup oẽs
repletam:ꝛ de ſalute ac glĩa eterna certifi-
catã. O fidelis aĩa ingredere in coꝛ bene
dicte virginis ꝛ vide ſaltem aliquãtulum
quanta ſuauitate leticie ſpũalis abundet,p
his bonis excellentiſſimis:cũ ꝛ inſup ſen-
tit ſe in ꝟginitate integra ſpũſctõ fecunda-
tam:ꝛ eius incredibili dulcedine conſola-
tam:diuina luce irradiatã:ac viſione diui
nitatis ſumme delectatã ꝛ deo plenaꝫ. Sꝫ
et quid putas quanto dulcoꝛe conſolatio-
nis diuine ſit delibutũ ei⁹ coꝛ cuꝫ agnoſcit
ſe eſſe matrẽ dei puriſſimã:dilectiſſimaꝫ et
omni laude digniſſimã:mediatricẽq̃ ꝛ ad
uocatã generis humani apud deũ:ſui ſan-
guinis poꝛtionẽ vel carnis in chꝛiſto diui
nitati vnitã et ab oĩbꝫ creaturis adoꝛandã
ſup omnesq̃ ſe exaltatã ꝛ mundi dominaꝫ
effectam. Miraꝛ certe de his maria ꝛ ex-
ultãs in ſpiritu in deo ſalutari ſuo:leta ge-
ſtat filiũ dei in vtero. Et q̃d ipã dicat in h
indicibili ſuo gaudio audiamus hoc,p cer
to qđ canit eccleſia Cõgratulami inq̃t mi
hi omnes q̃ diligitis me.qꝛ cũ eſſem puu-
la placui altiſſimo ꝛ de meis viſceribꝫ ge-
nui deum ꝛ hoĩem:congratulamini marie
oĩes angeli:archangeli:thꝛoni ꝛ queq̃ ce
leſtes ꝟtutes.cõgratulamini omnes ſancti
patres patriarche ꝛ ꝑphe:reges ꝛ ꝑncipes
ꝑpli:ꝯgratulami oẽs gẽtes. diuites ꝛ pau
peres:viri ꝛ mulieres:pueri ꝛ ſenes.ꝯgra
tulamini inq̃t omnes maria q̃ me diligitis
vt ꝛ a me diligamini:ꝛ d̃ gratia mea reple
amini. gaudete vna mecũ oẽs mei deuoti
ꝛ affectuoſo coꝛde mihi ſeruiẽtes.quia ec-
ce deum veſtrum ,p dilectione vr̃a hominẽ
factũ:meo geſto in vtero: gaudete qꝛ meo
ſaluifico conceptu ꝑſto eſt vobis ſal⁹ ꝛ glo
ria ſempiterna Amen.

Pars ſeptĩa hui⁹ pꝛimi libꝛi agit de diuiñe incarnatõis appa ritiõe et ꝑfectiõe atq̃ mirabili condicione vt patebit.

Ecce cõcipi-
es ꝛ paries filiũ ꝛ vocabis
nomẽ ei⁹ ieſũ. Verba ſũt
angeli annũcianti dei ꝛ do-
mini nr̃i ieſu chꝛi ꝯceptũ ſalutiferũ ſpĩ bñ-
dicte ꝟgini. ꝛ ſcribunꝛ Luc.j.c. In q̃bꝫ qui
dẽ ꝟbis daꝛ intelligi q̃ ipſius amoroſi dñi
nr̃i ieſu chꝛi cõceptio ẽ ſũme admirabilis
ꝛ ꝑutilis Admirabilis q̃ppe. qꝛ quẽ celi ca
pere nõ poterãt vni⁹ puelle claudiꝛ vtero.
Hoc eſt illud nouũ Hieremie vaticinio ꝑ
phetatũ.ca.xxxj. Nouũ inq̃t faciet dñs ſu-
ꝑ terrã femina circundabit virũ.i.chꝛm d̃
q̃ Berñ.in q̃dam ſmone exclamãs ait. O
venter capacioꝛ celis:diffuſioꝛ terris:q̃ il-
lũ ꝯtinere valuit.qui tribꝫ digitis molem
terre appendit. Oꝛigenes q̃qꝫ dicit. Quis
vnq̃ audiuit talia vt mater ſit ꝛ virgo:de-
us ſit factus homo. A ſeculo nõ eſt factuꝫ
tale vt poꝛtitoꝛ oꝛbis poꝛtaretur manibus
femineis.ꝛ q̃ omnia cõtinet: anguſtia cõti
neatur vteri virginalis. Item iſta conce-
ptio ẽ ſumme amabilis q̃ pꝛo noſtro amo
re verbum caro factum habitauit in nob:
ſupꝛemus omniũ immoꝛtalis ꝛ impaſſibi-
lis de⁹ ,p noſtra dilectione factus eſt mino
ratus ab angelis:paſſibilis ꝛ moꝛtalis hõ
os noſtrũ caro ꝛ frater noſtre infirmitatis
particeps. Quid nempe mihi amabili⁹ q̃
q̃ deus meus fact⁹ eſt caro ꝛ frater ac pꝛo
pinquus me⁹. Propterea Berñ. dt. O fe
lix maria quantũ te amare debem⁹.ꝑ quã
talem fratrem habemus. Et iterũ. Puto
inq̃t q̃ iã me ſpernere nõ poterit deus cuꝫ
ſit os:caro ꝛ frater meus. Deniq̃ iſta icar
natio vel conceptio eſt ſumme vtilis.quia
per eam ſaluati ꝛ liberati ac ſumme digni
ficati ſumus : ꝛ oĩe bonum qđ amiſimus
per peccatum:ꝑ hanc diuinam incarnatio
nem recuperauim⁹. Hinc Berñ. in ſermo
ne q̃ ſupꝛa dicit. O maria beatam te dicẽt
oẽs generatiões ex hoc.i.ex tua vñica ꝯce
ptione.qꝛ oĩbꝫ generationibꝫ vitã ꝛ glĩam
inueniſti. Hec ille. Iſta angel⁹ annũcians
i ꝑmiſſis ꝟbis inſinuat. Pꝛio q̃dẽ admira
bilitateꝫ ꝯceptionis cũ ait. Ecce concipi-
es. Ecce eĩm:quoddam nouitatis inaudi-
te ſignum eſt demonſtratũ. Scdo amo-
roſitatẽ cũ ſubdit. Et paries filiũ Filiũ in
quã dei ſm diuinitatẽ:ꝛ filiũ tuũ ſm hũa-
nitatẽ.qđ amoꝛis eſt expſſiuũ. Tertio vti
litatẽ.qꝛ addit. Et vocabis nomẽ ei⁹ ieſuꝫ
in q̃ noie ſaluationis vtilitas expmiꝛ. quia
ieſus ſaluatoꝛ interꝑtatur Math.j. Ipſe

eni ſaluū faciet pplm ſuū a pctis eoꝝ. Ita q in preſenti ſermone de hac dñica conceptione loquētes tria principalia myſteria declarabimus.

Primū myſteriū dr appropriatiōis.
Scdm dr pfectionis.
Tertiū dr admirationis.

Articul⁹ prim⁹ de eo q chriſti incarnatio ⁊ cōceptio in virgis vtero facta attribuit̄ i ſacra ſcriptura ſpūiſancto. Caplm. I.

Rimū itaqʒ p myſteriū de hac ɔceptōe declarandū dr appropriatiōis. i. q iſta ſacratiſſima ɔceptio appropat ſpirituiſctō: ſicut patʒ Matth. j. Qd in ea natū eſt de ſpūſancto eſt. Et in plurib⁹ locis ſcripture iſtd accipit̄: ppter qd ⁊ in ſymbolo dicit̄: Qui ɔceptus ē de ſpūſctō ⁊c. Vn et angel⁹ dixit ad virginē cū queſiſſʒ: quō fiet iſtd ⁊c. Spūſſanctus inqt ſupueniet in te ⁊c. Circa hoc itaqʒ myſteriū vt intelligibili⁹ ⁊ ſimplicius ppter pplm ſimplicis ingeniȷ pcedatur tres pcipue veritates introducunt̄ theologice. Prima veritas: q tota trinitas opata eſt ⁊ fecit hanc dñi noſtri ieſu ɔceptionē ſeu incarnationem. Scda vitas: q ſola pſona filiȷ abſqʒ pſona patris ⁊ ſpūſancti aſſumpſit humanā naturā p hāc ɔceptiōeʒ. Tertia veritas q iſta ɔceptio chri magis attribuit̄ ſpūiſctō ꝙ pri et filio p appropatiōeʒ. Pria itaqʒ vitas eſt: q tota trinitas opata eſt et fecit hāc incarnatiōeʒ dñicam. Hec vitas ſm doct. ſup. iij. ſenten. di. iij. vicʒ Thomā Rich. Pe. Aureo. ⁊ Bonauē. di. v. eiuſdē. aliosqʒ cōiter doct. oſtendit

Primo autoritate.
Scdo vſu ſcripture.
Tertio inductiua declaratiōe.

Primo quidē autoritate Dionyſij. ij. c. de diui. no. dicētis: q oīe nomē dei opatiōeʒ in creatura deſignās cōiter ɔuenit toti trinitati: licʒ attribuat̄ alicui pſone ex ſingulari cauſa. Itē autoritate Aug⁹. j. de trinita. dicētis: Indiuiſa ſunt opa trinitatis. Quicqd ē opat̄ vna pſona: opatur ⁊ alie: cū pſone ſint indiuiſibiles. Et ſic chri incarnatio a tota trinitate eſt cauſata. Secundo oſtendit̄ ex vſu ſcripture: ſic qppe ſcriptura vtit̄ q aliqn hoc op⁹ incarnatōis attribuit̄ pri: vt ibi ad Gal. iiij. vbi venit plenitudo tpis miſit de⁹ filiū ſuū factū ex muliere. Aliqn vo attribuit̄ filio: Jo. xvj. Exiui a patre ⁊ veni in mundū. Aliqn vo ſpūiſctō: vt Matt. j. Qd in ea natū eſt de ſpirituſctō eſt. Et hoc ideo: qȷ opus incarnationis fuit maxime potētie: ſapie ⁊ bonitatis q trib⁹ pſonis attribuūt̄: ⁊ ido claret q oēs tres pſone opate ſunt iſtā incarnatoʒ

Tertio ꝗʒ oſtendit̄ inductiua declaratione: qȷ in hac incarnatiōe manifeſtat̄ dei patris potētia. Primo in hoc q maxime diſtantia. ſ. naturā diuinā ⁊ humanā coniunxit. Scdo in hoc q ſuū filiū vnigenitū nobis dedit. Joā. iij. Sic de⁹ dilexit mūdū vt filiū ſuū vnigenitū daret. Tertio ꝗʒ in hoc q corpus chri ſubito ⁊ in inſtāti pfectū effecit. Itē filiȷ dei opatio manifeſtatur Primo qntum ad ſapiam inqntuʒ ɔuenientē modū reparationis inuenit ɔtra diaboli aſtutiaʒ ⁊ deceptionē: Job. xxvj. Prudētia eius pcuſſit ſupbum. Scdo qntum ad iuſticiā in eo q p modū ſatiſfactionis redemit genus humanū. Tertio ꝗʒ qntū ad carnis noſtre ſuſceptiōeʒ quā ſibi vniuit. Itē ſpūſcti opatio manifeſtat̄: qa ſpe matrē virginē puenit. Scdo qȷ carnē chri in ei⁹ vtero formauit. Tertio ꝗʒ bonitas ſpūſcti manifeſtat̄ inqntuʒ ppȷ plaſmatis nō deſperit ſalutē. Ecce igit̄ patʒ q tota trinitas ſil̄ fecit hāc incarnatiōʒ ⁊ q̄libet pſonaꝝ aliqd opata eſt in ea.

Caplm. ij.

Secunda veritas q ſola pſona filiȷ abſqʒ pſona patris ⁊ ſpūſcti hūanata eſt: vel humanā naturā aſſūpſit in hac ɔceptōe: iuxta illud Jo. j. Verbū caro factū eſt ⁊c. Et Lu. j. Fili⁹ altiſſimi vocabit̄ ⁊c. Nā lʒ potuerit qlibet perſonarū diuinaꝝ carnē aſſumere: nō tn̄ decēbat vt pater aſſumeret vel ſpūſctūs: ſed ſolus filius: vt de hoc rōnes plures poſite ſunt ſup par. j. ar. ij. c. iij. Q, ſi forte dicas: Ego nō capio quō hoc fieri poſſit vt vna pſona incarnet̄ ſine alia cū pſone diuine ſit

ſunt indiuiſibiles ⁊ inſeparabiles: ita ⁊ inſeparabiliter operanṫ. Ad qd̓ rn̄detur ſm̄ docto. ſup. iij. ſen. pcipue ſm̄ Bonauen. diſt. j. q. j. ar. ij. Et ſm̄ Fran. may. Richardūq; q abſq dubio vna pſona incarnari poteſt ita q alia nō incarneṫ: vt docʒ Aug. j. lib. de trini. ⁊ opis euidentia manifeſtat: qꝛ ſolus filius di cbr̄s eſt incarnatꝰ. Nā aſſumptio carnis terminaṫ ad pſonam ⁊ nō ad diuinā eſſentiam: et ſic ſicut vna pſona eſt alia ab altera: ita vni ꝯuenit aliqd̓ qd̓ non ꝯuenit alteri. ſ. ipa incarnatio. Hoc autem poſſe fieri oſtendiṫ tripliciṫ Primo ſcripture autoritate. qꝛ ſacra ſcriptura in multis locis dicit filiū mitti a patre: nunq̄ aūt legitur pater eſſe miſſus. Sicut ergo mitti pōt ꝯuenire vni pſone ſine alia: ita ⁊ incarnari: cū incarnari nō aliud ſit q̄ in carnem mitti. Scd̓o oſtēdiṫ rōne ſm̄ Bonauen. tali: qꝛ incarnatio eſt vnio in pſona q̄ ſi alia eſt pſona patr: alia filij: alia ſpūſſancti: videṫ q ſi vnio ſit in pſona vna non ſit neceſſe fieri in alia: ⁊ ſi vnio pt̄ fieri ſiṙ et incarnatio: plures rōnes de hac cauſa breuitatis gratia ꝑtraſeo. Tertio oſtendiṫ ſimilitudine ⁊ exemplo. Et de hoc ſm̄ Auguſti. vbi ſup ponit talis ſimilitudo. Sicut ſi tres artifices fabricarēt vnā loricam de qua vnus ſolus eoꝝ armareṫ. Item ſi tres puelle faciāt vnā camiſiā ⁊ induāt tm̄ vnā eaꝝ ipa camiſia. ecce lorice l' veſtimēti opatio ⁊ inductio eſt a trib: nō tn̄ tres induunṫ: ſed vna ſola. ſic incarnatiōeʒ chriſti opate ſunt tres pſone: ⁊ tn̄ vna ſola diciṫ incarnari. Itē aliō exemplū addiṫ: Videmus q in flore vl' pomo ſimṫ ſunt hec tria odor: ſapor: color: ⁊ tn̄ vnū ſentiri pōt ſine alio: quia cū odoraṫ ſentiṫ tm̄ odor: vel cū a remotis aſpiciṫ ſentiṫ color ſine ſapore ⁊ odore. Itē cū in corpe ſint tria: linea: ſupficies ⁊ corpus: tm̄ ſupficies coloraṫ. Itē in igne cū ſint tria. ſ. ſubſtātia ignis: ſplēdor et calor: ſi opponaṫ ſpeculū: ſolus ſplendor relucet in ſpeculo. Et plurima talia exempla de hoc poſſunt pduci. Deus ḡ multo magis hoc potuit vt vna pſona icarnareṫ ſine alia.

Capitulm. iij.

Tertia ꝟitas q iſta cbr̄i ꝯceptio magis attribuiṫ ſpūiſctō q̄ patri ⁊ filio ꝑ approparōēʒ. Licʒ vt dictū eſt tota trinitas fecerit eā: ⁊ ſō ꝯgruentius dr̄: q ꝯceptꝰ ſit cbr̄s de ſpūſctō q̄ de deo patre. Licʒ em̄ ꝯceptio cbr̄i ſit opꝰ triū pſonaꝝ. ⁊ iō approprari pōt trib pſonis ſm̄ diuerſas ꝯſiderationes. Nā patri attribuiṫ autoritas huiꝰ incarnatiōis vel ꝯceptiōis: qꝛ ipe miſit ⁊ dedit filiū q̄ autoritate patris carnē aſſumpſit. Filio qʒ attribuiṫ ipa carnis aſſumptio. Et ſpūiſctō corpis cbr̄i formatio: tn̄ ſcptura appropat ſpūiſancto hāc ꝯceptionē magis q̄ alteri pſonaꝝ. ⁊ hoc ſm̄ Tho. in. iij. ſcripto ſententiaꝝ diſt. iiij. ar. j. q. j. alioſq ꝯcorditer docto. triplici ratione.

Primo rōne bonitatis ⁊ charitatis.
Scd̓o rōne liberalitatis.
Tertio rōne ſanctitatis.

Primo inq̄ rōne bonitatis et charitatis. Nā vnaqueq opatio diuina magis ē appropabilis alicui pſone ſm̄ q in ea magis manifeſtaṫ attributū qd̓ illi pſone appropriatur: ſed bonitas ⁊ charitas appropaṫ ſpiritui ſctō. Spūſſanctꝰ em̄ eſt charitas ⁊ amor patris et filij: vt ait Aug. lib. vj. de trini. ⁊ allegaṫ a mgr̄o in. j. ſenten. diſt. x. Vn̄ ⁊ Hieron. ſup. xliiij. pſ. ait: Spūſſanctus nec pater ē nec filiꝰ. ſed dilectio quaʒ habet pater in filiū ⁊ filius in patre. Hec lib. ſenten. vbi ſup. Et maximo aūt amore et bonitate dei ꝯuenit vt filius di ſibi carnem aſſumeret in vtero ꝟginis: Joan. iij. Sic deus dilexit mundū vt filiū ſuū vnigenitū daret ⁊c. ergo magis ſpūiſctō appropatur iſta ꝯceptio. Scd̓o rōne liberalitatis. Vt em̄ oſtendaṫ q nō ex aliqb meritis: ſed ex ſola liberalitate ⁊ grā filiꝰ dei carnē aſſūpſit: ideo ſpūiſancto q̄ eſt ipa gratia ꝯceptio cbr̄i attribuiṫ: vt Aug. diē in Encbi. Hoc eſt qd̓ ait aplꝰs Nō ex opibus inqt̄ iuſticie q̄ fecimꝰ nos ſed ſm̄ ſuaʒ miſcdiam ſaluos nos fecit: Ad Titum. iij.

Tertio rōne ſanctitatis. Nā ſpūſſctus eſt ſpūs ſanctificatiōis: vt dr̄ Ro. j. Et iō ſicut alij ꝑ ſpiritūſctm̄ ſctificanṫ ſpūaliter vt ſint filij dei adoptiui: ita cbr̄s ꝑ ſpm̄ſanctū eſt in ſctitate ꝯceptus vt eſſet filiꝰ dei naturalis. Et ꝓpter hoc angelus poſtq̄ ꝑmiſerat: ſpūſſanctus ſupueniet in te: concluſit di. Ideoq ⁊ qd̓ naſceṫ ex te ſanctuʒ vocabiṫ filius dei: Lu. j. Et oibꝰ itaq pꝛe-

miſſis colligere poſſum⁹ ⁊ agnoſcere q̄n-
ta charitate deū noſtꝝ et dn̄m Jeſuz chꝛi
ſtū diligere debeam⁹ vt ei ꝑ tāta ſua cir
ca nos charitate ⁊ liberalitate retribuere
valeam⁹ ꝓ noſtro modulo vicē reamatio
nis. Quis em̄ nō ſtudeat reamare ſe amā
tem deū: et quidē ſumme bonū ⁊ amabilē
ſumma beneficia largientē: ꝑpetua chari-
tate nos diligentē: et in eterna beatitudi-
ne ꝑpetua felicitate p̄miantē. O aīa mea
vtinā te excuteres de puluere: vtinā men
te pia recogitares q̄ntū te dilexerit de⁹ vt
ſe dederit ꝓ te.

Articulus ſcd̄s de ꝑfectiōe diuine incarnatiōis et cōceptō nis chꝛiſti. Capitulū. I.

Ecundū mi-
ſteriū ōdarādū de iſta ſacratiſ
ſima ꝯceptōe dn̄i nr̄i dꝛ ꝑfecti
onis. Ubi oſtendit q̄nta ꝑfectōe ſit ꝯcept⁹
dn̄s Jeſus in vtero ſacratiſſime virginis
Marie: Ubi nota ꝙ lz chr̄s mltiplici ꝑfe
ctione ſit ꝯceptus: tn̄ vt eas cōpendioſi⁹
ꝯſtringam⁹ triplicē in hac parte hui⁹ con
ceptionis excellentiā et ꝑfectionē declara
mus:

Primo ꝑfectionē ex ꝑte matris dei.
Scd̄o ꝑfectionē ex ꝑte hūanitatis dn̄i.
Tertio ꝑfectionē que ſe tenet ex ꝑte di
uinitatis chr̄i.

Primo itaqȝ in hac dn̄ica ꝯceptiōe cōtem
plemur ꝑfectionez ⁊ excellentiā q̄ ſe tenet
ex parte matris: q̄m ipa beata virgo tri-
plicem ꝑfectionē in hac ꝯceptiōe habuit.

Primo ꝑfectionē virginitatis.
Scd̄o ꝑfectionē ſanctitatis.
Tertio ꝑfectionē maternitatis.

Primo inqȝ habuit ꝑfectiōez ꝟginitatis:
quia ipa ꝯcepit filiū ſine corruptiōe ꝟgini
tatis ⁊ ſine oī ꝯcupiſcētia ac delectatione
carnali: q̄npotius in ſumma ſuauitate ſpi
rituali: qꝛ eius mentē inhabitabat de⁹: et
ſō exultabat coꝛ eius in deo ſalutari ſuo.
Un̄ Aug⁹. li. de ꝟginitate dicit: ꝙ bea-
tioꝛ fuit btā ꝟgo ꝯcipiēdo chr̄m mēte q̄ȝ
coꝛpe. Et infra ꝯcludit ꝙ ꝓpinq̄tas marie
materna nil ꝓfuiſſet niſi felici⁹ deū coꝛde
q̄ȝ coꝛpe geſtaſſet. Hec ille. Iſtō aūt quō
ſit intelligendū: Rn̄det ſm doct. ꝙ nō aliť
niſi ꝯſiderent inq̄ntū vnū nō excludit ali-
ud: al's ſecus: qꝛ ꝯcipe chr̄m carne ⁊ eē dei
matrē nō pōt eſſe ſine ſctitate mētis. Un̄
iſta ꝯceptio in maria eſt optima q̄ eſt car-
ne ⁊ mente. Si em̄ poſſet q̄s cōcipe chr̄m
carne ſine ꝯceptione mentis fide nil eſſet.

Scd̄o habuit ꝑfectionē ſctitatis: quia
nulla fuit in hac ꝯceptione infectio. ſ. pcti
oꝛiginalis: quoniā d ſpirituſctō btā ꝟgo
filiū ꝯcepit ex puriſſimo ſuo ſanguie. Pro
pterea angelus dixit Luc. j. Ideoqȝ ⁊ qd̄
naſceť ex te ſanctū vocabiť filius dei. Sā-
ctū q̄ppe ſm Dio. xl. c. de diui. no. diciť illd
quod eſt ab omni immūdicia liberꝝ ⁊ ꝑfe-
ctum: ac mundū ⁊ imaculatū. Q, aūt ꝯce
perit ex puriſſimo ſuo ſanguie oſtendiť tri
pliciter. Primo ex ſentētia doctoꝛali. Se
cūdo ex exemplo miraculi reuelati. Ter-
tio exemplo ex ſīlitudine naturali. Pri
mo oſtendiť ex ſentētia doctoꝛali. Ita em̄
cōiter doctoꝛes ſentiūt ſuꝑ. iij. ſententiaꝝ
diſt. iij ca. j. vbi magiſter dicit: Chr̄s inq̄t
copulauit ex puriſſimis et ſanctiſſimis i-
pſius virginis ſanguinibꝫ carnē animataz
aīa rōnali: nō ſeminās ſed ꝑ ſpm̄ſanctum
creans. Hec ibi. Et eſt ſentētia Damaſ.

Sed queri hic pōt de hoc qd̄ dicit: per
ſpm̄ſctm̄ creās: quō iſte ſanguis dꝛ creat⁹
in beata ꝟgine: de q̄. ſ. ſanguine factuz eſt
coꝛpus chr̄i: cū ille ſanguis nō eſt fact⁹ de
nihilo. Nam creare eſt aliq̄d ex nihilo face
re. Ad hoc rn̄detur ſm Bonauē. ꝙ h̄ crea
re accipiť ꝓ cōdere: quia caro chr̄i cōdita
eſt ex illo puriſſimo ſanguine ſpūſſcti vir-
tute ⁊ poteſtate: qui. ſ. ſpūſſanctus ꝯdidit
et foꝛmauit ſua potētia coꝛpus chꝛiſti nō
extra ſed intra glorioſa eius viſcera menſi
bus nouē educandū. Sed adhuc q̄riť:
de quo ſanguine puro virginali: et quō foꝛ
matus eſt chr̄s. Reſpondz Joānes nider
allegās ſententiā Alberti magni: ꝙ ex pu
riſſimis guttis ſanguinis coꝛdis virtute
ſpūſſancti in eius vterꝝ ꝑ venas deductis
vt pie crediť. Et quō hoc patz in exēplo i-
mediate ſubſequenti. Scd̄o ꝗ hoc idē oſ̄
ditur exēplo miraculi reuelati: Nā p̄dict⁹
mgr̄ Joānes in ſmone ſuo de annūciatōe

refert magnū Albertū ſcpſiſſe ꝙ nouit q̄n
dam religioſum ſimplicē: deū valde timē
temq; qui cū aliq̄n apd ſe miraretur de cō-
ceptione filij dei in vtero ꝟginali: in orōni
bus plibus rogauit btām virginē vt cer-
tificaret de illo. In nocte igit natalis chri
p eundē pma celebrata miſſa ꝓpe altare vi
dit lucē magnā et nobiliſſima dn̄am dicē-
tē: Quare heſitas ait de ꝯceptiōe filij mei
Num repies ſcriptū in euāgelio ꝙ turba-
ta fui in ſermōe angeli Motu em̄ natura
li in turbatōe hois aſcēdit ſanguis ad cor
eius: in ſolatiū ipius cordis ꝛ ꝯfortatōez
In ipſa ḡ turbatione ex puriſſimis guttis
ſanguinis cordis mei opatiōe ſpūſſcti cō-
ceptus eſt in me fili⁹ dei. Tūc ille attoni-
tus breuiſſimis ꝟbis q̄ſiuit: q̄re hoc: Cui
illa benigne rn̄dit: Ex puriſſimis gutt ſā-
guinis cordis mei: Ideo conceptus eſt in
meo vtero filius me⁹: vic3 vt magẜ dilige
rē ipm: ꝛ vt magis mererer in paſſiōe illi⁹.
Hec vt fert ſm Alb. ſup Miſſus. ſup ver
bo Dn̄s tecū. Et pfecto q2 iſtud nō repu
gnat fidei vel ſcpture: ſed ꝯſonat etiā roni
fidei et pietati. iō teneri pōt. Tertio hoc
idem oñditur ſilitudine naturali. Vide-
mus em̄ ꝙ flores gignunt ſine corruptiōe
ex ſubtiliſſimis humorib virgulet fruct⁹
arborꝫ ex puris medullis arboris: ſic xp̄s
ex puro virginis ſanguine. Vn̄ chris Eſa.
xj. flori ꝯpatur. Egredief virga. i. btā vir-
go: de radice ieſſe: ꝛ flos de radice ei⁹ aſcē
det. i. chrs. Deniq; Ariſto. v. li. de aialib
dicit: ꝙ in Arabia eſt q̄dam auis regia et
magna noie ormomella q̄ ſolū in Arabia
habitat. Hec auis guttā emittit ſanguis
ſui: q̄ tandē in aduētu ſolaris luminis vi-
uificatur: et ſilr̄ez ſibi pereat auiculā. Si ḡ
natura id valet facere vt ex gutta ſanguis
auis pducat abſq; maris ꝯcubitu ſola ꝟ-
tute celeſtẜ vel ſolaris luminis: multo ma
gis id deus potuit vt ex gutta ſanguis he
ate ꝟginis corp⁹ chri formaret ſpūſancto
id faciēte. Tertio in hac ꝯceptiōe btā vir
go habuit pfectiōꝫ maternitatẜ: q2 vera ꝛ
pfecta mater chri extitit. Nam ex hoc ali-
qua mlier dr̄ alicui⁹ mater ꝙ eū ꝯcepit et
genuit: ſed beata virgo chrm ꝯcepit ꝛ ge-
nuit. ergo eius mater eſt. Vnde Math.
j. Cum eſſet deſponſata mater ieſu maria
Joſeph. vbi nota ſm Tho. iij. pte. ſum. q.
xxxj. arti. iij. ꝛ. j. pte. q. xxvij. arti. ij. ꝙ ad h
vt aliq̄s ſit pater vel mater requirunt q̄t-
tuor. Primo vite generatio. Ex hoc enim
eſt maternitatis vel paternitatẜ ratio: q̄a
viuentē generauit: ꝛ ideo ſcamni mater n̄
dicit lignū: nec ignis generās dicit mater
ignis generati. Scdo requirit ſubſtantie
collatio. et iō artifex non eſt pater vel mat
menſe quā facit: q2 nil ꝯfert ei de ſua ſub-
ſtantia. Tertio materie p̄parate admini
ſtratio: ꝛ iō q̄uis homo ſit de terre limo
formatus: non tamē ꝓprie dicit terra ma-
ter homis. Quarto nature aſſimilatio in
ſpecie. Vnde capillus vel vermis qui ge-
neratur ex homine nō dicit filius homis:
quia nō habet ſpecificam ſimilitudinē cū
homine. Ex iſtẜ rationib pbatur ꝙ bea-
ta virgo vere ſit mater chriſti: Primo q̄a
viuū genuit: imo ipſam vitam chriſtū: ſicꝫ
ipe ait Joā. xiiij. Ego ſum via: veritas et
vita. Scdo q2 de ſubſtātia ſua ꝯtulit i ge
neratione chri ꝓpriū ſanguinē. Tertio q̄a
p̄paratam materiā p̄ſtitit ſc3 puriſſimum
ſanguinē qui chriſto cōueniebat. Quarto
quia ſibi ſimile3 in ſpecie pduxit: vnde ve
ra mater chriſti fuit. Proinde ipa figura-
ta eſt p tabernaculū dn̄i federis in q̄ habi
tauit deus: de quo habet Exo. xxv. Et ad
Heb. ix. ꝙ habuit duas ptes. Prima lon-
gior ꝛ latior que ſignificat beate Marie
corpus ſanctiſſimū. Nam illa pars taber
naculi vocabat ſancta: cuius ſc3 marie ſā-
ctitati cōmiſſa eſt latitudo ꝛ longitudo to
tius mūdi. i. hominū et angeloꝝ. Secūda
pars ꝓpter excellentiā vocabat ſctāſancto
rū que ſignificat anime Marie p̄cellentiā
De q̄ Alexan. de Ales ſup illō Can. To-
ta pulcra es: dicit: Neq̄q̄ p̄elegiſſet eā ds
niſi eſſet omnib dignior: deo dilectior: et
vniuerſis excellentior. Caplm. ij.

Ecundo ꝯtēplemur pfectiones
S humanitatis chri. in q̄ fuit tri-
plex pfectio in ꝯceptione.

Pria pfectio ſubitanee organizatiōis.
Scda pfectio cōplete animatiōis.
Tertia pfectio diuine felicitatiōis

Prima inq; pfectio ſubitanee organizati
onis: quia conceptio chri nō fuit ſicut no-
ſtra. Noſtra q̄ppe conceptio eſt ſucceſſiua

et in tempore ꝓpter virtutē defectiuā na-
ture agentꝭ: ita ꝙ ꝯceptio maris nō ꝑficit
niſi vſqꝫ ad q̈draγeſimū diē: vt dr phs. ix.
li. de anialibꝫ. Femine ꝟo ꝯceptio vſqꝫ ad
lxxx. diē vel citra. Aug. ꝟo ſuꝑ Joā. dr vt
di. iij. ſcribit tertij ſentē. ꝙ maris ꝯceptio
ꝑficitur. xlvj. die. Sed chriſti ꝯceptio fuit
ſubitanea ⁊ in inſtāti ſm Tho. ſuꝑ. iij. diſ.
iij. Et Bonauen. diſ. ij. eiuſdē tertij. Rich
ardūqꝫ et alios ꝯcorditer doct. Rō: quia
cōceptio chri facta eſt virtute mirabili: et
diuina mirabilit̄ oꝑante: ſed virtus mira-
biliter operans eſt infinita: et operans in-
finite ac ꝑfectiſſime. Deut. xxij. Dei ꝑfe-
cta ſunt oꝑa: ergo videt̄ ꝙ eiꝰ oꝑatio fue-
rit inſtātanea. Vñ hec q̈ttuor in ꝯceptiōe
chri fuerūt in eodē inſtāti. ſ. ꝯuerſio ſan-
guinis puriſſimi btē virginis in carnē et
alias ptes corꝑis chri: ⁊ formatio mēbro
rū eiꝰ organicoꝝ: ⁊ animatio corꝑis orga
nici: et aſſumptio corporis animati in vni
tatem diuine perſone. Unde Auguſtinꝰ:
ſicut in libro. iij. ſententia. ſcribit. dic: In
vtero virginis nō ꝑus caro concepta eſt ⁊
poſtea diuinitas venit in carnē: ſed mox
vt dei verbū in vteꝝ venit factū eſt caro
ſeruata ꝓprietate nature: ⁊ ꝑfectus hō in
veritate carnis ⁊ anie. Hec Aug. Scda
ꝑfectio corꝑis ⁊ humanitatis chri in eius
cōceptu dicit̄ aiationis: qꝛ in eodē inſtāti
ꝗ ꝯcepit beata ꝟgo corpꝰ chri fuit ꝑfecte
animatū aia rōnali in eodē inſtāti creata.
Vñ Hiere. xxxj. Nouū faciet dñs ſuꝑ ter
rā: femia circūdabit viꝝ. Viꝝ inq̄t: quia
chrs in inſtāti cōceptōis fuit tā ꝗ ad linia
menta corꝑis ⁊ organa oia: vt p̄dictū eſt:
q̄ꝫ ꝗ ad oēs virtutes aie grām ⁊ ſapientiā
Sciuit em̄ oia in inſtāti ſue ꝯceptōis. Et
circa hec p̄miſſa Holkoth ſuꝑ libꝝ Sap.
Et Petrꝰ Aureoli in ſuo ꝯpendio. ⁊ doc.
ſuꝑ. iij. ſenten. dicūt p̄cipua pūcta admira
tione digna duo: Et his ſuꝑaddit̄ tertiū
punctū ſm Fran. may. ſermone de natiui.

Primū punctū: ꝙ nunq̄ꝫ fuit aliqs puer
ita paruus ſicut chrs: qm̄ vt ait mgr̄ in. iij
di. iij. Membroꝝ chri diſtinctio i ip̄o mo
mento ꝯceptōis ꝑ omnia liniamēta ⁊ or
gana ꝑfecta fuit ⁊ tāparua erat ac tenuis
ꝙ humano viſui vix poſſet ſubijci. Et die-
bus illis. ſ. xlvj. ꝑfecte eſt aucta et notabilr̄
facta paulatim creſcēdo. Huius patet rō
qꝛ alij pueri qñ aiant̄ ⁊ ꝑfecte organizant̄
ſm oia mēbra ſunt. xlvj. vel ſm phm. xl. di
erū: ⁊ iō tāto fuit minꝰ corpꝰ chri alijs qñ
eſt ꝯceptū ⁊ ſtatim aiatum q̄ntum infra
xlvj. dies augeri potuiſſet in vtero. Qꝫ
ſi q̄ritur: Vñ eſt hoc ꝙ deꝰ corpus illō tā
paruū voluit paulatiꝫ ad ꝑfectam q̄ntita-
tē deduci mediāte nature oꝑatiōe: ⁊ nō fe
cit ſubito magnū: Ad hoc dicendū ſꝫ Bo
nauē. ſuꝑ. iij. di. iiij. q. vl. ar. j. ꝙ q̄ꝫuis deus
facere potuiſſet alio mō: hoc tm̄ modo fec̄
cōgrue triplici rōne. Primo vt ꝯfirmaret
fidei veritatē dū ꝑ hoc oſtēdit ꝙ verā ⁊ nō
phātaſticaꝫ carnē aſſūpſit: ⁊ hoc fuit opti
mū: qꝛ ſine fidei ꝟitate nullꝰ eſt fructꝰ in-
carnatiōis. Scdo vt cōmendaret humili
tatem dū dei filius rex regū factꝰ eſt par-
uulꝰ: ⁊ ꝗ ꝑus nullō indigebat: lacte mater-
no alebat̄ ſicut alij paruuli ⁊ pānis inuol-
uebat̄ ⁊c. Et hoc eſt valde optimū: qꝛ ꝓpt̄
hoc potiſſime de celo dei filius deſcēdit vt
ſuꝑbiam extirparet. Tertio vt ꝯſeruaret
vniuerſalē legē ⁊ ordinē: qꝛ deꝰ vnicuiqꝫ
nature ꝯceſſit ꝓpriam oꝑationē: nec vtit̄
miracul̄ vbi natura ꝑ ſe ſufficient̄ pōt oꝑa
ri. Etiā natura in chro ſufficienter pote-
rat illō corpꝰ ad ꝑfectā q̄ntitatē deduce-
re: ita ꝙ ꝑ hoc nullo mō eiꝰ dignitati dero
gabat̄: idcirco voluit deꝰ vt naturā iuxta
virtutē ſibi cōpetentē oꝑari ſineret: ⁊ hoc
quidē ꝯueniebat: quia naturā nolebat ꝑi-
mere ſed reꝑare. Scdm punctū circa
hoc valde notabile eſt: ꝙ in tāparuo cor-
pore recepta fuit aia: ⁊ tā corpꝰ illō q̄ꝫ aia
diuinitatis vnionē ꝑfectā habebāt in ip̄o
inſtāti ꝯceptionis. Vñ Aug. li. de fide ad
Petrū dicit: Firmiſſime tene ⁊ nullatenꝰ
dubites non carnē chri vl̄ animā ſine di-
uinitate in vtero ꝟginis fuiſſe ꝑus q̄ꝫ ſuſ-
ciperet̄ a verbo. Tertiū punctū: ꝙ chrs
plus habitauit in vtero ꝟginis q̄ꝫ alij par
uuli tanq̄ꝫ in thalamo ſūme dilecto: eo ꝙ
ceteri fetus ante animationē ꝑ. xl. dies ad
minus formant̄. Chrs aūt dante btā vir-
gine aſſenſum fuit ſtatim ꝑfecte formatꝰ
et ſic illis q̄draginta diebus plus habita-
uit. Tertia ꝑfectio ex parte humanita
tis chri fuit ꝑfectio felicitatōis: quia in in-
ſtanti ſue ꝯceptionis aia eius fuit in ꝑfe-

cta fruitiõe diuinitatꝫ: ⁊ ſciuit oia etiã ſm
ꝙ hõ: ⁊ fuit plenus omi grã ⁊ virtute. Vñ
nõ ſolũ fuit viator: ſed etiã ꝯphenſor: vt dt
Aug⁹. Et tõ ſm Tho.iij.p.q.xxxiiij.arti.
iiij. quia chrĩs in inſtãti ſue ꝯceptiõis fuit
ſimul de⁹ ⁊ hõ: ideo in ſua hũanitate habu
it aliqd p̃ ceteris creaturꝫ.ſ. vt ſtatim a pn
cipio eſſet btũs ⁊ felix cõprehenſor. Vnde
Ps. Beat⁹ quez elegiſti ⁊ aſſumpſiſti ⁊c̃.
Quod ſm gloſ. refert ad hũanitatẽ chrĩ:
que aſſumpta eſt a verbo dei in vnitatem
ſuppoſiti. Sed in pmo inſtanti ſue ꝯcepti
onis fuit aſſumpta natura humanã a ver
bo dei: vt patebit: ergo ꝓtunc fuit beatus ſm
ꝙ ⁊ cõprehẽſor. Et ſic patz triplex pfectio
humanitatis chrĩ.

Capitulum.iij.

Tertio dicendum ꝙ in hac ſacroſctã ꝯceptiõ
ne chrĩ fuit ſũma pfectio ex pte diui
nitatꝫ ipi⁹ chrĩ: quia chrĩs exñs in
virginis vtero fuit ita pfectus de⁹ ſicut fu
it ab eterno ⁊ erit i eternũ: ita gl'ioſus: ita
oim dñs: oia potẽs: omnia ſciens: ſup oia
bonus ⁊ pfectiſſimus. Vñ circa hoc ꝓ in-
tellectu nota tres ỽitates catholicas bre
uiter declarãdas: ne plixitas tediũ gene-
ret. Prima veritas ꝙ nulla mutatio facta
eſt in deo ex eo ꝙ in vterũ virginis veniẽs
incarnatus extitit. Vñ Petr⁹ Aureoli in
ſuo ꝯpendio lib.iiij.ca.vj. Cũ filius dei in
mundũ mittit non fit in deo aliq̃ mutatio
ſed nature humane aſſumptio: quia ipſi⁹
mitti nõ eſt ibi eſſe vbi ante nõ fuit: ſz alit
ibi eſſe ꝙ̃ pus fuerit. Et hec alteritas non
eſt ex parte eius qui eſt: cũ ſit immutabil':
ſed ex pte eius in q̃ eſt: quia vnitur noſtre
carni: vnde nõ fit mutatio ex pte dei: ſz ex
parte noſtri. Scriptũ eſt eñ Malach.iij.
Ego de⁹ ⁊ nõ mutor: nec in hoc aduentu
eſt loci mutatio: q2 vbicũq3 pus fuit chrĩ
diuinitas: ibi et eſt nũc et in incarnatione
fuit. Nam et poſt incarnationẽ in patre eſt
ſicut ⁊ ſemp fuit. Vnde iſta incarnatio in
nullo derogat diuine pfectioni. Secun-
da veritas: in nullo diminuta ẽ diuina no
bilitas ⁊ pfectio: ex eo ꝙ humanã naturaꝫ
aſſumpſit. Vnde dicit Leo papa i ſermo-
ne de circũciſione. In vtraq3 natura ideꝫ
eſt dei filius nr̃a ſuſcipiẽs ⁊ ꝓpria nõ amit
tens. Deitas eñ q̃ illi cũ patre cõmunis ẽ
nullũ detrimentũ oĩpotẽtie ſubijt: nec dei
formã forma ſerui violauit: quia ſumma ⁊
ſempiterna deitas noſtrã quidẽ naturam
aſſumens: nos in ſuam gl'iam tranſtulit:
ſed qd erat eſſe nõ deſijt. Hec ille. Exem
plũ accipe Si rex magn⁹ ꝯtrahat cũ aliq̃
pſona ſeruili: nõ ex hoc minuit regꝫ digni
tas et nobilitas: ſed pſona illa humilis in co
pulatione regis nobilitatur: ſicut patet de
Heſter et Aſuero. Ita ⁊ in ꝓpoſito dei no
bilitas nõ eſt diminuta in incarnatiõe: ſed
humana natura q̃ ante erat abiecta ex pec
cato: ſumme eſt nobilitata. Tertia veri
tas: ꝙ deus nõ eſt diuiſus in incarnatione
ſed totus ⁊ pfect⁹ in virginẽ deſcẽdit. Vñ
Orige. ſup Mat. dicit: Nõ dimidi⁹ deus
apud patrẽ ⁊ dimidius in virgine. ſz vtro
biq3 totus ⁊ pfectus. Et ideo in bñdicta ỽ
gine.xij.magnalia ſũt ſubſecuta tanq̃.xij.
puilegia ⁊ excellentie: quibus ipa tanq̃ co-
rona.xij.ſtellaꝝ in hac filij dei inhabitatiõ
ne gloriat. Primũ eſt ꝙ tota ſanctiſſima
trinitas ipam inhabitauit: pater vicꝫ fili⁹:
et ſpirituſſctũs: vt iam dictum eſt: et miro
modo in ipo opata eſt: cũ pater ſibi poten
tiam ꝯcipiẽdi tribuit: filius carnẽ de ea aſ
ſumpſit: ſpirituſſctũs eã ſanctificauit ⁊ car
nem chrĩ pfecit. Scdm eſt: ꝙ ipa ita p-
fectũ filiũ ſicut de⁹ pater habuit: q2 idem
fuit filius qui fuit eternaliter a patre ſine
matre: et tpaliter de matre ſine pr̃e: vt dic
Orige. et etiã Greg. Tertiũ eſt ꝙ filius
dei in vtero beate ỽginis exñs ita genera
batur a deo pr̃e ſm diuinitatẽ: ſic ab eterno
erat ab eodẽ genit⁹. Sicut eñ ſol vbicũq3
ſit nõ deſiſtit ſuũ lumẽ gignere: ⁊ ignis ſuũ
ſplendorẽ: ita et deus pater ſuũ filiũ et iaꝫ
ꝓ tunc cũ eſſet in vtero materno. Vñ non
eſt iſta generatio carnalis: ſed diuinalis:
ſicut lumẽ de lumine: et deus ver⁹ de deo
vero gignit: vt dicit in ſymbolo. Quar-
tum eſt: ꝙ filius dei exñs in vtero ỽginis
pducebat ſpm̃ſanctũ: q2 nunq̃ filius deſti
tit ſpm̃ſanctũ ſpirare ſicut nec pater deſti
tit vnq̃ filiũ generare. Hui⁹ exemplũ ſm
Aug. accipe de igne q̃ ſꝑ q̃diu eſt nõ deſi-
ſtit diffundere ſplẽdorẽ ⁊ p ipm ſuũ calo-
rem. Quintũ eſt: ꝙ chrĩs habitãs in ſuo
vtero glorificabat oẽs angelos ſicut ⁊ de
pater: q2 diuinitatis eſſentiaꝫ ⁊ trinitatis

gl'iaꝫ angeli intuendo gl'ificabanť ꝛ gau/
debant ſicut in patre ꝛ ſpūſctō:ita ꝛ i filio.
Sextū eſt: ꝙ filius dei exn̄s in ſuo vte/
ro ꝯſeruabat totū vniuerſuꝫ ſicut ꝛ pater
et ſpiritusſctūs:cū habeat eandē vim con
ſeruatiuā. Si em̄ tūc ceſſaſſet ꝟtus filij ꝟ/
ginis: ceſſaſſet etiā virtus pr̄is ꝛ ſpūſcti:
et ſic mūdus tot⁹ annihilat⁹ fuiſſet. vt ðr
Greg.xxvij.moꝛal. Oia inqᵭ ſtatim in ni/
hilū redigerenť niſi manu oipotētis ꝯſua
renť. Septimū ē: ꝙ fili⁹ btē ꝟginis exn̄s
in vtero ſciebat ꝛ ꝯp̄hendebat oia q̄ ſunt:
fuerūt.ꝛ erūt in hoc mōo:p̄ſentia:p̄terita
et futura. Ibi aīa chr̄i p̄uidebat ᵭt ꝛ qui
ſunt hoīes in eū credituri vel nō credituri
ᵭt fructū ſue incarnatiōis accepturi:ᵭt ſal
uādi:ᵭt dānandi ibi p̄cognoſcebat: ᵭt paſ
ſiones ꝛ q̄ acerbā moꝛtē deberet illa caro
ꝯcepta ſuſtinere ꝓ redēptiōe gn̄is hūani:
quot vulnera ſuſcipe: ᵭt guttas ſanguis
effundere:ᵭt laboꝛes ꝛ fatigia ſufferre ꝛc̄.
Itē cognoſcebat oīm infimoꝝ ꝛ ſupioꝛuꝫ
coꝛpoꝝ ꝟtutes ꝛ numeꝝ: omniūq; ſpiritu
um diſpoſitiōes ꝛ oꝛdines:ꝛ ᵭt malus oi/
bus deū in ſua eſſentia vidēs pfruebať be
atitudine. Octauū eſt:ꝙ chr̄s in ſuo vte
ro habitās ſua potētia ꝛ ſapiētia diſpone
bat totū mundū: ꝛ oīa q̄ in mūdo vole/
bat faciebat et iudicio decernebat: Quis
diues vel paup fieri deberet in mūdo: qs
ſeruus ꝛ qs dn̄s :qs rex et p̄nceps:qs mo
rereť et quis viueret:ꝛ ſic tanq̄ ſumm⁹ ðs
oīm gubernatoꝛ. Nonū: ꝙ in eius vtero
habitauit deus eque magn⁹ ꝛ equa maie
ſtate ſicut in celo et latiſſimo mūdo. Miꝛ
hoc eſt ꝙ quē celi cape nō poterāt:vterus
vni⁹ puelle ꝯtinuit:vt etiā canit eccleſia.
Decimū:ꝙ in ip̄a btā ꝟgine ſūm⁹ ſplē/
doꝛ diuine p̄ſentie nō ſolū in aīa: verūetiā
in coꝛpe mira radioſitate relucebat: ita ꝙ
vt dicit Bern. ꝓpter ip̄aꝫ radioſitatē a fa
cie eius p̄cedentē Joſeph ei⁹ ſponſus vix
reſpicere audebat in faciē eius. Vn̄ gloſa
ſup illō Matth.j. Accepit Joſeph ꝯiu/
gem ſuā:et nō cognoſcebat eā donec pepe
rit filiū. dicit glo. Joſeph inqᵭ Mariā fa/
cie ad faciē videre nō poterat quā ſpūſſan
ctus a cōceptione plenius impleuerat: et
iō nō agnoſcebat faciē eius quā deſponſa
uerat donec illius virtus euacuareť. Hec
Glo. Undecimū: ꝙ in ip̄a ꝛ p ip̄am be
atā ꝟginē hūana natura ſūme exaltabať:
quia in aſſumptione verbi tantū fuit hu/
mana natura ſublimata vt eſſet equalis
deo: lꝫ nō ſit equalis humanitas diuinita
ti:quia filius dei chr̄s equalis eſt deo pr̄i
ſm diuinitatē:vt dicit Athanaſi⁹ in ſym/
bolo:imo ꝙ maius eſt vnus homo chr̄s ē
ita pfectus deus ſicut tota trinitas: vt ðr
Aug⁹.j.li.de trini.qᵭ eſt valde ſtupendū:
plusq̄ ſi diceretꝰ ꝙ vnus lapis eſt equalis
ſoli vel celo. Hanc equalitatē ſaluatoꝛ de/
clarat Joan.x.dicēs:Ego et pater vnū ſu
mus. Itē intantū humana natura exalta
batur et dignificabať in beata virgine ꝙ
eſſet ſup oēs creaturas: et adoꝛareť ado/
ratione latrie ab omnib᷒ angelis:qꝛ caro
chr̄i ꝛ aīa ꝓpter vnionē ad diuinitatē ado
randa eſt adoꝛatiōe latrie ſicut de⁹:vt vo
lunt docto. cōiter ſup.iij.li. ſententiaꝝ di.
ix. Item genus humanū adeo exaltabať
et dignificabať in btā virgine vt oēs ho
mines fratres dei ſint appellati. Heb.ij.
Nō ꝯfundiť eos vocare fratres. Et h̄ ma
xime honoꝛ eſt homi:in quo excellit ange
los: qꝛ angeli tm̄ ſerui dei nominanť ꝛ nō
fratres. Heb ij. Nuſq̄ angelos apphen/
dit ſed ſemen Abꝛae. Et idō poſt incarna/
tionē non permiſit ſe angelus adoꝛari ab
homine Apocalip̄.xxij. vbi legitur:ꝙ cum
Joannes voluiſſet adoꝛare angelū:ꝓhi/
buit angelus ne faceret videns humanaꝫ
naturam in chꝛiſto ſup angelicam exalta/
tam. In veteri autē teſtamēto permiſit ſe
adoꝛari ab Abꝛaam: Gene.xviij.et a mul
tis alijs. Duodecimuꝫ:ꝙ beata virgo
tanta dignitate ſublimabať ꝙ dominium
haberet ſup omnes angelos ꝛ ſup omnes
homines ꝛ ſup omnem creaturā mundi:ꝛ
eſſet regina omniū celeſtiū ꝛ terreſtriū: et
quod eſt maximū dominiū etiā haberꝫ ſu
per deū quodāmodo ꝛ imperiū tanq̄ mř
ſup filiū. Hoc q̄ppe magnuꝫ eſt Sicut em̄
maximū qᵭ putareť ꝙ vnus infirm⁹ ho/
mo poſſet totā terrā et totum celū volue
re:ita hoc maius eſt ꝙ vna puella ſic ha/
beat dominiū ſuper celum ꝛ terram ꝛ ſu/
per deum vt poſſit quicquid velit. Ber/
nardus: O felix Maria data eſt tibi oīs
poteſtas in celo et in terra: vt quicqᵭ vo/

luerís valeas efficere. Euígila ergo o aníma fidelis: leua oculos mentis tue ⁊ vide ac ꝯſidera diligenter quantum debeas beatam virginem venerari: quanta deuotione ſibi ſeruire: quanta reuerentia eā extollere: ⁊ omni laude dignissimā extimare. Vide quantū debeas eā amare: que deū tuū: redemptorē tuū: gaudiū tuū: glorificatorē et ſaluatorē tuū: dulcē Jeſum tāta dignitate ꝯcepit ⁊ in vtero portare meruit: tantū tibi fructū: vtilitatē ⁊ dignitatē attulit: O quid putas: nōne diligeres eū et fuires ei qui tibi vnā dignitate regiā pſtaret: ⁊ ad eā ſublimaret in hoc mūdo: multo maius eſt regnū: multo preciosius et durabilius: quia regnū eternū ⁊ celeſte: multo maior dignitas incōparabiliter quā habes per beatam virginē. O itaqꝫ feliciſſima virgo maria: o bndicta dña: tibi in persona oim noſtrū laudes dico et gratias ago pro tāto bñficio. Te quidē bñdico ⁊ glorifico in eternū. Benedicta tu in filio: bndicta tu in corpe: benedicta tu in anima: benedicta ſis in celo et in terra que benedictionē in oibus pepериſti. Amen.

Articulus terti⁹ de mirabili cōdicione incarnatiōis diuine et conceptiōis chriſti

Ertiū myſterium pncipale in hac parte declarandū dicitur myſteriū admirationis. Fuerūt quippe in hoc ꝯceptu dñico mirāda plurima que humanū excedūt intellectū: ⁊ hūane mētis indaginē rapere habent in exceſſum ſtuporis. Et precipue notantur duodecim mirāda in hac ꝯceptiōe ſacratiſſima quibus beata virgo Maria tanqꝫ duodecim ſtellarū corona gloriatur in ſua cōceptione mirabiliter celebrata. De quibus quidē ſatis valde breuiter procedere intēdo ne tediū lectori vel audiēti prolixitas faciat. Et vt melius capiatur in tres quaternarios diuidunt. Prim⁹ ſe tenet ex parte diuinitatis. Scōs ex parte incarnationis vel vnionis. Tertius ex parte maternalis ꝯceptiōis. Nam primo ex parte dei fuit in hoc ꝯceptu quadruplex ſtupor ⁊ admiratio.

Primus ſtupor miſerationis.
Scōs ſtupor humiliatiōis.
Tertius ſtupor perſonationis.
Quartus ſtupor indiuiſibilis vnionis.

Itē ex parte incarnatiōis vel copulationis fuit ſimiliter quadruplex ſtupor vt ſequitur.

Primus ſtupor impermixtionis.
Scōs ſtupor cōicationis.
Terti⁹ ſtupor totalis aſſumptiōis.
Quart⁹ ſtupor partialis beatificatiōis.

Tertio quoqꝫ ex parte maternalis ꝯceptionis fuit quadruplex ſtupor: videlicet

Primus virginalis fecundatiōis.
Scōs corporalis perfectiōis.
Terti⁹ ſtupor ſpūalis repletiōis.
Quart⁹ ſtupor incōpaſſibilis cōiunctionis.

Capitulum .j.

Rimus ſtupor miſeratiōis. Mirabile quidē ⁊ ſtupendū eſt quod de⁹ qui per quinqꝫ milia annorū ꝯtinuerat in ira ſua miſericordias ſuas: non flexus lachrymis: nō precibus inclinat⁹: nō miſerijs cōmotus ſctorū patrū: aut hūani generis. In hac tamen incarnatiōe miſertus eſt homi: ⁊ ait illud Exo. iij. Deſcēdi vt liberarē populum meum. Quantū aūt ſit inclinat⁹ deus ad miſericordiā per hāc incarnatiōez oſtēditur tripliciter. Primo experimētali cognitiōe. Scōo ſcripture atteſtatiōe. Tertio exēplari oſtēſiōe.

Primo experimentali cognitiōe. Expertū enim eſt teſtante ſacra ſcriptura quod de⁹ fuerit circa hoies mitigatus: quoniam antea in veteri teſtamento multū ſeuere puniebat peccata hominū. Nam pro vno peccato Adam ⁊ totā ei⁹ poſteritatē morte dānauit: ⁊ plusqꝫ quinqꝫ milibus annorū omes in infernū detruſit quotquot morerentur ex filijs Ade. Itē pro vicio gule et eſu carniū percuſſa eſt a deo magna ſtrages populi. Num. xj. Et pro peccato Achor. xxxvj. hoies perierūt. Joſ. vij. Et pro ſodomitico vicio quinqꝫ ciuitates ⁊ villas earū ſubuertit: ⁊ totū mundū deus diluuio pemit. Nunc vero quantum ſuperabundāt peccata hoim: quot adulteria: quot ſodomie: quot iniquitates ⁊ vicia vſqꝫ ad ſummū exercuerunt in mundo: ⁊ tamē miſericors deus expectat longanimiter vt cōuertantur hoies. Secundo ſcripture atteſtatione. ad Titū. iij. Apparuit benignitas et humanitas ſaluatoris noſtri dei: non ex operibus iuſti-

de que fecim⁹ nos: ſed ſm ſuā miſericoꝛ/
diā ſaluos nos fecit. Tertio hoc oſtēdi
tur exēplari declaratione. Accipe o hō h
tibi exemplū. Si vn⁹ rex potētiſſim⁹ vni
cam filiā ſuā pulcerrimā tibi cuſtodiēdā
cōmendaret: tu vero eam foꝛnicatiōi tra/
deres inimicis regis: ꝛ inſuper eā occide
res: nōne magnū quid ꝯ regem offende/
res. Poꝛro ꝓ tāto ſcelere rex te icarceret:
ꝛ quotidie affligat: ꝛ tandē moꝛti crude
liſſime ſeruet te tradendū. Penſa iā quod
ſequitur. Nōne maxima clementia ꝛ mi/
ſericoꝛdia regis eſſet ſi tibi q̄ es inimicus
ei⁹ in tāta afflictiōe poſito: ꝛ moꝛti depu
tato compatereť: adeo ꝙ vnicū ſuū filiuꝫ
de ſuo ſolio regio faceret pro te deſcēdere
in carcerē: ꝛ tuū habitū vincula ꝛ flagel/
la tua ipſe ꝓ te ſuſciperet ad regis volūta
tem; ꝓ te quoqꝫ tuā penam quam deme/
reris lueret: ꝛ ꝓ te turpiſſima moꝛte filiū
occidēdum traderet: vt te liberaret: ꝛ iſu
per te in ſuū regnuꝫ exaltaret: ꝛ in filium
adoptatū regnaturuꝫ ſecū ꝑficeret. Uere
maximū h tibi op⁹ miſcꝺie ꝛ beneficentie
eſſet ꝛ idicibile. Sic fecit tibi de⁹: tibi fili
am ſuā tradidit cuſtodiēdā. i. aiam rōna/
lē ad imaginē ſuā factā virtutibꝫ oꝛnataꝫ
Tu ꝓo demōibꝫ dei inimicis eā ꝓſtituiſti
per varia vicia; ꝓpter qd miſeriā hui⁹ vi/
te: ꝛ tādē eternū cruciatū demeruiſti. Sꝫ
ecce quāta erga te o homo dei miſericoꝛ/
dia. Ecce quāta pietas: ecce quāta chari/
tatis dulcedo: cōpatiēdo tibi vnicū filiū
chriſtū ꝓ te tradidit/ vt ꝓ te affligatur: ꝓ
te moꝛtē patiať vt te liberet: ꝛ cum eſſes
inimicus dei fili⁹ efficereris eternaliter in
ſuo regno celeſti regnatur⁹. O igitur ma/
gna dei miſeratio ꝛ humanū excedēs in/
tellectū. Uñ Grego. in ꝑfatione paſcali.
O diuine pietatis ſūma dignatio: vt ſer/
uū redimeres tradidiſti filium. Pꝫ ergo ꝙ
mira ſit dei miſeratio.

Capitulū. ij.

Ecūdus ſtupoꝛ eſt humiliatōnis
ſ in hac incarnatiōe. Stupēdū qui/
dē ꝛ mirabile eſt de tanta dei hu/
miliatiōe vt fieret hō de⁹. Cū ei nil vili⁹ ſit
carne hūana: ꝛ tñ eā aſſumere ꝛ ſibi vni/
re dignat⁹ eſt: nonne mirandū eſt ꝙ dñs
oim factus ſit taꝫ humilis vt eſſet ſeruus
omniū. Nōne mirandum eſt ꝙ oīpotens
deus factus eſt q̄ſi infirm⁹. Immoꝛtal' ꝛ
impaſſibil' ſe hūiliauit ad paſſionē ꝛ moꝛ
tē: vilem carnē induit ꝛ ꝓ nobis q̄ſi abie/
ctus vermis ē fact⁹: ipſo teſte ꝑ pſā. Ego
aūt ſum vermis ꝛ nō hō: opꝓbꝛiū hoiꝫ
ꝛ abiectio plebis. Hoc ē quod dt Aplꝰs
phil. ij. Exinaniuit ſemetipm foꝛ. ſer. acci.

Caplm. iij.

Ertius ſtupoꝛ ꝑſonatiōis. ſ. duaꝝ
t naturaꝝ ꝛ ſubſtātiaꝝ vna. ꝑſona/
tio. In chꝛiſto em̄ ꝛ ſi ſūt due na/
ture. ſ. diuina ꝛ hūana: nō tñ eſt niſi vnū
ſuppoſitū ꝛ vna ꝑſona. Natura q̄ppe hūa
na nō pꝛius fuit cōdita q̄ꝫ aſſūpta in chꝛi/
ſto: vt ꝑdictū eſt ſcdo articlo. q̄re nūq̄ꝫ fu/
it ꝑſona antea. vt docet Mgr in. iij. diſt.
v. Et ſic ꝙ natura hūana diuino ſubſiſtat
ſuppoſito eſt valde ſtupēdū. De h Atha
naſi⁹ in ſymbolo. Licet chꝛiſt⁹ ſit deus et
hō: nō duo tñ ſed vn⁹ ē chꝛiſt⁹: vnus aūt
non vnitate ſubſtātie: ſed vnitate perſone
Nam ſicut aia rōnal' ꝛ caro vn⁹ eſt hō: ita
deus ꝛ hō vn⁹ ē chꝛiſt⁹: ꝛ h eſt mirandū.

Caplm. iiij.

Uartus ſtupoꝛ idiuiſibilis vnio/
q nis. Sic em̄ vniuit ſibi de⁹ natu/
rā hūanā vt nunq̄ꝫ ab ea ſeparareť
Uñ Damaſce. dt. Qd ſemel aſſūpſit nū/
q̄ꝫ dimiſit. Nam licet paſſionis tpe aia a
coꝛpe ſit ſeꝑata: neutꝝ tñ a diuinitate. Et
hec vnio ſtabit ſempiternaliť/ vt nūq̄ꝫ de/
ſinat deus eſſe ver⁹ hō. Ex quo ſequitur
ſtupendū illud/ ꝙ in nulla natura indiſſo
lubilioꝛ ꝛ maioꝛ reperiť coniunctio q̄ꝫ hec
vnio bñdicta penſata cū cōicatiōe idioma
tis q̄ eſt in hac ſacra vnione. O igiť q̄ꝫ ma
gna dei charitas erga noſtram naturā.

Caplm. v.

Uintus in hac incarnatione ē ſtu
q poꝛ impermixtionis. ſalicꝫ natura
rum: quia vt dicit Leo papa in ſer
mone de natiuitate. Salua inquit ꝓpꝛie/
tate vtriuſqꝫ ſubſtātie in vnitatem ꝑſone
ſuſcipitur a maieſtate humilitas: a virtute
ifirmitas: ab eternitate moꝛtalitas. ꝛ ita
vt nec ſapioꝛē minueret icarnatio nec in/
ferioꝛem cōſumeret gloꝛificatio. Et hoc
certe ſtupendum ꝛ mirādū eſt: quia gut/
ta aque: infuſa mari nomē amittit ꝛ natu

rum. Et tñ natura hũana mari ifinito: id eſt deo cõiũcta nomẽ detinet ⁊ naturã vt ſine naturaꝝ iſtaꝝ: ſcꝫ diuie ⁊ hũane cõmixtiõe ⁊ ꝯfuſiõe vtraqꝫ ꝑmaneat in vna ꝑſona q̄ eſt chriſtꝰ deꝰ ⁊ hõ. Ca.vi.

s Extus ſtupoꝛ cõicatiõis. ſ. idiomatũ. Oꝛige. li. iiij. ſup eplãm ad Roma. dĩ. Propter indiſſolubilẽ vnitatẽ ꝟbi ⁊ carnis. oĩa que carnis ſunt attribuunt ꝟbo. et oĩa q̄ verbi ſunt ꝑdicãtur de carne. Et Aug. pmo de tri. c. xiij. dicit. Talis eſt illa aſſumptio hũanitatꝫ a diuinitate in chr̃o: vt deu hoiem faceret: et hominẽ deũ. Ex q̄ ptꝫ q̄ tali vniõe facta ẽ cõmunicatio idiomatũ: vt q̄ dicũt de deo dicant de hoie ⁊ ecõuerſo: ſaltẽ ꝯcretiue. Facta eñ eſt cõicatio: Primo q̄ ad ꝑfectiões eſſentiales. vt hõ eſt ſpũs infinitꝰ: ⁊ deꝰ ẽ corpus. Scdo q̄ ad ꝓprietates accidentales. vt deꝰ eſt albus. ⁊ hõ eternꝰ. Tertio q̄ ad actiões. q̄ꝛ actiões naturaꝝ cõicant ad inuicẽ. vt hõ creat ⁊ deꝰ comedit. Quarto quo ad paſſiões q̄ꝛ ex q̄ i actionibus eſt cõmunicatio: erit ⁊ i paſſionibꝫ. et ſic vere dĩ deꝰ paſſus/deus moꝛtuꝰ/licet non deitas moꝛtua. Et dĩ hõ eternalr ĝnatꝰ. Valde mirãda ſunt iſta ⁊ ſtupẽda ac veneratione ⁊ dilectione digniſſima. Ca.vij.

ſ Eptimꝰ ſtupoꝛ totalˀ aſſumptiõis quia in atomo. i. indiuiſibili facta eſt totiꝰ hois aſſũptio: vt dĩ Damaſ. q̄ꝛ nõ ꝑus coꝛpꝰ q̄ꝫ aia vl ecõtra ſꝫ ſimˀ coꝛpꝰ ⁊ aiam aſſũpſit deꝰ. Ad q̄d ſtupendũ eſt ſecutũ illõ q̄ coꝛpꝰ chr̃i in inſtãti eſt ꝑfecte oꝛganizatũ. aiaqꝫ in eodẽ inſtãti de nihilo creata: et in eodẽ inſtãti coꝛpoꝛi infuſa: atqꝫ in eodẽ inſtãti diuinitati vnita ſũt: ſm q̄ . ß patuit ꝑ Mgr̃m in. iij. diſtin. iij.

o Ctauꝰ ſtupoꝛ ꝑnalˀ. Ca.viij. bñficatiõis: q̄ꝛ aĩa chr̃i q̄ ad ꝑtẽ ſuperioꝛẽ fuit bñficata. et in ꝑte inferioꝛi fuit doloꝛꝫ ꝑceptiua. Hũit q̄ꝫ ſapiẽtiã infuſã oĩm ⁊ diuinitatis plenã cõicationẽ ſm oẽm ꝑfectionẽ. Vñ Col. ij. In chr̃o habitat oĩs plenitudo diuinitatis. Et iſta tria fuerũt valde mirãda. vicꝫ q̄ chr̃s i inſtãti cõceptiõis oĩa ſciuit. iij. ſententiaꝝ diſt. xiij. Nec poſtea ꝓfecit q̄ ad habitum ſciẽtie: ſed tñmõ quo ad experimẽtũ. Item q̄ fuit beatꝰ in poꝛtiõe ſupioꝛi: ⁊ diuinam eſſentiã intime vidẽdo ꝑfruebat. Et cũ hꝫ q̄ in inferioꝛi ꝑte rõnis non fuit beatꝰ/ſed doloꝛẽ ſentiebat. vt dĩ Mgr̃. iij. ſniaꝝ. di. xv. Hoc eſt q̄d dicit Augꝰ. vicꝫ q̄ tota vita chriſti ab inſtãti cõceptiõis crux erat ꝓpter doloꝛẽ quem habebat. Tũ ꝓ paſſiõe futura ⁊ imminenti. Tum ꝓ materna cõpaſſione. Tum q̄ꝫ ꝓ hoim ingratitudie et malicia. Et ſic de alijs ſimilibꝫ ſicut a geſ de hoc latiꝰ alio opuſculo tractatu de paſſione. Caplm.ix.

n Onus ſtupoꝛ ꝟginalis fecũdatiõnis. Miꝝ q̄dem eſt q̄ ꝟgo ꝯcipiat virgo pariat/ꝟgo lactet. Vñ Oꝛige. i omel. ſup illud Mat. Cũ eſſet deſpõſata. dĩ ſic. O magne admiratiõis gratia. o inenarrabilˀ ſuauitas. o ineffabile ſacramentũ: ipa eſt eadẽ mater: ipa eadẽ virgo ipſa genitrix ⁊ ancilla: ipſa genuit deuꝫ et hoiem. Quis vnq̄ꝫ audiuit talia. quis vnq̄ꝫ potuit vt virgo eſſet ⁊ mater immaculata: mater ⁊ incoꝛrupta: mater vnigeniti filij dei dñi nr̃i Ieſu chriſt: qui eſt in celis ſm diuinitatẽ in ſinu patris. ⁊ eſt in terris ſm carnẽ in ſinu matrꝫ. in celis de pr̃e ſine matre genitꝰ: ⁊ in terris de matre ſine patre generatꝰ. Hec ille. Ca.x.

d Ecimꝰ ſtupoꝛ coꝛpoꝛalˀ ꝑfectiõis. Miꝝ eñ ⁊ ſtupendũ q̄ tanta ꝑfectiõe cõceptio ꝟginis fieri valeat. vt ſcꝫ ex puriſſimis ſanguinibꝫ ꝟgo cõcipiat: ⁊ nõ niſi a ſpũſctõ concipiat. ⁊ non niſi deũ ⁊ hoiem verũ ꝯcipiat. Deniqꝫ in iſtãti cõceptiõis ꝑfectũ habeat filiũ ſm oĩa coꝛpoꝛis liniamẽta ⁊ mox animatũ coꝛpꝰ ⁊ deitati vnitũ/vt iã pluribus vicibꝫ eſt replicatum. Caplm.xi.

v Ndecĩmꝰ ſtupoꝛ ſpũalis repletiõnis. Mirũ eñ eſt/q̄ mater ipa virgo ſit repleta gr̃a ſpũſſcti: adeo vt ſine oĩ ꝑõdere ⁊ grauamine baiulauerit filiũ: ⁊ totaliter mẽs eiꝰ ad ſupna fuit erecta ſumme cõſolata/et refecta tanq̄ꝫ que a deo eſt ihabitata/⁊ oibꝫ donis plena. Et ꝑterea filꝰ eiꝰ chr̃s Ieſus in inſtãti cõceptiõis fuit plenꝰ diuinitate/⁊ perfectꝰ hõ vtẽs rõne iuxta illud Hiere. xxxi. Femia circũdabit viꝝ. vt ß. tactũ ẽ. Ca.xij.

d Uodecimus ſtupoꝛ incõpaſſibilis ꝯiũctiõis: q̄ꝛ vicꝫ cõiunguntˀ i hac

conceptõe iſta ꝛ talia cõtraria que naturaliter nullo mõ ſe compatiunt ineſſe alicui. vicȝ mortalitas: imortalitas. Itẽ paſſibilitas ꝛ ipaſſibilitas. Itẽ eternitas ꝛ tẽporalitas. Itẽ creator ꝛ creatura. oĩpotẽs et infirmꝰ. Dñs oĩm ꝛ ſeruꝰ oĩm: vt dici valeat de hoc illõ Pš. Simul in vnũ diues et paup. Preterea ↄcurrũt ṽginitas ꝛ maternitas: caſtitas ꝛ fecunditas: vt merito de ea dicaſ illud Sap. iiij. O q̃ pulcra eſt caſta generatio. Vide q: vtrũqȝ iũgit ſcriptura. quia dr caſta: ꝑ virginitatẽ. et generatio: ꝑ maternitatẽ. Deniqȝ q̃d amplius dicere valeã: q̃d hac nouitate maiꝰ: q̃d excellentiꝰ effari queã: q̃d iocũdius: ꝛ q̃d mirabilius hac fama veridica iſonari põt: q̄ deus factus eſt homo ꝛ ↄiũctꝰ limo: vnitus eſt nr̃e nature hũane: et verbũ dei factũ eſt caro Ioan. j. O mirabile dictu. O ſtupendũ ꝛ inauditũ nouum. Quid miſer homũtio exiſtimas: q̃d in hac re cogitas. pro te nimirũ o miſer: ꝑ te o fidelis aĩa: ꝑ te o vilis pctõr factũ eſt tã grãde miraculũ: tã inuiſum a ſeculo ſpectaculũ: tã inauditũ nouũ. Pro te inquã: quia pro tua vtilitate: pro tua ſalute ꝛ gl̃ia. ſed ꝛ ꝓpter te: quia ꝓpter tuũ amorẽ: ꝓpter tuam charitatem. Sup q̃ btũs Bern. admirãs ꝛ exclamãs ait. O ſtupendũ mirabileqȝ ſacramẽtum: ſummꝰ oĩm factus eſt imꝰ oĩm. et q̃d hoc fecit niſi amor? Ecce duo pariter noua iocunda nobis dicit. q̃a ꝛ ſummꝰ factus eſt imus. et hoc pro noſtro amore: vt nos faciat ſummos indigniſſimos. O deꝰ magne O ieſu bone: quantũ te diligere debeãꝰ qui nos tantũ dilexiſti. vere magna ꝛ mirabilia oꝑa tua dñe: tu dñe mirabiliṫ mũdũ creaſti: mirabiliter hominẽ ad imaginẽ tuam feciſti. Et certe mirabiliſſime hominẽ redemiſti. vtinam deꝰ meus tibi aliquid dignum vel modicũ pro tanto beneficio retribuere valeat aĩa mea. Sed heu heu mi dñe prohdolor et prohpudor: q̃a vnuſquiſqȝ noſtrũ declinauit a te in viã ſuam: alius in auariciã: alius in luxuriam: alius in iram: alius in gulã ꝛ in cetera vicia. Reddidimus odiũ pro dilectiõe tua: teipſo teſte per os Pſalmiſte. Quid ergo chariſſimi: quid facturi ſumꝰ: audite ſanũ conſiliũ Dauid. Venite adoremus ꝛ pcidamus ante deum: ploremus coram dño qui fecit nos: quia ipſe eſt dominus deus noſter. preoccupemus faciem eius in cõfeſſione. Clamemus oẽs in celũ ad deum ꝛ dominũ noſtrũ ieſum chriſtũ. Ipſe eñ piꝰ et miſericors eſt ꝛ preſtabilis ſup malicia hominũ Ioel. ij. Studeamus ei gratias pro tãto beneficio agere. Studeamus eũ ſup oĩa diligere. ſed ꝛ viribus omnibꝫ conemur eius dilectiſſimã matrẽ venerari ꝛ ei ſeruire: vt eius precibꝫ digni efficiamur in celeſti patria cum eodem ſuo filio regnare in ſecula ſeculorũ. Amen.

Et ſic eſt finis ꝑ dei grãm ꝛ beate virginis auxiliũ huiꝰ pmi libri. Plura alia poſſent circa hanc materiã ↄcurrere ſcribenda de chri incarnatiõe ꝛ eius natiuitate: q̃ tñ h ꝑtranſeo. q̃a deo duce i alijs voluminibus ero tractaturus de illis. Hic cauſa breuitatis dicta ſufficiant.

Incipit liber ſecũdus de gaudioſa viſitatione Marie

Secũdo libro agitur de myſterio gaudioſiſſime viſitationis beate ṽginis. in q̃dem tres partes poni libeat ꝛ diſtingui ſm q̄ tria principalia videnẗ eſſe facta in hac ſacra virginis viſitatiõe. Primo q̄ppe ab Helizabet ſolẽpniẗ virgo ipſa cõmẽdaẗ. Secũdo ipſa benedicta virgo multipliciter iocundaẗ. Tertio gratiarũactio pro ipſo beneficio diuie incarnatiõis decantatur. ꝓpterea Prima ꝑs huius libri eſt de ipſa beate virginis commendatione. Secunda de eiuſdem virginis ineffabili iocundatiõe. Tertia de eiꝰ cantico ꝛ gratiarũactione: vt patebit in pceſſu libri.

Prima pars ſecũdi libri de cõmẽdatione beate Marie q̃ ſancta helizabet in tpe viſitationis ipãm cõmendauit tã de dei maternitate q̃ȝ de virgitate q̃ȝ etiã de virtuoſitate

v Nde mihi hoc vt veniat mr̄ dñi mei ad me: Lu. j. c. Uerba iſta dicta ſunt a btā Heliſabet ſene Joānis vicȝ matre de virgine glorioſa qñ viſitauit ipſa virgo eā: cui⁹ viſitatōis feſtū recolit ab eccl̄ia. In qb⁹ qdē ve:bis tāguntˀ ⁊ inſinuatiue elicuntˀ tres pcipue rationes ꝓpter q̄s ſūmo hono:e debem⁹ feſtū ſacratiſſime viſitatōis celeb:are: ſicut ⁊ ipſa btā ſenex heliſabet ꝓpt has rōnes ſtuduit bn̄dictā ꝟginē mariā in hac viſitatiōe ſummo hono:e excipe ac deuotiōe intima co:dis cōmendare.

Prima rō noſtre humilitatꝫ.
Secunda ratio vtilitatis.
Tertia ratio dignitatis

Prima eſt rō nr̄e humilitatꝫ. Uoluit qppe de⁹ vt ſicut vna mulier q̄ erat mater viuentiū Eua ſupbierat intantū ꝙ ſciaȝ dei appetierat Gen. iij. Eritꝫ ſicut dij ſcientes bonū ⁊ malū. Et ſic diuinā eq̄litatē appetēdo dānauerat. nos ita ſp ēēm⁹ ſubiecti ⁊ hūiliati ſub vnius humillime puelle virginis poteſtate: per quaȝ ſaluaret nos: adeo vt nil habere boni poſſem⁹ niſi ipſa mediante: beato Bernardo dicēte in opuſculis d̄ laude virginis. Nil inqt deus voluit nos habere quod non per manus Marie dino ſcereˀ tranſire. Et iteȝ dicit idem Bern̄. Altius intuemini q̄nto deuotōis affectu voluit deus a nobis hono:ari mariā: vt oium bonoȝ plenitudinē poſuerit in ea. Ipſa iure pncipaˀ vniuerſis: deo vt mater: nobis vt mediatrix: et creaturis oimb⁹ vt dn̄a ꝑpoſita a creato:e. Itaqȝ chariſſimi recognoſcamus nos eſſe ſubiectos btē virgini. et qcqd habem⁹ vel habere poſſum⁹ non niſi p ipſam habere vel habituros. Et ideo eam hono:em⁹: eā deuoti⁹ diligam⁹: et in hac ſui feſtiuitate dulci co:de eidē deſeruiamus. Hāc hūilitatē recognouit Heliſabet cum ait. Unde mihi hoc q. d. ſm glo. Nil ſe tanti meriti habere vt digna fieret a tanta hoſpite viſitari. Secūdo ad deuotiſſime excipiēdū hoc feſtum inducit rō vtilitatꝫ. Quid nēpe p hoc ꝙ beata virgo in ſuo vtero chr̄m po:tans viſitauit Heliſabet: ⁊ Joannē in ſuo vtero exiſtentē: qd aliō datˀ intelligi ⁊ ſignificari niſi ꝙ ipſa benedicta virgo pata eſt viſitare cū ſuo filio oēs electos p grām ſpālem. Et deniqȝ ſic Heliſabet ⁊ Joānes i ei⁹ viſitatiōe replētur grā ſpūſſancti: ita oēs ab ea viſitati q̄ hono:ifice ſuſcipiūt ipſam in co:de deuoto ſpeciali grā remuneranˀ. P:opterea eccl̄ia in hodierno officio eius viſitationeȝ petit dicens. Jeſu redēpto: optime ad mariam nos impme: vt mōi aduocata pari fo:ma nos viſitet ſicut fecit Heliſabet. p ſummā pietatē mo:es ⁊ actus dirigat et ad celos alliciat p grām collatā. Hec ibi. Hoc inſinuat Heliſabet cum in verbis p̄miſſis dē Ut veniat ad me: q̄ſi optando ei⁹ aduētū ꝓpter fructū ⁊ vtilitatē inde ꝓuenientem.

Tertia rō dignitatꝫ. quia inqt matˀ dñi mei. Debem⁹ nēpe ob hono:ē dñi nr̄i ei⁹ feſtiuitatē celeb:are: qm̄ ipſa mr̄ dñi ⁊ dei noſtri eſt. Et ideo vt Damaſcenus dicit: Hono: q̄ matri marie deferˀ: filio q̄ ex ipſa eſt exhibeˀ. Tantā igiˀ Heliſabet ſui humilitatē ⁊ indignitatē recognoſcēs. tantā viſitatiōis virginee vtilitatē ppendens ac tam ineffabilē eiuſdē virginis dignitatem admirando exclamauit ſpūſctō edocta: et dixit verba p̄miſſa. Unde mihi inqt hoc vt veniat ⁊c̄. Itaqȝ p pſenti ſermone intēdentes loqui de beate virginis cōmendatione: q̄ eā ſancta iſta mulier heliſabet collaudādo extulit: tria myſteria declaranda ꝓponuntur: ſm ꝙ de his trib⁹ eam fo:e cōmēdatā ſacri euangelij text⁹ eloquiˀ p hac eius viſitatōe gaudioſa.

Prim dꝛ myſteriū mr̄nalˀ dignificatōis
Scdm dꝛ myſteriū virgialˀ bn̄dictiōis.
Tertiū dꝛ myſteriū virtualˀ brificatōis

Articulus prim⁹ de dignitate mr̄nali Marie vbi oſtēditˀ ꝙ btā maria ſit vere mr̄ dei appellanda et vnde aequalibus meritis hoc meruerit. Caplm. I.

p Rimū myſteriū dꝛ mr̄nalˀ dignificatiōis. hac qdē ſūma dignitate mr̄nali ipſa virgo ſacratiſſima ē in hac viſitatōe hono:ata ⁊ cōmē

data a ſancta Heliſabet cū ait. Unde mi-
hi h vt veniat maṫ dñi mei ad me. Quid
nempe maius hac dignitate. q̄d excellenti
us hoc honore. q̄d ve mirabilius ⁊ ſubli-
mius hac cōmēdatione: ꝙ ipſa dei ⁊ domi
ni oīm creatoris mater noiareṫ ⁊ de facto
foret. Circa q̄d tria querunṫ: Prima q̄
ſtio: vtrū btā ỽgo maria ſit vere dei maṫ ⁊
genitrix appellāda. Secūdo q̄ſtio: vtruꝫ
ipa virgo ſacra hoc meruerit/vt ſit mr̄ dei
electa. Tertia queſtio: q̄libꝫ bonis ipſa
deo tantū placuerit/ ꝙ foret in matrē acce
ptāda. Ad primā queſtionē qua querit.
Utrꝫ virgo beata ſit vere mater ⁊ genitrix
appellanda. Tu hō poſſes arguere ꝙ non:
duplici ratione Primo ſic. btā virgo non ē
mr̄ chr̄i niſi ſm id q̄d chriſt⁹ accepit ab ea.
ſed nō accepit ab ea diuinitatē: ſed tm̄ hu
manitatē. g̊ nō debet dici mater dei ſꝫ ma-
ter hois. Scd̄o ſic. in dō nō differt de⁹ et
diuinitas: imo ſunt idē realiter. ſed beata
virgo nō poteſt dici mater deitatꝫ: qꝛ dei-
tatē nō genuit. g̊ non pōt dici mr̄ dei In
ꝯtrariū eſt Damaſce. iij. lib. ca. xij. vbi dic.
Theotocon. id eſt dei genitricē ꝑncipaliter
⁊ vere ſctām Mariā predicam⁹ virginē.
Unde ⁊ eccl̄ia canit. Poſt partū virgo in-
uiolata ꝑmanſiſti/dei genitrix intercede ꝑ
nobis. Ad queſtionē g̊ dicendū ſm Bo
nauē. ſup. iij. diſt. iiij. q. vlti. arti. vl. ⁊ cōcor
dat Tho. diſt. iiij. eiuſdē tertij ſniāꝝ. arti.
ij. atqꝫ. iij. parte ſumme. q. xxxv. arti. iiij. et
cōiter oēs doc. ꝙ verba fidē chriſtianā ex-
primētia debent eſſe ab errore longinq̄. et
deuotioni approximātia: maxime illa in q̄-
bus eſt ſermo de virgine Maria: que cun
ctas hereſes ſola interemit in vniuerſo mū
do: veritatē ex ſeipſa ꝯcipiendo ⁊ parien-
do. Ipa etiā reconciliationē toti humano
generi ꝑmeruit: ⁊ ideo erga ipſam ardere
debet ois chriſtianorum deuotio. Et ꝓpte
rea qꝛ btā virgo illum cōcepit qui nō ſolū
eſt homo vel chriſtus ꝓpter vnionē: ſed et
deus verus ꝓpter eternā generationē. Iō
dei genitrix debet dici vt ex ipſo vocabulo
honoreṫ. ⁊ impietatꝫ error extinguaṫ: qui
dixit ſctām mariā cōcepiſſe hoiem nec con
cedit cōcepiſſe deū: vt tenet Neſtori⁹ here
ticus. Ad primū g̊ in ꝯtrariū respondeṫ: ꝙ
btā virgo dr̄ mater dei. nō ꝓpter hoc: ꝙ ipa

genuerit chriſtū ſm diuinā naturā: ſed ꝓ-
pter idiomatū cōicationē et myſterij icar-
nationis expreſſionē/⁊ ipſius virginis ho
norificationem. Ex quo em̄ vna ꝑſona ē q̄
ſubſiſtit in diuinitate ⁊ humanitate/iō na-
ture ſibi cōicant ſuas ꝓprietates. vt dr̄ Da
maſce. Et poniṫ exēplū tale ſm Thomā
vbi. ſ. Sicut em̄ dicitur iudei crucifixiſſe
deum glorie: ꝗuis non ſm ꝙ eſt dñs glo-
rie. Ita debet dici virgo mater dei: ꝗuis
non ſm diuinitatē genuerit deū. Ad ſe-
cundū argumentū dicīṫ: ꝙ deus vt cōcre-
tum dicīṫ de perſona deitatis ⁊ ſupponit ꝓ
ea. Deitas aūt abſtractū ſupponit vl' di-
citur de natura. ⁊ ſic ꝗuis de⁹ ⁊ deitas nō
differunt re: tamē vtiqꝫ differūt ſm modū
ſignificandi. Beata g̊ maria dicīṫ maṫ dei
quia eſt mater filij dei: et per cōſequēs ma
ter dei veri: nō quia ſit mater deitatis: ſed
quia perſone habentis deitatē ⁊ humani-
tatē/ē mater ſm humanitatē. Hec Tho.
⁊ Bonauē. vbi. ſ. Et ad ꝓmiſſa cōfirmā
da legiṫ miraculū: quod in cōcilio quodaꝫ
dicīṫ factū: vicꝫ ꝙ cū heretici negarēt con
ſtāter in cōcilio beatā virginē fore dei ma
trē: ⁊ inſuper dicerent ꝙ poſt partū chriſti
plēs filios genuiſſet ex ipō Ioſeph Ec-
ce angeli ceperūt canere in aere oibus au-
dientibus iſtum verſiculū. Poſt partum
virgo inuiolata permāſiſti: dei genitrix i-
tercede pro nobis. Uox ab omibꝫ q̄ ade
rant repetitū eſt genib⁹ flexis. Et hereſis
damnata extitit ⁊ cōfuſa. O igiṫ btā vir-
go quantus tibi honor: quāta dignitas:
quanta laus ⁊ gloria hec eſt/ꝙ tu veri dei
genitrix ⁊ mater dei digne ꝑdicarꝫ. Ex-
cat q̄ſq̄s hereticus ⁊ neget hoc ad ſue dā
natiōis cumulū. Nos aūt fideles cūꝫ ſctā
eccleſia confitemur: ⁊ cū beata Heliſabet
dicimus vere te eſſe matrem dei vere geni
tricē domini creatoris noſtri. O ergo fe-
lix o glorioſa virgo: intercede ꝑ nobis.

Capl'm. ij.

a

D ſecundā queſtionem qua quere
batur: Utrum virgo beata merue
rit/vt ſit in matrē dei electa. ⁊ chri
ſtus icarnaretur ab ea. Et forte arguis ꝙ
ſic: quia beata virgo fuit puriſſima ⁊ per-
fectiſſima ac excellētiſſime ſanctitatis: er-
go ipſa meruit ꝙ chriſtus icarnareṫ ab ea:

⁊ eſſet mat̃ dei. Et ↄfirmat̃ quia eccl'ia canit de ea. Beata es virgo que dominū meruiſti portare. Et i quadā collecta dicitur Omnipotens ſempiterne de⁹ qui glorioſe virginis marie corpus ⁊ animam/ vt dignū filij tui habitaculū effici mereretur: cooperāte ſpūſctō ꝑparaſti ⁊c. Ex q̃ colligit̃ q̄ btā virgo meruit ⁊ digna fuit chriſtū concipere. Sed cōtra eſt Auguſtin⁹ in Enchiridion. ⁊ allegat̃ a Magiſtro in iij. ſententiarū. diſt. v. dicens. q̄ modus quo natus eſt chriſtus de Maria inſinuat nobis gratiam dei quā homo nullis precedētibus meritis obtinuit. Et ratio: q: quod cadit ſub merito non tenet plene rationē gratuiti. Nam ſi gratia eſt ex meritꝭ: iam non eſt gratia. vt dr̃ Ap'lus Roma xj. Sed q̄ filius dei eterni efficiatur fili⁹ paupercule mulieris ad maximam ptinet gratiam ⁊ inextimabilem dignationem. ergo hoc non meruit ex equo vel iuſticia retributionis beata virgo. Ad queſtionem ergo reſpōdetur ſm Bonauen. di. iiij. tertij. concordat Tho. et Petrus aureoli. ac cōmuniter doctores: q̄ meritū eſt triplex quoddam eſt meritum congrui quo peccator dicit̃ ſibi gratiam mereri cū ad gratiā ſe diſponit. Aliud eſt meritum digni: quo ſcꝫ vir iuſtus orans ꝓ alio meret̃ exaudiri. Tertiū ē meritū condigni quo qs ex tāta charitate meretur tanta gloriam. Dico ergo q̄ beata virgo maria concipere filium dei ante incarnationem meruit merito congrui: quoniam pre ſua nimia puritate ⁊ humilitate ⁊ benignitate idonea erat vt efficeret̃ dei mater. Poſt annunciationē vero poſtq̄ cōſenſit. ⁊ ſpūſſctūs in tanta copioſitate gratie in eā deſcendit: ita q̄ nō ſolū habuit congruitatem ſed dignitatem: ⁊ extūc meruit nō ſolum merito congruitatis ſed dignitatis obumbrari ⁊ impregnari virtute altiſſimi. ſed merito cōdigni non potuit mereri concipere filiū dei ꝓ eo q̄ hoc excedit omne meritū. Siue em̄ dicamus deū fieri hominē: ſiue dicamus mulierem fieri matrē dei: vtrūq̄ eſt ſupra ſtatum qui debet̃ creature. ⁊ ideo tam hoc q̄ illud fuit benignitatꝭ ⁊ gr̃e. Et ꝓpterea ſicut dixi q̄ gr̃am primā pōt mereri iuſt⁹ precedente merito dignitatis non merito condigni. Ne ergo perderet rationē gratie: ſic poteſt cōcedi q̄ beata virgo nō m̄ merito congrui: ſed etiā merito dignitatꝭ meruit conceptionē illam: quia per copioſam gratiam ſpūſſancti ad eam non ſolū congrua ſed etiā digna fuit. Hec Bonauen. vbi ſ. Ad obiecta dico ſm doctores vbi. ſ. precipue Tho. q̄ nec antiqui patres nec nos nec om̄s ſimul nec beata virgo meruerunt de cōdigno filij dei incarnationē. quia hoc beneficiū eſt toti humane nature impenſum: ⁊ ipā incarnatio eſt reformatiua toti⁹ humane nature: ſed meritum nullius hominis preter meritū chriſti extēdit ſe ad totā naturā. ergo nō cadit ſub merito alicuius hominis vel etiā ſub merito omniū hominū. ⁊ hoc eſt de cōdigno preter chriſtum. ꝓpter quod Ap'ls dicebat ad Titū. iij. Non ex operibus iuſticie que fecimus nos: ſed ſm ſuā miſericordiā ſaluos nos fecit. Ex cōgruo tn̄ meruerunt ſancti patres incarnationem chriſti deſiderādo ⁊ expectādo. Cōgruū em̄ erat vt de⁹ exaudiret eos q̄ ei obediebāt. Beata aūt virgo ſuppoſita incarnatiōe meruit q̄ per ipſam fieret non quidē merito condigni: ſed merito ↄgrui: inq̄tum decebat vt mat̃ dei eſſet puriſſima ⁊ perfectiſſime ſanctitatis. Propterea dicit eccleſia ipſam meruiſſe portare dominū Jeſum chriſtū. nō quia meruit deū incarnari: ſed q: meruit ex gratia ſibi data illum puritatis ⁊ ſanctitatis gradū/ vt congrue ⁊ digne poſſet eſſe mat̃ dei. Hec Tho. tertia pte. q. ij. arti. xj. Ex oibus iſtis claret q̄ excellētis ſit meriti beata ꝟgo ſuper omnes ſanctos que ſola ex oībꝰ fuit digna portare ⁊ cōcipere dn̄m. ſola pre omnibꝰ in matrē dei eligi: ſola virgo manens deum parere ſola toti mundo ſalutem afferre.

Ca. iij.

t Ertia queſtio icidit pro edificatione populi. iſta vicꝫ: qualibus vi⁹ dbus bonis ipa bn̄dcta ꝟgo placuerit deo intātum q̄ foret in matrem ab eo acceptanda. Hoc nempe agnito cognoſcere valemus: qualiter ad eius imitationem et nos placere ⁊ acceptabiles eſſe poſſim⁹ deo. Ad quod breuiter reſpondetur: q̄ licet ipſa beata virgo fuerit plena omni

bus bonis ⁊ virtutibꝰ: gratijs ⁊ donis ſpiritusſancti. fuerūt tñ in ea q̄ttuoꝛ principalia bona q̄bus deus magis alliciebat̃ ⁊ attrahebat̃: et quibus ipſa ſe deo acceptabiliſſimā reddebat vt deus eam in matrem eligeret: ꝑut ex ſacre ſcripture paſſibꝰ colligere valemus: ac doctoꝝ catholicoꝝ ſententijs accipimus.

Primū eſt bonū ſumme puritatis
Secundū eſt bonū ꝓfunde hūilitatis.
Tertiū eſt bonū firmiſſime credulitatꝭ
Quartū ē bonū excellētiſſime charitatꝭ

His eiſdem bonis ⁊ virtutibꝰ ⁊ nos placere poſſumꝰ deo. Primū inquā bonū ſumme puritatꝭ multū allicit deū: quia ipe libētiſſime paſcit̃ inter lilia caſtitatis. Cant. ij. Hec puritas ſumme claruit in btā ꝟgine et ideo deo ſumme placuit. quia vt ſcriptū eſt Sap. vj. Incoꝛruptio ꝓximū facit eſſe deo. Secundū bonū humilitatis multū allicit deum ad inhabitandū. iuxta illō Eſa. lvij. Dñs excelſus in ſancto habitās et cum contrito ⁊ humili ſpiritu vt viuificet ſpūm humiliū. Et hec virtus ſumme placuit deo in beata virgīe: ipa dicēte Lu. j. Reſpexit humilitatē ancille ſue. Bern. Audeo inqt dicere q̄ nec virginitas marie placuiſſet deo ſine eius hūilitate. De his duobꝰ bonis marie Leo papa in Homel. ſuꝑ miſſus eſt. pulcerrimo dialogo loquit̃ dicēs. Dic mihi q̄ſo ſancta ſctōꝝ mat̃ virginū ⁊ oīm in te ſperantiū. dic queſo ꝑ deum vnica ſpes ⁊ mater miſericoꝛdiarū dña: hoc em̄ expectant te ſequentes virgines: imploꝛāt vidue ⁊ matrimonio degētes vt poſſint exēplo tuo eē virtuoſe. Dic ergo domina q̄d boni feciſti: q̄bꝰ ſuffragiis ꝓmeruiſti: quo ſenſu: quali oꝑe vt ſimul fieres mater ⁊ virgo filia ⁊ ſponſa dei. Et quē celi cape nō poterant: tuo gremio concluderes. Dico dña quō ad tantā dignitatē ꝑuenisti? At illa. Queris a me q̄d obtulerim muneris vt mater fierē mei ſaluatoris. Oblatio mea fuit puritas ⁊ hūilitas. his promerui vt virgo eſſem ⁊ mater dñi mei. his cōplacui ⁊c. vn̄ patet ꝓpoſitum.

Tertiū bonū firmiſſime credulitatꝭ. beata Heliſabet teſte Lu. j. Beata q̄ credidiſti: q̄m ꝑficient̃ in te ⁊c. Augꝰ. Felicioꝛ fuit maria fide deum ꝯcipiēdo q̄ꝫ coꝛꝑe portando. Et certe niſi credendo aſſenſum ꝓbuiſſet nunq̄ꝫ chꝛm cōcepiſſet. Hoc aūt bonum fidei q̄ntū alliciat deū ad habitandū in hoīe: ⁊ ſe ei ꝯdonādū: oñdit apl's dicēs Habitare chꝛm ꝑ fidem in coꝛdibꝰ veſtrꝭ Eph. iij. Quartū bonū excellentiſſime charitatꝭ. ſine qua cetere ꝟtutes nil ſunt. j. Coꝛ. xiij. Hec virtꝰ charitatꝭ q̄ntum alliciat ⁊ attrahat deum: ſaluatoꝛ teſtat̃ Ioā. xiiij. Si q̄s diligit me ſermo me. ſer. et pat̃ meꝰ diliget eū: ⁊ ad eū veniemꝰ ⁊ māſionē apud eū faciemꝰ. Et. j. Ioā. iiij. Qui manet in charitate in deo manet: ⁊ deꝰ in eo. Hoc ſumme fuit in beate virgine adeo vt ſuꝑ omnes angelos exaltari mereret̃. Vñ ipſa ꝑ ſapientē Eccl. xxiiij. dicit. Ego mater pulcre dilectionis. Ex quibꝰ omnibus accipe o homo: q2 ꝑ hec potes te magꝭ ac magꝭ acceptabilē reddere deo ⁊ facere vt deus ꝑ gratiā habitet in te: quieſcat in tuo coꝛde: diligat te: foueat ⁊ ꝯſeruet ac ſaluet te. O virgo puriſſima Maria. O ꝟgo humillima. o fide ⁊ charitate pleniſſima dña Quis niſi ſtultꝰ tuas virtutes imitari deſpiciat. Quis in vnguētoꝝ tuoꝝ odoꝛē nō currat: cū te ꝑ has virtutes: ꝑ hec bona: ꝑ hec ſanctitatꝭ exempla tantū deo placuiſſe videat vt mater mererꝭ fieri ſaluatoꝛis: dña oꝛbis: ⁊ regina totiꝰ curie celeſtꝭ. O aīa peccatrix vtinā aduerteres et operam dares te his virtutibꝰ placere deo: marie exēplo. Nōne ceca es: nōne ſtulta es: quia ſūmo oꝑe conarꝭ placere mūdo q̄ te captiuū tradit diabolo ⁊ eternali toꝛmēto. et tñ cū multo leuius: multo ſuauiꝰ: m̄lto honeſtius placere poſſes chꝛo: qui te remūeraret eterno regno. non curas: nō operā das. O duriſſimū: o gelidū: o ſaxeū coꝛ Cur magꝭ vis ſeruire diabolo vt tibi ſoluat toꝛmētꝭ: q̄ꝫ chꝛo q̄ remuneraret ineffabili ⁊ eterno regno. Noli o anima noli doꝛmitare: agnoſce tuam retributionē finalē ⁊ ſtude exemplo marie placere deo. Expergiſcere ⁊ noli ꝑire cum diabolo.

Articulus ſecūdus q̄ ſctā Heliſabet cōmēdauit btām mariā ī ſua virgitate ꝺ triplici grā bn̄dictōis diue. vt patebit īfra. Ca. I

Ecũdũ my
ſteriũ dr virginalis bñdi-
ctiõis. Hec qppe benedi
ctiõe cõmẽdauit virginez
glioſam Heliſabet in iſta viſitatõe:cũ ex-
clamauit ſpũſctõ repleta: et ait. Bñdicta
tu inter mulieres: ⁊ bñdict⁹ fruct⁹ vẽtris
tui Lu.j.ca. Quid iſta bñdictio importet
et de ſingulis ptib⁹ hui⁹ ſnie vel dicti ſatꝫ
abũde tractauim⁹ li.j. parte.v.ar.ij.ca.v.
et ar.iij ca ij. Nihilomin⁹ ꝓ cõplemẽto ſer
monis etiã in hoc loco aliq vtilia tractabi-
mus de iſta virginis bñdictiõe. Notandũ
ꝙ iſta ſanctiſſima mulier Heliſabet ſpi-
rituſancto edocta in pmiſſis verbis cõmẽ
dat btãm virginẽ triplici bñdictiõe.
Primo benedictione gratie
Secundo bñdictiõe glorie
Tertio bñdictione plis virginee
Primo cõmẽdat btã virgo de benedictõe
gratie:cum dr. Bñdicta tu. Nã bñdictio
dei in pñti vita nõ eſt aliud in re niſi gratie
infuſio. Juxta illud Pſal. Aia ei⁹ in vita
ipſius bñdicet. Vita qppe anie in pñti eſt
diuina gratia. In cui⁹ infuſione ſtatim aia
iuſtificat ⁊ viuificat: vt volunt doct. ſuper
iiij.ſen. diſt.xvij. Et ſic ille homo in pſenti
dicit bñdict⁹ veraciter q habet dei grãm
ꝑ quã ſolã benedictio diuina adipiſcit: et
adepta poſſidet. Vñ Prouer.x. Benedi
ctio dñi ſuꝑ caput iuſti.os aũt ipioꝝ ope-
rit iniqtas. Hinc eſt ꝙ oẽs q in peccatꝫ vi-
uunt:maledicti in ſacra ſcriptura dicũtur.
Ps. Maledicti q declinãt a mãdatis tu-
is. Itẽ Eccl.xlj. Ve vobis viri impij qui
dereliqſtis legẽ altiſſimi:qm ſi naſcemini
in maledictiõe eſtis.etſi moriemini:in ma-
ledictiõe erit pars vra. Proinde a dño
Jeſu oẽs mali in extremo iudicio maledi-
cent: dicẽdo. Ite inqt maledicti in ignem
eternũ Math.xxv. Boni vero q vixerunt
in gratia dei econtrario bñdicent: dicendo
Venite inqt bñdicti patrꝫ mei ⁊c. Ita-
ꝙ ad ꝓpoſitũ cxq beata virgo fuit ſumme
gratioſa ⁊ virtuoſa: merito p cunctꝫ dr bñdi
cta ⁊ diuina bñdictiõe pleniſſima. Qd lu-
culentius declarat pcipue tripliciter.
Primo ex parte anime
Secundo ex pte corpis.
Tertio angelicꝫ verbis ex pte vtriuſqꝫ
Primo inquã ex pte anie. Nã ſi queras ꝑ
que vel qliter aia hũana pmeret a deo ſpe-
ciale bñdictionẽ in pñti ⁊ in futuro. Rñde
tur ꝙ pcipue per tria. iuxta illud ps. Dñs
memor fuit noſtri ⁊ bñdixit nobis. Bñdi
xit domui iſrael. qd interptat deũ videns
ſcꝫ ꝑ fidẽ verã chriſtianã. Ecce pmũ. ſeqtur.
Benedixit domui Aaron. qd interpretat
mons fortitudinis. ſ. in cauẽdo a peccõ ⁊ ꝑ
ſeuerando in bono. Ecce ſecundũ. ſubdit.
Bñdixit oib⁹ q timent dñm puſillis cum
maiorib⁹. Ecce tertiũ. ſ. timor dei ⁊ ei⁹ obe
dientia mandatoꝝ. Sed quoniã beata vir
go fuit fideliſſima atqꝫ puriſſima ⁊ cõſtan
tiſſima in honore dei pceptis obtemꝑatiſ-
ſima pre omnib⁹. ergo maximã promeruit
grẽ bñdictionẽ ⁊ dulcedinẽ in ſũma pleni-
tudine. Unde Hierony. in ſermone de aſ-
ſumptione dr. Bene ſalutat grã plena. ſ. ab
angelo. Ceterꝫ enĩ ꝑ partes: Marie vero ſe
totã infudit gratie plenitudo. et ꝑ ꝯſeqns
diuine bñdictiõis ⁊c. Scdo ex pte cor-
poris: qm dicẽte Aug. in ſermone de nati-
uitate virginis: Maledictio Eue in bene
dictionẽ mutat marie. Nimirꝫ maledictio
Eue et oim mlieꝝ fuit pcipue triplex. Ge
neſis.iij. Multiplicabo erũnas tuas Ecce
prima. ſ. erũnoſa impgnatio. In dolore pa
ries filios: ſecũda. Sub poteſtate viri erꝫ:
tertia. Haꝝ oppoſitas benedictões habu
it maria: quia cõcepit in mũdicia virgina-
li: et ſine grauamie fuit grauida: ſine dolo-
re puerpera: imo cum maximo gaudio: at-
qꝫ omnib⁹ viris imo ⁊ angelis plata ⁊ do
mina. Unde et Joſeph ſponſus eius eidẽ
ſeruiuit vt domine mundi. Sed qritur
Vñ ꝓbari poteſt ꝙ beata virgo nullũ gra
uamen habuerit in portando chrm cũ ha-
buerit corpus ponderoſum chrs in q pre-
dominat natura terre ſicut in alijs hoib⁹.
Nam ⁊ chrs itinerꝫ feſſitudine grauabat
Rñdet ſm doctores: pcipue Alber. ſuper
miſſus eſt. ꝙ ꝓbat iſtud multiplr. Primo
ex rõnib⁹. Prima ratio ex parte dei q por
tabat ſe portantẽ: vt dt Aug. ⁊ ſic cõtra cõ
ſuetudinẽ pgnantiũ ſe fecit leuiorem. Se-
cunda rõ ex pte chri: qa fuit multũ amãn-
tiſſim⁹ vgini. vñ lꝫ virgo ſicut etiã ipe chri-
ſtus aliqñ fatigabat et ſic grauabat laſſi-

tudine corꝑali tanq̄ꝫ virgo tenerrima in lō
go itinere ac laboribꝫ et ſeruitijs circa chꝛi
ſtū:nec nō penurijs famis ꝛ ſitis ꝛc̄. tn̄ pre
amoris magnitudie pro nullo ducebat ta-
lia.q2 vt dicit Aug. Oia grauia et imania
leuia et prope nulla facit amor. Tertia rō
ex ꝑte mr̄is.q2 ꝯcepit chr̄m ſm ſtatū inno
centie et nō ſm ſtatū nature corrupte:imo
miraculoſe in virginitate. ꝙ ſicut in ſtatu
innocentie nō fuiſſet grauamē vel dolor in
matre:ita mater dei debuit euadere male-
dictiones matꝝ. Scđo ꝓbaꝛ exemplis.
Nam videm⁹ ꝙ corp⁹ ꝓpriū nō grauat na
turaliter.ſicut nec fruct⁹ arbori vnit⁹. Ita
corpus chr̄i qđ fuit vnuꝫ naturalr̄ cū corꝑe
matris virginis que concepit ſine alieno ſe
mine:de ꝓprio puriſſimo ſanguine: nō gra
uauit ꝟginē. Tertio ꝓbaꝛ autoritatibꝫ.
quia vt ait Bern̄. ꝛ canit ecclia Btā vir-
go fuit ſine grauamie grauida: ꝛ ſine do-
lore puerꝑa. Et hoc cōuinciꝛ ex euangelio
qm̄ mox poſt cōceptum aſcēdit Maria in
montana cum feſtinatiōe. Et etiā ex eo ꝙ
angelus eā ſalutando dixit: Aue.i.ſine ve
ſcꝫ culpe ꝛ pene. Tertio declaraꝛ ſūma
bn̄dictio marie ex ipſis ꝟbis angelicꝭ. Nā
dixit ei angelus Aue grā plena dominus
tecū ꝛc̄. Ubi ſm Alber.ſuꝑ miſſus eſt.q̄-
druplex marie excellentia ſuꝑ oēs exꝑmiꝛ
Primo excellentia nature ꝛ ei⁹ exēptionis
ab oi maledictiōe:cum dr̄ Aue i.ſine ve na
ture:culpe:ꝛ pene. Secūdo excellētia grē:
cum dr̄: Gratia plena. Tertio excellentia
glīe.q2 Dn̄s tecū. Aug. Nō ſicut mecum
q2 tecū in ventre:tecū in mente. Quarto
excellentia ꝓuilegij ꝛ benedictiōis diuine.
Bn̄dicta tu ꝛc̄. Et ſic patet. Ca.ij.

ſ ECundo cōmēdaꝛ btā ꝟgo de be-
nedictiōe ꝑeminentie ꝛ ꝑcellētꝭ glo
rie:cum dr̄. Inter mulieres. Glo.
id eſt ꝑ omnibꝫ mulieribꝫ tu ſola ſingulari
ter es bn̄dicta. Ubi notādū ꝙ beatiſſima
virgo bn̄dicta eſt ꝛ ꝑeminet ſuꝑ oēs ange
licos choros:ſuꝑ oēs ſctōs ꝛ ſuꝑ oēs ſan-
ctas:nō ſolū grē ſed etiā glīe bn̄dictione.
Primo ſuꝑ oēs angelicos choros: cla-
ret inductiue.q2 oim ꝑfectiōes ꝛ dignita-
tes ac officia:ipſa ſola vniuerſaliter mlto
ſclia⁹ hꝫ. Nimiꝝ ꝑmo angeloꝝ ē officium
nūciare miora.ſed btā ꝟgo tōti hūano ge-
neri nūciauit grām ꝑditā eſſe inuētā: cū ce
cinit cāticū di. Magnificat aīa mea dn̄m.
Et i fine. Suſcepit iſrl̄ pueꝝ ſuū:recorda-
tus mi.ſue. Sic lo.ꝛc̄. Itē angeloꝝ officiū
eſt aias hoim cuſtodire. Sꝫ btā ꝟgo ſū-
mi hois.i.chr̄i:q̄ ē caput ois eccle:corp⁹ ꝛ
aiam in ſuo vtero ꝛ gremio portādo fouit
et cuſtodiuit. Et deniq̄ꝫ oim fideliū aias
ſub alis ſue pietatꝭ fouet ꝛ cuſtodit ac ꝓte
git. Un̄ orat eccl'a. Maria mr̄ grē mater
miſcđie:tu indt nos ab hoſte ꝓtege: ꝛ i ho
ra mortꝭ ſuſcipe. Scđo archāgeloꝝ offi
ciū eſt.maiora dei ſecreta ꝛ conſilia ſcire ꝛ
nunciare:ꝑcipue incarnatiōis diuie myſte
riū.qđ maximū inter cetera ſecreta ē. Hoc
ſuꝑiores cognouerūt ꝑ infuſaꝫ inſpiratiōeꝫ
Medij a ſuꝑioribꝫ ꝑ illuminatiōeꝫ. Tādē
homines ꝑ angelicā reuelationē, et aploꝝ
ꝑdicationē. Sed btā virgo hoc cognouit
ꝑ exꝑientiā ꝛ certificationē qn̄ eius corp⁹
et aiam de⁹ ipſe inhabitauit. Pſ. In ſole
id eſt in aīa ꝟgis q̄ erat ſol ꝑ ardentē cha
ritatē: poſuit tabernaculū ſuū: ꝛ ipſe tanq̄ꝫ
ſpōſus ꝓcedēs de thalamo ſuo.ſ.vtero vir
ginali. Tertio officiū ꝟtutū eſt miracu-
la facere:nō aliq̄d denuo creādo:ſꝫ deo mi-
niſteriū exhibēdo. Sed btā ꝟgo in maxio
miraculo miſteriū exhibuit qn̄ ꝯſenſum ꝑ
buit:et puriſſimū ſanguinē ad chr̄i icarna
tionē:vt dr̄ Damaſ. Quarto poteſtatū
eſt arcere demones. Sed btā ꝟgo cōtriuit
caput ſerpētꝭ. Gen̄.iij. Quinto ē officiū
ꝑncipatuū ꝓuincijs ꝑſidere. Sꝫ btā ꝟgo ī
oibꝫ creatꝭ tenet dn̄atū. Eccī.xliiij. In oī
gēte ꝛ in oī pp̄lo primatū tenui. Sexto
dn̄ationū eſt angel' ꝑeſſe. Sꝫ btā ꝟgo etiā
etiā n̄ ſolū angel:ſꝫ chr̄o dn̄o angeloꝝ ꝑfui
it q̄ erat ſubdit⁹ illi. Lu.ij. Septio thro
noꝝ eſt vt ſuꝑ eos de⁹ ſedeat ꝛ requieſcat ac
iudicia exerceat Sed in btā virgie de⁹ nō
tm̄ ſedit:ſedꝛ carnē aſſūpſit:in q̄ carne to-
tū iudicatur⁹ eſt o:dē. Lu.xxj. Tūc vide-
būt filiū hoīs venientē in nube ꝛc̄. Octa-
uo cherubin eſt plenitudinē ſciēdi hr̄e. Sꝫ
btā virgo trāſcēdit oēm ſciam hūanā ꝛ an
gelicā ꝑ exꝑimētalē cognitiōeꝫ. Nono ſe-
raphin ē ardere i charitate dei ꝛ feruere in
amore. Sꝫ btā virgo ſuꝑ oēs ſpūs deū in
timius ꝛ ardēti⁹ amat tanq̄ꝫ filiū. Iđ Eccī.
xxiiij. Ego mr̄ pulcre dilectionis ꝛc̄. Ec-

ꝯ claret q꞉ beata virgo p̄eminet bn̄dictōe
glīe angelis. Scđo dixi ꝙ p̄emiet eius bn̄//
dictio oībꝫ ſctis pr̄ibꝫ꞉ patriarchis ꝛ ꝓphe//
tis꞉ ac q̄buſcūqꝫ. q̄m vt dicit Damaſ. Jpa
a nullo illuſtriū ſupari pōt. ſed excellit ipa
cunctos. Producamꝰ inductiue patres ſan
ctos ꝛ cognoſcemus Primo q̄dē Adā
et Eua habuerūt innocētiā originalē in q̄
creati ſunt꞉ ſed cito illud ꝑdiderunt peccan
do꞉ et totā poſteritatē corruperūt꞉ ac ma//
ledictionē demeruerūt. Sꝫ btā virgo tan
tum grē inuenit vt oībꝫ bn̄dictionē ꝓmere
ret ꝛ mortē cōmutaret in vitam꞉ nunq̄ꝫ pec
caret꞉ ſed ꝛ oībꝫ pctōribꝫ miſcdiā impetra
ret. Lu. j. Ne timeas maria꞉ inuenisti gra//
tiam apud deū. ſ. quā totū genꝰ hūanū ꝑ//
didit. Scđo Abel hāc bn̄dictionē obti
nuit vt virgo eſſet ꝛ martyr꞉ vt dicit Augꝰ
Sed virginitas eiꝰ infecūda fuit ꝛ marty
riū ſoli ſibi pfecit. Btā virgo fecūda virgi
nitate martyriū in paſſiōe ſuſtinēs oībꝫ ꝓ//
fecit꞉ cum ꝛ oīm aduocata extitit꞉ et ꝓ oībꝫ
impetrare qđ vellet meruit. De hoc eius
martyrio Luc. ij. Tuā ipſiꝰ aīam ꝑtrāſibit
gladius. Tertio Enoch in ꝑadiſū deli
tiaꝝ eſt trāſlatꝰ. ſed in vteꝝ virginis tanq̄ꝫ
in ꝑadiſum trāſtulit ſe ipē deꝰ. Quarto
Noe a diluuio ſaluauit octo aīas ꝛ q̄dam
aīalia. Sed btā ꝟgo totū mundū guber//
nat ꝛ cōſeruat. Vn̄ Fulgētiꝰ. iiij. mytholo
giaꝝ dt. Celū ꝛ terra diu ruiſſent ſi n̄ ma//
ria pcibꝫ ſuſtētaſſet. Quinto Melchiſe
dech panē ꝛ vinū obtulit. Btā ꝟgo carnē
ꝛ ſanguinē chrō dedit in q̄ panis ꝛ vinum
trāſſubſtātiat᷑. Joā. vj. Caro mea vere ē
cibꝫ ꝛc. Sexto Abrae date ſunt ꝓmiſſi//
ones ꝛ ſemini eiꝰ. ad Gal. vj. Sed in vir//
gine iſte ꝓmiſſiōes ſūt iplete. Lu. j. Suſce
pit iſrl̄ pueꝝ ꝛc. Sic̄ locutꝰ ē abraā. Se//
ptimo Jſaac impetrauit ſua orōne ꝯceptū
Rebecce q̄ ꝯcepit gemios꞉ ex q̄bꝫ duo po
puli orti ſunt. iudaicꝰ ꝛ gētilis. Btā virgo
ſua hūilitate cōcepit chrm̄ gemie ſubſtan//
tie꞉ diuie ſcꝫ ꝛ hūane꞉ q̄ duos ꝓplos gētilē
ꝛ iudaicū in vnā fidē collegit. Octauo
Jacob vidit ſcalā cuiꝰ ſūmitas celos tāge//
bat꞉ ꝛ dn̄m innixū ſcale ꝛ deſcēdentes atq̄ꝫ
aſcendentes angelos. Btā virgo fuit ipſa
ſcala cui dn̄s ē innixꝰ icarnādo. Lu. j. Dn̄s
tecū. Per hāc aſcēdūt hoīes ſaluādi i celū
ꝛ deſcēdunt angeli ad nos illuminandos.

Nono Joſeph factꝰ ē dn̄s egypti ꝛ alu//
it ſuos frēs. ſed btā virgo facta ē dn̄a terre
totiꝰ ꝛ celi꞉ ꝛ paſcit nos cibo vite etne. i. car
ne ꝛ ſanguine chri de ſe aſſumpta. Joā. vj
Qui māducat hūc panē viuet in eternum
Deniq̄ꝫ vt breuit᷑ pl̄a cōplectar moyſes. ꝛ
oēs ſcti ꝓphete hēbāt hāc bn̄dictōē vt de
us eis reuelaret p̄terita꞉ pn̄tia꞉ ꝛ futura꞉ et
maxie circa filij dei incarnationē ꝑtinētia.
Oēs q̄ꝫ ſcti patres ꝛ p̄cedentes et ſeq̄ntes
nō niſi in fide chri ſaluati ſunt꞉ vt dt Aug.
et Greg. Sꝫ btā maria oīa fidei ſacra cer
ta experientia in ſeipſa cognouit cū chrm̄ dn̄m
in vtero portauit꞉ oēm etiā grāꝫ ꝓphetice
illūīnatiōis pleniſſime habuit. Vn̄ ipa ꝓ//
phetauit de p̄terito꞉ cū ait. Fecit potētiā i
brachio ſuo. ꝛ iteꝝ. Suſcepit iſrl̄ pueꝝ ſuū
ſcꝫ aſſumēdo hūanā naturā ex iſrl̄. Jtē ꝓ//
phetauit de futuro꞉ cū dixit. Ecce em̄ ex h
btām me di. ꝛc. Et de pn̄ti occulto꞉ cū di//
xit. Magnificat aīa mea dn̄m. et exulta
uit ſpūs meꝰ. Ecce patet ꝓpoſitū. Ter//
tio bn̄dictio marie pcellit bn̄dictionē oīm
ſctāꝝ mlieꝝ. Nā ſara ꝓnūciat᷑ ſcrā ꝛ bn̄di
cta q̄ in ſenectute Jſaac ꝯcepit miraculoſe
deo dante. ſed mlto magis maria bn̄dicta
q̄ ſūmo miraculo virgo cōcepit ꝛ pepit dei
filiū. Jtē ſi Judith bn̄dicta q꞉ caput Ho
lofernis blaſphemi inimici di amputauit
multo magꝭ maria q̄ caput ſerpētꝭ ꝯtriuit
Jtē ſi bn̄dicta heſter q̄ pplm̄ iſrl̄ ab occiſi//
one libauit꞉ ampliꝰ maria q̄ totū mūdū ſal
uauit. ſic et de alijs ſctis mulieribꝫ. Vnde
breuiter ꝯcludo Jpa ꝟgo maria merito di
cta eſt bn̄dicta int᷑ oēs ꝛ ſup oēs mulieres
ac creaturas q̄ eſt oīm regina ꝛ dn̄a mūdi
ac mlieꝝ glīa q̄ nec p̄mā ſilē viſa ē nec hīe
ſeq̄ntē꞉ vt canit eccl̄ia. Capl̄m. iij.

Tertio cōmendat᷑ a ſancta Heliſa
bet maria bn̄dictōe ꝓlis virginee
cum ſubdit꞉ Et bn̄dictꝰ fructꝰ ven
tris tui. Quo dicto ſm̄ magnū Alber. ſup
miſſus eſt. ſignificat᷑ virginalis conceptio
marie. Propterea nō dixit. Bn̄dictꝰ filiꝰ
tuus qui eſt in vtero tuo. quia ſic dicendo
carnalem videret᷑ deſignare generationem
ſm̄ hominū cōmunē legē nature. Sed no
tanter dixit꞉ bn̄dictus fructꝰ ventrꝭ tui. vt
inſinuet q꞉ ſic̄ fructꝰ ex arbore naſcit᷑ et ꝯci

pit ſine corruptiõe: ita chr̄s ex ꝟgine. Vñ
Bern. Si q̃ras inq̄t quõ christ⁹ naſci po
tuit ex ꝟgine. Rñdeo ſicut odor de flore ꝛ
fruct⁹ ex arbore ſine corruptiõe. Proinde
Nũeri. xvij. Christ⁹ figurat⁹ ẽ ꝑ flores et
fruct⁹ amygdalaꝝ. Ubi legit ꝙ dñs ꝑce-
pit Moyſi/ vt ſingule tribus iſrł ſingulas
ꝟgas afferrẽt. nõia ſua ſup ipas ꝟgas de-
ſcribẽdo: ꝛ poneret eas moyſes in taberna
culo federis dñi. Quod cuꝫ feciſſent: ecce ſe-
quẽti die inuẽta eſt ꝟga aarõ: ſicca manẽte
flores ꝛ gẽmas turgẽtes. folia ꝛ amygda
las germinaſſe. Nimirũ virga iſta figura-
uit mariã: q̄ ſicca ab omi carnali cõcupiſcẽ
tia. i. aliena ꝓduxit florem et fructũ chr̄m i
virginitate. Et notanter d̄r iſte fructus
amygdalarũ. q2 ſic i amygdalis: ita i chr̄o
ſũt tria. Cortex exterior amara ſignificat
chr̄i carnẽ amaricataꝫ dolorib⁹ paſſionis.
Teſta fortꝫ ſcat aiam chr̄i fortiſſimaꝫ i oi
bono vt nequaq̃ frãgi poſſit. ꝛ nucle⁹ inte-
rior dulcis ſignificat chr̄i diuinitatẽ. De-
niq̃ ſicut amygdala ꝯfert boib⁹ ſanitatẽ.
vulpib⁹ aũt obeſt in mortẽ. vt teſtat. Plini
us in naturalib⁹: ſic iſte fruct⁹ christ⁹ boib⁹
.i. rõnabiliter viuẽtib⁹ bonis cõfert vitam
et ſanitatẽ eternã. Sꝫ vulpib⁹. i. malis qui
ꝑtes vulpiũ erũt. i. demonũ in futuro: dicẽ
te Ps̄. Dabit mortẽ eternã. Sed q̄ſtio
oritur pōt: quare Heliſabet nõ dixit. Bñ-
dict⁹ flos vteri tui vel vẽtris tui: ſed dixit
fruct⁹. cũ etiã flos ſicut fructus ſine corru
ptiõe generat. ꝛ ſic ſufficiẽter exp̄miſſet vir
ginale ꝯceptũ: dicẽdo flos. et ſic meli⁹ fuiſ
ſet dicere: eo ꝙ etiã ꝓpha chr̄m naſcentẽ de
ꝟgine florẽ non fructũ appellauit. Eſa. xj.
Egredietur ꝟga. i. Maria de radice ieſſe. ꝛ
flos. i. chr̄s d̄ radi. ꝛc̄. Rñdet ꝙ licꝫ bñ di
cere hoc potuiſſet: tñ ſpũſſctũs q̄ faciebat
eaꝫ loq̄ voluit vt dicat. Fruct⁹ ventrꝫ tui:
nõ flos. Primo q̄dẽ vt deſignet ꝑfecta
chriſti ꝯceptio i virginis vtero: q̄ in inſtã-
ti cõceptiõis fuit ꝑfectus de⁹ ꝛ homo ſm
aiam ꝛ ſm omia organa et mẽbra: Juxta
illō Hiere. xxxj. Nouũ faciet dñs ſup ter
ram. femina circũdabit virũ. i. chriſtũ. Uir
enĩ ꝑfectionẽ notat. Nō ſi Heliſabet di-
xiſſet: Benedict⁹ flos vteri tui: occaſionẽ
erroris habuiſſent heretici ꝛ putaſſẽt ꝙ ſi-
cut arbor quãdo producit flores nõdũ eſt
parata generatio: eo ꝙ natura tendit tũc
ad generationẽ fructuũ: ꝛ tũc perficit ge-
neratio arboris quãdo peruenit ad fructũ
ꝓducẽdũ. Ita credidiſſent ꝙ christ⁹ nõ-
dum tunc fuiſſet perfect⁹ hõ in vtero ma-
rie: ſed ſucceſſiue veniret ad perfectionem
mẽbroꝝ ante infuſionẽ anime ſicut cõmu-
niter alij homines. Ut igit hunc errorem
excludat ſpũſſanct⁹ voluit dici. bñdictus
fructus. Secũda ratio vt ſeruaretur cõ
gruentia humane reparatiõis per ſimilia
ſm Bern. quia ſicut homo cecidit ꝑ fru-
ctum nõ floreꝫ ligni vetiti: ita reparari de-
buit per fructum ventris virginalis: q̄ ap
pendend⁹ erat ligno crucis. Tertia ra
tio vt ſeruaret ſalutifera chriſti dulcedo:
quia fructus ſolent eſſe dulces: ꝛ in ſũmi-
tate arboris ſunt dulciores: teſte Iſaac in
dictis. Et vltimo poſt alia fercula appõũ
tur in menſa cũ caſeo: eo ꝙ ſunt cibi natura
les hominũ: q2 homo i paradiſo tm̄modo
fructibus paradiſi/ ꝛ matris lacte in pue-
ricia alit⁹ fuiſſet. Caſeus vero de lacte ha
bet fieri. Ecce ergo fructus dulcedo ẽ ap-
petibilis. Non ſic aũt eſt de florib⁹ ideo vt
ſignificetur/ quia per chriſtũ habem⁹ frui
dulcedine gratie in preſenti ꝛ glorie in fu
turo. merito dictũ eſt: Benedict⁹ fructus
qui dicit a fruendo. vt dicit Januenſis in
catholicon. O ergo bñdictus vere fruct⁹
Marie. Et vt loquar ꝟba Bern. dicẽtꝫ.
O vere celeſtis planta Maria: precioſior
cunctis: o vere lignũ vite quod ſolum fuit
dignum portare ſalutis fructum.

Articulus tertius de cõmẽdatione virtutũ duodecim quibus floruit Maria in viſitatione.

Tertiuꝫ myſteriũ d̄r ꝟtualis btificatio
nis ꝛ ꝑfectiõis qua cõmen
dauit mariã Heliſabet di-
cẽs. Btã q̄ credidiſti qm̄ ꝑficient i te ꝛc̄.
Nota ḡ ꝙ i viſitatiõe iſta btã ꝟgo. xij. vir-
tutũ ꝑfectionib⁹ tanq̃. xij. ſtellis btificata
floruit: quib⁹ ſe nobis in exẽplũ imitãdi ꝑ
buit: quaꝝ q̄ttuor ꝑtinẽt ad incipiẽtes: et
q̄ttuor ad ꝓficiẽtes: ꝛ q̄ttuor vltime ad

pfectos vt cũctos inſtruat. Primo flo-ruit forma ỽe pnie: qꝛ exurgẽs abijt i mõtana cũ feſtinatiõe. Ipa eĩm nunꝙ peccauit: nec ei opꝰ erat pnia. Sed in his ỽbis nos ſpũſſctũs docere voluit vt exurgamꝰ a vicijs: feſtinemuſꝙ ad mõtana ỽtutum intremꝰ in ciuitatẽ iuda.i. locũ confeſſiõis qꝛ iudas cõfitens interpretat: ꝛ in domũ Zacharie: ꝗd interp̃tatur memorãs deũ.

Scdo floruit ỽtute obediẽtie: qꝛ diuie inſpiratiõi obediuit Et ſm Ly. ſpoſo Joſeph honorẽ detulit cũ licẽtiam ab eo petiuit eũdi. In ꝙ docemur obedire deo et p̃latis. Apl's. Omis aia p̃tãtibꝰ ſupioꝛibꝰ ſubdita ſit. Tertio floruit ỽtute ↄtẽptꝰ vanitatꝫ mũdane. qm̃ cũ foret regina mũdi maria: nõ in pomposo equoꝝ apparatu curruũ ꝛ famuloꝝ: ſꝫ pedeſtrꝫ fortaſſis cũ aliquibꝫ alijs virginibꝫ aſcẽdẽtibꝰ cũ ea in templũ: et alia loca deuota viſitãtibꝫ. Et forte pedibꝫ nudis vt mos ẽ deuotoꝝ peregrinoꝝ religioſiſſima trãſiuit. Chryſo. Qui diues es nõ horreas pauperẽ. q pauper es accipe ↄſolatiõnẽ recognoſcẽs pauperẽ chriſtũ: paupereꝫ eiꝰ matrẽ. Hec ille. Quarto floruit virtute modeſtie: qꝛ paucissima verba legiť locuta ꝛ ea ad edificatiõnẽ cũ ſalutauit Heliſabet: atꝙ ad honorẽ dei cũ canticũ protulit dei in laudem in ꝙ rep̃hẽdiť verboſitas p̃cipue mulierũ.

Deniꝙ ꝗ ad pficiẽtes ꝗnto floruit ỽtute fortitudis qꝛ tã lõgã viã et aſperã fortiter ꝑtrãſiuit: qꝛ vt refertur a fidedignis a Nazareth vſꝙ ad hierlm ſũt. xxxv. miliaria ꝗꝝ duo faciũt leucã: ꝛ a hierlm in domũ Zacharie ꝗttuoꝛ vl' citra miliaria dicũtur: et ſic docuit fortiť nos agere in bono ope. Ps. Viriliter agite ꝛ ↄforteť coꝛ. ꝛc̃.

Sexto virtute hũilitatis pfunde: quia mr̃ dñi venit ad mr̃em ſerui ꝛ prioꝛ ſalutauit Amb. ſup Luc̃ dt. Ut ꝗnto caſtioꝛ virgo ſit: tãto hũilioꝛ. Si ꝗras: ꝗ ỽbo ſalutauerit. Rñdet Alb. ſup Miſſus ẽ. ꝙ ſalutatiõe ↄſueta in veteri teſtamẽto. Septimo floruit ꝛ fulſit ỽtute pietatꝫ ꝛ miſericoꝛdie cũ ei ad ſeruiendũ ſe obtulit. vt ſcꝫ nos doceat ibecilles viſitare ꝛ ĩfirmis deſeruire. Hinc Amb. ſup Lucã. Diſcite i ꝗt ſctẽ mulieres ſedulitatẽ quã p̃gnãtibꝰ debeatis exhibere cognatꝫ. Et certe mulieres debẽt multũ ỽ opꝰ pietatꝫ exhibere ỽt fuiãt. ſ. p̃gnãtibꝫ: qꝛ maximũ hñt theſauꝝ i vtero. ſ. aiaꝫ rõnalẽ ꝗ p̃põderat oibus coꝛpibꝫ mũdi: vt dt Aug. Et ſic cauere ne ipſa aia pereat abortiue. Seruiuit aũt btã ỽgo maria Heliſabet i oibꝫ laboribꝫ ↄueniẽtibꝫ ꝛ nc̃arijs: vt etiã in officio canit ecclia. Maria tribꝫ menſibꝫ ꝗſi ſtetit laboꝛibꝫ Heliſabet ſubdẽdo. Sequiť. Cõferebat de angelo ꝛ verboꝝ myſterio ꝗ ptulit ſalutãdo ꝛc̃. Octauo ỽtute honeſtatis. Nã virgo verecũde feſtinauit ꝑpterea vt cito euadere poſſet publicum. Unde Amb. Diſcite ỽgines nõ ↄcurſare p alienas edes: ñ demoꝛari i plateis: nec aliꝗs cõmiſcere ſermones: qꝛ maria i domo ſera: feſtia i publico. Hec ille. Hinc etiã nõ legiť Maria ſalutaſſe inibi Zachariã: aut alloꝗ eũ ꝗ p tũc erat mutus. Nõ eĩm decebat virginiũ pudoꝛẽ nutibꝫ circa eũ occupari. ſm Alb. Deniꝙ ꝗtũ ad pfectos ſeqʇ ꝙ nono floruit virgo virtute charitatis marie: qꝛ ex charitate maria ꝗ ad deũ ſcꝫ feruebat: et exinde ad primũ mouebať virgo btã vt hec faceret: canente eccleſia.

Decimo floruit virtute puritatꝫ virginee: ꝑpť ꝗd Heliſabet eã mr̃em dni quaſ decuit eſſe puriſſimam noiauit: ꝛ addidit. Perficient i te ꝗ̃ dicta ſunt tibi a dño. ſcꝫ vt virgo pareres ꝛc̃. Undecimo floruit virtute grãꝝactõis ꝛ laudis diuie. qꝛ deum collaudãs ꝛ grãs agẽs ait. Magnificat aia m. ꝛc̃. In ꝗ ꝗdẽ cãtico agit do gratias de tribꝫ. Prio de bñficio ſibi facto cũ dic̃. Magnificat aia me. do. Et exultauit ſpũs meꝰ in deo ſalutari meo. Quia reſpexit hũilitatẽ ancille ſue ꝛc̃. vſꝙ ibi. Fecit mihi maꝫ ꝗ potẽs ẽ ꝛc̃. Scdo de bñficio toti hũano generi ipẽſo: cũ ſubdit. Et miſericoꝛdia eiꝰ a pge. i p ge. ti. eũ Fecit potẽtiã ꝛc̃. Tertio de bñficio ſpãliť ꝑplo iſraelitico exhibito: ibi. Suſcepit iſrl' pue. ſuũ ꝛc̃. In quibꝫ oibꝫ docemur grãs deo p eiꝰ bñficijs in cõi ꝛ in ſpãli acceptis reddere.

Duodecimo floruit virtute ſctẽ pſeuerãtie: qꝛ nõ ſtatim receſſit ab illa: ſꝫ manſit ꝗſi tribꝫ mẽſibꝫ. Sicut claret ex ſacro euãgelio vt doceat nos ad finaliť pſeuerãdũ i bono. Qm̃ ꝗ pſeuerauerit: hic ſaluꝰ erit. Mat. xiiij. Ut igiť finẽ nr̃o ỽmõi faciamꝰ

Contemplatio deuota

Cōtēplare ex his p̄miſſiōib⁊ o aīa de-
uota: o ſanguie chriſti tincta ⁊ lota: aſpice
oc̄lo mētꝭ ⁊ ſtatue coꝛā facie tua tria hec
ſeq̄ntia docamēta valde deuota: ⁊ cōſide-
ratiōes dulciflua. Pꝛio vide q̄ſ́pie: q̄ dul
citer: q̄ affectuoſe ⁊ deuote bt̄a ꝟgo Ma-
ria viſitat ſanctā Heliſabet cognatā. cogi
ta q꞉ cū angelo nūciāte virgo bn̄dicta con
cepiſſet: in mente habuit qd angelus ei di-
xerat. Ecce inq̄t Heliſabet cognata tua ⁊
ipſa cōcepit filiū in ſenectute ſua: et hic mē
ſis eſt ſext⁹ illi ⁊c̄. Cepit ḡ ſpūſctō plena co
gitare q꞉ ille quē Heliſabet cōcepat p̄cur
ſoꝛ eſſet filij ſui dn̄i ieſu. Cepit ſpūſſanctus
eā mouere vt iret ad viſitandū ⁊ ſctifican-
dū p̄ ſuū filiū ꝯceptū ipſi⁹ heliſabet. Ad-
uerte q̄ꝫ hūiliter licentiā petat a ſuo ſpon-
ſo Joſeph. qua obtēta celi regina egredit̄
de ciuitate ad viſitandū: iter arripit ꝟſus
hierlm: vbi deo gr̄as agit adoꝛās in tem-
plo: inde ceptū iter cōtinuat ad domū za-
charie. Cogita o fidel' aīa q̄ hūillime īce
dit: q̄ deuote: capite inclinato: oculis defi-
xis ꝟſus terrā oꝛans ⁊ pſallens: religioſa
veſte induta: ⁊ nudis (vt credit̄) pedib⁊ pe
grinabat̄: vt ſe cōfoꝛmaret regule quā fi-
lius ei⁹ erat traditur⁹ aptlis di. Neq꞉ habē
tes calciamēta in pedib⁊ veſtrꝭ. O q̄ntum
ei⁹ coꝛ iocundabat̄ cū dei filiū in vtero ha-
bens gradit̄: nec tn̄ ex ei⁹ geſtatiōe graua
bat̄. Credo q̄ p̄ gaudio nec fatigia ſentie-
bat itinerꝭ lōgi: nec aſpitatē hoꝛrebat pe-
troſe vie: ſed ſpūſſancti ꝟtute ⁊ cōſolatiōe
plena feſtinanter ibat ⁊ alacriter. O aīa
mea ſi tūc affuiſſes qd feciſſes: vtiq꞉ cū la
chrymis deuotiōis pfuſa veſtigia pedum
eius oſculata fuiſſes: toto coꝛde ⁊ intimis
viſcerib⁊ tuis eructaſſes. Bn̄dicta tu vir-
go oīpotentꝭ dei mr̄: et bn̄dict⁹ fructus tu-
us ⁊c̄. Quid plura. venit gl'ioſa virgo ad
domū zacharie O Heliſabet ſctā ⁊ ſenex
mlier: qle ſomniū ī illa nocte p̄cedēti vide
ras: vtꝝ ne putabas: vtꝝ ne ſpabas ⁊ ex-
pectabas tibi iſta die ſupuēire tales ac tā-
tos hoſpites. vicꝫ dei filiū chr̄m ī vtero ge
ſtatū: ⁊ eius gl'ioſiſſimā virginē ⁊ matrem
dn̄am angeloꝝ ⁊ hoīm. O ſi ſcires q꞉ ecce
virgo bn̄dicta cum dei filio poꝛtas dom⁹
tue ingredit̄: p certo accurreres: pꝛo certo
obuiares ⁊ pꝛima ſalutares: genib⁊ flexis
eā mancipares ⁊ adoꝛares: letaq꞉ tantum
hoſpitē ſuſcipes. Sed nō eſt famulus non
famula q̄ precurrat ⁊ tibi noua dicat: p̄nū
cians aduentū tāti regꝭ ⁊ tāte regine. Ec-
ce ego dicam tibi noua optima: ſurge q̄a
adeſt regina celi ⁊ dn̄s de⁹ creatoꝛ oīm cū
ea: accurre ⁊ obuiās ſuſcipe leta. O q̄ gau
dioſe p̄cucurriſſem ſi tūc affuiſſem: vt ad-
uētū domine tibi ſancta ſenex p̄nūciaſſem
O vere felix ⁊ beata es heliſabet q̄ meru-
iſti a tantis hoſpitib⁊ viſitari. Itaq꞉ intra
uit domū Maria ⁊ ſalutauit Heliſabet:
dicens foꝛtaſſe illud Tob. v. Gaudiū tibi
ſemp̄ ſit ſenioꝛ cognata mea ſanctiſſima.
Heliſabet ſtatim vt audiuit eius ſaluta-
tionē: ſpūſſcti gr̄a ex ꝟbis marie in eā de-
ſcendens vſq꞉ ad ei⁹ vterꝝ: cōmouit infan-
tē Joannē in vtero. Gloſa. Vocē poꝛ heli
ſabet audiuit. ſed Joannes poꝛ gr̄am ſen
ſit. Unde ſtatim ioānes in vtero ſentiens
dn̄m oīpotētē adeſſe in ꝟginali vtero exul
tauit ⁊ adoꝛauit. et quē verbo deū eſſe te-
ſtificari nō poterat: motu exultatiōis deū
adeſſe teſtat⁹ eſt. Mox igit̄ heliſabet re-
pleta eſt ſpūſctō: ⁊ genib⁊ p̄uoluta bn̄di-
ctā ꝟginē mācipauit: amplexata eſt ⁊ oſcu
lata. O dulciſſima illa oſcl'a Marie. O he
liſabet ſenſiſti ne vnq̄ maioꝛē coꝛdis iu-
bilationem: maioꝛē dulcoꝛē: maioꝛē aīe de
lectationē q̄ hac vice. Credo em̄ q̄ anhe-
litus bn̄dicte virginis per eius ſacꝝ os de
interioꝛib⁊ eius q̄b⁊ deus habitabat p̄gre
diens: ac p̄ os Heliſabet ingrediens: totā
eius coꝛdis medullā penetrabat: et ſuaui-
tate diuia replebat: adeo q̄ heliſabet ſe cō
tinere nō potuit. ſed voce magna exclama
uit ⁊ p̄phetauit de p̄nti occl'to. i. de chriſto
et virginitate matrꝭ ei⁹: ⁊ ait Bn̄dicta tu
in mulierib⁊: ⁊ bn̄dict⁹ fructus ventris tui
Et vn̄ hoc mihi vt veniat mr̄ dn̄i mei ad
me: Ecce em̄ vt facta eſt vox ſalutationis
tue in aurib⁊ meis: exultauit in gaudio in-
fans in vtero meo. Pꝛophetauit etiā de p̄
terito dicēs. Et bt̄a q̄ credidiſti. ſ. angelo
Subdit p̄phetādo de futuro dicēs. Qm̄
p̄ficient̄ in te q̄ dicta ſunt tibi a dn̄o. Pen-
ſa ḡ quāta fuit in coꝛde p̄pheti ſſe ſuauitas
cōſolatiōis: q̄nta dulcedis ſuauitas pꝛo p̄n-
ſentia marie ⁊ ei⁹ filij. Tunc ḡ maria deo

plena nõ elata p̱ vanã gliam.ſed in humili
tate firmata:deo attribuẽs oẽ bonũ geni/
bꝫ flexis .et vt pie credo dulciſſimis lachry
mis irrigata:mẽte ⁊ facie ſerena:cepit gra
tias agere⁊ laudes deo depromere dicẽs
Magnificat aĩa mea dñm.et exultauit ſpi
ritus meus. et ad finẽ vſqꝫ cõpleuit. Tan/
dem mãſit ibi tribꝫ mẽſibꝫ ſeruitijs heliſa/
bet hũiliter ſe mãcipãdo.et q̃tidie cõferẽ/
do.de angelo ⁊ eiꝰ verboꝝ myſterio q̃ p̱au
lit ſalutãdo:vt canit eccl'ia. Necnõ ⁊ de eo
q͂ virgo cõcepit ⁊ ſine grauamie filiũ por/
taret.et de chr̃o dño q͂ p̱ eũ mũdꝰ redimẽ/
dus eſſet.⁊ de his prophetias allegando.
Tandẽ licentia accepta ⁊ facta reuerentia
atqꝫ benedictõe relicta:reuerſa eſt ad ꝓpria
cum humillima deuotiõe. Secundũ q̃z
documentũ ex p̃miſſis accipe o aĩa fidel.
ſcꝫ documentũ virtuoſe opatiõis ⁊ imita/
tionis.intuere oculo fidei ⁊ deuotiõis:q̃n
tis ⁊ q̃bus de virtutibꝫ bñdicta virgo floru/
erit in hac viſitatiõe.vide q̃ aſp̱itatẽ peni/
tentie non refugit: obedientiã ꝓmptam
exhibuit:paup̱tatẽ ⁊ mundi cõtẽptum ſe/
ctata eſt:modeſtiã ſuauit.vide quãte for/
titudinis:q̃nte honeſtatiſ:hũilitatiſ ⁊ pieta
tis fuerit.intuere in ea feruorẽ charitatis:
nitorẽ puritatiſ: deuotionẽ diuine laudis:
atqꝫ cõſtantiã p̱ſeuerãtiõis.et in oĩbꝫ diſce
eam imitari:ſtude ei cõformari vt poſſis
deo.i.filio eius cõplacere. Tertiũ deni/
qꝫ documẽtũ ex p̃miſſis oĩbꝫ accipe quanta
ſcꝫ deuotione:quanta charitate beate vir/
gini debeas deſeruire: vt eiꝰ ex gratia ⁊ in/
teruentione valeas ⁊ tu p̱ticipẽ meritoꝝ
eius te p̃bere:ac diuina gratia abũdare:et
a cunctiſ malis liberari. Non eñ dubiũ q̃n
ſicut Heliſabet p̱ eã repleta eſt gratia: ac
eius filiꝰ Joãnes ſanctificatꝰ et mũdatꝰ:
ita ⁊ tu ipſa intercedente poteris a peccato
mũdari ⁊ liberari ab oĩ malo. Ut aũt ma
gis hoĩes accendant̃ ad deuotiõem vir/
ginis; vnũ miraculũ ꝓpter ſimpliciores au
ditores ꝓponã q̃ hunc ſermonẽ cõcludam

Miraculũ Refert Anſelmus li.mi/
raculoꝝ.ca.xxxvij.q͂ q̃dã miles in ciuita/
te Narnienſi erat q̃ habebat vxorẽ p̃gnan
tẽ:habebat ⁊ ſeruientẽ quẽdã ethiopẽ ni/
grũ:et forte etiã in cortina imago fuit ethi
opis ꝓpter quod etiam aſpectu frequenti et
phantaſmate generato in phantaſia:gene
rauit ⁊ pepit de ſuo viro legitimo ethiopi
ſimilẽ filiũ nigerrimũ.ſicut legit̃ de ouibꝫ
q̃s paſcebat Jacob q͂ pariebant ꝓpt̃ aſpe/
ctũ virgaꝝ illis appoſitaꝝ coloris vicꝫ con
formis oues Gen.xxx. Unde ex hoc ma/
ritus ſummã iracundiã cõtra vxorẽ conce
pit ⁊ remouit eã a ſe ⁊ filiũ eius. Oẽs q̃z
amici eam adulteram reputabant: ⁊ puta/
bant cũ ethiope illo famulo adulteraſſe.
Iſta ſic confuſa ⁊ eiecta quadã die iuit cũ
puero ſuo ad portũ fluminis:et multiſ p̃ſen/
tibꝫ viriſ ac mulieribꝫ:clamauit ad beatam
virginẽ:q̃ nõ erat culpabilis in hoc facto
vt oſtenderet inde miraculũ euidẽs. Ser
uierat eñ deuote beate v̱gini vt putatur.
Uñ cum ſic fleret amaricata ſe p̃cipitauit:
et ſtatim cecidit de portu q̃ altꝰ erat in flu/
men. Et ecce btã virgo affuit que eã ⁊ pue
rum eius ſanos cuſtodiuit:inuẽti ſũt in flu
minis fundo ⁊ extracti. Et ecce puer q̃ p̃i
us erat nigerrimꝰ:meritiſ btẽ v̱ginis fac/
tus eſt albus. Maritꝰ viſo tãto miraculo
genibꝫ flexis veniã petijt ꝓ ſuſpicione. Et
illa pepcit.ſed poſtea obtenta licẽtia a vi/
ro:caſtitatẽ tenuit ob amorem dei ⁊ beate
virginis.⁊ in bono vitã ducẽs:ad celeſtia
regna btã virgine mediante p̱uenit. Ecce
igit̃ claret q̃ q̃ ad bñdictã virginẽ cõfugit
⁊ ei ſeruit:nõ tm̃ a calũnia ⁊ morte mala li
berat̃:ſed ⁊ ab infamia purgat̃: et meritis
beate virginis gratiam adq̃rit in p̃ſenti et
gliam in futuro Amen.

Sequit̃ p̱s ſecũda libri ſecũ/ di de btẽ virginis iocũdatiõe in chriſti ĩcarnatiõe atqꝫ ĩ ſuo vir/ ginali vtero portatõe letabũda.

Exultauit ſpi/
ritus meꝰ ĩ deo ſalutari meo
Lu.j. Uerba ſunt glioſſime
virgis Marie q̃bꝫ inſinuat ineffabilem ſui
animi iocunditatẽ quam habuit in filij dei
conceptione:ac in eius vteri virginalis ha
bitatione et geſtatione pro hac ſacra vi/
ſitatione. Si nimirum diligenter aduerti
mus chariſſimi:ſi intento corde conſidera
mus:vtiqꝫ comperimꝰ q͂ hanc feſtiuitatẽ

viſitatiōis bñdicte ꝟginis ſicut ⁊ ceteras
eiꝰ feſtiuitates celeberrimas: ſumma de-
uotiōe: ſūma cordis ⁊ aīe exultatiōe exci-
piēdo bñdictā ꝟginē ſūma laude extolle-
re: eiqȝ in hoc eiꝰ gaudio cōgratulari debe
mus ⁊ tenemur. Qḋ oſtēdo triplici rōne.

Primo rōne obligationis.
Scḋo ratione adquiſitionis
Tertio ratione cōformationis

Primo rōne obligatiōis: q2 ſicut dr btūs
Gre. in omel. Quāto creſcūt dona: tanto
etiā rōnes creſcūt donoꝝ. Sȝ ꝑ btām vir-
ginē tot ⁊ tāta bñficia ſunt nobis exhibi-
ta: ⁊ tā inaudita ⁊ ineffabilia/ꝙ ꝑ totā vi-
tā nr̄am ſi etiam mille annis viueremꝰ/et
mille linguas haberemus: ſufficiētes lau
des ⁊ grāꝝactiōes reddere ei nō poſſemꝰ
Quis eīm ſufficiat ei debitas reddere gra
tias: cū ꝑ eā a morte eterna liberati ſumꝰ:
ꝑ eā ſic nobilitati ſic dignificati ſumꝰ: ſuꝑ
oēm creaturā/vt deū fratrē habeamꝰ: cele
ſtes reges effecti ſimꝰ: ⁊ oīa bona poſſide
amꝰ. Et ideo tāto frequētius in anno eiꝰ
feſta ſumma deuotiōe celebrare debemꝰ:
tanto honorificentiꝰ ei deſeruire tenemur:
quāto maiori beneficio nos obligauit ad
ſui famulatū ne igrati videamur: ⁊ rei co-
rā ea inueniamur. Hinc eccl̄ia pluribꝫ vici
bus eiꝰ feſta frequētat: vt in eiꝰ deuotiōe
inardeſcāt eiꝰ filij ⁊ debitū ei honorē ſepi-
us perſoluāt. Propterea dicit Hiero. Si
mille ora mihi forēt/ſi tot lingue q̄t i celo
ſtelle reſonarēt: nō tibi o dn̄a debitas lau
des ꝑſoluere ex eq̄ ſufficerē. Nō enim ſuffi
cit lingua carnis tuas enarrare virtutes.

Scḋo rōne adq̄ſitiōis. q2 ex hoc ſpālē
grām apud ꝟginē adquirimꝰ ſi eius feſta
deuote recolimus. Naȝ in hac viſitatione
Heliſabet ⁊ Joannes ſpālem ꝑ eiꝰ hoſpi
tationē grāȝ adquiſierūt. Nō ē dubiū qn
⁊ nos adq̄rere poſſumꝰ: ⁊ obtinere vt i no
ſtro corde hoſpitet chr̄s eiꝰ filiꝰ ⁊ ſctā ma
ter eiꝰ ꝑ ſpālis grē viſitationē: put in ho-
dierno officio canit. Inſuꝑ qȝ in huiꝰ feſti
celebratione adq̄rere poſſumꝰ ſpāles idul
gētias. qm̄ ab Urbano papa cū eiſdē idul
gētijs eſt h̄ feſtū inſtitutū ſicut feſtū cor-
poris chriſti. ⁊ a Bonifacio papa conſiſte
ſicut de alijs extrāt ꝑuilegia q̄ legunt i ma-
tutinali officio. Tertio rōne conformati

onis. Decet eīm ſuos gaudere in gaudijs
dn̄i ſui: ⁊ ꝯformari ei in volūtate. Un̄ de-
cēs eſt nos cōgaudere deo nr̄o/⁊ dn̄e nr̄e
ac ſctis: adhortāte aplo. Rho. xij. Gaude
te cū gaudētibꝫ. Quia aūt i hac viſitatiōe
gaudiū fiebat deo ⁊ ſctis angelis: iuſtiſqȝ
oibꝫ. Nā gaudebat primo deꝰ/q2 eiꝰ icar-
natio agnoſcebat ⁊ ꝯfitebat ab hoibꝫ. vicȝ
Heliſabet ⁊ Joanne. Scḋo gaudebāt an
geli q2 Joannes in vtero ſctificabat. Si
eīm gaudiū eſt angelis ſuꝑ petōre cōuerſo.
Lu. xv. mlto magꝭ ſuꝑ iuſtificato in vtero
ꝓphetāte Joāne ꝑ quē mlti petōres erāt
couertendi. Tertio gaudebat Heliſabet
⁊ Joanne s in vtero eiꝰ. Quarto gaude-
bat btā ꝟgo Maria: vn̄ ⁊ gaudioſū cāti-
cum cecinit di. Magnificat aīa ⁊c̄. Debe
mus igit ⁊ nos gaudere in ſpū in deo ſalu
tari nr̄o. ſic̄ ipa ſe nob i exēplū ꝓpoſuit ver-
bis in p̄miſſis di. Exultauit ſpus meꝰ ⁊c̄.
De hac itaqȝ iocūditate bñdicte ꝟgis loq̄
tnrēdētes tria myſteria declarabimꝰ.

Primū dr myſteriū magnitudinis:
Scḋm dr myſteriū habitudinis
Tertiū dr myſteriū multitudinis.

Articulus primꝰ de magnitu dine gaudij Marie qḋ habuit in chrī cōceptiōe ⁊ geſtatiōe in vte ro vbi tria queruntur Ca. I.

P Rimū my
ſteriuȝ de gaudijs bñdicte
ꝟginis declarādū dr q̄nti-
tatiſ. Circa qḋ tria q̄runtur.
ex q̄bꝫ clareſcit quō vnū gaudiuȝ btē ꝟgis
alio fuerit maiꝰ. Pria q̄ſtio: vtꝝ gaudiū
qḋ habuit btā ꝟgo i filij ꝯceptiōe ac geſta
tiōe fuerit maiꝰ oi gaudio qḋ hūit totiꝰ vi-
te tpe. Ad qḋ q̄ſitū q̄dā voluerūt dicere/et
niſi ſūt ꝓbare/ꝙ btā ꝟgo ſuꝑ oia alia gau-
dia ſūmū gaudiū habuerit in chrī natiui-
tate pluribꝫ rōnibꝫ. Primo q2 tūc ange-
lus dixit. Ecce euāgelizo vob gaudiū ma
gnū: q2 natꝰ ē nob hodie ſaluator Luc. ij.
Sicut ē natiuitas dn̄i fuit alijs cauſa ma-
gni gaudij: ita ⁊ matri. Scḋo q2 tūc btā
ꝟgo habuit duplicatā delectatiōnē ⁊ gau
dui. ſ. vidēdo chr̄m vtroqȝ oclo vicȝ itelle

ctuali ⁊ ſenſuali. In ꝯceptione em̄ ⁊ vteri baiulatiōe nō viderat chriſtū niſi oculo intellectuali. Sed ī natiuitate primo vidit vtraqꝫ viſione ſenſuali ⁊ itellectuali. Unde ſicut in celo poſt reſurrectionē corporū maius erit boīb₉ gaudiū q̄ꝫ ante: eo ꝙ pro tūc vterqꝫ oculus. ſ. corpal' ⁊ mētalis reficietᷣ i viſiōe delectabili humanitatis et diuinitatiſ chr̄i: ita ⁊ in btā v̾gine tpe natiuitatis vterqꝫ reficiebatᷣ oculus ǵ ꝓ tūc maximū ſup̱ oia habuit gaudiū. Tertio: q꞉ btā v̾go ꝑus habuit gaudiū ſolū de h̄ ꝙ v̾go ꝯcepit: ſꝫ in natiuitate habuit inſup̱ ꝙ v̾go peperit: virgo lactauit: ⁊ deuꝫ ac dulciſſimū filiū amplexata eſt: oſculata eſt. fouit i gremio ⁊ nutriuit. Uñ Eſa. xxxv. Germinās germinabit ſicut liliū ⁊ exultabit letabunda: vt laudans: ergo tūc maximū habuit gaudium. Alij ſunt q̄ arguūt ⁊ probare nitunᷣ ꝙ maximū gaudium habuit ſup̱ oia v̾go b̄ndicta in chriſti reſurrectiōe. q꞉ tūc eccl̄ia ſp̄alius vtiᷣ cāticis exultatiōis: cantās illō Pſ̄. Hec dies quā fecit dn̄s exultemus ⁊ letemur in ea. Et tūc freq̄ntat canere alleluia magis q̄ꝫ in alio feſto. ǵ ꝓ tūc o m̄ib₉: ⁊ p̱ cōſequens etiā v̾gini mai⁹ fuit gaudiū. Itē btā virgo pl⁹ dilexit filiū: q̄ꝫ totū mūdum ⁊ ſe ipſā. ǵ plus gauiſa fuit de bono filij ſui q̄ꝫ d̄ bono toti⁹ mūdi. ſed chr̄s maximū bonū cōſecut⁹ ē i reſurrectiōe, ⁊ maximū tūc habuit gaudiū qñ gaudebat cū corp̱e glorioſo aīa ⁊ diuinitate. ǵ ⁊ dn̄a nr̄a tūc magis debuit gaudere. Tertio ſunt alij qui arguūt ꝙ maximū gaudiū habuit btā virgo in filij aſcēſiōe inter om̄ia vite ſue gaudia. q꞉ tūc fili⁹ habuit maximū gaudium qñ oēm curſum ſui op̱is cōplens reuerſus eſt in celū cū oīb₉ ſctis ſumma iocūditate i palatiū celeſte de exilio huius mundi Uñ Pſ̄. Aſcēdit deus in iubilo. Ergo ⁊ eius mater ꝓ tūc habuit gaudiū maximū. Itē q꞉ tūc porta celi ⁊ ianua apta eſt hoī ⁊ ruina angelica reſtaurata. Deniqꝫ tūc maximus honor filio ⁊ matri exhibitus eſt qñ caro de v̾gine aſſumpta ſup̱ oēs angelos eſt exaltata ad dexteraꝫ dei patris. ǵ tunc maximū habuit gaudium b̄ndicta virgo.

Hec oia ⁊ plura argumēta q̄ poſſet ꝓduci ponit Alb. ma. ſup̱ miſ. eſt. ca. cxcv. ⁊ ſequētib₉. Ad queſtionē itaqꝫ ſm̄ veritatē r̄ndetᷣ ſm̄ eundē Alb. ibideꝫ. c. cci. ſub tali diſtinctione. ꝙ vnū gaudiū btē v̾ginis ad aliud poſſumus dupl'r cōparare. Uno mō ſm̄ ꝙ poſteri⁹ gaudiū includit in ſe pri⁹: ⁊ ſic nulla eſt q̄ſtio: nec difficultas in hac re. q꞉ ſic ipa gaudia poſteriora ordinātur ad priora per additionē. Uñ ſicut manifeſtū eſt ꝙ duo ſunt plura q̄ꝫ vnū: ⁊ tria q̄ꝫ duo ita manifeſtū eſt/ ꝙ gaudia ſubſequētia cōceptionis gaudiū ſunt plura. ⁊ ſic maiora. q꞉ gaudiū natiuitatiſ includit in ſe gaudiū cōceptionis ⁊ gaudiū reſurrectiōis ⁊ gaudiū natiuitatis. ⁊ ſic cōſequētꝛ. Alio mō vt fiat cōparatio p̱ ſep̱ationē. ita ꝙ poſterius gaudiū accipiatᷣ per ſe ſine intellectu prioris. Et ſic dico ꝙ gaudiū hoc qd̄ btā v̾go habuit in cōceptiōe maius fuit om̄ibus gaudijs vite ⁊ vie. Et ꝓbatᷣ p̄mo auctoritate. Secūdo ratiōe. Tertio exemplari ſimilitudine. Primo inq̄ꝫ auctoritate, quia ipſa in cātico ſuo gaudioſiſſimo ꝓteſtata eſt hoc cum ait. Exultauit ſp̄us me⁹ in deo ſalutari meo. Et nullibi al's legitᷣ id de ſe dixiſſe vel ſimile. ǵ videtᷣ ꝙ ꝓ tunc maximū ſup̱ oia gaudiū habuerit. Secūdo probatᷣ rōne. q꞉ gaudiū penſatur eſſe magnuꝫ ⁊ maius ex dono. Iob. iij. Quaſi effodiētes theſauruꝫ gaudēt vehemēter cū inuenerint. ergo ex ſummo dono ſummū conſurgit gaudiū. Sed in cōceptione btā v̾go accepit ſummū donū. Dū em̄ et de⁹ pater ſuū filiū dedit q̄uo non cū illo om̄ia donauit: vt dī apl̄us. ǵ tūc ſummū gaudium habuit. Et confirmatᷣ: q꞉ tūc cū ſūmo dono inconuertibili accepit cauſam ⁊ meritū ad om̄ia alia dona neceſſario cōferenda. Et hoc quippe p̄mo dono. ſ. ꝯceptionis ⁊ ei⁹ gaudio oia alia dona ſūt ſubſecuta ſ. natiuitas/ reſurrectio/ aſcēſio. ǵ hoc ē mai⁹ oīb₉ alijs. q̄m cauſa p̄ſtantior eſt effectu: vt dicit auctor libri de cauſis. Aliud exēplū de rege vl' epō q̄ cauſaliter pl⁹ gaudet de dignitate ad quā eligitᷣ hodie q̄ꝫ de ꝓuētu ſeq̄nti in futuro. Unde p꜔ ꝙ gaudiū cōceptiōis ſimpl'r fuit ſummū quo ad oia gaudia vite ⁊ vie. q꞉ fuit origo ⁊ cauſa oim aliorū gaudiorūꝫ: ⁊ oia in ſe clauſit cauſalitᷣ nēcario ſubſequenda. ⁊ p̱ h̄ p꜔ rn̄ſio ad argumēta. quib₉ ꝓbabatᷣ oppoſitū.

Tertio oſtendit̃ et ꝓbat̃ ſilitudine tali. Si eñi aliquis haberet pignus ꝓ centum marchis vel ducatis obligatũ. ⁊ aliq̃s daret ei nonaginta marchas vel ducatos ad pignerꝫ ſolutionẽ: faciẽs ipi pignerãti cautionẽ ꝙ tpib⁹ determinatꝫ daret alias decẽ marchas vel ducatos ſibi: ita ꝙ q̃libet tpe duas: modo ſecũda datio ꝓpinq̃us/et plus diſponit ad pigneris ſolutionẽ q̃ꝫ prima: ⁊ tertia pluſq̃ꝫ ſecũda vſq̃ꝫ ad quintaꝫ vbi plene ſolutum eſt pignus: ⁊ tñ prima datio plus alijs ↄtulit dupliciter. tũ quia maius dedit. tum quoq̃ꝫ/qꝛ de alijs dandis ſecuꝝ fecit. Similiter eſt in ꝓpoſito qñ dñs dedit btẽ virgini ſuũ filiũ in vtero vt mater fieret dei: cauſam dedit ⁊ ſecuritatẽ ꝙ de ipſa naſceret̃ et hominẽ redimeret/et tertia die reſurgeret: in celũq̃ꝫ aſcẽderet: ⁊ hoies ſctõs illic collocaret. g̃ ſequit̃ ꝙ maximũ gaudiũ i vita tota btẽ virginis fuit gaudiũ cõceptiõis. Hec Alber. vbi ſup̃.

Queſtio ſcda.　　Ca. ij.

Secũda queſtio circa q̃ntitatẽ eius gaudij occurrit tal̃. Utruꝫ gaudiũ cõceptiõis fuerit maius nõ ſolum gaudijs vie/ſed etiã gaudio aſſumptiõis benedicte virgis vel ecõuerſo. Arguere potes/ꝙ gaudiũ aſſumptiõis fuerit maius ⁊ oĩb⁹ maximũ gaudijs in vita habitis: qꝛ in aſſumptiõe habuit ꝑfecte gaudiũ fruitiõis diuine bñdicta virgo: añ aũt nõ: ⁊ illud ẽ maximũ. ergo ⁊c̃. Itẽ gaudiũ aſſumptiõis nullã patit̃ ſecũ triſticiã: ſed oĩa alia gaudia p̄emiſſa mixta fuerũt triſticia aliquali. Nam in natiuitate ⁊ ſi virgo gaudebat/qꝛ deũ genuerat: tamẽ habuit cõmixtã triſticiã cõpaſſiõis ꝓpter chriſti fletũ ⁊ vagitũ vt canit eccl̃ia. Siliter in reſurrectiõe ⁊ aſcẽſione aliqualẽ triſticiã admixtã eius gaudiũ habuit. qꝛ qñ q̃ꝫ ſubtrahebat̃ filij ſui preſentia. ergo gaudium aſſumptionis fuit maius oĩbus ill̃.

Item quero quod horuꝫ ſit maius: an eſſe beatũ vel eſſe matrem dei. Et h̃ dico ſeꝑando alterũ ab altero Conſtat: qꝛ maius eſt eſſe beatũ: qm̃ hoc pertinet ad donũ ⁊ gaudiũ patrie: q̃ꝫ eſſe matreꝫ dei ſine beatitudine patrie. qδ ꝑtinet ad ſtatũ vie. ergo beata virgo maius accepit donum ⁊ gaudiũ in aſſumptione tanq̃ꝫ ſm̃ ſtatũ patrie q̃ꝫ in ↄceptiõe vel natiuitate vbi habuit gaudiũ ſm̃ ſtatũ vie. Sed ↄ. quo dato dat̃ reliquũ et nõ ↄuertit̃: mai⁹ eſt illo. ſꝫ dato ꝙ ſit dei mat̃ dat̃ btitudo fruitionis ſaltẽ cauſaliter. qꝛ q̃cq̃d eſt maius maiore eſt mai⁹ minore. iij. Topicoꝝ. ſꝫ mai⁹ eſt eſſe matrẽ dei qꝛ digni⁹. ergo h̃ mai⁹ oĩbus gaudiũ. Ad q̃ſtionẽ rñdet̃ ſm̃ Alber. vbi. ṡ. ꝙ gaudium dñe in cõceptiõe: ⁊ gaudiũ eius in aſſumptiõe ſe habẽt vt excedẽtia et exceſſa. quia gaudiũ cõceptiõis maius fuit cauſaliter. Gaudiũ vero aſſũptionis maius fuit actualiter. Nã in conceptione maior fuit diuine bonitatꝫ oſtenſio: maioris doni collatio. maior dilectionis exhibitio. ⁊ hec oĩa cauſaliter. In aſſũptione vero maior fuit doni collatio: maior affect⁹ exaltatio ⁊ deificatio. maior cũ dilectõ cõiunctio et hoc actualit̃. Et ꝑ h̃ patet reſponſio ad obiecta: quia arguũt ꝙ maius fuerit gaudiũ aſſumptõis actualiter quod verũ eſt. attamẽ cauſaliter maius fuit gaudium conceptionis/ quoniaꝫ ipa diuina conceptio fuit ⁊ cauſa aſſũptionis/de qua ſecurauit ⁊ certã reddidit beatam virginẽ. Et poſita illa cauſa. i. diuina conceptiõe: ponebat̃ iſte effect⁹. i. aſſũptio ⁊ gl̃ificatio ſuo tempore conferẽda. Et ſic claret reſponſio ad queſtioneꝫ. Hec Alb. vbi ſup̃. viceꝫ cap̃. ccj.

Queſtio tertia.　　Ca. iij.

Tertia q̃ſtio occurrit. Utrũ videlicet in hac cõceptiõe ⁊ filij dei portatione i vtero mai⁹ gaudiũ habuerit de virginitate q̃ꝫ de cõceptiõe vel maternitate. Et põt argui/ꝙ i ꝟginitate plus gaudebat: qꝛ hoc eſt donũ excellẽtiſſimũ: per quã hõ fit ſoror angeloꝝ: vt dicit Hiero. Et ꝓ virginitate debet̃ in celeſti regno aureola. nõ aũt pro cõceptione vel maternita. g̃ de ꝟginitate mai⁹ gaudiũ habuit. Sed ad queſtionẽ breuiter rñdet̃ ſicut accipit̃ ab Alexãdro de ales. ⁊ Alb. magno ꝙ indicibilit̃ maius gaudiũ habuit bñdicta ꝟgo de conceptiõe ⁊ maternitate q̃ꝫ de virginitate: ⁊ hoc oſtendit̃. Primo rõne dignitatis: qꝛ maioreꝫ dignitatẽ obtinuit ꝑ h̃ ꝙ eſt mater q̃ꝫ ꝑ hoc ꝙ eſt virgo. qm̃ ꝑ hoc ꝙ eſt mater/habet ꝙ ſit mater dei: regina celi: dñа mundi: et oĩm angeloruꝫ ac

dominū imperatrix. Nimirꝝ eius gaudiū non terminabat ad ſolū conceptū vel maternitatē/vt in hoc ſolo gauderet/q ē mater vel q concepit. Hoc eñ cōmune ē omniū matrꝝ. Sed referebat ad id cui⁹ ē mater z quē concepit. q: vicȝ deū et creatorez omniū. ꝓpter quod ſummū in hoc gaudiū habuit. Scdo oſtēdit ratiōe charitatis q: ipſa diligebat filiū ſuū/vtpote deuȝ ſup ſeipſaȝ. ḡ magis gaudebat de filio z i filio q̄ de ſe ipſa vel i ſe ipa. Sȝ vginitas pertinet ad ſeipſaȝ: maternitas vel cōceptio ad filiū quē concepit. z cuius mr̄ eſt. ḡ magis gaudebat de maternitate q̄ de virginitate. Tertio rōe vtilitatis: q: ei⁹ cōceptio fuit vtilior q̄ virginitas. quoniaȝ ad oim hominū ſalutē z redemptionē ac angeloꝝ repationē ſpectabat vt dei mat̄ fieret. Non ſic aūt virginitas niſi ex cōſequēti: q: vicȝ ad h̄ q ſit aliqua mater dei p̄req̄rebat virginitas: z includit virginitas i dei maternitate: qm̄ cōcepit z pepit virgo: nō autez ecōuerſo. q: multe ſunt virgines q̄ non ſūt matres dei. ergo maius gaudiū habuit de mr̄nitate q̄ de vginitate. Ad illud aūt in cōtrariū videt/q q̄uis virginitas abſolute z ſepate maior ſit q̄ maternitas vl' fecunditas: q: virginitati ꝓpter cōtinentiaȝ debet fructus centeſim⁹ z aureola: nō aūt fecūditati vel maternitati ſm ſe/z vt cōiter eſt in hoibꝫ: que non poſſunt eſſe mr̄es niſi amittant virginitatez. Tamē relatiue .ſ. referēdo maternitatē ad eum cui⁹ ē mr̄: quia dei et ad modū miraculoſum q̄ facta eſt mater dei. q: ſpūſſcti virtute z virginitatis gloria pmanēte. ſic clarū eſt/q mai⁹ ēſt eſſe mr̄em q̄ virginē. z gloria talis maternitatis ac gaudiū ei⁹ excedit omnē aureolā ac gaudiū z gl'iam virginitatis. Ex quibꝫ omnibꝫ ppēde o deuota aīa q̄ntū fuit gaudiū in corde vginis/vt merito diceret. Exultauit ſpūs zc̄. Sed in q̄: vtiq̄ nō in mūdanis vanitatibꝫ: nō in caducis z trāſitorijs rebꝫ: nō in auro vel argēto in quo auari exultāt. ſed in deo in q̄ ſolo vera eſt leticia. vere diuitie: veri honores: et vera bona. In deo inquā ſalutari meo. h̄ ē in chr̄o ſaluatore qui eſt Jeſus bn̄dictus. Et nos ergo chariſſimi exultem⁹ nō i rebus peſſimis z vanis: ſed exēplo marie in deo nr̄o ſaluatore dulci Jeſu: in ipſo viuamus: in ipſo iocundemur: in ipo omēs nr̄i cogitatus z affect⁹ dulciter paſcantur. O quāta dulcedo cordis: o quāta delectatio aīe eſt exultare i dulci Jeſu. p certo ille ſolus nouit q̄ guſtauit z vidit qm̄ ſuauis eſt dominus: qm̄ teſte Bern. ſolus expt⁹ nouit credere q̄d ſit Jeſum diligere z in Jeſu gaudere. Nō nouerūt hoc carnales homines: nō mundū diligētes: nō auari guloſi vel ſupbi vicioſi q̄cq̄: quia nō inuenit in t̄ra ſuauit viuētiū: ſic dic Job. ca. xxviij. O ſi nouiſſēt: o ſi deguſtaſſent pfecto ab oi malicia z ꝯcupiſcentia deſiſterēt: qm̄ teſte btō Gre. Guſtato ſpū deſipit omis caro. Sed ideo tu peccōr homuncio toto affectu inheres carni z mundo. q: putas ibi magnas tibi eſſe delectatiōes: cū tamen pena eſt ſano cordi omē delectabile carni vl' mūdo. Sȝ excutere o anima paruū de puluere. Expgiſcere de ſomno viciorū z cōprobabis: qm̄ ſicut dicit Gre. Uelꝝ eſt q maior eſt delectatio mētis in chr̄o q̄ ventris. Audi z btm̄ Bern. dicentē. Abſit inquit q hic in ſpiritu maiores delectatiōes non habeamus q̄ in qualibet corporis feditate. Certe bn̄dicta vgo Maria hos ſpūales decores: has delectatiōes ſuauiſſimas ſenſerat i chriſto Jeſu amoroſiſſimo. z idcirco ſummo iubilo cordis paſcebat ſpūs eius. ꝓpterea eructabat plena iocūditate z dicebat. Exultauit ſpūs meus in deo ſalutari meo. O felix Maria per illaȝ tuā exultationez te domina deprecor/vt z mihi peccatori des exultari in deo ſalutari meo in Jeſu benedicto: in filio tuo z in fructu vētris tui dulciſſimo Amen.

Articulus ſecūdus de affectu deuotionis quē quilibet fidelis debet habere ad gaudia Marie: Capitulū .i.

ſ Ecūdū myſteriū dicit deuote habitudinis. vbi declarabim⁹ q̄li affectu z deuotione debet ſe habere vnuſquiſq̄ fidelis ad gaudia benedicte virgi

nis marie. Sunt quippe gaudia eius pij͂nis affectuoſa deuotis cordib⁹. Et ſedule recogitata deuotionē inflāmāt: charitatē ignīunt: ac vbertate gratie ſpiritalis dulciſſime paſcunt animū. Circa hoc autē tria ſunt cōſideranda.

Primo que ſunt gaudia beate virginis ſepius recolenda.

Secundo qualiter iſta gaudia bt̄e v̄ginis ſint recogitanda.

Tertio q̄ bona puenīant hoīb⁹ per gaudia virginis ſic recordata.

Ad primū vic3 q̄ ſint iſta gaudia btiſſime v̄ginis ſepi⁹ recolēda Rn̄deo: ꝙ l3 ſint plura ⁊ varia ſm ꝙ deuotoꝝ varietas ſiue ꝗ deuotionis affect⁹ in vnoq̄3 expoſcit: tn̄ magis principalia virgis gaudia ſunt ſeptē q̄ cōmuni⁹a deuotis affectiōe ſedula meditant ⁊ colunt. Primū eſt gaudiū qđ habuit in angelica annūciatiōe ⁊ filij dei conceptiōe. Scđm eſt gaudiū qđ habuit in viſitatiōe ⁊ eiuſdē filij dei in vtero portatione. Tertium in chr̄i natiuitate.

Quartū eſt in magoꝝ adoratiōe ⁊ diuinitatꝪ ſui filij manifeſtatiōe. tū p angelos. tū p ſtelle appitionē. Quintū in reſurrectiōe. Sextū in aſcēſiōe ⁊ filij ad dexterā patrꝪ ſeſſiōe. Septimū in ſui aſſumptiōe in celū. De q̄b⁹ oib⁹ gaudijs q̄mulitipl̄r ſit in vnoq̄3 iocūdata: ſuo loco patebit. Sūt ⁊ alia ei⁹ gaudia: puta gaudiū qđ habuit in filij inuentiōe in templo. In purificatiōe. In miraculoꝝ chr̄i operatione In ſpūſſcti miſſione. et d̄ ſimilib⁹. Sed p̄miſſa ſeptē cōmuni⁹a deuotis tanq̄ pncipaliora ſolēt frequentari ⁊ certꝪ obſequijs deuotiōis honorari. l3 ⁊ iſta alia a pleriſq̄ ſoleant deuoti⁹ meditari. Unde in hoc relinquo vnicuiq̄ qđ ſua deuotio expoſcit faciēdū. Premiſſa ṽo pꝑter ſimpliciores volui enumerare.

Caplm̄. ij.

Secundo ꝯſiderandū h̄ eſt q̄lr̄ iſta gaudia virginis ſint recogitanda.

Pro q̄ notādū ꝙ q̄cūq̄ vult deuotius iſta bn̄dicte virginis gaudia recogitare ac ſpecialē gr̄am apud virginē3 p hoc acq̄rere pcipue q̄ttuor modis debet ſe in iſta gaudioꝝ recogitatiōe exercere. Primo attente meditando: qm̄ cordis euagatio ſi admittat impedit deuotionē: vt manifeſta docet expientia. Idcirco dicit ſctūs Tho. ij. ij. q. lxxxiij. ꝙ q̄ vult vt in oratione vel cogitatione diuina mens eius reficiat dulcore deuotiōis debet habere attentionē. Et Bonauen. ponit exemplū libro de informatione nouitioꝝ: dicens. ꝙ ſicut arbor q̄ dimittitur in latū ramos extendere: non creſcit in altū: ſed rami ſunt p̄ſcindendi vt in altum arbor exurgat: Ita euagatio mentis p latum mundū3 ⁊ eius negocia impedit ne exurgat aīm⁹ ad ſuperna. Hinc pš. dr̄. In meditatione mea. ſ. attenta exardeſcit ignis vic3 deuotiōis. Secūdo debet ſe hō in hac recogitatiōe exercere. gr̄as deo agendo. Debet em̄ mēs deuota gr̄as agere p bn̄ficijs p btā3 virginē impētis ipi deo: vt ſic de⁹ puocet ad maiora donāda. ſic docet b. Bern. ⁊ Gre. Qui vult inq̄t eſſe dign⁹ dādis: grates agat d̄ datis. Et hoc maxie placet bt̄e virgini: vt homo de ſcp̄a virgine maria: ⁊ p ſe gr̄as agat deo in beneficijs p eā acceptꝪ ⁊ gaudijs: ipſi. ſ. marie ac nobis cumulatꝪ. ppt̄ea et ip̄a gr̄as egit dı̄: Magnificat aīa mea dn̄m: vt exemplū nobis daret gr̄as agēdi deo de bn̄ficijs q̄b⁹ eam ⁊ totū genus humanū letificauit. Tertio debem⁹ gaudia virginis recogitare intime cōgratulando. debem⁹ q̄ppe cōgratulari bn̄dicte virgini in eius gaudijs. Un̄ eccleſia canit in eius pſona inuitādo ad id ⁊ dicit. Cōgratulamini mihi q̄ diligitis dn̄m: quia cum eſſem paruula placui altiſſimo: et de meis viſceribus genui deū ⁊ hoiem. Profecto maxime debem⁹ bt̄e v̄gini cōgaudere. q̄a oia eius gaudia ad noſtrā pertinent maximā vtilitatē. Ex hac nimiꝝ ꝯgratulatiōe cordis nr̄i trāſformamur in cor ⁊ amorē bn̄dicte virgis ⁊ mira deuotiōe ſuauitatꝪ īfundemur: vt ſentiamus q̄ ipſa i his gaudijs ſentiebat: vt claret experimēto. vn̄ Hugo d̄ arra ſpōſe dr̄. Scio aīa mea q2 amor eſt vita tua: ⁊ ip̄a vi amoris in ei⁹ quē diligis ſilitudinē trāſformarꝪ. Hec ille. Quarto debem⁹ recogitare gaudia virgis certa orōne obſeq̄ndo ⁊ honorādo: vt ſaltē vnū Aue maria ad min⁹ dicam⁹ ad ſingl̄a ei⁹ gaudia: aut aliquā deuotā orōne3: collaudationē aut benedictionē. Und̄ Sap. vj

Cogitare de illa sensus est ꝯsumatꝰ: ꝛ qui vigilauerit. s. in orōne: ꝓpter illā cito erit se curus. Hec ibi. Itē Ecci. xxxix. Cōfitemini illi voce labioꝝ vřoꝝ ꝛc. Hinc Beda dt Exorāda est clementia saluatoris iugit vt btē mřis eiꝰ memoriā ꝯgruis officijs nos digne faciat venerari. Hoc etiā eccia petit in orōne ad p̄mā ꝟginis bñdicte ꝛc. Deꝰ q aulā virginalē in q habitares eligere di gnatꝰ es: da q̄sumꝰ vt sua nos infectsi. mu. iocūdos facias sue interesse cōmemoratōi Qui itaq̄ p̄missis modis gaudia btē vir ginis recolit: pfecto gr̄e eiꝰ cōsolatiōe non carebit nisi aliūde assit impedimentū.

Capłm iij.

Ertio in hoc articulo videndū re stat q bona ꝓueniāt hominibꝫ p ipsa gaudia virginis sic meditata ꝛ re cordata. Ubi aduertendū ꝙ sicut ex mul tis reuelatiōibꝫ ꝛ miraculis colligere pos sumꝰ: plurima bona adq̄runt ꝛ adquirere p̄nt deuoti p istoꝝ gaudioꝝ recordatiōeꝫ: sicut ꝛ a pleriſq adq̄sita meritis btē ꝟgis cōpiunt. Primū bonū est gr̄e special im petratio. Nam sicut attestati sūt sc̄i frēs socij vicꝫ sc̄i Bernardini ꝺ senis ordinis minoꝝ: dū ipse vicꝫ Bernardinꝰ viueret: oreterꝰ dicebat ꝙ oēm gr̄am quā haberet vel habuisset p deuotā recordatiōnē gau dioꝝ beate ꝟginis ꝓ quibꝫ singulis diebꝫ solitꝰ erat porare coronā virginis adquisi uisset ꝛ obtinuisset. Secundū bonū qd ꝓuenit est deuotionis inflāmatio: vt certa docet expientia ꝛ iā supra tactū ē. Refere bat mihi qdā frater ordis minoꝝ: laudabi lis vtiq vite: ꝙ ipse singlis diebꝫ certo nu mero diceret Aue maria: recordādo ꝟgis gaudia. Et ꝙ q̄niamq hoc faceret mira biliter inflāmaret ꝛ ineffabili dulcore deuo tionis igniret. Tertiū bonū est: in mor te p̄ctio ꝛ letificatio. Congruū eṁ ꝛ di gnū est vt q in p̄nti gaudia nūciat virgini in tpe angustie mortis ꝛ in futuro letifice tur: effectus p̄ticeps gaudioꝝ eius: vt dic bt̄us Anſ. in li. miraculoꝝ. ca. xxij. Ad id referēdo tale miraculū: ꝙ qdā clericꝰ deuo tus marie: q̄tidie ꝯtra dolorē q̄nq vulne rū chr̄i sic mariā cōsolabat di. Gaude dei genitrix ꝟgo imaculata. Gaude q ab ange lo gaudiū suscepisti. gaude q genuisti eter ni luminis claritateꝫ. gaude mater. gaude sc̄tā dei genitrix vi go: tu sola mater innu pta te laudat factura. Genitrix lucis sis ꝓ nobꝫ q̄sumꝰ ꝑpetua interuētrix ad dn̄m ie sum chr̄m. Et hec antiphona freq̄ntat in scholis. Cūq languore correptꝰ ad extre mū venisset: cepit nimio pauore turbari et anxiari. Cui apparuit sc̄tā maria ꝟgo: di xitq ei. Cur tāto timore trepidas q toti ens mihi gaudiū nūciasti. Ne paueas q̄m nil mali patierꝫ: sed gaudij mei q sepiꝰ pci nebas particeps erꝫ. Audiēs hec ille puta uit se sanitati restitutū. et dū se cum leticia erigere vellet: aīa eiꝰ egressa est e corpe ꝛ in celestia gaudia euolauit. Ꝫ pensandū est q̄nta deuotōe debeat reuereri btā virgo q sibi fuientibꝫ n̄ desinit auxiliari. Hec Anſ.

Quartū bonū: petitionū exauditio. nō eṁ dubiū q̄n btā virgo ꝓ suis deuotꝫ inte cedat apud filiū: cui nō est fas negare qc qd petierit. Uñ Bern̄. li. de laude virgi nis. Data est tibi potestas o maria in ce lo ꝛ in terra: vt qcqd volueris valeas impe trare. Hinc cōis opinio fert in regno Hū garie esse ꝙ q̄squis ad memoriā gaudioꝝ btē virginis ꝛ pcipue eiꝰ gaudij qd habu it in cōceptiōe ꝛ portatiōe in festo annun ciatiōis eiusdē virginis aut reliq̄s festiui tatibꝫ eius mille Aue maria compleuerit: qcquid petierit impetrabit. sed hoc verum esse putes nō necessario: et cū hoc obserua tꝫ ꝯdiciōibꝫ q req̄runt ad hoc ꝙ orō exau diat: vt scꝫ petat id qd est ad salutem. Et hoc ꝓ sepius: ꝛ hūiliter: ac pseuerāter ꝛ fide liter. Ad p̄missa cōfirmāda facit etiā mi raculū qd artic̄lo. iij. huiꝰ ptꝫ subscribetur Hoc solū ad p̄ns admoneo: hoc exhortor vt oēs ad bñdictā ꝟginē ꝛ eiꝰ gaudioꝝ re cordatiōnē habeamꝰ deuotioneꝫ. Oēs ad eā fugiamꝰ ꝛ ei pio affectu deseruire stude amus: ꝓ certo scientes q2 ipsa mr̄ miscdie: ipsa mater gratie: ipsa mater pietatꝫ adest et p̄sto est auxiliū impendere omnibꝫ inuo cantibꝫ eā in veritate. hoc est qd deuotissi mus Bern̄. dt. Sileat indt miscdiam tuā o felicissima dn̄a q̄cunq in suis necessi tatibꝫ te meminit inuocatam auxilium si bi defuisse ꝛc.

Articulus tertius de mltiplici

gaudio beate virginis in viſitati
one heliſabet.

Ertiū myſte

t riuȝ ꝑncipale declarandum de
gaudijs btē virgis dz multitu-
dinis.nā in hac viſitatiōe ſacratiſſima ha
buit ꝑmo btiſſima gaudia mltiplicia. Ex
quibꝰ etſi aliqua ſupius cū agereť de gau-
dijs ꝯceptiōis ſue tacta ſint: hic tamē po
nunť ipſa eius gaudia aliter ꝗ̄ ibi diſtin-
cta.ꝛ ea ſola que magis ꝓprie huic materie
ꝯgruere videnť/ꝛ ad eiꝰ viſitationē ꝑtine
re noſcunť. Notandū aūt ꝙ ad nūeꝝ duo-
decim ſtellarū in corona btē virginis de-
ſcribunť hic duodecim eiꝰ gaudia q̄ habu
it in hac ſacra viſitatiōe/et qbꝫ ipſa glorio
ſa extitit. Quaꝝ ꝑma q̄ttuor accipiunť ex
ꝑte filij quē vtero baiulabat. Alia q̄ttuor
ex ꝑte ſui.i.virginis quē ad viſitandū acce
debat. Deniq̄ reſidua q̄ttuor ex ꝑte eorū
q̄s viſitabat.ꝛ ſic ordinaťi tribus q̄terna
rijs. Primū gaudiū btē virginis ē gau
diū diuine ihabitatiōis. multū eñ gaude
bat ꝙ deꝰ in eiꝰ anima ꝛ vtero habitabat.
Quis eñ nō gaudeat/cū deū inhabitan-
tē habeat.quoniā vt dicit Amb.ſuꝑ Lu.
Qui chriſtū interno ſuſcipit hoſpitio ma-
ximis paſcitur exuberantium ſuauitatū ꝛ
gaudiorū delectationibus. Si dicas.deꝰ
habitat in omibꝫ.qd ḡ magnū eſt in virgi
ne habitaſſe: Rńdetur ſm doc.ſuꝑ.j.diſt.
xxxvij.ꝛ ſuꝑ.iij.ꝙ deꝰ vniuerſaliter ꝛ ꝑ na
turā eſt in oibꝫ rebꝫ:etiā in peccātibꝫ hoibꝫ
niſi eñ deꝰ conſeruaret oia in nihilū redi-
gerenť: vt dicit Gre.i mora. Spēaliꝰ aūt
ꝑ grām in aia fideli ꝛ ſancta ſm plus ꝛ mi
nus deus dicit habitare ꝓ capacitate gra
tie. Sed in Maria ſingulariſſime.qꝛ non
ſolū ꝑ grām ſꝫ inſuꝑ etiā corpꝰ aſſumēdo.

Circa hāc ihabitationē cor Marie cō-
ſiderabat tria q̄ maxime eā gaudere facie
bant. Primo q̄dem pēſabat ꝙ illū qui ma
ior eſt celo ꝯtinebat in vtero ꝛ aio. Quis
eſt maior celo: ꝑfecto ille d̄ q̄ Salomō ait
iij.Reg.viij. Celū ꝛ celi celoꝝ te deꝰ cape-
re nō pñt. Et qꝛ tā magnū deū in ſe conti
nebat: idcirco ipa celo compať ꝑ pſ̄.dicen
tē, Dñs in celo.i.in Maria parauit ſedeꝫ
ſuā.i.humanitatē in qua q̄euit. Ipſa eq̄ui-
dē btā virgo non imerito celū dꝛ.qꝛ celuꝫ
noiať a celado.qm̄ ibi a nobis ē celata di-
uinitatis glīa ꝛ btitudo.ſic in vtero beate
virginis nouē mēſibꝫ occultata ꝛ celata ē
diuinitas chrī: q̄ oēs ſcti ꝛ bti ꝑfruuntur i
celo. Subdiť quoq̄ in auctoritate ꝑmiſſa
Et regnū ipiꝰ oibꝫ dñabiť. Regnū diuini
tatis ē btā ꝟgo q̄ ſuꝑ oēs dñiū accepit et
in q̄ ſolus deus regnauit. Secūdo de hac
habitatione gaudebat ꝟgo: qꝛ eiꝰ cor con
ſiderabat ꝛ intime pēſabat ꝙ deꝰ i ſuo vte
ro manēs eadē que in celeſti glīa faciebat
vicꝫ ꝙ filiꝰ dei a deo pr̄e ꝛ ſpūſſctūs a pr̄e
ſimul ꝛ filio ꝓducebať. qm̄ ſicut ſol vbicū
q̄ ſit nō deſiſtit ſuū lumē gignere ꝛ radi-
um diffundere.ita deus nec in vtero ꝟgis
deſtitit filiū quē ab eťno genuit gignere: ꝛ
ſpm̄ſctm̄ ſpirare. Tertio de h̄ gaudebat
qꝛ cogitabat ꝛ pēſabat ꝙ iſte eſt deꝰ i ſuo
vtero manēs.ꝑ quē totꝰ mūdus creatꝰ eſt
ꝛ ꝯſuareť.ꝛ ꝑ quē etiā oēs angeli glīfica
renť ac gauderēt eius eſſentiā intuēdo.ſic̄
de hoc ſuꝑ patuit li.j.ꝑte.vij. ar.ij.ca.iij.

Secūdū gaudiuꝫ habuit btā ꝟgo: vicꝫ
gaudiū ſuauiſſime portatiōis. qꝛ ſentiebat
ſe nō grauari in eo ꝙ corpꝰ chrī portaret.
ſed potiꝰ mira ſpūſſcti dulcedine recreari.
Hoc eſt qd̄ dicit Bern.ꝙ btā virgo ſicut
fuit ſine corruptiōe fecunda. ita ſine omni
grauamine ꝗuida. ꝛ ſine dolore puerpera.
In huiꝰ ſignū euāgeliſta de ea notāter di
cit/ꝙ abijt i mōtana cū feſtinatiōe. qꝛ ne-
ſcit tarda molimina ſpūſſcti gratia.vt ait
Amb.ſuꝑ hec verba Luce ꝑdicta. Sed
queriť.quō btā maria mox poſt ꝯceptum
fuerit auſa feſtināter ambulare i mōtana
via tā lōga.cū ꝓ tūc ꝑiculū magnū ſit ab-
orſus.qñ.ſ.mlier nouiť ꝯcepit. Rńdet Al
bertus ſuꝑ pñs euāgeliū/ꝙ ſauit fructum
ꝯceptum diuina non humana virtute fir-
matū. Illis eñ que humanitus concipi-
unt duo tēpora mouēdi interdicunť a me
dicꝫ. Primo.ſ.poſt ꝯceptionē ſtatim quia
tūc ꝯceptꝰ mollis eſt ꝛ faciliter mobilꝫ ꝛ a
matre ſolubil. Scđo poſt quintū menſem
vel ſextū qñ grauitate ſua ꝯceptꝰ ſe abrū-
pit.ſꝫ maria diuiꝰ ꝯcepit.ḡ ꝛc. Tertio
habuit gaudiū diuine viſionis fruitiue.q̄
mira ſuauitas ꝛ diuie pñtie delectatio ac

fruſtio ɔtinue i eiꝰ aīa creſcebat ⁊ augeba-
tur ꝑ hac dei ihabitatiōe. Cumulatiꝰ em̄
indicibiliť magꝫ q̄ꝫ an̄ accipiebat ſentimē-
ta diuinaꝝ imiſſionū: ⁊ diuine ɔſolatiōis
ac familiaritatꝫ ſepiſſimeqꝫ viſiōis ipiꝰ di.
Sꝫ q̄riť an aliq̄n ipſa rapta fuerit ad viſi-
onē dei facialē ⁊ clarā vt vidēt bti in pr̄ia.
Rn̄det Linconien̄ li.iiij. angelice hierar.
c.vj.ꝙ ſic. Nec inq̄t heſitādū extimo q̄n ei
btiſſime ɔtigerit in hac vita pluries mani-
feſta et nō ꝑ enigmata ſeu figuras diuine
eſſētie viſio. Hec ille. Et h̄ excellētiſſime
ſuꝑ oēs viatoꝝ reuelatiōes/⁊ ſepiꝰ potiſſi-
me ꝑ hac dei ihabitatiōe in eiꝰ vtero ⁊ aīa
credendū eſt. Nō q̄ꝛ moyſi ɔceſſum eſt vi-
dere diuinā eēntiā. atqꝫ etiā Paulo rapto
in tertiū celū ſm̄ Aug. ḡ a fortiori multo
excellētiꝰ marie Omia vt ait Damaſcenꝰ
Ip̄e a nll'o illuſtriū vinciť. Etſi obijcitur
Nō videbit me hō ⁊ viuet: vt dr̄ dn̄s. Ex-
odi.xxxiij. Rn̄dꝫ Lincon̄. vbi.s. In mom̄-
to huiꝰ viſiōis q̄ videt nō viuet hō. q̄ꝛ non
p̄grauatꝰ mole carnis: nec p̄pediťꝰ ab actu
ſume potentie hūane nature; q̄d iportat in
ſe h̄ nomē hō cōiť dictū: ſꝫ magꝫ viuit ſu-
ꝑ hoieꝫ. Hec ille. Nā tūc opꝫtet fūditꝰ mo-
ri ⁊ abſtrahi a ſenſibꝫ hūanis ſm̄ Grego.

Quartū gaudium habuit ſplēdide illu-
ſtratiōis. q̄ꝛ mirꝝ lumē diuinū ſentiebat ir-
radiare ⁊ ſplendeſcere. Prio q̄dē i aīa ſua
q̄ illuſtrabať ad ſciēdū ſecreta etiā diuina.
⁊ oēs artes et ſcias mūdi atqꝫ ꝓphetādi
futura. Vn̄ ꝓphetauit di Ecce ei ex h̄ be-
atā me di.o.ge. Scdo etiā i corꝑe: q̄ꝛ mira
radioſitate diuinā p̄n̄tiā declarante eiꝰ fa-
cies illuſtrata fulgebat. ſi enim moyſes ex
diuio ɔſortio ⁊ familiaritate tāta clarita-
te reſplēdebat/vt nō poſſēt i eiꝰ vultū intē-
dere filij iſrť ꝓpť claritatē vultꝰ eiꝰ. Vnde
cornuta videbať eiꝰ facies ⁊ ꝓpterea vela-
mē ponebat ſuꝑ faciē eiꝰ cū ad filios iſrael
egrederet: vt dicit ſcriptura. q̄nto magꝫ ex
diuitatꝫ p̄n̄tia i vtero ꝟgis refulgebat eiꝰ
facies. ⁊ pie credo ꝙ adeo radiabat ꝙ i eā
a ſpicere non poſſent hoies ꝓpť claritatem
vultꝰ eiꝰ filio eiꝰ i vtero manēte. Hoc etiā
Ber. dicere videť q̄ꝛ ꝓpť iſtaꝫ radioſitatē
faciei eiꝰ Joſeph ſpōſus eiꝰ reſpicere n̄ au-
debat i eiꝰ faciē. Vn̄ glo. ſuꝑ illō Mat.j.
Accepit Joſeph ɔiugē ſuā ⁊ nō ɔgſcebat
eā donec pepit. dicit ſic. Joſeph mariā fa-
cie ad faciē videre nō poť atqꝫ quā ſpūſſctus
a ɔceptiōe plenꝰ ipleuerat: ⁊ iō n̄ agnoſce-
bat faciē eiꝰ quā deſpōſauerat donec eius
ꝟtꝰ euacuaret. Hec glo. Gaudebat igitur
ꝟgo dū ſe tāmiro lumie diuio tā in aīa q̄ꝫ i
corꝑe circūfūdi ſētiebat miro dulcore ſpi-
ritusſctō ſuꝑinfuſo. Hec p̄dicta q̄ttuor gau-
dia habuit ꝟgo q̄ accipiunť ex ꝑte ſui filij.

Quītū i ordie gaudiū habuit. vicꝫ gau-
diū ꝟgitatꝫ. Gaudebat q̄dē ⁊ miro mō le-
tabať: q̄ꝛ cernebat i ſe ipletū illō Eſaie va-
ticiniū. c.vij. Ecce ꝟgo ɔcipiet ⁊ pariet fili-
um: ⁊ vocabiť ⁊c̄. Sextū gaudiū ſctita-
tis. q̄ꝛ vicꝫ ſic ſctificabať ex filij di ihabita-
tione/vt totaliť ad diuia dedicaret. Nā vt
dicit Pe. aure. in ſuo compen. li.iiij. Btā
ꝟgo q̄n filiū dei ɔcepit fuit ſic ſctificata vt
oino fomes i ea extigueret/⁊ in bono eſſet
ɔfirmata vt nūqꝫ poſſꝫ peccare. Cū aūt fi-
lius dei i vtero nouē mēſibꝫ habitaret: iſta
ſctificatio fuit aucta in tantū ꝙ ſolis diui-
nis ipſa virgo eēt dedicata: adeo ꝙ etiā li-
citꝫ vſibꝫ mrimonialibꝫ eā aptare eſſet im-
poſſibile. q̄ꝛ tūc nō ſolū mens/ſꝫ etiā corpꝰ
luce diuitatꝫ reſplēduit. Hec ille. Meri-
to igiť de ea pſ̄. ait. Sctificauit tabernacu-
lū ſuū altiſſimꝰ. Tripliciť aūt de hac ſcti-
ficatiōe btā virgo gaudebat. Prio q̄ꝛ no-
ſcebat ſe gr̄e plenitudie eſſe cōſūmatam: et
donis ſpūſſcti repletaꝫ excellētiori mō ſuꝑ
oēm ꝑurā creaturā. iuxta illud angeli dictū
Spūſſanctꝰ ſuꝑueniet in te. Glo. i. ſuꝑ q̄ꝫ
ad aliā creaturam ſuꝑueniet i te. Scdo
gaudebat: q̄ꝛ in bono ⁊ in gr̄a ɔfirmatā ſe
eē ſciebat. vt dr̄ Rich de ſctō victo. i expo-
ſitiōe. Ecce virgo ɔcipiet. li. ij. Et Bern̄.
in ep̄la ad Lugdu. Nō em̄ habuit potētī-
am peccādi poſt iſtā ſctificatiōnē ſcdam. ſ.
cū filiū cōcepit vt dicūt Bona. ⁊ Rich. d
media villa ſuꝑ. iij. di iij. et Tho. ꝑ. iij. q.
xxv. ⁊ Alex. d Ales. iij. ꝑ. q. lxxxviij. Ter-
tio gaudebat de hac ſctitate: q̄ꝛ de ꝑſeuerā-
tia ⁊ finali ſtabilitate certificata erat diui-
na inſpiratiōe vel reuelatione aut alio mo-
do congruenti Si em̄ apl'i fuerunt certifi-
cati de ꝑmāſione ſpūſſancti in eis i eternū
Jo. xiiij. Et paulꝰ d iſeꝑatōe a charitate
chri. Rho. viij. mlt'o magꝫ maria. q̄ꝛ vt dc
Ber. Priuilegia gr̄aꝝ alijs ɔceſſa d mag

ria negari nō debēt ſed ꝯcedi ꝛc. Septi
mū pncipale gaudiū habuit maternitatis.
Qd expſſit Heliſabet cū eā matrē dn̄i vo
cauit di. Vnde mihi hoc vt veniat mr̄ dn̄i
mei ad me: q̄ nil mai⁹ dici pōt ad virginis
honorē. O q̄ntū hoc gaudiū erat in corde
virginis cū aduertebat ꝙ ipſa eſſet deo ſꝑ
ꝑ oēs acceptiſſima et dilectiſſima: adeo ꝙ
ipſa ſola eſſet electa vt fieret mr̄ illi⁹ filij cu
ius de⁹ pater eſt. Mirabile ꝙ vni puelle
tantū dignitatꝫ ꝓuilegiū eſt ꝯceſſum. Vn̄
Bern. vt allegat̄ in li. q̄ dicit̄ ſpeculū ma-
rie: ḋr. Iſta eſt vera virginal̄ glīa ſinglarꝫ
ꝛ excellens ꝓrogatiua marie ꝙ filiū vnicū
eundēqꝫ cū deo pie meruit hēe cōem. Hec
ille. Octauū gaudiū ꝓuilegiate digni-
tatis: qm̄ de⁹ eā mltꝫ excellētiſſimis ꝓuilegi-
is ac dignitatib⁹ ſublimauit vt mun⁹ grēꝛ
glīe ꝑ oīb⁹ creaturꝫ purꝫ obtineret. Unde
pēſa q̄ntū gaudebat cor virgineū. Primo
q̄dē de ꝓuilegio excellentiſſime puritatꝫ q̄
tantū ꝑfulgebat ꝙ maior ſub deo puritas
ſua puritate itelligi neq̄bat: vt ḋr Anſ. li.
de cōceptu ꝟgl. Scḋo gaudebat de ꝓuile-
gio diuīe familiaritatꝫ. q꞉ ſuꝑ oēm creatu-
rā deo familiariſſima fuit. Nunq̄ eīm cre
ature ꝯceſſum eſt nec ꝯcedet̄ talis diuina
familiaritas q̄ ei ē ꝯceſſa: vicꝫ ꝙ deū nouē
mēſib⁹ in vtero portauit: deū vbere ḋ celo
pleno lactauit: quē de ꝓprio ꝛ puro ſangui
ne ꝯcepit: deū in amplexib⁹ ꝛ oſculis fami
liariſſime tractauit ꝛ dulciter educauit pu
erū: deū q̄dē ſubditū habuit: vt ḋr Lu. ij.
Vn̄ Aug. vt allegat̄ in li. q̄ ḋr ſpeculū ma
rie. ḋr. Nec mirꝝ o maria ſi tibi cōgaudere
dignet̄ de⁹ regnās in celis quē ꝑuulū ex te
natū hoiem totiēs oſculata es in terris.

Tertio pēſa q̄ntū gaudebat ḋ ꝓuilegio
ieffabilis dignitatꝫ. i. ꝙ eēt genitrix et mr̄
oipotētꝫ dī: regina celi: dn̄a angeloꝝ ꝛ ho
minū: ac toti⁹ mūdi ſuꝑ oēs creaturas: grā:
meritꝫ: ꝛ glīa exaltata. et ſic de alijs ei⁹ ꝓ-
uilegijs de q̄b⁹ alibi lati⁹ aget̄. Hec q̄tu-
or ei⁹ gaudia accipiunt̄ ex pre ꝟgis. No
nū gaudiū ſpūalis īfluētie: q꞉ tāta grā vi-
debat ſe abūdare ꝙ ei⁹ grā redundabat ꝛ
influebat copioſe etiā ad eos q̄s viſitabat
id eſt ad Joānē ꝛ Heliſabet: cū ꝛ ipſi ad
ei⁹ vocē ſalutatiōis repleti ſunt ſpūſctō: vt
patet Lu. ij. ca. Sancti q̄dē maxie de grā
dei gaudent. q꞉ grā eſt excellentiſſimū do-
nū dei: vt dicit Aug. Quantū ergo maria
gaudebat cum tā vberē gratiā dei in ſe ſen
tiebat: vt etiā in alios redūdaret. Et cer-
te ſm̄ Hiero. per eius grām largo ſpūſſan
cti imbre ꝑfuſa eſt oīs creatura. hoc eſt q̄d
Pſ. ꝓphetauit di. Diffuſa eſt gratia in la
bijs tuis: ꝓpterea benedixit te deus in eter
nū. Decimū gaudiū mirabilis efficacie
quia videbat tantā ſibi adeſſe diuine vir-
tutꝫ efficaciā: vt ad ei⁹ vocē tot ꝛ tam inau
dita ſequerent̄ miracula que a deo fiebant
Nimirū primo ad eius vocem quinqꝫ di-
ctionū cum ait: Fiat mihi ſm̄ verbum tu-
um. tam inextimabile miraculū factum eſt
ꝙ deus factus eſt homo: et verbū factum
eſt caro et habitauit in nobis. Joan. j. Itē
ad vnicam vocem ſalutationis ſue factū
eſt ſecūdo magnū miraculum. quia ſtatim
Heliſabet ꝛ eius filius repleti ſunt ſpiritu
ſancto. Deniqꝫ tertio aduerte: quia ad vo
cē eius plurima miracula facta ſunt in Jo
anne. Et quidem Primo quia ſtatim fuit
ab originali mūdatus. Secundo: quia fu-
it ſpiritu ſancto replet⁹: atqꝫ fuit ſtatī ſan-
ctificatus. Tertio: quia fuit confirmatus
in gratia vt nunq̄ mortaliter peccaret.
Quarto quia fuit cognitiōe ꝓphetica illu
ſtratus cum tā abſconditū myſteriū diui-
nitatis Jeſu certiſſime cognouit exiſtens
in vtero. Quinto: quia fuit ratiōe virili et
ſenſuum acceleratus adhuc in vtero: vt di
cit Auguſtinus et Hieronymus. Sexto
quia fuit exhilarat⁹. exultauit eīm in gau-
dio infans in vtero. Septimo: quia regē
chriſtum veneratus eſt in ei⁹ aduētu gau
dio declarando. O quātum igit̄ beata vir
go gaudebat cum tanta miracula ad eius
vocem vnicam fieri cernebat in hac viſita-
tione. Undecimū gaudiū ſingularꝫ be-
nedictionis ſuperne et beatifice. quia ad-
uertebat quomō ſpūſſanctus eam tā per
angelum qꝫ per Heliſabet benedictam ſu
per oēs ꝓnunciabat dicens. Benedicta tu
in mulierib⁹ ꝛc. Et iterꝝ. Beata que credi
diſti qm̄ ꝑficient̄ in te ꝛc. Auguſtinus in
ſermone de natiuitate. Maledictio eue in
bn̄dictionē mutat̄ marie. Itē Ambro. in
Homel. huius feſti dicit. Sicut peccatū
a mulierib⁹ cepit: ita bona ſcilicet diuie be

nedictionis a mulieribꝫ inchoant.i.a Ma
na ꝛ Heliſabet pdicēdo. Itē Sixt⁹ papa
in ſermone hui⁹ feſti dicit ſic. Eadem voce
maria ab heliſabet atqꝫ ab āgelo bṅdicta
dicit: vt angelis ꝛ hoibꝫ ſit venerāda mō-
ſtret: qꝛ ſcꝫ vtriuſqꝫ bṅdictionē attulit.

Duodecimū in hac viſitatione habuit
virgo gaudiū fructuoſitatꝫ ſaluifice. qꝛ vi-
delicet ꝛ ipſe ꝙs viſitabat ꝛ ſibimet et oibꝫ
hoibꝫ mūdi electꝫ ſalutꝫ fructum portabat
chrm ieſum i ſacro vtero. Gaudebat igit
virgo: qꝛ ſciebat ꝙ ꝑ fructū vteri ſui quez
baiulabat infern⁹ euacuaret: hō redimere-
tur: angelic⁹ chorus reſtauraret: et ois cre
atura renouaret. Gaudebat: qꝛ talē ꝛ tan
tū fructū hēe ipa meruerat ꝗ oēs ſcti ꝛ an-
geli fruerent. hūc fructū ſaluificū agnouit
heliſabet. et ideo exclamauit ꝛ ait. Bṅdi
ctus fruct⁹ vētris tui. Proinde iuxta p-
miſſa qō apud theologos ꝗrit vtrū Utrū
ſcꝫ btā ꝟgo rōnabiliter id fecerit vt ſpōſo
ſuo relicto ſ. Ioſeph ad cognatā viſitādā
et eidē ſeruiendū acceſſerit: Et ꝯcordit re
ſpōdet ſm ſnias doctoꝝ ꝙ ſic: ꝑ tribꝫ rōni-
bus. Primo rōne diuine acceptabilita-
tis. hoc em̄ fecit nō vagādi ꝛ diſcurrēdi p-
prio placito. ſed diuie acceptabilitatꝫ deſi-
derio. qꝛ ſpūſcō illuſtrata ſciebat ſūmo pla
citū fore deo: vt ꝓpinq̄. ſ. Heliſabeth viſita
ta Ioānes ſctificaret ꝗ futurus erat ꝑcur
ſor chri. ſicut patuit ex premiſſis. Scdo
rōne exercitande ꝟtuoſitatꝫ. qꝛ ſciebat ꝟgo
ſuā viſitatiōem fieri ad exercitatōez ꝟtutū
ꝑmariaꝝ: et ꝑ ꝯſeq̄ns ad merita ꝛ premia
ꝯſeq̄nda maria nō ſolū ſuꝑ hoies ſed etiā
ſuꝑ angelos Tū ꝓ exercitio ſūme charita
tis. qꝛ vt dt Petr⁹ rauen̄. Eſt inqt ꝛ in an
gelis charitas ꝗ ſuꝑeminet i maria dū p-
gredit in mōtana. Tū ꝓ exercitio hūilita-
tis qua ſe dn̄a mūdi humilē ancillā heliſa-
bet exhibuit. Nunqꝫ tāta charitas vel tā-
ta hūilitas in angelis eſt repta in ſcptuṙis
exhibita fore ꝑgnātibꝫ. Tertia rō quo ad
nos. ſ. vtilitatꝫ. qꝛ ſciebat virgo iſtā viſita-
tionē pficere toti mūdo ꝓ ſalutis efficacia.
vt patebit ꝛ ꝑcipue edocet ex hoc ꝙ ſūm⁹
ꝓphetaꝝ ꝛ ſanctoꝝ ꝗ maior nō fuit int na-
tos mulieꝝ vicꝫ Ioānes gr̄am ꝛ ſctitatez
habere non potuit niſi maria aduenuiſſet et
ſalutaſſet. q̄nto magꝭ nullus alioꝝ hoim
gr̄am habere poterit niſi per mariā: vt ait
Bern̄. O igit ſuꝑbenedicta virgo maria
ꝙs pēſare poterit tua ꝓ his gaudia. Nos
ergo chariſſimi fuſis lachrymis iploꝛem⁹
marie ſuffragia: vt cū ea ꝑfruamur eterna
leticia. Ad id de gaudijs marie ꝓmul-
gante btō Capiſtrano

Miraculum

Refert ꝙ vicꝫ ꝗdā cleric⁹ ob deuotiōez
btē virgis cū adhuc eēt ſecularꝫ: ſolit⁹ erat
ſertū de floribꝫ vel roſis colligare ꝛ imagi
nē btē virginis cū ipo ſerto decorare factū
eſt ꝟgine bṅdicta fauente ꝙ religionē itra
uit ꝛ ſeclo renunciauit. vbi cū ꝑ aliq̄d tēp⁹
ꝑmāſiſſet: cepit anxi⁹ eſſe ꝙ ſue deuotioni
ſatiſfacere nō poſſet in eo vicꝫ ꝙ neq̄ret flo
res colligere in religione ꝛ imagine virgi
nis adornare cū ſerto: ſicut ſolitus erat fa-
cere in ſeclo. Vn̄ ꝓpoſuit ſe de religiōe ob
hāc ſolā cām exituꝝ. Quadā ḡ die cū ni-
mis anxiaret cor ei⁹: i oratiōe poſito appa
ruit btā virgo di. Fili noli anxi⁹ eſſe nec d
religiōe exire: docebo ego te quō deuotiōi
tue meli⁹ ħ ſatiſfacere valeas ꝓ ſerto vl' co
rona quā mihi in ſeclo de floribꝫ faciebas.
Nunc fac mihi ſingulis diebꝫ coronā ſpiri-
tualē hoc modo. Primo ob memoriā gau
dij mei qō habui cum filiū meū ꝯcepi: dic
vnū pater nr̄. deo gr̄as agendo de bn̄ficio
mihi ꝑſtito. Et ſubiungas decē Aue ma-
ria. Secūdo ob mēoriā gaudij qō habui:
filium in vtero portando. ꝛ in viſitatione
Heliſabet ꝯſimilr facies. Tertio ob me-
moriā gaudij rōe natiuitatꝫ filij mei conſi
milit facies. Quarto ꝙꝫ ob memoriā gau
dij qō habui cū tres magi filiū meuꝫ deū
agſcentes adorauerūt. Cōſimilr Quinto
ob memoriā gaudij quod habui cū filium
meū in tēplo reppeṙi: ꝛ poſtea deſcendit et
erat mihi in omnibꝫ ſubdit⁹ et dulciſſime
cōuerſat⁹. Cōſimiliter Sexto ob memori
am gaudij qō habui qn̄ filius me⁹ reſurre
xit. cōſimiliter Septio ob memoriā gau-
dij qō habui cū in celū aſſūpta ſum dices
ꝑmo vnū Pr̄ nr̄. et ſubiūges tria Aue ma
ria. Et ſic in toto erūt ſeptem pr̄ nr̄ ꝛ. lxiij.
Aue maria. Hoc faciēs ſingul diebꝫ: accē-
ptiorē mihi facies coronā ꝛ tibi magꝭ me-
ritoriā. Hec dicēs euanuit. Iſte nūer⁹ ꝯſo
nat nūero annoꝝ vite btē ꝟgis ꝗbꝫ vixit i

mũdo iſto ſm aliq̃s. Ille igiẗ remanēs in religiōe: ſedula deuotiōe cepit hoc q̃tidie pficere. Accidit aũt q̃dam vice poſt factā pfeſſionē vt iter ageret p q̃ndā ſiluā cum fratre ſuo: et ſic in itinere dictā coronā oraret: ſec⁹ viā latitātes erant latrones explorātes p viā trāſeūtes. q̄ cum viderēt iſtos fratres videbaẗ eis q̄ vna pulcerrima virgo aſtaret fratri oranti dictā coronā: et ad ſingulā ſalutationē ei⁹ vnā roſam pulcrā colligēs alligaret cū aureo filo ad circulare lignū q̄d manu videbaẗ tenere: q̄ſi faceret q̄ddā ſertū. Cūq̄ cōpleta oratiōe irruiſſent latrones ſup frēs ⁊ eos capiētes q̄rerent ⁊ dicerēt. Ubi eſt iſta puella q̄ vobiſcū nūc erat: quo feciſtis eā? Illi negabāt dicētes q̄ nunq̄ vellēt mulierē vł feminā aliquā in ſocietate hr̄e q̄a vouiſſent caſtitatē ⁊ pſortia mulierū tenereńt ex reg̃la fugere. Iſti ecōtrario aſſerebant vidiſſe cū eis puellam pulcerrimā. Un̄ traxerūt eos de via ad partes vt eos affligerēt ⁊ pfiterenẗ quo iſtā puellam feciſſent. Suſpirant fratres ad chr̄m ⁊ btām virginē. ⁊ ecce apparuit btā virgo in aere cū mltitudine angelorū ferens in capite ſuo ſertū roſeū ⁊ dicēs ad latrones. O viliſſimi ⁊ iniqui homies cur audetis meis famulis nocere. Perterriti illi ⁊ ſtupefacti audierūt virginē benedictā q̄ſi glorianda dicere ad angelos. Ecce q̄li corona decorauit me iſte frater. Et euanuit. Sicq̄ factū eſt q̄ latrones auditū fratrē referentē de p̄dicta orōne quā beate virgini porauerat: ad lumen veritatis redeūt: veniā poſtulāt: ⁊ mūdo renūciantes: religionem ingrediunt. Fratres āt ⁊ oēs iſti q̄ad vixerūt coronā btē virginis ſedula deuotōe orauerūt q̄tidie. Deniq̄ fertur ampli⁹ q̄ cū iſta oratio in vſum plimorū veniſſet: ſcūs Bernardin⁹ de ſenis ordis minorū de obſeruātia q̄tidie eā ob deuotionē virginis porabat. Cui die q̄dā oranti ipſam coronā apparuit btā virgo di. O mi deuote famule multū mihi coplacuit i tua deuotione: ecce quia me hac corona q̄tidie es honoratus: impetraui a filio meo tibi grām miracła faciēdi ⁊ p̄dicādi: ⁊ tandē ſcias te in celo mecū ſine fine letari participē meorū gaudiorū. Et ſic ob illo tēpore cēpit ſanct⁹ miraculis coruſcare et maxime gratijs abūdare. Omnes igiẗ chariſſimi vos adhortor ad beate virginis deuotionem ⁊ gaudiorū eius recordationē. Omes in dn̄o Jeſu admoneo ad p̄dicte corone virginis orationem: vt valeatis in celo ſine fine vna cum beata virgine cōgaudere. Quod nobis ipſius meritis cōcedat chriſtus filius dei.

Pars tertia ſecūdi libri ē d̄ beate Marie cātico et grāȝactiōe pro diuina incarnatiōe.

Magnificat anima mea dominū. Lu. j. c. Uerba ſūt bn̄dicte virginis marie grās agentis ⁊ laudātis deū in hac viſitatiōe p beneficio diuine incarnatiōis ⁊ deuotiſſimo cantico edito dicentis Magnificat ⁊c. Circa q̄d vna talis ponit̃ pcluſio. Congruētiſſimū erat vt bn̄dicta virgo maria p beneficio diuine incarnationis nouo cātico deū collaudaret. Hanc pcluſionem declaro ⁊ oſtendo triplici rōne. Primo ratōne gratificatōis. quia nouo ⁊ ſummo dono noua et ſumma debeẗ grāȝactio ipſi deo: ne viciū ingratitudis incurraẗ: q̄d eſt tanq̄ vētus vrēs ericcās fontē gratie: deo inimica: ſm Bern̄. Un̄ Seneca li. de bn̄ficijs ait. Nil grato animo honeſti⁹. turpiſſimū aũt ē bn̄ficijs grās nō referre. Sed q̄m btā virgo i hac incarnatiōe ſūma dona ⁊ noua p hūano genere obtinuit. ſ. q̄ de⁹ fieret hō ex ea et redimereẗ hō. ḡ nouo cātico debuit gratias agere deo in pſona ſui ⁊ toti⁹ humani generis. Scd̄o rōne remediationis. Nā chri incarnatio debebat eſſe remediū contra hois lapſum. Cōtraria aũt pntrarijs curant ſm Grego. in homel. de marty. Qm̄ aũt homo cecidit blaſphemia ptra deū cōcurrente. Nā vt legiẗ Gen̄ iij. dixit diabolus ad mulierē. Nequaq̄ morieini: ſcit eñi de⁹ q̄ q̄cūq̄ hora comederitis eritis ſicut dij ſciētes bonum ⁊ malum. Ecce blaſphemat deū: attribuēdo ei inuidū eſſe ⁊ tenacē. q̄ſi de⁹ eſſet inuidus ⁊ tenax q̄ nollet vt ei aſſimilareẗ hō ſciēdo bonū ⁊ malum. Huiꝰ

blaſphemie mulier eua conſenſit cū ſic fore
credidit. Et iđo ſicut homo ꝑ blaſphemiā
diaboli cui mulier ꝯſenſit caſum ſupſit: ita
ꝑ cōtrariū in initio noſtre reparādis ꝑ icar
nationē verbi dei ipſa mulier .i. maria: gra
tiās agere ꝛ laudes deo promere debuit:
qua blaſphemia prima aboleret. qđ et fe-
cit in hoc deuotiſſimo cantico Magnifi-
cat ꝛc̄. Tertio ratione ꝓfigurationis. q̄a
legit Exo. xv. ꝙ cum filij iſrael fuiſſent li-
berati de manu pharaonis ꝛ egyptiorum
ipſis ſūmerſis: Maria ꝓphetiſſa ſoror mo
yſi ꝛ aaron egreſſa cum mulierib' canticū
cecinit. Hec maria figurauit nr̄am domi-
nā Mariā: q̄ cantico nouo debuit canere
laudes deo ꝓ nr̄a liberatione de ſub manu
diaboli. Poſtq̄ȝ igit maria redēptorē cōce
pit angelo nūciāte: ꝛ ad helisabet veniſſet:
heliſabet eā bn̄dictā ꝓclamaſſet ꝛ verba
angeli in ea implēda ꝓdixiſſet. Perficient
(inq̄t) in te que dicta ſunt tibi a dn̄o: ſtatī
maria ꝓ grāꝝactiōe hoc carmen dn̄o ceci-
nit ꝛ ait. Magnificat anima mea dn̄m ꝛc̄.
De hoc itaq̄ȝ cantico loq̄ intendētes: tria
myſteria de ipſo declarabim'.
Primū dicit ſublimitatis
Secundū myſteriū glorioſitatꝫ
Tertiū myſteriū vtilitatꝫ.

Articulus primus ꝙ canticū Marie excellit alia cātica. ꝛ ſublimius fore oſtēditur ꝑ alijs in tribus. vt patebit infra.

p Rimū my-
ſteriū đr ſublimitatꝫ. Ubi
eſt notandū ꝙ hoc canticū
Magnificat ceterꝫ canticꝫ
eſt excellenti' ꝓcipue in trib'.
Primo in intitulatiōe.
Secundo in cauſa ꝛ intentione.
Tertio in eccl'iaſtica veneratiōe.
Primo q̄dē hoc canticū alia excellit in ſui
intitulatiōe ꝛ denoiatiōe. q2 vnūq̄dq̄ȝ can
ticū intitulatū a ſuo autore đr: aut canticū
Moyſi: aut canticū Dauid: aut alicui' ex
ꝓphetꝫ: hoc ꝓcellenti' nomē habet. q̄a dicit
canticū Marie. Un̄ Lu. j. ꝓmittit titulus
diuinus cātici cū dicit. Et ait Maria. Ma-
gnificat aīa mea dn̄m. Sicut ḡ Maria
excellit oēs ꝓphetas ſcitate: dignitate: et
glia: ita et' canticū excellit eoꝝ cantica. O
q̄s nō afficiat huic cantico qđ tā dignum:
tā dulce nomen ſortitū eſt vt dicat canticū
Marie dn̄e noſtre regine miſcđie ꝛ gratie
Et a fortiori: quia cum iſtđ canticū edidit
et cecinit: deum ꝛ dn̄m verū in vtero habu
it. Sed forte obijcies ꝙ canticūcantico
rū Salomonis ꝓcellat oīa cantica. q̄a ſic
denoiat ꝑ ſupexcellentiā .ſ. canticacantico
rū. Un̄ ꝛ ſm̄ Hiero. in ꝓlogo ille liber vo
cat hebraice ſyraſirim: qđ in lingua noſtra
vertit canticūcāticoꝝ. R̄ndet ꝙ hoc non
obſtat. q2 ille liber đr ſic: ꝓ eo q2 multiplr
diuinas cōtinet ꝑ alijs canticꝫ veterꝫ teſta-
menti laudes: et ſpūalem amorē inter ſpō
ſum chr̄m ꝛ ſponſam eccl'iam vel aiam do-
cet ſm̄ Hiero. vbi ſ̄. Nihilomin' hoc can
ticum marie ꝓcellit rationib' prenotatis.
Scđo ergo iſtud ꝓcellit alia in cauſa et
intentione. Quia cū alia cantica ſint i gra-
tiarūactionē: aut ꝓ victoria habita ſic can-
ticum moyſi. aut ꝓ recepta ſanitate ſic can-
ticū Ezechie: aut ꝓ diuina laude q̄cunq̄ȝ.
Hoc aūt eſt ꝓ diuina incarnatiōe: qđ ē ſum-
mū pre oib'. Hui' rei cauſa q̄ri pōt vtꝝ
hō plus teneat ꝛ deo ſit accepti' regratia-
ri ꝓ bn̄ficijs diuine incarnationis ꝛ huma
ne redēptionis q̄ȝ creationis. et ſic de alijs.
Ad qđ ꝓrim' r̄ndet ꝙ ſic. et oñdit Primo
ex autoritate. Nā Ambro. li. de virgi. dic̄.
Plus dn̄e ieſu debeo tuis iniurijs qb' re-
dempt' ſum q̄ȝ tuis ꝟtutib' qb' creat' ſuꝫ
Itē Chryſoſt. ſuꝑ Mat. đr. Nil eſt pro q̄
maiores gratias agere debemus q̄ȝ ꝓ paſ
ſione ꝛ morte vnigeniti eius. Et Ber. in
medi. Suꝑ oia amabilē ꝫ te mihi reddit o
bone ieſu opus redēptiōis nr̄e calix paſſi-
onis quē bibiſti in cruce. Scđo oſtēdit ra
tione. quia teſte Greg. in homel. de ꝯfeſ-
ſorib'. Quāto creſcūt dona tāto rationes
creſcunt donoꝝ. Et Seneca li. de bn̄ficijs
docet ꝙ q̄nto maius donū dat tāto maior
eidē grāꝝactio debet. Sed in incarnatiōe
et paſſione chriſti maximū donuꝫ datū eſt
homi. q2 de' ieipm obtulit pro nob̄ s. ḡ ꝛc̄.
Tertio oſtenditur exempla. irate. q̄a hoc
ſolum eſt bonorum fidelium vicꝫ chriſtia-

norum p redemptione grās agere. Illud fo. f. p creatione vel alijs donis regratiari ē etiā infidelium ꝛ maloꝝ. Nimirū in Vitis phoꝝ legitur ꝙ Thales phus cū nocte extra domū astra ꝯsideraret incidit in foueā. Quo lugēte dixit vetula. Tu qdē o Thales q̄ ante pedes tuos sunt videre neqens quō que in celo sunt poteris cognoscere. Sic Thales fertur dixisse. Horuz triuꝫ grās ago. Primū ꝙ homo factus sum/et non bestia. Deinde quia mas ꝛ non femina. Postremo quia grecus ꝛ non barbarꝰ. Ecce infidelis iste grās deo egit p bñficijs creatōis ꝛ conditionis: ergo multo magis christianus debet ꝛc. Tertio hoc canticū pcellit alia ecclesiastica veneratōe: qꝛ ecclesia cōstituit quotidie hoc canticū Marie dici venerabiliter in vesꝑis. Hoc autē ideo vt det nobis intelligi: qꝛ vergēte mūdi vesꝑe dñs deus est incarnatꝰ ex virgine: p quem eternā ꝯsequimur bñdictionē ꝛ ideo quotidie studeamꝰ deo regratiari. Propterea etiā pre alijs hoc canticū Marie solēnius deuota celebritate solet in festis decātari accēsis lucernis et thurificationibꝫ consuetis adhibitis. Unde et fideles ad hoc canticū cum canit in vesꝑis solent assurgere ꝛ stare capite nudato: ꝛ inclinato: sicqꝫ reuerētius audire vel dicere tāꝙ si tūc ꝑsencialiter adesset btā virgo/ꝛ eiꝰ filius dñs iesus. Et certe debent hec facere. qꝛ totū h̄ canticū est verbū sancti euangelij. ꝛ ideo sic reuerenter est audiendū. Oīa nīaꝫ sicut scriptū est Ecci. xxxij. Pro reuerentia accedet tibi bona grā.

Articulus secūdus ꝙ Marie canticū est gloriosissimū. ꝛ assignātur ī ea duodecim beneficia a deo collata marie: pro quibus magnificat deum.

Ecūdū mysterium de hoc cātico Marie declarādū dr̄ gl'iositatꝫ. Nā reuera h̄ canticū ē gliosissimū tā ipī deo ꝙ eiꝰ sctissime mrī Marie. Primo quidē deo quē laudauit beata virgo in ipso precipue duodecim modis. Primo de dn̄atione eius sup totum mundum. ibi. Magnificat aīa mea dñm. Non dicit: illū vel illū: sed antonomastice dñm. Scdo laudat de hois saluatōe. ibi. Et exultauit spūs meꝰ ī deo salutari meo. i. saluatore: qꝛ dñs est salus. Tertio in hūiliū respectōe. ibi. Respexit hūilitatē an. Quarto ī mirīs bñficatōe. ibi. Ecce eī ex h̄ btāꝫ ꝛc. Quīto in mirādoꝝ opatiōe. ibi. Quia fecit mihi dñs magna ꝛc. Sexto ī nomis scītate. ibi. ꝛ scīm nomē eiꝰ. Septimo in misericordia ꝛ miseratiōe. ibi. Et misericordia eiꝰ. Octauo ī supboꝝ deiectiōe. ibi Fecit potētiā ꝛc. Disp. supbos. Nono in hūiliū exaltatiōe. ibi. Depo. po. de sede. Decio ī esurientiū impletiōe. ibi. Esurientes impleuit bonis. Undecimo ī hūane nature assumptione. ibi. Suscepit isrl' pu. Duodecimo ī pmisse libatōis ipletiōe. ibi. Sic locutꝰ est. Hec fm Joanē gerson cancel. parisieñ. in sua editiōe de cātico marie. Scdo dixi ꝙ ē gliosissimū h̄ cāticū btē virgini: qꝛ in ipo notari pñt duodecim stelle glie ī corona capitis eiꝰ: sic scribit Apoc. xij. In capite indꝫ eiꝰ corona duodecim stellaꝝ. nā in his duodecim bñficijs a deo acceptis/vel pulegijs donatis btā maria gaudens gliatur ꝛ deū laudat ī h̄ cātico. vt ptꝫ diligenter cōsiderādo versus eiꝰ atqꝫ pticlas. Ca. j.

Prima stella dr̄ dignatiua p̄electio de q̄ deū Maria laudat ꝛ gaudēs gliatur cuꝫ dicit. Magnificat anima mea dñm. Notāter dr̄ dñm qd̄ est relatiuū ad seruū vel ancillā: vt significet se in h̄ gaudere ꝛ gliari ꝙ a deo ē ī ancillā specialiter electa. vñ de h̄ grās agit. Nā pfecto sāctis h̄ est gaudiū maximū et glia ꝙ se nouerūt esse seruos dei. cui qdem seruire regnare ē fm Aug. ꝛ Gre. Sicut ꝛ videmꝰ milites gliari de eo: q qdē eoꝝ sunt fui ppoꝝtetiozis regis ꝛ accepti. Vn dña ī deo gliando dr̄. Magnificat aīa mea dñm. s. meum: cuiꝰ sū ancilla pelecta. Nimiruꝫ (vt dr̄ ūij. li. ethicoꝝ) qualꝫ vnusqsqꝫ ē talia dicit ꝛ opatur ꝛ taliter viuit. qꝛ ex abūdantia cordis os loquitur. Mat xij. Et quia btā virgo hoc semper desiderabat vt mereretur fie ri ancilla dei: ꝛ eius filio deseruire: quem nouerat ex scripturis in carnem venturuꝫ

hoc ſemꝑ orõnibꝰ flagitabat: vt etiã ferũt
hiſtorie. ꝛ ideo nõ mirꝝ ꝙ mox cũ fidẽ de-
dit angelo ait. Ecce ãcillã dñi. ſ. qđ ſemꝑ
optaui: ꝛ nũc etiã grãs deo agẽs id repli-
care videt̃ di. Magnificat aĩa mea dñm
cuiꝰ ſũ ancilla. O felix marie deſideriũ qđ
tã efficacit̃ ẽ ꝓ totiꝰ mũdi ſalute impletuȝ.
O felix q̃q̃ aĩa q̃ ſeruire toto corde deſi-
derat chr̃o. Sȝ circa lr̃am hãc q̃ri pñt
tria p̃cipua. Pria q̃ſtio: vtrũ btã Ma-
ria ↄgrue ſic incepit ſuã laudationẽ ꝓ chr̃i
incarnatiõe ex ea facta vt diceret. Magni
ficat. Nam mirꝝ ẽ q̃re nõ dixit. Laudat vl̃
bñdicit aut grãs agit ꝛ glorificat anĩa mea
dñm. cũ hñ hec oĩa ꝛ ſingula dicere potu-
it. Ad h̃ ꝓtinꝰ r̃ndet̃/ꝙ ipa nõ a ſe ſed a
ſpũſctõ hec ṽba ꝓtulit. q̃ ſpũſſctũs notant̃
voluit ichoare h̃ ṽbo. Magnificat ꝛ nul-
lo alio. q꞉ de maxĩs bñficiꝭ deum lauda
bat Maria. i. de bñficio icarnatiõis diuie
Idcirco magnificat qđ ſonat laudis ma-
gnitudinẽ dicere debuit ꝛ dixit. vñ Amb.
ſuꝑ Lu. Magnificat aĩa mea. q. d. Tãto
ꝛ tã inaudito munere dñs me ſublimauit
ꝙ lingua explicare nõ ſufficit: ſȝ totũ ani-
mi affectũ in agẽdis eiꝰ laudibꝰ offero. ꝛ i
eiꝰ magnitudie ↄtẽplãdo gr̃ulant̃ impen
do. iõ magnificat aĩa mea dñm. Scđa
q̃ſtio. q̃re addidit: aĩa mea. ꝛ ñ dixit Ma
gnifico dñm. R̃ndet̃ ꝙ h̃ ſpũſſctũs voluit
vt doceamur nos de bñficiꝭ aĩe que ſunt
potiora q̃ꝫ corꝑalia: ſicut et aĩa potior om̃i
corꝑe: vt dicit Augꝰ. deũ magis laudare.
Et q꞉ beneficiũ diuie incarnatiõis ꝑncipa
lius eſt ad ſalutẽ aĩaꝝ q̃ꝫ corpoꝝ. iõ inſeru
it aĩa mea. Tertia queſtio. cur nõ dixit
Magnificat aĩa mea deũ vel ſpõſũ: p̃rem
vl̃ filiũ. q̃uis q̃dlibꝫ hoꝝ dicere potuiſſet
R̃ndet̃ ſm Antoninũ florentinũ in ſũma
ſua ꝙ h̃ voluit ſpũſſctũs/ꝑmo vt deũ glo-
ſum cum timore reuerendũ intendat. quia
initium ſapiẽtie timor dñi: vt ait Pſal. cx
dñs aũt timorẽ reuerẽtialẽ icludit. Iuxta
illđ Malach. i. Si dñs vbi ẽ timor meus
Scđo vt oĩ via btã ṽgo ꝓprias laudes fu
giat ꝛ tm̃ diuinas intẽdat. Si enim dixiſſȝ
ſpõſum: multũ ſe laudaſſet. ſilr̃ ſi dixiſſet:
p̃rem vel filiũ; eque laudis eſſet. ſi dixiſſet
deũ. ſuã hũilitate ancillarĩã tacuiſſȝ. ꝛ ideo
dicẽdo dñꝫ qđ ẽ relatiuũ ad ancillã/ſe hũi

lẽ ancillã di ꝓfitet̃: q̃tinꝰ ꝛ nos doceat q꞉ i
hũilitate nr̃a placẽt do obſeq̃a ꝛ laudes vt
oĩa bona i nob deo attribuamꝰ. Ca. ij.

Ecũda ſtella dr̃ diuia dulcificatio
ſ ꝑ q̃ quã ipa btã virgo diuia dulce
dine pleniſſima gaudẽs gl̃iat̃ ꝛ di
cit. Exultauit ſpũs meꝰ i deo ſalutari meo
Glo. i. in filio ſaluatore meo. Cuiꝰ diuina
dulcedine ſpiritꝰ tãta abundo plenitudie
vt ſpiritꝰ meꝰ exultet i. extra ſeipm̃ in ex-
taſim ſaltet in deũ. ꝛ ideo ꝓ tãto dono g̃ri
as ago. Sed hic ꝑmo q̃rit̃. q̃re potiꝰ di
xit. Exultauit in p̃terito q̃ꝫ exultat i pñti.
cũ nõ lõge antea cõcepit chr̃ꝫ ſaluatorẽ in
vtero. Ad h̃ r̃ñr notãdo/ꝙ btã maria i do
ſaluatore. i. chr̃o tripliciť exultauit. Prio
añ chr̃i cõceptionẽ exultauit in fide et ſpe.
q꞉ firmit̃ credidit ꝛ ſperauit chr̃m redem-
ptorẽ in carne ṽturũ. ſicˋ ꝛ d̃ abraã ſcribit̃
h̃ mõ exultaſſe Io. viij. Abraã pr̃ vr̃ exul
tauit vt videret diẽ meũ. q̃ credidit ꝛ ſꝑa
uit. iõ dr̃. vidit. ſ. fide ꝛ do reuelãte ꝛ gau
ſus eſt. Scđo exultauit maria i hora cõce
ptiõis chr̃i q̃n gaudiũ ſummũ de h̃ habu-
it. vt patuit ꝑte p̃cedẽti. Tertio exultauit
poſt ↄceptionẽ chr̃i q꞉ exꝑiebat̃ ↄtinue de
um i ſe manẽtẽ tota plenitudie/ꝛ miro mõ
ſpm̃ſanctũ ↄſolãtẽ. Notãter g̃ dixit: exul-
tauit vt ſignificet/q꞉ a ꝑncipio ſue ↄceptio
nis in vtero mr̃is anne. ſ. ſꝑ in cognitione
chr̃i exultauit multo magꝭ q̃ꝫ ioãnes bap.
i vtero. ꝛ iã chr̃m vtero portare ceꝑat añ
aliq̊t dies quouſq̃ ꝑuenerat ad domũ Za
charie a die ↄceptiõis iter agẽdo ꝛ iõ dixit
exultauit: q꞉ iaꝫ añ ↄceꝑat. Scđa q̃ſtio
huiꝰ occaſiõe. Nũq̃d maria ſciuit antea q̃ꝫ
ↄcepit chr̃m de ſe fore incarnandũ. ꝛ iõ ex
ultauit in chr̃o. R̃ndet̃ ꝙ lȝ q̃dẽ ſciuit: q꞉
dei filꝰ debuit icarnari. mlt̃o magiſq̃ꝫ hoc
nouit q̃ꝫ ꝓphe: tñ ex hũilitate non p̃ſũpſit
nec putauit ſe eẽ illã ṽginẽ d̃ q̃ chr̃s debe-
ret ↄcipi donec ãgelꝰ nũciauit. Tertia qđ
q̃re dixit ſalutari meo cũ chr̃s eẽt ſaluator
etiã alioꝝ. R̃ñr ſm Ly. ꝙ h̃ dixit rõe aſſũ
pte hũanitatꝭ ex ea. q꞉ ſic fuit tm̃ ipiꝰ vir-
gis. vñ exultauit ſpũs eiꝰ. Caplm̃. iij.

Ertia ſtella dr̃ deo chara dilectio.
t Quia reſpexit inquit humilitateꝫ
Reſpexit. id eſt acceptauit et ama
uit. quia vbi amor ibi oculus ſm Auguſt.

Sed q̄re dixit: hūilitatē. nō virginitatē
vel alias virtutes: Rñdet ſm Lyrā: q2 lȝ
maria fuerit oib9 virtutib9 deo chara ⁊ ele
cta vt eſſet mater filij dei: tñ ſpecialit hoc
fuit ex humilitate. Ber. Audeo dicere ꝙ
nec marie virginitas placuiſſet d̄o ſine hu/
militate. Hinc in ſer. de aſſumptōe Aug.
O btā hūilitas marie q̄ deū hoib9 pepit:
vitā mortalib9 edidit: ꝑadiſuȝ aꝑuit: ⁊ ho/
minū aīas liberauit. Un̄ ponit ꝑ iſta ſtel
la hec cōcluſio. Plus amauit de9 hāc vnaȝ
puellā q̄ʒ oēs angelos ⁊ ſctōs ac totā mū/
di machinā. Probat ex triplici rōne tanq̄ʒ
ex trib9 ſignis dilectiōis et acceptatiōis.

Primo ratione donationis:
Secundo rōne cōuerſatōis
Tertio rōne impetrationis

Prio ex rōne vl ſig donatōis. qm̄ ſm dn̄m
Bonauē. ſup iij. ſenten. diſt. xxxij. de9 dr
diligere aliquē magis q̄ʒ alteꝝ rōne effect9
vel cōicatiōis boni maioris. Cui cōcordat
verbū Ariſto. ix. Ethic. dicētis: ꝙ amor vl
amicicia vera fundat in beniuolētia. i. ī bo
nū velle alicui. Sed qa deus tā excellētiſſi
mū bonū ⁊ donū voluit ⁊ dedit btē virgi/
ni qd̄ nulli nec oib9 ſunt cōceſſit: vicȝ ꝙ eēt
mater dei quo nil maius creature donari
pōt. Un̄ Anſ. de conceptu virgi. ca. xviij.
Quid excellēti9 illi dare valeret q̄ʒ in ꝑpe/
tua virgitate manens deū de ſua carne car
nem factū generaret. Hec ille. Ergo eam
plus dilexit. Secundo rōne vel ex ſigno
cōuerſatiōis: qm̄ ſm eundeȝ Bonauē. vbi
ſ. ſignū dilectiōis diuine eſt familiaris con/
uerſatio. Nā dicēte pho. ix. li. Ethi. Act9
amicicie eſt ꝯſolatio in amici viſiōe ⁊ collo
quio ac cōuerſatiōe. ſed nō eſt aliqs ange/
loꝝ: nō aliqs ſanctoꝝ: nō tot9 mundus: cui
deus tāta familiaritate ſuā cōuerſationeȝ
exhibuit ſic virgini: cui ſe dedit: non tm̄ ſic
ceteris in deū ⁊ dn̄m: ſed ſpecialr in filiū:
cuius vberib9 fuit alit9: cui9 manib9 porta/
tus: ⁊ ſepiſſime ꝑ voto amplexat9 ⁊ oſcu/
lat9: de cui9 ſanguinis portiōe carnis ſub/
ſtātiā aſſumpſit ⁊ indiſſolubiliter ſibi vni
uit. et ſic de alijs. g̃ ſeqnt ꝙ eā ſūme dile/
xit: vt de ea verificet illud Sap. viij. Hāc
amaui (inqt deus) ⁊ q̄ſiui mihi ſpōſam aſ/
ſumere eam: ⁊ amator fact9 ſū forme illi9.
generoſitatē ei9 glorificat: ꝯtubernīū hn̄s
dei et oīm dn̄s dilexit illā. Tertio oſten
dit ex rōne vel ſigno impetratiōis. Tantū
eīm eā de9 dilexit. vt ipa i oi petitiōe a deo
plus valeat īpetrare q̄ʒ oēs ſcti ⁊ angeli ac
tota eccl'ia mūdi. q2 ei nil fas ē negare que
tāq̄ʒ mr̄ deo pōt imꝑare: ⁊ nō tm̄ ſupplica/
re ſic ceteri. Un̄ iij. Reg. ij. ca. Pete mat
qd̄ vis: neq̄ʒ eīm fas ē aliqd tibi denegare.
Un̄ Anſ. de ꝯceptu btē ꝟginis. ca. xv. dr.
Scim9 (inqt) btām mariā tāti meriti eſſe
apud deū: vt nihil eoꝝ q̄ velit efficere poſ
ſit aliq̄ten9 effectu carere: qd̄ ē ſignum ma
gne dilectiōis: qm̄ ſm Tulliū ⁊ Hieron.
amicoꝝ eſt idem velle ⁊ ideȝ nolle. Ad
hoc ꝑtinet Miraculū quod ferūt hiſtorie.
Quidā eīm cum deuot9 eſſet btē virgini et
multa enormia cōmiſiſſet crimia: eccleſiā
intrans: viſa imagine btē virgīs ait. O do
mina ſi te inuocarē in vanū laborarē: qa cū
ſim pctōr maxim9 ſcio ꝙ ñ exaudies ſȝ cō/
tēnis: me eīm q̄ſi dānatū reputo: nec per te
poſſe adiuuari. Cūq̄ʒ ſic auertiſſet ſe vt exi
ret deſꝑat9: ſtatim bn̄dicta ꝟgo mater mi
ſericordie allocuta eſt ⁊ ait. Cōfide in me
q2 etiāſi in ꝓfūdo inferni eſſes dānat9 i et/
num: valerē tui miſereri. nil eīm eſt qd̄ fili/
us poſſit mihi denegare. Un̄ ille conforta
tus veniā petyt: ⁊ ſctē viuēs deuoti9 ꝟgi/
ni deſeruiuit. O igit fidelis aīa aduerte q̄n/
tū de9 btām ꝟginē diligat: q̄ntūve ei9 orō
apd̄ deū valeat ⁊ ſuꝑat int oēs ſctōs: ipaȝ
in patronā elige tibi q̄ pōt ſuffragari.

Caplm. iiij.

q Uarta ſtella dr btificatio. vn̄ ſub/
dit. Ecce eīm ex hoc btām me di/
cent ⁊c̄. Beda. Cui9 inqt hūilitas
a deo tā grate reſpiciat: recte beata ab oib9
cognomiat. Hec ille. Merito qdeȝ beata
virgo ab oib9 beata ꝑdicat: q2 ipa ꝯcepit:
portauit ⁊ genuit btitudinis autorē. Sȝ
querit: quō hec marie ꝓphetia verificetur:
cū videam9 plurimas generatiōes nō dice
re eam btām: ſed poti9 blaſphemare. vt pa
tet in iudeis: in hereticis: infidelib9 ⁊ paga/
nis. Ad hoc breuiter rn̄det ſm Nico. de
Ly. et cōiter alios expoſitores doctores:
ꝙ in hoc dicto nō eſt diſtributio intelligen
da ꝑ ſingulis geneꝝ ſed ꝑ generib9 ſingu/
loꝝ. qa ex oib9 generatiōib9 aliq ſunt con/
uerſi ad fidē: qui ꝯfitent iſtā ꝟginē beatā.

Nota etiã ꝙ tria ſunt genera nationum
ꝑncipalia: ſicut ꝛ tres in toto mũdo ſunt ſe/
ctaꝝ ꝑncipales varietates.
Prima iudeoꝝ.
Secunda mahumetiſtaꝝ.
Tertia chriſtianoꝝ.
Prima eſt natio iudeoꝝ. Iſta bñficat: quia
de ea ꝑ ꝓphetas ſctõs preconia bona ꝓfert
Et etiã qꝛ ſm Bonauẽ. ſup. iij. di. iij. q. ij.
ar. iij. infideles q̃dã iudei aſſerũt hoc miꝝ
fuiſſe in maria ꝙ cũ eſſet pulcerrima: a nul
lo vnq̃ꝫ viro fuit cõcupita: ꝛ ꝑ ꝯſeq̄ns ipa
nunq̃ꝫ virginitatẽ amiſit in q̃ fili⁹ dei habi
tauit. Hoc teſtimoniũ infideliũ vilipẽden
dũ nõ eſt. oportet em̃ teſtimonium hr̃i ab
his q̃ foris ſũt. Scda ẽ natio mahume
tiſtaꝝ credẽtiũ: vt ſũt thurci: ſaraceni: aga/
reni: ethiopes: et ſiles. Iſti etiã btãꝫ dicũt
mariã: cũ bona vtiq̃ꝫ ſcpta i ſuis libris ha/
beãt de ea. ſic teſtat̃ Nico. d̃ Lyra ſup hoc
paſſu Nã in alcorano. i. in libro legꝭ ſarace
noꝝ in. iij. zora. in. iiij. donario ei⁹ talit̃ ſcri
ptũ ẽ. Dixerũt angeli O maria vtiq̃ꝫ de⁹
elegit te ꝛ purificauit te: et vtiq̃ꝫ elegit te
clarã ſup oẽs mulieres ſeculoꝝ. Itẽ ibidẽ
donario. v. Dixerũt angeli: o maria vtiq̃ꝫ
de⁹ annũciat ṽbũ ex ipſo: nomẽ ei⁹ Iſeben
mariã. i. ieſus fili⁹ marie: et erit honorabi
lis in hoc ſeculo atq̃ꝫ in alio: ꝛ alloquit̃ ho
mines ꝛc̃. Itẽ in libris autẽticꝭ apd̃ ſarace
nos q̃ꝛ vn⁹ vocat̃ Appokari: al' ṽo mozli
dixit Ebi horayra ſocius. ſ. mahumeti: ꝙ
audiuit mahumetũ dicentẽ. Null⁹ naſcit̃
de filijs Adã quẽ nõ tãgat ſathan: et ideo
plorat vociferãs ex tactu ſathan. ꝓter ma/
riã ꝛ filiũ ei⁹. Itẽ dixit idẽ Ebi mahume
tũ dixiſſe. Multi ꝑfecti fuerunt ex hoĩbꝫ.
nulla ṽo fuit ꝑfecta ex mlĩeribꝫ niſi maria
mr̃ Iſe i. Ieſu. Fert̃ q̃ꝫ ꝙ q̃cũq̃ꝫ ex ſarace
nis publice blaſphemauerit nomẽ ṽginis
marie lapidibꝫ ꝯtũdet̃ os ei⁹ ſm leges eo/
rũ. Ecce patꝫ quõ a paganis bñficat̃ ma/
ria. Tertiũ gen⁹ nationũ ẽ chrianoꝝ: q̃
oẽs eã ſctãm ꝛ btãm dicũt. Et certe eru/
beſcat malus chriãn⁹ q̃ btẽ virgini laudes
dicere recuſat. quã etiã pagani (vt pmiſſuꝫ
eſt) laudãt. Vtiq̃ꝫ o beatiſſima virgo ma/
ria verꝫ eſt qd̃ de te canit eccl'ia. Felix nãq̃ꝫ
es ſacra virgo maria ꝛ omĩ laude digniſſi
ma: qꝛ ex te ort⁹ eſt ſol iuſticie chr̃s de⁹ nr̃
Ecce ergo te oẽs btãm dicimus.

Capitulũ. v.

q Quinta ſtella in ordine ꝛ ꝑma ſecũ/
di q̃ternarij dr̃ mirificatio. Vñ ait
Quia fecit mihi dñs magna q̃ po/
tens eſt. i. opat⁹ eſt in me mirabilia ꝑ ſuaꝫ
potentiã infinitã. Theophil⁹. Vere ma/
gna: mira: ꝛ maxia de⁹ opatus eſt i maria
cũ eã a pctis ꝑſeruauit: cũ eã ſctificauit: cũ
filiũ dei naſci ex ea voluit: ꝛ hũanũ gen⁹ ꝑ
ipam repauit. Cũ ṽo pepit virgo ꝑmãſit.
et hec ideo: qꝛ potẽs ẽ. qm̃ null⁹ ali⁹ potu/
it hec facere. Circa hãc ſtellã ponit̃ iſta cõ
cluſio. In oibꝫ opibꝫ a ꝑncipio mũdi factꝭ
miꝝ maxim qd̃ de⁹ feci i toto mũdo ꝛ facere
potuit ẽ hoc qd̃ i maria fecit. ꝓbat̃ tripl'r
Primo autoritate
Secundo ratione
Tertio exemplificatione.
Pmo autoritate ſcti Bern. in ſmõe d̃ gau
dijs marie dicẽtꝭ. Multa (inq̃t) magna fe/
cit de⁹ in creaturꝭ mũdi. nihil tñ tã excellẽs
ꝛ tã magnũ op⁹ digitorũ dei ſicut in ṽgine:
quã ſol ꝛ luna mirant̃. Hoc idem teſtatur
Anſ. ꝛ plures alij doc. Scdo ꝓbat̃ rõne
qꝛ nil pot dici mai⁹ q̃ꝫ ꝙ de⁹ ſit fact⁹ homo
cũ magꝭ diſtet de⁹ a creaturꝭ q̃ꝫ q̃cũq̃ꝫ cre/
atura a nihilo. Ceterũ ex pte creature nil
mai⁹ poteſt dici q̃ꝫ ꝙ ſit mater dĩ. Hoc em̃
eſt ſumme gr̃e ꝛ gl'ie q̃ maior creature cõ/
municari nõ potuit: ſicut vult Alex. d̃ ales
i. pte. et Alber. ſup Miſſus ẽ. Ideo Anſ.
li. de ꝯcep. ṽginali dr̃. Nihil tibi o dña eſt
eq̃le: nihil cõꝑabile. omẽ enĩ qd̃ eſt: aut ſu/
pra te eſt: aut infra te eſt. qd̃ ſupra te ẽ ſol⁹
de⁹ eſt. qd̃ infra te eſt: eſt oẽ qd̃ de⁹ nõ eſt.
Tertio oſtendit̃ exẽplificatiõe. Nã ma
gna fecit de⁹ qñ celũ ꝛ terrã ac oĩa q̃ in eis
ſũt ſolo ṽbo creauit de nihilo. Ps. Dixit
et facta ſunt. ſed certe maius fecit mltõ in
matre qñ de puriſſimo ei⁹ ſanguie corpus
chr̃i formauit: in q̃ tot⁹ de⁹ eſſentialit̃ cõti/
net̃ quẽ celi cape nõ pñt. Itẽꝫ magnũ fecit
de⁹ qñ celũ angelis repletũ creauit: ꝛ ipſis
deũ diligẽtibꝫ ſe btã viſiõe fruẽdũ exhibu/
it. ſed certe magꝭ fecit in virgine qñ in ei⁹
vtero de⁹ ipe habitauit incluſus q̃ oẽs an/
geli fruebant̃. Itẽ magnuꝫ fecit de⁹ qñ de
parua Ade coſta vnã magnã mulierẽ for
mauit: ꝛ eã Ade federe m̃rimoniali ꝯiũxit

ſed maius fecit qñ de parua portione ſan//
guinis virginei corpus chrī pfectū ſubito
formauit diuitati inſepabilit̄ vnitū. Item
magnū fecit qñ mūdū diluuio deleuit: ꝛ
tm̄ octo aīas pſeruauit a diluuio: ſꝫ mai⁹
fecit qñ btām virginē ab omi pctō pſerua
uit. ꝛ p eā gen⁹ hūanū redimēdū diſpoſu//
it. Itē magnū fecit qñ Pharaone ſūmer//
ſo hebreos libauit. ſꝫ mai⁹ fecit qñ p filiuꝫ
virginis deuicto fortiſſimo hoſte diabolo
oēs hoīes redemit. Itē magnū fecit quā//
do māna filios iſrl̄ pauit: ſꝫ mai⁹ fecit qñ
in vtero ꝟgis verꝫ panē .i. corp⁹ chriſti ad
oēs ſctōs paſcēdos formauit. De q̄ pane.
Io. vj. Hic ē panis q̄ ḋ celo ꝛc̄. Itē nōne
magnū fecit ꝙ iordanis ꝯuerſus ē retror//
ſum. Nōne magnū fecit ꝙ ſol ſtetit: vl̄ ꝙ i
horologio Achaꝫ decē gdib⁊ retroceſſit.
Eſa. xxxviij. Sꝫ mai⁹ fecit qñ ad ꝟba vir
ginis ꝯſentiētis etern⁹ de⁹ retroceſſit p i//
carnationē ad īfantiā vnius diei: ꝛ ī vtero
ꝟgis māſit. ꝛ ſic ꝯñr de oib⁊ factꝫ mirabi//
lib⁊ iducēdo repies. qꝛ fecit dñs maximū
in maria. Caplm. vi.

f Exta ſtella ḋꝛ ſctificatio q̄ gliatur
btā ꝟgo i hoc cātico cū ſubdit. Et
ſctm̄ nomē ei⁹. Nomē qppe dei ḋꝛ
ſctm̄. qꝛ q̄cq̄d ſctitatis pōt cogitari emīnē
t⁹ eſt i deo. ꝛ qm̄ ſctōs facit ipm̄. ſ. nomen
dñi debite portātes. iuxta illud Leuit. xx.
Eſtote ſcti qꝛ ego ſctūs ſū. ego dñs q̄ ſcti//
fico vos ꝛc̄. Bndicta itaq̄ꝫ ꝟgo gliatur ꝛ
gaudere ſe oñdit i h̄ ꝙ tā ſctiſſimū filiū cō
cepit. p cui⁹ ſctiſſimū nomē ipa ſūme ſcti//
ficata extitit. De hac aūt ſctificatōe ꝟgis
agel̄ li. v p j. ar. ij. p totū. Hic tñ ē notā
dū ꝙ merito de h̄ dña gliat̄. qꝛ nomen dñi
btā i ꝟgie ḋꝛ ſctm̄ magꝫ ppē q̄ꝫ añ icarnati
onē lꝫ ꝛ ꝑtūc ſctm̄ dictū ſit iuxta illḋ Ps̄.
Sctm̄ et t̄ribile nomē ei⁹. Et rō: qꝛ ꝓpꝛie
ḋꝛ ſctm̄. i. ſanguine tinctū. vt ḋt Ioan. ia//
nuēſ in catholi. Nā apḋ veteres nil diceba
tur ſctm̄ niſi ſanguine hoſtie cēt reſpſū vel
cōſecratū. Sꝫ qm̄ de⁹ añ incarnationē nō
fuit ſanguie tinct⁹. ſꝫ i btā ꝟgie ḋ puro ei⁹
ſanguine carnē aſſumēdo ſanguie q̄dāmō
tinct⁹ dici pōt. cū et ſangui in carne vnit⁹
eſt: ꝛ tandē i cruce tot⁹ / ſanguie ſacro ꝓprio
fuit refuſus ꝛ balneat⁹. Ergo magꝫ ꝓprie
ſctm̄ nomē dñi i ꝟgine ꝛ p ꝟginē eſſe iudi//
catur q̄ꝫ añ icarnatiōeꝫ vñ bñ ḋꝛ. Et ſctm̄
nomē ei⁹. O igit̄ fidel̄ aīa diligēter penſa
q̄nta dei charitas i ꝟgine bñdicta ſit erga
te exhibita: vt vicꝫ cruore roſeo ex virgine
ſūpto te lauerit ſctificauerit et mūdauerit
ac redemerit iuxta illud Apoc. j. Dilexit
nos ꝛ lauit nos a pctīs nr̄is i ſanguie ſuo.

Caplm. vij.

Eptima ſtella ḋꝛ miſeratio. vñ ait
f Et miſcḋia ei⁹ a ꝓgenie i ꝓgenies
timētib⁊ eū. q. d. ſm̄ Bedā. Nō ſo
lū inq̄t mihi fecit magā q̄ potēs ē. ſꝫ i oi gē
te q̄ timet deū. qm̄ fecit miſicordit̄ redēpti
onē oib⁊ a ꝓgenie iudeoꝝ i ꝓgenies chrīa
noꝝ. nec tñ oib⁊ q̄ꝫ tū ad efficaciā: lꝫ vniuer
ſis ꝛ toti mūdo q̄ꝫ tū ad ſufficiētiā: ſꝫ timē
tib⁊ eū timore filiali ꝛ caſto. ſic expōit Ly
ra. Vñ claret qꝛ i his ꝟbiſ gliat̄ ſe fore ma
trē miſcḋie i oēs diffūdēde. Hic ꝛ eccl̄ia
canit de ea. Maria mr̄ gr̄e mr̄ miſcḋie: tu
nos ab hoſte ꝓtege ꝛc̄. Nota āt ꝙ merito
bñdicta ꝟgo gliat̄ in cātico de h̄. i. de ſtella
miſatiōis diuie. qꝛ nuſq̄ꝫ maior dei miſa//
tio erga nos oñdi potuit q̄ꝫ in hāc icarna//
tiōe facta ex ꝟgie. in q̄ ꝓ nr̄a liberatiōe ſo//
lus ipe de⁹ ſe hūiliauit ꝛ deſcēdit vſq̄ꝫ ad
penā nr̄e miſerie vt nos releuaret. Vt aūt
o hō agnoſcas q̄ntū dei miſicordia exhi//
bita ſit ꝛ exhibeat̄ vſq̄ꝫ i finē p mariā: nota
tria pūcta tāq̄ꝫ tria ſigꝫ diuie miſatōis per
eā largiēde. Primū eſt ꝙ a pncipio non
fuit nec ē vel erit nec pōt cē tam ſceleratus
pctōꝛ q̄ dū ad btām ꝟginē ſe cōuerterit vt
debꝫ / miſicordiā non ꝯſeq̄t̄. Hoc teſtatur
Anſ. li. orationū dicēs. O btiſſima virgo
maria ſicut ois pctōꝛ a te auerſus ꝛ a te de
ſpect⁹ neceſſe eſt vt intereat. ita ois pctōꝛ
ad te cōuerſus ꝛ a te reſpectus ipoſſibile ē
vt pereat. Et ratio: qꝛ btā virgo cū ſit mr̄
miſcḋie / nullū pctōrē dūmō ꝯuertatur: ad
ei⁹ miſerationē fidelit̄ redeat / ac pſeueret: ꝛ
dimittit q̄n ꝓ eo intercedēs veniā obtine
at ꝛ grām. Idcirco ideꝫ Anſ. ḋt. O felix
maria tu pctōrē toti mundo deſpectū mr̄//
no affectu āplecterꝫ nec deſerꝫ q̄uſq̄ꝫ deus
p te placat⁹ ipm̄ gr̄e ſue reformabit. Hec
ille. Scḋm pūctū ꝙ ſi mr̄ miſcḋie: ipa. ſ.
maria nō fuiſſꝫ / mūd⁹ iā ꝓpter pctā diu pe
riſſet. Hoc teſtat̄ Fulgētib⁊. iiij. mytho//
logiaꝝ dicens. Diu celuꝫ ꝛ terra ruiſſent

ſi nō Maria precib͡ʒ ſuſtētaſſet. Qđ claret
etiā ex miraculo qđ legit̃ in vita ſcti Do-
minici. vicȝ q̄ viſum eſt voluiſſe chrīm totū
mūdū trib͡ʒ vibratꝫ lāceis ꝑdere: ſȝ btē vir
ginis īterceſſiōe liberatū. Tertiū pun-
ctū q̄ ſi Maria mr̄ miſcdie nō interueniſ-
ſet: de⁹ hūc mundū ꝑ ſuis ſcelerib͡ʒ multo
ſeueri⁹ q̄ȝ nūc flagellaret. Hoc oñdit̃ certi
tudine experientie. q2 ī veteri teſtamēto añ
q̄ȝ de⁹ fuiſſet incarnat⁹ ex virgīe. mlto ſe-
ueri⁹ ⁊ diſtricti⁹ flagellabat mundū ꝑ pe-
catꝫ q̄ȝ nūc. Nā qñcȝ ꝑ vnico ſolo peccato
magna ſtrages hoim ꝑibat. Tot⁹ eñi mū
dus ꝑ pctō diluuio delet⁹ ē. Pro gula vna
maxima plaga facta eſt ī ꝑplo iſrl. Nume.
xj. Pro vno furto Achor trigintaſex ho-
mines dei iudicio ſunt ab hoſtib͡ʒ ceſi. ⁊ ex
iſrl. ccc. pugnatorūȝ q̄ fuere in illo exercitu
ꝯfracti terga ꝟterūt. ⁊ ꝑſecuti ſūt eos ho-
ſtes. Joſue. vij. c. Itē ꝑ vna idolatria vigi
titria milia hoim ꝑierūt. Exo. xxxij. c. Ec
ce q̄ȝ ſeuere deus puniebat pctā. Nā ⁊ pro
vno pctō ꝓmi parētꝫ vſcȝ ad v000. annos
⁊ ampli⁹ oēs filij dei ſunt a viſione dei ex-
cluſi. Sed nūc poſtq̄ȝ ꝟgo Maria deū cō
cepit ⁊ genuit q̄ī ī toto mūdo ſuꝑabūdāt
ſcelera: q̄ idolatrie et ſuꝑſtitiōes: q̄ ſuꝑ-
bie: ſodomie ⁊ gule ⁊c. ⁊ tñ placat⁹ de⁹ mi
ſericordit̃ expectat/vt ꝯuertamur/⁊ tā ſe-
uere nō flagellat in h̄ mundo ſicut añ. Jō
aplus ad Titū. iij. Apparuit benignitas
⁊ hūanitas ſaluatoris nr̄i dei/ nō ex opi-
bus iuſt. ⁊c. ſȝ ſm ſuā miſericordiaȝ ſaluos
nos fecit Grās igit̃ agam⁹ deo. q2 ꝑ Ma
riā miſcdia ei⁹ a ꝓgenie in ꝓgenies timē-
tibus eū.

Capitm. viij.

Octaua ſtella đr triūphatio. De q̄ gaudēs in dño gl'iat̃ ꝟgo cū ait. Fecit potētiā in brachio ſuo diſperſit
ſuꝑbos mēte cordis ſui. Nimirū brachiū
dei đr fili⁹ dei: q̄ eſt filius virginis ſm ex
poſitionē Bede. q2 ſicut hō opat̃ ꝑ brachi
um: ita de⁹ ꝑ verbū ſuū. i. filiū opatus eſt
oia. Joan. j. In ꝓncipio erat ꝟbū. ⁊ infra.
Oia ꝑ ipm facta ſūt. In h̄ ſuo brachio. i.
filio de⁹ pater fecit potētiā magnā cū po-
tēter triūphauit deuincēs potētiſſimū dia
boluȝ q̄ hūanū gen⁹ poſſedit. Vñ ſubdit.
Diſperſit ſuperbos mēte cordis ſui. Ci-
rillus. Magis inquit ꝓprie de demonum
hoſtili caterua ſunt intelligenda hec ꝟba.
hos eñi ſeuiētes in terra diſſipauit adue
niens dñs. Hec ille. Merito igit̃ btā ꝟgo
de hac ſtella triūphatiōis gl'iat̃. q2 ꝑ eā et
in carne de ea ſumpta dñs de diabolo po-
tētiſſime triūphauit: vt iam impletuȝ ſit il
lud Geñ. iij. Ipa. ſ. Maria ꝯteret caput
tuū q̄ñ per beatā ꝟginē mediāte filio po-
teſtas demonū eſt contrita. Qđ ſi queras
quō ꝑ virgineȝ mediante filio dicat̃ pote-
ſtas demonū eſſe cōtrita: cuȝ videam⁹ eti
am nūc demones magnā poteſtatē habe-
re in hoib͡ʒ. Nam certa experiētia videm⁹
q̄ multoꝝ hoim etiā chriſtianoꝝ corpora
obſidēt demōes: multoꝝ etiā mētes exce-
cant. Itē adhuc demōes nos īpugnāt
⁊ huic mundo principant̃. iuxta illud apli
Eph. vj. Nō eſt nobis colluctatio aduer-
ſus carnē ⁊ ſanguinē: ſed aduerſus mundi
rectores tenebraꝝ harū. Et in tēpore an-
tichriſti habebit diabolus maximā ptātē
tentādi ⁊ vexandi chriſtianos. Itē ſic
ante incarnationē tantū potuit nocere q̄n
tum ꝑmiſſus eſt: ita et nūc. ergo videt̃ q̄ i
nllo ſit ei⁹ ptās cōtrita vl' diminuta. Ad
hoc rñr ſm Bona. ſuꝑ. iij. diſt. xix. ar. iij. q.
j. q̄ per paſſionē chriſti in carne de virgi-
ne ſumpta ſum⁹ liberati de poteſtate dia-
boli. Propt̃ qđ ſaluator dicit Jo. xij. Nūc
ꝓnceps hui⁹ mūdi eijciet̃ foras. Et h̄ pa-
tebit ſic. Diabolus eñi ante paſſionē chri
habebat duplicē manū. vicȝ attrahenteȝ ⁊
impellenteȝ. Manus attrahēs erat ptās
trahendi ad limbum etiā iuſtos ⁊ ſctos. ⁊
hec erat tante potētie vt nullus poſſet ei
reſiſtere. Iſta omino eſt amputata ꝑ paſſi
onem. iam eñi nullū iuſtum ⁊ ſctm̄ pōt ad
libū trahere. Man⁹ aūt īpellēs erat ptās
ꝓcipitādi in malū. ⁊ ꝑ fallaciā ⁊ ꝑ violen-
tiā. q2 tērabat vt draco ⁊ vt leo ſm Aug.
Hec erat ita fortis/vt cū magna difficul-
tate poſſet quis ei reſiſtere. ⁊ ideo i multꝭ
imo fere in oib͡ʒ regnabat. Hec ꝑ paſſione
debilitata eſt: q2 datū eſt lumē veritatꝭ cō
tra diabolicā fraudulentiā et adiutorium
virtutis ꝯ violentiā. Jā eñi fere oib͡ʒ ē ꝟi-
tas ꝓpalata. ⁊ ideo deſtructa ē idolatria q̄
ꝓus in mūdo regnabat. Jā etiā adiutori-
um virtutis tribuit̃ ꝑ gratie infuſionem q̄
reprimit concupiſcentiam: ⁊ per angelica

pro ſectionē que comprimit ꝑtātes aduer-
ſas. Ad illa aūt que obijciunt dicendū ē
ſm eundē Bonauen. ꝙ diabolus obſidere
corpora ⁊ excecare mētes modo nō poteſt
niſi quis ei ex culpa ſua vires tribuat: ſicut
ſunt illi qui ſacramēta chriſti contēnūt: vñ
nō tot hodie diabolus obſidet ſicut ante con
ſueuerat obſidere. Item ꝙuis ſm Aplm
nobis nūc incumbat colluctatio et pugna:
nō tamē elongamur a victoria niſi interue
niat nr̄a negligentia: ſm ꝙ dr̄. j. Cor. x. Fi
delis deus qui nō ꝑmittet vos tentari ſup
id qd̓ poteſtis: ſed faciet cū tentatōe ꝓuen
tū: ꝙuis itaq̄ ꝑ chr̄m ꝑtās diaboli ſit ſu-
perata: tñ in nob̄ eſt dare vires hoſti ⁊ nos
ſubiugare poteſtati diaboli Iuxta illud
Hiero. Debilis eſt hoſtis antiquꝰ nō pōt
vincere niſi volentē. Et qꝛ i tpe antichriſti
abūdabit iniq̄tas ⁊ refrigeſcet charitas: te
ſte ſaluatore. Matth. xxiiij. ideo vires ſu-
met diabolica ꝑtās: ⁊ iuſto dei iudicio per-
mittet amplꝰ ad malū impellere ꝙ ꝑmiſ-
ſus fuit in tpe ꝑcedenti. Ad vltimū ꝓo
obiectū dicendū: ꝙ deus ante icarnationē
amplius ꝑmittebat diabolum ex ſuo iuſto
iudicio ⁊ noſter ↄſenſus amplꝰ ei ſubiace
bat ex vicio noſtro per h̄ ꝙ regnabat igno
rantia ⁊ etiā ↄcupiſcentia: deficiebat ꝟtus
⁊ gr̄a. ⁊ ſic ꝑ ꝙ per btām ꝟginem mediā-
te filio ↄtrita eſt ⁊ debilitata ꝑtās diaboli
Hec Bonauen. Cap. IX.

n Ona in ordine ⁊ ꝑma tertij quater
narij ſtella dr̄ exaltatio .ſ. humiliū
⁊ ſuoꝝ dei. Unde dixit. Depoſuit
potētes de ſede ⁊ exaltauit humiles. Iſti
potentes fuerunt angeli ſuꝑbi: quos deus
de ſede celeſti depoſuit. ⁊ humiles .i. hoieſ
ſe deo in pnīa ⁊ preceptis humiliantes per
filiū ſuū chriſtū loco eoꝝ exaltauit. Item
depoſuit deus potētes iudeos qui erāt in
lege ⁊ ꝓphetꝭ potētes: dimittēs eos ex ſuo
demerito in pfundo erroris. ⁊ exaltauit hu
miles. id eſt gentiles humiliter ⁊ deuote ꝑ
dicationi apoſtolorum inſiſtētes ꝑut expo
ſuit Lyra. Uel per potētes accipi poſſunt
ſm aliam gloſam: ſeruiētes mundo. princi
pes. tyranni. ⁊ omnes potētes in malis ſ̄s
deus eiecit ꝑ filium ſuū q̄ in carne aſſum
pta iudicaturꝰ eſt orbē terre. ⁊ exaltat hu-
miles .i. humiliter deo ſeruiētes: qm̄ omis

qui ſe exaltat humiliabit: ⁊ qui ſe humili-
at exaltabit. Iō dic̄ Beda venerabil. De
poſuit dñs potētes de ſede ⁊ exaltauit hu-
miles: quia ꝑ oēs ſeculi generationes non
ceſſant perire ſuꝑbi: nec ceſſant humiles ī
ſancta fide conuerſantes exaltari. Hec ille

Si queris: quid ꝑtinet ad beatā ꝟginē
in iſto cantico gloriari ⁊ gaudere. de h̄ vicȝ
ꝙ depoſuit potētes de ſede ⁊ ex. hu. Ad
hoc rñdeo ꝙ merito ipa bñdicta ꝟgo glo-
riat̄ de ſuꝑboꝝ deiectiōe ⁊ hūiliū exaltatio
ne. qꝛ in ea ⁊ ꝑ eā deꝰ efficaciſſime edocuit
in iſta vicȝ incarnatione ſuꝑbiā calcandā ⁊
humilitatē amplectendā. Et hec in trib̄.
Primo in hoc ꝙ deus ſe in ipa ſumme hu
miliauit. Nā qꝛ hūilitas eſt virtus regalis
ſm Bern. ⁊ ſcala celeſtis: decebat vt deꝰ q̄
omi ꝟtute pleniſſimꝰ eſt hūilitatꝭ ꝟtutē do
ceret ⁊ manifeſtaret in ſeipſo qd̓ fecit qñ in
vteꝝ ꝟginis deſcēdit: ⁊ cuȝ eſſet dñs oium
factus eſt ſeruus oim humiliās ſe vſq̄ ad
noſtre carnis fetidū lutū. ⁊ qd̓ maius ē vſ
q̄ ad penā ⁊ mortē latronū ⁊ petōꝝ. Phil.
ij. Exinaniuit ſemetipm formā ſui accipi-
ens ⁊ habitu iuētꝰ vt hō humiliauit ſemet
ipm factus obed. vſq̄ ad mortē. Hec ibi.

Scdo edocuit chr̄s ſuꝑbiā calcādā ⁊ hu
militatē amplectendā in ꝟgine in eo ꝙ hu
militatē exaltauit ſuꝑ omia excellētiſſime
cū noſtrā vilē naturā ⁊ humillimā: vtpote
q̄ de limo terre eſt ſuꝑ omēs angelos vſq̄
ad dexterā dei ſublimauit ⁊ humillimā il-
lā ꝟginē matrē ſuꝑ oēs angelos ⁊ hoies di
gnificauit. O magna ꝟtus hūilitatis q̄ ſic
meruit exaltationē: vnde vbi ſupra ſubdit
Apoſ. Propter qd̓ ⁊ deꝰ exaltauit illū et de
dit illi ⁊c̄. Tertio edocuit ī eo ꝙ ſuꝑbos:
angelos vicȝ: et iudeos ꝑ magna ſui ꝑte in
damnatione dimiſit ac humiles .i. electos
apoſtolos .i. diſcipulos qui fuerunt abiecti
ſm mundū fructu incarnationis potentes
fecit: qm̄ vt ſcribit̄. j. Cor. j. Infirma mun
di elegit deus vt confundat fortia. Me-
rito ergo Maria de hoc gloriat̄ in cātico.
O igitur ſuꝑbi penſate diuinum iudiciū:
qꝛ depoſuit dñs potentes de ſede ⁊c̄.

o Ecima ſtella dr̄ Ca. X.
refectio ſcȝ fideliū. Uñ dr̄. Eſuriē
tes impleuit bonis ⁊ diuites dimi
ſit inanes Baſilius. Eſuriētes ſunt gētes

diuinã gratiã deſiderãdo toto corde eſurientes: q̃s chriſt⁹ impleuit bonis ſpũalib⁹. Diuites ſunt btitudinem in terrenis ⁊ carnalib⁹ ponentes put erãt. ſ. mlti phi antiq̃ ⁊ epicuri q̃s chr̃s dimiſit inanes ⁊ vacuos q: dicente Aplo. Deũ nõ glorificauerũt ſ; euanuerũt i ſua ſapia. S; diceres: quid h̃ pertinet ad btãm v̈ginem gl̃iari tanq̃ ſi in ipa h̃ factũ ſit q̃ de⁹ eſurientes ipleuit bonis. Rñdet q̃ ideo h̃ pertinet ad ipam: q: de⁹ ex ipa ſũpſit carnẽ ⁊ ſanguinẽ quã fidelib⁹ ꝯſtituit in cibũ ⁊ potũ ſalutis eterne: ⁊ ꝑ hui⁹ ſumptionẽ replet de⁹ oẽs eſuriẽtes vitã et̃nã bonis celeſtib⁹: Ipõ chr̃o teſte ⁊ dicẽte. Qui mãducat meã carnẽ ⁊ bi. me. ſangui. in me manet ⁊ ego i eo. Jo. vj. Idcirco btã v̈go de h̃ gl̃iat. q: ex ipa ſũpſit chr̃s qđ donauit in eucharistia. Ca. xj.

v Ndecima ſtella đ ſuſceptio: ſc; electorum Vñ đ Maria. Suſcepit iſrl̃ puer ſuũ recordat⁹ miſeri. ſue. Suſcepit inq̃ iſrl̃ puer. gloſ. tanq̃ humilem ⁊ obedientem puer ⁊ caſtum: q notat in hoc q̃ đ puer ex ꝯdiciõe pueri: vt ſignificet: q: tales ſuſcipit de⁹ in gr̃am iuxta illud Mat. xviij. Niſi ꝯuerſi fueritis ⁊ efficiamini ſicut paruuli nõ intraibit; i regnũ celoꝝ. S; quõ btã v̈go de hoc gl̃iat q̃ſi per ipam vel in ipa ſit hoc a deo factum. Rñdetur q̃ ex q̃ de⁹ ex ipa ſuſcepit hũanã naturã ſiue carnem noſtrã: i q̃ patiẽdo nos redemit. ⁊ celũ aperuit nobis ac reſtituit: Ideo per ipſam dicunt merito ſuſcepti in fraternitatem chr̃i ⁊ cognationẽ dei atq̃ in gratiã ⁊ gl̃iam vt ſint heredes q̃dẽ dei: coheredes aũt chr̃i: iuxta v̈bũ apli Rom. viij. Vñ merito de hoc btã v̈go gloriãdo gratias agit in ꝑſona toti⁹ generis hũani. Proinde Anſ. O btã maria quãtum tibi debem⁹: q: per te talem ⁊ tantũ fratrem. i. chriſtum deũ habem⁹ ꝑ te hereditatẽ celeſtem adepti ſum⁹. Caplm. xij.

d Uodecima ſtella đ cõpletio. ſ. promiſſoꝝ diuinoꝝ. Unde đ. Recordat⁹ miſcđie ſue. Sicũ locu. ẽ ad patres noſtros: abraã ⁊ ſemini ei⁹ in ſecula. i. in eternũ. h̃ ideo đ: q: ꝓmiſſio dei de ſuſceptione hũane nature in chr̃o ꝑmanebit in eternũ: cu; caro hũana i ſempiternũ vnita diuinitati permaneat. Hec Ly. Notanter etiam đ abraam ⁊ ſemini eius: q: de⁹ ſpecialiť fuerat locutus ⁊ promiſerat ipi abrahe chr̃m q̃n ad p̃ceptũ dei voluit imolare filium ſuũ. Gen. xxij. di. Per memetipm iuraui đ dñs: mltiplicabo ſemẽ tuũ ſicut ſtellas celi: ⁊ ſicut arena; q̃ eſt i litore. ⁊ infra. Bñdicentur in ſemine tuo oẽs gentes terre: eo q̃ obediſti voci mee. In q̃ v̈bo facta eſt ꝓmiſſio de chr̃o ex ſemine abrae oriundo ſcđm carnẽ. In ipõ enim ſemine abrae. i. in chr̃o oẽs gentes. i. aliq̃ de omnib⁹ gentibus: ⁊ ſic oẽs electi bñdictionem conſecuti ſunt ſalut; eterne: q̃s chr̃s in iudicio bñdicet realiter: Iuxta illđ Mat. xxv. Venite bñdicti patris mei. Hoc aũt completum ẽ in Maria q̃ chriſtũ deũ genuit: Ideo gaudenter ⁊ gl̃ioſe gr̃as agit in cãtico de hoc. O q̃ feliciſſima: o gl̃ioſiſſima maria: quid tibi laudis offeram⁹: cũ per te tot et tanta bona habem⁹: O ſi tũc affuiſſem: tibi laudãti vtiq̃ genu flexo deuote acclamaſſem Magnificat anima mea dñm in ſe ⁊ in te o ſuꝑbenedicta maria.

Articulus tertius q̃ vtile eſt canticũ marie reuerẽter audire in veſperis vel dicere.

t Ertiu; miſteriũ đ h̃ cãtico marie đ vtilitat; Nimiꝝ q̃ vtile ſit hoi ad honorem marie deuote ⁊ reuerenter audire vl̃ perorare ⁊ dicere canticũ Marie oñdit triplr̃.

Primo ex ipſi⁹ cantici v̈bis.

Scđo ex rõne ꝯtextualis incluſionis

Tertio ex fact; miraculis.

Prio ex ipius cantici v̈bis. Nã ſi penſam⁹ v̈ba ipa cõperim⁹ q: ibi ꝓmittit peccatoribus miſcđia cum đ. Et miſcđia ei⁹ a ꝓgenie in ꝓgenies. Item humilib⁹ ꝓmittitur exaltatio celeſtis. ibi. Depoſuit po. đ ſede ⁊ exalta. hu. Et ſalutem ſitientib⁹ ſatietas diuina: ibi. Eſurien. impl. bo. Et oib⁹ bonis felicitas eterna: ibi. Suſcepit iſrl̃ pu. ſ. ⁊c̃.

Scđo oñdit ex rõne ꝯtualis incluſiõis: q: in ipõ cãtico ꝯtualiť ⁊ implicite includitur tã orõ dñica q̃ ſalutatio angelica: que ſunt vtiliſſime orones; ſicũ đ hac ꝯtuali in-

cluſione notat Anto. florē. in ſumma ſua.

Nā pr nr q̄ es in celis: ꝯcordat cū hoc Magnificat aīa mea do. i. prēm celeſtē ꝛ pma petitio Sctificet nomen tuū: icludit ibi. ſctm̄ nomē ei⁹. Scd̄a adueniat regnū tuū. ibi. Exultauit ſpūs meus in deo ſalu. qꝛ hec eſt vita eterna ſcz regni dei vt cognoſcāt te deū ꝛ quē miſiſti ieſū Jo. xvij. Tertia petitio. Fiat vo. tua ſic ꝛc. ibi. Depoſuit po. de ꝛc. qꝛ volūtas dei ī celo ē vt rōnalis creatura in oībus ſubijciat deo: a qua volūtate auerſi angeli depoſiti ſunt d̄ ſede celeſti: ꝛ hūiles hoīeſ ī locū eoꝝ exaltati. Quarta petitio. Panē no. q̄t. ꝛc. ibi Eſuriē. iple. bo. Quinta. Et dimit. nob de. ꝛc. ibi. Et miſcd̄ia ei⁹. p quā dimittūt debita: a pge. i pge. ti. ꝛc. Sexta. Et ne nos inducas. ibi. Fecit potētiā in bra. i. chr̄o. p quē fideles potent defendunt ī oī tētatiōe. Septima. Sz libe. nos ꝛc. ibi. Suſcepit iſrl ꝛc Sic locut⁹ ē ꝛc. Hec ē ei illa libtas/excluſio oim maloꝝ quā pmiſit de⁹ abrae ꝛ ſemini ei⁹ in ſecla ꝛc. Itē Aue maria. i. ſine ve includit ibi. Magni. aīa mea do. Gr̄a plena. ibi. Exultauit ſpi. me. ꝛc. Dn̄s tecū. ibi. Salutari meo. qꝛ reſpex. ꝛc. Bn̄dicta tu ī mulie. ibi. Ecce eñ ex h̄ be. ꝛc. Et bn̄dict⁹ fru. ven. ibi. Quia fec̄ mi. mag. ꝛ ſic d̄ alijs Ecce q̄ vtilitas ſpualis icluſiōis hui⁹ cātici. Tertio oñdit ex miraculis. Ad id facit miraculū de q̄dā monacho Joſtio noie qd̄ habet li. vj. p. ij. ar. vi. in fine. Itē refert Anſ. li. miraculoꝝ: q ipſemet cū dolorē mltū pateret in pede ex ſpaſmo ꝛ palyſi ob deuotionē ſgis cepit conari vt erect⁹ ſtaret ad officiū ſginis ꝛ p ꝯn̄s etiā ad Magnificat: qd̄ cū facere cepiſſet ſanitatē ꝯſecut⁹ ē. Recolo etiā me audiſſe q cū in q̄dā loco frēs deuote dicerēt magnificat: viſū ē btā ſginē ex altari deſcēdere ꝛ ſingul' fratꝝ ſuum ieſū q̄ſi puulū ad oſculādū offerre in q̄ mira ſuauitate reficiebant oēs Item refert Diſcipul⁹ in pmptuario q in hiſpania in quadā domo ordinis Ciſtercieñ. q̄dam monachus iuuenis in obſeq̄o beate ſgis ferueñs ꝛ deuot⁹ ita erat intent⁹ in ei⁹ horis ꝛ p ꝯn̄s etiā in h̄ cātico marie vt nō in ſingulis ſſib: ſed in ſingulis ſbis memoriā ſpi⁹ hiet. Sicq̄ꝫ. xvij. annis ſtās in ordine eādē infirmatus ad mortē. Ecce btā maria eū viſitauit ꝛ p̄dixit eidem q die. vij. ad dn̄m ieſū foret migratur⁹. Addiditq̄ꝫ di. Quia p̄ cunctis mihi ſuiuiſti intenſius faciā tibi qd̄ nulli alij feci: ꝛ cingēs brachijs collū: oſculū ei dedit ac eū bn̄dixit et euanuit. Hec ille ſeruitori inſtanter requirēti enarrauit. Die aūt. vij. cum appropinq̄ret ad exitū ſicut erat ei p̄dictū: apparuit ſibi beata maria: vidente ſore dom⁹ cū multitudine ſctōꝝ ꝛ āgeloꝝ: ꝛ ſic dulciſſima viſiōe ꝛ allocutiōe cōſolat⁹ feliciter migrauit ad chr̄m. Ecce igit q̄ꝫ bonum eſt ſuire marie. Omnes q̄ chariſſimi ei deſuiamus tam ī hoc cantico deuote dicēdo q̄ꝫ in alijs vt cū ea in celo gaudeamus

Incipit liber terti⁹ de myſterio purificationis beate marie.

Tertius liber de myſterio purificatiōis btē marie diuidit ī q̄ttuor ptes. Pria ps de huius purificatiōis marie ſolennitate. Scd̄a d̄ btē marie martyrio. gladijq̄ꝫ doloroſitate: de q̄ hic pterea agit: quia circa tp̄s purificatōis de h̄ martyrio p Symeonem eſt pbatū dicentē. Tuā ip. ani. ptrāſ. gla. Tertia ps de gladij marie ꝛ doloris pcellēti acerbitate. Quarta pte cōdependenter adiūget ſub alio pceſſu de planctu marie pſeq̄ndo illud euāgeliū Joā. Stabat iuxta crucē ieſu mr ei⁹ ꝛc. Potes etiā occaſiōe hui⁹ purificatiōis inuehere p̄dicādo de puritate vel ſginitate marie: d̄ qb⁹ habes ſpeciali lib. iō hic p̄tereo.

Pars prima de purificatiōis Marie ſolenni myſterio.

Impleti ſūt dies purgatiōis marie ſz legem moyſi: ꝛ tulerunt ieſū ī hierl'm vt ſiſterent eum dn̄o Luc. ij. Et in euāgelio huius ſolennitatis Nimiꝝ dies hec ab oibꝰ chr̄icolis deuote dz celebrari ſi bn̄ aduertim⁹. tū qꝛ hodie ē feſtū btē marie. tū qꝛ ē etiā feſtū dn̄i Jeſu: tū deniq̄ꝫ qꝛ ē feſtū letificatdū ſcrāꝝ aiaꝝ.

ficate q̄ ꝓme. qḋ ptꝫ Pꝛio qꝛ iſta fuit mr̄
dn̄i educata ſm Hiero. Scḋo qꝛ ibi voto
ꝟgitatꝫ fuit ꝯſecrata deo. Tertio ꝙ mira
culoſe deſpōſata ibi fuit mat̄ dei. Quarto
ab angel̄ ibi fuit frequēter viſitata. Quin/
to ibi dn̄s ieſus dei filius oblat⁹ ꝛ ſpiritu
ſctō ꝓphico a ſymeone ꝛ anna manifeſtat⁹
Sexto qꝛ ibi in medio doctoꝝ inuentus.
Septimo qꝛ ibi multotiēs docuit ꝛ mira/
bilia fecit. Itē ad id eſt alia ꝓphia tunc im
pleta. ſ. Malach. iij. Ecce ego mitto ange
lum meū. i. Ioānē baptiſtā: q̄ dr̄ angelus
non natura ſed officio. Mat. xj. ca. ſequit̄.
Et ſtatim veniet ad tēplū ſuū dn̄ator quē
vos q̄ritꝫ: qꝛ chr̄s ſtatim p⁹ ioānē manife/
ſtādo ſe venit in tēplū ꝛ iudeā ꝑ p̄ntiā coꝛ/
poꝛalē. Scḋa rō diabolice cōfuſionis: qꝛ
nouerat btā ꝟgo ꝙ h̄ deceret facere vt ad
purificatiōis legē accederet ꝓpt̄ ꝯfuſionē
diaboli: ꝑ eo ꝙ ſic chr̄i diuinitas ꝛ btē marie
ꝟginitas celabat̄ diabolo ne humana re/
demptio ipediret̄ ab ipō. Qḋ declarat̄. qꝛ
ſm Iſido. ꝛ cōiter doctoꝛes: ſi diabol⁹ cer/
titudinal̄r agnouiſſet chr̄m: nunq̄ crucifi/
gi dei filiū ꝑ iudeos ꝓcuraſſet: ne ſua p̄tāte
ꝯtrita bō rēdēptione habuiſſet. Sꝫ ſi btā
maria nō iuiſſet ad purificationē debuiſſꝫ
ſe manifeſtare ꝙ poſt ꝑtum foret ꝟgo: ꝛ ſic
inotuiſſet hoib⁹ ꝛ diabolo filij ſui diuitas:
Iuxta illḋ Eſa. vij. Ecce ꝟgo ꝯci. ꝛ pa. fi.
ꝛc. Sꝫ dī. Nunq̄d diabol⁹ potuit h̄ cog̃ſce
re aliunde ꝙ maria p⁹ ꝑtū nō eſt coꝛrupta.
Rn̄r ſm Tho. iij. ꝑ. ſūme. q. ix. ꝙ hoc dia/
bol⁹ ꝟtute ſue nature potuiſſꝫ cog̃ſcere ni
ſi ꝓhibit⁹ fuiſſet. Vn̄ Aug⁹. iij. ḋ trini. dī.
Diabol⁹ multa p̄t virtute ſue nature a q̄b⁹
ꝓhibet̄ virtute diuia. Pꝛohibebat̄ ḡ a deo
cog̃ſcere modū ꝑtus diuini ne redēptionē
hūani generꝫ ipediuiſſet ſi h̄ cog̃uiſſet. ꝓ/
hibebat̄ etiā virgini appꝛopinq̄re ab angel̄
eā cuſtodiētib⁹: ſm illud Cañ. iij. En lectu
lū Salomonis. lx. foꝛtes ambiunt ꝛ vniuſ/
cuiuſq̄ enſis ſup femur ſuū ꝓpt̄ timoꝛes no/
cturnos. Lectul⁹ eni͞ veri ſalomōis. i. chr̄i ē
mr̄ ꝟgo in q̄ nouē mēſib⁹ q̄euit: hāc multi
angeli ambiēt obſeq̄oſe cuſtodiētes ꝛ de/
monū icurſus repellētes: ꝛ ſic ptꝫ. Tertia
rō hūane edificatōis. qꝛ hoies ex h̄ plimū
edificabant̄ dupl̄r. Pꝛimo q̄deꝫ: qꝛ iudeis
ſcādalū tollebat̄ ne dicere potuiſſent ꝙ ipḋo
chr̄m nō deberēt recipe qꝛ legē nō obſuaſ/
ſet. Scḋo qꝛ fidelib⁹ exēplū hūilitatꝫ ꝛ pu
ritatꝫ amāde ꝛ ſectāde ꝓponitur: vt docea/
mur ꝙ niſi fuerim⁹ purificati a pctiſ regnū
dei intrare neq̄bimus. Vn̄ Apoc. xxj. Nil
coinq̄natū intrabit in illud. ſ. celeſte regnū
Vn̄ cū ipē chr̄s puriſſim⁹ fuerit: tn̄ ſiſtitur
in templū deo ſm legē purificatiōis. Sed
dī. Cū chr̄i hūanitas fuerit deo ſꝑ p̄ns: qꝛ
vnione ꝑſonali ſibi cōiuncta: quō ḡ dr̄ ſiſti
ſm glo. i. p̄ntari vl̄ offerri: aut ꝯſecrari dō
Rn̄det̄ ſm Athana. ꝙ lꝫ chꝛiſt⁹ ſm huma
nitatē fuerit dō ſꝑ p̄ſens: tn̄ h̄n dicitur ſiſti.
id eſt p̄ntari. ſ. ſm legalem cerimoniā in tē/
plo offerendo: vt ſic eni͞ antea p̄ſentat⁹ non
fuerat: ꝛ hoc fecit chr̄s potiſſime ꝓ noſtre
ſalutis inſtructiōe: vt nos diſcam⁹ quō dō
p̄ſentari debeam⁹ purificati a pctis: vt pa
tebit. ꝛ ſic non ꝓpter ſe indigendo hoc fecit
chꝛiſtus ſed ꝓpt̄ nos. O igitur fidelis aia
diſce deū diligere et honoꝛare in ſuis p̄ce/
ptis: ꝛ chꝛiſtum ac ei⁹ matrē imitari in pu
ritate ꝓ celeſti glīa acq̄renda.

Articulus ſecūd⁹ ꝙ exēplū mltī plicis virtutis p̄buit nobis maria i ſuſceptiōe ſacri purificationis ꝛ ſilr̄ p̄bet̄ in lege ꝛ ſctō ſymeone vt patebit.

Ecundū myſteriū circa hanc ſolēnitatem purificatiōis declarandū dr̄ exēplaritatꝫ. Vbi aduertēdū ꝙ in hac ſuſceptiōe purificatiōis legal̄ da tur nobis exemplū ſalutꝫ tripl̄r.

Pꝛimo in ipa purificatiōis lege.
Scḋo in ipſa dn̄i matre.
Tertio in ſancto Symeone.

Pꝛimū ꝯtū ad icipiētes. Scḋm ꝯtū ad ꝓficientes ꝛ ꝑfectos. Tertiū exēplū ꝯtuꝫ ad deuotos. Pꝛimo itaq̄ dat̄ nob̄ exēpluꝫ ſalutꝫ in ipa lege purificatiōis. Nā querit̄: cur deus ſic inſtituerat legē purificatiōis. Rn̄r ſm Frā. may. ꝛ cōiter doc. ꝙ Pꝛimo ꝓpter ꝓmogenitoꝝ oblationē deo fiendā ꝛ grāꝝ actionē: quā de⁹ voluit i figurā ꝛ reco gnitionē ꝙ oia bona nob̄ a deo p̄ouenīūt Scḋo ꝓpt̄ noſtre purificatiōis iſtructionē

vt pctm̄ hoi deteſtādū ꝛ abominādū atq̄
redimendū ꝛ expurgādū doceret. Idcirco
in ve. teſ. inſtituerat iſtā legē purificatōis:
in q̄ pl'a p̄cepta cōtinebant. Primū erat q̄
mulier q̄ ſuſcepto ſeie pariebat maſculū de-
bebat cū filio manere imūda. vij. dieb⁊: ita
q̄ null⁹ ei cōicare poterat i cibo vl' potu vl'
lecto: ſ3 erat ſuſpēſa a ꝯſortio hoim ꝑpt' fe-
dā ꝯceptionē nō ſine pctō: q2 i actu matri
moniali ꝺ curſu cōi ē aliq̄ libido inordiata
vt hec ꝺr Ly. Scdm p̄ceptū erat q̄ infā-
tul⁹ octaua die debebat circūcidi: ꝛ ſic ab
originali pctō mundabat': ꝛ tunc mlier illa
efficiebat' mūda q̄ ad ꝯſortiū hoim: ſ3 erat
imūda q̄ ad ingreſſū tepli. Et vſq̄ ad. xxx-
iij. dies a die octaua debebat ſic manere ꝛ
reputari imūda. Tertiū p̄ceptum erat q̄
die q̄dragēſimo ſic cōpleto a die ptus cō-
putādo debebat mulier venire cū ſuo filio
ad oſtiū tabnaculi vel tēpli. ꝛ puerū offere
bat i man⁹ ſacerdotꝫ. Sacerdos ū3 depor
tans circa altare deo gr̄as agēs ꝑ dato pu
ero ꝛ ei⁹ aīe creatiōe q̄ a ſolo deo ē: leuabat
corā dn̄o. Quartū p̄ceptū de pueri redē-
ptiōe a ſacerdotꝫ manu q̄nq̄ ſiclis. Fuit āt
ſiclus moneta valēs obolos. xx. hoc autē
ſic p̄cipiebat' q̄ ſi puer fuiſſet p̄mogenitus
de tribu Leui nō redimebat'. ſ3 veniens ad
etatē adultā ſp̄ i tēplo ſuiebat dn̄o. Si ꝟo
fuiſſet puer ꝺ alia tribu q̄3 leuit p̄mogeni-
tus redimebat' q̄nq̄ ſiclis argēti. Quītū
p̄ceptū ſi ipa mlier fuiſſet diues in tantū q̄
poſſet hr̄e agnū anniculū imaculatū ꝛ pul-
lū colūbe aut turturē offerre debebat. ſin-
autē ꝑpt' paupꝫtatē: ſufficiebat ꝛ debebat of
ferre tm̄mō par turtuꝝ aut duoſ pulloſ co
lumbaꝝ. S3 q̄rit' q̄re iſta volatilia offere-
bant'. Rn̄r q2 caſtiora ambo: vic3 turtur ꝛ
pulli colūbaꝝ: nō colūbe. ſicq̄ ſua oblatiōe
ſe peccatricē ꝯfitebatur: ꝛ ſacerdos ꝑ mu-
liere orabat: ꝛ ſic mundabatur. Sextū
p̄ceptū in ipa lege purificationis erat. q̄ ſi
mulier pepeniſſ3 feminā: duplicari debuit
tp̄s q̄ reputaret' imūdū: nā tā q̄ ad ꝯſortiū
hoim q̄3 q̄ ad igreſſū tēpli. S3 forte q̄ris
q̄re hec lex mag⁊ grauauent pariētē femi-
nā q̄3 parientē virū. Rn̄det' q̄ ſm ſcrōs tri
plex rō aſſignat' Pria rō natural'. Scd̄a rō
moral'. Tertia rō theological'. Pria rō na-
tural'. q2 ſm ꝑ hos q̄b⁊ etiā ꝯcordat Aug⁹
Corp⁹ maſculi i vtero. xl. dieb⁊ organizat'
ꝑficitur: atq̄ tūc vl' circa aīa creādo infun-
dit'. Corp⁹ ꝟo femie in. lxxx. dieb⁊ ꝑficit'. et
ꝑ tūc aīa ifūdit'. Vn̄ ſic aīa maſculi. xl. die
infuſa maculā originalē ꝯbit. ſic. xl. die tē-
plū materiale dei ingreſſa cū hoſtijs expi
abat' ei⁹ genitrix. Et ſic aīa femie. lxxx. die
maculat' pctō qn̄ ꝛ ifundit'. ſic. lxxx. die dei
tēplū igrediēs expiata ꝺo offerret'. Scd̄a
rō moral': q2 maſcul⁹ ſcat moralr op⁹ bo-
nū ꝑfecte ꝛ fortit' factū. Femia āt ꝑpter de-
bilitatē natural' vigorꝫ op⁹ impꝫfecte ꝛ ne-
gligēt' factū. Vn̄ h fuit ad ſignificandū q̄
qui ꝑfectū op⁹ parit ſtatim die. xl. aduenī
ente. i. termino pn̄tꝫ vite q̄ ꝑ. iiij. elemētoꝝ
ꝛ q̄litatū cōplexiōes currit: in templū cele-
ſte itroducitur. Qui ꝟo op⁹ impꝫfectū fac:
tp̄s ei duplicat': q2 nō ſtatim p⁹ mortē i ce
lum introducit': ſ3 ardebit p̄us igne purga
torij: vt ꝺr Aug⁹. ꝛ notat'. xxv. diſti. Qui in
aliud ſeculū. S3 ve illis q̄ ſteriles oino re
periūt' i morte: q̄m dicēte ſaluatore Mat.
vij. Ois arbor q̄ nō fac fructū bonū exacide
tur ꝛ in ignē mittet' ꝛc̄. Tertia rō theolo
gicalis. q2 vic3 cħr̄s aſſumptur⁹ erat carnē
i ſexu virili: ꝛ iō ipm ſexu3 mag⁊ honorare
voluit ꝛ ampliorē ei gr̄a3 fecit: vt ꝛ puer ci-
ti⁹ formaret' in vtero ꝛ mr̄ citi⁹ mūdaret'.
Quarta p̄t addi: rō iuridica ꝛ legal'. q2 q̄
plus vel magis peccauit pl⁹ puniri debu-
it. extra de peni. et re. Deus q̄. Et. xxiiij. q.
j. Non offeram⁹. Item. ff de penis. l. Aut
facta. S3 q2 in tranſgreſſiōe p̄cepti: mlier
plus peccauit: ſm q̄ ꝺr Mgr in. ij. di. xxij.
Mō ſm Bonauen. verꝝ eſt q̄3tū ad pecca-
ti eſſentiā. ſ. libidine3: q2 plus ambiuit dei
ſcientiā q̄3 vir: licet q̄3tum eſt ex ꝑte circum
ſtantiaꝝ q̄ virū cōtingūt vir pl⁹ peccauit:
q2 ſc3 erat ſupior mliere ꝛ fortior ac ſapien
tior ꝛ ipē ſcient' peccauit. S3 vt ꝺr Deute.
xxv. Pro menſura peccati d3 eſſe plagaꝝ
mod⁹: vn̄ mulier plus punita eſt. ſicut etiā
Gen̄. iij. plus punita fore legitur. Ad ꝑpo
ſitum itaq̄3 redeuntes dicimus q̄ lex iſta
purificatiōis docet ſalutaria documenta ꝛ
exempla. Primo docet mlieres parientes
deuote accedere ad purificationē p⁹ partū
ſm ꝯſuetudinē eccl'ie: nō tn̄ ſm obſuant. ā
legalium veteꝝ: q2 illa ceſſauerunt in noua
lege: ſed ſm eccl'ie catholice inſtituta ꝛ cō

hıctudinē vt ſcʒ mulier pᵘ ꝑtum ꝑ ipſa die
purificatiōis ſue accedat ad eccliaʒ vt gra
tias agat de puero dato ⁊ de euaſione ꝑi-
culi partus p̄centi. Et vt cuſtodiat in ↄci-
piendo de futuro. Jtē interim caſta ⁊ inco
ꝑrta a viro ꝑmaneat: alˀs indiſcretiſſime ⁊
irrōnabiliᵘ agit petens debituʒ coniugale
q̄ qðcunq̄ aial brutuʒ. Sed qð ðrıt: vtrū
ꝓnunc mulieres infra cōpletū tp̄s purifica
tionis teneant ab igreſſu eccl'e abſtinere.
Rñdet vt habet di. v. Si mulier. ⁊ extra ð
purificatione poſt partum. c. vnico. ꝙ mu-
lier ſtatim poſt partū pōt eccliam viſitare
ſi deuotio ſuadet ⁊ conſuetudo admittit:
ſi tñ ex veneratiōe aliq̄diu abſtinere volu
erit nō eſt talis deuotio reprobanda: ⁊ cō-
ſuetudo ē cōmēdāda. Et eadē rōne nec ſa-
crā cōıo ē negāda puerpe: nec etiā mēſtru-
atē mlieri q̄cūq̄ tp̄e niſi ex reuerētia abſti
neret. di. v. ad eius ꝟo. Scðo ex p̄miſſa le
ge purificatiōis docent oēs hoies ſpūalit̄
quō a pctis purificari debeant. q2 Pꝛio dʒ
hō pctōꝛ q̄ ↄcepit dolorē ⁊ pepit iniq̄tatē
plē peſſimā recognoſcendo imundū ſe re-
putare ꝑ ↄtritionē. Scðo debet circūcide
re a ſe abijciēdo ꝓpoſitū peccādi de cetero.
Tertio dʒ ſe offerre ſacerdoti ꝑ ↄfeſſionē
tāq̄ peccatrix. Quarto dʒ facere redēptio
nē ꝑ ſatiſfactionē ⁊ ſui oblationē deo in ſa-
crificiū mūdicie ⁊ laudis diuie. Nec vacat
a myſterio ꝙ. xl. die tēplū ingredit. q2 q̄dra
genariᵘ ↄſiſtit ex q̄ternario in denariū du-
cto: vt ſignificet obſuantia decē p̄ceptoꝝ
cum ſcriptis euāgeliſtaꝝ q̄ttuoꝛ: ⁊ ſic pʒ.

Caplm. ij.

s

Ecundū ſalutɀ exemplū ſcʒ ꝟtuoſi-
tatis nobis ꝓponit in ipſa bñdicta
mr̄e dñi. in q̄ nob p̄bet exēplū imi-
tatiōis in triplici ꝟtute q̄ floꝛuit in hac pu
rificatiōe. Pꝛia ꝟtus ē hūilitas: q2 cum nō
eēt peccatrix tāq̄ culpabilē ſe oñdit per il
las oblatiōes vt nob exemplū daret culpā
di noſipos. Vñ Grego. Bonaꝝ mentiū ē
agnoſcere culpā vbi nō ē culpa. Scða vir-
tus oblatio: q2 legi cui non tenebat obedi
uit ad docendū nos q̄renᵘ multo magꝭ di
uinis p̄ceptis tenemur obedire debeamᵘ
qm̄ vt dicit Greg. Sola eſt obediētia q̄ fi-
dei poſſidet meritū: qm̄ fides ſine operibᵘ
moꝛtua ē. Tertia ꝟtus ē pauꝑtas: q2 nō
elegit oblationē diuitū: puta agnū: ſʒ pau-
peꝝ ſcʒ par turturꝝ: aut duos pullos colū-
baꝝ. vt pʒ Lu. ij. Sʒ q2 ibi euāgeliſta nō
determiat. Querit̄ ḡ qð iſtoꝝ duoꝝ obtu-
lerit. Rñdet ꝙ chr̄s ꝓ nob egenᵘ factᵘ ꝓ ſe
voluit offerre paupeꝝ hoſtiā. ſicꝫ vilib9 pā
nis inuolui. Sʒ pulli colūbaꝝ faciliori pre
cio a paupib9 ꝓcurari poterat. ḡ veriſilr il
los obtulerūt. Sı obijcit q2 magi non diu
añ purificationē obtulerūt munera. ſ. auꝝ
thus ⁊c. Et veriſile ē ꝙ nō modicū auri vel
pote moꝛe regio. Quare ḡ ex his btā ꝟgo
nō emit agnū. videt ꝙ legē offēderit. Rñr
ſm Fran. may. ⁊ cōiter doct. ꝙ credendū ē
oino ip̄aʒ ꝟginē nō habuiſſe tantū pecunie
vt agnū emere potuiſſet alˀs em̄ offēdiſſet
ↄ legem ſic p̄cipientē. Sʒ oia illa a magis
oblata regia munera. paupib9 iā erogaue-
rat ante iſtud tp̄s purificatiōis. ⁊ iō nō ha
buit vñ agnuʒ emiſſet. Jn q̄ etiā docemur
ad pietatē erga paupes ⁊ ad ↄtēptū mun-
danaꝝ diuiaꝝ ꝓpt̄ chr̄m. O mira marie hu
militas. pietas ⁊ pauꝑtas. De q̄ loquens
deuotᵘ Bern̄. dı̄. O btā virgo maria. ve-
re tu nō habes cauſam nec tibi opus ē pu-
rificatione. Sed nunquid filio tuo opus
erat circuncıſione? Eſto tñ inter mulieres
tanq̄ vna earum. Nam ⁊ filius tuus ſic ex-
titit in medio pueroꝛum. qui in natiuitate
habuit ſe vt pauper homo. q2 natus i ſta-
bulo. in circunciſione vt pauper ⁊ peccatoꝛ
homo. Sed hodie vt pauper ⁊ peccatoꝛ ⁊
ſeruus homo. vt pauper in eo ꝙ oblationē
pauperum elegit. vt peccatoꝛ in eo ꝙ ipſe
cum matre expiari voluit. vt ſeruus i eo ꝙ
quinq̄ ſiclis ſicut ⁊ ceteri pꝛimogeniti redi
mi voluit.

Caplm. iij.

t

Ertium exemplum nobis pꝛopo-
nitur in ſctō Symeone. Qui vt ſa-
crū loquit̄ euangeliū accepit domi
num ieſum in vlnas ſuas et benedixit de-
um ſcilicet flexis genibus letiſſimo coꝛde.
Sed cur non dicat ꝙ accepit ieſum in ma-
nus ſed in vlnas. Reſpondetur ꝙ ideo. q2
in vlnis ſeu brachijs amplexādo tantū de
lectabilius inſpicitur. et pꝛopinquius coꝛ-
di deſiderabilius ponitur. O dulce verbū
ſed dulcius factum accipere Jeſum in vl-
nas. o felices vlne q̄ ieſum dulcē merentur

ſuſcipe vl' portare. Quid eñ beatius: quid
iocundi⁹ ꝛ ſuauius aie: q̄ȝ ieſuȝ amplecti:
ip̄m tenere: ꝑpius amore frui. In hui⁹ itaq̄ȝ
ſymeonis ſancti exemplo docemur nos de
bere chr̄m ſuſcipe i vlnas cordis noſtri ibi
eum dulci deuotiōe amplecti ꝛ oſculari. O
fidelis aia: o cor deuotū. cupis ne dulcē ie-
ſum ſuſcipe in vlnas: ꝛ ei⁹ dulci ſolatio ei⁹
iocundo amplexu medullitus in corde li-
quefieri oportebit te hunc ſanctū ſymeonē
i exemplū tibi ꝓpoſitū imitari vt ſis talis
qualis ipe fuiſſe ſcribit in euangelio. Nota
verba ſigna myſteria. Ecce inq̄t hō erat i
hierl'm cui nomen ſymeon: ꝛ hō iſte iuſtus
ꝛ timoratus expectans redemptionē iſrl'
ꝛ ſpūſſctūs erat in eo. Ex quib⁹ colligitur
q̄ quattuor p̄cipua debem⁹ i nobis hr̄e vt
digni ſim⁹ chriſtū in vlnas ſuſcipe hic per
gratiā ꝛ in futuro ꝑ gl'iaȝ viȝ paceȝ. iuſtici
am: timorē caſtū: ꝛ ſctm̄ amorē: exēplo ſan
cti ſymeonis. Prio pacem: q2 teſte Ps̄. In
pace fact⁹ ē loc⁹ eius: qd̄ notat cū dr̄. Hō
erat in hierl'm: qd̄ interp̄tat viſio pacis.
Scdo iuſticiā qua reddit vnicuiq̄ȝ qd̄ ſuū
eſt: ſic dic̄ Tulli⁹. Nā teſte ps̄. Iuſticia et
iudiciū p̄paratio ſedis ei⁹. i. ꝑ iuſticiā p̄pa
rat cor: vt i eo ſedeat ꝛ requieſcat de⁹. hinc ꝛ
Prouer. xii. In ſemita iuſticie vita. i. chr̄s:
h notat cū dr̄: Et hō iſte iuſt⁹. Tertio ca
ſtū timorē vñ ꝛ ſubdit. Et timorat⁹ ꝛc. p-
inde Bern̄. Scto inquit amore ꝛ caſto ti-
more q̄ſi duob⁹ brachijs āplectimur chr̄m
Quarto ſanctū amorē: hoc notat cum dr̄.
ꝛ ſpūſſanct⁹ erat in eo. Vñ Ps̄. Ignis añ
ip̄m p̄cedet. Bern̄. ſuper hec v̄ba dicit ſic.
Oportet vt ardor deſiderij p̄ueniat omnē
aiam ad quā de⁹ eſt ventur⁹. Et tunc ſciat
aia p̄n̄tē ſibi eſſe chr̄m cū ſe illo igne ſenſe-
rit calefactā. Hec ille. O igit oēs iracundi
ꝛ a vera pace extranei. O oēs iniuſti. o pre
ſumptuoſi pctōres deū nō timentes offen
dere: o deniq̄ȝ oēs a ſpūſctō alieni: immundi:
vos ſupbi: vos auari: vos gulā ſectantes.
et q̄cunq̄ȝ ſcelerati audite v̄iam ſniam: q2
nō manet i vob chr̄s ſȝ diabolus q̄m chr̄s
nō introibit in maliuolā aiaȝ nec hitabit i
corpe ſubdito pctis: vt ſcribit Sap̄. cap̄. j.
Vos aūt o pacifici hri. Iuſti q̄ȝ ꝛ deuȝ ti-
mentes ac gratiā ſpūſſancti tenentes gau-
dete ꝛ exultate q̄m ſicut maria virgo bñdi-
cta filium in vlnis portauit: ꝛ ſancto ſyme
oni in vlnas obtulit hodie. Ita ꝛ in vlnas
cordis veſtri offerre per gratiā nō recuſa
bit. Nimiꝝ exorantib⁹ ꝛ ei⁹ ſuffragia iplo-
rantib⁹ iſta die purificationis miraculoſe
comperit beata virgo ſubueniſſe.

Miraculū. Legit enim in vita ſocioꝝ
beati Franciſci. q̄ quidā frater deuotus cū
per longū temp⁹ ſubtracta gratia merēs
ꝛ triſtis fleuiſſet: cū p̄ueniſſet ad feſtuȝ pu
rificatiōis i heremitorio exiſtens cepit da
mare ad beatā virginem di. O beatiſſima
virgo maria: tu hodie filiū ſymeoni ample
xandū p̄buiſti et eum mira dulcedie in tuo
filio refeciſti. Obſecro te mr̄ miſericordie
vt mihi q̄ȝ miſerearȝ: q̄ fatigatus ſum de-
ſiderio tui filij. ꝛ oino meſticia replet⁹ pre
cordis ariditate. Et ecce mat' miſericordie
ſtatim affuit ꝛ filium ei in ſpecie p̄uuli am-
plexandū tribuit. ꝛ ille frat ab illa hora vſ
q̄ȝ ad totū tp̄s vite ſue ſꝑ in mira ſuauita-
te ſpūs permanſit. ꝛ continue hec ꝛ ſimilia
verba replicās eructabat in feruore cordiſ
dicens. O amor meus ieſu dulciſſime: q̄ñ
p̄ueniā ad te: q̄ñ moriar vt iterū amplecti
valeā te. Aliud etiā miraculum ad id fa
cit de quadaȝ matrona. ꝛ de hoc habebit
infra in fine hui⁹ partis. Sȝ ꝛ pluribus mi-
raculis alijs omiſſis libeat ſi tñ placet hic
deſcribere q̄ddā d̄ ꝯfirmatiōe feſti purifi-
catiōis. Miraculū. Qd̄ q̄dē repperi in
Buden̄. libraria. ꝛ habet etiam in ſpeculo
exemploꝝ. di. viij. c. lviij. q̄ vicȝ tꝑib⁹ Bo-
nifacij pape qd̄dā templū erat rome qd̄ di
cebat Romul⁹: ꝯſecratū diane. h tēplum
ipe papa ipetrauit a Foca imperatore vt in
honorem ſctē marie v̄ginis ꝯſecraret. Ad
quā ꝯſecrationē celebrit faciendā ꝯuenien
tib⁹ ꝑplis multiȝ: iudei ꝯſtant aduerſabant
ꝛ ſeditionē faciebāt ꝯ xp̄ianos dicētes xp̄m
ex ioſeph ſemie ꝛ nō de v̄gine natū. Quo-
dā itaq̄ȝ tp̄e i die natalis chr̄i ꝯtentio ma
xima hita eſt d̄ hoc: vbi ꝑ tunc aderat etiā
q̄dā cecus natus q̄ iudeos apertis rōnib⁹
ꝯfutabat. adeo q̄ iudei fuerunt cōpulſi eli
gere vnū e duob⁹. vicȝ q̄ aut ipſi ceco nato
impetrare poſſent chr̄iani vt viſuȝ reciperet:
meritū v̄ginitatis marie in ꝯceptu in partu
ꝛ poſt partū inuocādo: ꝛ ſic iudei crederēt
aut ſi hoc facere chriſtianoꝝ de⁹ nequiret

tota fides chŕiana tanq̄ falſa expugnaret
et pire deberẜ impātib⁊ ceſarib⁊ romanis
Statuerūt q̄ꝫ,ꝓ h̄ pacto implēdo die puri
ficatiōis Marie ex cōi cōſenſu chŕianoꝝ.
Qua die adueniēte cec⁹ cū chŕianis fecit
ſe duci ad altare ⁊ genuflexo corā imagie
beate virginis marie iudeis et ꝑplis mul
tis coaſſiſtētibus cepit canere illō rñſoriū
qō tūc canit̃ di. Gaude maria virgo cun/
ctas hereſes ſola interemiſti:q̄ Gabrielis
archāgeli dictis credidiſti dū virgo deuꝫ
et hoiem genuiſti ⁊ poſt partū virgo inui/
olata ꝑmanſiſti. ℣. Gabrielē archangelū
credim⁹ diuinit⁹ te eſſe affatū: vteꝝ tuuꝫ
de ſpūſctō credim⁹ impregnatū. Erube/
ſcat iude⁹ infelix q̄ dicit chr̄m ex ioſeph ſe
mine eſſe natū. Hoc facto mox cec⁹ viſuꝫ
recepit clariſſimū: et fere qnq̄milia iudei
ad fidē conuerſi ſunt: Bonū eſt ḡ ſp̄ Ma
riam inuocare.

Articulus terti⁹ q̄ duodecī gaudia habuit btā maria qñ ſuſcepit purificatiōis ſacramētuꝫ.

Ertiū my/
ſteriū circa hāc ſolēnita/
tē declarandā ō; iocūdi/
tatꝫ. Ubi aduertendū: q̄
iuxta numeꝝ duodeci ſtellaꝝ i corona be
ate virginis exiſtentiū poſſum⁹ ꝓ hac ſo/
lenitate purificatiōis diſtinguere duode/
cim gaudia q̄bus tanq̄ duodeci ſtellis ra
diantib⁊ ip̄a glioſa extitit ⁊ iocūdata ſui
purificatiōe. q̄ in trib⁊ q̄ternarijs ordinari
pñt. Primo nāq̄ bñdicta virgo q̄ttuor
gaudia habuit ꝓ hac purificatiōe in ſe de
deo ⁊ filio eius chr̄o. Scdō alia q̄ttuor
habuit gaudia de opibus miracloſis q̄ fa
cta ſunt in iſta purificatiōe. Tertio deni
q̄ vltima q̄ttuor gaudia habuit in ſctōꝝ
cōgratulatiōe. Quantū ad primū q̄ter
nariū gaudebat btā virgo in purificatiōe.

Primo de diuina bonorificatiōe.
Scdō de angelica famulatiōe.
Tertio de gratiſſima oblatiōe.
Quarto de ſuauiſſima portatione.

Quantū ad ſcdm gaudebat

Primo de mirāda reuelatiōe.
Scdō de grē ſtupenda redūdatiōe.
Tertio de chr̄i venerāda ſuſceptiōe.
Quarto d admirāda futuroꝝ ꝓbatōe

Quantū ad tertiū gaudebat

Primo de Symeonis bñdictione
Scdō de paruuli Jeſu gl̄ificatione
Tertio de ſctē Anne ꝯfeſſione.
Quarto de ſctōꝝ patꝝ gl̄ificatiōe

Caplm. j.

Primū itaq̄ gaudiū hūit btā v̄go
maria in iſta purificatiōe de diuia
bonorificatiōe: q̄ꝛ de⁹ eā ſinglarit̃
p̄ oīb⁊ honorauit Et p̄mo honorauit v̄gi/
nitatē ei⁹ in data lege purificatōis ꝑ moy
ſen cū eius virginale ꝯceptū ⁊ partū in ea
p̄nunciauit ꝑ adiectā ꝯdicōem et eā ſingu
larit̃ ex oibus mlierib⁊ mūdi exemptā ſpe
ciali priuilegio honorauit:qō ſic clareſcit:
Nā de⁹ dās ꝑ moyſen legē purificationis
Leui.xij. dixit ſic Mulier ſi ſuſcepto ſeie
pepererit ⁊c̄. Scdꝫ em̄ Frā.may.iſta lex di/
recte p̄nunciat partū v̄ginis:q̄ꝛ ſi nlla mlī
er ſine ſemie ꝑitura fuiſſet fruſtra moy.ap
poſuiſſet: ſi ſuſcepto ſeie: q̄ꝛ q̄ñcunq̄ aliq̄d
cōpetit alicui vlr et neceſſario:fruſtra ap/
ponit̃ ꝯdicio de illo.ſicut exēpli gr̄a: Uir
oīs hō comedere hꝫ ⁊ bibere ꝑ os:fruſtra
ḡ apponit̃ ꝯdicio dicēdo:hō ſi ꝑ os cōedit
et bibit: q̄ꝛ nō alit̃ q̄ ꝑ os hꝫ fieri cōeſtio.
Et h̄ oñditur etiā ex ſcriptura. nā Exod.
xxj.ō; Si ꝑ induſtriā q̄s occiderit fratreꝫ
ſuū morte moriat̃. Iſtō ſi ꝑ induſtriā dat
intelligere q̄ alr̄ q̄ ꝑ induſtriā ꝯtingit p/
ximū interficere alicui: vñ tali dat̃ loc⁹ re
fugij.ſic ⁊ in ꝓpoſito ꝑ hoc q̄ ō;:ſi ſuſcepto
ſemie mlier pepererit dat̃ itelligi q̄ aliq̄ mlī
er aliter q̄ ſuſcepto ſemie poterat parere:
qō v̄ificatū eſt in ſola mr̄e dñi q̄ de ſpūſcō
ꝯcepit ⁊ pepit in v̄ginitate. Hinc Bern.
Putas ne q̄ꝛ dicitur⁹ moy.mlier q̄ pepererit
filiū imunda erit:nō timuerit ſuꝑ mr̄e dñi
crimē blaſphemie incurrere:idcirco ꝯdicō
nē p̄miſit di. Si ſuſcepto ſemie. vt ip̄aꝫ ex
imeret ⁊ virginalē eius partū p̄nūciaret.
Hec igit̃ bñdicta virgo ſciēs ⁊ mente tra/
ctans plurimū gaudebat q̄ ip̄a meruerit
fore illa q̄ ſine ſemine parere debuit: ⁊ q̄ a
deo ſic honorari in ſua lege ⁊ p̄nūciari me
ruerit. Itē ſcdō eā i h̄ honorauit q̄ ad ꝑma

temitatē; q2 hodie ipſam matrē fore dei in
tēplo ſeris collectātib9 publicari voluit et
fore reginā mūdi. O qntuȝ gaudere pote
rat cū ſe matrē dei agnoſcebat: q2 vt ait
Anſ. hoc ſolū de ſctā maria ꝟgine ꝑdica
re ꝙ dei mr̄ eſt: excedit oēm altitudineȝ q̄
poſt deū dici vel cogitari pt. Hec ille. De
hoc ei9 gaudio Aug. in ſer. Adeſt nob. dr
ſic: Maria exultat ⁊ matrē ſe leta miraſ:
⁊ ȯ ſpuſctō ꝯcepiſſe gaudet; ⁊ q2 genuit cū
exultatiōe nō cuiuſlibet meriti hoiem: ſed
totꝰ mūdi ſaluatorē. Hec ille. Scdm ꝑ
cipuū gaudiū habuit btā ꝟgo de angelica
famulatiōe: q2 (vt dr Alb. ſup Miſſus ē.)
ipſa clariſſime videbat angelos ꝑ ſpēs ꝓꝑri
as. Gaudebat ḡ cū videbat natū ſuū dnm
Jeſum ab angelis circūdari ⁊ adorari. Nā
(ſm ꝙ pſequiſ Ludol. in lib. de chꝛi vita.)
crediſ ꝙ Gabriel angelꝰ q̇ virgini ꝯceptū
verbi nūciauerat añ oēs ſe ages paſtorib9
ipſe euāgelizauerit gaudiū magnū: et ȯ na
tiuitate chꝛi milicias exercitus ꝓuocauit
ad laudandū deuȝ ⁊ di. Gloria in excelſis
deo Luc.) Deinde aſcēdentes angeli i ce
lum cū iubilo hec nūciauerūt ꝯciuib9 ſuis
Tota igiſ ſupna curia exhilarata laudib9
et grāꝝ actiōib9 exhibitis deo pr̄i: venerūt
omēs ꝑ ordines ſuos videre faciē chꝛi dei
ſui: ⁊ adorabāt eum ⁊ matrē eius cū omni
reuerentia laudis ꝑſonantes cātica cele
ſtia. Et ꝓbat hoc tali rōne: q2 in nullo an
geloꝝ potuiſſet cadere hec tata ſupbia vt
auditis talib9 nouis nō viſitaſſet dnm deū
ſuū ꝯſtitutū in terra: ⁊ eius matrē humi
liter ſalutaſſet. Hinc Apl̄s Heb. j. Et cū
introducerȝ ꝑmogenitū in orbē terraꝝ: di
xit: Et adorent eū omēs angeli dei. Vnȯ
Aug. in quodā ſer. dr: O ſtabulū felix: ꝑ
ſepe beatū: in quo naſciſ chr̄s ⁊ reclinatur
omniū deꝰ. Ibi circūdabāt beatā virginē
angelice poteſtates: ibi erāt miliamiliuȝ
exultantiū: ibi vagiebat chr̄s in ſtabulo: ⁊
fiebat leticia magna in celo: reſonās glori
am deo in altiſſimis: et in terra pacē hoi
bus bone volūtatis: q2 deſcēderat pax ve
ra de celis. Hec Augꝰ. Idcirco Anſ. dicit
Dum hunc paruulū inter manus ſuas ꝟ
ſari: ⁊ ad vbera ſua pendere circūſtantib9
et famulatu obſequētibus angelis vide
bat beata Maria q̇ precor affectu moue

batur plus animꝰ eius. Dū ergo videret
Maria angelos adorātes chꝛȝ cū matre
ipſa: iubilādo cū Gabriele in aſcenſu eius
de Bethleē ad templū putas q̄ntuȝ gau
debat. Nā ⁊ Chꝛyſ. in quodā ſmone dicit
Infinitā inqt militiā angeloꝝ ad glorioſe
virginis obſequiū eſſe deputatū nullate
nus ambigimꝰ vt eam cuſtodirēt ambiē
tes. Tertiū conſiliū de gratiſſima obla
tione. Primo q2 ꝯſiderabat ꝯſūmū mu
nus deo offerebat adeo ꝙ nunq̄ a ſeculo
talis oblatio facta fuerat. Vnde ſm Lu
dol. vbi ſ. crediſ genuflexo talia virgineȝ
in templo verba dixiſſe. Ecce ſctē pater ꝑ
ſento tibi filiū tuū eternaliter genitū ⁊ me
um: quē ꝯcepi ⁊ pepi virginitate manēte
deū veꝝ. Scdo q2 ꝯſiderabat virgo btā
anio pio ꝯmultiplicē vtilitatē ⁊ fructum
ex hac oblatiōe adḋreret toti mūdo. Ob
tinuit em̄ mȯ miſcdiam dei: vn̄ canit in
introitu hodierne miſſe eccl̄ia: Suſcepi
mus deus miſcdiam tuā in medio templi
tui: q2 ꝑ hanc oblationeȝ flexus eſt deꝰ ad
miſerandū mundo. Item ꝑ hoc obtinuit
pacem inter deū: homies ⁊ angelos. Vbi
aduertendū ꝙ qn̄cunq̄ iraſcebaſ deꝰ: du
obus modis poterat facere pacē cū eo q̇s
in veteri teſtamēto. Primo ꝑ penitentiā
veraȝ: iuxta illud ſcriptū Ezech. xviij. Cō
uertimini ⁊ agite penitentiā de oibus ini
quitatibus veſtris: et nō erit vobis in rui
nam iniq̇tas. et tñ hoc modo q̄ſiuit Adaȝ
pacem generi humano: ⁊ nō obtinuit. Se
cundo ꝑ oblatiōeȝ ⁊ hoſtiaȝ: ſicut ſolebat
fieri in veteri teſtamēto ad placandū deū.
Et nūc ſpiritualiſ offerentes de corde ob
latiōes affectionū ſanctaꝝ: ⁊ de corꝑe ho
ſtiam bonoꝝ opeꝝ placamꝰ deū. iuxta il
lud Apl̄i: Obſecro vos vt exhibeatis cor
pora veſtra hoſtiā ſanctā deo placentem.
Et tamē Dauid cum dediſſet centūmilia
pondera auri: ⁊ argenti millemilia: atq̄
alioꝝ metalloꝝ ſine pondere ad edificatio
neȝ templi: nec ſic obtinuit q̇ ad poſteros.
Sed virgo hac oblatione gratiſſima deū
pacauit: ⁊ tn̄ mȯ pacē adq̇ſiuit. Quod
Symeon ꝑſentiens orauit ſe in hac pace
dimitti dicēs: Nūc dimittis ſeruū tuū do
mine ſm verbū tuū in pace. Hoc figuratū
eſt Geneſ. viij. vbi legiſ: ꝙ Noe emittens

columbam de arca reuerſa eſt ad veſperaʒ portans ramū oliue virētis in ore ſuo: Intellexitq̄ Noe q̄ deus pacē dediſſet in terra: et ſiccata eſſet terra ab aquis. Iſta columba eſt beata virgo que felle amaritudinis caret: quia tota pia ꝛ benigna eſt cū ſit mater miſcd'ie: vt canit eccl'ia: que portauit hodie chr̄m virentē in gr̄a ꝛ virtute in ſignū pacis. Tertio deniq̄ gaudiuʒ hauriebat cor virginis in hac oblatione: quia conſiderabat eius ſignificatiōēʒ: q̄ vicʒ ſicut hodie voluit chriſtus ſeipſum offerri: ita dabat ſignificari q̄ ipſe oblaturus eēt ſeipſum in cruce p̄ hominis ſalute. Et ſic̄ q̄nq̄ ſiclis eſt redemptus: ita ipſe q̄nq̄ p̄ncipalibus vulneribus mundū eſſet redempturus. Et ſicut eius mater Maria aſtitit in hac oblatōe: ita aſtare debebat iuxta crucis oblationē ꝛc̄. Gaudebat igitur virgo ſup̄ generis humani ſignificata redemptione.

Quartū gaudiuʒ habuit de ſuauiſſima portatione: quia ſentiebat maximā ſuauitatem cum chr̄m in vlnis cum ingentia amoris dulcedine portabat a quo portabatur. Si em̄ ſenex Symeon accipiēs chriſtū in vlnas p̄ leticia ꝛ ſuauitate cordis ſeniſcentiū membrorū p̄ ſenectute debilitatē non ſentiebat: ſed virtute indutus ex alto chriſtū ſuauiter portabat. Iuxta illud qd' canit eccl'ia: Senex puerū portabat: puer autē ſenem regebat: quē virgo conceptit ꝛc̄. multo magis id credendū eſt de Maria. Hoc gaudiū tangit Aug. in ſermone vbi ſup̄ dicens ſic: Leta igitur Maria geſtat infanteʒ exultans filium amplexatur: portat a quo portabatur. Hec ille. O anima deuota nōne ꝛ tu gaudiū ſumeres ſi chriſtuʒ in vlnis portares.

Caplm. ij.

Secundo q̄ternario deſcribunt' alia q̄tuor gaudia beate virginis que habuit in hac purificatione. Ut igit' ad p̄miſſa cōnumeremus: q̄ntum gaudiū habuit beata virgo de miranda reuelatione. Certis em̄ miraculis p̄monſtratus ꝛ docēte ſpūſancto reuelatus eſt ꝛ cōprobatus benedicte virginis marie virginal' partus. Quod claret p̄mo in reuelatione facta Zacharie patri Joannis baptiſte ſm̄ Orige. iuxta cuius dicta co q̄ hec hiſtoria nō eſt ꝯ rōem vel ſcripturā creditur a pleriſq̄ Zacharias fuiſſe pontifex in ordine vicis ſue tp̄e q̄ beata v̄go de Bethleem venit in Hierl'm portās in vlnis dominū ieſuʒ: aſcendēs in templū ad purificationē. Ip̄m aūt templū p̄ tria interſticia erat diuiſum. In vno ſtabāt p̄ ſe virgines puelle: in ſcd'o mulieres maritate: i tercio vidue. Cogitabat itaq̄ bt̄a v̄go ad q̄rum ſocietatē ſtare deberet: ꝛ q2 ſciebat ſe eſſe virginē deliberauit ire ad virginū interſticiū. Quo cū veniſſet virgines eā deridebāt dicen̄. Tu cū filiū in vlnis teneas quō dignā te putas nr̄o ꝯſortio: vade hic ad pares tuos. Tūc dn̄a vultu verecūda inclinato capite iuit ad maritatas. Et ille etiā eaʒ ceperūt verbis impetere dicētes: Tu es mulier ſup̄ba: q2 noluiſti nobiſcuʒ ſtare ſed ad virgines ire ꝛ tanq̄ paup̄i et abiecte nō curauerūt locū dare. Un̄ cogitauit bt̄a virgo q̄ ſi iret ad viduas ille eaʒ magis refutarēt: eo q̄ nondū erat viduata: Et idcirco patiētiſſime ferēs nec v̄buʒ p̄ verbo dās: iuit cū ſūma hūilitate: ꝛ poſuit ſe in vltimo loco tēpli poſt oēs mulieres. O hūilitas bn̄dicte virginis: o patiētia eius in exemplū oib' data: ecce regina celi cū ſit ſup̄ oēs mulieres bn̄dicta ſtat vltimo loco: q̄ſi ad ꝯſortiū mulierū indigna. Interea Zacharias pōtifex ip̄ius baptiſte Joannis pr̄ de ſanctuario exiens ꝛ videns bt̄am virginē ſtare ſeq̄ſtratā cū filio repletus eſt ſpūſancto: cognouitq̄ ip̄aʒ eē virginē matrē dei ꝛ hominis: ꝛ ſtatim cepit chr̄m filiū eius publica voce ꝯfiteri: accipiens q̄ʒ manū bt̄e virginis duxit eā ad locū digniſſimū in ꝯſortiuʒ virginū: proteſtans et dicēs: Om̄ hec eſt virgo virginuʒ de q̄ p̄phetauit Eſaias ca. vij. Ecce (inq̄t) virgo ꝯcipiet et pariet filiū. Et hic eius natus eſt vere ſaluator iſrl' deus ꝛ hō redēptor mūdi: vn̄ oēs mirabant'. Et ſtetit in illo loco honoratiſſimo bt̄a v̄go vſq̄ ad tēpus oblatōis ſui filij. Et tandē iſte Zacharias pōtifex p̄ iſto teſtionio ferō de xp̄o: a iudēis interfectus ē iuxta illd' Mat. xxiij. Uſq̄ ad ſanguinē zacharie filij barachie quē occidiſtis int' tēplū ꝛ altare. Hec ſʒ Orige. Scd'o q̄ʒ claret in reuelatiōe facta Symeoni. Legitur enim in gloſis Biblie: ſicut

etiā refert Egeſipp⁹ in lib. de ſupplemēto
euāgelice veritatis: q Symeon iſte erat
rabbi.i. mgr inter iudeos. Qui cū Eſaiā
interp̄taret: ⁊ ad id verbū gloſandū puē-
niſſet Ecce virgo ↄcipiet ⁊ pariet ⁊c̄. vi-
ſum eſt ſibi hoc fore impoſſibile: vn̄ dixit
iniuriā factā fuiſſe Eſaie: eo q vicio ſcⁱpto
rū tl̄e vaticiniū eē corruptū: ſcribētes in
hebreo halma p alma.i. virgo p iuuēcula
ideo deleuit hoc. Mane facto aureas lr̄as
iſto ſenſu ſcⁱptas miracl'oſe repperit. Cūq
illo iteꝝ deleto tertia vice id factū fuiſſet:
mirās ⁊ ſtupens preſſus ē ſomno ⁊ obdor
miuit: ⁊ ſurgēs reppit ſic̄ ⁊ p̄us aureis lit
teris ↄſcⁱptā ꝓphiam: ſtupēs aūt orōi ſe de
dit: Mox ꝗ; rn̄ſum a ſpūſctō accepit: non
viſuꝝ ſe mortē niſi videret chr̄m dn̄i ꝺ vir-
gine natū: qꝺ hodie ē ipletum. Vn̄ pꝫ q
btā virgo hec oīa aduertēs plimū gaude-
bat. Sextū gaudiū hūit ꝺ mirāda gr̄e re
dūdatōe: qꝛ vicꝫ ipa mediāte mltiplex gr̄a
redūdauit in ſctm̄ Symeonē a dn̄o chr̄o:
ſm mgr̄m Barth. de piſ. li. ↄformitatū.
Prima ꝗdē qꝛ a pcti macl'a (ſi q̄ inerat vl'
infuiſſet) chr̄us eū purgauit: ⁊ forte in gr̄a
ↄfirmauit ⁊ gratū exhibuit: ꝓpter qꝺ dr̄
in euāgelio q accipiēs ieſuꝫ in vlnas bn̄di
xit deū.ſ. p accepto bn̄ficio. Scd̄a gr̄a q̄a
eū ſctificauit ⁊ gubernauit: iō eū dn̄m vo-
cat di. Nūc dimittis ſuū tu. do. ⁊c̄. Tertia
gr̄a: qꝛ ei⁹ deſideriū ꝗetauit: appetebat ei
eū videre: ⁊ vidit: iō ait: Quia viderūt oc.
mei ſalutare tuū. Quarta: qꝛ eū illūīauit
vt intelligeret ei⁹ diuinitatē ⁊ p eū oīm fi
deliū fiendā ſalutē: vn̄ ait: Lumē ad reue.
gen. ⁊ gl. ple. tu. iſrl'. Gaudebat itaqꝫ btā
virgo de gr̄e in eū redundatiōe: ſciendo q
ipa eē ↄſtituta vt ſit mr̄ gr̄e: ſic̄ canit ec-
cleſia p quā redūdaret gr̄a in oēs: atꝫ mi-
ſericordia dei. Septimū gaudiū de chr̄i
venerāda ſuſceptiōe. Que eīm mr̄ nō con-
gaudet ſup filij honoratiōe: cū ſcriptū ſit
Eccl̄i. xxv. Hō iocūdat' in filijs. ⁊ iteꝝ eiuſ
dē. iij. c. Honorat' parēs in filijs. Maxim
ꝰ fuit marie gaudiū qn̄ videbat ſuū natū
tāta dilectōe amplexari: venerari: ⁊ genu
flexo vt deū adorari: ⁊ laude diuina ↄfite
ri a Symeone ⁊ Anna: vt teſtat' euāgeliū.
Circa h̄ ꝗppe pie ↄtēplari poſſum⁹: qm̄ (ſi
cut etiā docet Aug⁹. in ſer. hodierni feſti)
ſctūs ſymeō cū eſſet multū annoſus (vtpo-
te plus q̄ centū annoꝝ: ſic̄ dr̄ in li. de infā-
tia ſaluatoris) et foret ſpūſctō plen⁹: ſūmo
deſiderio rogabat deū in orōib⁹ ↄtinuis
cū gemitib⁹ p gn̄is hūani redēptiōe quā
expectabat. Et qꝛ rn̄ſum accepat a ſpūſan
cto nō viſuꝝ ſe mortē niſi p̄us videret xp̄ꝫ
dn̄i: vt poſtea cū gaudio annūciaret p̄rib⁹ i
limbū deſcēdendo p mortē. Hac igit' die
maiori pfuſus ſolita dulcedine ſpūſcti ce
pit dicere: O, de⁹ Abraā ꝙdiu durabo: ꝙ
diu veniet illa filij tui ſacra natiuitas: vt
videre merear chr̄m quē ↄcupiſco: ⁊ p̄ꝫ am
plexari valeā ⁊ oſculari: qtūs let⁹ moriar:
⁊ p̄rib⁹ gaudiū adducā in limbo nūciādo.
O ꝙdiu moror in hac vita: heu mihi: q̄a
incolat⁹ me⁹ plongat⁹ ē O miſericordiſ-
ſime de⁹ miſerere iā nūc generi hūano tā-
diu in carcere detēto: tādiu e celo excluſo:
mitte nūc filiū tuū ⁊ redime nos in ſaluta
ri tuo. Cūqꝫ talr̄ oraret: ecce ſpūſctūs ei
reuelauit di. Surge vade cito ad fores tē-
pli: en adeſt fili⁹ dei incarnatus qui tenet'
in vlnis matris ꝟginis. Mox feſtin⁹ ac-
currit feruore diuino plenus: ⁊ vidēs diui
nū ſplendorē irradiantē ꝺ facie chr̄i ⁊ ma
tris eius Marie: ſm Hiero. agnouit hūc
fore. Mox ꝗ; infuſus abundāti⁹ ſpūſctō
cecidit pron⁹ in terrā: ⁊ adorauit bn̄dicen
do deū. Supplicit' ꝗ; a btā virgine petiuit
vt ↄcederet ſibi in vlnas accipe chriſtum:
quē acceptū ſanctus Symeon o q̄nta cor
dis deuotiōe: o q̄nta ſuauitate lachryma
rum quoqꝫ dulci imbre amplexabat': oſcu
labatur: ſtringebat ad pect⁹: vociferabat
et laudes reddebat deo: ꝗs explicabit hec
queſo? Sed o bone ſenex ꝗd ſic agis niſi
quia hic tibi chr̄s: hic dulcis redēptor: h̄
deus tuus ⁊ ſaluator. Hec videns Ma-
ria gaudebat. Octauū deniqꝫ gaudiuꝫ
habuit Maria de mirabilium futuroꝝ p
phetatione: quia cum hec agerētur: ecce
cepit Symeon ꝓphetare de chriſto ⁊ ei⁹
matre futura: di. Ecce hic poſit⁹ eſt in ru
nam ⁊ in reſurrectiōeꝫ multoꝝ in iſrl': ma
lis quidē in ruinā damnatiōis: ſed bonis ⁊
electis in reſurrectionē eterne beatitudis
Sequitur: Et in ſignū cui ↄtradicetur.ſ.
a iudeis: infidelib⁹ ⁊ hereticis ac mal' chr̄ia
nis. Seqtur: Et tuāipſi⁹ aīam ptranſibit

gladius.ſ.in chrī paſſione. Licȝ itaqȝ ꝑnū-
ciabat marie dolor cōpaſſiōis: tñ gaude-
bat de humani gñis redēptōne ⁊ taliū au
ditione nouoꝝ. Caplm. iij.

Tertio q̄ternario deſcribunt alia
gaudia marie. Vñ ad ꝑmiſſa cō
tinuādo Nonū gaudiū fuit ei de
Symeonis bñdictiōe: vt eīn teſtat euāge-
liū ſeruꝰ ſymeon tūc bñdixit marie ⁊ Jo-
ſeph: ſed q̄li bñdictiōe nō exꝑmitur: deuo
ta tñ mens ꝑt pl'a ꝯtēplari vt dixerit: Bñ
dicta tu in mlieribꝫ: q̄ virginū virgo: ange
loꝝ dña ⁊ oim regina fieri meruiſti: bñdi
cta filia tu a dño qꝛ ꝑ te fructū vite eterne
cōſecauimꝰ: ⁊ ſilia. Sed dí. Quō maria q̄
fuit ſup oēs ſancta a ſymeone debuit bñ-
dici. Rñdetur ſm Ly. ꝙ hoc fuit ꝓpter of-
ficiū ſacerdotale eius: ad qđ ſpectat bñdi-
cere ꝓplo: et iō ſymeō bñdicere habuit ma
riā. Decimū gaudiū habuit de filij glifi-
catiōe.ſ. ꝑ ſymeonē facta ⁊ declarata: qa
cū ſymeon dñm ieſum teneret in vlnis ce
pit cogitare: qꝛ deꝰ magnꝰ ē q̄ ſe tantū ex-
inaniuit vt ꝑuulus fieret ꝓpter nos: q̄ por
tat oia ṽbo ṽtutis ſue: que oēs ꝑtriarche ⁊
ꝓphe deſiderauerūt. Cepit etiā cogitare
ꝙ acerbā mortē a ꝓplo iudaico eſſet paſſu
rus ꝓ redēptione gnis hūani. Jdeo ⁊ ſpū
ꝓphetico ꝑdixit matri ſue paſſionē chrī et
cōpaſſionē ipſiꝰ ſue matrꝫ. Hec ꝑnoſcens
et cogitās magno cepit feruere amore er-
ga deū xp̄ȝ q̄ dig̃tꝰ eēt tāta pati ꝓ nr̄a li-
beratione. Et iō in amplexꝰ rñēs ꝑuuli ie
ſu bñdixit deū ⁊ glificauit dei filiū ieſuȝ d.
Nūc dimittis ſeruū tuū dñe ſm verbū tu.
in pace ⁊c̄. Jn q̄ quidē cātico laudat chrȝ
q̄druplicit: Primo ꝙ ip̄e eſt pax in celis ⁊
in terris: ido d̄r: Nūc dimittis ⁊c̄. in pace
Scđo ꝙ ip̄e eſt ſalꝰ mđi: vñ d̄r: Quia vi-
derūt oculi mei ſalutare tuū. Tertio ꝙ ipſe
eſt veꝝ lumē illuminās totū mđm: Vnđ
ſubdit: Qđ paraſti añ fa. ⁊c̄. Lumē ad re.
⁊c̄. Quarto ꝙ ip̄e ſit gl'ia oim electoꝝ in
patria: vñ ſubdit: Et gl'iam plebis tue iſrl'
Vñ ꝑmū de his gaudebat maria cōfe-
rens in corde ſuo. Undecimū gaudiū de
Anne ꝯfeſſione facta đ chrō: qꝛ (vt notat
euāgeliū) ſctā Anna vidua vſqȝ ad annos
octogītaq̄ttuor: q̄ de tēplo nō diſcedebat
orationibꝫ ⁊ ieiunijs deſeruiēs deo: Hec ſu-

ꝑuenit ip̄a hora nō a caſu ſed diuina inſpi
ratiōe ⁊ reuelatōe: ſm Ly. Et ꝯfitebatur
dño.ſ. gr̄as agēdo de bñficio incarnatiōis
ꝯpleto: ⁊ loq̄bat de illo oibꝫ q̄ expectabāt
redēptiōeȝ iſrl'.ſ. cūctis corā annūciando
hūc ieſuȝ natū eſſe redēptorē: ſm ꝙ Lyra
exponit. Vñ pie credit ꝙ iſta vl' ſilia ṽba
dixerit genuflexo adorādo chrm̄ ⁊ i am-
plexꝰ ſuſcipiēdo (vt etiā de ſemie đđ di-
ctū eſt) Bñdictꝰ (inq̄t) deꝰ iſrl' qꝛ viſitauit
⁊ fecit redēp. plebis ſue. Bñdictꝰ q̄ dedit
mihi videre chrm̄ ſuū quē oēs ꝓphe deſi-
derauerūt. Nouerit g̃ ois iſrl' qm teſtimo
niū ꝑhibeo: qꝛ hec ē ṽgo mr̄ vaticinio Eſa
ie ꝑdicta: cū q̄ in tēplo ꝯuerſata: angeloꝝ
eā viſitātiū gaudie ꝯſolatōȝ verā ſū expta.
Hec eſt q̄ ṽgo ꝯcepit: ṽgo peꝑit: ⁊ hic eſt
eiꝰ natꝰ verus deꝰ quē ꝯfiteor ⁊ teſtificor
oibꝫ q̄ expectāt redēptiōeȝ iſrl'. O q̄nto pu
ro gaudio tūc reſalutaſſe beatā mariā ṽgi
nē honeſtiſſimā di. Bñfaciat vob.i. ſyme-
oni ⁊ Anne: deꝰ ⁊ filꝰ inq̄ȝ meꝰ ꝓ h̄ ſalut
ifico teſtimonio. Duodecimū gaudiū de
ſctōꝝ patꝝ ꝯgratulatiōe.ſ. ex ſymeōis an-
nūciatiōe. Pie nēpe ꝯtēplari poſſumꝰ q̄a
cū oēs pr̄es in tenebroſo carcere infernali
lugerēt. ecce ſymeō decedēs ꝑ mortē gau
diū eis annūciauit d. Vere ſciatꝫ qꝛ natꝰ
eſt ſaluator chrūs dn̄s: quē vidi ⁊ i vlnas ſuſ
cepi de virgis mr̄is gremio: quē tādiu vi-
uēs in mđo expectaui: ⁊ morte eiꝰ q̄ redē-
pturi ſumꝰ ꝑnūciaui. Tūc oēs cū gaudio
leuātes vocē dixerūt Bñdictꝰ dñs dn̄s pa
trū nr̄oꝝ ⁊ laudabil' ⁊ glioſus in ſecl'a. Et
iteꝝ Suſcepiꝰ deꝰ miſcdiaȝ tuā i medio
tēpli tui. Vnđ eccl'ia h̄ mō inchoat hodie
miſſaȝ: ⁊ ꝓ ſigno huiꝰ leticie ꝓceſſiōȝ agit
cū cereis ardētibꝫ ꝯſecratꝫ: in q̄ q̄dē ſt' tria
.ſ. cera q̄ ſcat carnē chrī de ṽgine ſūptā ſic̄
cera de apibꝫ ſine cōmixtiōe naſcit. Jtē in-
terior lychnꝰ ſcat chrī aiam candidā: Et
lucēs ardor chrī diuinitatē q̄tinꝰ ſignifice
tur ꝙ ſic̄ ꝓ oim ſctōꝝ leticia chrūs geſtatꝰ
ē hodie mātbꝫ i tēplū: ita ⁊ nos ꝑ grāȝ xp̄ȝ
geſtemꝰ in mēte ſic̄ ⁊ figuralr̄ geſtamꝰ in
cādele ſcatione. Ad id legit miraclm in
cōi legēda: ꝙ q̄dā matrona deuota btē ma
rie cū in feſto purificatiōis nō poſſet audi-
re miſſaȝ eo ꝙ paupata ad eccl'iaȝ nō ha-
beret qbꝫ iret veſtimētꝫ: nā oia erogauerat:

ad honorē btē marie dolens i camera ſua orōni ſe dedit: ꝛ in extaſi vidit ſe eſſe in ecclesia pulcerrima vbi turba ſctōꝝ mlta et ceperūt miſſam ſolēnizare ꝑ honore ꝛ gaudio hui⁹ feſtiuitatꝭ. Uidebaꝭ etiā q̄dā maximā facez candelaꝝ tenere ꝛ diſtribuere vnicuiq; ꝛ ipi matrone vnā candelā dedit quā libētiſſime accepit. Cūq; oēs ad offertoriū offerrēt iſta n̄ obtulit: vn̄ virginū regina maria aſſiſtēs ꝑ nūciuz p̄cepit vt offerat: p̄moq;: ſcdo ꝛ tertio mādato renuēte miſit angelū vt violēꝭ ab ea auferret cereū ꝛ offerret: eo ꝙ videbaꝭ nō ꝓcedere ſacerdotē in miſſa niſi offerreꝭ. Cūq; angelo cape cereū volēte ꝛ illa matrona reſiſtēte hīcinde ↄcertādo cere⁹ frāgereꝭ: pars angelo ꝛ altera medietas matrone remāſit: illa ad ſe rediȷ̄t ꝛ cereū in manu reppit fractū: vn̄ admirādo ipm reſuauit. Et factū eſt vt ipo oēs infirmi q̄ tāgebanꝭ curabāꝭ ad laudē marie. O itaq; fidelis aīa gaude in chrō ieſu ꝑ hac ſolēnitate: et redde grates deo ꝛ Marie. Amen.

Pars ſecūda tertij libri d̄ doloris gladio ꝛ martyrio btē virginis Marie.

V niuerſi populi attēdite ꝛ videte dolorē meū. Uerba ſūt Hiere. Thren. j. c. ꝛ accipiunꭓ in ꝑſona marie dicta. Quib⁹ nos inuitat ꝛ admonet ipa virgo pijſſima ad recogitādū dolorē quē habuit ſuꝑ filio ſuo ↄpatiēdo. Cōtēplemur ḡ pie quō virgo maria vultu meſto: facie ſqualida: gladio doloris in corde trāſfixa: voce q̄rula ꝛ flebili iuxta crucē chrī ſtans dicit. O vniuerſi ppl̄i. ſ. chriani q̄s fili⁹ meus p̄dilectus ieſus tantū amauit vt ꝑ vr̄a redēptione mori tāacerba morte elegerit: attēdite ꝛ videte dolorē meū ꝑ verā ↄpaſſionē. O p̄ncipes ꝛ dn̄i terraꝝ plāgite mecū ſuꝑ filiū q̄ eſt dn̄s dn̄antiū inter viliſſimos latrones crucifixū. O virgines: o vidue: o ↄiugate: o ſenes: o puuli: o vniuerſi ppl̄i attēdite ꝛ lugete mecū ſuꝑ benigniſſimū dn̄m veſtꝝ ieſuz morientē. O matres q̄ filios genuiſtis videte dolorē meū: q2 filiū meū vnicū ſolatiū cordis mei quē d̄ ſpiritu ſctō ↄcepi verꝝ deū ꝛ hoīem: v̄go pepi et v̄gineo lacte alui: video cruci affixū: laceratū: cruētatū: ecce iā impletū eſt in me illō vaticiniū ſymeōis: Tuāip. aīa. ptrāſ. gla. His ac ſilib⁹ v̄bis virgo bn̄dicta cordis noſtri duriciez emollit ꝛ penetrat: vt ad eius dolores attendam⁹. De his ḡ doloꝛib⁹ locuturi ad p̄ſens tria myſteria notabimus.

Primū myſteriū d̄ doloꝛꝭ marie hītudie
Scdm myſteriū de ei⁹ magnitudine.
Tertiū de ei⁹ aureole beatudine.

Articul⁹ primus quō habuit beata maria cōicatū dolorē paſſiōis chri: ꝛ hūc mixtū gaudio.

P Rimū myſteriū de habitudine doloꝛꝭ marie: vbi tres q̄ōnes occurrūt. Pria Utrꝝ dolor paſſiōis chri fuerit cōicat⁹ beate virgini. Hec q̄ſtio q̄rit Utrꝝ btā v̄go habuit paſſionē et dolorē ex cōpaſſiōe patientis chri. Et arguere potes: ꝙ q2 Eſaie lxiij. ſcriptū eſt: Torcular calcaui ſolus. i. tormēta ſuſtinui ſol⁹. Itē docet experiētia q2 ſcti viri deuoti maximā dulcedinē cordis hauriūt in chri paſſione q̄nto ſunt in maiori grā: ḡ btā v̄go q̄ fuit grā plena habuit maximā dulcedinē in eadē paſſione: ꝛ ꝑ ↄn̄s nō dolorē. In ↄtrariū eſt cōis ſnīa catholicoꝝ. Rn̄dendo ḡ ponīꭓ ↄclo: ꝙ beata maria in filij paſſiōe habuit cōicatuz maximū dolorē ex ↄpaſſione. Et ꝓbaꭓ triplicīꭓ. Primo auctē ſcꝑture Lu. ij. Tuāip. aiam ptrāſ. gla. Scdo ꝓbaꭓ doctoꝝ atteſtatiōe. Nā Damaſ. d̄r: ꝙ btā maria dolores q̄s effugit pariēs ꝛ moriēs: hos ſuſtinuit cōpatiens. Et Bern. d̄r eā lōge pl⁹ q̄ꝫ martyrē ex illo dolore: vt infra patebit. Multi q̄z alij docꭓ. id teſtanꭓ: de q̄b⁹ p̄tereo ad p̄ſens. Tertio ꝓbaꭓ ex rōne. Nā fm Alb. ſuꝑ Miſſus eſt. c. ccj. pater miſcōiarū de⁹ voluit matri miſcōie Marie op⁹ ſūme miſcōie. i. paſſionem doloris cōicare plib⁹ rōnib⁹. Primo vt dare poſſit ei p̄mium paſſionis. i. martyrij gliam. Secundo vt ſuꝑ oēs eā participē faceret bn̄ficij redē-

ptionis:qtū ſicut fuit maria adiutrix nře
redēptōis carnē dādo chřo dō:ita eēt ad
iutrix paſſiōis q̄ redēpti ſum⁹: et ſic fieret
mř oim ꝑ recreatiōez. Tertio vt ſicut tot⁹
mūdus obligat᷑ deo ꝑ ſuā paſſiōz:ita obli
garet᷑ dñe oim ꝑ ꝯpaſſionē. Ad primā ḡ
obiectiōz rñdet᷑ ſm Alb.c.cxcij.ſup Miſ
ſus eſt:et ꝯcor. Nico.de Ly.ꝙ illa autori
tas Eſaie:Torcular calcaui ſol⁹: nō exclu
dit btām virginē qn torcular paſſiōis ſuſ
tinuerit cū chřo: qꝛ ſubdit᷑:Et de gētibus
nō eſt vir mecū: vt excludat viros ⁊ oēs
alios ṗter mariā. Ad ſcōm rñdet᷑:ꝙ licȝ
paſſio chři recogitata dulcedinez ingerat
ſctis q̄ntū ad rōez nō tñ q̄ntuȝ ad ſenſuali
tatē: et ſic maria dolorē habuit in ſenſuali
tate ex affectu matno. Jtē tex̄ ḡ fundamen
tū ⁊ radix ois gr̄e ac meriti ē dolor corpal᷑
et cordialis Jeſu. Vñ nō eſt dubiū ꝙ ſicut
dulcedo/ſic q̄ñ ⁊ dolor paſſiōis Jeſu in
mētes hūanas ex influētia ſpūſſcti infun
dit᷑ q̄nto mens eſt hois magis depurata
a pctis ⁊ magis dilatata in dei amore. Et
ꝙ hec puritas ⁊ dilatatio ſūme fuerunt in
maria: q̄ liber ac ſine aliq̄ rebellione rece
pit ſpūſſcti influx⁹: ido ipam de⁹ ſicut ſup
oēs repleuerat Jeſu dulcoribꝫ: ita ſup oēs
in paſſione repleuit Jeſu doloribꝫ:adeo ꝙ
nulla creatura maternali ſtatu nō erecta
cape potuit:vt ſic ſūme ꝯpaſſionis ac la
mētatiōis ſacrificiū maria deo offerret ḡ
tiſſimū. Et ſic ptȝ. Scda q̄ſtio: vtꝝ btā
maria habuit in paſſione chři aliq̄d gau
diū mixtū cū dolore vel aliquā dulcoroſi
tatē admixtā. Rñdet᷑ ſȝ Alb.vbi ſ. ꝯcor.
Alex.de ales in.iij. ꝑ ſum. q.xvj.in ſol.ar
gumētoꝝ. necnō Nico.d ly.ſup.iij.ſen.diſ.
xvj. ꝙ ſicut dñs Jeſus in paſſiōe ſua hūit
ſummū gaudiū: ⁊ cū hoc ſummū dolorē:
ita et btā virgo vtrūq̄ habuit ſibi cōicatū
Nā ſi chřs cōicaſſet mři alteꝝ tm̄mō:non
fuiſſet equū ꝯſortiū. Hui⁹ aūt veritas oñ
dit᷑ ex oibꝫ ad q̄ ſtat⁹ virgis ṗt ꝯpari. Et
ṗmo q̄ ad deū:cui⁹ volūtati btā maria ſū
me ꝯformata erat i volūtate. Sicut ḡ ſci
ebat paſſionē chři eē a dō volitā ⁊ ad di
uinū honorē:ita ⁊ ipa acceptā hēbat. Se
cūdo q̄ ad filiū q̄ ꝑ ſalute hoim mortē ſitie
bat. Vñ Lu.xij.c. Ego habeo baptiſmo:
ſcȝ paſſiōis baptizari:⁊ quō coartor vt ꝑfi

ciā illō:ḡ ſeq̄tur ꝙ ⁊ mēs marie iſtō deſi
derauit. Tertō q̄ ad primos:qꝛ ſciebat to
tū gen⁹ humanū ꝑ chři paſſiōez redimi: ⁊
ſctos pr̄es de limbo libari: angelorūq̄ re
ꝑatiōez fieri ⁊ hoies ꝑ recordatiōz paſſio
nis chři ad amorē diui deſideriū iflāmari
Quarto q̄ ad ipam mortē ⁊ paſſiōis dolo
rē:qꝛ ſcti pleni gr̄a dī amore paſſiōis chři
ſe morti ⁊ omī pene libētiſſime tradebāt:
imo ⁊ mr̄es ꝑpt chři amorē ꝑprios filios
ad occaſionē duci gaudebāt: vt claret i mł
tis martyribꝫ: ḡ maria mlto magꝭ cū eēt
gr̄e ⁊ charitatꝭ iproportionabilr amplior:
p cūctis hūit ſūmū gaudiū ⁊ ſuauitatē de
uoti amorꝭ in chři paſſiōe. Tertia q̄o in
cidit: quō ſūmū gaudiū amorq̄ȝ dulciſſi
mus potuit ſil᷑ eē cū ſūmo dolore in aīa
btē marie cū hec ſint ꝯ̄ria q̄ ſe nō ꝯpatiūt᷑:
vt ptȝ ij ꝑi her. Ad q̄ð rñdet᷑ (vt dicūt Al
ber. ⁊ Alex.atȝ Lyra vbi ſ.) ꝙ iſta ꝯ̄ria.ſ.
dolor ⁊ gaudiū nō fuerūt ſm idē:qꝛ dolor
fuit in aīa ṽginis ac ꝯpaſſio natural᷑ ⁊ ma
ternalis affectiōis:q̄ ſm ſenſualitatē ſum
mū dolorē faciebat de morte filij ſuſtinere
ſed in ſuꝑiori ꝑte rōnis erat ꝯgratulatio
⁊ delectatio de hois redēptiōe et alijs vti
litatibꝫ ꝑuenientibꝫ: ⁊ ſic poſſūt ſil᷑ eē hec
duo.ſ. dolor ⁊ gaudiū ſm diuerſas ꝑtes.
id ē ſm ſenſualē naturā ⁊ rōnalē: qꝛ vnū ē
materia et via ad alteꝝ: ſicut ⁊ chřs dñs ſȝ
partē ſuꝑiorē rōnis q̄ erat ꝯp̄henſor gau
debat de paſſiōe: ⁊ tñ ſm partē inferiorē
dolebat ⁊ patiebat᷑: ⁊ ſic patȝ. Dicā ḡ cum
Bern. in medita. O mirabil᷑ cenſure ꝯdi
tio: exceſſit iniq̄⁹ ⁊ vapulat iuſt⁹: delīq̄t
hō re⁹: ⁊ occidit᷑ ꝑ eo hō de⁹: flet ⁊ lamēta
tur innocētiſſima virgo mater ei⁹. O dul
ciſſime ieſu: o benigniſſima maria virgo:
q̄d cōmiſiſtis ꝙ tāto cruciatui: tot ⁊ tātis
afflictiōibꝫ:ac dicti eſtis: nos ſum⁹ q̄ pec
cauim⁹:nos q̄ iniuſte egim⁹: ⁊ tu innocen
tiſſima virgo cū vnico nato ꝑ nobꝭ dolerꝭ
et affligimini. O pctōr: vide quō patiunt᷑
et flent ꝑ te Jeſus ⁊ maria. Cur ḡ tu fer
reū cor nō cōmouerꝭ nō fles ꝑ tēpo: aīa
virginis vulnerat᷑ dolore ⁊ tu dur⁹ reſiſtꝭ
Luge cū maria: plora ⁊ fle ſup pctā. Btī
eñ q̄ lugēt qm̄ ipi ꝯſolabunt᷑.

Articulus ſcōs ꝙ magnitudo

doloris ⁊ martyrij acerbitas in
beata virgine maria oñditur ex
duodeci cauſis ſubſcriptis.

S Ecundū my

ſteriū de magnitudine doloꝝ
bñdicte ꝟginis. Que nāq̄ ex-
ꝑmere lingua vel q̄s intellect⁹ cape ſuffi-
cit q̄ntus ⁊ q̄ꝫindicabil' fuerit dolor in cor-
de bñdicte ꝟginis ſup paſſiōe ⁊ morte dile
ctiſſimi filij ſui. Licꝫ q̄dē abyſſuꝫ ei⁹ dolo
ris cōprehēdere nequim⁹: vt m̄ ꝑ modulo
nr̄o aliq̄d de eo haurire valeam⁹ q̄ ſalteꝫ
ad cōpaſſionē moueamur: Aduertēdū q̄
duodecim cauſas poſſum⁹ aſſignare: ex q̄
bus dolor ꝟginis magn⁹ fuiſſe cōperit: vt
ſicut ip̄a glo̾ioſiſſima ꝟgo corona. xij. ſtella-
rū glo̾iaſ: ita ei⁹ dolor ⁊ martyriū duodeci
magnalijs ꝑlucear ad eiuſdē ꝟginis glo̾iaꝫ
ſempiternā. Et diuidunt iſte cauſe duode
cim i tres q̄ternarios: vt patebit intuenti

Primus q̄ternarius
Primus martyrij nouitas
Scd̄s ſufferēdi diuturnitas.
Tertius paſſi ꝓpinq̄tas.
Quartus ablati ſublimitas.

Scd̄s quaternarius.
Primus totalis affectio.
Scd̄s diuinalis repletio.
Terti⁹ ſinglaris ꝑdilectio.
Quartus doloris reuerberatio.

Tertius q̄ternarius.
Primus dilecti preſentia.
Scd̄s adiutorij carentia.
Tertius iuuādi impotētia
Quartus facti ignominia.

P Ro p̄mo itaq̄ q̄ternario dixi q̄ p̄i-
ma cauſa magnitudinis doloꝝ be
ate ꝟginis ē martyrij nouitas. Nā
d̄s q̄cq̄d opabaſ in ꝟgine nouū erat: iuxta
illō Hiere. xxxj. Nouū faciet dñs ſup ter-
rā: femina circūdabit viꝝ: ⁊ ſic voluit de⁹ vt ſi
cut ei⁹ mater dilectiſſima erat ꝟgo ꝟginū
nouo ⁊ inaudito mō ꝯcipiēdi: ita eſſꝫ mar
tyr martyꝝ oēs excedēdo ſctōs nouo gñe
martyrij. Nouū aūt gen⁹ martyrij fuit vir
go paſſa. Primo q̄r alij martyres paſſi ſūt
in corpe: ip̄a ꝟo in anima ⁊ corde. Luce. ij.
Tuā aiam ꝑtranſi. ⁊c̄. i. ꝑfecte tranſibit.

Scd̄o: q̄r alij martyres ſic patiebaſ vt do
lor carnis excederet dolorē mētis: imo in
mēte nō habuerūt dolorē ſꝫ ꝯſolatiōe in-
teriori refrigerebanſ. iuxta illō ps̄. Proui
debā dñm in ꝯſpectu meo ⁊c̄. ꝓpter hoc le
tatū eſt cor meū. In bñdicta aūt ꝟgine do-
lor ꝯpaſſiōis excedebat oēꝫ dolorē carnis
Vñ Ber. Lōge eā pl⁹ q̄ꝫ martyrē ꝑdica
mus nō īmerito: in q̄ ſenſuꝫ carnis exceſſit
cōpaſſiōis affect⁹ cū ei⁹ aiam ꝑtrāſ. paſſio
nis gla. Tertio: q̄r alij martyres vulnera-
banſ ⁊ torq̄banſ in ꝓpria carne tm̄. btā vir
go aūt cruciabaſ ⁊ vulnerabaſ ac torq̄baſ
in plib⁊: q̄r p̄mo i carne filij ſui ab eā ſupta
quā videbat lacerari: vulnerari ⁊ ꝑ ſingla
mēbra paſſiōe repleri: Eſa. j. A plāta pe-
dis vſq̄ ad ꝟtice nō erat i eo ſanitas. Se-
cūdo q̄ꝫ in aia ꝓpria ⁊ corde. Gladi⁹ ſiq̄dē
paſſionis q̄ ꝑtranſiuit mēbra chr̄i: ꝑtrāſi-
uit ꝑ ꝯpaſſionēꝫ aiam virgis. Tertio q̄q̄
torq̄baſ etiā i carne ꝓpria dū ex aia vis do
loris redūdabat in corp⁹: q̄m ſm Ariſt. ij.
de aia. Aia nullā hꝫ opatioꝫ quā nō cōicet
corpi. vñ Aug. dr̄: Jlla q̄ppe pia mr̄ imani
dolore eiulās pectora delicata ꝯtūdēs ita
ip̄a viſcera ceteraq̄ fatigauerat mēbra: vt
iā deficiēs ad chr̄i fun⁹ vix potuerit ꝑuei
re. Vñ etiā ſctāꝝ mlieꝝ manib⁊ ſuſtētata
fuit: et ad ſepulcꝝ chr̄i venire neq̄uit cum
ip̄is. ſ. in die dñice reſurrectiōis. Hic nāq̄
credo q̄ ip̄a ꝑ dolore mortua fuiſſet ⁊ cor
eius ſciſſum: ſi ſpūſſcti ꝟtus eā nō ꝯſeruaſ
ſet miro mō: ⁊ ſic ꝑꝫ intēſitas doloꝝ. Se-
cūda cā ſufferēdi diuturnitas. Credit em̄
q̄ ip̄a toto tp̄e vite ſue paſſa ⁊ cōpaſſa fue
rit: cū ſciret legē ⁊ ꝓphas in q̄b⁊ oia myſte
ria ad chr̄i incarnatiōeꝫ ⁊ paſſionē ꝯtine-
banſ: ꝑcipue aūt paſſa eſt a tp̄e illo q̄ Sy-
meonē ꝓphetantē audiuit Tuāip̄ſi⁹ (inq̄t)
aiaꝫ ꝑtrāſ. gla. Oia q̄ppe ꝑnūciata a ſctis
credidit certiſſime implēda. Propterea ⁊
Amb. exponēs ꝟbū ꝑdictū dr̄ ſic: Gladi⁹
iſte ⁊ gladi⁹ diuini ꝟbi: de q̄ Apl's Heb.
iiij. Viu⁹ (inq̄t) eſt ſmo dei ⁊ efficax ⁊ pe-
netrabilior oī gladio ancipite. Jſtū gladi-
um cor ⁊ aia ꝟginis ꝓfunde imerſum ha-
buit: q̄r dei myſteria ceteꝛꝫ ꝓfundi⁹ pene-
trauit: ⁊ ꝟba dei de chr̄i paſſiōe ac ceteꝛꝫ
opib⁊ ſp i corde medullit⁹ portauit Lu. ij.
Maria ꝯſuabat oia ꝟba hec ꝯfe. in cor.

O q̄nto deſiderio glo̅ſa ꝟgo dei filiū naſcituꝝ ꝛ paſſuꝝ in diuinis legebas libꝛis: fide intuebaris: lachꝛymātibꝫ deflebas oculis: cōpatiebaris medullis cordis: ꝛ ex amore intimo oſculabaris labijs ꝟgineis. vt diceꝛe poſſes illō Pſ. Defecit in ſalutare tuum a. m. defecerūt ocl̄i mei. ſ. p̄ lachꝛymis Et illō Can̄. Filie hierl̄m nū. di. q2 amore lāgueo. Lāguoꝛ q̄ſi long9 amoꝛ. Tercia cā paſſi ꝓpinq̄tas. Nā q̄nto q̄s eſt ꝓpinquioꝛ ꝛ ꝯiunctioꝛ alicui: tāto mag̃ dolet de illi9 pena. ſed Maria ſup oēs erat chꝛo cōiūcta ꝓpinq̄tate triplici. Pꝛio q̄dē naturali q̄ mr̄ vnit̄ filio. q2 caro chꝛi fuit formata de puriſſimo ſanguie virginis: vt dr̄ Damaſ. Scdo ſacramētali q̄ aīa chꝛiani deſponſat̄ chꝛo. Oſee. ij. Spōſabo te mihi i fide. Tertio ꝓpinq̄tate ſpūali q̄ aīa ꝯiūgit̄ deo. j. Coꝛ. vj. Qui adheret deo vn9 ſpūs fit cū eo. ꝛ h̄ fit ꝑ grāz ꝛ charitatē. Vidēs ꝯ maria filiū toꝛq̄ri ꝛ carnē ei9 crudelit̄ laniari ac ſanguinē ꝓcioſum abundant̄ effūdi: diſſecabat̄ in coꝛde. Vidēs eū in aīa cōtriſtari ꝛ lachꝛymari: vulnerabat̄ ei9 aīa ꝛ a lachꝛymis ꝯtinere ſe neq̄bat. Deniq3 videns diuinitate tractari tāignominioſe: lacerabat̄ ei9 ſpūs p̄ doloꝛe cōpaſſionis. vn̄ dicere poterat illud Thꝛen̄. j. O vos oēs q̄ tranſitis ꝑ viam attēdite ꝛ videte ſi ē doloꝛ ſilis ſicut doloꝛ me9. Quarta cā: ablati ſublimitas. Quāto nāq3 ab aliq̄ auferṫ magis charꝰ ꝛ amatū bonuz: tanto maioꝛē ille habꝫ doloꝛē de ablatiōe. ſed q̄m auferebat̄ a ꝟgine ieſu vita quā ſūme amabat et pl9 ꝙ ſe charā hēbat. vn̄ ipām amittēdo reputabat oē bonū: oē ſolaciū: oēm deniq3 theſauꝝ ſe amiſſuꝝ. Et reuera q̄ amittit ieſuz oīa bona amittit: vt dicit autoꝛ li. de interna conuerſatiōe. Sine inq̄t ieſu nil habes boni. Cū ieſu diues es et oīa habes. Ipm hn̄s oīa habes. ipm amittens oīa amiſiſti. Cū igit̄ nunq̄ alicui matri potuit eē talis fili9. nunq̄ tanta charitas ad filiū. ipſa nēpe virgo Maria ſciebat q̄lis ſup oēs eſſet ſuus fili9. q2 de9 ꝛ hō. ꝛ ꝙ de ſpūſctō conceptus. vita inocētiſſim9. ꝟbo dulciſſimus. aſpectu iocūdo ſuauiſſim9. vtpote in quez āgeli deſiderāt ꝓſpi. j. Pe. j. Et iō q̄nto nouit clari9: dilexit teneri9: ꝛ vulnerata ē pfūdius. Hunc doloꝛē Bern̄. tractatu de cōpaſſione ꝟginis. et Anſ. ꝓſequunt̄ dicētes in ꝑſona Marie. Aſpiciebā dn̄m ꝛ filium meū in cruce pendentē ꝛ moꝛte turpiſſima moꝛientē ꝛ tanto doloꝛe vexabar i mēte ꝙ nō poſſum explicare ſmone. manabat ſanguis ligno manibꝫ pedibꝫq3 cōfixis. de vultu eius effluxerat pulcritudo oīs q̄ tn̄ erat ſpecioſus p̄ filijs hoim. q2 iniq̄oꝝ erat fedatus ſputis. Iſte erat doloꝛ mihi maxim9 q2 videbā me deſeri ab ipſo quē ꝟgo cōceꝑā ꝛ genuerā. nec ſuperat alius quia mihi erat vnicus. videbā moꝛi quē dilexit anima mea ꝛ tota liquefiebam p̄ doloꝛis anguſtia: dabam gemitus ꝛ ſuſpiria: flebā dicendo ꝛ ploꝛabam ꝑ ꝟba talia. O fili charē. o benigne nate. o amoꝛ vnice: fili dulciſſime: da moꝛi tecū ꝛ ne derelinq̄s me. Nil mihi dulci9 vere ꝙ tecuz moꝛi amplexata cruce. ꝛ nil amarius certe ꝙ viuere ſine te. Tu mihi pater. tu mihi filius. tu mihi ſpōſus. tu mihi theſaurus. tu mihi gaudium tu mihi oē bonū. Nunc oꝛboꝛ patre. viduoꝛ ſponſo. deſoloꝛ ꝓle. Oīa ꝑdo vno ꝑdito te. Hec ꝛ plura talia vbi ſupra ꝛ deuoti cōtemplatoꝛes dicūt ꝛc̄.

Caplm. ij.

p Ro ſecundo q̄ternario: ꝓma ꝛ i oꝛdine ad p̄miſſa Quinta cauſa magnitudinis doloꝛis bt̄e ꝟginis ē totalis affectio. In alijs enī3 natis affectus matern9 nō eſt totalis ſed partialis. q2 eſt cū viro ꝑticipat9. Ex q̄ enī concepti ſunt ex viro ꝛ muliere: germanitatis dilectio partit̄ ad virum ꝛ mulierem. Sed quoniā beata virgo ſine viro ꝯcepit chꝛm̄ ideo toti9 germanitatis dilectio in ipſa ſola includitur ꝛ terminat̄. vnde ipſa totali dilectione filiuz ſuū dilexit. et ꝑ ꝯn̄s totali doloꝛe tenebat̄ cum filiū amiſit in paſſiōe. Alioꝗ matres ſicut partialis germanitatis dilectione diligunt natos: ita vnico tm̄ vel partiali doloꝛe dolent de eoꝛum amiſſione. ꝛ ſic in beata ꝟgine duplo excēſſit naturalis doloꝛ aliarū matrū doloꝛes. Pꝛoinde Bern̄. ſuper Can̄. dr̄. Eſt ſagitta electa amoꝛ chꝛi que coꝛ ꝟginis ꝑtrāſijt. q2 nullā particulā i pectoꝛe ꝟginali vacuā reliq̄t: q̄ toto coꝛde dilexit. Hec ille Scda vel in oꝛdie Sexta cauſa eſt grē diuinalis repletio. Cū enī doloꝛes ieſu in aīam influant nō niſi ꝑ amoꝛē

ipſius per quē hō trāſformari hȝ i chriſtū.
Vñ Hugo de arra ſpōſe dicit. Scio ania
mea q amor eſt vita tua: ꝛ ꝑ eū in eꝰ quē
amas ſilitudinē trāſformarꝫ. Hec ille. Sȝ
qꝛ amor dei nō eſt niſi ꝑ grām ſpūſſcti: iuꝫ
xta illud Apl̄i ad Ro. v. Charitas dei dif
fuſa eſt in cordibꝰ nr̄is ꝑ ſpm̄ſctm̄. Quāto
ḡ qs maiori grā abūdat: tāto in chrm̄ maꝫ
ioris amorꝫ grā trāſformaꝛ. et q̄nto magꝫ
trāſformaꝛ: tāto eꝰ dolores qs ieſus ſētit
ꝛ cū patiēte cōpatiꝛ. Sed qm̄ vt dt Hieꝫ
ro. in ſer. de aſſump. Ceterꝫ ꝑ partes p̄ſtaꝛ
grā: Marie vo ſe totam infudit plenitudo
grē. ꝛ ꝑ ꝯn̄s in eā ſuper oēs ſe totā infudit
plenitudo dolorꝫ chriſti. Preterea Ecc̄i. j.
Arenā maris ꝛ pluuie guttas qs dinūera
uit. quia ille ſolus. ſ. deꝰ Marie dolores ꝛ
gratiā infuſam pōt ponderare q hec nouit
Hinc et Thren. ij. de ea ſcribiꝛ. Magna ē
velut mare ꝯtritio tua. Tertia cā eſt ſin
gularꝫ p̄electio. qꝛ bn̄dicta ꝟgo electa erat
a deo ſingulariter ſuꝑ oēs. Ps. Elegit eā
deꝰ ꝛ p̄elegit eā. Et io oēs angelos: oēs pa
tres ſctōs: atqꝫ oēs aploſ: martyres: ꝛ con
feſſores ac ꝟgines p̄cellere debuit dignita
te: ꝟtuoſitate: gratioſitate: meritꝫ ꝛ p̄mijs.
ideo Ecc̄i. xxiiij. In plenitudine ſctōꝝ deꝫ
tentio mea. Qđ exponēs Ber. ait. Bn̄ in
plenitudie ſctōꝝ marie detētio fuit cui nō
defuit fides p̄triarchaꝝ. ſpes ꝓphaꝝ. zelus
aploꝝ. ꝯſtantia martyꝝ. ſobrietas ꝯfeſſoꝝ
caſtitas ꝟginū: fecūditas cōiugatoꝝ. inſuꝑ
ꝛ puritas angeloꝝ. Hec ille. Cū igiꝛ debu
it eſſe ꝛ fuit ꝑfecto oim̄ excellētiſſima incō
parabiliꝛ ex dignitate m̄rna: idcirco debu
it incōꝑabiliꝛ eſſe chrō dolēti ꝯformis i do
lorē ex cōpaſſiōe vt indicibiliter maiorē oiꝫ
bus grām: meritū ꝛ glāꝫ obtineret. Hinc
Ecc̄i. j. Altitudinē celi ꝛ latitudinē terre ꝛ
ꝓfundū abyſſi qs dimēſus eſt: qꝛ ille ſolus
ſcȝ deꝰ nouit metiri altitudinē glīe marie
ꝛ latitudinē grē ac ꝓfunditatem doloris.

Quarta cā eſt doloris reuerberatio. qm̄
vniuerſi dolores ꝛ triſticie filij ſui reuerbe
rabanꝛ i aīa bn̄dicte ꝟginis. videbat nāqꝫ
filiū vnicū tātirꝫ cruciatibꝫ expoſitū: tota
qꝫ mēte cōuerſa erat ad eꝰ ſingula vulnera
ꝛ leſiones. Vñ ꝑ ſingl̄a chriſti vulnera ipa
vulnerabaꝛ i aīa. Preterea amoroſus ie
ſus ſciēs ſuā p̄dilectā matrē ſic i corde fore
vulneratā ꝛ dolētē: ſūme ei cōpatiebaꝛ ꝛ cō
dolebat. ſȝ ꝛ ipa pia m̄r vidēs filiū ſic ꝓ ſe
ipa ſūme dolerē ex amore itimo illiꝰ dolo
ri cōpatiebaꝛ ꝛ cōdolebat. ꝛ ſic dolor eꝰ qꝰ
ſi duplicatꝰ reuerberabaꝛ ꝛ ꝯuertebaꝛ i ſe.
Vñ cōpletuȝ ē i ea illđ Ps. Aſtitit regina
a dex. tu. cir. va. ſcȝ doloꝝ ꝛ anguſtiaꝝ ſui fi
lij. Idcirco Augꝰ ad chrm̄ loqns dt. Fode
ris. ſ. o dulcꝫ ieſu dirꝫ clauis extra: aſperiꝰ
itra ex cōpaſſiōe ꝟgis matris tecū hec oia
ꝑticipantꝫ. Hinc ꝛ q̄ ſ. tractatu de ꝟginis
compaſſiōe Bern̄. in ꝑſona marie ſcribēs
dt. Cū fuiſſē iuxta filiū meū pugnis ꝑcuſ
ti: alapis cedi: facie cōſpui: ſpinis coronari
ꝛ opprobriū hoim fieri: cōmota ſūt oia viꝫ
ſcera mea: ꝛ defecit ſpūs meꝰ: tenebar velut
emortua ꝛ ſuſtētabar quouſqꝫ ꝑuētū ē ad lo
cū vbi crucifixerūt eū an̄ me: ꝛ diris clauis
affixū leuauerūt in cruce. Ego videns eū ꝛ
ipe vidēs me dolebat plꝰ ꝺ me q̄ de ſe. vñ
ꝛ ego tāto dolore vexabar i mēte q nō poſ
ſū explicare ſmone. Et pꝰ pauca dt: Maꝫ
ſētiebat filij dolores: ꝟgo q pepit gladiuȝ
patiebaꝛ dolorꝫ: chrī morientꝫ vulnera maꝫ
tris erāt: doloreſqꝫ matrꝫ chri fuerūt: ꝛ do
loreſ nati matrꝫ aiaȝ gladiauerūt. hec ille.

Ro tertio q̄ternaꝫ — Ca. iij.

P rio Primat in ordie Nona cā maꝫ
gnitudinis doloris bīe ꝟgis eſt diꝫ
lecti p̄ntia. qm̄ vt ſcribiꝛ Joā. xix. Stabat
iuxta crucē ieſu m̄r eꝰ. Stabat inquā ſpō
ſa amoris maꝛ ſaluatoris: ꝛ ido ſūme dole
bat cū oculis ſuū vnicū ſic in p̄ntia cruciari
cernebat. Plꝰ nāqꝫ q̄libet maꝛ cōdolet de
pena filij in p̄ntia q̄ in abſētia. vñ Bern̄. i
Homel. ſuꝑ euāg. Stabat iuxta crucē ꝛc.
dt. O viſcera materna bn̄iſſima q̄nta fuit iꝫ
tra vos cōmotio i illo tp̄e cū diſſecareꝛ ocu
lis vidētibꝫ ꝛ laceraretꝛ caro illa ſacroſctā q̄
itra vos tādulciꝛ a ſpūſctō eſt cōpacta. veꝫ
re dolor q qb alijs matribꝫ exp̄miꝛ in p̄ſen
tialibꝫ natoꝝ tormentꝫ exterioribꝫ ſignis ꝛ
clamoribꝫ: pene totꝰ itra te o felix m̄r ꝯuer
ſus: viſcera tua ienarrabiliꝛ cōmouit. Nam
noueras integꝝ corpꝰ filij tui egreſſū ꝺ vte
ro tuo ꝟginali. Et ecce videbas dilaceratū
ꝛ ꝯſciſſum vulnerē ſuꝑ vulnꝰ: manꝰ clauis
ꝯfixas cruci: ꝛ pedes ꝑforatos ac latꝰ ꝛ ſan
guinē decurrentē i terrā. Itē ꝯſueueras ꝺ
orē illo aureo ſꝑ celeſtia ꝛ cōſolatoria ꝟba

audire. Et ecce audis i cruce ꝑ ãguſtia cla
mãtẽ. Deꝰ ds meꝰ ꝛc. vultũ aũ radiãtẽ di⸗
uino radio cernebas qꝛ expauit exaruit cõ
ſputꝰ cruẽtatꝰ. Propt̃ea ipa btã ꝟgo dice⸗
re potuit illd Thꝛe. j. Uide dñe. ſ. deꝰ paſ
qm̃ tribuloꝛ: ſubuerſũ ẽ coꝛ meũ in memet
ĩpa qm̃ amaritudie plena ſũ Foꝛis interfic̃
gladiꝰ. i. filio illatũ vulnꝰ. ꝛ domi. i. i coꝛde
meo moꝛs ſilis. Multi eniꝫ gemitꝰ mei in
coꝛ meũ merẽs. Scda cã ẽ adiutoꝛij carẽ
tia qm̃ videbat ꝙ ſuꝰ filꝰ nullũ adiutoꝛiũ
habebat: nec a pr̃e nec ab angel̃ nec ab ho⸗
minibꝫ: iõ clamauit i cruce Deꝰ deꝰ meꝰ vt
qd dereliq̃ſti me. O q̃tũ doloꝛẽ coꝛ virgis
hẽbat cũ ſuũ vnigenitũ ſic ab oibꝫ drelictũ
videbat vñ dicere poſſz illd Job. xix. Frẽs
meos lõge feciſti a me ꝛ noti mei q̃ſi alieni
receſſerũt a me Tertia ẽ iuuãdi ĩpotentia:
Ipſiꝰ nãqꝫ mat̃na viſcera q̃tiunt: cũ i paſſio⸗
ne natoꝝ iuuamia afferre poterũt aut per
ſe aut ꝑ alios: ſꝫ virgo bñdicta nullũ iuua
mẽ poterat afferre filio: qm̃ erat valde alte
ſubleuatꝰ i cruce. Ut ei dt mgr̃ i hiſt. Cru
cis lignũ erat erectũ i altũ. xv. pedũ: ꝛ iõ eũ
b. virgo manibꝫ tãgere ñ poſſ at nec caput ꝑ
doloꝝ magnitudie iclinatũ ſuſtẽtare: nec la
chrymãtes oclos extergere aut vulnꝰ liga
re aut aliqd ſolaciũ impẽdere ꝓpt̃ qd maxi
mũ doloꝛẽ habuit. De h̃ doloꝛe Anſ. loq̃t
ita di. Quis extimare pt q̃ta triſticia me⸗
roꝛe ꝛ doloꝛe vulnerabat̃ coꝛ mr̃nũ ſup vni
ci ꝛ natural̃ filij paſſiõe quẽ tã caſte ꝯcepit:
tã gaudioſe pepit tã dulcit̃ aluit: vidit eũ li
gatũ ꝛ ſoluere ñ potuit. vidit coꝛpus vulne
ratũ ꝛ vulnꝰ ligare ñ valuit. vidit ſãguinẽ i
faciẽ fluere ꝛ abſtergere nequit: caput icli⸗
natũ ꝛ ſuſtẽtare ñ potuit. flentẽ ꝛ ꝑ triſticia
ꝯſolari nequit. Audiuit eũ dicere. Sitio ꝛ
ei aquã miniſtrare ñ valuit Hec ille. O vir
go dulciſſima nõne tuũ ſanguinẽ p̃cioſũ ei
dẽꝫ tuo filio ſi poſſibile fuiſſet obtuliſſes:
nõne moꝛti teipaꝫ p eo expoſuiſſes. nõne ei
fameſcẽti cibũ p̃paraſſes. nõne vlnis circũfo
uiſſes. vere credo ꝛ fateoꝛ ꝙ oia ſuſtinuiſ⸗
ſes vt ei aliqd iuuamen afferre valuiſſes.
Quarta cã ẽ facti ignominia. qꝛ ei videbat
ſũmaꝫ ignominiã deo iferri ſũme dolebat.
qm̃ deũ ſũme amabat. Quãtũ putat̃ virgo
doluit cũ deũ ſic humiliatuꝫ vidit. ſũme pul
crũ ſit defoꝛmatũ: ſũme dulciſſimũ ſic ama
ricatũ vt creatoꝛ oim a miſerꝫ hoibꝫ. iuſtꝰ
ab iniuſtꝫ toꝛmẽto latronũ coꝛã notꝫ ꝛ charꝫ
talia ꝛ tãta ludibꝛia ꝑferat ꝛ dirã penã pate
retꝛ. O itaqꝫ fidel̃ aia ploꝛa cũ maria ſup
eiꝰ vnico filio dulciſſimo ieſu do tuo ꝓ te ñ
ꝓ ſe patiẽti. Cõſidera tot ꝛ tantas lachꝛy⸗
mas ꝛ frange coꝛ tuũ ad ploꝛatũ. Ploꝛauit
nãqꝫ chꝛĩus i cruce. ploꝛauit bñdicta virgo
mr̃ eiꝰ ſub cruce. Deniqꝫ ãgeli pacꝫ amare
fleuerũt Eſa. xxxiij. P̃terea ſol luctũ oſtẽdit
obſcuratõe. petre ſciſſe ſũt ꝛ monumẽta ap̃⸗
ta. Frãgat̃ igit̃ tãtꝫ exẽplis coꝛ tuũ lapideũ
Audi chꝛm̃ i cruce tibi dicẽtẽ ſꝫ Ber. hec
verba O hõ vide q̃ ꝓ te patioꝛ ad te clamo
q̃ ꝓ te moꝛioꝛ vide penas qbꝫ afficioꝛ vide
clauos qbꝫ ꝯfodioꝛ. vide lachꝛymas q̃s ꝓ
te fũdo vt dicere poſſim. qꝛ caligauerũt ocli
mei a fletu meo. Et licꝫ tãtꝰ ſit doloꝛ exte⸗
rnꝰ eo tñ g̃uioꝛ ẽ iteriꝰ dũ te ingratũ video.
hec ille Cõpatere igit̃ ꝛ ploꝛa ne ingr̃tꝰ vide
aris. Si mẽbꝝ es chꝛĩ cõpatere capiti ꝓpo
ꝯfixo cõpatere eiꝰ matri dolenti.

Articulus tertiꝰ ꝙ beata ma⸗ ria per gladiuꝫ doloꝛis aureolã martyrij meruit.

Tertiũ myſte
riũ de aureole btitudine. Naꝫ
iuxta p̃miſſa queſtio occurrit.
Utꝝ btã maria virgo habeat
glĩoſã aureolã martyrij i celo Nimiꝝ cum
aureola debet̃ in celo: nõ volũtati q̃dem ſꝫ
actui vt tenẽt ꝯcoꝛdit̃ doc. ſuper. iiij. ſniaꝝ:
quõ g̃ b. virgo aureolã hꝫ i qua ñ fuit actꝰ
martyrij: qꝛ ipa ñ ſuſtinuit ꝓ chꝛĩo moꝛtẽ il⸗
latã ꝑ martyriũ: vt dt Amb. Nec lr̃a inde
docet nec hiſtoꝛia Mariã gladio vitã fini
uiſſe. Rñr ꝙ b. virgo maria meruit hĩc in
celeſti p̃ria oim aureolaꝝ p̃mia vt tenẽt cõ
coꝛ. cõit̃ doc. ꝛ p̃cipue ꝓbat Magnꝰ Alb.
ſup Miſſꝰ ẽ. c. cxix. Un ponit̃ p ꝯcõne ꝙ. ſ.
b. virgo maria p̃fulget i celeſti glĩa marty
rij feliciſſime aureola. Et hec ꝯclõ decla⸗
rat̃. Nã vt dr̃ i obiectiõe ipiꝰ virgis marty
riũ q̃uis nõ fuerit ſꝫ actũ martyrij ꝑ moꝛ⸗
tẽ illatã coꝛpal̃r ꝛ material̃r ꝯſũmatũ: Tñ
qꝛ huit virgo ſũmũ doloꝛẽ i aia: ꝛ ſic exceſ⸗
ſiuũ martyriũ: ꝛ eiꝰ aureolã feliciſſimã p̃e
martyrio oim alioꝝ martyrũ p̃ponderatẽ:
hĩc dinoſcit̃ p̃cipue ſaltẽ triplici rõne.

Primo qꝛ eiuſ martyriū eſt multiplici⁹
Scđo qꝛ nobili⁹ vel digni⁹.
Terti⁹ qꝛ glorioſius.
Primo qꝛ btē v̄ginis martyriū fuit multi-
plicius. Nā alij martyres paſſi ſunt ſimpli
cius martyriū: ip̄a aūt btā mr̄ dei paſſa eſt
q̄ntuplex: vicꝫ martyriū: doloris: cōpaſſio-
nis: diuini ſermonis. volūtatis: ⁊ mēorati-
onis. Primo dixi martyriuꝫ doloris: de
q̄ Lu. ij. Tuā ip̄i⁹ aiam ptrā. gl. vn̄ Dam.
di. Ip̄a v̄go btā dolores q̄s effugit pariēs
⁊ moriēs hos i chr̄i paſſiōe ſuſtinuit a ma
ternali cōpaſſiōe viſceꝝ lacerationem tole
rāsꝫ quē deū cognouit p natiuitatē. hūc vt
maleficū interfectū vidēs. gladio ceu cogi
tationib⁹ lacerabat̄. Hec ille. Scđo paſſa
eſt martyriū cōpaſſiōis in multꝭ tribulati
onib⁹ ⁊ vulnerib⁹ chr̄i q̄ fuit martyr marty
rū ⁊ vlcera hec qꝛ vuln⁹ tatersꝫ v̄go ſola ſuſce
pit i corde doloroſo. Nā aia chr̄i iā tūc dē-
ceſſerat a corpe: ſed aia Marie erat in cor-
pore filij p amorē plus q̄ in corpe ꝓprio qꝛ
aia plus eſt ibi vbi amat q̄ vbi animat ſm
Hugo. q̄ ⁊c̄. Vn̄ Bern̄. in ſmōe de anū
ciatione di. ſic. Vere tuā o btā mr̄ aiaꝫ gla
dius ptrāſiuit qn̄ crudelis lancea filio iaꝫ
mortuo latus aperuit: ip̄ius nimiꝝ aia iaꝫ
ibi non erat ſed tua plane auelli neq̄bat: vt
plus q̄ martyrē te nō imerito p̄dicem⁹: in
q̄ ſenſum corporee paſſiōis exceſſit affect⁹
cōpaſſionis. Hec ille. Tertio martyrium
diuini ſmōis qđ fecit gladi⁹ illi⁹ ſmonis
chr̄i dicentꝭ in cruce. Mulier ecce fili⁹ tu⁹
Bern̄. vbi ſ̄. An nō plus q̄ gladi⁹ fuit ſer
mo ille. Mulier ecce fi. t. fuit reuera ptrāſ
iens aīam ⁊ ptingens vſq̄ ad diuiſionem
ſpūs. Quarto martyriū voluntatis q̄ iu
xta crucē ſtans pata fuit v̄go p chr̄o ⁊ p ſa
lute hoim martyriū pati. vt dicit Amb. ſu
per Lu. ⁊ etiā Anſ. Quinto paſſa ē mar
tyriū memoratiōis Et h̄ nō tā momētanee
vel breuis tp̄is: ſed diuturne paſſionis: tū
qꝛ a puericia ieſu ſp̄ expectauit in ſe imple
ri ꝓphetiā ſymeonis de gladio doloris: tū
qꝛ poſt paſſionē chr̄i ſp̄ in mēoria habuit ⁊
ex h̄ ſp̄ p alijs vulnerabat̄ p̄ dolore ex amo
ris chr̄i deſiderio. Scđo martyriū btē v̄gi
nis fuit nobilius p̄ alijs martyrijs. Iō q̄ꝫ
aureola digniſſimū: qꝛ paſſa ē in aīa q̄ mul
to nobilior eſt corpe. Vn̄ multo nobili⁹ fuit
v̄gini pati in aīa p chr̄i amore martyriū
Proinde Hiero. in ſmo. de aſſūp. di. Alij
ſcti p chr̄o paſſi ſunt in carne: btā v̄go i ca
pre ſui paſſa eſt q̄ ipaſſibilis ⁊ imortal̄ ha-
bet h̄ eſt in aīa. Idcirco vt verū fatear pl⁹
q̄ martyr fuit: qꝛ atrocius paſſa eſt dū paſ
ſionis chr̄i gladiū i aīa ſuſtinuit. Hec ille.
Tertio martyriū v̄ginis fuit glorioſius
qđ ſic oñdit̄ ſm Alb. qꝛ aureola martyrib⁹
debet̄ p eo q aiam dederūt: ſed h̄ fecit ma
ria glorioſi⁹ p̄ ceterꝭ. Primo qꝛ dedit p ſalu
te mundi p̄dilectiſſimā aiaꝫ. i. vitā filij ſui
quā incōpabilit̄ p̄dilexit q̄ petrus vel ali⁹
martyr ꝓpriā aiam ſuā. Scđo qꝛ dedit p̄ci
oſiſſimā aiam. ſ. chr̄i q̄ datio fuit preciū to
tius mundi. Tertio qꝛ alij dederūt corp⁹
⁊ aiam: btā v̄go aūt dedit ad crucē corpus
⁊ aiaꝫ ⁊ diuinitatē: q̄ ptꝫ q ip̄roportionabi
lit̄ glioſius accepit i p̄mio aureole. O igit̄
glioſiſſima ora p nob chr̄m Amen.

Pars tertia libri tertij de precelleti acerbitate dolorꝭ marie.

Tuam ipſius

animā ptrāſibit gladius. Lu. ij.
Hec v̄ba dixit Symeon ad ma
riam p tempore purificationis. quib⁹ oſtē
dit ꝓphice ⁊ inſinuat ſūmū amore ⁊ dolorē
Marie. Amorē in eo q di. Tuā ipſi⁹ ani-
mā. Gorra exponit ſic. i. tuā aiaꝫ q̄ eſt ip̄i⁹
chr̄i filij tui p amoris vinculuꝫ. Diligebat
eīm chr̄s v̄ginē matrē ſicut aiam ſuaꝫ. Vel
ſic. Tuā ip̄ius. ſ. chr̄i aiam q̄ q̄dē tua ē per
amorē intimū. Diligebat eīm v̄go mr̄ aiaꝫ
chr̄i ſicut ſuā: imo improportionabilit̄ pl⁹
q̄ ſuā. Hec Gorra. Item inſinuat ꝓphe
ta ſymeon btē v̄ginis dolorē acerbiſſimuꝫ
in chr̄i paſſione cū ſubdit. Pertrāſibit gla
dius: in quo notat̄ q dolor Marie nō fuit
pticularꝭ ſꝫ vniūſalis: qꝛ nulla pticula ſine
dolore fuit. ſed totā aīaꝫ repleuit. Vnde
Hiero. ſmo. đ aſſūp. dicit. Conſtat qꝛ ma
ria tātū doluit vt totā aiaꝫ ptrāſiret ac poſ
ſideret vis doloris. Itē notat̄ etiā q dolor
Marie nō fuit ſupficial̄ ſed vſq̄ ad cordiſ
intima ptranſiuit ⁊ oia oſſa ei⁹ penetrauit:
q̄m morrē filij fecerat ſuāvt ait Hierony-
vbi. ſ̄. De hac q̄ doloroſitate Marie p̄ter
p̄ſcripta: tria myſteria notabim⁹.

Primū myſteriū dr excellentie.
Scōm dr excreſcētie
Tertiū dr efficientie.

Articulꝰ primꝰ ꝙ dolor q̄ pertrāſiuit cor btē marie i filij i ſui paſſione ſupauit oīm martyrū dolores in acerbitate.

Circa primū myſteriū.ſ.excellētie q̄rit. vtꝝ gladiꝰ dolorꝫ quē ſuſtinuit beata virgo i chr̄i paſſiōe fuerit excellētior in acerbitate martyrū oīm corꝑali dolore et paſſione. Ad qḋ ꝑmus r̄ndetur ꝙ ſic ſm Nico. ḋ Ly. ſup t̄tio ſen.circa.diſ.xvj. Et declarat̄ h̄ ꝑ plures rōnes q̄ accipiūt̄ ſeriatim ex ꝟbis ꝑmiſſi thematis. Pria rō accipit̄ ex h̄ ꝙ dr Tuā. ⁊ ē tal̄:qr btā ꝟgo nō fuit paſſa aliḋ martyriū q̄ꝫ i dolore ꝯpaſſionis ſup chr̄o patiēte. Si ḡ tūc nō doluit plus q̄ꝫ aliq̄s martyr: ḡ ſuū martyriū in celo hr̄et minꝰ p̄miū et glīam minorē: qḋ eēt ꝯ ſniaꝫ Dam. dicentꝫ ꝙ hec ꝟgo a nullo illuſtriū vincit̄:ſic q̄ꝫ illi martyres p̄cellerēt in glīa dei matrē qḋ eſt abſurdū. Scḋa rō accipit̄ ex eo ꝙ dr ip̄ius.qr talis gladiꝰ doloris paſſiōis chr̄i fuit acerbiſſimꝰ ſup oēs martyꝝ dolores.iuxta illud Thren̄.j. O vos oēs q̄ trāſitꝫ ꝑ viā atte̅. ⁊ vi.ſi ē dolor ſilis ſic̄ dolor meus. Sed q̄m aīam btē marie ip̄ē eidē gladiꝰ paſſiōis chr̄i ꝑtranſiuit. ḡ acerbior fuit p̄ alijs martyribꝫ. Hinc Bern̄.in ſermone de paſſiōe q̄ incipit: Si linguis hoīm.dr ſic. Qḋ in carne chr̄i agebant claui ⁊ lancea:hoc i ꝟgis mēte paſſio naturalis affectiōis ⁊ materna anguſtia.

Tertia rō accipit̄ ex eo ꝙ dr:animā.qr maior ē afflictio q̄ penetrat aīam ſcindēdo q̄ꝫ q̄ carnē. Sed in alijs martyribꝫ gladius doloris penetrauit carnē.in ꝟgine āt aīam. igit̄ ⁊c̄. Hinc Hiero. Maria inquit qr mēte paſſa ē plꝰ q̄ꝫ martyr fuit. Quarta rō accipit̄ ex eo ꝙ dr: ꝑtranſibit. qr tāto magis ꝑtrāſit aiaꝫ dolor in amittēdo aliq̄d q̄nto magis diligebat̄ illud. ſed btā ꝟgo ſūme dilexit chr̄m ⁊ eiꝰ vitā:improportionabilit̄ q̄ꝫ magis q̄ꝫ alij martyres dilexerint ꝓpriam vitā:īmo martyres ip̄i non diligebant ſed oderāt ꝓpriā vitā ꝓpter chr̄m. iuxta illḋ Joā.xij. Qui ꝑdiderit aiam ſuam ꝓpter me:inueniet eā. Et q̄ odit aiam ſuā i hoc mūdo:in vitā eternā cuſtodit eā. ḡ btā maria plus doluit amittēdo vitam chriſti q̄ꝫ martyres amittēdo ꝓpriā vitā. Quinta rō accipit̄ ex eo ꝙ dr:gladiꝰ. qr gladiꝰ doloris ſūmi cōſurgit ex gladio amoris ſūmi in ip̄a btā ꝟgie maria. Et hec rō declarat̄ lucidiꝰ ſm Alb. ſup Miſſus ē.c.cxvj ſententiā talit̄. Q̄m oīs dolor ex amore. qḋ eñ cū amore poſſidet̄:cum dolore amittit̄. Et iḋo vbi ſūmꝰ ⁊ improportionabilis amor: ibi ſummꝰ et improportionabilis dolor de amati amiſſiōe. Sed qr dolor martyrū in ſua paſſiōe cauſabatur ex naturali amore corꝑis. Dolor aūt ꝟginis marie i chr̄i paſſione cauſabat̄ a gr̄a ſimul ⁊ a natura. magis tn̄ a gr̄a ⁊ ab amore gratuito. Sed qr gr̄a improportionabilit̄ ꝑfectior ⁊ fortior ē q̄ꝫ natura. vn̄ improportionabilr̄ maior eſt amor gratuitꝰ q̄ꝫ amor naturalis. Propterea ſancti Laurentiꝰ ⁊ Vincētiꝰ ac alij multi legunt̄ iocūdaſſe:etiā in tormētꝫ acerbiſſimis vbi naturalis dolor marie vigere deberet. Letabant̄ autem ex feruētia amoꝝ gratuiti. Sequit̄ ḡ ꝙ ſicut gr̄a improportionabiliter fortiꝰ mouet q̄ꝫ natura:ita dolor cauſatꝰ a gr̄a maior eſt improportionabiliter q̄ꝫ dolor cauſatꝰ a natura. Et ꝑ ꝯn̄s dolor btē Marie qui cauſabat̄ a natura ⁊ gr̄a icomꝑabiliter maior erat dolore aliorū martyꝝ. Ex q̄ eñ mens Marie fuit plena charitate ⁊ gratia p̄ alijs improportionabiliter:ergo nullū habuit retinaculū q̄n toto impetu in efficacia habitꝰ ad compaſſionē ⁊ triſticiā ſup chr̄o paſſo materna affectione ferret̄. Hinc Bern̄. ſup Miſſus ē dr. Lōge eā plus q̄ꝫ martyrē cenſemꝰ:in q̄ paſſiōis.ſ.corꝑalis ſenſum ſupat cōpaſſionis affectꝰ. Hec ille. Sed di. In btā ꝟgie nulla erat leſio in carne ſed tm̄ in mēte In martyribꝫ āt erat dolor in carne:⁊ ſil̄r etiaꝫ in mēte:cū aīa cōicet paſſiōibꝫ corꝑis ꝓpter coniunctionē. ḡ martyres duplici: ⁊ ꝑ ꝯn̄s ampliori dolore dolebāt q̄ꝫ maria. R̄ndet̄ ſm Nico. de Lyra. vbi ſ. ꝙ in martyribus parua erat vis doloris in mente. ſed tota ꝯſiſtebat quaſi in carne: vn̄ ⁊ ꝯſolationem

maximã ꝑcipiebãt ĩ mēte ex paſſiõe cp chr̄o ſuſcepta. ſꝫ in btā ꝟgine erat ecõuerſo. ꝗ in ipa fuit dolor acerbiſſim⁹. Nec valet obiectio ſi dicas ꝙ etiã ĩ btā ꝟgine fuit gaudiũ ꝑmixtũ dolori. q: gaudebat de hũani generꝭ redemptiõe: eo ꝙ voluntas ꝟginis ad vtrãq; faciẽ ferri ĩ totũ actũ totalr̄ ſinebatur: vt ſil' ſũme gauderet in rõne de redemptiõe hũani generꝭ: ac ſũme doleret ex affectu materno in chr̄i ꝑemptione corꝑali. Deniq; nõ valet ſi obijcias ꝙ dolor paſſionis corꝑalis magꝭ ẽ exterminatiu⁹ vite corporal' q̄ȝ dolor cõpaſſiõis q̄ ẽ in aia tm̄mõ: eo ꝙ aliqñ tant⁹ ẽ dolor ĩ aia qñ vicꝫ hõ totalr̄ ꝑturbatus ẽ ꝙ abſorbet oẽm dolorẽ corꝑalẽ: imo qñq; hõ ex dolore aie inijcit ſibipſi man⁹ ⁊ nõ curat dolores ſibipſi inferre corꝑales ⁊ mortẽ. Vñ patꝫ ꝙ fortior dolor mentꝭ btē marie fuerit oi dolore corporali martyꝝ ꝑdictis ex rõnibꝫ. O igitur pctõr conſidera quantũ patit' ꝓ te chr̄s deus: ⁊ q̄ntũ cõpatit' pia mr̄ eius. O vere ferreũ pect⁹ ⁊ adamãtinũ cor hois pctõris q̄ nõ condolet ⁊ nõ cõmouet' ad lamenta: cũ ſup tot ⁊ tantꝭ doloribꝫ etiã petre ſciſſe ſũt monumẽtaq; apta: ſol etiam tenebrat⁹ luxit: ⁊ terra mota planctũ oñdit.

Articulus ſecũdus q̄liter doloris gladi⁹ excreſcebat in acerbitate leſſionis ex duodeci conſiderationibus in corde marie.

Secundũ myſteriũ d̄r excreſcẽtie. hoc eſt: q̄liter excreſcebat dolor maximus in beate Marie aĩa ex ſui filij paſſione. Ubi Nota ꝙ ex q̄ btā virgo nouerat oẽs ſcꝑturas ſacras ⁊ ſpũſctõ reuelante ſciebat ac etiã naturali rõne itelligebat atq; deꝑhendere poterat imenſitatẽ doloris in filio patiente: Idcirco ſũme gladius afflictionis ei⁹ aiam vulnerando ꝑtranſibat: ſicut ꝓphetauerat Symeon di. Tuã ipi⁹ ⁊c̄. Diſtinguere aũt poſſumus .xij. conſiderationes q̄ verſabant' in corde btē Marie: ex q̄bus excreſcebat dolor maxim⁹ in ipa: ⁊ iſte ꝯſiderationes excreſcẽtie dolorꝭ tanq̄ .xij. ſtelle in corona btē ꝟginis marie ponũtur quia ꝑ has ipa btā ꝟgo meruit gliã ⁊ coronã .xij. ſtellarũ: iuxta illud Apoc. xij. Mulier amicta ſole: ⁊ in capite eius corona .xij. ſtellarũ. Et pñt diuidi ꝓ faciliori captu in tres quaternarios: vt ſequit'.

Prima ꝯſideratio incõphẽſibil' doloris.
Scḋa generalis afflictiõis.
Tertia nobilis cõplexionis.
Quarta crudelis attractatiõis.
Quinta cordialis reuerberatiõis.
Sexta totalis deſolationis
Septima localis deſpectionis.
Octaua ſocialis villipenſionis.
Nona vitupabilis morti dãnatiõis
Decima cõfuſibilis diffamationis.
Undecima ingratitudinal' iniuriatiõis.
Duodecima min⁹ vtilis fructificatiõis.

Caplm̄ primũ de conſideratione incõprehẽſibil' doloris domini ieſu chriſti.

Prima conſideratio incõprehenſibil' doloris chr̄i ex q̄ excreſcebat dolor ſumm⁹ in ꝟgine bñdicta. Declarat'. q̄a teſte ſaluatore: venit fili⁹ hois ſaluare quod ꝑierat: Lu. xix. Et q: totũ ꝑierat. ꝗ totum ſaluare debuerat: q̄ntum. ſ. in eo. i. chr̄o fuerat. Hec aũt btā ꝟgo nouerat ⁊ ex hoc cõſiderabat: ſic etiã ois fidelis aia ꝯſiderare ⁊ pẽſare dꝫ: q: chr̄s ꝓ toto genere hũano ꝑdito exoluere debebat ꝑcipue iſta q̄ttuor.

Primo oẽs hũanas miſerias.
Scḋo oẽs hũanas offenſas.
Tertio eternas dãnatoꝝ penas.
Quarto amiſſas celeſtes delitias.

Primo inquã oẽs hũanas miſerias debuit ſoluere chr̄s. q: ipſe debuit eẽ emẽdator ꝑfectiſſim⁹ ois mali qḋ fuerat inflictũ hũano generi ꝓpt' pctm̄: ꝓpt' qḋ icurrerat infirmitates: labores: anguſtias: mortẽ: ⁊ oẽs miſerias q̄s patimur in hoc mũdo. ꝗ chr̄s tãmarie debuit dolere ꝙ q̄ſtũ ex ſe fuit: hec oia ſolueret ꝓ toto genere hũano: lꝫ ñ oẽs hoies ꝓpt' ſuam maliciã ſint cõſecuti efficaciã ſaluatiõis. Et ſm̄ ſtatum vie hec nobis relicta ſunt oibꝫ vt pãnamur ad meritũ et

ꝑmiſū aug͏ēdū Propterea Eſa.lv. Vere lā
guores nros.i.infirmitates ⁊ miſerias ipe
tulit ⁊ dolores noſtros ipe portauit. Dila-
ta ergo homo ſinū mentis tue ⁊ conſidera
quot infirmitates quot miſerias labores ⁊
anguſtias: quot q̄ꝫ genera mortis patitur
homo ⁊ ſic noueꝛ q̄tū debuit dolere chꝛi
ſtus vt hec oīa exolueꝛ. Hec om̄ia pēſauit
maria: ⁊ iō dixit illud Thre.j. Multi gemi
tus mei ⁊ cor meū merens. Scdo oēs hu-
manas offenſas chꝛūs debuit exoluere: qꝛ
hec fuit cā paſſionis vt ſatiſfaciat ꝑ pctis
totius generis hūani nō ſolū originalibꝫ ſꝫ
etiā actualibꝫ venialibꝫ ⁊ mortalibꝫ: non ſo
lū ꝑ electis ſed etiam ꝑ reprobis Vn̄ Eſa.
liij. Oēs nos errauim⁹ vnuſqſqꝫ in viā ſuā
declinauit ſcꝫ ꝑ pctā varia. ⁊ dn̄s poſuit.ſ.
ad ſoluendū in penis: in eo ſcꝫ chꝛō iniqtaꝫ
tes oīm nſm. Igiꝛ ꝯſidera hō q̄t fuerunt
pctā hoīm a ꝑncipio mūdi: q̄t ſūt ⁊ q̄t erūt
Quis nouit hec ꝑter deū: ⁊ ſic pēſa q̄ſtum
debuit chꝛūs dolere vt hec oīa exoluanꝛ ad
plenitudinē in ipſius pena. Sicut em̄ cū ali
qđ mēbꝝ dolet caput cōdolet: ita chꝛūs ca-
put eccle aſſumpſit oīa lamētādaꝛ deplo
randa nſa ad ꝑfecte ſoluendū ⁊ ſatiſfacien
dū ⁊ nō ad cōmittendum. Vn̄ et.j. Pe.ij.
Peccata nſa ipe ꝑtulit i corꝑe ſuo.i.penas
pctōꝝ. Hec penſabat maria: ⁊ iō dicere
poterat illđ Thre.j. Foris iterficit gladi⁹
ſcꝫ culpaꝝ mortaliū mēbra dn̄i ꝑcidentis ⁊
domi.i.in corde interi⁹ mors ſilis.ſ.doloꝝ.
Tertio eternas damnatōꝝ penas chꝛi
ſtus debebat exoluere qꝛ ipe venerat vt ſal
uator oīm debitoꝝ nroꝝ ⁊ liberator ab oī-
bus penis pctōꝝ q ſunt ⁊ erūt ⁊ fiunt. De
us aūt ſicut oīm reꝝ ita ⁊ culpaꝝ ac penaꝝ
oīm ꝑ eis debitaꝝ hꝫ noticiā ⁊ nil impuni
tum ſua iuſticia dimittit ſm Aug. ⁊ Anſ.
lib. Cur de⁹. Cum ꝫ cuilibet pctō mortali
debeaꝛ pena iſernalis eterna oportebat q
chꝛūs q eſt infinitus in ſua diuinitate ſic pa
tiēdo i aſſūpta hūanitate ſatiſfaceret pro
omnibꝫ ⁊ tātū doleret q penas diuine iuſti
tie correſpōdētes exolueret. ⁊ ſic nil mane
ret impunitū a diuina iuſticia ⁊ nil remane
ret inſolutū a diuina miſericordia. Ac ꝑ h
vtraqꝫ honoraretꝛ in ſūma excellētia: et ſic
pena chꝛi erat q̄ſi infernalis. iuxta illđ ps.
in perſona eius Repleta eſt malis ſcꝫ ꝑne
anima mea ſcꝫ ſenſitiua ⁊ vita mea inferno
appropinquauit ſcꝫ ꝑpter ſimiles penas.
Hec penſabat maria: et iō dixit illud Ps.
Dolores inferni circūdederūt me gemit⁹
mor. ⁊c̄. Quarto amiſſas celeſtes delici
as eternas debuit ſoluere chꝛūs: ⁊ ideo ꝓpt
noſtrū exulatū a gloria tantum debuit do
lere quantū omnes ⁊ ſinguli hominū recta
ratione debuiſſent dolere cognoſcendo ve
raciter quantū erat illud amiſſum bonum
celeſtis glorie ⁊ quantū duraturum erat. ꝑ
pterea Thre.iij. dn̄s ieſus ait ꝑ os Hiere
mie. In tenebroſis id ē i meſticia tenebro
ſi exulatus a lumine glīe collocauit me q̄ſi
mortuos ſempiternos. Collocauit inq̄t.ſ.
deus pater chꝛm̄: nō quidē excludēdo ipm̄
a beatitudinis cōprehenſione: qꝛ chꝛūs ab
inſtanti conceptiōis ſue ſemꝑ fuit cōprehē
ſor ⁊ viator vt teſtaꝛ Aug⁹. Sed collocauit
uit inquit ſcꝫ ad ſatiſfaciendum ꝑ mortuis
ſempiternis. id eſt peccatoribꝫ. Hec om̄ia
penſante beata maria di. illud Thre.j. Vi
de dn̄e qꝛ amaritudine plena ſum ſubuer-
ſum eſt cor meū in memetipa. Hec preſcri
pta ſm ſentētiā ſancti Bernardini đ. Se
nis ⁊ cōcor. Antoñ. floren. in ſūma ſua par
te.iij. O igiꝛ incōprehēſibilis dolor chꝛiſti
ꝓpter nos. o inextimabilis amor q hec pro
nobis effecit.

Caplm. ij.

Ecunda conſideratio ſiue ſtella di
s citur generalis afflictionis. Nam
ſm Alexandrum de Ales.iij. parte
ſūme queſtio.xviij. concordat Bonauent.
ſuper.iij. diſt.xvj. Dominus ieſus acerbiſ-
ſimā paſſionē ſuſtinuit i carne tenerrima:
tum propter generalitatem: quia in omni
bus membris et ſenſibus patiebatur: et a
planta pedis vſqꝫ ad verticem non erat in
eo ſanitas. Eſaie.j. tum propter continui
tatem dolorum omnium: quia eius ſuſpē-
dium cōtinuabatur in doloribus immiti-
gabiliter ex corporis ſuſpenſi pondere inꝛ
clauos. tum propter ſenſus vigoroſitatem
quia in manibus ⁊ pedibus viget precipue
ſenſus: ⁊ ideo magis affligit ibi leſio pro-
pter neruos ⁊ muſculos ſenſuales ibidem
concurrētes. Preterea experiētia docet qꝛ
frigus magis affligit intricatum in mani-
bus ⁊ pedibꝫ q̄ꝫ in reliquis mēbris.

Hec itaq; ꝯſiderans btã vgo maria pen
ſabat corde: vt ait Bernar. Et videbat ca
put eius angelicũ in quo erant oẽs theſau
ri ſapientie dei: denſitate ſpinaꝝ multiplr
perforatũ: oculos antea lucidiores caligã
tes pre fletu: facies pulcerrimas alapis et
ſputis iudeoꝝ fedatas. aures audiẽte ſcã
tus angelicos vituperijs ꝛ blaſphemijs re
pletas. Nares fetoribꝫ ſputoꝝ ꝛ cadaueruꝫ
loci caluarie infectas. rubicũda eius labia
pallida facta. Crines ꝛ barbas dilaniatas
colluꝫ vinculis attritũ: manus ꝛ pedes ꝑ
foratos ꝛ oia membra diſtenta tam viole
ter vt dinumerari poſſint omnia oſſa. te
ſte pſ. Quid plura. ſola remãſerat lingua
ꝛ cor. Sed ꝛ illa ne remanerẽt abſq; pena
felle ꝛ aceto potatur lingua ac cor aperitur
lancea: p his flens maria dixit illꝰ Thre.
iij. Oculus meus afflictus eſt nec tacuit eo
ꝙ non eſſet requies donec reſpiceret de ce
lo dñs ſcꝫ reſuſcitãdo chꝛm. Caplm. iij
Ertia cõſideratio nobilis cõplexi
t onis ſcꝫ chꝛi: qꝛ nouerat vgo chꝛi
ſtum fore complexionis tenerrime
ꝛ nobiliſſime improportionabiliter q; ſpe
cioſum forma p̃ filijs hominum vtpote de
ſpũſancto conceptũ miraculũ permaximũ.
Ea vero q̃ fiunt a deo miraculoſe. impro
portionabilit̃ ſunt meliora ꝛ nobiliora his
q̃ fiunt naturalit̃: vt teſtat̃ Chꝛyſ. etiam de
vino facto optimo ex aqua in nuptijs mi
raculoſe exẽplũ ponendo. Om̃ autẽ notũ ẽ
ꝙ quãto quis ẽ ꝯplexiõis nobilioris ac te
nerioris tãto magꝭ ſentit vim leſionis. Vn
de conſiderabat btã virgo chꝛiſti leſiones
ĩ carne eius tenerrima fore acutiſſimas ſu
per oĩm alioꝝ hominũ afflictoꝝ leſiones ꝛ
dolores improportionabiliter. Adeo ꝙ ſo
lus ipſe clauus tranſfigens maiorẽ ingere
bat chꝛiſto leſionẽ q̃ ignis Laurentio aut
excoriatio Bartholomeo: ꝛ ſic de alijs mar
tyribꝫ. Unde dolor chꝛi ſuꝑauit omniũ ali
orum dolores tam quo ad equiualentiam
q̃ quo ad acerbitatem ſm Alexan. ꝛ Bo
nauen. vbi. ſ. Hec ergo conſiderando ma
ria dicere poterat: ſimul quoq; ꝛ dñs ieſus
illud Threñ. iij. O vos omnes qui tranſi
tis ꝑ viã attendite ꝛ videte ſi eſt dolor ſi
milis ſicut dolor meꝰ
Caplm. iiij.

Uarta cõſideratio crudelis attra
q ctionis: quia conſiderabat et vide
bat ſuũ filiũ tam crudelit̃ tanq; di
re tractari a iudeis ſine om̃i miſeratõe tru
dendo trahendo ligando ꝑcutiẽdo flagel
lando colaphizando alapizando. crines et
barbas dilacerando conſpuendo vulnerã
do ꝛ ipſi quidẽ chꝛo tam ſpecioſo iuueni tã
ſuaui: tam nobili: tã patientiſſimo vero deo
ꝛ homini innumerabiles violentias infe
rendo ꝛ oppꝛobꝛia inenarrabilia varios q;
q; cruciatus in tollendo animaꝫ eius inge
rendo. Propterea per Pſ. ait. Vim facie
bant qui querebant animã meã. i. vitã tol
lere. Nimirum vim faciebant quia magnũ
cruciatũ. Nam vt ſcribit̃. iij. q. j. Nulli du
bium. Magnuꝫ cruciatum ſuſtinet q̃ vim
ſuſtinet. Notanter dicit. Qui querebant
animã meã: quia iudei tam crudeliter que
ſierũt animã. i. vitam chꝛi. ꝙ in omnibꝰ il
lis locis in quibus extimatũ fuit conſiſtere
naturaliter vitam hominis fecerunt maxi
mã vim querentes eam. Nimirũ cũ alie
qui philoſophi dicant principalem ſedem
anime eſſe in capite: vt ſequaces Platonis.
Alij in corde vt ſeq̃ces Ariſtot. Alij vero
dicãt i ſanguine ſm illud Leui. xvij. Ani
ma ois carnis ĩ ſanguine eſt. Alij dicũt eẽ
in toto corꝑe ꝛ i q̃libet parte corporis totã
animã vt dicit Augꝰ. vj. li. de trinitate. c.
vj. Certe in omnibus iſtis locis fecerunt
maximã vim iudei querentes animã chꝛi
ſti: qꝛ in capite vim vel violentiã fecerunt ꝑ
ſpineam coronam. in corde per lanceam. ĩ
corpore ꝛ ſanguine per flagellationem to
tiꝰ corporis ꝛ perforationem manuũ ac pe
dum vnde totus exiret ſanguis. Et ſic ma
ximꝰ fuit cruciatꝰ chꝛi ĩ carne vginea ꝛ te
nerrima. In cuiꝰ maximi doloris ſignũ
exiuit ſm Bonauẽ. vbi. ſ. ꝙ vis cruciatus
ſui tã cito defecit virtutẽ nature cũ tñ nul
lũ mẽbroꝝ pncipaliũ corrupit. Etenĩ adeo
cito mortuꝰ fuit chꝛs ſuſpẽſus in cruce vt
etiã miraret̃ Pilatꝰ: g̃ videt̃ ꝙ dolor chꝛi
fuit grauiſſimus. Que plane conſiderabat
maria: ꝛ ideo dolens di. illud Pſ. Afflicta
ſum ꝛ humiliata nimis rugiebam a gemi
tu ꝛc. Caplm. V.
Uinta conſideratio cordialis re
q uerberatiõis. Nam ex quo ſciebat

chꝛīs dñs quia ſua mater Maria tota erāt
dolorib ꝯpaſſionis plena ſūme dolebat
de ipā matre dulciſſima ꝯfecta meſticia.
et h̄ q̄ntū mēſurare ſciebat creſcere dolo-
rē in ipa ex ſūma ſui dilectiōe ⁊ amicicia.
In cuiꝰ ſignū chꝛīs ꝓximo moriturus q̄ſi
oblitus amariſſime ſue mortis: ꝯpaſſus ē
potiꝰ meſtiſſime ſue matri: adeo vt in ſpū
vltimo ꝯſtitutꝰ diſponeret quō hic mane-
re deberet ipā ⁊ ſolatiū habere poſſet a di-
ſcipulo cui cōmendauit eā. Vn̄ tūc in ſpū
dñs ieſus ſue matri dicere poterat illō pſ.
Ueni in altitudinem maris. i. amariſſime
paſſionis: ⁊ tēpeſtas dimerſit me. tēpeſtas
inq̄ꝫ doloris reuerberati vel redundati ex
te matre ꝯdolēte demerſit me i uiſceribꝰ.
Tunc igitur pia mater cognoſcēs chꝛīm du-
plicē dolorē habere. ſ. ꝓ ſe ⁊ ſua genitrice:
tāto magis affligebatur ⁊ dicere poterat: No-
li fili amātiſſime ꝓ me eſſe meſtus: qꝛ hoc
mihi eſt anguſtie: noli ꝑdulcis vnice tu ds
meus ꝓ me dolere q̄ ſum creatura tua: tu
dñs: ego ancilla tua te ſūme diligo. tāto g̃
ſup te affligor in animo q̄nto te ꝓ me dolere
ex amore ꝯſidero. Vn̄ Ber. in o mel. ſup
euāgelio Stabat iuxta crucē ieſu. dicit ſic
O dolores inexplicabiles: o ineffabilis re-
ciprocatio ſancti amoris: filius patitur ⁊ in-
tus valde ꝯpatitur matri: mater ꝓ eo ꝯpaſſa
eſt patienti filio. Tātus nēpe impetꝰ paſſi-
onis dñi ieſu fuit vt q̄ſi torrēs ipm̄ imple-
ret patientē ⁊ inebriaret: qꝛ (teſte Pſ̄.) de
torrēte. ſ. paſſionis: in via bibit chꝛs: ⁊ ſic
chꝛo impleto in matrē ꝯflueret cōpatien-
tē: q̄ ſiliter impleta in filiū redūdaret. iuxta
illud Eccl. j. Ad locū vnde exeūt flumina
reuertuntur vt iterū fluāt. Cap. vj.

s Exta ꝯſideratio totalis deſolatio-
nis: qꝛ virgo videbat filiū totaliter
deſolatū: ⁊ in tot tormētis ac tātis
paſſionibꝰ nullū ꝯſolatorē habentē: cū alij
etiā malefactores in hora deductionis ad
mortē ſoleāt habere aliquē ꝯſolatorē. Id-
circo chꝛīs dicere poterat illō Pſ̄. Et ſuſti-
nui q̄ ſimul mecū ꝯtriſtaretur: ⁊ q̄ me ꝯſolare-
tur nō inueni. imo nō ꝯſolabantur chꝛīm iu-
dei ſed illudebant ⁊ blaſphemabāt cū prin-
cipibꝰ ſacerdotū: nō gētiles: ſed ꝑcutiebāt
i faciē: flagellabāt ⁊ coronabāt ſpinis. Et
q̄d nulli latroni irrogatur: vt vicꝫ ꝓpriū pati-
bulū in dorſo portet ad locū ſuſpēſionis:
hoc chꝛo fecerūt: qꝛ cōpulerūt ipm̄ porta-
re crucē ſuā ꝓprio dorſo ad locū crucifixio-
nis. Deniqꝫ chꝛīm nō conſolabantur diſcipu-
li: q̄ oēs fugerāt. Preterea nō ꝯſolabatur
pater eternꝰ q̄ ꝓ nobis tradidit illū: ⁊ ꝑmi-
ſit crudelia agi in ipm̄ q̄ vellent iudei: vn̄
clamauit in cruce: Deꝰ deꝰ meꝰ vt quid
dereliquiſti me: ſcꝫ ꝑmittendo agere contra
me iudeos et crucifixores oīa crudelia
que vellent in mea afflictione. Itē quod
plus eſt: ipā pars intellectiua aīe chꝛī q̄
fruebatur deo cōtinue ꝯſolata nō eſt ipſum:
ſed dereliq̄t ſenſitiuā tantis doloribꝰ im-
merſam: qō nulli ſanctorū accidit: vnde cū
ſancti clamauerūt in tribulatōibꝰ ⁊ dñs ex-
audiuit eos: teſte Pſ̄. etſi nō ſemꝑ exaudi-
uit liberando a penis: tn̄ exaudiuit mentē
eorū ꝯſolando vt in virtute patiētie ꝑſiſtere-
rent. chꝛīs tn̄ clamauit et nō eſt exauditus:
quia nullā ꝯſolationē etiā in mente habu-
it: ꝓptea ſe tantū derelictū clamauit. Hec
penſauit maria: et ideo ſumme doluit ⁊ fle-
uit dicēs illō Thꝛen. j. Ego plorās ⁊ ocu-
lus meus deducēs lachꝛymas quia lōge
factus eſt conſolator.

Capitulum. vij.

ſ Eptima ꝯſideratō localis deſpe-
ctionis. Nam marie dolor excre-
ſcebat in eo q̄ in loco deſpectiſſi-
mo. ſ. in golgatha: q̄ erat locꝰ caluarie: q̄a
ibidē erāt oſſa caluarie cadauerū interfe-
ctorū: vbi occidebantur viliſſimi hoīes: riba-
di ⁊ latrones: ibi rex regū chꝛīs occiſus eſt
et ibi ſub cruce ipſius ſtetit mater ꝓ ego ſan-
ctiſſima ⁊ verecūdiſſima: honeſtate ꝑdita:
vt merito chꝛīs et mater eius dicere poſſit
illud Pſ̄. Ego aūt ſum vermis ſcꝫ ſm̄ re-
putatonē iudeorū me vilificantiū: ⁊ ſic nō
homo. oppꝛobꝛiū hoīm ⁊ abiectio plebis.
q̄ſi diceret: Ego ſum tā vilis reputatus vt
non extiment me dignū haberi inter ho-
mines: ſed abiectū inter vermes in monte
caluarie de cadaueribꝰ ſcaturientes ⁊ op-
pꝛobꝛijs plenum.

Capitulum. viij.

o Ctaua ꝯſideratio ſocialis vili-
penſionis. Quia cū iniq̄s depu-
tatus eſt et ſociatus cum inter vi-
liſſimos latrones eſt crucifixus: ⁊ hoc au-

get dolorē: quia ſicut pati innocentē cum alijs ſanctis et probis viris refrigeriū eſt: ita econtrario ↄdemnari cū ſceleratis ex creſcentia iniurie et pene eſt. Unde ꝛ chriſtus hoc horreſcens ſm ſenſitiuā oꝛabat ꝑ Pſalmiſtā dicēs: Ne ꝑdas cū impijs ds animā meā.i.vitā meā. et ſic ſubdit clari⁹ Neq̧ cū viris ſanguinū vitam meā. Hoc penſabat Maria dicēs: Ecce implet illō Eſaie.liij. Cū ſceleratis deputatus eſt et ipſe peccata multoꝝ tulit.i.hominū. Quia enim homo ꝑmus latrocinīū cōmiſit rapiendo fructū vetitū. ergo chriſtus ſoluēdo inter latrones debuit mori.

Caplm.ix.

Ona conſideratio vituꝑabilis morti dānationis: quia crux ꝑ tēpoꝛe illo erat pena ꝛ mors maledictoꝝ: Deut.xxi. Maledictus.ſ.maledictione infamie: vituꝑabilis omis q̄ pendet in ligno. Unde iudei et ꝑncipes eoꝝ dampnauerūt chriſtum turpiſſima ꝛ viliſſima moꝛte: vt impleret illō Sapien.ij. Circūueniamus viruꝫ iuſtum. Et infra: Moꝛte turpiſſima cōdemnemus eū. Hinc Ber. ſuꝑ Cantica dicit: O humilem ꝛ ſublimē deū: o altiſſimū ꝛ nouiſſimū viroꝝ: o oppꝛobriū hominū ꝛ gloꝛiam angeloꝝ. Ipſe ſiquidem rex regū ꝛ dominus dominantiū fuit viliſſimo precio venalis expoſit⁹: a viliſſimis ribaldis viliſſima paſſus: viliſſimo loco ſuſpenſus: viliſſimo ſupplicio: ſcꝫ crucis traditus: cum iniquiſſimis ꝛ viliſſimis hominib⁹ deputatus: modo viliſſimo tractatus. etenī bon⁹ dominus tanq̄ malefactoꝛ capit: tanq̄ fatuus dei ſapientia irridetur: tanq̄ homicida vita hoim moꝛti damnat: tanq̄ latro ſaluatoꝛ mundi crucifigitur: et tanq̄ vermis vilis ſumm⁹ deus conſpuitur: abijcitur ꝛ ↄculcatur. Hec ille. Iſta penſando beata Maria dicere poterat illud Hiere.ix. Quis dabit capiti meo fontem lachꝛymaꝝ vt ploꝛē die ac nocte.

Caplm.x.

Ecima conſideratio cōfuſibilis diffamationis: q2 q̄nto ds condemnat ad moꝛtē tanq̄ malefactoꝛ cōcurrente maioꝛi ꝑplo: tanto eidem maioꝛ ↄſurgit pena erubeſcentie ꝛ ↄfuſionis. quia conſiderat q̄ quilibꝫ videns narrat ꝛ diuulgat alijs in patria ſua etiā peregrina de illo: et ſic vbiq̧ diffamat. Etiā iudei de graui crimine calumniantes accuſabant chriſtum.ſ. de blaſphemia grauiſſima: quia filiuꝫ dei ſe dicebat: qō erat grauiſſimū apud iudeos: necnō et de crimine leſe maieſtatis: quod erat maximuꝫ apud leges gentiliū. Unde ꝛ in titulo ſcripſerat Pilatus litteris grecis: hebꝛaicis: et latinis vt omēs poſſent legere: Ieſus nazarenus rex iudeoꝝ: quaſi diceret: Hec eſt cauſa paſſionis eius: quia regem ſe fecit ꝛ vſurpare vult regnū iudeoꝝ. Quoniam autē tunc erat feſtū azymoꝝ ſiue paſce ad quod ex lege tenebant iudei conuenire vndiq̧ in Hieruſalē ad ſacrificiū offerendum niſi legitimū haberēt impedimentū. Ex diſperſione ergo iudeoꝝ per oꝛbem de omni pene natione tunc cōuenerant tā de italia q̄ de Aſia et africa. Et ſic maxime diffamabat ↄfuſio chriſti. Hec igitur penſando Maria poterat dicere illō Thꝛeñ.j. Poſuit me dñs deſolatā tota die merore confectaꝫ. Quia ſcꝫ videbat q̄ tante ſolennitatis die i quo magis debebāt deū venerari: et ſacerdotes templuꝫ dei oꝛnare: vaſa mundare: ſacrificia ꝑparare: omnib⁹ dimiſſis ad hoc totū ſtudiū ponūt vt chriſtus innocens occidat ꝛ ꝑ oꝛbē infamet.

Caplm.xj.

Ndecima conſideratio dicit ingratitudinalis iniuriatōis: quia beata virgo ꝑpendebat in chriſti paſſione ſumme ingratitudinis iniuriā fieri deo precipue tripliciter: Pꝛimo ex parte ipſius filij dei: quia nouerat certa reuelatione atq̧ miraculoſa virginali conceptione ꝛ parturitione ipſum chꝛiſtū ſuum natū foꝛe veꝝ dei filium: et idcirco ſciebat omnē hanc iniuriā ſibi factā fieri ↄtra deum. Cuius quidē licꝫ ſola humanitas pateretur: tamē ois paſſio ꝛ iniuria illa q̄ facta eſt chriſti humanitati: facta eſt deo. Sicut enī qui laceraret aut cōſpueret veſteꝫ illam qua indutus eſt rex: faceret iniuriaꝫ nō veſti ſed potius regi: ſic omnis iniuria facta chꝛiſto regi in humanitate facta eſt ipi deo. Ex quo ſequit q̄ beata Maria fuerit plena amaritudine doloris ſuꝑ omnes m

a⁹ores. Iuxta illud Thre.j. Uide domie
qm̄ amaritudine plena ſum. quia q̄nto qs
plenius diligit deū: tanto plenius dolet ď
offenſa et iniuria ipſi illata. Beata aūt vir
go fuit gratia et charitate dei pleniſſima:
Lu.j. ꝗ et dolore pleniſſima ꝓ iniuria paſ
ſionis chriſto deo illata: ſed qm̄ plenū eſt
cuius nulla pars vacua eſt: ſm̄ Phm̄.iiij.
Phyſ. Nullū fuit ꝗ membꝝ aut aīe pars
vlla que amaritudine non fuerint repleta.
Secundo ex parte inſurgētis ꝓplī cogi
noſcebat Maria chriſto deo fieri ſummā
iniuriā quoqꝫ ⁊ dolorē: quia q̄nto plures
et diuerſoꝝ ſtatuū hominū beneficiatoꝝ
concurrūt ad inferendā homini iniuriam
et mortē valde ignominioſam alicui: tāto
maior eſt dolor in paſſo ⁊ quolibꝫ ei⁹ ami
co vel attinente. Sed ſic erat in chꝛō: qa
teſte Pſā. Aſtiterūt reges terre ⁊ pncipes
ꝯuenerūt in vnū aduerſus dn̄m ⁊ aduer
ſus chr̄m eius. Nam aduerſus chr̄m aſti
terūt reges: vt Herodes et pilatus: et pn
cipes ſacerdotū ⁊ iudeoꝝ ꝓplꝰ: ac gentiles
multas iniurias inferentes: ſputa: alapas
irriſiones. Sed ⁊ inſup ſexus feminei⁹ af
fuit: vt patꝫ de ancilla oſtiaria: que ⁊ ſi nō
potuit chr̄m adire ꝓpter multitudinē alio
rum ipſum irridentiū: adijt tamē diſcipu
lum Petrum vt caperet. Item affuerunt
ꝓterea et milites crucifigentes: et omnes
populi de quacunqꝫ natione que ſub celo
eſt exiſtentes in hieruſalē Act.ij. Alij mo
uentes capita ⁊ dicētes: Uah qui deſtru
is templū dei ⁊c̄. Alij quoqꝫ alia obloquē
tes. Tertio ex parte beneficij exhibiti.
Nā q̄ntum iudei chr̄m occidentes fuerint
beneficiati a deo: nō poteſt breui ſermone
exꝓmi: ſꝫ ſufficiat qd̄ ſcribit Mich.c.vj.i
pſona chr̄i. Popule (inq̄t) me⁹ quid feci ti
bi: aut in quo moleſtus fui: reſponde mihi
quia eduxi te de Egypto: et de domo ſer
uitutis liberaui te. q. d. Tot et tanta bñfi
cia tibi feci: quia plagaui ꝓpter te egyptū:
mare aperui: Pharaonē ſummerſi: ⁊ ſic li
beraui te de ſeruitute Egypti: Itē man
na de celo preſtiti: aquā de petra eduxi: ho
ſtes ꝓſtraui: terrā ꝓmiſſionis dedi: Ecce
quid feci tibi: reſponde mihi: ſi tanta bñfi
cia retributionē meruerint talem vt cruci
figeretis ⁊ occideretis me: Aut in q̄ mole

ſtus fui: cū ex genere tuo carnē ſumpſi: te
viam ſalutis docui: ſed qꝛ te de vicijs cor
rexi (qm̄ veritas odiū parit) ideo tibi mo
leſtus fui. Uel ꝙd vltra debui facere ⁊ nō
feci: cū cecos tuos illūinaui: leproſos mun
daui: mortuos ſuſcitaui: demoniacos libe
raui: ⁊ oīa ꝓ ſalute tua feci. Heccine red
dis dn̄o ꝓple ſtulte ⁊ inſipiens. Penſabat
hec beata virgo et dicebat illď Pſ. Defe
cit in dolore vita mea: et anni mei in gemi
tibus. Et ſic ſumme dolebat.

Caplm̄.xij.

Uodecima ꝯſideratio min⁹ vti
lis fructificatōnis. Dolor em̄ in
chꝛō ⁊ matre augebat̄ ex hac cō
ſideratiōe.ſ. qꝛ cum copioſa fuerit apď de
um redemptio: adeo ꝙ ſanguis chr̄i fuit
ſufficiēs preciū redimere etiā mille mun
dos: et tamē pauci ſunt ꝙ ꝑcipiant fructuꝫ
paſſionis chr̄i ꝓpter ingratitudinē ⁊ mali
ciam hominuꝫ ac deſidiā: ⁊ ideo tam ipſe
chriſtus q̄ꝫ eius mater ſumme dolebat: ſi
cut dolere ſolꝫ qui ex labore maximo mo
dicū fructū conſequi videt. Quod inſinu
at Bern. in ꝑſona chr̄i dicens: O homo
vide que ꝓ te patior: ad te clamo: ꝓ te mo
rior: vide clauos quibus cōfodior: vide ſpi
nas quibꝰ pungor: vide lanceam qua trāſ
uulneror. Et cū ſit tantus dolor interius ⁊
exterius: plus tamē me cruciat ꝙ te ingra
tum experior. Hec ille. Hinc ⁊ ꝑ Micheā
ca.vij. dn̄s ait: Ue mihi quia factus ſum
ſicut ꝙ colligit racemos in vindemia. Naꝫ
cum diabolus colligat multa: quia fere to
tum mundū: pncipes: mercatores: ⁊ po
pulos vniuerſos: qui oēs declinauerūt
et inutiles facti ſunt: non eſt qui faciat bō
num: nō eſt vſqꝫ ad vnū: vt dicit Pſalmi.
Chriſtus domin⁹ tanq̄ꝫ racemos rema
nentes in vindemia. i. infima mūdi ⁊ pau
ciora colligit: quoniam multi ſunt vocati:
pauci ꝟo electi Matth.xxij. Hec itaqꝫ
penſando Maria multū dolebat: ⁊ ſum
me p̄ omnibus martyribꝰ vulnerabat̄ gla
dio cōpaſſionis. O igit̄ anima fidelis cō
patere chꝛō et ei⁹ ſanctiſſime matri in tot
et tantis doloribꝰ: plora et fle: vt cum eis
valeas in celo correguare.

Articul⁹ tertius ꝙ vtile eſt
hoi de doloꝛib⁹ Marie recolere
et oꝛatiões deuotas facere.

Ertium my
ſteriū dr efficientie ſiue effi-
cacie. Ubi circa p̄miſſa ſub-
iūgamus ꝗ̄ utilē efficaciā habeat memo
ria cōpaſſionis beate marie ⁊ doloꝛis eī⁹
recolendo ⁊ obſeq̄ndo deuotis oꝛōnibus
Qđ quidē oſtendit tripliciter.

Primo ex autoꝛitate.
Scđo ex ratione.
Tertio ex reuelatione.

Primo qđē ex autoꝛitate. Om̄ (teſte aplo.
ij. Tim. ij.) ſi cōpatimur ⁊ coꝛregnabimus
Ecce ḡ p̄ma efficacia vtilitatꝫ. ſ. coꝛregn̄re
in celo. Itē. ij. Coꝛ. j. Sicut (inq̄t) ſocij paſ-
ſionū eſtis: ita eritꝫ ⁊ ꝯſolationū. Ecce ſe-
cūda efficacia vtilitatꝫ. ſ. ꝯſolatiões diui-
nas habere. Hinc ⁊ Eccl. vij. om̄es ad id
hoꝛtamur: vbi ſcribit Gemit⁹ matrꝫ tue. ſ.
ꝯpaſſiōis marie ne obliuiſcaris. ſ. o homo
Scđo oſtendit ex ratōe: Quia ſm̄ ꝙ dr
Bern. ſer. xlij. peſſima res eſt ingratitu-
do: hoſtis gr̄e inimica ſalutis. Nil em̄ au-
getur ingrato: At ꝯtra nil ita ꝓuocat deū
ad plus dandū ſicut gratiarūactio. Ut ḡ
ꝓuocem⁹ deū ⁊ ſctām matrē eī⁹ ad ampli-
oꝛem gr̄am ⁊ gl̄iam donandā: ſim⁹ grati
de tāto b̄n̄ficio noſtre redēptiōis qđ ꝯſecu-
ti ſum⁹ ꝑ paſſionē chr̄i et doloꝛē: ac cōpaſ-
ſionē marie recolēdo ⁊ deuote obſeq̄ndo
ac meditādo. Etem̄ (vt ait Seneca lib. de
b̄n̄ficijs) ingrat⁹ eſt q̄ diſſimulat: ingratiſſi-
mus oīm eſt qui oblit⁹ eſt. Hec ille. et ſic
patꝫ. Tertio oſtendit reuelatiōe. Legit
nēpe in quibuſdā reuelatiōib⁹ ⁊ memini le-
giſſe me idipſuꝫ excerptū foꝛe ex libro re-
uelationum ſancte Heliſabet: vicꝫ ꝙ poſt
aſſumptionē btē marie ſctūs Joānes apo-
ſtolus cū eſſet anxius ex deuotiōis feruo-
re btāꝫ mariā in gl̄ia celeſti videre: rapt⁹
in ſpū vice q̄dā vidit in ſpū dn̄m Jeſū cū
gl̄ioſa ſua mr̄e: audiuit q̄ꝫ ꝙ ecce btā v̄go
loq̄bat ſuo filio dn̄o ieſu de doloꝛib⁹ quos
chr̄s ꝑtulit in cruce: ⁊ de ꝯpaſſiōe quā ipſa
mr̄ ꝑtūc ſuſtinuit: ⁊ quō hic apls Joānes
p̄ſente affuit ⁊c̄. Petiuit ḡ q̄ꝫ beata maria
filiū vt ſpecialē gratiā donare dignaretur
omnib⁹ qui huius memoꝛiā agerēt deuo-
te. Et mox dn̄s ieſus ꝓmiſit talib⁹ q̄ttuoꝛ
p̄cipua dona gratiaꝝ: Primo ꝙ q̄ beataꝫ
Mariā ꝑ dictos doloꝛes inuocaret: veraꝫ
p̄niam de oībus peccatis agere mereret
ante moꝛtē. Secundo ꝙ tales in aduerſis
cuſtodit p̄cipue in moꝛte. Tertio ꝙ memo-
riam paſſionis imp̄mit mentib⁹ eoꝝ et in
celo p̄miū p̄ſtat. Quarto ꝙ talem con-
cederet poteſtati btē Marie: vt quicquid
vellet cū eo homie faceret: atq̄ʒ omnia o-
ptata ſibi impetrarꝫ ad ſalutē. Ergo cha-
riſſime ſtude chr̄m amare: et beatā Ma-
riam ꝓ ſuis doloꝛib⁹ exoꝛare certis ſaluta-
tionibus angelicis venerādo: id eſt ſeptēs
ad minus ꝓ doloꝛib⁹ Marie dicēdo Aue
maria: vel Pater noſter. Et ſic gratiam ⁊
gloꝛiam impetrabis.

Pars q̄rta libri tertij de plā-
ctu Marie ſuꝑ filij paſſiōe ꝓſe-
quēdo illud euāgeliuꝫ Stabat
iuxta crucē Jeſu. de quo hic cō-
dependēs eſt agere.

Tabat iuxta
crucē Jeſu mater eius ⁊ ſoꝛoꝛ
matris eius maria cleophe et
maria magdalene: Joan. xix. Quib⁹ in v-
bis chariſſimi nos docemur p̄mo dn̄m ie-
ſum fideliter ⁊ ꝑſeuerant̄ diligere: Sicut
et iſte ſancte mulieres omnib⁹ alijs ami-
cis ⁊ diſcipulis fugiētib⁹ chr̄o vſq̄ʒ ad moꝛ-
tem aſtiterūt. Nā fidelis amicicia eſt que
in tribulatione nō deſerit: ſed ꝑmanet etiā
in tempoꝛe neceſſitatis: vt ſcribit Eccl. vj.
Item ſcđo docemur chꝛiſtum ſalubꝛiter
imitari. Nam cum ſtarent omnes noti do-
mini Jeſu alonge: iſte ſtabant iuxta crucē
pꝛope. Sic multi ſtant longe a Jeſu: q̄a
in pctō ꝑſeuerant. Longe aūt a pctōꝛibus
ſalus. i. Jeſus saluatoꝛ: vt dr Ps. Sed iu-
xta crucē Jeſu ſtant q̄ cruci vere p̄nie ad-
herēt. Stem⁹ ḡ chariſſimi imitādo mr̄ē
Jeſu ⁊ ſctās illas mlieres ſpūalr iuxta cru-

cem̄ ꝑ penitentiā ſeq̄ndo chꝛm̄ ſi volum⁹
ſaluari ꝛ cū chꝛo regnare: qꝛ dn̄s ip̄e ieſus
ait: Lu. xiiij. Qui nō accipit crucē. ſ. pnīe:
et ſequit̄ me: nō eſt me dignus. ſ. habere in
celo. Deniq̄ꝫ tertio docemur pie ꝛ deuote
paſſionē dn̄i ieſu ꝛ dolores cōpaſſiōis btē
matris eius ꝯtēplari: ꝛ oclis mētis intuē
do cōpati ꝛ deflere: ac gr̄as agere ꝓ tanto
bn̄ficio noſtre redēptiōis. O vere ſpecta-
culū flebile: o myſteriū admirabile deum
veꝝ innocētiſſimū viroꝝ in oclis ſue ma-
tris lamētātiſ pēdere i cruce ꝓ nr̄a vtriq̄ꝫ ſa
lute. Et nos ḡ chariſſimi cōdoleam⁹: plo
remuſq̄ꝫ cū ſctiſſima mr̄e ieſu maria ꝯſpi-
ciamus deuote ꝛ flebiliter hoc ſpeculū no
ſtre ſalutis. Hoc ſpectaculū deuotōis qḋ
notat ſacꝝ euangeliū. In q̄ p̄mo notat̄ in
myſterio ſtatus ſublimiſſime ſctitatis: q̄a
ſtabat iuxta crucē ꝛc̄. Scḋo notat̄ act⁹ p̄-
dulciſſime pietatis in ip̄o euāgelio: ibi: cū
vidiſſet ieſus matrē ꝛc̄. Tertio elicitur ex
ip̄o euāgelio planctus amariſſime doloro
ſitatis: cū hec ſb cruce ieſu ꝯſiderent̄ fuiſſe
facta.

Articul⁹ prim⁹ ꝙ in ip̄o euā-gelio deſignat̄ ſtatus excellētiſ-ſime ſanctitatis Marie.

Circa primū myſteriū notandū ꝙ ſtat⁹ ex-
cellentiſſime ſanctiatiſ marie
notat̄ in euāgelio iſto tripliciter.

Primo ex eo ꝙ dr̄: Stabat.

Scḋo ex eo ꝙ dr̄: Iuxta crucē ieſu.

Tertio ex eo ꝙ dr̄: Mater eius.

Primo ex eo ꝙ dr̄ in euāgelio: ſtabat. Nā
ſtare dr̄ ſctūs q̄ nō cadit in pctā: ſed firmi
ter ſtat in om̄i iuſticia: Iuxta illḋ Eccī. ij.
Fili accedēs ad ſuituté dei ſta in iuſticia ꝛ
timore. Sic ḡ dr̄ merito ſtare beata ṽgo
Mariam tripliciter: Primo qꝛ ſtabat
immobilit̄ nullo peccato inclinata etiā ve
niali cū alij oēs cadāt ſaltē venialiter. Vn̄
Aug⁹. lib. de natura et gr̄a dr̄: Si oēs ſcti
et ſancte interrogati fuiſſent dū hic viuerēt:
Vtꝝ pctm̄ haberēt: oēs r̄nderēt illḋ Io.
Si dixerim⁹ qꝛ pctm̄ nō habem⁹ nosip̄os
seducim⁹ ꝛ veritas in nob̄ nō eſt. excepta
hac ſola virgine: de q̄ cum de pctis agit̄
nullā prorſus volo fieri q̄ſtionē. Hec ille.

Scḋo qꝛ ſtabat maria in ſeruitio dei et
op̄ibus iuſticie firmata. Vn̄ ḋ ip̄a ſcribit̄
Prouerb vlti. Manū ſuā miſit ad fortia:
id eſt ardua virtutū opa: ꝛ digiti eius ap-
p̄hen. fuſuꝫ. qꝛ ip̄a filauit dn̄o ieſu tunicā
inconſutilē. Multe filie ꝯgreg. diuitias. ſ.
bonoꝝ meritoꝝ ꝛ p̄mioꝝ: tu ſupgreſſa es
vniuerſas. In q̄ certe redarguit̄ nr̄a pigri
cia: vt loquar ſm̄ Ber. in ſer. ſup hoc euā
gelio Stabat iuxta crucē ꝛc̄. Ecce (inq̄t).
Maria celit⁹ grauidata feſtinat viſitare
Heliſabet: nos aūt pctōres ip̄os pauꝑes
et debiles non ſolū viſitare ſed ꝛ inſpicere
ꝯtemnim⁹. Maria purificāda aſcēdit ad
templū q̄ tn̄ nil impuꝝ habuit: nos multa
habem⁹ purificāda ꝛ pniam ac ꝯfeſſionē
differim⁹. Maria obtulit filiū quē nouit
p̄cioſiorē celo: nos vilia deo offerim⁹: et
cū murmure pauꝑib⁹ modicā elemoſynā
dam⁹. Maria perditū filiū req̄ſiuit cū do
lore donec inuenit in tēplo: nos ꝑ peccatū
amiſſū ieſum nō q̄rim⁹ et eccliam ſegnit̄
vix ꝛ raro intram⁹: ꝛ ſic ignauia torpem⁹.
Hec ꝛ pl̄a vbi ſ̄. Ber. Tertio qꝛ ſtabat
maria in fide ieſu ꝯſtātiſſima ꝛ patiētiſſi-
ma. Nā diſciplis fugientib⁹: cūctis viriſ re
cedētib⁹: in gl̄iaꝫ totius feminei ſexus int̄
tot preſſuras filij ſui ꝯſtanter ip̄a ſola ſta-
bat in fide Ieſu firma: ꝛ pulcre ſtabat vt
decet pudiciciā virginalē: nō ſe laniabat ī
tāta amaritudine: nō maledicebat: n̄ mur
murabat: nec vindictā hoſtiū a deo pete-
bat: ſꝫ ſtabat diſciplinata ſecūda ṽgo pa-
tiētiſſima lachꝛymis plena: dolorib⁹ imer
ſa. Vn̄ Anſ. ait: O dn̄a q̄s fontes lachꝛy-
maꝝ dicā erupiſſe de pudiciſſimis oculis
tuis cū attēderes vnicū filiū tuū innocētē
corā te flagellari: mactari: ꝛ carnē ei⁹ diſ-
ſecari crudelit̄: ꝛ tn̄ diuine volūtati cōfor
mis fuiſti patiēter. Hec ille. Tūc igit̄ iple
tū eſt illud Eccī. j. Generatio p̄terit. ſ. qn̄
Petr⁹ cū ceteriſ ecclie pncipib⁹ fugit. ꝛ ge-
neratio aduenit. ſ. qꝛ latro credidit ꝛ in pa
diſum ꝑuenit. terra aūt ſtat in eternū. ter-
ra. i. btā ṽgo q̄ diuinū fructū ꝓtulit imobi
lis ſtetit in fide chꝛi ꝛ charitate. In cuius
rep̄ntatiōꝫ ecclia in triduano officio dn̄ice

paſſiōis cādelas extinguit ſola vna relicta abſcōſa: q̄ poſtea ꝓfert ad illūinādū ⁊ iſta ſcat btām mariā q̄ ſtetit in fidei lumie: et ipa oēs poſtea illuminauit apl̄os. Ecce ḡ btā ꝟgo ſtabat in oi ſctitate ⁊ tn̄ ipam ds voluit pati ꝑ oibꝫ martyribꝫ dolores i morte chr̄i: ⁊ tu ḡ o hō diſce pati ꝓ chr̄o: diſce nō turbari cū vides te aduerſitatibꝫ atteri.

Capitm̄. ij.

Ecūdo excellētiſſima ſctitas Marie deſignat̄ in euāgelio ꝓ eo ꝙ dr̄ ſteniſſe iuxta crucē ieſu Juxta inq̄ꝫ qꝛ ꝓpinq̄ſſima ieſu in oi ſctitate ⁊ grarum plenitudine ſuꝑ oēꝫ creaturā. Hiero. in ſ. de aſſūp. Ois plenitudo gr̄e q̄ fuit in xp̄o deſcēdit in virginē. Sed q̄ſtio occurrit vn̄ congruebat btām virginē aſtare iuxta crucē ieſu patiētis: q̄re noluit de⁹ ipaꝫ tūc eſſe alibi q̄ꝫ iuxta crucē. Et hāc q̄ōem pulcerrime tractat Bern. ſer. quo ſ. atꝫ i medita. ſuis dicēs ſic: O mr̄ dn̄a qd̄ h̄ ſtas: qd̄ h̄ agis: quā ob cāꝫ huc venire voluiſti in montē. ſ. caluarie: locū peſſimoꝝ ⁊ horrendoꝝ cadauerꝝ: cur te nō retinet verecūdia ꝟginalis vt in gentiū mltitudine peccatricū ⁊ furore inſaniētiū ꝯtra deū ac xp̄i ſanguinē innoxiū effundentiū te exhiberes in publicuꝫ: Que ſꝑ ſolitaria in cella vacabas deo: q̄s vnq̄ꝫ q̄ te agnouiſſet regina mūdi; angeloꝝ ⁊ hoim ꝑſumere auſus fuiſſet ꝙ ſtare deberes iuxta patibulū: qd̄ ē̆ſt ḡ obſecro ꝙ ſtas iuxta crucē ieſu: O felicīſſima dei mater q̄ſo te obliuiſcere paulīſꝑ meroꝛis quē habuiſti in illa hora paſſionis: ⁊ ꝓ nunc rn̄de ad hec q̄ſita nob̄. Et rn̄dendo ibidē Bern. ad hec ponit p̄cipue tres rationes in ſumma

Prima eſt rō ꝯpaſſionis.
Scda rō mediatiōis.
Tertia rō aſſimilatiōis.

Prima rō cōpaſſionis: vt. ſ. mr̄ Maria videndo chr̄m corā ſe patientē p̄ſentialit̄ ꝓ merito ⁊ p̄mio martyrij acerbius ꝑfodiat̄ gladio doloris. Vn̄ Ber. vbi ſ. Quid mirū ꝙ aſtabas cruci chr̄i o maria: q̄s em̄ ſi n̄ acceſſiſſes indicaſſet tibi quō tu⁹ et dei filius i cruce ſteterit nudo corꝑe: pallida facie: reſperſus cruore: dilacerata tota carne: qd̄ inter hec facere debuerat mr̄ niſi vt aſtaret iuxta crucē ⁊ aſpiceret regē gl̄ie expectādo finem mortis: ⁊ diceret in corde: Stabo ⁊ aſpiciā oclis man⁹ ꝑforatas et pedes: videbo quō pēdet in patibulo mūdi ſaluator ⁊ quō trāſeat ex h̄ mūdo: accedā ꝓpius amplectar brachijs: ⁊ depoſitū de cruce oſculabor filiū deū ⁊ dn̄m meū Hec ibi ⁊ pl̄a. Scda rō mediatiōis. Quia em̄ maria eſt mediatrix ⁊ aduocata gn̄is humani: ideo iuxta crucē redēptoris ſtare debuit: ad deſignandūꝫ qꝛ ſicut redēptio noſtra facta eſt ꝑ chr̄m p̄ſente mr̄e patientē: ita ois ſalus ⁊ gr̄a nob̄ ꝓueniret nō niſi mediāte maria q̄ fuit chr̄i adiutrix in redēptionis nr̄e celebratiōe. Hinc in ꝑſona eius q̄ſi dictuꝫ ab ipa virgine canit eccl̄ia di. Vidi aquā egredientē de tēplo ā̆ a latere dextro: ⁊ oēs ad q̄s ꝑuenit aqua iſta ſalui facti ſunt. Certe Maria videre meruit aquā cū ſanguie egrediētē de templo corꝑis xp̄i. ⁊ hoc a latere dextro lācea militis ꝑforato: hec aqua. i. lauacrū redēptionis ⁊ regenerationis oēs ſaluauit mediatrice aſſiſtente maria. Vnd̄ Bern. Felix (ait) maria que viris ⁊ mulieribꝫ oibus ſalutis antidotū ꝓpinauit. Tertia rō aſſimilatiōis: Quia tn̄ btā Maria multū cū cruce ꝯcordat aſſimilando in oꝑe nr̄e ſalutis: ideo pulcre ipa iuxta crucē ſteriſſe dr̄. Et declarat̄ p̄mo ex noie. Quia ſicut crux chr̄i penitentiā ſignificat ſaluādoꝝ: ita nomen Marie interp̄tatum. i. amaꝝ mare: ſignificat amarā p̄niam: vt ſciam⁹ qꝛ penitētibus ꝓmittit̄ ſalus Matth. iij. Penitētiā agite appropinq̄bit regnū celoꝝ. Secundo ex inchoata virtute. Quia ſicut ꝑ crucē chriſti eſt inchoatū vt ipa ſit omībꝫ amabilis crux que p̄us erat horribilis et maledicta. iuxta illō Deut. xxj. Maledictus omīs qui pendet in ligno. Vn̄ ⁊ ſanctus Andreas atq̄ꝫ Petr⁹ aliiq̄ꝫ diſcipuli gaudenter ibant ad crucē: ita virginitas erat antea maledicta Deut. vij. Nō erit ſte ſterilis ⁊ infecūdatē. Vn̄ ⁊ moriture ꝟgines p̄cipue ſuā virginitatē deplāgebant eo ꝙ carerent poſteritate: ſicut patꝫ de filia Jepthe Judicū. xj. Sed ꝑ Mariā eſt virginitas initiata ⁊ dedicata in benedictionē: adeo vt (teſte Pſ.) Afferunt̄ regi virgines poſt eā. i. ad imitatiōꝫ marie regi chr̄o: multe virgines offerunt̄ ꝑ votum

virginitatis. Tertio ex bñdictiōe. q2 ſic p ſignū crucis bñdicunt oīa z ſcītificāt: ita p bñdictionē marie ṽginis oīa ſunt ↄſecu ta benedictiōes: dicēte Aug⁹.ſer. de nati. Marie. Quarto ex glīoſo decore: quia crux antea erat ignominioſa: horrida la tronū pena: nūc eſt p cb̄ri paſſionē gīo ſa z decora q̄ de patibulo latronū traſiuit ad frontes impato2: depingit arma pnci pū z diadema regu3 z vexilla exercituū: q̄ ſubiugauit totū mundū: z fulgebit cū cb̄r ſtus venerit ad iudiciū. Sic btā maria cū fuerit antea vna paupcula puella: pgo la cb̄rymoſa: iudeis deliramentū viſa: Jam extat gīoſa et decora q̄ ei⁹ imago auro et gēmis rutilat: ipam reges z pncipes in uocāt: ad eius nomē genu flectit: tēpla in nomie ei⁹ pncipalio2a edificant: z inſuper in celeſti regno maxima gloria ab oib9 bea tis venerat. Merito g̃ Maria ſtat iuxta crucem ieſu vt cū cruce Jeſu digne exalte tur glīe ſimilitudine z decore. Cap.iij.

Tertio excellētiſſima marie ſcītitas notat i euāgelio i eo q̄ dr: mater e⁹ id eſt ieſu filij dei. Jn q̄ eni mr̄e ha bitauit cb̄s debuit eſſe ſcītiſſima: q2 (vt dr Pš.) Tu aūt. ſ. dn̄e Jeſu: in ſctō habitas: laus iſrl̄. Sanctificauit eni tabernaculu3 ſuū altiſſim⁹. Sed hic q̄ſtio oritur ex euā gelio: Quare btā virgo nō appellat hic p p2io noie ſed ex maternitate: cu3 dr: Sta bat iuxta crucē Jeſu mr̄ eius: z tñ alie ſan cte mulieres aſtantes p2io noie ſunt ap pellate: vt maria cleophe: z maria magda lene. Rñdetur ſm Bern. vbi ſ. q̄ hoc vo luit ſpūſſanctus triplici rōne. Primo pp̄ infideliu3 iudeo2 dānatiōe3 clario2e: vt ex hoc grauio2 z dānabilio2 eo2 culpa ap pareat: qñ filiū dei innocentē in oculis ma tris occiderunt crudelit. Vñ lex phibue rat Deu.xiiij. talē crudelitatē dicēs: Non coques hedū in lacte matris ſue. Nā figu raliter hedus imaculat⁹ eſt cb̄s q̄ velut ouis ad occiſionē eſt ductus: hūc in lacte mr̄is coxerūt iudei qñ eadē die q̄ fuerat in ṽginis vtero ↄceptus. ſ. feria ſexta annū ciatiōis dn̄ice tandē vertētib9 annis trigi ta tribus: in magna feria ſextā i oculis pie ma tris q̄ cb̄m lactauit crucifix⁹ eſt. Scđo hoc voluit ſpūſſctūs pp̄ter dolo2 expreſſi onē: q2 in eo q̄ iuxta crucē ieſu mr̄ appellat duplex magnitudo dolo2u3 in cb̄o z mr̄e exprimitur ex p̄ſentiali aſſiſtentia z doloris reciprocatiōe: vt patuit p̄e p̄ceđ. ar. ij. c. v. Tertio h̄ voluit ſpūſſctūs pp̄ter fideliū exo2atiōnē vt nouerim⁹ exo2are p miſeri co2dia ipetrāda matrē miſcđie mariā nō alibi q̄ iuxta crucē Jeſu z ibidē deuo tius aio q̄rere: vt efficaci⁹ valeam⁹ inuenire. Vñ Ber. vbi ſ. dr ſic: Stat iuxta cruce3 ieſu mr̄ eius: ibi g̃ illa3 q̄ratis rememo2ā do ſacris meditatiōib9 z pulſando deuo tis p̄cib9: q̄ ſic q̄rit inuenit: z pulſanti apit. Subdit pulcrā o2ōe3 di. ſic: Quicūq3 g̃ eā p certo deſiderat dicat Dio Memento obſecro dulcis dn̄a z mr̄ illi⁹ venerāde ſta tiōis q̄ tuo tā brō filio aſtitiſti pendenti in cruce: reduc q̄ſo ad memo2ia3 co2dis tui cogitatōes z innocētis anie tue anguſtias q̄s tūc habuiſti qñ innocēs ille tu⁹ vnige nitus co2ā te imolatus ē. z recogita q̄ oia p pctōrib9 tolerare voluit: q̄ p̄m⁹ ego ſū ille mihi p̄ſtitit vt ſim frater ſu⁹: g̃ tu ne dedigneris pia mater qn ſim filius tuus: Habe g̃ pijſſima dn̄a me indignū tibi cō mendatū: Ad te hodie o vnica ſpes miſe ro2 ↄfugio plenus fiducia: tibi meipm et oēs neceſſitates meas recōmendo: Te ho die in matrē et patronā p̄ cūctis ꝑpto: no li g̃ pia mat ſpernere me pp̄ter eū q̄ amo2e mei mud⁹ z lacerat⁹ pepēdit co2ā te i cruce Hec Bern. Et ſubinfert di. Quō credis ſcī o fidelis aia q̄ ſeipam tibi negare poſſit hoc mō ſupplicāti: q̄ eſt pietate plena z miſcđie regina.

Articul⁹ ſcđs de actib9 p̄dul ciſſime pietatis exhibitis a cb̄ri ſto in cruce.

Circa ſecun dum myſteriū de actu p̄dul ciſſime pietat3: q̄ notat in h̄ euangelio tripliciter.

Primo erga mlieres ſcāſ ↄſolatas.
Scđo erga ipam dei matrē ſcītiſſimā.
Tertio erga diſcipl̄m Joannē aſtante3

Primo naq3 ſuauiſſimā pietatē exhibuit cb̄s ſctis mlierib9 i eo q̄ iſt3 ſolis p̄ alijs

notis voluit hãc grãm pietatiſ donare vt
mereant̃ cũ ſua genitrice ſctiſſima adeſſe
paſſioni chr̃i ⁊ morti in cruce ꝑ mũdi ſalu-
te ⁊ in oculis eaꝝ ſpm̃ exhalare. Sed q̃ri
pñt hic aliq̃. Primo: q̃re mlieres voluit
aſtare cruci chr̃i ip̃e de⁹ pl⁹ q̃ viros? Ad
qḋ ꝑmus r̃ndet̃: q̄ breuit̃ hac rõne: vt ſic
a mliere ſũpſit initiũ nr̃a ꝑditio: ita coꝛã
mlierib⁹ celebraret̃ ſacrificiũ nr̃e repatiõis
et lauacꝝ regenerañõis in ſanguis chr̃i ef-
fuſione ⁊ morte. Hinc in figura legitur q̄
Moyſes fecit lauatoꝛiũ eneũ de ſpeculis
mulieꝝ q̃ excubabãt in oſtio tabernaculi
federiſ. Nimiꝝ oſtia tabernacli ſunt vulne-
ra dñi Jeſu q̃ ſũt apta foꝛamina coꝛꝑis e⁹
in q̃ velut in tẽplo vel tabernaclo de⁹ ha-
bitauit ꝑ vnionẽ. Mlieres excubãtes ſũt
iſte de quib⁹ in euãgelio q̃ vulnerib⁹ chr̃i
inuigilabãt aſpiciẽdo. De ſpeculis iſtarũ
mulieꝝ lauatoꝛiũ ↄficit̃ qñ ſpectaculo ip̃a-
rũ ⁊ exẽplo pctõꝛes purificant̃ ꝑ chr̃m qui
dilexit nos ⁊ lauit nos a pctis nr̃is in ſan-
guine ſuo Apoc. j. Scḋo q̃ritur: q̃re xp̃s
voluit redẽptiõez noſtrã oꝑari coꝛã ſol᷑ta-
lib⁹ mulierib⁹ q̃ vocabant̃ ſinglr̃ hoc noĩe
Maria? Rñdet̃: vt doceret q̃ tales ſolũ-
mõ hoĩes adulti grãm ꝑcipiũt efficaciter
redẽptiõis chr̃i q̃ amaritudinẽ vere pnĩe
ꝑ pctis ↄuertẽdo acceptare volũt: q̃ ma-
ria amaꝝ mare interp̃tat̃: ⁊ ſic in ip̃o noĩe
pnĩa amara deſignat̃ quã dñt facere pctõ-
res: al's ꝑibũt: teſte ſaluatoꝛe Lu. xiij. Di-
co vob̃ niſi pnĩam egeritis oẽs ſil᷑ ꝑibitis.

Tertio q̃rit̃ Quare Magdalenã q̃ an-
tea fuit peccatrix in ciuitate famoſa: volu-
it chr̃s aſtare cruci ſue cũ Maria ꝟgine i-
maculata? Rñdet̃ q̄ vt doceat q̃ nõ ſolũ
ꝑ iuſtis ſedetiã ꝑ ſceleratiſſimis pctõꝛib⁹
ad pnĩam redeũtib⁹ paſſio ⁊ mors chr̃i ꝑ-
ficit ad ſalutẽ ⁊ celeſtez gl̃iam adq̃rendã.
Vñ Ber. ſer. q̃ s. dr̃ ſic: Stãt ſil᷑ pulcre et
decẽter virgo maria ⁊ peccatrix magda-
lena iuxta crucẽ ieſu moꝛiẽtis: q̃ ip̃e cruci-
fixus vna ⁊ eadẽ morte eſt ↄſeruatoꝛ ꝟgi-
nis ⁊ purificatoꝛ peccatricis: atq̃ vtriuſq̃
pius remunerator. Aſtare ḡ cruci voluit
chr̃s peccatricẽ magdalenã vt ꝑ ip̃am cũ-
ctis pctõꝛib⁹ pateat q̃ꝛcare chr̃s eos rede-
mit: ſicq̃ obligatũ ſe deo pctõꝛ aduertat:
⁊ a pctõ reſipiſcat. Cũ em̃ aliq̃s alteꝝ ſibi
obligare intẽdit: munꝰ p̃cioſuz illi oſ̃dit ⁊
ↄferẽdo dr̃: Ecce amice vt ſcias q̃ntum te
diligo: ⁊ q̃ntũ donũ tibi tribuo qḋ mille au-
ri talẽtiſ ↄgregaui. Sic chr̃s i cruce coꝛã
peccatrice voluit pati: vt q. d. Vide aĩa
peccatrix q̃ntum te diligo: q̃ tam acerbã
mortẽ ꝑ te moꝛioꝛ: vide vulnera: vide q̃a
man⁹ expãdi in cruce vt te reuertentẽ am-
plecterer: caput inclinaui vt te oſcularer:
coꝛ trãſfixũ habeo vt te i coꝛdis amoꝛẽ ſuſ-
cipiã. Reuertere ḡ ſunamitiſ ad me: ecce vl-
ciſci diſſimulo: pctã remitto: p̃miũ eternũ
p̃ſto. O ieſu dulciſſime tibi laus ⁊ gratia-
rũ actio. Hec ſnialit̃ Ber. Cap. ij.

S Ecũdo marie pietatiſ actũ chr̃s ex-
hibuit mr̃i de cruce triplicit̃. Pri-
mo q̃ ip̃aꝫ pijs oculis reſpiciẽdo i tã-
ta amaritudine: q̃ ſcribit̃ in euãgelio: Cũ
vidiſſet Jeſus matrẽ ⁊ diſcipulũ quẽ dili-
gebat. Nã ꝑfecto miꝝ videt̃ q̄ cũ plures ſb
cruce aſtarẽt nõ dr̃ chr̃s vidiſſe vl᷑ reſpexiſ-
ſe niſi matrẽ ⁊ diſciplz quẽ diligebat. Ad
qḋ r̃ndet̃ q̄ lz ſimilit̃ ⁊ alias ſctãs mlieres
aſtãtes chr̃s viderit: tñ ſcp̃tura ſpeciali⁹
loquit̃ q̄ viderit matrẽ ⁊ diſciplm̃ dilectũ:
nõ ſine cã: q̃ in myſterio ꝑ hoc deſignat̃ q̄
chr̃s de⁹ iuſtos ⁊ dilectos atq̃ innocẽtes
q̃ ſignificant̃ ꝑ matrẽ innocẽtiſſimã ⁊ p̃di-
lectã atq̃ Joannẽ diſciplm̃ dilectũ: tales
libenti⁹ intuet̃ ⁊ ampli⁹ ↄſolatiõe ſpũali ſan-
ct⁹ ↄſolat̃. Tales in tribulatiõe poſitos ñ
deſerit: ſz pijs oculis reſpicit vt eruat: ⁊ eoꝝ
patiẽtiã in celo remuneret. Vñ Ps. Oculi
dñi ſuꝑ iuſtos ⁊ aures eius in preces eoꝝ.
Vultus aũt dñi ſuꝑ fa. ma. vt per. de ter.
me. e. Clamauerũt iuſti ⁊ ex oĩ tri. eo. libe.
eos. Scḋo marie pietatiſ obſequiũ p̃ſti-
tit de cruce chr̃s matri ↄſolabilit̃ alloq̃n-
do: q̃ inq̃t dixit matri ſue: mulier. Quo pi-
etatis obſeq̃o mai⁹ tũc excogitari nõ po-
tuit: vt ait Bern. ſer. q̃ s. Et rõem ſubdit
dicẽs ſic: Diſtent⁹ em̃ in cruce ⁊ in vltimo
ſpũ ↄſtitut⁹ cũ mẽbroꝝ vſum liberꝝ iã nõ
hẽret p̃ter oculos ⁊ linguã: de vtroq̃ hoꝛũ
ſeruire matri dignat⁹ eſt reſpiciẽdo ⁊ allo-
q̃ndo: Mlier ecce fili⁹ tu⁹ ⁊c. Sed q̃ri-
tur: Quare dñs ieſus non appellauit eam
tũc matrẽ: ſed tñ mulierẽ dicẽs. Mulier
ecce filius tu⁹. Rñdetur ſm docto. q̄ Pri-
mo idcirco: ne ſi aliqḋ verbũ dulce dixiſſet

ſcꝫ matrē noiando doloꝛ materni cordiſ ad-
auctꝰ fuiſſꝫ: ꝛ coꝛ ipm̄ mr̄nū ſciſſū extitiſſꝫ
ſicͭ legiſ reuelatū h̄ ꝑ btā̄ꝫ ꝟginē ſctō Anſel
mo ꝑcepit ḡ chꝛ̄s mr̄i ne doloꝛes eiꝰ tali-
ter noiando augeret. Scd̄o h̄ voluit ꝑ-
pter myſteriū. qꝛ mlier ḋ: q̄ſi mollieſ hē
.i. dīſt. et ex h̄ ꝟcaſ. qꝛ btā virgo emolliuit
deū i tātū vt i eiꝰ vteꝝ dſcēderet ꝛ nr̄os de
fectꝰ ſuſcipet vt q̄ſi diceret chꝛ̄s mr̄i. Mu
lier q̄ me i vteꝝ attraxiſti tuaꝝ ꝟtutū amo
re. ecce q̄lia me pati feciſti ꝑ te ꝛ hoīb̄ oīb̄
Ecce q̄ntiſ vulnerib̄ ꝯciſa ē caro ex te ꝟgi
ne ſūpta. Ecce vide qꝛ totū ſanguinē meū
quē i tuo vtero ſumpſi effūdo ꝑ redēptiōe
hoim ꝛ aīam meā ꝑ eis trado. Et tu ḡ ha
be electos meos in filios tanq̄ frēs meos
chariſſimos. Tertio chꝛ̄s de cruce ma-
ximā pietatē exhibuit mr̄i: qꝛ in ſolatium
ꝛ obſequiū ſibi diſcipulū dilectū cōmenda
uit dicens Ecce filꝰ tuꝰ. Unde hic ꝟtiſ
q̄ſtio apd̄ doctoꝛes ſacros Cur dn̄s matri
relicte voluit tutoꝛeꝫ deputare. nec voluit
ipam ſolā relinq̄re: cū tn̄ eſſet ſctiſſima ꝛ di
uina ꝓuidētia atq̄ āgeloꝝ cuſtodia ꝛ obſe
quio erat ꝑ oia munita ſufficiētiſſime. Sꝫ
ad id dant plēs rōes p̄cipue ſm̄ Bern̄. vbi
ſ. atq̄ Fran. may. atq̄ alios doct. Pria rō
ꝓpᷣ obſequiū. qꝛ fecūdia ꝟginal tutoꝛe ac
patrono idiget: de cuiꝰ cura hāc cōmodiꝰ
ducat vitā. Un̄ ex h̄ colligiſ ꝙ ioſeph ſpō-
ſus marie iā an̄ defūctꝰ erat. ꝛ iō chꝛ̄o mo-
riēte ipa ꝟgo tutoꝛe idigebat. Redarguūſ
igiſ ꝟgines ꝛ puelle q̄ nolūt eē ſub regimie
alioꝝ ſꝫ libere: qꝛ̄b mītū iſidiaſ hoſtiſ anti-
quus. Scd̄a rō ꝓpᷣ adoptionis ſolatiū.
ſicͭ em̄ lex hūana adinuenit adoptiōnē i ſo-
latiū liberoꝝ. ita chꝛ̄s ꝟgini ſolatiū pꝰ ſe re
linq̄bat i huiꝰ mūdi exilio Erat ḡ h̄ ſolatiū
btē marie: tāꝓpᷣ gratā ſocietatē inſ ꝟgineꝫ
Joannē diſcipulū dilectuꝫ chꝛ̄i atq̄ ipam
ꝟginē mariā. Tū ꝓpᷣ myſteriū. qꝛ ſicut p̄-
ter naturā erat ꝙ ꝟgo peꝑit filiuꝫ: ita p̄ter
leges erat ꝙ ꝟgo adoptaret filiū. Tū pꝛo-
pter ſignificatū ꝙ vicꝫ ipa dei naturaſ ma-
ter eſſet adoptata mr̄ oim electoꝝ. Ter
tia rō ꝓpter ſpūale officiū. vt. ſ. btā Maria
haberet ioannem tanq̄ capellanū q̄ eideꝫ
in ſpūalib̄ ex officio haberet deſeruire. ſcꝫ
miſſas coꝛam ipa celebꝛādo ꝛ ſacra mini-
ſtrando: vicꝫ eucharīſtiā: vnctionē ſacram.
ꝛ ſm̄ Alber. etiā ꝯfeſſionē audiēdo. Nō q̄
dē ꝯfeſſionē pctōꝝ. qꝛ Maria nullū pecca
tū habuit: ſed vt p̄cepto de ꝯfeſſiōe ſatiſ
faceret ꝛ obediret ꝯfitebaſ Maria ꝙ nō
fuerit digna tantꝭ bn̄ficijs ſua ꝟtute. de h̄
latius li. vij. ꝑte. j. arſ. ij. Quarta rō ꝓpᷣ
legis diuie cōplementū: vt ꝛ nos iſtrueret
implere de honoꝛe materno p̄ceptū diuie
legꝭ. Nam ſm̄ phm̄. viij. eth̄. Dijs mgr̄is ꝛ
parentib̄ nō poſſumꝰ reddere equiualēs.
ꝛ ideo debemꝰ ſuire eis q̄ntuꝫ poſſumus:
iuxta p̄ceptū dei Exo. xx. Honoꝛa p̄rem ꝛ
matrē ꝛc̄. Hinc vt dr̄ Bern̄. ſmone q̄ ſup̄.
Ex q̄ chꝛ̄s viuens matri ſuierat ꝛ ſubditꝰ
erat Lu. ij. cū iā ſuire pꝰ moꝛtē nō poſſet in
ſui ꝑſona: ſuitiū ꝑ diſcipulū queꝫ plꝰ ama-
uerat matri honoꝛande exhiberi voluit.

Ertio dn̄s ieſus marie Cap. iij.
T pietatꝭ actū exhibuit erga diſcipu-
lū Joānē. qꝛ ipm̄ btiſſime ſue mr̄i i
filiū cōmēdauit di. Ecce mr̄ tua ꝛc̄. Ubi q̄
riſ. Cur chꝛ̄s ioānē quē ſuū mr̄i ſubſtituit
filiū nō ſuū appellauit: cū ait. Ecce filꝰ tu-
us. ꝛ ad diſcipulū. Ecce mr̄ tua. q̄re nō di-
xit. Ecce ſeruꝰ tuus. ꝛ Ecce dn̄a tua. Rn̄r
ſm̄ Bern̄. ſmōe p̄dicto. Pꝛio h̄ fec ꝓpter
charitatis cōmendationē. qꝛ em̄ chꝛ̄s cha
ritatē inſ hoīes ſūme diligit: quā ꝛ i vltia
cena diſcipul cōmēdauit di. Mādatū no-
uū do vob̄ vt dili. inuicē. In h̄ cognoſcent
oēs qꝛ mei diſ. e. ſi di. ꝛc̄. Joā. xiij. Unde ꝛ
ipſe ſuos diſcipulos nō dixit ſeruos ſꝫ ami-
cos. Jō voluit ꝛ inſ matrē ac ioānē charita
tē ſctāꝫ extollere: quā charitatē iportat no
mē matriſ ꝛ filij. Scd̄o ꝓpᷣ ioānis honoꝛati
onē. ex eo em̄ apud eccliam ioānes mereſ
ꝑhonoꝛari. vtpote filꝰ marie a chꝛ̄o ſubſti
tutus ꝛ adoptatus. Tertio ꝓpter noſtre
ſpei ꝯfoꝛtationē. qꝛ ſm̄ Hugo. ḋ ſctō vict.
Oēs electi i ꝑſona ioannis ſunt cōmenda-
ti btē marie tanq̄ filij. q̄ tn̄ non ſumus di-
gni foꝛe ſui. Nimiꝝ ioānes interp̄taſ gra-
tia: vel in q̄ eſt gr̄a ſm̄ Hiero. ꝛ ideo figu-
rauit oēs in gr̄a exiſtētes. q̄s ſingulos chꝛi
ſtus adoptauit i frēs atq̄ dei patriſ filios.
Juxta illud Jo. j. Quotq̄t aūt receperunt
eū dedit eis p̄tāteꝫ filios dei fieri. ꝛ ꝑ ꝯn̄s
in filios adoptiuos ſctē matriſ ſue: vt oſten
dat nob̄ chꝛ̄s ſūmā pietatē ꝛ charitateꝫ. iō
ait. Ecce filꝰ tuꝰ. ſ. o mulier q̄ es mr̄ mea

q.d. Ea diligẽtia foue ꝛ ꝓmoue hoies elec‑
ctos ꝛ dilectos acſi eẽnt ꝓgeniti ex te:ſicut
ego filꝰ tuꝰ. Deinde dr̃ diſcipulo Ecce mr̃
tua.q.d. O aia fidel' ꝯſidera ecce q̃ntuꝫ te
diligo cũ ꝓ te morior:⁊ te mihi i frem ꝛ geni
trice meã i matrẽ tibi adopto:vt eadẽ dili‑
gẽtia te foueat q̃ mr̃ filiũ:ꝛ ad ipaꝫ ſecure
recurre. Noli deſperare ſꝫ ꝯfidẽr ꝯuertere
ad me. ſic exponit Bern̄. ꝛ ſubdit exclamã
do dicẽs. O mirã ꝛ iauditã pietatẽ chr̄i.o
q̃ꝫ ꝓficuũ:o q̃ꝫ glioſũ ẽ fore tuũ diſcipulum
boni ieſu. Quis em̄ ꝑncipũ huiꝰ mũdi ſer
uis ſuis iſtũ honoꝛeꝫ exhibuit.q: ecce dñs
noſter matrẽ ſuã celi reginã nob̄ ſuis in ꝑ
ſona ioãnis dedit:nõ i dñam tm̄ aut ſoꝛoꝛẽ
vel materterã ſed in matrẽ cõmendauit. ꝛ
ſic nos regni celeſtꝫ fecit heredes q̃dẽ dei:
coheredes aũt chr̄i. Ro. viij. Nos igit' cha
riſſimi ſimꝰ diſcipuli ſtantes iuxta crucem
chr̄i.pã q̃ chr̄i ſt' crucifixerunt carnẽ ſuã vi
cijs ꝛ ꝯcupiſcentijs. Gal. v. Sicq; audire
merebimur. Ecce mater tua. Si em̄ Ma
ria ẽ mat' noſtra:ḡ ieſus ẽ frat' noſter ḡ ꝛ pr̃
eiꝰ celeſtꝫ eſt pr̃ noſter ꝛ regnũ eius heredi
tas noſtra. Sed adhuc q̃rit'.q̃li' ioãnes
p̄ alijs diſcipul' ſingularit' hãc gratiã ſum‑
mã ꝓmeruit vt adoptaretur ſpecialiſſime.
Rñr ſm̄ Fran.ma. q; h̄ õ ꝯgruo ioãnes p̄
ceterꝫ meruit. Pꝛio ꝑ ṽginitatẽ vt ṽgo vir
gini cõmẽdaret'. Nã Sap̄. vj. ſcribit' q; in‑
coꝛruptio facit hoieꝫ ꝓximũ dõ. et ſic chr̄o
ieſu atq; eiꝰ matri ṽgini. Tu ḡ hõ ſtude pu
ritatẽ ſectari vt diligaris a chr̄o ꝛ a matre
eiꝰ adopterꝫ i filiũ. Scdo ꝓmeruit ꝑ cha‑
ritatẽ. vñ ſcribit' q; vidit ieſus diſcipulum
quẽ diligebat.chr̄s em̄ ſe diligẽtes diligit
Pꝛouer. viij. Tertio ꝑ paſſiõis chr̄i reco
gitatam doloꝛoſitatẽ.qd notat' i eo q; ioã‑
nes ſtabat ſub cruce ꝛ intuebat' chr̄m patiẽ
tẽ cõpatiẽdo ꝛ flendo cũ glioſa ṽgie mr̃e.q̃
niſi aſtitiſſet h̄ nõ ꝓmeruiſſet. Quarto per
deuotiõis pietatẽ. Nã ſm̄ Frã. may. ex q̃ et
btã ṽgine ſũma dulcedo effluebat diuinal'
gr̃e reſplendentꝫ i ea:iõ ipa erat ſũme deſi
derabil' ſctã deuotiõe ſpẽalr̃ ꝑbis ꝑfectis
ſm̄ Diony. Vñ ꝯcludit' credẽdũ q; ioãnes
ſũma deuotiõe flagrabat ad familiaritatẽ
marie deuotiſſimã. Chr̄s ḡ vidẽs eiꝰ de‑
uotionẽ dedit occaſionẽ caſtã eidẽ:vt tãq;
filꝰ adoptiuꝰ ſecuriꝰ adiret ipiꝰ familiarita
tẽ deuotã ꝓpter qd i euãgelio ſubinfert'. Et
ex illa hoꝛa accepit eã diſcipulꝰ in ſuã.ſ. de‑
uotã:nõ addit matrẽ.q: ex pia hũilitate n̄
eſt auſus ioãnes ſe ſcribere filiũ tante ma‑
tris.ſ.dei.ſꝫ ſimplr̃ dr̃ q; accepit eã in ſuaꝫ
.ſ.ꝑ ſpẽalẽ deuotionẽ:cui pia obſequia q̃ti‑
die exhiberet. Tu ḡ hõ fac ſilr̃ vt ſpũalit'
adoptari merearꝫ. Nam Rho. viij. ſcribit'.
Qui ſpũ dei agunt'.ſ.ꝑ deuotionem hi filij
dei ſunt. O deus meꝰ q̃nta fuit ꝯſolatio io
anni videre:alloq; ꝛ ꝯuerſari cũ matre dei.
quã deſiderabãt etiaꝫ angeli ꝛ oẽs ſcti. O
dulciſſime ieſu da mihi pctoꝛi ſaltem in ce
leſti glia frui tua ꝛ ipſius ſctiſſime matris
tue viſione beata.

Articulus tertius q; btã Maria amariſſimos planctꝰ habuit ſuꝑ filio i vita:ꝑcipue duodecĩ.

Circa tertiuꝫ
myſteriũ de planctu amariſſi‑
mo btẽ marie nota q; lꝫ ipa in
oib; penalitatib; ꝛ doloꝛib; chr̄i ex cõpaſſi
oniſ pietate habuerit fletũ doloꝛoſũ:tñ ad
numeꝝ.xij.ſtellarũ deſcribunt' p̄cipue.xij.
plãctꝰ ipiꝰ ꝓ q̃b; coꝛona glioſiſſima.xij.ſtel
laꝝ extat coꝛonata.iuxta illd Apo.xij. In
capite eiꝰ co.xij.ſtel.ꝛc. Pꝛimꝰ planctꝰ ſiue
fletus marie fuit cõpaſſiõis ſuꝑ filij ſui paſ
ſione miſeriaꝝ.ſ.huiꝰ vite.vt famis frigo‑
ris eſtus fatigioꝝ ꝛ ſitiũ. Nã cũ videbat ꝑ‑
uulũ ieſũ ploꝛãtẽ p̄ frigoꝛe vel fame quem
ſciebat veꝝ deũ ꝓ nob̄ ſic hũiliatũ quõ mr̃
pia ſe ꝯtinere poterat: Sic ꝛ in oib; neceſ‑
ſitatib; ꝛ miſerijs huiꝰ vite q̃s ꝓ nob̄ ſuſce
perat dei filiꝰ ſuſtinendas. vtiq; mater ſũ‑
me cõpaſſionis ꝛ affectꝰ teneritudine com
mouebat' ad fletum. vt dicere poſſit illud
Thꝛe. j. Multi gemitꝰ mei ꝛ coꝛ meũ me‑
rẽ. Scds plãctꝰ exulatiõis.qñ.ſ.fugit cuꝫ
filio in egyptũ:terrã infideliũ idolatraꝝ ꝑ
tãtã diſtãtiã:quã vt dr̃ vix curſoꝛ velox p̄e
ꝑcurrere.xij. aut. xv. dieb;. q̃s cogitare ſuf‑
ficiet q̃ntas penurias:q̃t fatigia ꝛ fletꝰ paſ
ſa tũc fuerit maria die et nocte i tali deſerto
vbi nec domꝰ ad hoſpitandũ erat ſed ꝯti
nuus laboꝛ timoꝛ ꝛ doloꝛ. Tertiꝰ plan‑
ctus amiſſionis quẽ habuit i triduo q̃rẽ‑
do ieſũ.xij.annoꝝ pueꝝ ꝑditũ. O q̃ntis fa

tigīs ⁊ laboꝛibꝫ plāgēdo diſcurrebat maria qrēſ dilectiſſimū filiū Pie ei credo ꝙ illas noctes triduanas iſomnes duxit in lachꝛymoſis oꝛonibꝫ deū depcādo vt daret ſibi reqire filiū:nec illꝰ diebꝫ comedere placuit aut bibere ſꝫ ꝯtinue ſe afflixit amariſſimis lachꝛymis. tūc impletū ē illō Thꝛe. j. Ploꝛās ploꝛauit in nocte .ſ. triduana ⁊ lachꝛyme eiꝰ i maxillis eiꝰ. ꝓpterea ait ad filiū. Dolētes q̄rebamꝰ te Luc. ij. Quartus planctꝰ captiōis: qñ eñ audiuit captū filiū pie credo ꝙ q̄ſi moꝛtua: mox in terrā cecidit. ⁊ iuxta illō Tob. x. Flebat inqt ſcꝫ ipa mat̄ eiꝰ lachꝛymiſ irremediabilibꝫ atqꝫ di. Heu me fili mi vt qd te miſi .ſ. i hierl'm lumē oculoꝝ meoꝝ:ſolatiū vite mee. Hec ibi

Quītꝰ planctꝰ ſup multiplici toꝛmētatione. q̄ nouerat filiū multiplr affligi ab impiis: viculari alapizari et dilaniari. tota nocte ⁊ die variis modis cruciari. iuxta illud pš. Fui flagellatꝰ tota nocte ⁊ caſtigatio mea i mat. ⁊ Job. xvj. Percuſſerūt maxil. m. ſaturati ſūt penis meis ⁊c̄. Sextꝰ planctꝰ ſup multiplici illuſione. q̄ nouerat quō verꝰ deꝰ multipliciť illudiť: blaſphemať: vitupať ⁊ cū latronibꝫ deputať. Septimꝰ plāctꝰ ſup inumerabili vulneratiōe q̄ videbat caput ſpinarū dēſitate mltiplr pūctū ⁊ carnē eiꝰ ſctiſſimā totalr vulneribus repletā: vt a plāta pedis vſqꝫ ad v̄ticē nō eſſet in eo ſanitas. Eſa. j. Nā ſm mgr̄m Joꝛdanū chꝛ̄us habuit. 5475. vulnera vñ ꝟ. Septuagintaqnqꝫ q̄tercēt milia qnqꝫ. ꝟ. Tot ferť chꝛ̄s ꝓ nobꝫ vulnera paſſus. Et idē dr̄. ꝙ ſiqs ꝑ annū integꝝ q̄tidie oꝛet. xv pr̄ noſter. ꝓ q̄libet vulnere reſultabit vnū pr̄ noſter. O igiť q̄mltiplr plāgēs dolebat maria: q̄ ſm doc. oīa vulnera q̄ paſſus eſt chꝛ̄s in carne ipa paſſa eſt i coꝛde. Merito ō ipa ſcribiť illō Thꝛe. ij. Magna ē velut mare ꝯtritio tua. q̄ ſicut gutte maris inumerabiles ita doloꝛes marie. Octauꝰ plāctus ſup imani effuſiōe .ſ. ſanguis chꝛ̄i toti us. Nā videbat illū ſacꝝ ſanguinē imaniť effūdi i terrā cuiꝰ vna gutta ꝓualebat mūdū ſm Bern̄. Videbat os ieſu ⁊ faciē pulcerrimā palleſcere: carnē exhauſtā ſanguie nigreſceret dicere poterat flēs illō pš. Defecit vita m. i doloꝛe ⁊ an. mei in gemitibꝫ: q̄ effuſus ſum ſicut aq̄ ſup terrā: hoc ꝑ ſanguinē chꝛ̄i effuſuꝫ. Nonꝰ planctꝰ ſup crucē affixione. q̄ videbat ſuū ieſū crudeliter extenſuꝫ ſup clauos pendere nec hr̄e q̄ caput reclinaret: nec poſſe ſe alleuiare. vñ pia mr̄ dicere poterat illō Eſa. xxxviij. Ecce amaritudo mea amariſſima. Decimꝰ plāctꝰ ſuper filij interno doloꝛe ⁊ meroꝛe. q̄ videbat ieſum triſtē hr̄e aniam vſqꝫ ad moꝛtē ⁊ ſūmos doloꝛes pati: tū ꝓp matriſ cōpaſſione tū ꝓ hominū ingratitudine: vt p̄cedēti p̄tactū eſt de incōpꝛehēſibilibꝫ doloꝛibꝫ chꝛ̄i.

Undecimꝰ planctꝰ ſup filij flebili moꝛte q̄ videbat chꝛ̄m cū clamoꝛe ⁊ lachꝛymis moꝛi vt teſtať ap̄ls Heb. v. Crediť ḡ ꝙ et maria tūc p̄ doloꝛe coꝛdis fuiſſet moꝛtua niſi a. ſſ. miracl'oſe fuiſſꝫ p̄ſeruata. Duodecimꝰ plāctꝰ ꝓ ſeparatione et oꝛbatiōe filij q̄ ſepulto chꝛ̄o ſciuit ipm ampliꝰ nō poſſe videre viuentē iſta vita moꝛtali. De h̄ deuoto planctu marie Bern̄. in q̄dā opuſculo aliq̄ deuoti ꝓſequunť dicendo ꝙ chꝛ̄o de cruce depoſito: mater adoꝛauit ipm ⁊ caput venerabilr ſuſcipiēs in bꝛachia ſpinas extrahebat: oſculabať cruentatū ⁊ dicebat talia. O caput digniſſimū q̄ multiplr es cōpūctū cū ſis ſapie diuie habitaculū Intuebať faciē ſputis maculatā et extergens ruebat in oſcula di. O decoꝛa facies quā angeli deſiderant ꝓſpicere: quō facta es vt lepꝛoſa. ſic ⁊ manus ac latꝰ oſculādo di. O manus q̄ celū foꝛmaſtis ⁊ terrā. O latꝰ ꝑfoꝛatū: os qꝫ ſacrū clauſit ⁊ oculos oſculando di. O q̄ntū gaudium mihi inde ⁊ q̄nta dulcedo erat ex aſpectu ſuauiſſimo et eloquio diuino. O nate p̄dilectiſſime nunc te moꝛtuū teneo i gremio: quē puulū caſte genitū poꝛtaui cū gaudio. O fili amātiſſime: cur tibi ſitio clamāti aquā poꝛrigere nequiui: cui i iſantia tua v̄gineū d̄ celo lac ſugendū p̄bui. Nate mi dilectiſſime fructꝰ virginalꝭ ꝯſolatio ⁊ gaudiū oli meū quō verſus es mihi i luctū: Tu mihi diuitie ⁊ ſolatiū. Tu oē bonū meū ⁊ nūc oꝛbata qd faciaꝫ: q̄ diuertar: ad quē ꝯfugiā: vbi caput recline ſine te ſolatio vnico ⁊ filio p̄dilectiſſimo. Sicqꝫ tot ⁊ tantas lachꝛymas fudit rigādo coꝛpus filij vt ablueretur a ſanguine et ſputis caput et facies ieſu. Flebant quoqꝫ cum ea ſancte mulieres atqꝫ Joſeph ⁊ nicodemus adeo ꝙ loqui p̄e fletu vix po

terăt. Sȝ qꝛ hoꝛa tarda erat corp⁹ ĩ ſepulcrum reponere feſtinabăt qͥb⁹ ipa piiſſima mr̄ aiebat. Miſeremī mei miſ. mea ſal. voſ ami. m. pmittẽdo vt teneă ĩ vlnis moꝛtuũ filiũ quẽ viuũ tenere nõ poſſũ. Tandẽ q̃ȝ ſepulcro: mat' cũ lachꝛymis oſculato ſepulcro ꝛ adoꝛato reuertif ĩ ciuitatẽ. Hec ꝛ plã talia ſcribũf a deuotꝭ nec poſſum⁹ plene cõphẽdere ꝛ edicere totũ lamẽtũ marie ſȝ ꝯpati ſtudeam⁹ vt cõregnare valeam⁹ Amẽ.

Incipit quart⁹ liber de imaculata cõceptione marie.

Quartus liber de myſterio imaculate ꝯceptionis marie hȝ duas ptes. Pꝛia ps agit p modũ pbatiõis de h̄ q bt̄a maria ſit ꝯcepta ſine oꝛiginali pctõ. Scd̄a ps agit d eodẽ p modũ elucidatiõis ꝛ declaratiõis. Itẽ pt etiã cũ placuerit pdicari de feſto ꝯceptõis marie ps pꝛia libri qrti q̃ eſt de oꝛtu ei⁹.

Pars pꝛia de imaculata cõceptiõe marie pbãdo q ſit pſeruata ab oꝛiginali

Tota pulcra es amica mea ꝛ macula nõ eſt ĩ te Uerba ſũt dei ad btãȝ v̄ginẽ Cañ. iiij. In qͥb⁹ v̄bis ſacris ipa glioſa v̄go tripliciť cõmẽdaf Pꝛio de glõſa pulcritudine cum dr̄ Tota pulcra es: vere tota pulcra Maria. qꝛ ois pulcritudo aie rõnal' ẽ a dei gr̄a ſm Frã. ma. Maria ẽo eſt gr̄a plena teſte angelo Lu j. Et h̄ etiã ſeqͥt q qꝛ tota pulcra: q̃libet ps vite ei⁹ g̃rioſa. Totũ ei ſm logicos reſoluiť ſic. i. q̃libet ps ꝛ ſic ei⁹ ꝯceptio fuit g̃rioſa ꝛ ab oꝛiginali pctõ pſeruata p ſpecialiſſimã gratiã. Scd̄o cõmẽdaf maria q eſt dei amica: cuȝ dr̄ Amica mea. qꝛ ab eterno poꝛdiata vt ſit mr̄ dei dilectiſſima iuxta q ipſa dic̃ Pꝛou. viij. Necdum erãt abyſſi ꝛ ego iã cõ. ꝛc. Tertio cõmẽdaf de puritate ſũma. qꝛ inqͥt. Macula nõ ẽ ĩ te neq; oꝛiginalis neq; actual' pcti. vñ hic actum de mirãda ꝛ imaculata ꝯceptiõe marie tria myſteria notabim⁹

Primũ myſteriũ dr̄ celebꝛitatis.
Scd̄m dr̄ imunitatis.
Tertiũ dr̄ pbabilitatis

Põt etiã ad h̄ idẽ thema applicari Pulcra es ꝛ decoꝛa filia hierlm: terribil' vt caſtroꝝ acies oꝛdiata Cañ. vj. Et eccl̃ia canit De hui⁹ aũt pceſſu iuxta Aue maria ſpẽalr vide circa finẽ hui⁹ voluminis.

Articul⁹ pꝛim⁹ q feſtũ cõceptionis marie ab oib⁹ ẽ celebrãdũ ꝛ ad id adducũt plꝛes vtilitates.

Circa pꝛimũ myſteriũ celebꝛitatis qͦd ẽſaf ĩnť pleroſq;. vtrũ liceat feſtum ꝯceptõis marie ab eccl̃ia celebꝛari: qͥbuſdã dicẽtib⁹ q ñ: eo q ipa cõcepta ẽ in vtero ſctẽ Anne matris ẽ viro. i. ſctõ Joachim cõcubitu matrimoniali. Et ñ ẽ veꝝ q ſimplices putãt. ſ. Annã ꝯcepiſſe p ſolũ oſculũ Ioachim Uñ illi dicũt q btã v̄go cõcepta ſit ĩ pctõ oꝛigiali. ꝛ iõ feſtũ ꝯceptõis celebꝛãdũ ñ rõe ꝯceptõis ſȝ rõe ſctificatõis. ꝛ ſic iſtẽꝛo celebꝛant ꝛ deberet fieri ad tps ſctificatõis ñ ꝯceptõis eo q cito p⁹ ꝯceptionẽ credif fuiſſe ſctificata. Sȝ doc. mſti tenẽt q b. maria (lȝ ĩ ſctõ mr̄imonio) ꝯcepta ſit ſine oꝛigiali pctõ Et id ꝯciliũ Baſilieñ. deťminauit credẽdũ a cũctꝭ: et deniq; Sixt⁹ papa. iiij. Anno dñi. Mcccc. lxxvj. currẽte ſub eiſdẽ idulgẽtijs q̃ a ſũmis pontifib⁹ ſſ date p feſto coꝛpis chꝛĩ oꝛdiauit feſtũ cõceptõis b. marie celebꝛãdũ cũ octauis: ſpeciali q̃ȝ miſſa ꝛ pulcerrimo officio editis qͥb⁹ expſſe cõtinef b. mariã pſuatã fuiſſe a pctõ oꝛigiali h̄ ipm dclarauit ꝛ ꝯfirmauit credẽdũ. qlib⁹ igiť fidel' hoꝛtaf ab eccl̃ia dicẽte Glioſe v̄gis marie oꝛtũ digniſſimũ recolam⁹ qꝛ gẽitricꝭ dignitatẽ obtinuit ꝛ v̄ginalẽ pudiciciã ñ amiſit. ꝛ nota ꝑpt ſimplicioꝛes q h̄ feſtũ ꝯceptõis marie dȝ qͥlib⁹ deiuote celebꝛare ꝑpt q̃ttuoꝛ pcipua iductiua.

Pꝛio ꝑpter chꝛĩ honoꝛẽ.
Scd̄o ꝑpter marie amoꝛẽ.
Tertio ꝑpter fructificationẽ.
Quarto ꝑpter idulgẽtie ꝯſecutõꝫ Pꝛio ꝑpter chꝛĩ honoꝛẽ. qa vt dr̄ Hiero. ſ. d aſſũ. nulli dubiũ qn totũ ad dei honoꝛẽ ptineat qcqd ſue genitrici fuerit officioſiſſime exhibitũ ꝛ ipenſũ. hec ille Itẽ Bern̄. d laudib⁹

ꝟginis di. O felix maria q̄ te diligit deum
honorat. Qui tibi ſuit deū reficit. Qui tu
um nomen puro corde iuocat q̄cq̄d poſtu-
lat indubitant̄ ꝯſeq̄t̄. Hec ille. Scđo ꝓpter
ꝟgis marie amorē. vñ Anſ. in epl'a ad co-
anglicanos ep̄os dr̄. Non videt̄ ver⁹ ama-
tor ꝟginis marie q̄ recuſat diē ꝯceptionis
ei⁹ colere. hec ille. Tertio ꝓpt̄ fructifica-
tionē. q2 plīme vtilitates ⁊ fruct⁹ ex h̄ adq̄
runt̄. ſicut colligit̄ ex officio hui⁹ diei ⁊ ver
bis ſctōꝝ. Pria q̄dē dr̄ exaltatio. Eccī. xv.
Obuiabit. ſ. Maria il'i tāq̄ mr̄ honorifi-
cata. ſ. in ſui ꝯceptiōe ⁊ veneratōe. ⁊ exalta
bit illū. ſ. deuotū ſuū apud ꝓrios ſuos. Ad
id refert Anſ. i epl'a p̄dicta miraculū factū
tpe Caroli reg̃ francoꝝ de q̄dā germano
reg̃ hūgarie. cui btā ꝟgo maria iniūxit vt
feſtū ꝯceptōis ſui celebraret. ⁊ ip̄m i p̄ria
chatū aq̄legie exaltauit. De h̄ habes lib.
vi. pte vi. c. vj. miracl'o. iiij. Scđa vtilitas
dr̄ defenſatio. q2 tales maria defendit i pi
culis. ⁊ liberat a ꝯfuſiōe. Vñ Anſ. in epl'a
q̄ ſ̄ dr̄. Quiſq̄s p̄ſul aut abbas es recole di
ligent̄ feſtū ꝯceptionis marie. ⁊ a cūctis iu-
be eā diligent̄ coli. q2 ſi toto corde eā ama
ueris nūq̄ ď tuo ḡdu cū ꝯfuſiōe depone-
ris. Et ad id facit qđ narrat ibidem Anſ.
miraculū de q̄dā helſino abbate: q̄ cū i ne-
gocijs reg̃ Anglie nauigaret: ecce tēpeſta
te orta in mari cū nō eēt ſpes alia euaden
di: ad btām mariā ꝯfugit p̄cib̄. Mox q̄cq̄
in aere apparuit q̄dā i pontificali hitu luci
dus ⁊ ait. Scias q̄ dn̄a maria miſit me iu
bens q̄ ſi vis liberari ꝓmittas te annuatī
celebrare ⁊ celebrādū p̄dicare feſtū creatio
nis ⁊ ꝯceptionis marie. Qđ ille ꝓmittens
mox liberat⁹ ē ſedata tēpeſtate. Tertia
vtilitas ſpēal' gr̄e infuſio. Sic eñ ip̄a i cō-
ceptiōe eſt infuſa ſpēali gr̄a copioſi⁹ q̄ ē p̄-
ſuata a pctō origiali et ſctificata miro mō
ita ꝓbabile ē ⁊ veriſil'e q̄ celebrantib̄ h̄ fe-
ſtū marie ſpēalis infūdit̄ gr̄a ex ipſi⁹ redū-
dātia plenitudis. Vñ Bern̄. Vas inq̄t li
q̄re plenū ſi q̄ modo moueat̄ effundit liq̄rē
ex ſuperpleno. ſic maria cū ſit plena gratia
ſi q̄ mō mouet̄ p̄cib̄ effundit i nos gratiā.
Hec ille. Quarta vtilitas celeſt̄ gl'ie re-
tributio. Vñ ſcribit̄ in figura Eccī. xiiij. A
luna ſignū diei feſti. Nā maria ē pulcra vt
luna Cañ. vj. Ab hac ḡ luna. ſ. Maria ſi-
gnū diei feſti. ſ. eternitatis. q2 deuot⁹ cultus
feſtiuitatis marie eſt ſignū btitudinis celice
cōſeq̄nde. p̄cipue āt celebratio ⁊ cult⁹ feſti
ꝯceptiōis btē marie. vt teſtat̄ Anſ. in epl'a
q̄ ſup di. ſic. Nos frēs dilectiſſimi ſi portū
ſalutis volum⁹ app̄hēdere: dei genitricis cre
ationē ⁊ ꝯceptionē dignis officijs celebre
mus vt ab ei⁹ filio digna mercede remūe
remur. hec ille. Quarto p̄ncipalit̄ induci
mur ꝓpt̄ indulgētie ꝯſecutionē. Nā p̄ter ſu
p̄ ſcp̄tas a Sixto papa ꝯceſſas idulgenti-
as inſup ꝯciliū Baſilien̄. oib̄ ỽe penitenti
bus ⁊ ꝯfeſſis ea die inteſſentib̄ miſſis cen
tū p̄mis vel ſcđis veſpis ⁊ matut̄. totidem
Itē ſmoni diuino de ea feſtiuitate. cl. dies
indulgen̄. ꝯceſſit ꝑpetuis tp̄ib̄ duraturis.
vt patet in bulla.

Articul⁹ ſecūdus de imunita tate cōceptionis marie ⁊ ei⁹ poſ ſibilitate ac congruitate

S Ecundū my-
ſteriū immunitatis. Circa qđ
tria querunt̄.
Primo de poſſibilitate.
Scđo de ꝯgruitate.
Tertio de modalitate. Primo in q̄ ď
poſſibilitate q̄rit̄ vtꝝ de⁹ potuerit b. virgi
nē p̄ſeruaſſe a pctō origiali nō obſtāte eius
ꝓpagatiōe naturali. Ad qđ ꝓtin⁹ rūr q̄ ſic
Et declarat̄ plib̄ modis i hui⁹ ꝓceſſu: q2
cū duplex diſtiguat̄ i deo potētia: abſoluta
⁊ ordinata: ſm̄ Sco. ſup. j. di. xliij. Abſo-
luta eſt reſpectu oim poſſibiliū q̄ nō inclu-
dūt ꝯdictionē neq̄ i fieri neq̄ i facto eſſe.
Ordiata ỽo ē eadē potentia reſpectu oim
poſſibiliū q̄ nō icludūt ꝯdictionē formatā
legib̄ a ſapia diuia inſtitutis. ⁊ q̄ ad vtrāq̄
de⁹ h̄ potuit facere. qđ bñ ondit̄.
Primo ex lege theologica.
Scđo ex lege iuridica
Tertio ex lege phica. Prio q̄dē ex le-
ge theologica. q2 ſcp̄tū ē Job. c. xiiij. Quis
pt facere mūdū de imūdo ꝯcep. ſe ⁊c. Nō-
ne tu q̄ ſol⁹ es. ḡ de⁹ ⁊ ip̄e ſol⁹ facere potu
it mariā mūdā oimode de ſemie ꝯceptā i-
mūdo. ⁊ ꝑ pl'a theologica exēpla cōproba-
tur. eo q̄ q̄ pōt facere maius pōt ⁊ min⁹: ꝑ
regulā topicā. ſꝫ de⁹ fecit maiora. Prio q̄ñ

creauit mūdū de nihilo. Scđo qñ fec̄ āge
los puriſſimos vnica volūtate. Tertio qñ
de ꝑua ade coſta formauit ſubito magnā
mulierē euā ſine additamēto ɿ ſine peccato
Quarto qñ cbr̄m ꝑfectiſſime i ꝟgis vtero
ſubito formauit. Quīto qñ ex ꝟgine vtero
clauſo cbr̄i corp⁹ palpabile ɿ mortale ſine
dolore voluit gigni. Sexto qñ corp⁹ tam
magnū cbr̄i ſub ꝑua q̄ntitate ſacr̄i eucha-
riſtie tradidit Septio qñ aiaꝫ lazari ō lim
bo ad iſtā vitā reduxit. ɿ hec maiora erāt
ꝗ ɿc̄. Scđo oñdiſ ex lege iuridica. qm̄ ſm
leges ɿ iura ɔditor legꝫ ñ teneſ ad leges a
ſe ɔditaſ.xx q.j ·ō.ɿ.c.ɔſidim⁹.et.xv.q.
j.c.ɔſideraui. Jn ɿ. Ec.ō.ō regi.p̄n.ōt.ꝙ
nullus p̄nc obligaſ ſuis legib⁹: imo p̄t
diſpēſare i lege data vł aliq̄s excipe ab ea:
nō obſtāte obligatōe ꝑentū eorūdē cū q̄b⁹
diſpēſat. buiꝰ teſtꝭ ē etiā Juſtinian⁹. C. de
legi.l. digna vox. ɿ Ulpian⁹. ff. ō legi. l. p̄n
ceps. Sic nec de⁹ obligaſ ſuis legib⁹ datꝭ
hoib⁹ vel mundo. qđ claret etiā in exēplis.
Nā p̄mo de⁹ legē circūciſiōis datam Geñ.
xvij. caſſauit ɿ annullauit in no. teſt. Se-
cūdo de⁹ q̄ legē celꝭ dedit ɔtinui mot⁹: ipſe
celū fecit ſtare tp̄e Joſue ſpacio vni⁹ diei.
eiuſdē. x. c. atq̄ʒ tp̄e Ezechie regꝭ retrogra
dare. x. lineis ſolem. Eſa. xxxviij. Tertio
de⁹ q̄ dedit hoib⁹ legē mortꝭ in penā pctī:
ipſe dedit ſpēale p̄uilegiū helie ɿ enoch mł
tis milib⁹ annoꝝ ſupuiuendi. ꝗ multo ma
gis ɔ̄ legē diſpēſare potuit ɿ ɔgruit cum
mr̄e ꝑſuādo ipaꝫ a pctō origiali. Tertio
oñdiſ ex lege phica. q: quicq̄d pōt virt⁹ in
ferior: p̄t virt⁹ ſupior. ij. Topic. ſʒ natura iſe
rior p̄t pducere roſā ō ſpinis pulcrā. Jteꝫ
ꝙ radi⁹ ſolis ñ ɔ̄hat feditatē ex ɔtactu re-
rū fedaꝝ. ꝗ ꝟt⁹ diuina multo forti⁹ potuit
vt maria pulcra educereſ ex ꝑentuꝫ ꝓpagie
naturali: ɿ ne aia ei⁹ iſiceretſ ex carnis gene
rate naturalr̄ vnione. Capłm. II.

Ecūda qō ō ɔgruitate. vtꝝ ɔgrue
bat vt de⁹ ꝑſuaret b. ꝟginē a pctō
origiali i ſua ɔceptōe naturali Ad
qđ rñr breuiſ ꝙ ſic triplici rōne.
Prio rōne theologicali.
Scđo rōne legali.
Tertio rōne phicali. Prio inq̄ʒ rōne
theologicali. q: ɔgruū ē vt nil ponaſ i cbr̄i
ſto ieſu dī filio: qđ notet ignominiā: cū ipſe
ſit cādor lucꝭ etne ɿ ſpeculū ſine macula ac
imago bonitatꝭ dei. Sap. vij. Sed ſi poni
tur b. ꝟgo ɔcepta in pctō originali. tūc po-
niſ ignominia i cbr̄o. ſ. ꝙ mr̄ ei⁹ fuerit ali-
qñ i pctō. ɿ ſic macła erat dedecoris i cbr̄o
q̄ ad originē q: redūdat in ipm̄ iuxta illō
Eccī. iij. Dedec⁹ filij p̄r ſiue mr̄ ſine hono
re. Scđo oñdiſ ex rōne legali. q: ſʒ oēs
leges valde iniqu⁹ reputaſ fili⁹ q̄ cū poſſit
precauere matrē dilectā i man⁹ inimici ꝑ-
mittat cadere: nec a ꝑiculo velit ꝑſuare. q:
eſt ɔ̄ legē diuinā dicentē Exo. xx. Honora
p̄rēꝫ ɿ mr̄ēꝫ. ɿ ɔ̄ legē naturalē. q: teſte pho
viij. eth. Parētib⁹ nō poſſum⁹ reddere eq-
ualēs. ɿ ɔ̄ leges ciuiles ɿ canonicas: vt ex-
tra de iureiurā. q̄nta vallis. Et in auc. vt li
ceat mr̄i vel auie. ɿ. ff. de alendis liberꝭ. l. ſu
peri⁹. ɿ. l. ſiq̄s a liberis ɿc̄. ꝗ ꝑ ɔtrariū mul
tū cōgruebat filio dei nō ꝑmittere matrē i
man⁹ diaboli ꝑ originale pctm̄ i ɔceptione
incidi: ſed decebat ꝑſuare eā qđ optie pote
rat. Tertio oñdiſ ex rōne phicali: q: ſm
regulā topicā Boe. ij. Topic. Si de q̄ mi
nus videſ ieſſe ineſt: et de q̄ magꝭ. Exēplū
ſi ɔgruū eſt vt rex honoret ɿ exaltet famu
lū: mlto magꝭ matrē Si ꝗ ɔgruebat vt de
us Adā ɿ euā atq̄ʒ angelos faceret i p̄nci
pio ſine oi pctō: mlto forti⁹ matrē ꝑelectā
q̄ exaltāda foret ſuꝑ oēs angelos.

Capłm. iij.

Ertia q̄ſtio de modalitate ꝑſerua-
tionis Marie a pctō originali ſcꝫ
qualiſ fieri potuit. lʒ q̄ppe hoc lati-
us in parte ſcđa hui⁹ li. declaraſ: tñ ꝓ hui⁹
intellectu h̄ breuiſ ſm Sco. atq̄ʒ Frā. ma.
ſuꝑ. iij. di. iij. nota ꝙ hoc ex trib⁹ veritatib⁹
p̄cipue declaraſ. Prima ꝟitas ꝙ peccatū
originale dicit p̄uationeꝫ. Eſt eñ carentia
originalis iuſticie debite in p̄mis parenti-
bus amiſſe ex tranſgreſſione legis diuine a
primis parentib⁹ deriuata in oēs natura-
liter ꝓpagatos: ɿ dino decreto artatos: ob
ligās ad penā dāni ɿ cetās penas q̄ talem
carētiā ſequūſ. Sic q̄ppe cōiſ nr̄i doctores
diffiniūt pctm̄ originale ex ſnia Anſ. ɿ de
clarari pōt hec diffinitio ex pte ſcđa hui⁹
lib. ar. j. ɿ p̄cipue. c. vij. vide ꝗ. Secūda
veritas ꝙ gratia diuina equiualet origia-
li iuſticie ſʒ acceptationē diuinā: imo exce
dit ita ꝙ ꝑ h̄ ꝙ aia hūana hʒ grāꝫ nō ineſt

et pctm̄ originale:licꝫ ꝰ quilibet filiꝰ ade ē de-
bitor iuſticie originalis ⁊ ex demerito ade
caret ea:⁊ ideo oīs talis habet vñ ꝯtrabat
originale pctm̄. Si tñ alicui i primo inſtā-
ti creatōis aie detꝰ gr̄a.ille licꝫ careat origi
nali iuſticia nunq̄ȝ tñ ē debitor eiꝰ.q꞉ meri
to alteriꝰ ꝑuenientꝭ pctm̄ datꝰ ſibi gr̄a q̄ eq
ualet illi iuſticie q̄ntū ad diuinā acceptati
onē ⁊ talꝭ nō ꝯtrabit pctm̄. Tertia veri-
tas reſultat ex ꝑdictis:ꝙ lꝫ btā maria ex rōe
ſue ꝓpagatiōis naturalꝭ eo ꝙ ꝑ ꝯcubitū ma
trimonialē ē ꝯcepta atq̄ȝ ex demerito ade
habuit aptitudinē vñ ꝯtraheret originale
pctm̄.tñ ex merito chr̄i ꝑuenientis q̄ ab et-
no ipſam elegit in matrē habuit īfuſaꝫ gr̄a
tiam in ꝑncipio creatiōis ꝑſeruantē a pec
cato originali:q꞉ potuit deꝰ i iſtāti īfuſiōis
anīe eiꝰ infundere ſibi tantā gr̄aꝫ q̄ntā aliȷ̄
in baptiſmo:qḋ ⁊ fecit.ꝰ in illo inſtāti non
habuit originale:ſicut ſi fuiſſet priꝰ bapti-
zata. Et licꝫ caruerit originali iuſticia: tamē
gratia equiualet iuſticie originali. vt patu
it ſcḋa ꝟitate. Sꝫ forte dicis:tñ ibi fuit
infectio carnis. Rn̄r ꝙ dato ꝙ illa caro nō
fuiſſet mūdata virtute.ſſ.an̄ infuſionē anīe
tñ illa īfectio nō fuit tā neceſſaria cā macu
lationis aie. Sicut videmꝰ poſt baptiſmū
q̄ſi manet q̄dē illa infectio in carne ſm̄ mlꝰ-
tos:⁊ tñ infectio aie ablata eſt ⁊ nō manet
poſt baptiſmū.imo ꝰ dꝛ ꝙ caro btē ꝟginis
an̄ infuſionē aie intellectiue fuit ꝟtute ſpūſ
ſcti mūdata ac purificata ⁊ dedicata vt eēt
vas aptiſſimū ad recipiēdā aiam iā ſctiſſi
mā vt in illo inſtāti q̄ aia infundebatꝰ nō eēt
īfecta:ſed iā mundificata. h̄ ſm̄ Scotuꝫ ⁊
huius vie ſequaces. O igitꝰ ꝟgo glorioſiſſi-
ma vere tota pulcra es ⁊ gr̄a plena etiā in
ꝯceptione ⁊c̄.

Articulus tertius ꝙ btā Ma-
ria de facto fuit ꝑſuata ab origi
nali peccato ⁊ hoc ꝓbatꝰ.xij.teſti
monijs.

Ertium my-
ſteriū dꝛ ꝓbabilitatꝭ.vbi nota
ꝙ b.mariā fuiſſe preſeruatā d
facto ab originali pctō ꝓbant
plurima teſtimonia: ad qḋ ꝑ p̄nti decreui
accipere.xij.varietates legum:q̄b9 tanq̄ȝ
xij.ſtellis radiantib9 in corona glie Marie
(iuxta illḋ Apoc̄.xij. In capite eiꝰ coro.xij
ſtellaꝝ)id ꝓmptū ē cōprobare. Et diuidūt
in.iiij.t'narios. Primū eſt teſtimoniū le-
gis diuine ſiue moſaice Nam Gen̄.iij. ipa.ſ.
maria cōteret caput tuuꝫ.ſ.o ſerpēs. Sꝫ ſi
maria fuiſſet in pctō originali:tūc ꝯñs fo-
ret ꝙ ipa a ſpente fuiſſet ſtrāgulata. Quō
ꝰ potuiſſꝫ caput ſpentꝭ ꝯterere ſtrāgulātꝭ
⁊ ſic ꝑuaretꝰ tali triūpho Hinc Orig. dicit
Maria neq̄ȝ ſpentꝭ ꝑſuaſiōe decepta:nec
eiꝰ venenoſis afflatib9 īfecta fuit. Hec ille.
Itē Exo.xx.lex diuia ꝑcepit di. Honora
p̄rem ⁊ matrē:ꝰ ſequitꝰ ꝙ chr̄s honorauit
matrē oīmode q̄ potuit:⁊ ꝑ ꝯñs iſto bono
re ꝑſeruatiōis a pctō originali. Itē dñs
ꝑcepit Exo.xxv.moyſi di. Cōpingite arcā
d lignis ſethim.q̄ ſunt ipūtribilia:ad figu-
randū btē marie in q̄ q̄ſi in arca chr̄s reqe-
uit ipūtribilitatē.ſ.ꝑ abnegationē macule
Scḋm teſtimoniū legis ꝓphetice: acce
dat ꝑmus Iob.iij.di. Pereat dies in q̄ na
tus ſū:⁊ nox in q̄ dictū e ꝯceptꝰ ē hō. Ob-
⁊ ñ videat nec ortū ſurgētꝭ aurore.hec ibi.
Sup q̄b9 ꝟbis Lyr. dꝛ i q̄dā opꝫ: ibi Iob
loquitꝰ de reatu originalꝭ pctī:⁊ iō dꝛ. Obte
nebrentꝰ ſtelle.i.ſancti caligine eius. Expe-
ctet lucē.i.chr̄m ⁊ hūc nō videat eo ꝙ chri
ſtus ſupernaturaliter ex virgine conceptꝰ
originale pctm̄ ꝯtrahere nō potuit. Sedꝫ
tur:nec ortū ſurgentꝭ aurore.i.conceptum
marie q̄ figuratꝰ ꝑ aurorā.Cā.vj. Accedat
⁊ viſio ꝓphetica:q꞉ btā ꝟgo figuratꝰ ꝑ por-
tā clauſam quā vidit Ezechiel:vt patꝫ ca.
xliiij.Ezech.vbi ſcribitꝰ ꝙ nūq̄ȝ fuit aperta
ſed ſꝑ clauſa:ꝰ ꝑ eaꝫ nunq̄ȝ intrauit pctm̄.
aīs nō fuiſſet ſemꝑ clauſa. Accedat etiā da
uid dicens. Domū tuā dñe.i.beatā Ma-
riā decet ſanctitudo:ꝰ debuit ꝯcipi ſancta
Itē accedat Salomon Prouer. viij.di. in
ꝑſona marie. Necdū erāt abyſſi ⁊ ego iam
ꝯcepta erā. De hac aūt irrefragabilꝭ Alex.
de Ales. Oēs inqꝫ deuoti marie exponant
hanc autoritatē ſic. Necdū erāt abyſſi id ē
ꝓfunditates peccati originalis. Naꝫ abyſ-
ſus dꝛ ab a qḋ eſt ſine et byſſus qḋ eſt q̄d-
dam luminoſū ſubtile ⁊ candidum factum

textricę ope. Quoꝝ ꝯtraria ſūt in pctō ori
ginali qḋ ē tenebroſū ꝑ ꝑuatione lucꝭ gra-
tie ⁊ groſſū ꝑ dānū ꝑpetuū atqꝫ turpe ꝑ ca
rētiā dilectōis diuie. Nōdū igiꝛ erāt abyſ-
ſi .i. pcti originalis ꝓfunditates: ⁊ ego iam
ꝯcepta erā .ſ. ꝑueniēte grā dei. Denicqꝫ idez
Alex. de ales: cū eēt i fine vite ſuę expoſuit
illā autoritatē thematis p̄fati di. ſic. Tota
pulcra es .ſ. per grē plenitudinē Amica dei
altiſſimi .i. maꝛ dilectiſſima. ⁊ macula nō ē
in te nec originalis nec venialis aut mortaꝛ
⁊ his dictis cōmēdando aiam ſuā btē vir-
gini feliciter i dño expirauit. Tertiū teſti
moniū legis euāgelice. qꝛ ibi legiꝛ ꝙ gabri
el ſalutando btām ꝟginē ſic dixit. Aue gra
tia plena do. te. b. tu in mu. ⁊c̄. Ex qͥbꝫ cla-
reſcit ꝓpoſitū ꝑ ſingulaꝝ ꝟba. Nā ꝑmo dixit
Aue .i. ſine ve. ⁊ ſic negās ve oē: negat pec
catū originale Scḋo ait. Grā plena. ſꝫ ple
nū eſt cuiꝰ nulla ps ē vacua. iiij. Phyſic. ḡ
ps originis .i. ꝯceptiōis marie n̄ fuit a grā
vacua qḋ fuiſſet ſi in pctō origiali cōcepta
foret. Tertio ait. dn̄s tecū. ex q̄ ſeqꝛ qꝛ q̄ꝫ-
diu fuit in originali pctō fuit a ḋo aliena ⁊
ſub ptāte diaboli ꝯſtituta. ḡ nō dn̄s cuꝫ ea
Quarto ait. bn̄dicta tu i mulieribꝫ. Quia
ei bn̄dicta q̄ ab etno ē maꝛ dei electa: ḡ nun
q̄ꝫ maledictiōi ſubiecta fuit. Cū em̄ ſcptuꝫ
ſit Exo. xxi. Qui (inqͭt deꝰ) maledixerit pa
tri aut matri morte moriaꝛ. ḡ cb̄s deꝰ nū
q̄ꝫ permiſit maledictioni ſubiacere ſuā ma
trē qḋ foret ſi in pctō originali concepta fu
iſſet. videat ergo qua frōte audeat dicere:
Aue maria ⁊c̄. q̄ temerarie aſſerit b. mariā
in pctō originali ꝯceptam Quartū teſti
moniū legis eccliaſtice. Nimiꝝ ecclia erra
re nō pōt q̄ a ſpūſctō doceꝛ in om̄i veritate
⁊ dirigiꝛ Joā. xvij. Et ad id. xj. di. Quis .i
fine. ⁊. xxiiij. q. j. a recta i ſede ⁊c̄. Sed ec-
cleſia canit i officio di. Felix nāqꝫ es ſacra
virgo maria ⁊ om̄i laude digniſſima. Hec
laus aūt eſt vna maxima ꝙ dicaꝛ ipā a pec
cato originali p̄ſeruata: ḡ ea digna. Jtē ca
nit ecclia Scā ⁊ imaculata ꝟginitas qͥbꝫ
te laudibꝫ efferā ⁊c̄. ḡ debēt imaculate vir
gini attribui oia ꝑuilegia exemptōis a cul
pa. Preterea ecclia ſcta romana id tenet of
ficio diuino vt pꝫ i bulla pape. Quintum
teſtimoniū legis canonice vel iuridice. qꝛ
xx. q. ij. duc. ⁊ extra de regula. ca. licꝫ. dicꝛ
ꝙ q̄ lege ꝑuata. ff. duciꝛ nlla rō exigit vt le-
ge publica ꝯſtringaꝛ. Sꝫ btā maria a ꝑn-
cipio lege fuit ꝑuata. ff. ducta: ḡ a cōi lege
exempta. Jtē. xv. q. iij. §. j. ⁊ ſe. rōne pecca-
ti qḋ induxit ⁊ ꝓpter verecūdiā ſexꝰ muli
eri nō concediꝛ ꝓ alio aduocare ſꝫ ꝯceſſum
eſt marie vt ſit aduocata noſtra apud deū
ḡ ipā excipiꝛ ab illa lege cōi quā deꝰ poſuit
filiis ade rōne peti. Nimirū vt ſcribiꝛ. xxv.
q. j. c. vl. ꝑuilegiū ſpāle derogat gn̄ali. ſꝫ b.
ꝟgo ē ſpālr ꝑuilegiata: ḡ ⁊c̄. Sextū teſtio-
niū legis ciuilice. Nā. ff. ḋ legibꝫ. l. ꝑnceps.
dꝛ. Princeps auguſtus eſt legibꝫ ſolutus.
⁊ auguſta ē exēpta de ſpāli priuilegio. Se
quiꝛ ḡ ꝙ auguſta maria eſt exēpta. Et hu
ic ꝯcordat figura Heſter. xv. vbi rex Aſue
rus ait ad heſter reginā Nō ꝓpꝛ te inqͭt ſed
ꝓpter oēs hec lex poſita eſt. Heſter autem
figurauit mariā ḡ ⁊c̄. Septimū teſtimo
niū legis phice. qꝛ Ariſto. viij. Eth. ait. ꝙ
generantꝭ ad gn̄atū ⁊ ecōuerſo eſt naturaꝛ
amicicie dilectio q̄ bonū vult amato. quia
amor amicicie fundatur in beniuolētia. ix.
Eth. ḡ cb̄s genitꝰ a btā ꝟgine voluit ma
tri ab eterno p̄electe oēm bonū grē qḋ po
tuit. Certū em̄ eſt ꝙ qͥlibet filiꝰ ſapiēs vult
hīc matrē ⁊ eligere talē q̄ntum pōt paren
tem: q̄ oi ꝑfectiōe ⁊ nobilitate ac grē deco-
re ſit ditata. ſequiꝛ ergo ꝙ cb̄s mr̄i h̄ bo-
nū gratie voluit ⁊ ꝯtulit ꝙ .ſ. ſine originali
peccato ſit ꝯcepta. Jtē filij amāt parentes
tanqꝫ aliqͩd ab illis exn̄tes plꝰ q̄ꝫ oēs ſuos
vij. Eth. imo ad ſeruū ſm ꝙ ſeruus nō eſt
amor amicicie: vt dꝛ. ibidē. Quia āt ama-
re amicicie dilectiōe ē bonū velle. ix. Eth.
ḡ magꝭ amare eſt maiꝰ bonū velle. ⁊ maxi
me amare eſt maximū bonū velle ꝑ illam
regulā. v. Topic̄. Sicut ſimplr ad ſimplr
ſic magis ad magꝭ ⁊ maximū ad maximū
Sequiꝛ ḡ ꝙ ſicut cb̄s ſūme p̄ omnibꝫ ſer-
uis amauit matrē ab eterno p̄electam: ita
maximū ei bonū voluit qḋ ⁊ fecit. Sꝫ ſer-
uis id ē angelꝭ ⁊ Ade atqꝫ Eue h̄ bonū vo-
luit ꝙ ſint creati ſine pctō originali ḡ mul
to magis matri ⁊c̄. Octauū teſtimoniū
legis poetice. Unde Sedulius lib. primo
paſchalis carminis ait. Et velut ex ſpinis
mollis roſa ſurgit acutis. Sic Eue de ſtir
pe ſacra veniente Maria. Nil eſt qḋ lam-
et matrē heres ſeruat honorem. Hec ille.

Itē Alan⁹ dicit: Hec eſt ſtella maris: via
vite: porta ſalutis: neſcia ſpineti: florēs ro
ſa: neſcia culpe. Itē Seneca tragedia .j.
ait: Sollicita tāti pcia natales hnt. Sem
pq̄ magno ꝯſtitit naſci deum. Hec ille.
Nonū teſtioniū legꝫ mahumetice: q2 im/
purus mahumet⁹ in ſuo alcorano (q̄ apȯ
oēs ſaracenos ꝛ thurcos eſt autēticus: p
ut Nicola⁹ de ly. in poſtilla ſup Lucā at/
teſtaꝛ) dicit ſic: Nō eſt in filijs Ade quem
nō tetigit ſathan: ꝛ iō dū naſciꝛ hō plorat
vociferās ex tactu pter mariā ꝛ filiū eius
Iſe .i. Ieſum Hec ille. Decimū teſtio/
niū legiſ doctorice ſiue autētice: q2 hocipꝫ
multoꝝ doctoꝝ ſctōꝝ autoritas ꝯfirmat:
ex quib aliq̄s pferam⁹. Prim⁹ eſt Anſ.
in li. de ꝯceptu ꝟgina. ca. xviij. d. Decebat
vt illa ꝟgo ea puritate niteret q̄ maioꝛ ſb
dō nequit intelligi: qȯ nō haberet veritatē
ſi in peccato originali ꝯcepta foret. Idez
Anſ. li. de exordio mūdane ſalutis dt: Si
q̄d originalis peti in ꝓpagatiōe matrꝫ dei
extitit illȯ ꝓpagantiū nō ꝓpagate fuit. Si
deus caſtanee ꝯfert vt intra ſpinas a ſpi/
nis remota ꝯcipiat: alaꝛ ꝛ formeꝛ: nō po/
tuit hoc fili⁹ dei facere mr̄i ſue: ꝛ ſequitur
plane: potuit: voluit et fecit. Scōs do/
ctor Amb. in ſermone de Gabaonitꝫ dic̄:
Hec eſt virga in q̄ nec nodus originalꝛ: nec
cortex venialis culpe fuit. Idē in li. de ſctā
ꝟginitate ꝛ ſup Lucā dicit: Quid nobili⁹
dei mr̄e: q̄d ſplendidi⁹ ea: virgo erat nō ſo
lum corpe ſed ꝛ mēte. Vn̄ ſequiꝛ ꝙ anima
marie nō fuit a caſu eleuata ſed a caſu pre
ſeruata: alſ nō virgo mēte ſꝫ petō corru/
pta. Tertius Aug⁹. lib. de natura ꝛ gr̄a
dicit: De Maria ꝓpter honorē dn̄i nullaꝫ
prorſus cū de peccatꝫ agiꝛ volo habere q̄/
ſtionē. Idem li. de q̄nq3 hereſib in pſona
chr̄i dic̄: Si potuit inq̄nari maniechee ma
ter mea cū et ipam facerē potui et ego in/
q̄nari cū ex ea naſcerer: ꝯſeq̄ns eſt falſum:
ergo ꝛ an̄s. Idē ſermone. xliij. de natiuita
te chr̄i dicit: Maria om̄i ſctitate ꝛ gr̄a in
vtero matris eſt repleta: vt de mūdiſſima
matre mūdiſſim⁹ naſcereꝛ fili⁹ mater xp̄i
pelecta: q2 ſicut in celo habuit chr̄s patrē
immortalē: ſic et in terra habuit matrē oī.
corruptiōe carentē. Hec Aug⁹. Quar/
tus doctor Hieronym⁹ ad Paulā ꝛ Eu/
ſtochiū dt: In mariā tot⁹ gratie q̄ eſt in
chr̄o venit plenitudo: ſꝫ chr̄s fuit ſine ori
ginali: ḡ et in mariā venit hec gr̄a. Quin
tus Rich. de ſctō Victo. ſer. Nondū erāt
abyſſi. dicit: Nō decuit vt caro marie q̄li/
tercūq3 foret obnoxia culpe: Nā dei ſapien
tie indignū credim⁹ vt quā ad lucē pdeſti
nauit puritatis tenebris ſineret inuolui:
nec erat ingrat⁹ matri ꝓprie q̄ oībus ma/
trib pcepit honorem exhiberi. Hec ille.

Sextus deuotus Bern. in ſer. Temp⁹
loq̄ndi. dicit. Caro inq̄t virginis ex Adaꝫ
ſumpta maculas ade nō admiſit. Se/
ptimus Cyrill⁹ pr̄iarcha Alexandrin⁹ li.
ꝯtra Neſtoriū dt: Poſt filiuꝫ temerariū ē
ponere in maria virgine macl'am aliquaꝫ
aut peccatū. Octau⁹ Hildelfonſus ar/
chiep̄s Tholoſanus: cui btā virgo ſepius
apparebat ꝛ obtulit ei de padiſo veſtē ſa/
cerdolaleꝫ q̄ adhuc inibi ſeruaꝛ: cōmiſitq3
eidem vt celebraret annuatim feſtū ꝯce/
ptionis ſue: vnde ille tractatū ꝯpoſuit in
quo ꝓbat ipam ſine originali ꝯceptā fore:
qui tractatus ſiue liber ab ipo editus tan
tū ꝟgini cōplacuit ꝙ illi libꝝ ipm manu te
nenti aperuit ꝛ ꝓ tali ope gratias re tulit

Non⁹ doctor Alexander de ales q̄ duꝫ
in feſto ꝯceptiōis corā vniuerſitate legerꝫ
et teneret beatā Mariā in originali ꝯce/
ptam fore: adeo infirmitates ipm inuaſe/
runt ꝛ annuatī ipa die ꝯceptiōis vexabaꝛ
illa infirmitate vt videreꝛ velut ſemimor
tuus. Tandē ſe recognoſcēs vouit ſe libꝝ
cōpoſituꝝ ad honorē virginis: ꝛ mox ſana
tus libꝝ edidit in q̄ ꝓbat virginē fore con
ceptā ſine originali: ꝛ reuocat q̄cquid in .iij
ſenten. ꝯtradixerat: ꝛ dū morti appropinq
ret beate virgini ſe cōmēdauit dicēs. To/
ta pulcra es amica mea: et nulla macula
neq3 originalis neq3 actualis eſt in te.

Decimus Ioānes Scotus q̄ Pariſi⁹
ꝓpoſita q̄ſtione oībus doctorib ꝯcluſit et
oīa eoꝝ argumēta ꝯtria cū eſſēt plus q̄3 du
centa memoria mirabili recitauit ꝛ ſoluit
et innumerabiles ſuperaddidit rōnes ꝓ/
bantes ꝙ virgo eſt ꝯcepta ſine originali.
vnde vniuerſitas admirādo ipm Docto/
rē ſubtilē appellauit. Et idipm tenēt nunc
noſtri doctores: viꝫ Lyra. Fran. may. Pe
trus de cādia ꝛ multi alij. Vndecimus

ſanctus Dominicus in ſua editione di- cit ſic: Sicut primus Adam fuit ex terra virgine: nuncꝙ maledicta formatꝰ: ita de- cuit i ſcdo adã .i. chriſto fieri. Hec ille. Du odecimo ſctus Thomas de aqno: q̃ lz in pleriſꝙ ſcriptis huiꝰ ↄtrariũ dixerit: tñ ſup. i ſen. di. xliiij. ar. iij. in ſolutiõe. iij. argu. ri- dẽdo ad auctoritatẽ Anſ. dt ſic: Põt aliqd creatũ inueniri q̃ nil puriꝰ põt eẽ in reb9 cre atis: puta ſi nulla pcti ↄtagione inquinatũ ſit: Et talis inqt fuit puritas marie q̃ a pcõ originali ꝛ actuali imunis fuit: ſub deo tñ inquantũ erat in potẽtia ad peccandũ. Hec Tho. ecce ptꝫ. Undecimũ teſtimoniũ le gis rõnis theologicee. Nã plime rõnes po nunt a doctorib9 ꝓ huiꝰ ꝟitatis ↄfirmatõ ne. Sed qꝛ longũ foret rãnulta ponere o- pus eſt cũ breuitatꝫ aliq̃ inſerere. Prima rõ talis: aut eñ deꝰ potuit pſeruare ſuam matrẽ a pctõ originali ſed noluit: Aut vo luit ſed nõ potuit: Neutꝝ eſt dicendũ: qꝛ i pmo negaꝛ in deo bonitas: in ſcdo diuina ptãs. Relinqtur g̃ q̃ potuit et voluit: ꝛ ꝑ ↄñs fecit: nec potes dicere q̃ iõ noluit qꝛ ñ cõgruit: qm̃ h̃ ſũme cõgruũ fuit vt patu it. ij. ar. ꝛ ꝑ ſeqntia. Scdã rõ talis Sco ti ſup. iij. di. iij. q. j. qꝛ ↄgruũ fuit vt brã di mater accipiat bñficiũ excellẽtiſſimũ a do et q̃ fuerit pfectiſſime redẽpta Sed excel lentius eſt beneficiũ pſuare a malo: pfecti uſꝙ eſt redimere pſeruãdo a caſu in malũ q̃ poſt caſum erigere vel liberare: g̃ ꝛc. Tertia rõ eſt qꝛ mediatrix eſt maria inter chriſtũ ꝛ hoĩes: mediũ aũt h3 pticipare cuꝫ extremis. v. Phyſ. iõ ↄgruit vt ipa maria mediatrix gñis hũani in ↄceptiõe aſſimi- letur hoĩb9 in naturali. ſ. ꝓpagatione cõi: ꝛ hoc nõ obſtãte aſſimileꝛ chriſto capiti: i hoc vt ꝑ grãm pſeruetꝛ a pctõ originali. Pro- inde Cyprianus ait: O virgo oi iuſtitia ple niſſima: cuiꝰ ↄceptio ſingularis. ſ. ꝑ grãm ſingularẽ. Quarta rõ: qꝛ ſi poneretꝛ i ma ria originalꝰ macula ſeqrentꝛ plura incõue- nientia: ſm̃ Frã. may. Primo qdez ſeqretꝛ etiã ſi in inſtãti hoc poneretꝛ q̃. ſ. aliqñ mr̃ dei fuiſſet filia diaboli: digna pena infer- nalꝰ ꝛ inimica dei: qd nõ ſuſtinet nomẽ ma tris ab eterno pdilecte. ſi eñ ꝓ aliq̃ inſtãti odita ĩg̃ nõ ſꝑ ab eterno dilecta: nec ꝓtunc mater ſed inimica. Scdo ſeqretur q̃ ipſa

eſſet minoris puritatꝫ angelis: ↄtra autõ- ritatẽ Anſ. ſuppoſitã: ꝛ ↄtra Hilariũ di- centẽ ſic O virgo bñdicta ſup oẽs femias q̃ angelos vincis puritate: nec valet dice- re q̃ poſtea eſt ſũme purificata: qꝛ cũ pte- ritũ nõ poſſit eſſe nõ pteritũ. ij. pi her. per Ariſto. ſequiꝛ q̃ nota illa peccatricꝫ origi- nalꝰ remaneret in ipa in ꝑpetuũ: ſicut etiã i magdalena remãſit nomẽ peccatricꝫ q̃- uis purificata fuerit a pctis: nec in ꝑpetuũ cõſeqtur aureolã virginitatꝫ. Tertio ſeq- retur q̃ brã maria nõ eſſet virgo intacta aia ꝛ corpe: qꝛ qdlibet pctm̃ dicit ratõeꝫ corruptõis ꝛ tactꝰ. xxiij. di. lib. ij. ſen. ꝛ ſic virginitas marie fuiſſꝫ diminuta ꝑ pctm̃ originale ↄtractũ. ꝛ tãto fortiꝰ qnto in aia qꝛ aie ꝟginitas q̃ corrũpi h3 ꝑ omne pctm̃ ipa nobilior eſt oi ꝟginitate carnis: ſic vir ginitas hoĩs p̃ ꝟgitate bruti: vt dt Chriſ. et ptꝫ. xxxij. q. v. Sicut eñ. ꝛc. Duode- cimũ teſtimoniũ reuelatiõis mirifice: circa qd ex multis pauca inſcribẽdo Primum eſt qd ſcribit brã Birgitta in ſuis reuela tõib9 b. mariã ſibi appruiſſe ꝛ interroga tã rñdiſſe ſibi talr̃: Cõcepta quidẽ fui (ait) ex Joachim et Anna ſine pctõ origiali ꝛc. Scdm̃ eſt qd ↄſimilr̃ legiꝛ in reuelatõ nib9 ſctẽ Heliſabet. Tertiũ eſt qd refert Uitalis in ſuo opuſculo vocato defenſo- riũ brẽ ꝟginis: q̃ quidã Jerardus de pi- ſcacijs ordinis Minoꝝ cũ pdicaſſet ↄtra ↄceptionẽ marie ꝛ poſtea miſſam celebra ret brã ꝟgo apparẽs ſibi euchariſtiã abſtu lit ꝛ tande penitẽti reſtituit: ꝛ ille dicta re uocando enarrauit in laudem virginis. Quarto Henricꝰ de baſſia in ſuo tracta tulo de maria refert: q̃ anno milleſimotri- centeſimoſeptuageſimo: quidã doctor o- dinis. ſ. pdicatoꝝ noie Paulꝰ cũ pdicaſſet ↄtra ꝟginis imaculatã ↄceptiõeꝫ in me- dio ſmonis cecidit: indeꝙ ommuteſcẽs diẽ clauſit extremũ. Itẽ qdã ordinis fra trũ Minoꝝ ipõ die ↄceptõis marie Tho loſe in eccła fratꝝ minoꝝ cũ pdicaſſet cõ- tra ↄceptionẽ imaculatã virginis ꝛ vellet miſſam celebrare in capella ſancti Micha elis: vbi erat pulcra imago marie ſculpta in lapide marmoreo: mox imago furibun- de retrouertit ſuũ vultũ ↄ fratrẽ ipm̃: ꝛ ſic ſtare dꝛ vſꝙ i hodiernũ diẽ. Frater ãt ille

ſtatim cecꝰ factꝰ votū emiſit: ꝙ reuocaret
ea q̄ dixerat: ⁊ ſic ſanatꝰ eſt. Quito ſctūs
Dominicꝰ dux ꝑdicatoꝝ ordinis. legit ꝙ
cū eſſet canonicꝰ regularis ⁊ diſputaret in
archiepiſcopatu Tholoſano ꝯtra heretiꝭ
cos qui aſſerebāt hec tria: Primo ꝙ chr̄s
nō eſſet deꝰ. Scd̄o ꝙ in eucbariſtia nō eſt
veꝝ corpus chr̄i. Tertio ꝙ Maria nō eſt
mater dei: eo ꝙ inerat ei pctm originale.
Tūc btūs Dominicꝰ ꝯ eoſdē diutiſſime
diſputādo in hoc ꝯuenerūt vt ſcribant ſin
gule q̄ſtiones ꝑfate ꝑtis vtriuſq̄ ⁊ ꝓiciā
tur in ignem: ⁊ ille q̄ non cōburerent ꝓ ve
ritate tenerent. Accepit ḡ ſctūs Dn̄icꝰ ſa
cramentū eucbariſtie ⁊ ſuas ſcriptas ꝯdu
ſiones inter q̄s hec erat vna. ſ. ꝙ btā virꝭ
go eſt ſine originali peccato: ⁊ poſuit i for
nacem ardentē: vbi ꝑ tres dies ſteterūt: ⁊
nulla leſio facta eſt taꝫ in eucbariſtia q̄ꝫ in
papyro ꝯcluſionū ſcp̄taꝝ. Quo viſo hereꝭ
tici ſtupefacti crediderūt. Et dr̄ ꝙ hec res
fuerat ſculpta i ſepulcro ſancti Dominici.

Sexto in regno arrogonie q̄dam frater
ordinis ꝑdicatoꝝ quēdā demoniacū adiu
rauit vt diceret ſibi vnū magnū dubium
quod mēte gerebat. ſ. ſi virgo Maria fuit
ꝯcepta in pctō originali. Tūc demoniacꝰ
fortiter clamans dixit ter: Ve ve ve illis
qui feſtuꝫ ꝯceptōis nō celebrāt: ⁊ malū de
virgine dicūt. hijs ille auditis: de cetero ce
lebrauit. Septimo refert Anſ. li. miraꝭ
culoruꝫ. c. xlvij. ⁊ in ep̄la q̄ ſup̄. ſ. ad coanꝭ
gel. ep̄os: ꝙ in pago gallicano canonicꝰ q̄
dam ſacerdos q̄tidie ſolitꝰ erat horas btē
ꝟginis deuota mēte dicere. Cūq̄ de villa
rediret noctu vbi fornicatꝰ fuerat: ⁊ ad op
pidū q̄ morabat tenderet pelagus ſenace
tranſmeādo ſolꝰ nauē ingreſſus: nauiganꝭ
do matutinū btē ꝟginis dicere cepit: ⁊ cū
Inuitatoriuꝫ Aue maria diceret: iāq̄ ad
mediū fluminis ꝑueniſſet: ecce turba deꝭ
monū euꝫ mari vna cū naui ſubuerſa deꝭ
merſit: ⁊ ad tormēta rapuit eiꝰ aiam ſicut
demeruit. Die aūt tertio cū eſſꝫ in tormē
tis viſum eſt ſibi aduenıſſe btām virgineꝫ
cū multitudine ſctōꝝ dicen. Vt q̄d mihi
famulātis aiam affligitis: R̄nderunt deꝭ
mones: Nos eā debemꝰ habere: quia in
noſtro captꝰ eſt ope. ſ. in fornicatiōe. Tūc
pia virgo ait: Si illꝰ eſſe debet cuiꝰ mor
tuus eſt in ope: noſter debet eſſe quoniam
meū matutinū dicebat cū ipſum ꝑemiſtꝭ:
vnde magis vos rei eſtis q̄ erga me iniꝭ
que egiſtis ſeruū meū ſummergēdo ⁊ ocꝭ
cidēdo. Statim ergo demones ꝑterriti
huc et illuc diffugerūt: ⁊ beata virgo aniꝭ
mā brachio ſuo ſuſcipiens ad corpus retu
lit ⁊ reſuſcitauit: ⁊ mirabilit̄ aquā a dextꝭ
⁊ ſiniſtris quaſi murū diuiſuꝫ ſtare iubēs
ad portum hominē de ꝓfundo incolumeꝫ
ꝑduxit: Atq̄ ille gauiſus ꝓſtratus coram
virgine ait: Chariſſima domina ⁊ virgo
ſanctiſſima: q̄d tibi ꝓ tantis beneficijs reꝭ
tribuam. Ait benedicta virgo Precor te
et cōmitto ne amplius in adulterij peccaꝭ
tū cadas: ⁊ vt conceptionis mee feſtū. vj.
Idus decēbris ſolennit̄ celebres ⁊ celebrā
dū ꝑdices. ſ. tanq̄ dignā celebritati ob ſan
ctitatē conceptiōis. Hec dicēs eo vidēte
celos aſcendit: ⁊ ille iuſſa cōplens heremi
ticam vitā ſibi elegit. Ex hoc accipe o fiꝭ
delis aīa chriſti ſanguine redēpta q̄ꝫ vtiꝭ
le ſit ſeruire pie marie q̄ nō deſerit deuoꝭ
tos ſuos in neceſſitateꝫ ꝑiculis. Imo ipſa
virgo clemētiſſima Maria ſe honorātes
a dānatiōe ꝑpetua nouit ꝑcauere: ⁊ in ceꝭ
leſti gloria felici honore exaltare. O itaq̄
mater omnipotētis dei: ſpes vnica ſalutꝭ
noſtre. O angeloꝝ domina nos miſeros
ad te clamantes oculo intuere pietatis: et
da nobis ſic te venerari in terris: vt in eter
num te videre et tue puritatis in gloria ex
ultare per tua merita valeamus in celis.
Amen.

Pars ſcd̄a de imaculata be ate virgis cōceptione: cuiꝰ veri tas elucidat in hoc ſermōe ꝑ inꝭ quiſitiōꝫ queſtionū. ⁊ ꝑ ſolutōꝫ contrariaꝝ difficultatū: atq̄ ꝑ declaratiōeꝫ eiꝰ pie credulitatꝭ

b

Dixit deus

Fiat lux: ⁊ facta ē lux Gen.
.j. Verba iſta ad l'ram ſūt
ſcp̄ta d̄ illa p̄ma luce creat

ta in pncipio creatiōis: ⁊ optime trāſferūt de bndicta virgine Maria quā deꝰ in figura illiꝰ lucis pme dixit.i.voluit vt fiat: et facta eſt lux: Vere nāqꝫ maria lux ē mūdi: qꝛ (vt canit eccl'ia) eius vita inclyta cūctas illuſtrat eccl'ias: ꝓpter qꝺ merito ⁊ digne vocata eſt maria: qꝺ ſm Hiero. interpꝛatur illūinatrix. Penſate ergo chariſſimi verba ſacre ſcripture: ſignate myſteria: qꝛ dixit deus loqns in figura lucis de origine Marie: Fiat inqt lux mūdo.ſ. Maria: et facta eſt lux. Quibꝫ verbis tria notantur.

Primo quidē ꝙ bndicte virginis origo ſit a deo pordinata: vñ dr: Dixit deꝰ. Iſtō nanqꝫ dicere dei ſm Nicolaū de Ly. ⁊ cōiter doctores nō importat aliquā vocē ſenſibilē: ſed intelligere ⁊ velle dei practicuꝫ: quia ſm ſue ordinatōis ⁊ volūtatis formā ſequit effectus. Hanc igit lucē mariā quā deus ab eterno pelegit dixit in hora ſue cōceptionis.i. voluit vt fiat. Propter quod Prouerb.viij ipſa ait: Necdū erant abyſſi et ego iam ↄcepta erā.ſ. in mente diuina.

Scōo inſinuat ꝙ ipſa merito ſit ꝑ lucē primā pfigurata: cū dr: Fiat lux: qnīā ſic de illa luce poſtea factus eſt ſol ſm qſdaꝫ vt patꝫ.ij.lib.ſenten.diſt.xiij. ſic de iſta luce.ſ. Maria factus eſt ſol iuſticie chriſtꝰ. Unde canit eccl'ia: Felix nāqꝫ es ſacra virgo Maria ⁊ omi laude digniſſima: qꝛ ex te ortus eſt ſol iuſticie chris deus noſter.

Tertio notat ꝙ ipā in ſui origine ſit ab omni contagione pcti pſeruata: cū ſubdit: Et facta eſt lux. Lux qppe inter oīa eſt puriſſimū: adeo vt etiā ſordidarū rex cōtactu nō coinqnetur. Exempli grā Lux ſolis vel radius etiāſi deſcēdat ſup lutū non inqnatur ab eo. Sic anima bndicte virginis tanta puritate creata eſt ꝑ grām ſpecialem ⁊ pſeruata vt licꝫ vnita ſit carni naturaliter ex Adam ꝓpagate: non tamē eſt infecta macula vel ↄtagione peccati originalis: ſicut iam oſtenſum eſt: et hoc in ſermone deo duce declarabit clariꝰ. Cū itaqꝫ beatiſſima virgo Maria tāto honore in ſui ↄceptiōe fuerit ſublimata: vtpote a deo ſingularit pelecta ſub typo lucis pfigurata: ⁊ ab oī ↄtagione macule pſeruata: merito ad eius ↄ.eptiōis honorē verba pmiſſa ſunt paſſumpta. Dixit deus: Fiat lux: ⁊ facta eſt lux. Ex quo igit in hac pte inſtat nobis declarare btām virginem ſine originali pctō ↄceptā fuiſſe: ꝓ hac ipa re tres cōtemplationes ꝓpoſui ponere.

Prima cōtemplatio dicit exqrende veritatis.

Scōa dr ſoluēde difficultatis.

Tertia dr pie credulitatis.

Articulus primꝰ quomō declarat btāꝫ maria fore cōceptaꝫ ſine pctō origīali: inquirēdo varias qſtiones occurrētes. Caplm.I.

Primū itaqꝫ contēplatio dicit exqrende veritatis.ſ. huius rei ꝙ beata virgo ſit ↄcepta ſine originali pctō. Ad qꝺ quidē agnoſcendū oportꝫ nos ſeptē pcipuas ↄſiderationes inqrere: ⁊ ex his clarius poſſumus elucidare ⁊ intelligere ꝙ btiſſima virgo fuerit ſine originali pctō cōcepta: et hoc potuerit fieri nō obſtāte ꝙ naturalit ex viro et muliere ſancto matrimonio fuit ꝓpagata. Que quidē ↄſiderationes ſiue qſtiones multū ſpectāt ad declarationē partis pcedentis: vt patꝫ intuenti.

Prima: vnde exortum eſt in nobis peccatū originale.

Scōa: qd eſt pctm̄ originale.

Tertia: qualiter maculat aīa ꝑ peccatum originale.

Quarta: a quo inſligit pctm̄ originale.

Quinta: qn̄ ↄtrahitur pctm̄ originale.

Sexta: vbi vel in quo hꝫ eē pctm̄ origiale.

Septia qui ſunt illi q ↄhūt pctm̄ origiale

Prima itaqꝫ ↄſideratio ſiue qſtio hic occurrēs eſt: vnde exortū eſt in nobis pctm̄ origiale Ad qꝺ incōtinēti rñdet ꝙ a pmis parentibꝫ diabolo ſuadēte peccantibꝫ contra dei pceptum edendo de ligno vetito Et maxime pncipaliter ortum eſt ex conſenſu Ade: vt vult Augꝰ.xij.de tri. ⁊ patꝫ in ij.li.ſenten.diſt.xxiij. Nā lꝫ Eua etiā peccauerit: tñ vt doctoribꝫ videtur: ſi vir non

conſenſiſſet: ipa ſola Eua ꝯſentiẽte nõ ha-
buiſſem⁹ pctm̃ originale: q꞉ dr Aplus. j.
Cor. xv. Per vnũ hoiem. ſ. Adã: mors in-
trouit in orbẽ terrarꝝ. Ex q̃ pꝫ ꝙ nos ori-
ginalẽ culpã ex hoc habem⁹ ex ortã: q꞉ pec-
cato ꝑmi parentis originali iuſticia ꝑuati
ſum⁹: quã quidẽ in ꝑmis parentibꝫ ꝓ oibꝫ
nobis ſuis poſterꝭ accepamus. Sed for-
te dicis: q̃d eſt iſta originalis iuſticia quã
priuat originalis culpa: hoc ſupeſt vt de-
claremus: q꞉ ꝑuatiões nõ poſſunt ſciri ni-
ſi ꝑ habit⁹. ſm Ariſto. j. poſte. verbi grã:
Nõ ſcit q̃d eſt cecitas: niſi ſciat q̃d eſt vi-
ſus: q꞉ cecitas eſt ꝑuatio viſus vel carẽtia
Sic pctm̃ originale ex q̃ nõ eſt aliõ niſi ca-
rentia vl' ꝑuatio originalis iuſticie: oportꝫ
nos ſcire q̃d eſt originalis iuſticia: ⁊ h̃ ſci-
to ſciem⁹ q̃d eſt originale pctm̃: q꞉ ill⁹ iu-
ſticie carẽtia. Vñ Anſ. li. de ꝯceptu ꝟgi-
nali dr: Peccatũ originale aliũde itellige-
re nequeo in ipis infantibꝫ: niſi illã factã ꝑ
inobedientiã Ade iuſticie debite nudita-
tẽ: ꝑ quã oẽs ſunt filij ire. Hec ille. No-
tandũ igit' ſm Scotũ ſuꝑ. ij. di. xix. ⁊ xxix.
ac cõiter doc. ꝙ originalis iuſticia quã ha-
buerũt ⁊ in q̃ creati ſunt ꝑmi parẽtes erat
quedã q̃litas ſuꝑnaturalis tradita aie in
illo ſtatu. ſ. innocẽtie: ꝑ quã plenũ ⁊ ꝑfectũ
dominiũ habebat ſuꝑ vires inferiores et
delectabilius inhereb:at vltimo fini. ſ. deo
plene ſubdita deo. Et ita homo tã ex ꝑte
corꝑis q̃ ex ꝑte aie oñu rectitudine iuſti-
cie plen⁹ creatorẽ ſuũ plene amabat queꝫ
plene intelligebat ⁊ plene ei ſubiect⁹ erat:
vt teſtat' aurelius Aug⁹. Eſt igit' origina-
lis iuſticia quedã humane nature rectitu-
do: ꝑ quã in illo ſtatu innocẽtie corp⁹ erat
anime ſubditũ: ⁊ vires inferiores ratiõi ꝑ
omnia q̃diu aia ſubdita eſſet ſuo creatori
Sed qm̃ c homi creato deus ꝑceptuꝫ de-
dit ne comederet d ligno vetito dicẽs mor-
te moriemini inq̃t Geneſ. ij. Cuius q̃deꝫ
arboris vſus ꝓhibitus eſt homi: nõ quia
ille fruct⁹ eſſet ꝑcellentiſſim⁹ in paradiſo:
ſed vt homo iſta parua lege a domio ac-
cepta regularet' tali ꝑcepto obediendo atq̃
mereri poſſet vitam eternã ⁊ ꝯfirmatiõeꝫ
in iuſticia illa originali: ꝙ ſi non obediret
puniret' duplici morte: vicꝫ tẽporali ⁊ eter-
na. Homo itaq̃ tranſgreſſus ꝑceptuꝫ dei

amiſit grãm ⁊ originalẽ iuſticiã ⁊ incurrit
culpam ⁊ duplicẽ mortẽ: ita ꝙ niſi affuiſſꝫ
benignitas ſaluatoris noſtri dei ieſu chri
q̃ nos redemit ab eterna morte: nunq̃ dei
viſionẽ ⁊ gl'iam celeſteꝫ homo habuiſſet.
Ex illa igit' trãſgreſſione ꝑmi parentis or-
tum eſt in nobis originale pctm̃. Si que-
ras: vnde erat homini illa rectitudo natu-
re et originalis iuſticie. Rñdetur ſm doc.
cõiter: ꝑcipue Lyram ſuꝑ Rho. v. c. ꝙ nõ
erat homi ex ꝑncipijs nature cũ corp⁹ hu-
manũ ſit corruptibile naturalit': ſed a deo
data fuit in ꝑma homis ꝯditione: ſm illꝺ
Eccl. vij. Hoc ſcio ꝙ a ꝑncipio fecit de⁹
hoiem rectũ. Et q꞉ iuſticia eſt quedã recti-
tudo: ꝓpter hoc talis rectitudo hũane na-
ture bene vocat' iuſticia: ⁊ originalis q꞉ da-
ta eſt humane nature in ſua ꝑma origine
in poſteros tranſfundenda ſi Adã nõ ꝑdi-
diſſet. Sed di. quõ iſtud pctm̃ ꝑmi pa-
rentis tranſierit ad oẽs poſteros: cum
ſcriptũ ſit Ezech. xiiij. Filius nõ portabit
iniquitatẽ patris: ſed aĩa q̃ peccauerit ipa
morie'. Ad qõ ꝓrimus rñdetur ꝙ illa au-
toritas intelligenda eſt q̃ntum ad penam
eternã et poſitiuã. Dico eternã: q꞉ etiã ſm
iuſticiã tam diuinã q̃ humanã filius por-
tat peccati patris penã tẽporalem ſepiſſi-
me. iuxta illud Thren. vlti. Patres noſtri
peccauerũt ⁊ non ſunt: ⁊ nos iniquitates
eoꝝ portauim⁹: Exemplũ in diluuio et in
ſubuerſione Sodome: vbi ꝓpter pecca-
ta hominũ multi infantes qui necdũ ma-
lum ſcierunt interierũt ⁊ occiſi ſunt corꝑa-
liter: nõ tamẽ aĩa illa que nõ peccauit da-
mnata eſt cum illis q̃ peccauerũt q̃ntũ ad
damnationẽ gehennalẽ eternã. Dico etiã
poſitiuã: quia filius vtiq̃ iuſte portat ini-
quitatꝭ ipſius patris priuatiuã penã. Naꝫ
cum aliq̃s habet nobilitatẽ ſi eam cõmit-
tendo crimen leſe maieſtatis amiſerit: oẽs
ſui poſteri erũt priuati ea ⁊ naſcẽtur igno-
biles niſi poſtea nobilitet' aliquis poſtero-
rum ꝑ regem denuo. Et ſic dicta autori-
tas Ezech. minime facit ad contrarium.
Sed adhuc occurrit hic dubium vnð
hoc ſit vel quare: ꝙ iſta carentia origina-
lis iuſticie imputat' fore culpabilis nobis
poſteris Ade. Nam qõ imputatur ad pe-
nam hoc facile videt': quia filij freq̃nter et

iuſte puniunt̃ ꝑ pctīs parentū: vt patuit.
Sed difficilius eſt videre q̃liter imputat̃
ad culpā de cui⁹ rōe eſt ꝙ ſit volūtaria ali
ter nō eſt culpa vt dr̃ Aug. Nō aūt pōt di
ci volūtaria voluntate poſteroꝝ. Ad hoc
rn̄detur ſm̄ docto. nr̃os ꝑ duo pūcta bene
notanda. Primū eſt ꝙ iſta carēna origina
lis iuſticie in poſteris dicit̃ q̇dem volūta-
ria volūtate Ade: qui nō conſideratur vt
ſinglaris ꝑſona ſolū: ſed etiā vt toti⁹ hūa-
ne nature pncipiū a q̄ alij deſcendūt tan-
q̄ mēbra ei⁹. Vn̄ ſicut homicidiū manu
factū imputat̃ manui: ꝛ dicit̃ voluntariū
a voluntate q̄ eſt in aīa vel hoīe toto:
ſic et iſta carētia dicit̃ voluntaria a volun
tate Ade in q̄ oēs fuim⁹ ſm̄ ſeminalem
ratione. Scd̄m punctū: ꝙ oēs poſteri
Ade naturaliter ꝓpagandi obligati fuerīt
ad debitū habendi originalē iuſticiā: quia
hoc donū fuit datū nature humane: ꝛ non
ſolum ꝓ ſe hoc accepit Adam: ſed ꝓ tota
poſteritate que tūc erat in eo; ita ꝙ oēs
filij eius in hac iuſticia fuiſſent ꝓpagati ple
ni grā. Q: autē Adam hanc iuſticiā ꝑdi-
dit ꝑ ſuā culpam a debito habendi nō ex-
cuſat poſteros; q: hec fuerat ꝑ modū de-
poſiti fideicōmiſſa toti nature. Vn̄ iſta ca
rentia iuſticie quā deberet habere q̇lib3
homo ſibi imputat̃ ad culpam.

Capl̄m. ij.

b Is p̄miſſis videndū ē ſcd̄o: q̇d
eſt pctm̄ originale in nob. Ubi
ſm̄ Fran. may. ac doctores ſuꝑ
ij. di. xxxij. plures ponunt̃ v̾itates Pri-
ma veritas ꝙ peccatū originale nō eſt ali-
qua mala actio hoīs ſicut cetera pctā: q:
paruuli habēt pctm̄ originale. Iuxta illd̄
Ps̄. Ecce em̄ in iniq̇tatib⁹ ꝯceptus ſū ꝛc̄.
et tamē nōdum aliq̇d mali vel boni agere
potuerūt. Scd̄a veritas: ꝙ peccatū ori-
ginale nō eſt ꝯcubitus patris et matris:
vel viri ꝛ mulieris: quia ſi in ꝯcubitu pec-
catū cōmittat̃: illud eſt actuale peccatum
ipoꝝ. ſ. viri et mulieris: nec ꝓpter hoc pu-
er punitur eterna pena: ſed puniunt̃ q̄ ma
le egerunt in ip̄o. Nam ſi aīa pueri crea-
retur plena gratia ꝛ originali iuſticia: oēs
mūdi ꝯcubitus nō eſſent cauſa deturpati
onis talis aīe. Uerūtamē mediū ꝑ qd̄ cō
trahitur tale pctm̄ eſt ꝯcubitus viri ꝛ mu
lieris: quia eſt mediū ꝯceptionis humane
Sed hoc eſt mediū cōtractionis pcti ori-
ginalis remotū: et cauſa ſine q̄ nō. Medi-
um aūt ꝓpinquū ē ex vnione aīe cū corꝑe.

Tertia veritas: peccatū originale nō eſt
in carne infectio morbida: q: nullū pctm̄
pōt eſſe ī carne. ſicut nec iuſticia: vt decla-
rat Anſ. d̄ ꝯceptu v̾ginali. Et etiā q: cū
aīa intellectiua nō ſit educta de potētia
materie: ſed a deo imediate creata ſpiri-
tualis: nō pōt infici a carne infecta: q: nō ē
ſuſceptibilis q̄litatū corꝑalium: vnde ca-
ro infecta nō ꝑuat animā tali iuſticia ori-
ginali ſed ipſa lex diuina que oēs filios
Adam poſt peccatū artat. Quarta veri
tas: ꝙ peccatū originale nō eſt rebellio ſen
ſuū ꝯtra rationē: nec eſt reatus ad penā
damni ſeu obligatio: q: talia nō ſunt pec-
catū formalit̃ originale: ſed ſequela eius.

Quinta veritas: pctm̄ originale nō eſt
appetitus ſiue inclinatio mediāte q̄ aīa
deſiderat vniri corꝑi infecto: nec ē forma-
liter ipſa vnio aīe ad corp⁹: q: cū talis in-
clinatio ſit aīe naturalis nō poſſet amo-
ueri ꝑ paſſionē chr̄i niſi aīa intellectiua
deſtructa: vel ſi eſſet illa vnio aīe ad cor-
pus nō poſſet amoueri ꝑ chr̄i paſſionē ni-
ſi ꝑus aīa diſſolueret̃ a corꝑe ꝛ tn̄ manēte
iſta vnione ꝛ inclinatiōe diluit̃ pctm̄ origi
nale ꝑ paſſionē chr̄i. Sexta veritas: ꝙ
peccatū originale formaliter nō eſt q̇d po
ſitiuū. Vn̄ nō eſt habitus corrupt⁹: vt ali-
qui fingunt: l3 quādoq3 ſpm̄ doctores no-
minent talib⁹ que ſonāt poſitiuū: vt ꝯcu-
piſcētia: fomes: feditas: ꝛ ſimilia. talia eī
dicunt̃ de eo nō formalit̃: ſed ꝑ ꝯparationē
ad aliq̇d. Ratio hui⁹ veritatis: q: ſi eēt q̇d
poſitiuū deberet̃ ei pena poſitiua ꝛ nō m̄
ꝑuatiua vl̄ damni: qd̄ eſt falſum. Itē oē
poſitiuū eſt effectiue a deo vt ab oīb⁹ cō
ceditur: aut ḡ deus tale poſitiuū ad pctm̄
originale pertinēs ꝓducit immediate: et
ſic eſſet cauſa mali ſe ſolo ꝛ obliq̇tatis vicē
oſe que eſt in peccato originali: aut ꝓducit
ſcd̄a cauſa cōcurrente: ibi aūt nil ꝯcurrit
nō p̄mus parens: quia ille nō eſt in re: nec
primus parens eadē rōne: nec ip̄e cōtra-
hens originale: quia ſic potius diceret̃ a-
ctuale. Item q: habitus corruptus idem
fomes ꝛ q̄litas morbida quōcūq3 noiet̃

ſtat cũ gratia poſt baptiſmũ: pctm̃ aũt originale non. Septima veritas: ꝙ ſicͭ diffinitũ eſt parte. j. huius libri arti. ij. ca. iij. peccatũ originale in nobis formaliter nõ eſt aliud ꝙ̃ pura carẽtia originalis iuſticie debite in ꝑmis parẽtibus amiſſe ex tranſgreſſione legis deriuata in omnes naturaliter ꝓpagatos. Unde carẽtia originalis iuſticie cum debito habẽdi eã eſt peccatuꝫ originale: ita ꝙ debitũ habendi ẽ formale ſibi.

Caplm. iij.

Tertio videndũ eſt ꝗliter maculatur vel inficiť aĩa ꝑ peccatuꝫ originale. Nam circa hoc occurrunt obſtacula que videnť impedire ne cõtrahať peccatũ originale. Et ideo Aug⁹. valde diſputat in hac materia. Nã anima pueri nõ eſt ꝓpagata a patre vel matre pueri ſicut caro: cuꝫ ſit ſuꝑnaturalis forma: nec eſt de corꝑe educta ſicut alie forme cũ ſit ſeꝑabilis: ſed eſt a ſolo deo creata ſicut angeli: ideo nõ videť quomõ ꝯtrahat aĩa a ſua origine aliquã maclam ſicut nec angelus. Ad qð rñdetur ſm̃ Fran. may. ꝙ lꝫ aĩa rationalis nõ ſit a parentibꝫ vel carne cauſaliter: tamẽ bene eſt occaſionaliter Et ideo ſicut clericus q̃ntumcũqꝫ regularis a ſe efficiť irregularis ſi ꝯtrahat matrimoniũ cuꝫ muliere corrupta. extra de bigamis. ca. nuꝑ. ⁊ ca. vlti. Sic ſpirit⁹ nr̃ quãdo deſponſat ſibi carnẽ in Adam corruptã. Iſta aũt deſpõſatio eſt ꝑ naturaleꝫ vnionis ipi⁹ ꝯſenſum. Sed oriť difficultas: quia anima talem ꝯſenſum ⁊ matrimoniũ vitare nõ poteſt. Ad quod diciť ꝙ ideo nõ puniť pena poſitiua ſed tñ ꝓuatiua: ſicut iudex iuſte iudicãs iuſte hanc priuatiuam penam incurrit ꝙ efficiť irregularis: nec puniť pena poſitiua. Hec Franci. mayro. Sed forte dicas Ego nõ capio ꝙ anima noſtra inficiať ⁊ maculeť originali peccato quod ꝯtraherem⁹ a parentibꝫ maxime baptizatis: q̃ꝛ nihil dat alteri qð non habꝫ ipſe; ſicut dicit Phs. j. Elench. ſed parentes mundati in baptiſmo nõ habent originale. Ad qð reſpõdeť ꝙ ſicut dicit Aug⁹. de fide ad Petꝝ. Firmiſſime tenendũ eſt ꝙ quilibet filioꝝ Adam naturaliter ꝓpagatus in peccato originali concipiť: ſicut multe docẽt autoritates. Unde Pſ. Ecce eñ in iniq̃tatibꝫ ꝯceptus ſum: et in pctis ꝯcepit me mr̃ mea. Et Aplus Eph. ij. Eram⁹ natura oẽs filij ire. ⁊ iterꝝ Sicut in Adã oẽs moriunť: ita ⁊ in chrĩo oẽs viuificabunť. j. Corꝝ. xv. Itẽ Rho. v. Uni⁹ delicto multi mortui ſunt Ad illð ꝟo qð obijciť de parẽtibꝫ q̃ mũdati ſũt in baptiſmo quõ imũdos filios generãt Reſpondeť ſm̃ doct. ꝑcipue Lyrã ſuꝑ eplam ad Rho. v. ꝙ ex q̃ parẽtes nõ generãt filios ſm̃ eſſe grẽ: ⁊ vt ſunt mẽbra chrĩ: ſꝫ generãt ſm̃ eſſe nature corrupte in q̃ ſť mẽbra Ade. Et q̃ꝛ generãs hmõi generat ſibi ſimile. iõ Adã generauit ſibi ſĩles in eẽ nature deſtitute originali iuſticia cũ debito habẽdi eã. Et eadẽ rõe oẽſ poſteri generãt ſibi ſĩles cũ tali defectu: q̃ꝛ deſcẽdim⁹ ab Adã ſm̃ carnẽ. Et ſic pctm̃ originale ꝓuenit ex carne cauſaliť: lꝫ ſit in aĩa ſubiectiue ⁊ formalr̃: nec infligiť a pentibꝫ ſed a iure diuino regulãte: vt infra diceť. Ad id cape exẽpla. Nã videmus ꝙ granũ frumẽti lꝫ ſit mundatũ a palea: tñ ſi ſeminať in terra ꝓducit nõ ſine palea granũ: ita in ꝓpoſito. Itẽ in hũana genealogia ignobilis generat ignobilẽ niſi poſtea ritis ꝓuilegio ꝑncipis nobiť fiat. Sic generati ab Adã q̃ ꝑdidit nobilitatẽ iuſticie. ſ. originaľ: naſcuntur cũ defectu hmõi ignobilitatꝭ: niſi poſtea a deo nobiliteň ꝑ baptiſmi grãm ad ꝯſeq̃ndam hereditatẽ celeſteꝫ. Rñdeť ſm̃ Fran. may. cõuenientior ſĩlitudo eſt iſta Sit ciuitas aut ꝓgenies obligata tributꝭ vel ſuitio ꝓpter pctm̃ alicui⁹ pentis eoꝝ tũc oẽs filij eoꝝ iſto mõ naſcunť obligati vel ſerui. Et ſi dñs vť rex illi⁹ ciuitatꝭ ꝯcedat ꝓuilegiũ tale ⁊ dicat: Quẽcũqꝫ aſcripſero militie mee efficiať liber ipe tñ: ita ꝙ filios q̃s ꝓcreabit remaneant in ꝓſtina ſuiture vel obligatiõe tributi: niſi ⁊ ipi aliq̃ñ aſcriberenť ad militiã meã. Sic q̃libet hõ naſciť ſeru⁹ pcti ⁊ obligat⁹ niſi aſcribatur militie celeſtis regꝭ in baptiſmo in ꝓpria ꝑſona. Et ſic pꝫ ꝙ nõ ſufficͭ ſi baptizati ſť pentes ab originali ⁊c.

Caplm. iiij.

Quarta ꝯſideratio A quo infligiť pctm̃ originale: Ad qð rñdeť ꝑ q̃ttuor veritates ꝑſpicuas ſm̃ Franciſ. mayr. ⁊ cõiter Docto. Prima

eſt ꝙ pctm̄ originale nõ infligit a deo aiaꝫ
create. Rõ: qꝛ ois creatura dei bona ē ſm
Apl'm. j. Timo. iiij. Itē dei fili⁹ omne qd̃
in nr̃a natura plãtauit aſſumpſit: vt d̃r in
ij. di. xv. ſed nõ aſſumpſit originale pctm̄.
ſeqt̃ ḡ nõ ineſſe nobis a deo. Hec ṽitas ſꝫ
Bona. ſup. ij. di. xxxij. intelligēda eſt d̃ ori
ginali pctõ q̄tũ ad culpã. Na de originali
pctõ dupliciť loq̃ poſſumus. Uno mõ qd̃
eſt culpa: et ſic a deo eſſe non põt: cum ipſe
nõ poſſit eſſe cauſa mali vel peccati inq̄n-
tũ tale. Alio modo ſm ꝙ originale pecca-
tũ eſt pena. ꝛ ſic ad culpã p̄cedentē ordiat̃.
ꝛ cauſam ꝓmerendi habꝫ ex inobediẽtia
eni hõ tale penaꝫ demeret. ꝛ ſic a deo eſt q̄
ex iuſticia ſua ad illd̃ ordinat. Hec Bona
Hec etiã ṽitas declarat̃ p exemplũ. Nam
cõtrahens cũ corrupta efficit̃ irregularis.
extra de bigamis. nuper. Et hui⁹ irregu-
laritatꝭ cauſa nõ ē ipſe ſacerdos eos copu-
lans de cõſẽſu vtriuſq;: ſed lex data i iure
Sic nec de⁹ deſponſans vel copulãs ani-
mã carni de cõſenſu vtriuſq; naturali erit
cauſa irregularitatꝭ originał pcti. Se-
cũda ṽitas ē ꝙ peccatũ originale nõ infli
git a patre vel matre. quia ipi mundati ſſt
in baptiſmo a peccato originali. ꝛ ideo nõ
dant quod nõ habent. j. ꝛ. ij. Elenchoꝝ.
Item frequenter contingit ꝙ pater mor-
tu⁹ eſt anteq̃ fili⁹ ꝯtrahit origiale pecca
tũ formaliter. nam contrahit̃ in tēpe aia-
tionis: que in viris fit q̄dragefima die ſm
Aug. ꝛ poteſt eſſe ꝙ ante q̄dragefimã diē
conceptiõis pueri pater moriat̃. ſequit̃ ḡ ꝙ
nõ eſt a patre. Tertia ṽitas ꝙ peccatuꝫ
originale nõ infligitur a carne. ſicut corp⁹
inquinat̃ a ſordido veſtimẽto. qꝛ ſicut ſolis
radius nullũ inq̄namentũ a reb' corꝑalib'
recipe poteſt. multo minus lux ſpũalis ab
aliq̄ corpore. i. anima noſtra a carne infici
valet. Quarta veritas affirmatiua ꝙ pec
catũ originale infligit̃ ab ipõ iure regulan
te ꝛ diuina lege artãte. Sicut eni q̄ naſcit̃
ex thoro illegitimo incurrit notã irregula
ritatis ne poſſit aſſumi ad ordinē clericoꝝ
niſi cum eo diſpenſet̃. vt patet diſt. lvj. Ce
nomanēſem. ꝛ extra. Qui filij ſunt legiti-
mi c. per venerabilē. ꝛ de exceſſib' p̄latoꝝ
Inē dilectos. Sic lege diuina artãte oẽs
qui naſcit̃ ex carne in Adaꝫ adulterata cõ
trahit notã culpe originalis ne poſſit aſſu
mi ad ordinē angeloꝝ niſi cũ eo diſpenſet̃:
ſcꝫ p baptiſmũ fluminis: flaminis: vel ſan-
guinis: qꝛ p q̄libet baptiſma p̄dictoꝝ di
luitur originale pctm̄.

Caplm̄. v.

q Uinta ꝯſideratio quãdo ꝯtrahit̃
pctm̄ originale. Et r̄ndetur ꝙ i in-
ſtanti ꝯceptiõis humane. Iuxta
illud Pſ. Ecce em̄ in iniq̄tatib' ꝯcept⁹ ſũ
Sed circa hoc nota ſm mgr̄m in. iij. di.
xxxj. ꝙ dupliciter accipit̃ hominis ꝯceptio.
Primo p ipa carnis ꝓpagatione. q̄n. ſ. em
bryo cõcipitur vſq; ad infuſionē anie exclu
ſiue. Alio modo p ipa aiatione. i. q̄n aia in
funditur ꝛ corꝑi vnit̃. Itaq; cũ d̃r: ꝙ pctm̄
originale contrahit̃ in p̄mo inſtanti cõce-
ptionis nõ eſt intelligēdũ de inſtanti ꝓpa-
gationis carnis: qꝛ tũc. ſ. ante aiationē non
dũ ē ibi originale pctm̄: qꝛ pctm̄ nõ habet
eſſe niſi in ſuꝑiori pte rõnis: vt infra dicet̃
ſed intelligendũ eſt de inſtãti aiationis.

Caplm̄. vj.

s Exta igit̃ ꝯſideratio: vbi habꝫ eſſe
pctm̄ originale. Ad qd̃ r̄ndetur: ꝙ
ſm Fran. may. p plẽs ṽitates. Pri
ma eſt ꝙ pctm̄ originale nõ habꝫ eſſe i car
ne tanq̃ infectio morbida: qꝛ pctm̄ omne
eſt ſpũale ꝛ nõ corꝑale. Uñ ſicut nec iuſti
cia põt eſſe in carne ſola: ita nec pctm̄. iu-
xta illd̃ Anſ. de ꝯceptu ṽginali Caro p ſe
malũ neſcit: caro p ſe mortua q̇eſcit. Q.
ſi dicas: tamē mgr̄ in. iij. di. xxxj. dicit pctm̄
manere in carne. R̄ndetur ꝙ pctm̄ origi-
nale d̃r eſſe vł manere in carne ſolũ ſꝫ cãꝫ
nõ ꝙ caro culpã p ſe habeat vel actũ culpe
ſed qꝛ habꝫ cãm culpe originalis: Nam q̄n
caro ꝯcipitur ſm legē cõmunē ex libidino
ſa ꝯcupiſcẽtia pollutionē q̄ndam ꝯtrahit:
q̄ viciuꝫ ſeu corruptio carnis appellat̃. Et
ſic cũ aia infundit̃ tali carni corrupte pec
catum originale ꝯtrahit ꝛ maculat̃: nõ q̄-
dem a carne inq̄nante p qualitatē morbi-
dam eo modo quo inq̄nat̃ corpus a ſordi-
do veſtimẽto: vt dictũ eſt q̄rta ꝯſideratõe
ſed maculat̃ aia ꝛ ꝯtrahit originale pctm̄ ab
ipõ iure regulãte nõ niſi mediãte carne p
tãto qꝛ vnit̃ carni in Adã corrupte Et q̄a
ſm carnē eſt filius Ade: ob qd̃ eſt debitoꝝ
originalis iuſticie: vt notat Scot⁹ vbi ſ.

¶ Scḋa ṽitas ꝙ pctm̄ oꝛigiale habet eſſe
in ſupioꝛi pte aie rōnalis ꝛ nō inferioꝛi: nec
in aia ſenſitiua. Rō. qꝛ in eodē eſt reat⁹ ad
penā ꝛ ipa pena. Pena aūt damni eſt i poꝛ
tione ſupioꝛi vbi eſſe ƀz gl'ia btitudinis: cu
ius carētia vel ꝑuatio eſt ipa pena damni.
q̄m ꝑuatiua habēt fieri circa idē ſubiectū.
vt dicit Ariſto. q. peri her. Tertia ṽitas
ꝙ pctm̄ oꝛiginale eſt in voluntate: ꝛ non in
intellectu. quia iuſticia ꝛ iniuſticia habēt fi
eri circa idem ſubiectū. ſed iuſticia eſt i vo
luntate: ꝛ omne pctm̄ eſt aliqua iniuſticia.
igitur ꝛc̄. hāc deductionē facit Anſ. Et ſic
patet ꝙ peccatum oꝛiginale eſt in ſuperio
ri parte rationis et in voluntate vbi habꝫ
eſſe meritum vel demeritum: pena vel glo
ria.

Cap̄. vij.

Septima cōſideratio: q̇ ſunt illi qui
ꝯtrahūt pctm̄ oꝛiginale. Pro q̄
Notandū ꝙ ſicut declarat egregi⁹
doctoꝛ Joānes de Segobio in editiōe cō
ſilij Baſilieñ. Tria reqͥrunt̄ ad hoc vt q̇s
oꝛiginale pctm̄ contrahat.

Primo pentū trāſgreſſoꝝ generatio.
Scḋo naturalis ab eiſdē ꝓpagatio.
Tertio diuini decreti coartatio.

Primo inquā requirit̄ vt talis ꝑ generati
ōnē deſcēdat a pentibꝫ tranſgreſſoꝛibꝫ con
tra legē a deo datā hoi. Nam ſi parens no
ſter adā non fuiſſet tranſgreſſus ꝑceptum
dei de ligno vetito: nos filij eius non ꝯtra
xiſſem⁹ oꝛiginale pctm̄ qḋ deriuatū eſt in
nos ex actuali pctō pꝛimi parentꝫ. vt in diſ
finitiōe oꝛiginal' pcti ſupꝛa tactum ē. Itez
ſi deus denuo foꝛmaret vnū hoiem: nō de
carne pꝛimoꝝ parentuꝫ nr̄oꝝ ſed aliunde:
tal' eſſet ſine oꝛiginali. Et ſm doctri. Sco.
ſup. ij. diſt. xxxij. Si adam non peccaſſet: ꝛ
poſtea Cain ei⁹ filius nat⁹ peccaſſet: ſolū
poſteri vel filij a Cain nati cōtraxiſſent oꝛi
ginale pctm̄ deriuatū in eos ex pctō actua
li parentis ipſoꝝ. ſ. Cain. Filij ṽo Adā alij
non cōtraxiſſent. Scḋo reqͥrit̄ ꝙ ab eiſ
dēꝫ parentibꝫ trāſgreſſoꝛibus naturaliter
ꝓpaget̄. quia ſi q̇s ꝓpagaret̄ ab Adam ſup
naturali modo: non cōtraheret oꝛiginale
pctm̄. vt patet de chꝛiſto q̇ lꝫ ab adam du
xerit oꝛiginē. tn̄ ex mō ſue generatiōis n̄ po
tuit ꝯtrahere pctm̄ oꝛiginale: eoꝙ nō natu
raliter eſt generat⁹. ſed ṽtute ſpūſſancti ſu

pnaturaliter de virgine ſine viro eſt natus
et concept⁹. Vn̄ Leo papa in ſermone de
natiuitate dn̄i dic̄. Solus int̄ filios hoim̄
dn̄s noſter ieſus chr̄s innocens natus eſt.
quia ſolus ſine carnali ꝯcupiſcentia conce
ptus fact⁹ eſt homo. Et ideo ſm Scot. in
iij. diſt. iij. Si chr̄s fuiſſet pur⁹ hō ꝛ nō de
us. qꝛ tn̄ miraculoſe nat⁹ eſt de ṽgine non
ꝯtraxiſſet oꝛiginale pctm̄. Tertio reqͥrit̄
ꝙ talis naturalr̄ ꝓpagatus ꝑ diuinū decre
tū vel ſniam artet̄. qꝛ ſi q̇s ſpeciali ꝑuilegio
a cōmuni lege vel decreto ſpeciali gratia
dei preueniente vel ꝑſeruante eximat̄: non
ꝯtrahit oꝛiginale peccatū. Et ꝓpter h̄ ſm
noſtros doctoꝛes lꝫ beata virgo ex modo
ſue ꝓpagatiōis habuiſſet vnde cōtraheret
oꝛiginale pctm̄: eoꝙ naturalr̄ ex Joachim
ꝛ Anna ſit ꝓpagata. tamen quia gr̄a dei in
ei⁹ aīa cōcreata eam ꝑſeruante merito ꝑ
uenienꝫ chꝛiſti ipa lege nō artabat̄ ſed exē
pta erat: non contraxit peccatum oꝛiginale.
Unde ad q̄ſitum reſpondet̄: cum ſcꝫ q̄rit̄
Qui ſunt illi qui contrahūt peccatū oꝛigi
nale: Rn̄det ſm Fran. May. ꝙ circa hoc
quattuoꝛ leges ponunt̄. Pꝛima lex com
munis eſt eoꝝ oim generaliter qui in vte
ro matrꝫ cōmuni lege ꝓpagati ſunt: ꝛ tales
omnes contrahunt. Scḋa eſt lex ſpecia
lis eoꝝ qui in vtero matrꝫ ſanctificant̄. ꝛ
tales ꝯtrahunt q̇dem in ſua ꝯceptione oꝛi
ginale peccatū. ſed poſtea ꝑ diuinam grāꝫ
ſanctificantē mundant̄. Tertia eſt lex ſin
gularis: quando q̇s natus contraheret de
le ꝛ ex modo ꝓpagatiōis ꝑſeruat̄ tamē ſin
gulari gratia ꝑueniēte. ſicut ponit̄ i matre
dn̄i. Quarta eſt lex ſupnaturalis. quan
do q̇s nec cōtrahit: nec natus eſt ꝯtrahere
ex modo ſue ꝓpagationis. ſicut eſt chꝛiſtus
de virgine natus. Idcirco dicit Aug⁹ ſup
Joannē. ꝛ Leo papa. vbi ſ. Ipſe ſolus int̄
filios hoim̄ fuit agnus qui ſolus innocens
natus eſt. ſ. ex modo ſue generatiōis. qꝛ ſo
lus ſupernaturalr̄ natus de ṽgine. Nec ꝑ
hanc autoꝛitatem negatur quin beata vir
go ſit etiam innocens concepta per ſpecia
lem gratiam ꝑſeruantem. Ex premiſſis
omnibꝫ elucidari poteſt quomodo potue
rit concipi ſine peccato oꝛiginali beata vir
go. ꝛ quō fuerit de facto ꝑſeruata: non ob
ſtante naturali ꝓpagatiōe. Qḋ claret ſi ſtu

gulas cauſas ꝑmiſſaꝝ q̄ſtionum ꝛ conſide
rationū penſam⁹. Nam ſi aduertim⁹ ꝑmo
vnde ortum habuerit originale peccatū in
nobis. q: vicȝ ex pctō ꝑmorū parentū quo
ꝑuati ſumus originali iuſticia. Ex hoc pla
ne accipi pt q ipſa excipi potuit a dānatio-
ne illius peccati ꝑ gratiam ſpecialem: ſicut
ꝛ exempta fuit a maledictione ꝑme muli-
eris. ſ. In dolore paries filios ꝛc̄. Itē licet
ipſa caruerit originali iuſticia: potuit tamē
hr̄e ꝛ de facto habuit in ꝑmo inſtanti crea
tionis anie ſue grām q̄ equalet q̄tū ad ac-
ceptationē diuinam origial' iuſticie: vt ꝑ h
q ds habet gratiā non inſit ei origiale pec
catū. ſicut lati⁹ dictum eſt pte. j. hui⁹ libri.
ar. ij. c. iij. Item ſi aduertimus ſecundā
ꝯſiderationē. ſ. qd ſit originale pctm̄ in no-
bis, ſimilr ꝛ tertiā. ſ. q̄liter inficiat ania ꝑ pec
catū originale: clareſcit q: ſpeciali di dono
ꝛ ꝑuilegio bn̄dicta ꝟgo ꝑſeruari potuit: ꝛ
de facto diſpenſari cum ea matern⁹ honor
exigebat. Itē ſi aduertim⁹ q̄rtam ꝯſide
rationē. ſ. a q̄ infligitur originale peccatū
quia non niſi a lege diuina: cum de⁹ non ſit
aſtrictus ſuis legibus: claꝝ eſt quia potuit
eam eximere ſpeciali ꝑuilegio a cōmuni le
ge: qđ et fecit. Itē ſi penſam⁹ q̄ntā. ſ. q̄n
ꝯtrahit originale pctm̄. ſ. q: in inſtāti ani-
mationis. eodē mō ꝛ ſextā. ſ. vbi habȝ eſſe
originale pctm̄: q: nō in carne ſed in ſuperio-
ri portione aie ronalis. clarere pōt. q: et ſi q̄
caro beate ꝟginis in cōceptione anteq̄ ani
mata fuit originale pctm̄ nō habuit niſi ra
dicaliter ꝛ ſm cauſam ꝑ q̄nto ex adam na-
turali modo cōcepta fuit: ꝛ nō ſm actū vel
effectū: cum tunc nōdū ania creata fuit i q̄
originale eſſe habet. In inſtanti aūt ania-
tionis quōcūq: accipias originale pctm̄ ſi
ue ꝑ infectione ꝯtracta in ania ex vniōe ad
carnem ſeminatā ꝑ actum carnalis concu-
piſcentie: ſiue ꝑ carentia originalis iuſticie
debentiſ ineſſe ꝑtunc ipſi anie ſm Anſ. nul-
lo mō ipſius ania originale pctm̄ contraxit.
quia ſi ꝑmo modo accipiat pctm̄ origina-
le: de⁹ potuit a tali infectiōe carnē mūda-
re an̄ animationē. Iuxta illud Iob. Quis
poteſt facere mundū de imūdo cōceptū ſe
mine: nō. ꝛc̄. Et dato q nō mūdauerit: aia
tanq̄ lux ſpūalis nō cōtrahit ſordes a cor-
pore ſicut a ſordido veſtimento. vt patz
ſup. Similiter ſi accipiat originale pecca-
tū ſecundo mō: potuit deus in inſtanti cre-
ationis aie cōcreare grām cum illa aia qđ:
ꝛ fecit vt eſſȝ gratia plena ꝛ tota pulcra ac
amica dei: que ab eterno erat dilecta ꝛ ele-
cta: ꝛ ſic aiam in gratia exiſtentē infunden-
do corpi. ꝛ hoc modo non fuit beata virgo
debitrix originalis iuſticie in ꝯceptione vl'
aniatione. Habuit eīm donum equalens. ſ.
gratiā. Hec ſm Sco. ſup. iij. di. iij. De-
niq: ſi aduertim⁹ ꝯſiderationē ſeptimā ſcȝ
qui contrahunt originale: ibidem dictū eſt
q: ipſa ſingulari lege ꝑuilegiata fuit. quod
ꝛ pt tali ratione ꝑſuaderi. quia beata virgo
tenuit medium tanq̄ mediatrix inter chri-
ſtum ſub q̄ erat: ꝛ inter nos communes ho
mines ſup quos erat. Ordo igitur ꝛ decor
vniuerſi requirebat: vt ſicut fuit in mundo
vna ꝑſona que omnino imunis fuit ab ori
ginali peccato tam carne q̄ anima. ſ. chri-
ſtus: Et etiam erat ꝑſona q̄ vtroq: mō ha
bet originale pctm̄. ſ. oēs cōmuniter hoies:
Sic eſſet ꝑſona media. ſ. Maria que q̄dā
modo haberet origiale pctm̄. ſ. in carne vl'
in cauſa ꝓpter naturalem modū ꝓpagatio-
nis: ꝛ quodāmodo non haberet originale
peccatum. ſ. in anima vl' in effectu. O itaq:
feliciſſima Maria: virgo mundiſſima in q̄
nulla eſt macula memento quia te de⁹ ele-
git ab eterno vt ſis mater puriſſima ꝛ hu-
mani generis mediatrix ꝛ aduocata. Eia
ergo o piiſſima domina vnica ſpes noſtra:
tuo filio nos recommēda. ꝛ illos tuos mi
ſericordes oculos ad nos conuerte. et Ie-
ſum benedictum vteri tui fructum in celo
nobis fruendum ſine fine concede. O cle-
mens. O benigniſſima. O dulciſſima ma
ria da nobis per tua merita: vt qui te pu-
ram ab omni peccato credimus: ꝑ te puri-
ficati a pctis: tecum vna cum dulci ieſu tuo
nato corregnare valeam⁹.

Articulus ſecundus de ſoluē dis difficultatib⁹ circa hāc ma- teriā occurrentib⁹.

Ecundū my-
ſteriū dicit ſoluende difficulta-

ns Circa premiſſa nanq̧ ſeptem precipue
occurrūt difficultates quib⁹ aduerſarij ſo
lent opponere⁊ nituntur probare ꝙ ſcʒ bea
ta virgo fuerit concepta in peccato origia
li. Et iſtud nobis ſugeſt: vt videlicet ipas
difficultates ſoluamus: quibus ſolutꝫ fa-
cillime patebit reſponſio ad omnia que in
ↄtrarium poſſent argumenta adduci.

Pria difficultas de ꝟgis ſctificatione.
Scōa de ꝟginis liberatiōe.
Tertia de ei⁹ redēptione.
Quarta de penaꝝ inflictiōe.
Quīta ꝺ ſinglari chꝛī puilegio ⁊ honoꝛe
Sexta de ianue celeſtis clauſione
Septima de multoꝝū ſanctoꝝū contra-
ria aſſertione.

Prima nāq̧ difficultas occurrit de vir-
ginis benedicte ſanctificatiōe. Nam ipa ve
re ſanctificata dicit in vtero materno. Iu-
xta illud Ps̄. Sanctificauit dn̄s taberna-
culum ſuum: id eſt mariam. Sed ſi beata
virgo nullo peccato fuit infecta: non videt
quō ipa dici valeat ſctificata vel purgata.
Sed hec difficultas ſoluitur: quia ſepius
in ſcriptura dicit aliquid eſſe ſanctificatuꝫ
vel purgatum non ab aliqua p̄uia macula
que inerticiſſet tali rei: cum nullam infecti-
onem habuerit. ſicut exempli gratia ange
li boni dicuntur ſanctificati Eia. xiij. Mā
daui ſanctificatis meis. glo. id ē ſctis ange
lis meis: ⁊ tamen ſine vllo peccato. Item
chrīs dicitur ſanctificatus Ioan. x. Quem
pater ſanctificauit ⁊ miſit in munduꝫ: vos
dicitis quia blaſphemas: quia dixi filius
dei ſum: ⁊ tamen chꝛiſtus a nullo peccato
fuit mundatus qui nūq̄ potuit infici pec-
cato. Item angeli dicuntur purgari: quia
ſm Dionyſiū ꝺ angelica hierarchia. Treſ
ſunt actus hierarchici purgare: illumiare
⁊ perficere Deniq̧ ſancti in gloꝛificatione
dicuntur purgari. Malach. iij. Purgabit
filios leui quaſi aurum ⁊ colabit eos quaſi
aurum ⁊ argentum: ⁊ tamen conſtat in an
gelis bonis: ⁊ etiam in ſanctis gloꝛificatꝫ
nullū eſſe peccatum. Preterea ipa benedi-
cta virgo in verbi incarnatione dicitur ꝑ
fidem mundata teſtimonio Anſ. de conce
ptu virginali: ⁊ tamen tunc nulluꝫ habuit
inquinamentū. Unde Bern. ſup cant. ſer
mone. xxij. dt. Uſitatū eſt in ſcripturꝫ ſan-
ctificationē ꝓ mundicia poni vel cōtinētia
Non obſtante ergo hoc Maria dicitur ve
re ſanctificata ⁊ purgata: non quidem a la
be que infuit ꝑ aliqđ inſtans ſed q̄ infuiſſet
niſi p̄ſeruata fuiſſꝫ. Hec ſm Franc. May.

Secunda difficultas de beate virginis
liberatione. Nam non liberatur quis a pec
cato quod non habet. Sed beata virgo di
citur liberata ꝑ chꝛiſtū vna cum omnibus
cōiter hoib⁹. Unde Leo papa in ſmone de
natiuitate dicit. Saluatoꝛ noſter ſicut pro
omnibus liberandis venit: ita nulluꝫ libe
rum a reatu reperit. Item Aug⁹. Nemō
liberatur a maſſa peccati niſi in fide redē-
ptoris. Hec difficultas ſoluitur ſicut ꝓ
ma: quia beata virgo dicitur liberata non
a reatu qui infuerit: ſed q̄ infuiſſꝫ ſi p̄ſerua
ta non fuiſſꝫ. Et ꝙ liberari dici valeat quē
p̄ſeruatur oſtendit ex ſcriptura. Nam ps̄.
hoc modo orat liberari dicens. Eripe me
de luto vt nō infigar: libera me de oꝛe leo-
nis. Itē idem. Eruiſti animā meā ex infer
no inferioꝛi id eſt p̄ſeruaſti. Cōſtat em̄ ipm
dauid nō fuiſſe in inferno inferioꝛi. ſ. dāna-
toꝛum. Itē Tob. xij. Elemoſyna a moꝛte
ſcʒ eterna liberat. i. p̄ſeruat. Itē Pꝛouerb.
xxiij. Noli ſubtrahere a puero diſciplinaꝫ
ſi percuſſeris euꝫ virga non moꝛietur. Tu
virga ꝑcuties eum ⁊ animā eius de infer-
no liberabis. i. p̄ſeruabis Sed diceres.
ſequitur ergo ꝙ ſuperuacue fuerunt ſancti
ficationes in virgine poſite a doctoꝛibus: q̄
niam quid moꝛbidi vel immundi emūda-
retur non erat. Rn̄detur ꝙ dicte ſanctifica
tiones nō fuerunt vacue. Quāuis em̄ non
erant ad fomitis ligationē: vt quibuſdam
placet. neq̧ ad eius attenuationē: vt alijs
libet. Neq̧ ad totalē euacuationem vt ple-
riq̧ ferunt: tn̄ erāt ad virtutis iſtructionē
⁊ venuſtatis oīs boni: ad verbi dei cōce
ptionē atq̧ ad meritoꝝū virginis ⁊ p̄mioꝝ
augmentationē: vt neq̧ primā ſimileꝫ ne-
q̧ parem ſequenteꝫ haberet. Tertia diffi-
cultas de redemptione: quia conſtat ꝙ be
ata virgo indiguit redemptoꝛe. ⁊ ſicut cete
ri ſancti per chꝛiſti paſſioneꝫ eſt redempta
Unde chꝛiſtus eſt redemptoꝛ omnium.
Ideo Remigius ſuper Heb. ix. Chꝛiſtus
per ꝓpꝛium ſanguinē introiuit ſemel i ſan-
cta eterna redemptione inuenta. dicit ſic.

Chriſti ſanguine oēs homīes redempti ſunt a ſeruitute: quapropter per peccatum pmi parētis capti tenebant. Si ergo maria non fuit peccato capta quō pōt dici redempta: qꝛ Aug. in ep̄la ad Optatum de origine anime dicit ſic. Redemptꝰ dici nō poteſt niſi qui vere p pctm̄ fuit ante captiuus: ſicut ſcriptū eſt. Si filius vos liberauerit: vere liberi eſtis. Ad qđ reſpondetur ꝙ non obſtante tali pſeruatiōe: mater dñi dicit vere redempta: ꝛ p alijs redempta ñ quidem a peccato qđ contraxit de facto: ſꝫ quod contraxiſſet ſi ex ſe ex modo ſue propagationis naturalis ſi p dei grām puenientem preſeruata nō fuiſſet: merito mortꝭ chriſti filij ſui puiſe Et hoc declaratur ſm Franciſcū May. tali exemplo. Si aliquis dñs redimeret a ſeruitute aliquos duos: vnū illorū poſtq̄ eſt natus: alium dum adhuc eſt in vtero matris vel anteq̄ cōceptꝰ eſt dando priuilegiū libertatis concipiēdo In hoc caſu vterq̄ ē redemptus ꝛ nullus eorum ſeruus eſt: ſed vnus eſt redemptus a nota ſeruitutis quā contraxit. alius a nota quā contraxiſſet niſi redemptus fuiſſet: ꝛ nulli dubiū quin efficacius ꝛ nobilius ſit redemptus qui fuit puētus ne ſeruus eſſꝫ q̄ ille qui poſt ſuiturē fuit liberatꝰ ab ea: ſicut maior gratia fit ei cui conſeruatur innocentia q̄ cui remittit culpa: vt declarat Augꝰ. ſup Lucam ꝛ Ben. Mater ꝙo dñi redempta fuit a ſeruitute quā ex ſe cōtraxiſſet: ſed oēs alij ab ea quaꝫ cōtraxerūt. ergo ipa p alijs redēpta eſt. Ad verba Auguſtini vbi ſupra. Reſpondetur ꝙ duplex eſt redemptio. ſcilicꝫ preſeruans ꝛ eleuans vt patuit in exemplo pſcripto. De ſecūda non de pma verificant verba Auguſtini ꝙ non eſt redemptio eleuans niſi a culpa. ſecus autē de redemptiōe pſeruante: vt patꝫ Nam Eſa. xxix. dicitur Propter hoc hec dicit dominus ad domum Jacob qui redemit Abraam. Et Jeremie. ix. habetur ꝙ dñs redemit Abraam: quia ſcꝫ eduxit euꝫ de vr chaldeorū: ipm pſeruando a cōbuſtione ignis: vt ferunt hiſtorie. Item apoſtolus ad Gal. v. dt. Chriſtus redemit nos ð maledicto legis. factus pro nobis maledictum: quia ſcriptum eſt. Maledictus oīs qui pēdet in ligno. Et tñ iſtā maledictionem nos in tp̄e gratie nunq̄ habuimꝰ qꝛ per mortē chri lex totaliter fuit euacuata.

Quarta difficultas de penaꝝ inflictione. Nam ſi preſeruata eſt a pctō originali quare ḡ penas peccati originalis paſſa eſt beata virgo ſcꝫ morteꝫ. Si eñ caruit omī peccato: caruit etiam merito mortis ꝛ aliarum penalitatū peccati originalis: ergo iniuſticia facta eſt ei cum mortua eſt ꝛ paſſa penalitates multiplices peccati original. Et ſic deus iniuſtus retributor eſſet: ꝛ maxime qm̄ ſm Aug. ij. ſen. diſt. iiij. Deus nō prius vltor ē q̄ ſit quis peccator. Nec poſſumus dicere ipſam paſſam vel mortuam pro redemptione generis humani vel ſalute. quia hoc eſſet ad contumeliā chriſti: ſequeretur eñ ꝙ chriſtus nō eſſet ſufficiens redemptor. Cuꝫ igitur beata virgo habuerit penas peccati originalis ꝛ non p aſſumptionem: ſed p contractionē: ſequit ꝙ fuerit infecta peccato originali Hec difficultas ſoluitur. Quia ſm Bonauētu. ſup. iij. diſt. iij. ac Fran. May. Gratia ſanctificationis nō obuiat pene ſed tñ culpe. Et hoc oſtenditur exemplis. Nam Joannes baptiſta fuit ſanctificatus ꝛ a peccato originali purgatus. ꝛ tamen a pena peccati originalis nō fuit liberatus totaliter. Similiter anima pueri in baptiſmo abluit a ſorde peccati. ꝛ non liberatur a pena Itē chriſtus ſine vllo reatu peccati fuit: ꝛ tamē ſuſtinuit penas peccati originalis. Eſaie. liij. Vere languores noſtros ipe tulit: ꝛ dolores noſtros ipe portauit Itaq̄ dicit ꝙ mater dñi p gratiaꝫ pueniētem licet fuerit a culpa pſeruata: non tamē a pena totaliter liberata vel pſeruata. Vel vt alij dicunt: licet diuina gratia puenit anime infectionē in beata virgine: non tamen puenit carnis feditatē: qm̄ p concubitū ꝯcepta eſt: ꝛ ideo rōne illius feditatis iuſte remanſerūt in virgine penalitates. Sed remanet dubiū ſuppoſita poteſtate de congruitate ipa quare ſcilicꝫ tales pene fuerunt inflicte virgini: cū non eſſent neceſſarie humano generi ſicut pene chriſti. Reſpondet ſm Franciſ. may. qꝛ erāt materia exercende virtutis: vt. ſ. p patientiam taliū merita cumularet. Vnde ſicut Job fuerunt pene magne inflicte ad exercendam eius patiētiam: ita virgini ad

ꝑficiendā gratiā. Virtus eñ in infirmitate ꝑficit: vt ait Ap̄ls. ij. Co. xij. Quinta difficultas de chr̄i ꝑuilegio ſingulari ꝛ honoꝛe. Nā hoc eſt ſingulare chr̄i ꝑuilegium ꝙ ſolus ipe innocēs cōceptꝰ eſt: vt dī Auguſt. ꝛ Leo papa. Vñ ſi ipa eſt concepta ſine pctō originali: ſequit ꝙ equatur chriſto. qđ eſt cōtumelia chr̄o: cū eiꝰ honoꝛ ꝛ ꝑuilegiū ſingulare alteri attribuit. Hec difficultas ſoluit: ꝙ nō obſtante tali ꝑſeruatōe mr̄ dn̄i nō eq̄paꝛ chr̄o: ſed eſt inferioꝛ ipo i hoc priuilegio multiplr̄. Primo q̄dem qꝛ chr̄s nō indiguit ꝑſeruatione. qꝛ nō fuit cōceptꝰ ꝑ naturalē ꝓpagationē. vñ nec fuit ex modo ſue ꝓpagationis aptꝰ nec potuit ꝯhere pctm̄. Lex eñ originalis pcti nō fuit lata niſi ꝯ ꝓpagandos naturalr̄ ex Adaꝫ Sed btā ꝟgo indiguit ꝑſeruatiōe ꝛ ex modo ſue generationis apta fuiſſet contrahere pctm̄: ꝛ vtiqꝫ ꝯtraxiſſet niſi ꝑſeruata fuiſſet ꝑ grām: vt ſup̄ patuit. Scđo quia chr̄s nō indiguit redēptione: cū ex mō ſue ſingularis generatiōs nō fuit aptꝰ ꝯhere illū reatū ſeruitutis. virgo aūt indiguit grā ꝑueniente ne laberet. Tertio qꝛ aīa chr̄i in ꝯceptiōe ſeu creatiōe fuit vltimate ſanctificata. nō aūt aīa ꝟginis: cū vlterioꝛē ſanctificationē ſuſcepit in ꝟbi icarnatiōe Lu. j. Spūſſctūs ſuperueniet in te. Quarto qꝛ anima chr̄i mox vt fuit creata fuit vnita ꝟbo accōprehendēs ꝛ btā: ex. iij. ſen. Aīa aūt ꝟginis nō fuit btā ꝛ ꝟbo vnita vel cōprehendēs: q̄uis fuerit ſancta. Hec Frā. May. Et ſic patet ꝓpoſitū. Sexta difficultas de ianue celeſtis clauſiōe. Nā ianua celeſtis nulli ē clauſa niſi merito originalis pcti. Si ğ btā ꝟgo nō habuit peccatū originale: q̄ro Vtrū ſi añ chr̄m mortua fuiſſꝫ: ſtatim ad celum euolaſſet: an non? Nō potes dicere ꝙ euolaſſet. quia ſic nō ꝑ chriſtū fuiſſet ianua apta. ğ ſequit ꝙ non euolaſſꝫ añ chr̄m: ꝛ ꝑ ꝯñs habuit vt videt originale pctm̄. Hec difficultas ſoluit ſm Scotū ſup. iij. diſt. iij. ꝙ ianua celeſtis fuit btē virgini clauſa ſicut ꝛ ceteris. nec eſt apta niſi ꝑ meritū paſſiōis chr̄i. q̄m vt dic̄ apl̄s Col. j Placuit ei ꝑ ipm̄. ſ. chriſtū reconciliare oīa ſiue que in celis ſunt: ſiue que in terris. Sꝫ iſta clauſio ianue beate ꝟgini non ꝓpterea fuit ꝙ ineſſet ei pctm̄ originale. quoniā paſſio chriſti ſic preuiſa ꝛ acceptata coꝛaꝫ deo erat in oꝛdine ad beatam ꝟginem vt ꝓpter meritū huiꝰ paſſionis. ſ. chr̄i nunq̄ ineſſet peccatū ipi virgini matri chr̄i: ꝛ ita nec ineſſet aliq̄d ꝓpter quod ſibi ianua clauderetur. Sed iſta clauſio ianue fuit qꝛ ex origine competebat ꝟgini vnde ſibi ianua clauderet ſicut ꝛ alijs. Nec ſequit ꝙ ſi mortua fuiſſet ante chr̄m ſtatim in celuꝫ euolaſſꝫ: imo vt videt in limbū patrū deſcendiſſet: non ꝓpterea qꝛ pctm̄ ineſſet: ſed qꝛ ex origine infuiſſet ſicut ꝛ ceteris niſi ꝑſeruata fuiſſꝫ. Q, ſi dicas. Si nō habuit pctm̄ originale vtiqꝫ ſtatim euolare debuiſſet. Dico ꝙ falſum eſt. quia ſancti patres purgati fuerūt ab originali: ꝛ tñ nō aſcenderūt in celū ante chr̄m paſſum: eo ꝙ clauſa fuit ianua vſqꝫ ad ſolutionē precij. Ita enim decreuerat deus ꝙ lꝫ acceptaret paſſionē chr̄i ꝑuiſam ad remittendū culpam originalē omni credenti paſſionem illam: non tamen remittebat penam. ſ. carentiam viſionis diuine ꝓpter illam paſſionē vt ſolum ꝑuiſam: ſed ꝑ ipſam vt pn̄tialiter exhibitam. ꝛ ideo ſicut ſanctis patribus nō patuit ianua quouſqꝫ fuit exhibita paſſio chr̄i: ita ꝓbabile videt ꝙ nec beate ꝟgini. Hec Sco. Septima difficultas de multoꝝ contraria aſſertiōe. Si itaqꝫ benedicta virgo pia fide credenda eſt concepta ſine peccato origiali: quare vel vnde eſt ꝙ multi doctores cōtrariū aſſerūt ꝛ tenent ipſam fuiſſe cōceptam in pctō originali? Ad quod reſpondet ꝑ tria puncta. Primo q̄dem dico ꝙ hoc ē ideo quia omnes illi doctores voluerūt incedere ꝑ viaꝫ legis cōmunis q̄ oēs naturalr̄ ex Adam ꝓpagatos obligat ſm rationē ſeminalem: ſicut ſancta tradit ſcriptura Vnde Rhom. iij. Omnes in adam peccauerunt ꝛ egent gloꝛia dei. Et quia ſanctorum autoritas ſolum chriſtum excipere videtur ď hac generalitate. Non tamē negāt doctores quin deus potuerit beatā virgineꝫ ab illa lege cōmuni eximere. ſed quoniam creditur ꝙ beata virgo ſit naturaliter ſm rationem ſeminalem ꝓcreata. nec eſt autoritas ſcripture de eius ex hac lege exceptiōe manifeſta. Idcirco ꝓbabiliter putauerunt eam peccato fuiſſe originali obnoxiam: nō audentes legi cōmuni ꝯdicere: nec auden

tes eaꝫ exemptã dicere. Propterea igiť di-
uersificati ſunt doctores in hac re. q꜠ q̃daꝫ
putant eam fore lege cõmuni claudendaꝫ.
q̃dã eximẽdã. Sc̃do dico cum Frã. may-
ro. ꝙ oẽs autoritates ſanctoꝝ ꝛ dicta do-
ctoꝝ tenentiũ eã eẽ pctõ originali obnoxi-
am: loquunť ꝛ ſonãt ac intelligi debent ad
hũc ſenſum: ꝙ vicꝫ beate ꝟgini hoc ex ſe de
cõmuni lege cõueniebat. q꜠ naturali ſue ꝓ-
pagatiõi cõpetit ꝙ originale pctm̃ cõtra-
here debuiſſ꜠: vt ſupra oſtenſum eſt. tamẽ
oppoſitũ habuit a deo ſpeciali gratia ꝑue-
niente. Nec in hoc fit ſanctꝭ iniuria ſi eorũ
dicta exponãť ſicut ſacra ſcṗtura exponiť ꝛ
intelligitur. q꜠ ſancti i ſuis eloquijs ſacra
ſcṗtura tanq̃ꝫ regula ꝛ lumine vtebantur:
vt teſtať Diony. de diuis no. ca. ij. Ex ꝑ h̃
ſolui ṗñt oẽs ꝯtrarie autoritateſ. quia oẽs
loquunť de pctõ originali ſolũ ſm̃ cauſam
quã q̃dem habuit beata ꝟgo ex ꝓpagatiõe
naturali ꝛ nõ ſm̃ effectũ. Tertio dico ꝙ
vnuſquiſq̃ꝫ magꝭ teneť matrẽ dei venerari
q̃ꝫ aliquoꝝ doctoꝝ opinioneꝫ in hoc paſſu
extollere: maxime cũ iam ecclia in Cõcilio
Baſilieñ. ſtatuerit id pie credendũ de bea-
ta ꝟgine ꝙ ſit cõcepta ſine originali pecca-
to: ac Sixtꝰ papa diuino officio de h̃ edi-
to ꝛ indulgentijs corroborauit. Vñ in hoc
ſum cũ Aug. li. de natura ꝛ gratia d. Cũ d̃
pctis agiť: nullã de matre dñi ꝓpter reuerẽ-
tiam dñi volo fieri q̃ſtionem. i. dubitabileꝫ
ꝓpõnem. ſed potiꝰ indubitãter ipam incõ-
ceptione ſui teneo pia fide fuiſſe ſanctam.
Sed calũniantes hanc autoritateꝫ Aug.
exponunt q̃dam ꝛ dicunt ꝙ Augꝰ ibi loq-
tur de pctis actualibus: ꝛ non de originali
Iſta tñ expoſitio ſm̃ Frã. mayro. ẽ Primo
impia. q꜠ ꝟginis ꝓuilegia nõ ſunt artanda
ſed ampliãda. Sc̃do eſt falſa. q꜠ intentio
Aug. ẽ ibi: vt inducit m. iij. ſen. iſtud attri-
buere ꝟgini ꝓ priuilegio ſingulari ſuꝑ oẽs
ſanctos. Si igiť hoc acciperet tm̃ d̃ peccato
actuali non eſſ꜠ h̃ tanq̃ꝫ ſingulare ſuꝑ oẽs
ꝓuilegiũ attribuendũ ꝟgini. q꜠ etiã innocẽ-
tes caruerũt omni pctõ actuali. O igiť vir-
go benedicta vita: ſpes: ꝛ ꝯſolatio noſtra:
quid de te dicere valeamus: quanta deuo-
tiõe te laudemus: qua temeritate te quis
aſſerere audeat originali peccato fuiſſe iſe-
ctam: Cum vt canit eccleſia Felix es ſacra
virgo Maria ꝛ omi laude digniſſima. ꝛ ꝯ-
ſ̃ñs etiã iſta laude digna ꝙ dicaris a pctõ
pſeruata. q꜠ ex te ortus eſt ſol iuſticie chriſ-
deus noſter.

Articulus tertiꝰ ꝙ piũ eſt credere btam Mariã ſine originali pctõ fuiſſe conceptam

Tertia contẽ-

platio ꝓncipalis dr̃ pie credu-
litatis. Nam ad ꝓmiſſa adij-
endum eſt ꝛ declarandũ q̃ꝫ pium ſit crede-
re ꝙ ipa btã ꝟgo fuerit concepta ſine pctõ
originali. Qd̃ q̃dem aliq̃ aduerſarij pluri-
bus modis vſq̃ꝫ ad iſta nr̃a tp̃a impugna-
uerũt. Sed anno dñi M. cccc. lxxvij. Bul-
la ſpeciali (cuiꝰ tenorem vidi) ipſe Sixtus
papa. iiij. apoſtolica autoritate reprobat ꝛ
damnat aſſertiones ꝛ opiniones dicentiũ:
ꝙ eccleſia non cõceptionẽ ſed ſanctificatio-
nem ꝟginis celebrat: atq̃ꝫ tenẽtes Mariã
fore pſeruatã ab origiali ꝓpterea eſſent he-
reſi polluti. Oẽs etiã libros eoꝝ ſuper his
confectos damnat: ꝛ ne pro verꝭ legantur
vł teneantur aut habeanť inhibet: ſic ꝙ cõ-
tra ꝓmiſſa facientes eoipſo ſn̄iam excõica-
tionis ꝛ penam maledictionis eterne icur-
rant: a qua ſolus papa ꝓprio ore ꝛ non aliꝰ
abſoluere poſſit. Vñ vt fideles magꝭ in-
ducanť ad huius pſeruationis piam credu-
litatem: ſeptem rationes h̃ ponemus q̃bꝰ
id declaratur

Prima eſt rõ honorificatiõis.
Sc̃da eſt rõ vere dilectionis
Tertia rõ ſuffragationis.
Quarta rõ cauende offenſiõis.
Quinta rõ vitande vltionis.
Sexta rõ vie ſecurioris.
Septima rõ fructificationis.

Prima eſt rõ honorificatiõis. Nam ſi pia
mẽte cõſideramus ꝙ tot ꝛ tanta bñficia ꝑ
ꝟginẽ ſuſcepimꝰ: tãtaq̃ꝫ dignitate bñdicta
virgo eſt ſublimata ꝑ filiũ ꝙ vtiq̃ꝫ verũ eſt
qd̃ ait Hiero. ad Paulã ꝛ Euſtochiũ di-
cẽs. Quicquid humanis poteſt dici ſbio-
minus eſt a laude virginis. Debemus igi-
tur hoc priuilegio honoris eaꝫ extollere ꝛ
laudare ꝙ dicamꝰ eam exemptã ab oi cul-
pa. alr̃ non deficit lingua humana in eius

lude nec debitū honorē matri dei impen
dit cū eā peccatricē fuiſſe dr̄ ꝛ filiā diabo
li ꝑ pctm̄ originale ꝯtractū. Inſup q̄ro
de qđ hoꝝ eſt honorabilius et glioſi⁹ chꝛo
vtꝝ dicere ꝙ habuerit matrē ab omni pec
cato imunē: an dicere pctō maculatā. Con
ſtat qꝛ primū. Eccl. iij. Gloria hoīs ex ho
nore parent̄ꝫ ꝗ ꝛc. Vn̄ ſicut decuit deū po
pulū iudaicū in mari: ꝛ ꝑ .xl. annos eoꝝ ve
ſtimēta ꝛ calciamēta illeſa ꝓſeruaſſe ꝓpter
honorē ꝛ dignitatem ꝓpli illius: eo ꝙ chꝛs
erat naſciturus ex eo: Ita a fortiori decuit
matrē ꝓpriam miraculoſe ꝓſeruaſſe ab oīs
peccati macula ꝓpter honorem maternita
tis. Secunda rō vere dilectionis: qm̄ vt
ait Anſ. ad coanglicanos ep̄os. non videt
verus amator virginis qui recuſat colere
feſtū conceptionis: cuius recuſationis cau
ſa nō alia eſt: niſi qꝛ creditur ab illis ꝙ ſit i
pctō origiali ꝯcepta: Vt igit̃ eā vere ame
mus credamus fore ꝓſeruatam. Tertia
ratio ſuffragationis: vt vicꝫ ꝑ hunc hono
rem ſibi ꝯgrue exhibitū eius ſuffragia im
petrare ꝛ obtinere valeam⁹. Propterea ec
cleſia canit Cū iocūditate ꝯceptionē beate
Marie celebremus: vt ipa ꝓ nobis inter
cedat ad dn̄m ieſum chꝛm. Scptū nanꝗ̄ ē
Joan. xij. Qui me honorificauerit hono
rificabo eum. Item fortunatus in omelia
dicit Gratius eſt obſequiū deo qđ Marie
ipendit̃ ꝗꝫ qđ ſctōꝝ cuilibet dirigit̃. ꝗ debe
mus eā honorare. Quarta rō cauēde of
fenſionis. Nam valde timendū eſt ne eam
offendamus: vtpote q̄ eſt mater grē ꝛ mat̃
miſericordie: qđ certe facit ꝗ temerarie eā pec
catricē aſſerit vel credit: qm̄ vt Cirillus pa
triarcha alexādrinus libro quē fecit ꝯ Ne
ſtoriū dr̄. Poſt filiū inꝗt temerariū ē pone
re in maria ꝟgine maculā aliquā aut pecca
tum. Propterea magiſter Hēricus in quo
dam ſermone ꝗ incipit Cōſurgit ꝟga: ait
Sacratiſſimā ꝟginē quā de⁹ ab eterno ꝓ
ordinauit vt eſſet mr̄ dei ſub ꝑtāte diabo
li fuiſſe ꝛ pcti ſorde infectā ſentire non au
deo: dicere ꝑhorreſco: et paulo infra. Quis
hanc ꝟginem ſub ira dei vnꝗ̄ fuiſſe aude
at dicere ꝑ quā ſibi de⁹ genus hūanū tāꝗ̄
ꝑ mediatricem recōciliare voluit dicat ꝗ
velit: ego dicere non audeo nec ſentire: cū
in multis ſcripturis videt̃ eam exemptam
a lege cōi fuiſſe. Hec ille. Quinta ratio
vitande vltionis: ne vltionem incurram⁹
ꝓpter offenſionē ꝓſumptuoſe aſſertiōis pie
ſentire debemus ꝺ ꝟgine ꝙ ſit immunis: qm̄
ſcriptū eſt Eccl. iij. Maledictio matrꝫ era
dicat fundamenta. Maledicit matrē vir
ginē qui eā peccatricē temerarie aſtruit: et
hec maledictio eradicat fundamēta grē dei
Cauendū eſt etiā ne ſi non celebremus fe
ſtum ꝯceptionis ꝟginis illā vltionē ſubea
mus: que ſcripta eſt Zach. vl. di. Percutiet
dn̄s omnes gentes que non aſcēderint ad
celebrandū feſtiuitatē tabernaculoꝝ: qꝛ ta
bernaculū dei in ꝗ habitauit: eſt beata vir
go. Sexta rō vie ſecurioris: qꝛ in oīb⁹
dubijs via ſecurior eligēda eſt ꝛ tutior. Ex
tra de de. excōi. c. illud. poſt mediū. Et in
ter varias opiniones ꝓbabiles ſanior opi
nio ſequēda eſt. Extra de cele. miſ. ca. cum
marthe. ꝗ. quiuiſti. Sed hec via eſt ſanior
ꝛ tutior: qꝛ ꝑ eā plus honorat̃ chꝛus ꝛ ſctā
mater ei⁹ ꝗꝫ ꝑ ꝯtrā opinionē. Et qꝛ fundat̃
in imitando ordinationē eccl̄ie romane ꝺ
ħ feſto ꝯceptiōis atꝗ̄ eius officij obſerua
tionē ꝗ habet̃ expꝛ̄ſſe ꝙ ſit ꝯcepta maria ſi
ne originali pctō. Eccl̄ia quippe romana
mater eſt omniū eccl̄iaꝝ ꝛ nō pōt errare ſꝫ
in oībꝫ tanꝗ̄ magiſtra eſt ſeq̄nda. diſ. xj.
Quis. diſ. xij. c. j. ꝛ ſe. ꝛ di. xxij. omnes. Vn̄
ex quo nō eſt certū ꝑ ſcripturā expꝛ̄ſſā: vtrū
virgo ꝯtraxerit originale pctm̄ an non: Id
circo magis pietati ꝯſonū eſt credere ꝙ n̄
cōtraxit dando ſibi hanc prerogatiuā ꝓpt̃
honorem dn̄i. quia hoc auctoritati eccleſie
non repugnat. qm̄ ff. de regulis iuris dicit̃
ꝙ in obſcura ratione ingenuitatis fauēdū
eſt libertati. Et hoc eſt qđ doctor ſubtilis
ſuper. iij. diſt. iij. dicit. Quod horum veriſ
ſimū ſit de⁹ nouit. Sed ſi auctoritati eccle
ſie nō repugnat ꝓbabile magis videtur: vt
qđ excellentius eſt attribuat̃ marie. Hec
ille. Sed hoc nō repugnat eccleſie: imo cō
cordat: vt patꝫ ex concilio Baſilieñ. ꝛ diui
no officio. Septima ratio fructificatio
nis: quia ex hac pia fide fructus adquirit̃
vite eterne et ſuperne glorie. Vn̄ Eccli.
xxiiij. Qui me elucidant vitam eternā ha
bebunt. Gloſ. Elucidant id eſt ab omnibꝫ
indignatis lucidā reddunt. Item. j. Reg. ij.
Quicunꝗ̄ glificauerit me: glificabo eum.

Qui aūt ↄtēnūt mē erūt ignobiles. Deniꝗ fructus adqrit indulgētiaꝝ. Nam vt dictū eſt ante: ipm ↄciliū Baſilien ↄceſſit indulgentias ꝑ huius feſti celebritate ꝛ ſermone vicꝫ centū dies indulgentiaꝝ oibꝫ intereſſentibꝫ miſſe ꝛ veſperꝭ pmis aut ſecundis et matutinis. Pro ſermone autem eiuſdē feſtiuitatis centū quinquagita dies Inſup Sixtus papa quartus oino eaſdez indulgentias ↄceſſit ſicut ↄceſſe ſunt in feſto corpis chri. O igit homo crede beataꝫ virginē fuiſſe ↄceptā ſine origiali pctō pēſando illius diuini habitaculi mūdiciā: in ꝗ deus ꝛ dulcis redēptor nr̄ ieſus gratiſſime nouē menſibꝫ requeuit. Utinā ſaperes ꝛ itelligeres: eāꝗ digna laude beatificare valeres quā beatā dicēt omnes generationes. O vere mūdiſſima ꝛ imaculata ꝟgo maria. o vere glioſa dn̄a excelſa ſup ſidera: ꝛ puriſſima ab omni macula: plusꝗ̄ omis creatura angelica puritate ipa qua ſub deo maior non eſt intellecta: quibꝫ te laudibus efferam. Quid in tue ſctitatis et puritatis gloriaꝫ dicā: cū tu ſis gloria hieruſalem tu honorificentia ppli nr̄i: tu es mater mūdiſſima ab omi pctō ꝑſuata. Mater inꝗ̄ dei ꝛ dn̄i ieſu ꝑdilecta. tu ale noſtre refugium. tu ſpes ꝛ noſtꝝ auxiliū. tu ſingulare cordis noſtri ſolacium. te depcamur. ad te clamamus vt per illam ſūmā tue puritatis grām nobis a dulci ieſu tuo impetres veniā gratiam ꝛ gloriam Amen.

Explicit liber quartus.

Alius modus procedendi in ſcripturis.

Item ſi volueris in hac re aliū pceſſum facere: potes notare. xij. ſtellas fulgētes in corona bte ꝟginis ad pbandā ei⁹ imunitatē a pctō originali radiātes. Prima ſtella dr̄ diuina autoritas. Hāc pſeqre ſic habes pte. j. huius libri. arti. iij. j. teſtimonio. Scd̄a ſtella pphetica ꝟitas. Hāc pſeqre ſic habes ibidē. ij. teſtimonio. Tertia ſtella angelica atteſtabilitas. ibidē. iij. teſtimonio. Quarta ſtella eccliaſtica irrefragabilitas. ibidem. iiij. teſtimonio. Quinta ſtella materna honorabilitas. Hanc pſeqre vt habes eadem pte. j. ar. ij. c. ij. §. ij. Sexta ſtella ꝑeminētiſſima puritas. ibidem. §. iij. ꝛ etiam. §. j. vbi allegatur Anſ. Septima ſtella pfectiſſima virginitas. Hāc pſeqre ibidē. ꝑ. iij. xj. teſtionio. §. iiij. Octaua ſtella beneficij ſublimitas. ſicut habes ibidē ar. ij. c. ij. circa pnci. primi. §. Nona ſtella legū eqtas. ibidē ar. iij. teſtimonijs. v. vj. vij. viij. ix. Decima doctorū famoſitas. ibidē teſtimonio. x. Undecima rōnū pbabilitas. ibidem teſtimonio. xj. Duodecima miraculoꝝ lympiditas. ibidem. xij. Hec ſupraſcripta de ↄceptione Marie breuiter volui huic libro inſerere eā magis ꝗ̄ apta ſunt ꝑdicationi pſequēdo. Alia ꝟo multa diſputabilia in hac materia alibi latiſſime tractanda reliqui.

In nomie domini ieſu ad beatiſſime ꝟginis Marie honorem: ſequit de natiuitate eius.

Quintus liber eſt d̄ myſterio ſctiſſime natitatis bn̄dicte virginis Marie. ꝛ habꝫ tres ptes.

In pma agit in generali de ei⁹ ortu digniſſimo. In ſecūda de ei⁹ natiuitate magis in ſpeciali. In tertia de naſcētis ꝟginis qualitate vel ↄdicione admirabili.

Pars prima de ortu Marie digniſſimo ꝛ ei⁹ diuinali ꝑordinatione eterna ac ſctificatiōe ꝛ multiplici reuelatione.

Lux orta ē iuſto rectis corde leticia. Uerba ſunt ſancti pphete dauid Ps. xcvj. Qui longe anteꝗ̄ naſceretur bene dicta virgo eius ortum preuidit ſpūſancto inſpirante: ꝛ eam luci comparādo ait. Lux id eſt Maria: orta eſt iuſto. i. chriſto. ex ea naſcituro ꝗ eſt iuſtus ꝑ eſſentiaꝫ. Ipſe eīm eſt vt dr̄ Malach. iiij. ſol iuſticie. Et prot

ꝑterea qm̄ ex hoc toti mūdo eſt ſalꝰ orta.
Jō ſubdit: Rectis corde.ſ. hoibꝫ.leticia: q
bus in verbis ꝓpulcre oñdit ꝙ̄ſummā di
gnitatē habuerit btā ꝟgo in ſuo ortu in eo
ꝙ luci cōparatur: q̄ eſt rex dignissima. Lux
qꝑpe inter oēs creaturas excellentiā habꝫ
ꝑcipue triplicē Primo q꞉ diuinalꝰ ꝯfor
mitatis: qm̄ deꝰ lux eſt ⁊ tenebre in eo nō
ſunt vlle.j.Joā.j. Scdo q꞉ lux eſt incō
taminabilis puritatꝫ: eo ꝙ nō pōt inquina
ri ſordibꝫ Tertio q꞉ lux eſt delectabilis
q̄litatis: qm̄ dulce lumē ⁊ delectabile ocu
lis videre ſolē Ecc̄i.xj. Sic bñdicta ꝟgo
ſuꝑ oēs creaturas puras hac triplici ful
get excellētia dignitatꝫ: qm̄ deo ipa eſt ꝓxi
ma ⁊ ꝯformatiſſima ꝑ grām ⁊ glīam Sa
pien̄.vij. Candor lucis eterne ⁊ imago bo
nitatis illiꝰ. Itē ipſa eſt puriſſima ⁊ incō
taminabilis: qm̄ ſm Anſ.ea puritate ni
tet q̄ maior ſub deo neq̄t intelligi. Deniqꝫ
ipſa eſt aīe hūane ⁊ deuoto cordi ſuauis
⁊ delectabil: qm̄ vt canit eccl̄ia: ipſa eſt vi
ta: dulcedo ⁊ ſpes nr̄a. O q̄s exꝓmere ſuf
ficiat ꝙ̄ſuauis ſit Maria oclis cordis ad
reſpicienduꝫ: in cuius pulcritudine glorie
oēs ſcti delectant: ꝓpter qḋ canit Specio
ſa facta es ⁊ ſuauis in delicijs tuis ſctā dei
genitrix. O ꝙ̄ſuauis eſt aīe pie ad audiē
dū vel loq̄ndū ḋ ea: qm̄ vt melliffluꝰ Ber.
ait ḋ ſeipo: Nil (inq̄t) tantū me delectat q̄n
tum de glīoſa virgine Maria facere ſer
monē. O ꝙ̄ſuaue: o ꝙ̄gaudioſum erit i ce
lo conregnare ⁊ colletari cū ea ſine fine ꝑ
quā ſalus mūdi credētibꝫ apparuit: cuius
vita glīoſa lucem dat ſeculo. Merito igit
eius ortus omnibꝫ gaudiū ⁊ leticiā ingerit
Merito ⁊ digne ōmes hoīes ille dulcis
cithariſta Dauid ad letandū in eius ortu
allicit: cum dicit: Lux orta eſt iuſto: rectꝫ
corde leticia. Vere omnibꝫ rectis corde le
ticia.ſ. penitentibꝫ: patientibꝫ: viatoribus:
et triumphātibꝫ in celeſti glīa: leticia virꝫ:
leticia mulieribꝫ: leticia paruulis ⁊ ſenibꝫ:
et omnibus fidelibꝫ. De eius itaqꝫ ortu
ad p̄ſens tractare intendētes in generali
tria myſteria declarabimꝰ.

Primū myſteriū ḋ꞉ diuinalꝰ ꝓordinatōis
Scḋm ḋ꞉ maternalis ſanctificatiōis
Tertiū ḋ꞉ ꝯgalis reuelatiōis.

Articl'ꝰ primꝰ q̄liter ab eter no ꝑdiſpoſitū erat a diuia ſapia oriri btām Mariā ⁊ ꝑ eā ſalutē mūdo fieri. Cap. I.

Rimum ita
p
qꝫ myſteriū ḋ꞉ diuinalꝰ ꝓordi
natiōis: quō vic꞉ ortꝰ beate
virginis ſit ꝓordinatꝰ ab eterno ⁊ ꝓcōce
ptus in mēte diuia. Iſta qꝑpe eſt vna ma
gna dignitas btē ꝟginis q̄ ꝑ ſapientis os
glīat in epl̄a huiꝰ ſolēnitatꝫ q̄ ſcṗta ē Pro
uerb.viij. Dñs inq̄t poſſedit me.ſ. incom
mutabili volūtate ⁊ electiōe ſua in initio
viax ſuax anteqꝫ q̄cqꝫ faceret: h̄ eſt ab eter
no anteqꝫ ipſe ḋs aliq̄d creaſſet. Vñ ⁊ ad
dit: a ꝓncipio.ſ. creatiōis mōi. Ab eterno
ordinata ſum.ſ. vt eſſem dei mr̄. Et ex an
tiq̄s.ſ. eētnitatꝫ. Añqꝫ terra fieret.i. añ oēm
corꝑalē ꝯditā creaturā. Nōdū erāt abyſſi
.i. ꝓfunditates. Tota qꝑpe altitudo vl' ꝓ
fūditas q̄ eſt a celo empyreo vſqꝫ terre cē
trū: ḋ꞉ abyſſus ꝓpter imenſitatē: ⁊ oēs cre
ature corꝑales ⁊ ſpūales ad altitudinē cō
parate pñt dici abyſſi: vt volūt doct. Nō
dū ꝗ erāt abyſſi.i. celū nec erant angeli:
q̄ etiā abyſſi ſūt vocati ꝓpter excellentiaꝫ
ſuax ſubax. Et ego (inq̄t maria) iā conce
pta erā.ſ. in mēte opificis Ex quibꝫ oibus
claret: q꞉ añ omnē creaturaꝫ bñdicta ꝟgo
fuit ꝓordinata ⁊ cōcepta in mēte creatorꝫ
vt fieret mater dei et ſaluatoris nr̄i Jeſu:
qḋ eſt ei ſūma glīa. Circa qḋ aduertēdū
ſm ꝙ mō intelligēdi hūano ꝯtēplari poſ
ſumꝰ ꝙ ab eterno in diuina ꝓcipue mente
inter alia q̄ttuor ꝟtebant ꝯſilia vl' q̄ſtiōes
q̄ ꝑ diuinā ſapiaꝫ ſūt determiate ⁊ ꝯcluſe

Prima q̄ſtio de mōi futuri creatiōe.
Scḋa q̄ſtio de dei ex femia icarnatiōe.
Tertia qō de ꝓme feie.ſ. Eue electiōe.
Quarta qō de feie ad id idonee ꝯdiciōe

Prima q̄ſtio erat: q̄re mundū crearet quē
ruituꝝ ſciret. Dicebat naqꝫ pater ad filiū
et ſpm̄ ſctm̄: Scimꝰ q꞉ mūdus quē creatu
ri ſumus ruet ꝑ pctm̄ tam in angel' q̄ i ho
minibꝫ: ꝓpter qḋ etiā alias creaturas cor
poreas punire oportebit in deteſtationē
peccati. Quare ergo debemꝰ ipm̄ creare
ſū ſciamꝰ eū futuꝝ eſſe malū. Et acceſ

ſit vna rō dī.ꝙ nō deberet creari talit. Nā
debet tale fieri qđ ſit in ꝗtidianā offenſaꝫ
et iniuriā dei: qm oīa opa debēt bñdicere
deū. Juxta illud Dan.iij. Bñdicite omia
opa dñi dño:laudate ⁊ ſupexaltate eū in ſe
cula. ⁊ oia cedere debēt in laudē ⁊ gl̄iam
dei. Sed ſi mūdus creabit̄:totus in mali
gno erit ſicut et nūc poſit⁹ eſt.j. Joā.ij. et
totus ruet ꝑ peccatū vt iā cernim⁹ oculis
noſtris. Ne igit̄ videat̄ eſſe de⁹ autoꝛ ma-
lī nō deberet creari mundus vt non fieret
pctm̄. Nā ſcriptū eſt Jac.j. De⁹ intentaꝛ
toꝛ maloꝝ eſt. Adiecitq; rō ipſa dī. De⁹ ⁊
natura nil faciūt fruſtra. hoc dicit Ariſto.
ij.phyſ. Sed fruſtra eſt qđ nō attingit fi-
nē ſuū: ſm Cōmentatoꝛē ibidē. Finis aūt
mundialiū creaturaꝝ rōnaliuꝫ eſſet btitu-
do: vt vult mgr̄ in.ij. ſentē. diſ.j.c.v. Hanc
nō videt̄ quō ꝯſeqntur cū ꝑ pctm̄ ruiture
ſunt: ꝗ nō debuit creari fruſtra. Hec q̄ſtio
deciſa eſt ꝑ diuinā ſapientiā ꝙ bonū ē crea
re munduꝫ: etiāſi ſua malicia ruat poſteaꝛ
tali rōne: Ut em̄ vult Aug⁹. in enchi. Nū
ꝗ̄ deus ꝑmitteret aliqđ malū in mūdo fie
ri niſi eſſet adeo oīpotens vt ēt ex malis
ſciret bona elicere. Sciens ꝗ de⁹ munduꝫ
ruituꝝ: creauit eū vt etiā poſt ruinā exin-
de bonū eliceret. Nam exinde mlta bona
ſunt elicita. Pꝛimo quidē ex hoc reluce
re habet diuina bonitas: cū ſe ⁊ ſuā boni-
tatē creaturis cōicauerit ex mera liberali-
tate: vt dicit Aug in enchi.c.vj. Secūdo
ex hoc relucet diuina iuſticia: cū poſt rui-
nam obſtinatos in peccato punit: vt nō ſit
dedecus culpe ſine decoꝛe iuſticie: ſm eun
dem Aug. ⁊ Anſ.lib. Cur deus homo.
Tertio ex hoc relucet diuina miſcdia ⁊ pi
etas in expectādo pctōꝛes ad penitētiā et
parcēdo penitentibꝫ. Eſa.xxx. Propterea
expectat nos deus vt miſereatur noſtri.
Quarto ex hoc relucet diuina ſapientia ꝗ
ex malis bona ſciat elicere: ⁊ poſt ruinā ſci
at reparare. Deniq; relucet diuina chari-
tas et benignitas cū poſt ruinā ꝑ ſeipſum
mundo q̄ non poterat ſe liberare ⁊ repara
re voluit miſericoꝛditer ſubuenire. Unde
diffinitū eſt ꝙ mūdus deberet creari: Nec
obſtat ꝙ mūd⁹ in malig̃ poſitus eſt qm̄
h̄ n̄ ex deo: ſed ex ꝓpꝛio arbitrio rōalis cre
ature factū eſt. Unde deus non eſt autoꝛ
mali: qꝛ cūcta q̄ fecit erāt bona: ſed ꝑ abu
ſum ꝓpꝛie voluntatis facta ſūt mala. Nec
ideo deus fecit ea vt eſſent mala: ſed vt ſi
vellent in bonitate ꝑſiſterēt ⁊ coꝛonarent̄
ſi ſꝰo vellent ruerēt. Nec t̄n impune vt dic̄
Greg. in moꝛal. ⁊ Anſ. li. Cur deus homo
Et qm̄ rō ipa adiecit ꝙ deus nil faciat fru-
ſtra: ideo determinatū eſt ꝑ diuinā ſapiaꝫ
ꝙ mōs ſuo fine fruſtrari nō debeat: ſed re
parari debeat poſt ruinā ad btitudinis cō
ſecutōnē. Preterea ex q̄ vidit deus ꝙ hanc
ruinā nulla pura creatura poſſꝫ repare ſa
tiſfaciēdo: nec aliter cōgrueret repari niſi
filiū ſuū in mundū mitteret ad incarnādū
et mundū redimendū: ſicut ptꝫ ꝑ Anſ lib.
ij. Cur de⁹ hō. Jdcirco diffinitū eſt ꝙ pro
mūdi repatiōe fili⁹ dei carnē vel naturam
humanā aſſumeret in q̄ ſatiſfacere poſſet
de pctō mūdi. Et de hoc latiſſime actuꝫ ē
ſup lib.j.p.j.ar.ij.ꝑ totū. Hic cū breuitat̄
ptrāſeo rōes id ꝑſuadēteſ eo ꝙ ibi ſit tacte
Sed circa h̄ oꝛta eſt ſcđa q̄ſtio.　　Ca.ij.

Ecunda igit̄ q̄ſtio ꝯſiliata eſt in
mente diuina ⁊ tractata iſta: vtꝝ
ꝑ mundi repatione deberet de⁹
aliquā feminā creare: ex qua haberet car-
nē aſſumere: et ſic mūdi ruinaꝫ reſtaurare
femina mediante. Et ecce acceſſit vna rō
di. ꝙ nō ꝯgrueret deū naſci vel carnē aſſu
mere ex femina: ⁊ io nulla talis eſſet femi
na creanda. Et ꝓbatur ſic: qꝛ qui naſcit̄ ex
femina q̄ndam immūdiciaꝫ ꝯtrahit: Job
xxv. Nō pōt hō mūdus apparere natus d̄
muliere: Sed in deo nulla immūdicia eē
debet q̄ eſt lux et cādoꝛ lucis ac ſpeculum
ſine macula. Sap.vij. ꝗ nō debet naſci de
femina. Pōt em̄ dei filius carnē aſſumere
etiā de viro ſine femina cū ſit oīpotēs. Si
cut ⁊ Eua foꝛmata eſt miracl'oſe d̄ viri co
ſta ſine muliere. igit̄ ⁊c̄.　Ad hoc igit̄ rū-
det diuina ſapia ſm Tho. in.iij. p. ſum. q.
xxxj. ar.iiij. ꝙ ꝓpter hanc rōnem nō minus
creanda eſſet vna talis femina ex q̄ dei fi-
lius deberet naſci: ⁊ reddidit rōem ſoluē-
do ꝑmiſſa: qꝛ in ꝯceptione vel genitura ex
femina nō eſt immūdicia aliqua inq̄ntum
eſt op⁹ dei. Sed put ē ex pctō ꝓueniēs in-
q̄ntum.ſ. homo ꝯcipitur ex libidine: ſic cō
trahitur immundicia. Nam ſi homo non
peccaſſet in paradiſo ſine tali immūdicia

femina de viro generaſſet. Propter peccatū enī dictū eſt mulieri: Multiplicabo erumnas tuas: in dolore paries filios Gene. iij. Unde determinatū eſt ⁊ ꝯcluſuꝫ ꝑ diuinā ſapientiā ꝙ illa femia ꝯcipere deberet dei filiū ſine libidine ⁊ ſine virili ſemie ſola oꝑatiōe ſpūſſancti: cum illibata virginitate parere ⁊ ſumma puritate. Nec deꝰ potuit inq̄nari naſcendo ex femia: ſicut nec lux inq̄nat̄ ad contactū ſordidaꝝ reꝝ. Sꝫ circa hoc adhuc vna rō obuiauit dicens: Quare deberet deus mediāte femia mūdum reꝑare. ſ. naſcendo ex ea: cū eque bn̄ poſſet deus carnē aſſumere de viro ſolo vl de q̄cunq̄ vellet materia: ⁊ maxime cū femina foret cauſa ruine mūdi. Ad qḋ rn̄det diuina ſapiētia ſm̄ Tho. in. iij. par. q. xxxj. ar. iiij. ꝙ lꝫ eque bene filius dei poſſet carneꝫ aſſumere de q̄cunq̄ materia vellet vel voluiſſet: tamē conuenientiſſimū eſt vt nō niſi de femina deus carnem aſſumeret triplici ratione. Primo ne femineꝰ ſexꝰ tanq̄ vilior contēnereť: ſed i matre dei nobilitareť: et ad redemptionē ꝑtinere videretur. Scḋo ne ſi aliūde deus carnem aſſumeret nō verā carnē deus aſſumpſiſſe crederetur: et ſic fides euaneſceret. Tertio vt omnis humane generationis modus ⁊ diuerſitas ꝑficereť. Nam ꝓmus modus hūane ꝓductiōis fuit ſine viro ⁊ muliere: vt patꝫ in Adam. Secūdus ſine muliere ꝺ viro: vt i Eua. Tertiꝰ de viro ſil' et muliere: vt cōiter in hominibꝫ. Unde ꝓpter ꝑfectioneꝫ vniuerſi debuit q̄rtus modus induci qui eſt de femina ſine viro: vt in exēplo ꝑut hec ponit Anſ. Et has rōnes premiſſas de diuina incarnatiōe ex femia tangit Augꝰ. lib. lxxxiij. q̄ſtionū. et in ep̄la ad Voluſianū. Un̄ ꝯcluſum eſt ꝙ deꝰ deberet naſci de femina: ⁊ ipſa mediāte mundū reꝑare. Sed circa hoc occurrit q̄ſtio tertia. Cap̄. iij.

t

Ertia q̄ſtio in mente diuia vel i conſiſtorio ſancte trinitatis orta eſt ⁊ tractata de prime mulieris Eue electione: Utꝝ vicꝫ ad id foret idonea ipſa ꝓma femina Eua: vt. ſ. deꝰ naſceretur ex ea: ⁊ mediāte ipſa reꝑareť mundi ruina: Et vna rō dicebat ꝙ ſic: Tum quia ipſa foret creanda ſicut et fuit poſtea creata in ſumma nobilitate et originali iuſticia: in omī ꝟtute ⁊ ꝑfectione: necnō nature decore ſm̄ Aug. in hom̄. Et habeť de pen. di. ij. §. Romanos. Tū qꝛ miraculo maxio inter oēs mulieres erat formata ꝟtute diuina de viro ſine muliere. Tum qꝛ vt dicit Grego. in iiij. lib. dialogoꝝ. in paradiſo extūc aſſueuerat verbis dei ꝑfrui homo: beatoꝝ angeloꝝ ſpiritibus cordis mūdicia ⁊ celſitudine diuine viſionis intereſſe. Un̄ ratio arguebat: ꝙ ipſa p̄ omnibus alijs mulieribus ad diuinā incarnationē ex ipſa fiendam foret idonea. Sed ad hanc queſtionem diuina ſapientia reſpondit: ꝙ nullo modo liceret vt deus carnē aſſumeret ex Eua: et mediāte ipſa mundi ruina reꝑaretur. Primo quia ip̄a a diabolo foret decipiēda ⁊ ſuꝑanda: qḋ nō decet dei matrē q̄ caput ſerpētis foret ꝯtritura Gen̄. iij. Secundo: quia non decet ꝙ vna peccatrix ꝑ quā totuꝫ genus humanū mortē incurrerat tantū exalteť vt ſit dn̄a mundi: mater vite. i. dei: ⁊ ſuꝑ omnes angelos ſublimata: quod conſeq̄ns eſt ad eſſe dei matrem. Tertio: quia deus venturꝰ eſt in munduꝫ alios iudicare. Et idcirco non lꝫ ꝙ ipſe de aliquo peccato in ſe vel in matre reprehenſibilis ⁊ ignominioſus exiſtat. Unde ꝯcluſum eſt: ꝙ creari deberet vna alia femina ex Eua ꝓcedens ꝑ generatiōeꝫ que eſſꝫ puella ſuꝑ oēs ſanctiſſima: ſumma nobilitate p̄dita: virtutibꝫ ⁊ gratia plena: in naturalibꝫ ⁊ gratuitis ꝑcellentiſſima: diuinorū miraculoꝝ camera: deo familiariſſima: puritate nitidiſſima: angelis et hominibus dn̄a: et plꝰ q̄ Eua vel q̄cunq̄ mulier mūdi gratijs ⁊ chariſmatibꝫ ſpūſſcti ſublimata: vtpote que eſſet digna regina angeloꝝ: paradiſi porta: ⁊ genitrix ſummi ꝺi glorioſiſſima. Un̄ ex h̄ orta eſt in mēte diuina queſtio q̄rta. Cap̄. iiij.

q

Uarta q̄ſtio de feie ad id idonee codicione: videlicꝫ qualis deberꝫ eſſe iſta puella que deum eſſet generatura ⁊ mundi ruinam reparatura.

Ad quod diuina ſapientia reſpondens xij. congruentiſſimas rationes ⁊ condiciōnes declarauit ac diffinivit: quibus benedicta dei mater tanq̄ corona duodecim ſtellarū honoratam ⁊ electā ſe a deo eternaꝫ

liter glĩaret ⁊ gauderet coronata. Primo
quia deus ſciebat eternaliter ꝙ mlĩer q̃ fo
ret cauſa ruine ⁊ pcti ecnũs virgo peccaret
ideo decreuit ꝙ illa mlĩer q̃ ipm filiũ eſſet
paritura ꝑ mũdi redẽptiõe: virgo ꝑpetua
foret. Scdo ſciebat ꝙ illa p̃ma foret de
ſponſata. ſ. Ade: quã deſponſatiões deus
ipſe fecerat Gen̄. j. dr̄. Creſcite ⁊ mltiplica
mini ⁊c̄. Jdo decreuit ꝙ iſta q̃ deũ eſſz pa
ritura foret deſponſata. Tertio: qꝛ ſcie
bat ꝙ illa p̃ma eſſet inuentrix mortis ⁊ di
uine ire: ido ordinauit ꝙ iſta. ſ. Maria fo
ret inuentrix gratie ⁊ genitrix vite. Juxta
illud Luc̄. j. Jnueniſti grãm. ſ. quã ꝑdidit
Eua: apud dñm. Ecce ꝯapies. ſ. vitã cbꝛi
ſtum q̃ ait Joã. xiiij. Ego ſum via: vitas:
et vita. Quarto: qꝛ ſciebat ꝙ ꝑ illã. ſ. euã
eſſet claudenda ianua celi. Jdeo decreuit
de⁹ ꝙ iſta. ſ. Maria foret porta celi. Vñ
canit eccleſia: Aue maris ſtella dei mater
alma atqꝫ ſꝑ virgo felix celi porta: quia per
eã patꝫ ſalus. Quinto ſciebat de⁹ ꝙ pri
ma mulier que fuit cauſa mali eſſet ꝑ ma
lum angelũ viſitanda: tentãda: ⁊ ad ꝯſen
tiendũ alliciẽda. Jdeo decreuit ꝙ iſta: ſcꝫ
Maria ꝑ bonũ angelũ eſſꝫ ſalutãda: infor
manda: ⁊ ad fidẽ excitãda: atqꝫ ad ꝯſenti
endum inducenda in filij dei incarnatiõe.

Sexto: qꝛ ſciebat deus ꝙ p̃ma mulier
conſentiẽdo ṽbis diaboli cõceptura erat ⁊
paritura iniq̃tatem ⁊ pctm̃. Juxta illd ps.
Ecce parturit iuſticiã: ꝯcepit dolorẽ ⁊ pe
perit iniquitatẽ. Jdarco ſtatuit ꝙ iſta: ſcꝫ
benedicta virgo ꝯſentiẽdo deo ad ṽba an
geli ⁊ dicendo verbuꝫ obedientie. ſ. Ecce
ancilla dñi Fiat mihi ſm verbũ tuũ: cõci
peret filiũ dei qui deſtrueret opa diaboli.

Septimo: qꝛ ſciebat de⁹ ꝙ illa accepit
fructũ de ligno ⁊ comedẽs miſit ꝑ guttur
in ſua interiora: ideo decreuit ꝙ iſta. ſ. bñ
dicta virgo in ſuis viſcerib⁊ caſtis accipe
ret fructũ benedictũ. ſ. Jeſum quẽ pateret
ligno crucis affigendum: ⁊ ſic viuificaret
mundũ ꝑ Euã occiſum. Vñ Aug⁹. Jlla
ſcꝫ Eua occidendo offuit: iſta viuificãdo
ꝓfuit: ꝑcuſſit illa: ſanauit iſta. Octauo:
qꝛ ſciebat deus ꝙ ꝑ illã humanũ genus in
multas miſerias et neceſſitates deuenire
deberet: Jdarco ſtatuit vt iſta virgo bñ
dicta eſſet hominib⁊ in omĩ neceſſitate ſub
leuatrix ⁊ aduocata. Unde Bern. Sileat
miſericordiam tuam o benedicta virgo qui
in neceſſitate meminit te ſibi defuiſſe inuo
catam. Nono qꝛ ſciebat deus ꝙ illa fo
ret mater oĩm peccatoꝝ ſuoꝝ filioꝝ: ideo
decreuit ꝙ iſta btã ṽgo foret mr̃ miſcdie
oib⁊ pctõribus ac grẽ: ꝓpter qd canit eccl'ia
Maria mr̃ grẽ mater miſcdie: tu nos ab
hoſte ꝓtege. ſ. q̃ hoſtis in Eua nos ꝑemit
et in hora mortis ſuſcipe. ſ. tanq̃ pia mat
venie. Decimo: qꝛ ſciebat deus ꝙ illa in
peccato ꝯciperet ſuos filios ⁊ cũ grauamie
portaret ac dolore ꝑturiret. ideiro decre
uit ꝙ iſta virgo beatiſſima ſine pctõ ꝯci
peret: ſine grauaminẽ portaret: ⁊ cũ gau
dio pareret ſuũ filiũ: ꝑ quẽ a pctõ nos mũ
daret ⁊ in filios adoptaret. Undecimo
qꝛ ſciebat deus ꝙ illa ſuo lacte infecto enu
triret filios ſuos quib⁊ ꝓpinauit amariſſi
mũ venenũ mortis. ido decreuit ꝙ iſta pu
riſſimo lacte ṽgineo enutriret ſuuꝫ natum
cbꝛm cui⁹ caro et ſanguis oib⁊ nob filijs
Marie adoptatꝫ: ꝓpinãda erãt in cibũ et
potũ vite eterne: vt pꝫ in ſacro euchariſtie.

Duodecimo: qꝛ ſciebat de⁹ ꝙ Eua fo
ret pcti initiũ ex q̃ redũdaret culpa in oẽs
nos ſuos poſteros: ⁊ in q̃ habitatur⁹ eſſꝫ
diabolus ꝑ peccatũ. Jdairco ſtatuit ꝙ iſta
benedicta virgo eſſꝫ nobis initium omnis
boni et ſalutis: in q̃ habitaret de⁹ ⁊ q̃ ple
na eſſet gratia ⁊ omni ſanctitate: de cuius
plenitudine redundaret grã in nos omes
filios Ade ꝑ generatiõem: ⁊ filios Ma
rie ꝑ adoptiõꝫ cbꝛi ac regeneratiõeꝫ. Hinc
Anſ. lib. orationũ. O femina mirabiliter
ſinglaris ⁊ ſingulariter mirabilis: ꝑ quã
elemẽta renouatur: angeli reparant: infer
na euacuant: homies ſaluantur. O femia
plena ⁊ ſuꝑplena gratia: de cuius plenitu
dinis redundãtia reuiuiſcit omnis crea
tura. Hec ille. Sic igit̃ patꝫ quomõ deus
ab eterno p̃ordinauit oriri debere in mdo
iſtã benedictã virginẽ Mariã ⁊ ꝑ ei⁹ di
uinũ partũ reparari mundũ. O igit̃ pctõr vi
de q̃ntuꝫ debes diligere: q̃ntum ve reuere
ri mariã: ꝑ quã deus diſpoſuit ab eterno
ſaluari aiam tuã. O q̃nta deuotiõe debes
ei ſeruire quã ſi matrẽ miſcdie a deo p̃ſti
tã nõ haberes: ab eterna morte ꝑ tuã ma
trẽ Euã inducta: nunq̃ liberat⁹ eſſes.

Articulus ſcđs de ſanctifica-
tione beate Marie in vtero ſue
matris. Ca. I.

S Ecundi̅ my-
ſteriū circa ortū beate ṽginis
declarandū dr maternalis ſā
ctificatiōis. Perutile nāq3 eſt ſcire quō ipa
pia dei mater maria fuerit ſctificata i ſuo
ortu. Circa qđ q̄ttuor ↄtemplemur
Prio vtꝝ fuerit i vtō matno ſctificata
Scđo qn̄ fuerit ſanctificata.
Tertio vtꝝ p̄ aliis ſctificat3 fuerit ſctifi
Quarto q̄tiens fuerit ſctificata. (cata
Primo vtꝝ fuerit in vtero materno ſctifi
cata. Pro q̄ nota de intellectu hui9 nois
ſctificatio: q̄ ſm doctorē illu minatū.ſ. Frā
ciſ.may. in tractatu de ↄceptiōe ṽginis: ſā
ctificatio nō eſt aliđ niſi miſſio ſpūſſancti
ad aīam ſctificandā. Vñ multū intereſt
inter p̄ſeruari a pctō originali ꝛ ſanctifica-
ri: q2 p̄ſeruari a pctō originali eſt nō artari
ꝑ ſtatutū diuine legis q ordinauit q̄ aīa
q ↄiungit̄ carni naturalr̄ ꝑpagate ab Adā
ſit ꝑuata dei viſione ꝛ obligata pene eter
ne. Sic igit̄ btā virgo dr p̄ſeruata a pctō
originali: q2 de9 nō artauit eā illa lege: ſed
congrue ꝑpter honorē maternū ex ſpeciali
ꝑuilegio ſuſpendit ſniam: ne ipſa in pctm̄
originale incideret: vt patuit lib. p̄cedēti.
Hic itaq3 q̄ſtio nobis eſt nō de p̄ſeruatōe
ſed de ſanctificatiōe: vtꝝ.ſ. ipa fuerit vere
ſctificata anteq3 nata ꝑ ſpm̄ſanctū in eius
aīam infuſum. Ad qđ r̄ndetur q̄ oēs do-
ctores q̄uis diuerſimode ꝑcedendo affir
mant btām virginē ſctificata3 fore anteq3
natā: maxime Alexan: de ales. in. iij. ꝑ.q.
xij. in tractatu de incarnatiōe chři: ꝛ Fra.
may. vbi ſ. ꝛ Bonauē. i. iij. di. iij. ꝛ Rich.
ibidē q. ij. ar. j. necnō btūs Tho. in. iij. par.
q. xxv. ar. j. Que ↄcluſio ꝓbat̄ triplici via.
Primo rōne generali.ſ. et particlari. Rō-
ne generali ſic: Eccl'ia non pōt errare: ꝛ q̄
tenet oppoſitū heretic9 eſt: ſed ſi nō fuiſſet
ſctificata eccl'ia erraret celebrādo ei9 nati
uitatē: q̄m ſtatui in pctō nō debet̄ ſolenni-
tas ꝛ gaudiū ſed luctus: ꝫ ꝛc. Itē rōe ſpe-
ciali ſic: q2 ſi qđ min9 videt̄ ineſſe ieſt: ꝛ id
qđ magis: ex regl'a topica. Exemplū p3:
Nā ſi rex honorat ruſticū: mlto magis ho
norare debet militē vel baronē ſibi fidelit̄
ſeruientē. Sed Hieremias fuit ſctificat9
in vtero Hiere. j. Similr̄ Joānes bapti-
ſta Luč. j. vt p3 ꝑ Amb. ꝫ mlto magꝫ cō
ueniebat ſanctificare matre3 dei mariā in
vtero materno. Scđo ꝓbatur autorita
te Bern. diceñ. De ſingl'ari virgine nulla
ambiguitas ſit q̄n ipa matnis adhuc cir-
cūſepta viſceribꝫ ſublimiori ſctificatiōis
genere ſctificata ſit. Et iteꝝ: Quod paucꝫ
mortaliū ↄſtat eſſe collatū: fas nō eſt dice
re tante virgini eſſe negatū. Hec Bern.
Tertio ꝓbat̄ figuratiōe Eſa. xj. Egre-
dietur virga de radice ieſſe.i. linea genera
tiōis regia q̄ in ieſſe fuit radicata: ꝛ flos
de radice eius aſcēdet.i. virgo Maria: et
requieſcet ſuꝑ eū ſpūs dñi. Itē Nume. xvij.
Virga aaron.i. Maria que fuit de ſtirpe
Aaron: q2 cognata Heliſabet Luč. j. i ta-
bernacl'o.i. in mřis vtero: inuenta eſt flo-
ruiſſe dono ſpūſſancti. Sed di. Cū btā
virgo in ſua ↄceptione fuerit ſancta: q2 ſi-
ne originali pctō ↄcepta eſt: ꝑ te: quō ꝫ di
cis eā ſctificatā fuiſſe. Rñr ſm Rich. in. j.
di. iij. q. iiij. q̄ ſctificari aliq̄d dr Vno mō
de nō ſctō fieri ſctm̄: ꝛ iſto mō nō dr beata
virgo ſctificata: q2 p̄ſupponit̄ ſic eam fuiſſe
peccatricē: qđ nō cōcedo. Alio mō de eſſe
ſancto fieri magis ſctm̄.ſ. ſimil̄ accipiendo
eſſe: accipe ꝛ ſanctitatē: ꝛ ſic dr virgo ſctifi
cata. Vñ ſm Fran. may. vbi ſ. In ↄcepti
one ṽginis deſcēdit ſpūſſctūs in aīam ei9
non vt purgaret eam ab aliq̄ pctō qđ nō
erat: ſed vt haberet grām ꝛ in ipſa ↄfirma
retur: ita qđ non poſſet peccare vnq3: nec
mortalit̄ nec venialr̄. Et de hoc etiā ſupra
li. iiij. habes par. ij. ar. ij. difficul. j. Et infra
ca. vj. hui9. li. ꝑ. ij. ar. ij. Cap̄. ij.

S Ecūdo videndū eſt: q̄n beata ṽgo
fuerit ſctificata. Vbi nota q̄ ſi lo-
q̄mur ſm modū illoꝝ q̄ tenēt: q̄ be
ata virgo fuerit ↄcepta in pctō originali:
ipa fuit ſctificata poſt infuſionē aīe a pec
cato qđ inerat. Sed hoc mihi nō placet:
q2 ſum cū nřis doctoribꝫ tenētibꝫ eā fuiſſe
ↄceptā ſine pctō originali. Nā vt ait gloſa
ſuꝑ illo verbo Joan. xix. Mulier ecce fili9
tuus. chřius inq̄t docet vt a piis filiis cura

parentibꝰ impendat. Summā ergo curā ha-
buit chriſtus ſue mřis cuž ſūme eā dilexerit:
imo ſua dilectio fuit oīs alteriꝰ dilectiōis
filialis exēplū ⁊ regula ac mēſura. Sūmo
aūt ⁊ maximo ꝯtriuž nō admiſcet vt ſūme
calido nō admiſcet frigus: ergo dilectiōi qua
chriſtus dilexit matrē nunꝙ̄ odiū admixtuž
fuit vel ira. Vñ nunꝙ̄ fuit odita btā virgo
a chriſto p aliquis inſtāti. Sed ſi fuiſſꝫ ꝯcepta
in pctō originali filius tenebat odire eā et
deteſtari p illo tunc: ergo ſequit ꝙ nunꝙ̄ fuit
ipa iracūdie dei vas: Dico igit ſm modū
doctoꝝ noſtroꝝ ꝙ ſctificata eſt virgo in p-
mordio ſue ꝯceptiōis. ita ꝙ ſimlꝰ gře acce-
pit eſſe ⁊ ſctitate: vt ſupͣ patuit. Ca.iij.

t Ertio de excellētia huiꝰ ſctifica-
tionis videndū reſtat: vtꝝ. ſ. p a-
lis in vtero ſctificatis fuerit ſctifi-
cata. Et rñdetur ꝙ ſic: abſꝙ dubio. Nam
ſctificatio virginis tripliciť excedit alioꝝ
ſanctificatiōꝫ. Primo tpis celeritate. Naz
Hieremias nō longe añ natiuitatē eſt ſan-
ctificatꝰ: iuxta illud: Anteꝙ̄ exires de vē-
tre ſctificaui te Hiere. j. c. Joānes baptiſta ba-
ptiſta in menſe ſexto quādo maria viſita-
uit ⁊ ille in vtero exultauit Luč. j. Sꝫ btā
virgo mox vt erat aīa rōnali aīata fuit
ſanctificata: vt dicit Augꝰ. in q̄dam ſmo-
ne de natiuitate virginis. Hec inq̄t virgo
mox vt in mundū p generatiōis humane
lineam venit oīs boni virtute pfecte reſplē-
duit. Mox aūt ⁊ ſtatiꝫ referunť ad inſtās
ſm Phm. iiij. phyſ. Scdō excedit aliorū
ſanctificatiōeꝫ in munerꝭ largitate: q2 gře
munere copioſiꝰ fuit ditata ꝙ̄ alij: qđ pꝫ
ex hōc: q2 alijs ſanctificatꝭ i vtero fuit col-
latum ꝙ poſtea nunꝙ̄ peccauerūt morta-
liter: ipa virgo nunꝙ̄ peccauit etiā venia-
liter. Vñ Bern. Puto copioſiꝰ munꝰ gře
deſcendiſſe in virginē: q nō ſolū eius ortū
ſanctificaret: verꝫ ipſam ab oī peccato de-
inceps cuſtodiret immunē. Tertio in gře
vbertate: q2 ab eā gře copioſitas genera-
liter in oēs ſe diffudit. Vñ Hiero. in ſerm.
de aſſumptiōe dr: Decebat vt eſſet plena
gratia q̄ celis dedit gliam: terris deū pa-
cemꝙ̄ refudit. Vere gřa plena p quā lar-
go ſpūſſancti imbre pfuſa eſt oīs creatura
Hec ille. Et circa pmiſſa.

Capłm. iiij.

q Uarto occurrit videndū q̄tiẽs
fuerit virgo bñdicta ſctificata.
Ubi nota ſm docto. poſitioneꝫ
ſup. iij. di. iij. ꝙ tres fuerūt ſanctificatiōes
mřis dei. Prima fuit ſctificatio in vte-
ro materno: in q̄ habuit pſeruatiōeꝫ a pec-
cato originali ſm noſtros doctores ⁊ gře
infuſionē: necnō fomitis extirpatiōeꝫ vt nō
remanſerit nec fuerit in ea niſi cauſaliter.
Scđa ſctificatio fuit in ſpūſſcti obūbra-
tione ⁊ filij dei ꝯceptiōe: in q̄ ſpūſſanctus
ſic eā impleuit vt digna foret ꝯcipe virgini-
tatis glia manēte verbū ⁊ certificauit de
pſeuerātia ac btitudine ꝯſeq̄nda. Vñ an-
gelus ait: Ne timeas maria inueniſti gřa-
tiam apđ dñm. Et iteꝝ: Spūſſctūs ſup-
ueniet in te. Tertia in filij dei inhabita-
tione in vtero ſuo in q̄ ſup pdicta habuit
ꝙ totaliť dedicata fuit ad diuina ⁊ nō ſo-
lū mens: ſedetiā corpꝰ eiꝰ diuinitatꝭ luce
reſplēduit. iuxta illđ Ezech. xliij. Terra. i.
maria ſplēdebat a maieſtate dñi ⁊c. Vñ
etiā licitis vſibꝰ mřimonialibꝰ eaꝫ aptare
erat impoſſibile. Quarta ſm doct. cōīt
ſctificatio ſupaddit in aſſūptiōe in q̄ hūit
gře et glie ꝯſummationē. O igiť deuota
aīa penſa ꝯſcrā: ꝙ̄ felix: ꝙ̄ glioſa ſit virgo
maria q̄ tātis gřaꝝ donis eſt ſublimata: ꝙ
ꝙ̄ excellētiſſima regia q̄ tātis inſignijs ex-
tat laureata: oēs ad eā ꝯfugiamꝰ: eā inuo-
cemus vt eiꝰ plenitudine gřam adq̄ramꝰ

Articulus tertiꝰ de reuelatōe tpali facta a deo mltipliciter ꝙ .ſ. btā maria oriri debuit mūdo.

t Ertium my-
ſteriū dr tpalis reuelatiōis.
Ex q̄ nāꝙ miſicors deus ſic
ordinauerat ꝙ mūdus repari deberꝫ per
incarnationē chriſti ex virgine maria. Et ſtat-
tuerat ꝙ a pncipio mūdi vſꝙ in finē nullo
vnꝙ̄ tpe aliq̄s ſaluari poſſꝫ niſi p fidē vni-
us mediatoris chriſti ieſu ex virgine maria
nati: vt dicūt Augꝰ. lib. de correptione et
gřa. ⁊ Grego. ſup Ezech. Unde Act. iiij.
Nō eſt aliud nomē ſub celo datū hominibꝰ
in q̄ oporteat ſaluos fieri credenꝭ ea: prter

qḋ myſteriū incarnatiōis chrīſti ex virgine
maria aliq̄liſ oportuit ⁊ neceſſariuꝫ fuit oī
tpe eē creditū apḋ oēs.ſ. vel explicite vl' i
plicite: vt pbat ſcriꝰ Tho.ij.ij.q.ij.ar.vij.
et Bonauē. ſup.iij.di.xxv.q.j.ar.ij. Idcir
co deus miſerator ⁊ miſericors q̄ neminem
vult pire: ſed vult oēs hoīes ſaluos fieri ⁊
ad agnitiōeꝫ veritatis venire: ſm Aplm.j.
Tim.ij. oī tpe huiꝰ mūdi mltipliciť reue
lauit: ꝙ vicꝫ oriūda eſſet in mūdo vna ſa
cratiſſima puella.ſ. Maria: ex q̄ dei filius
carnē aſſumēs ſaluaturus eſſet mundum
Poſſumꝰ aūt int' cetera diſtinguere ⁊ ꝯſi
derare.xij. pcipua tpa mūdi ad numeꝝ.xij
ſtellaꝝ in corona btē virginis: qbꝫ vicꝫ tpi
bus deus oīps voluit reuelare ⁊ reuelauit
bñdictā vginē mōdo: ⁊ ex ipa fiendā incar
natiōꝫ chrīſti: q̄ in tribꝫ q̄ternarijs deſcribūť
vt pꝫ inſpiciēti in figura ſubſcripta.

Pro pmo q̄ternario
Primū eſt tps angelice ꝯditiōis.
Scḋm eſt tps innocētie hoīs.
Tertiū tps pme trāſgreſſionis.
Quartū tps hūane mltiplicatōis
Pro ſecundo q̄ternario.
Primū eſt tps pťiarchice electiōis.
Scḋm tps iſraelitice liberatiōis
Tertiū tps phetice reuelatiōis
Quartū tps iudaice oberratiōis
Pro tertio q̄ternario.
Primū eſt tps phice cognitionis
Scḋm eſt tps gentilice ꝯuerſatiōis
Tertiū tps pxime generatiōis.
Quartū tps implete incarnatiōis.

Rimo itaq₃ reuelauit Ca.j.
p ortū btē virginis deꝰ in tpe ange
lice ꝯditiōis. Qḋ oñdiť triplici rōe
Primo rōne tētatōis: qꝛ vt dr Bern. ſup
illud Ione.j. Propter te orta eſt hec tēpe
ſtas. Lucifer q̄ erat ſummꝰ angelꝰ cogñuit
naturā humanā pueīre ad hāc dignitatē
ꝙ vniret deo ⁊ aſſumeretur.ſ. ex virgine i
vnitatē pſone diuine: ac exaltareť ſup na
turā angelicā. Vidit inq̄t et inuidit: ⁊ in
uidia diaboli introiuit i orbē terraꝝ. Vñ
inuidēs homi q̄ maiori felicitate ſupbiuit
nolēs ſubeſſe deo hoī: Ait eñ Ponā ſedē
meā ad aqlonē: ⁊ ero ſilis altiſſimo. Eſa.
xiiij. Qḋ alijs angelis manifeſtauit ⁊ mlti
ei ꝯſenſerūt blādiētes eidē q̄ decore ⁊ pul
critudine ſue ꝯditiōis ⁊ nature: q.ſ. ipe ē
dignꝰ vt habeat illū honorē ꝙ parificetur
deo: nec ſubſit ei: nec ſuiat hoī. Et ſic oēs
e celo ceciderūt. Boni aūt angeli: vt Mi
chael: Raphael: Gabriel: ſeraphin: cheru
bin ⁊c. nō ꝯſenſerūt ei imo ꝯtradixerūt: ſꝫ
deo obedire volētes: adheſerūt ei p chari
tatē ⁊ fidem: et ſic ꝯfirmati ſunt vt volūt
oēs cōiter docť. ſup.ij.di.v. Scḋo oñdiť
rōne reſtaurātiōis: qꝛ cū morū fuiſſet b pe
liū inter angelos.ſ. p ꝯtrā voluntatē ⁊ rui
na facta i ſinglis choꝛꝫ: crediderūt ⁊ noue
runt angeli ꝙ deberet iſta ruina repari ex
hoibꝫ: ⁊ hoc nō niſi impleto myſterio icar
natiōis ex virgine. Idō dr Aug.v. ſuper
Geñ. ad lrām. ꝙ angelos nō omino latuit
myſteriū regni dei.i. incarnatiōis: q̄ſdam
tñ rōnes huiꝰ myſterij pfectiꝰ cognouerunt
chrīſto reuelāte: ſm Tho.ij.ij. vbi ſ. Ter
tio oñdiť rōne diuie regulatiōis: qꝛ diuia
ſapia hāc reglam ſtatuit ꝙ diuia mediāti
bus angel' ad hoīes pueniāt. vñ Dio.iiij.
ca. celeſtꝫ hierar. dr: ꝙ diuinū ieſu benigni
tatis myſteriū angeli pmū edocti ſt: poſt
ea p ipos ad nos diuitatꝫ ꝯgnitio trāſiuit
.ſ. reuelādo hoibꝫ: vt pꝫ de phetis: ſilr ⁊
de paſtoribꝫ ac btā vgine qbꝫ angelꝰ chrīſti
incarnatiōeꝫ reuelauit: q̄ angel' b pus fuit
reuelatū a deo. Hinc Eccī.xxiiij. btā vgo
ait: Ego ex ore altiſſimi pdij.ſ. p altiſſimi
ſapiam oriūda fui pmogenita añ oēm cre
aturā.ſ. dignitate. Ego feci vt orireť in ce
li.in angel: lumē indeficiēs.ſ. glie ꝯfirma
te.ſ. p fidē icarnatōis ex me fiēde. Ca.ij.

Ecūdo reuelauit deꝰ btām vginē
s tpe innocētie hoīs cū dñs ait Geñ.
ij. Nō eſt bonū hoīem.ſ. chrīſtum q̄ fu
it ſcḋs Adā ſm aplm. eſſe ſolū: faciamꝰ ei
adiutoriū ſilē ſibi.ſ. mariā. Nota ſm Tho
mā.ij.ij.q.qua.ā. ꝙ hō in ſtatu innocentie
habuit fidē explicitā de chrīſti incarnatione
ſm ꝙ ordinabať ad ꝯſummationē glorie:
non aūt ſm ꝙ ordinabať ad liberatiōeꝫ a
pctō p paſſioneꝫ ⁊ reſurrectionē. Patꝫ: qa
non fuit preſcius peccati futuri. Q, auteꝫ
hō preſciuit incarnatiōem videtur p hoc
ꝙ dixit: Relinquet homo patrē ⁊ matrē ⁊
adherebit vxori ſue. Hic eñ Apl's Eph.
v. dicit ſacramentū magnū eſſe in chriſto
et eccleſia: qḋ quidē ſacramentū nō eſt cre

dibile primū hoiem ignoraſſe. Vñ credi-
tur a pleriſqȝ ꝙ Adā in ſopore ſuo diuina
reuelatōe cognouit hⁱ futuꝝ ſacrꝫ icarnatōis
Ut em̄ dt Aug. ſup Gen. ad lrām. Tunc
mens Ade pticeps angelice ſocietatꝫ itra
uit in ſanctuariū dei vt intelligeret nouiſſi
ma in dei ſpeclo: ꝛ vidit ꝙ ex ſacro mrimo
nij ꝯtracti inter ipm̄ ꝛ Euā formatā oriūi
di eſſent multi ſancti pñarche: ꝓphe: apli:
ꝛc̄. Et maxime ꝙ deſcēderet vna ſacra ꝟ-
go q̄ deū paritura eſſet ſaluatorē mōi. Jō
totus gaudio repletꝰ euāgilās locutꝰ ē ꝓ-
phetando de ſacro mrimonij di. Relinqt
hō patrē ꝛ ma. ꝛc̄. Et ꝓpterea intātum di
lexit Euā ꝙ magis voluit ꝯtra dei volū-
tatem facere in comeſtione pomi vetiti ꝙ̄
ipam ꝯtriſtare: vt dt mgr̄ in. ij. di. xxj. c. v.

Caplm. iij.

t Ertiū eſt tp̄s pme trāſgreſſionis
ſcꝫ Ade et Eue: q̄ tpe deꝰ reuela-
uit futurā bñdictā virginē: qr cuꝫ
ob p̄uaricationē penas deꝰ mlieri ꝛ Ade
infligeret: ꝛ ad ſerpentē maledicturꝰ veniſ
ſet. Poſt alia verba ait in figura b. maria:
Ipſa ꝯteret caput tuū ꝛc̄. O q̄ntuꝫ flebāt
ꝛ dolebāt pmi parētes de miſerijs q̄s in-
currerāt ꝑ pctm̄. O q̄ntum gaudebāt cuꝫ
audierīt aliqñ ꝑ virginē bñdictā caput ſer
pētꝫ ꝯterendū ꝛ ſe liberādos. Ca. iiij.

q Uarto reuelauit tpe hūane mlti-
plicatiōis: qr ex eo ꝙ hoies cepērt
mltiplicari in terra: multiplr deus
reuelauit myſteriū incarnatiōis ex maria
virgine in varijs ſacrificijs ꝛ figuris añ le
gē ꝛ ſub lege q̄ꝝ ſignificatū explicite ma-
iores cognoſcebāt: minores ꝟo ſub vela-
mine illoꝝ credētes ea diuinitꝰ eſſe diſpo
ſita de chꝛo venturo: velatā fidē habebāt.
vt dicit ſctūs Tho. vbi ſ. Nā pmo Abel
vidit incarnatiōꝫ chꝛi de ꝟgine: ꝛ iō ꝟgini
tatē ſeruauit: q̄ figuraꝫ chꝛi geſſit de ꝟgīe
nati. Uñ ꝛ acceptabile eiꝰ ſacrificiū fuit.
ſicut dt Aug. li. diuerſaꝝ q̄ſtioñ. ad Oro-
ſiū. Scdo Enoch in fide mediatoris pla
cens deo tranſlatus eſt vt chꝛo de ꝟgine
maria nato tpe antichꝛi teſtimoniū ferat:
et ꝑ hac fide martyr fiat. Tertio Noe hoc
intellexit figuratū qñ de arca emiſit colū
bam: que nō tetigit aquas nec cadauera:
ſed reuerſa eſt ad veſpam portās ramum
oliue in ore ſuo: ꝛ ſic annūcians pacem ter
ris redditam: Geneſ. viij. ca. Hec colūba
ſine felle. ſ. amaritudinis fuit beata virgo
que nō tetigit putredinē vel morticinium
peccati: Hec ad veſperā mundi ramū oli
ue portat cum filiū ex miſericordia huma
natum: virentibꝫ folijs. quia gratia ꝛ veri
tate plenū baiulat ꝛ terris pacem nunciat
cum deo factam. Alias figuras cauſa bre
uitatis p̄tereo.

Caplm. v.

q Uinto reuelauit deus ꝙ btā ꝟgo
eēt futura mōo: ꝛ ex ipa ſaluator na-
ſciturꝰ tpe pñarchice electōis mlti
pliciter. E quibꝫ aliq̄ inſeramꝰ: ꝑlibꝫ ꝑ-
tranſitis. Nā Primo Abrae reuelatū eſt:
qñ dictū eſt. In ſemine tuo bñdicent oēs
gētes Gen. xxij. In ſeīe tuo. i. in chꝛo ven
turo. ſ. ꝑ virginē. Scdo Iſaac reuelatū ha
buit in ſui imolatiōe Gen. xxij. qđ figura-
uit chꝛm̄ vnigenitū dei filiū imolandum
in carne ex virgine aſſumpta. Tertio Ja-
cob reuelatū eſt q̄ ait Gen. vlti. Nō auferē
tur ſceptꝝ de Juda donec veniat q̄ mittē
dus eſt. i. chꝛus ex virgine de tribu Juda
oriundus. Ca. vj.

s Exto tpe iſraelitice liberatiōis.
Nā Moyſes vidit rubū ardentē
et nō cōburi Exo. iij. Per ignē di-
uinitas figurat: ꝑ rubū et nō cōbuſtuꝫ vi-
ror virginalis: vt canit eccla: Rubū queꝫ
viderat moyſes incōbuſtum: conſeruataꝫ
agnouimꝰ tuā laudabilē virginitatē ꝛc̄.
Itē Aaron virga ſicca floruit: fronduit et
amygdala ꝓduxit Num. xvij. ad figuran-
dum ꝙ maria virgo manēs et ſicca ab oī
ꝯcupiſcentia chꝛm̄ genitura erat. Itē Jo
ſue hoc reuelatū eſt qñ ſol. i. chꝛs ſtetit in
medio celi. i. in vtero virginis. Nam celuꝫ
dicit a celando Sic vterus virginis Ma
rie celum eſt: quia ſicut in celo materiali:
ita in vtero ꝟginali celabat deus. Et hoc
habet Joſue. iij. Multe alie figure cauſa
breuitatis omittunt.

Caplm. vij.

s Eptimo tpe ꝓphetice reuelatio
nis: quonia ꝑ ora omniū ꝓpheta
rum id deus nobis in ſcriptura
ſacra annūciat: lege ꝛ videbis. Nā Dauid
ait: Jurauit dominꝰ Dauid veritatem et

Aduerte hic positos ē octo paginas sup flnes portqnas reperies quod
sequitur, et nihil deest. est enim error librariorū q paginas addere,
nel omittunt.

Scđa ꝟitas ꝙ pctm̄ oꝛigiale habet eſſe
in ſupioꝛi pte aie rōnalis ꝛ nō inferioꝛi:nec
in aia ſenſitiua. Rō. qꝛ in eodē eſt reat⁹ ad
penā ꝛ ipa pena. Pena aūt damni eſt i poꝛ
tione ſupioꝛi vbi eſſe hꝫ glīa btitudinis:cu
ius carentia vel ꝑuatio eſt ipa pena damni.
qm̄ ꝑuatiua habēt fieri circa idē ſubiectū.
vt dicit Ariſto. ij. peri her. Tertia ꝟitas
ꝙ pctm̄ oꝛiginale eſt in voluntate:ꝛ non in
intellectu. quia iuſticia ꝛ iniuſticia habēt fi
eri circa idem ſubiectū. ſed iuſticia eſt i vo
luntate:ꝛ omne pctm̄ eſt aliqua iniuſticia.
igitur ꝛc. hāc deductionē facit Anſ. Et ſic
patet ꝙ peccatum oꝛiginale eſt in ſuperio
ri parte rationis et in voluntate vbi habꝫ
eſſe meritum vel demeritum:pena vel glo
ria.

Cap. vij.

Eptima cōſideratio:q̄ ſunt illi qui
ꝯtrahūt pctm̄ oꝛiginale. Pro q̄
Notandū ꝙ ſicut declarat egregi⁹
doctoꝛ Joānes de Segobio in editiōe cō
ſilij Baſilien. Tria reqrunt ad hoc vt qs
oꝛiginale pctm̄ contrahat.

Primo parentū trāſgreſſoꝝ generatio.
Scđo naturalis ab eiſdē ꝓpagatio.
Tertio diuini decreti coartatio.

Primo inquā requirit vt talis ꝑ generati
onē deſcēdat a parentib⁹ tranſgreſſoꝛib⁹ con
tra legē a deo datā hoi Nam ſi parens no
ſter adā non fuiſſet tranſgreſſus ꝓceptum
dei de ligno vetito:nos filij eius non ꝯtra
xiſſem⁹ oꝛiginale pctm̄ qđ deriuatū eſt in
nos ex actuali pctō pͥmi parentꝫ. vt in dif
finitiōe oꝛiginal' pcti ſupra tactum ē. Itē
ſi deus denuo foꝛmaret vnū hoiem: nō de
carne pͥmoꝝ parentuꝫ nr̄oꝝ ſed aliunde:
tal' eſſet ſine oꝛiginali Et ſm doctri. Sco.
ſup. ij. diſt. xxxij. Si adam non peccaſſet:ꝛ
poſtea Cain ei⁹ filius nat⁹ peccaſſet: ſolū
poſteri vel filij a Cain nati cōtraxiſſent oꝛi
ginale pctm̄ deriuatū in eos ex pctō actua
li parentis ipſoꝝ. ſ. Cain Filij ꝟo Adā alij
non cōtraxiſſent. Scđo reqrit ꝙ ab eiſ
dē parentib⁹ trāſgreſſoꝛibus naturaliter
ꝓpaget. quia ſi qs ꝓpagaret ab Adam ſup
naturali modo:non cōtraheret oꝛiginale
pctm̄. vt patet de chꝛiſto q̄ lꝫ ab adam du
xerit originē. tn̄ ex mō ſue generatiōis n̄ po
tuit ꝯtrahere pctm̄ oꝛiginale:eo ꝙ nō natu
raliter eſt generat⁹. ſed ꝟtute ſpū ſancti ſu
ꝑnaturaliter de virgine ſine viro eſt natus
et concept⁹. Vn̄ Leo papa in ſermone de
natiuitate dn̄i dic. Solus int' filios hoim
dn̄s noſter ieſus chꝛs innocens natus eſt.
quia ſolus ſine carnali ꝯcupiſcentia conce
ptus fact⁹ eſt homo. Et ideo ſm Scot. in
iij. diſt. iij. Si chꝛs fuiſſet pur⁹ hō ꝛ nō de
us. qꝛ tn̄ miraculoſe nat⁹ eſt de ꝟgine non
ꝯtraxiſſet oꝛiginale pctm̄ Tertio reqrit
ꝙ talis naturalr̄ ꝓpagatus ꝑ diuinū decre
tū vel ſniam artet. qꝛ ſi qs ſpeciali ꝑuilegio
a cōmuni lege vel decreto ſpeciali gratia
dei preueniente vel ꝓſeruante eximat:non
ꝯtrahit oꝛiginale peccatū. Et ꝓpter h̄ ſm
noſtros doctores lꝫ beata virgo ex modo
ſue ꝓpagatiōis habuiſſet vnde cōtraheret
oꝛiginale pctm̄:eo ꝙ naturalr̄ ex Joachim
ꝛ Anna ſit ꝓpagata. tamen quia grā dei in
ei⁹ aia cōcreata eam ꝓſeruante merito ꝑ
uenientꝫ chꝛiſti ipa lege nō artabat' ſed exē
pta erat:non contraxit peccatum oꝛiginale

Unde ad q̄ſitum reſpondet':cum ſcꝫ q̄rit'
Qui ſunt illi qui contrahūt peccatū oꝛigi
nale: Rn̄det' ſm Fran. May. ꝙ circa hoc
quattuoꝛ leges ponunt' Pͥma lex com
munis eſt eoꝝ oim generaliter qui in vte
ro matrꝫ cōmuni lege ꝓpagati ſunt:ꝛ tales
omnes contrahunt. Scđa eſt lex ſpeci
alis eoꝝ qui in vtero matrꝫ ſanctificant'. ꝛ
tales ꝯtrahunt q̄dem in ſua ꝯceptione oꝛi
ginale peccatū. ſed poſtea ꝑ diuinam grāꝫ
ſanctificantē mundant' Tertia eſt lex ſin
gularis:quando qs natus contraheret de
ſe ꝛ ex modo ꝓpagatiōis:ꝓſeruat' tamē ſin
gulari gratia ꝑueniēte. ſicut ponit' i matre
dn̄i. Quarta eſt lex ſupnaturalis. quan
do qs nec cōtrahit:nec natus eſt ꝯtrahere
ex modo ſue ꝓpagationis ſicut eſt chꝛiſtus
de virgine natus. Idcirco dicit Aug⁹ ſup
Joannē. ꝛ Leo papa. vbi ſ. Ipſe ſolus int'
filios hoim fuit agnus qui ſolus innocens
natus eſt. ſ. ex modo ſue generatiōis. qꝛ ſo
lus ſupernaturalr̄ natus de ꝟgine. Nec ꝑ
hanc autoꝛitatem negatur quin beata vir
go ſit etiam innocens concepta per ſpecia
lem gratiam ꝓſeruantem Ex premiſſis
omnib⁹ elucidari poteſt quomodo potue
rit concipi ſine peccato oꝛiginali beata vir
go. ꝛ quō fuerit de facto ꝓſeruata: non ob
ſtante naturali ꝓpagatiōe. Qđ claret ſi ſin

gulas cauſas pmiſſaꝝ qſtionum ꝛ conſide
rationū penſam⁹. Nam ſi aduertim⁹ pmo
vnde oꝛtum habuerit oꝛiginale peccatū in
nobis. qꝛ vicꝫ ex pctō pmoꝝ parentū quo
puati ſumus oꝛiginali iuſticia. Ex hoc pla
ne accipi pt q ipa excipi potuit a dānatio-
ne illius peccati p gratiam ſpecialem: ſicut
ꝛ exempta fuit a maledictione pme muli-
eris. ſ. In doloꝛe paries filios ꝛc̄. Itē licet
ipa caruerit oꝛiginali iuſticia: potuit tamē
hr̄e ꝛ de facto habuit in pmo inſtanti crea
tionis anie ſue grām q̄ equalet q̄tū ad ac-
ceptationē diuinam oꝛigiali iuſticie: vt p ħ
q qs habet gratiā non inſit ei oꝛigiale pec
catū. ſicut lati⁹ dictum eſt pte. j. hui⁹ libri.
ar. ij. c. iiij. Item ſi aduertimus ſecundā
ꝯſiderationē. ſ. qd ſit oꝛiginale pctm̄ in no-
bis. ſimilr ꝛ tertiā. ſ. q̄liter inficiꝛ ania p pec
catū oꝛiginale: clareſcit qꝛ ſpeciali dī dono
ꝛ puilegio bndicta ꝟgo pſeruari potuit: ꝛ
de facto diſpenſari cum ea matern⁹ honoꝛ
exigebat. Itē ſi aduertim⁹ q̄rtam ꝯſide
rationeꝫ. ſ. a q̄ infligitur oꝛiginale peccatū
quia non niſi a lege diuina: cum de⁹ non ſit
aſtrictus ſuis legibus: claꝝ eſt quia potuit
eam eximere ſpeciali puilegio a cōmuni le
ge: qđ et fecit. Itē ſi penſam⁹ q̄ntā. ſ. qñ
ꝯtrahiꝛ oꝛiginale pctm̄. ſ. qꝛ in inſtāti ani-
mationis. eodē mō ꝛ ſextā. ſ. vbi habꝫ eſſe
oꝛiginale pctm̄: qꝛ nō in carne ſed in ſupio-
ri poꝛtione aie ronalis. clarere pōt. qꝛ ex q̄
caro beate ꝟginis in cōceptione anteq̄ ani
mata fuit oꝛiginale pctm̄ nō habuit niſi ra
dicaliter ꝛ ſm cauſam ꝓ q̄nto ex adam na-
turali modo cōcepta fuit: ꝛ nō ſm actū vel
effectū: cum tunc nōdū ania creata fuit i q̄
oꝛiginale eſſe habet. In inſtanti aūt ania-
tionis quōcūq accipias oꝛiginale pctm̄ ſi
ue ꝑ infectione ꝯtracta in ania ex vniōe ad
carnem ſeminatā p actum carnalis concu-
piſcentie: ſiue ꝑ carentia oꝛiginalis iuſticie
debentꝫ ineſſe ꝓ tunc ipi anie ſm Anſ. nul-
lo mō ipius ania oꝛiginale pctm̄ contraxit.
quia ſi pmo modo accipiaꝛ pctm̄ oꝛigina-
le: de⁹ potuit a tali infectiōe carnē mūda-
re añ animationē. Iuxta illud Iob. Quis
poteſt facere mundū de imūdo cōceptū ſe
mine: nō. ꝛc̄. Et dato q nō mūdauerit: aia
tanq̄ lux ſpūalis nō cōtrahit ſoꝛdes a coꝛ-
poꝛe ſicut a ſoꝛdido veſtimento. vt patuit

ſup̄. Similiter ſi accipiaꝛ oꝛiginale pecca-
tū ſecundo mō: potuit deus in inſtanti cre-
ationis aie cōcreare grām cum illa aia qđ
ꝛ fecit vt eſſꝫ gratia plena ꝛ tota pulcra ac
amica dei: que ab eterno erat dilecta ꝛ ele-
cta: ꝛ ſic aiam in gratia exiſtentē infunden-
do coꝛpi. ꝛ hoc modo non fuit beata virgo
debitrix oꝛiginalis iuſticie in ꝯceptione vl
aniatione. Habuit eñ donum equalens. ſ.
gratiā. Hec ſm Sco. ſup. iij. di. iij. De-
niq ſi aduertim⁹ ꝯſiderationē ſeptimā ſcꝫ
qui contrahunt oꝛiginale: ibidem dictū eſt
qꝛ ipa ſingulari lege puilegiata fuit. quod
ꝛ pt tali ratione pſuaderi. quia beata virgo
tenuit medium tanq̄ mediatrix inter chri-
ſtum ſub q̄ erat: ꝛ inter nos communes ho-
mines ſup quos erat. Oꝛdo igitur ꝛ decoꝛ
vniuerſi requirebat: vt ſicut fuit in mundo
vna pſona que omnino immunis fuit ab oꝛi-
ginali peccato tam carne q̄ anima. ſ. chri-
ſtus. Et etiam erat pſona q̄ vtroq mō ha
bet oꝛiginale pctm̄. ſ. oēs cōmuniter hoies:
Sic eſſet pſona media. ſ. Maria que q̄dā
modo haberet oꝛigiale pctm̄. ſ. in carne vl
in cauſa ꝓpter naturalem modū ꝓpagatio-
nis: ꝛ quodāmodo non haberet oꝛiginale
peccatum. ſ. in anima vl in effectu. O itaq
feliciſſima Maria: virgo mundiſſima in q̄
nulla eſt macula memento quia te de⁹ ele-
git ab eterno vt ſis mater puriſſima ꝛ hu-
mani generis mediatrix ꝛ aduocata. Eia
ergo o piiſſima domina vnica ſpes noſtra:
tuo filio nos recommēda. ꝛ illos tuos mi
ſericoꝛdes oculos ad nos conuerte. et Ie-
ſum benedictum ventris tui fructum in celo
nobis fruendum ſine fine concede. O cle-
mens. O benigniſſima. O dulciſſima ma
ria da nobis per tua merita: vt qui te pu-
ram ab omni peccato credimus: p te puri-
ficati a pctis: tecum vna cum dulci ieſu tuo
nato coꝛregnare valeam⁹.

Articulus ſecundus de ſoluē dis difficultatib⁹ circa hāc ma- teriā occurrentib⁹.

S Ecundū my-
ſteriū dicit ſoluende difficultat-

Circa premiſſa nanq̄ ſeptem precipue
occurrūt difficultates quib⁹ aduerſarij ſo
lent opponere et nituntur probare q̄ ſcʒ bea
ta virgo fuerit concepta in peccato origina
li. Et iſtud nobis ſugeſt: vt videlicet ipſas
difficultates ſoluamus: quibus ſolutꝪ fa-
cillime parebit reſponſio ad omnia que in
ↄtrarium poſſent argumenta adduci.

Prima difficultas de ꝟginis ſctificatione.
Scda de ꝟginis liberatiōe.
Tertia de ei⁹ redēptione.
Quarta de penaꝝ inflictiōe.
Quīta d̄ ſinglari chr̄i ꝓuilegio ꝛ honore
Sexta de ianue celeſtis clauſione
Septima de multoꝝ ſanctoꝝ contra-
ria aſſertione.

Prima nāq̄ difficultas occurrit de vir-
ginis benedicte ſanctificatiōe. Nam ipſa ve
re ſanctificata dicit̄ in vtero materno. Iu-
xta illud Pſā. Sanctificauit dn̄s taberna-
culum ſuum id eſt mariam. Sed ſi beata
virgo nullo peccato fuit infecta: non videt̄
quō ipſa dici valeat ſctificata vel purgata.
Sed hec difficultas ſoluitur: quia ſepius
in ſcriptura dicit̄ aliquid eſſe ſanctificatuꝫ
vel purgatum non ob aliqua ꝑuia macula
que inextitiſſet tali rei: cum nullam infecti-
onem habuerit. ſicut exempli gratia ange
li boni dicuntur ſanctificati Eſa. xiij. Mā
daui ſanctificatis meis. glo. id ē ſctis ange
lis meis: ꝛ tamen ſine vllo peccato. Item
chr̄s dicitur ſanctificatus Ioan. x. Quem
pater ſanctificauit ꝛ miſit in munduꝫ: vos
dicitis quia blaſphemas: quia dixi filius
dei ſum: ꝛ tamen chriſtus a nullo peccato
fuit mundatus qui nūq̄ potuit infici pec-
cato. Item angeli dicuntur purgari: quia
ſm Dionyſiū d̄ angelica hierarchia. Tres
ſunt actus hierarchici purgare: illumiare
ꝛ perficere Deniq̄ ſancti in glorificatione
dicuntur purgari. Malach. iij. Purgabit
filios leui quaſi aurum ꝛ colabit eos quaſi
aurum ꝛ argentum: ꝛ tamen conſtat in an
gelis bonis: ꝛ etiam in ſanctis glorificatꝪ
nullū eſſe peccatum. Preterea ipſa benedi-
cta virgo in verbi incarnatione dicitur ꝑ
fidem mundata teſtimonio Anſ. de conce
ptu virginali: ꝛ tamen tunc nulluꝫ habuit
inquinamentū. Unde Bern. ſup cant. ſer
mone. xxj. dt. Uſitatū eſt in ſcripturꝪ ſan-
ctificationē ꝓ mundicia poni vel cōtinētia
Non obſtante ergo hoc Maria dicitur ve
re ſanctificata ꝛ purgata: non quidem a la
be que infuit ꝑ aliqd̄ inſtans ſed q̄ infuiſſet
niſi p̄ſeruata fuiſſꝫ. Hec ſm Franc. May.

Secunda difficultas de beate virginis
liberatione. Nam non liberatur quis a pec
cato quod non habet. Sed beata virgo di
citur liberata ꝑ chriſtū vna cum omnibus
cōiter hoib⁹. Unde Leo papa in ſmone de
natiuitate dicit. Saluator noſter ſicut pro
omnibus liberandis venit: ita nulluꝫ libe
rum a reatu reperit. Item Aug⁹. Nemo
liberatur a maſſa peccati niſi in fide redē-
ptoris. Hec difficultas ſoluitur ſicut ꝓ
ma: quia beata virgo dicitur liberata non
a reatu qui infuerit: ſed q̄ infuiſſꝫ ſi p̄ſerua
ta non fuiſſꝫ. Et q̄ liberari dici valeat qui
p̄ſeruatur oſtendit̄ ex ſcriptura. Nam pſā.
hoc modo orat liberari dicens. Eripe me
de luto vt nō infigar: libera me de ore leo-
nis. Itē idem. Eruiſti animā meā ex infer
no inferiori id eſt p̄ſeruaſti. Cōſtat eīm ipſm
dauid nō fuiſſe in inferno inferiori. ſ. dāna-
torum. Itē Tob. xij. Elemoſyna a morte
ſcʒ eterna liberat. i. p̄ſeruat. Itē Prouerb.
xxiij. Noli ſubtrahere a puero diſciplinaꝫ
ſi percuſſeris euꝫ virga non morietur. Tu
virga ꝑcuties eum ꝛ animā eius de infer-
no liberabis. i. p̄ſeruabis Sed diceres.
ſequitur ergo q̄ ſuperuacue fuerunt ſancti
ficationes in virgine poſite a doctoribus: q̄
niam quid morbidi vel immundi emūda-
retur non erat. Rn̄detur q̄ dicte ſanctifica
tiones nō fuerunt vacue. Quāuis eīm non
erant ad fomitis ligationē: vt quibuſdam
placet. neq̄ ad eius attenuationē: vt alijs
libet. Neq̄ ad totalē euacuationem vt ple-
riq̄ ferunt: tn̄ erāt ad virtutis iſtructionē
ꝛ venuſtatis oīs boni: ad verbi dei cōce
ptionē atq̄ ad meritoꝝ virginis ꝛ p̄mioꝝ
augmentationē: vt neq̄ primā ſimileꝫ ne-
q̄ parem ſequenteꝫ haberet. Tertia dif-
ficultas de redemptione: quia conſtat q̄ be
ata virgo indiguit redemptore. ꝛ ſicut cete
ri ſancti per chriſti paſſioneꝫ eſt redēmpta
Unde chriſtus eſt redemptor omnium.
Ideo Remigius ſuper Heb. ix. Chriſtus
per ꝓprium ſanguinē introiuit ſemel i ſan-
cta eterna redemptione inuenta. dicit ſic.

gulas cauſas ꝓmiſſaꝝ qſtionum ꝛ conſiderationū penſam⁹. Nam ſi aduertim⁹ ꝑmo vnde ortum babuerit originale peccatū in nobis. qꝛ vicꝫ ex pctō ꝑmorū parentū quo ꝓuati ſumus originali iuſticia. Ex hoc plane accipi pt ꝙ ipa excipi potuit a dānatione illius peccati ꝑ gratiam ſpecialem: ſicut ꝛ exempta fuit a maledictione ꝑme mulieris. ſ. In dolore paries filios ꝛc̄. Itē licet ipa caruerit originali iuſticia: potuit tamē hr̄e ꝛ de facto babuit in ꝑmo inſtanti creationis anie ſue grām q̄ equalet qͣ̄tū ad acceptationē diuinam origiali iuſticie: vt ꝑ h̄ ꝙ q̄s babet gratiā non inſit ei origiale peccatū. ſicut lati⁹ dictum eſt ꝑte. j. hui⁹ libri. ar. ij. c. iij. Item ſi aduertimus ſecundā ꝯſiderationē. ſ. qd ſit originale pctm̄ in nobis. ſimilr ꝛ tertiā. ſ. q̄liter inficiẛ aia ꝑ peccatū originale: clareſcit qꝛ ſpeciali di dono ꝛ ꝓuilegio bn̄dicta ꝟgo ꝓſeruari potuit: ꝛ de facto diſpenſari cum ea matern⁹ honor exigebat Itē ſi aduertim⁹ q̄rtam ꝯſiderationē. ſ. a q̄ infligitur originale peccatū quia non niſi a lege diuina: cum de⁹ non ſit aſtrictus ſuis legibus: claꝝ eſt quia potuit eam eximere ſpeciali ꝓuilegio a cōmuni lege: qȯ et fecit. Itē ſi penſam⁹ q̄ntā. ſ. qñ ꝯtrahiẛ originale pctm̄. ſ. qꝛ in inſtāti animationis. eodē mō ꝛ ſextā. ſ. vbi habꝫ eſſe originale pctm̄: qꝛ nō in carne ſed in ſuperiori portione aie ronalis. clarere pōt. qꝛ ex q̄ caro beate ꝟginis in cōceptione anteq̄ꝫ animata fuit originale pctm̄ nō babuit niſi radicaliter ꝛ ſm̄ cauſam ꝓ q̄nto ex adam naturali modo cōcepta fuit: ꝛ nō ſm̄ actū vel effectū: cum tunc nōdū aia creata fuit i q̄ originale eſſe babet. In inſtanti aūt animationis quōcūq̄ꝫ accipias originale pctm̄ ſiue ꝓ infectione ꝯtracta in aia ex vniōe ad carnem ſeminatā ꝑ actum carnalis concupiſcentie: ſiue ꝓ carentia originalis iuſticie debentꝫ ineſſe ꝓ tunc ipi anie ſm̄ Anſ. nullo mō ipius aia originale pctm̄ contraxit. quia ſi ꝑmo modo accipiaẛ pctm̄ originale: de⁹ potuit a tali infectiōe carnē mūdare añ animationē. Iuxta illud Iob. Quis poteſt facere mundū de imūdo cōceptū ſemine: nō. ꝛc̄. Et dato ꝙ nō mūdauerit: aia tanq̄ꝫ lux ſpūalis nō cōtrahit ſordes a corpore ſicut a ſordido veſtimento. vt patuit ſup̄. Similiter ſi accipiaẛ originale peccatū ſecundo mō: potuit deus in inſtanti creationis aie cōcreare grām cum illa aia qȯ ꝛ fecit vt eſſꝫ gratia plena ꝛ tota pulcra ac amica dei: que ab eterno erat dilecta ꝛ electa: ꝛ ſic aiam in gratia exiſtentē infundendo corpori. ꝛ hoc modo non fuit beata virgo debitrix originalis iuſticie in ꝯceptione vł animatione Habuit eīm donum equalens. ſ. gratiā. Hec ſm̄ Sco. ſup. iij. di. iij. Denicꝫ ſi aduertim⁹ ꝯſiderationē ſeptimā ſcꝫ qui contrahunt originale: ibidem dictū eſt qꝛ ipa ſingulari lege ꝓuilegiata fuit. quod ꝛ pt tali ratione ꝑſuaderi. quia beata virgo tenuit medium tanq̄ꝫ mediatrix inter chriſtum ſub q̄ erat: ꝛ inter nos communes homines ſup quos erat. Ordo igitur ꝛ decor vniuerſi requirebat: vt ſicut fuit in mundo vna ꝑſona que omnino imunis fuit ab originali peccato tam carne q̄ꝫ anima. ſ. chriſtus. Et etiam erat ꝑſona q̄ vtroq̄ꝫ mō habet originale pctm̄. ſ. oēs cōmuniter hoies: Sic eſſet ꝑſona media. ſ. Maria que q̄dā modo baberet origiale pctm̄. ſ. in carne vł in cauſa ꝓpter naturalem modū ꝓpagationis: ꝛ quodāmodo non baberet originale peccatum. ſ. in anima vł in effectu. O itaq̄ꝫ feliciſſima Maria: virgo mundiſſima in q̄ nulla eſt macula memento quia te de⁹ elegit ab eterno vt ſis mater puriſſima ꝛ humani generis mediatrix ꝛ aduocata. Eia ergo o piiſſima domina vnica ſpes noſtra: tuo filio nos recommēda. ꝛ illos tuos miſericordes oculos ad nos conuerte. et Ieſum benedictum vteri tui fructum in celo nobis fruendum ſine fine concede. O clemens. O benigniſſima. O dulciſſima maria da nobis per tua merita: vt qui te puram ab omni peccato credimus: ꝑ te purificati a pctis: tecum vna cum dulci ieſu tuo nato corregnare valeam⁹.

Articulus ſecundus de ſoluendis difficultatib⁹ circa hāc materiā occurrentib⁹.

S Ecundū myſteriū dicẛ ſoluende difficulta

no Circa premiſſa nanq̧ ſeptem precipue occurrūt difficultates quib⁹ aduerſarij ſolent oppōnere: nituntur probare ꝙ ſcʒ beata virgo fuerit concepta in peccato originali. Et iſtud nobis ſugeſt: vt videlicet ipas difficultates ſoluamus: quibus ſolutis facillime patebit reſponſio ad omnia que in ꝯtrarium poſſent argumenta adduci.

Pria difficultas de ꝟgis ſctificatione.
Scda de ꝟginis liberatiōe.
Tertia de eı⁹ redēptione.
Quarta de penaꝝ inflictiōe.
Quita ꝺ ſinglari chꝛi̇ ꝑuilegio ꝛ honoꝛe
Sexta de ianue celeſtis clauſione
Septima de multoꝛū ſanctoꝛū contraria aſſertione.

Prima nāq̧ difficultas occurrit de virginis benedicte ſanctificatiōe. Nam ipa vere ſanctificata dicit̄ in vtero materno. Iuxta illud Pā. Sanctificauit dn̄s tabernaculum ſuum id eſt mariam. Sed ſi beata virgo nullo peccato fuit infecta: non videt̄ quō ipa dici valeat ſctificata vel purgata. Sed hec difficultas ſoluitur: quia ſepius in ſcriptura dicit̄ aliquid eſſe ſanctificatuʒ vel purgatum non ob aliqua ꝑuia macula que inextitiſſet tali rei: cum nullam infectionem habuerit. ſicut exempli gratia angeli boni dicuntur ſanctificati Eſa. xiij. Mādaui ſanctificatis meis. glo. id ē ſctis angelis meis: ꝛ tamen ſine vllo peccato. Item chꝛs dicitur ſanctificatus Joan. x. Quem pater ſanctificauit ꝛ miſit in munduʒ: vos dicitis quia blaſphemas: quia dixi filius dei ſum: ꝛ tamen chꝛiſtus a nullo peccato fuit mundatus qui nūq̧ potuit infici peccato. Item angeli dicuntur purgari: quia ſm̄ Dionyſiū ꝺ angelica hierarchia. Tres ſunt actus hierarchici purgare: illumiare ꝛ perficere Deniq̧ ſancti in gloꝛificatione dicuntur purgari. Malach. iij. Purgabit filios leui quaſi aurum ꝛ colabit eos quaſi aurum ꝛ argentum: ꝛ tamen conſtat in angelis bonis: ꝛ etiam in ſanctis gloꝛificatis nullū eſſe peccatum. Preterea ipa benedicta virgo in verbi incarnatione dicitur ꝑ fidem mundata teſtimonio Anſ. de conceptu virginali: ꝛ tamen tunc nulluʒ habuit inquinamentū. Unde Bern̄. ſup cant. ſermone. xxj. dt. Uſitatū eſt in ſcripturis ſanctificationē ꝑ mundicia poni vel cōtinētia Non obſtante ergo hoc Maria dicatur vere ſanctificata ꝛ purgata: non quidem a labe que infuit ꝑ aliqō inſtans ſed q̄ infuiſſet niſi ꝓſeruata fuiſſʒ. Hec ſm̄ Franc. May.

Secunda difficultas de beate virginis liberatione. Nam non liberatur quis a peccato quod non habet. Sed beata virgo dicitur liberata ꝑ chꝛiſtū vna cum omnibus cōīter hoib⁹. Unde Leo papa in ſmone de natiuitate dicit. Saluatoꝛ noſter ſicut pro omnibus liberandis venit: ita nulluʒ liberum a reatu reperit. Item Aug⁹. Nemo liberatur a maſſa peccati niſi in fide redēptoꝛis. Hec difficultas ſoluitur ſicut ꝓma: quia beata virgo dicatur liberata non a reatu qui infuerit: ſed q̄ infuiſſʒ ſi ꝓſeruata non fuiſſʒ. Et ꝙ liberari dici valeat qui ꝓſeruatur oſtendit̄ ex ſcriptura. Nam pā. hoc modo oꝛat liberari dicens. Eripe me de luto vt nō infigar: libera me de oꝛe leonis. Itē idem. Eruiſti animā meā ex inferno inferioꝛi id eſt ꝓſeruaſti. Cōſtat em̄ ipm̄ dauid nō fuiſſe in inferno inferioꝛi. ſ. dānatoꝛum. Itē Tob. xij. Elemoſyna a moꝛte ſcʒ eterna liberat. i. ꝓſeruat. Itē Prouerb. xxiij. Noli ſubtrahere a puero diſciplinaʒ ſi percuſſeris euʒ virga non moꝛietur. Tu virga ꝑcuties eum ꝛ animā eius de inferno liberabis. i. ꝓſeruabis Sed diceres. ſequitur ergo ꝙ ſuperuacue fuerunt ſanctificationes in virgine poſite a doctoꝛibus: q̄niam quid moꝛbidi vel immundi emūdaretur non erat. Rn̄detur ꝙ dicte ſanctificationes nō fuerunt vacue. Quāuis em̄ non erant ad fomitis ligationē: vt quibuſdam placet. neq̧ ad eius attenuationē: vt alijs libet. Neq̧ ad totalē euacuationem vt pleriq̧ ferunt: tn̄ erāt ad virtutis iſtructionē ꝛ venuſtatis oīs boni: ad verbi dei cōceptionē atq̧ ad meritoꝛū virginis ꝛ ꝓmioꝝ augmentationē: vt neq̧ pꝛimā ſimileʒ neq̧ parem ſequenteʒ haberet.

Tertia difficultas de redemptione: quia conſtat ꝙ beata virgo indiguit redemptoꝛe. ꝛ ſicut ceteri ſancti per chꝛiſti paſſioneʒ eſt rēdempta Unde chꝛiſtus eſt redemptoꝛ omnium. Ideo Remigius ſuper Heb. ix. Chꝛiſtus per ꝓpꝛium ſanguinē introiuit ſemel i ſancta eterna redemptione inuenta. dicit ſic.

Chriſti ſanguine omẽs homĩes redempti ſunt a ſeruitute: quapropter per peccatum pmi parẽtis capti tenebant. Si ergo maria non fuit peccato capta quõ põt dici redempta: qꝛ Aug. in epla ad Optatum de origine anime dicit ſic. Redempt⁹ dici nõ poteſt niſi qui vere ꝑ pctm̄ fuit ante captiuus: ſicut ſcriptũ eſt. Si filius vos liberauerit: vere liberi eſtis. Ad qd̓ reſpondetur ꝙ non obſtante tali pſeruatiõe: mater dñi dicit vere redempta: ꝛ p alijs redempta ñ quidem a peccato qd̓ contraxit de facto: ſꝫ quod contraxiſſet ſi ex ſe ex modo ſue propagationis naturalis ſi ꝑ dei grãm pueniẽtem preſeruata nõ fuiſſet: merito mortis chriſti filij ſui puiſe Et hoc declaratur ſm Franciſcũ May. tali exemplo. Si aliquis dñs redimeret a ſeruitute aliquos duos: vnũ illorũ poſtꝙ̄ eſt natus: alium dum adhuc eſt in vtero matris vel anteꝙ̄ cõcept⁹ eſt dando priuilegiũ libertatis concipiẽdo In hoc caſu vterqꝫ ẽ redemptus ꝛ nullus eorum ſeruus eſt: ſed vnus eſt redemptus a nota ſeruitutis quã contraxit. alius a nota quã contraxiſſet niſi redemptus fuiſſet: ꝛ nulli dubiũ quin efficacius ꝛ nobilius ſit redemptus qui fuit puẽtus ne ſeruus eſſꝫ ꝙ̄ ille qui poſt ſuitutẽ fuit liberat⁹ ab ea: ſicut maior gratia fit ei cui conſeruatur innocentia ꝙ̄ cui remittit culpa: vt declarat Aug⁹. ſup Lucam ꝛ Gen̄. Mater ꝓo dñi redempta fuit a ſeruitute quã ex ſe cõtraxiſſet: ſed omẽs alij ab ea quã cõtraxerũt. ergo ipa p alijs redẽpta eſt. Ad verba Auguſtini vbi ſupra. Reſpondetur ꝙ duplex eſt redemptio. ſcilicꝫ preſeruans ꝛ eleuans vt patuit in exemplo pſcripto. De ſecũda non de pma verificant verba Auguſtini ꝙ non eſt redemptio eleuans niſi a culpa. ſecus autẽ de redemptiõe pſeruante: vt patꝫ Nam Eſa. xxix. dicitur Propter hoc hec dicit dominus ad domum Jacob qui redemit Abraam. Et Neemie. ix. habetur ꝙ dñs redemit Abraam: quia ſcꝫ eduxit euꝫ de vr chaldeorũ: ipm pſeruando a cõbuſtione ignis: vt ferunt hiſtorie. Item apoſtolus ad Gal. v. dt. Chriſtus redemit nos d maledicto legis. factus pro nobis maledictum: quia ſcriptum eſt. Maledictus oĩs qui pendet in ligno. Et tñ iſtã maledictionem nos in tpe gratie nuꝙ̄ habuim⁹ qm per mortẽ chri lex totaliter fuit euacuata.

Quarta difficultas de penaꝝ inflictione. Nam ſi preſeruata eſt a pctõ originali: quare ḡ penas peccati originalis paſſa eſt beata virgo ſcꝫ mortẽ. Si eĩm caruit omĩ peccato: caruit etiam merito mortis ꝛ aliarum penalitatũ peccati originalis: ergo iniuſticia facta eſt ei cum mortua eſt ꝛ paſſa penalitates multiplices peccati original. Et ſic deus iniuſtus retributor eſſet: ꝛ maxime qm̄ ſm Aug. ij. ſen. diſt. iiij. Deus nõ prius vltor ẽ ꝙ̄ ſit quis peccator. Nec poſſumus dicere ipſam paſſam vel mortuam pro redemptione generis humani vel ſalute. quia hoc eſſet ad contumeliã chriſti. ſequeretur eĩm ꝙ chriſtus nõ eſſet ſufficiens redemptor. Cũ igitur beata virgo habuerit penas peccati originalis ꝛ non ꝑ aſſumptionem: ſed ꝑ contractionẽ: ſequit ꝙ fuerit infecta peccato originali Hec difficultas ſoluitur. Quia ſm Bonauẽtu. ſup. iij. diſt. iij. ac Fran. May. Gratia ſanctificationis nõ obuiat pene ſed tm̄ culpe. Et hoc oſtenditur exemplis. Nam Joannes baptiſta fuit ſanctificatus ꝛ a peccato originali purgatus. ꝛ tamen a pena peccati originalis nõ fuit liberatus totaliter. Similiter anima pueri in baptiſmo abluit a ſorde peccati. ꝛ non liberatur a pena Itẽ chriſtus ſine vllo reatu peccati fuit: ꝛ tamẽ ſuſtinuit penas peccati originalis. Eſaie. liij. Vere languores noſtros ipe tulit: ꝛ dolores noſtros ipe portauit Itaqꝫ dicit ꝙ mater dñi ꝑ gratiã puenientem licet fuerit a culpa pſeruata: non tamẽ a pena totaliter liberata vel pſeruata. Vel vt alij dicunt: licet diuina gratia puenit anime infectionẽ in beata virgine: non tamen puenit carnis feditatẽ: qm̄ ꝑ concubitũ ꝯcepta eſt: ꝛ ideo rõne illius feditatis iuſte remanſerũt in virgine penalitates. Sed remanet dubiũ ſupposita poteſtate de congruitate ipa quare. ſcilicꝫ tales pene fuerunt inflicte virgini: cũ non eſſent neceſſarie humano generi ſicut pene chriſti. Reſpondet ſm Franciſ. may. qꝛ erãt materia exercende virtutis: vt. ſ. ꝑ patientiam taliũ merita cumularet. Vnde ſicut Job fuerunt pene magne inflicte ad exercendam eius patientiam: ita virgini ad

ꝑficiendã gratiã. Uirtus eñ in infirmita
te ꝑficit̃: vt ait Apl's. ij. Co. xij. Quinta
difficultas de chr̃i ꝑuilegio ſingulari ꝛ ho
noꝛe. Nã hoc eſt ſingulare chr̃i ꝑuilegium
q: ſolus ipſe innocẽs cõcept⁹ eſt: vt dt Au-
guſt. ꝛ Leo papa. Uñ ſi ipa eſt concepta ſi
ne pctõ originali: ſequit̃ ꝙ equatur chriſto.
qḋ eſt cõtumelia chr̃o: cũ ei⁹ honoꝛ ꝛ ꝑui-
legiũ ſingulare alteri attribuit̃. Hec diffi
cultas ſoluit̃: ꝙ nõ obſtante tali ꝑſeruatõe
mr̃ dñi nõ eq̃pat̃ chr̃o: ſed eſt inferioꝛ ipõ i
hoc priuilegio multipl'r. Primo q̃dem
q: chr̃s nõ indiguit ꝑſeruatione. q: nõ fuit
cõcept⁹ ꝑ naturalẽ ꝓpagationẽ. vñ nec fuit
ex modo ſue ꝓpagationis apt⁹ nec potuit
ꝯhere pctm̃. Lex eñ originalis pcti nõ fu-
it lata niſi ꝯ ꝓpagandos naturalr̃ ex Adaꝫ
Sed btã ꝟgo indiguit ꝑſeruatiõe ꝛ ex mo
do ſue generationis apta fuiſſet contrahe
re pctm̃: ꝛ vtiq3 ꝯtraxiſſet niſi ꝑſeruata fu-
iſſet ꝑ grãm: vt ſup̃ patuit Scḋo quia
chr̃s nõ indiguit redẽptione: cũ ex mõ ſue
ſingularꝫ generatiõs nõ fuit apt⁹ ꝯhere il-
lũ reatũ ſeruitutis. virgo aũt indiguit grã
ꝑueniente ne laberet̃. Tertio q: aia chr̃i
in ꝯceptiõe ſeu creatiõe fuit vltimate ſan-
ctificata. nõ aũt aia ꝟginis: cũ vlterioꝛẽ ſã
ctificationẽ ſuſcepit in ꝟbi icarnatiõe Lu.
j. Spũſſctũs ſuperueniet in te. Quarto
q: anima chr̃i moꝫ vt fuit creata fuit vnita
ꝟbo ac cõprehendẽs ꝛ btã: ex. iij. ſen. Aĩa
aũt ꝟginis nõ fuit btã ꝛ ꝟbo vnita vel cõ-
prehendẽs: q̃uis fuerit ſancta. Hec Frã.
Maꝛ. Et ſic patet ꝓpoſitũ. Sexta diffi
cultas de ianue celeſtis clauſiõe. Nã ianua
celeſtꝫ nulli ẽ clauſa niſi merito originalis
pcti. Si g̃ btã ꝟgo nõ habuit peccatũ ori-
ginale: q̃ro Utꝝ ſi añ chr̃m moꝛtua fuiſſꝫ:
ſtatim ad celum euolaſſet: an non: Nõ po
tes dicere ꝙ euolaſſet. quia ſic nõ ꝑ chriſtũ
fuiſſet ianua apta. g̃ ſequit̃ ꝙ non euolaſſꝫ
añ chr̃m: ꝛ ꝑ ꝯñs habuit vt videt̃ origina
le pctm̃. Hec difficultas ſoluit̃ ſm Scotũ
ſup. iij. diſt. iij. ꝙ ianua celeſtꝫ fuit btẽ vir-
gini clauſa ſicut ꝛ ceteris. nec eſt apta niſi ꝑ
meritũ paſſiõis chr̃i. q: m̃ vt dĩc apl's Col. j
Placuit ei ꝑ ipm̃. ſ. chriſtũ reconciliare oĩa
ſiue que in celis ſunt: ſiue que in terrꝫ. Sꝫ
iſta clauſio ianue beate ꝟgini non ꝓpterea
fuit ꝙ ineſſet ei pctm̃ originale. quoniã paſ
ſio chriſti ſic preuiſſa ꝛ acceptata coꝛaꝫ deo:
erat in oꝛdine ad beatam ꝟginem vt ꝓpter
meritũ huiꝰ paſſionis. ſ. chr̃i nunq̃ ineſſet
peccatũ ipi virgini matri chr̃i: ꝛ ita nec in-
eſſet aliq̃d ꝓpter quod ſibi ianua claudere
tur. Sed iſta clauſio ianue fuit q: ex origi
ne competebat ꝟgini vnde ſibi ianua clau-
deret̃ ſicut ꝛ alijs. Nec ſequit̃ ꝙ ſi moꝛtua
fuiſſet ante chr̃m ſtatim in celuꝫ euolaſſꝫ.
imo vt videt̃ in limbũ patrũ deſcendiſſet:
non ꝓpterea q: pctm̃ ineſſet: ſed q: ex origi
ne infuiſſet ſicut ꝛ ceterꝫ niſi ꝑſeruata fuiſſꝫ
Q, ſi dicas. Si nõ habuit pctm̃ originale
vtiq3 ſtatim euolare debuiſſet. Dico ꝙ fal
ſum eſt. quia ſancti patres purgati fuerũt
ab originali: ꝛ tñ nõ aſcenderũt in celũ an-
te chr̃i paſſum: eoꝙ clauſa fuit ianua vſq3
ad ſolutionẽ precij. Ita enim decreuerat
deus ꝙ lꝫ acceptaret paſſionẽ chr̃i ꝑuiſſam
ad remittendũ culpam originalẽ omni cre
denti paſſionem illam: non tamen remitte
bat penam. ſ. carentiam viſionis diuine ꝓ
pter illam paſſionẽ vt ſolum ꝑuiſam: ſed ꝑ
ipſam vt pñtialiter exhibitam. ꝛ ideo ſicut
ſanctis patribus nõ patuit ianua quouſq3
fuit exhibita paſſio chr̃i: ita ꝓbabile videt̃
ꝙ nec beate ꝟgini. Hec Sco. Septima
difficultas de multoꝝ contraria aſſertiõe
Si itaq3 benedicta virgo pia fide creden-
da eſt concepta ſine peccato origiali: qua-
re vel vnde eſt ꝙ multi doctoꝛes cõtrariũ
aſſerũt ꝛ tenent ipſam fuiſſe cõceptam in
pctõ originali: Ad quod reſpondet̃ ꝑ tria
puncta Primo q̃dem dico ꝙ hoc ẽ ideo
quia omnes illi doctoꝛes voluerũt incede
re ꝑ viaꝫ legis cõmunis q̃ oẽs naturalr̃ ex
Adam ꝓpagatos obligat ſm rationẽ ſemi
nalem: ſicut ſancta tradit ſcriptura Unde
Rhom. iij. Omnes in adam peccauerunt
ꝛ egent gloꝛia dei. Et quia ſanctoꝛum au-
toꝛitas ſolum chriſtum excipere videtur ĩ
hac generalitate. Non tamẽ negãt docto-
res quin deus potuerit beatã virgineꝫ ab
illa lege cõmuni eximere. ſed quoniam cre
ditur ꝙ beata virgo ſit naturaliter ſm ra-
tionem ſeminalem ꝓcreata. nec eſt autori-
tas ſcripture de eius ex hac lege exceptiõe
manifeſta. Idcirco ꝓbabiliter putauerunt
eam peccato fuiſſe originali obnoxiam: nõ
audentes legi cõmuni ꝯdicere: nec auden

tes eaȝ exemptã dicere. Propterea igiẗ diuerſificati ſunt doctores in hac re. qȝ qdaȝ putant eam fore lege cõmuni claudendaȝ. qdã eximẽdã. Scđo dico cum Frã. mayro. ꝙ oẽs autoritates ſanctoꝝ ⁊ dicta doctoꝝ tenentiũ eã eẽ pctõ originali obnoxiam: loquunẗ ⁊ ſonãt ac intelligi debent ad hũc ſenſum: ꝙ vicȝ beate ꝟgini hoc ex ſe de cõmuni lege couenieƀat. qȝ naturali ſue ꝓpagationi cõpetit ꝙ originale pctm̃ cõtrahere debuiſſȝ: vt ſupra oſtenſum eſt. tamẽ oppoſitũ habuit a deo ſpeciali gratia ꝑueniente. Necin hoc fit ſanctis iniuria ſi eorũ dicta exponãẗ ſicut ſacra ſcṗtura exponiẗ ⁊ intelligitur. qȝ ſancti i ſuis eloquijs ſacra ſcṗtura tanꝙ̃ regula ⁊ lumine vtebantur: vt teſtaẗ Diony. de diuis no. ca. ij. Et ꝑ h̄ ſolui pñt oẽs ꝯtrarie autoritateſ. quia oẽs loquunẗ de pctõ originali ſolũ ſm̃ cauſam quã qdem habuit beata ꝟgo ex ꝓpagatiõe naturali ⁊ nõ ſm̃ effectũ. Tertio dico ꝙ vnuſquiſꝗ magȝ teneẗ matrẽ dei venerari ꝙ̃ aliquoꝝ doctoꝝ opinioneȝ in hoc paſſu extollere: maxime cũ iam eccl̃ia in Cõcilio Baſilieñ. ſtatuerit id pie credendũ de beata ꝟgine ꝙ ſit cõcepta ſine originali peccato: ac Sixt⁹ papa diuino officio de h̄ edito ⁊ indulgentijs corroborauit. Vñ in hoc ſum cũ Aug. li. de natura ⁊ gratia v. Cũ ð pctis agiẗ: nullã de matre dñi ꝓpter reuerẽtiam dñi volo fieri q̃ſtionem. i. dubitabileȝ ꝓpõnem. ſed poti⁹ indubitãter ipam in cõceptione ſui teneo pia fide fuiſſe ſanctam. Sed calũniantes hanc autoritateȝ Aug. exponunt qdam ⁊ dicunt ꝙ Aug⁹ ibi loqtur de pctis actualibus: ⁊ non de originali Iſta tñ expoſitio ſm̃ Frã. mayro. ẽ Primo impia. qȝ ꝟginis ꝑuilegia nõ ſunt artanda ſed amplianda. Scđo eſt falſa. qȝ intentio Aug. ẽ ibi: vt induciẗ in. iij. ſen. iſtud attribuere ꝟgini ꝑ priuilegio ſingulari ſuꝑ oẽs ſanctos. Si igiẗ hoc acciperẗ tm̃ ð peccato actuali non eſſȝ h̄ tanꝙ̃ ſingulare ſuꝑ oẽs ꝑuilegiũ attribuendũ ꝟgini. qȝ etiã innocẽtes caruerũt omni pctõ actuali. O igiẗ virgo benedicta vita: ſpes: ⁊ ꝯſolatio noſtra: quid de te dicere valeamus? quanta deuotiõe te laudemus? qua temeritate te quis aſſerere audeat originali peccato fuiſſe infectam? Cum vt canit eccleſia Felix es ſacra virgo Maria ⁊ om̃i laude digniſſima. ⁊ ꝑ ꝯñs etiã iſta laude digna ꝙ dicaris a pctõ ꝑſeruata. qȝ ex te ortus eſt ſol iuſticie chriſtus deus noſter.

Articulus terti⁹ ꝙ piũ eſt credere btam Mariã ſine originali pctõ fuiſſe conceptam

Tertia contẽplatio ꝑncipalis ðr pie credulitatis. Nam ad ꝑmiſſa adijciendum eſt ⁊ declarandũ q̃piam ſit credere ꝙ ipa btã ꝟgo fuerit concepta ſine pctõ originali. Qð qdem aliq aduerſarij pluribus modis vſꝗ ad iſta nr̃a tp̃a impugnauerũt. Sed anno dñi M. cccc. lxxxij. Bulla ſpeciali (cui⁹ tenorem vidi) ipſe Sixtus papa. iiij. apoſtolica autoritate reprobat ⁊ damnat aſſertiones ⁊ opiniones dicentiũ ꝙ eccleſia non cõceptionẽ ſed ſanctificationem ꝟginis celebrat: atꝗ tenẽtes Mariã fore ꝑſeruatã ab origiali ꝓpterea eſſent hereſi polluti. Oẽs etiã libros eoꝝ ſuper his confectos damnat: ⁊ ne pro verȝ legantur vl' teneantur aut habeanẗ inhibet: ſic ꝙ cõtra ꝑmiſſa facientes eo ipſo ſniam excõicationis ⁊ penam maledictionis eterne incurrant: a qua ſolus papa ꝓ̃terꝙ̃ in articulo mortis ⁊ non ali⁹ abſoluere poſſit. Vnð vt fideles magȝ inducanẗ ad huius ꝑſeruationis piam credulitatem: ſeptem rationes h̄ ponemus qbus id declaratur

Prima eſt rõ honorificatiõis.
Scđa eſt rõ vere dilectionis
Tertia rõ ſuffragationis.
Quarta rõ cauende offenſiõis.
Quinta rõ vitande vltionis.
Sexta rõ vie ſecurioris.
Septima rõ fructificationis.

Prima eſt rõ honorificatiõis. Nam ſi pla mẽte cõſideramus ꝙ tot ⁊ tanta bñficia ꝑ ꝟginẽ ſuſcepim⁹: tãtaꝗ dignitate bñdicta virgo eſt ſublimata ꝑ filiũ ꝙ vtiꝗ verũ eſt qð ait Hiero. ad Paulã ⁊ Euſtochiũ dicẽs. Quicquid humanis poteſt dici ꝟbis minus eſt a laude virginis. Debemus igitur hoc priuilegio honoris eaȝ extollere ⁊ laudare ꝙ dicam⁹ eam exemptã ab oi culpa. als non deficit lingua humana in eius

Unde nec debitū honorē matri dei impendit cū eā peccatricē fuiſſe dr̄ ⁊ filiā diaboli ꝑ pctm̄ originale ↄtractū. Inſup q̄ro te qđ hoꝝ eſt honorabilius et glioſi⁹ chr̄o vtꝝ dicere ꝙ habuerit matrē ab omni peccato imunē: an dicere pctō maculatā. Conſtat q̄ primū. Eccī.iij. Gloria hois ex honore parentꝫ ſ̄ ⁊c̄. Vñ ſicut decuit deū populū iudaicū in mari: ⁊ ꝑ.xl. annos coꝝ veſtimēta ⁊ calciamēta illeſa ꝯſeruaſſe ꝓpter honorē ⁊ dignitatem ꝓlī illius: eo ꝙ chr̄s erat naſciturus ex eo: ita a fortiori decuit matrē ꝓpriam miraculoſe ꝯſeruaſſe ab oīs peccati macula ꝓpter honorem maternitatis. Secunda rō vere dilectionis: qm̄ vt ait Anſ. ad coanglicanos epos. non videt̄ verus amator virginis qui recuſat colere feſtū conceptionis: cuius recuſationis cauſa nō alia eſt: niſi q̄ creditur ab illis ꝙ ſit i pctō origiali ↄcepta: Ut igit̄ eā vere amemus credamus fore ꝯſeruatam. Tertia ratio ſuffragationis: vt vicꝫ ꝑ hunc honorem ſibi ↄgrue exhibitū eius ſuffragia impetrare ⁊ obtinere valeam⁹. Propterea eccleſia canit Cū iocūditate ↄceptionē beate Marie celebremus: vt ipa ꝑ nobis intercedat ad dñm ieſum chr̄m. Scptū nanqꝫ ē Joan.xij. Qui me honorificauerit honorificabo eum. Item fortunatus in omelia dicit Gratius eſt obſequiū deo qđ Marie ipendit̄ ꝗ̄ qđ ſctōꝝ cuilibet dirigit̄. ḡ debemus eā honorare. Quarta rō cauēde offenſionis. Nam valde timendū eſt ne eam offendamus: vtpote q̄ eſt mater gr̄e ⁊ mat̄ miſcḋie: qđ certe facit q̄ temerarie eāꝫ peccatricē aſſerit vel credit: qm̄ vt Cirillus patriarcha alexādrinus libro quē fecit ↄ̄ Neſtoriū dr̄. Poſt filiū inq̄t temerariū ē ponere in maria ꝟgine maculā aliquā aut peccatum. Propterea magiſter Hēricus in quodam ſermone q̄ incipit. Cōſurgit ꝟga: ait Sacratiſſimā ꝟginē quā de⁹ ab eterno ꝓordinauit vt eſſet mr̄ dei ſub ꝑtāte diaboli fuiſſe ⁊ pcti ſorde infectā ſentire non audeo: dicere ꝑhorreſco: et paulo infra. Quis hanc ꝟginem ſub ira dei vnq̄ꝫ fuiſſe audeat dicere ꝑ quā ſibi de⁹ genus hūanū tāq̄ꝫ ꝑ mediatricem recōciliare voluit dicat q̄ velit; ego dicere non audeo nec ſentire: cū in multis ſcripturis videt̄ eam exemptam a lege cōi fuiſſe. Hec ille. Quinta ratio vitande vltionis: ne vltionem incurram⁹ ꝓpter offenſionē ꝓſumptuoſe aſſertiōis pie ſentire debemus đ ꝟgine ꝙ ſit imunis: qm̄ ſcriptū eſt Eccī.iij. Maledictio matrꝫ eradicat fundamenta. Maledicit matrē virginē qui eā peccatricē temerarie aſtruit: et hec maledictio eradicat fundamēta gr̄e đi. Cauendū eſt etiā ne ſi non celebremus feſtum ↄceptionis ꝟginis illā vltionē ſubeamus: que ſcripta eſt Zach. vl. di. Percutiet dñs omnes gentes que non aſcēderint ad celebrandū feſtiuitatē tabernaculoꝝ: q̄ tabernaculū dei in q̄ habitauit: eſt beata virgo. Sexta rō vie ſecurioris: q̄ in oībꝰ dubijs via ſecurior eligēda eſt ⁊ tutior. Extra de de. excōi. c. illud. poſt mediuꝫ. Et inter varias opiniones ꝓbabiles ſanior opinio ſequēda eſt. Extra de cele. miſ. ca. cum marthe. §. q̄ſiuiſti. Sed hec via eſt ſanior ⁊ tutior: q̄ ꝑ eā plus honorat̄ chr̄us ⁊ ſctā mater ei⁹ q̄ꝫ ꝑ ↄ̄riā opinionē. Et q̄ fundat̄ in imitando ordinationē eccl̄ie romane đ h̄ feſto ↄceptiōis atqꝫ eius officij obſeruationē q̄ habet̄ expſſe ꝙ ſit ↄcepta maria ſine originali pctō. Eccl̄ia q̄ppe romana mater eſt omniū eccl̄iaꝝ ⁊ nō pōt errare ſꝫ in oībꝰ tanq̄ꝫ magiſtra eſt ſeq̄nda. diſ. xj. Quis. diſ. xij. c. j. ⁊ ſe. ⁊ di. xxij. omnes. Vñ ex quo nō eſt certū ꝑ ſcripturā expſſaꝫ: vtrū virgo ↄtraxerit originale pctm̄ an non: Idcirco magis pietati ↄſonū eſt credere ꝙ ſit ↄ̄traxit dando ſibi hanc prerogatiuā ꝓpt̄ honorem dñi. quia hoc auctoritati eccleſie non repugnat. qm̄ ff. de regulis iuris dicit̄ ꝙ in obſcura ratione ingenuitatis fauēduꝫ eſt libertati. Et hoc eſt qđ doctor ſubtilis ſuper. iij. diſt. iij. dicit. Quod horum veriſſimū ſit de⁹ nouit. Sed ſi auctoritati eccleſie nō repugnat ꝓbabile magis videtur: vt qđ excellentius eſt attribuat̄ marie. Hec ille. Sed hoc nō repugnat eccleſie: imo cōcordat: vt patꝫ ex concilio Baſilieñ. ⁊ diuino officio. Septima ratio fructificationis: quia ex hac pia fide fructus adquirit̄ vite eterne et ſuperne glorie. Vnđ Eccli. xxiiij. Qui me elucidant vitam eternaꝫ habebunt. Gloſ. Elucidant id eſt ab omnibꝰ indignatis lucidā reddunt. Item. j. Reg. j. Quicunq̄ꝫ glificauerit me: glificabo eum.

indulgẽtie
indie ꝯcep
tionis M

Qui aũt ꝯtẽnũt me erũt ignobiles. Deni
ꝙ fructus adq̃rit indulgẽtiaꝝ. Nam vt di
cũ eſt ante: ipm ꝯciliũ Baſilieñ ꝯceſſit in
dulgentias ꝓ huius feſti celebratiõe ꝛ ſer
mone vicꝫ centũ dies indulgentiaꝝ oibꝫ in
tereſſentibꝫ miſſe ꝛ veſperꝭ primis aut ſe
cundis et matutinis. Pro ſermone autem
eiuſdẽ feſtiuitatis centũ quinquagita dies
Inſuꝑ Sixtus papa quartus oino eaſdeꝫ
indulgentias ꝯceſſit ſicut ꝯceſſe ſunt in fe
ſtꝫ corꝑis chr̃i. O igit̃ homo crede beataꝫ
virginẽ fuiſſe ꝯceptã ſine origi ali pctõ pen
ſando illius diuini habitaculi mũdiciã: in
q̃ deus ꝛ dulcis redẽptor nr̃ ieſus gratiſſi
me nouẽ menſibꝫ requieuit. Utinã ſaperes
ꝛ itelligeres: eãꝙ digna laude beatificare
valeres quã beatã dicẽt omnes generati
ones. O vere mũdiſſima ꝛ imaculata ꝟgo
maria. o vere gl̃oſa dña excelſa ſuꝑ ſidera:
ꝛ puriſſima ab omni macula: plusꝙ̃ oms
creatura angelica puritate ipa qua ſub do
maior non eſt intellecta: quibꝫ te laudibus
efferam. Quid in tue ſctitatis et puritatis
gloriaꝫ dicã: cũ tu ſis gloria hieruſalem tu
honorificentia ppli nr̃i: tu es mater mũdiſ
ſima ab omĩ pctõ ꝓſuata. Mater inq̃ dei
ꝛ dñi ieſu ꝓdilecta. tu ale noſtre refugium.
tu ſpes ꝛ noſtꝝ auxiliũ. tu ſingulare cordis
noſtri ſolacium. te dep̃camur. ad te clama
mus vt per illam ſũmã tue puritatis grãm
nobis a dulci ieſu tuo impetres veniã gra
tiam ꝛ gloriam Amen.

Explicit liber quartus.

Alius modus pro
cedendi in ſcripturis.

Item ſi volueris in hac re aliũ ꝓceſſum
facere: potes notare. xij. ſtellas fulgẽtes in
corona btẽ ꝟginis ad ꝓbandã ei⁹ imunita
tẽ a pctõ originali radiãtes. Prima ſtel
la dr̃ diuina autoritas. Hãc ꝓſeq̃re ſic ha
bes pte. j. huius libri. arti. iij. j. teſtimonio.
Scda ſtella ꝓphetica ꝟitas. Hãc ꝓſeq̃
re ſic habes ibidẽ. ij. teſtimonio. Tertia
ſtella angelica atteſtabilitas. ibidẽ. iij. teſti
monio. Quarta ſtella eccliaſtica irrefra
gabilitas. ibidem. iiij. teſtimonio. Quin
ta ſtella materna honorabilitas. Hanc ꝓ
ſeq̃re vt habes eadem pte. j. ar. ij. c. ij. §. ij.
Sexta ſtella ꝓeminẽtiſſima puritas. ibi
dem. §. iij. ꝛ etiam. §. j. vbi allegatur Anſe.
Septima ſtella ꝑfectiſſima virginitas.
Hãc ꝓſeq̃re ibidẽ. ꝑ. iij. xj. teſtionio. §. iiij.
Octaua ſtella beneficij ſublimitas. ſicut
habes ibidẽ ar. ij. c. ij. circa ꝓnci. primi. §.
Nona ſtella legũ equitas. ibidẽ ar. iij. teſti
monijs. v. vj. vij. viij. ix. Decima docto
rũ famoſitas. ibidẽ teſtimonio. x. Unde
cima rõnũ ꝓbabilitas. ibidem teſtimonio.
xj. Duodecima miraculoꝝ lympiditas.
ibidem. xij. Hec ſupraſcripta de ꝯceptі
one Marie breuiter volui huic libro inſe
rere ea magis q̃ apta ſunt ꝓdicationi ꝓſe
quẽdo. Alia ꝟo multa diſputabilia in hac
materia alibi latiſſime tractanda reliqui.

In nomie do
mini ieſu ad beatiſſime ꝟginis Marie ho
norem: ſequit̃ de natiuitate eius.

q

Uintus li
ber eſt dõ myſterio ſctiſſime
natiuitatis bñdicte virginis
Marie. ꝛ habꝫ tres ptes.
In pma agit̃ in generali de ei⁹ ortu digniſ
ſimo. In ſecũda de ei⁹ natiuitate magis in
ſpeciali. In tertia de naſcẽtis ꝟginis quali
tate vel ꝯditione admirabili.

Pars prima de ortu Marie di
gniſſimo ꝛ ei⁹ diuinali ꝓordinati
one eterna ac ſctificatiõe ꝛ mul
tiplici reuelatione.

t

Ux orta ẽ
iuſto rectis corde leticia.
Uerba ſunt ſancti ꝓphete
dauid Ps. xcvj. Qui lon
ge anteꝙ̃ naſceretur bene
dicta virgo eius ortum preuidit ſpũſancto
inſpirante: ꝛ eam luci comparãdo ait. Lux
id eſt Maria: orta eſt iuſto. i. chriſto. ex ea
naſcituro q̃ eſt iuſtus ꝑ eſſentiaꝫ. Ipſe enĩ
eſt vt dr̃ Malach. iiij. ſol iuſticie. Et pro

p̄terea q̄m ex hoc toti mūdo eſt ſal⁹ orta. Jō ſubdit: Rectis corde. ſ. hoīb⁹. leticia: q̄bus in verbis p̄pulcre oſ̄dit̄ q̄ſummā dignitatē habuerit btā v̄go in ſuo ortu in eo q̄ luci cōparatur: q̄ eſt rex dignitiſſima. Lux q̄ppe inter oēs creaturas excellentiā habz p̄cipue triplicē. Primo q̄ꝛ diuinal' ꝯformitatis: q̄m de⁹ lux eſt ⁊ tenebre in eo nō ſunt vlle. j. Joā. j. Scdo q̄ꝛ lux eſt incōtaminabilis puritatꝭ: eo q̄ nō pōt inq̄nari ſordib⁹. Tertio q̄ꝛ lux eſt delectabilis q̄litatis: q̄m dulce lumē ⁊ delectabile oculis videre ſolē Eccl. xj. Sic bn̄dicta v̄go ſup oēs creaturas puras hac triplici fulget excellētia dignitatꝭ: q̄m deo ipa eſt p̄xima ⁊ ꝯformatiſſima p grām ⁊ glīam Sapien. vij. Candor lucis eterne ⁊ imago bonitatꝭ illi⁹. Itē ipſa eſt puriſſima ⁊ incōtaminabilis: q̄m ſm Anſ. ea puritate nitet q̄ maior ſub deo neq̄t intelligi. Deniq̄ ipſa eſt anīe hūane ⁊ deuoto cordi ſuauis ⁊ delectabil': q̄m vt canit eccl'ia: ipſa eſt vita: dulcedo ⁊ ſpes nr̄a. O q̄s exp̄mere ſufficiat q̄ſuauis ſit Maria oculis cordis ad reſpiciendū: in cuius pulcritudine glorie oēs ſcti delectant̄: p̄pter qd̄ canit̄ Specioſa facta es ⁊ ſuauis in delicijs tuis ſctā dei genitrix. O q̄ſuauis eſt anīe pie ad audiēdū vel loq̄ndū d̄ ea: q̄m vt melliflu⁹ Ber. ait d̄ ſapo: Nil (inq̄t) tantū me delectat q̄ntum de glīoſa virgine Maria facere ſermonē. O q̄ſuaue: o q̄ gaudioſum erit i celo conregnare ⁊ colletari cū ea ſine fine p quā ſalus mūdi credētib⁹ apparuit: cuius vita glīoſa lucem dat ſeculo. Merito igit̄ eius ortus omnib⁹ gaudiū ⁊ leticiā ingerit. Merito ⁊ digne omēs homīes ille dulcis citharista Dauid ad letandū in eius ortu allicit: cum dicit: Lux orta eſt iuſto: ⁊ rectꝭ corde leticia. Vere omnib⁹ rectis corde leticia. ſ. penitentib⁹: patientib⁹: viatoribus: et triumphātib⁹ in celeſti glīa: leticia virꝭ: leticia mulierib⁹: leticia paruulis ⁊ ſenib⁹: et omnibus fidelib⁹. De eius itaq̄ ortu q̄d p̄ſens tractare intendētes in generali tria myſteria declarabim⁹.

Primū myſteriū d̄ꝛ diuinal' p̄ordinatōis
Scdm̄ d̄ꝛ maternalis ſanctificatōis
Tertiū d̄ꝛ t̄palis reuelatōis.

Articl's prim⁹ q̄liter ab eterno p̄diſpoſitū erat a diuīa ſapia oriri btām Mariā ⁊ p eā ſalutē mūdo fieri. Cap. I.

Primum itaq̄ myſteriū d̄ꝛ diuinal' p̄ordinatōis: quō vicꝫ ort⁹ beate virginis ſit p̄ordinat⁹ ab eterno ⁊ p̄cōceptus in mēte diuia. Iſta q̄ppe eſt vna magna dignitas btē v̄ginis q̄ p ſapientis os glīat̄ in ep'la hui⁹ ſolēnitatꝭ q̄ ſcp̄ta ē Prouerb. viij. Dn̄s inq̄t poſſedit me. ſ. incommutabili volūtate ⁊ electiōe ſua in initio viarꝝ ſuarꝝ anteq̄ q̄cq̄ faceret: h̄ eſt ab eterno anteq̄ ipſe d̄s aliq̄d creaſſet. Vn̄ ⁊ add̄it: a p̄ncipio. ſ. creatiōis mūdi. Ab eterno ordinata ſum. ſ. vt eſſem dei mr̄. Et ex antiq̄s. ſ. eternitatꝭ. Anq̄ terra fieret. i. an̄ oēm corpalē ꝯditā creaturā. Nōdū erāt abyſſi. i. p̄funditates. Tota q̄ppe altitudo vl' p̄funditas q̄ eſt a celo empyreo vſq̄ terre cētrū: d̄ꝛ abyſſus p̄pter imenſitatē: ⁊ oēs creature corpales ⁊ ſp̄ūales ad altitudinē cōparate p̄nt dici abyſſi: vt volūt doct. Nōdū ḡ erāt abyſſi. i. celū nec ſtanec angeli: q̄ etiā abyſſi ſūt vocati p̄pter excellentiaꝫ ſuarꝝ ſubarꝝ. Et ego (inq̄t maria) iā concepta erā. ſ. in mēte opificis. Ex quib⁹ oibus claret: q̄ꝛ an̄ omnē creaturaꝫ bn̄dicta v̄go fuit p̄ordinata ⁊ cōcepta in mēte creatorꝭ vt fieret mater dei et ſaluatoris nr̄i Jeſu: qd̄ eſt ei ſūma glīa. Circa qd̄ aduertēdū ſm q̄ mō intelligēdi hūano ꝯtēplari poſſum⁹ q̄ ab eterno in diuina p̄cipue mente inter alia q̄ttuor v̄tebant̄ ꝯſilia vl' q̄ſtiōes q̄ p diuinā ſapiāꝫ ſūt determiate ⁊ ꝯcluſe.

Prima q̄ſtio de mūdi ruituri creatiōe.
Scda q̄ſtio de dei ex femia icarnatiōe.
Tertia qō de p̄me feie. ſ. Eue electiōe.
Quarta qō de feie ad id idonee ꝯdictiōe.

Prima q̄ſtio erāt: q̄re mundū crearet quē ruiturꝝ ſciret. Dicebat nāq̄ pater ad filiū et ſp̄mſctm̄: Scim⁹ q̄ꝛ mūdus quē creaturi ſumus ruet p pctm̄ tam in angel' q̄ i hominib⁹: p̄pter qd̄ etiā alias creaturas corporeas punire oportebit in deteſtationeꝫ peccati. Quare ergo debem⁹ ip̄m creare cū ſciam⁹ eū fututurꝝ eſſe malū. Et acceſ-

ſit vna rõ di. ꝙ nõ deberet creari talis. Nil
debet tale fieri qđ ſit in ꝗtidianã offenſaꝫ
et iniuriã dei: qm oia opa debẽt bñdicere
deũ. Juxta illud Dan. iij. Bñdicite omia
opa dñi dño: laudate ⁊ ſuperexaltate eũ in ſe
cula. ⁊ oia cedere debẽt in laudẽ ⁊ gliam
dei. Sed ſi mũdus creabit: totus in mali
gno erit ſicut et nũc poſit⁹ eſt. j. Joã. ij. et
totus ruet p peccatũ vt iã cernim⁹ oculis
noſtris. Ne igit videat eſſe de⁹ autor ma-
li nõ deberet creari mundus vt non fieret
pctm̃. Nã ſcriptũ eſt Jac. j. De⁹ intenta-
tor maloꝝ eſt. Adiecitqꝫ rõ ipſa di. De⁹ ⁊
natura nil faciũt fruſtra. hoc dicit Ariſto.
ij. phyſ. Sed fruſtra eſt qđ nõ attingit fi-
nẽ ſuũ: ſm Cõmentatorẽ ibidẽ. Finis aũt
mundialiũ creaturaꝝ rõnaliuꝫ eſſet btitu-
do: vt vult mgr̃ in. ij. ſentẽ. di. j. c. v. Hanc
nõ videt quõ ꝯſeqntur cũ p pctm̃ ruiture
ſunt: ꝑ nõ debuit creari fruſtra. Hec qſtio
deciſa eſt p diuinã ſapientiã ꝙ bonũ ẽ crea
re munduꝫ: etiãſi ſua malicia ruat poſtea:
tali rõne: Ut eñ vult Aug⁹. in enchi. Nũ
ꝗꝫ deus pmitteret aliqđ malũ in mũdo fie
ri niſi eſſet adeo oipotens vt ẽt ex malis
ſciret bona elicere. Sciens ꝑ de⁹ munduꝫ
ruituꝝ: creauit eũ vt etiã poſt ruinã exin-
de bonũ eliceret. Nam exinde mlta bona
ſũt elicita. Primo quidẽ ex hoc reluce
re habet diuina bonitas: cũ ſe ⁊ ſuã boni-
tatẽ creaturis cõicauerit ex mera liberali
tate: vt dicit Aug in enchi. c. vj. Secũdo
ex hoc relucet diuina iuſticia: cũ poſt rui-
nam obſtinatos in peccato punit: vt nõ ſit
dedecus culpe ſine decore iuſticie: ſm eun
dem Aug. ⁊ Anſ. lib. Cur deus homo.
Tertio ex hoc relucet diuina miſcdia ⁊ pi
etas in expectãdo pctõres ad penitẽtiã et
parcẽdo penitentib⁊. Eſa. xxx. Propterea
expectat nos deus vt miſereatur noſtri.
Quarto ex hoc relucet diuina ſapientia ꝗ
ex malis bona ſciat elicere: ⁊ poſt ruinã ſci
at reparare. Deniqꝫ relucet diuina chari-
tas et benignitas cũ poſt ruinã p ſeipſum
mundo q non poterat ſe liberare ⁊ repara
re voluit miſericorditer ſubuenire. Unde
diffinitũ eſt ꝙ mũdus deberet creari: Nec
obſtat ꝙ mũd⁹ in malignꝫ poſitus eſt qm
h̃ ñ ex deo: ſed ex ꝓprio arbitrio rõalis cre
ature factũ eſt. Unde deus non eſt autor
mali: qꝛ cũcta q̃ fecit erãt bona: ſed p abu
ſum ꝓprie voluntatis facta ſũt mala. Nec
ideo deus fecit ea vt eſſent mala: ſed vt ſi
vellent in bonitate ꝑſiſterẽt ⁊ coronarent
ſi ꝓo vellent ruerẽt. Nec tñ impune vt dic
Greg. in moral. ⁊ Anſ. li. Cur deus homo
Et qm̃ rõ ipa adiecit ꝙ deus nil facit fru-
ſtra: ideo determinatũ eſt p diuinã ſapiaꝫ
ꝙ mõs ſuo fine fruſtrari nõ debeat: ſed re
parari debeat poſt ruinã ad btitudinis cõ
ſecutõnẽ. Preterea exq̃ vidit deus ꝙ hanc
ruinã nulla pura creatura poſſꝫ repare ſa
tiſfaciẽdo: nec aliter cõgrueret repari niſi
filiũ ſuũ in mundũ mitteret ad incarnãdũ
et mundũ redimendũ: ſicut pꝫ p Anſ lib.
ij. Cur de⁹ hõ. Idcirco diffinitũ eſt ꝙ pro
mũdi repatiõe fili⁹ dei carnẽ vel naturam
humanã aſſumeret in q̃ ſatiſfacere poſſet
de pctõ mũdi. Et de hoc lariſſime actuꝫ ẽ
ſup lib. j. p. j. ar. ij. p totũ. Hic cã breuitatꝫ
ptrãſeo rões id ꝑſuadẽtes eo ꝙ ibi ſt tacte
Sed circa h̃ orta eſt ſcda q̃ſtio. Ca. ij.

Ecunda igit q̃ſtio ꝯſiliata eſt in mente diuina ⁊ tractata iſta: vtꝝ p mundi repatione deberet de⁹ aliquã feminã creare: ex qua haberet car-
nẽ aſſumere: et ſic mũdi ruinaꝫ reſtaurare
femina mediante. Et ecce acceſſit vna rõ
di. ꝙ nõ ꝯgrueret deũ naſci vel carnẽ aſſu
mere ex femina: ⁊ iõ nulla talis eſſet femi
na creanda. Et pbauit ſic: qꝛ qui naſcit ex
femina q̃ndam immũdiciaꝫ ꝯtrahit: Job
xxv. Nõ põt hõ mũdus apparere natus d
muliere: Sed in deo nulla immũdicia eẽ
debet q eſt lux et cãdor lucis ac ſpeculum
ſine macula. Sap. vij. ꝑ nõ debet naſci de
femina. Põt eñ dei filius carnẽ aſſumere
etiã de viro ſine femina cũ ſit oipotẽs. Si
cut ⁊ Eua formata eſt miraculoſe d viri co
ſta ſine muliere. igit ⁊c. Ad hoc igit rñ-
det diuina ſapia ſm Tho. in. iij. p. ſum. q.
xxxj. ar. iiij. ꝙ ꝓpter hanc rõnem nõ minus
creanda eſſet vna talis femina ex q̃ dei fi-
lius deberet naſci: ⁊ reddidit rõem ſoluẽ-
do pmiſſa: qꝛ in ꝯceptione vel genitura ex
femina nõ eſt immũdicia aliqua inq̃ntum
eſt op⁹ dei. Sed put ẽ ex pctõ ꝓueniẽs in-
q̃ntum. ſ. homo ꝯcipitur ex libidine: ſic cõ
trahitur immundicia. Nam ſi homo non
peccaſſet in paradiſo ſine tali immũdicia

femina de viro generaſſet. Propter pctm̄ eni̅ dictū eſt mulieri: Multiplicabo erum-nas tuas: in dolore paries filios Gene. iij. Unde determinatū eſt ꝛ ꝯcluſuꝫ ꝑ di-uinā ſapienciā ꝙ illa femia ꝯcipere debe-ret dei filiū ſine libidine ꝛ ſine virili ſemie ſola opatiōe ſpūſſancti: cum illibata virgi-nitate parere ꝛ ſumma puritate. Nec deꝰ potuit inqnari naſcendo ex femia: ſicͤ nec lux inqnaẜ ad contactū ſordidaꝝ reꝝ. Sꝫ circa hoc adhuc vna rō obuiauit dicens: Quare deberet deus mediāte femia mū-dum reparare. ſ. naſcendo ex ea: cū eque bn̄ poſſet deus carnē aſſumere de viro ſolo vꝉ de q̄cunqꝫ vellet materia: ꝛ maxime cū fe-mina foret cauſa ruine mūdi. Ad qδ rn̄-det diuina ſapiētia ſm Tho. in. iij. par. q. xxxj. ar. iiij. ꝙ lꝫ eque bene filius dei poſſet carneꝫ aſſumere de q̄cunqꝫ materia vellet vel voluiſſet: tamē conuenietiſſimū eſt vt nō niſi de femina deus carnem aſſumeret triplici ratione. Primo ne femineꝰ ſexꝰ tanq̄ʒ vilior contēnereẜ: ſed i matre dei no-bilitareẜ: et ad redemptionē ꝑtinere vide-retur. Scdo ne ſi aliūde deus carnem aſſumeret nō verā carnē deus aſſumpſiſſe crederetur: et ſic fides euaneſceret. Ter-tio vt omnis humane generationis mo-dus ꝛ diuerſitas ꝑficereẜ. Nam ꝑmus mo-dus hūane ꝓductiōis fuit ſine viro ꝛ mu-liere: vt pꝫ in Adam. Secūdus ſine mu-liere ð viro: vt i Eua. Terniꝰ de viro ſiꝉ et muliere: vt cōiter in homibꝫ. Unde ꝓpter ꝑfectioneꝫ vniuerſi debuit q̄rtus modus induci qui eſt de femina ſine viro: vt in exē-plo ꝓut hec ponit Anẜ. Et has rōnes p̄-miſſas de diuina incarnatiōe ex femia tan-git Augꝰ. lib. lxxxiij. q̄ſtionū. et in ep̄la ad Uoluſianū. Un̄ ꝯcluſum eſt ꝙ deꝰ debe-ret naſci de femina: ꝛ ipſa mediāte mun-dū reparare. Sed circa hoc occurrit q̄ſtio tertia. Cap. iij.

T Ertia q̄ſtio in mente diuia vel i conſiſtorio ſancte trinitatis orta eſt ꝛ tractata de prime mulieris Eue electione: Utrū vicꝫ ad id foret ido-nea ipſa ꝑma femina Eua: vt. ſ. deꝰ naſce-retur ex ea: ꝛ mediāte ipſa repareẜ mundi ruina: Et vna rō dicebat ꝙ ſic: Tum quia ipſa foret creanda ſicͤ et fuit poſtea creata in ſumma nobilitate et originali iuſticia: in om̄i ꝟtute ꝛ ꝑfectione: necnō nature de-core ſm Aug. in home. Et haheẜ de pen. di. ij. §. Romanos. Tū qꝛ miraclō maxio inter oēs mulieres erat formata ꝟtute di-uina de viro ſine muliere. Tum qꝛ vt dicͤ Grego. iiij. lib. dialogoꝝ. in paradiſo exn̄s aſſueuerat verbis dei ꝑfrui homo: beatoꝝ angeloꝝ ſpiritibus cordis mūdicia ꝛ celſi-tudine diuine viſionis intereſſe. Un̄ ra-tio arguebat: ꝙ ipſa p̄ omnibus alijs muli-eribus ad diuinā incarnationē ex ipſa fien-dam foret idonea. Sed ad hanc queſtio-nem diuina ſapientia reſpondit: ꝙ nullo modo liceret vt deus carnē aſſumeret ex Eua: et mediāte ipſa mundi ruina repare-tur. Primo quia ipā a diabolo foret deci-piēda ꝛ ſupanda: qδ nō decet dei matrē q̄ caput ſerpētis foret ꝯtritura Gen̄. iij. Se-cundo: quia non decet ꝙ vna peccatrix ꝑ quā totuꝫ genus humanū mortē incurre-rat tantū exalteẜ vt ſit dn̄a mundi: mater vite. i. dei: ꝛ ſuꝑ omnes angelos ſublima-ta: quod conſeqns eſt ad eſſe dei matrem. Tertio: quia deus venturꝰ eſt in mundū ꝫ alios iudicare. Et idcirco non licꝫ ꝙ ipſe de aliquo peccato in ſe vel in matre repre-henſibilis ꝛ ignominioſus exiſtat. Unde ꝯcluſum eſt: ꝙ creari deberet vna alia fe-mina ex Eua ꝓcedens ꝑ generatiōeꝫ que eſſꝫ puella ſuꝑ oēs ſanctiſſima: ſumma no-bilitate p̄dita: virtutibꝫ ꝛ gratia plena: in naturalibꝫ ꝛ gratuitis p̄cellentiſſima: diui-noꝝ miraculoꝝ camera: deo familiariſſi-ma: puritate nitidiſſima: angelis et homi-bus dn̄a: et plꝰ q̄ʒ Eua vel q̄cunqꝫ mulier mūdi gratijs ꝛ charifmatibꝫ ſpūſſcti ſub-limata: vt pote que eſſet digna regina an-geloꝝ: paradiſi porta: ꝛ genitrix ſummi dꝫ glorioſiſſima. Un̄ ex h̄ orta eſt in mēte diui-na queſtio q̄rta. Cap. iiij.

Q Uarta q̄ſtiō de feīe ad id idonee codicione: videlicꝫ qualis deberꝫ eſſe iſta puella que deum eſſet ge-neratura ꝛ mundi ruinam reparatura.

Ad quod diuina ſapientia reſpondens xij: congruentiſſimas rationes ꝛ condictō-nes declarauit ac diffiniuit: quibus bene-dicta dei mater tanq̄ corona duodeci ſtel-larū honoratam ꝛ electā ſe a deo eterna

liter gl'iaret τ gauderet coronata. Prio
quia deus ſciebat eternaliter ꝙ mlier q̄ fo
ret cauſa ruine τ peti ex ñs virgo peccaret
ideo decreuit ꝙ illa mlier q̄ ipm filiū eſſet
paritura ꝑ mūdi redēptiōe: virgo ꝑpetua
foret. Scdo ſciebat ꝙ illa ꝑma foret de
ſponſata. ſ. Ade: quā deſponſatiōez deus
ipſe fecerat Geñ. j. dī. Creſcite τ mltiplica
mini τc. Jdo decreuit ꝙ iſta q̄ deū eſſz pa
ritura foret deſponſata. Tertio: qꝛ ſcie-
bat ꝙ illa ꝑma eſſet inuentrix mortis τ di
uine ire: idō ordinauit ꝙ iſta. ſ. Maria fo
ret inuentrix gratie τ genitrix vite. Juxta
illud Luc. j. Jnueniſti grām. ſ. quā ꝑdidit
Eua: apud dñm. Ecce ꝯcipies. ſ. vitā chri
ſtum q̄ ait Joā. xiiij. Ego ſum via: ꝟitas:
et vita. Quarto: qꝛ ſciebat ꝙ ꝑ illā. ſ. euā
eſſet claudenda ianua celi. Jdeo decreuit
de⁹ ꝙ iſta. ſ. Maria foret porta celi. Vñ
canit eccleſia: Aue maris ſtella dei mater
alma atq̄ ſꝑ virgo felix celi porta: quia per
eā patz ſalus. Quinto ſciebat de⁹ ꝙ pri-
ma mulier que fuit cauſa mali eſſet ꝑ ma-
lum angelū viſitanda: tentāda: τ ad ꝯſen-
tiendū alliciēda. Jdeo decreuit ꝙ iſta: ſcz
Maria ꝑ bonū angelū eſſz ſalutāda: infor
manda: τ ad fidē excitāda: atq̄ ad ꝯſenti-
endum inducenda in filij dei incarnatiōe.
Sexto: qꝛ ſciebat deus ꝙ ꝑma mulier
conſentiēdo ꝟbis diaboli cōceptura erat τ
paritura iniq̄tatem τ petm̄. Juxta illō pš.
Ecce parturit iuſticiā: ꝯcepit dolorē τ pe
perit iniquitatē. Jdcirco ſtatuit ꝙ iſta: ſcz
benedicta virgo ꝯſentiēdo deo ad ꝟba an
geli τ dicendo verbuz obedientie. ſ. Ecce
ancilla dñi Fiat mihi ſm verbū tuū: cōci-
peret filiū dei qui deſtrueret opa diaboli.
Septimo: qꝛ ſciebat de⁹ ꝙ illa accepit
fructū de ligno τ comedēs miſit ꝑ guttur
in ſua interiora: ideo decreuit ꝙ iſta. ſ. bñ-
dicta virgo in ſuis viſceribꝫ caſtis accipe
ret fructū benedictū. ſ. Jeſum quē pareret
ligno crucis affigendum: τ ſic viuificaret
mundū ꝑ Euā occiſum. Vñ Aug⁹. Jlla
ſcz Eua occidendo offuit: iſta viuificādo
ꝓfuit: ꝑcuſſit illa: ſanauit iſta. Octauo:
qꝛ ſciebat deus ꝙ ꝑ illā humanū genus in
multas miſerias et neceſſitates deuenire
deberet: Jdcirco ſtatuit vt iſta virgo bñ-
dicta eſſet hominibꝫ in omī neceſſitate ſub-
leuatrix τ aduocata. Unde Bern. Sileat
miſericordiam tuam o benedicta virgo qui
in neceſſitate meminit te ſibi defuiſſe inuo
catam. Nono qꝛ ſciebat deus ꝙ illa fo-
ret mater oīm peccatoꝝ ſuoꝝ filioꝝ: ideo
decreuit ꝙ iſta btā ꝟgo foret mr̄ miſcdie
oībꝫ pctōribus ac grē: ꝓpter qō canit ecclia
Maria mr̄ grē mater miſcdie: tu nos ab
hoſte ꝓtege. ſ. q̄ hoſtis in Eua nos ꝑemit:
et in hora mortis ſuſcipe. ſ. tanq̄ pia mat
venie. Decimo: qꝛ ſciebat deus ꝙ illa in
peccato ꝯcepit ſuos filios τ cū grauamie
portaret ac dolore ꝑturiret. idciro decre-
uit ꝙ iſta virgo beatiſſima ſine pctō ꝯci-
peret: ſine grauamine portaret: τ cū gau-
dio pareret ſuū filiū: ꝑ quē a pctō nos mū
daret τ in filios adoptaret. Undecimo
qꝛ ſciebat deus ꝙ illa ſuo lacte infecto enu
triret filios ſuos quibꝫ ꝓpinauit amariſſi-
mū venenū mortis: idō decreuit ꝙ iſta pu
riſſimo lacte ꝟgineo enutriret ſuuz natum
chrm̄ cui⁹ caro et ſanguis oībꝫ nob filijs
Marie adoptatꝫ: ꝓpināda erāt in cibū et
potū vite eterne: vt pz in sacro eucbariſtie.
Duodecimo: qꝛ ſciebat de⁹ ꝙ Eua fo-
ret peti initiū ex q̄ redūdaret culpa in oēs
nos ſuos poſteros: τ in q̄ habitatur⁹ eſſz
diabolus ꝑ peccatū. Jdcirco ſtatuit ꝙ iſta
benedicta virgo eſſz nobis initium omnis
boni et ſalutis: in q̄ habitaret de⁹ τ q̄ ple-
na eſſet gratia τ omni ſanctitate: de cuius
plenitudine redundaret grā in nos oēs
filios Ade ꝑ generatiōem: τ filios Ma-
rie ꝑ adoptiōz chrī ac regeneratiōez. Hinc
Anſ. lib. orationū. O femina mirabiliter
ſinglaris τ ſingulariter mirabilis: ꝑ quaz
elemēta renouatur: angeli reparant: infer
na euacuant: homies ſaluantur. O femia
plena τ ſuꝑplena gratia: de cuius plenitu
dinis redundātia reuiuiſcit omnis crea-
tura. Hec ille. Sic igit patz quomō deus
ab eterno ꝑordinauit oriri debere in mdo
iſtā benedictā virginē Mariā τ ꝑ ei⁹ di-
uinū partū repari mundū. O igit pctōr vi
de q̄ntuz debes diligere: q̄ntum ve reuere
ri mariā: ꝑ quā deus diſpoſuit ab eterno
ſaluari aīam tuā. O q̄nta deuotiōe debes
ei ſeruire quā ſi matrē miſcdie a deo ꝑſti-
tā nō haberes: ab eterna morte ꝑ tuā ma
trē Euā inducta: nunq̄ liberat⁹ eſſes.

Articulus ſcđs de ſanctifica- tione beate Marie in vtero ſue matris. Ca. I.

Ecundū my s ſteriū circa ortū beate ꝟginis declarandū ē maternalis ſā ctificatiōis. Perutile nāqꝫ eſt ſcire quō ipa pia dei mater maria fuerit ſctificata i ſuo ortu. Circa qđ q̄ttuor ↄtemplemur

Primo vtꝝ fuerit i vtō matno ſctificata
Scđo qñ fuerit ſanctificata.
Tertio vtꝝ p̄ alijs ſctificatꝭ fuerit ſctifi cata
Quarto q̄tiens fuerit ſctificata.

Primo vtꝝ fuerit in vtero materno ſctifi cata. Pro q̄ nota de intellectu huiꝰ nois ſctificatio: ꝙ ſm doctorē illuminatū. ſ. Frā ciſ. may. in tractatu de ↄceptiōe ꝟginis: ſā ctificatio nō eſt aliđ niſi miſſio ſpūſſancti ad aiam ſctificandā. Vñ multū intereſt inter p̄ſeruari a pctō originali ꝛ ſanctifica- ri: qꝛ p̄ſeruari a pctō originali eſt nō artari ꝑ ſtatutū diuine legis q̄ ordinauit ꝙ aīa q̄ ↄiungit̃ carni naturalr̃ ꝓpagate ab Adā ſit p̄uata dei viſione ꝛ obligata pene eter ne. Sic igit̃ btā virgo ē p̄ſeruata a pctō originali: qꝛ deꝰ nō artauit eā illa lege: ſed congrue ꝓpter honorē maternū ex ſpeciali p̄uilegio ſuſpendit ſniam: ne ipſa in pctm̄ originale incideret: vt patuit lib. p̄cedēti. Hic itaqꝫ q̄ſtio nobis eſt nō de p̄ſeruatōe ſed de ſanctificatiōe: vtꝝ. ſ. ipa fuerit vere ſctificata anteq̄ȝ nata ꝑ ſpm̄ſanctū in eius aiam infuſum. Ad qđ r̄ndetur ꝙ oēs do- ctores ↄ̄uis diuerſimode ꝓcedendo affir mant btām virginē ſctificatā fore anteq̄ȝ natā: maxime Alexan: de ales. in. iij. ꝑ. q. xiij. in tractatu de incarnatiōe xp̄i: ꝛ Fra. may. vbi ſ. ꝛ Bonauē. i. iij. di. iij. ꝛ Ricħ. ibidē q. ij. ar. j. necnō btūs Tho. in. iij. par. q. xxv. ar. j. Que ↄcluſio ꝓbat̃ triplici via. Primo rōne generali. ſ. et particlari. Rō- ne generali ſic: Eccłia non pōt errare: ꝛ q̄ tenet oppoſitū hereticꝰ eſt: ſed ſi nō fuiſſet ſctificata eccłia erraret celebrādo eiꝰ nati uitatē: qm̄ ſtatus in pctō nō debet̃ ſolenni- tas ꝛ gaudiū ſed luctus: ḡ ꝛc. Itē rōe ſpe- ciali ſic: qꝛ ſi qđ minꝰ videt̃ ineſſe ieſt: ꝛ id qđ magis: ex regl'a topica. Exemplū ptȝ: Nā ſi rex honorat ruſticū: mlto magis ho norare debet militē vel baronē ſibi fidelit̃ ſeruientē. Sed Hieremias fuit ſctificatꝰ in vtero Hiere. j. Similr̃ Joānes bapti- ſta Luc. j. vt ptȝ ꝑ Amb. ḡ mlto magꝭ cō ueniebat ſanctificare matrē dei maria in vtero materno. Scđo ꝓbatur autorita te Bern. dicēn. De ſinglari virgine nulla ambiguitas ſit qñ ipa matris adhuc cir- cūſepta viſceribꝫ ſublimiori ſctificatiōis genere ſctificata ſit. Et itē: Quod paucꝭ mortaliū ↄſtat eſſe collatū: fas nō eſt dice re tante virgini eſſe negatū. Hec Bern.

Tertio ꝓbat̃ figuratiōe Eſa. xj. Egre- dietur virga de radice ieſſe. i. linea genera tiōis regia q̄ in ieſſe fuit radicata: ꝛ flos de radice eius aſcēdet. i. virgo Maria: et requieſcet ſuꝑ eū ſpūs dñi. Itē Nume. xvij. Virga aaron. i. Maria que fuit de ſtirpe Aaron: qꝛ cognata Heliſabet Luc. j. i ta- bernaclo. i. in mřis vtero: inuenta eſt flo- ruiſſe dono ſpūſſancti. Sed di. Cū btā virgo in ſua ↄceptione fuerit ſancta: qꝛ ſi- ne originali pctō ↄcepta eſt: ꝑ te: quō ḡ di cis eā ſctificatā fuiſſe. Rñr ſm Ricħ. in. j. di. iij. q. iiij. ꝙ ſctificari aliq̄d ē Vno mō de nō ſctō fieri ſctm̄: ꝛ iſto mō nō ē beata virgo ſctificata: qꝛ p̄ſupponit̃ ſic eam fuiſſe peccatricē: qđ nō ↄcedo. Alio mō de eſſe ſancto fieri magis ſctm̄. ſ. ſiml' accipiendo eſſe: accipe ꝛ ſanctitatē: ꝛ ſic ē virgo ſctifi cata. Vñ ſm Fran. may. vbi ſ. In ↄcepti one ꝟginis deſcēdit ſpūſſctūs in aiam eiꝰ non vt purgaret eam ab aliq̄ pctō qđ nō erat: ſed vt haberet grām ꝛ in ipſa ↄfirma retur: ita qđ non poſſet peccare vnq̄ȝ: nec mortalit̃ nec venialr̃. Et de hoc etiā ſupra li. iiij. habes par. ij. ar. ij. difficul. j. Et infra ca. vj. huiꝰ. li. ꝑ. ij. ar. ij. Cap. ij.

Ecūdo videndū eſt: qñ beata ꝟgo s fuerit ſctificata. Vbi nota ꝙ ſi lo- q̄mur ſm modū illoꝝ q̄ tenēt: ꝙ be ata virgo fuerit ↄcepta in pctō originali: ipā fuit ſctificata poſt infuſionē aīe a pec cato qđ incurrat. Sed hoc mihi nō placet: qꝛ ſum cū nr̄is doctoribꝫ tenētibꝫ eā fuiſſe ↄceptā ſine pctō originali. Nā vt ait gloſa ſuꝑ illo verbo Joan. xix. Mulier ecce filiꝰ tuus. xp̄us inq̄t docet vt a pijs filijs cura

parentib⁹ impendat. Summā ꝗ curā ha-
buit ch̄s ſue mr̄is cuiꝫ ſūme eā dilexerit:
imo ſua dilectio fuit oīs alteri⁹ dilectiōis
filialis exēplū ꝛ regula ac mēſura. Sūmo
aūt ꝛ maximo ꝯriuꝫ nō admiſcet̄ vt ſūme
calido nō admiſcet̄ frigus: ꝗ dilectiōi qua
ch̄s dilexit matrē nunꝗ̄ odiū admixtuꝫ
fuit vel ira. Vn̄ nunꝗ̄ fuit odita btā ꝟgo
a ch̄o p̄ q̄uis inſtāti. Sed ſi fuiſſꝫ ꝯcepta
ſu pctō originali filius tenebat̄ odire eā et
deteſtari ꝓ illo tunc: ꝗ ſequit̄ ꝙ nunꝗ̄ fuit
ip̄a iracūdie dei vas: Dico igit̄ ſm modū
doctoꝝ noſtroꝝ ꝙ ſcti ficata eſt virgo in p̄
mordio ſue ꝯceptiōis, ita ꝙ ſimul t̄pe acce
pit eſſe ꝛ ſcititatē: vt ſup̄ patuit. Ca. iiij.

t Ertio de excellētia hui⁹ ſctifica-
tionis videndū reſtat: vtꝝ. ſ. p̄ a
is in vtero ſctificatis fuerit ſctifi-
cata. Et rn̄detur ꝙ ſic: abſqꝫ dubio. Nam
ſctificatio virginis tripliciter excedit alioꝝ
ſanctificatiōeꝫ. Primo t̄pis celeritate. Naꝫ
Hieremias nō longe añ natiuitatē eſt ſan
ctificat⁹: iuxta illud: Anteꝗ̄ exires de vē-
tre ſctificaui te Hiere. j. c. Joānes ꝟo ba-
ptiſta in menſe ſexto quādo maria viſita-
uit ꝛ ille in vtero exultauit Luc. j. Sꝫ btā
virgo mox vt erat aīa rōnali aīata fuit
ſanctificata: vt dicit Aug⁹. in ꝗdam ſmo-
ne de natiuitate virginis. Hec inqt virgo
mox vt in mundū ꝑ generatiōis humane
lineam venit oīs boni ꝟtute pfecte reſplē-
duit. Mox aūt ꝛ ſtatiꝫ referunt̄ ad inſtās
ſm Phm. iiij. phyſ. Scd̄o excedit aliorū
ſanctificatiōeꝫ in munerꝫ largitate: qꝛ grē
munere copioſi⁹ fuit ditata ꝗ̄ alij: qd̄ patꝫ
ex hoc: qꝛ alijs ſanctificatꝫ i vtero fuit col
latum ꝙ poſtea nunꝗ̄ peccauerūt morta-
liter: ip̄a virgo nunꝗ̄ peccauit etiā venia-
liter. Vn̄ Bern. Puto copioſi⁹ mun⁹ grē
deſcendiſſe in virginē: q̄ nō ſolū eius ortū
ſanctificaret: veꝝ ipſam ab oī peccato de-
incep̄s cuſtodiret immunē. Tertio in grē
vbertate: qꝛ ab ea grē copioſitas genera-
liter in oēs ſe diffudit. Vn̄ Hiero. in ſmō.
de aſſumptiōe dr̄: Decebat vt eſſet plena
gratia q̄ celis dedit gliam: terris deū pa-
cemqꝫ refudit. Vere grā plena ꝑ quā lar
go ſpūſſancti imbre pfuſa eſt oīs creatura
Hec ille. Et circa p̄miſſa.

Capl̄m. iiij.

q Uarto occurrit videndū ꝗ̄tiēs
fuerit virgo bñdicta ſctificata.
Ubi nōta ſm docto. poſitioneꝫ
ſup. iij. di. iij. ꝙ tres fuerūt ſanctificatiōes
mr̄is dei. Prima fuit ſctificatio in vte-
ro materno: in q̄ habuit pſeruatiōeꝫ a pec
cato originali ſm noſtros doctores ꝛ grē
infuſionē: necnō fomitis extirpatiōeꝫ vt nō
remanſerit nec fuerit in ea niſi cauſaliter.
Scd̄a ſctificatio fuit in ſpūſſcti obūbra
tione ꝛ filij dei ꝯceptiōe: in q̄ ſpūſſanctus
ſic eā impleuit vt digna foret ꝯcipe ꝟgini-
tatis glīa manēte verbū ꝛ certificauit de
pſeuerātia ac btitudine ꝯſeqn̄da. Vn̄ an
gelus ait: Ne timeas maria inueniſti gra
tiam apd̄ dn̄m. Et iteꝝ: Spūſſctūs ſup-
ueniet in te. Tertia in filij dei inhabita
tione in vtero ſuo in q̄ ſup p̄dicta habuit
ꝙ totalit̄ dedicata fuit ad diuina ꝛ nō ſo-
lū mens: ſedetiā corp⁹ ei⁹ diuinitatꝫ luce
reſplēduit. iuxta illd̄ Ezech. xliij. Terra. i.
maria ſplēdebat a maieſtate dn̄i ꝛc. Vn̄
etiā licitis vſib⁹ mr̄imonialib⁹ eaꝫ aptare
erat impoſſibile. Quarta ſm doct. cōit
ſctificatio ſupaddit̄ in aſſūptiōe in q̄ hūit
grē et glīe ꝯſummationē. O igit̄ deuota
aīa penſa ꝯſiderā: ꝗ̄ felix: ꝗ̄ glōſa ſit ꝟgo
maria q̄ tātis grāꝝ donis eſt ſublimata: o
ꝗ̄ excellentiſſima regia q̄ tātis inſignijs ex-
tat laureata: oēs ad eā ꝯfugiam⁹: eā inuo
cemus vt ei⁹ plenitudine grām adqram⁹

Articulus terti⁹ de reuelatōe t̄pali facta a deo multipliciter ꝙ .ſ. btā maria oriri debuit mūdo.

t Ertium my
ſteriū ē t̄palis reuelatiōis.
Ex q̄ nāqꝫ miſericors deus ſic
ordinauerat ꝙ mūdus reparari deberꝫ per
incarnationē ch̄i ex ꝟgine maria. Et ſta-
tuerat ꝙ a p̄ncipio mūdi vſqꝫ in finē nullo
vnꝗ̄ t̄pe aliqs ſaluari poſſꝫ niſi ꝑ fidē vni
us mediatoris ch̄i ieſu ex virgine maria
nati: vt dicūt Aug⁹. lib. de correptione et
grā. ꝛ Grego. ſup Ezech. Unde Act. iiij.
Nō eſt aliud nomē ſub celo datuꝫ homib⁹
in q̄ opoꝛteat ſaluos fieri credenteſ eos: ꝓpter.

qđ myſteriū incarnatiōis chriſti ex virgine
maria aliq̄lr oportuit ꝛ neceſſariuʒ fuit oī
tpe eē creditū apđ oēs.ſ.vel explicite vl' im
plicite: vt pbat ſctūs Tho.ij.ij.q.ij.ar.vij.
et Bonauē.ſup.iij.di.xxv.q.j.ar.ij. Idcir
co deus miſerator ꝛ miſericors q̄ neminem
vult pire: ſed vult oēs hoīes ſaluos fieri ꝛ
ad agnitiōeʒ ṽitatis venire: ſm Aplm.j.
Tim.ij. oī tpe huiꝰ mūdi mltiplicit reue
lauit: q̄ vicʒ oriūda eſſet in mūdo vna ſa
cratiſſima puella.ſ.Maria: ex q̄ dei filius
carnē aſſumēs ſaluaturus eſſet mundum
Poſſumꝰ aūt int' cetera diſtinguere ꝛ ꝯſi
derare.xij.pcipua tpa mūdi ad numeꝝ.xij
ſtellaꝝ in corona btē virginis: qbꝰ vicʒ tpi
bus deus oēs voluit reuelare ꝛ reuelauit
bndictā ṽginē mūdo: ꝛ ex ipa fiendā incar
natiōʒ chriſti: q̄ in trib9 q̄ternarijs deſcribūt
vt pʒ inſpicienti in figura ſubſcpta.

Pro pmo q̄ternario

Primū eſt tps angelice ꝯditiōis.
Scđm eſt tps innocētie hoīs.
Tertiū tps pme trāſgreſſionis.
Quartū tps hūane mltiplicatiōis

Pro ſecundo q̄ternario.

Primū eſt tps pͣtriarchice electiōis.
Scđm tps iſraelitice liberatiōis
Tertiū tps phetice reuelatiōis
Quartū tps iudaice oberratiōis

Pro tertio q̄ternario.

Primū eſt tps phice cognitionis
Scđm eſt tps gentilice ꝯuerſatiōis
Tertiū tps pxime generatiōis.
Quartū tps implete incarnatiōis.

Rimo itaq3 reuelauit Ca.j.
p ortū btē virginis deꝰ in tpe ange
lice ꝯditiōis. Qđ oñdit triplici rōe
Primo rōne tētatiōis: qr vt dt Bern. ſup
illud Ione.j. Propter te orta eſt hec tēpe
ſtas. Lucifer q̄ erat ſummꝰ angelꝰ cognouit
naturā humanā puenire ad hāc dignitatē
q̄ vniret deo ꝛ aſſumeretur.ſ.ex virginei
vnitatē pſone diuine: ac exaltaret' ſup na
turā angelicā. Uidit inq̄t et inuidit: ꝛ in
uidia diaboli introiuit i orbē terraꝝ. Un̄
inuidēs homi đ maiori felicitate ſupbiuit
nolēs ſubeſſe deo hoī: Ait eñ. Ponā ſedē
meā ad aq̄lonē: ꝛ ero ſilis altiſſimo. Eſa.
xiiij. Qđ alijs angelis manifeſtauit ꝛ mlti
ei ꝯſenſerūt blādientes eidē đ decore ꝛ pul

critudine ſue ꝯditiōis ꝛ nature: q̄.ſ.ipe ē
dignꝰ vt habeat illū honorē q̄ parificetur
deo: nec ſubſit ei: nec famulet hoī. Et ſic oēs
e celo ceciderūt. Boni aūt angeli: vt Mi
chael: Raphael: Gabriel: ſeraphin: cheru
bin ꝛc. nō ꝯſenſerūt ei: imo ꝯtradixerūt: ſʒ
deo obedire volētes: adheſerūt ei p charī
tatē ꝛ fidem: et ſic ꝯfirmati ſunt vt volūt
oēs cōiter doct.ſup.ij.di.v. Scđo oñdit'
rōne reſtauratiōis: qr cū motū fuiſſet ꝑ pͣ
liū inter angelos.ſ.p ꝯriā volūtatē ꝛ rui
na facta i ſinglis chorꝭ: crediderūt ꝛ noue
runt angeli q̄ deberet iſta ruina reparari ex
hoīb9: ꝛ hoc nō niſi impleto myſterio icar
natiōis ex virgine. Idō dt Aug.v. ſuper
Gen̄. ad lrām. q̄ angelos nō omino latuit
myſteriū regni dei.i. incarnatiōis: q̄ſdam
tñ rōnes huiꝰ myſterij pfectiꝰ cognouerunt
chriſto reuelāte: ſm Tho.ij.ij. vbi ſ. Ter
tio oñdit' rōne diuine regulatiōis: qr diuia
ſapia hāc reglam ſtatuit q̄ diuia mediāti
bus angel' ad hoīes puenīāt. vñ Dio.iiij.
ca. celeſtꝭ hierar. dt: q̄ diuinū ieſu benigni
tatis myſteriū angeli pmū edocti ſt': poſt
ea p ipos ad nos diuitatꝭ ꝯgnitio trāſiuit
.ſ. reuelādo hoīb9: vt pʒ de phetis: ſilr ꝛ
de paſtorib9 ac btā ṽgine qbꝰ angelꝰ chriſti
incarnatiōeʒ reuelauit: ĝ angel' ꝑ pus fuit
reuelatū a deo. Hinc Eccī.xxiiij. btā ṽgo
ait: Ego ex ore altiſſimi pdij.i. p altiſſimi
ſapiam oriūda fui pmogenita añ oēm cre
aturā.ſ.dignitate. Ego feci vt oriret' in cel'
.i. in angel' lumē idefiiciēs.ſ. glie ꝯfirma
te.ſ.p fidē icarnatōis ex me fiēde. Ca.ij.

Ecūdo reuelauit deꝰ btām ṽginē
s tpe innocētie hoīs cū dñs ait Gen̄.
ij. Nō eſt bonū hoīem.ſ. chriſtm q̄ fu
it ſcđs Adā ſm aplm. eſſe ſolū: faciamꝰ ei
adiutoriū ſile ſibi.ſ.mariā. Nota ſm Tho
mā.ij.ij.q.qua ſ. q̄ hō in ſtatu innocentie
habuit fidē explicitā de chriſti incarnatione
ſm q̄ ordinabat' ad ꝯſummationē glorie
non aūt ſm q̄ ordinabat' ad liberatiōeʒ a
pctō p paſſioneʒ ꝛ reſurrectionē. Patʒ: qa
non fuit preſcius peccati futuri. Q, aūteʒ
hō preſciuit incarnatiōem videtur p hoc
q̄ dixit: Relinquet homo patrē ꝛ matrē ꝛ
adherebit vxori ſue. Hic eñ Aplꝰ Eph.
v. dicit ſacramentū magnū eſſe in chriſto
et eccleſia: qđ quidē ſacramentū nō eſt cre

dibile primū hoīem ignoraſſe. Unū creditur a pleriſq; ꝙ Adā in ſopore ſuo diuina reuelatōe cognouit h̃ futurū ſacrū icarnatōis Ut em̄ dr Aug. ſup Gen. ad litm. Tunc mens Ade pnceps angelice ſocietatis itrauit in ſanctuariū dei vt intelligeret nouiſſima in dei ſpeclo: ⁊ vidit ꝙ ex ſacro m̄rimonij ꝯtracti inter ipm̄ ⁊ Euā formatā oriūdi eſſent multi ſancti p̄riarche: ꝓphe: apl̄i: ⁊c̃. Et maxime ꝙ deſcēderet vna ſacra ꝟgo q̄ deū paritura eſſet ſaluatorē mūdi. Ideo totus gaudio repletꝰ euigilās locutꝰ ē ꝓphetando de ſacro m̄rimonij di. Relinq̄t hō patrē ⁊ ma. ⁊c̃. Et ꝓpterea intātum dilexit Euā ꝙ magis voluit ꝯtra dei volūtatem facere in comeſtione pomi veriti q̄ ipam ꝯtriſtare: vt dr mgr in. ij. di. xxj. c. v.

Caplm. iiij.

t Ertiū eſt tpˢ p̄me trāſgreſſionis ſcʒ Ade et Eue: q̄ tpe deꝰ reuelauit futurā bn̄dictā virginē: qr cuʒ ob p̄uaricatiōnē penas deꝰ mlieri ⁊ Ade infligeret: ⁊ ad ſerpentē maledicturꝰ veniſſet. Poſt alia verba ait in figura d̃ maria: Ipſa ꝯteret caput tuū ⁊c̃. O q̄ntuʒ flebāt ⁊ dolebāt p̄mi parētes de miſerijs q̄s incurrerāt p pctm̄. O q̄ntum gaudebāt cuʒ audierīt aliqn̄ p virginē bn̄dictā caput ſerpētis ꝯterendū ⁊ ſe liberādos. Ca. iiij.

q Uarto reuelauit tpe hūane mltiplicatiōis: qr ex eo ꝙ hoīes cepert mltiplicari in terra: multipl'r deus reuelauit myſteriū incarnatiōis ex maria virgine in varijs ſacrificijs ⁊ figuris an̄ legē ⁊ ſub lege q̄ꝝ ſignificatū explicite maiores cognoſcebāt: minores ꝟo ſub velamine illoꝝ credētes ea diuinitꝰ eſſe diſpoſita de chr̄o venturo: velatā fidē habebāt. vt dicit ſctūs Tho. vbi ſ. Nā p̄mo Abel vidit incarnatiōʒ chr̄i de ꝟgine: ⁊ iō ꝟginitatē ſeruauit: q̄ figuraʒ chr̄i geſſit de ꝟgie nati. Un̄ ⁊ acceptabile eiꝰ ſacrificiū fuit. ſicut dr Aug. li. diuerſaꝝ q̄ſtioñ. ad Oroſiū. Scd̄o Enoch in fide mediatoris placens deo tranſlatus eſt vt chr̄o de ꝟgine maria nato tpe antichr̄i teſtimoniū ferat: et p hac fide martyr fiat. Tertio Noe hoc intellexit figuratū qn̄ de arca emiſit colūbam: que nō tetigit aquas nec cadauera: ſed reuerſa eſt ad veſpam portās ramum oliue in ore ſuo: ⁊ ſic annūciās pacem terris redditam: Geneſ. viij. ca. Hec colūba ſine felle. ſ. amaritudinis fuit beata virgo que nō tetigit putredinē vel morticinium peccati: Hec ad veſperā mundi ramū oliue portat cum filiū ex miſericordia humanatum: virentibꝫ folijs. quia gratia ⁊ veritate plenū baiulat ⁊ terris pacem nunciat cum deo factam. Alias figuras cauſa breuitatis p̄tereo.

Caplm. v.

q Uinto reuelauit deus ꝙ btā ꝟgo eēt futa mōo: ⁊ ex ipa ſaluator naſcaturꝰ tpe p̄triarchice electōis mltiplicit̄er. E quibꝫ aliq̄ inſeramꝰ: plibꝫ ptranſitis. Nā Primo Abrae reuelatū eſt: qn̄ dictū eſt. In ſemine tuo bn̄dicenť oēs gētes Gen̄. xxij. In ſeie tuo. i. in chr̄o venturo. ſ. p virginē. Scd̄o Iſaac reuelatū habuit in ſui imolatiōe Gen̄. xxij. qd̄ figurauit chr̄m̄ vnigenitū dei filiū imolandum in carne ex virgine aſſumpta. Tertio Iacob reuelatū eſt q̄ ait Gen̄. vlti. Nō auferetur ſceptrū de Iuda donec veniat q̄ mittēdus eſt. i. chr̄us ex virgine de tribu Iuda oriundus. Ca. vj.

s Exto tpe iſraelitice liberationis. Nā Moyſes vidit rubū ardentē et nō cōburi Exo. iij. Per ignē diuinitas figurať: p rubū et nō cōbuſtuʒ vigor virginalis: vt canit eccl'ia: Rubū queʒ viderat moyſes incōbuſtum: conſeruataʒ agnouimꝰ tuā laudabilē virginitatē ⁊c̃. Itē Aaron virga ſicca floruit: fronduit et amygdala ꝓduxit Num̄. xvij. ad figurandum ꝙ maria virgo manēs et ſicca ab oi ꝯcupiſcentia chr̄m̄ genitura erat. Itē Ioſue hoc reuelatū eſt qn̄ ſol. i. chr̄s ſtetit in medio celi. i. in vtero virginis. Nam celuʒ dicit a celando Sic vteris virginis Marie celum eſt: quia ſicut in celo materiali: ita in vtero ꝟginali celabať deus. Et hoc habeť Ioſue. iij. Multe alie figure cauſa breuitatis omittunť.

Caplm. vij.

s Eptimo tpe ꝓphetice reuelationis: quoniā p ora omniū ꝓphetarum id deus nobis in ſcriptura ſacra annūciat: lege ⁊ videbis. Nā Dauid ait: Iurauit dominꝰ Dauid veritatem et

non fruſtra.eū. De fru.vē.t.po.⁊c̄. Et iteꝝ Elegit eā deꝰ ⁊ p̄elegit eam. Item aſtitit regina a dextꝛ̄ tuis in veſt.deau.⁊c̄. Item Salomon Cañ.iij. Egredimini ⁊ videte filie ſion regem ſalomonē in diademate q̄ coꝛonauit eū mater ſua. Et vt dicūt doctores hebꝛeoꝝ: vbicūq̧ ponit̄ nomē ſalomonis in libꝛo canticoꝝ: itelligēdus ē ipſe deꝰ Item Eſa.vij. Ecce ꝟgo ꝯcipiet et pa.fi. ⁊ vocabit̄ no.eiꝰ em̄a. Item Hiere.xxxj. Femina circūdabit viꝝ. ⁊ p̄mittit.v. Nouum faciet dñs ſuꝑ terrā ⁊c̄. Item Ezech.xliiij. Poꝛta hec clauſa erit ⁊ vir nō ꝑtranſ.ꝑ eā. qm̄ dñs ⁊c̄. Itē Dan. ⁊ oēs alij ꝓphe de h̄ vaticinant̄: q̄ꝝ dicta ꝑtranſeo.

Capl'm.viij

Ctauo tp̄e iudaice oberrationis ⁊ diſꝑſionis. Nam iudei tp̄e q̄ herodes alienigena regnabat: cognouerunt deo oꝑante: tp̄s foꝛe impletū vt chriſtus veniret ꝑ illud Gen. xlix. Non auferet̄ ſceptrū de iuda. Vñ ⁊ miſerunt ad Ioānē in deſerto vt interrogarent eū ſi ipſe ē chr̄s. Et ille reuelauit ⁊ ꝯfeſſionē de chr̄o fecit. Io.iiij. Medius inq̄t vīm ſtetit quē vos neſcitis. Item oēs iudei diſꝑſi et errātes a veritate: ſi aduertunt: reuelatū hn̄t chriſtum veniſſe in carnē ex ꝟgine ꝑ illud Eſa. vlt̄. Anteq̄ parturiret peperit: ⁊ añq̄ veniret partus eius ꝑpit maſculū. vbi glo. noſtra d̄t ſic. Anteq̄ natus fuiſſet ille q̄ in ſeruitutē redegit vltimā. natus fuit ſaluatoꝛ. id eſt ante Titi ⁊ Veſpaſiani ſubiugatōez ⁊ captiuitatē. vt p̄z expꝛeſſius ꝑ trāſlationē chaldaicā que d̄t. adhuc nō erat ei veniens anguſtia: ⁊ adhuc non venerat ei doloꝛ ꝓpter partum: ⁊ reuelabit̄ meſſias ⁊c̄.

Capl'm.IX.

Ono tp̄e phi̇ce cognitiōis. Ab eo nanq̧ tp̄e quo ph̄i naturas rerum inueſtigare ceperunt. ſemper repertum eſt in creaturis aliquid tale quo mēs noſtra quaſi ꝑ exempla impꝛeſſa naturalibus rebus manuduci poteſt ad fidem virginee conceptionis beate Marie ⁊ eius diuini partus: vt p̄z per illuſtrē Franciſcum de Reta. lib. quē edidit de ꝯceptione virginali ꝑ plura naturalia exempla que habent̄ lib.viij.parte.j.arti.iij.ca.x. Ne tamē omnino hic ſilentio pertrāſeamus: aliqua deſcribunt̄. Nam pꝛimo videmus in celeſtibus q̄ radius ſolis qui de ſe ē impaſſibilis ⁊ immoꝛtalis ac quodāmodo capi nō poteſt: ⁊ tamē rebus coꝛpoꝛalibus ac moꝛtalibus ſe incoꝛpoꝛat. vt patet in vitro ſine omni fractione pertranſiens. Item vt dic̄ Albertus magnus in ſumma naturalium Fulmen quoddam erūpens penetrat: burſam illeſam relinquēs: aurum vel es intus conſumēs. ergo multo magis deꝰ immoꝛtalis ingredi ⁊ egredi potuit virgineū vterū ſine coꝛruptiōe: et ſe vnire carni. Secundo in animalibus videmus multa concipi ⁊ naſci animalia ſine mare vel coitu: vt p̄z de anguilla que marē non habet: ſed ꝑ aurē concipit ⁊ fetum generat: vt d̄t Ariſt. v.lib. de animalib̄. Item de apib̄ que ſine patrib̄ e matrib̄ creſcunt. Itē de q̄dam aue Carbas vocata cōmuniter: que d̄: de arboꝛe naſci: vt teſtatur Albertus.xxiij. de animalib̄. Itē de vulture que mare caret: vt d̄t Amb. in hexameron. Itē de phenice que vnica tm̄ eſt: ⁊ mult̄ alijs. Tertio i terrenaſcen[ti]bus: vbi flos generat̄ ex puris humoꝛib̄. quib̄ oīb̄ q̄d aliud deus exēplificare voluit cum ſic res ipſas ꝯdidit: niſi futuꝝ virgineū partū: qm̄ vt d̄t Apl̄us Ro.j. Inuiſibilia dei.ſ. myſteria per ea q̄ facta ſunt intellecta ꝯſpiciunt̄.

Capl'm.X.

Ecimo reuelatū eſt tempꝛe gētilice ꝯuerſatiōis. quia ſm̄ Tho q. qua ſupꝛa. multis gentiliū facta fuit reuelatio de chr̄o. vt p̄z ꝑ ea q̄ predixerūt et pꝛenouerūt mlte Sibylle gētiles. ſicut d̄t Augꝰ. ⁊ notat idem Tho. ex quib̄ aliqua hic inſerūt̄. Nam p̄mo Sibylla ꝑſica dicit. Ecce beſtia conculcaberis ⁊ gignet̄ dominus in oꝛbē terraꝝ: ⁊ gremium virginis erit ſalus gentium Sc̄do ſibylla delphica: que ante troiana bella ꝓphetauit: cuius meminit Criſpus di. Naſcet̄ ꝓpheta abſq̧ maris coitu ex virgine. Tertio Sibylla erythrea in Babylonia oꝛta: d̄ qua meminit Iſid. Ety.viij.di. In vltima etate humiliabitur deus ⁊ generabitur pꝛoles diuina: vniet̄ humanitati diuinitas ꝯacebit i feno agnus. ⁊ puellari officio educabit̄ deus ⁊ hō Hec illa. Quarto ſibylla helleſpontina in agro Troiano nata: de qua ſanctus

m

Eraclitus dt De excelſo celo℞ habitacło pſpexit de⁹ humiles ſuos: ꝛ naſcet in diebus nouiſſimis de ỽgine hebrea. Plures alias ſibyllas amore breuitatꝫ ꝑtranſeo. Hoc tñ addēdū puto. ꝙ ſicut refert ſctūs Tho. vbi ſ. Inuenit in hiſtorijs rhomanorū. ꝙ tpe Conſtantini auguſti ꝛ Helene matris eius inuentū fuit quoddā ſepulcrū in ꝙ ia/cebat hō aureā laminā hñs in pectore in ꝙ ſcptū erat ſic. Chr̄s naſcet de ỽgie ꝛ credo in eū. O ſol ſub Helene ꝛ Conſtantini tē/poribus iterꝫ me videbis. Hec Tho. Ad/dens ibidē. ꝙ ſi qui gētiles ſaluati fuerunt quibꝫ reuelatio nō fuit facta: nō fuerūt ſal uati abſqꝫ fide mediatoris chriſti: quia ꝛ ſi nō habuerūt fidē explicitā: tñ habuerūt fi dem implicitā in diuina ꝓuidentia credē tes deum eſſe liberatorē hoim ſm modos ſibi placitos: ꝛ ſm ꝗ ỽitatem cognoſcenti/bus ipſe reuelaſſet. Hec Tho. Ecce ꝙ ptꝫ ꝙ gentilibꝫ reuelatus eſt ortus Marie.

Caplm .xj.

Vndecimo reuelatus eſt ort⁹ Ma/rie tēpore ꝑme generatiōis. cum vicꝫ in ꝓximo eēꝫ tpus originis ꝛ generatiōis btē ỽginis. q꞉ vt ferūt hiſto rie multipłr etiā tunc mūdi hoibꝫ innotu/it de ỽginis ortu ꝛ chr̄i incarnatione. Pri mo ꝗdē dr̄ in hiſtoria ſcholaſtica: ꝙ circa il lud tp̄s. ſ. poſt mortē Julij ceſaris ꝙ regna uit ante Octauianū: ꝛ ſub ꝗ vicꝫ octauiano qui dicebatur auguſtus natus eſt chriſt⁹. tres ſoles in oriente apparuerunt mūdo ꝗ ſoles paulatim in vnum corpus ſolare re/dacti ſunt: ad ſignificandum ꝙ ille naſce/ret in ꝓximo: ſcꝫ chriſtus. in quo tria. ſcił licet caro anima ꝛ deitas conuenirēt i vnā perſonam in virginis vtero. Et hoc Euſe bius in chronica aſſerit: ꝛ Jacobus in ſua legenda: Licet quidam putauerint iſtā ap paritionē factā fuiſſe in die natiuitatꝫ chri ſti. ſed primum videtur verius. Secun do Timotheus hiſtoriograph⁹ refert ſe i antiquis rhomanorꝫ hiſtorijs inueniſſe ꝙ Octauianus .xxxv. regni ſui anno: circa ꝗ tempus videtur natam fuiſſe beatam vir/ginem mariam capitoliū aſcendit: et quis poſt ſe regnaret a dijs requiſiuit. Et audi uit vocem dicērē ſibi. Puer ethere⁹ ex deo viuēti ſine tēpore genitus: nō multuꝫ poſt ex intemerata virgine ſine macula naſcitu/rus. Hoc audito ibi aram edificauit ꝛ titu lum hūc poſuit. Hec ē ara filij dei viuētis.

Tertio inſuꝑ reuelauit eius ortū ꝛ nati uitatē angelus gabriel patri. ſcꝫ Joachim ꝛ anne matri ỽginis: vt eñ ſcribit Hiero. ꝛ cōcorditer hiſtorie ſonāt Joachim ꝛ An na in omi ſanctitate et timore domini ſine reꝑhenſione in mandatis dei incedētes ꝑ annos. xx. prolem ex coniugio nō habētes: vouerūt dño ꝙ ſi eis ſobolē cōcederet ſer uitio dñi manciparēt. cui⁹ rei grã cum ſin/gulis annis in feſtis pcipuis hierlm frequē tarent: in quodā feſto cū vna cum ꝯtribulī bus ſuis ad altare oblationē ſuaꝫ offerret: ſacerdos eum repulit cū indignatōe. ꝛ cur accedere auderet ad altare dei increpauit: aſſerens non eſſe ꝯuenies maledicto legis obnoxiū: oblationē dño legꝫ offerre: nec i/ter fecundos infecundūꝫ aſtare. Joachim ꝗ confuſus domū noluit redire ne a contri bulibꝫ qui hec audierāt oppbriū ſuſtine/ret. ſecedēs ꝗ ad paſtores ſuos cum ibi ali ꝗdiu fuiſſet: quadā die ei ſoli angelus cū mag claritate apparuit ꝛ dixit. Noli timē re ego ſū angelus domini miſſus ad te: vt nunciem preces tuas exauditas eſſe: ꝛ ele/moſynas in ꝯſpectu domini aſcēdiſſe. Vi/di eñ pudore tuum ꝛ audiui ſterilitatꝫ op ꝓbriū non recte tibi obiectū: peccati quī dem nō nature vltor eſt deus. ꝛ ideo cū ali/cuius vterꝫ claudit: ad hoc facit vt mirabł lius denuo aperiēs diuini muneris cogno ſcat qḋ naſcit. Nonne Sara diu ſterił fuit ꝛ poſtea Iſaac cui bñdictio repromiſſa eſt generauit. Rachel etiaꝫ diu ſterilis poſtea Joſeph genuit: qui totius egypti domini um habuit. Quis fortior ſanſone: vel ſan/ctior Samuele: ꝛ tñ ambo matres ſteriles habuere. Crede ergo dilatos diu ꝯceptus mirabiliores eē ſolere. Proinde anna vxor tua pariet tibi filiam ꝛ vocabis nomen ei⁹ Mariam Hec vt vouiſtis erit ab infātia domino ꝯſecrata: ꝛ ex vtero matrꝫ ſpūſan cto repleta. ſemꝑ in templo dñi morabitur nequid ſiniſtrū de ea ſuſpicet. Et ſicut ipa ex ſterili matre naſcet: ita mirabiłr ex ea al tiſſimi filius generabitur: cuius nomē erit Jeſus: ꝛ ꝑ eum omnibꝫ gentibꝫ erit ſalus. Et hoc tibi ſignū. cū ꝑueneris ad auream

hieroſolymis portā: Annā vxorē tuā obuiam habebis q̄ d̄ tua tardatōe mō ſollicita tūc in ɔſpectu tuo gaudebit. his dictꝫ angelꝰ diſceſſit. Anna q̄ꝫ cū amare fleret ꝛ q̄ vir ſuus iuiſſet ignoraret. idem angelꝰ eidem apparuit ꝛ eadem que viro ſuo nunciauit: ꝛ vt redeunti obuiaret in porta aurea mādauit. q̄b⁹ ſic pactis iam ſecuri ꝛ leti de ꝓle ꝓmiſſa. adorato dn̄o in galileā ad domū ſuam redierunt diuinū ꝓmiſſum hilariter expectantes. Anna igiť ɔcepit ꝛ peperit filiā beatā. ſ. ꝟginē mariā de cuiꝰ vita ſuo loco tractabiť. pꝫ ꝗ reuelatio eiꝰ ortꝰ.

Capłm. xij.

Duodecimo reuelatus eſt mūdo ortus btē ꝟginis tpe implete et iam facte incarnatōis diuine ꝑ innumerabilia miracula facta ꝛ fienda vſqꝫ in finē mundi. qꝛ vt dr̄ Grego. Oīa creata autorem ſuum in carnē veniſſe teſtata ſunt. Inſuper per apłoꝝ p̄dicationē toti mūdo innotuit fides de chr̄o ꝛ eius mr̄e ꝟgine. Multis q̄ꝫ ſignis ꝛ miraculis extat ɔfirmata ꝛ vſqꝫ ad finem ɔfirmabiť. De q̄b⁹ loq̄ non ſufficimus ꝑ ſingula: nec libri cape pn̄t vt ſcribanť. ꝟ ſoluꝫ hic ꝓ finali pūcto dico qđ iā clara fide intuemur. aucte ſcripture. roe qꝫ agnoſcimus et innūerabilib⁹ miraculis experimur q̄tidie ꝛ exptum eē oculis ꝑ totū orbem cernimus. qm̄ ſic a d̄o erat eternalr p̄ordinatum ꝛ diffinitū ꝛ iā ope completū qꝫ vicꝫ hec ſacratiſſima virgo. hec glioſiſſima puella. hec digniſſima regina ſcꝫ Maria. orir debuit in mundo. ꝛ ꝑ eam filiꝰ dei carnem aſſumendo. mundū debuit reparare ꝛ redimere. ita debuit eſſe qꝫ ip̄a virgo bn̄dicta ſit dn̄a mundi. regina celi. mediatrix dei ꝛ hoim. mater ꝛ genitrix dulciſſimi ieſu filij dei viui. ip̄a mater gr̄e. ipſa mr̄ mie ip̄a oib⁹ mater ſalutꝫ eterne O magne deꝰ qꝫ mirabilis ſapia tua qꝫ impſcrutabile cō ſiliū tuum vt ſic ꝑ feminā ſtatueris ſuccurrere mundo per feminā ꝑdito. O filij adaꝫ O filij eue. o perditi pctōres. erigite vras mentes ꝛ recognoſcite viam ſalutē poſitā eē in manu marie. ꝛ ſtudete ei tota deuotiōe deſeruire. O fidelis aīa agnoſce qꝛ per mariam tibi vita. ꝑ eā tibi miſcđia. ꝑ eam gr̄a pax ꝛ gl̄ia. Quid igiť o anima mea. quid o cor deuotum in tante ꝟginis laude dicere dignū potes. Quid dignū retribuere vales. q̄ ſuauitate. quo honore eā omi veneratiōe dignam reuereri ſufficies. O digniſſima femina ſuper cūctas bn̄dicta. O amabilis ieſu mr̄ pia. ꝟ tn̄ depcor. ꝟ oro vt tu ꝓ nob pctōrib⁹ electa in dei matrē pctōres nos nō deſpice. ſꝫ miſicordiť filiū tuū bn̄dictū ſine fine in celeſti gl̄ia fruēdū exhibe. et tue gl̄ie ꝑticipes nos effice Amen.

Pars ſecūda ſpēaliter de natiuitate beate marie virginis.

Noua lux oriri viſa eſt gaudiūꝫ ꝛ tripudium apud omes ꝑplos Heſter. viij. ca. ꝛ ad laudē ac gl̄iaꝫ natiuitatis bn̄dicte virginis. Hec q̄ppe eſt illa dies celeberrima q̄ noua lux oriri viſa eſt cum maria nata eſt mundo: cuius vita inclyta cunctas illuſtrat eccl̄ias: vt canit eccl̄ia. Cuiꝰ fructꝰ glioſus. i. dulciſſimus ieſus lux eſt mūdi q̄ illuminat oēm hoiem venientē in hūc mundum. ꝛ iō ꝓ hac natiuitate ꝟgis gaudiuꝫ ē ꝛ tripudiū apud oēs ꝑplos. In qbꝰ q̄dem ꝟbis p̄aſſumptis tria p̄cipua notanť ꝓpter q̄ debet q̄libet fidelis moueri et induci ad colendū ſūma reuerētia cum pleno cordis gaudio hāc feſtiuitatē natiuitatꝫ Marie.

Primo ꝓpter nouitatē qꝛ noua.

Scđo ꝓpter ſanctitatē qꝛ lux.

Tertio ꝓpť vtilitatē qꝛ apđ oēs ꝑplos.

Primo q̄dem ꝓpť nouitatē. Noua q̄ppe et totis retroactis tēporib⁹ ſeculi inaudita ꝛ inſolita fuit talis ꝟgis natiuitas. qm̄ vt canit eccl̄ia: ip̄a nec primaꝫ ſilem viſa eſt nec hr̄e ſequentem. Et vt ſm̄ Orige. ſmone đ natiuitate loquar. Quis vnq̄ꝫ vidit talia: q̄s audiuit talia vt vna puella virgo ſit et mater: ip̄a ancilla ꝛ genitrix: ꝛ non ſolū hominis ſed ꝛ dei. vt portetť manib⁹ femineis a q̄ portatur totus orbis. hec virgo hodie nata eſt. ꝛ iō noua lux oriri viſa ē Scđo ꝓpter ſctītatē qꝛ lux. lux eīm cum ſit rex puriſſima. imo res diuina qm̄ deus lux eſt et tenebre in eo nō ſunt vlle. j. Ioā. j. hn̄ figurat ꝟginis ꝛ eiꝰ ntītatis ſctītatē. Vere nā qꝫ ip̄a ꝟgo glioſiſſima ſuꝑ oēs in ſui ntītate eſt ſanctiſſima. qꝛ vt melliſluus Bern

ait. Copioſior inqt ſctificatõis bñdictio in ipſam deſcendit que nõ tm̃ ipſius ſanctificaret ortũ: ſed etiã vitã deinceps ab oĩ peccato cuſtodiret imunẽ quod nemini alteri i natis mulieꝝ credit̃ eſſe donatum. Hec ll. Si igit̃ alioꝝ ſanctoꝝ feſta cum gaudio colimus: qͣto magis feſtũ Marie. Tertio deuotius colere debemus ꝑpter vtilitatem q̃ per eam ꝑuenit oĩ ꝑplo toti⁹ mundi. ad qð inuitans eccl'ia canit. Cum iocunditate natiuitatem btẽ marie celebremus vt ipſa ꝓ nob' intercedat ad dñm ieſum xp̃m. Proinde btũs Anſ. li. orõnum ait. O feliciſſima maria. qd dicemus q̃li organo voꝫ cis te laudemus. qͣrũ tibi debemus. qcqd ꝓtulerimus minimũ eſt ꝛ q̃ſi nihil ad ea q̃ tibi ex equo debemus. Tu em̃ gen⁹ humanum ꝑ tuũ ꝟgineũ ꝑtũ in pſtinũ deduxiſti eterne glie ſtatum. Tu leges iferni ꝑ mortez filij tui deuicto ꝑncipe mortꝫ euertiſti. per te ad gl'iam q̇cũꝗ ꝑuẽturi ſumus ꝑueniemus. Per te eſt ſiqd boni ſum⁹. ſiquid poſſum⁹ ꝛ q̇cqd habem⁹. Hec Anſ. Dignũ igit̃ ꝛ iuſtum eſt vt in hui⁹ noue lucis in hui⁹ ſanctiſſime ꝟginis per quã mundo tot ꝛ tanta donata ſunt bona ortu ꝛ natiuitate gaudium ſit ꝛ tripudium apud omnes ꝑplos. vt ꝑpoſitum ẽ thema. De hac ita ꝗꝫ ſctiſſima natiuitate tractãtes tria myſteria declarabimus ꝑ iſta ꝑte

Prim ẽ myſteriũ ꝓphice cõmẽdatiõis.
Scõm ẽ myſteriũ dignifice gl'iatiõis.
Tertiũ ẽ myſteriũ gͣtifice iocũdatiõis.

Articulus prim⁹ ꝙ ort⁹ beate marie cõmẽdat̃ ꝑ ꝓphetas multipliciter ꝛ p̃cipue ꝑ ſalomonẽ in canticꝭ.

Primuz myſteriũ ẽ ꝓphice cõmẽdationis Ubi ſciendũ ꝙ ſpũſſctũs ꝑ ora oĩm ꝓphaꝝ multifarie ꝟginem benedictaꝫ p̃dicendo commendauit. Aliqñ qdem in figuris: vt patꝫ in prefiguratione p̃me lucis Gen̄. j. Et in arca Noe Gen̄. v. In iride. in arca federis. in throno Salomonis ꝛ multis aliꝭ figuris. Aliquando vero in viſionibꝫ vt in rubo ardenti quem vidit moyſes Exo. iij. Et in porta clauſa quam vidit Ezechiel ca. xliiij. Aliqñ aũt cõmendauit eam in rerũ ſimilitudinibꝫ ꝛ ꝓprietatibꝫ vt in ꝟga Eſa. xj. Egredieť virga de radice ieſſe. Inter oĩa aũt ꝺ eius ortu vel ꝓgreſſu loquitur per ſalomonẽ Cant. vj. pulcerrime eius ortum cõmendando ꝛ q̃ttuor rebꝫ cõparando ði. Que eſt iſta que ꝓgreditur q̃ſi aurora ꝯſurgẽs pulcra vt luna: electa vt ſol: terribilis vt caſtroꝝ acies ordinata. De quibꝫ hic tractare intendo. Primo ꝗ̃ ꝟgo btã cõparatur auroꝛe i ſua natiuitate. ꝛ h̃ pluribꝫ rõnibꝫ. Primo rõne mediationis qꝛ ſicut aurora mediat int̃ diem ꝛ noctem. ꝛ ortum ſolis antecedit. Sic btã virgo anteceſſit ſuo ortu. ortum ſolis iuſticie. id eſt xp̃i ęt'nis mediatrix. Bern̄. Opus inquit erat mediatore et mediatrice: nec altera tam idonea ſicut Maria mr̃ dei. ſ. inter deum ꝛ hoiem mediãs ꝓ recõciliatiõe tanꝗ̃ aduocata. Scðo rõne ꝟtutꝫ et operatiõis. Nam aurora ðr q̃ſi aurea hora a virtute. quia infirmitates leniat dulcioreꝫ ſomnũ pſtando. Sic beata ꝟgo maria nr̃oꝝ pctõꝝ infirmitates alleuiauit ꝑiendo dulcem medicinã. ſ. dei filium. Ipe ei. xp̃s ſꝫ languores nr̃os portauit Eſa. liij. Bern̄. Felix inqt maria q̃ viris ꝛ mulieribꝫ ſalutꝫ antidotũ ꝓpinauit. Item aurora aues nocturnas effugat: vt veſpertiliões ꝛ noctuas. ſic Maria demonũ ptãtes. Ido Gen̄. iij. Ipa conteret caput tuum. Un̄ Fulbertus carnotenſ. ðt. Beata maria caput demonis q̃ſi pedibꝫ vtriſꝗ contriuit: in hoc ꝙ ꝟginitatem ꝛ hũilitatẽ ſuauit: ꝟginitate em extinxit ꝯcupiſcentiã carnis. ꝛ humilitate ſuperbiã mentis. Et in h̃ etiã qꝛ filiũ genuit q̇ diabolicã ptãtem ꝯtriuit ꝛ ſupauit. Item aurora hoies ꝛ aues letificat. ꝛ ad cantandum ꝓuocat: aues. ſ. diurnas. Sic beate virginis ortus letificauit angelos ꝛ hoies fideles. Magnũ em̃ gaudium attulit ei⁹ natiuitas mundo: vt canit eccleſia. Si enim xp̃o nato gaudebãt angeli. qꝛ natus fuit ſaluator mundi. ꝯſimiliter gaudere debuerũt in ortu marie que eſt mr̃ grẽ ꝛ miſcdie. Nã Amb. ſup Lucã ðt. Habꝫ ſanctoꝝ editio. l. natitas leticiã pl'imoꝝ. Un̄ ꝛ in Joãnis baptiſte ntitate multi gaudebãt nõ ſolum hoies ſꝫ etiã angeli qꝛo reue.

latio facta eſt de ipſius ſcitate. ẜa fortiori
hoc putandū ē de natiuitate marie. Ter
tio aurora figurat btē marie ortū iocūduz
rōne ꝑnunciationis. qꝛ vt Alb. magnꝰ ſuꝑ
Miſſus eſt dī. Sicut aurore ortu ꝓpinq̄n
te ꝑmittit̃ ſtella lucifer. ſic Maria oriēte ꝑ
mittitur angelus ꝑnunciando eius ortuz.

Scđo cōmēdat ſapiēs virginē bn̄dictā
ꝛ eius natiuitatē compādo lune cū dicat.
pulcra vt luna. Et h̄ ꝓpue triplici rōne.

Primo rōne ꝯdicionis Nam luna talis
eſt ꝯdicionis ꝛ ꝓprietatis ꝙ creſcit vſq ad
xiiij. diem: quouſq in ipſa appareat imago
hoīs q̄ſi fabri integra: ꝛ vltra creſcere non
pōt: ſed poſtea decreſcit. Eodē modo bea
ta vgo a natiuitate ſua creuit vſq ad. xiiij.
annū. qꝛ in hac etate credit̃ chriſtū cōcepiſ
ſe. tunc ergo apparuit in eius vtero integra
imago hoīs fabri. ipſe chr̄s imago dei pa-
tris q̄ fuit integer per grē ꝛ ſapie plenā ꝑfe
ctione. Et fuit inq faber: qꝛ fabricator mū
di ſm diuinitatē. Hinc Hiere. xxxj. Nouū
faciet dominus ſuꝑ terram femina circun-
dabit virū. Poſtq aūt btā virgo intantum
creuit ſtatim in ſua reputatiōe ꝑ humilita
tem decreſcere cepit: quia nō matrē dei: nō
dn̄am mūdi: nō reginam celi: ſꝫ ancillā dei
ſe appellauit. Lu. j. Ecce ancilla. ecce ergo
quia pulcra vt luna. Scđo rōne obſer-
uatiōis: quia motus lune valde obſeruan-
dus eſt in medicinis accipiēdis. vt dī Hy
pocras in epicenijs: vt patet in minutione
Unde verſus. Luna creſcente minue iuue
nis crapulente. Luna decreſcēte minue iu
uenis maciēte. Luna vetus veteres: iuue
nes noua luna requirit. Sic btā virgo ſol-
licita deuotiōe obſuari dꝫ ꝑ anime medi-
catiōe: quia ipa eſt mat̃ mīe: ꝑ quā grām ꝛ
veniam accipe poſſūt pctōres. Un̄ Bern̄.
de laude vginis dī. Queramus gratiam ꝑ
Mariā. q̄ ſic q̄rit inuenit: ꝛ pulſanti apit̃.
Nil eīn in nobis deꝰ grē hr̄e voluit qđ non
ꝑ manus marie trāſierit. Ipa eīn omnibus
oīa facta eſt: omnibꝫ ſinū mīe apit: vt de
plenitudine eius accipiant vniuerſi. Ter
tio ratione exhibitionis vl̃ apparitōis. Lu
na eīn ſicut etiā ipſe ſol taliter nobis appa-
ret: viꝫ ꝙ circa orientē ꝛ occidētē maxima
videtur: ꝛ apꝑet multo maior q̄ cū eſt ali
bi in orizonte. vt dicit Ariſto. iij. Meteorꝝ.

Sic btā vgo in oriēte. i. in nr̄a natiuitate. ꝛ
occidēte. i. in nr̄a morte maximū auxilium
oñdit. Un̄ canit eccl̄ia. Maria mr̄ grē ꝛc.
tu nos ab hoſte ꝓte. in ho. ꝛc. Itē de ortu
Ignacius in epl̄a ad Caſſium dī. ꝙ nullꝰ
puer ſine baptiſmi grā morit̃: nec maluz fi
nem vite ſue ſortitur. in cuiꝰ partu Marie
laus ꝛ deuota vt debet inuocatio inuenit̃.
Itē Oroſius in epl̄a ad Heluidiū d. Co-
ram deo noui ꝛ in ꝟitate comperi ꝙ nunq
mlier in ꝑtu ꝑiclitat̃: nec eiꝰ proles ſine ba
ptiſmi grā moritur: ſuꝑ quā marie grā de-
uote inuocat̃. Hec ille. Sꝫ hec dicta ſanꝰ
intelligēda ſunt de mliere in partu. viꝫ ꝙ
etiāſi talis ꝑiclitatur corꝑalr moriēdo: nō
tn̄ ꝑiclitatur ſm aīam. qꝛ inuocare deuote
vt debet beatā dei matrē: ē miſcđie ꝛ ſalu
tis eterne ſignū. Itē đ prole ptꝫ: qꝛ moder
ni doctores dicūt. Si puer baptizandꝰ in
fra manꝰ baptizantis decederet: vel etiā i
via moriens qn̄ ad baptiſmuz portatur: et
diligētia apponitur vt puer baptizetur. vel
vbi parētes ꝑcibꝫ obtinuiſſent abortiuo vt
diuina clemētia ſuppleret qđ natura nega-
uit in his caſibꝫ: pie creditur puerū ſaluari
Si eīn in ve. te. puer decedēs ante circūci-
ſionem: ꝑ orōnes ꝛ ſacrificiū ſaluabatur: q̄
re mō nō ſic poſſet fieri ante baptiſmū vbi
diligētia adhibetur ad baptizandū puer.

Tertio btā vgo cōmendat̃ cōparādo ſo
li. ibi đ electa vt ſol. Et hoc Primo rōne
influxus. qꝛ ſol oīa ſidera excedēs i clarita
te influit ſuꝑioribus lucē: inferioribuſq vi
tam. Unde Plato in Timeo. dī Splen-
dore ſolis ꝛ celum ꝛ oīa infra celum illu-
ſtrantur. Item Ariſt. li. de elementis. Sol
ꝓprium lumen habet. oēs aūt ſtelle adq̄ſi-
tum lumē hn̄t a ſole. Et. ij. de generatione
Motus ſolis in obliquo circulo eſt inquit
cā generatiōis ꝛ viuificatōis ac corruptōis
in iſtis inferioribꝫ. Sic btā virgo Maria
influit ſuꝑioribꝫ. i. angelis ꝛ ſctis lucē glie.
ꝛ inferioribꝫ. i. hoībꝰ viatoribꝫ vitam grē.
Unde Anſ. Cur inq̄t o dn̄a mea ſolū loq̄r
beneficijs tuis plenū eſſe mundū: cum ꝛ in
fernū penetrant ꝛ celos ſuꝑant. ꝑ plenitu-
dinem eīn grē tue qui ſunt in inferno erant letā
tur ſe eſſe liberatos. i. ſcti patres. Et qui in
mūdo ſt̄ exultāt ſe ſaluatos: ꝛ q̄ ſuꝑ mūdū
ſunt. i. angeli gaudēt ſe reſtauratos. Hinc

eccleſia canit. Tu regis alti ianua et porta
lucis fulgida vita data p ꝟginē gentes re
dēpte plaudite. Scdo rōne motus: quia
ſcribiť .ij. Eſd. iiij. Magna eſt terra: excel-
ſum eſt celū ꝛ velox motus ſolis. Si em̄ vt
dic̄ Alfragan⁹. a terra vſqȝ ad celū ſtella-
tū ſunt ſexagies q̄nquies millies milia mi
liarioꝝ ꝛ q̄nq̄ginta miliaria. Et ꝯſtat quia
ſexies eſt tantū i circūferētia circūeundo a
puncto vſqȝ ad idē punctū q̄ȝ ſit alicui⁹ cir-
culi circūferētia vſqȝ ad centrum deſcendē
do p diametrū. Cogita q̄ntus ſit mot⁹ ſo-
lis q̄ in .xxiiij. horis totā circūferētiā ſphe-
re circuit. Certe nlla ſic currit auicula: nul
la ſagitta: nullus lapis proiectus a būbar-
da. Itē ſol etiam eſt velociſſim⁹ in motu ꝛ
diffuſiōe ſuoꝝ radiorū. vt dare: qꝛ quaſi i
pūcto ab oriēte diffundiť radius eius vſqȝ
ad occidentē. Sic maria velociſſima et ce-
lerrima eſt ſup om̄s ſanctos in miſerando
ad eam ꝯfugientibꝫ. Vn̄ Bern̄. in ſermo.
qui incipit. In lectiōe. dr ſic. O marie pia:
o multū ꝛ admirabilis maria: tu nec noiari
potes q̄n ſtatim accendas: nec cogitari q̄n
ſtatim recrees affect⁹ diligentiū te. Et cer
te qꝛ mater eſt ip̄a mie non poterit q̄n ſta-
tim miſereať: ſe continere: vt dt Origenes
in ſermone. Tertio cōmendať in figura
ſolis btā virgo rōne ortus ꝛ effect⁹: qꝛ ſol
q̄n oriť efficit mundū p ſuum ſplēdorē or-
natū. reddit pulcrū. calefacit ꝛ illuminat.
Sic Maria p ſuū ortū fructiferū totū mū
dū ornauit ꝛ pulcrificauit ſumme gr̄e pul-
critudine qua de⁹ ex ip̄a mūdo natus ē fa
ctus homo. Ideo Eccl. xxvj. Sicut ſol ori
ens mūdo: ſic mulieris bone ſpecies i orna
mentū dom⁹ eius. i. eccl̄ie ſcte militantꝭ et
triūphantis. Nam antea mundus erat to
tus deformis: quia pctō maculatus ꝛ exul
fact⁹ a deo: nec habebat vn̄ gloriareť. nūc
aūt habet gl̄iam dignitatis maxime et p-
pinquitatꝭ ad deū. qꝛ de⁹ eſt hō: et hō de⁹:
ꝛ h̄ p ꝟginē. Itē ip̄a btā ꝟgo tāqȝ ſol mū-
dū calefacit feruorē charitatꝭ inflāmando
in cordibꝫ hūanis. Nullē em̄ nos adeo inflā-
mat charitatis ardore q̄ȝ recognitio hui⁹
beneficij: ſcȝ incarnationis diuine et virgi-
ne ꝛ paſſionis chriſti. ſicut ait Ber. Hinc
in pſona marie. Eccl. xxiiij. Ego mať pul-
cre dilectionis. Qd duplr habet intelligi.

Uno mō reſpectu chr̄i ſic. Ego mater pul-
cre dil. i. ip̄ius chr̄i filij mei qui eſt pulcerri-
mus ꝛ optim⁹. ꝛ p ꝯn̄s amore pulcerrimo
id eſt ſctā charitate diligēdus Alio modo
reſpectu noſtri ſic Ego mať pulcre dil ce. i.
hoim pulcre diligētiū: q̄bꝫ ip̄a habꝫ impe-
trare gr̄am dilectionis diuine Notandū
etiā q̄ ſol ſm q̄ oriť diuerſimode mundo:
ſm hoc diuerſos effect⁹ p̄ſagit. qꝛ vt ait ve
nerabiľ Beda. Aliq̄n ſol oritur nubiloſus
vel ſub nube latens: ꝛ tunc futuꝝ diem p̄ſa
git pluuialē. Aliq̄n aūt oriť pallid⁹: ꝛ tunc
preſagit diem ſcȝ ventis ꝛ turbine tempe-
ſtuoſum. Aliq̄n ꝟo oritur rubēs ꝛ ſplēdēs:
ꝛ tunc p̄ſagit diem ſerenū. Ita deuota me
moria ꝟginis marie in cordibꝫ hoim. Ali
q̄n oriť tanq̄ȝ nubiloſe ꝓpť pctōꝝ tenebro-
ſitatē. Sūt em̄ plurimi in pctis iacentes: ꝛ
tn̄ ad btām ꝟginē deuotionē hn̄tes: ieiunā
tes ei⁹ vigilias: ꝛ dietim ei⁹ in honorē cer
tas orōnes facientes Et talibꝫ ſignum eſt
pluuie illachrymatiōis ꝛ compunctiōis in-
fundēde p merita btē virginis. Aliq̄n autē
oritur tanq̄ȝ pallens: vt in ꝯuerſis ꝛ penitē
tibꝫ p̄ timore initiali pallentibꝫ ꝛ btām vir
ginē ꝛ inuocantibꝫ. Et talibꝫ ſignum inſtat
q̄ copioſius eis afflatus gr̄e ſpūſſcti infun
detur p quā turbādi ſunt ꝺ pctōꝝ enormi
tate: ꝛ ꝯ ſe tempeſtatē ꝯcitant mortificati
onis ꝛ ſatiſfactiōis pnialis. Aliq̄n aūt oriť
rubēs ꝛ ſeren⁹: vt in ꝯſciētia ſerena ꝛ ardē
ti p charitatē. ꝛ tūc eſt ſignū ſerenitatꝭ. i.
iocūditatꝭ gr̄e āplioꝛꝭ ꝛ pſeuerātie ac gl̄ie
ꝯſequende. Vn̄ Bern̄. d. De plenitudine
Marie: accipiūt vniuerſi: pctōr veniā: lu-
ſtus gratiā: ꝛ angelus leticiā: fili⁹ dei car
nis ſubām: deniqȝ tota trinitas gloriam.
Hec ille. ꝛ ſic pꝫ. Quarto p̄ncipaliť cō
mēdatur ortus marie p ſapiētē: cōparando
caſtroꝝ acici. Terribilis inq̄t vt ca. aci. or.
Vn̄ Bern̄. in ſer. in lectiōe di. Tu dn̄a ter
ribilis es demonibꝫ vt caſtroꝝ acies ordi-
nata. Horrent em̄ principes tenebraꝝ ad tu
am fortitudinē ꝛ deuotā inuocationē. Nā
in circuitu tuo acies valida innumerabiliū
ſpirituū beatoꝝ tibi deuotos defēdentiū.
Hec Ber. Sꝫ iuxta hec q̄ſtio occurrit:
Utrū btā ꝟgo habuerit angelicā cuſtodiā
Et videť q̄ non: qꝛ erat ip̄ſamet terribilis
de oibꝫ ꝛ pfecte illuminata. vn̄ ꝺ pictu̇ratiōe

vie eı⁹ nō erat timendū nec de pcti caſu vł
nocumēto diaboli. ꝛ ꝑ ꝯñs nō erat eidem
angelica cuſtodia nec̄ia. ſic̄ nob̄ qb⁹ timen
dū eſt de ꝑiculis iminētib⁹ ꝑ demones.
Rñdeř ꝙ ꝗuiſ aliqui dixerint ꝙ habuerit
mř dei āgelicā cuſtodiā ſic̄ oēs alij ḡnaliť
iuxta illō pš. Angelis ſuis deus mādauit
de te ꝛc̄. Sȝ Frā. mayro. dr̄. melius ꝙ vicȝ
ipa angelū ſuꝑ ſe p̄ſidentē cuſtodē non ha
buit ſed ei imediate de⁹ ſic ipe p̄ſidebat q̄
ſibi ſoli electaȝ poſſidebat. vt nō ꝯſenſiſſet
creature ſibi nocere volēti: dat⁹ eſt tñ ꝟgi
ni angel⁹ nobiliſſim⁹ in natiuitate ſua ō in
ſūmo choro q̄cūqȝ fuerit cum ceteris. ſ. mul
tis inferiorib⁹ in obſequiū ꝛ famulatuȝ. vt
mr̄i dei ꝛ regine celi. nō tñ in cuſtodiā cauē
di ꝑicula. vł illuminatiōis aut ꝓmotionis
in bonū. qm̄ ex plenitudine gr̄e vigorabať
in bonū. ꝛ h̄ fuit ſpēale in ipa ꝓuilegiū. Et
putať ꝙ a chr̄i ꝯceptiōe i obſeq̄o plurimo
rum angeloꝝ Marie famulantium p̄erat
Gabriel archangelus q̄ oēs alioſ angelos
in ntītate chr̄i ad gaudenduȝ ꝓuocauit. vt
dr̄ Lu. ij. Nec aliquē ſpm̄ malignuȝ ad eaȝ
accedere ꝑmiſerunt angeli ſm̄ illud Cant.
iij. En lectulū ſalomonis. i. chr̄i matreȝ. lx.
fortes ambiūt ꝛc̄. i. angelorū multitudo. O
ḡ ſuꝑ oia laudabilis maria ꝓtege nos.

Articul⁹ ſecūdus de. xij. priui legijs quib⁹ btā maria eſt hono rata ꝛ glorioſe dignificata in ſua ſctā natiuitate. Caplm̄. I.

Secundū my
ſteriū declaranduȝ dr̄ dignifice
ḡtiatiōis. Ubi nota ꝙ btiſſima
ꝟgo. xij. ſtellis ꝓuilegioꝝ ḡtiať. qb⁹ ipa pro
ſua ſctā natiuitate extitit dignificata ꝛ ho
norata. Nā ex ꝑte corꝑis habuit q̄ttuor ꝓ
uilegia. Ex ꝑte aie ſilr̄ q̄ttuor. ꝛ ex ꝑte vtri
uſqȝ ſilr̄ iteꝝ quattuor ꝛc̄. vt ſic impletū ſit
in ipa etiā ei⁹ natiuitate illō Apoc. xij. In
capite eius corona duodecim ſtel. ꝛc̄.
Primo nanqȝ ex ꝑte ſui ſacri corꝑis ha
buit q̄ttuor ſtellas dignitatis.
Prima dr̄ generoſitas.
Scđa dr̄ formoſitas.
Tertia dr̄ incōcupiſcibilitas.
Quarta dr̄ puritas

Prima ſtella dignitatȝ marie ex ꝑte corpo
ris dr̄ generoſitas. i. generis nobilitas. qr̄
vicȝ de nobiliſſimo genere duxit originem.
ita ꝙ nunq̄ȝ fuit aut erit in mūdo poſt dñm
ieſum nobilius indiuiduū i genere hūano
Hec aūt ꝯcło lati⁹ oñdiť li. xj. ꝑ. ij. c. j. Naȝ
Mattheus in euāgelio ſuo intendit ei⁹ no
biliſſimā genealogiā dſcribere ꝑ treſ teſſe
redecades. i. xiiij. generatōes ex genere pa
triarchali necnō regia ꝛ ducali per ſingula
xiiij. numerādo. Et ponit. xlij. generatōes
incipiēdo ab Abraam cui facta eſt promiſ
ſio de chriſto Lucas vero ab ipſo chriſto
exordiens. ꝛ vſqȝ ad Adam qui fuit dei in
quo ſumma eſt nobilitas per. lxxiiij. gene
ratiōes genealogiā texuit. ex qb⁹ accipitur
argumentuȝ. ꝙ ois nobilitas ꝛ ſpecioſitas
corporalis ſm̄ intentionē euangeliſtaꝝ po
nenda eſt in beata virgine. ꝛ ꝙ ois ingenui
tas ꝯceſſa Ade ꝛ tandem patriarchis re
gib⁹ ꝛ ducib⁹. imo toti genti iudeoꝝ q̄ erat
ante chr̄m gens p̄ oib⁹ nobiliſſima et a deo
preelecta. Nec alia erat natio tāgrandis q̄
haberet deuȝ ꝛ angelos approꝑinquantes
ſibi ꝛc̄. Omnes quoqȝ nobilitatȝ gr̄a iuxta
intentionē euāgeliſtarū nō niſi ꝓpter chr̄m.
ex illa gente ſm̄ carnē naſcituꝝ ꝯceſſa eſt ꝛ
data: vt deſcēderet ꝑ generatiōes ab adaȝ
ſcȝ in ꝟginem: ꝛ ꝑ ꝟginē in chr̄m q̄ fuit pri
mus ꝛ vltimus patriarcha rex ꝛ dux ꝑpli iſ
rael: vt dicere poſſit chr̄s illud Apoca. xxij
Ego ſum alpha ꝛ o: p̄mus. ſ. in intentione
apud deū: ꝛ nouiſſimus: qr̄ poſt chr̄m nul
lus alius p̄tiarcha vel rex eſt vel erit in iſrł
In huius ſignum iam exhauſta eſt a iu
deis om̄is nobilitas. adeo ꝙ ipa gens iu
daica que pri⁹ erat honoratiſſima atqȝ ce
teris p̄nobiliſſima ſcȝ ante chr̄m: nūc eſt vi
liſſima ꝛ abiectiſſima ſuper om̄es natiōes
mundi. Sed forte q̄res. q̄re voluit chr̄s
matrem eligere de ꝓſapia nobiliſſima cuȝ
ipe veniens in mūdū pauꝑes et hūiles di
lexit ꝛ elegit: vt ꝑȝ in diſcipulis. Unde. j.
Cor. j. Infirma mundi elegit deus vt cō
fundat fortia. Ad qō rñdeť ꝙ ſm̄ ſacros
doctores. deus voluit eligere aplos et di
ſcipulos pauperes ꝛ humiles ne cōuerſio
mūdi ad fidē chr̄i aſcriberet eoꝝ aſtutie ſi
fuiſſēt ſapiētes mūdi. vł potētie ſi fuiſſent
magni dñi aut diuites ſed magis aſcribať

diuine ꝑtati ꝛ miraclo. vt dicit Apls vbi ſ. Sȝ matrē voluit vt decebat hēe nobiliſſimā ꝑcipue triplici rōne. Primo rōne diuine nobilitatiſ. vt ſicut ſm diuinitatem a patre nobiliſſimo deo vicȝ eternaliť ē genit⁹ ita ſm carneȝ a mrē nobiliſſima generaretur. Vn̄ Aug. Qualis in celo paťr ſm diuinitatem. talis i terra mř cħři ſm hūanitatem. Scdo rōne cōmendabilitatiſ. vt ſcȝ in nobili mrē cōmendabilior foret ꝟtꝰ humilitatiſ ꝛ electe paupꝑtatiſ. ꝛ ſic tanq̄ hūilior ꝛ ꝟtuoſior magiſ digna redderet̃ exaltari ſup oēs angelos ꝛ hoies Nā vt dt Ber. Nō magnū eſt humilē eſſe in abiectiōe. ſed rara proſſus ꝛ magna ꝟtus eſt hūilitas honorata. hec ille. q̄lis fuit humilitas i Maria nobiliſſima. has rōnes ponit Alb. ſup Miſſus eſt. c. lv. Tertio ħ voluit rōne ſignificationis Vt eñ oſideret ſe veꝝ ſacerdotem eſſe ſm ordinem melchiſedech. qui ſeipm oblaturus erat deo pri ꝑ recōciliatione hūana. voluit de ſtirpe ſacerdotali oriri cħřis. Item vt ſe oſideret eſſe veꝝ regem ꝛ dñm dn̄antium. atq̄ ducem celeſtē voluit de tali ſtirpe matrem eligere. Deniq̄ vt oſideret q̄ ipe petōres venit ſaluare ꝛ ſpeȝ venie daret: voluit petōres reges vicȝ manaſſen. achaȝ ꝛc̄. Et peccatrices vicȝ ruth. raab ꝛ betſabee i ſua genealogia enūerari ſm Hiero. in homel. Caplm. II.

S Ecūda ſtella dr formoſitas. qꝛ btā virgo fuit non tm̄ in aīa veꝝ etiaȝ in corpore ꝟgo pulcerrima a natiuitate ſua. Et hoc multipľr probatum eſt ſupra lib. j. p. ij. ar. iij. c. j. vbi clare habet̃ q̄re decuit matrē dei eſſe pulcerrimā. Hic aūt notandū eſt q̄ in btā ꝟgine erat pulcritudo duplex: vicȝ corporalis et ſpūalis: q̄ conſiſtit in moꝝ honeſtate ꝛ ꝟtutum claritate Et hec ꝑponderat pulcritudini corporali. De pma Heſter. ij. hř. Erat inq̄t formoſa valde et incredibili pulcritudine: oimq̄ oculis gratioſa ꝛ amabilis videbat̃. ꝛ qualis fuerit in colore oculis ꝛ capillis. ꝛ ſic ď alijs ꝑpter breuitatem hic pertrāſeo. ꝛ ſuo loco parte. iij. hui⁹ libri tractabiť art. ij. c. ij. Quantum aūt ipa fuerit pulcra i virtutib⁹ ꝛ moꝝ honeſtate teſtatur Hiero. d. Si diligēter attēdas: nil eſt ꝟtutiſ: nil gřē nil candoris qd̄ nō reſplendeat in Maria Et Amb. li. de ꝟgini. dicit. Talis fuit maria vt eius ſolius vita oim ſit diſciplina: ꝟirgo erat nō ſolū corpore ſed ꝛ mente: corde humilis. ꝟbo grauis. aīo prudens. loq̄ndi parcior. legendi ſtudioſior. intenta ope. verecunda ſmone. Et vt dt Sedulius. riſuȝ eius nunq̄ viderūt. nunq̄ eā vane ornatā nunq̄ curioſam: nunq̄ leuem aut iocoſaȝ

Vn̄ ꝛ legiť exemplum qd̄ refertur in hiſtoria ſcȝ grecoꝝ q̄ be. Diony. ꝯuerſus ad fidem per aplm Paulū. optās videre mariā ſepi⁹ petebat licētiā eūdi hierlꝫ a paulo Qua obtēta veniēs hierlꝫ ꝛ itroduct⁹ ad btām ꝟginē: ea viſa ſtupefact⁹ de mirācꝰ pulcritudine et gřē irradiantiſ p̄re fulgore mox cecidit in terrā q̄ſi mortuus dicens. q̄ tant⁹ radius diuin⁹ ꝛ claritas ab ea irradiauit: q̄ ſuſtinere nequerit. adoranſq̄ eā dixit. Vere ſi de tuo ieſu nō audiſſem ꝛ ſcripturas nō legiſſem putarem q̄ tu ſis deus vel cħřs dei in lege ꝑmiſſus.

Caplm. iij.

T Ertia ſtella dr incōcupiſcabilitas qꝛ pulcritudo corporalis marie ħ ſingulari ꝑuilegio fuit honorata ꝛ dignificata q̄ nūq̄ ab aliq̄ potuit carnaliť concupiſci: licet fuerit pulcritudo maxima ꝑ omnib⁹ pulcritudinib⁹ hoim: q̄ ſunt fuerunt ꝛ erunt citra pulcritudinē chriſti. Aliorū q̄dem hoim: ꝛ ꝑcipue feminaꝝ pulcritudo mouet intuentes ad ꝯcupiſcētiā carnalem: iuxta illd̄ Eccl. ix. Ex ſpecie mulieris ꝯcupia quaſi ignis exardeſcit. Vnd̄ et ſancte virgies vt ſctā Catarina: Margareta: Agnes ꝛc̄. ꝯcupiſcebanť a viris ꝛ nuptui petebanť: ſed ille in virginitate ſolide manentes martyrizate ſunt. Nō ſic autem erat in btā virgīe maria: cuius pulcritudo ħ ſummū ꝛ ſingulare ꝑuilegiū habuit q̄ a nemine carnaliter ꝯcupiſci potuit: q̄n potius carnalē ꝯcupiſcentiā in alijs extinguebat ad ſolū intuitū. Et ď ħ Bonauē. in. iij. ſen. di. iij. q. et. ar. vi. dt. Hoc inquit iudei q̄dā aſſerunt mirꝫ fuiſſe i virgīe maria q̄ cū eēt pulcerrima a nullo vnq̄ viro fuerit concupita. Q̄ꝫ ſi q̄ras. q̄re vel q̄liť id fieri potuit Rūdeť ſm ſctōs: ꝑcipue Bern. q̄ Marie pulcritudo nō fuit ꝯcupiſcabiliſ carnaliter rōne q̄druplici.

Primo ꝑpter gřē abundationē.

Scđo ꝓpter occultationē.
Tertio ꝓpter ꝯuerſationē.
Quarto ꝓpter irradiationē.
Primo quidē ꝓpter grē abūdationē: quia
grā diuina in ea abūdabat adeo ꝙ etiā in
alijs eſſz libidinis ꝛ ꝯcupie extinctiua: grā
nāqꝫ fortior eſt ꝙ̃ natura. Sed videm⁹ ꝙ
natura ꝗbuſdā lapidib⁹ et herbis hāc ꝑſti
tit virtutē ꝙ hn̄t libidinē tꝑare: vt ptꝫ de
agno caſto vl̕ cāphora ꝛ ſapphyro atꝫ cal-
cedomo ꝛ herba rute ſepe comeſta: ꝙ mul
to fortius id diuina grā in btā virgie po-
tuit efficere: ꝛ de facto fecit. Vn̄ ipa btā
ꝟgo figurata eſt ꝑ cedrū ꝛ myrrhā: Eccl.
xxiiij. Quaſi cedr⁹ exal. ſū in li. q̃ſi myr. ele
cta dedi ſua. o. Cedr⁹ ꝗppe odore ſuo fu-
gat ſerpentes: ꝛ myrrha interficit ꝟmes:
ſic maria ſpentes mor⁹ ꝛ ꝟmes ꝑue ꝯcu-
piſcētie i alijs ad ſolū intuitū extinxit. Cui
ꝛ ꝯcordat figura de vite q̃ flore odorifero
fugat ſpētes Scđo ꝓpt̄ occultatōꝫ: qꝛ ſic
claritas corꝑis chr̄i poſt reſurrectiōꝫ diſci
pulis celabatur: ita pulcritudo marie oi-
bus carnalib⁹ hoib⁹: ꝛ q̃ eā ꝯcupiſcere poſ
ſent occultabat̄ ꝛ ſic apparebat vt nō ꝯcu
piſcabilis videret̄ Tertio ꝓpter ꝯuerſatō
nē: qꝛ tā honeſte ꝛ mature ſe regebat in oī
bus actib⁹ ꝛ morib⁹ vt oib⁹ appereret ꝙ neq̄
ꝙ̃ poſſꝫ ad fedū aliqđ incliari: imo ꝙ erat
tota deo dedicata: ſic ꝯtingeret de pulcer
rima ꝛ ſctiſſima mliere q̃ eſſet q̃ſi ꝯtinue i
deū rapta. Quarto ꝓpter irradiatiōꝫ q̄ ꝓ
cedebat ex ei⁹ facie: vt đr Ber. ꝓpter quā
etiā ip̄e ioſeph ſpōſus ei⁹ nō audebat re-
ſpicere in faciē virgis: qꝛ illi radij lūinoſi a
facie ꝟginis ꝓcedētes erāt adeo ꝟtuoſi vt
deterrerēt corda carnaliū hoim penetrā-
do. vn̄ glo. ſuꝑ illđ Mat. j. Accepit ioſeph
ꝯiugē ſuā. ſ. mariā ꝛ nō cog̃ſcebat eā donec
peꝑit filiū ſuū ꝑmogenitū. đr ſic: Joſeph
mariā facie ad faciē videre nō poterat quaꝫ
ſpūſſctūs a ꝯceptiōe plen⁹ iplcuerat: ꝛ iđ
nō agnoſcebat facie ad faciē quā deſpōſa
uerat donec illi⁹ vter⁹ euacuaret̄. Vn̄ ptꝫ
ꝙ ip̄a glia t̄ đ iſta ſtella incōcupiſcibilitatꝫ

Capl̄m. iiij.

q Uarta ſtella đr puritas: qꝛ btā vir
go nata eſt in natura puriori ꝛ cō-
plexiōe meliori. Erat ei optie ſan-
guineoſitatꝫ: ſic pie credit̄: vtpote de cui⁹
puriſſimo ſanguine formari debebat caro
chr̄i virtute ſpūſſcti. Alij nimiꝝ hoies na
ſcunt̄ in culpa originali ꝛ ꝯplexiōe mala ꝛ
impura: ꝑ quā inclinati ſūt ad varia vicia
mortlia naturalr: ꝛ ad prauā ꝯſuetudinē
moꝝ: alij ꝗppe ſunt multū melācholici: in
quib⁹ natura mordax ꝛ plena ire. Alij ꝟo ſt̄
multū cholerici feruētes ad bella: lites: et
ſanguis effuſionē. Alij aūt plurimū phleg-
gmatici: pigri: ſomnolēti: molles ꝛ timidi
ac ad malū fragiles. Et ꝑlima talia mala
q̃ hoib⁹ adducit natiuitas enūerat Aug.
xxij. de ciui. dei. ca. xxij. di. In ꝗbuſdā inq̄
mordax natura: ꝑturbatiōes crebre: inſa-
na gaudia: diſcordie: lites̄: bella: inſidie: ira
cūdie. Hmōi innūerabiles h⁹ vite miſerie
q̃s adducit natiuitas filijs Adā corrupta
vicio natura. Hāc aūt bn̄dictā ꝟginē non
maculauit mala ꝯplexio: nō corrupit ma-
la nutritio: non adduxit ꝑuerſa ꝯſuetudo:
nec ꝑuertit fatalis ꝯſtellatio: ſic ſolent q̄-
dā fatui imaginari ꝙ ſtellaꝝ diſpoſitio ꝑ
uertat naſcētes in morib⁹: dicētes: ꝙ q̃ na-
ſcunt̄ ſub ſaturno ſint pigri: ignaui ꝛ igna
ri: q̃ ſub ioue fures ꝛ auari: q̃ ſub marte ira
cūdi: q̃ ſub ſole ſuꝑbi: q̃ ſub venere luxurio
ſi: q̃ ſub mercurio curioſi: q̃ ſub luna incō-
ſtātes. Hoc ei tenere ſuꝑſtitioſum eſt ꝛ er
roneū: vt Aug. ꝓbat. v. de ciui. dei. Vnđ ꝛ
Ptolome⁹ in cētilo. đr: Sapiēs vir dn̄abi-
tur aſtrꝫ. Propterea ꝛ Hiere. x. hec đr dn̄s.
Juxta vias gentiū nolite diſcere ꝛ a ſignis
celi nolite metuere q̃ timēt gētes: qꝛ leges
ꝓloꝝ vane ſt̄. Ad ꝓpoſitū itaqꝫ redeūtes
dicim⁹ ſm doct. ꝯcorđ. circa. iij. di. iij. ſen.
ꝙ btā virgo adhuc in vtero mr̄is adeo fuit
ſctificata vt ab eo tꝑe ſꝑ vſqꝫ ad aſſūptiōꝫ
ꝑſiſteret in puritate nature ꝛ in innocētia
vite: ꝛ ꝓ capacitate in oim virtutū pleni-
tudine ſine oi macla: optie ꝛ ordinatiſſime
diſpoſita in naturalib⁹: ita ꝙ nll̕a ꝑles mu
liebris vnq̄ꝫ magis appropinq̄ſſe videt̄ ad
ſtatū innocētie ade ſic ipa: vt merito đ ea
dicat̄ illđ Can. iiij. Tota pulcra es amica
mea. ſ. corꝑe ꝛ aia. Cap. v.

p Ro ſcđo q̄ternario ſtellaꝝ dixi: ꝙ
btā virgo ex ꝑte aie hꝫ etiā q̄tuor
ſtellas dignitatꝫ quib⁹ eſt in ſua natiuita-
te ꝑuilegiata ꝛ honorata.
Prima ſtella đr capacitas.

Scđa đr ſanctitas.
Tertia luminoſitas.
Quarta dulcoroſitas.
Prima ſtella đr capacitas. Ipſa nãq3 bñ-
dicte virgis aĩa tãdigne a deo ẽ creata vt
eſſet capacioꝛ maioꝛis grẽ ꝛ glĩe q̃3 oẽs an
geli ꝛ hoĩes p̃ter chꝛm: ꝛ tota mũdi ma-
china. Cuz em̃ ipſa fuit ab eterno electa vt
eſſet mr̃ dei: regina celi ꝛ angeloꝝ ac dñia
mđi: ꝛ tãineffabili grã in pñti: ac glĩa ſub-
limãda in futuro: vt ſup oẽs eſſet creatu-
ras puras excellẽtiſſime exaltãda: igiẗ de-
buit in ſua creatiõe ꝛ virginis bñdicte oꝛi-
gine ipſa ei⁹ glĩoſiſſima aĩa tãta capacita-
te diſponi vt totã grẽ ꝛ glĩe plenitudinẽ i
tãta largitate accipe: eſſet apta q̃ntũ crea
tura viatrix põt accipe nõ deo vnita vnio
ne pſone. qm̃ ſm Areſt. ij. de aĩa. Act⁹ acti
uoꝝ ſunt in patiẽte bñ p̃diſpoſito. Vñ ds
creauit aĩam btẽ marie in ſuma nobilitate
ꝛ pfectione p̃ ceterꝫ puris hoĩbꝫ intellectu
acutiſſimã ꝛ ſuis potẽtijs grẽ capaciſſimã
poſt chꝛi aĩam: adeo ꝙ vt dicit Hiero. ſer.
de aſſum. Tota inq̃t grẽ plenitudo q̃ eſt i
chꝛo venit in marie aĩam: q̃3q̃3 aliẗ ꝛ aliẗ:
qꝛ in chꝛo vt i capite influẽte: in maria vt
in collo corpi eccl̃ie trãſfundẽte. O q̃3 mira
bile iſtud vt vna hec puella ſacratiſſima
pl⁹ capax eſſꝫ q̃3 tota mđi machina (celũ ꝛ
terra) O q̃nta dignitas marie quã de⁹ ſic
p̃elegit ꝛ p̃oꝛdinauit vt p eaꝫ oĩs grã ꝛ oẽ
bonũ trãſfundi haberet in eccl̃ie toti⁹ mẽ
bꝛa: qđ deuot⁹ Ber. exp̃mit di. De⁹ oĩm
bonoꝝ plenitudinẽ poſuit i maria: vt ſiq̃d
grẽ: ſiq̃d ſalutꝫ: ſiq̃d ſpei in nob̃ eſt p eã no
uerim⁹ redũdari. Cap̃. vj.

S Ecũda ſtella đr ſctitas: qꝛ vt dicit
Ber. ad Lugđ. Fuit pculdubio añ
ſctã q̃3 nata: ꝛ h̃ ꝯcoꝛdiẗ tenẽt doc.
ſup iij. di. iij. ſic p. j. hui⁹ li. ar. ij. p totũ lu-
cide claruit: imo ipſa nõ ſolũ ſancta fuit in
natiuitate: ſed p̃ alijs oĩbꝫ citra chꝛm ſctã:
p̃ alijs grã p̃uenta: ꝛ ſic ſctificata vt nunq̃3
peccare poſſit moꝛtalr̃ vel venialr̃: iuxta
illud Pſ. Sctificauit tabernaclm̃ ſuũ al-
tiſſim⁹. i. mariã. Sequiẗ: De⁹ in medio e⁹
ſcꝫ p incarnatiõeꝫ factã in ea: ſõ nõ cõmo-
uebiẗ. ſ. qꝛ ꝯfirmata eſt vt nõ poſſet ruere
in pctm̃. Vbi nota ſm doct. illũinatũ vicꝫ
Fran. maꝝ. in tract. de ꝯcep. v̓gi. ꝙ q̃ntum
ad p̃ñs ſpectat triplex eſt ſctificatio: Pꝛia
eſt vlis q̃ aĩa ſctificaẗ: qꝛ. ſ. a pctõ purgaẗ ꝛ
ei grã ꝯfert: ſed nõ ꝯfirmaẗ q̃n poſſit cade
re a grã. Et hec ſctificatio fit p ſacra: vt pꝫ
in baptizatꝫ. Scđa eſt ſctificatio ſpecial̃
q̃ aĩa purgaẗ a culpa: accipit grãm ꝛ ꝯfir-
maẗ in grã ne poſſit in pctm̃ moꝛtl̃e cade-
re: ꝛ ſic fuit ſctificatio Ioãnis baptiſte et
Hieremie in vtero. Tertia eſt ſctificatõ
ſinglãris q̃ aĩa ſctificaẗ nõ purgatõe a cul
pa q̃ nõ eſt: ſed collatiõe grẽ ꝛ ꝯfirmatiõe
ita vt nunq̃3 peccet nec moꝛtalr̃ nec venia
liter: et h̃ mõ fuit ſctificata maria in p̃mo
inſtanti ſue ꝯceptiõis Cap̃. vij.

T Ertia ſtella đr lũĩnoſitas: ꝙ aĩe
marie p dictã ſctificatiõeꝫ q̃ntum
ad rõem ꝛ intellectũ tãta ſapie cla
ritas ſupinfuſa eſt a deo ſm aliq̃s vt eſſet
ſapientioꝛ oĩ creatura pura viatrice: ita ꝙ
etiã in vtero mr̃is exñs habuit liberi arbi
trij vſum: ꝛ fuit in ſublimioꝛi cõtẽplatiõis
ſtatu q̃3 fuit vnq̃3 aliq̃ pura creatura in eta
te pfecta: ꝛ fuit oĩbꝫ donis ſpũſſcti plena:
Iuxta illud Eſa. xj. Req̃eſcet ſup eũ ſpũs
ſapie ꝛ intellect⁹: ſpũs ꝯſi. ꝛ foꝛ. ſpũs ſcie
ꝛc̃. Et lꝫ doꝛmiret ſicut ꝛ ceteri q̃nq̃3: tñ ſo
mnus q̃ pellit in nob̃ liberi arbitrij actũ ꝛ
merẽdi vſuꝫ nõ fuit in ipſa. Vñ dicere po-
terat illđ Can. v. Ego doꝛmio. ſ. coꝛpaliẗ
ꝛ coꝛ meũ. i. aĩa vigilat. ſ. in ꝯtẽplatione.
Sed di. quõ potuit h̃ eſſe. Rñdeẗ ꝙ nõ na
turalr̃: ſed p dei grãm ſpẽaliſſimã hoc ha
buit. Et pbaẗ: qꝛ ex regl̃a Topica: Si ei
cui min⁹ videẗ ineſſe ineſt: ꝛ ei cui mag̃.
Sed Ioã. baptiſta in vtero agnouit xp̃m
deũ vt đr Amb. ſup Lu. Vñ de ipſo canit
eccl̃ia. Acceleraẗ rõ in puero nondũ nato
nouit p̃ſentẽ dñm in virgine ꝛc̃. Itẽ ſctũs
Nicola⁹ in infantia vſu rõnis vtebaẗ cuꝫ
feria q̃rta ꝛ ſexta ſemel ſugebat vbera et
mox nat⁹ erexit ſe in pelui dũ balnearetur
Itẽ Bñdictus in puericia cepit miracul̃
coꝛuſcare. Si igiẗ illis data eſt tãta grã a
deo vt haberẽt vſum rõnis añ debitã eta
tem q̃ eſt ſeptẽ annoꝝ de lege cõi: vt patet
extra de delictis pueroꝝ. ca. j. ꝛ de pe. ꝛ re.
ca. oĩs. q̃nto magis de btã v̓gine (q̃ electa
fuit vt eſſet dei mr̃) impropoꝛtionabilr̃ al-
tioꝛi mõ iſta ſunt credẽda. Hoc etiã vide
tur eccl̃ia ſignificare in eo ꝙ libꝛi q̃ intitu

lant de ſapia exponūtur ſpecialr̄ de ꝟgine
Et q̄ dicunt ō ſapia :interp̄tat eccl̄ia q̄ſi ō
virgine dicātur: ſicut etiā claret in ep̄la ho
dierna: vt ſignificet quia ipſa fuit ſup oēs
creaturas ſapiētior. Preſentatiōis ma/
rie modus. Vn̄ ꝛ ſm Hiero. aliosq̄ hiſto
riographos. Cū parentes beate virginis
cōpleto tp̄e ablactatiōis p trienniū ad tē/
plū ipam cū oblatiōib' adduxiſſent. Erāt
autem circa templū q̄ndecim aſcenſionis
gradus: in q̄ꝝ nouiſſimo virgo maria in/
fantula ꝯſtituta: poſtq̄ꝫ bn̄dixit ſacerdos:
ſine adiutorio cūctos gradus ita cōſcēdit
acſi eſſet ꝑfecte etatis: ꝛ in dei laudib' die
ac nocte ꝑmanebat: nec vt ſolent infantes
requirebat parētes: ſed mature ſe regens:
prudentiſſime: loq̄ns: ꝛ grato q̄ſi eſſet. xxx
annoꝝ in omi ſctitate ita ꝑficiebat vt oēs
mirarent: ab angelis q̄ꝫ q̄tidie cibo eidez
celeſti allato viſitabat

Caplm. viij.

q Uarta ſtella dr̄ dulcoroſitas: q2 a
pncipio eius felix aīa plena erat di
uina dulcedine: iuxta illō Ps̄ Do
mine ꝑueniſti eā in bn̄dictōib' dulcedinis
ſcꝫ ab infantia. Et iterꝝ: Unxit te de' de'
tu' oleo leticie p̄ ꝯſor. tuis. Propter quaꝫ
quidē ſuauitatē internā diuīe fruitiōis ra
diabat ꝛ reſplēdebat vult' ipſi' marie mi
ra claritate ſm Hiero. vt ꝯſtaret omnib'
quia diuina gr̄a erat plena. Vn̄ ꝛ Heſter
xv. Facies tua plena eſt gr̄aꝝ. Sicut eniꝫ
Moyſi facies reſplēdebat ex familiarita/
te ꝛ ꝯſortio diuino ꝛ angelico: multo ma/
gis facies marie quā q̄tidie angeli viſita/
bant: myſteriaq̄ꝫ ſibi diuina pādebant. fu/
tura reuelabant: cibū celicū afferebant: vt
teſtat Epiphani' ꝛ Germanus

Caplm. ix.

p Ro tertio q̄ternario deſcribunt
et alie ſtelle ex ꝑte corꝑis ꝛ anie
quib' Maria eſt ꝑuilegiata et
dignificata in ſua natiuitate.
Prima nominis ſublimitas.
Secūda tp̄is dignitas.
Tertia dr̄ miracłoſitas.
Quarta obſequioſitas.
Prima dicit nois ſublimitas: q2 nomē ꝑ/
claꝝ vicꝫ Maria: eſt ſortita. Quod quidē
accipit a reb' p̄clarīs ꝛ ſublimib': q2 Ma
ria hebraice accipit a maris ſtella. q̄ eſt ꝟ/
tuoſa: ſtella lucida ſtans ſine occaſu: attra
hens ferꝝ ꝛ adamantē: vt teſtat Alkabi/
tius: ꝛ dirigēs nautas ad portū optatum.
Sic maria lucida gr̄a ꝛ ſapia nunq̄ꝫ occu
buit. ſ. ꝑ aliq̄ō peccatū: q̄ virtute ſue pieta
tis attrahit induratos ꝛ ferreos pctōres
ad dei miſcdiam: ꝛ dirigit oēs ad portum
ſalutis. Itē hoc nomē Maria: latine acci
pitur a mari magno ꝛ amaro: quia ſicē ma
re eſt mater aquaꝝ: ita beata maria mat
oim gr̄aꝝ q̄ fuit amaricata in filij paſſiōe.
Item Syro ſermone accipit hoc nomen
Maria: a dominatiōe: q2 eſt domina mū
di. Scd̄a ſtella dr̄ tēporis dignitas: q2
deus voluit Mariā naſci in menſe ſeptē/
bri: qui eius natiuitati valde cōueniebat
ſm Fran. mayr. quia inter tēpora ꝑfulget
dignitate quadruplici. Primo quidē q2
hic menſis totus fuit feſtiu': vt ptꝫ ex le/
ge moyſi: ꝑ mariā ꝟo dies luct' nr̄i verſi
ſunt in gaudiū celeſtis feſtiuitatis eterne.
Scd̄o: q2 in hoc mēſe ſol eſt in ſigno ꝟ/
ginis. ita ſol iuſticie chr̄s habitauit in vir
gine maria. Tertio q2 menſis iſte eſt tē/
pus plenitudinis anni ꝛ maturitatꝭ plene.
Vn̄ et illud tp̄s autumn' dr̄. Eſt aūt au/
tumnare. i. matureſcere ꝛ colligere ſꝫ Re
migiū: et ſic cōgruebat natiuitati marie q̄
plena gr̄a in tp̄is plenitudine q̄n deus mi
ſit filium ſuū: ꝯcepit ꝛ pepit chr̄m: vt ait
Aplus Gal. iiij. Quarto: q2 iſte menſis
oim menſiuꝫ prior creat' eſt: eo ꝙ mundus
ipe in iſto menſe factus eſt ſm opinioneꝫ
rabbi Eliezer: et cōiter hoc tenēt hebrei.
Qō etiā approbat Nicol. de ly. ſup Gene.
ſic: q2 ſcriptū eſt Deut. xxxij. Dei ꝑfecta ſt
opa. Unde ſm oēs homo ꝑmus fact'
eſt in ſtatu ꝑfecto potens generare. Tūc
eīm vnūquodq̄ꝫ ꝑfectuꝫ eſt quādo pōt ge/
nerare ſibi ſimile. Et eodē modo videtur
dicendū de terrenaſcētib': quod eſt q̄n fru
ctus ſunt in arborib' maturi: ꝛ hn̄t in ſe i/
pſis ſemina Unde Gene. j. ſcribit: Et ꝓ/
tulit terra herbā virentē ꝛ facientē ſemen
quod fieri habet in menſe ſeptēbri. Ve/
rūtamē alij opinant mundū creatū eſſe in
menſe martio. vt patuit lib. j. parte. j. arti.
iij. Si ḡ mūdus cepit initiū creatiōis ſue
in iſto menſe: cōgruit ꝙ recreatiōeꝫ in iſto

menſe ſeptēbꝛi accepit i marie matrꝫ: vicꝫ chꝛi natiuitate. Tertia ſtella dꝛ miraculoſitas: qꝛ btā virgo miraculoſe oꝛta eſt. Pꝛimo qꝛ vt dꝛ Damaſ. ꝑ pces ꝛ repromiſſiões fuit a deo data. Si eñ Yſaac et Joānes baptiſta ſic ſunt nati: mlto magꝫ maria: diuīa volūtate opante: vt ꝓbat Alber. ſup Miſſus eſt. c. clxx. Scdo: qꝛ per Gabꝛielē archāgelū eſt pnūciata: vt ꝓbaf ſm Alb. ꝯſili rōe. Tertō qꝛ eiꝰ natiuitas fuit poꝛtentis ꝛ ſignis clarificata. qm ſm Theophilū hiſtoꝛiographū ipo die q̄ nata eſt maria plus ſolito ſol refulſit i duplo et illa nocte luna clarioꝛ coꝛuſcauit: adeo ꝙ pene ſolari ſplēdoꝛe radiaret: ꝛ illa nubecula q̄ lunā offuſcat ꝑ tp̄s a die natiuitatꝫ Marie nō cōparuit: ſed circa globū lunarem mediū q̄ſi vna ſtella magna claritate apparuit. Hec Theophilꝰ. Quarta ſtella dꝛ obſeqoſitas: qꝛ moꝛ ab hoꝛa natiuitatis deputate fūt militie angeloꝝ ad marie cuſtodiā nō pſidendo: vt patuit arti. j. ſed in obſequiū ꝛ miniſteriū. Vñ Chꝛyſ. in q̄dam ſer. dꝛ: Infinitā militiā angeloꝝ ad glioſe ꝟginis obſequiū eſſe deputatā nullatenꝰ ambigimꝰ: q cauerēt ne ꝑparatū eterni regis hoſpitiū hoſtis incederet. Hec ille. q̄ etiā eide eſcā celeſtē q̄tidie deferebant: vt teſtanf hiſtoꝛie.

Articlus tertius ꝙ natiuitas marie iocunditatē intulit mōdo.

Tertium myſteriū iocūdatōis dꝛ: qꝛ hoc feſtū fuit iocundū

Pꝛimo quidē ſancte trinitati.
Scdo ipſi bñdicte virgini.
Tertio ſanctis angelis.
Quarto hominibꝰ vniuerſis.

Pꝛimo ſctē trinitati: qꝛ ꝑ totū mundū glorificaf ꝛ laudaf ſctā trinitas in btā virgie vt teſtaf Bern. in ope de laudibꝰ ꝟginis. Gaudet inq̄ deꝰ pr: qꝛ hodie nata eſt ſpōſa ab eterno ꝑdilecta. Gaudet filius: qꝛ ei mater eſt nata: in q̄ humanādo delitie ſibi ſunt eſſe cū filijs hoim: Pꝛouer. viij. Deniq̄ gaudet ſpūſſctūs: qꝛ ſibi naſcif habitaculū ꝛ tēplū gl̄ie accepꝛiſſimū. Scdo h̄ feſtū eſt gaudioſuꝫ btē marie: qꝛ hodie nata eſt digniſſime: vt patuit: qꝛ tūc ſit mr dei regina mūdi: dña angeloꝝ: ꝛ ſup oēs creaturas exaltāda. Tertio gaudioſum extitit hoc feſtū angelis: q̄ꝝ eſt gaudere etiā de vno peccatoꝛe pniam agēte Luc. xv. q̄ mlto magis de tali tanta q̄ꝫ natiuitate ꝑ quā mūdus ſaluaf ꝛ angelica ruina repaf. Vñ refert Joānes belethꝛ in cōi q̄ꝫ notaf legēda: vicꝫ ꝙ cū antiq̄tus dies natiuitatꝫ marie fideles aliq̄nto tpe latuiſſet: cōtigit ꝙ quidā vir ſctūs ſedule ꝯtēplatiōi inſiſtendo ſinglis annis. vj. Jdus ſeptēbꝛis iocūdiſſimā angeloꝝ ſolennitatē audiret. Cūq̄ admirans reuelari ſibi peteret cur iſto tm̄mō ꝛ nō alio die hoc audiret. accepit diuinū rñſum ꝙ hoc ideo: qꝛ virgo glioſa tali die fuit nata mundo: ꝛ ideo deberet manifeſtare hoc filijs eccl̄ie ꝛ pape: q̄tūs celeſti curie fierēt cōcoꝛdes in hac celebꝛitate. Cum ḡ intimaſſꝫ hec pape ex ſcꝛipturis et antiq̄tatū teſtimonijs: veritate huiꝰ cōperta iſtū diē celebꝛandū vtr in bono: ē natiuitatis virgis ſtatuit eccl̄ia ſctā. Quarto hec feſtiuitas eſt gaudioſa oibꝰ hoibus Vñ Joā. damaſ. in ſer. hodier. d. Hodie fit mūdo ſalutis initiuꝫ: iubilate deo vniuerſa terra. Hinc et canit eccl̄ia: Natiuitas tua dei genitrix virgo gaudiū annūciauit vniuerſo mūdo: ex te eñ oꝛtus eſt ſol iuſticie chꝛs deus noſter: q̄ ſolues maledictionē: dedit bñdictionē: ꝛ ꝯfundēs moꝛtem: donauit nobis vitā ſempiternā.

Miraculū. Vt ḡ fine ſermonis faciā vnū hic miraclm inferā. Et hoc miraculū fundamētalr accipio ex lib. miraculoꝝ ſcti Anſ. ca. xxxviij. ꝙ quidā diues habuit btāꝫ virginē in ſūma deuotiōe: ꝛ erat hō tāte auaritie ꝛ tenacitatꝫ ꝙ nulli vnq̄ꝫ petēti miſcdiā vl' elymāꝫ poꝛrigebat. Quadā vice venit q̄dā pauꝑ ad oſtiuꝫ: petijtq̄ꝫ elymāꝫ amoꝛe dei: ꝛ ille cū impꝛoperio negauit. Jlle rediēs petijt iterato elymāꝫ ob amoꝛē ſalutis ſue: ꝛ ille magꝫ increpās eū repulit. Tertio q̄ꝫ petijt amoꝛe btē ꝟginiſ. Quod vt auarꝰ audiuit: iratꝰ ꝓiecit ei nō libenter vnū panē: ꝛ cōminatꝰ eſt ei ne amplius peteret ſub hoc nomine: quia graue ferebat ꝙ ſi ſub hoc nomie Marie peteret elemoſynā dare deberet ob eiꝰ deuotionē. Moꝛtuus eſt tandem ille auarus

et dū pōderarenť bona ꝛ mala eiꝰ inuētꝰ ē minꝰ habēs in bono ꝛ eſt traditꝰ demonibus ad cruciatū. Ecce aūt apparuit ꝟgo glioſa :ꝛ panē q̄ndaʒ datū ꝑ eiꝰ amore poſuit in ſtatera:ꝛ ſtatim meritis btē ꝟginis ꝓponderauerūt eiꝰ bona. Rogauit ḡ ꝓ eo virgo filiū: q̄ dixit: Eſuriui ꝛ nō dedit mā ducare: ſitiui ꝛ nō dedit bibere: nullā fecit miſc̄diam:ḡ nō mereť miſc̄diam. At ꝟgo Ego ſum mr̄ miſc̄die ꝛ me in deuotiōe habuit:vn̄ obtinuit vt rediret ad corpꝰ aīa ꝛ reuixit q̄ fuit mortuꝰ ꝛ egit pniam durā et ſp largas poſtmodū faciebat elemoſynas ob amorē ipſius btiſſime mr̄is d̄i pauperes inuitādo. Quo miraclo vľ exemplo clareſcit q̄m multū vtile eſt hoī elemoſynas paupibꝫ facere ob amorē btē virginis marie:ꝛ p̄cipue in feſtiʒ eiꝰ paupes ad mēſam inuitare deuotiꝰ. Si em̄ vt patuit in dicto miraculo illō inuolūtarie largitū ꝓ deuotiōe ꝟginis tantū valuit: vt h̄ ipſo a ſnia dānatōis hō liberareť: q̄ntū ḡ putas valebit ad ſalutē volūtaria erogatio ſcrā paupibꝫ ꝓ amore ꝟginis marie. Vtiq̄ȝ talibus in extrema hora mortiʒ ipā ꝟgo glioſa interuētrix apud filiū aſtans dicere poterit: Scriptū eſt Date et dabiť vob Lu. vj. Dignū ē ḡ vt is q̄ dedit ſua ꝓ noīe matris dei: deť ei corpis ꝛ ſanguis chr̄i ſacrʒ q̄ ɔtineť chr̄s dn̄s quē virgo ɔcepit: ꝟgo pepit: ꝟgo aluit. Et ſic ipē mēbra chr̄i:id eſt paupes aluit ꝓ noīe virginis mr̄is: ita alimentū habeat vite eterne ꝑ gr̄am eius O vere ſcrā talis aīa q̄ felicit ꝛ q̄ iocunde audiet in iudicio ꝟba chr̄i d̄i. Eſuriui et dedidiſtiʒ mihi mādučare:ſitiui ꝛ dediſtis bibere ꝛc̄. Venite ḡ bn̄dicti pr̄is mei ꝑcipite regnū Amen.

Pars tertia libri q̄nti d̄ naſcētis marie admirabili cōdicione

Vas admira

bile opꝰ excelſi. Verba iſta ſcribunť Eccī. xliij. Ad honorēq̄ȝ ꝛ laudē ꝟginis marie merito accipiunť. Ipſa nāq̄ȝ fuit Primo vas: nō q̄dē vacuū ſed omī gr̄a plenū: iuxta illō Lu. j. Aue gr̄a plena. Itē oī virtute tanq̄ȝ margaritis:gēmis ꝛ p̄cioſiſſimis lapidibꝫ adornatū: iuxta illō Eccī. xxiiij. In me oīs gr̄a vie ꝛ ꝟitatis:in me oīs ſpes vite ꝛ ꝟtutis. De h̄ vaſe Eccī. l. Quaſi vas auri ſolidūʒ ornatū oī lapide precioſo. Vere ipā vas: q̄ꝛ arca ɔtinēs theſaurū diuie ſapie. Et vere vas aureū ꝑ charitatē et puritatē icorruptibilitatiʒ: q̄ꝛ ſicut aurū ſplēdet ꝛ rubigine nō corrūpiť: ſic maria igneo fulgore charitatis ſplēdens nullaʒ pcti corruptiōeʒ vel maclatiōnē hře ɔprobať. Vn̄ ꝟe fuit vas ſolidū ꝑ firmitatē ſtabilitatiʒ ꝛ pſeuerātie in gr̄a:ꝛ fuit oī lapide p̄cioſo. i. ꝟtutū ꝛ p̄cioſiſſimorū donorū ſpūſſcti d̄core adornatū. Cui ɔſonat figura Exo. xxv. vbi legiť q̄ dn̄s p̄cepit moyſi d̄i. Facies mihi arcaʒ de lignis ſethim ꝛ deaurabis eā auro mūdiſſimo intꝰ ꝛ foris ꝛc̄. Arca hec eſt maria in q̄ deꝰ tāq̄ȝ in arca ɔtentꝰ eſt. Sicut ei p̄cioſis reliquiis ɔſueuit fieri arca aurea vel argētea pulcre fabrefacta: ſic rei p̄cioſiſſime. i. filio dei mādauit deꝰ fieri arcā mariā in q̄ recōdereť. Et iſta arca facta fuit d̄ ligno ſethim q̄ ſūt ligna iputribilia: ꝑ qd̄ figurať marie imaculata ꝛ imputribiľ mūdicia:ꝛ ſic de aliis ꝑtibꝫ eius figure. ſ. q̄ fuit deaurata intus et foris: ꝑtʒ q̄ maria fuit vas oī ꝟtute: oī puritate: oī gr̄a ꝛ ſctitate plenū. Scd̄o q̄ȝ iuxta p̄acceptū thema bn̄dicta ꝟgo fuit vas admirabile: q̄a quē celi capere nō poterāt ſuo ɔtinuit vtero Propter qd̄ Bern. in ſer. q̄dam d̄t: O vēter capacior celis: diffuſior terriʒ: latior elemētis: q̄ illū ɔtinere valuit: q̄ tribꝫ digitis molem terre appēdit. Deniq̄ȝ tertio iuxta thema nr̄m ipā ꝟgo eſt opus excelſi: q̄ꝛ ſolius dei potentia: ſoliꝰ dei ſapiā ordinata: facta ꝛ ſublimata extitit. Ad p̄ſens igitur acturi de naſcētis ꝟginis admirabili q̄litate ꝛ ɔdiciōe videamꝰ Primo de q̄litate eiꝰ anie. Scd̄o corpis: Tertio vtriuſq̄ȝ cōiūctim:ꝛ ſic tria myſteria notabunť.

Primū d̄r admirabilis celſitudinis anime rationalis.

Scd̄m admirabiľ pulcritudis materie corpalis.

Tertiū admirabiľ habitudinis gr̄e ſupnaturalis.

Articulꝰ primꝰ de ipſiꝰ anie marie admirabili celſitudine q̄ eſt a deo condita.

P Rimũ myſte

rium ē: admirabilis celſitudis
ſcʒ rõnalis anie virginis marie.
Dignũ nãq; ꝯſideratiõe exiſtit: qñta celſi
tudine pfectiõis: qñtaq; admirabili excel
lentia ꝛ dignitate: ꝗ ſtupenda diuine po-
tẽtie ꝛ ſapie maieſtate: ac ꝓuidẽtie virgo
bñdicta fuerit ſm aiam ꝯdita. Qḋ ꝗdem
ꝗuis mens humana ad plenũ cape nõ ſuf
ficiat: tñ ꝑ aliq̃li cognitõe: q̃ ſaltẽ ad aliq̃n
tulã inducamur bñdicte virginis reuerẽ-
dam deuotiõꝫ: anim⁹ q̃ꝫ noſter eleuari q̃n
tuluncũq; poſſit ad eius dignitatꝫ noticiã
Unã hic dignũ duxi ponere ꝯclõnem in
mente tenendaꝫ q̃ talis eſt: Deus maiori
potẽtia ꝛ ſapia: atq; p̃celſiori ꝛ digniori ex-
cellẽtia creauit ꝛ ꝯdidit bñdictã virgineꝫ
mariã ſm eius p̃cellentiſſimã aiam ꝗ cre
auerit oẽs angelos ꝛ totã mũdi machinã.
Hec ꝯclõ ꝓbatur triplici via.

Primo rõne.
Scḋo autoritate.
Tertio exemplari oſtenſione.

Primo ꝓbatur rõne: ꝛ hoc triplici Prima
dr rõ ſũme dignitatis: qꝛ ipa btã virgo ab
eterno eſt p̃ordinata: atq; tandẽ in tpe ſic
ꝯdita vel creata ꝙ tãte ſit dignitatis pfec-
tiõis ꝛ bonitatis: tãte btitudinis ꝛ glie:
vt foret digniſſimũ habitaclm dei oipotẽ
tis plenitudine ois grẽ ꝛ ſcitatis: excellẽ-
tiſſima ꝑ tota mũdi machina tanq̃ vera
mr̃ dei: ꝛ ꝑ ꝯñs regina celi ꝛ oim angeloꝝ
ac dña totius mũdi ꝛ oim creaturaꝝ: ꝗ ꝓ
tanta dignitate debuit ſũma dei potẽtia ꝛ
ſapiẽtia ipſa p̃ alijs creari ꝛ diſponi. Se
cunda rõ ſũme ꝓpinqtatis: qꝛ q̃nto aliq̃d ẽ
deo ꝓpinquius ꝛ vnibiliꝯ: tãto maiori po-
tentia ꝛ ſapiẽtia dinoſcit̃ fore creatũ: lꝫ nã-
q; ex pte dei vna ꝛ eadẽ potẽtia ſint crea-
ta omnia: ꝛ vnica ſapia ꝯdita ſunt magna ꝛ
minima. Ut exẽpli grã: Lapis ꝛ angelus:
granũ milij ꝛ celũ vnica dei potẽtia ꝛ ſapi
entia ſunt creata: maioris tñ potẽtie excel
lentia relucet in angelo ꝛ celo ꝗ lapide et
milio: qꝛ angelus eſt ꝓpinqor ꝛ ſimilior deo
ꝗ lapis: ꝛ celuꝫ ꝗ miliũ. Cu igit̃ btã ṽgo
ſic ꝑducebat̃ ꝙ portio carnis ſue i chriſto
eſſet inſepabilr̃ vnienda deo: ꝛ ꝑ ꝯñs aia
debuit creari excellẽtiſſima: vtpote deo ꝑ
gr̃am ꝛ gl̃iam ſup oẽs vniẽda poſt chr̃m.
Naꝫ corpus eſt ꝓpter aiam ꝛ nõ ecõuerſo.
Tertia rõ marie ꝯrietatꝫ: qꝛ q̃nto magꝭ
ꝯria aliq̃ in q̃cunq; ope ꝯcurrũt q̃ nulla po
tentia ordinata poſſent ſe ſimul̃ copati i eo
dẽ: tãto maior relucet potẽtia ꝛ ſapia: vt ſi
tu mortuũ poſſes viuificare: ꝛ ſcires id fa
cere: vl̃ retrogradare ſolẽ: cũ iſta naturalr̃
fieri nõ pñt: magna videret̃ in hec faciẽdo
tua potẽtia ꝛ ſapiẽtia admiratiõe digna.
Sed qm̃ in creando angelos ꝛ totũ mũm
deus nec de potẽtia abſoluta nec de potẽ-
tia ordinata aliq̃d repugnãs habuit. Di-
xit em̃ ꝛ facta ſunt. Sed in creãdo virginẽ
Mariã multa habuit repugnãtia de potẽ
tia ſua ordinata: q̃ quidẽ ab eťno deus ſua
abſoluta potẽtia concordare decreuerat.
Decreuerat em̃ ꝙ iſta puella ſꝑ virgo eſſꝫ:
nec tñ infecunda maneret. Itẽ ꝙ hec ṽgo
ꝯciperet de ſpũſancto ſine viro. Itẽ ꝙ conci
peret nõ puꝝ hoieꝫ: ſed deũ ꝛ hoiem. Itẽ
ꝙ illũ generaret a q̃ ipſa ꝛ oia alia creata
ſunt. Et hec oia erãt impoſſibilia ordina-
ta potẽtia; qꝛ ꝯria legibꝫ nature a deo in-
ſtitutis: vt vult Scot⁹: ſic diffiniẽs ordia
tã potentiã ſup. j. ſen. di. xliiij. et notat̃ ſup
lib. iiij. ꝑ. j. ar. ij. in p̃nci. ꝛ tñ deus hec oia
in virgine maria pfecit ꝛ pficiendũ eťnalr̃
decreuit: ꝗ maiorẽ potentiã ꝛ ſapiam i ea
oñdit Scḋa via oñditur ꝯclõ p̃miſſa ꝑ
auctates ſctõꝝ. Primo Bern. in ſerm. de
gaudijs marie ſic dicẽtis: Multa magna
fecit deus in creaturis mundi: nil tñ tã ex-
cellens ꝛ tãmagnũ fecit opus digitoꝝ dei
ſicut virginẽ matrẽ dei: quã ſol et luna mi
rant̃. Hec ille. Scḋo auctate Anſ. ḋ cõ
ceptu ṽgi. di. Nil tibi dña eſt eq̃le: nil ꝯpa
bile. Omne em̃ qḋ eſt: aut ſup̃ te eſt: aut in-
fra te eſt: Qḋ ſup̃ te eſt: ſol⁹ deus eſt. Qḋ
infra te eſt: oẽ qḋ de⁹ nõ eſt. Idem ibidẽ
dicit: Decebat vt illi⁹ hois. i. chr̃i ꝯceptõ
fieret de mr̃e: q̃ ea puritate niteret q̃ ma-
ior ſub deo neq̃t intelligi. Tertio auto-
ritate Hiero. in ſer. de aſſũ. di. ſic: Altior ẽ
celo de q̃ loq̃ nitimur: abyſſo ꝓfundior. vñ
ſi celũ te vocem o virgo bñdicta: altior es.
ſi matrẽ hoim: p̃cellis. ſi formã dei te ap-
pellem: digna exiſtis. ſi dñam angeloꝝ ꝑ
oia eſſe ꝓbaris. q̃d igit̃ de te digne dicam
neſcio. Hec ille. Et ſic patꝫ ꝓpoſitũ. Ad

huius cõfirmationez p̄ oibus facit autori/
tas euangelij Luc.ij. vbi dicit virgo: Fe/
cit mihi magna dñs qui potens eſt.i. ſm
oẽm ſuam potẽtiam. Tertia via oñdit
concluſio p̄dicta exemplari deductiõe. Et
p̄mũ exemplũ accipiamus ex ſerie ſacre
ſcp̄ture. Dic mihi quõ legis: q̃d eſt qđ ſm
ſonũ ſcripture deus maiori conſilio repia
tur creaſſe. Si tu dicis: angelos. nõne legi
tur Geneſ.j. Dixit deus: fiat lux: ⁊ facta ẽ
lux: Quo noĩe ſm Aug⁹. ſup Geneſ. ange
lica natura accipit. Si dicis mundũ ⁊ q̃n
cunq̧ in ipſo creaturam. clarum eſt: quia
omnia illa deus tm̃ dixit et facta ſunt: mã
dauit ⁊ creata ſunt: vt dicit Pſ. Sed q̃d:
Certe ſi campũ diuine ſcripture p̄curras
cõperies q̧ deus nil fecit maiori conſilio
q̃ӡ aiam homis: quia cũ eam crearet non
ſolum dixit deus: ſed ⁊ pater: filius: ⁊ ſpiri
tus ſanctus: quaſi ↄſiliando dixerũt: Facia
mus hoiem ad imaginẽ ⁊ ſĩlitudinẽ nr̃am
Et hoc ſm aiam. Nã ſicut deus eſt trin⁹
in pſona ⁊ vnus in eſſentia: ita aiam hois
fecit deus trinã in potẽtijs ⁊ vnã in eſſen/
tia: quia intellectus: memoria: voluntas:
tres potentie vna anima ſunt. Ecce q̃ӡ de⁹
maiorẽ prouidentiaӡ ⁊ diligentiã videt in
ſerie ſcripture expreſſam habuiſſe in creã/
do aiam hominis q̃ӡ in creando angelos
et mundũ: celum ⁊ terrã: O igit q̃ӡ magna
O q̃ӡ mira anime dignitas: o q̃ӡ ſtupenda
dei noſtri circa nos charitas. Sed que/
ro te homo: Quare deus in ſcp̄tura volu
it oſtendere maiorẽ p̄uidentiam et diligẽ/
tiam circa aiam creandã q̃ӡ circa ceteras
creaturas faciendas. Profecto potiorẽ ra
tionem dicere nõ vales niſi hanc: vicӡ: q̃a
verbum dei erat futurus hõ: ſicut dr̃ Bru
no ſup Geneſ. exponens hanc autoritateӡ
Faciamus hominẽ ad imaginẽ. Ubi ſic
dicit: Non ſolum dr̃ ad imaginẽ: ſed addit
Et ſimilitudineӡ. ſ. quam habiturus erat
aliquãdo filius incarnandus. Non eñ tã/
lis creatus eſt homo p̄pter hominẽ: ſed p̄/
pter verbum: quia verbũ dei erat futurus
homo. Hec ille. Ad p̄poſitum ergo claret
q̧ ſi deus tanta excellentia ⁊ ſapiẽtie pro/
uidentia creauit hominẽ quem peccaturũ
ſciebat: ⁊ hoc p̄pterea: quia deus futurus
erat homo ⁊ ſuper omnes angelos et oĩa

creata exaltandus erat hõ in chr̃o: multo
fortius quãdo venit tp̄s vt faceret virginẽ
benedictã de q̃ erat incarnãdus: ipſam ex/
cellẽtius: potentius: ⁊ ſapiẽtius ac diligẽti⁹
omnibus angelis ⁊ creatӡ creauit. Secũ
dũ exemplũ accipiam⁹ ex doctorib⁹ ſacre
pagine. Nã ſctũs Tho. in p̄mo ſcp̄to ſen.
diſt.xliij.ar.iij. Et itez.j.par.ſũme.q.xxv.
arti.vj. Et ↄcorditer cũ eo Alex.de ales:
querũt vnã queſtionẽ notabilẽ: Utrũ.ſ.de
us potuerit ipſam beatã virginẽ facere me
liorem q̃ӡ fecit. Cui⁹ quidẽ q̃ſtionis ſolu/
tio habet ſ.li.j.par.ij.ar.iij.ca.viij. deſcri
pta. Et ibi ↄcludendo enumerant exẽpla
riter tria q̃ fecit deus ſup oẽs creaturas
ſua potentia ineffabili. Jmo iſta tria fecit
ipſe deus ſumma creata in mũdo q̃b⁹ non
põt aliq̃d fieri melius. Primũ eſt hũa/
nitas chr̃i Scđm eſt beatitudo creata ĩ
patria celeſti. Tertiũ btã virgo Maria
inq̃ntum eſt mater dĩ. Quia ex hoc ipſo q̧
ipſa eſt maternitate deo coniũcta habӡ dĩ/
gnitatẽ infinitã. Unde pӡ q̧ ipſa ſit cõdi/
ta tanta excellentia ⁊ potẽtia q̃ maior fie/
ri nequit in ipſa creatura viatrice ex parte
ſua: ⁊ hoc de potẽtia dei ordinata. Unde
Alexand.de ales.j.par.ſum. dicit: q̧ licӡ de
potentia dei abſoluta potuerit ⁊ ipſa bea
ta Maria et quelibet creatura alia fuiſſe
melior: quia dĩ potẽtia in infinitũ excedit
omnia creata: tñ non fuit hoc neceſſarium
q̃nporius deus ipſaӡ fecit optimã: ſanctiſ
ſimã ⁊ digniſſimã: vtpote matrẽ dei veraӡ
in tanta p̄celſitudine bonitatis q̃ntum in
ſe fuit. ſ. q̧ q̃ ad eſſe gratie: et q̧ ex ea ↄcipe
tur dei filius nõ potuit ipſe deus ordinata
potentia facere ipſam virginẽ vel etiã ali/
quã creaturã purã diuinitati nõ vnitã vnio
ne pſonali vt fieret melior vel dignior q̃ӡ
ſicut facta eſt ipſa. Hec Alexan. concor. d.
Tho. et Ray. in ſum. Concludendo ergo
q̧ beata virgo ſit facta excellẽtiſſima: oẽs
eam deuotius veneremur tanq̃ӡ celi ſum/
mã reginã angeloꝝ et hoim dominã: ma
trẽ miſcđie ⁊ gratie ↄſiderãdo: q: ſicut dr̃
Bern. in ſermone Qui marie ſicut debet
ſeruit deuote non peribit in morte. O igitur
beatiſſima: o glioſiſſima dei mater: p̄pter
glorie et bonitatis tue excellentiã duc nos
miſeros ad tuã gloriã eternam.

Articulus ſcḋs de admirabili pulcritudine ⁊ decoꝛe btē marie ex pte coꝛꝑis tam in q̄ntitate q̄ꝫ in coloꝛe ⁊ mēbꝛoꝝ elegātia.

Capitm̄. I.

S Ecundū myſteriū ḋꝛ admirabilis decoꝛꝫ coꝛꝑalis materie ꝟginis marie. Poſtq̄ꝫ em̄ dictū eſt de eius excellētia ſm aiam: nūc videndū eſt de ei⁹ ꝑfectiōe ⁊ q̄litate ſm coꝛpus. Ubi nota ꝓ ꝯclōne: ꝙ ſicut btā maria fuit nobiliſſima ⁊ optima ī aīa p̄ oī creatura: ita fuit ⁊ debuit eſſe in coꝛꝑali ꝑfectiōe p̄ alijs optima. Et declaratur ſm Alb. ſuꝑ Miſſus eſt. ca. xlij. pluribus rōnibꝫ. Prima rō: qꝛ nobilioꝛi aīe debetur nobili⁹ coꝛp⁹. Foꝛma em̄ ⁊ materia dn̄t eſſe ꝓpoꝛtionata ſm ꝓhm. ij. li. ḋ aīa. Un̄ videt̃ ꝙ coꝛp⁹ humanū eſt nobili⁹ ⁊ ꝑfectius oībꝫ coꝛꝑibꝫ brutoꝝ: ꝓpter vniōeꝫ ad aiam nobiliſſimā. ſ. rōnaleꝫ. Sed quia aīa btē ꝟginis fuit nobiliſſima poſt aiaꝫ filij dei: ḡ ⁊ coꝛp⁹ nobiliſſime ꝑfectiōis et pulcerrimi decoꝛis poſt coꝛp⁹ filij. Ut merito de ip̄a dici poſſit illḋ Judith. xj. Non eſt talis mlier ſuꝑ terrā in aſpectu ⁊ pulcritudine ac ſenſu verboꝝ. Scḋa rō: qꝛ natura eſt vis inſita rebꝫ ſilia ex ſilibꝫ ꝓcreans. ij. phyſ. Niſi ḡ natura erret vel impediat̃: filius ſilis eſt pr̄i vel matri: qꝛ ḡ in cōceptiōe chr̄i errare nō potuit: aut impediri ſpūſſctūs: q̄ opante virgo ꝯcepit: iō ſequitur: ꝙ ſicut coꝛp⁹ chr̄i diuinitati vnitū fuit ꝑfectiſſimū et nobiliſſimū ac pulcerrimuꝫ ſuꝑ oēs ꝑfectiōes coꝛpoꝝ alioꝝ viatoꝛuꝫ hoim: iuxta illḋ Ps̄. dicen̄. Speciosus foꝛma p̄ filijs hoim: ita poſt chr̄m ⁊ coꝛp⁹ matris e⁹. Sed decoꝛ coꝛꝑalis ꝯſiſtit p̄cipue in q̄ntitate ⁊ in coloꝛis q̄litate: atq̄ꝫ mem bꝛoꝝ elegāti diſpoſitiōe. Jdcirco p̄mo occurrit q̄ſtio de q̄ntitate. Scḋo de coloꝛꝫ q̄litate. Tertio de elegāti mēbꝛoꝝ foꝛmoſitate. Circa q̄ntitateꝫ q̄ritur: Utꝝ btā Maria fuerit parue vel magne ſtature. Ad qḋ breuiter rn̄detur ſm Alb. vbi ſ̄. ꝙ habuit ſtaturā debitā ⁊ ꝯuenienteꝫ: ita ꝙ nec nimis magna nec nimis parua fuit: ſꝫ ꝯuenienter alte ſtature feminee. Et ꝓbat̃ qꝛ coꝛpus filij ſui tanq̄ꝫ ꝑfectiſſimū in oībꝫ naturalibꝫ debitiſſima habuit q̄ntitatē viro ꝯgruentē: nec nimis magnā. ſ. giganteā nec nimis paruam. Quātus aūt fuerit habetur rhome in quadā imagine ad q̄ntitatē chr̄i facta: cuius altitudo ꝯtinet palmas octo longioꝛes vel noueꝫ breuioꝛes. Sed qꝛ naturalit̃ magn⁹ generat̃ a magno et tantus a tanto: ſicut paru⁹ a paruo niſi aſſit impedimentū. Cū aūt in chr̄i generatiōe ex ꝟgine erroꝛ eſſe nō potuit: vt patuit ſuꝑ. Sequit̃ ḡ: ꝙ ſicut chr̄s fuit ꝯuenient̃ altus: ita ⁊ btā ei⁹ mr̄ ꝯueniēter alta. Cui dicto ꝯſonat illḋ Can. vij. Quā pulcra es ⁊ q̄ꝫ decoꝛa chā. in de. ſtatura tua aſſimilata eſt palme: q̄ eſt arboꝛ ſatis alta.

Sed q̄rit̃: an fuit pinguis ⁊ carnoſa vel macilenta. Rn̄r ſm Alb. vbi ſ̄. ꝙ in coꝛꝑe btē ꝟginis fuit debita eq̄litas: ita ꝙ nec fuit in ea nimia craſſicies: nec nimia macies. Rō: qꝛ pinguedo vl̃ carnoſitas nimia cauſat̃ ex frigiditate ⁊ humiditate: mācies āt extenuata ex caliditate ⁊ ſiccitate. Equalitas ꝟo debita ex oīm humoꝝ eq̄li ꝯplexione ſm phyſicos. ⁊ hui⁹ q̄litatis debite credim⁹ foꝛe coꝛp⁹ b. marie. hec Alb. Ca. ij.

S Ecūdo de coloꝛis q̄litate tria q̄runt̃ ſm ꝙ triplex eſt diuerſitas coloꝝ in coꝛꝑe humano. ſ. in cute: in capillis: ⁊ in oclis. Primo ḡ de coloꝛe exterioꝛi cutis q̄ritur: cui⁹ coloꝛꝫ fuit btā virgo: vtꝝ albi vel nigri aut rubei vel cōmixti. Ad qḋ rn̄det̃ ſm Alb. vbi ſ̄. c. xlvij. ꝙ cū ſm phyſicos ſex ſūt coloꝛes cutis Primus eſt ex albedine ⁊ rubedine cōpoſitus Scḋs eſt niger. Terti⁹ eſt citrin⁹. Quartus eſt glauc⁹. Quint⁹ albꝫ. Sext⁹ rube⁹ Et q̄m ſolus ille q̄ eſt ex albedine ⁊ rubore cōpoſit⁹ eſt ab equalitate p̄cedēs: vt ḋr Joannicius. Alij ꝟo om̄es ab ineq̄litate. Nam albꝫ coloꝛ eſt ex abundantia frigidi in humido: vt ꝑꝫ in phlegmaticis. Et niḡredo eſt ex abundātia calidi in ſicco. Similiter ⁊ glaucus: citrinus. ⁊ rubeus eſt ex iequalitate humoꝝ et qualitatū actiuarꝫ ergo p̄mus. ſ. cōpoſitus ex rubedine ⁊ albedine eſt nobiliſſim⁹ et coꝛpoꝛi Eucraſico determinat⁹: Et a Galieno ac Cōſtātino in panthegni eſt ille coloꝛ in temperata complexione poſitus. Unde huic coloꝛ

lorem concedimus in corpore virgis fuiſ-
ſe. Hec Alber. Scdo de colore capilloꝝ
queriť. Ad qd̃ respondẽdo ponunť aliq̃ pũ
cta. Primũ eſt ꝙ btã virgo non habuit
capillos criſpos totaliť: qꝛ tales ſunt i ho
mine ex abũdantia ſiccitatꝭ. Et ſm artem
phyſonomie vt docẽt Ariſto. Auicẽna Cõ
ſtantinus ꝛ Ptolemeus. put notat Petrꝰ
aureoli in ſuo compendio theologice veri-
tatis li. ij. c. lviij. ſignificãt tales capilli ho
minẽ tumidũ ꝛ lucri cupidum. Unde h̃ lo
cum nõ habet in virgie btã. Scdm pun
ctũ ꝙ capilli btẽ vginis nõ fuerunt rari nec
groſſi nec mere albi. qꝛ tales ſm pͤactos
nigros indicãt naturaliter hebete igenio
ꝛ indocilem. Tertiũ punctũ ꝙ btã virgo
nõ habuit capillos mere rubeos: qꝛ h̃ atte
ſtatur abundantiã caloris. ꝛ ſignificat na-
turaliter infidelẽ. Cõcludendo ḡ q̃rtuz
punctũ eſt ꝙ in btã virgine capilli debue-
rũt eẽ tẽperate nigri: vt pbat Alb. vbi. s̃.
Prio qꝛ Conſtantinꝰ in Panthegni dicit
ad corpus eucraticũ ptinere pilos in infan
tia rubeos. In pueritia ꝛ iuuẽtute nigros
hꝛc. ḡ ꝛc̃. Scdo pbat Alb. h̃ idẽ punctũ
pͤdictũ ex cã capilloꝝ. ꝓpter quã vicꝫ deꝰ et
natura fecit vt hõ habeat capillos ſm do-
ctores phyſicos Prio q̃dẽ ꝓpť ornatum.
ꝛ ꝓptea decuit vt btã v̾go hꝛet capillos ad
nigredinẽ tẽdentes. qꝛ cũ oppoſita iuxta ſe
poſita magꝭ elucẽſcũt: ſuppoſito ꝙ in v̾gi-
ne fuerit color cutis albꝰ ꝛ rubeus: magis
venuſtat in capillis nigrẽdo: vt pꝫ ꝑ expi-
entiã. Secundo ꝓpter ſignificatũ. Nam
ſm doctores phyſicos ſupradictos Capil
li ſubnigri ſi ſint moderate tenues: bonos
indicant mores: ac bonã hoĩs cõpoſitionẽ
Atteſtanť enim ſm Alber. ſtabilitati ꝛ fir
mitati. qꝛ correſpõdent elemẽto firmo qd̃
eſt terra. Indicant etiam eſſe eucraticum
cerebrũ Quia vt dicit Galienus in tegni.
Optima eſt cõplexio cerebri calida ꝛ ſicca:
qm̃ non ſunt abundantes humoribꝰ: ꝛ ſen
ſibꝰ perfecti ſunt ꝛ vigilantiſſimi: humidio
ris v̾o cerebri ſenſu hebetes ſunt ꝛ ſuper-
fluxionis multe et ſomni multi et ꝓfundi.
Sꝫ qꝛ tali cerebro vicꝫ calido ꝛ ſicco debẽ
tur capilli nigri: vt dicit idem Galienꝰ. igi
tur ꝛc̃. Tertio ꝓpter expulſionẽ humoꝝ
ꝛ ſup̾fluitatum fumoſaꝝ. Et ꝓpterea cõ
uenſunt nigri capilli corpi eucratico maxi-
me: quia teſtanť expulſionem ſup̾fluitatis
cholerice incenſe ꝛ ſanguie aduſte ſm Ga-
lienũ. que ſi nõ expelleretť eſſet multũ noci-
ua. Et ideo cum corpus beate virginis fu-
erit pfectiſſimuꝫ ſm omnia membra: ipſa
habuit cerebrũ calidũ ꝛ ſiccum: ꝛ ꝑ conſe-
quens capillos ad nigredinẽ tendentes tẽ
perate. Tertio Albertus probat pun-
ctum predictũ exẽplo: quia Ueronica re-
preſentans pulcerrimã ꝛ glorioſiſſimaꝫ fa-
ciẽ ptendit nigram barbã et nigros fuiſſe
crines in domino Jeſu chriſto. ergo ꝛ dña
tales crines habuit: cuꝫ fuerit aſſimilatio
maxima inter chꝛm̃ ꝛ eiuſ matrẽ. Et ad id
facit ꝙ videmus ſoboles vt plurimũ aſſi-
milari parentibus. Sed videmus ꝙ genꝰ
iudeoꝝ vt i pluribꝰ habet nigros capillos
ergo et domina nr̃a cum fuerit de genere
iudeoꝝ tales habuit. ſ. ad nigredinẽ tendẽ
tes tempate. Tertio de oculis queritur
cuius videlicꝫ coloris oculos virgo habu-
erit: Ad quod breuiſſimo ſenſu accepto ſꝫ
Albertũ vbi ſupra reſpondeť. ꝙ oculi vir-
ginis debuerũt eẽ nigri. Tum qꝛ vt in plu
ribus niger oculꝰ concomitať nigrum co-
lorem in capillis. Tum qꝛ hoc maxime vi-
deť congruere venuſtati. Tum quoqꝫ qꝛ a
cerebro calido ꝛ ſicco trãſmittiť viſibilꝭ ſpi-
ritꝰ ad oculũ paucior ſubtilior ꝛ fortior. Si
mili mõ ꝛ nutrimentũ paucꝰ ſubtilꝭ ꝛ no-
bilius: ſm medicos doctores. Paucitas ãt
ſpũs nutrimenti quantum ad materiam
cauſat nigredinẽ oculoꝝ Et ipa ſubtilitas
ꝛ paucitas materie eſt cauſa nobilioris et
fortioꝝ opatõis ſm eoſdẽ auctores medi
cine. ꝛ ſic oculi dñe fuerũt nigri: ſꝫ clariores
ad videndũ ꝛ nobiliores: ſic ꝛ chriſtũ cre-
dimꝰ eiuſmodi oculos habuiſſe. Et ſic pa
tet de colore domine.

Caplm. iij.

Tertio videndũ eſt de membrorum
omniũ generaliter elegantia ꝛ de-
cora formoſitate benedicte virgis.
Nimirũ ꝙ v̾go glorioſiſſima fuerit in om̃i
bus et ſingulis mẽbris ꝓportionatiſſima:
formoſiſſima ꝛ decoriſſima clareſcit. Pri
mo ex ratione. Secũdo ex hiſtoriali de-
ſcriptiõe Tertio ex miraculoꝝ enarratõe
Primo inquã ex ratione. ſ. aſſimilatiõis

ad chriſtū ⁊ eucratici corporis ac nobiliſſi
me eius anime: vt in principio huius arti-
culi dictum eſt. Unde et Cantic. iiij. To-
ta pulcra es amica mea ⁊ macula nō eſt in
te. Si tota pulcra. i. ꝑ quālibet ꝑtem pul-
cra. Secunda ex deſcriptiōe hiſtoriali.
quia vt ferunt hiſtorie. ⁊ ꝑcipue Epipha-
nius de eius pulcritudie ſcribit ꝙ ipſa erat
in corpore omni pulcritudine venuſtata.
Erat inquit virgo decora facie: et elegan-
tis forme ſtatura optima: caro eius colo-
ris lactei cū rubedie: ⁊ deſiderabilis aſpe-
ctu. Item caput eius erat aliquantulū
oblongum. Et frons non lata ſed plana:
quadrata ⁊ moderate magnitudis ac de-
cens: humilis et demiſſa. Hec em̄ ſm do-
ctores phyſonomice artis prefatos opti-
ma eſt diſpoſitio capitis ⁊ frontis indicās
hominē circūſpectū: ꝓuidū ⁊ magne ſapiē-
tie ac verecundū. Item oculi erant pul-
cri ⁊ clare lucētes: aſpectu delectabiles vi-
ſus mitis ⁊ benignus: humilis et manſue-
tus: pupilla oculorum nigra et valde luci-
da. Supercilia nigra: non nimis denſa
ſed decentia. Item naſus rectus ⁊ me-
diocris equali linea deſcendens: quod ſi-
gnum eſt ꝯſtātie ⁊ prudentie ſm phyſono
micos. vt notaſ in cōpendio vbi s. Item
gene eius ſacre erāt nec nimis pigues: nec
nimis macilente ſed formoſe: nimis alber
⁊ rubicunde tanq̄ lactei et roſei coloris
Itē os ſacratiſſimū erat delectabile ⁊ ame
nū omniq̄ ſuauitate plenum. Labia ru-
bicunda ſed modicū tumentia ⁊ aliquātu
lū inferius labiū erat exuperans vel pleni-
us labio ſupiori. et hoc decentiſſime. Hoc
quippe ſm phyſonomicos prenominatos
vbi ſupra magnanimitatis ⁊ fortitudinis
eſt indiciū. Dentes quoq̄ eius erāt can
didi ⁊ recti: equales ⁊ mundiſſimi. Itē
mentū eius erat decens: cōmenſuratū ſm
aliquid ad quadraturā tendens. ⁊ erat cō-
ualliculatū ꝑ medium ſm Epiphanium.
Item collū candidū non carnoſum ni-
mis neq̄ macilentū ſed decens. Man⁹
munde ⁊ decentes: digiti tornatiles. longi
recti ⁊ graciles. ⁊ totius corporis ſtatu ma
nu ſapientie dei mirifice formata. Ve-
ſtes habens ꝓ̄ij coloris. ⁊ mantellū ethe
rei coloris. Eius greſſus planus et com-
poſitus incedens modeſte ⁊ decēter caput
inclinans in ambulando tanq̄ virgo pudi
ca ⁊ humillima. Eius vox pudiciſſima et
ſonoroſa: dulcis ⁊ iocūda. ita vt diffuſa fu-
erit gratia in labijs eius ſm dictū Pſ. ſilē-
tium ſemper amabat. raro loquebaſ. erat
mire patientie: nunq̄ viſa eſt iraſci. nunq̄
riſit: nunq̄ ocioſum verbum ꝓtulit. Erat
optimis moribꝫ et dulciſſima omnibꝫ. In-
ſuꝑ erat magni ingenij. ita ꝙ totum opus
muliebre citiſſime didicit. ⁊ adhuc in eta-
te iuuenili oēs libros ꝓpheticales: ſapienti-
ales ⁊ totuꝫ vetus teſtamentū ꝑfectiſſime
ſciuit. Erat omnibꝫ virginibꝫ in templo
deuotior ⁊ humilior reputans ſe minoreꝫ
omnibus ⁊ preferens ſingulis honorē. ple
na exiſtens omni virtute omniū bonorum
morum honeſtate: et omni fulgēs gratia.
Unde omnes eam venerabātur ſingula-
ri affectu: ⁊ laus eius diffundebatur vbiq̄
Hec ⁊ plura ſm Epiphanium ⁊ hiſtorio-
graphos. Tertio formoſitas virginis
clareſcit ex miraculoꝝ narratiōe plurimo-
rum e quibꝫ hic libeat pauca inuehere pro-
pter ſimpliciores. Refert nanq̄ diſcipu-
lus in Promptuario. lxxviij. exēplo: ꝙ cum
quidam frater ordinis Predicatorū peti-
uiſſet beatā virginē vt ſibi oſtenderet ſuaꝫ
pulcritudinem: apparuit benedicta virgo
eidem. ⁊ ille tādem frater dicebat ꝙ nil io-
cundius nec clarius: nil pulcri⁹ videri poſ-
ſit a mortalibus oculis q̄ facies marie.
Idem refert exemplo. lxxix. ꝙ Pariſius
quidam clericus virgini deuotus ardēter
cupiebat videre pulcritudinē marie. Poſt
preces multas affuit angelus eidē dicens
Domina noſtra maria mandat tibi Exau-
diui inquit orationem tuam. Et ecce hac
ipſa die tali hora apparebo tibi. ſed ſcias ꝙ
ſi eam videbis ꝑ pulcritudinis lumine ex-
cecaberis: qđ clericus libenter acceptauit
Tunc diſparente angelo cepit cogitare in-
tra ſe. Quid facieſ poſtq̄ oculos amiſeris
nō poteriſ ſcribere ⁊ panē adquirere: opor-
tebit te eſſe mendicum Vñ deliberauit tm̄
vnicum oculum aperire ad videnduꝫ eam
⁊ alium manu obtegere. vt ſaltē vnus ocu
lus remaneat. Adueniente hora apparuit
ei beata virgo cuius pulcritudinem admi-
ratus cum vno tm̄ oculo eam proſpexiſſet

z delectatus eiꝰ pulcritudine cuȝ voluiſſet etiam alterȝ oculum aperire: ſubito diſpa-ruit beata virgo. tunc vno oculo orbatus cepit ſeipm redarguere dicēs. Heu me miſerum quare vnum oculoȝ clauſi: vtinā totus cecus eſſem vt eam plenius vidiſſem. Cumq; diu exoraſſet vt iterȝ eam videret: quia videbaſ ſibi q̄ pre deſiderio vidende eius tante pulcritudinis etiam morti ſe exponere deberet. Apparuit ei angelus dicens. Mandat tibi domina vt pppares te. quia tibi apparebit: ſi tamē vis orbari oculo altero. Ait ille. Etiam dñe. ſi mille oculos haberem optarē ppetuo priuari dum modo eius faciei pulcritudinem poſſeȝ perfecte videre. Cui angelꝰ. Mandat tibi domina q̄ videbis eam z ſupſtitem oculū nō amittes: ſed z pditum per eius recuperabis gratiam. qđ totum eſt impletum. Deniq; exēplo ſequenti. Idēȝ refert q̄ q̄dam iuuenis aſſidue cogitabat z mirabatur pulcritudinem marie. ſingulisq; diebus cuȝ ſurgeret de lecto: z noctib; cum ſe deponeret di. Aue maria. z corpus ac aīam virgini cōmendabat orans vt eius pulcritudinem mereref in celeſti gloria videre. Quodam igitur mane cum deuotiꝰ oraſſet aſtitit beata virgo cum immenſa pulcritudine di. Deſiderās ne meam videre pulcritudineȝ. Reſpondit. O virgo benedicta q̄uis indignus ſuȝ: tamen toto corde deſidero. Tūc virgo. Aſpice inquit decorem meum z eiꝰ q̄ decorauit me. Et ille. O domina ſi a tua pulcritudine ſeparabor nunq̄ d̄ cetero cōſolabor. Unde pre nimia dulcedine ſpirituꝰ ſciſſum eſt cor eius z animā a corpore ſolutam angeli in celum cuȝ beata virgine glorioſiſſime deportarunt. Ex his aduerte o anima deuota: q̄ pulcerrima q̄ gratioſiſſima ſit Maria mater domini ieſu. O q̄ felices qui eam intuentur facie ad facieȝ. O q̄ miſeri ſunt qui eius viſionem per peccatum amittunt. Ut eñ Anſelmus in meditationibus ſuis dicit. Pulcra es maria ad intuendum: amabilis ad contregnandū: delectabilis ad videndum. Summa eñ leticia poſt deum ē eam intueri: z in eius laudib; delectari. Hec Anſelmꝰ. O igitur ter beati omnes ſancti in celo. Beati quidem pro viſione diuinitatis. Beati pro viſione humanitatis chriſti in quem deſiderāt angeli pſpicere. Et vere beati p viſione Marie cuiꝰ pulcritudinē ſol z luna z oēs creature ac ſancti miranſ z laudant dicentes illud Judith. xv. Tu gloria hieruſalem: tu leticia iſrael zč.

Articulus tertiꝰ huius partꝪ q̄ beataȝ mariā deꝰ cōdidit. xij. mirabilib; grē pditā

Tertium myſterium declarandum in hac parte dicitur admirabilis habitudinis gratie ſupernalis ex parte vtriuſq; coniunctim ſcȝ anime z corporis beate virginis. Ubi notandū q̄ virgo benedicta a principio natiuitatꝪ ſue habuit admirabiles z maximas gratias a deo quibus extat ſumme glorioſa. Decreuit nāq; deus ab eterno ſublimare beatam ſuā genitricem. precipue. xij. admirandis gratijs vel bonis ſupernalibus ad numerum. xij. ſtellaȝ in corona eius capitꝪ fulgentiū q̄bꝰ eā incipiēdo ab ortu vſq; ad finem vite ſue mirabiliſ pfecit z ſublimauit. De quib; h̄ breuius agemꝰ ne tediū generef: alibi latiꝰ locuturi. Et iſtoȝ primꝰ quaternariꝰ reſpicit eiꝰ gratie ſublimitatē: ſcđs v̄ginis Marie dignitatē: tertiꝰ hūani generis ex cauti-litatē. Primū itaq; bonum gratie admirabilis benedicte virginis ē q̄ deus omnibus donis ſpiritusſancti eā repleuit ſcȝ ſapiētia: itellectu: ɔſilio: fortitudine: ſciētia: pietate et timore dñi. Juxta illud Eſa. xj. Requieſcet ſuper eū ſpūs dñi: ſpūs ſap. z intelle. zč. Scđm eſt: q; omnes virtutes z gratias ſanctorum generales et ſpeciales ei deus excellētiſſime īfudit: vt dicere poſſit illō Eccl. xxiiij. In plenitudie ſctōȝ detētio mea. Que v̄ba exponēs Berñ. dicit. Bene in plenitudine ſctōꝝ detētio marie fuit cui non defuit fides patriarcharuȝ: ſpes ꝓphetarū: ɀelus apoſtoloȝ: conſtātia martyrum: ſobrietas ɔfeſſoꝝ: caſtitas v̄ginuȝ. fecunditas ɔiugatoȝ: inſup z puritas angeloȝ. Taceat ergo Heſter de ſua nobilitate: Suſanna de ſua caſtitate: Ruth de

ſua iuſticia Delbora de ſua prudētia Ra-
chel de ſua pulcritudie Judith de ſua for
titudine. quia Maria ſupgreſſa eſt vniuer
ſas. Hec Bern. Itē Hiero. ceteris p par-
tes marie vero ſe totā infudit gratie pleni
tudo. Tertiū eſt: q2 illam ſummā gratiā
de⁹ marie ꝯſtituit a q̄ ois creatura vacua fu
it z qua maiorē pura creatura capere non
potuit. ſ. eſſe mrēm dei. Nā cū q̄ttuor ſint
gr̄e p̄cellentiores ſcz eſſe veꝝ fratrē z ami
cū dei. eſſe matrē dei: eſſe p̄rem dei: z eē fi-
liū dei. Primū eſt oim in dei gr̄a exiſtenti-
um Juxta illō Jo. xv. Vos amici mei eſtꝫ
ſi feceritis que precipio vobis. Et Pſalm.
Narrabo nomē tuū frib3 meis zc̄. Tertiuꝫ
vero ſcz eſſe patrē dei creature non ꝯgruit
ſed ſoli creatori deo p̄ri dn̄i Jeſu chr̄i. De
hac gl̄ia Eſa. xlviij deus pat ait. Gloriam
meā alteri non dabo. Nō eīn cōgruebat vt
chr̄s filius dei qui habet p̄rem eternum in
celis: haberet patrē in terris. ſed poti⁹ con
uenit vt ſicut dicit Orige. vt chr̄s qui ha-
buit patrē i celis ſine matre: haberet i ter-
ris mrē3 ſine patre: naſcēdo ex incorrupta
virgine ſicut in celo naſcit̄ ſine omni corru-
ptiōe a deo patre tanq̄3 lumen de lumine:
deus verus de deo vero. Quartū ꝟo ſcz
eſſe filiū dei veꝝ z naturalē ſoli⁹ chr̄i eſt q̄
deus z hō eſt. Unde relinquit̄ q̄ ſingularꝫ
z ſumma gratia que creature pure cōmu-
nicari poterat eſt eſſe matrem dei: quod ē
virginis Marie. Hinc Anſ. de conceptu
virginali. ca. xviij. Quid eīn excellētius il
li ſcz marie dare deus valeret: q̄3 q̄ in per-
petua virginitate manens: deū de ſua car
ne carnē factū generaret. Hec ille. Quar
tum ſummū bonum gratie in virgine eſt.
quia ei deus illam ſumme puritatis grati
am contulit qua maior ſub deo intelligi ne
quit. Unde Anſel. vbi ſupra Decuit inq̄t
vt cōceptio illius hominis ex matre fieret
puriſſima: que tanta puritate niteret qua
maior ſub deo nequit intelligi: cui deus p̄r
ſuum vnigenitū quem de corde ſuo genu-
it equalem ſibi ita dare diſponebat vt eſſꝫ
vnus idemq̄3 dei patris z virginis filius:
z quam ip̄e filius ſibi matrē3 fore eligebat
z d qua ſpūſſanctus operaturus erat vt ex
ip̄a conciperetur z naſceretur ille de quo p
cedebat. Hec ille. Quintum: quia eam

ſolam ex omnib3 creaturis deus ad ſūmā
dignitatem prouexit z elegit ſcil3 vt ſit dei
ſponſa dilectiſſima: filij dei mater digniſſi
ma: z omnium angeloꝝ ac hominū domi-
na celi z terre regina. Vn̄ Pſ̄. Elegit eam
deus z preelegit eam: in tabernaculo zc̄.

Sextum eſt: quia deus eam maximis
z excellētiſſimis miraculis p̄fecit ac ſublī
mauit. Nam reuera maximū fuit miracu-
lum q̄ deus omnipotens quem celi celoꝝ
capere nō poſſunt in vnius virginis vtero
clauderetur Unde canit eccleſia. Sancta
z immaculata virginitas quib3 te laudib⁹
efferam zc̄. Item maximū fuit miraculuꝫ
vt deus z homo in vnā p̄ſonā ꝯueniret: ac
deū z hoiem virgo generaret: vt ide3 eſſet
dei z virginis fili⁹ vt dicit Anſ. Quid de
niq̄3 mirabilius q̄ de⁹ impaſſibilis: immor-
talis z fortiſſimus ac potētiſſimus omnia
regens: ip̄e in virgine fieret paſſibilis mor
talis z imbecillis puer ab ip̄a portaret̄. Unde
Auguſtinus. Quis vnq̄3 extimare poſſet
vt portaret̄ manib3 femineis portitor orbꝫ
panis angelorum aleretur: virtus celoruꝫ
infirmaretur: vita omniū moreret̄. O ſtu-
penda miracula. Deniq̄3 quid mirabilius
q̄3 q̄ virgo pareret z ſine dolore. imo cum
maximo gaudio z vbere de celo pleno deū
aleret z multa ſilētia p̄tranſeo mirabilia.

Septimū eſt. quia deus eam maximis
theſauris meritorum ditauit z cumulauit
Vn̄ Prouerbioꝝ vlt. Multe filie congre-
gauerūt diuitias tu ſupergreſſa es vniuer
ſas. Octauum eſt: quia maxima gloria
premiorum ſuper omnes choros angeloꝝ
deus ea3 exaltauit. vnde canit eccleſia Ex
altata eſt ſctā dei genitrix ſup choros āge
loꝝ ad celeſtia regna. Nonū eſt: q2 deus
ip̄am matre3 miſericordie z gratie fieri vo
luit z oēm gr̄am in manu eius poſuit Ber
nardus. De⁹ omniū bonoꝝ plenitudine3
poſuit in Maria. vt ſiquid ſpei: ſiquid ſa-
lutis: ſiquid gratie in nos redūdauerit to
tum per manus marie tranſierit. Hec ille
Jdcirco Ecc̄i. xxiiij. Jn me omnis gratia
vie z veritatis. Jn me om̄is ſpes vite z vir
tutis Tranſite ad me oēs q̄ ꝯcupiſcitꝫ me
z a generatiōib3 meis adimplemini. Hoc
certe mirabile eſt in virgine q̄ tantā gr̄am
habeat q̄ de eius plenitudine vniuerſi re-

effluat.ꝛ tamē ipa ſemꝑ plena maneat.
Decimū eſt ꝙ deus eam aduocatam et mediatricē noſtre ſalutꝫ inſtituit: vt canit eccleſia. Idcirco Bern̄. Securū habes o homo acceſſū ad deum. vbi mater an̄ filiuꝫ ꝛ filius ſtat ante pr̄eꝫ. mater oſtendit filio pectus ꝛ vbera: filius oſtendit patri latꝰ ꝛ vulnera. nulla ḡ poterit ibi eſſe repulſa vbi tot ↄcurrunt amoris inſignia. Hec ille.
Undecimū eſt. qꝛ deꝰ ei omnia poſſe in celo ꝛ in terra donauit: ꝛ imperandi omnibꝫ ptātem dedit. Unde Gen. xlj. Ad tui oris imperiū cunctus obediet populꝰ. Bern̄. in ſermone. Data eſt tibi o felix maria om̄is ptās in celo ꝛ in terra. vt quicq̄d volueris valeas impetrare. Unde ipa ait. In hieruſalem poteſtas mea. i. in tota eccl̄ia militā te ꝛ triūphāte. imo qḋ maiꝰ eſt ipa ptāteꝫ habet etiaꝫ ſuꝑ deo. et ius pcipiendi tanꝗ̄ mater filio. Duodecimū maximū bonū gr̄e pſtitū Marie eſt. qꝛ eam tamſūmo honore ſublimauit ꝙ neduꝫ omnis creatura angelica ꝛ humana: ſed etiam ipſe creator omniuꝫ deus eā venerat̄ ꝛ honorat. Erat enim deus ſubditꝰ illi. ſ. Marie. Lu. ij. O igitur miſer homuncio qui non vis honorare ꝛ reuereri beatiſſimā virginem quam honorant omnes angeli ꝛ ſancti ꝛ ipſe deus. quid dicturꝰ es in iudicio. quanta miſer damnatiōe dignus es q̄ contemnis ſeruire Marie. cui etiā deꝰ ſuiuit tanꝗ̄ filius matri. O ſeꝛ admirabil̄ gr̄e ꝛ excellētie virgo. O ſeꝛ vas admirabile opus excelſi. qs vnꝗ̄ a ſeclo vidit talia vt vna puella: vna ſꝑgo regia ſit tā excellentiſſime creata: tam nobiliſſima pulcritudine decorata: tāꝗ̄ ineffabilibꝫ donis gratiaꝝ ſublimata: O digniſſima virgo. o pcellētiſſima dn̄a. o glorioſiſſima regina. vere te ſol ꝛ luna: celum ꝛ terra miranꝫ. vere te omnis creatura digne venerat̄. vere felix es ꝛ omni laude digniſſima: qꝛ ex te ortꝰ ē ſol iuſticie chr̄s deus nr̄. O dulciſſima mat̄ nr̄a maria vnica ſpes ꝛ refugiū aie noſtre: ad te nos filij eue. nos miſeri ꝛ pctis pleni. nos dānatione digni merito clamamus: ſuſpiramꝰ ꝛ flebili voce ſupplicādo accedimꝰ. te inuocamꝰ noſtrā dn̄am. noſtrā aduocatā. noſtrā reginā glorioſam. matrē dulciſſimā domini Jeſu. matrē pyiſſimā gratie ꝛ miſcðie. Te inquā ſolacium cordis noſtri matrē noſtram adoptatā: tuā imploramus clementiā dulceꝫ ſpes ꝛ vita noſtra: qtinꝰ digneris recordari qꝛ ꝑ nob pctōribꝫ es electa: ꝑ nobis ad tātam dignitatem ꝑuecta. ꝛ idcirco tuo filio nos recomenda. dulci ieſu deo noſtro recōcilia. ꝛ da ipo frui in celeſti pr̄ia Amen.

Incipit liber ſextus de benedicto noīe Marie.

Liber ſextus eſt de myſterio benedicti nominis beatiſſime virginis eiuſꝗ̄ appellationis ꝛ habet duas ptes principales. Prima eſt de excellentia ꝛ ſublimitate noīs marie. Secunda de glorioſitate noīs eiuſdē bn̄dicte ꝟginis marie.

Prima ps de hoc ſuꝑ benedicto noīe Maria ꝙ̄ decenter dei matri approꝑiat̄. ꝛ q̄nta bōa ſignificat. atꝗ̄ inuocātibꝫ ꝙ̄ples vtilitates conferat.

Nomen virginis maria. Scribunt iſta ꝟba Lu. j. ca. quibus beatꝰ euāgeliſta edoctus ſpūſacto exprimit magnificam ꝛ deuotiſſimā laudē benedicte virginis ſub duplici noie: appellatiuo. ſ. ꝛ ꝓpo nomine. Appellatiuo exꝑmente eiꝰ virtutꝫ dignicoſam magnitudinē cōmendat eā cū dicit. Nomen virginis. Uirgo q̄ppe nomē eſt magne ꝟtutis ꝛ dignitatꝫ: beato dicente Hiero. ad Paulā ꝛ Euſto. Semꝑ inq̄t angelis eſt cognata ꝟginitas. ꝑfecto in carne ꝛ ſine carne viuere nō terrena vita ē ſed celeſtis. Nomine quoꝗ̄ ꝓprio cōmēdat ꝟginē ſanctꝰ euāgeliſta: cuꝫ ſubdit. Maria. quo inſinuat eius excellētie ꝓprietatē et pſone ſublimitatē. qꝛ maria marꝫ ſtella iterpretat̄. Sic nimiꝝ q̄libet pſona digna pfecte ſolet laudari. vt vicꝫ ſub duplici nomine eiꝰ laus exꝑimat̄. vno eiꝰ dignitatē: altero eiꝰ pſone ſingularitatē ſignificante. qm̄ v

ait Ariſt.j.rhetoric̄. Laus eſt ſermo eluci
dans magnitudinē v̄tutū. ⁊ ideo niſi noīet
v̄tutis magnitudo q̄ ipī pſone aſcribit: ſer-
mo laudis ei⁹ pfecte nō elucidat. Sic Ju
dith volēs deū pfecte laudare. ca. xv. dicit
Adonai dñe de⁹ magn⁹ es tu ⁊ preclar⁹ in
v̄tute tua: quē nemo ſupare pōt. tibi ſuiat
oīs creatura. vbi nomē ꝓpriū dei ponit cuȝ
dicit Adonai dicēte dño ad Moy. Exod.
vj. Ego ſū dñs q̄ apparui Abraam iſaac ⁊
Jacob. ⁊ nomē meū Adonai non indicat
eis. Interp̄tat āt ſm Hiero. i. dñs dñans
Itē noīa cōīa ei⁹ ſublimitatē exp̄mētia ſbi
iūgit cū dr. Dñe de⁹ ⁊c̄. Sic etiā ſcp̄tura
volēs Salomonē cōmēdare de magnitu-
dine ſue regie dignitatꝫ. iij. Reg. iiij. dicit
Erat rex Salomon regnans ſup iſrl̄. Sic
deniq̄ ſctūs euāgeliſta Marc⁹ volens cō
mendare ⁊ laudare noſtrū ſaluatorē ieſuȝ
bñdictū: ca. vlti. dr. Et dñs quidem ieſus
poſtq̄ locutus eſt eis aſſumpt⁹ eſt in celuȝ
et ſedet a dextris dei. Suo modo debem⁹
⁊ nos chariſſimi laudare dñm ieſum ⁊ ei⁹
ſacratiſſimā matrē bñdictā v̄ginē Mariā
vt. ſ. nunq̄ eius nomen ꝓpriū ſine aliq̄ vo-
cabulo dignitatis nominemus. q̄ hec ſunt
illa digniſſima: illa ſanctiſſima: illa dulciſſi
ma noīa. vicȝ Jeſus ⁊ Maria: ſub quibus
oportet ſaluos fieri credentes. ⁊ ad quorū
inuocationē oīb nobis grā p̄ſtat. ⁊ pctōrū
venia ⁊c̄. O igit notabile dictuȝ et mēoria
dignū. Nomen inq̄t v̄gis Maria. O vere
nomen ſanctiſſimū: vere nomē dulciſſimū
maria. Sed cui⁹ nomen: vtiq̄ v̄ginis ſup
bñdicte genitricꝫ dñi noſtri ieſu chri que ē
noſtra ſpes: noſtrū ſolacium cordis et nr̄a
gloria. Nomē igit v̄ginis maria. de quo ſa
cro nomine tractaturi in hac parte triplicē
eius excellentiā et ſublimitatē in trib myſ-
terijs deſcribem⁹.

Primū dr myſteriū dēcētiſſime approp̄a(tionis.

Secundū myſteriū littera-
torie deſignatiōis.

Tertiū myſteriū vtiliſſime inuocatōis.

Articul⁹ prim⁹ q̄ hoc nomen maria p̄ omnib alijs nominib⁹ cōuenit mr̄i dei. vbi et plurime q̄ſtiones decidunt

PRimū itaq̄ myſteriū declarādū dr decen-
tiſſime vel ꝯgruētiſſime approp̄riationis. Perutile nāq̄ eſt ſcire q̄̄ſum-
me congruū ⁊ decens fuerit dei mr̄i h̄ no-
men Maria approp̄riari. i. p eius ꝓprio no
mine imponi p̄ omnib alijs nominib cō
uenientib femineo ſexui. ⁊ quare id deus
voluerit. De qua quidē re vt pleni⁹ ⁊ clari
us noticiam habeamus q̄nq̄ precipua in-
quiram⁹. Primo quare dei mater nō ma
gis appellata eſt Eua. Scdo quare non
magis vocata eſt aue per mutationē vl̄ cō
uerſionē hui⁹ noīs Eua. Tertio q̄re nō
eſt noīata aliq̄ appellatiōe noua Quarto
q̄re nō appellatiōe aliq̄ a chrō deriuata.
Quīto q̄re ſūme decuit vt non vocaret niſi
h̄ noīe maria Iſte q̄ſtiones accipiunt cum
ſolutiōib eaꝝ ab Alberto ſup Miſſus eſt
ca. lx.

Caplm .I.

PRimo itaq̄ queri pōt. Quare dei
mater nō eſt appellata Eua. Nam
Eua ſm Hiero. interp̄tat vita vel
mr̄ viuentiū. Vn̄ ⁊ Geñ. iij. ſcribit. Vocā-
uit Adā nomē vxoris ſue eua: eo q̄ mr̄ eēt
cūctoꝝ viuentiū. Si ḡ illa ē vocata Eua q̄
erat mr̄ oim viuētiū vita nature. mlto for-
ti⁹ videt q̄ iſta bñdiſſima v̄go q̄ genuit nob
vitā chrām (eſt q̄ȝ ipā mr̄ oim viuentiū vita
grē) debuit vocari Eua. Ad h̄ rūr ſm Al-
ber. mag. ſup Miſſus. c. lx. q̄ mr̄eȝ dei ne-
q̄q̄ decuit appellari Euā. Rō: q̄ iſta vir-
go bñdicta i re ⁊ in effectu ꝯria fuit Eue p
oia. q̄ vt dr Aug⁹. i ſer. de n̄titate Marie
Eua dānauit: maria ſaluauit. auctrix pctī
eua: auctrix meriti maria. illa occidēdo ob
fuit: iſta viuificādo pfuit. Item illa eua vo
cata extitit: iſta nomē eue mutauit. nō q̄dē
voce ſed re. Illa oēs hoīes carnalr̄ gn̄auit
in mūdū: iſta ſpūalr̄ regenerauit i celū. illa
grāȝ pdidit: iſta grāȝ inuenit: dicēte āgelo
Inueniſti grām apd deū. Lu. j. Item illa
facta ē de latere viri dormientꝫ: iſta de cor
de dei vigilantꝫ. illa viro ſuo occaſio pditi-
onis: hec viro. i. chrō adiutoriū redēptio-
nis. Illa p̄ma v̄ginitatē pdidit: hec p̄ma v̄-
ginitatē deo ꝯſecrauit. illa a diabolo dece-
pta: hec ab angelo edocta. illa ſupbaꝫ p ſu

pxiã cecidit. hec humillima per hũilitatez
diabolũ vicit. Vñ patz quõ ꝑ oia illi ꝯria
eua ñ debuit appellari. Ad illõ ꝟo qõ obij
cif.s.q2 eua mr̄ e oim viuentiũ:dr ꝙ illõ nõ
obstat. q2 eua mr̄ ē cũctoꝝ viuẽtiũ vita cor
rupta ꝑ pctm̄ z mortali ac calamitosa. vñz
eua interp̃taf ſm Hierony. vita vl' calami
tas: Ista ãt.s. maria mr̄ ē viuẽtiũ vita gr̃e
z glie imortali. Itẽ illa ē mr̄ oim ꝑ gñ atio
ne carnalē:ista mr̄ oim ꝑ gñatione spũalez.
Cũ g̃ de illa h̄ ꝑ se ñ agaf nõ decuit bñdi
ctã dei mr̄ez euã appellari. Et sic ptz rñsio.

Caplm. ij.

Ecũda qõ incidit Quare nõ est vo
cata aue ꝑ mutationez nois huius
Eua. Cũ em̃ ipa ꝟgo bñdicta mu
tare habuit nomē eue: vt canit eccl'ia. Su
mēs illud aue gabrielis ore: funda nos in
pace mutãs nomē eue. g̃ videf ꝙ ꝯgruẽti⁹
debuit aue appellari. Ad h̄ rñdetur ſm
Alb. vbi s̃. ꝙ nõ debuit mr̄ dei aue appella
ri lz mutauerit nomen eue. Rõ: q2 ꝟgo be
nedicta mutauit eue nomē re z effectu z nõ
voce. vñ ñ debuit aue noiari a vocꝫ ipi⁹ mu
tatione sed poti⁹ debuit tale nomen sortiri
ꝙ ꝯsonaret rei diuie ꝯceptionis.

Caplm. iij.

Ertia qõ Quare non est appellata
aliq̃ appellatione noua z antea iau
dita: Ista nãqꝫ virgo fuit singula
ris inter oẽs q̃ nec ꝑmã similez visa est nec
habere sequentē vt canit eccl'ia. z h̄ in re. er
go decuit ꝙ nec similē haberet in nomine.
Cum igitur multe femine añ eã z post fue
runt vocate hoc nomie maria. sicut claret
de maria sorore moysi. videtur ꝙ nõ debu
it dei mar h̄re nomē nisi inauditũ z nouuz
apud omnes homies. Et hec ꝯfirmat scri
ptura Esa. lxij. Vocabif tibi nomē nouuz
qõ os dñi noiauit. Ad istud q̃situm rñ
detur ſm Alb. vbi s̃. ꝙ dei mr̄ non debuit
habere nomē inauditũ z aliqs nõ cõicatum
ne daref intelligi ꝙ res sui nomis aliqs nõ
cõmunicaref. Voluit itaqꝫ deus vt plures
femine ante z post h̄ noie maria vocarenf
ad significandũ ꝙ nulla feminaꝝ ab ei⁹ rei
participatione excluderef. licet nulla ꝑ eq
parantiã sit ei similis. In signũ igif ꝙ rem
sui nominis oibus cõicare desiderat ꝑ effe
ctum z nil sibi retinet priuate ꝓpriũ cõmu
nicat etiã aliqs suũ nomē: sicut z nomen se
sus pluribꝫ cõmunicatũ est in huius signũ
Nec obstat illud qõ in ꝯtrariũ adducitur
z ꝑ autoritatē Esaie confirmatur quia hoc
nomē maria est nouũ z inauditũ q̃ntuz ad
effectũ z rē nominis in bñdicta virgie licꝫ
nõ sit nouũ in voce. Nomē em̃ vt dicit Au
gust. z Isid. li. Etym. dr q̃si notamē: eo ꝙ
rē cui⁹ est nomē notã facit. Et h̄ nomē ma
ria rē virginal' ꝯceptiõis q̃ est summe no
ua notam facit vt qõne q̃nta patebit ſm di
ctũ Bern. sup Missus est.

Caplm. iiij.

Uarta q̃stio Quare nõ est appella
ta dei mr̄ aliq̃ appellatione a chr̄o
deriuata. sic em̃ ois dignitas z gra
tia marie fuit a filio ei⁹ chr̄o ex ea nato cui
z fuit simillima in re: sic debuit z nomē ei⁹
deriuari a noie chr̄i vt eẽt ei simillima etiã
i noie. g̃ videf ꝙ a chr̄o debuit noiari chr̄i
ana vel a iesu iesuita: vel a saluatore salua
trix. aut a redemptore redemptrix. z sic de
aliqs noibꝫ dignitatis. Ad h̄ q̃situ rñde
tur ſm Alb. vbi s̃. ꝙ nõ debuit ei iponi ali
qõ nomē a chr̄o deriuatũ. q2 chr̄us ab ipa
ꝓcessit ſm humanitatē: z sic nõ debuit h̄re
nomē qõ sonet ꝓcessum ꝟginis a chr̄o sed
poti⁹ qõ sonaret ꝓcessũ chr̄i a ꝟgine vt no
mina cẽnt ꝯsona rebꝫ. Chr̄iana etiã nomē
nõ fuit ei spẽaliter iponẽdũ qõ erat ad oẽs
generaliter deriuandũ. Licet igif aliqõ no
men excellentꝫ dignitatꝫ potuerit ꝟgini ad
aptari vt diceref saluatrix vel recreatrix vl'
redẽptrix vel aliud qõcunqꝫ: tñ nullũ ma
gis conueniebat ꝓprietati negocij. de q̃ hic
agif scꝫ diuinalis incarnatiõis et ꝟginalis
ꝯceptiõis rei sicut hoc nomē maria: vt pa
tebit q̃stione seq̃nti.

Caplm. V.

Uinta qõ: vñ vel q̃re summe ꝯgruit
matrē dei appellari pre oibꝫ nomi
nibꝫ h̄ noie maria: Ad qõ rñdef ſꝫ
Alb. vbi s̃. necnon ſm beatũ Bern. super
Missus est aliosqꝫ doc. ꝙ ex q̃ ita est ꝙ no
mina debẽt eẽ cõsona rebꝫ. xij. q. j. Cleric⁹
in glo. z de ꝑben. z digni. c. Cũ ſm Aplm z
z institu. de dona. §. Est et aliõ Sꝫ qm̃ nul
lũ ē nomē qõ maiori ꝓprietate z cõgruẽtia
ac decẽtia ꝯsonet dei mr̄i: sic̃ h̄ nomē Ma
ria. Et h̄ quadruplici rõne

Primo ꝓpter interp̄tationis ꝯgruitatē
Scđo ꝓpt̄ ꝑſone ipiꝰ dignitatē.
Tertio ꝓpt̄ mediatōis ⁊ actōis vtilitatē
Quarto ꝓpt̄ diuie ꝯceptiōis ꝓprietatem

Primo ꝓpt̄ interp̄tatiōis ꝯgruitatem: qm̄ ois īterptatio huiꝰ nois dei matri ſūme cōgruit. Nā maria triplicē hꝫ interp̄tationeꝫ ſm linguā triplicē. ſ. hebraicā: latinā ⁊ ſyriacam. qꝛ hebraice maria maris ſtella vel illuminatrix ⁊ illuminata. Latine vero maria mare amaꝝ. ⁊ ſyriace dn̄a interp̄taꝛ: vt dicit Hiero. in de interp̄tationibꝫ hebraicoꝝ nominū. Modo hec oīa optīe cōgruunt matri dei. Nimirū ipa eſt maris ſtella ⁊ illuminatrix. qꝛ eiꝰ vita inclyta cūctas illuſtrat eccl̄ias: vt canit eccl̄ia. Ipa etiā illuminata in q̄ lux diuia chr̄s habitauit tota plenitudine q̄ illuminat oēm hoieꝫ. Ioan. i. Ipſa q̄ꝫ eſt amara in filij ſui paſſiōe ⁊ ipa mare in plenitudie ois gratie. Sicut ei ꝯgregatiōes aquaꝝ appellanꝛ a deo maria. Gen. i. ita ꝯgregatio oim gratiaꝝ i virgine appellaꝛ merito Maria: ſed in hoc tm̄ eſt differētia vt vult magnꝰ Alb. ſup miſſus eſt. ca. clxvij. qꝛ cōgregatio gratiarum appellaꝛ Maria media ꝓducta. ꝯgregatio vero aquaꝝ maria media correpta. hoc idcirco: qꝛ illa ꝑpetua eſt ⁊ manſura. iuxta illud Luce. x. Maria optimā partē elegit q̄ non aufereꝛ ab ea. Iſta vero trāſitoria iuxta illud Apoc. xxi. Mare iam nō eſt. Deniq̄ꝫ ipa virgo merito eſt vocata maria a ſmone ſyro. quia domina oim quoꝝ deus eſt dominus. Unde Eccli. xxiiij. In omni gente ⁊ in omni populo primatum tenui ⁊c̄.

Secundo dei matri ſumme congruit h̄ nomen maria ꝓpter eius ꝑſone dignitateꝫ que ſignificatur in hoc ꝙ a natura luciſ ſtelle maris ei hoc nomen Maria accipiꝛ. Nihil em̄ dignꝰ luce ſiue corꝑali in corporalibus ſiue ſpirituali i ſpiritualibꝫ. Nam ⁊ ipe deus lux eſt ⁊ tenebre in eo non ſunt vlle. i. Io. i. Tertio matri dei ſumme cōgruit hoc nomen Maria ꝓpter eius mediationis et actionis vtilitatem que exprimitur ꝑ hoc quod dicitur maria quaſi mariſ ſtella: quoniā ſicut per illam ſtellam nauigantes in mari deducunꝛ ad portum optatuꝫ ita mediante dei matre genus humanū ꝑ mare huiꝰ ſeculi ad portum ſalutis eterne exemplo ſuffragio ⁊ merito: reuocaꝛ dedacitur ⁊ perducitur. Quarto ꝓpter diuine ꝯceptionis ꝓprietatē que maxime ⁊ congruentiſſime exprimiꝛ in hoc nomine Maria ſumpto a ſtella. quoniaꝫ ſicut ſidus radium/parit virgo filium pari forma: neq̄ꝫ ſidus radio neqꝫ mater filio fit corrupta: vt canitur in quadam ſequentia vel proſa Proinde Bern̄. ſup Miſſus eſt dicit. Loquamur inquit pauca de hoc ꝙ maria int̄pretatur mariſ ſtella: ⁊ matri virgini valde congruenter adaptatur. Ipa nanq̄ꝫ aptiſſime ſideri comparatur. qꝛ ſicut ſine ſui corruptiōe ſidus emittit radium: ſic ſine ſui leſione virgo parturiuit filiū. nec ſideri radius minuit ſuam claritatem. nec virgini filiꝰ ſuam integritatē. Ipſa nanq̄ꝫ eſt ſtella nobiliſſima ex iacob orta cuiꝰ radius vniuerſum orbem illuminat: cuiꝰ ſplendor etiam prefulget in ſupernis: ⁊ inferos penetrat. Ipa inq̄ꝫ preclara et eximia ſtella ſuper hoc mare magnuꝫ ſublimata neceſſario micat meritis illuſtrat exemplis. O qui te intelligis in huiꝰ ſeculi ꝓfluuio magis inter ꝓcellas ⁊ tēpeſtates fluctuare q̄ꝫ per terraꝫ ambulare ne auertas oculos a fulgore huius ſideris ſi nō vis obrui ꝓcellis. ſi inſurgant venti tentationū: ſi icurras ſcopulos tribulationum: reſpice ſtellam: inuoca mariam. Si iracundia: ſi auaricia aut carnis illecebra nauiculam concuſſerit mentiſ: reſpice ad Mariam. Si criminuꝫ immanitate turbatus: iudicij terrore perterritus: barathro incipias abſorberi vl̄ turbari triſticia ⁊ deſperationis abyſſo. in periculis: in anguſtijs: in rebus dubijs. mariam cogita: mariā inuoca: non recedat ab ore: nō a corde: ⁊ vt impetres eiꝰ orōnis auxilium nō differas ꝯuerſatiōis exēplū. Ipſam ſeq̄ns nō deuias: ipaꝫ cogitās nō erras: ipa tenēte nō corruis: ipa ꝓtegente nō metuis ipſa duce non fatigaris: ipa propitia peruenies. Et ſic in temetipſo expeririſ q̄ꝫ merito dictum eſt nomen virginis maria. hec Bernardus.

Articulꝰ ſecundꝰ ꝙ nomē beate marie cōſtare debuit ⁊ cōſtat ex q̄nq̄ꝫ lr̄is q̄rū vnaq̄q̄ꝫ ſignifi

ſat virtutē ſpecialē in maria ac beneficia collata mundo.

Ecundū myſteriū declarandū de nomine virginis marie ꝺ litterarorie deſignationis. vel cōpoſitionis. Circa quod Primo q̄ro Utrū decuerit ꝙ nomen matris dei tm̄ quinqȝ litteris ↄſtituatur: cum em̄ littere eius nominis deſignent certas virtutes: ſicut ⁊ littere noīs Jeſu. Si ḡ ex pluribꝫ litteris fuiſſet conſtituta plures virtutes deſignaſſet: ⁊ ſic dei matrē cōmendabiliorē reddidiſſet. Ad qȯ dico ꝙ ſumme decuit et congruit nomen matris dei tm̄ qnqȝ litteris conſtitui pluribus rationibus.

Pmo: qꝛ hoc corrn̄det myſterio diuie cōceptionis.

Scḋo: qꝛ corrn̄det myſterio eucbariſtie ⁊ eius ↄſecratiōis.

Tertio: qꝛ corrn̄det myſterio nr̄e redēptionis.

Quarto: qꝛ corrn̄det myſterio diuie miſerationis.

Quinto: qꝛ corrn̄det myſterio diuie nominationis.

Primo: qꝛ iſte numerꝰ qnariꝰ congrue corrn̄det myſterio diuine ↄceptōis: qm̄ dei mater qnario nūero dictionū deū ↄcepit cū ait: Fiat mihi ſm̄ verbuȝ tuū. Luc. j. Scḋo: qꝛ corrn̄dȝ myſterio eucbariſtie et eius ↄſecratiōis. Sic em̄ xp̄s dans in cibū ſub ſpecie panis carnē: voluit vti in forma qnqȝ verboꝝ dī. Hoc eſt em̄ corpꝰ meum. Tertio: qꝛ cōgruit myſterio noſtre redēptionis: qm̄ xp̄s ꝓ noſtra redēptiōe qnqȝ vulnera ꝑcipua voluit ſuſcipe: q etiā poſt reſurrectionē eternaliter voluit in ſacro eiꝰ corpe remanere. Propterea Ber. (vt allegat in libello qui ꝺ: Speculū virginis) diē ſic: Sicut (inqͥt) xp̄s qnqȝ vulneribus ſuis contulit plene remedia mūdo Sic maria ſuo ſanctiſſimo noīe qȯ qnqȝ litterꝭ conſtat: confert q̄tidie veniā peccatoribꝫ in hoc mundo. Hec ibi. Quarto quia corrn̄det myſterio diuine miſerationis. Nam ꝑ qnqȝ verba peccatoꝛ veniā a deo ⁊ miſcḋiam ꝓmeruiſſe legit Lu. xviij. vbi publicanus ait: Deus ꝓpitius eſto mihi pctōri. Quinto qꝛ corrn̄det myſterio diuine nominatiōis: quia deus noſter in carnē veniēs volenſqȝ nominari elegit nomen qnqȝ litteraꝝ. ſ. Jeſus. H: nāqȝ q̄ interponitur nō eſt littera ſm̄ grāmaticos: ſed aſpiratio tm̄ vocis. Un̄ qꝛ dei mater maria ipa eſt que deū concepit: ipſa eſt de qua caro nobis in cibū data ꝓdijt: ipa noſtre redēptionis miniſtra: ipſa diuine miſericordie mater: ⁊ certe ipſa dei filio conformis et ſūme ſimillima: Jdcirco nomen quinqȝ litteraꝝ ſortiri debuit. Nec vacat a myſterio ꝙ nomē matris ꝺi deficit a nomine filij dei: vicȝ Jeſus: in eo ꝙ in nomie Jeſu nota aſpiratiōis. ſ. h: inſeritur: quia per hoc ſignificat ꝙ dei mater nō eq̄paratur xp̄o ſȝ deficit ab ipſo i gratia vnionis ꝑſonalis. Itē circa hoc myſteriū ſecundo Notandū eſt ꝙ hoc nomen Maria qnqȝ certis litteris compoſitū eſt ad ſignificandum: vt dicit egregius doctoꝛ Leonardꝰ de Utino: ſermone ſuo de natiuitate virginis: ꝙ hoc nomē ſacratiſſimuȝ continet virtutes quinqȝ lapiduȝ ꝓcioſoꝝ ⁊ perfectiones ſm̄ ꝙ ab eiſdem lapidibus ꝓmis litteris acceptis ⁊ coniūctis nomē Maria reſultat. Per M: denotat margarita: que eſt lapis pulcerrimus et confoꝛtat coꝛ in periculis: Sic nomē virginis Marie refugiū eſt nobis in omnibus ꝑiculis. Propter qȯ canit ecclīa: Sub tuū ꝓſidiū confugimꝰ ſancta dei genitrix noſtras deꝑcatiōes ne deſpicias in neceſſitatibꝫ: ſed a periculis cunctis libera nos ſemꝑ virgo glorioſa ⁊ benedicta. Per A: denotatur Adamas: qui habet virtutē reconciliatiuam inter diſcoꝛdes: Sic btē virginis nomē inter deū et hoīes vt de ipſa ꝟgine merito dici poſſit illȯ Eccī. xliiij. Jn tꝑe iracundie facta eſt recōciliatio. Solet nanqȝ furoꝛ viri mitigari ꝑ mulierē: ſic furoꝛ dei ꝑ virginē benedictā mitigat ne feriat homines. Per R: denotat Rubinꝰ: qui eſt valde ſplendidus: Sic nomē marie habȝ virtutē illuminatiuā: ipa em̄ eſt virgo cꝰ vita inclyta cūctas illuſtrat ecclīas: vt canitur. Per J: denotat Jaſpis: qui reddit hoīem ferentē tutū ſine timoꝛe: ſic btā

virgo facit nos ſecuros a demonibꝫ. Ipſa
eñ eſt terribilis demõibꝫ vt caſtroꝝ acies
ordinata: Can. vj. Per A: denotat alle
ctorius: qui facit hoiem fortunatũ ad ha/
bendos honores. Scdm ꝙ has ꝑmiſſorũ
lapidũ ꝟtutes atteſtat Diaſcorides au/
tor lapidari⁹: ſic nomẽ marie ꝑſtat hoi ce
licos honores. qꝛ ipſa virgo: vt ſcribitur
Eccl. xxiiij. Obuiabit illi q̃ſi mater hono
rificata. Unde ptꝫ ꝙ ꝑcioſiſſimũ eſt hoc no/
men maria ⁊ virtuoſum: vtpote acceptuꝫ
et cõpoſitũ ex litteris lapidum ꝑcioſoꝝ.

Tertio deniqꝫ hic eſt notãdũ ꝙ littere
q̃nqꝫ ipſius nois marie deſignant q̃nqꝫ ꝑ/
maxima beneficia que confert mundo
Primo quidẽ M: deſignat ꝙ eſt mater
miſcdie ⁊ mediatrix mundi. Bernardus:
Felix mediatrix Maria q̃ ſalutis antido/
tum viris et mulieribꝫ ꝓpinauit. Et iterũ:
Quõ inq̃t ſol ſuꝑ bonos ⁊ malos orit: ſic
maria omnibꝫ ſe clementiſſimaꝫ exhibet.
Item quis eſt inquit locus miſerie quem
nõ excludat mat miſericordie. Hec Ber.
in opuſculis de beata ꝟgine. Scdo A.
deſignat ꝙ eſt aduocata generis. ſ. huma
ni: Et idcirco ipa ꝓ omnibus interpellat
apud deum. Idcirco canit eccleſia; Eia ergo
aduocata noſtra illos tuos miſericordes
oculos ad nos cõuerte ⁊c̃. Hiero. et al/
legatur in libro originaliũ: Aduocatã in/
quit vis habere ad matrẽ decurre: exaudi
et matrẽ filius: exaudiet pater filiuꝫ. Hec
ibi Tertio R: deſignat ꝙ eſt reparatrix
ruine. ſ. tam angelice q̃ꝫ humane. Unde
Ber. in ſermone qui incipit Tẽpus loq̃n
di. dicit ſic: Hec eſt virgo que totius mũdi
reparationẽ obtinuit: ſalutẽ oim imperra
uit. Et infra: Per te nãqꝫ. ſ. o virgo feliciſ/
ſima celũ repletũ eſt: ⁊ infernus euacuat⁹
eſt: ꝑ te reſtaurate ruine hierlm ⁊ expectã
tibus miſeris vita ꝑdita reddita eſt. Hec
ille. Quarto I: deſignat ꝙ eſt illumina
trix totius eccl'ie ⁊ mũdi. Nam maria in/
terꝑ̃tatur illuminatrix: quia ſicut ſol oia
illuminat aſtra: ſic maria illuminat omẽs
ſanctos et angelos: ⁊ totaꝫ eccl'iaꝫ lumine
gratie ⁊ glorie. Propterea Eccl. xxiiij. ait
Ego feci vt in celis oriretur lumẽ indefi
ciens. Et euſdẽ ca. xxvj. Sicut ſol oriẽs
mũdo in altiſſimis dei: ſic mulieris bone

ſpecies in ornamentum domus ſuet eccle
ſie ſancte. Quinto A: deſignat ꝙ eſt au
xiliatrix miſerie in omni neceſſitate. Unñ
Origenes in ſer. Scio inq̃t: ꝙ ſi hrã ꝟgo
pie pulſata fuerit: neceſſitati nunq̃ꝫ deerit
miſericors eñ eſt ⁊ plena gratia: ⁊ idõ ſe cõ
tinere nõ poteſt q̃n miſereat iuocãti. ſ. nomẽ
eius. Et hocipm ꝓpter ſimpliciores certo
miraclo hic inſerto ꝯfirmare ⁊ ꝑſuadere
libeat: qđ q̃dẽ a ſũmo q̃dã viro ſcꝑtũ acce
pi. Miraculum
Erat in terra Suamõ ciuis quidã hone
ſtus ſatis diues: q̃ morti ꝓxim⁹ vnicũ quẽ
habebat filiũ aduocauit ꝑ hec ꝟba teſta/
mentũ eidẽ faciẽs ait: Fili mi: poſt mortẽ
meã tibi tria recõmendo. ſ. Hereditatem
tanq̃ꝫ vero heredi. Itẽ animã meã tanq̃ꝫ
vero meo ꝓcuratori. Et deniqꝫ q̃ddam fa
ctum qđ dudũ ãñ debuiſſem impleſſe: vo
tum vicꝫ ꝑegrinatiõis vltra mare: qđ tñ
fili mi ꝓpter tuũ amorẽ vt te magis poſſeꝫ
ditare vſqꝫ mõ ꝓrogaui: qđ heu anie mee
noui fore in detrimentum: Unde te rogo
vt iſtud meuꝫ votum adimpleas pro me.
Quo mãdato ab illo ſuſcepto ſubdidit pr̃
Fili mi tria te docebo: ſemꝑ in corde tuo
figenda: que ſi imitatus fueris beat⁹ eris
Primũ eſt vt omni die miſſaꝫ ſtudeas au
dire: ⁊ creatorẽ tuũ ac redemptorem in ſa
cramẽto diligenter intueri: quoniã teſte ſã
cto Auguſtino: Intuitus ſaluatoris ſal⁹
eſt peccatoris. Secundũ eſt: ſemꝑ reco/
gita de tuo fine ⁊ time mortem eternam
incurrere. Tertiuꝫ eſt: ꝙ nomẽ virginis
Marie ſemꝑ tenẽs in corde ſtude eius au
xilium inuocare: q̃m dicẽte ſancto Ambro
ſio: qui inuocat mariã ꝯſequetur gratiam
Itaqꝫ mortuo patre filius ꝯſilio amicoꝝ
vxoratus eſt. Tandẽ ad peregrinandũ ꝓ/
fectus eſt ꝓ voto patris implendo: veni/
enſqꝫ in ciuitatẽ Alkaron vna cũ aliis cõ/
gregatis peregrinis ⁊ cruciferꝭ grandi ex
ercitu paganos inuaſerũt. In quo conflí/
ctu captus eſt vir iſte: nõ tñ occiſus: qꝛ de
ꝑcepto patris miſſaꝫ illo die audierat: cu/
ius ſacrificij merito interueniẽte ab occi/
ſione inter multos interemptos ipe ſolus
ꝑſeruatus eſt. In captiuitate igit poſitus
ſex annis angebat laboribꝫ: fame: ⁊ verbe/
ribus: vnđ q̃tidie flens rogabat deum et

virginem beatā ꝓ liberatione ſui. Tandē anno ſeptimo deſperatus cepit inuocare diabolū ꝓ auxilio. Affuit ille in ſpecie humana dicens: Si te ſpōdes mihi et negabis chriſtū ⁊ eius matrē ⁊ omīa ſacramēta eccl'ie educā te de hac captiuitate ī domū tuā. Qui oīa fecit: nomē tamē Marie et ei⁹ auxiliū in corde nō negauit: memor precepti patris: ſed ad inſtantiā demonis oretn⁹ tm̄ negauit. Tunc diabolus leuauit eum a terra tā alte ꝙ ipſi iuueni videbatur celū vertice tangere. Cepit quoqꝫ diabolus clamare horribiliter: ad cuius clamorē cōuenit demonū multitudo clamātium et dicentiū: Iugula hoīem iſtum et mitte cadere in terrā: quia nō videt̃ fideliter omīa negaſſe que debuit. Iſte aūt dicebat: Tamē inq̄t omnia que iuſſiſti feci: vide ſerua mihi īuiolabilit̃ o demon tuū ꝓmiſſum quo ꝓmiſiſti me educturū. At demon: Ego vtiqꝫ te plenius examinabo Tunc duxit eū ſup mare: allocutuſqꝫ eum dixit. Negas ne baptiſmū ⁊ nomē dei tui Ille reſpōdit: Nego. At demon: Tene inq̄t te fortiter: q2 volo te baptizare in noīe diaboli. Et mox ſubito iuuenē in ꝓfundū maris immerſit: ⁊ iterū leuauit dicēs: Negas ne chriſtum crucifixū? At ille Nego. Et iterū immerſit: ⁊ tertio ait: Negas ne nomen matris dei ⁊ omēs ſctōs ⁊c̄. Perterritus negauit oīa. Ecce aūt vidit multitudinē demonū cum magno ſtrepitu ducentiū animas ad infernū: que horrenda lamentatione vociferabant dicētes: Ve nobis miſeris quia peccauimus: ve quia diabolo eternalit̃ cruciādi traditi ſumus. Vñ tā ex immerſione maris qꝫ ex iſta viſione ⁊ auditu horribilis lametatiōis iuuenis ille adeo tremefactus eſt ꝙ tot⁹ in caniciem mutatus eſt. Et ſic diabol⁹ duxit eū ⁊ poſuit circa ſuū molendinū: dixitqꝫ: Amice eſto conſtās: ⁊ nunqꝫ violes pactum firmatū inter me ⁊ te: ⁊ ego ero tecū in omnib⁊ neceſſitatib⁊ tuis: ⁊ ſic receſſit. Tūc ſu⁹ molendinator videns eū interrogat. Quis es inq̄t ⁊ vnde venis? At ille: Ego ſum dn̄s huius molendini. Ille ⁊ ſine dilatione venit ad dominā nunciās adeſſe dominū vel maritū. Illa leta efficitur et veloci curſu cum amicis ⁊ ſeruis occurrit eidem. Quem videns eſſe caniſſimum tanqꝫ ſumme ſenem expauit: ⁊ ſe deluſam credens ait: Vere nunqꝫ habui virum ſenem et tam canum: ſed iuuenem. Ille aūt multis indicijs affirmat ſe eſſe eius maritum. Unde cōcurrunt multi ⁊ nullus vel nulla eum agnoſcit: et ſic cum indignatione ⁊ increpatione repellitur: nullus ei voluit vel cibum prebere. Cepit ergo mēdicare ⁊ maxima cum triſticia ac miſeria vitam actitare. Quid plura? vidēs ſe omni ſolatio deſtitutum: recordatus de precepto patris ſui q. ſ. in omni neceſſitate nomen Marie ⁊ eius auxiliū inuocaret: intrauit eccl'iam: et coram virginis imagine tenente in vlnis paruulū Ieſum ꝓcidit in terrā flēs amariſſime: Et ecce imago pueri auertit faciem ab eo. Propter qd̄ miſer peccator cepit flebili rugitu mr̄i miſericordie Marie ſupplicare dicens: O ſpes peccatorum: o refugium miſerorū memento quia tu es mater miſericordie: ora igitur filium tuum pro me: Non ſum quidem dignus: ſed propter filij tui bonitatē ⁊ amorem oculos miſericordie tue conuerte ad me: et tuo filio me recōcilia. Tunc pia mater dei miſericordia mota ecce mirū in modum depoſuit filium de vlnis ſuper altare: et deſcendens ꝓcidit corā eo adorans et dicēs: Fili mi dilectiſſime Ieſu ſalus et vita animarū: noſti q2 nō eſt fas mihi relinq̄re q̄ncunqꝫ peccatorū qui ſpem ponit in me: Fili mi vnice dilectiſſime mēmorare que et quanta tecū paſſa ſum ꝑ peccatoribus: et in omni tua paſſione gladius doloris cor meum ꝑtranſijt: Nonne fili mi amantiſſime ꝑ peccatorib⁊ incarnatus es paſſus: crucifixus: ⁊ mortu⁹ es: ꝑ eis a me conceptus: lactat⁹: baiulatus es: ipīs me aduocatā ⁊ matrē miſc̄dīe cōſtituiſti: nōne tu dixiſti ꝑ ꝓpherā: Quacūqꝫ hora ingemuerit homo de peccatis ſalus erit ei. Nūc igit̃ dona mihi hūc peccatorē: Ecce ꝗ flexus pius Ieſus eum in gratiā recepit: et ad p̄ces matris ſue eū miſericorditer eſt amplexatus: et tantā gratiā ei infudit vt virib⁊ reformatus ſicut prius ita iuuenis canicie ꝑmutata foret. Qd̄ quidē ꝑſentiens diabolus venit ad eccleſiā clamans ⁊ dicēs: O infidelis quomō me de

cepiſti:vbi eſt pacti tui ꝓmiſſio. Cui btã
virgo minas imponẽs impauit vt ſuo fa
mulo nunq̄ꝫ nocere poſſet ſed cito diſcede
ret. Statimq̄ꝫ virgo ad altare redyt ꝛ fili
um in vlnas reſūpſit. Diabol⁹ aūt tantū
ſtrepitū ꝛ vlulatū fecit ꝙ tota ciuitas ꝑ-
turbata ad ipam eccliam confluere cepit:
vbi nemine pt̄r illū iuuenē vidẽtes mira
ti ſūt. At ille:vocate inq̄t ſacerdotē. quo
veniente oia eſt pctã ꝯfeſſus:ꝛ eius conſi
lio omne negotiū iſtud ꝓmulgauit populo
Qui oẽs laudes virginis bendicte exclã-
marunt. Tunc vxoꝛ eius ꝛ amici gaudiuꝫ
magnū fecerunt. Tandē mutuo conſenſu
vir iſte ꝛ vxoꝛ oia paupibus diſtribuẽtes
a cõnubio ſepati religionē intrauerūt: ꝛq̄-
ad vixit vterq̄ꝫ beate virgini deuotiſſime
famulãtes vitam eternã ꝓmeruerūt. Ec-
ce igitur claret q̄ꝫ bonū ſit ꝛ efficax nomē
Marie eiuſq̄ꝫ auxiliū homini inuocare ei
q̄ꝫ deſeruire:quia non poterit talis homo
perire: deo ipſum ex beate virginis meri-
to ꝓtegente.

Articulus terti⁹ ꝙ eſt valde vtile inuocare nomē Marie Et aſſignant̄ duodeci vtilitates.

Ertium my
ſteriū dicit̄ vtiliſſime inuoca
tionis. Vbi notandū ꝙ p̄ci-
pue duodecim vtilitates poſſumus colli-
gere ad numeꝝ duodecim ſtellaꝝ in coꝛo
na virginis: quas conſeq̄ poſſunt homīes
in inuocatiōe nois Marie: vt patꝫ ex di-
ctis ſacroꝝ doctoꝝ ac fulcimēto ſacre ſcri
pture. Pꝛima vtilitas eſt lapſoꝝ ſuble-
uatio. Unde Danielis.xj. Cūq̄ꝫ coꝛrue-
rint ſubleuabuntur auxilio paruulo.i.bea
te virginis:que dr̄ paruula p humilitatē.
Et hoc conſonat rationi: quia ipſa eſt ma
ter miſcdie: q̄ mouet̄ pio coꝛde: vt ſuble-
uet lapſos ꝛ ꝓfūdatos i peccatꝭ. Propter-
ea Anſ.lib. oꝛationuꝫ: O felix Maria tu
peccatoꝛē toti mundo id eſt hominibus ꝛ
deo deſpectuꝫ materno amplecteris affe-
ctu:nec ipſuꝫ deſeris donec gratie filij tui
reformabis. O igit̄ peccatoꝛ qui iaces in
luto ꝛ fece peccatoꝝ inuoca Mariam vt
molliatur coꝛ tuū ad penitentiã. Itē hoc
concoꝛdat figure Numeri.xx. vbi habetur:
ꝙ Moyſes pcuſſit virga bis ſilicem: ꝛ e-
greſſe ſunt aque largiſſime. Virga eſt bea
ta virgo Eſaie.xj. Egredietur virga d̄ ra
dice Ieſſe. Silex eſt coꝛ durum in pecca-
tis: vnde egrediuntur aque largiſſime la-
chꝛymarum ad binam percuſſioneꝫ: quia
facit declinare a malo ꝛ facere bonum.

Secunda vtilitas: peccatoꝛum libera-
tio. Sicut enim legimus in ſcriptura: filij
iſrael liberati ſunt ab egyptiaca ſeruitute
per virgam: Sic electi poſtq̄ꝫ a peccatis
ſubleuati liberari voluerint de diabolica
ſeruitute liberantur p Mariam:que figu
ratur p virgam. Idcirco Bernardus in
ſermone dicit: Si peccata tua pꝛemunt te
vt liqueſcas ſicut cera a facie ignis: vade
ad matreꝫ miſericoꝛdie ꝛ oſtende ſibi tua
vlcera:et ipſa ꝓ te filio ſuo oſtendet pect⁹
et vbera: ꝛ filius patri latus ꝛ vulnera:pa
ter nō negabit filio poſtulanti:neq̄ꝫ fili⁹ ne
gabit matri interpellãti: neq̄ꝫ mater nega
bit peccatoꝛi ploꝛãti. Hec ille. Hinc.j. Re
gū.xxv. dixit Abigail ad Dauid: Ecce fa
mula tua ſit in ancillã vt lauet pedes ſuo
rum tuoꝛuꝫ. Abigail figurat Mariam q̄
ſe obtulit deo in ancillam: vt lauet pedes:
id ē affectus ſeruoꝝ dei p ſui inuocationē

Tertia vtilitas gratie infuſio: quia ipa
eſt mater gratie:vt canit eccleſia. Idcir-
co Bernardus. Queramus inquit fra-
tres gratiam per mariam: qui ſic querit
inuenit:et pulſanti aperiet̄. Amb. Qui in-
uocat Mariam conſequitur gratiã. Hic
ipſa dicit Eccliaſtici.xxiiij. In me omnis
gratia vie et veritatis. Et infra: Tranſite
ad me et a generationibꝫ meis adimple-
mini. Sicut nanq̄ꝫ (teſte Apoſtolo) nemo
poteſt dicere: dominus Ieſus niſi in ſpiri-
tuſctō: ita nemo poteſt dicere. ſancta Ma
ria domina mea: niſi in gratia ſpiritusſcti
Qd̄ intelligendū eſt ſm Alexan. de Ales:
de dictiōe coꝛdis: oꝛis ꝛ operis. Quarta
vtilitas: coꝛdis dulcoꝛatō: Sic eī moyſes
ꝑ lignū dulcoꝛauit aq̄s: exo.xv. ſic mēoꝛia ma
rie ꝛ e⁹ nois inuocatio: dulces ꝓduc̄ e coꝛde

lachrymas. Hinc Cant. j. Meliora ſunt
vbera tua vino. ſ. letificādo cor: fragrātia
vnguētis optimis. ſ. deuotionis interne.
Ber. in ſmo. quodā: O felix maria tu nec
noiari potes qn ſtatim exaudias nec cogi
tari qn tecū ſit affectus diligentiū ⁊c. De
hoc refert Diſcipulꝰ exemplū in ſuo pmp
ptuario: exēplo. lxxij. dicēs ꝙ iuxta eccliaȝ
ſancti Seuerini in Colonia incluſus qdā
habitabat: hūc cū matrone ciuitatis viſi
tarēt vna deuota dixit eidē ꝙ nomen dñe
nr̄e dicere nō poſſet ſine mira q̄dam dul
cedine. Cauſa tāte grē reqſita ait: Singu
lis dieb in honore eiꝰ qnq̄ginta Aue ma
ria dicere ꝯſueui: vñ tantā dulcedinē me
rui: ꝙ ois oris mei ſaliua tpe orōnis i mel
videat ꝯuerſa. Quod ille incluſus audi
ens cepit eiꝰ exēplo ꝑ hebdomadā cōple
re Aue maria: ⁊ tantā hauſit dulcedinem
in noie Maria ꝙ ſuꝑ oē mel trāſcenderet
Vñ ptȝ ꝙ ſicut teſte Bern. hoc nomē ie
ſus ita hoc nomē maria mel eſt in ore: me
los in aure: iubilus in corde. Quinta vti
litas demonū effugatio: quia vt dic Ber.
et allegat in ſpeculo beate virginis: vbicū
q̄ (inqt) nomē marie noiatur ibi demonū
nocumentū effugat: reis venia: ⁊ egris me
dela: atq ꝑegrināntib adiutoriū dat. Hec
ille. Idcirco ipa deſcribit Can. vj. Terri
bilis vt caſtrorū acies ordinata. Refert de
hoc exemplū idē Diſcipulꝰ vbi ſ. exēplo
lxxvij. ꝙ cuidā puelle diabolꝰ sepiꝰ in mlti
plici forma apparens fere in amentiā eā
duxerat: ⁊ ipſa ꝓpoſuerat ingredi monaſte
riū: A q̄ volens auertere eā diabolꝰ appa
ruit ei nocte ſuadens mūdi delitias ⁊ pdi
cens ei oia incōmoda religionis. Rñdit il
la: Quid mihi erit ſi in delitijs q̄s ꝓmittis
mortua fuero? Ad quod verbū demō ta
cuit: ⁊ eā rapuit ⁊ eam conabat pcipitare
de feneſtra. Que cū diceret: Aue maria:
dimiſit eam diabolꝰ di. Si hac hora illaȝ
mulierē nō noiaſſes occidiſſem te ⁊ in reli
gione tibi aduerſabor: quo dicto diſparu
it. Vnd Ber. ſmone In lectiōe. dr: Hor
rent pncipes tenebrarū marie deuotā in
uocationē: qr in circūitu eius acies valida
innūerabiliū ſpirituū beatorū ſibi deuotos
defendentiū. Hec ille. Sexta vtilitas
tentationū refrenatio: qr in oi. tentatione

ad inuocationē marie deus fidelis faciet
ꝓuentū auxilij: ſiue ipa tētatio ſit a carne:
ſiue a mūdo: ſiue a diabolo. Vnde ipa ait
Eccī xxiiij. Quaſi platanꝰ exaltata ſum iu
xta aquas. i. iuxta ꝑplos baptizatos: qr vt
ſcribit Apoc. xvij. Aque multe ꝑplus mlti
tus. Per hoc aūt ꝙ dr: quaſi platanꝰ: in
nuit ꝓtectionē quā facit in tentatiōe: quia
platanꝰ habet folia ad modū ſcuti: ⁊ idcir
co defenſatiōȝ ſignificat. Itē ibidē: Qua
ſi cedrus exaltata ſum in libano: et iterū:
Quaſi myrrha electa dedi ſuauitatē odo
ris. Cedrus nāq odore ſuo fugat ſerpen
tes: et myrrha occidit vermes in carne: et
ideo ſignificat motuū ⁊ tentationū refre
natione. Hoc figuratū ē. j. Reg. xvij. quā
do Dauid cū virga vel baculo et funda ⁊
qnq lapidib acceſſit ꝯtra Goliā ⁊ eū occi
dit ꝑualens ei. Virga em̄ eſt maria: ⁊ lapi
des qnq vulnera chr̄i. Ad ideȝ ptinet ꝙ
Banaias virga ſuꝑauit egyptiū: ⁊ triū
phans occidit eū. ij. Reg. xxiij. Septia
vtilitas in ꝑiculis ꝓtectio vel defenſatio.
Vnde Bern. In ꝑiculis inuoca mariā:
vt patuit in autoritate poſita in fine pmi
articuli. Et hoc ꝯfirmat ꝑ multa miracu
la e quib vnū cauſa breuitatis adducam:
quod refert Diſcipulꝰ vbi ſuꝑ exēplo. xx
xix. Cū em̄ quidā nauigātes ꝑ mare hie
roſolymā aqua irrūpere cepiſſet naui: epi
ſcopus aſſiſtens inter eos: ⁊ quidaȝ nobi
les citiſſime in cymbam que intus fereba
tur in mare depoſitā conſcēderūt. Vnus
cū deſcēdere vellet in mare cecidit: ⁊ mer
ſus eſt ſubito nec cōparuit. Hi vo q reli
cti ſunt in naui clamātib in celum aquis
ſubintrantib nauim abſorpti ſunt a mari
Eps vo flens cōmendabat dño eorū aias:
et ecce vidit e mari q̄ſi colūbas ſpecioſas
ſubito euolare ⁊ in celū conſcendere: quas
agnouit eſſe anias ſociorū ſumerſorū: ⁊ tūc
magis cepit flere ꝙ ipe cū socijs nō eſt ſuf
focatus vt in celū potuiſſet euolare Tan
dē cuȝ in cymba applicuiſſent terre: ecce ſo
ciū qui inter duas naues ceciderat i ma
re: viderūt viuū ⁊ incolumē exire de mari:
vnde ſtupentes interrogārt qd illi accide
rit. Reſpondit ille: Beate inqt genitricis
nomē cū in aquā caderē exclamaui: ſicq
eius memoriā ⁊ nomen habendo ad ima

pelagi deuenit. At ipſa mater miſcḋie (que immemor ſuoꝝ eſſe nō pōt) aſtitit mihi ſb vndis ⁊ pallio contexit ⁊ vſqꝫ ad litus ꝑduxit ſub aquis. Hec dicēte laudes deo et beate virgini detulerūt. Vñ canit eccl'ia: A periclis cūctis libera nos ſemꝑ virgo benedicta: in cōpletorio ad cāticū. Octaua: infirmitatis ⁊ peſtis repulſio. Unde Bernardus vt allegat' in Speculo virginis dicit: Non eſt peſtis tā mala q̄ mox nō diſcedat ad nomē marie. Ibidē dicit idē: Ubi nomen marie nomiat': demonū nocumentū effugatur: ⁊ egris medela dat'. Unde legit' in vita ſancti Gregorij. q' cū maxima peſtis rhomā deuaſtaret: imaginem virginis quā Lucas euāgeliſta depixit añ pceſſiōz ferebāt: ⁊ ſic aer a peſte mūdari videbat'. Noui puer q̄ in peſte cuꝫ ſe ſentiebat infectū: nouē vicib' cū Aue maria apoſtematis locū ꝯſignauit: et ſic ſepius liberatus eſt: nec vnq̄ ei peſtis ꝑualuit.

Nona vtilitas orationū in q̄cunqꝫ neceſſitate exauditio. Nam Moyſes virgā manu tenebat cū in monte orabat: ⁊ ſic victoriam poſtulans cōtra Amelech impetrauit. Exod. xvij. Virga eſt Maria: ꝑ quā orationes noſtre exaudiunt'. Et ideo (vt dicit Alb. ſuꝑ Miſſus eſt) eccleſia hoc nomē maria interpoſuit in ſalutatiōe angelica: vt vicꝫ oro magis ſortiat' effectum exauditiōis. Unō Bernard': Sileat miſericordiā tuā virgo benedicta q̄cunqꝫ te i neceſſitatib' ſuis inuocatam meminit ſibi defuiſſe. Decima vtilitas in morte aſſecuratio: q' vt canit eccleſia Ipſa eſt regina miſcḋie: vita ⁊ ſpes noſtra: ipſa aduocata noſtra: que poſt h' exiliū filiū nobis oſtendit. Idcirco Bern. O homo ſecurū habes acceſſum ad deū vbi mater ſtat añ filium ⁊c. Refert Diſcipulus vbi ſupra exemplo. lxxvj. q' miles quidā intrauerat ordinē Ciſtercien. ⁊ cū grauit' fuiſſet infirmatus cepit deſperare ꝓpter multitudinē peccatoꝝ in ſeculo cōmiſſoꝝ: pauens ğ et merens efficitur: et ſtatim beata virgo ei apparens ꝯſolata eſt eū. Qui mutatus ad leticiā maximā interrogat' eſt ab abbate vnde ſibi tā ſubita mutatio? At ille: q' (inquit) ecce aſtat beata v'go conſolans me. Interrogat' quid boni fecerit quo id meruerit: reſpōdit. Nunq̄ inq̄t omiſi qn̄ audiui nomē Marie q̄n flecterē genua mea ob eius reuerētiā: vñ aiam virgini commendauit ⁊ illa eam ſuſcepit ⁊ in celū ꝑduxit. Hinc canit eccl'ia: Maria mater gr̄e: mater miſcḋie tu nos ab hoſte ꝓtege ⁊ hora mortis ſuſcipe. Undecima vtilitas purgatorꝫ ignis refrigeratō: Hiere. xviij. Nunq̄d de petra agri deficiat nix libani: id eſt refrigeriū de Maria poſt mortē noſtram: q̄ſi di. nō. Cum em̄ in purgatorio ſumme egeant anime miſcḋia marie: ideo eam maxime inuocant. Unde quidā valde conſcientioſus ⁊ vite laudabilis mihi retulit: q' nouerit q̄ndam fratrē ordinis minoꝝ in regno hungarie. qui quadā vice raptus in ſpiritu in purgatoriū: audiuit et ſic ſibi viſum eſt q' oēs aie lugubri voce Mariā inuocarent ⁊ Salue regina canerent. Idcirco Bern. in ſer. Ex te (inq̄t) o bñ virgo ſalus pendet vniuerſoꝝ filiorū Adā: cōſolatio miſeroꝝ: ⁊ redēptio captiuorū: ad te reſpiciūt ⁊ qui in celo habitāt vt exultēt: ⁊ q̄ in purgatorio vt eripiant': ⁊ qui in mundo ſunt: ⁊ qui ſequūtur vt glorificentur. Hec ille. Duodecima vtilitas eſt in celo p̄ſentie delectatio. Oēs em̄ ſancti et p̄cipue eius deuotiores famuli q̄ ſedule eā in hac vita inuocauerunt dicere habēt ſumma cū delectatione ⁊ dulcedine hauſta ex ſua p̄ſentia illō Judith xv. Tu gloria hierlm: tu leticia iſrael: tu honorificentia populi noſtri. O q̄ꝫ igit' dignicoſuꝫ O q̄ꝫ excellēs ⁊ ſublime eſt hoc nomē glorioſiſſimū Maria: o q̄ꝫ vtile omnib' inuocantib' ipm: qm̄ ꝑ hoc ſanctiſſimū nomen lapſus ſubleuat': peccator liberat': gratia infundit': cor dulcorat': demon effugatur. tētatio refrenat': pericula euitant': peſtes ⁊ infirmitates repellunt': orationes exaudiuntur. O feliciſſimū nomē ꝑ quod homo in morte aſſecurat': in purgatorio refrigerat': et in celo ex p̄ſentia tante dñe iocundatur. O anima fidelis vtinā ſaperes ⁊ intelligeres dulcedinē et fructū huius nomis et ipm ſꝑ in corde ⁊ ore haberes: hoc te moneo: hoc exhortor: vt deſcriptū habeas in domo vel oſtio tuo quo freq̄ntius viſo recordaris. Felix certe illa dom' vbi ſemꝑ memoria tenet' marie: o chr̄iane recogno-

ſce nomen tue matris virginis benedicte: que ſola eſt ſpes ⁊ refugiū anime tue: vita ſpes et dulcis cōſolatio cordis tui: ipm̄ invoca: ipm̄ flexis genibꝰ acclama: ipm̄ nomen exora: vt Maria ſit tibi maria. i. maris ſtella in huius ſeculi ꝓcella: qua dirigaris ad celeſtia regna.

Pars ſecūda libri ſexti de glorioſo nomie Marie. qm̄ ab ipis ꝓpheris cōmendat̄ et dignifice cognomiatur. ac honorifice ſublunatur.

Domus quā

edificari volo talis eſſe debet vt in cunctis regionibꝰ noiet̄ .j. Paral. xxij. Verba ſunt regis Dauid ad litterā de tēplo dn̄i. Figuratiue aūt ea verba accipiunt̄ vt ſint veri Dauid: id ē chriſti deiq̄ patris ꝺ virgine Maria que facta eſt templū ⁊ habitaculū filij dei: que vtiq̄ talis et tante excellentie eſſe debuit vt omnibꝰ terre regionibus eius nomē celebre exiſteret. Ubi nota ꝙ in verbis ipſis beata virgo tripliciter cōmendatur.

Primo quidem a diuina inhabitatione: cum ꝺr: domus: In quo dicto notatur ꝙ deus in ipſa ſicut in domo quieta habitauerit: non ſolū ꝑ gratiā vt in alijs hominibus: ſed etiā ꝑ corporalem p̄ſentiā: carnem ex ea aſſumendo. Unde ipſa dicere pōt illud Eccī. xxiiij. Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo. Scd̄o cōmendatur a ſumma dignificatione: cū dicitur: Talis eſſe debet: id eſt tante excellentie ⁊ dignitatis: vicȝ ſumme: qua maior creature cōmunicari non potuit ſub vnionis dignitate ꝑſonalis in chriſto: ⁊ quā eiꝰ dignitatem omnes creature merito admirantur: vtpote cum ſit regina mundi: dn̄a angelorū: dei mater. De eiꝰ dignitate Hieronymꝰ (vt allegat̄ libro originaliū) dicit: Quid dicamꝰ de te virgo ſereniſſima. pulcerrima inter omnes mulieres: ſi ſolem te dixerimus ſplendidior es: ſi roſam floridior es: ſi liliū candidior es: ſi cinnamomū ſi balſamū: ſed omnes ſpecies aromatis odore tuo p̄cellis. q2 ꝓuilegia ſcȝ dignitatis tibi a deo conceſſa nō ſolū hominibus ſed ⁊ angelis admirāda ſunt. Hec ille.

Tertio cōmendat̄ in verbis p̄miſſis a celeberrima nominatione: cū ꝺr: vt in cunctis regionibus nominet̄. Reuera nomen Marie apud oēs nomiat̄ celeberrima veneratione: q2 ex hoc beatā eam dicēt oēs generatiōes: Lu. j. Bern. in ſermōe Beatam te o bn̄dicta virgo dicent merito oēs generatiōes: q2 oibus generatiōibꝰ vitā et gloriā inueniſti. In te em̄ angeli leticiā iuſti gratiā: peccatores veniā inuenīūt in eternū. Hec ille. Unde impletū eſt illud Eſaie. ix. ſm aliā lr̄am ſcriptū. Erit nomē eius glioſum: quod pōt eſſe aliud thema ꝓ hac parte. Acturi igitur de gloria nominis benedicte virginis Marie ad p̄ns tria myſteria notabimus ſm triplicē eiꝰ glorioſitatem.

Primū ꝺr myſteriū ꝓphice cōmēdatōis
Scd̄m myſteriū dignifice coḡmiatōis
Tertium myſteriū honorifice ſublimationis.

Articlꝰ primꝰ q̄lr ſcti ꝓphete gloriā nois Marie p̄dixerūt et cōmendauerūt in ſimilitudinibus.

Primū myſte

riū de glorioſo noie virginis marie ꝺr ꝓphetice cōmendatiōis. H̄ eſt: qualiter ſācti ꝓphete ſpūſctō inſpirāte gloriam nomis Marie cōmendauerunt. Quod quidē ſi volumꝰ agnoſcere ꝑducamus tm̄modo ꝓphetas tres: alijs cā breuitatis p̄termiſſis: ⁊ dicāt nobis de h̄ veritatem.

Primus eſt Moyſes.
Secundus eſt Balaam.
Tertius eſt Salomon.

Primus ꝓpheta Moyſes. O ſcte ꝓphete Moyſes ſcimus q2 tu facie ad faciē loq̄baris cū deo tanq̄ amicus familiaris cū amico: teſte ſacra ſcriptura. Tibi ergo deꝰ reuelauit myſteria de filio ſuo incarnādo et eius matre glorioſiſſima. Unde dixiſti

filijs iſrael: Deut. xviij. Prophetã de gente tua ꝛ de fratribꝫ tuis ſuſcitabit tibi dñs Xpm ſicut me audies: ꝗcunqꝫ nõ audierit ꝓphetã illum exterminabit de populo dei Dic igit nũc nobis tu ſctẽ moyſes ꝗd tibi videbat: ꝗd deo inſpirãte ſentiebas de nomie mřis dei: ꝙ̃ gratioſum ꝛ cõmendabile: benedictũ ꝛ laudabile foret. Audi diligenter o fidelis aĩa ꝗd moyſes in cõmendatiõe hu9 nois dixerit Gen. j. Dixit ꝓo deus: cõgregent aque ꝗ̃ ſub celo ſunt in locũ vnũ: ꝛ appareat arida: factũqꝫ eſt ita: ꝛ vocauit de9 aridam terrã: cõgregatiõeſqꝫ aquaꝝ appellauit maria: Notate verba: ſignate myſteria. Quid eſt eñ congregatiõ aquaꝝ niſi ꝯgregatio oim graꝝ in vnũ locũ. i. in virginẽ matrẽ. Unde ſaluator per aquã grãm ſpũſſancti intelligendã docuit Joan. iiij. Aqua quaꝫ ego dabo fiet in eo fons aque ſaliẽtis in vitã eternã. Sic igit cõgregationẽ aquaꝝ in dei matre voluit appellare deus maria a mari: tñ in hoc eſt differẽtia ꝙ maria media correpta appellatur congregatio aquaꝝ: ideo qꝛ trãſitoria breui tẽpore eſt: iuxta illud Apoca. xxj. Mare abijt et iã non eſt. Cõgregatio ꝓo gratiaꝝ appellat Maria media ꝓducta: quia iſta eſt ꝑpetue in virgine benedicta: Luc. x. Maria optimã partẽ elegit ꝗ̃ nõ auferet ab ea. Hec Alb. magn9 ſup Miſſus eſt. ca. clxvij. Unde patꝫ quõ moyſes nomen marie ꝑfiguratum cõmendauerit. Hinc Maria interp̃tatur vno modo ſic: id eſt amaꝝ mare: vt dicit Hieronym9 in expoſitiõe terminoꝝ biblie. Q, ſi q̃ras ꝛ dicas Unde hoc cõgruebat vt nomẽ mřis dei acciperetur a mari amaro: ꝛ per maris nomẽ cõmendaret. Reſpondet ſm Jacobũ de voragine in ſuo Mariali. li. j. ꝙ p̃cipue ſeptẽplici ratione: Primo rõne plenitudinis: quia ſicut in mari magno eſt plenitudo ꝛ efflux9 oim aquaꝝ: ita in matre dei plenitudo et effluxus in alios omniuꝫ gratiaꝝ. Unde Luc. j. Aue gratia plena. Hinc Eccl. xxiiij. In me omnis gřa vie ꝛ veritatis. Scdo ratiõe amaritudinis: quia ſicut in mari multa conſtat amaritudo: ita in dei matre ſup filij paſſione: quia vt dicit Aug9. et etiam Bernardus: non potuit Maria videre filiuꝫ crucifigi ſine affectu materni doloris: ꝛſi ſperaret reſurrecturum ꝛ mortem ſuperaturũ: ſed gladius doloꝝ pertrãſijt cor ei9. Hinc Threnoꝝ. ij. Magna eſt velut mare contritio tua. Et Pſalm. Omnia excelſa tua ꝛ fluctus tui ſup me tranſierunt. Tertio ratione multitudinis: quia ſicut nõ poſſunt numerari gutte maris pre multitudinẽ: niſi a deo ſolo qui omnia in pondere ꝛ numerõ fecit: ſic nec miſericordie et grẽ marie niſi a ſolo deo. Unde Eccleſiaſtici: primo: Arenam maris et guttas pluuie ꝗs dinumerauit: quia ille ſolus: ſcꝫ deus numerare põt miſericordias et gratias ſue matris. Quarto ratione nauigij ꝛ eius aptitudinis. Quia per matrẽ dei tanꝙ̃ ꝑ mare: dei filius venit in mundũ: et ꝑ eam veri iſraelite nauigant ꝛ ꝑueniunt ad portum felicitatis eterne. Hic Pſal. In mari via tua: et ſemite tue in aquis multis.

Quinto ratione ſalſedinis. Quia ſicut aque maris ſalſe ſunt: ſic gratie matris dei ſale ſapientie et diſcretionis plene Eſaie. xj. Requieſcet ſup eam ſpiritus ſapientie et intellectus. Sexto ratione accenſionis ſitis: quia aque maris ſitim accendũt cum bibuntur: ſic nomẽ matris dei in cordibus deuotorũ accendit deſiderium et ſitim eternoꝝ: Eccliaſtici. xxiiij. Qui bibũt me adhuc ſitiunt. Septimo ratiõe indeficientis habitudinis. Quia cum oĩa flumina exeãt a mari ꝛ reuertantur: mare non redundat nec deficit a ſua plenitudine: ita etiam incõprehenſibilis miſericordia matris dei licꝫ in oĩes influat: non tñ deficit in ſeculũ: nec maiori dignitate creſcere põt maria. Hanc immenſitatẽ miſcdie matris dei Bern. ꝑpendens in quodã ſermone dicit: Quis miſericordie tue o benedicta longitudinem: latitudinẽ: ſublimitatem et profunditatem queat inueſtigare: Nam longitudo eius vſqꝫ ad nouiſſimuꝫ diem inuocantibus eam ſubuenit vniuerſis. Latitudo eius replet orbẽterrarũ: vt ſua miſcdia ſit plena omnis terra. Sublimitas eius ciuitatis ſupne inuenit reſtaurationẽ. Et ꝓfundũ eius ſedentibꝫ in tenebris ꝛ vmbra mortis obtinuit redemptionem. Hec Bernardus: et ſic ptꝫ. Accedat ſecundus ꝓpheta Balaam ꝗ lꝫ fuerit

rit magus ⁊ ariolus a demonibꝫ q̃rens re
ſponſa: vt dicit Nico. de Lyra ſup .lum.
xxi. tñ eiꝰ tãq̃ ꝓphetie vere habet in auto
ritate canonica. quoniã alique veritates
virtute diuina ſunt ſibi reuelate: p̄cipue d̄
incarnatõe filij dei. Reuelatio quippe ꝓphe
tans q̃ fit a deo et angelis bonis nõ ſoluʒ
fit p homines bonos et ſanctos: ſʒ etiam
aliquãdo p malos hoies. vt pʒ de Cai
pha q̃ a ſpũſancto prophetauit dicẽs Ex
pedit vt vnus moriatᷣ hõ p populo Jo.
xj. O itaqꝫ fidelis aia perpende qd Balaã
deo reuelante ꝓphetauerit: ⁊ qualiter no
men Marie comendauerit Nũeri. xxiiij.
dicens. Orietur ſtella ex iacob et cõſurgʒ
hõ ex iſrael. ⁊ pcutiet duces Moab Hec
nanqꝫ ꝓphetia ſm omnes catholicos doc
tores de chriſto ⁊ eius matre accipitur: vt
teſtatur Lyra. in qua per aſſimilationem
ſtelle cõmendatur nomen benedicte vir
ginis Marie. Unde Bern. ſup Miſſus
eſt. Jpa inquit. ſ. virgo Maria eſt ſtella
nobiliſſima de Jacob orta: cuius radius
vniuerſum orbem illuminat: cuius ſplen
dor etiam p̄fulget in ſupnis ⁊ inferos pe
netrat. Hec ille Notatur ergo in p̄dicta
ꝓphetia q nomen matris dei accipiendũ
foret a ſtella: quod ⁊ factum eſt. quia ma
na maris ſtella interpretatᷣ ſm aliã inter
p̄tationem: vt dicit Hieronymꝰ. Hec eſt
ergo ſtella orta ex iacob. id ē Maria: ex q̃
conſurrexit homo. id ē chriſtus: ex iſrael:
q̃ pcuſſit duces moab: per quos p̄cipes
tenebrarum accipiuntur. Unde multum
cõmendatur nomen benedicte virginis i
proprietate ſtelle: quia per hoc deſignatᷣ
eius celica ⁊ ſanctiſſima conuerſatio ab o
peccato aliena: quoniam ſtella eſt celice
nature ab omni peregrina impreſſiõe ali
ena ⁊ incorruptibilis. vt dicit Ariſtoteles
p̄mo celi et mundi. Deſignatur etiã eius
virginalis conceptio: vt parte. j. huiꝰ li
bri patuit. articlo. j. ca. fi. Sed circa h
queſtio occurrit. Cum plurime ſint ſtelle
in celo nobiliſſime Quare magis voluit
deꝰ nomẽ ſue mr̃is accipi a ſtella maris q̃
ab aliq̃ alia. qꝛ vt patuit Maria q̃ſi ma
ris ſtella dr̃. Unde ⁊ canit ecclia Aue ma
ris ſtella dei mater alma atqꝫ ſemp virgo
felix celi porta: Ad quod reſpondetᷣ bre
uiter q ideo: qꝛ proprietates ſtelle marꝫ
p̄ omnibus alijs ſtellis magis conueniũt
dei matri ⁊ diuine incarnationi. Qđ oſtẽ
ditur per eius ſeptem precipuas proprie
tates: ſm Jacobũ vbi ſupra: necnõ Frã.
maro. in quodam ſmone de nomine vir
ginis: ac alios doctores catholicos Pri
mo nanqꝫ: quia ſtella maris inter alias
cum minima videatur eſt ꝓtuoſiſſima. ſic
mater dei minima eſt per humilitatem:
ſumme tamen ſancta ⁊ virtuoſa. Propter
quod ipa ait Luce. j. Reſpexit dñs humili
tatem ancille ſue. Secũdo quia ſtella
maris reſpectu omniũ aliarũ ſtellarũ ſita
eſt i ſummo poli. Sic dei mater (vt canit
eccleſia) exaltata eſt ſuper omnes choros
angelorũ ſcʒ et ſanctorum ad celeſtia reg̃.
Tertio quia et hec ſtella habet iuxta
ſe et cõtinet ſeptem ſtellas: Sic dei mater
ſeptiformis gratie plenitudineʒ. Eſaie. xj
Egredietur virga de radice ieſſe: ⁊ requi
eſcet ſuper eum ſpiritus domini ⁊c̃. Iteʒ
per hoc etiam ſignificatur virginitas ma
tris dei: vt dicit Albertꝰ ſup Miſſus eſt
quia numerus ſeptenarius eſt numerus
virgineus: teſte Macrobio: eo q omnes
numeri infra decadem: vel generant vel
generantur preter ſeptenariũ. Quarto
quia hec ſtella habet virtutẽ attrahendi
ferrũ ⁊ adamantẽ: vt dicit Alcabitius: et
patet ad experientiã in horologijs factis
de magnete: Sic virgo benedicta duros
attrahit peccatores per ſuã miſericordiã:
quia ipa eſt mater gratie et miſericordie.
Unde dicit anima Canticoꝝ. j. Trahe
me poſt te in odorẽ curremꝰ vnguentoꝝ
tuorum. Quinto: qꝛ ſtella maris habʒ
dirigere nautas in mari: Sic dei mater
trãſmittere habet omnes in hoc mari ma
gno ⁊ ducere ad portum ſalutis. vt dicit
Bern. Sexto qꝛ iſta ſtella eſt ſtabilis ſi
ne motus errore. Alie autẽ ſaltẽ motu di
urno mouentᷣ ad motũ octaue ſphere: ſic
dei mater ſtabilis ſine om̃is peccati etiaʒ
venialis errore. Can. iiij. Tota pulcra es
amica mea et macula non eſt in te. Se
ptimo quia iſta ſtella eſt in parte aqlona
ri ſempiterne apparitionis et p̄ſidentie: p
quam tanq̃ per axem mouetᷣ totum celũ.
vt vult autor ſphere materialis: Sic dei

SEcundū myſterium declarandum dicitur dignifice cognominationis.

Ubi nota q̄ benedicta virgo in ſacra ſcriptura cognominaṫ digniſſimis appellationibus pluribus ſm pluralitatē ſue pfectiōis ⁊ virtutis. Precipue tamen ſeptem inueniunṫ nomina dignitatis quibus ipa nō imerito appellaṫ. Primo nāq̧ appellatur amica: vel in ſuplatiuo chariſſima. Unde Cañ.iiij. Tota pulcra es amica mea. Et ca.vij. Quāpulcra es ⁊ q̄ꝫ decora chariſſima i delitijs. Quare aūt hoc plures aſſignantur ratiōes ſm magiſtrū Jacobū de voragine in ſuo mariali. Prima ratio: quia ipa eſt deo ſup omnes dilecta ⁊ pemineter electa. Sap.viij. Omnium dominus dilexit eā. Scda ratio: q2 ſup oēs ſecretoꝝ diuinoꝝ eſt cōſcia. qđ manifeſte patet in incarnatione. Hoc aūt eſt ſignū ſūme amicicie dicēte ſaluatore Joā. xv. Jā nō dicā vos ſeruos ſed amicos: q2 om̄ia q̄ audiui a patre meo nota feci vob.

Tertio: q2 deo ſup oēm creaturā eſt familiariſſima. Cui em̄ vnq̄ꝫ angeloꝝ vel hoim aut creaturaꝝ ꝯceſſum eſt: vt p ſua volūtate deū toties amplecteretur: oſcularetur: manibꝫ portaret: ⁊ p om̄ia dilectiōis familiaria ſigna haberet. ſicut Marie. vñ dicere potuit illđ Cañ.ij. Dilectus meus mihi ⁊ ego illi qui paſciṫ inter lilia. ſcꝫ caſtitatis. Quarto: quia diuine volūtati fuit ſūme cōformata implens oia p̄cepta ⁊ ꝯſilia chri: qđ etiam eſt vere amicicie ſignū: q2m vt ait ſaluator Jo.xv. Uos amici mei eſtis ſi feceritis q̄ pcipio vob. Hinc eſt q̄ vt dicit Tullius: amicoꝝ eſt idem velle ⁊ idem nolle. Et certe bñdicte virginis amicicia ad chriſtum eſt comprobata in neceſſitate. Naꝫ Prouerb.xvij. Frater in anguſtijs comprobatur. Ipa autem in omni neceſſitate chriſti affuit adiutrix fideliſſima etiā vſq̧ ad crucē ⁊ mortē chriſti. Unde Berñ. in meditatio. O ꝟgo benedicta quid te adduxit ad montē caluarie: cur te nō retraxit pudor ꝟginalis: nec loci ipius feditas phibuit: nec iudeorum ⁊ populorum tumultus retinuit: cur non ꝯtimuiſti: cur non horruiſti inter latrones in cruce pendentes aſtare tuo dilecto filio pendēti in cruce. Sed hoc fecit vis amoris q̄ erga tuū vnigenitū afficiebaris ⁊ attrahebaris: cum q̄ ⁊ ſimul pati ⁊ crucifigi optabas ardēti deſiderio dilectōis.

Secūdo beata virgo appellaṫ ſoror. Cañ.iiij. Uulneraſti cor meuꝫ ſoror mea: que ſunt verba dei. ⁊ chriſti ad eam. Et hoc pluribus rationibꝫ. Primo quia chriſtus eſt filius dei patris p naturam. ⁊ Maria eſt filia eiuſdem per gratiam. Secūdo ſoror chriſti eſt: quia coheres eius ⁊ cōmunicans cū eo regnū patris. Rhoma.viij. Heredes dei coheredes chriſti. Tertio diciṫ ſoror: quia eſt ſoror ſanctorum angelorum p virginitatem. Unde Ambroſius. Uirginitas eſt ſoror angeloꝝ: decus ꝟtutum: mors criminum. Et Hieronymus. Semper eſt angelis cognata virginitas. Ideo angeli dicebant Cantic.viij. Quid faciemus ſorori noſtre in die quando alloq̄nda eſt ſcꝫ per angelum in annūciatiōe. Quarto diciṫ ſoror populi chriſtiani: tum p naturam: quia eſt filia Ade tum p gratie participationem: quia eſt filia eccliē ⁊ mēbrū chriſti. O aia chriāna ſi aduerteres q̄nta tibi eſt gloria habere ſororem taleꝫ que eſt regina angeloꝝ domina mūdi: mater dei.

Tertio beata virgo appellaṫ filia. Ps. Audi filia ⁊ vide ⁊ inclina aurem tuam ⁊c̄. Audi inquit ſcilꝫ ea que dicēda ſunt [illegible] ab angelo vt poſſis credere: quia fides ex auditu. Rho.x. Et vide: id eſt experire ſcripturas pphetarum que in te habēt compleri. Et inclina aurē tuam per obedientiaꝫ vt ꝯcipere poſſis filiū dei. Et obliuiſcere pplm tuū ⁊ domū pa. t. i. ꝯtēne omnē mūdanū affectū p chro. vt chriſtū lucrifacias: ⁊ ſic faciens ꝯcupiſcet rex ſcꝫ deus decorem tuū id eſt caſtitatis tue nitoreꝫ. Diciṫ aūt ipa filia dei. tum quia eius creatura: tuꝫ quia a deo paterna ſollicitudie eſt cuſtodita. ſic filia chariſſima. Uñ Cant.vij. Quāpulcra es filia p̄ncipis: id eſt dei. tum q2 deū patrē imitata. Unde apl's hortaṫ omnes ad hanc filiationem dicens. Imitatores dei eſtote ſicut filij chariſſimi. Ephes.v.

Quarto nominaṫ ſpōſa. Cañ.iiij. Ue

ni de libano ſponſa veni coronaberis. Di¬
citur aũt ſponſa chriſti ſm eius diuinitat¬
tẽ: q2 ſm humanitatẽ eſt eius mater: ⁊ ge¬
nitrix. Et merito dicit̃ ſpõſa: q2 chriſto eſt
p fidem ⁊ dilectionem ꝯiuncta. Et q2 ꝑs
ſui ſanguinis puriſſimi eſt indiſſolubili¬
ter diuinitati copulata in chr̃o. Jõ Sap.
viij. Hãc amaui ⁊ queſiui eam mihi acci¬
pere in ſponſam. Quinto cognomina¬
tur virgo Luce j. Miſſus eſt Gabriel an¬
gelus ad ꝟginem: ⁊ hoc merito: quia ip̃a
eſt virgo ꝟginum. vt libro. viij. patebit la¬
tius. Sexto nominat̃ mulier Joannis
xix. Mulier ecce filius tuꝰ. Nec obſtat q
ip̃a fuit ⁊ eſt ꝟgo immaculata: quia etiaꝫ
virgo dicitur mulier nõ propter corrupti¬
onem ſed ꝓpter ſexus feminei cõditionem
vt patꝫ Gen. iij. vbi Eua vocat̃ mulier in
ſtatu innocentie cum nondum fuit corru¬
pta ſed ꝟgo intacta. Edificauit inquit do¬
minus coſtam in mulierem. Merito autẽ
dicit̃ beata virgo mulier: que mulier dici¬
tur quaſi molliens herum: id eſt dominũ.
Jp̃a nãqꝫ emolliuit deum ⁊ placauit vel
mitigauit: vt qui ante erat tãdurus ⁊ ira¬
tus generi humano q omẽs homĩes de¬
trudebat in infernũ. Propterea Job. xxx
in ꝑſona generis humani di. Mutatus
es mihi in crudelẽ: ⁊ in duricia manus tue
aduerſaris mihi. Nũc per virginem bene¬
dictaꝫ eſt eius furor mitigatus. Unde in
natiuitate angeli cecinerũt. Et i terra pax
hominibꝫ Luce. Hinc chriſtus multo
crebrius in euãgelio ſe appellat filium ho¬
minis: id eſt beate ꝟginis q̃ꝫ filiuꝫ dei: q2
emollitus eſt per eam: ⁊ in hoc cõmendat
nobis ſuam immenſam miſericordiã qua
dignatus eſt fieri homo pro nobis. Item
beata virgo in tantũ emolliuit eum vt no¬
ſtros defectus ſuſcipe dignaret̃ qui tamẽ
in diuinitate defectũ pati non poterat vt
pro nobis deus impaſſibilis pateretur fa¬
meſceret. ⁊ ſitiret fatigaret̃ et moreret̃. O
mirabilis ⁊ maxima emollitio. Jdcirco i¬
pſa bñ ſignificat̃ per virginẽ que ferociſſi¬
mũ rhinocerontẽ emollit: ⁊ i ſinu ſuo dor¬
mire facit: ⁊ ſic vinculat̃: capit̃ ⁊ occiditur.
Jtẽ in tantũ virgo emolliuit deũ vt nunc
maiora peccata patiẽter toleret qui q̃ndã
minora duriſſime vindicabat. Cõſtat eñ

q multo grauius offendũt moderni ſodo¬
mite q̃ꝫ antiquitus: qm̃ nũc in chriſto hu¬
mana caro ſummã habet dignitatẽ. vn¬
de maior iniuria fit nũc chriſto a ſodomi¬
tis q̃ꝫ ante incarnationẽ: ⁊ etiã ab omnibꝫ
luxurioſis: ⁊ tamẽ nũc deus patienter ex¬
pectat qui ante duriſſime eos ſummerſit.
Quare hoc: niſi quia deus eſt per virginẽ
mitigatus. imo vt dicit Fulgen. iij. My¬
tho. Dudũ inquit celuꝫ ⁊ terra ruiſſent ſi
nõ Maria ꝑcibꝫ ſuſtentaſſet. Unñ merito
beata virgo dicit̃ mulier per antonomaſi¬
am. i. molliẽs herũ vel heroem: id eſt chri¬
ſtum dñm. Hinc Prouerb. vlti. Mulie¬
rem fortem quis inueniet: quia ex omnibꝫ
iſta ſola extitit fortiſſima: etiaꝫ ſuper deo
poteſtatem habens: ꝓpter qd̃ ſubditur p
cul: ⁊ de vltimis finibꝫ ꝑciũ eiꝰ. procul inq̃
quia ꝑcium ꝟginitatis nõ eſt de terra ſed
de celo: qm̃ vt dicit Hiero. Uirginitas vi¬
ta eſt celeſtis. Et de vltimis finibus: quia
de ꝯiunctiõe dei ⁊ hominis qui ſunt vlti¬
mi fines ⁊c̃. Septimo nominatur regi¬
na. Unñ Ps̃. Aſtitit regina a dextris tuis
in veſtitu deaurato ⁊c̃. Sed orit̃ queſtio.
Unde vel quare dicat̃ dei mater eſſe re¬
gina cum ip̃a fuerit puella paupcula. Nã
⁊ in tempore ſui partus in loco pauperri¬
mo. vicꝫ in ſtabulo peperit. Et in tẽpore
ſue purificationis pauperum oblatiõem
habuit: ſcꝫ duos pullos columbaruꝫ aut
par turturum qd̃ erat pauperum. vt patꝫ
Leuit. xij. ⁊ Luce. ij. Jtem pauperrimam
veſtem habuit: ⁊ chriſtum vilibus pãnis
vt moris eſt pauperũ inuoluit: vt canit ec¬
cleſia. Miruꝫ igitur quomodo regiũ no¬
men ⁊ dignitatẽ habuerit: maxime cũ nec
eius pater videlicꝫ Joachim rex fuerit ali¬
cuius regni: nec eius mater videlicꝫ Anna
fuerit regina alicuius regni: vt patꝫ ex hi¬
ſtorijs Ad hec reſpõdet ſm Jacobum
de voragine in ſuo mariali q beatiſſima vir¬
go Maria licꝫ fuerit pauperrima: ⁊ hoc
voluntaria paupertate oĩa terrena ab¬
dicando: ⁊ ſolũ deuꝫ ſibi theſaurum per¬
optatum eligendo: quatenus impleret il¬
lud ſcripturã conſiliuꝫ. Si vis ꝑfectus eſſe
vade ⁊ vende omnia que habes ⁊ da pau¬
peribꝫ ⁊ veni ſeq̃re me. Matt. xix. Nihilo
minus tamen ip̃a fuit vere regina p aliqs

excellentiſſima pluribus ratiõibꝫ. Primo
q̃dem ꝓpter parentelam regiam. Quia
vt canit eccleſia. Regali ex ꝓgenie maria
exorta refulget. vicꝫ ex ꝓgenie dauid ꝛc̃.
Secundo ꝓpter vnctionẽ regiam. Si
enim quem homo vnxit in regem rex dici
tur: vt patet in veteri teſtamento de regi-
bus iſrael quos ꝓphete vngebant: multo
fortiꝰ virginẽ quã vnxit deꝰ ipſe regia vn
ctione p̄ omnibꝫ reginã p̄dicamꝰ. Vñ de
ea Pſal. Unxit te deꝰ. ſ. per creationẽ: de
us tuus ꝑ incarnationẽ: oleo leticie q̃ ſpiri
tuſſancti gratia accipit̃ qua ex vtero ma
tris plena fuit: pre conſortibus tuis. i. pre
omnibus mulieribꝫ. Tertio ꝓpter dei
ſponſationẽ regiã: quia a rege regũ chriſto
deſponſata eſt: vt patuit ſupra. Quar
to ꝓpter dotationẽ regiã: quia deus oim
rex gloriam et gratiã: imo totum regnuꝫ
celeſte cũ omnibus ꝑtinentijs ſuis dotis
loco ei contulit vt dicere poſſit illð Geñ.
xx. Dotauit me deꝰ dote bona. Quin
to ꝓpter p̄figurationẽ regiaꝫ. quia ꝑ regi
nas eſt p̄figurata. ſ. ꝑ reginã ſaba. iij. Re.
x. que om̃ia que a rege Salomone petijt
obtinuit. Et etiã p̄figurat̃ per reginã He
ſter quã Aſuerꝰ: quod interp̄tatur beati-
tudinis domus adamauit: ꝛ poſuit dia-
dema regni in capite ſuo Heſter. ij. Se
xto ꝓpter dignificationẽ et poteſtatẽ regi
am: quia ipſam tanq̃ꝫ reginã exaltauit de
us ſuper totam curiã angelorũ ꝛ hominũ
Et vt dicit Berñ. data eſt ei poteſtas i ce
lo ꝛ in terra tanq̃ꝫ regine. Septio ꝓpt
coronationẽ regiam: quia coronata eſt et
inthronizata in ſui aſſumptione in celum
corona regia. De qua Apocal. xij. Mu-
lier amicta ſole ꝛ luna ſub pedibꝫ eiꝰ: ꝛ in
capite corona duodecim ſtellarum Cir-
ca hoc accipiamus vnum miraculũ qð re
fert Diſcipulus in Promptuario ſuo exẽ
plo. xxj. dicens. Miraculum
Qꝫ in quodam cenobio erat quidam fra
ter nomine Hieronymꝰ pictor optimus
qui aſſuetus erat Marie imaginẽ omni
ſtudio virtutꝫ decorare ꝛ corona regia tã
q̃ꝫ excellentiſſimã reginã depingere ꝛ de
ſcribere: ꝛ diaboli imaginẽ turpiſſimã fi-
gurare. Quod diabolꝰ dolens cepit eum
ſtimulare vehementiſſime accẽdens luxu-
rie libidine ꝛ importũis cogitatiõibꝫ agita-
re. Tunc q̄dam vice vt ſe vindicaret dia-
bolus apparuit ei i ſpecie mlr̃is pulcerri-
me alliciẽdo ad crimen. Cui cum cõſenſũ
voluiſſꝫ p̄bere: dixit ei diabolꝰ. Tu es ſa
criſta huiꝰ eccleſie: accipe ergo huiꝰ eccle
ſie theſauros ꝛ vaſa auri ꝛ argenti ꝛ fran
ge ea: ꝛ omnia in ſacco ponens ſeq̃re me.
ꝛ in domo mea mecũ eris nullo ſciẽte diu
gauiſurꝰ. Cumq̃ꝫ talia cepiſſet opari: ce-
pit diabolꝰ vociferare dicẽs: Currite dñi
currite dñi: quia Hieronymus dep̄datur
theſauros eccl'ie. Accurrentes comperert̃
Hieronymũ fregiſſe plura vaſa aurea: ꝛ
in ſacculũ poſuiſſe. ꝛ admirati interroga-
runt cur hec feciſſet. Ille ꝑtimeſcẽs om-
mutuit. At illi quia ſero erat ligauerũt eũ
ad colũnã: volẽtes mane eũ punire. Tũc
diabolus ipſi ligato illudebat dicens. Nõ
ne tu es qui ſemꝑ me depingebas defor-
mem: ꝛ illã Mariã pulcerrimã faciebas.
adiuuet te illa regina quã decorabas nũc
ſi valet. Recordatus itaq̃ꝫ Hieronymus
miſerationis genitricis dei: toto corde ce-
pit eam inuocare vt in tanto periculo di-
gnaretur ſibi ſuccurrere. Tunc ipſa pieta-
tis mater appꝑuit ei ꝛ ait: Confortare hie
ronyme: et deinceps caue aſtutias diabo
li. En quia ſeruiuiſti mihi non deſerã te i
iſtis tribulationibus. Et mox per angelũ
apprehenſo diabolo illo ligauit eũ ad co
lumnam: hieronymo ſoluto. ꝛ illi gratias
egit. Hieronymus igitur ammonitus a
domina pulſauit hora competenti ad ma
tutinũ: et accẽſis lampadibus ſtetit i cho
ro vbi conſueuerat. Fratribus ipſm intuẽ-
tibus mirati ſunt omnes: et viderunt i co
lumna ligatum quendam ꝛ magis cepe-
runt mirari. Conſpexerunt theſauros ec-
cleſie. ꝛ inuenerunt oia vaſa ſolida ꝛ inte
gra operante beata virgine. Vñ ſtupore
ꝑcuſſi: facto capl'o: ligatũ illũ interrogarũt
ꝛ cognouerũt eſſe demonẽ: quẽ exoluẽtes
ꝑmaxime verberauerunt: ꝛ ſic ille ſtridens
ꝛ clamans aufugit. Deniq̃ꝫ Hieronymꝰ
confeſſus ſcelus ſuum narrauit quomo-
do per miſericordiam Marie virginis fuiſ
ſet liberatus. Et omnes audiẽtes: laudes
deo ꝛ virgini benedicte ꝓclamarũt. O igi
tur anima fidel', vide q̃ꝫ bonũ ſit virgineꝫ

benedictã inuocare eiq; deſeruire. O ſub
benedicta virgo dei mater chariſſima:
ſponſa ſoror ꝛ filia. O virgo virginũ mi-
ſericordiſſimaq; ꝛ regina excellẽtiſſima ac
domina omniũ creaturarũ: per illum piũ
Jeſum q̃ te elegit: per illũ tuũ dulcez na
tum: per eius amorem ſanctiſſimũ te de
p̃camur vt in huius mundi naufragio cõ
tra omnes demonum inſultus ſuccurrere
nobis digneris ꝛc̃.

Articul⁹ terti⁹ ꝙ nomẽ be ate Marie .xij. honorũ dignitatibus eſt ſublimatum

Ertiũ myſte-
rium in hac parte declaran-
dum dicit̃ honorifice vel priui-
legiate ſublimationis. Ubi notandũ ꝙ
nomen benedicte virginis Marie ad nu
merum duodecim ſtellarũ duodecim p̃ui
legiorum honoribꝫ extat ſublimatũ glo
riſſime: q̃ in tres quaternarios diuidi pñt
Primo q̃dem: q2 nomen Marie eſt ab
eterno conſecratũ et p̃electũ vt eſſz nomẽ
genitricis dei: iuxta illud Prouerb .viij.
Ab eterno ordinata ſum ꝛ ex antiq̃s an
teq̃ꝫ terra fieret. Sicut nãq; vt dic̃ Ber.
in ſ̃mone. Dulce nomen Jeſus ab et̃no
eſt cõſecratũ vt ſit nomẽ filij dei. Sic dul
ce nomẽ Maria ab eterno p̃electũ ꝛ cõſe
cratũ eſt vt ſit dignũ nomen matris dei.
Ideo Pſ̃. A ſeculo nomen tuũ. Secũ
do q2 in libro vite añ alia noia ꝛ pre alijs
ſcriptũ. Cum enim vt ſaluator noſter teſ-
tat̃ omniũ electorum nomina ſcripta ſint
in libro vite. Unde ait Luce .x. Gaudete
ꝛ exultate quia nomina veſtra ſcripta ſũt
in celis. Et quia dei mater inter omnes ele
ctos primatũ tenet: et pre omnibꝫ eſt ele-
cta: Juxta qđ canit̃. Elegit eã de⁹ ꝛ pre-
elegit eã: Igit̃ poſt nomẽ ieſu honorificẽ-
tiſſime in p̃ncipio libri vite nomen marie
eſt ſcriptũ: vt dicere poſſit illud Pſal. In
p̃ncipio libri ſcriptũ eſt de me vt facia vo
luntatẽ tuã: de⁹ me⁹ volui: ꝛ le. tu. in me.
cordis mei. Tertio quia a p̃ncipio mũ
di p̃figuratũ et varijs modis cõmendatũ
vt patet per totum paſſum veteris teſta-

menti. Ubi aduertendum ꝙ ſicut dicit
magiſter Leonardus in ſermone de Na
tiuitate virginis. Nomen Marie ex quin
q; litteris eſt compoſitum: ad ſignifican-
dum ꝙ ip̃a eſt precipue p̃figurata p quin
q; dominas veteris teſtamenti: ex quarũ
nominibus acceptis primis litteris ꝛ con
iunctis: nomen Marie reſultat. Primo
nanq; p M ſignificat̃ ꝙ ip̃a p̃figurata ẽ
p Michol q̃ fuit ſpõſa Dauid regꝭ: quã
Dauid intãtũ amauit ꝙ cũ diu fuiſſet ex
tra regnũ iudeoꝝ: noluit intrare regnũ ni
ſi prius eſſet ſibi Michol p̃ſentata. j. Re
gũ vi. Sic btã ṽgo. interp̃tat̃ eni michol
pietas: ꝛ ip̃a fuit pietate plena. Et certe
ip̃a tãtũ placuit deo ꝙ cũ eſſz extra .ſ. i ce
lo noluit ingredi in hũc mũdũ niſi prius
beata virgo naſceret̃ ꝛc̃. Secũdo a de
notat Abigail q̃ placauit Dauid ne occi
deret Nabal. j. Re. xxv. Sic btã ṽgo pla
cauit nobis deũ ſua hũilitate: et nũc etiaz
q̃tidie placat ſua int̃ceſſiõe ne occidat pec
catores et̃na morte. Tertio p r denotat̃
ꝙ ip̃am figurauit Rachel que genuit io
ſeph qui vocat⁹ eſt a Pharaone lingua
egyptiaca ſaluator mundi. Gene. xlj. Sic
beata virgo genuit verum ſaluatorẽ mũ-
di chriſtum deũ noſtrũ. Quarto p i ſi-
gnificat̃ Judith que virtute caſtitatis oc
cidit Holofernẽ: Judith .xiij. Sic beata
virgo virtute ſue virginitatis Luciferꝫ oc
cidit: iuxta illđ Geñ .iij. Ip̃a conteret ca-
put tuũ. Quīto p a denotat̃ Abiſaach
que fuit electa ſup omnes filias hieruſalẽ
tanq̃ꝫ pulcrior ad ſeruiendũ ꝛ miniſtran-
dũ regi Dauid. iij. Regũ. j. Sic btã ṽgo
fuit electa ſup omnes mulieres ad miſtrã
dũ regi celeſti. Eccli. xxiiij. In habitatio-
ne ſancta coraz ip̃o miniſtraui. Quartũ
priuilegiũ vel honoris gloria eſt ꝙ nomẽ
Marie eſt ab angelo Gabriele p̃nuncia
tum. Hoc nanq; tenent catholici docto-
res ꝙ nomen Marie angelus Gabriel p̃
nunciauerit eius parentibus ꝙ eã videlꝫ
hoc nomine vocare deberent. Et proba
tur a maiori arguendo. Quia ſi nomẽ io
annis baptiſte angelus Gabriel prenun-
ciauit Luce. j. multo fortius id de matre
domini ſentiendum eſt. Et hoc idem teſ-
tat̃ Hieronymus ꝺ vita Marie ſcribẽs

ꝙ angelus apparuit eius parentibꝰ pͥcipi
ens ꝙ eam Mariam nominarent. Et ſic
patet pͥmus quaternarius. Quintum:
quia fidelibus eſt amoroſiſſimuz vel affe
ctuoſiſſimum: quoniam vt ſcribitur Eſa.
xxvj. Nomen tuum ꝛ memoriale tuum in
deſiderio anīe. Et nota ꝙ debemus er-
ga nomen Marie affici per ſpūalem dile
ctionem: quia ex hoc triplex bonum conſe
quemur. Primo cordis exhilarationem ꝛ
delectationem. Unde ſm litterā hebrai-
cam dicit Pſ. Letabuntur omnes qui di
ligunt nomē tuū ꝛc. Bern. O beata ma-
ria tu nec nomiari potes quin recrees: nec
cogitari quin tecuz ſit affectus diligentiū
ꝛc. Secūdo internam vel ſpūalem pa-
cificatiōem. pſ. ſm aliam litteram. Pax
multa diligentibꝰ nomen tuum. Ter-
tio eternā ꝛ celeſtē gloriationem. pſ. Glo
riabuntur omnes qui diligūt nomen tuū.
Gloriabuntur ſcꝫ in celeſti patria: quia vt
dicitur in pſ. Qui diligit nomen eius ha
bitabunt in ea. Sextum priuilegiū no
minis Marie quia demonibꝰ eſt formi-
dabiliſſimuz: quoniam vt ſcribitur Cant.
vj. Terribilis eſt Maria vt caſtroꝝ acies
ordinata. Que verba tractās Gregorius
dicit. Nō tantū timēt hoſtes inuiſibiles
quālibet caſtrorū aciem ſicut Mariā dei
matrem. De hoc latius ſupra parte pͥma
arti. iij. veliltate. v. Hoc ſolū hic addo qḋ
refert Ubertinus lombardus in tractatu
de noīe Jeſu ꝙ vicꝫ cum quedam mulier
a demone incubo vexaretᷣ: nec poterat ali-
quo remedio liberari: venit ad beatū Ey-
mundum petere cōſilium: qui dixit ei acci
pe virgā ꝛ ex vna parte facies ſcribi nomē
Jeſu: ꝛ ex alia nomen beate ꝟginis: ꝛ cuz
demon ad te more ſolito venit percutias eū
dicta virga quo facto liberata eſt. Itē le-
gitur in vita ſancti Antonij paduani ꝙ cū
demon voluiſſet eum dormientē ſtrangu
lare: cepit nominare ſanctus ipe Mariaꝫ:
ꝛ ſtatim circūfuſo lumine in cella demon
ↄfuſus aufugit. Septimū ꝓuilegiū: qꝛ
nomen Marie eſt cunctis hominibꝰ vene
rabiliſſimū: vt iam impletū ſit illḋ Luc. j.
Ecce em̄ ex hoc beatam me dicent oīes
generationes. Adeo nanqꝫ venerabile eſt
noīe Marie in mūdo ꝙ etiam apud in-
fideles reueretᷣ: vt patꝫ in lege Mahume
ti: ꝛ etiam apud quoſdam iudeos: de qui
bus vide ſupra lib. ij. parte. iij. artᷣ. ij. circa
ſtellam quartam. Et quidem merito no-
men Marie ab omnibꝰ veneratᷣ. quia res
ſacra digna eſt veneratiōe: ſed eius nomē
eſt ab eterno cōſecratum: vt patuit ſupra:
igitᷣ ꝛc. Q, ſi queras quō debeas vene
rari hoc nomen pium Marie. Dico ꝙ tri
pliciter. Primo in corde deuotius dili-
gēdo. Scḋo in ore venerabiliter ꝓnū-
ciando ꝛ benedicendo: nō ſicut heu multi
faciūt q̄ peierāt in nomine Marie: vel ma
ledicūt inimicis: aut vituperādo: blaſphe
māt. Cōtra quos Leuitᷣ xxiiij. Qui blaſ-
phemauerit nomē meum morte moriatᷣ.
Tertio quoqꝫ venerari debet genuflec-
xione ꝛ ſacri cultus exhibitiōe ſepius eam
ſalutando. Unde Pſ. Adorabo ad tem
plum ſanctum tuum. i. virginē matrē tuā
que dicitur templum dei ꝛ ſacrarium ſpi-
ritusſancti. Et cōfitebor nomini tuo: ſalꝫ
collaudādo. Taliter nanqꝫ eam venerau
tibus obuiabit ipa quaſi mater honorifi
cata: honorificādo eos in celeſti gloria vt
ſcͥptū eſt Eccl. xv. Et exaltabit illos apḋ
proximos. i. ſanctos dei ꝛc. Octauū pri-
uilegiū: quia hoc nomen eſt omnibꝰ inuo-
cantibus virtuoſiſſimum: quoniā mirabi
lem virtutem habet ſubueniendi in omni
neceſſitate ꝛ in omni ꝑiculo atqꝫ in omni
oꝛonis impetratione. Uñ Bern. Sileat
miſericordiā tuā o beatiſſima Maria qui
te in ſuis neceſſitatibꝰ inuocataꝫ meminit
ſibi auxiliū defuiſſe. Propterea nāqꝫ eccle
ſia nomē Marie appoſuit i ſalutatōe ange
lica: q̄ minus ꝑ eiꝰ inuocationē magꝭ ſor-
tiatᷣ oratio effectum. O peccator o quiſqꝫ
es deuotus virgini Marie ↄſidera virtu
tē nominis eius: ꝛ gaude tenere hāc ꝑcio
ſam margaritā in burſa cordis tui recōdi
tā: qꝛ nullus lapis ꝑcioſus: nulla gēma tā
te eſt ꝟtutis. Currāt alij ꝓ queſtu mundi
Aggregent lapides ꝑcioſos: quoꝝ ꝟtuti
bus glorientᷣ. Nā ſm phos alij valent in
ꝑiculis ꝓſeruandis: alij eorum in fauoribꝰ
acq̄rendis: alij in inimicicijs ſedādis. alij
in pſperitatibꝰ cōſequendis. Ualeant vel
forte nō vere ad ea valeant hoc ſolum cō-
ſulo: hoc ſolū ꝑhortor acq̄rere. O oēs

quarꝰ oēs mūdant. Adq̄rite hunc vnū
lapidē preciosum:recondite in arca cordis
hoc nomen glorioſū triū ſyllabarū Ma
ria. et eritis ſecuri in omni periculo: habe
bitis auxiliū i omni neceſſitate et anguſtia
ꝛ pſperitatē in omni ſalubri optato. Nil
enim eſt mali quod nō remoueat. Nil bo
ni quod nō obtineat. Nonū priuilegiū
quia hoc nomen eſt ſūme confortatiuū ſi
homo aduertat:qꝛ nullus ſperauit in ea et
confuſus eſt. nullus inuocare potuit ſic:vt
derelictus ſit dūmodo bene iuocauerit. iu
xta illud Eſa. xx. Quis ambulauit in tene
bris ꝛ nō eſt lumen ei id eſt maria in auxili
um:q. d. nullus. Unde oīs hō in ea ſpem
ponere habet:qꝛ vt canit eccleſia. Ipſa eſt
regina miſericordie:vita:dulcedo: et ſpes
noſtra. Et ipſa eſt mater gratie ꝛ mater mi
ſericordie q̄ ab hoſte ptegit: in hora mor
tis ſuſcipit. O tu qui times a periculo da
mnatōnis recordare huius nominis. quia
maria maris ſtella interpretatur. Si maris
ſtella: ḡ ad portū ſalutꝫ deducēs in hꝫ ma
ri magno et ſpacioſo. Hinc Bern. O hō
ſecurū habes acceſſum ꝛ ad deū: vbi mat
ſtat p te ante filiū: ꝛ filius an̄ patrem. Fili
lius oſtendit patri latus et vulnera: mater
oſtendit filio pectus ꝛ vbera: nulla poterit
eſſe repulſa vbi tot concurrunt amoris inſi
gnia. An non ergo confortaris q̄tiens no
minis eius recordaris. Dicit idem Bern̄
de noie ieſus:qđ et de noie marie accipere
valemꝰ. Hinc ꝓpheta dauid ait: Sperēt
in te qui nouerunt nomen tuū. Decimū
priuilegiū:qꝛ nomē marie ē gratioſiſſimū
Interpretatur eīm maria illuminatrix. ſ. lu
mine gratie. et pfecto nomen marie grati
oſum eſt:qꝛ ipſa btā ꝑgo eſt mater gratie.
Nota aūt ꝙ ſm q̄nqꝫ lr̄as huiꝰ nois ma
ria q̄ntuplicem gratiam peccatores conſe
quunt per hoc nomen. quas quidem gra
tias hoc nomē ſignificare videt. Prima lit
tera. M. denotat miſcdiam diuinā. ſcđa
a: denotat amorem ſupnoꝝ ꝛ eius accenſi
onem. tertia r ſignificat remiſſionē pecca
toꝝ. q̄rta lr̄a i denotat illuminationem ex
infuſione iuſtificantꝫ gratie. q̄nta lr̄a a de
notat adquiſitionē: videlꝫ meritoꝝ ꝛ pmi
orū. Hinc Bern̄ in ſermone. Si criminis
immanitate turbatus: ſi conſcientie feditate
confuſus:ſi iudiciꝫ horrore pterritus: ſi ba
rathro deſperationis abſorptus. Mariā
cogita: mariā iuoca: ꝛ ſic in temetipſo expe
ri poteris q̄ꝫ merito dictū ſit nomē ꝟginis
maria. Hec ille. Undecima ꝓrogatiua
nois marie eſt: quia eſt nomen dulciſſimū
Unde canit eccleſia: Salue regina miſeri
cordie vita dulcedo et ſpes noſtra. Unde
ipſa ē demētiſſima regina: vita ſpes ꝛ dul
cedo noſtra: ſequit ꝙ nomen eius eſt dulciſ
ſimū. Nimirū ex noie marie niſi affit impe
dimētū in homine: tāta dulcedo cordi de
uoto infundit: ꝙ mentis affectū magis ac
magis afficit nec ſaciari poteſt pre deſi
derio: qđ teſtat Eccl. c. xxiiij. dicens in per
ſona eius Spūs inq̄t meus ſuper mel dul
cis: et hereditas mea ſuper mel ꝛ fauū. me
moria mea in generationes ſeculoꝝ. Qui
edunt me adhuc eſurient ſcꝫ pre deſiderio
Eſa. xxvj. Nomē tuū i deſiderio aie No
ta aūt ꝙ nomē marie dulcorē infert: Prio
viſui Pſ. Letificabis me cū vultu tuo de
lectationes in dextera tua vſqꝫ in finē. Se
cūdo auditui. Can̄. ij. Sonet vox tua i au
ribus meis. Uox enim tua dulcis ꝛ facies
tua decora. Tertio dulcorē infert guſtui.
Can̄. ij. Fructus eius dulcis gutturi meo
Quarto olfatui. Eccli. xxiiij. Quaſi myr
rha electa dedi ſuauitatē odoris. Et ibidē
Ego quaſi vitꝫ fructificaui ſuauitatē odo
ris. Quinto dulcorē infert cordis medul
lis. vn̄ Can̄. viij. Pone me vt ſignaculū ſu
per cor tuū. Et Pſ. Guſtate ꝛ videte q̄m
ſuauis eſt dn̄s ſcꝫ i maria ꝛc. Vtinā fidē
lis aia aliq̄n nouiſſes experientia certa: q̄a
vt canit eccl'ia. Uere clemens pia et dulcꝫ
eſt maria. Duodecima prerogatiua. q̄a
nomen marie eſt efficacia mirabiliſſimum
Mirabiles eīm efficere habꝫ fructus ſalu
tiferos vt in parte pma articulo vltimo pa
tuit. Quis deniqꝫ ſufficiēter extimare po
terit quanta a principio mūdi miracula fa
cta ſint ad nomen marie ꝛ eius inuocatio
nem. Si enim (vt dicit pſ.) Mirabilis de
us in ſanctis ſuis: q̄ꝫ mirabilis ſuper om
nes in maria que eſt omniū ſanctiſſima ꝛ
domina. Cui vt dicit Bernarđ. data eſt
omnis poteſtas in celo ꝛ in terra: vt quic
q̄d voluerit valeat efficere. Ut aūt magꝫ
clareſcat mirabilis efficacia nois Marie

referã hic vnũ miraculũ qđ ſcribit Vincẽ
tius in ſpeculo hiſto:iali libro.viij. partis
j.ca.cxvj.dicẽs Miraclz. M. J zuentu
ſancti Bertini erat monachus qdaз noie
Joſtio: in quo cõuentu cum qdam archie
piſcopus de terra ſancta aduenies hoſpi
tatus fuiſſet :interrogatus eſt a monachis
quis mod⁹ orãdi viris religioſis in terra
ſancta habitantib⁹ ſolitus foret. Et retu
lit quõ ab ipis hieroſolymitanis religio
ſis acceperit zſuetũ fore benedictã virgi
nem hoc modo quotidie orare:vt videli
cet ad honorem nominis eius ſm quinqз
lr̃as eius quinqз Aue maria ꝛ totidẽ pſal
mos qui incipiũt ab eiſdem litteris depro
merent. Pro M. Magnificat. Pro A.
Ad dñз cũ tribularer. Pro R. Retribue
ſeruo tuo. Pro J. Jn cõuertẽdo. Pro A.
Ad te leuaui. Prefatus ergo monachus
Joſtio cepit hunc modũ orandi quotidie
ad honorẽ nois Marie obſeruare. Acci
dit aũt vt quadam nocte ipe nõ intereſſet
matutinis cũ ceteris fratrib⁹: ꝓpter quod
ſupprior ad eius lectũ venit ibiqз eum de
functũ repperit:quẽ putam⁹ ex nimia dul
cedine amoris quã forte beata ꝟgine ſibi
apparẽte cũ filio hauſerat:exceſſiſſe. vñ a c
currũt fratres vultũqз eius diſcooperien
tes inuenerũt qnqз flores roſarum. vnus
egrediebatur de ore ꝛ lingua eius:duo de
oculis:et duo de auribus. Pro tali mira
culo letantes detulerũt eum in chorum:et
ibi diſcooperta facie cũ recentib⁹ roſis dili
genter intuentes in roſa que de ore exibat
inuenerũt ſcriptũ:Maria. Tenuerũt autẽ
eum per ſeptẽ dies ſuaui odore roſeo fra
grantem donec tres epiſcopi conuenirẽt et
multi alij clerici et laici: qui videntes ma
gnalia dei laudẽ dederũt deo ꝛ btẽ ꝟgini.
O igit̃ nomen digniſſimuз marie:nomen
piũ:nomen zfortans peccatorẽ. O nomẽ
dulce:nomen amoroſũ ꝛ beate ſpei. O no
men venerabile ꝛ ab omnib⁹ deuota men
te celebre: qđ dicamus in tua laude: cũ o
mnium deficiunt lingue nec ſufficienter te
queunt laudare. Vere nomen ſacꝝ:nomẽ
fructuoſũ:nomẽ melliſluũ: vtinã ſaperent
ꝛ intelligerent hoies ꝛ ipm q̃tidie inuoca
rẽt:ipmqз ſcꝫ in domib⁹ cordibuqз ſcriptũ
tenerẽt:vt grãm:veniã: ꝛ gliam ꝟginis be
nedicte merito obtinerent. Amen.

Incipit liber Septimus de ſanctiſſima vita beate Marie

Jber ſepti
l mus agit de myſterio ſan
ctiſſime vite beate virginis
marie ei⁹qз virtuoſiſſime a
ctionis. Et diuidit̃ i tres par
tes. Jn prima agitur de eius conuerſa
tionis ꝛ vite ſanctitudine. Jn ſcđa agit̃
de meritoꝝ et virtutũ p̃celſitudine: q̃ fule
ſit in ſumma ꝑfectionis altitudine. Jn
tertia de gratiaꝝ eiuſdem multitudine:qua
illuſtrata extitit cũ ſũma plenitudine in hu
ius vite habitudine

Pars pria de vite ſanctiſſime virgĩs btẽ atqз actõnis ei⁹ ꝟtuoſiſſime myſterio vbi oñdi tur q̃ i vita ſuſcepit ſacramẽta et q̃lẽ regulã ſcitatꝫ tenuerit

Jli ne di
f mittas legem matris tue.
vt addatur grã capiti tuo
Prouer.j.ca. Quib⁹ i ver
bis ſapiẽtiſſimus Salomõ ſpũſancto di
ctãte hortat̃ nos vt matris noſtre.i. bene
dicte ꝟginis marie:q̃ ẽ ſpũalis mater nr̃a
ꝑ regeneratione ꝛ adoptionẽ filiationis
diuine. et fraternitatis dñi ieſu chri:iuxta
illud Anſ.dicẽti. Si (inq̃t) chr̃s qui ex ea
genit⁹ frat̃ nr̃ ẽ:cur illa q̃ genuit mr̃ nr̃a ñ
ẽ:q.d. Sic. Hui⁹ inqз mr̃is nr̃e legẽ.i. vi
te regulã: et rectitudinẽ quã exẽplarit i ſe
nob imitãdã oñdit:ne dimittam⁹ ſꝫ ſtudi
oſe obſuem⁹ q̃tin⁹ det nob copioſo: grã
capi i nr̃o.i. rõnali mẽti q̃ eſt caput an.me
dirigẽs eaз i actib⁹ ſuis. Profecto merito
nos hortamur omnes ꝛ ſinguli ad imita
dam ſanctitatem vite marie:quia id gſua
det nob. Primo qdeз ſcriptura figuralis.

Scđo natura exēplaris. Tertio ſententia
doctrinalis. Primo inquā pſuadet ſcri
ptura figuralis. Nā Jacob ꝯſiliū ſue ma
tris ſequēs benedictionē paternā ꝯſecut⁹
eſt. Geñ. xxvij. Ita ꝛ nos ſi volumus ꝯſe-
qui benedictionē dei patris cō ſiliū ſequa-
mur matris Marie vitā imitādo. Se
cūdo pſuadet natura exemplaris. Ut em̄
certa diſcimus experientia: pater diligētius
fouet filiū quē videt ſibi aſſimilatū q̄ᷣ diſ
ſimiliorē: qꝛ omne aial naturaliter diligit
ſibi ſimile. Ecc̄i. xiij. Deniq̄ꝫ teſte glo. ſup
Pſal. Coruus nō nutrit in nido ſuos pul
los tādiu quouſq̄ꝫ aſſimilari ſibi incipiūt
pennis nigreſcētibꝫ: eo ꝙ putat nō eſſe ſu-
os pullos ꝓpter diſſimilitudinē: quos tñ
poſtea aſſimilatos diligēter fouet ꝛ inti-
me diligit. Ideo dicit Pš. Qui ſcꝫ deus:
dat iumētis eſcā: ꝛ pullis coruoꝝ .ſ. in ni-
do ꝛc̄. Ita ſpūaliter Maria mater gratie
nos i ſpūalibꝫ fouet ſibi aſſimilatos ꝛ deo
patri exhibet diligēdos: alr̄ ꝓpter diſſimi
litudinē formidandū eſt ne derelinq̄mur
Sectemur ergo chariſſimi bñdicte ꝟgi-
nis caſtitatē: humilitatē: patientiā: ꝛ cete-
ras ꝟtutes. vñ ei⁹ fili⁹ dñs Jeſus clamat
Mat. xj. Diſcite a me qꝛ mitis ſum ꝛ hu
milis corde: ꝛ inuenietis requiē aiabꝫ ve-
ſtris. Tertio perſuadet ſnīa doctoralis
vnde Amb. libro de ꝟginitate dr̄ ſic. Sit
vobis tanq̄ꝫ in imagie deſcripta vita ma
rie: de qua velut ex ſpeculo refulget ſpeci-
es caſtitatis ꝛ forma ꝟtutis. Hinc ſuma-
tis exēpla viuēdi: vbi tanq̄ꝫ in exemplari
magiſteria ſunt ꝓbitatis expſſa: que quid
corrigere: q̄d effugere: q̄d tenere debeatis
oſtendūt. Hec ille. O igit̄ fidelis aīa au-
ſculta ꝯſiliū ſapientis: ſuſcipe eius exhor-
tationē dicētis. Fili ne dimittas legē ma-
tris tue. i. Marie. O ſalubris admonitio:
o dulciſſima doctrina: o ſaniſſimū ꝯſiliū:
cui obtemperādo fit vt addat̄ gratia capi
ti tuo. Si gratia ergo ꝛ glīa: ꝛ ꝑ ꝯſequēs
omne bonū. qꝛ ergo vita Marie nob̄ imi
tanda in p̄dictis verbis ꝓponit̄. Idcirco
de ea actum tria myſteria in hac pte decla
randa notabimus: quibꝫ eius ꝯuerſatōis
ꝛ vite ſanctitatē agnoſcere valebim⁹ ꝛ imi
tari ſciemus.

Primū dr̄ myſteriū ſcptural̄ omiſſiōis
Scđm dr̄ myſteriū ſacr̄alis ſuſceptōis
Tertiū myſteriū regularis obſuatōis.

Articulus primus. q̄re euan geliſte noluerūt d̄ vita btē ma rie ſcribere: aut de eius morte ꝛ ſimilibꝫ

Primū my-
ſteriū declarandū dr̄ ſcriptu
ralis omiſſiōis. Nā a pleriſq̄ꝫ
ſepeſepius q̄ſitū eſt: q̄re vic-
in ſacra ſcriptura canonicaq̄ꝫ nuſq̄ꝫ aliq̄d
ſcribit̄ de ſctitate ꝛ geſtis Marie: nec ab
euangeliſtis repit̄ quicq̄ꝫ de eius vite hi-
ſtoria: imo nec etiam de eius origine: aut
parentū ſanctitate: nec de glioſis actibꝫ ꝛ
geſtis ſupmirabilibꝫ: aut de eius morte:
aut ſacramētoꝝ noue legis ſuſceptōe: mi-
rū certe eſt cur ſcriptura omiſerit ꝛ tacue-
rit hec om̄ia ꝛ alia matris dei p̄clara opa
Mattheus ap̄pe. c. j. ſcribēs de chriſti ge
nealogia hoc ſolū dicit. Jacob genuit Jo-
ſeph virū Marie: d̄ qua natus eſt Jeſus
q̄ vocat̄ chriſtus. putabā dicere debuiſſe.
Uirū Marie filie Joachim: quā ex An-
na vxore angelo nūciante miraculoſe ge-
nuit q̄ fuit ꝟgo caſtiſſima ꝛc̄. Silr ꝛ Lu-
cas: Miſſus eſt (inq̄t) angel⁹ ad ꝟginē ꝛc̄.
nō deſcribit eius ortū: nec eius geſta: aut
vite ſctē: aut p̄clara ſctitatis opa. ꝛ ſic de
alijs euāgeliſtis. Preter hoc ſolū ꝙ ꝯcep-
tionē filij dei ex ea ſpūſctō factā deſcri-
būt: ꝛ ea que ad id dūtaxat ptinere vidē-
tur: ꝛ ad id aſſumūt argumentū tale obij-
ciētes. Quia euāgeliſte p̄curſoris ortum:
parentūq̄ꝫ dignitatē vite ſctitatē: arduaq̄ꝫ
ꝛ p̄clara eius geſta deſcripſerunt vſq̄ꝫ ad
terminū vite eius ꝛ martyriū: ergo multo
magis hoc de matre dei facere debuerūt
ad fidei ꝛ moꝝ edificationē. videt̄ ergo ꝙ
ſacra ſcriptura omittendo ſit diminuta.
Sed cōtra eſt: quia ſancto ſpiritu inſpi-
rāte locuti ſunt ſancti dei hoies. ij. Pet. j.
ꝛ Matth. x. Nō vos eſtis q̄ loq̄mini: ſed
ſpiritus ꝛc̄. Unde ipo dictante ſcripſerūt
quecūq̄ꝫ ſcripta ſunt in canonicis ſcriptu-
ris. in q̄bꝫ error vel diminutio nullatenus

admitti debuit. Deus eī ⁊ natura nō abundant in ſuꝑfluis: nec deficiunt in neceſſarijs: nec quicꝗ̄ faciūt fruſtra: vt dī .ij. Phyſ. igit̄ ⁊c̄. Reſpōdeo ſm Alb. mag. ſuꝑ Miſſus eſt. ca. lxxxj. alios quoqꝫ doctores catholicos de hoc tractantes: ꝙ ſūme rationabiliter factū eſt vt hec de virgine matre dei ſint omiſſa ī canonica ſcriptura a ſanctis: nec aliquid ſit expreſſum niſi quod ſpectabat ad incarnationem ex ea factam. Hoc enim egit ſpiritusſanctus miro ordine diuine ſapientie precipue triplici ratione.

Una eſt ratio preſuppoſitionis
Alia eſt ratio excitāde deuotiōis
Tertia reprimende elationis vl̄ noſtre humiliationis.

Una eſt ratio p̄ſuppoſitiōis: quia videlicet ſanctitatꝫ excellētia ⁊ dignitas matris dei ab omnibꝫ chriſticol̄ debito preſupponit̄: circa quā errare eſſet ꝓma ꝓnci pia cōfundere ⁊ ī hereſim dānarā venire. igit̄ ſuꝑfluū fuit ea deſcribere ⁊ vicioſūꝫ: cum ſm Ariſtot. qui vnum dicit quodāmodo plura dicit. Et iterum. Peccatum eſt fieri per plura que eque bene poſſunt fieri per pauciora. ex .ij. Phyſic. ⁊ viij. Topic. Unde ſicut ſymbolū apoſtoloꝝ nulli bi apud euangeliſtas in forma ſcriptū legimus: qꝛ firmiter credendū p̄ſupponit̄ mentibꝫ fideliū inſcribendū: ita pari iudicio ſpūſancto dictante factū eſt de hiſtoria matris dei excellentia ve ⁊ ſanctitate. Quoniā ita dixit Matheꝰ. De q̄ natꝰ eſt Jeſus ⁊c̄. eo dicto omīa ſubſeq̄ntia dixit tanꝗ̄ incluſa ⁊ p̄ſuppoſita. ſ. de ſūma eiꝰ ſctitate: dignitate: meritoꝝ qꝫ ⁊ p̄miorū excellentia. Et ſic ī alijs etiā euāgeliſtꝭ a ꝓle cōmendat̄ mater. Cū enī arbor bona nō facit niſi fructus bonos: Matt. vij. Si ḡ ꝓles ſanctiſſima ⁊ digniſſima: ita ⁊ mater: maxime cū ſit mater dei: quo ſanctius ⁊ dignius non dici pōt. Unde plus de ea ſcribere ſuꝑfluum fuiſſet. qꝛ dicendo ꝙ genuit Jeſum filiū altiſſimi: vel ꝙ eſt gratia plena et dominus tecū: et ſilia: ſufficienter breui verbo omnia dicit: ꝙ videlicꝫ a nulla grā: a nulla ſctitate: a nullo meritoꝝ et p̄mio: ꝛuꝫ genere fuerit aliena. Sed q̄cq̄d boni aliq̄ creatura fecerit vel receperit, de hoc nō liceat eā fore exptē: cū exiſtens dei mater ſit ſūma ꝑſona ipſo facto ⁊ a nullo illuſtriū ſuꝑari pōt: vt dic̄ Damaſ.

Alia ratio eſt excitāde deuotionis: qꝛ ꝑ hoc fideliū doctorū deuotio excitatur ad inquirendū: iuxta illud Eccli. xxiiij. Qui edunt me adhuc eſuriunt. Et infra. Qui elucidant me vitam eternam habebunt.

Tertia ratio nr̄e humiliationis ⁊ reprimende elationis. Nā nr̄a vana gloriatio reprimit̄ ne noſtra bona operatio pro magno reputemus: cum videamus ꝙ excellentiſſimi meriti opera plura a beata virgine facta: imo ⁊ ab ipo domino Jeſu vſqꝫ ad annū trigeſimū impleta ſcriptura quaſi nō extimās p̄terijt ſubticēdo. q̄ſi tacēdo dicat nobis illud Lu. xvij. Cū feceritis oīa q̄ p̄cepta ſunt vobis: dicite ſerui inutiles ſumus. Et illud Mat. vj. Noli tuba canere ante te ⁊c̄. Item dn̄s noſter ⁊ dn̄a nr̄a ſuas ſecretas habitudines ſibi notas per ſe noluerunt manifeſtare. Juxta illud Prouerbioꝝ. xxvij Laudet te os alienū: ſileat os tuum. vn̄. de illa ſcripta nō ſunt. Ea autē que in p̄ſentia diſcipulorū vel populorū fecerunt ſcripta ſunt ad noſtram edificatiōem: q̄tenus doceremur ⁊ nos vt ſic bona agamꝰ ꝙ laudes exterius non queramꝰ: qꝛ vt dicit Grego. Studiū celeſtis deſiderij a malignis ſpiritibus cuſtodire non ſufficit: q̄ hoc ab humanis laudibus non abſcōndit. Depredari enī deſiderat qui theſaurū in via publice portat. Hec ille. Et ſic patet ꝙ rationabilit̄ valde ſpūſancto dictante ſancti euāgeliſte ea que ſpectāt ad incarnatiōis fidem breuiꝰ ſcribere voluerunt ꝓpter fidei aſtructionē ⁊ edificationē. Ea āt q̄ ſecrete geſta ⁊ ap̄lis aut alijs ignorantibꝫ facta ſūt: lꝫ forent magna et mirabilia ſuꝑ oīm ſctōꝝ alioꝝ geſta tacuerunt: p̄miſſas ꝓpter rationes.

Ad illū igitur in oppoſitum: ꝙ videlicꝫ ſaltē eius ortū ⁊ parentū ſanctitatē ſcribere debuerunt. Rn̄det̄ ꝙ ex quo parētū marie glīa ⁊ dignitas ab illa fuit: ꝓpt̄ quā ⁊ illi ātecelſere: ⁊ tota gēs illa electa eſt: ideo non debuit Maria ꝑ parentes cōmēdari: ſicut nec chr̄s ꝑ mr̄ēꝫ cōmēdat̄: ſꝫ ecōuerſo ex ꝓlis ſctitate dat̄ intelligi ſctitas parentuꝫ.

Ad aliud de p̄cur ſo:is ortu: vita ⁊ mo:
te reſpondet: q̄ hec rationabiliter de p:e
curſo:e ſcripta ſunt: quia niſi ſcripta forēt
dubitari potuiſſent. Marie aūt miracloſ
ſa ↄceptio: ⁊ ortus gaudioſiſſim⁹: vita ſā
ctiſſima: opa p̄cellentiſſima ⁊ arduiſſima:
atq̄ mo:s p̄cioſiſſima ⁊ glorioſiſſima ⁊c̄.
idcirco ſcribi nō debuerunt: quia certiſſi
ma fide credit̄ inter fideles viros quicq̄d
ad eius dignitatē: ſanctitatē ⁊ p̄cellentiaꝫ
pertinet: ⁊ ꝑ ſe notū eſt his qui de Jeſu in
tegraꝫ habēt fidē. O igitur peccatrix ani
ma agnoſce quia nullā habes cauillatio
nis cauſam contra ſcripturā ſacrā: Que
cunq̄ eni ſcripta ſunt: ad noſtrā doctrinā
ſcripta ſunt. Rhoma. xv. O anima chriſti
ana ppende quia maxima opera p̄termiſ
ſa ſunt ſilentio ꝓpter tuam inſtructionem
vt ſtudeas magna credere tanq̄ fidei p̄
ſuppoſita de maria ⁊ eius prole Jeſu: et
vt ſtudeas deuotius inquirendo meditā
doq̄ merita adquirere: atq̄ vt addiſcas
humilitatem in actibus tuis ſeruare. O
pie deus q̄ dulciter nos allicis: q̄ beni
gne inſtruis: ⁊ q̄ ſalubriter humiliari vis
nos vt exaltes

Articulus ſecūdus q̄ beata Maria in ſua vita ſuſcipe debuit et de facto ſuſcepit oīa eccleſie ſacrā ſibi congruentia

Capitulū I

Ecundū my
ſteriū de vita Marie declarā
dum dicitur ſacramentalis ſuſ
ceptionis. Ex quo enim in hac vita hab̄ꝫ
homo potiſſime per ſacramēta ſanctifica
ri: quoniā ip̄a ſacramenta ex virtute diui
na habent efficaciā ſanctificandi: et grati
am conferunt per quaꝫ anima curatur ab
infirmitatibꝫ viciorum: vt patet in quar
to libro ſentētiarū. Propter quod Aug.
diffiniens. Sacramentū (inquit) eſt illud
in quo ſub tegumento rerū viſibiliū diui
na virtus ſalutē ſecretius operat̄. Et Hu
go de ſancto victore: li. d̄ ſacris dicit. Sa
cramentū eſt materiale elementū extrinſe
cus ocul' ſuppoſitū ex ſanctificatione gra
tiam inuiſibilē conferēs. Idcirco primo
conſiderandū nobis eſt ſi beata virgo in
hac vita ſuſcepit ſacramenta noue legis q̄
inſtituit chriſtus dñs ꝓp̄ nr̄am ſanctifica
tionē ⁊ ſalutē. Quia eni nīl de hoc in ca
nonicis ſcripturis reperitur expreſſum: a
pleriſq̄ manet dubitatum. De hac ita q̄
re tria ſunt notanda ad p̄ſens
Primo generalis concluſio
Secundo ꝓbabilis ratio.
Tertio particularis inquiſitio
Primo inquā notanda eſt generalis con
cluſio: q̄ ponit̄ ſꝫ Alb. ſup Miſſus ē. ca.
lxxxj. Et eſt talis q̄ beatiſſima virgo maria
in ſua vita ſuſcepit oīa eccl'ie ſacramenta
que tp̄e ſuo oīb⁹ hoīb⁹ generaliter fuerūt
inſtituta ⁊ ꝓmulgata oīb⁹ obſeruanda

Capitulū. II. Quare debuit Maria ſuſcipere ſacramēta

Ecundo no
tanda eſt huius concluſionis
ratio. Nam beata virgo ſuſci
pere debuit ſacramēta eccleſie multiplici
ratione ſcḋm eundē Albertū vbi ſupra.
Primo ꝓpter ſuꝑ p̄ius humiliationē. quia
quāto p̄ ceteris fuit ſanctior vniuerſis: tan
to magis decuit vt ſe humiliaret ad ſacra
mentorū ſuſceptionē: ſicut etiā humilia
uit ſe ad legē purificationis veteris legis.
Lu. ij. Juxta illḋ ſaluatoris Lu. xvij. Cū
feceritis oīa: dicite. Serui inutiles ſum⁹: q:
qḋ debuim⁹ fc̄. Scḋo ꝓp̄ p̄cepti imple
tionē: q: p̄ceptū obligabat oēs: iuxta illḋ
de baptiſmo Jo. iij. Niſi q̄s renat⁹ fuerit
ex aqua ⁊ ſpū ſancto nō introibit in reg.
celoꝝ. Tertio ꝓpter ſcandali euitationē
qḋ ortū fuiſſꝫ in ceťis chriſticolis Quar
to ꝓpter meritoꝝ ſuperogationē. Quin
to ꝓpter hereſum ↄfutationē: q̄ vicꝫ aſſe
rebant ip̄m nō hoiem eſſe ſed angelum.
Sexto ꝓpter ꝑfectoꝝ inſtructionē. vt d̄
ſcriptū eſt ſcilicet adhuc. Apocal. xxij. ca.
Septio ad pctōꝝ redargutōnē. Quid
enim in ſui excuſatōne pctōres dicere pn̄t
recuſantes ſacramentū penitentie ⁊ alia q̄
cunq̄ ſacramēta: cum audiāt etiā ſanctiſ
ſimā celorū reginā ſacramenta ſuſcepiſſe

pfecto eiꝰ exeplo redarguunt de neglige͂tia ⁊ ꝓuocant ad ea ſuſcipie͂da.

Capitulū tertiū de ſingulis ſacramētis in ſpeciali. vtrum Maria ſuſcepit.

Ertio hic notandum reſtat particularis inquiſitio de ſingulis ſacramentis eccleſie.

Primo de baptiſmi ſuſceptione.
Scd̓o de ꝯfirmatione.
Tertio de eucbariſtie acceptiōe.
Quarto de ſacramēto penitētie.
Quinto de ſacramēto matrimonij.
Sexto de extrema vnctione.
Septimo de ſacramēto ordinis.

Primo igit̄ de ſacramento baptiſmi querit̄ur: vtrum beata virgo fuerit baptizata. Et potes obijcere ꝙ nō. quia ſapientis eſt nil fruſtra facere: ſꝫ fruſtra accipit medicinam q̄ nō indiget. Cum ergo dn̄a fuerit ſanctificata invtero: ⁊ (vt pie credit̄ a multis) fuit concepta ſine pctō originali. ergo nō indigebat baptiſmo. ⁊ ſic fruſtra accepit. qm̄ baptiſmus eſt medicina cōtra originale inſtituta: ſm doctores. Item cū ipa fuerit plena gratia ſi baptizaret̄ quid ſuſciperet gratie. vnde videt̄ ꝙ ficte acceſſiſſet cum rem ſacramenti. i. gratiā aliquā nō ſuſcepiſſet. non ergo debuit baptizari cū ſcriptū ſit Sap̄. vij. Spūſſctūs diſciplne effugiet fictū. Itē ſi baptizata eēt deberet eccl̄ia agere feſtū eius baptizationis: ſicut eo ꝙ purificata eſt agit feſtū eiꝰ purificatiōis: cum tā ſolēne feſtum ſcilicet baptiſmatis vel factū: multum fortius p̄ſtaret ad edificationē fidelium. Relinquit̄ ergo ꝙ nō fuerit baptizata. In ꝯtrariū arguit̄. Quia p̄ceptum de baptiſmo obligabat omnes poſt ſui ꝓmulgatiōem ad ſui ſuſceptiōem: ergo ⁊ beatam virginem. Itē dn̄s Jeſus q̄uis nō indigeret baptizatus fuit: ergo ⁊ beata ṽgo baptizari debuit: q̄uis nō indigeret ꝓpter illud Joannis. iij. Amen amen dico vobis niſi qs renatus fuerit ⁊c. ⁊ Marc. vlti. Qui crediderit ⁊ baptizatus fuerit ſaluꝰ erit. Itē de apl̄is ſupponit̄ ꝙ fuerunt baptizati ꝑ illud Joā. xiij. Qui lotus eſt non indiget niſi vt pedes lauet. ergo multo magis de beata ṽgine crede͂dū eſt cū fuerit ꝑfectiſſima obſeruatrix ꝯſilioꝝ ⁊ preceptorum ꝙ baptizata fuerit. Rn̄deo ſm Alb. vbi ſup: ꝙ pfecto credendū eſt beatā virginē fuiſſe baptizatā: al's eīm non baberet characterē ꝑ quē diſtingueret̄ a iudeis ⁊ gentibus: nimo cū ipa fuerit humillima nullū gradū hūilitatis p̄termiſit: ⁊ ideo baptizata eſt nō ſolū baptiſmo chr̄i: ſed etiā baptiſmo Joānis. vt videt̄ ſentire idē Albertꝰ vbi s. c. lxxiij. Ad p̄mū obiectū ⁊ ſecūdū rn̄det̄ ſm eundē Alber. vbi ſupra. ca. lxxij. ꝙ beata ṽgo nō fruſtra baptiſmum ſuſcepit nec ficta fuit. qꝛ eo q̄d hr̄e debuit nō caruit: ſed abūdauit peccati deſtitutiōe ⁊ fidei ꝑfectiōe que requirunt̄ in accedēte. Nec obſtat ꝙ ſine originali fuerit ꝯcepta vel ꝙ fuerit ſctificata pleniſſime: quoniaꝫ ſm Tho. in. iiij. di. vj. ⁊ cōīter alios doctores. q̄libet tenet̄ ad baptiſmū etiā ſctificatus in vtero ꝓpter tria. Primo ꝓpter addi̾rendum characterē quo annumeret̄ in populo dei: ⁊ quaſi deputet̄ ad ꝯficienda ſacramēta diuina. Scd̓o vt ꝑ baptiſmi ꝯceptionē paſſiōi chriſti etiā corporaliter cōformet̄. Tertio ꝓpter bonū obedientie. qꝛ p̄ceptum de baptiſmo oīb' datum eſt. vnde gratiam addi̾ſiuit. quia ꝑ baptiſmū ſuſcepit beata ṽgo characteris impſſionē augmētatiōnē meritoꝝ. atq; virtutū exercitationē. ⁊ ſic pꝫ. Ad tertiū quare vicꝫ non agat̄ feſtum eius baptiſmi ſicut feſtū purificationis. vna ratio eſſe poteſt ſcꝫ qꝛ baptiſmus eius fuit celebratus in ſecreto. oblatio aūt in purificatiōe fuit in manifeſto. Alia rō. Quia baptiſmus ꝑ ſe ⁊ p̄ncipaliter datus eſt in remiſſionē peccatoꝝ ⁊ ideo ne putet̄ ipa babuiſſe peccatuꝫ a quo mūdaret̄ in baptiſmo nō debuit feſtū eiꝰ baptiſmi inſtitui. Nec obſtat ꝙ eccl̄ia baptiſmū dn̄i ſolēnizat: qui tamē nō babuit peccatū. qꝛ ob hoc facit: quoniā ſua baptizatio noſtri baptiſmi fuit cōſecratio. ⁊ ſic patꝫ. Secūdo de cōfirmatione querit̄. Vtrꝫ beata ṽgo fuerit ꝯfirmata. Et potes arguere ꝙ nō. qꝛ dominꝰ Jeſus q̄ ſol

virgo fecit confeſſionē op̄is: ſeruādo confeſſionē: et offerendo oblationē ſtatutam ꝓ peccatricibus purificandis. vt pꝫ Luc. ij. ergo debuit facere etiā confeſſionē oris in noua lege. Reſpondeo ſm Albertum vbi ſupra. c. lxxxj. ꝙ beata virgo ſuſcepit gratias omniū ſacramentorum vel in ſe ip̄is: vel equipollenti excellenter. Unde virtutem ꝛ ſacramentū penitentie ſuſcepit excellentius pre alijs viatoribꝰ. quia in alijs actus penitentie reſpicit peccatū qđ ineſt vel infuit. In virgine autē bñdicta ſine p̄ſentia vel p̄ceſſione culpe fuit actus penitentie. Iſte autē actus penitentie eſt deteſtatio peccati ſiue nolle peccare. Beata igit̄ virgo habuit ꝓ contritione penitentiali innocentie conſeruationē ꝛ ꝑpetuum nolle peccare. Itē pro confeſſiōe habuit gratiarūactionē: et pro ſatiſfactione operū ſupererogationem. Et per hoc ſolui poſſunt obiecta in contrariū. Sed circa hec adhuc remanet dubium. Quid beata virgo confiteri potuit cum nullꝰ peccati conſcia fuit: que etiam veniale non habuit. Reſpondet Albertus vbi ſupra ꝙ triplex eſt cōfeſſio. Una accuſatio peccatorū. Alia eſt recognitio incōgruitatis et ingratitudinis beneficiorū. Tertia cōfeſſio inſufficiētie meritorū. Et hec tertia ſolum fuit ꝓprie beate virginis cōfeſſio: q̄ confitebat̄ deo ꝙ tantam gratiaꝫ recepit quam nunꝙ̄ cū cōdigno meruit. vel ois creatura mereri potuerit: lꝫ ip̄a de cōgruo meruerit. Item adhuc q̄rit̄: Quis fuerit eius ꝯfeſſor: Et videt̄ ꝙ btūs Petrus quia ordo eſt inter confeſſores et confitētes. Cū ergo btā virgo fuerit ſumma: debuit cōfiteri ſūmo cōfeſſori ꝛ digniſſimo: hic autē eſt papa. ſed petrꝰ fuit papa. ergo petro eſt confeſſa. Sed contra Superior p̄latus nō debꝫ ſe intromittere đ adminiſtratiōe ſui inferioris: vtpote archiepiſcopus de his que ſunt ſui ſuffraganei: niſi in determinatis caſibꝰ. vt patet extra đ officio iudicis ordinarij. c. Paſtoralis. et ibi in Gloſa. ergo cū beata virgo eſſꝫ ſpecialiter beato Joanni cōmiſſa: ab ip̄o debuit recip̄e ſacra. Concedēdū eſt ḡ ꝙ btā virgo p̄miſſo modo confeſſionem fecerit beato Joanni euangeliſte ſuo proprio cōfeſſori: ꝛ ab eo accepit ſacramenta poſt filij mortē: Hec Albertus vbi ſ.

Quinto de ſacramento matrimonij queſtio locū nō habet: quia conſtat ex euangelio ꝙ ip̄a fuit deſponſata Joſeph: ꝛ fuit verum matrimoniū: ſicut patuit in libro. j. parte vj. ar. iij. ca. j.

Sexto de extrema vnctione. Si queras. Utrum eaꝫ beata virgo ſuſceperit: Breui verbo reſpōdetur ꝙ ſic tali ratione quā ponit Albertus vbi ſup̄ quia ſiquis totā legem ſeruauerit: offenderit autē in vno factus eſt omniū reꝰ Jacobi. ij. Sedquia extrema vnctio fuit de lege a domino inſtituta ꝛ ab eccleſia: cum legitur Marci. vj. ꝙ diſcipulos miſit dominus circūire caſtella qui oleo vngerent infirmos ꝛ ſanarent̄. ergo beata virgo tenebat̄ ad extremā vnctionē: ꝛ ꝑ cōſeq̄ns eam ſuſcepit. De hac re hoc breuiter pertranſeo ne tediū ꝓlixitas generet. Latius aūt habes hanc q̄ſtionē declaratā li. x. ꝑ. j. ar. j. §. ij. quia ꝑtinet ad materiā đ morte ꝛ obitu Marie.

Septimo de ſacramento ordinis Si queras: Reſpondet̄ ſm Albertū vbi ſ. ꝙ hoc ſolū ſacramentū beata virgo nō recepit: nec eiꝰ characterē habet. et h̄ ideo: q̄ congruit eā hoc nō recip̄e Primo ꝓpter ſtatus ſui contrarietatē. Sacramentū eni ordinis ſm exteriorē reputationē hoim quādā ꝓfert dignitatē. interiꝰ aūt ſm veritatē humilē ꝑtinet ad ſeruitutē. Unde contrariū erat ꝛ opponebat̄ ſtatui beate virginis: que interiꝰ ſummā coram deo habuit dignitatē. exterius vero ſummā coram hominibꝰ habuit humilitatē. Secūdo non congruit recip̄e propter humilitatē ꝛ aliarū mulierꝫ cōformitatē: quoniā mulieres ab h̄ ſacramento excludunt̄ ꝓpter ſexꝰ indignitatē: maiorē peccandi fragilitatē: et propt̄ eaꝫ que ex his ſequunt̄ regiminis incongruitatē. Sed forte obijciēdo dicas: ꝙ ex hoc ſequit̄ ꝙ beata ỽgo nō fuerit gratia plēa quia hac gratia. ſ. ſacramenti ordis caruit Rūdet̄ ſm Albertū ibidē: ꝙ lꝫ ỽgo btā hoc ſacramentū nō receperit: nihilominꝰ tamen quicquid dignitatis vel gratie in ip̄o ſacramento confertur: de hoc plena fuit ꝛ ſuperexcellenter habuit. vt patet inductiue. Nam in hoc ſacramēto cōfert̄ in

miſtria eccleſie corona in ſignū beneficial
dignitatis:ſed beata virgo habuit coro
nam dignitatis non tm̄ ſup militantē:ſꝫ
ꝛ ſup totā triūphantē eccliam. Itē ſup
mus iſtoꝝ miniſtroꝝ eccleſie qui ordinan
tur eſt papa:qui appellaṫ ſeruus ſeruoꝝ
dei. Iſpa autē virgo benedicta eſt regina et
domina pape ꝛ omniū angelorū ac toti⁹
mundi. Itē in miniſtris iſtꝫ eſt ptās dele
gata a deo:vel ſubdelegata a vicario: In
iſpa autē virgine beata eſt poteſtas celeſtꝫ
pleniſſima ꝛ ꝑpetua ex autoritate ordina
ria. Item in miniſtris eccleſie eſt executio
ligandi atqꝫ ſoluendi per vſum clauium
ꝛ miniſteriū. In iſpa autem dominādi pote
ſtas ad ligandū ꝛ ſoluendū per imperiū.
Deniqꝫ miniſtri eccleſie habent poteſta
tem: et papa plenitudinē poteſtatis tm̄ in
vita iſta: et non in celo: nec in purgatorio:
nec in inferno. Beata autē virgo hꝫ po
teſtatis plenitudinē i vita iſta: in celo: pur
gatorio ꝛ in inferno. Et ſic patet. vñ Ber
Data eſt tibi ptās o Maria in celo et in
terra: vt quicquid velis valeas efficere.
Manifeſtum eſt ergo nil dignitatis et grꝫ
tie que eſt in ſacramentis deeſſe in virgine
ſed eam hoc totum vł in ſe vel in equipol
lenti vel excellēti plenarie poſſediſſe. Hec
Albertus. O igitur virgo ſuperbenedi
cta. o domina glłoſiſſima. o excellentiſſi
ma femina Maria dulciſſima: quis mē
te comꝑhendere: quis lingua ſufficiat ex
plicare tuas dignitates grās et virtutes?
Quis te digne queat laudare? ſi mille ora
ſi decēmilia lingue vniuſcuiuſqꝫ noſtꝝ forent:
te laudādo nō poſſem⁹ ſufficienter (et qn
tum ex eq̄ debem⁹) collaudare. Hoc ſolū
o pꝫiſſima virgo vnica ſpes noſtra: ꝛ con
ſolatio cordis noſtri dulcis dña: te depca
mur: hoc ſolum ſuppliciter expoſcim⁹: vt
apud tuū dulcem natū: apud amantiſſi
mum Ieſum quē nobis ſaluatorē edidi
ſti: mereamur tuis ꝑcibus ineffabilis, tue
ꝛ ei⁹ glorie fieri participes

**Articulus tertius de regu
lis ſanctitatis q̄s ſingulas et
oēs in ſumma perfectōe obſer
uauit btā Maria q̄mdiu vixit**

T Ertiū myſte
rium ꝓ hac parte declarādum
dicaṫ Regularis obſeruatōis.
Nam ſi volumus agnoſcere ſanctitatē vi
te beate virginis que nobis in exemplū
imitandi proponitur: clareſcit ex conſide
ratione regularum obſeruandarū que ne
ceſſario requiruntur ad vite humane ſan
ctitatem: ſm ſacre ſcripture et doctorū ca
tholicorum rudimenta. Accipe aūt poſ
ſumus ꝛ diſtinguere hic duodecim regu
las ſanctitatis ꝛ diuidendo in quattuor
ternarios ponere ſm ꝙ earū ꝑme tres re
gule accipiuntur ex ꝟbis Dauid pſalmi
ſte. alie tres a Chryſoſtomo. alie qꝫ tres
ſupaddite accipiūṫ a Bernardo. vltime
ꝟo tres traduṅṫ a ſanctis ſimul Gregorio.
Bernardo: ꝛ Richardo de ſctō Vicṫ. vt
patebit intuenti. Has qꝑpe ſctitatꝫ regu
las ſūma ꝑfectionis ꝑeminētia obſuauit
benedicta virgo. his vita ei⁹ occupata to
ta extitit ſanctitate plena. ꝛ ꝓ his atqꝫ cū
ipis omnib⁹ in exemplū ſanctitatis data
corona ſtellarū duodecim eius ſacratiſſi
ma vita extat glorioſa

Capitulum I

P Ro primo igiṫ ternario dici ꝙ ſā
ctus Dauid ſpūſancto dictante
tradit tres ꝑcipuas regulas ſcti
tatis obſeruandas fidelibus: cum dicit
Pſal. xxxiij. Quis eſt homo qui vult vi
tam diligit dies videre bonos. Et ꝑhib⁹
verbis vnam ſententiā complectēs. Di
uerte (inquit) a malo ꝛ fac bonū: inqre pa
cem et ꝑſequere eā. Ecce tres prime regu
le ſanctitatis.

Prima regula cōſiſtit i mali declinatōe
Scđa in arduoꝝ bonoꝝ exercitatōe
Tertia i aduerſoꝝ patiēti toleratōe.

Prima itaqꝫ regl'a ſctitatꝫ eſt i maloꝝ .i.
pctōꝝ declinatōe. Unde dr a dauid. De
clina a malo. Malum enim culpe ꝛ pec
cati cōtrariaṫ beatitudini ꝛ felicitati ſcti
tatis ꝛ gratie: ꝛ ideo ſimul ineſſe nō pñt.
Hinc ꝑ Eſaiam ca. j. clamat dominus.
Quieſcite agere ꝑuerſe: diſcite bñfacere.
Ad id facit. j. q. j. c. dominus: vbi habeṫ.
ꝙ ſanctitas innocentie tm̄ bonis conue

eſt. qm̄ vt habet. xxiij. q. iiij. Quant⁹. mali ſunt zizania: boni autē ſunt triticū. Ꝫ ꝑ ſententiā datā a ſaluatore Mat. xiij. Alligate inquit zizania ad cōburēdū: triticuꝫ aūt ꝯgregate in horrea mea. ſeq̄t ꝙ mal⁹ nō pōt q̄ꝺiu mal⁹ eſſe ſanctus ꝛ ſaluād⁹ ſed dānandus. Quāobrē Ariſto. j. ethic. Felix inquit eſt qui ſine vituꝑio mali eſt. Et. vij. eth. ait. Hoies dij ꝑticipatiue dicuntur ꝓpt virtutis excellentiam. Homo ꝟo prauus peior ꝛ crudelior eſt oi beſtia. Hec ille. Vn̄ q̄ vult ſctūs eſſe ꝛ felix h̄ ꝑimū requirit vt declinet a malo ꝛ agat penitentiā de pctō: iuxta illud ſaluatoris ꝑ mā ꝑdicationē Matt. iiij. Pniam agite: appropinq̄bit regnū celoꝝ. Primā hāc regulā bn̄dicta ꝟgo excellētiſſime obſuauit qꝛ nunq̄ꝫ in tota vita ſua peccauit etiā venialit ꝑ. Aug. ꝛ Bern̄. Et ꝑſuadet ꝑ ratōem ſm̄ Alber. ſup Miſſus eſt ꝛc. clxxviij. talē. qꝛ nullū etiā veniale vl' originale peccatū eſt gr̄a. ergo vbi aliq̄d de peccato eſt: ibi aliq̄d vacuū de gr̄a eſt. Cū ꝫ beata virgo fuerit gr̄a plēa: teſte angelo Lu. j. ꝫ nil de pctō fuit in ea. Scd̄a ſctitatꝫ regula eſt in arduoꝝ oꝑatiōe. Vn̄ ſubdit Dauid. Et fac (inq̄t) bonū: qm̄ vt dī gre. in homel. de ꝯfeſſoribꝰ. Min⁹ eſt malū nō agere: niſi etiam q̄ſq̄ꝫ ſtudeat ꝛ bonis oꝑibus inſudare. Secundā hāc regulaꝫ obſeruauit benedicta ꝟgo Maria in ſummo: qꝛ totā vitā ſuā expendit in oꝑe bono. Vt eni de ea ſcribūt ꝯcordit Epiphani⁹ Germanus ꝛ Ignatius atq̄ꝫ Hierony. in epl'a ad Cromatiū ꝛ Heluidium hāc regulam virgo beata in tota ſua vita ſibi ſtatuerat vt hora matutina q̄tidie ſurgeret: ꝛ vſq̄ꝫ ad mane ꝯtinue ac iceſſant' oraret. Ab aurora cogitabat de filio ſuo oia myſteria. ſ. conceptōis: natiuitatis: baptiſmi: ieiunij: paſſionis: ſepulture: reſurrectionis: aſcenſionis ꝛc̄. ꝛ gr̄as agebat deo ꝺ tāpia liberatōe humani generis. Illuceſcente die vſq̄ꝫ ad tertiā: loca myſterioruꝫ chriſti ꝓpe hieruſalē exiſtentia vl' intra deuotiōe ſedula actu viſitabat. A tertia ꝟo vſq̄ꝫ ad nonā horam textrino operi ſe occupabat. Fertur Vienne eſſe vn⁹ cingulus quē ipa dicitur texuiſſe: et qui eum viderūt: narrant nunq̄ꝫ illo pulcriorē vidiſſe repotuiſſe. Item a nona ab oratione nō recedebat q̄uſq̄ꝫ illi angelus appareret et eſcam afferret quam ſolebat de manu ei⁹ accipe cum gratiarū actiōe. Nec mirum hoc: quoniā ſi filios iſrael de⁹ pauit manna quadraginta annis in deſerto angelicꝫ manibꝰ ꝑparato: ꝛ Heliam aſcendentem in monte Oreb: q̄nto magis illud credendū eſt de virgine matre. Eſca igit' quā virgo de manu angeli accipiebat ipa reficiebat. Que ꝟo a pontificibꝰ accipiebat pauꝑibꝰ erogabat. Sed ꝛ quicq̄d labore manuū adquirebat pauperibꝰ diſtribuebat. Sedulius quoq̄ꝫ dicit ꝙ iuxta lectuli ei⁹ caput erat vna ſedes vbi libri ſācti ſtabāt quibus ſomnū interrūpens ſepe ſepi⁹ legebat. Erat ibidē et oratorium vbi iugit' orationi ꝛ contēplatiōi inſiſtebat. Unde patet quia nullū fuit tēpus: nl'la hora q̄n vtiliter in dei ſeruitio ꝛ merito adquirēdo nō foret occupata. Tertia regula ſanctitatis eſt in aduerſorum patienti toleratione. Ideo Dauid: Inquire inquit pacem. Nimirū patientia opus perfectū habet. Jacobi. j. Gregori⁹. Sanctorū inq̄t vita in aduerſis tolerandis agnoſcitur: dicente ſaluatore. In patientia veſtra poſſidebitis animas veſtras. Luce. xxj. Iſtaꝫ regulam beata virgo in ſummo ſeruauit. quoniam eius patientia inuinabilis fuit ab omni malo. Et quis cogitare ſufficiat quantū dolorē patientiſſime ſuſtinuit cuꝫ filiū ſuum pati vidit: cuius doloris gladius eius animā pertranſiuit. Nullū vl' minimū verbum impatiētie in ea reperitur: que tamen vnica oratione crucifixores ſui nati: ſi libuiſſꝫ occidi a deo meruiſſet. Si quippe Helias vno verbo meruit vt deſcendat ignis de celo: et conſumat quinq̄genarium principeꝫ ꝛ quinquaginta qui cum eo erant: multo fortius id efficere potuiſſet dei mater. Sed quid? ꝑlege euāgelicam hiſtoriam ꝛ certe nō inuenies eā de paſſione ſui vnici reclamantē: non vindictam exorantē: non vel minimo ꝟbo cōtradicentē. O feliciſſima patiētia Marie ꝛ eius filij domini Ieſu: qua vita data ē mundo O pctōr ſtude imitari eoꝝ pietatē: mititatē: patientiā et manſuetudinem.

Capitulū II.

a Capiamus ſecunduȝ ternarium
in quo ponūť alie tres regule ſant
ctitatis ſm Chryſoſtomū dicen
tem ſuper Mattheū. Tria ſūt inquit po
tiſſima que ſanctificant homines. ſ. Cordis mundicia: bonorum operum af
fluentia. factorum videlicet intentione re
cta ꝛ ſpiritusſancti preſentia. Vt igitur
ad premiſſa tria continuem⁹ Quarta re
gula ſanctitatis cōſiſtit in mūda ꝛ ſancta
affectione cordis atq; cogitatione. vt ſcili
cet ad nil terrenum: nil carnale afficiatur
cor vbi maculetur eorum amore. Hinc p
Eſaiam dominus clamat cap̄. j. Lauami
ni: mundi eſtote. Auferte malum cogita
tionū veſtrarum ab oculis meis. Et Sal
uator mundo cordi viſionem dei repro
mittit dicens Matth. v. Beati mundo
corde: quoniā ipſi deū videbunt. Et ratio
huius regule eliciť ab Auguſtino ſup ca
nonica Joan. ca. j. dicente. Talis ē vnuſ
quiſq; qualia amat. ſi terram diligis ter
ra es. ſi celū diligis celū es. ſi deum diligȝ
non ego tibi dico quia deus es: ſed audi
Pſal. dicentē. Ego dixi dij eſtis ꝛc. Hec
ille. Hanc regulam quanta diligētia ob
ſeruauerit virgo benedicta claret ex v̄bis
Ambroſij lib. de virgitate dicentȝ. Quid
inquit nobilius matre dei: quid ſplendi
dius ea quam elegit ſplendor etern⁹. qd
caſtius ea que chriſtum ſine contagione
generauit. virgo erat nō ſolum corpore ſȝ
ꝛ mente. que nullo doli ambitu ſincerum
vulneraret affectū. Et iterum. Cogitatio
nes inquit bonas ꝑgo ſemp comites ha
bebat. corde erat humilis: verbo grauis:
animo prudens: loquendi parcior: legen
di ſtudioſior: intenta operi: verecunda ſer
mone: deum ſoluȝ ſolita querere: ꝛ pleno
corde diligere. Deniq; hoc idem claret ex
verbis Anſelmi dicentis ꝙ ipſa tanta pu
ritate nitebat qua maior ſub deo neqt in
telligi. Quinta regula ſanctitatis eſt i
recta et ſancta intentione qua homo regu
latur in omni bona operatiōe. Nam vt di
cit ſaluator Matth. vj. Lucerna corpo
ris tui eſt oculus tuus: ſi ocul⁹ tuus ſim
plex fuerit: nō habens aliquam partē te
nebrarū: erit corpus tuū lucidum totum.
Si vero oculus: ſȝ intentionis nequā fu
erit: totuȝ corpus tuum. id ē totū op⁹ te
nebroſum erit. Huic concordant iura. xlj
diſtin. Quiſquis. Et. xxiij. q. v. Cum mi
niſter. vbi habetur ꝙ intentio finem ope
ri imponit. Intentionem enim reſpicit de
us pl⁹ ꝙ̄ actus. v. q. v. Si ſacerdotibꝰ ꝛc
Et huic cōcordat verbuȝ Philoſophi. ij.
Topicorum: vbi dicit. Cuius finis bon⁹
ipſum quoq; bonum. et cuius finis mal⁹
ipm quoq; malum. Propterea Apoſto
lus hortať dicēs. Oia i laudē dei faciatȝ
Hāc regulam virgo beata ſummo pe
re obſeruauit: vt in omnibus nō niſi dei
honorem quereret ꝛ intenderet: vt de ea
teſtatur Ambr. lib. de virginitate. Se
xta regula ſanctitatȝ eſt in gratie ſpūſſan
cti influitiōe. Sine namq; gr̄a ſpūſſancti
non habet homo ſanctificari: teſte Apl̄o
ij. Corinth. iij. Non ꝙ ſufficientes ſimus
aliquid cogitare ex nobis tanq̄ȝ ex nobis
ſed om̄is noſtra ſufficientia ex deo eſt. Ni
mirum vt habeť de conſe. diſt. iiij. Placu
it. Sine gr̄a dei nec mandata eius imple
ri poſſunt. Et di. xl. Quelibȝ. dicitur. ꝙ ſi
ne gratia dei quātūlibet occulta loca ani
mā ſaluare non poſſunt: quia ꝛ de paradi
ſo homo: ꝛ de celo angelus peccando ce
cidit. Hec ibi. Qui vult ergo ſanctus eſſe
ſtudeat in hac vita dei gr̄am ſollicite q̄re
re et conſeruare. Hanc regulā ſumma
ꝑeminentia in ſua tota vita ſeruauit bea
ta virgo: quia gratia plena fuit

Capitulū XII

b Ertium ternarium regularum
ꝑducamus: in quo ſupaddunť
tres alie regule ſanctitatȝ ſȝ de
uotū Bern. Quaȝ ꝑma ꝛ in ordine ad p̄
miſſa Septima regula: ſanctis eſt i ſo
brij victus obſuatione. Nam vt habeť
de conſecra. diſt. v. ca. Ne tales. Gula nil
celeſte ꝑmittit homi cogitare. Proptea
Saluator Luce. xxj. dicit. Attendite vo
bis ne forte grauent corda veſtra crapu
la ꝛ ebrietate. Hinc et Petrus ꝑma Ca
nonica. ca. v. clamat dicēs. Fratres ſobrij
eſtote ꝛ vigilate: q2 aduerſari⁹ vr̄ diabo
lus ꝛc. Hanc certe regulā ſobrietatȝ ob
ſeruauit beata virgo in omnibus tempe
ratiſſime ſe habendo: vt teſtať Ambroſ.

libro de virginitate dicens ſic. Quid exe-
quar ciborum parſimonia: officio: vt re-
dundantiam. Alterum vltra naturam ſu-
perfuiſſe ſcilicz in Maria. Alterū ipi pe-
ne nature defuiſſe. Illic nulla intermiſſa
tpa. Hic ꝯtinuata ieiunio dies. ⁊ ſi quan-
do ſucceſſiſſet reficiēdi voluntas: cibꝰ ple-
rūqꝫ obuius fuit qui mortem arceret non
qui delitias miniſtraret. Dormire illi nō
prius cupiditas ꝙ neceſſitas fuit. Et ta-
men cum qeſcebat corpus: vigilabat ani-
mus qui frequēter in ſomnis aut lecta re-
petit: aut ſomno interrupto cōtinuat: aut
diſpoſita gerit aut gerenda pnūciat. Hec
Ambroſius. Ecce quanta ſobrietas ma-
ne. Octaua regula ſanctitatꝫ eſt in cha-
ritatis affectiōe. Charitas enim eſt ſine q̄
nec fides: nec iuſticia: nec bona opa valēt
ad ſalutem: vt patet. xxiiij. q. j. vbi. ⁊ cap.
Odi. ⁊ ca. ſequēti. Et de peni. diſtin. v. §.
Item hec eſt charitas. Unde apoſtolus
j. Cor. xiij. Si linguis hominū loquar ⁊
angelorum: charitatem autem nō habeā
factus ſum velut es ſonans. Propterea
Bern. ſup Cantica: ſermone. xxviij. dic.
Quantitas ſctitatis videlicet cuiuſqꝫ ani-
me extimaſ ad menſurā charitatis quam
habet: ⁊ que multū habet charitatis ma-
gna: que parum parua: que nil nihil ſit.

Hanc regulam benedicta ꝟgo in ſum-
mo ſeruauit: qꝛ ſumme deū dilexit ⁊ pxi-
mum propter deum: vt patebit infra cū
de eius charitate agetur: ergo ſumme ſan-
ctiſſima fuit. Nona regula ſctitatis eſt
in humilitatis fundatiōe: iuxta illud Lu-
ce. xvij. Cum feceritis omnia que pcepta
ſunt vobis: dicite ſerui inutiles ſumus. Et
iterū ca. xviij. Qui ſe humiliat exaltabiť.
Hugo de humilitate. Ille maior in celo
q̄ humilior in mūdo. Beata ꝟgo ſumme
humilis fuit: ꝓpter qđ ⁊ ſumme deo pla-
cuit vt maſ dei fieret. Ipa teſte Lu. j. Re-
ſpexit humilitatē ancille ſue ⁊c̄.

Capitulum. IIII.

Ccipe vltimū ternariū regula-
rū ſanctitatꝫ ſm Rich. Bern.
Grego. ac alios ſacros doc. q̄ꝫ
Prima ⁊ in ordine ad pdicta. Decima
regula eſt in proximorum edificatiōe. Ri-
char. Oportet inquit hominē ſanctū etiā
ad eos qui foris ſunt debite eſſe ordinatū
vt iuxta dictuz aplī. Prouideamus bona
nō ſolum coram deo. ſed etiam coram ho-
minibꝫ. Rho. xij. ſcꝫ habentes edificatori-
am ꝯuerſationē. Nam vt habeť. v. q. vij.
§. Paulus. Parū eſt in ſe a fide non exor-
bitare. ⁊ alios exēplo vel ꝟbo eijcere. Et
iterum. xj. q. iij. precipue. dicit Gregorius
Tot mortibus digni ſunt prelati. etiamſi
peruerſa nunqꝫ perpetrāt quot ad ſubdi-
tos prauitatis exēpla tranſmittūt. Hinc
Ariſto. v. Ethic. dicit. Optimus eſt qui
non ſolum ad ſe vtitur virtute ſed etiā ad
alios. Peſſimus autem eſt qui nō ſolum
vtiť malicia ad ſe ſed etiam ad alios. Hec
ille. Benedicta ꝟgo nunqꝫ aliquē ſcan-
dalizauit. quia vt dicit Ambro. libro de
ꝟginitate. Nil inquit toruū in oculis ma-
rie: nil pcax in verbis: nil in actu verecun-
dum. Nō geſtus fractior. nō ingreſſus ſo-
lutior. non vox petulantior vt ipa corpo-
ris ſpecies ſimulacrum fuerit mentis ⁊ fi-
gura probitatis. Item Hieronī. in epiſto-
la ad Cromaciū ⁊ Heliod. di. Hanc ira-
ſcentem nullus vidit. hanc maledicentē
nullus audiuit. omnis actus ⁊ omnis ſer-
mo eiꝰ ita erat gratia plenus vt cognoſce-
retur in eius ligua deus. Deniqꝫ ipa pxi-
mos edificauit ⁊ eis profuit informatiōe
boni. qꝛ vt dicit Hieronymus vbi ſupra
Solliciata erat Maria circa ſocias ſuas:
ne aliqua ex eis in aliquo ſmōe peccaſſet.
Ne aliqua iniurioſa aut ſuperba circa pa-
rem ſuam exiſteret. Sine intermiſſiōe be-
nedicebat deum. Et ne forte in ſalutatiōe
ſua a laudibus dei tolleretur. ſiquis eam
ſalutabat illa p ſalute deo gratias reſpō-
debat. Ab ipa nempe primū proceſſit vt
dum ſalutantur homines ſancti deo gra-
tias dicāt. Quotidie. videbanť angeli lo-
qui ei ⁊ quaſi chariſſimi obtemperabant
ei. Hec Hiero. Preterea eiꝰ vita incly-
ta cunctas illuſtrat ecclias ſcꝫ exēplo edi-
ficationis vt canit eccl'ia Undecima re-
gula ſanctitatis eſt in omniū virtutū de-
coratiōe. Unī Bern. Quātūlibet te affli-
ges. quātumlibet te crucies non dabit ti-
bi copiam ſui dominus ꝓtutū niſi fueris

virtutib⁹ adornatus. Hec ille. Hinc apoſtolus .j. Cor. iiij. Non in ſermone eſt regnū dei ſed in virtute. Nec ſufficit vnā tm̄ habere virtutū ſed omnes. vt omnia vicia impugnenť. Sicut enī miles mundi non eſt expedit⁹ niſi oīa arma habeat. ita nec miles chriſti ſi aliqua virtus ſibi defuerit. Unde Grego. xij. lib. moraľ. Una inquit virtus ſine alijs aut oīno nulla eſt aut imperfecta. Et Tullius in ſcđo de tuſculanis queſtionib⁹ dicit. Si vnā ꝟtutem cōfeſſus es te nō habere nullā neceſſe eſt te habiturū. Hec ille. Benedicta virgo ſuper omnes excellētiſſime omnib⁹ virtutibus pollebat. vt oſtendiť pre. ij. huius libri. ergo ipā ſanctiſſima erat. Hiero. Si diligēter attendas. nil eſt virtutis. nil ſplēdoris. nil gratie. nil candoris qđ nō ſplendeat in Maria. Duodecima regula ſanctitatis in finali ꝑſeueratione. quia vt dicit Grego. j. lib. moraľ. Incaſſum bonum opus agiť ſi ante finem vite deſerať. Non enim qui incipit ſed qui ꝑſeuerauerit hic ſaluus erit. Matt. xviij. Unde Bern. in epl'a. cxxviij. dr. Sola eſt ꝑſeuerantia cui eternum ꝓmittiť premium ſine qua nemo videbit deum. Benedicta virgo Maria inflexibiliter vſq₃ ad mortē adheſit bono: ⁊ ꝑſeuerauit in plenitudine gr̄e. ergo claret ꝙ ipā ſanctiſſima fuerit. O itaq₃ fidelis aīa ſtude imitari Mariā ſi vis ſanctificari. ſi vis ꝯregnare ei. ne dimittas legem vite eius vt addať gratia tuo capiti

Pro ſimplicium autē ⁊ ruralium auditorum informatione ⁊ edificatione libeat finaliter poni hic vnum exemplū qđ partim accipio ex libro qui dicitur Speculū ꝟginis Marie. partim vero ex ꝓmptuario diſcipuli. Exemplo. xxij. in hoc ope cōbinatum.

Miraculum

Erat nāq₃ quedā deuota perſona que deuotione ſedula orabat virginē Mariā vt ſibi reuelaret q̄liter ipā in ſua vita deū orabat ⁊ illi placere ſtudebat: atq₃ gratiam ſummā coram eo adquirebat: quatenus imitādo eam ꝯmereť ⁊ ipā beate virgini ꝯformata gratiam magnā vtcunq₃ coraȝ deo inueniret. Quadā ergo vice beata virgo ſibi apparens reuelauit dicens. Cum inquit eſſem adhuc tenera in etate: ſurgebam in noctis medio ⁊ in templo ꝓcumbens iſta orabam. Primo vt omnipotēs deus daret mihi graciā ꝙ eius preceptum ꝑ omnia implere poſſim ⁊ in oībus eius voluntatem facere: atq₃ amare oīa que ipē amat ⁊ odit oīa que odit. Secundo petebam ꝙ deum ſuper oīa diligerem ⁊ ꝓximum ſm̄ ſuam voluntatem amarem: ſciebā enī ꝙ ab amore eius oīs gratia deſcenderet: nec aliqua ꝟtus ſine eius dilectiōe ineſſe poſſet. Tertio petebam humilitatem: patientiā: benignitatem: caſtitatem ⁊ oēs virtutes vt ſibi placere magis poſſem Quarto petebā vt mererer videre tēpus. in quo ꝟgo filiū dei pro generis humani redemptiōe naſciturū parere haberet ⁊ portare: vt poſſem ei ſeruire: ac chr̄m verum dei filiuȝ in eius gremio adorare. Hoc intellige añ chriſti incarnatiōem et ea factā: quia propter humilitatē nimiā ipā btā Maria non reputabat ſe eſſe dignā ad id vt ipā foret illa dei genitrix ꝟgo. Poſtea autē ꝙ̄ chr̄m peperit id non petiuit ſed gratias egit: qz ipā mater dei fieri meruit q̄ per paſſioneȝ mundū redemit. Inſuꝑ petebam inq̄t vt vniuerſum populū ad ſuum ſeruitium cōſeruaret. Et addidit ꝙ omnē gratiam ⁊ virtutem excepta gratia ſanctificationis nō ſine inquit labore adquiſiui: ſed continua oratione ⁊ ardenti deſiderio profunda humilitate ⁊ deuotiōe: multiſq₃ lachrymis: ac multa corporis afflictione ꝑfecte poſſedi. O igiť deuota anima ſtude premiſſis modis: ⁊ tu deum exorare ſi vis in gr̄a ꝓficere ꝑter id ſolū ꝙ ꝓ ei⁹ quarta petitiōe ſtude gr̄as deo agere ⁊ orare vt ipāȝ ꝟginē benedictā in celo valeas cum filio eius glorioſa viſione intueri. Itē parentula quedā ambas ſuas filias in obſequiū ⁊ imitatiōnē btē virginis in his ꝑ̄actis ⁊ alijs deuotionib⁹ ſimilib⁹ ab infantia diligenter tradidit: ⁊ coram altari beate virginis eas ducens recōmendauit dicens. O dn̄a has duas filias meas mundas ⁊ te imitātes offero: tu ſis earꝫ mater ⁊ ꝯſeruatrix. Quarꝫ etiaȝ manus manib⁹ imaginis beate ꝟginis ꝯiunxit in argumentū deuotiōis. Quib⁹ mox domū remeantibus: ecce iuuenis ſplendido vultu

ꝛ habitu apparuit ꝑ foribꝫ: ꝛ centū libras eis dedit: quibꝫ ſuā paupertatē ꝓ quotidiano victu ſubleuarent. Econtra emuli vicini concitati: ꝯ eas famare ceperūt ꝙ eſſet mali: ꝛ amaſiarū meretricio victitarēt. Ille ſe recōmendarūt btē virgini vt tāꝙ pia eaꝝ mater in iſta infamia eis ſubueniret. Vnū in q̄dā ſolēnitate btē Marie in ꝑſentia oim in eccl'ia angelꝰ chr̄i deſcēdit d̄ celo: ꝛ ſerta floꝝ eis dedit dī. Hec ſerta mater vr̄a beata ꝟgo Maria in argumētū vr̄e ꝟginitatis trāſmiſit: ꝛ ſic ab infamia liberate ſunt. Inſuꝑ ꝑnceps illiꝰ terre ꝛ oīs populꝰ miraclō ſtupefacti: duo monaſteria ſctimonialiū ꝯſtruxerūt i honorē btē Marie: ꝛ magnifice dotauerūt. ꝛ eaſdē duas ſorores illis monaſterijs duobꝫ ꝑfecerūt: vbi mlte ꝟgines degentes ꝛ vitā Marie btē imitantes ac deuotōeꝫ: ad celeſtia regna feliciť migrauerunt. Ecce igiť ꝗ piū ꝛ ſctm̄ ē imitari btām ꝟginē in caſtitate ꝛ oratōe deuota: vt ꝛ i eiſdē ſanctꝭ opibꝫ ꝓficias q̄bꝫ ipa ꝑfecit i eis: ꝟtutibꝫ deo placeas: ꝛ ſine fine cū ipa in celo gaudeas. Amen.

Pars ſc'da libri ſeptimi de virtutū ꝑcelſitudie q̄ btā Maria ꝑfulſit ſuꝑ oēs creaturas i omni ꝑfectione actionis ꝛ contemplationis ꝛc̄

Multe filie cōgregauerūt diuitias: tu ſuꝑgreſſa es vniuerſas Prouer. vl. c. Quibꝫ in ꝟbis bn̄dicta ꝟgo maria dei mater digniſſima cōmendať. Primo q̄dē a diuitiaꝝ ſpūaliū opulentia: q̄s diuitias mlte filie id ē ſctē aīe ꝯgregauerūt. Sūt nāꝙ diuitie q̄dā tꝑales q̄ danť bonis ꝛ malis. bonis ad ſuſtentationē ꝛ meritoꝝ cumulationē ꝑ earū ꝓ chr̄o erogationē: vt d̄r Ambro. malť ꝟo ad remunerationē: Iuxta illud Mat. vj. Receperūt mercedē ſuam. Alie ꝟo ſunt diuitie ſpūales: q̄ ſūt dona ꝛ ꝟtutes grā ꝛ bonoꝝ opeꝝ merita et glīa: q̄ poſſeſſores ſuos vere faciunt diuites. Grego. Si diuitias amatis ꝛ ꝟe fratres diuites eſſe cupitis: veras diuitias amate. Prias sancti ꝯtēnunt diuitias. i. tēporales. Sc'das ꝟo ꝯgregare toto conamine ſatagunt: de quibꝫ ꝟba ꝑaſſumpta dicunt. Multe filie congregauerūt diuitias: q̄s ꝛ bn̄dicta Maria ſtudio ꝯtinuo in vita ꝯgregauit. Secūdo q̄ꝫ cōmēdať a ſingulari excellentia: cū ſubdiť. Tu ſuꝑgreſſa es vniuerſas. Vere ipa virgo btiſſima ſuꝑgreſſa eſt vniuerſas: donis ꝛ virtutibꝫ: dignitate meritis gratia et gloria: vtpote regina et domina omniū angeloꝝ ꝛ hominū: mater grē ꝛ mīſcordie: ꝟgo virginū: in quā (teſte angelo Luc. j.) ſpūſ ſctus ſuꝑuenit. i. pre alijs venit: ꝛ virtꝰ altiſſimi eā totā obumbrauit. Locuturi itāꝙ ad preſens de excellentia meritorum et virtutum beate Marie: quas in vita ſumma perfectionis altitudine habuit: tria myſteria declarabimus

Primū de excellentia externe actōis.
Scd'm de excellētia intne ꝯtēplatōis.
Tertiū de excellētia ꝟtuoſe ꝑfectōis

Articulus primus d̄ excellētia meritorie operatōis externe ſiue vite actiue beate virginis marie

Circa primū de vita actiua Marie et excellētia oꝑatōis eiꝰ externe Queriť: vtrū bn̄dicta virgo Maria ꝑcellat oim aliorū ſanctorū merita in oꝑatione externa ſiue vita actiua. Nam argui pōt ꝙ nō: quia ipa fuit cōtēplatiōi diuine totaliť dedita Iuxta illd̄ qd̄ d̄ ea caniť ab eccl'ia Maria optimā ꝑtē elegit. i. vitam cōtēplatiuam que nō auferet ab ea in eternū. Ergo vel pauca vel nulla potuit facere oꝑa exteriora. cum illa impedire habeant ꝗetudinē mentis. Et intellectus ad interiora ſe conuertens (cum totaliter ſe conuertit ꝗntūꝙ diuertit: vt diciť. iij. de anima) non potuit ad exteriora opera intendere. Et per conſequēs minoris eſt meriti reſpectu eorum ſanctorum qui arduiſſima exercitia

corꝑalia legunt̄ feciſſe. Itē merces et meritū debet̄ labori: ſm illud Apoſtoli .j. Cor. iij. Unuſquiſq; ꝓpriā mercedē accipiet ſm laborem ſuū. Ex quo ſequitur ꝙ quanto plus laborioſius ⁊ magis arduū opus facit: tanto magꝭ eſt meritoriū: ſed comperiunt̄ multi fuiſſe ſancti qui operati ſunt in vita miranda ⁊ arduiſſima oꝑa ac laborioſiſſima. Ut verbi gr̄a. Sāctꝰ Paulinus epiſcopus fecit tale maximum opus ꝙ ſeipm̄ vēdidit ꝓ filio cuiuſdā viduę in ſeruitutē: ſicut teſtat̄ Hieronymꝰ .li. de viris illuſtribꝫ. Item ſctūs Frāciſcus vlceroſas plagas leproſoꝝ oſculabat̄: ⁊ ſaniem educens ⁊ extergens eis multimode deſeruiebat. Sed ⁊ beata Heliſabet ſimilia faciebat: ⁊ ꝓprio velo capitis extergebat: ad receſſum debiles debilior in vlnis ducebat. Item ſanctꝰ Joannes baptiſta nunq̄ carnes comedit aut piſces: nec vinū aut ſicerā bibit. In deſerto vitā auſteriſſimā ꝑ omnē moduz duxit: adeo ꝙ nec panem manducaſſe legit̄ ſed mel ſilueſtre ⁊ locuſtas tm̄. Conſimilia plura maxima legunt̄ facta a ſanctis: cum tale quid non comperiat̄ de beata virgine ſcriptū: nō videt̄ quō eius actionis vel vite actiue meritum precellat aliorū ſanctorū merita. Sicut igitur alij precellere vident̄ in operibꝫ miſericordie ⁊ vite auſteritate beataz mariā: ita ⁊ in merito operatiōis. Sꝫ ꝯtra eſt quod dicit Damaſcenꝰ: q: ipa a nullo illuſtriū ſuperat̄ vel vincit̄. Si ergo vinceret̄ in merito vinceret̄ ⁊ in p̄mio: q: vt dicit Iſidorus libro de ſummo bono ⁊ cōmuniter doctores: meritū correſpōdꝫ premio. Reſpondet̄ igit̄ ponendo ꝯcluſionem ꝙ beata virgo Maria excellit omnium ſanctorum merita in operatiōe boni ⁊ actiua vita. Et hoc oſtendit̄ ſm Albertum ſuꝑ miſſus eſt. ca. lxxxviij q̄druplicit̄.

Primo ex ratione mundicie. quia tāto opera bona ſunt magis meritoria et deo acceptiora: quanto ſunt ab inquinamēto peccati elongata ⁊ munda. Unde Pſal. Scdꝫ puritatē manuū mearuz .i. oꝑationū bonarū retribuet mihi. Et iterū. Ambulans in via immaculata hic mihi miniſtrabat. Quocontra per Eſaiam ca. j. dominus dicit ad malos. Non accipiā inq̄t de manu veſtra ſacrificium. manus enim veſtre plene ſunt ſanguine .i. peccato. Sꝫ quia ipa ſola virgo beata fuit inter viatores que nunq̄ ſua opera vel veniali peccato inquinauit: quia nunq̄ peccauit etiam venialiter. Unde Auguſt. Excepta hac virgine de qua ꝓpter honorē dn̄i cum de peccatis agit̄ nullā volo haberi q̄ſtionem Si omnes ſancti ⁊ ſancte conuenirēt: dicerent. Si dixerimus quia peccatuz non habemus: noſmetipos ſeducimus ⁊ veritas i nobis nō eſt. Hec ille. Ergo ipa plꝰ meruit in oꝑatōe. Scđo oſtendit̄ ratione charitatis ⁊ gr̄e: quoniā q̄nto opꝰ ꝓcedit ex maiori charitate ⁊ plenitudine g̃tie: tāto ē magꝭ meritoriū: q: plꝰ placꝫ deo affectꝰ offerentis q̄ munus: vt dicit Gre. ⁊ patet. iij. q. vij. In grauibꝫ. et. xxiiij. q. j. Odi. Propterea aptūs .ij. Corin. ix. Hilarem datorem diligit deus. Et Ariſto .j. ethic. Deus nō eſt remunerator nominuz ſed aduerbiorū. Sed beata v̄go ſuꝑ oēs plena fuit gr̄a ⁊ ex maiori charitate oꝑata eſt. g̃ plus oibus meruit. Tertio oſtenditur ratione efficacie. Nam ipa ſummuz bonū fecit in eo ꝙ deū genuit qui omnia regenerauit: tātū effectū ꝓtulit boni de ſe ꝙ nullꝰ actꝰ vl̄ effectꝰ alicuiꝰ pure creature illi vl̄ dignitate vl̄ vtilitate poterit coequari. Quarto oſtendit̄ ex oꝑibꝫ miſericordie: in quibꝫ potiſſime cōſiſtit vita actiua. ⁊ de quibus dominꝰ in iudicio diſceptabit. vt pꝫ Mat. xxv. Illa eni oꝑa exercuit beata virgo circa chriſtū: quoniam eum peregrinum ſuſcepit hoſpitio virginalis vteri: eum eſurientē paruulū pauit: ⁊ ſitientē ſuo lacte potauit: nudum pānis inuoluit: ⁊ tunica facta veſtiuit cū infirmū viſitauit cū deficienti in cruce aſſtitit: ⁊ cuz tanq̄ pia mater in cunabul̄ poſitū membris infantilibꝫ exiſtentē fouit: balneauit: ⁊ pluribꝫ ſeruitijs ei deſeruiens frequentauit. eum quoq; captū ⁊ morti adiudicatū nō deſeruit: ſed ⁊ moriētē ſepeliuit. Alij autē ⁊ſi oꝑa miſericordie exhibuerūt: non tm̄ chriſto in ꝓpria ꝑſona: ſed in membris eiꝰ. Et ideo ipa p̄cellit. Item iſta opera exercuit beata virgo in ſummo ſuper omēs viatores: quia operum miſericordie alterū altero eſt maius ⁊ excellētius q̄tuq; mo

dis. Primo ſi fit ex maiori charitate. Scđo ſi fit magis indigenti. Tertio ſi fit magis digno indigēti. Quarto ſi fit cū maiori effectu impenſo. Quinto ſi fit ex magis neceſſario ⁊ minꝰ ſuꝑfluo: hec oia fuerūt in btā ꝟgine in ſummo. Charitas em̄ eius ꝑcellit omniū creaturaꝝ charita tē ex qua ſumma charitate iſta oꝑa circa chꝛm exhibuit. Itē maxime indigenti tri buit. quia nemo inter viatores pauperior Jeſu fuit. iuxta illud Matt. viij. Vulpes fo. habēt ⁊ volucres celi nidos. filius aūt hoīs nō habet vbi reclinet caput. Itē di gniſſimo pauperi tribuit. quia nemo di gnior mendicus fuit ꝙ̄ mendicus deus. Magnum quippe eēt opus miſericordie quod fieret pauperi laico. Maius qđ fi eret pauꝑi clerico vel religioſo. adhuc ma ius quod fieret pauperi epō. ⁊ ſummum qđ fieret pape mēdico. ergo improportio nabiliter ſummū opus miſericordie fuit qđ fiebat a virgine glorioſa pauperrimo deo. Item maximū effectū miſericor die impendit cū ſe totā pauperrimo chri ſto in ſeruitutē tradidit. ⁊ cum nobis mi ſeris captiuis ⁊ mendicis deum filiū ſuuꝫ ipm̄ dedit in redemptionē: ⁊ cum ipo de dit nobis regnum celoꝝ ⁊ omne bonum.

Itē de nō ſuꝑfluo ſed oino neceſſario opus miſericordie exercuit circa pauperri mū deū. qꝛ de ꝓꝓrio ſanguine puriſſima ꝓꝓria carne ei tunicam in incarnatiōe mi niſtrauit. et in ſuo vtero de puriſſimo ſuo ſanguine eū aluit: atq3 de ꝓꝓrio lacte cibauit eū natū ⁊ lactauit. Hec Alber. Ad ea ergo que in cōtrariū obijciunt̄. Rn̄det̄ ad ꝑmū ꝙ hoc ſpeciali ꝑrogatiua fuit mi raculoſe in bn̄dicta virgine ꝙ ipa in ſum ma contemplatiōe eſſet cōtinue: ⁊ tamen ab externo bono oꝑe ⁊ ſeruitio chriſti non impediret̄. ſed ſimul vtrūq3 agere poſſet. Propterea de ea legit eccłia illud euāge lium. Intrauit Jeſus in quoddā caſtellū ꝑ qđ figurat̄ introitus chriſti in vteꝝ vir ginalē. Et mulier quedā noie Martha: ꝑ quā figurat̄ Marie ſenſualitas ⁊ infe rior ꝑs rationis que miniſtrauit in actiua chriſto. Eius ſoror Magdalena. id eſt ſu perior pars rationis erat continue inten ta diuini cōtemplationi. ꝑ qđ docetur: qꝛ Marie ſimul inerat: ⁊ actio externa ⁊ cō templatio altiſſima ſpeciali dei dono: nec alteꝝ ab altero impediebat̄. Ad ſcđm rn̄det̄ ꝙ vt dicit Tho. tertio ſcꝛpto ſniaꝝ di. xxxv. ar. iiij. q. ij. Et ſcđa ſcđe. q. clxxxij arti. ij. Aliter labor exterior aliqd ꝑmiū ⁊ aliter charitas. quia labor exterior operat̄ ad augmentum premij accidentalis. cha ritas vero operatur ad augmentum pre mij eſſentialis quod ꝑncipaliter cōſiſtit in charitate. Sic ergo meritū premij eſſen tialis nō eſt in ipius operis laborioſitate ⁊ difficultate: ſꝫ in charitate. Unde dato ꝙ aliqui vt etiam Joannes baptiſta fece rint maiores labores ducendo vitam au ſteriorem. tamen nō ꝓpter hoc ſequitur ꝙ maius meritum adquiſierint: quia maio ri charitate fecit beata ꝟgo minimū opus ꝙ̄ alius ſanctus fecerit maximū bonum. ⁊ ideo ex maiori charitate maius meritū adquiſiuit: quoniam eſſentiale incōꝑabi liter ꝑfert̄ accidentali premio: vt dicit Ri chardus de media villa ꝓbans ſuꝑ quar to ſniaꝝ circa diſtin. xlix. ⁊c̄. Uel aliter po teſt dici ꝙ vt notat idem Tho. eodem. iij. ſcripto di. xxx. ar. v. Utrum meritū ꝑn cipaliter ꝯſiſtat in charitate. Et ꝑma ſcđe q. cxiiij. ar. iiij. Et ſcđa ſcđe q. xxiij. ar. vij. Duplex eſt meritum. ſcꝫ dimiſſiōis pene ⁊ cōſecutionis boni. difficultas ergo oꝑe ris non facit ad meritum niſi dimiſſionis pene per modum cuiuſdam cōmutatiōis ſed ad meritum cōſecutiōis boni facit ma ior conatus qui eſt ſcḋm maiorē inclinatio nem volūtatis. ⁊ hanc principaliter facit charitas que quia maior fuit in ꝟgine be nedicta que nec indiguit ad primuꝫ: quia nunq̄3 peccauit. Unde ſequitur ꝙ maius fuit meritum in eius actione quacunq3: et ſic patꝫ. O igitur beata chriſtiana ⁊ fide lis anima penſa quantū virgo benedicta precellat in omni actione ſua: ⁊ ſtude eam imitari ardua faciendo ⁊ ex charitate ma gna: vt ⁊ tu merearis coꝛam deo eſſe ma gna.

Articulus ſcđs de excellen tia interne contēplatōis beate Marie qualiter oīm viatoꝝ cō

templationem precellebat.

ſ Ecūdū myſterium interne contemplationis. Ubi notādum ſm Alber. ſup Miſſus eſt. c. lxxxix. φ cognitio ſiue ɔteplatio beatiſſime virginis tripliciter excellebat alias cognitiones omniū viatoꝝ.

Primo in cognitiōis pfectōe.
Scdo in habitus poſſeſſione.
Tertio in modo cognoſcēdi cum quiete ꝛ ſine abſtractione.

Primo in cognitiōis vel cōtēplatiōis pfectione: quia eī ṗ alijs viatoribꝫ habebat eleuatā mentē ad diuina. igit maior pfectio cognitiōis debet ei rōne maioris eleuatiōis p habitus meliores ꝛ excellentiores. Nā ſi ɔſideramus gradus qbꝫ aſcendit ad videndū deum ſm habitus gratuitos eſt excellētia in hmōi eleuatiōe anime ad deum ſm maiorē habituū gratuitoꝝ pfectionē aniam ſup poſſe nature magꝭ ꝛ magis eleuantiū: ꝛ deo ppinquius ɔiungentiū. Inter quos Primo gradu eleuant grē ſacramentales impedimēta culpe ꝛ pene remouentes ꝛ fomitē diminuētes q aiam trahūt deorſum Scdo gradu ſunt ʋtutes animā in eſſe gratuito pficiētes pmo ꝛ p opationē in fine dirigētes

Tertio gradu ſunt dona aiam ad excellentiores actus gratuitos pficiētes. ꝛ magis eā fini. i. deo ɔiungētes. In quarto gradu ſunt fructus aiam ſm poſſibilitatē vie deo ɔiunctā delectantes ꝛ reficientes Ex his quattuor gradibꝫ a latere currūt beatitudīes circa ſubiectū. in quo ſunt p̄dicti habitus ſtatus pfectiōis ſm modū vie cōplentes. Secūdo quoqꝫ excellebat ɔtemplatio beate ʋginis in habitus poſſeſſiōe. Habitus poſſeſſionū dico. qꝛ talis habitus eſt actꝰ qualē habuit Paulus in raptu ad tempus ꝛ poſt ſtatim nō habuit: ſed habitus cū actu ceſſauit. Talis inquā generis habitū: ſꝫ pfectiorē beatiſſima virgo ſemper ꝛ ɔtinue habuit ab eo tempore quo pmū mater dei facta fuit ꝛ vſqꝫ dum idē habitus in glorioſam cognitionē ſm ſtatū patrie pfectus fuit. Et ita cōtinuatio poſſeſſionis debebat ei ratione pfectionis maioris qua huic vite ſuper omēs viatores funditus mortua fuit ꝛ vita peti extincto fomite irreſuſcitabiliter mortua fuit. Propter qḋ vita eius cū chriſto in deo abſcondita fuit ſemp ꝛ cui re angelice preſens intra dei ſanctuariū habitauit. Uñ merito dicere potuit illud Eccī. xxiiij. In habitatione ſancta coram ipo miniſtraui: ꝛ ſic in ſion firmata ſum: ꝛ in ciuitate ſanctificata ſimiliter requieui ꝛc̄.

Tertio excellebat in modo cognoſcendi cum quiete ꝛ ſine abſtractōe qualis eſt in raptu. Nam modus cognoſcēdi virginis Marie nō ſemp fuit p modū abſtractiōis vel ſtuporis vel extaſis vel ſoporis Hec enim ɔtingunt propter excellentiā ꝛ improportionabilitatem luminis ad intellectum illuminabilē: vt patꝫ p ſimile in lumie corporali in trāſfiguratōe dñi quādo oſtendit diſcipulis claritatē ſimillimā claritati glorie. Dicit eñ φ Petrus ꝛ qui cum eo erāt grauati erāt ſomno. ita vt videre nō poſſent. Unde dño Petrus dixit Bonū eſt nos hic eſſe neſciēs qd diceret. Stupor eñ circūdederat eū. Silr in lumine ſpūali eſt. Uñ Paulus excellentiori viſiōe ſtupefactus dixit. Urꝫ in corpe vl extra corpus neſcio: deus ſcit. Hunc autē ſtuporē beatiſſima ʋgo nō habuit cuius itellectꝰ deiformior: ꝛ illi luci pportionabilior fuit. Uñ ſicē eadeꝫ lux que eſt egris oculis odioſa eſt ocl'is ſanis amabilis. Et ſicut p eandē lucē clari oculi pfectius vident ꝛ ſine pturbatiōe. Eger autē oculus minus pfecte: ꝛ cū pturbatiōe: ita lux ſpūalis: qꝛ oculis Pauli fuit improportionabilis. iō fecit raptū cū ſtupore. Talis lux ocl'is btiſſime ʋginis fuit pportionabilis ſine ſtupore cū delectatiōe. Et h̄ debebat ei rōne puritatis ꝛ mūdicie q̄ ſup Paulū ꝛ oēs viatores nitebat iproportionabilit ꝛ excellēter. Hec Alb. vbi ſ. Quis ḡ hominū. Que rōnabiliū mētiū poterit excogitare qꝫtū deiformis fuerit mēs ʋginis bñdicte: qꝫta luce reſplēduerit: qꝫtū ve ſapore diuie ɔtēplatōis expta fuerit. O vtinā aia mea aliqñ illiꝰ pticeps eſſe qꝫtulūcūqꝫ mererer: ꝛ ʋginis btiſſime vna cū eiꝰ filio dulci ieſu ɔgratulatōe intima ſuaui

ſate pfruereris. Optinā moriaſ aīa mea morte iuſtoꝝ vt ingredi valeat ad ꝯtemplationē beatoꝝ: ꝛ videre valeat multitudinē in cħo ꝛ eius pia matre dilectoꝝ.

Articulus tertius ƌ virtutū pfectiōe ꝛ excellētia earūdē in btā maria: vbi deſcribunt duodecim ꝟtutes in ipa.

Tertiū myſterium dicit ꝟtuoſe pfectionis ꝛ eius excellētie. Nam ſm Alb. vbi ſ. ſ. c. xax. beata ꝟgo habuit ꝟtutes cardinales ꝑ modū patrie: ꝛ ſm ſtatū vie. ꝑ modū patrie qūtū ad actuū pfectiōem: ſm ſtatū vie qūtū ad merendi ꝯditionē. ꝛ ita eas habuit medio modo iter cōphenſores ꝛ viatores. Medio modo ꝑ ꝑticipatōem: talē inquā ꝑticipatiōem ꝙ accepit meliorē partē ab vtroq; extremoꝝ. Comphēſores eñ habent virtutes has ſm actuū pfectionem: ſed ꝑter merēdi condicionē. viatores autē cum merēdi cōditione: ſed cū actuū impfectiōe. ipa aūt ꝟgo habuit eas cū actuū pfectiōe ſm comphenſores: ꝛ cū merendi cōditione ſm viatores. vñ habuit eas excellentius viatoribꝫ qūtū ad actū: ꝛ comprehenſoribꝫ quantū ad affectū. Hec Alber.

Ut aūt magis clareſcat qūtū ꝟgo benedicta ꝟtutibꝫ in ſua vita ꝑnitεat vel ꝑfulgeat ꝑducamꝰ in mediū duodecim ꝑncipuas ꝟtutes quaſi duodecim ſtellas ꝑfulgidas: qbꝫ ipa coronata fore in Apoc. ca. xij. ꝑfigurat: vt ꝑ ſingulas eius ꝟtutes excellentia eius clareſcat.

De excellētia fidei marie. Ca. I

Prima ꝟtus excellētiſſime fuit in Maria ꝟgine. Fides eius ꝙ̄ppe fides maior fuit fide oim aliorū ſanctoꝝ ſm Alber. vbi ſ.

Primo rōne ꝯſtantie.
Scđo rōne mūdicie.
Tertio rōne efficacie.
Quarto rōne experientie.

Primo rōne ꝯſtantie. Fides eñ beate ꝟirginis fuit ꝯſtantiſſima: que nunq̄ defecit nec fuit intercepta: alioꝝ aūt fidei ꝯſtātia fuit deficiens ꝛ intercepta vt patꝫ de fide apoſtoloꝝ. de quibꝫ ſaluator ait Matth. xxvj. Omnes vos ſcandalū patiemini in me. ſ. in paſſiōe. Scđo rōne mundicie. Fuit eñ fides beate ꝟginis mundiſſima ꝛ incōtaminata ꝑ peccatū: qm̄ nunq̄ peccauit etiā venialiter: vt dicit Aug. alij autē oēs peccauerūt. iuxta illud. j. Joā. j. Si dixerimus qꝛ pctm̄ nō habemus nosmetipos ſeducimus. Tertio rōne efficacie. Quia fides beate ꝟginis fuit maxime efficacie: cū eñ ſcriptū ſit Marci. ix. Omnia poſſibilia ſunt credēti. in fide eius ſecutus eſt effectus improportionabilis fidei aliorū: adeo ꝙ iuxta dictū ſaluatoris Matth. xvij. Si habueritis inquit fidē ſicut granū ſinapis ꝛ dixeritis monti huic. tolle te ꝛ mitte in mare. obediet vobis. Ad hꝫ dicte ꝟginis dictū ꝙ̄ ait. Fiat mihi ſm verbū tuum. ſummus mons montiū. i. deus ipe tulit ſe ꝛ miſit ſe in mare. i. in Mariā ꝛ amaras penalitates huiꝰ vite. Quarto rōne experiētie. Etſi nāq; patres veteris ꝛ noui teſtamenti crediderūt de ꝟgine naſcituꝝ vel natū chꝛm: ipa bñdicta ꝟgo nō tm̄ credidit: ſed ꝛ ꝑ expientiam cognouit: vñ daret eius fidei excellētia.

De ſpe Marie. Ca. II.

Secunda ꝟtus ſpes fuit excellētiſſime fulgens in vita marie ꝟginis. Cū eñ (vt ait mgr̄ in. iij.) ſpes eſt certa expectatio future beatitudīs ex meritis ꝛ grā ꝑueniēs. Hec certitudo ſpei vl̄ expectatōis fuit ſūma in btā ꝟgine: qꝛ certitudo ſpei alioꝝ vel eſt fallibilis vel ꝯditionalis. Si ei certus eſt ꝗs de eterna beatitudine falli ꝑt: qꝛ cadere pōt. ſi aūt ſperat ſub ꝯditiōe: vt vicꝫ ſi ꝑmāſerit in charitate. certitudo ſua eſt ꝯditiōalis ꝛ nō abſoluta. ſed in btā ꝟgine certitudo de eterna beatitudine fuit infallibilis ꝛ abſoluta eo ꝙ certa fuitq; matrē dei impoſſibile foret a beatitudine excludi vel cadere. ꝙ̄ eiꝰ certitudo fuit maior certitudīe alioꝝ. Itē btā ꝟgo improportionabiliter maiꝰ gaudiū omnibꝫ alijs expectauit: ergo maiorē ſpem habuit. Itē oīs alterius viatoris

expectatio eſt ꝑ modū eſuriētis. Expecta-tio aūt beate ꝟginis fuit per modū come-dētis. ſ. ꝑ experientiā. ſed improportiona-biliter magꝫ delectat expectatio ſpei in co-medendo ꝙ in eſuriēdo. ꝗ maximā ſuper omnes alios ipa ſpem habuit. Hec Alb. ſup Miſſus eſt. c. lxxxij.

De charitate marie. Ca. III

t Ertia ꝟtus: charitas ſūma fuit in beata virgine: qm̄ ipa ſumme impleuit illō ꝑceptū Matt. xxij. Diliges dominū deū tuum ex toto corde tuo ꝛc. ⁊ iterū. Diliges ꝓximū tuū ſicut te-ipſum. ꝓpter quod ſummū ꝑmiū eſſentia-le in celo ꝓmeruit quod debet̄ charitati. De beate virginis charitate agit̄ ſpeciali-ter libro. ix.

Sequit̄ de ꝟtutib; cardina-lib;. Primo de prudentia Capl'm. IIII.

q Uarta ꝟtus: prudētia fuit ſūme in btā ꝟgine. Cū em̄ ſm Ariſto. vj. Ethic. prudētia ꝯſiſtit in ca-uendis malis ⁊ eligēdis bonis. btā virgo in vtroqꝫ nō poterat decipi: q2 grā plena erat: ⁊ habebat donū oīs intellectus ſapi-entie: ſciētie ⁊ ꝯſilij. vt patebit pte. iij. hu-ius libri. ꝓpterea btā ꝟgo bn̄ figurata ex-titit ꝑ prudentiſſimā mulierē Thecuitē ij. Regū. xiiij. que prudēti parabola ſum-pta recōciliauit Abſalon fratricidā Da-uid pr̄i ſuo. Nota inibi hiſtoriā. ſic maria prudētia ſua recōciliauit genus humanū fratricidā. ſ. aīe ⁊ ſpūs ſui: ipi deo: cū vice prudēter tractauit cū angelo de myſterio incarnatiōis diuine ⁊ aſſenſum ꝑbuit di-cens. Ecce ancilla dn̄i ꝛc. ad qđ ꝟbū de9 tantū eſt inclinatus: vt carnē aſſumeret ꝑ noſtra recōciliatiōe facienda.

De fortitudie in maria. Ca. V

q Uinta virtus ꝑfulſit in vita ma-rie fortitudo. qđ tripliciter oſtē-ditur.

Primo Ethice.
Scđo theologice.
Tertio philoſophice.

Primo ethice: quia actus fortitudinis eſſentialis eſt ſūmo bono. i. deo firmit̄ ad-herere: ⁊ terrenas cupiditates nō tm̄ opp̄-mere ſed penitus obliuiſci: qđ qđē non eſt viatoꝝ interim ꝙ fomes in eis aliꝗ mō vi-get: niſi ſolius beate virginis que adheſit deo inſeꝑabiliter: nec vnꝙ potuit ſeparꝭ ꝑ caſum. Scđo oſtendit̄ theologice: q2 ſcriptū eſt. Prouerb. vl. Mulierē fortem ꝗs inueniet ꝛc. ſequit̄. ꝓcul ⁊ de vltimis fi-nib; ꝑciū eius. Hec mulier fortis eſt ma-ria ꝟgo: vltimi fines ſunt diuinitas ⁊ hu-manitas marie a ſe diſtantes ꝗs ꝟgo ipa fortiſſime (q2 inſeꝑabiliter) ꝯiūxit. Idcir-co Num. xxiij. Cui9 fortitudo. ſ. dei. ſilis eſt fortitudini rhinocerontis. q2 ſicut forti-tudo rhinocerontis in gremio ꝟginis mā-ſueſcit: ita dei fortitudo in vtero virginis Marie manſuefacta eſt. Tertio oñdit̄ ex lumine philoſophie. qm̄ per locū a ma-iori. ij. Topic. arguendo: qcqđ eſt fortius fortiore eſt forti9 inferiore. beata ꝟgo fuit fortior trib; fortiſſimis in mundo: ꝗ ſunt deus: mors: ⁊ diabol9. Primū fortiſſimū in mūdo eſt deus: hūc humilitas btē ꝟgi-nis ſupauit qn̄ de celo charitate vincula-tū ⁊ vulneratū in ſuo ꝟginali vtero incar-cerauit. Vn̄ canit eccl'ia de ea. Sancta et imaculata ꝟginitas quib; te laudib; effe-rā neſcio: q2 quem celi capere nō poterant tuo gremio ꝯtuliſti. Scđm fortiſſimū in mūdo eſt mors: cui nemo mortalium reſi-ſtere pōt. Omes em̄ morimur ⁊ ꝗſi aque dilabimur in terrā. ij. Reg. xiiij. hāc beata ꝟgo ſupauit. Vn̄ canit eccl'ia đ ea. Mor-tē quā femina intulit femia ꝯtriuit ꝑ quā vita rediit. Tertiū fortiſſimū eſt diabol9. Job. xlj. Nō eſt poteſtas que cōparet̄ ei. hūc beata ꝟgo ſupauit: q2 ipa ꝯtriuit ca-put eius. Gen̄. iij. Ergo fortitudinis vir-tus ⁊ donū in beata ꝟgine ſumme fulſit. Hec Alber. ſup Miſſus eſt. c. liij.

De iuſticia in maria. Ca. VI.

ſ Exta virtus prefulgēs in beata ꝟgine eſt ipa tertia ꝟtus cardi-nalis. ſ. iuſticia. Ut em̄ habet̄. ff. de iuſticia ⁊ iure. l. iuſticia. tria ſūt ꝑcepta iuſticie. ſ. honeſte viuere: alterū nō ledere. ⁊ vnicuiqꝫ ſuū ius tribuere. Hec omnia ſu-

ꝑexcellenter fulſeſe in bñdicta dei mr̃e.
Ipa nẽpe ſup omnes viatores honeſtiſſi
me vixit. Honeſte nanq̃ viuere idem eſt
quod virtuoſe ⁊ pulcre viuere. q꞉ (vt ait
Iſidor⁹. j. li. Ethmo.) Honeſtus dicitur
quaſi honoris ſtatus. ſoli autẽ virtuti de
betur honor. Unde Ariſto. iiij. ethic. ait.
Prauus (inquit) non eſt honore dignus
quia honor eſt p̃miũ virtutis. Cum igit᷑
beata virgo vixerit virtuoſiſſime ⁊ omni-
bus virtutib⁹ ſupexcellẽter enituerit: iuxta
illud Eccli. xxiiij. In me oĩs gr̃a vie ⁊ ṽi
tatis: in me oĩs ſpes vite ⁊ virtutis. ſeq̃t᷑
q̄ ipa vixerit honeſtiſſime: vt de ea teſtat᷑
etiam Ambro. li. de virginitate. Itez ipa
nullũ ledere potuit: quia nũq̃ peccare po
tuit: ſed vnicuiq̃ ius ſuũ tribuit. deo vicȝ
amorẽ et timorẽ ac honorẽ ⁊ ꝓximo dilec-
tionẽ: q꞉ charitate pleniſſima fuit: nec ali
quid quod facere debuit, omiſit. Denique
ſũma iuſticia claruit in ea quando ꝑ ſatiſ
factione iuſtiſſima peccati primi parentis
⁊ totius generis humani filium ſuũ obtu
lit in paſſione: vbi ꝓ fructu vetito ⁊ abla-
to fructũ vteri ſui ad pendenduȝ in ligno
P edit. Ecce iuſtiſſima reſtitutio ⁊ ſumma
ſupererogatio ꝓ fructu modici valoris deũ
dedit infiniti valoris. Et ꝓ vnico q̃druplũ
reddidit. ſ. offerens carneȝ i paſſionẽ: ſan-
guinẽ in effuſionẽ. animãq̃ filij ſui i mor-
tẽ: ⁊ diuinitatẽ in cruce in noſtrã recõcilia
tionẽ. Merito igit᷑ de ea canit eccl̃ia: Fe-
lix nanq̃ es ſacra virgo maria ⁊ om̃i lau-
de digniſſima: quia ex te ort⁹ eſt ſol iuſti-
cie. i. manifeſtatio iuſticie in chriſto ꝓ nob
paſſo in cruce: in qua paſſione meriſſima ⁊
ſumma iuſticia claruit: vt patet ꝑ Anſel.
lib. q. Cur de⁹ hõ. Ipa ꝑfecto illõ euan
gelicũ impleuit. Siquid aliquẽ defrau-
daui reddo q̃druplũ: licȝ nõ ipa btã ṽgo
fraudem fecerit. ſed Adam pomũ rapuer
rit. Iuxta illud pſ. Que nõ rapui tũc ex-
oluebam. O virgo glĩoſiſſima ṽgo q̃d g̃
tiarũ actionis: q̃d futuris: q̃d honoris ti
bi rependam⁹ ꝓ tali ⁊ tanta oblatiõe per
te facta ꝓ noſtris piacul. Que oblatio vti
q̃ ſi non fuiſſet: omne genus noſtꝝ in da
mnatione remanſiſſet

De tẽperãtia Marie: Ca. VII

Septima virtus in Maria pre
fulgens eſt temperãtia. Fuit eñ
ei⁹ tꝑantia nobiliſſima ſupex
cellẽtiſſime ꝑ tẽperantia omniũ viatoruȝ
Quod oſtenditur

Primo de temperãtia in guſtu
Secũdo de temperãtia in dicto
Tertio de tẽperantia in facto.
Quarto de tꝑantia in cultu

Primo de tẽperantia in guſtu que dicit᷑
ſobrietas ſiue abſtinentia. que in beata ṽ
gine fuit ſupexcellẽter nobiliſſima: q꞉ fuit
puriſſima et glĩoſiſſima. Ratio: quoni-
am i alijs viatorib⁹ eſt cũ poſſibilitate ca
dendi: ſaltẽ in p̃mũ motũ gule: ⁊ errore ⁊
pugna. ſed in beata virgine fuit ſine pug̃
ſine errore: ⁊ ſine poſſibilitate cadẽdi etiã
in p̃mũ motũ gule. quia ipa peccare oino
nõ potuit. Itẽ alij hoies abſtinẽt trib⁹ ḋ
cauſis. Primo ꝓ debito ſatiſfactõis pro
pctõ p̃terito: hoc locũ nõ habet in beata
virgine: q꞉ nullũ peccatũ habuit: vñ hui⁹
loco ei⁹ abſtinẽtia fuit ꝓ merito ſupero-
gationis. Scdo alij abſtinent ꝓ caute
la euaſionis ꝓ peccato futuro, nec hoc lo
cũ habuit in beata virgine que peccare
non potuit: ſed hui⁹ loco ipa abſtinuit ꝓ
exẽplo edificatõis. Tertio alij abſtinẽt
ꝓ deletione pene debite in preſenti vl᷑ fu-
turo: nec hoc locũ habuit in beata virgie:
q꞉ cũ nũq̃ peccauerit nũq̃ penã demeru
it. ſȝ hui⁹ loco ipa abſtinuit ꝓ glĩe p̃mio.
Ꝙ ei⁹ abſtinentia fuit nobiliſſima. Se
cũdo de tẽperãtia in dicto. Nam ex ſacro
euãgelio claret ipam fuiſſe tẽperantiſſimã
in ṽbis: q꞉ in tot⁹ euãgelice hiſtorie ſerie
nõ reꝑit᷑ niſi tm̃mõ ſeptẽ ṽba ꝓtuliſſe: et
hec nõ ſine cauſa ardua. Ad q̃libȝ q̃ppe
eorũ ṽboꝝ maximũ miraculũ ſecutũ eſt.

Primũ ṽbũ dixit ad angelũ. Quomo
do fiet iſtõ quoniã virũ nõ cognoſco. Et
mox ſubſecuta eſt diuine incarnatiõis my
ſterij declaratio. Spũſſanctus (inquit) ſu
perueniet in te. Scdm ṽbũ dixit: Ecce
ancilla dñi ⁊c. Et maximũ miraculũ ſecu
tũ ẽ. ſ. dei hũanatio. Tertiũ ṽbũ dixit.
Cũ ingreſſa domũ zacharie ſalutauit he
liſabet. ⁊ mox vt audiuit illa ſalutationeȝ
exultauit infãs i vtõ ei⁹: ⁊ repleta ẽ ſpũſcõ
heliſa. Quartũ ṽbũ cũ ꝓtulit. ſ. magnifi

ficat anima mea don..num ꝛc. facta ē diuina collaudatio ꝛ gratiarumactio ꝓ icarnationis diuie ſummo beneficio. Qui tū ꝟbum ait: cum inuēto in medio doctorum dixit. Fili quid feciſti nobis ſic: ego ꝛ pater ꝛc. Et ſubſecutū eſt miraculū diuine humiliationis: qꝛ deſcendit cū eis Jeſus verꝰ deꝰ: ꝛ erat ſubditꝰ illis. Tertiū ꝟbū dixit in nuptijs. Vinū ñ hñt. Et ibi dē dixit ſeptimū verbum miniſtris. Quodcunqꝫ dixerit vobis facite. Et ſubſecutuꝫ eſt miraculum conuerſionis aque in vinū Et lꝫ pl'a alia ꝟba locuta ſit btā ꝟgo que nō ſunt ſcripta in euangelio: tñ vtiqꝫ fecit modeſtiā: vt nunqꝫ inuentus ſit dolꝰ vel minimū verbū ocioſum in ore eius. Vñ ꝛ ſanctus Epiphanius ꝛ ſctūs Germanꝰ teſtanſ de ea ꝙ rariſſime loquebatur: ſed ꝛ hoc tm̄modo cū oportebat loqui. ꝛ ſic ſuos ſermones ſp conuertebat ꝙ ď deo ꝛ ſuo filio Jeſu loquebaſ ꝛ eius fide: vl' ignaros inſtruēdo: vl' fidem chriſti defendēdo. Et tantā eloquētie grām habebat ꝙ ad fideꝫ plimos hortādo ꝯuertebat. Nā ſemel q̄ ipam loq̄ntē audiuit: q̄ntūcunqꝫ infidelis obduratus: vel ſtatim credidit: vel corde diffiniuit ſe cito fidem receptu rum. vel ſaltem admiratꝰ de fidei huius veriſſimo myſterio ceſſauit impugnare. Hec ꝑdicti hiſtoriographi. Tertio de tēperātia i facto. Cū eni nullꝰ viatorum ſit q̄ nō peccet in factis ſaltem venialiter: ipa beata virgo ſic ſe temperauit ꝙ nūqꝫ peccauit: etiā in minimo veniali ſiue facto ſiue verbo vel cogitatu: vt dicit Auguſt.

Quarto de tēperātia in cultu vl' habitu. Habitus eni veſtiū tripliciter diſtinguitur. Primo eni eſt habitus vanitatis De quo loq̄ns Hiero. ait. Mulieres ſerico ꝛ purpura indute cbm̄ induere ñ poſſunt: auro margaritis ornate ornamenta cordis ꝑdiderūt. Secundo eſt habitꝰ humilitatis. ſ. nimie: vt portare ſacculuꝫ vel aliquā aut ſordidā veſtem. De hoc idem Hieronymus. Ornatꝰ inq̄t veſtiū ꝛ ſordes pari modo fugiende ſunt. Tertio ē habitus mediocritatis ſm cōmunē ſtatū. ꝛ hic eſt laudabilis. Dicimus ḡ ꝙ beata virgo ſicut ꝛ chriſtus ac alij ſancti habuerūt habitū veſtiū hūilē ſꝫ mediocriter. et in hoc alios viatores exceſſit: qꝛ ſup arteꝫ ꝑ vnctionē in ſpūſancto ſciuit pſcire mediocritatē omnimodā in habitu humilitatis obſeruare. Hec Albertꝰ mag. ſuper Miſſus eſt. c. xx. Huic ꝯcordat ſanctus Epiphaniꝰ ꝛ ſctūs Germanꝰ in hiſtoria de vita Marie dicēſ. ꝙ veſtes btē ꝟginis non erant multū ꝑcioſe neqꝫ colorate neqꝫ curioſe: nec erant (inquiūt) multe vilitas: qꝛ nō habebat cauſam cur ſaccum vel veſtē pnie portaret. Sꝫ autē veſtibꝰ his induebaſ: camiſia et tunica: ꝛ ſupra tegebaſ religioſo pallio ꝓprij coloris: ſicē erat moris feminis religioſis illis temporibꝰ. Erant ḡꝫ veſtes eiꝰ mūdiſſime: nec vnqꝫ ſunt attrite vel cōſumpte vetuſtate ſꝫ mā ſerūt ita ſicut erāt cū induit eas in ꝑma nouitate. nec vnqꝫ ſunt ſciſſe vl' lacerate: ꝛ h̄ in ſignū nitide ꝛ incorruptibil' eius puritatis. Si eni filijs iſrael deꝰ in deſto id pſtitit: cur nō magis ſue glioſe mr̄i hanc grām fecerit: cum ꝛ aplo putaſ id feciſſe vt legiſ de beato Bartholomeo aplo.

Itē refert idē ꝙ beata virgo peplo mundiſſimo vtebaſ. ꝛ cīgulū portabat ď chorda vl' retorta zona: vtebaſ ꝛ calceis: ſꝫ tūc tm̄mō cū ire ꝗꝫ optuit: vt caueret ne nudi viderenſ pedes: qꝛ ſemp tenebat ſe nimis verecūde ꝛ pudice. Lectus quoqꝫ ꝟginis nō habuit ornatū: ſꝫ mundiſſimus erat ſtratus de ſacco ꝓ ſtraminibꝰ: ꝛ iuxta lectū locꝰ erat q̄ orare ſolebat vl' ſcripturas legebat vl' ꝯtēplabaſ diuina: ꝛ ad ꝑtē alterā fuit locata ſedes in q̄ reſidebat ad opus manuale faciendū: qꝛ nunqꝫ ab aliq̄ ꝑdictoꝝ opeꝝ erat ocioſa. Angeli q̄tidie de celo mittebanſ q̄ eā benigniſſime cōſolabanſ: ꝛ celeſtē panē ei deportabāt ne defectū patereſ. Hec illi

De virginali caſtitate marie Capitulū VIII

Ottaua virtus in beata ꝟgine prefulgens eſt virginal' caſtitas in q̄ ſup omnē creaturā improportionabiliter ꝑfulſit: adeo vt teſte Anſelmo: li. de ꝯceptu ꝟginali: tanta puritate niteret q̄ ſub deo maior nequit intelligi. De hac latius ageſ libro. viij.

De hũilitate marie. Ca.IX.

Ona virtus in beata virgine pre‑
n. fulgens humilitas: p̱ quã ſũme
placuit deo: ip̃a teſte Luce.j. Re‑
ſpexit humilitatẽ ancille ſue ꝛc̃. Bernar.
Audeo dicere: q: nec virginitas Marie
deo placuiſſet ſine eiꝰ hũilitate. Per hanc
etiã humilitatẽ ſũme exaltari meruit. Cũ
eñi iuxta euãgelicã regulã: om̃is q̃ ſe hu‑
miliat exaltabitur. ergo quãto quis ſe ma‑
gis humiliat magis exaltabit̃. p̱ illã ma‑
ximã topicã. Sicut ſimpliciter ad ſimpli‑
citer: ſic magis ad magis: ꝛ maximuꝫ ad
maximũ. Sed q: beata virgo ſup̱ oẽs ex‑
altata eſt choros angeloꝝ ꝛ ordines ſan‑
ctorum: ergo ſequitur ꝙ ip̃a ſup̱ oẽs hu‑
millima fuerit tam corde ꝙ̃ ore atq̄ ope.
Signum aũt maxime humilitatꝫ quã
habuit in corde ex hoc claret: q: cũ dicere‑
tur eſſe matrẽ dei recognouit ſe ancillã do‑
mini fore. vnde dixit. Ecce ancilla dñi ꝛc̃.
Signum ſcḋo humilitatis in ore claret:
quia cuꝫ dñm magnificaret ſe humilẽ an‑
cillã dei eſſe dixit: diceñ. Reſpexit humili‑
tatẽ ancille ſue ꝛc̃. Signũ deniq̄ ſum‑
me humilitatis in ope patet: q: cum eſſet
mater dei viſitauit īferiorẽ: ſcꝫ Heliſabet
quã ꝛ p̱ma ſalutauit ꝛ tribꝫ menſibꝫ eidẽ
ſeruiuit. O mira humilitas Marie. en an‑
geloꝝ regina: domina mundi: mater dei
ſeruit inferiori homini. Diſce ergo tu ſu‑
perbe homo exẽplo Marie humiliari.

De paup̱tate marie. Ca.X.

Ecima virtus prefulgens in ma‑
d ria eſt paupertas. Nam Hieroñ.
eam appellat mulierẽ queſtuariã
que cuꝫ acu ꝛ fuſo vnde viueret ꝛ nutriret
dñm Jeſum: lucrabat̃. iuxta illud Pro‑
uerb. vlti. Manũ ſuã miſit ad fortia ꝛ di‑
gita eius apprehenderũt fuſum. Q, au‑
tem beata virgo fuerit ſup̱ oẽs voluntarie
pauperrima oſtendit̃.
Primo ex figuris.
Scḋo ex argumentis.
Tertio ex realibꝫ ſignis.
Primo ex figuris. Nam ip̃a figurat̃ per
virgam Eſaie.xj. Egredief virga de ra‑
dice ieſſe ad ſignificandũ ꝙ ſicut virga pa‑
rũ terre occupat: ita ꝛ beata ṽgo Maria
omnia terrena cõtempſit. Item ip̃a figu‑
ratur p̱ mulierem cuius ſub pedibꝫ luna.
Apoca.xij. ad ſignificandũ ꝯtemptũ ter‑
renoꝝ. Scḋo ex argumẽtis. quia cum
oĩa poſſet a filio (cuius eſt terra ꝛ plenitu‑
do eius) impetrare etiã p̱ miracula. Nã ꝛ
ad eius nutũ aquã mutauit in vinũ Joã.
ij. Sed ꝛ cũ eſſet totius mũdi domina nil
voluit terrenũ poſſidere: vt merito paup̱‑
tatis lucraret̃ regnũ celoꝝ. Vñ Matth.
v. Beati paup̱es ſpiritu: quoniã ip̃oꝝ eſt
regnum celoꝝ. Tertio ex realibꝫ ſignis.
Primũ ſignũ: quia in p̱pria ciuitate: id eſt
Bethleem: que ex patre ſuo Dauid ſibi
quaſi iure hereditario debebat̃: dei filium
paritura hoſpitiũ nõ inuenit: q: illud vn‑
de cõduceret fortaſſe nõ habuit: ꝛ ideo in
diuerſorio peperit ſaluatorem. Scḋm ſi‑
gnũ. quia filio nato cuſſinũ quẽ ſubſterne‑
ret. ꝛ pelles qbꝫ tegeret in media hyeme
nõ habuit. ſed pãniculis inuolutũ in p̄ſe‑
pio ſup̱ fenũ locauit. Vñ hoc admirans
Bern. dicit. O mira paup̱tas chriſti na‑
ſcentis. filius paſtoris naſcit̃ ꝛ ei cuſſinus
ſubſternit̃: filius eterni regis chriſti naſcit̃:
ꝛ in p̄ſepio ſup̱ duro feno collocat̃. Hec il‑
le. Tertiũ ſignũ ꝙ erat fabro Joſeph deſ‑
ponſata. ꝛ tales cõmuniter ſunt paup̱es.
Et hoc voluit deus vt ip̃a p̱ labores ma‑
nuũ: vt pote p̱ iuſte adquiſita ſuſtentaret̃.
Quartũ ſignũ. q: filiũ ſuũ ad templũ de‑
ferens vnde vel vnũ agniculũ emeret non
habebat. cũ tñ in terra ſancta multi agni‑
culi inueniant̃ ꝛ paruo precio haberi poſ‑
ſint: ꝛ ad id iuxta legẽ obligabat̃ ſi tantũ
habuiſſet ꝙ emere agniculum valuiſſet
Quintũ ſignũ: q: chriſtus eius filiꝰ pau‑
perrimus extitit. adeo ꝙ non haberet vbi
caput reclinaret. Matth.viij. Vñ patꝫ ꝙ
ꝛ eius mater paup̱ fuerit que p̱priã domũ
non habuit vbi chriſtus caput reclinaſſe
potuiſſet. Sextũ ſignum. q: filio in cruce
pendẽti. ꝛ Sitio clamanti nec potũ aque
miniſtrare potuit. Septimũ. q: mortuũ fi‑
lium vnde inungeret. aut quo inuolueret
aut vbi ſepeliret nõ habuit. ſed vnguẽto
ꝛ ſyndone ac ſepulcro alienis vſa eſt.

De ꝯſtãti p̱ſeuerãtia. Ca.XI

v Ndecima virtus ꝑfulgens in beata ꝟgine eſt cōſtantie firmitas. Cum em̄ alij viatores ſint a malo culpe paſſibiles. in aduerſitatibꝰ vincibiles. ⁊ i arduis agēdis flexibiles. ipa beata ꝟgo a nullo vnq̄ꝫ malo fuit paſſibilis in nulla aduerſitate vincibilis. ⁊ in omniū virtutū arduorūq̄ꝫ operū ꝟtuoſoꝝ ꝓſeuerantia inflexibilis. ſuperadmirabilis ergo ſanctitatis fuit eius vita. Vñ Ignacius in epl̄a ad Joannem dicit. Ipa Maria omniū gratiaꝝ abunda. ⁊ omniū ꝟtutum fecunda: in ꝑſecutionibꝰ ⁊ afflictionibꝰ eſt hilaris. in penurijs aūt ⁊ indigentijs non eſt apud eam querela. iniuriantibꝰ grata. ac moleſtata letaẛ. cōſtans .ſ. in omī ꝟtute miſeris ⁊ afflictis coafflicta ꝯdolet ⁊ ſubuenire nō pigreſcit. Hec ille.

De pietate Marie. Ca. XII.

d Uodecima ꝟtus prefulſit in ea pietas. cuius q̄dē ſunt plurimi gradus Primus eſt dare pauperibꝰ ſuperflua: iuxta illud Luce. xj. Quod ſupereſt date pauperibꝰ. Secūdus eſt dare non tm̄ ſuꝑflua: ſed etiam neceſſaria iuxta illud Matt. xix. Uade ⁊ vende oia ⁊ da paupibꝰ. ⁊ veni ſequere me. Tertius gradus dare oia ſua. ⁊ inſuꝑ ſeipum ſuꝑaddere. ſcꝫ laborando manibꝰ vt habeat vnde tribuat egēti. vel laborādo corpore ⁊ ſpū vt paſcat ꝓximū pane ſpūali. Sicut faciebat Paulus. qui cū oīa reliquerat manibus laborabat vt ſibi ⁊ ſuis ſubueniret. ⁊ ſeipum impendere ⁊ ſuꝑimpendere cupiebat ꝑ animabꝰ proximoruꝫ

Quartus gradus pietatis eſt oia ⁊ ſeipm dare. ⁊ inſuꝑ de ſubſtantia ſui corporis partē accipe: ⁊ ad refectiōem animaꝝ proximis dare. Iſto gradu pietatis fuit Beata virgo inſignita. ipa quippe oīa dedit pauperi chriſto. ⁊ manibꝰ laborauit vt pauperes ſuſtētaret. vt ſupra patuit. laborauit quoq̄ꝫ ⁊ ſpū ad refectionem ſpūalem: quia erat magiſtra aplo̅ꝝ ⁊ omnium diſcipuloꝝ chr̄i dirigēs eos ⁊ inſtruēs in arduis queſtionibꝰ. Et (vt dicit Ignacius) veniebāt ad eam ex gentibꝰ ꝺuerſis ꝑ apoſtolos multi neophiti cupientes eam videre. ⁊ ab ea recipiebant confirmatōem fidei quā ſuſceperant per ꝑdicatiōem apoſtolorum. Et cuncti ab ea cōfortabantur ⁊ informabanẛ. ex eiuſq̄ꝫ ꝑſentia conſolabanẛ. Multi etiā eius cōſortio in Hieruſalem coniungebāt ſe ⁊ ſecū permanebāt in magna vtiq̄ꝫ pauꝑtate. ꝑ quibꝰ Paulus ⁊ alij apoſtoli in gentibꝰ ꝺuerſis collectas faciebāt vt eorum neceſſitati ſubuenirent. vt teſtaẛ gloſa ſuꝑ epiſtolā ad Coꝝ. Inſuꝑ ipa beata virgo de ſua puriſſima carne ⁊ ſanguine viaticū nobis miſeris cōfecit: ⁊ toti mūdo partē ſubſtantie corporis ⁊ ſanguinis ſui dedit in alimentuꝫ eterne vite: id eſt corpus chriſti ⁊ ſanguinē ſui filij de ſe: id eſt de virgine ſumptū: qd̓ quiſq̄ꝫ digne guſtauerit viuet in eternū. Joā. vj.

Quintus aūt gradus pietatis eſt offitia dare: inſuꝑ corpus ⁊ animā ⁊ diuinitateꝫ dare in cibum eternū hic ꝑ gratiam: et in futuro per gloriam. Et iſte gradus eſt ſolius miſericordie ⁊ pietatis dn̄i noſtri Jeſu chr̄i. Hec Albertus magnus ſuꝑ Miſſus eſt. Unde o fidelis aīa agnoſce q̄ꝫ ꝑijſſima fuerit ⁊ ſit benigniſſima ꝟgo maria. Uere (vt ait Bernardus) eius miſericordie ⁊ pietatis longitudinē: latitudinē ⁊ ꝓfunditatē extimare nemo poteſt aut mēſurare: ipa omnibꝰ omnia facta eſt: oībꝰ ſinū miſericordie aperuit vt de plenitudine eius accipiant vniuerſi: ⁊ iuſti gratiā: ⁊ peccatores veniā: angelus leticiam. filius dei carnis ſubſtantiā: ⁊ tota trinitas gloriam in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

Pars tertia libri ſeptimi de multitudie grē in Maria: q̄ illuſtrata extitit ſumma plenitudine in hac vita

I N me oīs gratia vie ⁊ veritatis. Eccleſiaſtici. xxiiij. Sapiēs eccleſiaſticus ſpūſancto doctus agnouit: quoniaꝫ in matre dei nulla gratia deeſſe debuit: ſed omni gratia plenam fore oportuit. Idcirco in ꝑſona eius

loquens ait. In me .ſ. Maria matre dei
omnis gratia vie et veritatis. In q̄bus
quidem verbis videt̄ ipa dei glioſiſſima
mater cōmendari. Tum de magnitudi-
ne gratie: quia in me (inquit) omnis. Tuȝ
de plenitudine gratie: quia omnis gratia
Tum quoq̄ de multitudine et varietate
gratie: qꝛ vicȝ vie et veritatis. O ꝟe ma-
xima gratia Marie: que tantā grām ha-
buit: ꝙ maioꝛe pura creatura nō vnita ꝟ-
bo habere nequiuit: ꝙ videlicet ſit mater
dei: gēitrix filij dei creatoꝛis ꝛ ſaluatoꝛis
omniū. et coꝛpo ſit domina omniū ange-
loꝝ ꝛ hominū atq̄ cunctoꝛū creatoꝛum
O veriſſima plena gratia Marie: que ḡ-
tiam ipam increatam in ſe totam continu-
it. Unde recte angelus eidē dixit. Aue
gratia plena. Hieronymus in ſermōe de
aſſumptione. Uere gratia plena. qꝛ cete-
ris per partes: marie ꝟo ſe totam infudit
gratie plenitudo. O deniq̄ q̄ multiplex
gratia in maria: que omnes gratias gene-
rales et ſpeciales oim creaturarū ꝛ omni-
um ſanctoꝛū in ſummo habuit: quoniam
vt idem Hieronym⁹ ait ibidē. Tot⁹ in-
quit gratie plenitudo que eſt in chꝛiſto ve-
nit in Mariā: q̄q̄ aliter. quia in chꝛiſto
ſicut in capite influente: in Maria: ſicut i
collo: ſiue dicam medio tranſfundente to-
ti coꝛpoꝛi eccleſie. in chꝛiſto ſicut in ho-
mine ꝑſonaliter deificato. i Maria ſicut ī
templo ipi verbo ſingulariť dedicato. Di-
cat ḡ Maria. In me ois gratia: vt ꝑ hoc
glorioſum verbū alliciat nr̄as mētes ad
confugiēdū ꝓ grē impetratione ad eam.
Accedat q̄ȝ homo ꝛ dicat. Maria mater
gratie. mater miſericoꝛdie tu nos ab hoſte
ꝓtege in hora moꝛtis ſuſcipe. Et ꝑ ple-
nitudinem tue gratie fac nos ꝯſoꝛtes glo-
rie. ꝛc. Itaq̄ locuturi de multitudine
gratie beate virginis qua in vita ſua ful-
ſit in ſumma plenitudine ad preſens tria
myſteria notabimus

Primū myſterium dicitur actualis cō-
tinuitatis

Secundū dr̄ noticialis luminoſitatis.

Tertiū dr̄ multiplicis ḡoſitatis

Articul⁹ primus ꝙ btā dei mater Maria fuit continue in hac vita ſtabilita in actuali guſtu gratie dei cum plena rati one merendi

Circa pri-
mum myſterium actu-
alis .ſ. continuitatis in-
veſtigandū eſt. Si vicȝ
beata virgo Maria in ſua vita habuerit
tamꝑfectiſſimū et conſummatū ſtatum ī
gratia ꝙ continue ſine tempoꝛis interru-
ptione fuerit mens eius ſtabilita in actu ꝛ
guſtu gratie cū plena merendi rōe. Ad
quod breuiter ſm̄ intentionē magr̄i Ub-
tini de Caſali oꝛdinis minoꝛum: in ſuo li-
bro qui intitulatur Arboꝛ vite crucifixi ie-
ſu. pie opinandū eſt ꝛ tenendū pro virgi-
nis matris excellentia: ꝙ tanta perfectio
gratie: tanta abundantia chariſmatū di-
uinoꝛū ꝛ virtutū omniū conſummatio fu-
erit ſibi data in illo dei conceptu: vt ſan-
ctiſſima mater dei haberet perfectiſſimū
ꝛ ineffabiliſſimum ſtatū conſummatū in
omni ꝑfectione actiue ꝛ contēplatiue abſ-
q̄ omni diminutōe ꝛ defectu. ꝛ extūc mēſ
eius taliter fuit ſtabilita ꝙ ſine aliqua in-
terruptione fuerit ſumme in cōtemplatio-
nis actu ꝛ gratie cōtinuo guſtu: ꝛ hoc ſuꝑ
oēȝ modū alterius creature: citra tn̄ bea-
tificā viſionē: adeo ꝙ ois ignoꝛantia nō ſo-
lum culpabilis: quia de illa nō eſt dubiū
ꝙ nunq̄ habuit: ſed etiā omnis ignoꝛan-
tia quomodolibet dicens defectū in no-
bis ex peccato originali fuit ſibi omnino
ablata. ꝛ fuit a ſpūſancto infuſus ſibi ple-
niſſimus habitus ſapientie: totā ip⁹ mē-
tem ꝑficiēs: adeo ꝙ occupationes exterio-
rum ſenſuū nunq̄ impedirēt in ea recolle-
ctionē mētis ꝛ ꝯtēplatōis actū: ac exꝑimē-
talis grē guſtū: ſed ꝛ ipe cōtēplatōis act⁹
mentē eius plene in deo recolligēs nunq̄
impediuit virtuoſum ꝛ debitum officiuȝ
adminiſtratiue partis inferioꝛis ſenſuuȝ
q̄n ꝛ ſic dulciſſime miniſtrauit filio ſuo ie-
ſu: tā in infantilibꝫ neceſſitatibꝫ coꝛꝑis q̄
i alijs i decurſu vite ſue oppoꝛtunis atq̄ i o-
b⁹ alijs q̄ ad inſtructōȝ xp̄i ꝛ aploꝝ ꝛ alio-

rum neceſſaria videbanť: Jmo iſte due ꝑ
fectiones: actio ⁊ cõtẽplatio in ipa ſe mu-
tuis reſpectibꝫ intendebant ad virtutuꝫ ⁊
glorie cumulum. Alias quoqꝫ ꝑfectiões
multas credit ꝙ tunc cõſecuta fuerit nob
ineffabiles et incomp̄heñſibiles: que etiaꝫ
ſm experimenta noſtre infirmitatis et cor-
ruptionis ipoſſibiles videnť. Qꝫ ſi ob
ijcias de ſomno q̃ in nobis abyſſat ⁊ ſepe
lit actũ rõis: ⁊ liberi arbitrij aufert vſum
⁊ ꝑ conſequens actum meriti et demeriti.
Unde beatus Bernard⁹ ſomnuꝫ vocat
mortis imaginẽ. Et Ariſto. in de ſomno
⁊ vigilia dicit. Somnus eſt ligamentum
ſenſuũ. Cũ igiť in beata virgine fuerit q̃n
qꝫ dormitionis ſomn⁹: imo et chriſtus le-
giť dormiuiſſe Matth. viij. ergo in bea-
ta virgine ſomnus interrũpebat p̄dictuꝫ
effectum gratie. Reſpondeť ſm eundeꝫ
Ubertinũ vbi ſupra ꝙ in beata virgine ſi
cut ⁊ in chriſto liberũ arbitriũ non fuit ex
ſomno ſummerſum: ſed anima ſua libere
⁊ actu meritorio ſiť ⁊ cõtẽplatiuo non ob
ſtante ſomno tendebat in deũ ⁊ alias ꝑfe
ctiones nobis ineffabiles: vt dicere potue
rit illud Cañ. v. Ego dormio ⁊ cor meuꝫ
vigilat. Hec p̄dicta de mr̃e dei reuerẽ
diſſima credẽda mouet triplex rõ: ſm ea
q̃ indubitanť credimus de ipa.

Prima ratio plene expurgationis
Scḋa rõ plene aſſimilationis
Tertia ratio plene participationis.

Prima ratio plene expurgationis. Jndu
bitanter eñi crediť ꝙ ipa fuit plene purga
ta a fomite: ergo ab omni infectione hũa
na ex fomite cauſata. Sed quia impedi-
mentũ omniũ predictorũ: ⁊ maxime impe
dimentũ ſomni eſt magne impꝫfectiõis et
deſtructionis actus contẽplatiui: cũ omis
hebetudo mentis ⁊ alij defectus quos in
nobis expimur: expgefacti poſt ſomnũ nõ
ſinant ſtatim et libere mentẽ ferri in deũ:
ſed cum nouo conatu oportet nos redire
ad mentis claritatẽ ⁊ ſuauitatẽ q̄ꝫ primo
fueramus experti. ergo videť ꝙ nullo mõ
fuerit in dei matre. Si objicias ꝙ iſta
eſt conditio noſtre mentis ⁊ corporis: et
ipa non fuit educta de ſtatu corporis ani-
malis: Reſpondeo ꝙ non eſt verũ: q: iſta
nõ eſt conditio nature: ſed eſt magꝭ ꝑ pec
catum infectio ⁊ infirmatio: vt expſſe dic
Auguſtinus ſuꝑ Geñ. ad lr̃am: ꝙ in ſtatu
innocentie fuiſſet clarior cõtemplatio dor
mientiũ q̄ꝫ ſit modo viſio vigilantiũ. Cõ
muniter enim magis videť ſentire docto
res ꝙ in ſtatu innocentie non perdidiſſet
homo liberum arbitriũ ſiue rationis vſũ
propter ſomnũ: nec nati fuiſſent filij ſub-
iecti ignorantie. Unde in Enchiridion
Auguſt. c. viij. expſſe vocat errorẽ omneꝫ
deceptionẽ. ⁊ hoc indecorꝫ et indecens ad
vite hui⁹ miſeriã dicit ꝑtinere. Nihil aũt
tale videť conueniẽs matri dei: ſed plena
purgatio a fomite debuit eam plene a ta
libus defectibꝫ liberã reddere. Puto eniꝫ
ꝙ extũc fuerit in ea altior ⁊ dulcior ꝯtem-
platio q̄ꝫ fuerit in Adam. Nec mirũ quia
ipa deũ guſtabat vt filiũ vteri ſui: Et vir-
tus regitiua corporis impleto dei obſequio
ſine aliquo vicio tãto fuit in ea perfectior
quanto in maiori altitudine virtutũ rege
bat: cum etiã dolores ⁊ penas tam mẽtis
q̄ꝫ corporis plene ſublimabat ⁊ referebat
in deũ: ab eis nec i minimo impedita. nul
lo modo igiť videť conueniẽs ꝙ in ſũma
plenitudine gratie que debeť ſtatui mat-
ris: magna pars temporis que occupať ĩ
ſomno trãſierit ſine actuali relatiõe ad de
um: vel etiam ſine plena ratione merendi
Licꝫ quippe voluntas qua volo dormi-
re vt poſſim viuere ad honorẽ dei ſit act⁹
meritorius. in quo actu ſomn⁹ poſſit di
ci meritorius: tamẽ in ſomno ſic ligante li
berũ arbitriũ actus meriti a mente inte-
rim non ꝓcedit. Jtem ſi adhuc inſtas:
quia hec eſt pena peccati: ⁊ pene nõ fuerĩt
ſibi ablate: ſicut nec fili⁹ ſuus carere voluit
Dico ꝙ lꝫ pene q̃ ſunt pure pene ⁊ materia
virtutis ⁊ adiutoriũ merẽdi: nullũqꝫ impe-
dimentũ virtutis ⁊ q̃ totã naturam conſe-
quunť cõmuniter in chriſto ⁊ in ſua mr̃e
remanſerint. ſicut ſunt fames ſitis: triſti-
cia: tñ ipe pene q̃ ſunt impedimẽta perfe-
ctionũ: ſicut ignorantia: ꝯcupiſcentia: ⁊ li
gatio liberi arbitrij: ⁊ diſtractio act⁹ ꝯtẽ-
platiui nõ debuerũt in dei mr̃e remanere.
ſicut nec a chr̃o fuerunt aſſumpte. Se
cũda ratio plene aſſimilationis. quia caro
virginis matris et prolis eſt eadem caro ⁊
filiis puritaꝭ: vt dr̃ Aug. in ſer. de aſſump-

pſone domine. Sȝ dn̄s Jeſus i carnis
aſſumptiōe nullū p̄dictoꝝ defectuū aſſū
pſit. ergo nec i ſua matre dimittere debu
it aliquē eorūdē defectuū. Tertia rō plene
ꝯ'iaparōis. qꝛ cū plenitudo toti⁹ grē q̄ ē
in chꝛo participata ſit mīl vt dicit Hiero
nym⁹ in ſmone de aſſump. domine q̄ꝗ̄
aliter ⁊ aliter vt ſupra tactū eſt. Ergo ille
plenitudines p̄dicte ⁊ alie multo maiores
⁊ nobis ineffabiles fuerūt in beata ꝟgine
Unde ſequit̄ ꝙ ſtupendo modo dilatat⁹
fuerit ſinus materne mentis ad reſpectus
⁊ actus ineffabiles: tam reſpectu diuina-
rum ꝑfectionū: q̄ꝗ̄ etiā reſpectu actual' di-
lectionis ⁊ deuotōis ac deguſtati dulco-
ris ⁊ multiplicis reuelatōis. Nec valet
inſtantia ꝯ hāc rōem ſi diceres: ꝙ in chꝛo
fuit btīfica viſio ab inſtanti conceptionis
Et iſta p̄rogatiua nō fuit tūc data ꝟgini.
ergo nec alie. Non eſt eni ſimile. Gratia
enim viſiōis beate oīno competit huma-
nitati chꝛiſti. ⁊ eſt decens ex vnione pſo-
nali verbi. Non eſt enim decens vt vniat̄
verbo i ſuppoſito: ⁊ non fruat̄ ip̄o. Per-
fectiones aūt q̄ cōpetūt chꝛo ſm ꝑfectio-
nē vie debēt diffūndi i ſua mr̄e bn̄dicta.
Un̄ oēs grē que ſubſtantialit̄ mentē ꝑfi
ciunt: ⁊ que nō repugnāt ſtatui creature: ⁊
que ſunt citra beatitudinē patrie debēt ſi-
bi cōicari: ſed p̄dicta nō repugnant. g̃ ⁊c̄.
Et ſi dicas. nō habuit oēm grām: qꝛ non
fuit ſacerdos nec cōfeſſoꝛ nec p̄dicatoꝛ: fri
uola eſt inſtantia: quia hec nō ſunt ſubſtā
tialiter ꝑficientes mentē: ſed quedā grē
gratis date ſm exigentiā ſingularū pſōa
rum. Hec Ubertin⁹ vbi. s̄. O igit̄ mēs
hūana pēſa quantū potes q̄ntū do plena
fuerit virgo hec diuina maria. O q̄ntū g̃
tie ineffabil' ſupabūdauit i ip̄a ꝟe gratia
plēa ⁊ oi laude ē digniſſima. Uere dignū
⁊ iuſtū eſt vt eā oīs laudet vox hūana ⁊c̄.

Articulus ſecūdus ꝙ btā vir go habuit plenitudinē ſcie ⁊ g̃ tiā omīs noticie ſiue artis. cir ca quod ⁊ plurima dubia ſol-uuntur.

Irca ſecun-

c du myſteriū vicȝ noticial' vel
ſcientialis luminoſitatis in-
ueſtigandū. Utrum ip̄a beata virgo ma
ter dei in ſtatu huius vite ſciuerit omnia:
Uidet̄ nanqȝ ꝙ plura ignoꝛauerit: qꝛ ꝑ-
dictū Jeſum triduo queſiuit ignorās vbi
foret Luce. ij. Item ip̄o inuēto i tēplo cū
dixiſſet Jeſus Quid eſt ꝙ me querebatis
neſci. quia in his que patris ſunt opoꝛtet
me eſſe: Subdit̄ ꝙ ip̄i. ſ. Maria ⁊ ioſeph
non intellexerunt verbū. Item ip̄a tur
bata eſt in ſmone angeli ſalutantis Lu. j.
Et quaſi neſciēs de modo incarnatōis di
uine queſiuit dicens. Quō fiet iſtō quoni
am virū nō cognoſco ⁊c̄. Preterea ſancti
in patria nil ſciunt niſi ad beatitudinē ꝑti
nentia. ergo ſancti in via tm̄ ad beatitu-
dinē vie ꝑtinētia ſciunt: et ꝑ conſeq̄ns be
ata virgo in via tm̄modo ea ſciuit q̄ ſunt
ꝑtinentia ad beatitudinē vie et ad ſui ac
alioꝛum edificationē. Nam ⁊ ſupfluū vi-
det̄ ſciuiſſe alia. Contra Jo. xiiij. Spi
ritusſanctus docebit vos omnem verita-
tē. ergo creatā ⁊ increatā. Item omnia fa
cta ſunt propter hominē. iuxta q̄ꝺ Ariſt.
ij. Phyſ. Nos ſum⁹ q̄dāmodo finis oīm
Unde de omnibus tenet̄ homo gratias
agere. Si ergo non omnia cognouiſſet:
impꝑfecta fuiſſet eius gratiarūactio. Pꝛe
terea omnis ſcientia de numero bonoꝝ
honoꝛabilium eſt. pꝛimo de anima. Sed
ei nullum bonum defuit. quia omni gr̄a
plena fuit. ergo omnes ſcientias habuit.
Preterea anima chꝛiſti ſciuit omnia q̄
deus: nec tamen ei eſt equalis in ſciētia ꝑ
modū ſciendi. Sed ſicut anima chꝛiſti im
mediate ſe habet ad deum: ita anima be
ate virginis ad animā chꝛiſti. ergo beate
virginis anima ſciuit omnia que aīa chꝛi
ſti: ſed impꝑf. ctioꝛi modo. Pro reſpon-
ſione ad queſtionē ſm magnū Albertū
ſuper Miſſus eſt. ca. cliij. Notandum ꝙ
beata virgo in cognitione ſua habuit plu
ra priuilegia. Primum eſt perfecta cog
nitio trinitatis ꝺei ſine medio quā ha-
buit in via per ſpecialiſſimam gratiam.

Secundū eſt pfecta cognitio myſteriū
incarnationis.ꝛ hāc habuit p grām ꝛ ſinḡ
gularē expientiā. Tertiū eſt cognitio ſue
reuelationis ꝛ certificatio pdeſtinationis
quam habuit p reuelationē ꝛ cauſam:qꝛ
ſcʒ nouit ſe matrē dei eſſe quam impoſſi-
bile foret damnari. Quartū eſt aīe ſue
ꝛ ſpirituū p ſpecies ꝓpas cognitio:quā
habuit diſpoſitiue per naturā: cōpletiue
p gratiā. Et ſm hanc vidit angelos:aīas
ꝛ demōes: vt infra de gratia ſapientie pa
tebit latius articulo.iiij. huius partis

Quintum eſt perfecta cognitio omniū
ad ſtatū vie ptinentiū:quam habuit p grā-
tie illuſtrationē vel infuſionē et inſpirati
onē. Unde habuit perfectā cognitionem
omniū ſcripturarū:operandorū et contē-
plandorū. Et ꝙ ipa fuerit ꝓpheta in om̄i
bus ſcripturis ꝓphetarū et figuris deſiḡ-
ta. Sextū eſt cognitio omniū circa ſe fu
turorum quā habuit per reuelationē ꝛ in
ſpeculo lectionē:atqꝫ ſcripturarū cogniti
onem Septimū eſt cognitio omniū ad
ſtatū patrie ptinentiū.quā habuit p con-
templatiōis reuelationē. Octauum eſt
omniū creaturarū que ſunt in toto mūdo
vel fuerunt aut erunt in rerū natura ſtan-
tiū cognitio:quam habuit per naturaꝫ et
gratiā et contemplationē. Si enim iſtud
Ade eſt conceſſum ꝛ datū vt omniū ani-
mantiū terre et volatiliū celi:ꝛ beſtiaruꝫ
noticiā haberet.et omnibus nomina vo-
caret ꝯgruentia ſm ſuas ꝓprietates Ge
neſis.ij. Itē ſi Ariſtoteli et Philoſophis
ac medicis datū eſt noſſe omniū herbarū
virtutes:lapidūqꝫ metallorū atqꝫ ſtellaꝝ
celi:quoniā teſte Hieronymo Ariſtote-
les nō ſolum ſciuit naturas reꝝ ſed ꝛ ſcri-
ptas in libris tradidit:quid mirū ſi Ma
rie que fuit gratia plena:et dei veri mater
donatū ſit omniū creaturarū cognitioneꝫ
perfectam habere:maxime cum ꝛ pagānis
philoſophis(vt dictum eſt)magna ꝓ par
te creaturarum cognitio eſt donata. No
num priuilegium ꝙ habuit matutinam
ſimul et veſpertinam cognitionē. Matu
tinam per gratiā. Veſpertinam vero per
naturam et gratiā. Decimū eſt conclu
ſio ex predictis omnibus:ꝙ ſcilicet nulli⁹

proprie habuit ignorantiā. Unde propt
obiectiones que fieri poſſent dicimus ꝙ
beata virgo ſufficienter perfecta fuit per
habitum nature ꝛ gratie in operationes
exire ꝛ finem conſequi cuiuſlibet ſcientie.
Et hac ſcientia exiuit in actū ꝛ operatio-
nem quando vbi ꝛ qualiter ꝛ q̄ntū ordi-
nabatur ſibi ad beatitudinē ꝛ aliis in ſa-
lutem. Habuit etiam pfectam cognitio-
nē omniū ad btitudinē ſuam ſm ſtatū vie
ptinentiū vel ad grām impertinentium.
Unde ipius anima beatiſſima nulla ha
buit in ſe inutilia vel impṫinentia: ſed per
totum fuit plena gratia. Unde omnia q̄
fuerunt in ip⁹ anima vel naturalia vł ad
quiſita ſic erant grā informata vel cū grā
coniūcta vt omnia eſſent gratuita. et p cō
ſequens fuit omnis ſciētia eius gratuita.
ꝛ om̄is operatio eius gratuita .vt ſine oī
reſtrictione largiſſima ꝛ veriſſima interp̄-
tatiōe eſſet omnifaria gratia plena. Hec
Albertus. Ad illud igiṫ in contrarium
vicꝫ ꝙ perditū Jeſum reqſiuit dicīṫ ꝙ h
magno factū eſt ſacramento: vt ad tēpus
dono ſcientie illius rei ſuſpenderet :ſicut
ꝛ donum prophetie ad tempus prophe-
tis ſubtrahebatur ad vtilitatē eorū:quate-
nus iterum cū dolore petentes humilia
rentur prophetē:et dei eſſe experirent nō
ſuum quod habebant:ſicut patet de He
liſeo.iiij. Regū.iiij. Ita factū eſt hoc etiaꝫ
ad vtilitatem:vt ſcʒ ad tempus breue inṫ
diceretur Marie noticia de Jeſu vbi ſit
ſm corpus:quatinuſ illo dolore percuſſa
magna nobis merita per patiētiā theſau
rizaret:atqꝫ exemplū nobis daret reqren
di Jeſum inter cognatos et notos .id eſt
inter ſanctos. Ad illud ꝙ non intellexe
runt verbū chriſti de patre celeſti loquen-
tis Reſpondeṫ ſm Ludolphū cartuſ.
ꝙ ſic eſt accipiendū .nō intellexerūt.i.non
animaduerterunt lʒ crederent dei filium
Uel quia nō ita plene vt poſtmodū intel
lexerunt talia de diuinitate loquentē :ſal-
tē q̄ ad Joſeph alioſqꝫ inibi aſſiſtētes:q̄ n̄
fuerunt aſſueti talia audire de diuinitate. n̄
aūt h̄ de beata Maria dicitur abſolute.

Ad aliud dicendū ꝙ illa turbatio vir-
ginis in ſermōe angeli nō fuit ex ignoran-

tia. ſed quia prudens dat nobis legē non
ſtatim credere omni ſpiritui: ſed probare
vtrum ex deo ſit: iuxta ſententiam apoſto
li. Proceſſit ergo illa turbatio pot⁹ ex hu
militate qua ſe nō reputauit dignam tan
te exaltationi quāta per angelum ſibi an
nunciabat vel tante ſalutatiōi: Nec tanq̄
ignara aut dubia queſiuit. Quomodo fi
et iſtud. q2 bene ſciuit q̄ apud deū non eſt
impoſſibile omne verbū. Et q̄ iuxta Eſa
ie vaticiniū ca. vij. virgo concipere ꝛ pare
re debuit filiū dei. Sed idcirco querit vt
angelo docente de myſterio incarnatiōis
diuine fideles certiores in fide redderent
ꝛ pateſceret omnib9. quia virtute ſpiritus
ſancti concepit filiū dei ꝛc. Ad illud q̄
ſuꝑfluū eſt ſciuiſſe omnia alia que nō ꝑtine
bant ad beatitudinē vie: dico q̄ nō. quia
omnis ſciētia eſt de numero bonoꝝ hono
rabilium: ꝑmo de anima. ſed operari ſm
omnem ſcientiam foret ſuꝑfluum ad beat
titudinem. Dico ergo cum Alberto vbi
ſupra. q̄ eius ſciētia exiuit in actum ꝛ ope
rationem ſolum tunc quando: vbi: quali
ter ꝛ quantum ordinabatur ſibi in beati
tudinem ꝛ alijs in ſalutem: vt patuit circa
decimū priuilegium ſue cognitionis. Cla
ret igitur reſponſio ad queſitum q̄ ſciuit
omnia. Sed circa hoc plurima occurre
re poſſunt particularia dubia ꝓ amplio
ri ducidatione oportuna. Primum du
bium ſi beata virgo ſciuit omnes mecha
nicas artes vel ſcientias que continentur
in his verſib9. Lana Nemus miles nau
tatio rus medicina. ꝑſus. Ac ars fabrilis
mechanice ſunt iſte Vbi ſeptem artes nu
merant. Et videt q̄ nō. q2 natura nō de
ficit in neceſſarijs: nec abūdat in ſuperflu
is. ſecūdo de aīa. ergo multo fortius gra
tia. Sed quedam artes mechanice erant
beate ꝟgini neceſſarie ſicut muliebres. q̄
dam ſuperflue ſicut viriles: ergo illas ha
buit ꝛ nō iſtas. Itē videt q̄ illas mecha
nicas muliebres que ſunt ſubtiliores ne
ſciuit: ſicut eas que fiunt aurifrigijs ꝛ ſeri
ceis operib9 ꝛ ſubtilibus ſuturis: ꝛ hmōi.
quia iſta ſubtilia magis ordinant ad va
nitatem q̄ vtilitatem. Operatio autem
ꝛ ſciētia beate virginis fuit tm̄ ad vtilita
tem. ergo ꝛc. Illa etiā ſubtilia operari
multum repugnant contemplationi. quia
requirunt multam attentiōem cogitatio
nis. Maria autem optimam partem ele
git ſcilicꝫ perfectam contemplatiōem. igi
tur ꝛc. Cōtra. Matri dei nullum bo
num defuit: quia gratia plena fuit. Sed
omnis ſciētia etiam mechanica eſt de nu
mero bonorum. igitur ꝛc. Ad dubium
igitur reſpondetur q̄ beata virgo habuit
ſcientiam artium mechanicaꝝ alijs exce
lentiorem: ꝛ operatiōem ſubtiliorem in il
lis etiam muliebribus artibus ſubtilio
ribus: quod probatur ſm Albertuꝫ ſuper
Miſſus eſt capitulo. cxl. triplici via.
Primo ex eius inuincibilitate. ipa eīm (vt
ait Damaſcenus) a nullo illuſtrium vinci
tur. Hec autem artes ſubtiliores ſunt ſciē
tie ꝛ oꝑa illuſtrium feminarum. ergo ꝛc.
Secūdo ex eius humilitate. eius enim
oꝑatio fuit humillima ꝛ laudabiliſſima.
Sed maior ꝛ laudabilior humilitas ap
paret ſcire nobilia ꝛ ſubtilia ꝛ oꝑari vilia
ꝛ cōia q̄ tm̄ ſcire vilia ꝛ groſſa ac opera
ri talia: ꝫ beata virgo ꝛ ſi operata ſit vilia
ſciuit tm̄ nobilia. Tertio ex effectus qua
litate. quia digniſſimū ad quod ordinant
artes mechanice eſt veſtitus. Primo enim
anima: poſtea corpus. deinde veſtimentū
Luc. xij. Sed digniſſimū omnium veſti
mentorum fuit tunica inconſutilis quam
fecit beata ꝟgo. ergo habuit ſcientiam ar
tis mechanice in ſummo. Ad obiecta in
cōtrarium dicitur ſicut patuit ſupra: q̄ li
cet ipa ſcierit omnes artes: tamen eius ſci
entia exiuit in actum ꝛ operationem non
omniū ſed earum ſolum. ꝛ tunc que: quā
do: vbi: qualiter ꝛ q̄tum ordinabant ſibi
in beatitudinē ꝛ alijs in ſalutē vt ſemꝑ or
dinaret ea ad vtilitatem non ad vanitatē
nec impediretur in ea ꝯtemplatio. Se
cundum dubium de artibus liberalibus
vtrum illas ſciuerit in ſummo. Reſpōdet
breuiter ſm eundē Albertum q̄ ſic. patet
Primo ex prefiguratione. Prouerbioruꝫ
ix. Sapientia edificauit ſibi domum exci
dit columnas ſeptem ꝛc. Illa quippe do
mus eſt beata ꝟgo. ſeptem columne ſunt
ſeptem artes liberales. Itēꝫ mille clypei
pēdēt ex ea. ſ. turre Dauid: oīs armatura
fortiū. Cāt. iiij. Turris Dauid eſt ſacra

ſcriptura. Clypei ſcientie phice ⁊ ſcie libe
rales que ptinent ad munitionē ſacre ſcri-
pture. ergo ſanctoꝝ eſt illas ſcire: ⁊ ꝑ cōſe
quēs a fortiori eſt beate ꝟginis. Solu-
tio patꝫ. quia quidam ſancti laudant de ta-
libꝫ ſciētijs: ſicut Hieronymus Auguſti-
nus ⁊c. ⁊ ſancta Catarina. ergo beate ꝟgi
ni nō debuit deeſſe iſta materia laudis.
Claret itaqꝫ ꝙ beata ꝟgo ſciuit Primo
grāmaticā. quia ſuꝑ illud Luc. ij. Maria
cōſeruabat omnia ꝟba hec. gloſa dicit ꝙ
legerat in diuerſis ꝓphetis: ergo ſciuit le-
gere: ⁊ ꝑ ꝯſeqns itelligere. q2 legere ⁊ nō
intelligere eſt negligere. Itē ipa ſm Hie-
ro. ⁊ Damaſ. in templo fuit enutrita vbi
ꝟgines inſtruebant ſm legē Moyſi. ꝓnci-
pium autem eruditionis eſt grammatica.
Amplius grāmatica eſt recte loquēdi ſci-
entia. Sed beata virgo nunqꝫ peccauit in
loquēdo: ergo eā habuit in ſūmo. Se-
cūdo rhetoricā ſciuit. Nam dicit Aug. in
de doctrina chriana: ꝙ in ſacra ſcriptura
ſunt diuerſi colores rhetorici. Sed beata
virgo ſacrā ſcripturā ꝑfecte ſciuit: ergo et
rhetoricā Item iura ciuilia ⁊ canonica:
leges ⁊ decreta ꝙ ſciuent in ſummo. ptꝫ ꝙ
modo. quia ſapiētia aduocati in tribꝫ da
ret. Primū ꝙ obtineat apud iudicē iuſtū
⁊ ſapientem. Secundū ꝙ ꝯtra aduerſari-
um aſtutum ⁊ ſagacem. Tertiū ꝙ in cau-
ſa deſperata. Sed beata virgo obtinuit
apud iuſtiſſimū ⁊ ſapientiſſimū deū con-
tra aduerſariū calidiſſimū diabolū i cau
ſa noſtre liberatiōis deſperatiſſima ſentē-
tiā optatam. Unde ſapientiſſimus deus
elegit eam tanqꝫ ſapientiſſimam aduoca-
tam pro nobis: ergo omnia que ad hoc of
ficium pertinent ſuper omnes nouit.

Item alij aduocati ⁊ procuratores poſ
ſunt iniuſtum ꝓbare eſſe iuſtum ſophiſti-
ce: ſed non poſſunt facere. Beatiſſima au
tē virgo hoc de iniuſticia noſtra fecit: ergo
ꝑ oibꝫ improportionabiliter allegare ſci-
uit. Amplius ipa habet autoritatē leges
condendi ⁊ interpretandi. Cum enī gene
ralem conſtitutiōem habeat facere papa
in omnibus ſpiritualibus ⁊ eccleſiaſticis.
extra de conſtitutio. c. finali. In tempora-
libus autē generalem legem poteſt face-
re imperator. C. de legibꝫ ⁊ conſtitu. ꝓnci

pum. l. ij. ⁊ l. fi. Beatiſſima virgo eſt im-
peratrix ⁊ domina pape ⁊ totius mūdi. er
go penes ipam fuit legū cōditio ⁊ interꝑ
tatio ⁊ oīa iura in arca cordis clauſa ha
buit. vtpote q ſpūſctō plena fuit per quē
ſcilicet ſpiritumſanctum reges regnant ⁊
legum cōditores iura decernunt Prouer
biorum. viij. ca. ergo rhetoricam ſciuit in
ſummo. Tertio ꝙ logicaꝫ ſciuerit in ſum-
mo. patet: quia hec eſt vtiliſſima ad ſcien-
tiam ſacre ſcripture. Et ad fidei cōfirma-
tionem: ac hereſum confutatiōem: atqꝫ ra
tionis redditionem de ea que in nobis eſt
fide. ergo cum iſta ſcientia ſit maxime ne-
ceſſaria ſanctis: per conſequens beate vir-
gini Quarto muſicam ſciuit: quia tam
in veteri qꝫ in noua lege erant cantores ⁊
vſus cantus ad cultum dei. Cantus au-
tem recte ſcitur per muſicam: ergo cuꝫ ad
cultum dei pertineat ſciētia: hec ipa ſciuit
eam. Itē vox virginis benedicte fuit dele
ctabiliſſima perfectiſſimo auditui ſcilicet
chriſti. ergo eius vox fuit maxime armo-
niaca. Quinto arithmeticā etiā ſciuit:
quia hec agit de numeris. Numeri autē
in ſacra ſcptura ſunt myſtici. Et ſm diuer
ſitatem numeroꝝ diuerſa per eos ſignifi-
cantur myſteria. vt patet in ternario: ſena
rio ⁊ denario: ⁊ ſic de alijs. ſicut in multis
ſcripturis ⁊ gloſis manifeſtū eſt. Preterea
in ſacra ſcriptura fiunt computatiōes an-
norum: vt de Jacob Iſaac ⁊ alijs. ⁊ feſta
diuerſa aguntur ad que neceſſaria eſt ſciē-
tia compoti. Hec autem omnia pertinent
ad arithmeticam: ergo cuꝫ ipa ſcientia ſit
neceſſaria ad ſacram ſcripturam. ſequitur
ꝙ beata virgo ſciuerit eam. Sexto ſci-
uit geometriam: quia in ſacra ſcriptura di
uerſe ſunt menſure: vt menſura ephi: bac-
chi: chori: modij ⁊ ſimilia plura: vt ptꝫ in
Ezechiele precipue: vbi eſt magna valde
difficultas de menſuratione templi ⁊ ta-
bernaculi. De huiuſmodi autem eſt geo-
metria: ergo eam ſciuit Septimo ſciuit
aſtronomiam. quia in ſacra ſcriptura agi-
tur de ſideribꝫ ⁊ ſtellis Geneſ. j. Sed de
his eſt ſcientia aſtronomie: ergo ipa eſt ne
ceſſaria ad theologiam: ⁊ per conſequens
beata virgo ſciuit eā. Preterea mathe-
maticā qꝫ perfecte ſciuerit patet. quia ipa

fuit ꝑfectiſſima ſm affectū:ꝫ ⁊ ſm intelle
ctū.ſed ipa ꝑ affectū dilexit oia diligibi-
lia:ꝫ ſciuit omnia ſcibilia. Itē dicit ꝙ
Abraam ſciuerit huiuſmodi ſcientias:et
ꝑ eas ditatus eſt.ergo et beata virgo eas
ſcire debuit cui nullū bonū defuit quod i
alijs fuit ſanctis. Inſuper phyſicā ⁊ me
dicinā ꝙ ipa ſciuerit in ſummo:quia ꝑ di
uerſas proprietates lapidū:ſpecierum:li
gnorum et animaliū:ac ceterarum rerū
naturalium diuerſe figurant intelligen-
tie myſteriorū in ſacra ſcriptura.ergo ſine
intelligentia rerum naturaliū non eſt ꝑfe
cta intelligentia ſacrarū ſcripturarū: ſed
beata virgo ꝑfectiſſime ſciuit ſacram ſcri
pturā. ergo ⁊c. Itē ſumma ſcientia me
dicine eſt ſcire curare morbos ſolo verbo
Iuxta illud metrū. Virtꝰ ineſt gemmis
magis herbis:maxia verbis. Et ad hoc
non ſolū ſcire curas morborū corporis ſꝫ
⁊ anime:et ſcire vtroſqꝫ ſanare ad immor
talitatē. Talem habuit medicine ſcientiā
beata virgo:ergo in ſummo ⁊c. Am-
plius hoc claret ēt a maiori arguendo. qr ſi
paganus Ariſtoteles hoc habuit donū
ſcientie adeo ꝙ (ſicut Hieronymus teſta
tur) proprietates rerū naturaſqꝫ nō ſolū
ſciuit ſed ⁊ legendū libris tradidit. Alij ēt
philoſophi ⁊ medici vt Auicenna Galie
nus Hypocras ⁊c. ſciuerūt ⁊ docuerūt rerū
naturas et virtutes:quid mirum ſi deus
matri ſue id dedit quod ⁊ infidelibus bo
num ꝯſtitit:cum ipa ſuper omnē creatu-
rā poꝰ chriſti animā plena gratia fuit. De
niqꝫ metaphyſicā ſciuit:quia hec ſumme
neceſſaria eſt ad theologiā. Tertiū prin
cipale dubiū adhuc reſtat: vtrum beata
virgo ſciuit in ſūmo totā theologiā. Ad
quod ex ꝑmiſſis oibus patꝫ reſponſio ſꝫ
eundē Albtū ꝙ ſic. quia vnctio ſpūſſan-
cti qua plena erat docebat eā omnia. vn
de fuit doctrix apoſtolorū:et habet aure-
olam predicatorū. Hoc autem declarat
ꝑ materiam libri ſententiarū. Nam ſciuit
totum librum ſententiaꝝ. Primo quidem
primū libꝝ ſententiaꝝ. cuius materia re
ducitur ad duo. ſcꝫ ad materiam de trini
tate. et materiam de predeſtinatione dei
⁊ potentia ac voluntate dei. Sed beata
virgo pre omnibus ſciuit et contemplata
eſt eius deitatem ⁊ eius trinitatem perſo
narum:cuius et potentiā ⁊ bonitatē in ſe
ipa experta fuit ad ſalutem omniū prede
ſtinatorū. Secundus liber ſententiaꝝ
agit de angelis ⁊ operibus ſex dieꝝ:atqꝫ de
ſtatu hominis. Hec omnia perfectiſſime
ſciuit vt ſupra claruit. Tertius liber
agit de incarnatione verbi ⁊ virtutibus.
Hec omnia ſciuit in ſummo et per expe-
rientiam. Quartus agit de ſacramen-
talibus gratijs ⁊ reſurrectione. Gratias
ſacramētales dei mater in ſummo habu
it vt tactū eſt ſupra. Corpus etiā ſimilli-
mum corporibus reſurrectionis habuit.
nam corpora reſurrectiōis ſunt immunia
a culpa ⁊ a pena. Corpora ꝟo ſanctoꝝ in
via ſunt obnoxia culpe ⁊ pene. Inter hec
fuit medium corpus beate virginis. Vñ
patet ꝙꝫ glorioſiſſima:ꝙꝫ feliciſſima fu-
erit benedicta virgo Maria. Vere in eꝰ
laude deficit omnis mens et lingua. O
vere monſtrum celeſte: vt ita dicam cum
ſancto Ignacio. O admirabilis excellen-
tia eius dignitatis ⁊ ſciētie. hoc ſolū ſupeſt
eſt vt nos miſeri humiliter eā deꝑcemur
quatinus digni habeamur eam laudare
in celo ſine fine.

Articulus tertius ꝙ gratia multiplici plena fuit btā Maria Et hic ponunt duodecim differentie gratiarū.

T Ertiū myſte

riū multiplicis gratioſitatis. Iu
xta namqꝫ ſentētiam apoſtoli va
ria dona gratiarū dantur per ſpiritūſctm̄
chriſti diſcipulis et ſanctis. Unde. j. Co-
rin. xij. Alij quidem ꝑ ſpiritū dat ſermo ſa-
pientie. alij ſermo ſcientie. alij fides in eo-
dem ſpū. alij grā ſanitatū. alij opatio vir
tutū. alij ꝓphetia. alij genera linguarum.
alij interpretatio ſmonū ⁊c. Et iteꝝ Eph.
iiij: Ipſe dedit quoſdam quidem apoſto-
los:quoſdam autē prophetas. alios ꝟo
euangeliſtas. alios autem paſtores ⁊ do-

ctores ⁊c. Has ſ omnes gratias ⁊ plura
eius dona non eſt ambigendū fuiſſe in be
ata virgine. quoniā vt dicat Hieronymꝰ
Ceteris per partes: marie ꝟo ſe totam in
fudit gratie plenitudo. Aduertendum
tamen ꝙ iuxta numerū duodecim ſtella-
rum in corona capitis beate virginis du
odecim gratias poſſumus diſtinguere ꝗ
bus ipſa extat glioſa in ſummo poſt filiū.
Quarum primus quaternarius accipit
ex parte intellectus et cognitiōis. Secun
dus ex parte gratificatiōis: quia ꝑtinent
ad gratiam gratūfacientē. Tertius q̄ter-
narius ex parte eius ſublimationis

Prima gratia viſionum.
Secunda gratia ꝓphetiarū
Tertia gratia linguaꝝ.
Quarta gr̄a interꝑtationis ſmonum
Quinta gratia donorū
Sexta gratia beatitudinum
Septima gratia ſacramentorū.
Octaua gratia virtutū
Nona gratia dignitatū.
Decima gratia officiorū.
Undecima gratia aureolaꝝ
Duodecima gratia miraculoꝝ.

Prima ſtella dicit gratia viſionū ⁊ reuelationuꝫ. Nā vidit ange-
los ſepiſſime: qui (vt teſtat Hie
ronymus) ſingulis diebus ei cibū defere
bant a deo miſſum. Sed h̄ q̄rit. vtrū btā
virgo viderit angelos ⁊ ſpūalia ꝑ ſpecies
proprias: Ad quod reſpondet ſm Alb-
tum ſuper Miſſus eſt. ca. cxxxviii. ꝙ ſic.
Probat: quia ipſa videre potuit ſpiritum
increatum ꝑ ſpeciem ꝓpriaꝫ. ergo ⁊ quē-
libet aliū. Unde Gregoriꝰ. Quid ē qđ
non videat qui videntē omnia videt. Sꝫ
ipſa vidit videntem omnia. id ē diuinam
eſſentiam. ergo vidit omnia auxilio ḡtie
in ſua contemplatione. Itē Moyſes vi-
dit diuinā eſſentiā: vt dicit Auguſt. de vi
dendo deum. Et ſimiliter Paulus in ra-
ptu ſcribit vidiſſe deū ⁊ diſpoſitionē cele-
ſtis hierarchie: quam ⁊ beato Dionyſio
reuelauit. ergo multo magis beata virgo
vidit deum ⁊ ſtatuꝫ angelorum ac triūm
phantis eccleſie. Item Martinus vidit
demones ⁊ Iacob angelos quādo dixit
Caſtra dei ſunt hec ⁊c. ergo concludit ꝙ
beata virgo que a nullo illuſtriū vincitur
in ſua cōtemplatione qua omnes excellit
cōtemplatores poterat videre deū ⁊ an-
gelos ⁊ demones ⁊ animā propriā ⁊ ſub
ſtantias reꝝ incorporaliuꝫ ꝑ ſeipſas. Hec
Alber. Secūda gratia ꝓphetiarū qua
ꝑdicebat futura. Cum enim fuit ſpūſctō
plena: qui quidē prophetas et amicos dei
ꝯſtituit Sap. vii. ſeqͥt ꝙ fuit ſumma pro
phetarū. Nam ſi Joannes plus q̄ ꝓphe
ta dictus eſt: eo ꝙ chr̄m in vtero agnouit
⁊ digito demonſtrauit. multo magꝭ btā
virgo eſt plꝰ q̄ omnes ꝓphete que nobis
chriſtū generauit. De eius ꝓphetia tripli
ci. ſ. de preterito: de futuro: ⁊ de p̄ſenti oc-
culto habet libro. ii. ꝑte. i. c. ii. ar. ii. prope
finem. Tertia ſtella eſt gr̄a linguarum
Licꝫ quippe quidam opinati ſint ꝙ bea-
ta virgo genera linguarū nō habuerit. qȥ
ipſa ire ꝑ mūdū ad ꝑdicandū nō debuit.
tamen hoc non obſtat: imo tenendum eſt
cum Alberto. c. dx. ꝙ beata ꝟgo cū apo-
ſtolis accepit donū linguarū. Nam Act.
ii. ſcribit. Sedit ſupra ſingulos eoꝝ ſpi-
ritusſctūs. Sed ipſa fuit cum illis. Et q̄nı
am (vt ait Damaſcenꝰ) ipſa a nullo illuſtri
um vincit in aliquo: ergo habuit donum
iſtud cum aliis ⁊ ꝑ aliqs. Item cum diuer
ſis hominibꝰ conuerſabat: ergo donis lin
gue indiguit. Preterea ipſa eſt aduocata
omniū: ergo debuit ſcire linguas ſingulo
rum. Quarta gratia interꝑtatōis ſer-
monū: quod eſt ſm Glo. ſcripturas expo
nere. Hanc ꝙ habuerit beata ꝟgo patet
quia vt dictū eſt ſupra: omnes ſcripturas
intellexit. ⁊ apoſtolis ad eam refugientibꝰ
in quacunq; queſtione expoſuit. Unī ma-
giſtra apoſtoloꝝ nūcupat. Item Amos
iii. ſcribit. Non eſt verbum quod dominꝰ
non reuelauerit ſeruis ſuis. ergo multo ma
gis matri. Quinta gratia donoruꝫ. qȥ
ipſa habuit omnia dona ſpūſſancti in ſum
mo. Primo quidem donum ſapientie
quod eſt quidam guſtus ſpiritualis pri-
me veritatis per modum ſumme bonita-
tis. ſed vbicunq; eſt maior incorruptio ⁊
inſeparabilior ad deū dilectio. ibi eſt ma
ior coniunctio ad ipm. et per conſequēs

maioꝛ deguſtatio: ſic fuit in ꝟgine. Unde
Sap. vj. Incoꝛruptio facit proximũ deo
Et Hugo. Charitas inquit eſt que vnit
amantem cum amato ꝛc. Secũdo ha-
buit donũ intellectus. quia fuit ꝟgo pru-
dentiſſima: intellectuq; illuminatiſſima a
ſpiritusancto: quo erat pleniſſima. Unde
ꝛ Maria: id eſt illuminata nõ imerito eſt
nominata. Tertio habuit donũ cõſilij
tanq̃ que fuit maxime inſtructa vnctione
ſpiritusſancti ꝛ fuit perfectiſſima obſerua-
trix conſilioꝝ. Quarto donũ foꝛtitudi-
nis. quia vicit deuz foꝛtiſſimũ: moꝛtemq;
ꝛ diabolum vt ſupꝛa patuit de ꝟtute foꝛ-
titudinis eius. Quinto donum ſciẽtie
excellentiſſime: vt precedẽti myſterio de-
claratũ eſt. Sexto donum pietatis per
quã mouebat ad opera miſericoꝛdie ſum-
me: vt patuit ſupꝛa li. iiij. ꝑ. ij. ar. j. ꝛ de pi-
etate eius. Septimo habuit donũ ti-
moris dñi. q2 vbi maioꝛ ſapientia: ibi ma-
ioꝛ timoꝛ dñi. iuxta illud Pſ. Initiũ ſapi-
entie timoꝛ dñi. ſed ipa habuit donũ ſapi-
entie in ſũmo: igit dono timoꝛꝫ dei plena
fuit. Sed q̃liter ipa deũ timuerit. habet
lib. ix. ꝑte. j. ar. iij. ca. ij. Sexta ſtella eſt
gr̃a beatitudinũ omniũ. Primo ipa in be-
atitudine paupertatis oẽs ſuperauit. Simi-
liter ꝛ in beatitudine mundicie. vt patuit
de virtutibꝫ. Item in beatitudine mititat-
is etiam alios ſuperauit. quia canit eccle-
ſia. Uirgo ſingularis inter omnes mitis.

Item in beatitudine miſericoꝛdie: quia
ipa eſt mater ꝛ regina miſerie. Mater mi-
ſericoꝛdie dicit: q2 ipa eſt oꝛigo miſericoꝛ-
die dei in chr̃o filio eius. Regina etiã mi-
ſericoꝛdie dicit: quia ipa habet in celo po-
teſtatem miſericoꝛdie ꝛ gratie. vt cuicũq;
voluerit eius aduocatiõe preſtetur miſeri-
coꝛdia ꝛ gratia. Beatitudo quoq; eſuriei
iuſticie ſumme fuit in ea. quia ſumma cha-
ritas vt etiam ſupꝛa patuit. Denique ha-
buit beatitudinem luctus excellentiſſime
quia cuius cauſa nobilioꝛ: eius etiam effe-
ctus eſt nobilioꝛ. ſm Ariſto. Sed q2 cau-
ſa luctus in virgine fuit nobilioꝛ. Omnes
eñ alios ad flendum inſtigat peccatum.
Beatã autẽ virginem ſola charitas. Si
autem querat vtrũ ipa luxerit ꝓ incolatu
miſerie ꝛ dilatione patrie: Reſpondet q

ſic. q2 hoc videt ꝑtinere ad charitatꝫ ꝑfe-
ctionẽ cupe. ſ. diſſolui ꝛ eẽ cũ chr̃o. Iuxta
illud Apli dictamẽ. Hec Alb. Itẽ bti-
tudo etiã pacis ſumme fuit in btã ꝟgine.
q2 vt dicit glo. ſup illõ Bti pacifici. Pa-
cifici inq̃t ſunt q̃ omẽs motus animi rõni
ſubijciũt qõ ſũme fuit i btã ꝟgine. Inſup
habuit etiã btitudinẽ ꝑſecutiõis maximã
in filij ſui occiſiõe cuiꝰ gladius doloꝛis coꝛ
eiꝰ ꝑtrãſiuit. ꝛ ſic daret ꝙ ſũmã grãm bea-
titudinũ habuit ꝛ donoꝝ. Septia ſtel-
la eſt gr̃a ſacroꝝ ꝙ ipa grãm oim ſacroꝝ
habuit in ſũmo: ꝑꝫ s. li. eo. ꝑte. j. ar. ij.
Octaua gr̃a ꝟtutũ oim: de h patuit eo. li.
ꝑte. ij. art. iiij. vbi agit de ꝟtutibꝫ eiꝰ theol.
ꝛ cardinalibꝫ q̃bꝫ oĩbꝫ plena fuit. Nona
ſtella eſt gr̃a dignitatũ. q2 vt canit eccl̃ia.
Ipa ꝟgo btã eſt dña mũdi: regina celoꝝ:
impatrix angeloꝝ ꝛ hoim. de q̃bꝫ latius
agetur ſuis locis ꝑcipue lib. xj. ſcꝫ de ꝑuile-
gijs. Decima gr̃a officioꝝ. ſ. ſctõꝝ. Ha-
buit q̃ppe officiũ patriarchaꝝ. q2 mater
ꝑncipalis eſt totius eccl̃ie. ꝛ oĩm ſanctoꝝ
quos omnes in chꝛiſto ipa genuit ꝑ rege-
nerationẽ viuã ex moꝛtuis. Item habuit
officium ꝓphetaꝝ: vt dictum eſt ſupꝛa.
Itẽ apoſtoloꝝ donuꝫ habuit: licet ex. xij.
apoſtolis nõ fuerit. Apoſtoloꝝ eñ offici-
um fuit eſſe lucẽ mũdi. Ipa in ſũmo illu-
minauit mundũ nõ tñ voce: ſed ope victu
ꝛ veſtitu innocentiã ꝑdicãs. ꝙ in ſũmo ha-
buit donũ apoſtolatꝰ. q2 apli pniam: ipa
innocentiã ꝑdicauit ꝟbo: veſtitu: victu ꝛ
ope. Itẽ habuit officiũ euangeliſtarũ:
quia ſcriptũ eſt de ea Luce. ij. Maria cõ-
ſeruabat oia verba hec: ꝯferens in coꝛde
vbi ſcꝫ totũ euangeliũ cõſiderat: ꝛ euãge-
liſtis ipa reuelabat myſteriũ incarnatiõis
ſicut dicit de Luca euangeliſta ꝙ ab ipſa
didicerit ſecreta angelice ſalutationis ꝛc.

Item ipa cum martyribus eſt martyr:
cum cõfeſſoꝛibꝫ eſt confeſſoꝛ chr̃i etiã ſub
cruce aſtans filij ſui vſq; ad moꝛtẽ: cũ vir-
ginibꝫ virgo. cũ religioſis ſumme religiõi
euangelice dedita: ꝛ cum omnibꝫ ꝑlatis ꝛ
paſtoꝛibꝫ ipa paſtoꝛatus habet officium
quia ipa nos pauit ꝟbo ꝛ exemplo atq;
cibo coꝛpoꝛis ꝛ potu ſanguinis filij ſui.

Undecima gratia omnium aureolaꝝ:
q2 virginũ martyꝝ ꝛ ꝑdicatoꝝ aureolam

poſſidet vt patebit libro vltimo. parte. iij.
ar. iij. Unde patet ꝙ mater dei habuerit
omnẽ gratiã ad decorationis cumulũ: ad
perfectionis augmentũ. ꝛ ad honoris lau
diſqꝫ incrementũ: atqꝫ omniũ bonoꝝ ſpi
ritualiũ cõplementũ. Duodecima gra
tia miraculoꝝ. Miraculũ quippe ꝛſi non
facit ſanctum: tamẽ oſtendit ſm Grego.
Ipa miraculũ omniũ miraculoſiſſimũ ꝛ
nobiliſſimũ: ſanctiſſimũ ꝛ incõprehenſibi
liſſimũ fide ſua mediante legit feciſſe cum
ad vnũ verbũ ꝯſenſus dicente. Ecce an
cilla dñi fiat mihi ꝛc. deus factus eſt hõ
mater virgo. Et in vtero chꝛĩs ꝑfectus ho
mo. Iniup ꝙ ipa habuerit donũ mira
culoꝝ ꝛ fecerit miracula in ſua vita teſtã
tur ſancti de eius vita hiſtoriã ſcribentes
Et pͤcipue ſctũs Germanus dicit ꝙ ipſa
adeo claruit in vita miraculis ꝙ innume
ros egros ꝛ debiles curauit: ꝛ demones
ab obſeſſis effugauit. Qui audito eiꝰ no
mine ſolo moꝝ exierunt: ꝛ ad eius intuitũ
horride clamabãt ꝙ ipi ferre vultum dei
matris nõ valebãt. Refert idem ꝙ beata
virgo cum vixit tres mortuos ſuſcitauit.

Primo quidẽ filius cuiuſdã vidue pau
percule qui ei erat vnicus: ꝛ ꝑ illum victu
ſuſtentabat rogata ab ea vt ſuũ filiũ Je
ſum inuocaret. Moꝝ beata ꝟgine orãte:
ille defunctus ſuſcitat: ꝛ matri lachrymã
ti reſtituit Item quidã diſcipulus apo
ſtoloꝝ Simon appellatus innuptam fili
am virginẽ habens que ſubita morte de
ceſſit ad beataꝫ virginẽ flens acceſſit ꝛ ro
gans. Maria quoqꝫ eam ad vitã reuoca
uit que in Marie ꝯſortio remãſit vſqꝫ ad
eius aſſumptionẽ ꝛc. Itẽ matrona q̃
dam Judith nomine chꝛiana: cum gemi
nos ſimul filios parturiret mortua ẽ. Cu
ius parentes ꝛ amici beatã Mariã exorã
tes ipa ad corpus acceſſit ꝛ inuocans Je
ſum: viuam hanc erexit. Idẽ etiã Germa
nus narrat ꝙ q̃dam mulier deuota de nu
mero fideliũ Marie nota vnicũ paruulũ
filiũ habẽs: cum in agro leo rapuit ꝛ de
tulit: hec cum flens filium diu queſiuiſſet
nec inueniſſet acceſſit ad Mariã ꝯquerẽ
do. Cui ipa. O mulier fiduciam habe in
deũ Jeſum filiũ meum qui potens eſt tu
um natũ reddere viuũ ſanumqꝫ puerum.

Moxqꝫ leo ſanũ ipm reportauit ꝛ añ fo
res matris collocauit Itẽ tres iuuenes
innocenter ad mortem cõdemnari cũ du
cerent vincti ad mortem multiqꝫ eos ſeq̃
rentur. Quidam chꝛiſtianus ait. Inuoca
te dñam Mariã ꝛ in eius filium credite
ꝛ ſaluabimi. qḋ cũ illi feciſſent cũ lachry
mis Mariã inuocãtes vt eriperent moꝝ
vincula coꝝ ſunt ſoluta. Et quidã coꝝ q̇
eos occidere volebãt in fugam verſi ſunt
rapti a maligno ſpiritu. Alij vero lumi
nis acriſia ſunt ꝑcuſſi. ꝛ ſic illi ſoluti ſunt
ꝛ abierunt ad Mariã: adorantes eã gra
tias egerũt ꝛ fidẽ chꝛiſti receperũt. Mul
ta alia refert idẽ Germanus q̃ ſingula lõ
gũ foret inſcribere. Nam vt ipe idẽ teſtat
quotquot veniebant ad eã curabant cur
ui: claudi: debiles atꝫ ceci nati: leproſi: pa
ralytici: ſurdi ꝛ muti: hydropici: epilentici
febricitantes ꝛ caducũ morbũ patiẽtes ꝛ
fluxum ſanguinis atqꝫ frenetici. Ex omi
etiam ꝓuincia multos ꝛ varios languen
tes ad Mariã ducebant ꝛ curabant oẽs.
Per eam quoqꝫ femine plurime pͤgnan
tes de partus periculo ſunt liberate cum
nomen eius inuocabant. Sed ꝛ multi in
carceribꝫ ꝛ vinculis detenti ꝑ eius merita
ſunt redempti. Hec Germanus. O igit
ꝟgo gratioſiſſima omi gratiaꝝ gloria ple
na. O dei mater indyta ſub tuũ pͤſidium
ꝯfugimus ne deſpice nos in neceſſitatibꝫ
ſed a ꝑiculis cunctis libera nos ꝟgo glo
rioſiſſima Amen.

Incipit liber octauꝰ de ſan ctiſſima ꝟginitate marie.

Octauus liber agit de myſterio pu
riſſime ꝟginitatis hñdicte
mřis dei. ꝛ diuidit in tres
ptes. In pͥma pte agit de ipa eius certiſſi
ma ꝛ digniſſima ꝟginitate In ſcđa in
cidẽtaliter agit de eiꝰ ꝟginitatis ſctã ſocie
tate ſeu eius ꝟginalis ſponſi viꝛ Joſeph
ſctitate. In tertia agit de eius ꝟginita
tis ſumma puritate.

Pars prima de ꝟiſſima digniſſimaqȝ ac approbata ꝟginitate beate marie

Ecce virgo ꝯcipiet ⁊ pariet filiũ Eſa. vij.ca. Pulcerrime ꝓpheta ſpũſctõ edoctus matris dei virginitatem pconizans verbis in pmiſſis oſtẽdit ꝙ digniſſimo miraculo dei filius incarnari deberet ex ipa virgine: vt virgo ꝯciperet ⁊ virgo pareret ⁊ deũ verũ generaret. Vñ ſubdit. Quia vocabit inquit nomẽ eius Emanuel: qđ eſt nobiſcũ deus. De hoc admirãdo exclamat Origenes in homelia ſup illud Luce. Cum eſſet deſponſata mater Jeſu Maria: dicẽs i hec ꝟba. O magne admiratõis grã o inenarrabilis ſuauitas. o ineffabile ſacramentũ. ipa eſt eadẽ mater. ipa eadẽ ꝟgo. ipa genitrix ⁊ ipa ancilla: ipa eſt q̃ genuit deũ ⁊ hoiem. Quis vnꝙ̃ audiuit talia. qs vnꝙ̃ potuit vt ꝟgo eſſet ⁊ mater: Virgo inꝙ̃ i ꝯceptu: ꝟgo in partu ⁊ poſt partuȝ. Immaculata mater ⁊ incorrupta mater vnigeniti filij dei domini noſtri Jeſu chriſti q̃ eſt in celis ſm diuinitatẽ in ſinu patris. ⁊ eſt in terris ſm carnẽ in ſinu matris. in celis de patre ſine matre generatus. ⁊ in terris de matre ſine patre genit⁹ Hec eſt illa nouitas Hieremie vaticinio pnunciata. Nouũ inquit faciet dñs ſup terram femina circundabit virum. O femina ſup feminas benedicta: que virũ nõ nouit: ⁊ virũ pfectũ chr̃m ſuo vtero circũdedit. Erat Maria cum ꝯcipit virgo grauida: duȝ parit ꝟgo puerpera: ⁊ poſt partum virgo perpetua: pclara illa ꝟginitas ⁊ glorioſa fecũditas. De hac eius ꝟginitate Eſaias pdicens ait. Dabit dñs ipſe vobis ſignũ. Vere ſignũ mirabile. vere ſignũ amabile ⁊ ſũme ad ſalutẽ noſtrã vtile qr. Ecce (inquit) virgo ꝯcipiet ⁊c. Qm̃ in pte iſta agere intendimus de ipa virginitate matris dei libeat tria myſteria de ipa declarari.

Primũ myſteriũ dr̃ ꝯgruitatis.
Scḋm myſteriũ dr̃ dignitatis.
Tertiũ myſteriũ dr̃ atteſtabilitatis.

Articulus prim⁹ ꝙ ſũme cõgruebat atqȝ decebat vt mater filij dei foret veraciter ꝟgo ppetua: ⁊ hoc rõnib⁹ quinqȝ infra ſcriptis.

Circa primũ myſteriũ. ſ. ꝯgruitatẽ inueſtigabimus. Vtrũ iſtõ ꝯgruebat: vel q̃re decuerit vt dei mater foret ꝟgo ppetua cũ de⁹ eque poterat naſci ⁊ cõcipi de muliere cõiugata: Et quo ad hoc pt taliter argui Primo pſupponit ꝙ ſi homo nõ peccaſſȝ nihilominus deus icarnatus fuiſſet. Tũ ratiõe nimie dilectionis. qr nõ minus diligendus erat hõ añ lapſum ꝙ̃ poſt. Vñ Joã. iij. Sic deus dilexit mundũ vt filiũ ſuum vnigenitũ daret ⁊c. Tum etiam ratione pfectiõis vniuerſi: alr̃s eñi defeciſſet in vniuerſo quartus modus pducẽdi hominẽ. ſ. de muliere ſine viro. ⁊ hanc viam tenet Scotus ſup. iij. diſt. vij. Secundo pſupponit ꝙ ſi hõ nõ peccaſſet nõ niſi electi fuiſſent generati. vñ Grego. lib. iiij. moral. dicit Si pmi parentes nõ peccaſſent nequaꝙ̃ ex ſe filios gehẽne generaſſent. Hec ille. Tertio pſupponitur ꝙ ſi nõ peccaſſent in paďiſo hoies oẽs vſi fuiſſent matrimonio vt implerẽt pceptũ dñi. Creſcite ⁊ multiplicamini Geñ. ij. qr oẽs multiplicatiõi ſpẽi dediſſent opam: eo ꝙ h pceptũ dñi pſcriptũ. ſ. Creſcite ⁊ multiplicamini. dictuȝ eſt ꝓ oĩ poſteritate Ade ſm Rich. in. ij. diſt xx. q. ij. arti j. Verũtñ ſine omĩ pctõ ⁊ macula in paďiſo: carnali copula ꝯueniſſent: ⁊ fuiſſet ibi thorus immaculatus: ⁊ cõmixtio ſine cõcupiſcentia vt ait magr̃ ſñiaꝝ eadẽ. di. xx. ca. ij. ⁊ Aug. ſup Geñ. approbat. Quarto pſupponitur ꝙ ſi nõ peccaſſent in paradiſo tot fuiſſent mares quot femine. Hoc oſtendit ſm ſententiã Bonauen. ⁊ Rich. ſuper. ij. vbi ſupra breuiter ſic. Quia ex quo inquit omes vſi fuiſſent matrimonio i paradiſo vt implerent illud pceptũ domini Creſci-

te ꝛ multiplicami. Et qm̄ in illo ſtatu nullus maſculus habuiſſet plꝛes vxores. Cū inſpiratōe ſpūſſancti dixit Adam Geneſ. ij. Erūt duo in carne vna. Nulla etiā mulier fuiſſet ſine viro: nec vir ſine muliere: nec vna plures viros habuiſſꝫ vt duo tm̄ eſſent in carne vna: nec aliquis aut aliqua mortē ſenſiſſet. Sequiꝛ ꝙ tot mares naſcerenꝛ quot femine ſi Adaꝫ nō peccaſſet nec aliquis de ſtirpe eius. cōcor. Thom. Iſtis ſuppoſitionibꝫ habitis chr̄s dei filius in paradiſo carnem aſſumens nō videtur quō de virgine eaꝫ aſſumpſiſſet: ſed ex matrimonio. Q, ſi pro illo ſtatu hoc congruiſſet: cur ꝛ pro iſto ſtatu moderno id non decens fuiſſet. Ad quod protinus reſpōdēdo dico ſaluo meliori iudicio admittendo omnes dictas ꝓſuppoſitiōes ꝙ in illo ſtatu ſcꝫ innocentie cum cōpletus fuiſſet numerus electoꝝ in fine generationis humane ſeu ꝓpagationis vltimo geniti homines nō conueniſſent carnali copula: ſꝫ in ꝟginitate puriſſima ꝯſtitiſſent cum ſciētes impletum numeꝝ electoꝝ: nouiſſent: quia nō foret opus vt prolem generarent: cum matrimoniū non fuerat inſtitutum in paradiſo ante peccatū ꝑ illud preceptum Creſcite ꝛ multiplicamini: niſi propter officium ſalicꝫ cauſa ſobolis ꝓcreāde ad cultum dei. ſm doctores ſuper quarto. Potuiſſet ergo fieri vt chriſtus in vltime generationis tempore veniſſet: vel forte ſi antea tunc reuelando certificaſſet ſuam matrem de virginitate ſeruanda.

Unde poſito ꝙ ꝛ ſi homo nō peccaſſet chriſtus icarnatus fuiſſet nihilominus ex virgine Maria ſine virili ſemine: licet in illo ſtatu non aſſumpſiſſet chr̄us corpus paſſibile. quia non fuiſſet neceſſariū ꝓ redemptione hominis eum mori: nec aliq̄s de ſolis electis eum occidiſſet. Notandum vero eſt ꝙ chriſtus aſſumere carneꝫ poterat quidem etiam pro ſtatu moderno de corrupta vel cōiugata ex viro ꝛ muliere ſm legem nature inſtitute in paradiſo: ſed non decebat. imo ſumme erat congruum vt de incorupta virgine ſpūſancto operante cōciperetur ꝛ naſceretur ꝓpter quinq̄ rationibꝫ: quas ponunt Bonauen. Ri. h. Thomas. ꝛ cōcordant doctores ſup. iij. diſt. xij.

Prima rō accipiꝛ ex ꝑte ꝓlis.

Scđa ex ꝑte matris.

Tertia ex ꝑte patris.

Quarta ex parte finis diuine incarnationis.

Quinta ex ꝑte vl̄is ꝑfectionis.

Prima ratio ex parte prolis: id eſt filij dei Nam filius dei eſt verbū patris eterni q̄ naſciꝛ ab eo per incorruptiōem: ſicut verbum abſq̄ omni cordis corruptione cōcipitur. ꝛ in vocem ſine corruptione egreditur ꝛ oritꝛ: ab ore quoq̄ abſq̄ carnis corruptione profertur. Propter quod Ioannis. j. In principio erat verbum ꝛ verbuꝫ erat apud deū ꝛ deus erat verbuꝫ. Quia ergo chriſti caro ſic fuit ex ꝟgine aſſūpta vt eſſet caro verbi dei. Ideo cōueniēs fuit vt ſine corruptiōe matris conciperetꝛ et pareretꝛ de incorrupto virginis vtero. vñ Auguſtinus in ſmone. xliij. de natiuitate chriſti dicit. Maria mater chr̄i electa eſt ſuꝑ oēs creaturas ꝛ ꝑelecta: vt de mūdiſſima matre mundiſſimus naſcereꝛ filius: quia ſicut in celo habuit chriſtus patrem immortalem ꝛ incorruptibilē: ſic ꝛ in terra habuit matrē omni corruptioni carentem. igiꝛ in celo qualis eſt pater talis eſt filius. ſic ꝛ in terra qualis eſt mater talis ſm carnē eſt filius. Hec ille. Secūda ratio accipitur ex parte matris. Cōgruum enim erat vt dei mater ſumma dignitate honoraretur: quia hoc ſpectat ad honorem filij. Unde ꝛ Exod. xx. ꝓceptum diuinum eſt. Honora patrē ꝛ matrē. Hinc dei filius in mūdo oriens honorē matris non debuit violare vel diminuere: ſed quia dignitas virginalis in eccl̄ia precellior eſt alijs. ergo illa debuit matri dei attribui. Unde ſi chriſtus matris ſue ꝟginitatem permiſiſſet violari vel ante partum vel in partu vel poſt partū: eo ip̄o m̄ris dignitatem violaſſet: ꝛ ſuū honorem minoraſſet: q̄d nō expedit chr̄o. quia ſcriptū eſt Prouerbioꝝ. xv. Stultus homo deſpicit matreꝫ ſuam. Et eiuſdē ca. xvij. Gloria filioꝝ parentes eorum. Tertia ratio accipitur ex parte dei patris: vt ſalicꝫ ip̄i deo patri ſeruaretur dignitas. quia cuꝫ chriſtus ſit verus deus nō fuit conueniēs vt alium pa-

trem haberet ꝙ deū, ne dignitas paterni
na transferret ad aliū. Quarta ratio ac
capitur ex parte finis incarnatiōis. Nam
ad hoc fuit incarnatio chriſti vt hoies in
filios dei transferrentur ꝛ renaſcerentur.
Unde Joan. j. Dedit eis poteſtatē filii
os dei fieri his qui credunt in noie eius.
ſed hi nō ex ſanguinibus neqꝫ ex volūta
te carnis: neqꝫ ex volūtate viri nati ſunt vl
naſcunt: ſed ex deo. i. dei virtute: qua fit vt
homines ſpiritualiter renaſcant in deo.
Nota aūt ꝙ ſm Nico. de lyra. p carnem
hic intelligit mulier: iuxta illud Gene. ij.
Os ex oſſibꝰ meis ꝛ caro d̓ carne mea. qꝛ
femina paruꝫ participat de ratione reſpe
ctu viri. Filij ergo dei nō debebant gene
rari vel naſci voluntate carnis ꝛ viri. id ē
cognitione maris ꝛ femine. Unde ꝓpter
hunc finē incarnatōis ſignificandū oportet
bat chrīm naſci de virgine virtute diuina
ſpiritusſancti. Hinc Auguſt. li. de ſancta
virginitate ait. Oportebat caput noſtrū
ſcilicet chriſtum inſigni miraculo ſm cor
pus naſci de virgine: vt ſignificaret mem
bra ſua de virgine eccleſia naſcitura ſm
ſpiritum. Idem in ſermone de natiuitat
te dicit. Fas inquit non erat vt per eius
aduentum tolleret matris virginitas: qui
veniebat nos a corruptione ſanare. Hec
ille. Quinta ratio vniuerſalis ꝑfectio
nis: que eſt excerpta ab Anſelmo libro. j.
Cur deꝰ hō. Quattuor inquit modis po
terat deus hominē facere. Primo ſine
viro ꝛ ſine muliere: ſicut fecit Adam ex
terra. Secundo ex viro ſine muliere: ſic
ut fecit Euam de viri latere. Tertio ex
viro ꝛ muliere: ſicut cōmuniter oēs nos
habemus naſci. Quarto ex muliere ſine
viro. Quoniā aūt ꝑmi tres modi in mun
do ꝓceſſerant: oportebat ad complemētū
ꝛ ꝑfectionē vniuerſi quartū modū induce
re vt fieret homo ex virgine ſine viro mi
raculoſa ſpiritusſancti operatōe. qđ com
pletū eſt in chriſti incarnatōe. O igit di
uine ſapientie abyſſus: ꝙ cōgruentiſſimo
modo in omnibꝰ ſupra infirme noſtre mē
tis capacitatē operans. O homo: o fidel
anima penſa diligenter: quia ꝓ te maxia
ꝛ indicibilia deus voluit facere. Ut eniꝫ
te redimeret non horruit virginis vteruꝫ
ingredi: ex ea naſci: et per eam educari. O
glorioſiſſima domina virgo Maria vere
omni laude es digniſſima: vtpote dei ma
ter preelecta. vere virgo ſuperbenedicta:
multum tibi debemus regratiari et ſerui
re. quia ex te ortus eſt ſol iuſticie chriſtus
deus noſter. O igitur domina noſtra ora
pro nobis.

Articulus ſecūdus de pri uilegijs honoris et glorie qbꝫ predotata et dignificata ē vir ginitas marie

S Ecundū my
ſteriū dicitur dignitatis. Re
uera ꝟginitas beate marie eſt
maxime dignitatis: vtpote maximis pri
uilegijs et honoribus predotata. Ut
autem plura ſub breuitate perſtringa
mus quinqꝫ precipua notabimus que fa
ciunt ad excellentiā dignitatis eius virgi
nitatis.

Primum eſt: quia eius virginitas eſt
omnium prima.

Secundum: quia eius virginitas eſt
puriſſima

Tertium: quia eſt deo fecunda: ꝛ ſic
ſingulariſſima.

Quartum eſt: quia eſt omniū miracu
loſiſſima

Quintum eſt: quia eſt
omnium fructuoſiſſima

Primū itaqꝫ priuilegiū dignitatis ipſi
us virginitatis beate Marie eſt: quia eſt
omniū prima. Unde ipa eſt virgo virgi
num appellata. quod ipi optime cōgruit
triplici ratione.

Primo ratione primationis.

Secūdo ratione ſignificationis

Tertio ratione prelationis.

Primo ratione ꝑmationis. quia nec ꝑ
mam ſimilē viſa eſt: nec habere ſequentē
vt canit eccleſia. Merito igit dicitur vir
go virginū Maria: qꝛ eſt omniū virgi
num mater ꝟginitate ꝑma vel ꝑmiceria.

quoniã ſine ꝓcepto conſilio ⁊ exẽplo primo omniũ glorioſum munus virginitatis deo obtulit: ꝓ qͦ et omnes ꝟgines ꝑ imitationẽ in virginitate genuit. Hinc Pſ. Adducent̃ regi virgines poſt eã ꝓxime eiꝰ offerent̃ tibi. Sꝫ ſi petas ⁊ dicas. Cur nõ magis chrĩo attribuit̃ hoc priuilegiũ ꝙ dicat̃ virgo virginũ: cũ chriſti virginitas ſit excellentiſſima ⁊ digniſſima: vtpote deo vnita vnione ꝑſonali. Ad hoc reſpondet̃ ſm magnũ Albertũ ſuꝑ Miſſus eſt. ca. clxxxvij. ꝙ hoc nomen virgo virginũ chriſto nõ cõuenit: lꝫ chriſti virginitas omniũ virginitatẽ etiã matris precellat. quia ipſe chriſtus non fuit primus virginũ tempore ſed ipſius mater: que primo per votum virginitatis opprobriũ abſtulit ſterilitatis: ⁊ eam in ſe cõſecrauit. Ipſa quoqꝫ virgo deum genuit: que et fecunda extitit: et virginitatẽ ꝑpetuam vouit ⁊ tenuit. ſicut claret in decretis. xxvij. q. ij. c. j. vbi dicit̃. ꝙ beata virgo vouit virginitatẽ perpetuam. Chriſto autẽ hoc nõ conuenit: cuꝫ in ſua virginitate non genuit deum. ſed ipſe deus verus extitit. Secundo beata virgo dicitur virgo virginũ ratione ſignificationis: quia in huiuſmodi locutionibus ſignificat̃ excellentia ſm grãmaticos. vt cum dicitur: flos florum. id eſt excellens omnes flores alios. Quia autem beata virgo excellit omnes alias virgĩes in caſtitate ⁊ fecunditate: que ſimul ĩ nulla alia virgine et in nullo inueniunt̃. ergo ipſa merito virgo virginũ dicit̃. Tertio ratione prelationis: quia ipſa eſt regina et domina omniũ aliarũ virginũ: ⁊ ipſaꝫ ꝑꝰ chriſtũ in celo ſequuntur tanqꝫ dominam omnes alie virgines. Unde Canticoꝝ. j. In odorẽ vnguentorũ tuoꝝ currimꝰ adoleſcẽtule dilexerũt te nimis. Et Apocal. xiiij. Hi ſequunt̃ agnum quocunqꝫ ierit: virgines enim ſunt ⁊c̃. Scdͦm ꝓuilegium virginitatis beate Marie eſt quia eſt puriſſima. Cuius virginis puritas tanta eſt ꝙ maior ſub deo nequit intelligi vt ait Anſ. li. de conceptu virginali. Maior ergo ⁊ purior eſt eius virginitas omniuꝫ virginitate poſt chriſtũ: etiam virginitate angelorum. De hac eius puritate latius patebit parte vltima huius libri. Sed hic queſtio oritur. Quõ virginitas Marie ꝓcellebat angeloꝝ virginitatẽ: cũ eoꝝ virginitas ſit in deiformiori luce glorie ⁊ gratie ⁊ in natura ſpirituali. Beate autẽ virginis virginitas in corporali natura q̃ minus pura eſt ſpirituali: quia minorem conuenientiam habet ad ſummã lucem ſpiritualem que deus eſt. qui lux eſt. in q̃ nõ ſunt tenebre vlle. j. Joan. ij. Unde ſicut anima ſenſibilis purior eſt qꝫ vegetatiua: ⁊ rationalis purior qꝫ ſenſibilis. ita angelica natura purior eſt qꝫ humana.

Ad quod facit ꝙ Dionyſius libro de angelica hierarchia angelũ dicit eſſe ſpeculum puriſſimũ in quo ſumme reluceꝫ imago diuine puritatis ⁊ claritatis. ⁊ ꝑ ꝯñs virgitas beate Marie fuit inferioris puritatis ⁊ minoris gradus ꝟginitate angeloꝝ. Ad qͦ r̃ndet̃ breuit̃ ꝙ ꝟginitas ⁊ puritas angeloꝝ licꝫ ſit maior ſm naturã qꝫ humana beate virginis: ſm tamen grãtiam que eſt quaſi lumen creatũ procedens a luce increata aliter eſt. quia vbi maior ẽ participatio gratie: ibi maior ad primam lucẽ appropinquatio. ergo vbi maior grãtia vel ſumma: ibi maior appropinquatio ⁊ in ſummo: ibi ⁊ puritas in ſummo. Sed in beata virgine reſpectu omniũ creaturarum aliarũ nõ vnitarũ fuit gratia in ſummo. ergo appropinquatio ad ꝓmam lucem in ſummo: et per conſequens puritas in ſummo. Licꝫ autẽ in beatiſſima ꝟgine ſꝫ ſtatũ vie fuerit gratia minus deiformis qꝫ in angelis qꝫtum ad actũ. qꝛ in illis fuit ſm ſtatũ patrie. in virgine ſꝫ ſtatum vie. tamen qꝫtũ ad ſubſtantiã gratia in beata virgine fuit deiformior qꝫ in angelis. ſicut patebit cum de charitate beate virginis agetur lib. ix. de hoc latius

Notandũ autẽ ꝙ virginitas hoĩs precellit ꝟginitatẽ angelicã in quattuor: in quibus beate virgĩs virginitas ꝓcellebat in ſupremo: ꝑut Albertus magnꝰ dicit ſuꝑ Miſſus eſt.

Primo qꝛ ꝟgĩtas hoĩs ẽ mltiplicior.
Scdͦo qꝛ eſt nobilior
Tertio qꝛ eſt glorioſior
Quarto quia eſt fructuoſior.

Primo p̄cellit ꝟginitas humana: quia eſt multiplicioꝛ ꝗ̃ angelica. nam angelica virginitas eſt ſimplex in ſpūali tm̄ coꝝ natura. humana ꝟo duplex. quia in coꝛpoꝛe ⁊ anima: quoꝝ vtrūq; ſumme fuit in benedicta Maria. Unde. xxxij. q. v. c. ſicut em̄ Chryſ. dicit: ꝙ illa eſt glorioſa in coꝛpoꝛe virginitas quaʒ complectit̄ ſancti ꝓpoſiti voluntas. Secundo quia eſt nobilioꝛ: Nam angelica ꝟginitas ex natura eſt: humana ex gratia que nobilioꝛ eſt ꝗ̃ natura Hinc Bern̄. Plus (inquit) gaudeo bone Jeſu angelis ſupferri ex gratia tua ꝗ̃ angelū fuiſſe ex natura. Hec ille. Tertio q꞉ eſt glorioſioꝛ: cū virginitas angelica eſt ſine ōis pugne victoꝛia. iſta aūt ſcʒ humana cū glorioſa pugne victoꝛia. vnde glo. j. ad Coꝝ. vij. dicit. Maioꝛ eſt inq̃t victoria ꝟginū ꝗ̃ angeloꝝ. angeli em̄ ſine carne viuūt: ꝟgines ꝟo in carne triumphant Hec ibi. Quarto quia eſt fructuoſioꝛ. Angelica em̄ nō meretur cum angeli non ſint in ſtatu merendi p̄miū eſſentiale. homo aūt ꝓ virginitate meretur dupliciter. ſcʒ in coꝛpe ⁊ anima: ⁊ inſup aureolā que nō datur angelis: ſed hominibus virginibus. Propter quod quidā in Uitaſpatꝝ legit̄ dixiſſe ſe nolle ꝙ deus feciſſet eū angelū quinpotius velle ꝙ factus eſt hō: ſciens q꞉ plus pōt mereri homo ꝗ̃ multi angeli. Unde his omnib⁹ modis p̄cellit improportionabiliter ſup omnes virginitas Marie. Tertiū p̄uilegiū dignitatis ipſius ꝟginitatis beate Marie eſt: q꞉ eſt deo fecūda ⁊ ꝑ ꝯſequēs ſingulariſſima ⁊ glorioſiſſima. vn̄ de ipſa canit̄ in eccl'ia. Uirgo ſingularis inter omnes mitis. Et cetera. O glorioſiſſima domina excelſa ſuper ſidera: q̄ te creauit ꝓuide lactaſti ſacro vbere. Propter quod Damaſcenus vocat eā virginē theotocos in greco. qđ ſonat mater dei vel genitrix dei in latino. In h̄ p̄uilegio excellit omnē creaturā angelicam et humanā. quia cuʒ alij dicant̄ ſerui dei vel amici chriſti aut fratres ⁊ coheredes: ipſa ſola dicit̄ dei mater naturalis. Et de hoc queſtiones pulcre tacte ſunt. lib. ij. parte. j arti. j. Quartū p̄uilegium virginitatis Marie: q꞉ eſt omniū miraculoſiſſima: q꞉ ꝙ ꝟgo eſt ⁊ mater nō quidē tm̄ hominis ſed ⁊ dei: eſt oīm nouoꝝ nouiſſimū ⁊ miraculoꝛum maximum vt ait Dionyſius. Unde merito de ea dicit̄ illud Ecci. xliij. Uas admirabile opus excelſi. Nimirum valde mirabile eſſet vas qđ maius ſeipo cōtineret: ⁊ hoc eſt in beata virgine. Unde canit eccl'ia. Uirgo dei genitrix quē totus nō capit oꝛbis in tua ſe clauſit viſcera factus homo. Itē vas eſſet mirabile quod vinū ⁊ aquam ſimul ſine interſtitione: ⁊ tn̄ ſine cōmixtione ꝯtineret. Sic beata virgo vinum diuinitatis ⁊ aquā humanitatis ſine mixtione ꝯfuſionis naturaꝝ cōtinuit. vn̄ canit eccl'ia. Mirabile myſteriū declarat̄: deus homo factus eſt: id qđ fuit permāſit: ⁊ quod nō erat aſſumpſit nō commixtionē paſſus neq; diuiſionem. Itē vas eſſet mirabile quod manēs clauſum om̄ia in ſe reciperet ⁊ clauſum effunderet Illud autē ſanctiſſimū vas eſt beata virgo. que deum cōcepit virgo: ⁊ poſt partū ꝟgo ꝑmanſit. Multa alia miracula que fuerāt in ꝯceptu eius virginali tacta ſunt libꝛo. j. parte vltima arti. iij. Quintum p̄uilegiū virginitatis Marie eſt. q꞉ eius ꝟginitas extitit fructuoſiſſima. Unde canit eccleſia. Benedicta filia tu a domino: quia per te fructum vite cōmunicauimus Reuera per eius virginitatem deum fratrē habemus. ⁊ eterne vite participes effecti ſumus. Et vt ait Anſ. li. de ꝯceptu beate virginis. Omne inq̃t bonuʒ ad quod homo cōditus fuerat perdidit in Adam ⁊ idemipm̄ bonū multo excellentius ⁊ felicius recuperauit humana natura ꝑ mariam. Nimiꝝ ſeptem bona p̄cipua ꝑdidimus in Adaʒ que recuperauimus ꝑ ꝟginē mariā feliciſſime. Primū eſt peccati immunitas ⁊ innocētia quā peccādo ꝑdidit homo. hoc Maria felicius i filio reparauit. cum ipm̄met deum ꝓ peccatis noſtris ſatiſfaciendū obtulit. Propter qđ Grego. dicit. Felix culpa que talem ⁊ tantum meruit redemptoꝛē. Secundū bonum eſt ſanitas. Nunq̃ em̄ in ſtatu innocētie manēs homo fuiſſet infirmat⁹: aut aliquem moꝛbū paſſus. vt volunt doctores ſup. q. hāc feliciſſime recuperauit ho-

mo ꝑ Mariã: per quã obtinuit vt veniat ad reſurrectionẽ glorioſam ⁊ ſupernã pa-triã. vbi vt habet Apocal. xxi. Abſterget deus omnẽ lachrymã ab oculis ſanctoꝝ. ⁊ iã nõ erit amplius neqꝫ luctus neqꝫ cla-mor: ſed nec vllus dolor. Tertiũ bonũ quod ꝑdidimus eſt impaſſibilitas. quia corpus hominis in illo ſtatu ꝓſeruabat ne pateretur leſionem ab aliquo duro: puta gladio: lapide: ligno vel ferro ⁊c̃. Nec etiã pateret frigus vel calorẽ: ſꝫ viueret in ma-xima temperãtia. ⁊ hoc partim ꝑ ꝓpriam rationem per quam vitaſſet nociua. ꝑtim per diuinam prouidentiam que ipſum ſic tuebatur vt nil ei occurreret a quo lederet vt vult magiſter ⁊ doctores in. ii. Hoc fe-liciſſime recuperauit homo per ꝟginẽ ma-riã. ꝑ cuius fructũ ꝟginalẽ habebimus in futuro dotẽ impaſſibilitatis. Quartũ bonum quod perdidimus eſt immortali-tas. Quia ſi nõ peccaſſet Adã nunqꝫ mor-tis nexum incurriſſet homo. vt vult Aug. libro de qõnibꝫ veteris ⁊ noui teſtamen-ti. Hãc glorioſiſſime recuperauimus per Mariã: ꝑ quã celeſtis glorie ⁊ vite ſempi-terne apta eſt nobis ianua mediante eius fructu ſacratiſſime ꝟginitatis: id eſt chri-ſto. Quintũ bonũ omnis defectus incõ-moditatis ⁊ turpitudinis elongatio: que fuiſſet in paradiſo ſi non peccaſſet homo. nã ⁊ dormiuiſſet abſqꝫ omi brutali turpi-tudine: nec in ſumẽdo cibũ fuiſſet paſſus quo ad digeſtiõem in ſtomacho: vel capi-te aliquẽ defectum vel incõmoditatẽ: ⁊ li-cet in cibo aſſumpto fuiſſet aliqua ſimul-nea vel impuritas que nõ fuiſſet in nutri-mentũ hominis conuerſa vnde ſupfluita-tes emiſiſſet: tñ fuiſſet diuinitus ꝓuiſum ne aliqua turpitudo ſeu indecentia aut fe-tor ex hoc reſultaret. nec q̃ ad corꝑis nudi-tatem; nec al's aliquẽ defectũ aut turpitu-dinem homo paſſus fuiſſet. Uerꝫ ꝑ vir-ginem Mariã obtinuimus celeſtẽ patriã: vbi erimus ſicut angeli in celo: vbi aberit omnis defectus: omnis deformitas ⁊ in-decentia ⁊ aderit omne bonũ vt ait Augu-ſtinus. Sextum bonũ quod ꝑdidimus in Adam eſt libertas. Non eñ homo ho-mini dominatus fuiſſet; nunc ꝓo feliciſſi-mã venimus in libertatem filioꝝ dei per fructum virginis Marie: quia ſumus fi-lii ⁊ heredes dei: coheredes autem chriſti ad Rhomanos. viii. Septimũ bonuꝫ ſapientie ⁊ ſcientie lympiditas. Clarioreꝫ eñ habuiſſemus cognitionem de deo: de angelis ⁊ de creaturis qꝫ modo. vñ Au-guſtinus. xi. ſuper Geneſ. ad litterã dicit. Fortaſſis deus primis hominibꝫ loque-bat antea ſicut cum angelis loquitur ipſa veritate immutabili illuſtrãs mentes eo-rum: ⁊ ſi non tanta participatione diuine eſſentie quãta capiunt angeli. Hec ille.

Hoc bonum feliciſſime recuperatũ eſt per Mariam: per cuius fructum virgina-lem illuminati ſumus in fide: ⁊ tandẽ ve-niemus ad clariſſimũ lumen viſionis diui-ne. O igitur feliciſſima virgo Maria me-rito tibi dixit angelus Luce. i. Inueniſti gratiam apud dominũ: quoniã oẽm gra-tiam quam in Adam amiſimus tu inue-niſti ⁊ inuentam nobis reſtituiſti. O glo-rioſiſſima domina: quid laudis: quid gra-tiarũ actionis: quid ve ſeruitutis tibi retri-buamus ⁊c̃. vere toto poſſe tibi ſeruire ⁊ te laudare obligamur.

Articulus tertiꝰ qꝫ ꝟginitatẽ btẽ marie atteſtant ⁊ appro-bãt plurima teſtimonia ⁊ pci-pue duodecim generꝫ.

Ertiũ my-

t ſteriũ hic declarandũ dici-tur atteſtabilitatis. vt eñ mens humana infirma ⁊ ad credendũ tarda ſolidet in fide catholi-ca ⁊ certius agnoſcat virginitatem veriſſi-mam beatiſſime Marie: iuxta numerum duodecim ſtellarum in corona capitis e-ius duodecim teſtimonia ⁊ firmamẽta fi-dei eius deſcribuntur. quibꝫ atteſtat ⁊ ap-probatur ipiꝰ beate Marie virginitas ⁊ his tanqꝫ duodecim ſtellis atteſtantibus ſuam virginitatem ipſa gloriatur. que qui-dem in tribus quaternariis ordinant. vt

paret intuenti.
Primū teſtimoniū dicit figurarum di
uinarum multiplicitas
Secundū ꝓphetiaꝝ diuerſitas.
Tertiū ſcripturarū ↄcor̄s ꝟitas.
Quartū eccl̄ie ſanctorū autoritas
Quintū angeloꝝ infallibilitas
Sextū teſtiū irrep̄henſibilitas
Septimū rationū theologorū confir-
mabilitas.
Octauū fidei chr̄ianoꝝ ſtabilitas.
Nonū gentiliū ſcripturaꝝ pluralitas.
Decimū phyſicaꝝ rerū exemplaritas.
Undecimū mundialiū hominū credu
litas.
Duodecimū miraculoꝝ lympiditas

Capitulum I

P Rima itaqꝫ ſtella: teſtimonium
dans virginitati Marie dicitur
diuinarū figurarū multiplicitas
Quod certe teſtimoniuꝫ eſt infallibile: q̄r
cum deus ſit ſumma veritas et bonitas:
vt cōmunis conceptio eſt omniū etiā phi
loſophorū. nec igit̄ falli vel nec fallere pōt
Deus autē in ſua lege ꝑ multas figuras
p̄oſtendit quia virgo deum generare de-
buit. igit̄ ꝛc. Innumerabiles aūt figure
huius a deo p̄monſtrate ſunt: vt patet ꝑ
totū campuꝫ veteris legis: et ꝑ ſingulos
patriarchas. ex quibus hic aliqua ꝓdu-
camus multis alijs reſecatis cauſa breui
tatis. Nimirū in Adam p̄oſtenſa eſt
virginitas Marie: quia ſicut primus ip̄e
homo de virginea terra formatus eſt: ita
ſecundus Adam chriſtus ḋ virginea car
ne formari debuit. Item in Eua que
virgo exiſtens mundū dānauit. ergo ꝟgo
deū concipiēs ab angelo ſalutata mūduꝫ
ſaluare debuit. Unde dixit dominus in
figuram huius. Ip̄a conteret caput tuū
loquens ad ſerpentē. quaſi di. Ip̄am ꝟgi
nem decepiſti: ergo et virgo conteret ca-
put tuuꝫ. Item Abel in virginitate ſm
Auguſtinū accept⁹ erat deo. Reſpexit in
quit domin⁹ ad Abel ⁊ ad munera eius
ad ſignificandū quia munera virginitatꝫ
ſumme accepta ſunt deo in Maria. Itē
Enoch in ꝑadiſum delitiaꝝ eſt trāſlatus
ad figurandū quia in vterum ꝟginis tan
q̄ꝫ in paradiſum puritatis et ſanctitatis q̄
ſunt delitie dei tranſtulit ſe ip̄e deus: qui
non habitat in corpore ſubdito peccatis.
Sapie. j. Sed paſcitur inter lilia virgini
tatis. Canticoꝝ. iiij. Itē Noe hoc pre-
oſtenſum eſt cum accepit mandatum fa-
ciendi arcam: in qua genus humanū ſal-
uaretur a diluuio. ⁊ dictū eſt eidem. Fene
ſtram in arca facies: ⁊ in cubito conſuma-
bis eaꝫ. Etenim feneſtra ſm doctores fu
it vitrea vł cryſtallina: que lumen ſine ſui
corruptione reciperet: ⁊ aquam ab inſtil-
latione in arcam vel ſubintratiōe ꝓhibe-
ret. Unde arca figurauit eccleſiam: extra
quam nō eſt ſalus homini. Teſte quippe
ſaluatore Matth. vij. Arta eſt via q̄ du-
cit ad vitā: ⁊ pauci ſunt qui inueniūt eam
Feneſtra ꝑ quam illuminatur arca. id eſt
eccleſia: eſt beata virgo Maria que in-
terp̄tatur illuminatrix. per quā verū lumē
id ē chriſtus ſine corruptione virginitatis
eius tanq̄ꝫ lux ſolaris ſine vitri corruptio-
ne intrauit. Deniqꝫ hoc p̄oſtenſum ē ei
dem q̄ñ columba ad veſꝑam portans ra
mū oliue virentibꝫ folijs in ore annūcia-
uit ceſſaſſe aq̄s diluuij. Columba enim fi
gurat puritatē: q̄r pura ⁊ mūda amat lo
ca. Sꝫ ⁊ virētia folia arboris virginitatē
ſignificant Marie: que pacē a deo reddi
tā hoibꝫ annūciauit: ꝟgente mūdi veſꝑe
cum chr̄m in vtero portauit ꝛc. Itē h̄
p̄oſtenſū eſt Abrae q̄ñ filiū ſuū Iſaac ge
nuit ꝑ repromiſſione miraculoſe diuia ꝟ
tute faciente. Item Iacob quādo vi-
dit ſcalam cui⁹ ſummitas celos tangebat
⁊ dominū innixum ſcale: ⁊ deſcendentes
angelos ꝛc. Scala hec eſt Maria cui do
minus eſt innixus ꝑ incarnatiōnem. ab ea
angeli ꝑ eius virginitatē pace firmata cū
hoie ad nos deſcēdunt. Et vt ait Hiero.
Semꝑ angelis cognata eſt virginitas.
Unde per hoc figurata eſt virginitas ma-
rie. Item Moyſes videns rubū ardē
tē non cōburi in q̄ apparuit de⁹ intellexit
conſeruatā ꝟginitatē dei genitricis. Itē
Aaron virga que floruit ſicca ꝑmanēte:
Numeri. xvij. figurat ꝟgītatē marie. Et
vt breuit̄ plura cōplectar oēs figure vete
ris teſtamēti huic rei cōcordāt: q̄s ſi velle

mus ante deficeremus q̄ per ſingla enar
rare poſſemus.

Capitulū II.

s Ecunda ſtella dicit̃ ꝓphetiarū
claritas. Cum enim (vt ait Pe
trus.ij.canonica.j.ca.) non volū
tate humana allata eſt ꝓphetia ſꝫ ſpūſctō
inſpirante: clarum eſt eoꝝ teſtimoniū eſſe
certiſſimum. Hoc ẜo per omnium ꝓphe
tarū ora clamauit ſpūſſanctus: q2 virgo
deum debuit concipe. Vn̄ Eſa.xj. Egre
diet̃ virga de radice Jeſſe: ꝛ flos de ra
dice ꝛc̄. Flos enim ſine corruptiōe ex vir
ga generat̃ ita chr̄s ex virgine. Item ca.
vij. Ecce virgo cōcipiet ꝛ pariet filiū ꝛc̄.
Item Hiere.xxxj. Nouum faciet dn̄s
ſup terram: femina circūdabit virū. Hoc
certe nouū fuit in mundo vt virgo conci
peret virū. quia nec primā ſilem viſa ē nec
habere ſeq̄ntē. Item Ezech.xliiij. Por
ta hec clauſa erit ꝛ vir nō ꝑtrāſibit ꝑ eā.
quia dn̄s deus ingreſſus eſt per eā. Itē
hoc ſignificat̃ Dan̄.c.ij. in lapide preciſo
ſine manibus: ꝛ in multis alijs ꝓphetijs
de quibus (quia longum eſt ſcribere) per
tranſeo.

Capitulū III.

t Ertia ſtella dicitur Scripturaꝝ
concors veritas. Nā ſ̄m Scotū
in ꝓlogo libri ſentētiaꝝ .q.ij. in
nō euidentib9 ex terminis nec ex ꝓncipijs
euidentiā habentib9 nō ꝯſonant firmiter
ꝛ infallibiliter ac generaliter multi diuer
ſimode diſpoſiti niſi a cauſa ſuꝑiore ipoꝝ
intellectus inclinet̃ ad aſſenſum: ſꝫ ſcripto
res canonice ſcripture varie diſpoſiti: et
varijs tēporibus exiſtentes in tali nō eui
denti. vicꝫ ꝙ virgo deū generaret: ꝛ alijs
articulis fidei omnino conſonabant ꝛ con
ſonant. ideo ſequit̃ ꝙ ipi a cauſa ſuꝑiore
id ē a deo dirigant̃ ꝛ dirigunt̃: qui nō po
teſt eſſe autor falſitatis cum ſit ſumma ve
ritas. Nimirū huius ratiōis maior ꝓbat̃
ꝑ Aug.xviij. de ciui. dei. ca.xlj. dicentem.
Necꝫ inquit in multitudine philoſopho
rum facile quis inuenit: inter quos multa
que ſenſerunt qui conueniant. Laborē nē
pe nimio munimenta ſuoꝝ dogmatū phi
loſophi reliquerunt que diſcipuli legentes
licet in aliquib9 eſſent aſſentientes priori
bus tamē diſcipuli: alia tn̄ improbauerūt
ꝛ q̄ncꝫ diſcipuli contradixerūt fere ꝑ oīa
magiſtro: vt Ariſtoteles Platoni ꝛc̄.
Quō ergo nō contradixiſſent poſteriores
noſtri ſancti prioribus patribus in aliqui
bus ad fidem ꝑtinentibus ſi non habuiſ
ſent doctorem cōmunem eorū intellectū
ad eadem nō euidētia inclinantē. Etenī
totū vet9 teſtamētū ꝛ nouū: omniumcꝫ
doctorum ſcripta ſanctorum a principio
vſcꝫ chriſtum: et a chriſto vſcꝫ modo cō
cordant: nec in his que fidei ſunt et legis
in puncto diſcordant. licꝫ in opinionib9 ꝓ
babilibus que fidem nō corrumpūt aliꝰ
ꝛ aliter ſenſerint. Propterea Leo papa in
ſ̄mone de octaua natiuitatis domini dic̄
ſic. Diuina autoritas eſt cui credimus: di
uina eſt doctrina quā ſequimur. quoniā
ſiue legis teſtificationi: ſiue oraculis pro
phetaꝝ: ſiue euangelice tube auditū ad
moueamus vtrocꝫ verum eſt quod beat9
Joannes ſpiritu ſancto plenus intonuit.
In principio erat verbū: et verbum erat
apud deum ꝛ deus erat verbum. Et illō
quod adiecit. Et verbum caro factū eſt ꝛ
habitauit in nobis

Capitulū IIII.

q Uarta ſtella eſt eccleſie ſanctorū
autoritas. Quia nempe eccleſia
catholica a ſpū ſancto dirigitur ꝛ regitur:
Iuxta illud Math.x. Non enim vos e
ſtis qui loquimini ſed ſpiritus patris ve
ſtri qui loquitur i vobis. Unde patet q2
ipa errare non poteſt in fide. quia ſpiritu
ſancto inſpirante locuti ſunt ſancti dei ho
mines: eccleſie. ſ. fundatores .ij. Petri.j.
Ad quod faciunt iura.xxiiij.q.j. A recta
in ſede.xxv.q.j. Uiolatores. Item.xj di.
Quis. in fine. ꝛ.xij. di. ca.j. ꝛ ca. ſequenti.
Sedquia tota eccleſia catholica hanc fi
dem dogmatizauit ꝛ credit: omnes quo
cꝫ ſancti a principio in hac fide ſunt ſal
uati. Null9 ẜo extra fidē eccl̄ie catholice
ſaluari poteſt aut ſanctificari. vt pꝫ.xxiiij.
q.j. Alienus. Itē.xxiij.q.iiij. ipa pietas.
Et extra de hereticis. ca. Firmiſſime. igit̃
hec fides eſt veriſſima

Capitulum V

Uinta ſtella angelorum infallibili
q taſ. Angeli q̄ppe dei cum ſint no//
ticia dei pleni nō poſſunt falli. Sȝ
ipſi infallibile teſtimonium ferunt de ꝟgi//
nitate marie ꝛ diuinitate domini Jeſu igi
tur ꝛc̄. Qđ aūt angeli teſtent̃ virginalē
conceptum domine claret in plurimis lo//
cis veteris ꝛ noui teſtamenti quibꝰ pluri
mi angeli legunt̃ id teſtaſſe. Et vt de cete
ris pertrāſeam: aliquos tm̄modo angelos
in medium producam. Quid aliud nem//
pe angelus domini apparens Danieli: vt
patet eius ca. ix. teſtat̃ cum ait. Septuagi
ta inquit hebdomades abbreuiate ſūt ſu//
per populum tuum ꝛ ſuper vrbem ſanctā:
vt cōſumetur preuaricatio ꝛ finem accipi//
at peccatū ꝛ adducat̃ iuſticia ſempiterna:
ꝛ impleat̃ viſio ꝛ ꝓphecia: ꝛ vngatur ſan//
ctuſſanctorum. id eſt chriſtus: qui vnctōe
ſpūſſancti plenus: a ſpiritusſancto cōceptꝰ
eſt iuxta p̄teritas viſiones ꝛ prophecias.
Item in nouo teſtamēto angelus Ga//
briel teſtatus eſt / cum requiſitus eſt a ꝟgi
ne benedicta de ſacramento incarnatiōis.
Quomodo inquit fiet iſtud: quoniaȝ virꝫ
nō cognoſco. Reſpondit. Spūſſanctus ſu
perueniet in te ꝛc̄. Luc. j. Preterea an//
gelus ille q̄ apparuit ioſeph quando vole
bat occulte dimittere mariam teſtimoniū
reddidit cum ait. Noli timere accipe Ma
riam coniugē tuam. Quod em̄ in ea natuȝ
eſt: de ſpūſancto ē. Matth. j. Cui teſtimo
nio ſupaddit̃ ꝛ ꝓteſtatio quam fecit ange
lus apparens paſtoribus in die natiuitatꝭ
domini: nec nō om̄is ille exercitus angelo
rum canētium. Gloria in excelſis deo: ꝛ in
terra pax hominibꝰ ꝛc̄. Si dicas. Ego ne
ſcio cum p̄ſens non fuerim nec viderim: ſi
hec omnia talr̄ ſe habuerunt in ꝟitate: ꝛ ta
lia verba angeli boni dixerunt ſicut ſonāt
euangelia: vl̄ vtrum alit̃ fuerit. Reſpō
detur cum auguſtino. x. de ciui. dei. c. xviij.
ꝙ ſi potes dicere vtrū deus creauerit mū
duȝ ꝛ immortalia te neſcire. vl̄ dubitare cū
preſens non fueris tempore creatiōis nec
immortalia viderꝭ. Unde ibidem. ca. viij.
dr̄ Auguſti. Si libris magicꝭ ſiue chitur
gicis credunt homines: Cur lr̄is euāgeli
cis nolūt credere ita eē facta. Et iteꝝ ſm̄
Gregorij dictū Manifeſtum eſt queccūq̧
hominē credere neceſſario ea que nō vidit
Nam quomodo credis te habuiſſe abauū
vel protauum quem nunq̄ꝫ vidiſti. Multo
fortius credenduȝ eſt deo in ſcripturis lo
quēti ſecure. ergo noſipos deo comittimꝰ
in fide q̄ decipe vel decipi non pōt: cū ipſe
ſit ſumma bonitas ꝛ ſumma veritas.

Caplm̄. vj.

Exta ſtella dr̄ teſtium irreprehen//
ſ ſibilitas. Ipſi quippe teſtes q̄ do//
cuerunt hanc fidē ꝛ teſtificati ſunt
fuerunt viri ſanctiſſimi ꝛ multi alij quideȝ
apoſtoli: alij martyres: alij eorum cōfeſſo//
res ꝛ doctores excellentiſſimi vitam ſctiſſi
mam gerētes: ꝛ ideo merito eis credendū
eſt ꝙ nequaq̄ꝫ ipſi hanc fideȝ docuiſſent ſi
fuiſſet erronea: nec extimari poſſunt ꝙ fue
rint mētiti tāte ſanctitatis ꝛ tam multi vi
ri. ꝓcipue cum ipſi ꝛ eoruȝ lex vicȝ chriſtia
na tanta ſeueritate mēdaciuȝ ꝓſecuti ſunt
maxime in his q̄ ſunt fidei: vt ſcꝑtum ſit ꝑ
Pſ̄. Perdes om̄s qui loquūt̃ mendaciū.
Q, ſi dicas eos nō fuiſſe mētitos ſȝ de
ceptos fore Reſpōdeo ꝙ nullo modo po
tuerunt decipi in hac re, Nimirum ſex mo
dis poteſt fieri vt quis decipiat̃ ꝛ inducat̃
ad reddēdum falſum teſtimonium: quorū
aliq̄ ſcȝ modi notant̃ ab Aug. xj. q. iij. ca.
Quattuor. ꝛ ca. ſeq. Item. iij. q. v. Accuſa
tores. Primo propt̃ ignorātiam: appro
bando falſum quod putat eſſe veꝝ. Se
cundo ꝑ prauam conſciētiam: quando nō
attēdit quis: nec curat q̄n falſum teſtificet̃
Tertio per auariciam: cum quis ꝓpter
donum vl̄ lucrum falſum teſtimoniū red
dit. Quarto ꝑ amiciciam: dum pro ali
cuius amore vl̄ amicitia falſa teſtificatur.
Quinto ꝑ odij maliciaȝ: vt q̄ quē odit
contra illum falſum teſtimonium reddit.
Sexto ꝑ timoris vehemētiam: ſicut ſer
ui dominis propt̃ timorē mentiuntur ꝛc̄.
Teſtes autē ſacre fidei tales fuere ꝙ nllo
iſtorum modorū potuerunt decipi. Pri
mo non per ignorantiam: quia ipſi habue
runt ſcientiam infuſam a ſpūſancto docen
te eos omneȝ veritatem. Joan. xiiij. ꝛ ſcie
runt omnē linguam: ꝛ adeo fuerunt ſapiē
tes vt totū mundum illuminarēt: nec po//
terant reſiſtere eiꝰ om̄es aduerſarij. Luce
xxj. Ego dabo vobis os ꝛ ſapiētiā: cui nō

po.ꝛc. Sc̄do non ꝑ prauā ↄſciam: quia
fuerūt ſanctiſſimi adeo ꝙ ad orōnes eoꝝ:
imo ad ſolā vmbram ſanabāt̄ infirmi: pec
catores aūt de⁹ nō exaudit. Joan.ix. Et
certe quid ſtulti⁹ fuiſſet ꝙ̄ tāle mendaciū
ꝓteſtari cum ꝑditione rerū corꝑis ꝛ aīe ac
mūdi. Ad quē q̄ꝝ quidē oīm ꝑicula ſe deo
apoſtoli i ꝓteſtatiōe fidei obtulerūt. Ter
tio q̄ꝫ non ſunt decepti ꝑ auariciam: quia
chriſt⁹ nil eis tp̄ale dedit. imo aliq̄d tp̄a
le hr̄e ꝓhibuit: ꝛ oia ↄtēnendo reliq̄runt.
Matth.ix. Quarto non ꝓpter viciatuꝫ
amorē: q: poti⁹ debuiſſent amare diuites
ꝛ glorioſos ſeculi huius q̄ eis multa hui⁹
ſcl̄i donaria et ꝓſpera ꝓmittebāt: et inſuꝑ
cōminabāt̄ penis/vt a fide recederēt ꝛ ab
eius ꝑdicatiōe ceſſarēt: ꝛ certe ſtultiſſimū
fuiſſet tāto amore flagrari vt ꝓ falſa teſti
ficatiōe alicui⁹ morti ſe exꝑoſuiſſēt: q̄d ta
mē fecerūt ꝓ chr̄o. Deniq̄ꝫ q̄nto non ꝑ
odium q̄n potius pro inimicis et ꝑſecutori
bus ac mortē inferentib⁹ orabāt. Sꝫ et
ſexto non ꝑ timorē: q: nō timebāt etiā mo
ri: imo oēm penā reſpuebāt: ꝛ pro gaudio
ducebant v̄bera ꝛ cruciat⁹. Act.v. Ibant
apl̄i gaudētes a cōſpectu ↄcilij q̄m digni
habiti ſūt ꝓ noīe Jeſu ↄtumeliā pati. Vn̄
eoꝝ teſtimonium de virginitate Marie ꝛ
dn̄i Jeſu diuinitate ac alijs articulis fidei
eſt ſumme credibile.

Ca. vij.

Septima ſtella ē rōnum theologorum confirmabilitas. Licet q̄ppe
fides hec ſit de nō apparentib⁹: ta
mē tanta firmitate pollet ꝙ om̄is pietas:
om̄is veritas ꝛ naturalis rō ſic credēduꝫ
dictat: vt dr̄ venerabil̄ Beda ſuper Lucā.
Quales autem rationes id dictēt vt dei fi
li⁹ ex virgine carnē aſſumat ꝛ naſcatur: ſu
perius in hoc libro. articu.j. tactū ē d̄ cō
gruitatis ei⁹ rationib⁹. Preter illas autē
rōnes huic fidei concordant plures alie ra
tōes theologice ſcꝫ ratio diuine puritatis.
Deus eīn cuꝫ ſit nature puriſſime: puriſſi
mam matrē tanq̄ꝫ habitaculum mundiſſi
mum decebat habere: cum ſcp̄tū ſit. Sap.
ꝑmo Nō habitabit in corpore ſubdito pec
catis. Et iterū In animas ſanctas ſe trāſ
fert ꝛc. Item ratio diuine honorificētie
quia hoc ſpectat ad dei honorē ꝛ magnifi
centiā/vt mr̄ eius ſit v̄go immaculata abſq̄ꝫ
omni peccato ꝛ corruptione. Gloria eīn fi
lij eſt ex honore parētū. Eccl̄i.iij. Vn̄ gra
uiſſime derogāt diuino honori heretici q̄
dicunt btām mariā p⁹ partū chriſti a Jo
ſeph fuiſſe cognitam carnalr̄ ꝛ filios ex ea
plures ꝓgenitos poſt chriſtū. Hoc dixit
Heluidius hereticus impius. Qui q̄deꝫ
argumētum ſui erroris accepit illō Mat.
j. Nō cognouit eā ioſeph donec peperit fi
liū ſuū ꝑmogenitū. Itē ex illo Joā.ij. vbi
legit̄ chriſtū habuiſſe fratres. Sꝫ iſte er
ror falſiſſimus eſt ꝛ irrōnabiliſſim⁹. Tum
q: Joſeph ꝛ Maria virginitatē vouerāt
ambo. vt dicūt Hieronymus ꝛ Aug. Tū
quia beata v̄go fuiſſet ingratiſſima ſi tāto
ac tali filio non fuiſſet contēta. id ē chriſto.
Et Joſeph qui dr̄ ſanctus fuiſſet ſcelera
tiſſimus ꝛ ꝑ̄ſumptuoſiſſimus ſi templum
ſpūſſancti ꝛ ſpēale habitaculū dei violare
ac polluere ꝑ̄ſumpſiſſet. Unde ad illas au
toritates reſpondēdo ſm̄ Nico. de Ly. dr̄
ꝙ hec dictio donec aliquādo ſignat tp̄us
determinatuꝫ: quo tranſacto fit aliq̄d. ſic
cum dr̄. Iſte non comedit donec eēt hora
ſexta. id eſt completa ſexta comedit: ꝛ ſic n̄
accipit̄ hic in auctoritate ꝑdicta. Alio mō
accipit̄ ꝓ ſemꝑ. ſicut in Ps̄. habet̄ de chri
ſto. Sede a dextris meis/donec ponā ini
micos tuos/ſcabellū pedū tuoꝝ. Nō eſt ſic
intelligendum ꝙ quando inimici ei⁹ erūt
poſiti ſub pedibus eius tempore iudicij ꝙ
tunc dimittat ſedere ad dexterā pr̄is: imo
eternalit̄ ſedebit. Et vſus loquēdi habet
ſepius accipi ly donec ꝓ ſemper: vt dicēdo
Iſte non penituit donec mortuus eſt. id ē
nunq̄ꝫ penituit etiam poſt mortē: quia tūc
non eſt locus pn̄ie vel ſtatus. hoc modo ac
cipit̄ hic in auctoritate ly donec cum dicit̄.
Non cognouit eam donec peperit Item
ꝙ dicit̄ primogenitum: nō ꝓpterea dicitur
quia alij fuerunt geniti poſt chriſtū: ſꝫ q̄a
nullum pep̄it ante eū: ꝛ hoc modo accipie
batur in lege vbi ꝑ̄cipiebat̄ ꝙ ꝑmogenit⁹
deo offerret̄. Naꝫ ſi aliqua mlier pariebat
vnicum tanq̄ꝫ ꝑmogenituꝫ offerebat illū.
Item ad illō Joā.ij. dicit̄. ꝙ fratres chri
ſti nominātur cognati ei⁹ germani q̄ erāt
de eadem cognatiōe: ſicut Abraā ꝛ Loth
dicūtur fratres. Gen̄.xiij. ꝛ tamen Loth
erat nepos eius.

Capitulum. viij.

[O]Ctaua ſtella dicit fidei chriſtiane ſtabilitas. Nō enī poſſet vel potuiſſet hec fides in aduerſitatibus multis ſtare vſqꝫ ad finē ſeculi niſi eſſet ex deo Iuxta illud Act. v. Si eſt ex hominibus conſiliū hoc aut opus diſſoluetur. Si vero ex deo ē non poteſt diſ. ꝛc. Hanc fidei ſtabilitatē p̄dixerat ſaluator Lu. xxij. di. Simō ecce expetiuit te ſathanas vt cribraret ſicut triticum: ego autē rogaui pro te vt nō deficiat fides tua. Verum alie omnes ſecte cum non ſint a deo: non ſunt ſtabiles. patet Primo de ſecta mahumeti: de q̄ dicit Scotus in prologo ſuper ſententias. q. ij. q̄ icepit plus q̄. dc. annis poſt legē chriſti: et in breui dn̄o volēte finiet. Na ꝛ apō eos ꝓpheta eſſe dicit q̄ ſecta illa finienda eſt. Secundo patet de ſectis hereticoꝝ que lꝫ prius multe ꝛ varie fuerunt: iā exterminate ſunt. Nec eſt dubiū q̄ etiā iſte que nunc ſunt finientur. Et eccl̄ia ſaltem poſt tēpus antichriſti pacificabit. Tertio claret ſecta iudaica. Nimirū iudei q̄diu fidē veram tenuerūt exaltauit eos deus ſupra omne genus humanū: nobilitauit ꝛ dotauit donis miraculoꝝ ꝛ ꝓphetiaꝝ: que quidem dona a principio mundi non habuit niſi gens deo accepta. Et hoc vniuerſaliter. quia particulariter etiam infideles: vt Balaā: caiphas: ꝛ ſibylle habuerunt. Vñ de illa gente dictum eſt Deutero. iiij. Nō eſt alia natio tam grādis que habet deos appropinquātes ſibi ſicut deus noſter adeſt nob. Verum poſtq̄ chriſtū iudaica gēs negauit de virgine verum deū natum occiditqꝫ ꝛ reprobauit: nulla gens facta eſt adeo abiectiſſima: depreſſa: depopulata cladibus: gladijs: fame: captiuitate: nece: ſeruitute. que omnia ſuper eos veniſſe teſtatur Ioſephus in. xxv. libro antiquitatū. Sed et ipſa gens priuata eſt donis miraculorū et ꝓphetiarū. nec habet vniuerſaliter hec dona ſicut antea. Porro gens fidei catholice a principio eccleſie habuit ꝛ habet vniuerſaliter hec dona. Patet de Paulo rapto in tertium celū. ꝛ Ioan. in Apoca. Et de omnibus diſcipulis in die Pentecoſtes ſuper quos cecidit ſpūſſanctus. et prophetabant: multis quoqꝫ alijs ſanctis. Vñ claret fidei catholice veritas. quoniā ſi bono et recto zelo iudei chriſti fidem reprobaſſent: tunc ſm legē prophetiarum promiſſa debuiſſent ipſi potius foueri a deo tam i ſpiritualibus q̄ in temporalibus magis q̄ ante chriſti aduentum pro eo q̄ nūq̄ antea fuerūt ſic ab idolatria immunes ſicut tempore chriſti et poſtea. Ecce ergo fides catholica vera.

Capitulum. ix.

[N]Ona ſtella gentiliū ſcripturarum pluralitas. Vt enī teſtimoniū accipiamus etiam ab his qui foris ſūt ſm apoſtolum. vtiqꝫ omniū ſcripturarum etiam gentilium genera huic fidei concordant.

Prima ſcriptura iudeoꝝ
Secūdo ſcriptura mahumetiſtaꝝ
Tertio ſcriptura poetaꝝ
Quarto ſcriptura ſibyllaꝝ

Primo ſcriptura iudeoꝝ: vt claret per totum vetus teſtamentū eorum. Inſuper vt dicit dominus Bonauentura ſuper. iij. libro. diſt. iij. q. ij. art. iij. Quidam inquit iudei aſſerunt hoc mirum fuiſſe in Maria q̄ cum eſſet pulcerrima: a nullo vnq̄ viro fuit concupita. et per conſequens ipſa nunq̄ virginitatem amiſit in qua dei filius habitauit. Hec Bonauētura. Denique ioſephus inter ceteros hebreos maximus doctor ſectaꝝ eorundem pulcrum teſtimonium fert de chriſto. xviij. li. antiquitatū: dicens ſic. Fuit quidem tēporibus ieſus ſapiēs vir ſi tamen eum virū nominare fas eſt. Erat enī oīm operum mirabiliū effector ꝛc. vbi inter alia ſcripta de ieſu ſubdit: Chriſtus (inquit) hic erat. Et ibidē veram eius doctrinam ꝛ reſurrectionē ex mortuis confitetur. Itē Scd̄o ſcriptura mahumetiſtarū teſtatur Marie virginitatē ꝛ puritatem. ſicut refert Nico. de Ly. ſuper Lucā. Et ſupra deſcriptū eſt li. ij. parte. iij. art. vlt. ſtella eius quarta. Tertio ſcriptura poetarū. Plurimi nēpe poete in ſuis ſcriptis teſtantur fidē hāc de virginitate Marie: patet de poetis quos ſupra in hoc volumine tetigimus libro. iiij. parte pma. ar. iij. teſtimonio. viij. Denique Virgilius in bucolicis egloga. iiij. recolens de ſibylla Cumea: que et

Cumana dicta eſt a cumis ciuitate q̄ eſt in campania cuiꝰ ſepulcrū adhuc eſt in ſicilia: ſcribit ſic. ꝟ. Ultima cumee iā iſtat carminis etas. ꝟ. Magnꝰ ab integro ſecloꝝ naſcit᷑ ordo. ꝟ. Jam redit et virgo redeūt ſaturnia regna. ꝟ. Jā noua ꝓgenies celo demittit᷑ alto. ꝟ. Tu modo naſcenti puero q̄ ferrea ꝑmū. ꝟ. Deſinet ac toto ſurget gēs aurea mūdo ⁊c̄. Quarto igit᷑ ſcriptura ſibyllaꝝ. Ut em̄ ſcribit Aug. de ciui. dei. li. xviij. ca. xxiij. Quedā ſibylla erythrea ꝓphetauit ⁊ ꝓnūciauit ꝟſib᷒ plurib᷒ de ieſu chriſto: quos etiam verſus dicit Auguſtinꝰ tranſlatos fuiſſe de greco in latinū: quoꝝ verſuū prime littere cōnnexe in greco hec verba comꝑhēdunt. Jeſus chriſtus filius dei ſaluator et ꝓphetauit eadē ſibylla totū fere myſteriū incarnatiōis ⁊ paſſiōis chriſti: vt ꝑ Aug. vbi ſupra patet. Jtē ſibylla libyca cuiꝰ meminit Euripides: ait. Ecce venient dies. Et infra. Soluet᷑ nexus ſynagoge ⁊ videbunt regē viuentē: ⁊ tenebit illum in vtero virgo dn̄a gentiū. Jtem ſibylla Chimeria in italia nata. de q̄ Ennius ait. Jn prima facie ꝟginis puella q̄dam nutriet puerum virgineum dans lac ad comedendū. Jtem ſibylla Samia a ſamo inſula ait Ecce venient dies ⁊ naſcet᷑ ḋ paupercula deꝰ ⁊ homo: ⁊ beſtie terre adorabūt eum. i. bos ⁊ aſinus ⁊c̄. Jtē ſibylla Tiburtina ait. Naſcet᷑ chriſtꝰ in bethleem: annunciabit᷑ in nazareth regnātū pacifico fundatore q̄etis. O felix illa mater cuius vbera eū lactabunt. Jtem ſibylla Delphica que fuit tp̄e reg̃ priami ⁊ belli troiani ſic ait. Jn vltima etate humiliabit᷑ deus: et humiliabit᷑ proles diuina: iūgetur humanitati deitas: iacebit in feno agnus: in puellari officio educabit᷑ deus ⁊ homo ⁊c̄. Plures alias ſibyllas et earum dicta habes ſupra lib. v. parte. j. art. iij. ca. x. et infra li. xj. parte. j. ca. ſi.

Capitulum x.

Decima ſtella de reꝝ phyſicaꝝ exemplaritas. Etenī Auguſtinꝰ in de mirabilib᷒ ſacre ſcripture li. iij. ca. ij. dicit. Quāuis contra cunctoꝝ hoīm conceptionis cōſuetudinē abſq3 viri ſemie et carnalis oblectamento voluptatis virgo cōcepit ⁊ ſine damno virginitat̃ peperit. Hec res tamē ſine exemplo nature noua in dei creaturis non dimittit᷑. Nā multa animātia abſq3 parentū coitu progigni comprobamus. Qualiter apes ſine patribus fetu matrū corporibus tm̄modo creſcūt. Sic ⁊ multe aues abſq3 maribus gignere poſſunt. Et talem conceptum in multoꝝ piſcium generibus eſſe philoſophi aiūt. Jn ſolaq3 carne ſine patre vermis naſcitur: cui ſe dominus hac de cauſa ſimilem eſſe per prophetam dicere non dedignatur xp̄ū ait. Ego autem ſum vermis ⁊ non homo: opprobriū hominū et abiectio plebis. Quoniā igitur in multis rebus cōſueto modo dominꝰ operatur: quid nature cōtrarium dicendum eſt: ſiquando ip̄e deus voluit ꝙ etiam in virginali vtero ſancti ſpiritus diſpenſatione filius ſine virili coitu naſceret᷑. Hec Auguſtinꝰ. Ad premiſſa diffuſius accedentes: quoniam mens hūana per ſenſibilium collatiōem ſolet manuduci: plurima phyſicalia exempla ꝓducamꝰ ſub breuiloquio ſcripta ſcḋm magiſtrū Franciſcum de Retza. in ſua editione de conceptiōe virginali. Primū exemplum in elementis Terra quippe ſine omni corruptione producit mirabiles effectus: flores videlic3 ⁊ gemmas de plantis. et quod eſt mirabile Alber. libro de vegetabilib᷒ ⁊ plantis lib. v. tractatu primo dicit ꝙ in hybernia vitis de ilice ortum habet. Jtem aqua q̄dā eſt in Tuſcia quam ꝟgo portare valet cribro: vt dicit Auguſtinꝰ de ciuitate dei.

Jtem in aere quanta deus facit mirabilia quomō fulmen cadens agit vt gladiu3 in vagina: ferrum ⁊ es in burſa conſumat: vagina ⁊ burſa illeſa manēte. ⁊ in nube generant᷑ rane: vitulūq3 ꝟtute celi generatu3 in nube teſtatur Albertus magnꝰ. iij. metheo. tractatu. iij. Jtem igni dedit deus vt ſalamandrā nutriat. Cum igit᷑ talia facere poteſt natura: cur deus non poſſet vt virgo generaret. Secundū exemplū in lapidib᷒. Nam albeſton lapis ſemel accenſus Arcadie ſemper ardere claret: vt dicit Augꝰ. xxj. de ciui. dei. ca. vj. Jtem reperiuntur lapides in quibus humana facies cum corona in capite picta eſt virtute celi vt dicit Alber. primo mineraliu3. tractatu v. ca. j. Jtē magnes ad ſe trahere poteſt

ferrū ⁊ carbunculus in nocte lucere poteſt. Item calibis maſſa in certis partibꝫ in nube naſcit᷑ ⁊ cadit ⁊ a ruſticis collecta i arma acutiſſima parat᷑. vt dicit Alb. iij. Meteoroꝝ. tractatu. iij. Lapis quoq; fonti gothie mox imerſus ſupenatat. vt vult idē Albertꝰ pmo mineraliū. tractatu. j. ca. ij. Cur ergo opere ſpūſſancti ꝓgo generare nō valeret. Tertiū exēpluꝫ in brutis animalibꝫ. Nā rhinoceron virgini ſe inclinare valet: a qua capit᷑: vt dicit Iſido. li. Etymol.

Item equa cappadocie adventū currēs feta efficit᷑. vt dicit Augu. xxj. de ciui. dei. ca. iiij. Urſa quoq; fetus rudes ore in naribꝰ formare valet. vt dicit ideꝫ Iſidorꝰ. xj. Ety.

Et leo rugitu proles mortuas gignēs ſuſcitare valet: vt dicit ideꝫ Iſidorus. xij. li. Cur ergo diuino flamine ꝓgo non generaret. Quartū exēplū in volatilibꝫ. Uultur nempe corpore claret ⁊ ad h̄ mare caret: vt dicit Ambro. in Hexameron. li. ij. ca. xiij. Item calandrius auis facie egrū ſanare poteſt. vt dicit Alber. xxiij. de animalibus. Sꝫ ⁊ carbas auis de arbore hyberna naſci claret. vt habet᷑ ab Alber. xxiij. de aialibꝫ. Iteꝫ pſitacus auis a natura hꝫ ꝙ ſꝑ aue dicit: vt docet experientia. Iteꝫ ſtrutionis oua ſol excubare valet ad eiꝰ viſum vt dicit Iſidorus xij. Etymo. cap. lviij.

Iteꝫ phenix ſe i igne renouare valet/ vt ait idē Iſido. xij. Etymo. c. xv. Et pelicanū ſanguine fetus aiare claret. vt teſtat᷑ ideꝫ. Cur ꝰ virgo diuina opatiōe nō generaret. Quintū exemplū i piſcibꝫ. Etenī quedā alleca ſunt q̄ ꝯparē nō hn̄t marem: vt dicit Ariſt. i ꝓblematibꝫ. Et anguilla ſine coitu maris generat᷑. vt teſtat᷑ idē. Plurima quoq; alia aialia p̄ter p̄miſſa ſunt talia que ſine mare generant᷑: que ſi vellemꝰ ꝑ ſingula deſcribere: ante deficeremꝰ tēpore q̄ꝫ poſſemus enarrare. Cōcludit᷑ ꝰ ꝙ ſi tot ⁊ talia poſſunt fieri ꝑ naturā: mlt̄o maiora potuit deus facere i virginali ꝯceptu ſupra naturā. Proinde Iob. xij. ſcribit᷑. Nimirū interroga iumēta ⁊ docebūt te: ⁊ volatilia celi ⁊ indicabūt tibi. Loquere t̄re ⁊ reſpondebit tibi ⁊ narrabūt ea piſces maris quis ignorat ꝙ omnia hec manus domini fecerit ⁊c.

Capitlm. xj.

ndecima ſtella mundialiuꝫ hominū credulitas. Nam vt cum Aug. xxij. d ciui. dei ca. lviij. loquar. Nil mirabilius q̄ꝫ ꝙ ad legeꝫ cōtrariā carni ⁊ ſāguini doctores pauci ⁊ paupes ⁊ rudes plurimos potuerūt cōuertere ſapiētes: vt crederēt hanc fidē: prudētiſſimi etiā rebelles fidei ⁊ poſtea couerſi: ſicut pꝫ de Paulo pſecutore poſtea facto doctore catholico ⁊ p̄dicatore. Itē de dionyſio pus philoſopho: poſtea facto pauli diſcipulo. Et de Auguſtino prius errore manicheoꝝ ſeducto atq; Cypriano prius mago ⁊ alijs innumeris. Reuera ſiqs diligēter pēſet hec tria. Primo q̄ predicauerunt mūdo: qꝛ ignobiles paupes apoſtoli iperiti ⁊ pauci. Scdo q̄d p̄dicarunt: qꝛ legē cōtrariam carni ⁊ ſanguini: pniam duraꝫ: carnis mortificatōeꝫ: ⁊ vicioꝝ refrenatioꝫ. Tertio quibꝫ p̄dicauerunt: qꝛ potentibꝫ mūdi peccato totalr̄ deditis ⁊ deſeruientibꝫ ac ſapientibꝫ. aduertat ꝙ nō niſi a deo h̄ fieri potuit vt tantā mltitudinē mūdi ſubiugarēt fidei catholice. Unde pꝫ: qꝛ fides ꝟginitatis marie ⁊ eius filij eſt fides veriſſima.

Capitulū. xij.

Uodecima ſtella dicit miraculorum lympiditas. quod deducit Scotꝰ vbi. s. talit᷑ arguendo. Non poteſt deus eſſe falſus teſtis: quia Prouerb. xxj. ſcriptum eſt. Teſtis mēdax ꝑibit. ſꝫ deus inuocatus a predicatoribꝫ huius fidei fecit opus ſibi ꝓpriuꝫ: vtpote miracula ac per hoc teſtificatuꝫ eſt fidem eſſe verā. Unde Mar. vlt̄. Illi aūt ſcꝫ diſcipuli chr̄i ꝓfecti vbiq; p̄dicauerūt dn̄o cooperāte et ſermonem ꝯfirmante ſequētibus ſignis. Sequitur ergo ꝙ hec fides nō pōt ee falſa. Propterea Aug. ix. de trinitate. ca. ij. dicit. Domine ſi eſt error a te decepti ſumus. Nam tantis ſignis ꝯfirmata ſunt/ ꝙ nō niſi per te fieri potuiſſet. Hec ille. Hinc ⁊ Saluator ait. Io. v. Opera ſcꝫ miraculorum que facio ipa teſtimonium ꝑhibent de me. Et eiuſdem. x. Si mihi nō vultis credere operibus credite. Si dicas. Antichriſtus etiā faciet miracula. Reſpondet᷑ ſm̄ Scotum vbi ſupra. ꝙ ſicut dicit Auguſtinus de vtilitate credēdi. Magna differētia eſt iter miracula chriſti ⁊ antichriſti tāq̄ꝫ iter mi

racula facta a deo ꝛ facta a diabolo. Mi-
racula quippe chriſti ſũt talia/ φ nullo mo
do a diabolo fieri potuerunt. vt ptȝ d̃ mor
tuoꝝ reſurrectiõe. de raptu pauli in tertiũ
celum: ad vidẽdum diuinã eſſentiaȝ. Nul
la eñ creatura poteſt animã beatificare: ꝛ
ad vidẽdum diuinam eſſentiã eleuare: nec
ſupplicater nec ad tempus: ſed ſolus deus
Item de cognitione cordiũ ꝛ in multis
alijs miraculis euangelij. Miracula vero
antichriſti erũt deceptoria ꝛ falſa: cui⁹ fal
ſitas patebit ſi ei obijciãt hec. Si tu iquit
es deus fac me videre diuinã eſſentiaȝ: et
poſt viſionẽ certã memoriã habere viſiõis
ꝛ certitudinẽ: ꝛ tũc credam. Item ſi tu es
deus dic mihi quid faciam vł cogitabo vł
appetam pro tali hora: quod nullum anti
chriſtus poterit: nec vere mortuos ſuſcita
bit ſicut chriſtus lazarũ vere ſuſcitauit: ſȝ
preſtigijs ſuſcitauit que diu nõ poſſũt du-
rare. Preter miracula ꝓ euangelij mul
ta alia ſũt miracula facta tã antiquitus φ̃
etiã noſtris tꝑibus atteſtantia virginitatẽ
marie: ex quib⁊ aliqua hic inſerunt. Legit
quippe i glo. biblie ꝛ poſtillis vł expoſitio
nibus. Sicut etiã Lyra dr̃ φ hebraice ve
ritatis expoſitores tractãdo illud verbuȝ
Eſa. vij. Ecce ꝟgo ↄcipiet ꝛ pariet filiuȝ
ꝛc̃. Dicunt φ virgo iuuencula ſꝑ manens
ꝟgo dicit halma per h. ſed alma ſine h. di-
citur virgo iuuencula nubilis. Unde apd̃
hebreos halma ꝛ alma differunt. Idcir-
co Egiſippus in li. de ſupplemento euan-
gelice veritatis: ſuꝑ illo verbo. Reſpõſuȝ
accepit ſymeõ a ſpũſancto: refert φ iſte
ſymeon erat rabbi ꝛ ſacerdos apd̃ iudeos
Et dum ſemel in ſcholis exponeret dictã
ꝓphetiam Eſa. inuenit ibi ſic ſcriptũ. Ecce
halma. i. ꝟgo ↄcipiet ꝛc̃. ꝛ deleuit h. vt eẽt
ſenſus. Ecce alma. i. iuuencula nubilis cõ
cipiet ꝛc̃. Sicut ꝛ moderni iudei exponũt
Sed ſm̃ Chryſoſt. ſuꝑ Matth. omel. ix.
Iſta expoſitio condemnat tanφ̃ falſa per
illud q̃d ꝓpheta premittit di. Dabit domi
nus vobis ſignum. Ecce virgo concipiet
Nam iuuenculam concipere vel parere ñ
eſt ſignũ ſed ꝟginẽ. Uñ ſic etiã ſymeon ſi
cut iudei falſe intelligẽs deleuit trib⁊ vici
bus ꝛ ſꝑ miraculoſe idem ſcriptũ repiens
orationi ſe dedit: ꝛ ſic reſponſum a ſpũſan

cto accepit de partu virginali: ꝛ nõ viſurũ
ſe morte niſi videret chriſtũ dñi de virgine
natum. Legit etiã in hiſtoria ſcholaſti-
ca φ Hieremias ꝓpheta in egyptũ deſcen
dens: poſt mortẽ Godolie regibus egypti
ſignũ dedit φ eoꝝ idola corruerent cũ vir
go filiũ pareret. Quapropter ſacerdotes
idoloꝝ imaginẽ virginis pueꝝ in manib⁹
baiulãtis in ſecreto loco templi ſtatuerũt/
ꝛ eã ibi adorabãt. Sed a Ptolomeo rege
poſtea interrogati quid hoc ſibi vellet: di
xerunt patrũ traditiõis hoc eſſe q̃d a ſã
cto ꝓpheta eoꝝ maiores acceperãt: et ſic in
reb⁊ venturũ credebãt: ꝛ hoc impletũ ẽ in
die natiuitatꝭ qñ idola corruerũt: vt teſta
tur legẽda cõis. Item Rhome vt teſta
tur Innocẽtius papa terti⁹. Pax fuit. xij.
annis Rhomani igit templũ pacis ↄſtru
xerũt: ꝛ ibi ſtatuã Rhomuli poſuerũt. Cõ
ſulendo aũt Apollinẽ φ̃diu duraret: acce
perũt reſpõſuȝ φ quouſφ ꝟgo pareret: q̃d
q: impoſſibile putabãt dixerũt: ꝗ in eternũ
durabit. Uñ in forib⁊ tẽpli ſuꝑſcripſerunt
titulũ hũc. Templũ pacis eternũ. Sed in
ipa nocte natiuitatis dñi/ qñ virgo pepit
ipm templũ funditus corruit: ꝛ ibi eſt mõ
eccleſia ſancte Marie noue. Item in vita
ſocioꝝ beati Franciſci legit: φ ſanct⁹ frat
Egidius erat cuius ſanctitatem audiens
quidam doctor ordinis fratrũ ꝑdicatoruȝ
acceſſit ad eum/ vt in fide ſolidaret: q: tu-
bababat/ ſi virgo potuerit cõcipere ꝛ pare
re. Sanctus itaφ frater Egidius cũ ora
ret cognouit ex reuelatione ſpiritusſcti/ φ
quidam doctor pro tali cauſa ad eũ veni-
ret. Unde obuiam mox eidẽ acceſſit: ꝛ nil
aliud loquens ſtatim virga ꝑcuſſit terraȝ
corã eo dicẽs. Uirgo ante partum: ꝛ mox
pulcerrimum lilium ibideȝ excreuit. Alio
quoφ loco percutiẽs ait. Uirgo in partu
ꝛ ibideȝ ſimiliter liliũ excreuit. Tertio etiã
am loco percutiens ait. Uirgo poſt partũ
ꝛ ibi tertiũ liliuȝ miraculoſe produxit. Un
de doctor ille dõ gratias retulit ꝛ i fide ſo
lidus permanſit. O igitur virgo virginuȝ
maria: ora pro nobis tuum quem ꝟgo pe
periſti natum ꝛc̃.

Alius modus ꝓcedẽdi in ma-
teria preſcripta breuior.

Item ſi aliter ⁊ breuius vis ꝓcedere: poteſ ex p̄miſſis ſub epilogo loquēdo elicere xij. genera rerū q̄ atteſtanť virginitatē matris ut xta numerū. xij. ſtellarū q̄bus glo̾ioſa extitit. Primū eſt teſtimoniū diuinarū ꝑſonarū. Nam eiꝰ virginitatē teſtať deꝰ pater in figuris antiq̄s: deus q̄ꝫ filius in euangelicis doctrinis ⁊ miraculis: deꝰ ſpūſſanctus in ꝓphetis. q̄a ſpūſancto inſpirāte locuti ſunt: vt ait Petrꝰ in canonica. Secundū teſtimoniū āgelorū. Tertiū teſtimoniū oim ſanctorū veteris ⁊ noui teſtamenti. Quartū eſt teſtimoniū oim ſcripturarū etiā gētiliū. Quītū teſtimoniū beſtiarū. Sextū teſtimoniū auiū. Septimū piſciū. Octauū vermiū. Nonum teſtimoniū lapidū. Decimū plantarū et florum. Undecimū omnium elementorum. Duodecimū teſtimoniū miraculorū. De q̄bꝫ diffuſe in hoc. iij. art. actū eſt.

Pars ſc̄da libri octaui de virginalis ſponſi btē Marie. i. ipſiꝰ btī Joſeph ſctitate atq̄ꝫ dignitate qui fuit cuſtos marie.

Joſeph fili David noli timere accipe Mariā coniugem tuam. Math j. Quoniā vt ait dn̄s Bonauē ſup. iij. ſniarū. diſt. xlv. Nobiliſſima res eſt nobis miſeris mortalibꝫ in hoc mundo habere ſingularē deuotiōez nō ſolū deo eterno: ſed etiā ſuis glo̾ioſis ſanctis. Et hoc Primo ꝓpter noſtrā inopiam q̄r nil ex nob̄ meremur corā deo: imo pleni peccatis demeremur ſupplicia: ꝓpter q̄d ad ſctōs opus eſt nob̄ refugere: q̄niꝰ eorū meritis deꝰ placeť: et q̄d petimus efficaciter conſeq̄mur. Hinc Job. v. Ad aliquē ſanctorū ꝯuertere. Sc̄do ꝓpter dei reuerentiā q̄a in eis deꝰ q̄ habitat venerať. Qui eñ ſanctis honorē tribuit: illū ſpecialr̄ honorat qui eos ihabitādo p̱ grāꝫ ſctificauit. Idcirco Dam. li. iiij ca. vij. dicit. Nā p̱ intellectum in corp̱ibꝫ ſctōrū habitat deus: teſte aplō. Neſcitis inq̄t q̄m corp̱a vr̄a templuꝫ ſunt inhabitantis in vob̄ ſpūſſcti: deꝰ autē ſpūs eſt. Quare ergo non eſſent honoranda animata templa dei: ⁊ aiata dei tabernacula. Hec ille. Tertio ꝓpter eorū virtuoſitatē ⁊ glo̾iam propter quā digniſſimi ſunt honore. Nam teſte Ariſt. iiij. li Eth. Honor eſt p̄miū virtutis: ⁊ virtuti ꝑfecte non ſit cōdignꝰ honor ⁊c̄. Debent ḡ ſancti honorari tanq̄ꝫ virtuoſiſſimi ⁊ glo̾ioſiſſimi nr̄i patroni ſpūales. q̄r vt habeť. ij. q. vij c. q̄lis. Qui patronū ſiue patrē ſpūalem non honorat: plus videť peccare q̄ꝫ q̄ carnaleꝫ patrē cōtemnit. Hec ibi. Sed quia Joſeph eſt vnꝰ de glo̾ioſioribꝫ ſanctis paradiſi cui dn̄s tantam gratiam contulit: vt ſuaꝫ dilectiſſimā matrē ei in cuſtodiā ⁊ ſponſaꝫ daret. Ideo merito ad ip̄m deuotiōe mouemur. Unde quia ipſe Joſeph ſanctus meruit ſociari beatiſſime virgini Marie et fore eius virginitatis fideliſſimꝰ cuſtos ſponſusq̄ꝫ ⁊ fidedigniſſimus teſtis. Idcirco in hac parte ſecunda incidentaliter agere decreui i hoc libro de eiꝰ ſctitate: q̄ multum confert ad teſtimoniū virginitatis et puritatis beate v̾ginis mr̄is dei. Unde de ipſo tria myſteria notabimꝰ: que elici pn̄t ex p̄miſſo themate.

Primū dr̄ myſteriū ſponſalitatis
Secundū dr̄ myſteriū ſanctitatis.
Tertiū dr̄ myſteriū dignitatis.

Articulus primus quare voluit deus ſuam matrē deſponſatam fore viro nomīe Joſeph fabro lignario.

Circa primū myſteriū videlicet ſponſalitatis vel dicam ſocietatis inueſtigandū nobis eſt Cur deus omnipotens cuius ſapientie non eſt numerus: ſic diſponere voluit vt ſua mater virgo ſcā Maria deſponſari deberet viro nomine Joſeph fabro anteq̄ꝫ impregnareť et conciperet filiū dei. Et arguere poteſ q̄ non debuit deſponſari alicui viro: quia ipſa ante deſponſationē vouerat virginitatem: vt patet ex autoritate beati Auguſ. li

bro de ſancta virginitate: dicentꝫ. Annun-
ciante angelo Maria ridit. Quō fiet iſtō
qm̄ virum non cognoſco. i. non cognoſcere
ppono. Qđ pfecto nō diceret niſi ſe virgi-
nem an̄ vouiſſet. Sed vt dicit idē Aug⁹.
Virginitatē vouentib⁹ nō ſolū nubere ſed
etiā velle nubere dānabile eſt. ergo videť
q̄ beata vgo nō debuit deſpōſari: ne trāſ-
grederet votū. Itē nō videť rō quare po-
tius viro Ioſeph debuit deſpōſari. Et rō
eſt. quia figuratū ⁊ figura cōuenire de-
bent. ſed ex oib⁹ ſanctꝫ mulierib⁹ q̄ figura-
uerunt in veteri teſtamēto benedictā virgi-
nē: nulla eaꝝ cōiuncta eſt Ioſeph pīarche
qui figura fuit ſpōſi matrꝫ di. nā Aſenah
filia Putifhari ſacerdotis heliopoleos q̄
fuit vxoꝛ Ioſeph pīarche Gen. xlj. non
ita expſſe figurauit matreꝫ dei: ſed potius
alie ſancte mulieres: vt patꝫ de Sara que
genuit filium pter naturam in mōte imo-
landū. vnde tenuit figurā domine noſtre
q̄ genuit filium cōtra naturā in cruce imo-
landū. et tn̄ Sara cōiūcta fuit viro Abra-
am nomie. Item Heſter figurat beatā
vginē: que tn̄ nupta eſt Aſuero regi. Eo-
dem modo patet de Rebecca que fuit cō-
iuncta Iſaac. et ſic de alijs. Ergo nec mať
dei debuit coniungi matrimonio ipſi Io-
ſeph. ſed potius viro nomie Abraam: aut
Aſuero: aut Iſaac: aut aliquo noim eoꝛuꝫ
quoꝝ vxores vel ſpōſe dominā figurarūt
Item Si deſponſari debuit: potius h̄
fieri debuiſſet vt deſponſata fuiſſet alicui
viro regi magno: vt ſignificareť quia regꝫ
eterni et excellentiſſimꝫ. i. dei erat ſponſa.
Aut deſponſata fuiſſet potius paſtoꝛi ppť
humilitatē q̄ꝫ fabro. Tum quia paſtores
gregum inferioꝛis ſtatus ſunt ſm̄ ſeculuꝫ
fabris. Tum qꝛ naſcente dn̄o non fabris:
ſed paſtoꝛibus angelis reuelare congruit
eius natiuitatꝫ myſteriū. Lu. j. Ergo hoc my-
ſteriū deſponſationis debuit fieri poti⁹ pa-
ſtoꝛi. Amplius videť q̄ debuit dei ma-
ter deſpōſari piſcatoꝛi. quia ſub cruce cō-
mēdata eſt piſcatoꝛi Ioāni diſcipulo. Cur
ergo in deſponſatione non debuit deſpon-
ſari piſcatoꝛi: rō nō videť congruitatꝫ. In
cōtrariū eſt diuina ſapiētia q̄ in ſui diſpoſi-
tione nō falliť nec falli pōt. Et tn̄ vt euan-
geli⁹ ſonat text⁹: dei mř deſpōſata eſt cō-
gruentiſſime viro cui nomē Ioſeph q̄ erat
faber lignoꝝ ⁊c̄. Rn̄deť igiť ad pmiſſa
p tres vitates ſeu ꝯcluſiōes. Prima eſt
Sūme decebat vt virgo btā viro deſpon-
ſareť: anteq̄ꝫ dei filio impgnareť. Hec con-
cluſio claret p multas rōnes tā ex pte pro-
lis q̄ꝫ ex parte matrꝫ q̄ꝫ etiā ex pte hūani
generꝫ. que rōnes qꝛ deſcripte ſunt in hoc
volumie li. j. pte. vj. ar. iij. ca. j. ibi recurrē-
dum relinq̄. Secunda vitas ſeu concluſio
ſio eſt. Congruū erat vt vir ſponſus mřis
dei Ioſeph noiareť q̄ꝫ q̄ocūq̄ꝫ nomē viri
aliud ſoꝛtireť. Hec ꝯcluſio oſtendiť p rō-
nes ⁊ autoꝛitatē btī Bern̄. ſup miſſus ē.
q̄ deſcripte ſunt lib. j. hui⁹ volumis pte. ij.
arti. iij. ca. xj. Tertia vitas ſeu cōcluſio
eſt: Sūme cōgruebat vt mř filij dei ligna-
rio fabro deſponſareť q̄ꝫ alteri⁹ artificij vi-
ro in ſponſum ſociareť. Hec patet. qꝛ hoc
p̄ omnib⁹ magis cōgruebat ſignificationi
eius ſpūalis deſpōſatiōis. Nam p hoc q̄
fabro deſponſabať deſignari dabať q̄ deo
qui fabricauit ⁊ creauit totū mūdū ſpūali-
ter ſponſabať. iuxta illud Oſee. ij. ca. a do-
mino dictū. Spōſabo te mihi i fide: ⁊ ſpō-
ſabo te mihi in ſempiter. ⁊c̄. Item hoc
magis cōgruebat ſignificatiōi diuine icar-
nationis. quia ex hoc ſignificabať q̄ i ipſa
virgine deſponſata fabro humana natura
ſponſareť ⁊ copulareť p vnionē dei filio q̄
fabricauit mundū vna cum patre ⁊ ſpūſan-
cto. Propterea ipſa beata virgo pulcra de-
ſcribiť vt luna Cant. vj. ca. quia vt nob̄ vi-
detur luna vſq̄ꝫ ad. xiiij. diem cōtinue cre-
ſcit quouſq̄ꝫ ipſa appareat imago homis
quaſi fabri: et vltra creſcere nō poteſt: ſed
poſtea decreſcit. Ita btā virgo Maria a
ſua natiuitate creuit vſq̄ꝫ ad. xiiij. annum:
quo anno in ei⁹ vtero integra imago hoīs
id eſt ipſe chrūs imago dei patrꝫ q̄ fuit fa-
bricatoꝛ. i. creatoꝛ mūdi apparuit: qm̄. xiiij
anno ſue etatꝫ crediť virgo chrm̄ cōcepiſ-
ſe ſm̄ hiſtoriam. Mox q̄ꝫ ipa vicꝫ dei ma-
ter effecta in ſui reputatōe cepit decreſcere
per hūilitatē: nō tanq̄ꝫ matre dei vľ dn̄am
mūdi: ſed tanq̄ꝫ ancillā dei ſe reputando.
Vn̄ ait Lu. j. Ecce ancilla dn̄i: fiat m. ⁊c̄.
Et ſic in eo q̄ deſpōſata eſt fabro ſignifica-
bať q̄ eſſꝫ ſponſa dei creatoꝛis mūdi. Vn̄
et voluit filius dei chriſtus fieri faber li-

gnarius cum Joſeph patre putatiuo exer
cendo artē illā vſqȝ ad etatē ſue annū trige
ſimū: ſicut ſonat ſcriptura Marci.vj. et ibi/
dē exponēdo teſtat Lyra. Deniqȝ claruit
in ipſa deſponſatiōe non ſolū myſteriū di/
uine incarnatiōis: verūetiā maximū bonū
humilitatis. vt quāto ſit maior in oibꝫ: tan
to fiat ⁊ humilior vt ſit mater dei et vxor
fabri. Item tertio hec veritas ſeu ꝯclu
ſio ꝓbat. quia deſpōſatio fabro lignario fa
cta ſumme cōgruebat ſignificationi noſtre
reparationis et ſaluationis per lignū crucis.
vn Chryſ. ſup Matt. dicit. Ideo Joſeph
fabro lignario Maria dei mater deſpōſa/
ta fuit: quoniam ſponſus eccleſie chriſtus
omniū ſalutē hominum operaturus erat ꝑ
lignum crucis Hec ille. Et ſic patet reſpō
ſio ad queſitū. Ad obiecta in ꝯtrarium
reſpondet ad pmū: ꝙ (vt dicit btūs Tho/
mas. iij. parte ſumme. q. xxviij. ar iiij.) bea
ta virgo habuit virginitatis votū tribꝫ mo
dis. Primo in deſiderio. Quia anteqȝ in/
carnatio filij dei ab angelo ſibi annūciaret
virginitatē ſimpliciter ⁊ abſolute nō voue
rat. eoꝙ non licebat. quoniā in lege veteri
ꝓhibitū erat ne ſterilis quis fieret in iſrl.
Exo. xxiij. Propterea ꝙ tpe legis oporte
bat generatiōi inſiſtere tam viros qȝ muli
eres: eoꝙ etiā ex illo chriſtus populo expe
ctabat ſm carnis originē naſciturus. Ha
buit tamē beata virgo tūc tpis virginita/
tē ⁊ eius votum in deſiderio: vouitqȝ vir/
ginitatem ſub cōditione. ſ. ſi deo placeret.
voluntatē ſuam ⁊ deſideriū diuino cōmit
tens arbitrio. Secundo beata virgo ha/
buit virginitatē in facto. quia poſtqȝ ſibi
innotuit hoc deo fore acceptū. ſ. vt virgini
tatem voueret anteqȝ ab angelo ſibi denū/
ciaret: et anteqȝ a Joſeph deſpōſaret ab/
ſolute virginitatē vouit. Tertio habu/
it virginitatē ex cōmuni bñplacito. Nam
poſtqȝ fuit deſpōſata ipſa ſimul cū ſponſo
ſuo ex cōmuni volūtate ⁊ bñplacito ac cō/
ſenſu virginitatis votū emiſit. Ad argu
mentū igitur dico cum Alber. ſuper Miſ
ſus eſt. ca. xl. ꝙ licȝ beata virgo habuit fir/
mū ꝓpoſitū ⁊ votū ꝯtinētie: poterat tamē
conſentire in deſponſatiōe in maritalē ſoci/
etatem: facta tamen diuinitus inſpiratōne
vtriqȝ de altero ꝙ vellet virgo permanere
et ſic conſentire in coniugalem vel marita
lem ſocietatem: et non in copulam carna/
lem abſolute. Et ſic nō obſtat verbū Au/
guſtini dicentis: ꝙ vouentibus virginita/
tem non ſolum nubere: ſed etiam velle nu
bere damnabile eſt. quia hoc intelligit de
nuptu carnalis copule: et quando ſine cer/
tificatione a deo facta vellet quis poſt vo
tum virginitatis coniugia contrahere.

Ad ſecundū obiectum reſpondet per ſe
cundā concluſionem. Et ad ꝓbationē di/
co ſm Alber. ſuper Miſſus eſt. ca. l. ꝙ licȝ
Sara: Heſter: Rebecca: ⁊ plures alie ſan
cte mulieres ꝓfigurarint beatam virginē
mariā. ꝓpterea tamen non cōgruebat vt il
larum ſponſi vel mariti ꝓfigurarent ꝙ ad
denominationē ſponſum beate marie vir/
ginis. Cum eñ ipſe ſponſus vicȝ Joſeph
contrahere habuit cum virgine maria ſan
ctum coniugiū ſine carnali copula: vt virgo
conciperet: virgo pareret: et poſt partū vir
go ꝑmaneret. quam ſcȝ beatam virginem
virgo Joſeph cōiugē in virginitate cuſto
diuit ⁊ miniſtrauit eidem: ac eius filio pa/
terno affectu ſincero. Nullo modo igit de/
cens erat vt ꝙ ad hanc deſponſatiōem ſpō
ſus beate virginis marie ꝓfiguraret ꝑ ali
quē talē qui extiterit marit⁹ ꝑ carnalem co
pulā. Vñ cum inter Saram ⁊ Abraam:
inter Heſter ⁊ Aſuerū: ⁊ eodem modo in/
ter Rebeccā ⁊ Iſaac: ac alios ꝯſiles copu
la carnalis interuenerit: nō decebat vt eis
nominibus ſponſus Marie nominaretur
ſed decebat vt iſtud coniugiū ac caſtiſſima
deſponſatio marie prefiguraret ꝑ Joſeph
qui caſtitatem et fidelitatem erga vxorē
domini ſui ſeruauit. vt patuit li. j. parte. ij
ar. iij. ca. xj. Ad tertium dicēdum ꝙ hec
deſponſatio matris dei taliter ⁊ taliter fie
ri debuit: vt ⁊ humilitas cōmendaretur ⁊
nobis in exemplum ꝓponeret. et cum hoc
ſignificationi myſterij incarnationis diuie
ac noſtre reparatiōis congrueret. Sed quia
ſi beata virgo deſponſata fuiſſet alicui re/
gi magno. humilitas ñ clareſceret. Si vo
paſtori: humilitas qdem clareſceret. ſȝ my
ſterio nō ſatiſfieret ſignificatiōis predicte.
Similiter ſi piſcatori deſpōſata fuiſſet: nō
ita ſatiſfactum fuiſſet ſignificatōi preracte
ex premiſſis rationibus circa tertiam con/

cluſionē poſitis. igitur ⁊c. Itaq; conclu-dit ꝙ licet natiuitas ſaluatoris ex beata virgine debuit manifeſtari ab angelis paſtoribus: ꝓpter hoc ſm Lyrā ſup Lu. quia paſtores erant ſimplices ⁊ abſq; cautelis malicie ⁊ occupati in officio ſctōꝝ patriarchaꝝ qui dicuntur fuiſſe paſtores Gen. xlvij. Talibus autē ſolent fieri diuine illuminatiōes ⁊ conſolationes. iuxta illud Mat. xj. Cōfiteor tibi pater celi ⁊ terre: quia abſcondiſti hec a ſapientibus ⁊ prudētibus: et reuelaſti ea paruulis. Licet etiam ꝯgruebat matrē ſub cruce cōmēdari Joanni: non quidem ratiōe eius ꝙ Joānes piſcator erat. quia hoc ad id nil pertinebat. ſed ratione virginitatis et humilitatis: vt videlicet humilis diſcipulus Joannes ⁊ virgo virgini ⁊ humillime matri ſue obſequium ⁊ ſolatium preberet. Nihilominus ſumme cōgruebat vt virgo mater dei virgini Joſeph fabro deſponſaretur. ſicut ex rationibus antedictis in tertia concluſione tactum eſt. Vere ergo chariſſimi dei mater per omnia cōmēdabilis nobis exiſtit: honorabilis ⁊ deuote celebris: per quam miro ordine diuine ſapiētie nobis ſalus prouenit. Vere ⁊ Joſeph eius ſponſus non immerito a nobis honoratur: ⁊ deuotius ob amorē beate virginis veneratur: qui tantam grām meruit vt in ſponſam familiarē matrē dei habuerit. O vtinā huic corū ſancte ſocietati pauꝑ ego et humilis ſeruulus affuiſſem ⁊ eis ſeruitia exhibere dignus fuiſſem.

Articulus ſecūdus ꝙ ipē ſanctus Joſeph ſpōſus beate Marie debuit eſſe ſanctiſſimꝰ ⁊ mūdiſſimus.

Capitulū .I.

Secūdū myſterium dicitur ſanctitatꝫ. Ubi inueſtigādum modo eſt: vtrum iſte Joſeph ſpōſus benedicte virginis Marie fuerit inter omnes viros ſui temporis vir excellētiſſime ſanctitatis: vt dignus habitus ſit eligi in ſponſum virginis dei matris. Et potest argui ꝙ nō. Quia ſi fuiſſet homo gratioſus ⁊ magne ſanctitatis: non debuiſſet dubitaſſe vel ſuſpicionem habere de beata ꝟgine dei preelecta matre. Cum enī dicat Apoſtolus .j. ad Coꝝ. xiij. Charitas nō cogitat malū. ſ. de proximo ſuo. ſequitur ꝙ homo perfectus in gratia ⁊ ſanctitate atq; charitate nō poterit de altero quē nouit eſſe perfecte ſanctitatꝫ hominē ſuſpicari ſiniſtrum vel cogitare malū: quin eo ipſo deſignetur veraciter ꝙ ipſe non eſt bonus aut perfectus qui de alio perfecto credere poteſt malum. Quod etiam probari poteſt ex eo: quia apud ſanctos maxime: imo etiam apud alios probos ⁊ imperfectos homies: dubia ſunt in meliorem partem interpretanda. vt habet regula iuris extra de regulis iuris. c. Eſtote ⁊c. Sed quia iſte Joſeph nouit beatam virginem Mariam eſſe ꝑfectiſſime ſanctitatis. Tū ex atteſtatiōne virginum: cum quibus morata fuerat in templo domini a ſua infantia: apud quas publicum ⁊ famoſum erat ꝙ ipſam quotidie viſitabant angeli dei et familiariter ei cibum deportabant e celo. Tum ex miraculo diuino: quo fuit coactꝰ et pontificibus manifeſtum: vt ipſe (cuiꝰ videlicet virga germinauit florē: ⁊ in eius cacumen columba e celo veniens conſedit) deſponſaret eam: vt patuit ſupra per Hieronymū ⁊ alios hiſtoriographos. libro .j. parte. vj. art. iij. ca. j. Tum quoq; ex ſplendore diuino in facie eius relucente: ⁊ tamē ſuſpicabatur ⁊ dubitabat de virginali beate Marie conceptu. vnde noluit traducere eam: ſed voluit occulte dimittere eam Matthei. j. ſequitur ergo ꝙ ipſe Joſeph non fuit ſanctus nec perfectus: imo minꝰ bonus qui de tali ac tante perfectionis et ſanctitatis virgine ſuſpicionē habuit adulterij. Item confirmatur. quia ſm ſententiam doctorum: precipue Alexandri de Ales. concordat Thomas ſecunda ſecunde. q. lx. ar. iij. Suſpicio mali de altero cōtingit ſeu prouenit ex tribus. Primo ex longa mali experientia in ſeipſo. Unde Ariſtoteles. ij. libro Ethicoꝝ dicit. ꝙ ſenes ſunt maxime ſuſpicioſi. eo ꝙ multotiēs experti ſunt in ſeipſis alioꝝ defectus. Senes enī

linquit)cacoges ſunt. Eſt enim cacogiā ī
deterius extimare omnia. Unde iuuencu
le mulieres ſi nubant viris ſenio:ib⁹ ſem/
per propter ſuſpitionem virorum turbatio
nes patiuntur ab eiſdem. Secundo p/
uenit ſuſpitio mali ex eo ꝙ aliq̄s male af/
ficitur ad alterū. Cum eñ quis contēnit
alium aut odit vel iraſcitur aut inuidet:ex
leuib⁹ ſignis opinatur male de ipſo:quia
vnuſquiſqꝫ faciliter credit quod appetit.

Tertio prouenit ex hoc ꝙ aliquis in ſe/
ipſo malus eſt:exquo conſcius ſue malicie
facilit̄ de alīs maluz opinatur. Propter/
ea Eccliaſtes.x. Stultus.id eſt peccator.
in via ambulans: cum ipſe ſit inſipiēs om
nes exiſtimat inſipientes. Et Seneca li/
bro de moribus dicit. Hoc habet om̄is af
fectus: vt in quo ipſe inſanit ceteros putat
inſanire. Unde auarus cum ipſe ſit aſſuc/
tus fraudibus ꝛ mendacījs in emēdo: ven
dendo:credit omnes emētes ꝛ vendētes
ſimilia facere. Similiter luxurioſus cū ipſe
videat ꝛ loquatur mulieribus mala inten
tiōe:ita quos videt loqui vł reſpicere: hu
iuſmodi malum inde iudicat ꝛc. Ad ꝓ
poſitum exquo Joſeph dubitauit ꝛ ſuſpi/
catus eſt malum de beata virgine:ꝛ ei⁹ cō
ceptu:propter quod ꝛ voluit dimittere eā
ex quacunqꝫ premiſſarum cauſarum hoc
prouenerit. ſemper derogat eius ſanctitati
Jmo ex cauſis pretactis ſuſpicando argui
tur ipſe non bonus fuiſſe: vel ſaltem valde
imperfectus. Pro huius queſtionis pro
poſite reſponſione tripliciter procedemus

Primo dictas obiectiones de eius du/
bitatione vł ſuſpicatione ſoluendo. Se
cundo concluſionem reſponſalem de eius
ſanctitate inferendo. Tertio rōnes pro
bantes ſanctitatis eius excellentiam ſub/
nectendo.

Capitulum.ij.

P Rimo itaqꝫ ſoluendo p̄tactas ob
iectiones: que dependent ex eo ꝙ ī
euāgelio ſcribit̄: quia cum btā ꝟgo
inuēta eſt habere in vtero filium p⁹ deſpō
ſationē Joſeph noluit traducere eā:ſꝫ vo/
luit occulte dimittere. Notādū eſt ꝙ de h
duplex eſt doctoꝝ ſnīa. Una ē opinio q̄rū
dam dicentiū: ꝙ Joſeph vidēs beatā ma/
riam grauidam dubitauerit ꝛ vehemētez
ſuſpitionē incurrerit de ope ſiniſtro ex par
te virginis:ꝛ idcirco voluerit dimittere eā
ꝛ illi attribuūt hāc opinionez Auguſtino
in ſermōe Caſtiſſimū ꝟginis Marie vte
rum. vel Uidi portam: licꝫ a plurib⁹ aſſe/
ratur ille ſermo nō eſſe Auguſtini. ego ta
mē nllo modo credo/ꝙ iſta dubitatio fue
rit firma in mente Joſeph. Nec credēduꝫ
eſt ꝙ ioſeph cum eſſet vir iuſt⁹ firmiter cre
didit aliquid ſiniſtri de virgine quam pro
bauerat de tanta ſanctitate ꝛ deſponſatio
nis miraculoſitate. Siquis tamen hāc
opinionē.ſ.ꝙ dubitauerit tenere vult: hoc
habet credere:ꝙ hec ſuſpitio in mente Jo
ſeph nō fuit omino firma/ſed dubia Nam
ſm Tho.ſcōa.ij.q.lx.arti.iij. aliud ē ex ali
quibus ſignis dubitare de malo proximi:
aliud eſt illud affirmare. Primum ptinet
ad humanam temptationem: ſine qua etiaꝫ
ſancti vitā iſtam nō ducunt: ſm illō Apo
ſtoli.j.Coꝛ.x. Temptatio vos non apprehē
dat niſi hūana. Affirmare vero pro ſignis
leuibus de proximo malum: ꝓcipue quan/
do ſunt plura ꝛ fortia ſigna boni. peccatū
eſt. Unde Auguſtinus ſuꝑ illud.pmo ad
Coꝛ.iiij. Nolite ante temp⁹ iudicare(ait)
Etſi ſuſpitiones vitare non poſſumus qꝛ
homines ſumus: iudicia tamen.id ē diffi
nitiuas ſententias cōtinere debem⁹. Hec
ille. Sed alia eſt opinio verior quam te/
nent Gregorius Origenes.ꝛ Joānes os
aurei: qui aperte oſtēdunt ꝙ Joſeph quā/
do vidit Mariam ꝓgnantē nō cogitauit
aliquod malum de ea: ſed credēdo bonita
ti virginis putabat/ꝙ de⁹ aliquid opat⁹
eſſet ſecrete ī ea:ꝛ ex humilitate reputauit
ſe indignū eius conſortio: quam ſciebat eē
plenā deo. Uoluit ḡ recedere ꝛ dimittere
eam: timens ne preſumptione offenderet
ſi tante virgini cohabitaret. ſicut in exem/
plo etiam Petrus ex eadē reuerētia dixit
chriſto. Exi a me domine: quia homo pec
cator ſum. Unde Chryſoſt. ſuꝑ Matth.
libro.j.dic. O inextimabilis laus Marie
magiſ credebat Joſeph caſtitati ei⁹ q̄ꝫ vte
ro ei⁹: pl⁹ grē q̄ꝫ nature. manifeſte cōceptū
videbat ꝛ fornicationē ſuſpicari non pote
rat. poſſibilius eē credebat mulierē ſine vi-

ro poſſe cōcipere q̄ꝫ Mariam poſſe pecca/
re. Hec ille. Huic ſentētie concordat Ber
nardus ſuper Miſſus eſt. addens q̄ ideo
occulte voluit eam dimittere: quia ſi mani
feſte dimitteret cauſa diuortij quereret̄ et
exigeret̄. etſi diceret id quod ſciebat ꝛ pro
bauerat de ꝟginis puritate: mox populus
incredul⁹ ꝛ dure ceruicꝫ illū ſubſannarent
ꝛ illā lapidarēt. Quomodo em̄ crederēt
taceti chriſto i vtero quē poſtea crucifixe/
rūt mira facientē ꝛ docentē in tēplo. Hec
Bernardus. Itaqꝫ claret q̄ ioſeph nil ſi/
niſtri credidit de virgine: ſed cū vidit eā p̄
gnantem/ꝛ in facie eius diuinū ſplēdorem
relucentē; adeo q̄ non poterat eam intueri
vt dicunt Bernardus ꝛ Hieronym⁹. par
tim ex ſtupore. partim ex virginis reuerē/
tia. ꝛ partim ex comp̄henſione operis. id ē
virginalis conceptus cogitabat ſe abſēta
re ꝛ eam dimittere: totum hoc factum vo
lens diuino conſilio relinquere. et ꝓpterea
angelus ſibi reuelauit hoc myſteriū dicēs
Noli timere accipere Mariā cōiugem tu
am. id eſt: non expaueſcas cum illa habita
re ꝛ ſibi ſeruire: cuius deus te ſociū fecit in
ſancta puritate ꝛ deuotiōe caſtitatis quā
vna ſimul deuoraſtis mutua volūtate. q̄d
em̄ in ea natum eſt: de ſpūſancto eſt. Q,
ſi queras: Quare beata Maria non dixit
eidem hoc diuinum ſecretum. Dicendū
ſm̄ Lyram ſuper matth. q̄ ideo: q̄ ſciuit
q̄ talia non ſunt reuelanda niſi q̄tū ſe ex/
tendit voluntas diuina: ꝛ ideo beata ꝟgo
tacuit: tenēs firmiter q̄ iſtud ſecretū reue
laretur tempore competēti ex beneplacito
voluntatis diuine: ſicut ꝛ reuelatum ē ſan
cte Heliſabet miraculoſe. Luc. j. Item
quare ioſeph non petiuit beatam virginē
vt diceret. Dicendum q̄ ex reuerētiali ti/
more non fuit auſus. ꝛ hoc factum ē ex di
uina diſpēſatione. vt vicꝫ per reuelationeꝫ
angeli ipe ioſeph. ꝛ p̄ ꝯſequens om̄es nos
ſic certificaremur in fide q̄ nullo modo de
cetero dubitari poſſet.

Capitulū. iij.

ſ Ecundo p̄ncipaliter ad queſtionē
propoſitam de ſanctitate Ioſeph:
ponit̄ concluſio reſponſalis: quam
(ſaluo aliorū meliori iudicio) rutā fore de
cerno. Et eſt concluſio talis. Fidei pie di/
ctamē dat ꝟginē chriſti mr̄eꝫ habuiſſe ſpō
ſum talē dei ordinatione: vt nullus vir ſi/
bi parē habuerit ſanctitatē: aut equalē pu
ritatē toto protūc terrarū orbe. Dico notā
ter protunc: quia licꝫ Ioānes baptiſta fue
rit tā excellētiſſime ſanctitatis: vt teſte ſal
uatore. Matth. xj. Inter natos mulierū
non ſurrexit eo maior: tamē ipſe Ioannes
nondum erat protūc. id eſt tēpore deſpon
ſatiōis marie natus i mūdo: ſꝫ poſtea ſur
rexit in mundo. Pro illo aūt tempore ar/
bitror q̄ ioſeph fuerit ſctiſſim⁹ in toto mū
do p̄ omnibus hominibus qui tunc erāt.

Ad quod credendū ꝛ probandū: ſub/
necto tertio ratiōes quibus claret ei⁹ ſan/
ctitatis excellētia. Et ad id eſt rō triplex.
videlicet Phica/canonica/theologica.

Prima ratio phica. Quia cum iuxtā
Ariſto. ſniam. Omnia bona appetūr ꝛ di
ligūr. vnūquodqꝫ ens quantū habet d̄ bo
nitate tantum habet de eligibilitate. libro
iij. Topicoꝝ. Sed q̄ꝛ deus pre om̄ibus
hominib⁊ mūdi hunc ioſeph dilexit ꝛ ele
git ſibi in patrē putatiuū ꝛ familiarē nu
tricium: ac ſue ſanctiſſime matri in ſpōſū
ꝛ cuſtodē ꝟginitatis deuotumqꝫ miniſtrū
Ergo ſequit̄ q̄ pre omnibus hominibus
tunc in mundo exiſtētibus ipe ioſeph fue/
rit melior ꝛ ſanctior. Secunda ratio ca
nonica. quia habetur. xxiij. q. iiij. cap. Ob/
tineri. q̄ p̄deſtinatio ita ē a deo diſpoſita/
vt electi meritis ꝛ precibus ad ipſam pue/
niant. Hec ibi. Sed quia Ioſeph fuit ab
eterno preordinatus a deo ꝛ predeſtinat⁹
in ſponſum matris dei et nutricium chri
atqꝫ cetera myſteria diuine incarnationis
ergo deo diſponente ipe tāte ſanctitatis ꝛ
tanti meriti eſſe debuit: vt pre omnib⁊ ho
minibus dignior ad hec ꝑtacta myſteria
redderet̄. Tertia rō theologica. Quia
quanto ad maiorem dignitatem ſpiritua/
lem: ꝛ ſm̄ deū exiſtentem eligit deus ali/
quem: tanto eundē facit bonum ꝛ meliorē
Unde Augu. in gloſa ſuper Epheſ. j. di/
cit. Deus quos elegit facit bonos. ſic ait
Apoſtolus. Elegit (inquit) nos vt eſſem⁹
ſancti ꝛ immaculati in ꝯſpectu ei⁹ in cha/
ritate: qui p̄deſtinauit nos in adoptioneꝫ
filiorū p̄ Ieſum chriſtum. Hec ille. vbi. ſ.
Sꝫ q̄ꝛ de⁹ elegit ab eterno hūc ioſeph ad

ſummas gratias ꝛ maximas ſm deū dignitates: vt patuit. ergo ſane credo ꝙ ſicut ſuā reuerendiſſimā matrē quā ꝑelegit ab eterno (vt decebat) digniſſimā et ſanctiſſimā fecit: ſicut etiā ſuum ꝑcurſorē ſanctiſſimū elegit ꝛ fecit: atqꝫ diſcipłos ꝛ apoſtolos quos elegit vt mūdi lumina forent effecit ſanctiſſimos. Ita hunc Joſeph quē in ſpecialiſſimū ſibi ꝛ ſue matri nutricium ac ſponſum elegit: ita eum ſanctiſſimū effecit ꝙ digniſſimū pre omnibus hominibꝫ reddidit. Secure igitur chariſſimi eius meritis nos cōmēdare poſſumus: merito eius ſuffragia exoramus: quia magnuꝫ vtpote ſanctiſſimus valet coram chriſto efficere ꝛ impetrare beneficiū pro nobis. Iteꝫ ad ſanctitatis ipſius Joſeph excellentiā ꝓbandam faciunt etiā priuilegia imediate infra articulo. iiij. deſcripta quibus eum deus dignificauit ꝛ ſanctificauit.

Articulus tertiꝰ ꝙ ſanctitas Joſeph ſpōſi Marie duodecim priuilegijs eſt dignificata

Tertiū myſterium declarādū in hac parte dicitur dignitatis. Quāte nempe dignitatis et priuilegiate ſanctitatis ſit iſte Joſeph benedicte virginis Marie ſponſus elucidādo: aduertere debemus: quia ꝗcquid glorie ꝛ laudis impēditꝰ ſponſo ſcꝫ Joſeph totum eſt ad laudem ſponſe. i. beatiſſime virginis matris dei. Ad cuius gloriam vt maiori deuotione moueamur erga hūc ſanctiſſimū ſponſum Joſeph notare poſſumus ꝙ ſicut beatiſſima virgo dei mr̄ glorioſa exiſtit corona duodecim ſtellarū: iuxta illud Apocal. xij. In capite eius corona duodecim ſtellaꝝ; Ita ſanctiſſimꝰ eius ſponſus Joſeph inter omnes ſanctos cōprobaꝰ fore glorioſus duodecī priuilegijs ſanctitatis tanqꝫ duodecim ſtellis relucentibus in corona glorie ipſius. que quideꝫ ordinari poſſunt in tribus quaternarijs. Quoꝝ primus potiſſime ſe habꝫ ex parte ſuppoſiti. i. Joſeph. Secundus ex parte virginis bn̄dicte eius ſpōſe: atqꝫ filij eiuſdem virginis Jeſu chriſti bn̄dicti. Tertius ꝗternarius indifferenter ſe habet vel teneri poteſt: vt claret in ſubſcripta ꝗternarioꝝ diuiſione

Primū ꝑuilegiū nobiliſſime generatōis.
Secundū euāgelice cōmēdatōis
Tertiū digniſſime electiōis.
Quartū virginee ꝯiugationis.
Quintū priuilegiū ſingulariſſime dilectionis.
Sextū ſanctiſſime ꝯuerſatiōis.
Septimū meritorie auxiliatiōis.
Octauū ꝑmaxime honoratiōis.
Nonum ꝑcelſe glorificatiōis.
Decimū dulciſſime conſolatiōis.
Undecimū angelice freꝗntatiōis
Duodecimū potiſſime impetrationis.

Caplm. j.

Prima itaqꝫ ſtella ſeu ꝑuilegiū ſanctitatis Joſeph beatiſſimi dicitur nobiliſſime generationis. quia erat de domo Dauid ꝛ generatione nobiliſſima: ex qua chriſtus deſcenſurus erat ſm carnem: ſicut per ꝓphetas fuerat predicatum. Nimiꝝ ad nobilitatē ſummā eiꝰ pertinet ꝙ ipſe Joſeph fuit de eadem tribu ꝛ familia cum maria matre dn̄i virgine nobiliſſima. vnde ꝛ genealogia chriſti deſcribitur per Joſeph ab euāgeliſtis: lꝫ Joſeph fuerit penitus alienus a conceptiōe chriſti qui de ſola virgine natus eſt et conceptus a ſpirituſancto: nihilominus per genealogiam Joſeph deſcriptam Matth. j. ꝛ Luce. iij. ſufficienter ꝓbaꝰ ꝙ Jeſus marie filius fuerit de ſtirpe Dauid: vt dicit Lyra. quia Joſeph fuit de eadem tribu cum maria. Quod probatur per hoc. quia ſm legem mulier ad quam ꝑtinebat hereditas paterna non poterat cōtrahere matrimonium niſi cum viro ſue tribus: ne fieret cōfuſio ſortium: vt habetur dicta ſententia Numeri. xxxvj. Beata autem virgo maria fuit vnica Joachim patri ſuo ſuccedēs ei in hereditate. et ideo ex lege cogebaꝰ viro ſue tribus nubere. propter hoc ꝛ iuit cū Joſeph in Bethleem ciuitatem Dauid vt profiteretur cum eo. Luce. iij. Hec Nicolaus de Lyra ſup Matth. Si autē vis ſcire modū per quem fuerunt de eadem tri

bus ꝛ familia.ſ. David. Damaſcen⁹ li.iiij.
ca.vj.deſcribit dicēs beatam mariā deſcē-
diſſe a David ꝑ Nathan. Joſeph autē ꝑ
Salomonē. David ꝙppe inter ceteros ha-
buit duos filios.ſ. Nathan ꝓphetā: ꝛ Sa-
lomonē ſapientiſſimū regē: vt patet.j. Pa
ral.iij. Secūdū aūt ꝙ refert Lyra in poſtil
la ſuꝑ Lucam:lȝ omnes ſapientes hebꝛeo
rū concoꝛditer tenerēt ex ſcripturis chr̄m
debere deſcēdere de David: aliqui tamen
eoꝛū opinabant ipſum deſcendere a Da-
uid per Nathan ꝓpter excellentiā ſanctita
tis ꝛ ꝓphetie ipſius Nathan. Alij ꝟo per
Salomonē ꝓpter dignitatē regiaȝ ꝛ excel-
lentiam ſapientie. Scdȝ ꝟitatem auteȝ de-
ſcendit ꝑ vtrūqȝ. aliter tamen: quia ꝑ Sa-
lomonē deſcēdit ſm lineam naturalis ge-
nerationis: per Nathan ꝟo ſm lineam ge-
nerationis legalis. quia Joſeph ſpōſus be
ate virginis fuit filius heli adoptiu⁹ ſeu
legalis ſm Hiero. Quod vt magis in-
telligat nota ſm Joannē Damaſc. ꝙ per
catenam Nathan pꝛophete filij David de
ſcendit Melchi: a quo melchi quarto gra
du deſcendit ꝛ diſtat in recta linea ipſe Jo
ſeph: vt patet Lu.iij. Unde melchi ē ipſi
ioſeph abauus vulgarius. id eſt auus aui
Iſte melchi habuit fratrem nomie Pan-
thera: qui genuit Barpanthera. et hic ge
nuit Joachim: qui genuit beatā mariam.
Per catenam aūt ipſius Salomonis filij
David naturalis deſcendit mathan: q̄ fuit
auus ſancti ſponſi Joſeph. Matt.j. Iſte
mathan habuit vxoꝛem ex qua genuit Ja
cob patrem Joſeph: vt patet Matthei.j.
Defuncto aūt mathan ꝓpe melchi (de quo
antea meminimus.ſ. ex catena Nathan ꝓ-
phete frater videlicȝ Pāthere) nupſit vxo
ri mathan ipſi matri vicȝ iacob. et genuit
ex ea heli. Facti ſunt ergo fratres vterini
iacob ꝛ. heli. ſed de duobꝫ fratribus a Da
uid diuerſimode deſcendentibꝫ. quia Ja-
cob a mathan ex tribu vl' catena ſalomo-
nis. Heli ꝟo a melchi ex tribu ſeu catena
nathan. Heli aūt accepta vxoꝛe moꝛtu⁹ ē
ſine ſemine. Et idcirco iacob frater ei⁹ ac-
cepit vxorē fratris ſui vt ei ſuſcitaret ſemē
et genuit Joſeph. Ita ergo ioſeph fuit fi-
lius naturalis ipſi⁹ Jacob: put dicit Mat
theus.j.ca. Fuit etiam idem Joſeph fili-
us legalis Elij. quia filius qui naſcebat
ex tali vxoꝛe: erat quidem ſm naturā gene
rantis. ſm aūt legem defuncti. Et ſic dicit
Lucas ca.iij. ioſeph fuiſſe filiuȝ heli. Hec
ſm Joannē damaſce. Deniqȝ ſm Nicol.
de Lyra in poſtilla ſuꝑ Mattheum. Hec
contrarietas ꝙ mattheus dicit: mathan
genuit iacob. et iacob genuit ioſeph. Lu-
cas ꝟo dicit: mathat genuit elij. et heli ge
nuit ioſeph: Sic ſoluitur ꝙ mathat ꝛ ma-
than ambo deſcenderunt a david. ſed ma-
thar fuit fili⁹ David adoptiuus. mathan
autem per Salomonem. Et iſti duo ma-
than ꝛ mathat habuerunt vnā vxoꝛē ſuc-
ceſſiue que dicta eſt ieſca. et iſta a mathan
concepit iacob: et a mathat heli. Et ſic Ja
cob et Elij fuerunt fratres vterini: vt di-
ctum eſt. Ex his omnibus aperte mon-
ſtratur nobilitas tam beate virgis ꝙꝫ eius
ſpōſi ioſeph ſanctiſſimi. quia fuerunt ꝓpin-
qui: ſi bene calcularet foꝛte in ſexto gradu
conſanguinitatis: quo gradu non pꝛohibe
tur ſm iura etiam matrimoniū contrahen
di. Equidē quanta eoꝛum nobilitas gene
ris patet: quia Matthe⁹ ponit tres q̄ter-
denas generationes ab Abꝛaam vſqȝ ad
chꝛiſtum: in quibus deſcribitur generatio
a q̄ttuoꝛdecim patriarchis: quattuoꝛde-
cim regibus: et q̄ttuoꝛdecim ducibus: ſm
ꝙ dic̄ Nicolaus de Lyra. O igitur ꝙ̄ no-
biliſſimus eſt iſte ſponſus: qui vtiqȝ eſt ꝓ-
pinquus multoꝝ ſanctoꝝ iſtius genealo-
gie: imo ꝛ ioannis baptiſte ꝛ plurimoꝛum
apoſtoloꝝ fratrum chꝛiſti: inſuper ꝛ matri
dei atqȝ ipſius chꝛiſti per matrē: quod eſt
ſummū. ſicqȝ ꝓpinquitate cōiunct⁹ eſt deo
patri et filio et ſpirituiſancto ꝑ hoc ꝙ chꝛi
ſtus dei filius carnem aſſumpſit ex ei⁹ ge-
nealogia.

Capitulum.ij.

Secūda ſtella eſt priuilegium euan
gelice cōmēdationis. quia in euā-
gelio ipſe Joſeph cōmēdat iuſtus
fuiſſe. Matt.j. Joſeph cum eſſet iuſt⁹ no-
lebat traducere ꝛc. quo verbo ipſe cōmen-
datur a perfecta virtuoſitate. quia vt te-
ſtantur doctoꝛes catholici precipue in ta-
libus ſcriptis accipitur inq̄ntū iuſticia vir-
tus eſt generalis omnes virtutes compꝛe
hendēs. Unde Macrobius libꝛo de vir-

tutibus dr̃.ꝙ ex iuſticia procedũt amicicia
innocẽtia/concordia/pietas/religio.i. cul//
tus diuinus/affectus.id eſt dilectio fraterna
na ꝛ humanitas.que omnia creduntur p//
fectiſſime fore in Joſeph:ꝓpter quod me//
rito iuſtus nominatus ẽ.quia(vt Tullius
libro de officijs ait)iuſticia ꝟtutis ſplẽdor
eſt maximus:ex qua boni viri nominãtur
Et Ariſto.v.libro Ethicoꝝ dr̃. Preclariſ
ſima virtutũ/ſcʒ moraliũʒ videtur eẽ iuſti
cia:ꝛ nec heſperꝰ nec lucifer ita mirabilit̃
lucet. Unde maximum eſt hoc priuile//
giũ Joſeph:vt dicatur quaſi antonomaſi
ce.id eſt ꝑ excellẽtiam:iuſtus in ſacro euã//
gelio. Unde argui poteſt:quia in ĩpo vi
dere potuiſſes ꝟtutes omniũʒ patriarcha
rum ꝛ prophetarũ. Et certe haud dubiũʒ
quia in ipſo erat obedientia prompta q̃ et
fuit in Abraam:patiẽtia Joſeph patriar
che.humilitas Dauid:deuotio propheta
rum ꝛ ſanctoꝝ patrũ ꝛc̃.quibꝫ dignus red
debatur ſponſus tante virginis.

Caplm.iij.

Ertia ſtella eſt ꝓuilegiuʒ digniſſi//
t me electiõis.Alij quippe ſancti ele
cti ſunt:quidã in ſeruos tm̃: vt ſan
cti angeli.de q̃bus ad Heb.j.Omẽs ſunt
adminiſtratorij ſpũs.Quidaʒ in ſeruos ꝛ
amicos ſcilicʒ dei. vt ſancti apoſtoli q̃bus
Jo.xv.Saluator ait. Jam non dicã vos
ſeruos ſʒ amicos ꝛc̃. Nullus aũt ſanctus
preter ioſeph eſt electus in hanc precelſaʒ
dignitatẽ/vt fieret ꝛ ſuus ꝛ amicus:ꝛ inſu
per paſ chr̃i putatiuꝰ ac ſponſus mr̃is dei
Uñ poſt dei matrẽ ſummã dignitatẽ ipſe
obtinet. Ca.iiij.

Uarta eſt ꝓuilegium virginee glo
q riatiõis.quia refulget gloria et au
reola virginitatis. Fuit enim ꝟgo
incorruptus:quã virginitatẽ vouerat mu
tuo conſenſu vna cum benedicta ꝟgine:ſi//
cut.s̃.patuit. Hoc autem probatur autori
tatibus:vicʒ doctorum ꝛ rõnibus atqꝫ ſi//
militudinibꝫ. Primo inqꝫ doctorum au
toritatibus:q̃bus ꝛ cõuincit̃.quia liber in
fantie ſaluatoris qui dic̃/ꝙ Joſeph ḋ alia
vxore habuerit filios.in hoc dicto nõ ẽ te
nendus:quia falſum dr̃:ſicut ꝛ in quibuſ//
dam alijs certis locis. vtpote ꝙ obſtetri//
ces btã ꝟgo habuerit i partu: ꝛ ſimilibus
quibꝰ reprobatur. Ad id aũt ꝙ ſcʒ Jo
ſeph virgo fuerit incorruptꝰ:ꝛ perpetuus
eſt. Primo autoritas Hieronymi con//
tra Heluidiũ dicẽtis ſic. Grata inq̃t gra//
tia ꝛ florida fuit ꝟginis matrʒ ꝛ ioſeph ſo
cietas:ꝛ ſicut amatores puritatʒ i mr̃imo
nio ꝟginitatis fuerunt a ſpũſancto electi.
Hec ille. Unde credo poſt ꝟgineʒ matrẽ
fuiſſe hũc Joſeph puritatʒ maximũ ama//
torem. Ad idem eſt autoritas etiã Au
guſtini libro de coniugali bono expſſe di//
centʒ:ꝙ ioſeph niſi virgo fuiſſet: virgo ma
ter dei nequaqꝫ in ſponſam ſibi a deo data
fuiſſet.al's hoc ſanctũ ꝯiugium claudicaſ
ſet. Nicolaus quoqꝫ ḋ Lyra ſup Matth.
ca.j.in poſtilla.hoc credendũ aſtruit ꝛ dic̃
ꝙ cum maria eſſet deſpõſata Joſeph:iam
erat in domo ipius ioſeph ſm Chryſ.Et
quia modus erat iuſtoꝝ non ꝑficere mr̃i//
moniũ ꝑ carnalẽ copula niſi ꝓus vacarent
orationi ꝑ aliquod tẽpus implorando di//
uinam miſcdiam.vt patet Tobie.viij.Et
tunc inq̃t credit̃ reuelatuʒ eſſe ipſi Joſeph
propoſituʒ marie de obſeruãda ꝟginitate
tunc quoqꝫ ex cõmuni cõſenſu vouerũt ꝟ//
ginitatẽ.Quã q̃dẽ ꝟginitatem ipe ioſeph
habebat etiã antea in deſiderio ꝛ ꝓpoſito:
ſʒ votũ nõ expreſſerat.Contraxit igit̃ ma
trimoniũ coactus ꝑ miraculũ virge germi
nantʒ ꝛ colũbe de celo venientʒ ꝛ cõſiden//
tis:comittẽs ſe diuine volũtati.ꝛ tũc ex re
uelatione diuina cognoſcẽdo ꝓpoſituʒ ma
rie ex cõmuni cõſenſu vouerunt ꝟginitatẽ
vnde Joſeph adhuc virgo erat. Scd̃o
ad id probandũ idem Nicolaꝰ de Ly.ad//
ducit rõnem talem.quia cum chriſtꝰ i paſ
ſione ſua nulli matrẽ ſuam ſeruandã tradi
dit niſi virgini.non eſt probabile ꝙ añ con
ceptum diʒ adhuc eſſet iuuẽcula traderet̃
alicui niſi ꝟgini cuſtodiẽda. Tertio ꝓ//
bari põt ſimilitudinibꝫ.quia cum de ſimili
bus idem ſit iudiciũ:vt regula dictat logi
ca.Ex quo chriſtꝰ in omnibꝫ: maiorẽ quã
habuit ꝛ ſpẽaliorem ſocietatẽ ac familiari
tatem:ſemꝑ cũ virginibꝫ habere potiſſime
voluit.iuxta illud Cañ.vj.Qui paſcit̃ int̃
lilia ſcʒ ꝟginitatis. Uñ ꝛ matrẽ ꝟginẽ eli
gere voluit:ꝟgineo lacte nutriri voluit:i ſi
nu virgineo recumbere. Sed ꝛ diſcipuluʒ
virginẽ ſcilicet Joannẽ familiariꝰ dilexit:

⁊ in pectore ſuo reclinari eum voluit in cena. Item precurſorem virginē habere maluit. ſcʒ Joānem baptiſtam. Juxta quoqꝫ crucē virginem matrem ⁊ virginem diſcipulum aſtare voluit: ſed in ſepulcro quaſi virgineo id eſt in quo nōdum quiſqꝫ poſitus fuerat: locari voluit. Deniqꝫ a virgine Martha miniſteriū ſibi ⁊ hoſpitium exhibitum plus placuit. Preterea in celo ſemper virgines in comitatu habere vult: qui eum ſequūtur quocūqꝫ ierit. Apocal. xiiij. Sane ergo iudicandum ⁊ credendū eſt ꝙ patrē putatiuū ⁊ nutriciū atqꝫ miniſtrum ſuū ⁊ ſue matris ſponſum nō niſi virginez habere voluerit: vt virginum ſocietatē ab inſtanti conceptionis vſqꝫ ad tempus ſue manifeſtationis ⁊ predicationis ſempꝫ habuerit ⁊ inter virgines cōuerſatus fuerit.

Capitulū. v.

q

Uinta ſtella eſt priuilegium ſingulariſſime dilectionis. Quia inť mariam ⁊ Joſeph fuit amor ſanctiſſimus ⁊ ſingulariſſimus. Et maria poſt filium magis amauit Joſeph ꝙ̄ alium ſanctum: quia fuit ſponſus eius et ei in omnibus neceſſitatibꝰ prouidēs. Pie eñ creditur ꝙ ſpirituſſanctus virginē Mariam et Joſeph ſancto amore mutuo vniuit: et niſi iſte amor a ſpirituſancto inter eos caſtꝰ ⁊ ſanctus preceſſiſſet: matrimoniū eorum contractum non fuiſſet. Dilexit igiť ꝟgo Maria Joſeph tanqꝫ ſponſum ſuum ſanctiſſimum a deo ſibi miraculoſe datuʒ. Et ſm magiſtrū Ubertinuʒ de Caſſali. libro qui intitulatur Arbor vite crucifixi Jeſu. Credēdū eſt inquit / ꝙ beata virgo que in omnibus a ſpūſancto agebatur: fuit ab eodem ſpūſancto certificata de ſāctitate Joſeph ⁊ de diuina protectiōe: ita ꝙ non dubitauit. imo certa fuit ꝙ Joſeph nūqꝫ vellet eam carnaliť amare vľ concupiſcere: ſʒ puriſſimo amore ex diuina dilectiōe deuote ſibi ſeruire. Et ideo non mirꝫ ſi plene in Joſeph coniugium conſenſit / vt verꝫ mrīmonium fuerit inter eos nunqꝫ habēdo reſpectum ad carnalē cōcupiſcētiam vľ actū. Unde patʒ quia ſingulari diuino amore ⁊ caſtiſſimo ſe mutuo dilexerunt.

Capitulum. vj.

ſ

Exta ſtella dicitur ꝓuilegium ſanctiſſime couerſationis. Iſta enim eſt regula generalis. quia cum ſancto ſanctus eris: ⁊ cum peruerſo peruerteris. teſte Pſalmiſta. Unde qui malaʒ habent ſocietatē in hoc mundo male agunt. ⁊ ecōuerſo. qui bonā hñ. Erit eñ ꝙ vnus malus malam habet voluntatē / ⁊ in ſocietate bonorū ſi fuerit vnus bonus ſuis exhortationibus prohibet ⁊ retrahit illū: et econuerſo. Itaqꝫ cū Joſeph habuerit ſanctam ſocietatē Marie. de qua Ambroſiꝰ Uirgo fuit ſanctior alijs plena ſpirituſancto. Et ꝓpterea quid credis ꝙ agebat Joſeph quādo videbat ſponſam ſuam in nocte ſurgentem ad orationē ⁊ plorantem: ac deum collaudantē. an non credis / ꝙ ad bene agēdū inflāmaretur? Arbitror ꝙ ſepe orabat cum orante ⁊ cum virgine pariter bñdicebat deum. Conſidera q̄ntum erant deuota eorum colloquia. ⁊ quando maria loquebať de deo ille ſtupebat. Item conſidera quomodo btā ꝟgo oīa ſecreta myſteria diuine incarnatiōis ei pādebat ⁊ pariter ꝯferebāt quomodo chriſtus ꝺ ea natus ſm ꝓphetias deberet in mūdo viuere: pro hominibus pati et mori. Item cōſidera q̄ntum ſtetit cū maria: quia fere triginta annis. Licʒ eñ de morte Joſeph i ſcriptura non reperiť. ſed conſtat quoniā parꝫ ante baptiſmū chriſti mortuus fuerit. Nā quando chriſtus diſputabat in templo viuus erat. tempore aūt paſſionis nō fit mētio de eo. Cum ergo tot annis ſteterit cuʒ virgine in ſancta couerſatione: ſequiť vtiqꝫ ꝙ magni meriti fuit ⁊ magne ſanctitatis.

Capitulū. vij.

ſ

Eptima ſtella eſt priuilegiuʒ meritorie adqſitiōis auxiliatiōis. qꝛ ipſe meruit in omnibus laboribus ⁊ in omni negocio virginis Marie ⁊ chriſti auxiliū prebere. vt ptʒ quando virgo in Bethleem ad pariendū aſcendit quando in egyptū aufugit: ⁊ in exitu de egypto atqꝫ in querēdo paruulum chriſtum ꝑdituʒ. Luce. ij. Quis in omnibus his eam ſociauit ei niſi Joſeph: qui cum plorante virgine plorauit: ⁊ cum dolente doluit. Uñ maria ait. Ego ⁊ pater tuꝰ dolētes querebamus te ⁊c.

Capitulum. viij.

Ctaua ſtella ꝑmaxime honoratio
o nis. Quere quē volueris pꝰ virgi
nem in terris cui chr̄s tantū hono
rem exhibuit ſicut Joſeph. cui vt dr̄ Luc.
ij. erat ſubditus deſcendens in Nazareth.
Iſta aūt ſubiectio erat/ vt volunt doc. ꝙ il
la diuitas aliqñ familiarit̄ miniſtrabat io
ſeph: dabatqꝫ ſibi tobaliam ſeu manuter-
gium ad tergendū manꝰ. aquā ad lauan-
dū. ſedile offerebat ad reſidendū. nec du-
bites ꝙ multa obſequia deꝰ fecit ipi. ꝗ τc̄.

Capitulū. ix.

Ona ſtella eſt ꝑuilegiū ꝑcelſe gra-
n tificatiōis. Nam quis ſanctorū tā
tam grām ꝑmeruiſſe cernit̄ ſic Jo
ſeph ſi aduertimus rōem electiōis atqꝫ ra
tionē meritorie ſue ſuitutis. Nimirū ſi pē
ſamꝰ rōem electiōis vtiqꝫ ipſe magnā grā
am habere debuit: qꝛ qñ aliquē deꝰ eligit
ad tantā grām/ vt ſit ſibi taꝫ familiaris ſic
paruit: ſꝑ ſibi dat maximas grās. Et ꝓ-
pterea eligendo ipm̄ ioſeph ad tantū my-
ſteriū quantas ſibi grās dedit cogita. Itē
ſi penſamꝰ eius ſuituté quis reꝑit̄ ꝗ tantū
ſeruierit ꝟgini Marie τ chr̄o ſicut ioſeph
Modo chr̄s dixit Joan. xij. Siqs mihi
miniſtrauerit honorificabit eum pr̄ meꝰ τc̄.
Quantū ꝗ putas honoris τ grē deꝰ pr̄ ex
hibuit ꝓ tato ſuitio ioſeph. Itē ſi bene
dicta ꝟgo eſt tā gratioſa/ ꝙ ꝗ dicit ad eius
reuerētiā vnū Aue maria facit ſibi gratū:
q̄nto magis credis qd fecerit ioſeph ꝗ tā-
to tp̄e τ in tantꝫ eidē τ filio ſeruiuit τc̄.

Capitulū. x.

Ecima ē priuilegiū dulciſſime cō-
d ſolatiōis. Reuera nullus ſanctorū
habuit vel habere potuit tantā cō
ſolatiōem de chr̄o ſicut Joſeph hic i terrꝫ
ꝗ vidit oia q̄ ꝓphete ꝑdicauerūt de ꝟgine
τ de ꝟbo incarnato: quē τ portauit mani-
bus ac tetigit. fide ſenſit. oſculatꝰ eſt. τ mlˀ
totiēs amplexatꝰ eſt. Si ꝗ Abraam exul
tauit vt videret diē chr̄i. vidit et gauiſus
eſt Jo. viij. q̄nto magꝫ ioſeph gauiſus eſt
ꝗ vidit τ tetigit ꝑ experientiā. Deniqꝫ cō
ſolationē habuit Petrus qñ vidit faciē τ
gl̄iam chr̄i in trāſfiguratiōe adeo vt effice
ret̄ quaſi fatuus neſciēs quid diceret. Do
mine inquit bonum eſt nos hic eſſe. Mat.
xvij. Conſolationē habuit ioannes q̄ndo
dormiuit ſuꝑ pectus Jeſu. Omnes etiaꝫ
apoſtoli conſolabant̄ ꝗ manducabāt τ bi-
bebāt cū verbo vite. Magna vtiqꝫ dulce-
dine tenebat̄ magdalena quādo iuxta pe-
des ieſu ſedens audiebat verbum illius.
Btūs Frācis. dū ſemel oraret apparuit ei
chr̄s q̄ſi crucifixꝰ di. Franciſce amice tolle
crucē tuā τ ſeq̄re me. τ mox ꝑ maxia dulce
dine eiꝰ: effectus fuit q̄ſi fatuus τ ſpū ebri
us. Fratri Rufino apparuit btā ꝟgo cum
filio in brachio tenendo. τ tantā conſolati
onē habuit ipe frater Rufinus ex illa viſi
one/ ꝙ q̄ſi aia exiuit de corꝑe. Quid tūc io
ſeph habuit ꝯſolatiōis ꝗ tanto tp̄e habi-
tauit cum chr̄o τ virgine matre. comedit ī
vna menſa. cū eis dulciſſima colloq̄a ha-
buit multotiens. τ q̄tienſcunqꝫ voluit. Et
vt pie credo chr̄s ſepiſſime oſculabat̄ ipm̄
ioſeph: ſicut ſolent facere filij paruuli ſuis
patribꝫ. O igit̄ ioſeph ſanctiſſime. o quāta
fuit conſolatio tua qñ chr̄m natū quē filiū
dei credidiſti in vlnis tenuiſti. qñ angeli ce
cinerūt Glīa in excelſis. τ i multꝫ alijs a-
ctibꝫ eius felicibꝫ. Uere dicere poteras cū
Pſal. Conſolatiōes tue dn̄e letificauerūt
aiam meā. O aia mea qd faceres ſi ſaltem
ſemel oſculari a chriſto invenireris.

Capitulū. xj.

Ndecima: priuilegiū angelice fre-
v quētatiōis τ viſitatiōis. Non enim
omnibꝫ ſanctis donatū eſt frequē-
ter angelos videre τ alloq̄. Joſeph auteꝫ
ſepius hanc grām ꝓmeruit. ſicut patꝫ cum
angelꝰ ei apparuit di. Noli timere accipe
cōiugē tuam. τ cū monuit vt i egyptū iret
Itē cum poſt reuerſū angelus ei apparuit
monēs vt in partes galilee ſ. nazareth di-
uerteret habitaturꝰ. Pie etiā credo ꝙ mul-
tis alijs vicibꝫ vidit angelus virginē bn̄dī
ctā viſitantes τ conſolantes: qꝛ vt dr̄ Hie
ronymus q̄tidie eam viſitabant angeli ci-
bum ei ferentes.

Capitulū. xij.

Uodecima ſtella eſt ꝑuilegiū po-
d tiſſime impetratiōis ſeu ſuffraga-
tionis. Alij q̄ppe ſcti poſt bn̄dictā
virginē nō ita potiſſime habēt τ pn̄t impe
trare nobis ſuffragia. ſicut ioſeph ſanctiſ-
ſimus. Ratio: qꝛ alij ſancti ſolū deꝑcato-
rie ſeu ſuꝑplicatorie tanq̄ ſerui dei ꝓ ſuis

meritis habēt īpetrare ꝓ nobis. Sed ſanctus ioſeph i celeſti regno q̄dāmodo etiaʒ autoritatiue tāq̄ pr̄ chr̄i putatiuꝰ ꝛ nutritiꝰ habet īpetrare. q: chr̄us hʒ eū honorare iuxta illud Honora p̄rem tuū ꝛ matrē Exo.xx. Ex quo habet q̄dāmodo ius p̄cipe poſſe chr̄o: ꝛ nō tm̄modo ſupplicare ſic alij. Quiſq̄s ḡ deuote ei ſeruit. quiſq̄s eiꝰ ſuffragia expoſcit haud dubiū q: exaudieť in orationibꝫ apd chr̄m. Nō em̄ ē fas ei negare qd petit ꝓpter paternū honoreʒ. O igiť aīa fideľ ex his vide q̄nte ſctitatis ſit iſte Joſeph ꝛ q̄nti meriti corā dō vt deuotiꝰ moueri ſtudeas erga ipm. O q̄ dulcis eiꝰ ſocietas fuit cū btā ꝟgine ꝛ chriſto O q̄nta nūc i celo felicitas eiꝰ. O viroruʒ feliciſſime ꝛ ſctiſſime Joſeph: rogamꝰ ora ꝓ nobis vna cū tua ſponſa virgine benedicta apud chriſtū vt nos ꝯducat ad celeſte regnū Amen.

Pars tertia libri octaui de ſūma puritate beate ꝛ glorioſe virginis Marie.

n Ihil immundū in illā incurrit. Cādor eſt em̄ lucis eterne ꝛ ſpeculuʒ ſine macula dei maieſtatis. Hec ꝟba ſcribūtur originaliter Sap.vij.c. ꝛ accipiunť cōuenientiſſime de glīoſa ꝟgine mr̄e dei. Tuʒ q: libri q̄ intitulanť de ſapientia ſpēaliter exponūť de btā ꝟgie. ꝛ q̄ de ſapia dicūtur interp̄tať ecclīa q̄ſi de ꝟgie bn̄dicta dicāť. Tū q: ois ſcp̄tura q̄ de chr̄o dr̄: pōt accipi ꝛ dici de btā virgīe: excepta ea q̄ de pſonali vnione diuinitatis loquiť. et hoc ꝓpter nimiā vnitatē ꝛ plenā aſſimilationē ꝟginis mr̄is ad filiū: vt vult magnꝰ Albertꝰ ſup Miſſꝰ ē. Et idcirco hec ſcriptura nr̄i thematis cōuenientiſſime de beata ꝟgine accipiť q̄ ꝓprie de ſapia dei p̄ris.i. chriſto ſcribiť. In qbꝫ q̄dē ꝟbis ſapiēs ſpū ſctō loq̄nte triplicit̄ cōmendat puritatē btiſſime ꝟginis marie. Primo q̄dē q̄ ſit ſūme mūdicie immunis ab ois pcti originalis mortalis ꝛ venialꝭ ſorde. Ideo dicit. Nihil immundū incurrit in illā. hoc quo ad peccatū mortale. Et poſtea ſpeculuʒ inquit ſine macula hoc quo ad peccatū veniale ꝛ etiā originale. Vere o aīa deuota ꝯmaxime tibi reddiť laudabilis ꝛ venerabilis ac amabilis ipa ſanctiſſima dei mater. q̄ i ſua puritate ac mūdicia virginali meruit cōcipē filiū dei. Propterea ecclīa canit. Scā ꝛ immaculata virginitas q̄bꝫ te laudibꝫ efferā neſcio. q: quem celi cape nō poterant/ tuo gremio cōtuliſti. Scd̄o in premiſſo thmate cōmendat ſapiens puritatē virginis Marie q̄ ſit ſublimis ꝛ ſūme excellētie ſupra puritatē omīs creature. Unde ſubdit Candor eſt em̄ lucis eterne.i. diuine.ſ. per ꝑeparationē. Etenim (vt dicit Anſ.) ipa tāta puritate nitebat ꝛ nitet q̄ ſub deo nequit maior itelligi. O quid cogitare aut dignū dicere poſſumus de te o puriſſima virgo. Reuera ſi te formā dei appellemus digna exiſtis: vt ait Hierony. ſi te candorē eterne lucis nomineʒ per omnia cōprobarꝭ. Tertio cōmendat/ q̄ vicʒ eius puritas ſit diuinalis munificentie ꝛ magnifice gratie ꝓ ſingulari eius videlicʒ priuilegiatione/ ꝛ diuine maieſtatis operatōe. Unde ſubdit Speculū inquit dei maieſtatis. Nimirum in bn̄dicta virgine tanq̄ in ſpeculo relucet ſūma gratia diuine bonitatis ꝛ maieſtatꝭ atq̄ ſingulariſſimū donū charitatis eiꝰ in incarnatiōe facta ex ea. Itaq̄ de puritate btiſſime virginis ad p̄ſens actum tria myſteria declarabimꝰ que ſubſequunť.

Primū dr̄ myſteriū ꝯſiſtentie

Scd̄m myſteriū p̄cellentie.

Tertiū myſteriū p̄uilegiate gratie

Articulus primus in quo conſiſtit ſūma puritas beate marie Capitulum.I.

p Rimū myſteriū ꝯſiſtētie. vbi inueſtigandū ē.i q̄ ꝯſiſtit puritas bte virginis Marie mr̄is dei ſeu quō itelligēda ſit hec intētio puritatis eiꝰ. Ad qd ꝑtinꝰ mr̄ fra ſnias Alb. ſuper Miſſus eſt. atq̄ tho. ſup iij. ſniaꝝ. di.iij. Et ꝯcorditer doctoꝝ nr̄oꝝ q̄ hec eiꝰ puritas in tribus conſiſtit.

Primo in cōtrarij.i.pcti elongatione
Scdo in ſumme puri approximatiōe
Tertio in vtriuſqꝫ pdictoꝝ ↄfirmatiōe

Primo inquā in cōtrarij.i.pcti elōgatione ꝛ diſtātia. quia puritas intēdit p receſſū a cōtrario: ſicut albꝰ dr qđ eſt nigro impmixtius. et lucidiꝰ dr illud qđ eſt tenebris impmixtius. Sic ꝛ btā ꝟgo dr puriſſima. qꝛ p oibꝫ poſt chꝛm ipſa eſt īpmixtioꝛ impuro.i.peccato. Iuxta hoc queſtio occurrit

Utrꝫ btā virgo fuerit tante puritatis vt ab oi culpa fuerit totaliter imunis. Et arguit ꝙ nō. qꝛ .j. Ioā.ij. dr. Si dixerimus qꝛ pctm̄ nō habemꝰ: noſmetipſos ſeducimus ꝛ veritas in nobis non eſt. Itē Prouer.xx. Quis poteſt dicere: mundū eſt coꝛ meū: purus ſum a peccato. Itez Iob.xxv Stelle nō ſunt mūde in cōſpectu eius. Et Rho.iij. Oēs peccauerūt. Itez glo. ſuper Rho.viij. dr. Impoſſibile ē ꝗntulibꝫ ſcm̄ aliqn̄ nō cadere.ſ. venialiter. ğ videt ꝙ ipſa aliqn̄ peccauerit venialiter. Itē btā virgo bona ↄſcia dicere poterat Dimitte nobis debita nr̄a ꝛc. cum ſit cōis forma orādi oibus ſanctꝭ collata. ğ non fuit ſine culpa.

Preterea Chryſ. ſuper illud Ioan.ij. Quid mihi ꝛ tibi eſt mulier. dicit: ꝙ aliqđ humani paſſa fuit q̄ſi ꝓpter vanitatē voluerit chꝛm miraculū facere. Itē glo. ſuper illud Lu.j. Spūſſctūs ſupueniet. dr. Supueniēs ſpūſſctūs in virginē eā ab oi ſorde vicioꝝ caſtigauit. Mgr̄ etiā ſniaꝝ i.iij. di.iij.ca.j. ſic dr. Mariā totā ſpūſſctūs ſupueniēs a pctō ꝑius purgauit ꝛ a fomite pcti etiā liberauit vel fomitē penitꝰ euacuando vt ꝗbuſdā placet: vel extenuando et debilitādo. Hec ſupuentio aūt ſpūſſancti fuit tpe ↄceptiōis filij dei. ğ ſequit ꝙ ante cōceptionē aliqn̄ peccauerit a ꝗ poſt in cōceptiōe filij dei purgata fuerit. Cōtra. Auguſt. in li. ꝺ natura ꝛ grā dr. Excepta hac virgine de q̄ ꝓpter honorē dn̄i nullā prorſus cum de pctis agit volo habere q̄ſtiōez Inde eīm ſcimus ꝙ ei plus grē ſit collatuz ad vincēdū ex oi pte pctm̄ ꝙ meruit parere quē ↄſtat nullū habuiſſe pctm̄. Hec ille. Pro rn̄ſione ğ ponit cōcluſio ꝙ beata ꝟgo p grāꝫ ſctificatōis copioſam in vtero materno cōſecuta ē pſeruationem ab oi pctō. Et hec cōcluſio ſcḋm dn̄m Bonauen. alioſqꝫ cōcoꝛ. doc. ſup. iij. diſt. iij. pbat auctoritatibꝫ: rōnibꝫ: ꝛ exemplis ac ſilitudinibus. Primo inquā autoritatibꝫ. vn̄ Geneſis.iij. Ipſa cōteret caput tuū. Qđ beatus Bern. ꝛ Augꝰ. exponēdo di. Suggeſtio eſt caput diaboli. Nulla ğ ſuggeſtio habuit locū in virgine tā ꝗ ad ſuggeſtiōez pcti venialis q̄ꝫ moꝛtalis a qbꝫ totalr imunis fuit. Item Cant. iiij. Tota pulcra es amica mea. tota pulcra ab oꝛiginali ꝛ a moꝛtali. et macula non eſt in te.i. veniale pctm̄. Itē pſal.xlv. Sanctificauit tabernaculuꝫ ſuū altiſſimꝰ: deꝰ in medio eꝰ non cōmouebit.ſ. p aliqđ malū pcti. Vn̄ Bern. ad Lugdunen. canonicos. Puto inqt ꝙ copioſiꝰ munus grē in eā deſcēdit q̄ quꝰ nō ſolū ſctificaret oꝛtū: ſed etiam deinceps ab oi pctō cuſtodiret imunē. Scḋo rōnibꝫ: Prima rō Alber. ſup Miſſus eſt. qꝛ ꝗdcunqꝫ peccatū etiā veniale nō eſt grā. ergo vbicūqꝫ ē aliqđ pctm̄ ꝗntūcūqꝫ paruū ꝛ veniale: ibi ē aliqđ vacuū de grā Sed beata virgo fuit plena grā etiā ante ↄceptionē filij dei Lu. j. Aue grā plena. ergo nihil de pctō fuit in ipſa. Secunda rō. qꝛ vt volunt doc. ſup iij. di.iij. pcipue Bonauen Rich. ꝛ Tho. in pma ſctificatiōe ꝟginis.ſ. i vtero ſue matris fomes in ea fuit ligatꝰ vel extinctus: ſic ꝙ ablata fuit inclinatio ad malū vt nunq̄ꝫ peccaret: ↄtinuis flexibile liberꝫ arbitriuꝫ haberet: ſicut habuerunt ꝛ angeli ante confirmationē: nec peccauerunt. Sed in ſecunda ſctificatiōe.ſ. quando chꝛm cōcepit fuit oino euacuatus ꝛ totalr extinctus vt non poſſet peccare. Ubi nota ꝙ fomes (vt ait Richar. vbi ſ.) non aliud eſt in nob q̄ꝫ habitualis inclinatio in appetitu ſenſitiuo tēdens ad obiectū inoꝛdinate ex pctō pꝛimoꝝ parentū mediāte nature coꝛruptiōe cauſata. Dicit notanter habitualis inclinatio.ſ. ↄcupiſcētie p eo quia actualis concupiſcētia eſt motus peccati. Fomes ergo vltra carnis eſſentiā ꝛ ſenſitiui appetitus ponit q̄ndā coꝛruptionē moꝛbidā in carne radicatā que aſcēdit vſqꝫ ad mētē. habetqꝫ duplicē effectū.ſ. pnitatem ad malū: ꝛ difficultatē ad bonum. Iuxta illud Rho.vij Non eīm quod volo bonum hoc ago: ꝗ ad ſecundū. Sed quod odio malū hoc facio: quo ad pꝛimum. Per pꝛimā itaqꝫ ſan-

ctificationẽ ſcꝫ in vtero materno ſm predi
ctos doc. Maria habuit dei dono ligatuꝫ
vel ſopitũ aut extinctũ modo antedicto fo
mitẽ. qꝛ tãta gr̃a ꝑfectiõis eſt ſibi tũc colla
ta ꝙ redundauit in eius ſenſualitatẽ adeo
vt fomitẽ reprimeret ſic ꝙ in pctm̃ non incli
naret ⁊ a bono nõ retraheret: nec vllũ effe
ctũ vel incitamentũ h̃ret aliq̃n. In ſcda
aũt ſctificatiõe in q̃ ſpũſſanct⁹ deſcẽdit non
tm̃ in mentẽ: ſedetiã in carnem: et ea mira
biliter formãdo corpus chr̃i ſctiſſimuꝫ: tũc
totaliter fomes fuit extirpatus ⁊ extinct⁹
per collatã confirmatiõis in bono gratiam
vt nullo modo poſſet volũtas Marie fle-
cti in pctm̃ etiã veniale: vt de hoc latꝰ di-
cet ca. iiij. hui⁹. Vñ Maria nullũ peccatũ
habuit. Sed aduertẽdũ ꝙ p̃dicta de fomi
te poſita ſunt ſ̃ ſm doc. eos q̃ tenuerũt ma
riã ↄceptã fore in originalis pcti macula: ⁊
ſic mũdatã. Moderni aũt noſtri doctores
dicẽtes btã mariã in ↄceptiõe nõ ↄtra-
xiſſe originale pctm̃. cũ q̃b⁹ ego teneo: aliť
ſentiunt: ꝙ vicꝫ fomes q̃ eſt effect⁹ peccati
originalis in carne Marie ſctificata nõ fu
it formaliter in effectu q̃ ad legẽ ꝓlis ꝓpa-
gate: ſed tm̃ cauſaliter q̃ ad legẽ ꝓpagantiũ
Vñ ſm Fran. maro. In p̃ma ſctificatiõe
maria fuit i gr̃a ↄfirmata: vt patuit li. iiij.
et. v. Tertia rõ Bonauẽ. q̃a cõgruũ fu-
it vt illa q̃ placuit altiſſimo intantũ vt fie-
ret digna ei⁹ ſponſa ⁊ mater filij dei vnige
niti. ſic eſſet immaculata mẽte ſicut ⁊ integ-
rata carne: q̃ foret aduocata peccatoꝝ: glo
ria ⁊ corona iuſtoꝝ: ſponſa dei ⁊ toti⁹ trini
tatꝭ reclinatoriũ. Tertio oſtẽdiť hec cõ
cluſio ſimilitudinib⁹ ⁊ exemplis. qꝛ ſicut di
uina ꝓuidentia in p̃mo ſtatu hoiem cuſto-
diuit ab oi nociuoſita ipa diuina ꝓuidẽtia
cõgruenti⁹ matrẽ cuſtodiuit immaculatam
ab oi pctõ. Itẽ Joãnes baptiſta ex ſan-
ctificationis gr̃a habuit a deo ꝓtegẽte vt
nunq̃ꝫ peccaret mortalr̃: ⁊ ne leui ſaltẽ ma
culare vitã famine poſſet: vt canit eccleſia
Vñ pauciſſima venalia fortaſſis cõmiſit
Ergo dei mŕ electa debuit h̃re eminẽcio-
rẽ gram ſctificatiõis vt nunq̃ꝫ vel venialiť
peccauerit: imo etiã in alijs repſſit illicitos
motus Nec vnq̃ꝫ habuit qd̃ ei⁹ ↄſciam re-
morderet. Ad id refert Bonauen. vbi ṡ.
ꝙ audiuit narrare ꝙ ipa quidã ꝑſone reue
lauit ꝙ nõ reprehendebat eam cor ſuũ in oĩ
vitã ſua. et ſic patet. Pro ſolutiõe aũt ar
gumẽtoꝝ in ↄtrariũ ꝓductoꝝ ad illas au-
toritates Joan. Prouerb. Job. Rho. et
glo. Rñdeť ſm Alber. ꝙ oẽs ille ſcriptu-
re loquunť de cõi iure viatoꝝ hoim. Iſtõ
aũt p̃uilegiũ ꝟginis btiſſime eſt de ſpecia-
liſſima ⁊ ꝓpria gratia reſpectu oim viato-
rũ que derogat generali. Ad illud Dimit
te nobis debita ⁊c̃. dicenduꝫ eſt ſm Bo-
nauen. ꝙ in petitiõe illa ꝟgo Maria pote
rat petere remiſſionẽ debitoꝝ nõ rõne ſui:
ſed alioꝝ mẽbroꝝ chr̃i q̃b⁹ poterat petere:
vt debita dimitterenť. A bona cõſcia illam
oratõẽꝫ formare in ꝑſona eccľie nõ ꝑ ſe ſed
ꝑ alijs ſctis: ſic̃ dr̃ Aug. Ad illud Chryſ.
di. ꝙ aliq̃d humani paſſa ⁊c̃. Dicendũ ſm
Alber. ꝙ ipa ꝟgo aliq̃d humani paſſa fu-
it. hoc veꝝ ẽ ad hũc ſenſuꝫ: qꝛ vt hõ hoib⁹
cõpaſſa fuit. ſed ꝙ aliq̃d vani paſſa fuerit
ꝑ oĩa falſum ẽ ⁊ ↄ̃ Aug. Ad vltimũ ſm
doc. tenẽtes mariã ſine pctõ originali ↄce-
ptã patet ſolutio expſſa li. iiij. pte ij. ar. ij.
vbi de ſctificatiõe ⁊ liberatiõe ſoluiť. Sed
ſm Bonauẽ. vbi ṡ. rñdeť: ꝙ refert dicere
pctm̃: ⁊ dicere viciũ. Nã viciũ dr̃ culpe ſeq̃
lam ex originali in nob̃ relictã. Pctm̃ a utẽ
dr̃ dupľr. Aliq̃n culpa: ſic̃ cõiter conſueuit
accipi. Aliq̃n ꝟo nõ culpa dr̃ ſed pena pcti
ſicut Rho. viij. De pctõ dãnauit peccatũ.
Dico ꝰ̃ ꝙ beata ꝟgo fuit caſtificata vel
mũdata a pctõ nõ rõne alicuius culpe vel
macule ſed ſolũ rõne pene: a q̃ mũdata eſt
in filij dei ↄceptiõe: vt illas penas ſeq̃ntes
ex peccato origiali ipa in filij dei ꝑturitiõe
nõ habuerit. qꝛ cõcepit ſine corruptione: ⁊
fuit grauida ſine grauamie ac ꝑegit ſine do
lore. vñ patet rñſio.

Capitulum. ij.

[S]Ecũdo dixi ꝙ hec puritas btẽ vir-
ginis ↄſiſtit in ſumme puri appro
ximatiõe. ⁊ ꝑ ↄſeq̃ns nõ ↄſiſtit i ſo
la pcti elõgatiõe. Vñ ſit ꝓ ↄcluſiõe ꝙ btã
virgo diciť puriſſima nõ ſolũ ob hoc ꝙ ab
impuro i. a peccato eſt elõgata: ſed etiam
quia ad ſumme purũ. i. deum eſt ſũme ap-
ꝓximata. Hoc declarať ſm Alb. magnuꝫ
ſup Miſſus ẽ. ca. lxxxiij. taliť. q̃a puritas
ſequiť naturã luminis ⁊ luminoſi. ſicut videť
ad ſenſum: q̃m̃ illud qd̃ plus participat de

natura lucis plus habet puritatis: vt ſumma lux vel ſumme luminoſum ſūme ſit lucidum ꝛ puruꝫ. Lux aūt eſt duplex. ſ. corporalis ꝛ ſpūalis: vt dič Aug. ſup Geñ. ad lr̄aꝫ. ꝛ magꝫ ꝓprie dr̄ lux ſpūalis ꝙ corporal lux. Scōm h̄ ḡ duplex ē puritas. ſ. corpal ꝛ ſpūal. Sꝫ qꝛ maior puritas corpalis eſt ſm maiorē cōuenientiā ad ſūmaꝫ corporalē luceꝫ. Quāobrem videm⁹ ꝙ aq purior ē ꝙ terra. aer ꝙ aq̄. ignis ꝙ aer. firmamentū ꝙ ignis. celum aqueū ꝙ firmamentū. ꝛ celū empyreū ꝙ aqueū. Similiter ḡ erit maior puritas ſpūalis ſm maiorem cōuenientiā ad ſummaꝫ lucē ſpūalem que de⁹ eſt. Qui lux eſt in quo tenebre nō ſunt vlle. j. Joan. c. j. Unde ſm hoc purior eſt anima ſenſitiua ꝙ vegetatiua. rationalis ꝙ ſenſitiua. angelica rōnalis ꝙ hūana ſm naturā. Sed ſm grām eſt aliter. qꝛ anima hūana exiſtens in gr̄a purior eſt ꝙ diabolus. licꝫ ſm naturā diabolus cū ſit angelice nature ſit purior. Gr̄a nempe eſt q̄ſi quoddā lumē creatū ꝓcedens a luce increata. i. deo. ꝓut dicit Ber. i ſmone de charitate ꝛ gr̄a chr̄i. Ergo vbi eſt participatio maioris gr̄e: ibi maior eſt ad ꝑmam luceꝫ appropinquatio ꝛ aſſimilatio. ꝛ ꝑ ꝯſeq̄ns maior ſm grām puritas. Sicut exemplū in corpalib⁹. licꝫ em̄ ſm ſe cryſtallus ſit purior aliquo vitro de materia minus pura facto: tñ iſtō vitꝝ ſi fuerit irradiatū a ſole lucidius eſt/ ꝛ puri⁹ ſm ꝑticipatā radioſitatē ꝛ lucē ſolis ꝙ cryſtallus nō irradiata a ſole. Quia igitur in beatiſſima virgine reſpectu omniū creaturaꝝ aliaꝝ nō vnitaruꝫ fuit ſūme gratie participatio. ergo approximatio ad ꝑmam lucē fuit in ſūmo: ꝛ per ꝯſequēs puritas in ſūmo. Hec ſm Alb.

Capitulum .iij.

t Ertio dixi ꝙ hec puritas btē virginis fuit in vtriuſq꜃ ꝑdictoꝝ. id ē elongatōis ꝛ approximatiōis ꝯformatiōe. ꝓpter quod ponit̃ tertia concluſio in ordine ad ꝑdictas ſupi⁹ ꝛ eſt talis. Beata virgo maria ꝑ ſanctificatōis copioſaꝫ grām fuit adeo confirmata in bono perenni vt nunq̄ poſſet in aliqđ peccatuꝫ flecti. nec poſſet i ea diuina gr̄a deperiri: aut minui: vel ab ea aliquo modo ſepari. Unī beatam virginē Mariā peccare etiā veniali ter vel minimo peccato fuit ipoſſibile. q̄nto magis mortali pctō. Probat̃ hec cōcluſio triplici rōne plib⁹ aliis ob breuitatē omiſſis. Quaꝝ rōnū fulcimēta accipiunt̃ a dño Bona. ſup. iij. diſ. iij ꝛ cōcor. Rich. atq꜃ Tho. ſup eodē. iij. li. ſniarum.

Prima eſt ratio redūdationis.
Secūda eſt ratio dignificatiōis.
Tertio eſt ratio ꝑfecte gratificatiōis.

Prima rō redūdatiōis. Quia ſicut bonor parentum redūdat in filios. Prouer. xvij. Gl'ia filioꝝ patres eoꝝ. ita ꝑ oppoſitū ignominia vel ꝯfuſio mr̄is redūdat in filium. Si ḡ mater dei vnq̄ peccaſſet vel peccare potuiſſꝫ: aut grāꝫ dei ꝑdere potuiſſꝫ ignominia fuiſſꝫ dei ſui filij. qꝛ eius mr̄ dānari potuiſſet. qđ eſt abſurduꝫ. Quid em̄ ignominioſius ꝙ reginā celi matrem dei diabolo potuiſſe ſubijci ꝑ culpā. ergo videt̃ ꝓpoſitū fore verū. Secūda ratio dignificationis. qꝛ dignior fuit mater chr̄i effecta ex hoc ꝙ ē mater dei: ꝙ ſit aliq̄s angelus in celo. Si ḡ angeli boni ſunt in gr̄a ꝯfirmati: multo magis mater dei. propter illđ. ij. Topicoꝝ. Si ei cui minus videt̃ ineſſe ineſt ꝛ ei cui magis ꝛc̄. Tertia rō ꝑfectiſſime gratificatiōis q̄ ē ſpecial'⁹ poſita a Richar. vbi ſup̄. Nam ꝑ iſtam ſanctificatiōeꝫ ſcꝫ in conceptiōe ſbi fuit btā ṽgo adeo grātificata vt in ea eſſꝫ ꝑfectiſſima charitas: vt pote in matre dei dilectiſſima. Sed ſic ꝑfectiſſim⁹ charitatis act⁹ nō pōt eſſe cū inordinato concupiſcentie actu. ita nec ꝑfectiſſimus charitatis habitus cum habilitate ad concupiſcendū. Unī Auguſtinus. li. lxxxiij. queſtionū. q. xxxvj. dicit/ ꝙ nutrimentū charitatis eſt iminutio cupiditat̃. ꝛ eius ꝑfectio eſt nulla cupiditas. Unī ſic beata virgo poſt ꝑmaꝫ ſanctificationē non fuit ꝯcupiſcens ſm actū: ita poſt ſecundaꝫ nō fuit ꝯcupiſcens ſm habitū. Proinde ſi poſt ſcđam ſanctificationē de carne marie fuiſſet aliq̄s purus hō formatus miraculoſe ꝛ ſolis naturalib⁹ relictus: ita fuiſſꝫ integre nature ſicut eſſet homo ex elementis vel celis formatus ꝛ ſuis naturalib⁹ relict⁹: ſaltē ꝙtū ad illā integritatē cui⁹ corruptio eſt inclinatiua ad pctm̄. Nā ſic celuꝫ ꝓpter ꝑfectiōem forme ipoſſibile ē ad aliā formā mutari vel corrūpi. Ita aliq̄lit̃ a ſi

mili btā ̃vgo ex ꝑuilegio ꝯfectiōis grē nō
potuit mutari i aliō vl' ꝯriū ſ. ad pctm̄ qd
cunqꝫ. Et h decebat mr̄em dei. nec ꝯgrue
bat vt dei mater eēt ⁊ peccare poſſꝫ. Hec
Rich. Unde ex dictis claret/ ꝙ in ſecū-
da ſctificatōe ex diuia ihabitatiōe tāta fu
it grē plenitudo data ̃vgini/ vt ꝯfirmaret'
in bono ſic vt nūq̄ꝫ flecti vel velle malum
poſſet. in q̄ nō auferi' potētia liberi arbitrij
ſꝫ ꝯfirmat'. ⁊ defect' q̄ eſt poſſe flecti i ma-
lū excludit'. Ad id facit Hiero. in ſmōe de
aſſumptiōe dicēs ꝙ tota plenitudo grē q̄
fuit in chr̄o venit in Mariā. ergo venit in
eam nō tm̄ grā ſctificatiōis/ ſꝫ etiā ꝯfirma
tionis in bono. Ideoqꝫ Bona. vbi ſupra
ꝯcludēdo ſubdit'. ꝙ cū Maria ſanctūſctō-
rum geſtauit invtero: tūc ſctificata fuit cō
formiter filio ſuo adeo ꝙ ſicut impoſſibile
fuit chr̄ꝫ peccare. ita ⁊ ipoſſibile foret ma
treꝫ ei' cadere. Et ſic ipoſſibile fuit ꝓpter
honorē chr̄i vt hr̄ēt aliū filiū. ſic ipoſſibile
fuit vt vnq̄ꝫ carnis ̃vgitas violaret' in qua
dei filius habitauerat. Et ita etiā impoſ-
ſibile fuit/ vt mētis ſanctitas aliqua culpa
maculare'. Ad cui' etiā teſtimoniū valet
ꝙ q̄dam iudei aſſerūt hoc mirū fuiſſe i vir
gine Maria ꝙ cū eſſet pulcerrima: a nullo
vnq̄ꝫ viro potuit ꝯcupiſci. nec vilipenden-
dū eſt iſtud infideliū teſtimoniū: q: opor-
tet etiā ab his q̄ foris ſunt teſtimoniuꝫ ha
bere. Hec Bonauē. De hoc infra latius
O igit' vere puriſſima. o indicibiliter ſctiſ-
ſima virgo Maria: vere tu pulcra ꝑ puri-
tatem: ſuauis ꝑ charitateꝫ: ⁊ decora ꝑ vir-
ginalē caſtitatē O deus me'. O Ieſu ma
gne deus q̄ꝫ mirabil' ⁊ glio ſus es in ſanctꝭ
ſed vere mirabiliſſimus ⁊ glioſiſſim' i ma
ieſtate tua: in ſctiſſima genitrice tua. hui'
tā ſanctiſſime tue matrꝭ ob merita petim'
dele noſtra delicta.

Articulus ſecūdus quō puri-
tas btē marie ꝑcellit puritatem
oīm creaturarū tam angelicarū
q̄ꝫ hūanarū. Capitulū. I.

Irca ſecū-
dū myſterium. ſcꝫ ꝑcellētie
inueſtigāda ſūt tria. Pri-
mū eſt. vtꝝ btā ̃vgo ſm ſtatuꝫ vie nitebat
tāta puritate/ ꝙ ſub deo intelligi maior ne
q̄ret. Secūdo vtrū hanc puritatē acce-
pit ſimul vel ſucceſſiue. et qn̄ eam aſſecuta
eſt. Tertio qualit' vl' in quo ei' puritas
ꝑcellebat omnē puritatē tā hoim q̄ꝫ etiam
angelorū. Ad ꝑmū queſitū dicꝫ. vtrum
beata virgo in via nitebat ea puritate qua
ſub deo maior neq̄t intelligi. Arguere po-
tes ꝙ nō. q: aia chr̄i q̄ creatura fuit in ſta
tu vie maiori puritate nitebat q̄ꝫ glorioſa
virgo. ⁊ tm̄ ſub deo erat puritas aie chriſti
q̄ maior puritas pōt ſub deo itelligi q̄ꝫ ea
quā habuit ̃vgo. Itē ipa beata virgo i ſta
tu glīe nitebat maiori puritate q̄ꝫ in ſtatu
vie: ⁊ tm̄ ſub deo. Item oēs ſancti ange-
li ⁊ ſancti patrie i ſua puritate glorie plus
vident' appropinquare puritati patrie q̄ꝫ
quecunqꝫ puritas ſit vie. Illa enim ſuffi-
cit ad hoc vt poſſint patriā lucē ꝑ ſpeciem
videre. hec aūt nō ita: ergo glioſa ̃vgo nō
nitebat tūc ſūma ſub deo puritate. In ꝯ-
rium eſt Anſ. li. de ꝯcep. virginali. c. xviij.
dicēs. Nempe decēs erat vt ea puritate q̄
ſub deo maior neq̄t intelligi virgo illa ni-
teret cui deus pater vnicū filiū ſuuꝫ quem
de corde ſuo equalem ſibi genitū tanqꝫ ſe-
ipm diligebat ita dare diſponebat/ vt na-
turaliter eſſet vnus idēqꝫ cōis dei patris
⁊ ̃vginis fili'. ⁊ quā ipe fili' ſubſtātialiter
ſibi mr̄em eligebat ⁊ de q̄ ſpūſſ. ſcūs opatu
rus erat: vt ꝯcipet' ⁊ naſceret' ille de q̄ ipſe
ꝓcedebat. Hec Anſ. Rn̄ſio ꝙ btā ̃vgo
etiā in ſtatu vie ea puritate nitebat q̄ ma-
ior ſub deo itelligi neq̄bat. Et probat' ſm
Alber. ſuꝑ Miſſus ē. pluribꝫ rōnibꝫ e qb'
aliq̄s hic adducem': alijs amore breuita-
tis ꝑtermiſſis. Prima rō ſūme donatio
nis. q: ad datione ſummi doni ſequit' col-
latio omniū donoꝝ inferiorū. Iuxta illud
Rho. viij. c. Qui ꝓprio filio ſuo nō pepcit
ſꝫ ꝑ nobis oibꝫ tra. ⁊c. Quō nō cū ipo no-
bis oia donauit. Sed dn̄s beate virgini
ſummū donū donauit. cui' capax fuit pu-
ra creatura. ſ. dei maternitatē. q̄ ⁊ ſummā
puritatē. Scda rō ſublimatōis. q: ipſa
btā virgo erat ſublimāda ⁊ exaltanda ſu-
per omnes choros angeloꝝ ⁊ ſanctorum.
atqꝫ ſuꝑ oēꝫ creaturaꝫ poſt chr̄m. quā ſub-
limatōem habuit in aſſumptione. Sed q:

vt ait Dionẏ.lib. de angelica hierarchia. Superiores hñt proprietates inferiorum cum excellentia. Vñ ſeraphin q̃ excellit charitate excellit omnib9 donis oẽs inferiores. ḡ beata vgo cum excellit oẽs etiã ſeraphin charitate: excellit oẽs etiam puritate ꝛc̃.

Tertia rõ impletionis, q̃a beata vgo ſup omnẽ creaturã impleta eſt ſpiritusſancto Lu.j. Spũſctũs ſuperueniet. glo. Qñ nũ q̃ in aliquẽ venit: ſuperexcellenter veniet in te. Et iterũ. Aue grã plena ꝛc̃. Sz effect9 ſpiritusſancti eſt purificare. Deniq̃ vt ait Bern. Gratia eſt puriſſimũ balſamũ: mũdiſſimũ vas requirens. ḡ vbi maior grã ſpiritusſcti: ibi maior puritas eſſe debuit. et ꝑ ꝯſequens ipſa ſumme pura fuit. Vñ ſimpliciter verũ eſt q̃ glĩoſa oim dña etiam in ſtatu vie ſup omnẽ creaturã ea puritate nitebat qua ſub deo neq̃t maior intelligi.

Ad illud ḡ in cõtrariũ de anima chriſti dicendũ q̃ btã virgo dr̃ puriſſima imediate poſt puritatẽ chrĩ. Si dicas q̃ Anſ. nõ dicat poſt chrm̃: ſed poſt deũ. dico q̃ chrĩs de9 eſt. ḡ poſt chrm̃ ipa puriſſima eſt. Vel aliter dicẽdũ. ex q̃ obiectio eſt de aĩa chrĩ: q̃ hec puritas dr̃ ꝑ elõgationẽ vel receſſũ ab impuro vbi aptũ natũ eſſet ineſſe ipurũ id eſt pctm̃: q̃ntũ ex ſe. In aĩa aũt chrĩ q̃a nõ fuit aptũ natũ ineſſe impurũ: imo nullo modo ei potuit ineſſe ipuritas aliq̃ etiã ex modo ſue ꝯceptiõis. q2 ſupnaturalr̃ chrĩs de vgine ꝯcept9 ẽ ſpũſctõ opãte. ḡ non fit h̃ locutio reſpectu chrĩ ꝛ aĩe ei9: ſed reſpectu aliarũ creaturarũ in q̃b9 eſt aptitudo impuritatis ex ſe. Sicut ꝛ in btã vgine aptitudo fuit q̃dem ineſſe aliq̃d impurũ. quia ex modo ſue conceptionis habuit aptitudinẽ ꝯtrahendi originale peccatum: ſed diuina gratia ſpecialiq̃ priuilegio ꝓſeruata eſt ne ꝯtraheret. de hoc libro.iiij. latiſſime dictũ eſt. Ad ſecundũ videlicz de ſtatu patrie ſimiliter ꝛ tertium de angelis ꝛ ſanctis in patria dicẽdum ſm̃ Alber. vbi ſupra. q̃ in beatiſſima virgine ſm̃ ſtatuz vie fuit gratia deiformior q̃ in angelis et ſanctis i patria. et hoc q̃ntum ad ſubſtantiã dico: non q̃ntum ad actum qui eſt opatio glĩoſe viſionis: fruitionis: ꝛ tentionis. ſicut libro.ix. pte.j.ar.ij. de charitate determiabit̃. Nec obſtat de puritate quam ipa habet in ſtatu glorie. quia eandem puritatem habuit ipſa in ſtatu vie ſm̃ ſubſtantiam: lz nõ ſm̃ actũ. Nec obſtat q̃ ſua puritas in via non plene appħẽdit ꝑ ſpeciem lucem increatã. quia hoc fecit ſtatus et ſubiecti conditio: et contrarij coniunctio: et minor motoris attractio: vt dicet̃ de charitate eius. Et h̃ oſtendit̃ ꝑ ſimile. Videm9 eñi q̃ q̃ñq̃ maior lux minus illuminat: et minor lux magis illuminat ꝑ coniunctionẽ cũ aere obſcuro vel claro. Unde q̃ñq̃ magis illumiat luna in nocte aere puro q̃ ſol i die aere obſcuro: et tamen improportionabiliter maior eſt lux ſolis q̃ lune. A ſimili non videtur incõueniens ſi maior lux gratie in ſubiecto paſſibili coniuncto corpori paſſibili ꝛ groſſo minus immutat ꝛ mouet actualit̃ q̃ minor lux glorie in ſubiecto impaſſibili et glĩoſo id eſt in angelis ꝛ ſanctis. Patet igit̃ q2 ipa ſumma puritate nitebat q̃ maior neq̃t intelligi.

Capitulum.ij.

Ultra ꝓmiſſa queſtio eſt ſecunda:

1 Quando accepit beata virgo hanc puritatem in ſummo. Et vtruz ſimul vel ſucceſſiue: Ex quo eñi Anſelmus dicat huius puritatis eſſe cauſam q̃ videlicet debuit eſſe mater dei. Sed quia effectus non prius eſt in re q̃ in ſua cauſa. ergo tunc cum facta eſt mater dei debuit ea puritate nitere qua maior ſub deo nequit intelligi et ſic ꝓus non nitebat ea puritate. Et iſto modo Anſelmi dictum accipiunt hi qui tenent Mariam fuiſſe conceptã in peccato originali: et poſt mundatam. Sed quia in hoc ſequor doctores noſtros: ꝓcipue Franciſcũ Maro. Ideo dicit̃ q̃ lz maria etiam ante chriſti conceptionem habuit ſub chriſto puritatem ſummã quo ad remotionem contrarij id eſt peccati originalis. quia puritas ipſa intenditur per receſſum a contrario: vt de hoc patuit libro.iiij parte.j.arti.iij.§.x. in fine per verba Thome de Aquino. Verũtamen puritas marie augmentum ſumit ꝛ incrementuz ſucceſſione quo ad approximationẽ ꝛ conuenientiã maiorem ad ſummã lucem q̃ de9 eſt.j. Joã.j. Et boc ſm̃ Alber. vbi ſ. q̃tuor gradibus Primo eñi purificata fuit maria ꝑ ſctificationẽ in vtero ſue matris.

mili btã ỽgo ex ꝑuilegio ꝯfectiõis grẽ nõ potuit mutari i aliõ vl' ꝯriũ ſ. ad pctm̃ qð cunqꝫ. Et h decebat mr̃em dei. nec ꝯgruebat vt dei mater eẽt ⁊ peccare poſſz. Hec Rich. Unde ex dictis claret/ ꝙ in ſecũda ſctificatõe ex diuia ihabitatiõe tãta fuit grẽ plenitudo data ỽgini/ vt ꝯfirmaret in bono ſic vt nũqꝫ flecti vel velle malum poſſet. in q̃ nõ auferr̃ potẽtia liberi arbitrij ſꝫ ꝯfirmat̃. ⁊ defect⁹ q̃ eſt poſſe flecti i malũ excludit̃. Ad id facit Hiero. in ſmõe de aſſumptiõe dicẽs ꝙ tota plenitudo grẽ q̄ fuit in chr̃o venit in Mariã. ergo venit in eam nõ tm̃ grã ſctificatiõis/ ſꝫ etiã ꝯfirmationis in bono. Ideoqꝫ Bona. vbi ſupra ꝯcludẽdo ſubdit. ꝙ cũ Maria ſanctũ ſctõrum geſtauit in vtero: tũc ſctificata fuit cõformiter filio ſuo adeo ꝙ ſicut impoſſibile fuit chr̃ꝫ peccare. ita ⁊ ipoſſibile foret matrẽ ei⁹ cadere. Et ſic ipoſſibile fuit ꝓpter honorẽ chr̃i vt hr̃et aliũ filiũ. ſic ipoſſibile fuit vt vnqꝫ carnis ỽgitas violaret̃ in qua dei filius habitauerat. Et ita etiã impoſſibile fuit/ vt mẽtis ſanctitas aliqua culpa macularet̃. Ad cui⁹ etiã teſtimoniũ valet ꝙ q̃dam iudei aſſerũt hoc mirũ fuiſſe i virgine Maria ꝙ cũ eſſet pulcerrima: a nullo vnqꝫ viro potuit ꝯcupiſci. nec vilipendendũ eſt iſtud infideliũ teſtimoniũ: qꝛ oportet etiã ab his q̃ foris ſunt teſtimoniuꝫ habere. Hec Bonauẽ. De hoc infra latius. O igit̃ vere puriſſima. o indicibiliter ſctiſſima virgo Maria: vere tu pulcra ꝑ puritatem: ſuauis ꝑ charitateꝫ: ⁊ decora ꝑ virginalẽ caſtitatẽ. O deus me⁹. O Jeſu magne deus q̄mirabil' ⁊ glĩoſus es in ſanctꝫ ſed vere mirabiliſſimus ⁊ glĩoſiſſim⁹ i maieſtate tua: in ſctiſſima genitrice tua. hui⁹ tã ſanctiſſime tue matrꝫ ob merita petim⁹ dele noſtra delicta.

Articulus ſecũdus quõ puritas btẽ marie ꝑcellit puritatem oĩm creaturarũ tam angelicarũ qꝫ hũanarũ. Capitulũ. I.

Irca ſecũdũ myſterium. ſcꝫ ꝑcellẽtie iueſtigãda ſũt tria. Primũ eſt. vtrũ btã ỽgo ſm ſtatuꝫ vie nitebat tãta puritate/ ꝙ ſub deo intelligi maioꝛ nequiret. Secũdo vtrũ hanc puritatẽ accepit ſimul vel ſucceſſiue. et qñ eam aſſecuta eſt. Tertio qualit̃ vl' in quo ei⁹ puritas ꝑcellebat omnẽ puritatẽ tã hoim qꝫ etiam angelorũ. Ad ꝑmũ queſitũ vicꝫ. vtrum beata virgo in via nitebat ea puritate qua ſub deo maioꝛ neqt intelligi. Arguere potes ꝙ nõ. qꝛ aia chr̃i q̄ creatura fuit in ſtatu vie maioꝛi puritate nitebat qꝫ glorioſa virgo. ⁊ tm̃ ſub deo erat puritas aie chriſti q̃ maioꝛ puritas põt ſub deo itelligi qꝫ ea quã habuit ỽgo. Itẽ ipa beata virgo i ſtatu glĩe nitebat maioꝛi puritate qꝫ in ſtatu vie: ⁊ tm̃ ſub deo. Item om̃es ſancti angeli ⁊ ſancti patrie i ſua puritate glorie plus videnr̃ appropinquare puritati patrie qꝫ quecunqꝫ puritas ſit vie. Illa enim ſufficit ad hoc vt poſſint patriã lucẽ ꝑ ſpeciem videre. hec aũt nõ ita: ergo glĩoſa ỽgo nõ nitebat tũc ſũma ſub deo puritate. In ꝯrium eſt Anſ. li. de ꝯcep. virginali. c. xviij. dicẽs. Nempe decẽs erat vt ea puritate q̄ ſub deo maioꝛ neqt intelligi virgo illa niteret cui deus pater vnicũ filiũ ſuuꝫ quem de corde ſuo equalem ſibi genitũ tanqꝫ ſeipm̃ diligebat ita dare diſponebat/ vt naturaliter eſſet vnus idẽqꝫ cõis dei patris ⁊ ỽginis fili⁹. ⁊ quã ipe fili⁹ ſubſtãtialiter ſibi mr̃em eligebat ⁊ de q̄ ſpũſſ. ſcũs operaturus erat: vt ꝯcipet̃ ⁊ naſceret̃ ille de q̄ ipſe ꝓcedebat. Hec Anſ. Rñſio ꝙ btã ỽgo etiã in ſtatu vie ea puritate nitebat q̄ maioꝛ ſub deo itelligi neqbat. Et ꝓbat̃ ſm Alber. ſup Miſſus ẽ. pluribꝰ rõnibꝰ e qb⁹ aliq̄s hic adducem⁹: alijs amoꝛe breuitatis ꝑtermiſſis. Prima rõ ſũme donationis. qꝛ ad datiõe ſummi doni ſequit̃ collatio omniũ donoꝝ inferioꝛũ. Juxta illud Ro. viij. c. Qui ꝓprio filio ſuo nõ pepercit ſꝫ ꝓ nobis oibꝰ tra. ⁊c̃. Quõ nõ cũ ipo nobis oia donauit. Sed dñs beate virgini ſummũ donũ donauit. cui⁹ capax fuit pura creatura. ſ. dei maternitatẽ. q̃ ⁊ ſummã puritatẽ. Scda rõ ſublimatõis. qꝛ ipſa btã virgo erat ſublimãda ⁊ exaltanda ſuper omnes choꝛos angeloꝝ ⁊ ſanctoꝛum. atqꝫ ſup oẽꝫ creaturaꝫ poſt chr̃m. quã ſublimatõem habuit in aſſumptione. Sed qꝛ

vt ait Diony.lib. de angelica hierarchia. Superiores hñt ꝑfectiones inferioꝝ cum excellentia. Vñ ſeraphin ꝙ excellit charitate excellit omnibꝰ donis oẽs inferiores. ꝑ beata ꝟgo cum excellit oẽs etiã ſeraphin charitate: excellit oẽs etiam puritate ꝛc̃.

Tertia rõ impletionis. ꝗa beata ꝟgo ſuꝑ omnẽ creaturã impleta eſt ſpirituſancto Lu.j. Spũſſctũs ſuꝑueniet. glo. Qđ nūq̃ in aliquẽ venit: ſuꝑexcellenter veniet in te. Et iteꝝ. Aue gr̃a plena ꝛc̃. Sꝫ effectꝰ ſpirituſſancti eſt purificare. Deniq̃ vt ait Bern̄. Gratia eſt puriſſimũ balſamũ: mũdiſſimũ vas requirens. ꝑ vbi maior gr̃a ſpirituſſcti: ibi maior puritas eſſe debuit. et ꝑ ꝯſequens ipſa ſumme pura fuit. Vñ ſimpliciter veꝝ eſt ꝙ glíoſa oĩm dña etiam in ſtatu vie ſuꝑ omnẽ creaturã ea puritate nitebat qua ſub deo neq̃t maior intelligi.

Ad illud ꝑ in cõtrariũ de anima chriſti dicendũ ꝙ btã virgo dr̃ puriſſima imediate poſt puritatẽ chr̃i. Si dicas ꝙ Anſ. nõ dicat poſt chr̄m: ſed poſt deũ. dico ꝙ chr̄s deꝰ eſt. ꝑ poſt chr̄m ipa puriſſima eſt. Vel aliter dicẽdũ. exꝗ obiectio eſt de aĩa chr̃i: ꝙ hec puritas dr̃ ꝑ elõgationẽ vel receſſuꝫ ab impuro vbi aptũ natũ eſſet ineſſe ipuꝝ id eſt pctm̃: q̃ntũ ex ſe. In aĩa aũt chr̃i ꝗa nõ fuit aptũ natũ ineſſe impuꝝ: imo nullo modo ei potuit ineſſe ipuritas aliq̃ etiã ex modo ſue ꝯceptiõis. q2 ſuꝑnaturalr̃ chr̄s de ꝟgine ꝯceptꝰ ẽ ſpũſctõ oꝑante. ꝑ non fit h̄ locutio reſpectu chr̃i ꝛ aĩe eiꝰ: ſed reſpectu aliaꝝ creaturaꝝ in qbꝰ eſt aptitudo impuritatꝭ ex ſe. Sicut ꝛ in btã ꝟgine aptitudo fuit q̇dem ineſſe aliqđ impurũ. quia ex modo ſue conceptionis habuit aptitudinẽ ꝯtrahendi originale peccatum: ſed diuina gratia ſpecialiq̃ priuilegio p̃ſeruata eſt ne ꝯtraheret. de hoc libro. iiij. latiſſime dictũ eſt. Ad ſecundũ videlicꝫ de ſtatu patrie ſimiliter ꝛ tertium de angelis ꝛ ſanctis in patria dicẽdum ſm̄ Alber. vbi ſupra. ꝙ in beatiſſima virgine ſm̄ ſtatuꝫ vie fuit gratia deiformior q̃ꝫ in angelis et ſanctis i patria. et hoc q̄ntum ad ſubſtantiã dico: non q̄ntum ad actum qui eſt oꝑatio glíoſe viſionis: fruitionis: ꝛ tentionis. ſicut libro. ix. ꝑte. j. ar. ij. de charitate determiabit̃. Nec obſtat de puritate quam ip̃a habet in ſtatu glorie. quia eandem puritatem habuit ipſa in ſtatu vie ſm̄ ſubſtantiam: lꝫ nõ ſm̄ actũ. Nec obſtat ꝙ ſua puritas in via non plene app̄hẽdit ꝑ ſpeciem lucem increatã. quia hoc fecit ſtatus et ſubiecti conditio: et contrarij coniunctio: et minor motoris attractio: vt dicet̃ de charitate eius. Et h̄ oſtendit̃ ꝑ ſimile. Videmꝰ eñ ꝙ q̃nq̃ maior lux minus illuminat: et minor lux magis illuminat ꝑ coniunctionẽ cũ aere obſcuro vel claro. Unde q̃nq̃ magis illumiat luna in nocte aere puro q̃ꝫ ſol i die aere obſcuro: et tamen improportionabiliter maior eſt lux ſolis q̃ꝫ lune. A ſimili non videtur incõueniens ſi maior lux gratie in ſubiecto paſſibili coniuncto corpori paſſibili ꝛ groſſo minus immutat ꝛ mouet actualit̃ q̃ꝫ minor lux glorie in ſubiecto impaſſibili et glíoſo id eſt in angelis ꝛ ſanctis. Patet igit̃ q2 ip̃a ſumma puritate nitebat q̄ maior neq̃t intelligi.

Capitulum. ij.

Ultra p̃miſſa queſtio eſt ſecunda: Quando accepit beata virgo hanc puritatem in ſummo. Et vtruꝫ ſimul vel ſucceſſiue: Ex quo eñ Anſelmus dicat huius puritatis eſſe cauſam ꝙ videlicet debuit eſſe mater dei. Sed quia effectus non prius eſt in re q̃ꝫ in ſua cauſa. ergo tunc cum facta eſt mater dei debuit ea puritate nitere qua maior ſub deo nequit intelligi et ſic p̄us non nitebat ea puritate. Et iſto modo Anſelmi dictum accipiunt hi qui tenent Mariam fuiſſe conceptã in peccato originali: et poſt mundataꝫ. Sed quia in hoc ſequor doctores noſtros: p̃cipue Franciſcũ Maro. Ideo dicat̃ ꝙ lꝫ maria etiam ante chriſti conceptionem habuit ſub chriſto puritatem ſummã quo ad remotionem contrarij id eſt peccati originalis. quia puritas ipſa intenditur per receſſum a contrario: vt de hoc patuit libro. iiij. parte. j. arti. iij. §. x. in fine per verba Thome de Aquino. Verũtamen puritas marie augmentum ſumit ꝛ incrementuꝫ ſucceſſione quo ad approximationẽ ꝛ conuenientiã maiorem ad ſummã lucem q̄ deꝰ eſt. j. Ioã. j. Et hoc ſm̄ Alber. vbi ſ. q̄tuor gradibus Primo eñ purificata fuit maria ꝑ ſctificationẽ in vtero ſue matris.

Tunc em̄ ſm noſtros doc. fuit p̄ſeruante
gratia dei ſpeciali purificata nō ꝺ peccato
qꝺ infuit:ſed qꝺ infuiſſet niſi p̄ſeruata fu-
iſſet. Scꝺo fuit puritas aucta in ea per
virtutū exercitationem q̄n cepit opari ſm
virtutes. iuxta illꝺ Act. xv. de fidelibꝫ ſcri-
ptū Fide purificās corda eoꝝ. Et tūc acce
pit actualē pfectionē virtutū. Tertio pu
ritas aucta fuit in ſupuētiōe ſpūſſcti: iuxta
illud Lu. Spūſſanctus ſupueniet in te ꝛc̄.
Et tūc accepit pfectionē donoꝝ. Quar
to purificata eſt in filij ɔceptiōe q̄n eſt com
pleta eius illūinatio ꝛ perfecta purificatio
in ɔceptione ipſiꝰ eterne lucꝭ. Et tūc acce-
pit pfectionē fructuū ꝛ btitudinū. Vn̄ pri
ma eiꝰ purificatio eſt p grām coopantem
ad grām ſacramentalē aliq̄liter ɔfōrmem.
Scꝺa p opationē virtualē. qꝛ poſtmodū ei
opari cepit infantia trāſacta: opabat̄ etiā
ſm virtutes. Deniq̄ cōſtat qꝛ in pfectio-
nibꝫ gratuitꝭ ad opandū dona ſūt ſupiora
virtutibꝫ: ꝛ btitudies ſupiores ſūt donis.
Tertia ergo eiꝰ purificatio eſt p grām do
noꝝ atq̄ pfectiōem eoꝝ: et q̄rta btitudinū
De p̄ma eiꝰ puritate Cant. iiij. Tota pul-
cra es amica mea: qꝛ ab oi pctō aliena Vn̄
ſubdit̄ Et macula nō eſt in te. De ſecūda
Sap̄. iiij. Quā pulcra eſt caſta generatio. ſ.
virginalis ɔceptiōis: cū charitate q̄ eſt for
ma oīm virtutū: qm̄ ꝛ apud deū nota eſt. ſ.
noticia approbatiōis p humilitatē: iuxta il
lud Luc. j. Reſpexit dn̄s hūilitatē ancille
ſue. Et apud homies. ſ. per imitationē vir
tuoſe opatiōis ꝛc̄. De tertia puritate ſub-
ditur Eſa. xj. Requieſcet ſuper eam ſpūs
dn̄i: ſpūs ſapiētie ꝛ intellectus ꝛc̄. De q̄r
ta Ezechiel. xliij. Maieſtas dn̄i ingreſſa
eſt templū per viam porte que reſpicit ad
orientem. Et ſequit̄. Et repleta eſt gloria
dn̄i. Item Eſa. iiij. Locum maieſtatꝭ mee
glorificabo.

Capl̄m. iij.

t: Ertio hoc in articulo inueſtigādū
eſt: in quo vl̄ qualiter puritas bea
te v̄ginis p̄cellebat puritatem oīm
tā angeloꝝ q̄ hoim. Ad huiꝰ rei euidē
tiā ſm noſtꝝ doc. Petrū aur̄. in ſuo cōpen
dio. ꝛ cōcorditer bm̄ Tho. iij. ſcripto ſentē
tiaꝝ. q. j. ar. ij. Et. iij. pte ſum. q. xxvij. arti.
xvj. Nota q̄ btā v̄go q̄druplicē habuit pu

ritatē. ſcꝫ ſanctificatiōis materno in vtero:
innocentie: caſtitatꝭ virginee: et ſupuētiōis
ſpūſſcti in ɔceptu. Prima puritate. ſ. ſan
ctificatiōis in matrꝭ vētre excellebat p cōn-
firmationē puritateꝫ Ade quā habuit an̄
pctm̄ in ſtatu inocētie. qꝛ btā virgo confir-
mata erat in bono. Adā vero nō excellebat
etiā in ea: puritatē angeloꝝ: q̄ lꝫ ſunt cōfir-
mati in bono: tm̄ nec creſcere pn̄t in premio
ſubſtātiali: nec decreſcere. Sed btā virgo
proficere potuit in merito ꝛ non deficere.

Secunda puritate. ſ. innocentie excellit
oēm puritatem rōnalis nature. qꝛ btā vir
go vixit ſine oi pctō: ꝛ inq̄ntum mr̄ dei ele
cta peccare nō potuit. quod nulli eſt cōceſ-
ſum vel donatū alteri. Tertia puritate
ſcꝫ caſtitatis virginee ipſa excellit hoies ꝛ
angelos. Hoies q̄dē: qꝛ p̄mū exēplar fuit
huiꝰ integritatꝭ: vt nec p̄mā ſileꝫ nec habe
re viſa ſit ſeq̄ntem. Angelos etiam. qꝛ ſm
Hiero. hoc retinuit p virtutē caſtitatꝭ: qꝺ
in angelis eſt neceſſitatꝭ nature. Quar-
to in puritate ex ſpūſſcti ſupuentiōe ꝛ pre-
ſentia dei oia creata excellit ex q̄ mater dei
eſſe meruit. Quis ergo mente cape ſuffici
at q̄ntum ipſa p̄ oibꝫ nitidiſſima ꝛ ſumma
puritate poſt deū refulgeat. O virgo glo-
rioſiſſima ſup oēs ſctōs ꝛ angelos puriſſi
ma, o ſctāꝝ ſctiſſima, o oim creaturaꝝ dn̄a
cum nō ſufficiamꝰ enarrare tua magnalia
hoc tm̄ flagitamus p̄ce humillima: q̄tinꝰ
per tue puritatꝭ merita ſctiſſima dele ſor-
dium noſtraꝝ crimia: ꝛ duc ad tui p̄dulciſ-
ſimi nati regna felicia.

Articulus tertius qualibꝰ pri uilegijs puritas btē Marie pre alijs extat glioſa. et ſunt. xij.

c: Irca tertiū
myſteriū vicꝫ p̄uilegiate ſeu
p̄rogatiue grē notandum: q̄
iuxta numerū. xij. ſtellaꝝ in corona capitꝭ
btē virginis Apoca. xij. figurate poſſumꝰ
deſcribere. xij. p̄uilegia ſeu grās ꝛ p̄rogati
ua ſue puritatis q̄bus p̄ oibꝫ creatis extat
ipſa glioſa. Et poterūt diuidi in tres q̄ter-
narios. Quoꝝ p̄imus ſe tenet ex parte dei.

Scd̄s ex parte ſui. Tertius ex parte alio-rum: vt patet intuenti.

Primū priuilegiū qꝛ eius puritas fuit deo gratiſſima.

Scd̄m qꝛ fuit filio dei familiariſſima:

Tertiū qꝛ fuit diuino ſplēdoꝛe radioſiſ-ſima.

Quartum qꝛ fuit dei materni-tate digniſſima:

Quintū qꝛ fuit totalis ꝛ pleniſſima.

Sextū qꝛ fuit tranqlliſſima.

Septimū qꝛ fuit conſtantiſſima

Octauū qꝛ fuit miraculoſiſſima

Nonū qꝛ fuit etiā in alijs efficaciſſima

Decimū qꝛ fuit ꝑ alijs ꝓfectuoſiſſima.

Undecimū qꝛ erat mōo fructuoſiſſima

Duodecimū qꝛ extitit omnibꝫ reuerendiſſima.

P Rimū itaqꝫ ꝑuilegiuꝫ tanq̄ ꝑma ſtella puritatis btē ꝟgis eſt: qꝛ eiꝰ puritas fuit deo gratiſſima ꝛ amātiſſima. Un̄ Sap. viij. Hanc adamaui et exq̄ſiui ſpōſā mihi eā aſſumere ꝛ amatoꝛ factꝰ ſum foꝛme illiꝰ ꝛc̄. Tantū q̄ppe amauit deꝰ puritatē btē ꝟgis vt eā tota trinitas pr̄ filiꝰ ꝛ ſpūſſctūs inhabitauerit tanq̄ in ꝑdilectiſſimo tabernacło tāmiro modo ꝙ in nulla alia creatura ſic voluerit habitare. Un̄ ipa virgo btā dicere p̄t. Qui creauit me requieuit in tabernacło meo. Eccī xxiiij. Lꝫ ḡ deꝰ dilexerit angelicā puritatē et in eis habitauerit: magꝭ tn̄ dilexit virginis Marie puritateꝫ in q̄ ſic habitauit vt ex eiꝰ carnis mūdiſſime ſeu ſanguis puriſſimi poꝛtiōe ſibyꝑi iſeꝑabilr̄ vniret carnē puriſſimā aſſumptā: ꝛ in oibus creatis adorandā ꝑexaltaret. Idcirco angelus eā ſalutādo dixit: Aue. i. ſine ve. in q̄ notauit eius puritatē. ꝛ q̄ntū ꝓpterea deꝰ eā diligat ſubdit: Gratia plena dn̄s tecū. q. d. q̄a es puriſſima ſine oi ve ido deo es ḡtioſiſſima ꝛ totaliter dilecta: adeo ꝙ dn̄s tecū ꝑ inhabitatiōem tui vteri ꝛ carnis aſſumptiōem.

Secundū priuilegiū qꝛ eiꝰ puritas extitit filio dei familiariſſima. Nunq̄ eñ alicui creature ꝯceſſum ē nec ꝯcedet etiā angelis vt ſic familiaris foret filio dei. i. chꝛo ſic puritas btē ꝟgis: vt vicꝫ tāfreq̄nt̄: tam familiarit̄ chꝛm amplexaret̄: oſclaret̄: manibꝫ cōtrectaret ꝛ vlnis poꝛtaret: lactaret: nutriret ꝛ educaret queadmodū btā ꝟgo. Un̄ dicere poterat illud Cant. vj. Dilectus meus. i. chꝛs: mihi ꝛ ego illi: q̄ paſcit ſcꝫ familiariter ꝛ delitioſiſſime: int̄ lilia. ſ. puritatꝭ mee. Hinc Sap. viij. Generoſitatē illiꝰ. ſ. btē virgis glificat: ꝯtuberniuꝫ hn̄s dei. ſ. ꝑ oibꝫ creatꝭ. Tertiū ꝑuilegium: qꝛ fuit diuio ſplendoꝛe radioſiſſima. Nimirꝫ ipa ex ſūma approximatiōe ad puriſſimā lucē diuinā fuit ita radioſa ꝛ plena tota diuino lumie: ꝯcupiſcēdo illū q̄ eſt ſplēdoꝛ paterne glīe ꝙ nulla fuerit i ea habilitas ad tenebras vł impuritatē aliquā ſed radiaret ꝛ refulgeret ꝑ oibꝫ puris creaturis ſplēdoꝛe diuio. Un̄ Ezech. xliij. Ecce glīa dei iſrael ingrediebat̄ ꝑ poꝛtā oriētalem. i. ꝑ btām virginē. et terra. i. caro beate virgis ſplēdebat a maieſtate eiꝰ. i. chꝛi De hoc eiꝰ ſplēdoꝛe dictū eſt lauꝰ li. ij. ꝑte ij. ar. iij. circa q̄rtū eiꝰ gaudiū. Quartum ꝑuilegiū puritatꝭ eiꝰ: qꝛ extitit dei maternitate digniſſima. Maxima q̄ppe glīa beate virginis eſt ꝙ nulla alia creatura fuerit tante puritatꝭ vt foꝛet idonea eſſe mat̄ dei queadmodū ipſa. Idcirco angelus dixit ei. Ne timeas maria: inueniſti gratiaꝫ apud deū. Que verba Alb. ſuꝑ Miſſus ē ca. ccl. tractans dr̄. Ne timeas Maria rei magnitudinē: tui ꝑuitatē: ſermonis falſitatē: ꝓmiſſi ꝓtractionē: virginee puritatꝭ diminutionē. Ne timeas inquā: qꝛ inueniſti nō rapuiſti: vt ꝑmꝰ angelus. nō ꝑdidiſti vt parens ꝑmus: ſed inueniſti: q̄a q̄ſiuiſti vt virgo prudentiſſima et mater mūdiſſima. Inueniſti inquā grām apud deū excellentiſſimā vt in tui puritate idonea foꝛes tui et oim creatoꝛis mr̄ digniſſima. Quintum ꝑuilegium quia eiꝰ puritas fuit totalis ꝛ pleniſſima. Plenū q̄ppe dr̄ cuiꝰ nulla pars vacua eſt. Nulla aūt pars marie fuit a puritate vacua. ergo ſicut gratia plena: ita fuit ꝛ puritate pleiſſima. Pꝛopt̄ea Cātic. iiij. Tota pulcra es amica mea ꝛ macula nō eſt in te. Tota pulcra: qꝛ tota pura tam in oꝛtu q̄ in filij dei cōceptione ꝛ tota ſua vita tota pura. q̄a coꝛpoꝛe ꝛ anima puriſſima. Nimirꝫ i ſuo oꝛtu fuit pura ab originali peccato: et in tota ſua vita non fuit in ea macula alicuiꝰ pcti. Deniqꝫ in conceptione filij dei ꝛ in partu fuit mundiſſima. qꝛ ꝟgo cōcepit ꝛ virgo pepit, ſūma cū puri

tate ⁊ ſine oi ſorde. qḋ nulli alteri matrum eſt ꝯceſſum. Hinc Leo papa in ſer. ḋ natiuitate dñi dt. Ab hac natiuitate deeſt illud qḋ de oibꝫ legit̃. Nemo mūdus a ſorde: nec infans cuiꝰ eſt vniꝰ diei vita ſuper terrā. nil in iſtam ſingularē natiuitatē de carnis ꝯcupiſcētia tranſijt: nil de pcti lege manauit. Hec ille. Preterea ipſa v̾go fuit tota pura nō ſolū ꝗ ad aiam: ſed etiā ꝗ ad corpꝰ. qꝛ fuit in natura puriori ⁊ cōplexiōe meliori optime vꝫ ſanguineoſitatꝫ: vtpote decuitꝰ puriſſimo ſanguie formari debebat caro chriſti virtute ſpūſſci. Ut em̄ volunt doc. circa di. iij tertij li. ſenten. Beata virgo adhuc in vtero matris adeo fuit ſanctificata ⁊ munda ꝙ ab illo tpe ſp vſqꝫ ad aſſumptiōeꝫ ꝯſiſteret in puritate nature et innocētie vita: ⁊ ꝓ capacitate in oim̄ ꝟtutū plenitudine ſine oi macula optime ⁊ ordinatiſſime diſpoſita in naturalibꝫ: ita ꝙ nulla proles muliebris vnq̄ magis appropinquaſſe videt̃ ad ſtatū innocētie ade ſicut ipa. Ipa etiā credit̃ fore exempta ab oi illa maledictiōe Eue Geñ. iij. Multiplicabo erumnas tuas ⁊ ꝯceptos t. i dolore paries filios. Vñ nec erūnas muliebres aut immundiciaꝝ eaꝝ ifirmitates aliqñ paſſa eſt: nec in ꝯceptu aut ptu eiꝰ aliqḋ immūdū fuit: nec obſtetricibꝫ indiguit: vt teſtat̃ Hiero. Proinde ſctūs Epiphaniꝰ hiſtoriographꝰ ſcribit de ipa btā v̾gine ꝙ etiā in infantia: (vt mos ē alijs infantibꝫ) vagiendo parentes nō moleſtauit: ſed fuit nimiū ꝗeta: patiēs: ⁊ tacita. Et mūdiſſima inqt fuit plus ꝗ̄ credi pōt. Nunq̄ em̄ aliqd fedi in ea viſum ē. ⁊ cū inuoluebat̃ in cunis iuxta morē pueroꝝ nunq̄ ſe maculauit: ſed adulti ſp modo ſe mūde cōſeruauit. Hec Epiphanius. Sextū priuilegiū: qꝛ eius puritas fuit tranquilliſſima. qꝛ nunq̄ fomes eā incitabat vel tentabat ad aliqḋ malū: nec a bono retrahebat: vt ſ̄ patuit. qꝛ in pma ſanctificatiōe ſcꝫ in vtero (vt vult dñs Bonauen. ⁊ cōcordant alij oēs doctores ſup. iij. diſt. iij.) in ipa fuit fomes ligatus: ⁊ om̄is eius motus illicitꝰ fuit repreſſus ne vnq̄ inclinaret ad pctm̄ vel retraheret a bono. Et tandē in ſcda ſctificatiōe. ſ. cum filiū cōcepit fuit in ea totaliter fomes extinctus.

Septimū priuilegium: qꝛ eius puritas fuit ꝯſtantiſſima vel ſtabiliſſima qm̄ tanta gr̄a fuit btē virgini infuſa: vt potētiā liberi arbitrij eiꝰ nō ſolū impleret: ſed etiā confirmaret i bonū adeo vt nunq̄ de cetero in aliqḋ veniale vel mortale peccatum flecti poſſet: ſicut ſupra patuit. Exceſſit ḡ puritas beate virginis aliorum ſanctificatorū puritatē. Tum quia alioꝝ ſanctificatio nō comprimebat in eis oēs motꝰ illicitos. Tū quia flecti poterat in eis potentia liberi arbitrij. etſi nō ad mortale: tn̄ ad aliqḋ veniale. Octauū priuilegiū: quia puritas beate virginis fuit miraculoſiſſima. Nā eius puritas multis ⁊ maximis miraculis eſt pfecta ⁊ ſublimata ſupra oim̄ creaturaꝝ puritatem. Grāde nimiꝝ fuit miraculum vt mater eſſet ⁊ virgo puriſſima. Item vt de puriſſimo ſanguine ſpiritusancto operante in inſtanti pfectum virum conciperet ſm omnia corporis lineamenta: cuius anima plena foret ſpiritusancto ⁊ omni ſciētia ⁊ virtute. hoc eſt Hieremie vaticinio pdictum. Nouum faciet dñs ſuper terram: femina circūdabit virum. Vere hoc nouū quia a ſeculo inauditum miraculū. Item grande miraculum ꝙ in puriſſimo vtero deum clauderet quem celi capere nō poterant: et ꝙ puriſſimo ſanguine ipſum nouē menſibus aleret: et tandem puriſſimo lacte vbere virgineo de celo pleno eundē natum lactaret angelorum regem: ipſum puriſſime genitum puriſſimis manibus acciperet: ⁊ puriſſimis brachijs portaret: ac puriſſimo amplexu foueret ⁊ oſcularetur. O quis enarrare ſufficiat quanta ⁊ incomprehenſibilia ac multiplicia fuere miracula quibus puritas beate virginis extitit conſecrata ⁊ ſublimata: penſa mens deuota qn̄tum vales. Nonum priuilegiū: quia puritas beate virginis fuit etiam in alijs efficaciſſima. Tantam quippe habuit efficaciam puritas beate virginis ex ſpecialiſſima gratia ſanctificationis ꝙ non tm̄ in ſe: verumetiā in alijs aſpicientibꝫ eam extinguebat omnē motum carnalem: vt volūt doctores ſup. iij. ſententiaꝝ. diſt. iij. Propter hoc Bonauentura (vt patuit ſupra) dicit ꝙ etiā infideles iudei aſſerunt ꝙ cū beata v̾go fuerit corpore pulcerrima a nullo tamen vnq̄ potuit concupiſci. Unde

nec Joſeph eam aliqñ carnalit̄ ꝯcupiſcere potuit: amplius tanta fuit efficacia puritatis btē virgīs/ q̄ nō ſolū extiguebat mot⁹ illicitos in alijs: ſʒ inſup̄ influebat etiā i alios puritatis grām. Nā ad ei⁹ ſalutatiōis vocē iſuſa eſt grā i ſcām Heliſabet. ꝛ purificat⁹ eſt mox ioānes baptiſta in ei⁹ vtero. Lu. j. c. Vñ merito de ea dīc Pſ. Diffuſa eſt grā in labijs tuis. ꝓpterea benedixit te deus in eternum. Decimū priuilegiū/ q̄ꝛ puritas btē virginis fuit p̄ omnib⁹ alijs puritatib⁹ creaturaꝝ ꝑfectioſiſſima. quia quolibet motu liberi arbitrij ad agēdū vel patiendū merebat̄: ꝛ ſic ſemꝑ creſcebat ꝛ ꝓficiebat in merito et p̄mio. Vñ in hoc excedebat omniū puritatē hominū et angeloꝝ. Hominū qdem: q̄ꝛ in alijs ſaltē aliqñdo ꝑ peccatū veniale poterat puritas obſcurari. Angeloꝝ autē/ q̄ꝛ illa nō poteſt creſcere in merito vel p̄mio eſſentiali. Sʒ beate virginis nunq̄ obfuſcatur: nec ꝑ alicuius peccati maculā poterat deni grari: ꝛ tamē ꝯtinue creſcebat ꝑ meritū. Merito ḡ de ipa dicit̄ illud Prouer. vlti. Multe filie ꝯgregauerunt diuitias: tu ſuꝑgreſſa es vniuerſas. Undecimū priuilegiū quia puritas beate virginis extitit toti mundo fructuoſiſſima ꝛ angelis ꝛ hominib⁹. Nullius quippe angeli vel ſancti aut creature cuiuſcūq̄ puritas tantū fructū actulit mūdo ſicut marie puritas. Ex qua ꝓceſſit p̄ciū noſtre redēptiōis. i. caro ꝛ ſāguis chr̄i q̄ redēpti ſum⁹. iuxta illud. j. Petri. j. Non corruptibilib⁹ auro vel argento: ſʒ p̄cioſo ſanguie ꝛc̄. Ex hac etiā ꝓceſſit panis ꝛ potus refectiōis. cibus quoq̄ angeloꝝ ꝛ oim ſanctoꝝ. i. corpus ꝛ ſanguis i. ſacramēto. De quo Joānis. vj. Hic eſt panis viuus qui de celo deſcēdit. q̄ māducat ex hoc pane viuet in eternum. Et Sap. xvj. Panē angeloꝝ manducauit hō. Itē ex puritate beate marie ꝓceſſit pax recōciliatōis ꝛ celice reparatiōis fructus. Chriſt⁹ eīm eſt pax noſtra q̄ fecit vtraq̄. i. celeſtia ꝛ terreſtria vnū. teſte apoſtolo. Propt̄ea eccl̄ia canit Benedicta filia tu a domino: q̄ꝛ ꝑ te fructum vite cōicauim⁹. Duodecimū priuilegiū. q̄ꝛ beate virginis puritas eſt pre oibus reuerendiſſima. Eam enim venerat⁹ eſt ꝛ deus. q̄ꝛ deſcendit cum ea in nazareth ꝛ erat ſubditus ei. ſ. in debitis honorib⁹ et obſequijs. Lu. ij. c. Deniq̄ eius puritatē venerabant̄ angeli. Nā ꝛ Gabriel archāgelus genu flexo eam ſalutauit di. Aue grā plena. Pret̄ea tota eccl̄ia et tota ſūma patria adorat eam adoratione hyꝑdulie. In laudem q̄ʒ ꝛ gl̄iam ei⁹ oēs ſcti ꝛ angeli canūt illud Judith. xv. Tu gl̄ia hieruſalem: tu leticia iſrael: tu honorificētia populi noſtri: eo q̄ caſtitatē amaueris ꝛ ideo eris benedicta in eternū. Hec ibi. Merito ergo ꝛ nos chariſſimi in gl̄iam ꝛ laudem dei oipotentis tāpuriſſimā ꝛ gl̄ioſiſſimā virginē adoram⁹. Merito ipſi⁹ ſuffragia inuocam⁹. merito deuotis laudib⁹ efferimus quam deus tāte puritatis honore p̄tulit omnib⁹. ꝛ tantis priuilegijs prefecit digniſſimā ꝛ p̄electam cunctis creaturarū generibus: vt foret mater dei: domina mūdi. regina angeloꝝ: ꝛ mediatrix dei ꝛ hominum. O p̄e mundiſſimā v̄ginē. o p̄e digniſſimā dei m̄rē. o de⁹ me⁹ qñ erit vt videam⁹ i celo ei⁹ gl̄iā. O Jeſu p̄dilectiſſime v̄gis marie nate dulciſſime: da q̄ſum⁹ nobis grām: vt imitādo tue ſctiſſime matris caſtimoniā digni ſim⁹ ꝑuenire ad tuā gloriam Amen.

Miraculū. De puritate beate virginis poteſt miraculū applicare q̄d refert Vincenti⁹ in ſpeculo hiſtoriali. lib. viij. ca. ciiij. dicens. Pictor q̄dam in ꝑtib⁹ Flandrie famoſus beate virginis puritati deuotus. quotieſcunq̄ depingebat imaginem virginis beatiſſime: ob eius puritatem ꝛ glorioſitatem pulcerrime depingebat. ꝛ diaboli imaginē ſub pedib⁹ ei⁹ turpiſſimo vultu: vt decet turpitudis amatorē figurabat. iuxta illud Geñ. iij. Ipa cōteret caput tuū. Cui diabolus in viſiōe noctis apparuit dicens cum ira. Cur me ita irritas. Pictor reſpondit: Bene hoc ago. q̄ꝛ ſꝑ te paſſus ſum oim q̄ feci maloꝝ incētorē. Et adhuc turpiū cogitationū molir̄ inſidias. Hoc fortaſſis dixit/ quia poſſibile q̄ turpes cogitatōes paſſus contra puritatem beate virginis: ſicut ꝛ multi patiuntur ſepius/ ꝛ nimiū turbant̄ ꝑ talib⁹. ſed eq̄ aīo ferēda ſūt cogitationū talium facta

a diabolo impedimēta: ſciendo quia iuxta
Bern. Non nocet ſenſus vbi nō eſt ꝯſen-
ſus. Unde non eſt homini deſperādū nec
putandū/ꝙ deus eū relinq̄t dūmodo nō
ꝯſentiat. ſꝫ deteſtet tales prauas cogitati
ones q̄bꝫ ſolet diabolꝰ ꝓpulſare. Nec cogi
tandū eſt ꝙ tales ſint ꝑſciti ad damnatio
nē ꝛ ideo patiant talia. q̄npotius ſignū ē
diuine grē ꝛ electiōis: iuxta doctoꝝ docu-
menta. ſicut patet libro de interna cōuerſa
tiōe. Ad ꝓpoſitū: cum ipſe pictor vna di
erum in porticu cuiuſdā eccleſie btē marie
vario ope pinxiſſet imaginē btē vgis pul-
cerrie vt potuit figurauit: gliaꝫ ꝛ honorē
dans tāte virgini. Sub pedibꝫ quoqꝫ eiꝰ
diabolū/vt decuit turpiſſimo vultu depin
xit: ſignificans ꝙ caput eius ipſa virgo be
ata ꝑ ſui puritatē ꝯtriuerit. ſicut fuerat p̄-
dictū Gen. iij. Ecce diabolus non eq̄ ferē
do adhuc ſuſpēſis trocleis. ꝛ ſuppoſito fir
miter tabulatu: cū monſtrū illud pingeba
tur/turbine veniente omēs illas artis pi-
ctorie machinas vehemēter ꝯcutiēdo i ter
ram excuſſit. qđ pictor ꝑſentiēs ꝛ pertime
ſcēs cor ꝛ manū ad imaginē glorioſiſſime
domine leuauit. Mirū dictu. imago virgi
nis manu porrecta ipſum retinuit ꝛ ſerua-
uit illeſum donec venirent q̄ ei ſubuenirēt.
Tūc oēs q̄ aderāt chrm̄ in mrē ſua glori
ficabant. Plura alia ſi vis miracula mul-
ta applicabilia habes infra in tractatu de
miraculis eiuſdē beate virginis ꝛ ſubuen
tionibus. li. vltimo.

Incipit liber nonus de excellē tiſſima charitate btē Marie.

Onus liber agit de myſterio ex
cellētiſſime charitatꝭ be
atiſſime vginis marie
ꝛ continet duas partes
Prima pars eſt de eius charitate erga de
um. Secunda pars de eius charitate er
ga nos. i. genus humanū. In his quippe
duobus p̄ceptis charitatis tota lex pēdet
ꝛ ꝓphete. Math. xxij ca. In dilectiōe dei
videlicꝫ ꝛ proximi.

Pars prima de ſūma ꝛ excel-lētiſſima atqꝫ ꝑfectiſſima charitate beate marie erga deū ꝛ dei filiū dominū Jeſum chriſtum.

Ego dilecto
meo: et dilectꝰ meꝰ mihi q̄
paſcit inter lilia. Can. vj. c.
Quibꝫ in ṽbis in ꝑſona btē Marie dictꝭ
inſinuat ſumma ꝛ familiariſſima charitas
qua dilexit ṽgo benedicta deū ꝛ dulciſſi-
mū ſuū filiū. ꝛ q̄ diligebat ab ipſo deo. Nā
reuera deus ſumme ſuꝑ omnē creaturā di
lexit hanc virginem bn̄dictā quā elegit/et
p̄elegit/vt eſſet ſibi mater dilectiſſima ꝛ to
tius mundi domina. Vn̄ de ea Sap. viij.
dicit deus. Hanc amaui ꝛ queſiui mihi in
ſponſam aſſumere eā. ꝛ amator factꝰ ſum
forme illius. Propterea dicit ipſa ṽgo bn̄
dicta in p̄miſſis ṽbis thematis. Ego di-
lecto meo. Deniqꝫ ipſa deū ardētiſſime re-
amauit: q: toto corde: tota aīa: tota men-
te ꝛ totis viribꝫ dilexit: non ſolū tanq̄ cre
atorē: ſꝫ inſuꝑ tāq̄ vnicū ſuū dilectiſſimū
filiū quē a ſpūſancto tā puriſſime cōcepit.
tā dulciſſime in vtero portauit: tā gaudio
ſiſſime virgo peꝑit. tā ſuauiſſime fouit vir
gineis vlnis. ꝛ lacte virgineo nutriuit. a q̄
ſūma bona ꝛ dona grārum ac beatitudinū
habuit: ꝓpterea ſubdit. Et dilectus meus
mihi qui paſcit inter lilia. ſ. ṽginitatis pu-
riſſime qua me. ſ. dotauit. De eius amore
loq̄ns btūs Anſ. dic. O virgo benedicta
q̄s nobis poſſit arcanū tui cordis reſerare
cū hic adoras natū tuū vt deū. ꝛ illic oſcu
laris vt filium. ꝛ q̄d dicere valeam. O fe-
lix Maria quis poterit extimare quanta
dulcedine amoris erga tuū natum teneba
ris q̄ tuꝰ erat deꝰ: ꝛ tuꝰ p̄dulcꝭ natꝰ. ipſe tu
us amor. ipſe tuū gaudiū ꝛ ſolaciū a. e tue.
Ipſe tua tota vita: tāq̄ deꝰ ꝛ dn̄s ac filius
tuꝰ. Dicat q̄cūqꝫ dicere cupit ſi pōt q̄ chri
mrē tenebat mēſura amorꝭ. cuiꝰ animā ſy
meone teſte totā ꝑtrāſierat gladiꝰ diuine di
lectōis. Itaqꝫ de charitate btē virginis q̄
deū dilexit tria myſteria declarabimus.

Primū myſterium de eius excellētie cō
probatione.
Secundū myſterium de eius noticie de
claratione.
Tertium myſterium de eius circūſtan-
tie pfectione

Articulus primus ꝙ btā ma- ria charitatē excellentiſſimā ſu- per oīa creata habuiſſe erga deū cōprobatur pcipue ex tribus.

PRimū my-
ſteriū de excellētie compro
batione. Nā ſiqs heſitan-
do qreret Utrū beatiſſima
virgo Maria dū fuit i via habuerit excel
lētiorē charitatē diuinā ꝙ oīs creatura pu
ra: angelica ſiue humana: Rñdet ꝙ ſic. Et
pbari pōt ſm Alb. ſup miſſus ē. c. lxxxiiij.
p pla argumēta z ſigna diuie charitatꝫ. pci
pue ſūt p tria hic poſita. Primo argumē-
to ſumme puritatis. Scdo argumento
diuine maternitatis. Tertio argumen-
to copioſiſſime z ſupplene gratioſitatis.

Primo dixi probat argumēto ſumme
puritatis. quia vbi maior z maria eſt pu-
ritas ibi maior z ſumma eſt charitas. qm̄
aplo teſte. j. Timo j. Charitas eſt de pu-
ro corde z cōſciētia bona zc̄. Sed glioſa
virgo Maria habuit puritatē in ſummo
q̄ ſub deo nequit maior intelligi: vt dīt Anſ.
li. de ꝯceptu virgi. ca. xviij. ḡ z charitatem
habuit in ſūmo ſup oēm creaturā pꝰ chīm
Scdo argumento maternitatꝫ. qz nul-
lus tenet tantū diligere ſicut pater z mat:
cū vt ait Ariſto. viij. Eth. Generātis ad
generatū naturalis eſt amicicia. Uñ ꝯtra
legē eſt nature ſi mater aliq̄ impias manꝰ
inijciat in filium. ſicut q̄ſqꝫ faciūt heu cru-
deliſſime z ſceleratiſſime mlieres ſibi abor
tiuum pcurando. Cū igit mater tenet ſū-
me diligere filiū. z quia inter creaturas ſo
la virgo benedicta fuit mr dei. ḡ nulla cre
atura tātū tenebat deū diligere ſicut ipa.
ſed quantū tenebat: tantū dilexit. alˀs pec-
caſſet. qđ eſt impoſſibile. ḡ ſumme dilexit
Sed circa hoc de dilectiōe naturali ma-
ternitatis ipſius btē ỽginis occurrere pōt
vna talis q̄ſtio. Utrū aliqua mater potue-
rit vel poterit naturali amore tantū dilige
re ſuum filium ſicut beata virgo ſuū natū
chīm: loqndo de eiꝰ naturali dilectiōe ad
ipm: Et videt ꝙ ſic. quia plurime matres
etiā in brutꝫ aīalibꝫ compiunt q̄ pro amo
re filiorꝫ morti ſe exponūt. Nā pelicanꝰ ro
ſtro ſe occidit p viuificādis ſuis pullis ſi-
ue filijs: vt dicunt naturales philoſophi.
Et multe inueniunt mřes q̄ intantū dolu
erūt de morte filiorꝫ ꝙ mortue fuerūt z ipe.
ſicut experiētia docet ꝗtidiana pſepe i q̄bu-
dā mulieribꝫ. Sed btā ỽgo dolens p filio
in cruce mortuo: non eſt mortua p dolore:
ſed poſt mortē filij ſupuixit pluribꝫ annis
Ergo zc̄. Ad hoc breuit rñdet ꝙ amor
naturalˀ ad chīm in ỽgine bñdicta incōpa-
biliter exceſſit oīm matrū aliarꝫ naturalē
amorē. Primo rōne nobilitatꝫ. qz q̄nto
natura nobilior: tāto nobiliores hꝫ opatio
nes z affectiōes. iij. li. đ aīa. Sed btā ỽgo
habuit naturā ſūme nobilē poſt chīm. ḡ z
amorē nobiliſſimū. Scdo rōne cognite
dignitatꝫ z ſcītatꝫ: qz eū nouerat certiſſi-
me eſſe deū z oī gratia ac ſcītate plenum:
et p ꝯſeqns ſūma dilectiōe digniſſimū eū
cēſebat. Tertio rōne mutue familiarita
tis. qz ſciebat illū deū incarnatū in ſuo vte
ro eam diligere pre ceterꝫ creaturꝫ z hūa-
nis z angelicꝫ tā dulci familiaritate vt nul
lus aliꝰ filius tā blāde: tā ſuauiter: z eucten
ter z familiariter ſuā matrē amaret ſicut
chřs ipam virginē matrē. Et ideo ſūme li
q̄factū fuit cor eius in reamando ipm. qa
teſte Amb. Nil tā impſſum hūanis affe-
ctibꝫ q̄ꝫ. ſ. diligere ſe diligentē. Quarta
ratio totalitatis z puritatis. qz vt dīt Ari
ſto. viij. Ethic. Parentes amant naturalˀr
filios vt aliqđ ſui exiſtentes: Sed qa chri
ſtus erat puriſſime ac totaliter mere quid
beate virginis que ipm de puriſſimo ſan-
guine ſine virili ſemine concepit. Unde to
taliter z mere ad ipſam chriſtꝰ ptinebat.
et p conſequens totius germanitatis ha-
buit dilectiōem ad chriſtum. Alie ỽo ma-
tres diligunt ſuos filios ex media tm̄ ger
manitate q̄ carnem de eis ſumpſerūt: me-
diāte tm̄ viro. Uñ in alijs natꝫ ptim eſt ali
qđ viri. i. patris: ptim aliquid matris. Sed

aliter erat in chr̄o ꝛ virgine. qꝛ totū huma
ne carnis qđ fuit in chr̄o: fuit ꝛ eſt totū qđ
ꝟginis ſoliꝰ: ſine alicuiꝰ viri participatiōe.
qm̄ ſine viro cōcepit. ergo incōꝑabilr ma
ioꝛ in ipſa fuit amoꝛ naturalis. Propterea
Prouer. iiij. dr i ꝑſona chr̄i. Erā filiꝰ vni-
genitꝰ coꝛam matre tenere dilectus ab ea.
Ad illud ꝟo qđ obijcit̄ rn̄det̄ ꝙ cū btā mr̄
chr̄i fuit plena grā: ꝛ cum foꝛtioꝛ ſit grā ꝙ̄
natura: vt dr Ambꝛo. naturalem amoꝛē in
ꝟgine dirigebat ꝛ foꝛmabat amoꝛ gratui-
tus ſpūſancto infuſus. Unde lꝫ gladiꝰ do
loꝛis qui ꝑtranſierat aniam ꝟginis in paſ-
ſione filij fuerit acerbiſſimus ſuꝑ oim̄ ma-
trū: imo ꝛ ſuꝑ martyꝝ doloꝛes: vt patebit
li. iij. par. ij. arti. ij. tamen hoc fuit mirabi-
le ꝙ beata virgo p̄ tanto doloꝛe nō ē moꝛ
tua: que vtiqꝫ milleſies moꝛtua fuiſſet pꝛe
illo doloꝛe compaſſiōis ſi ſpiritusſanctus
eam ꝑ miraculū nō pꝛeſeruaſſet. Un̄ da-
tur ꝙ ſicut p̄ omnibꝫ incomꝑabiliter ama-
uit chr̄m ita ſūmū doloꝛē moꝛtiferꝝ in eiꝰ
paſſione habuit: adeo ꝙ nulla mater equi-
ꝑari vel comꝑari impꝛopoꝛtionabilit̄ po-
tuit eidem ſiue in amoꝛe ſiue in doloꝛe.

Tertio eius excellētiſſima charitas cō-
pꝛobat̄ ex argumento copioſiſſime et ſuꝑ-
plene gratioſitatis. Quia eñ beata Ma
ria ſuꝑ oēs creaturas pleniſſima fuit grā:
dicente angelo Lu. j. Aue grā plena dn̄s
tecum ꝛc. Et quia dicente aplo Rhom. v.
Dei charitas diffuſa eſt in coꝛdibꝫ noſtꝛꝭ
ꝑ ſpūmſctm̄. i. ꝑ grām ſpūſſancti qui datꝰ
eſt nobis. Jd̄o ſequit̄ ꝙ beata Maria ple
niſſimā ꝛ ſuꝑplene excellentiſſimā habuit
charitatē diuinā in hac vita. Et qđꝫ hoc
clarius declarari pōt per differentias amo
ris ſm̄ Alber. ſuper Miſſus eſt. ca. cxciij.
Quia eñ amoꝛis triplex differētia eſt. q̄a
eſt amoꝛ naturalis: eſt amoꝛ adq̄ſitꝰ: et eſt
amoꝛ gratuitus. Primo quidem amoꝛ
naturalis ſumme fuit in beata virgine pꝛe
omnibꝫ creatꝭ. quia ipſa dilexit deū vt ma
ter filium. Alij oēs angeli ꝛ hoies diligūt
vt ſerui dn̄m. ſed maioꝛ ē materna dilectio
naturaliter p̄ alijs: vt patebit infra. Se
cundo amoꝛ adquiſitus in beata ꝟgine fu
it in ſummo ad chꝛiſtum. Talis eñ amoꝛ
adquiſitus fit ex cauſis accidentalibꝫ: que
q̄dem inducunt ꝛ mouent matrē ad diligē
dum filium amoꝛe magno: vtꝫ cum noue
rit ſe a filio diligi et honoꝛari vel exaltari:
in glīam: vl̄ magnū ſibi donū dari: aut ma
gna ꝑ ſe ſuſtinere filium. et ſic de alijs cau-
ſis accidentalibꝫ. Sed oēs tales cauſe fue
runt hic in ſummo Nunqꝫ eñ aliq̄s filius
ſuā matrē tantū dilexit ſicut chꝛiſtus virgi
nem. Nec vnqꝫ q̄s tantū honoꝛare potu-
it ſicut deus ſeruiēdo ꝛ honoꝛē exhibendo
btē virgini fecit. qm̄ chr̄s deꝰ erat ſubditꝰ
illi. Lu. ij. nec potuit q̄s matrē dignificare
ſicut chr̄s ſuā: quā exaltauit vt eēꝫ regina
mūdi ꝛ dn̄a angeloꝝ ꝛ creaturaꝝ oim̄: at-
ꝙ̄ qđ ſummū eſt vt ſit mater veri dei. De
niqꝫ nullus filius tātū dare potuit ſue ma
tri ſicut chꝛiſtꝰ virgini: qm̄ dedit oia. dona
gratiaꝝ ꝛ dignitatū ac ſciētiaꝝ: oia dona
beatitudinū ꝛ meritoꝝ. Et inſuꝑ ſeipſum
dei filiū dedit ſibi in filiū amplexādū: oſcu
landū: fouendū: ꝛ poꝛtandū. Preterea nul
lus filius tot ꝛ tantas penas ſuſtinuit pꝛo
ſua matre ſicut chr̄s ꝑ virgine ꝛ etiaꝫ ꝑ to-
to genere humano. quia paſſio chꝛiſti oēs
penas hoim̄ p̄ponderauit ꝛ ſuꝑauit. Hec
certe cōſiderās Maria poterat dicere illđ
pš. Quid retribuā dn̄o ꝑ oibꝫ q̄ retribuit
mihi. Magnificat ergo aīa mea dn̄m. et
exultauit ꝛc. Tertiꝰ amoꝛ gratuitꝰ fuit
in btā ꝟgine in ſūmo. qꝛ ex q̄ volūtas non
fert̄ niſi in cognitū: vt ait phꝰs. iij. de aīa.
et Aug. x. de tri. c. j. Firmiſſime indr̄ nouiꝰ
mus nō niſi nota amari poſſe. Cū igit̄ btā
virgo deū ampliſſime cognouerit: et hunc
ſuum veꝝ filiū natuꝫ ꝛ vnicū quē ſciuit de
ſpūſctō conceptū: ꝛ virginitate manēte edi
tū ꝛc. Sequit̄ q̄ꝫ ꝙ ſicut nouit per ipm̄ oi
gratia ſe repletā copioſiſſime: ita amaue-
rit ſuꝑ omnes.

Articulus ſecūdus quo decla ratꝰ qualiter beate virginis charitas fuerit maioꝛ in via ꝙ̄ charitas coꝛum qui i patria. Et circa hoc occurrētes difficultates ſoluuntur

ſ Ecundum re ſtat myſterium de huius excellē

tiſſime charitatis noticia ſeu declaratiōe:
vt ſcire poſſimus qualiter ipſa beata ꝟgo
in ſtatu huius vie poſita excellentio: ē ha-
buerit charitatē p omnibꝫ etiam angelis
ꝛ ſanctis in patria ſeu gloria exiſtentibus.
Unde vt hoc lucidius clareſcat. Notādū
qꝛ tres poſſunt formari ratiōes que diffi-
cultatē faciūt in re iſta. Prima ē: qꝛ ſta-
tus huius vie inferioꝛ eſt ſtatu patrie. er-
go ſumma charitas vie inferioꝛ eſt infima
charitate patrie. Unde maioꝛi charitatis
dulcedine fruiť minimꝰ angelus vel ſan-
ctus in celo ꝙ̄ maximꝰ ſctūs exñs i via: qꝛ
ille fruitur fruitione glorioſa: iſte vero nō.
Ergo nō videť quomodo charitas virgi-
nis in via excellentioꝛ fuerit vel equalꝭ cha
ritati ſanctoꝝ i patria. Secunda ratio
quia ſi beata virgo habuiſſet maiorē cha-
ritatem in via ꝙ̄ angeli vel ſancti in celo:
ſequiť ꝙ ipſa habuiſſet maiorē fruitionem
et frueretť in via ꝑ modum patrie: quia vt
ait Augꝰ li. de doctrina chriſtiana. ꝛ alle-
gatur a magiſtro ſentētiarū. li. j. di j. Frui
eſt amore inherere alicui rei ꝓpter ſe. Qđ
ſi ſic: ſequiť ꝙ ipſa beata virgo in via fuiſſꝫ
comꝓhendēs. qđ nō conceditť. qꝛ ſolꝰ chri
ſtus fuit ſimul viatoꝛ ꝛ comꝓhēſoꝛ: vt di-
cit Augꝰ. Tertia ratio: qꝛ Mat. xj. ait
ſaluatoꝛ. Inter natos mulierum non ſur-
rexit maioꝛ Joanne baptiſta. Qui autem
minoꝛ eſt in regno celorum maioꝛ eſt illo:
Glo. dicit. Omnis ſctūs qui eſt cū deo ma
ioꝛ eſt eo q adhuc eſt i mūdo. Itē ſuꝑ illō
Ecce ego mitto angelū meū Glo. dr. No
uiſſimus angelus celi maioꝛ eſt q̄uis hoie
Non videť ergo quomodo beata virgo in
via habuerit maiorē charitatē ꝙ̄ minimꝰ
angelus in celo. Ad hec reſpondēdo ex
verbis Alberti ſuper Miſſus eſt. ca. xcix.
pono tres veritates: quibus res ipſa cla-
reſcit. ꝛ ꝑ has ſolui poſſunt predicte rati-
ones difficultatē facientes. Prima veri
tas. Charitas beate virginis in ſtatu vie
fuit maioꝛ omni charitate pure creature:
etiā exiſtentis in ſtatu patrie. licet non ſm
actū fruitionis glorioſe: tamen ſm ſubſtā
tiam. Declaratť. nam charitas beate virgi
nis in via/ lꝫ fuerit maioꝛ charitate omniū
angelorum ꝛ ſanctorū ꝙ̄tum ad ſubſtan-
tiam. ſicut probatū eſt per ratiōes primo
articulo poſitas: tamē vtiqꝫ minoꝛ fuit ꝙ̄
tū ad actū charitate minimi ſācti patrie
vel angeli. Qꝫ autē maioꝛ ſubſtantia: ē mi-
noꝛ in actu hoc facit ſubiecti cōdicio: con-
trarij coniūctio: motoris minoꝛ attractio:
que tamē attractio ſemꝑ in actu eſſet ſi ex
parte attrahibilis impedimentū nō ſtaret.
Nā ſm illud Sapie. ix. Corpus qđ corrū
piť aggrauat animā: ꝛ deꝓmit ſenſū mul-
ta cogitantē. Exemplū a ſimili. Videmꝰ
eīm ꝙ ſol eſt multo maioris lucidıtatis/ ꝙ̄
luna. ꝛ tñ qñqꝫ luna magꝭ illumiat in no-
cte aere puro ꝙ̄ ſol i die aere obſcuro. Itē
ignis in clibano accēſus ē multo maioꝛ ꝙ̄
lumen in parua cādela: et tñ plꝰ illuminat
domū candela accenſa in menſa ꝙ̄ ignis
ardens intus in clibano incluſus. Ita nō
eſt inconueniēs ſi maioꝛ charitas ſm ſub-
ſtantiam: vel maioꝛ lux gratie in ſubiecto
paſſibili coniūcto corpori paſſibili ꝛ groſ-
ſo quaſi ignis incluſus: minus immutat ꝛ
mouet actualiter ꝙ̄ minoꝛ lux glie ꝛ mioꝛ
charitas in ſubiecto ipaſſibili ꝛ glioſo tā-
ꝙ̄ ſibi ꝓportionato. i. in angelis ꝛ ſanctꝭ pa
trie. Secunda veritas. Fruitio charita
tis in beata virgine ꝓ ſtatu vie: licꝫ fuerit
inferioꝛ fruitione comprehenſorum ꝙ̄tū
ad actū: fuit tamē maioꝛ ꝙ̄tū ad effectū.
Declaratť: qꝛ charitas ꝛ fruitio comꝓhen
ſorum. i. angeloꝝ ꝛ ſanctoꝝ in patria nō ē
in ſtatu merēdi ꝙ̄tū ad ꝓmiū ſubſtantia-
le. Quilibet autē actus charitatis in bea-
ta virgine ꝓ ſtatu vie fuit meritorius vite
eterne ꝛ btitudinis angelorū ꝛ ſanctorū
omniū btitudinē trāſcendentis. Vñ licꝫ
ipa nō fuerit comꝓhendens in via: nec fru
ebatur actu: glorioſa fruitione patrie cele-
ſtis: niſi forte ad tempus quādo dabať ſi-
bi vt viderit diuinā eſſentiam. Si eīm hoc
Moyſi ꝛ Paulo i via datū eſt/ vt viderit
diuinā eſſentiā: ſicut dicit Augꝰ. lib. de vi
dendo deū. non eſt ambiguum qn a forti-
ori matri dei hoc priuilegiū fuerit conceſ
ſum. quoniā vt teſtať Damaſce. Ipa a nul
lo illuſtriū vinciť. nihilo minus in ipa fuit
maioꝛ charitas ſm effectū ꝙ̄ i oibꝫ ſanctꝭ
ꝛ angelis. qꝛ omībꝫ excellētiorem beatitu-
dinem meruit quolibet actu charitatis.

Naꝫ vnico ↄſenſu ⁊ vbo cū ait. Fiat mihi ſm vbū tuū. Lu.ij. pl⁹ meruit ꝙ oēs ſancti ⁊ angeli. vt viꝫ fieret mr̄ dei: regina celi. dn̄a angeloꝝ ⁊ totius mūdi. Tertia veritas. charitas bt̄e virginis mō in ſtatu patrie improportionabiliter maior: deiformior ⁊ glorioſior eſt charitate oīm pure creature. tam ꝙtū ad ſubſtantiā: ꝙ etiam ꝙtū ad actū. ſ. fruitōis glioſe. Rō q2 vt canit eccleſia. Exaltata eſt ipa ſcā dei genitrix ſup choros angeloꝝ ⁊ ſanctoꝝ ad celeſtia regna. ſed ſupiores habēt excellēti⁹ pfectiones inferiorū. vt dicit Diony. d angelica hierar. ergo ⁊c. Hinc. Pſal. Aſtitit regina. ſ. vgo dei mater. a dextris tuis. i. in potioribꝫ bonis glie ⁊ gratie. in veſtitu deaurato charitatis que eſt veſtis nuptialis. qua ſcꝫ charitate decorat anima ⁊ vnitur deo. circūdata varietate. ſ. ſctoꝝ. Omes quippe ſancti admirant ei⁹ gliam. ⁊ tota celeſtis curia illuſtrat ac delectat ⁊ iocūdat in ei⁹ glie fulgore. O ꝙ beatū illd regnuꝫ O ꝙ glorioſum illud habitaculū vbi cuꝫ chrīo ⁊ ei⁹ ſancta matre regnāt oēs ſancti. O deus magne. o ieſu bone. quādo erit illud tēpus feliciſſimū: ⁊ illa hora iocūdiſſima: qua videbimus tue matris gloriaꝫ in leticia: ⁊ perfruemur tue faciei noticia per eterna ſecula.

Articulus tertius ꝙ charitas virginis erga deum et dei filiuꝫ fuit precipue duodecim pfectionis circūſtantijs glorioſe ſublimata pre alijs.

Circa tertiuꝫ myſteriū de circūſtātie pfectionē notare poſſumus ad nūerū duodecim ſtellaꝝ in eius corona capitis duodecim pfectiones ſeu circūſtantias ⁊ proprietates charitatis beate virginis quibus extitit glorioſe decorata ⁊ excellentius ſublimata: que in tribus quaternarijs ordinant: vt patet intuenti in preſenti figura. Nam charitas beatiſſime virginis Marie fuit.

Primo naturalis.
Secundo totalis.
Tertio ſingularis.
Quarto certitudinalis.
Quinto conformalis.
Sexto transformalis.
Septimo reuerentialis.
Octauo inſuperabilis
Nono predelectationis.
Decimo prefamiliaris.
Undecimo preſeraphicalis.
Duodecimo pacceptatiōis diuinalis.

Capitulū. j.

Primo dilectio ſeu charitas beate virginis fuit naturalis. quia tanꝙ mr̄ naturalit̄: imo plus ꝙ alia mr̄ dilexit vt pꝫ ſup. Aliqem oēs diligūt tanꝙ ſerui dominū. Ut autē dicit Ariſt. viij. li. ethicoꝝ. Inter dn̄m ⁊ ſeruuꝫ non eſt naturalis amicitie amor ſm ꝙ ſeruus ſed bn̄ ſm ꝙ homo. q2 ſm ꝙ ſeruus eſt ſibi. i. domino diſſimilis: licꝫ ſm ꝙ homo ſit ſibi ſimilis. Hec ibi. Q, ſi dicas Homo etiaꝫ naturaliter deum diligit. quia ſm animaꝫ ad imaginē dei factus eſt. Geneſ. ij. ⁊ ſm corpus etiā eſt ad ſimilitudinē eius. q2 deus homo factus eſt. Dico ꝙ etſi poſſit eē aliquo modo natural' dilectio homis ad chriſtū deum: tamē improportionabiliter dilectio natural' beate Marie excedit. q2 eius dilectio eſt materna que eſt maxia dilectionū naturaliuꝫ. vt patet p Ariſt. viij. ethicoꝝ. vbi habet ꝙ parentes pl⁹ amant filios ꝙ ecōuerſo. quia pl⁹ ſciunt parētes ꝙ filij ex eis ſunt nati ꝙ ecōuerſo. matres autē pl⁹ diligunt filios ꝙ etiā p̄res. q2 certiores ſunt de eis. ⁊ plus laboris habēt circa eos. Hec ibi. Ex quo patet ꝙ maxima inter omnes naturales dilectiones eſt materna dilectio. licꝫ ergo angeli vl' ſancti diligant deum naturaliter filiali vel chriſtum ament fraterno amore: excedit tamē Marie dilectio incompabiliter. ſicut ⁊ excedit improportionabiliter naturali ꝓpinquitate ſimilitudineꝙ ⁊ ꝯtinuo amore ac adſſco ſupeminenter omnibꝫ: Secūdo charitas marie eſt totalis. nulla enim creatura poſt chrīm pfectu⁹ ipleuit p̄ceptū illud. Diliges dn̄m deū tuū ex toto corde tuo: ⁊ ex tota aīa tua ⁊ ex tota mente tua: et ex omnib⁹ viribꝫ tuis. Deutel. vj. Luce. x. et

Matth.xxij.ꝙ beata ꝟgo Maria:q̄ ſm
Alex.de ales ſup Lu.dilexit toto corde:
oēs cogitatōes ſuas i deū dirigēs. Tota
aīa:oēs affectōes ſuas in deū retorquens
Tota mente.i.intentōe:oēs opatōes ſuaſ
ꝓpter deū faciens. Totiſqȝ virib᷒ ꝛ toto
poſſe nil de contingētib᷒ omittēs:ſȝ quic
quid facere debuit faciēdo. Vn̄ ip̄a i can
ticis ſcribit plena charitate et dilectione.

Tertio charitas virginis fuit ſingula
ris. Cū q² nec ſimilem habuit:nec habi-
tura eſt ſequentē:vt canit eccl'ia:Cum q²
ſingulariter deū tm̄modo et nil extra deū
queſiuit:Juxta illud Pſal. Vnam petij
a dn̄o hanc req̄ram vt inhabitem in do-
mo dn̄i omnib᷒ dieb᷒ vite mee. Et iterū.
Quid a te mihi eſt in celo:et q̄d volui ſu-
ꝑ terram.q.d.nihil aliud a te. Unde dice
re potuit illud Aug.li.ſol.Mens mea de
us tibi deuota:tuo amore ſuſpenſa: tibi
ſoli ſuſpirās:tibi inhians:te ſolū deſide-
rans:nil hab3 dulce niſi de te loq̄:ō te au
dire:et tuā glīam ac mēoriā freq̄nt̄ corde
reuoluere. Quicquid mihi p̄ter deū ē:dul
ce nō eſt. Quicq̄d vult mihi dare domi-
nus meus:totū auferat:tm̄modo ſe mihi
det. Hec ibi. Quarto charitas btē vir
ginis fuit certitudinalis. Cum ei de alijs
ſcriptū ſit Eccles.ix. Nemo ſcit vtꝝ odio
vel amore dign᷒ ſit:hoc locū in btā vir-
gine nō habuit:quia certiſſima fuit infal-
libiliter ꝛ indubitant̄ de diuina charitate
et gratia ſingulariſſima. Nā ꝛſi de cōi le-
ge nemo ſciat ſe eſſe in charitate certitudi
naliter:aliq̄bus tamen ſanctis ex ſpeciali
ꝓuilegio conceſſum eſt a deo q̄ eos certifi
cauit ꝑ reuelationē vt ſecuritat̄ʒ gaudiū3
etiā in hac vita in eis incipiat:et forti᷒ ma
gnifica opera ꝓſequent̄:ꝛ mala p̄ſent̄ʒ vi
te ſuſtineant. Sicut pat3 de apl'is ꝛ pau
lo dicente ad Rho.viij. Certus ſum inq̄t
quia nec fames:nec gladius:nec creatura
aliqua poterit nos ſeꝑare a charitate que
eſt in chr̄o. Verū certitudo charitatis ma
rie fuit p̄cellētior omniū ſanctorū certitu-
dine ſm Alber.ſup Miſſus eſt.c.cvij. q̄-
niam in alijs eſt certitudo per ſcientiam
a poſteriori ex effectu. Certitudo autē be
ate virginis qua ſciuit ſe nō poſſe ſeparī a
deo fuit ꝑ modū cauſe:eo ꝙ ſciuit ſe m̄re3
dei eſſe:ꝛ in vtero ſctificatā: ac non poſſē
peccare:ꝛ ꝑ cōſeq̄ns ſciuit ſe nō poſſe ſeꝑa
ri a deo. Sed hic queri pōt:quō exce-
dat certitudo charitat̄ʒ vie in Maria cer
titudinē charitatis angeloꝝ ꝛ btōꝝ i pa
tria:cū illoꝝ certitudo ſit omni ſecuritate
tentiōis pleniſſima. Reſpondendo pro
huius lucidiori declaratōe Nota q̄druplī
cem differētiā quā ponit Petrus aureoli
in ſuo cōpendio lib.v. Nam Primo ſunt
quidam qui ſciunt ſe certitudinaliter non
eſſe in charitate nec habere dei charitatē
vt patet de demonib᷒ ꝛ damnatis. ꝛ etiā
de hominib᷒ viatorib᷒ q̄ ſunt in actu pec-
candi mortalit̄ vel in propoſito:quia ſcri
ptū eſt Sap.xiiij. Odio eſt deo imp᷒ et
impietas eius. Secūdo alij ſunt q̄ cog
noſcunt ſe habere charitatē vel eſſe i cha-
ritate coniecturalit̄ ꝑ aliqua ſigna inq̄tū
quis experitur et ꝑcipit ſe delectari i deo
ꝛ contēnit res mūdanas. et non eſt ſibi cō
ſcius alicuius mortalis peccati: ſentitqȝ i
ſeip̄o diuini amoꝛ̄ʒ calorē.et deguſtat ei᷒
dulcedinem:ſm quem modū poteſt intel
ligi illud Apoca.ij. Vincenti dabo man-
na abſconditū quod nemo nouit niſi qui
accipit:ſcȝ per experientiā dulcedinis:q̄ni
am teſte Bernardo:Solus expert᷒ no-
uit credere quid ſit Jeſum diligere. Jſta
tamē cognitio imꝑfecta eſt ꝛ nō certitudi
nalis abſolute:ſed tm̄ coniecturaliter. vn̄
Apl'us.j.Corin.iiij. Nil mihi cōſci᷒ ſu3
ſed non in hoc iuſtificat᷒ ſum. Et p̄s. De
licta quis intelligit ꝛc̄. prout hec dicit be-
atus Thomas prima ſecūde.q.cxij.art.
v.vbi querit. Utrum aliquis ſcire poſſit
ſe habere gratiā. Et hic modus cognoſcē
di.ſ.ꝑ aliqua ſigna eſt cōmuniter viatorū

Tertio alij ſunt qui certitudinalit̄ cog
noſcunt ſe eſſe in charitate vel habere cha
ritatem diuinā:ſicut patet in his qui ſunt
in patria. Sancti ꝟo in via poſiti poſſūt
aliqui de hoc certi eſſe non niſi per diuinā
reuelationē:vt dictum eſt ſupra.quia cu3
vera charitas dei non niſi ꝑ ſpiritūſanctū
diffuſa eſt in cordibus noſtris:vt dic̄ apo
ſtolus:excedit limites noſtre nature. De᷒
quippe charitas eſt:et qui manet in cha-
ritate in deo manet ꝛ deus in eo.j.Joan-
nis.iiij. Et ideo ſicut p̄ſentia dei in nobis

vel abſentia ꝑ certitudinē cognoſci nō poteſt: ſm illō Job. ix. Si venerit ad me nō videbo eum. Si autē abierit nō intelligā. Ita homo in via ex ſeipō nō pōt per certitudinē dijudicare vtrū ſit in charitate vł gratia: ſm illud. j. Corint. iiij. Sed neqꝫ meipm iudico: qui autem iudicat me dominus eſt: niſi hoc reueletur ſibi a deo Quarta differētia poni poteſt certitudo beate virginis que inter comprehenſores et viatores habuit ſe medio modo ꝑ participationē ſm Albertum ſuper Miſſus eſt ca. lxxix. Talem inquam participationem qꝛ accepit meliorē partem a quilibet extremorum. Nam cōprehenſores habēt charitatē ꝛ eius certitudinē ſm actus perfectionem: ſedtamen preter merendi conditionem. Viatores habent cum merendi conditione: ſed cū actus imperfectione. Etenim certitudo viatorum qꝛ ſint i charitate: etiamſi ſit per reuelationē nō ē ita abſolute perfecta ſm actuum perfectionē vt vel amitti non poſſit eorum charitas per peccatum mortale: vel ſaltem remitti aliquando per peccata venialia. Ipa autem beata virgo habuit certitudinē charitatis infallibiliter ꝛ abſolute cum actus perfectione ſm comprehenſores: et cum merendi conditiōe ſm viatores. vnde habuit eam excellentius viatoribus qꝫtum ad actum: et comprehenſoribus qꝫtuꝫ ad effectum. Hec Albert⁹

Capitulū ſecundū pro ſecundo quaternario.

ſ Ecundo quaternario Et quo ad p̄miſſa in ordine Quito: charitas btē virginis fuit cōformalis qꝛ ſup omnes fuit conformis diuine voluntati in ſua volūtate. Hoc eni facit charitas vt in tantū cōcordet cum amato inquantū amat. Unde Cato dicit. Concordia nutrit amorē. Et Hiero. Amicoꝝ eſt idem velle ꝛ idem nolle. Hinc et Joānis xiiij. Siquis diligit me ſermones meos ſeruabit. Sicut ergo beata virgo p̄ alijs amauit: ita p̄ omnib⁹ tota voluntate: toto animo: et tota intentione diuine voluntati conformata fuit: adeo vt quaſi vnā animam ſeu voluntatē per omnia habuerit cum chriſto: vt dicere poſſit illud Pſal. xxxix. In capite libri ſcriptū eſt de me vt facerē voluntatē tuam deus meus volui: ꝛ legem tuam in medio cordis mei. Nā ipſa toto corde hoc ſolum deſiderabat: ꝫ maximū ſolaciū reputabat: vt pater celeſtis ſuam tm̄ voluntatē in ipa perficeret: ſiue exercendo in aduerſis ſiue conſolando in proſperis: ſiue deprimendo: vel quomōcunqꝫ ſibi magis placeret. Sexto ei⁹ charitas fuit tranſformalis: quia totaliter erat ipſa per charitatem tranſformata in chriſtum vt tota maneret et viueret in chriſto et chriſtus in ea: Juxta illō Gal. ij. Chriſto confixus ſum cruci. viuo ego iam non ego: viuit xpo in me chriſtus: Un̄ optime ipſa pre alijs dicere potuit illud Ignatij Amor inquit me⁹ crucifixus eſt i chriſto Si nempe ſeraphici ſpiritus per ſuum amorem tranſformantur in chriſtum crucifixum: adeo qꝛ ſicut ait Franciſ. Maroñ. qui intime cerneret ſeraphin: cerneret in eis ſtigmata chriſti expreſſa intellectualiter. ſicut ſenſibiliter fuit in beato Franciſco. multo fortius hoc putandū credo de anima beate virginis Marie q̄ tota chrō cōfixa eſt cruci: tota tranſformata in chriſtū deum. Si petas: quomodo ſic amor trāſformat animā in chriſtū deū: Dico et declaro ſic. Dicit enim Ariſtoteles. j. Phyſicoruꝫ. ꝛ. vij. libro Metaph. Forma dat eſſe rei. Exempli gratia. Si ex ligno formatur menſa vel ſcamnū: illud lignum a forma menſe capit eſſe menſe vel ſcamni vt dicatur vere menſa vel ſcamnū. ꝛ ſi in cera imprimatur ſigillum: ex illius forma ſigilli capit cera eſſe talis ſigilli. id ē regiſ ꝛc̄. Ita a ſimili vniuſcuiuſqꝫ vicij in anima impreſſa forma dat eſſe tale ipi anime vł homini quale eſt ipm viciū: vt videlꝫ ex quo auaricia eſt vicium terrenū facit hominē eſſe terrenū. Luxuria quia eſt vicium carnale reddit hominem brutalē ſeu carnalē ꝛ non ſpiritualeꝫ. Superbia ꝛ inuidia atqꝫ ira ſicut eſt vicium diabolicū: ita facit hominem diabolicum. Eodē modo ꝑ cōtrarium ex quo charitas eſt virtus diuina Juxta illud. j. Joan. iiij. Deus charitas eſt. ergo dat anime eſſe diuinum: vt q̄ ma

net in charitate in deo manet ꝛ deus in eo
Hoc eſt qḋ dicit Augu. Unuſqſqꝫ talis
eſt qualia amat. ſi terraꝫ amas terra es. ſi
celum celeſtis es. ſi deū non audeo dicere
qꝛ deus es: Audi ꝓpheram dicentē. Ego
dixi dij eſtis ꝛ filij excelſi oēs. Hec ille.
libro de verbis dñi. Hinc ꝛ Hugo libro
de clauſtro aie ait. Scio inquit aīa mea
quia amor eſt vita tua ꝛ ipa vi amoris in
eius quē amas ſimilitudinē transformat
ris. Sicut ergo beata virgo chriſtū ſum‍
me amauit: ita ſumme ꝛ totaliter eſſe di‍
uinā ꝛ chriſtiformē ſup oīa creata habere
dinoſcitur. Septimo amor Marie ad
chriſtum fuit reuerētialis. Eſt autē reue‍
rētia mixta cū dilectōe timoroſa ſubiectio
ꝛ hec excellētiſſime fuit in virgine que ſi‍
cut amore ita ꝛ timore diuino plena fuit.
Sed diceres, quid timoris habuit ma
ria. Rñdet ꝙ in maria timor ſuilis nō fu
it inqntū notat ſeruilitatē: eo ꝙ ipa nunꝙ
peccauit: nec in ea fuit timor initialis q̇ eſt
imperfectoꝝ: quia virgini omne bonum
ꝑfectiſſime affuit. Fuit ergo in Maria ti
mor caſtus. Hic timor habet duos act⁹
vnus eſt ſm ſtatū vie. q̇ eſt timere ſepara‍
ri a deo: ꝛ iſte nō fuit in maria: qꝛ fuit cer‍
tiſſima de inſeꝑabili dilectiōe dei. Alius
actus eſt ſm ſtatū patrie q̇ eſt reuereri de
um. Nam teſte Ps. Timor dñi ſanctus
ꝑmanet in ſeculum ſeculi. ergo ꝛ in patria
erit: ſed non niſi ſm actum iſtum ſcilicꝫ re
uereri deū. Et hoc modo Maria timore
dei plena fuit ſuper oēs viatores. Hec
Albertus ſup Miſſus eſt ca. cvij. Unā
credit ꝙ beata Maria qñcūqꝫ acceſſit
vt chriſtum lactaret vel balnearet: vel in
vlnas ſuſciperet: vel alloqueretur: ſemper
prius genu flexo chriſtum quē ſciuit eſſe
deum verū adorauit. Sic etiā facit pſbȳ
ter quotiens euangeliū tangit ſiue in miſ
ſa ſiue alias vt idipm repreſentet eccleſia
fuiſſe in dei matre Maria. Octauo fuit
inſuꝑabilis. Unde Cañ. viij. dicit deus
ad Mariā. Pone me vt ſignaculum ſu‍
per cor tuum ſcꝫ in amoris affectiōe vt ſi‍
gnaculuꝫ ſuper brachiū tuū .ſ. in arduoꝝ
opatione: quia fortis eſt vt mors dilectio
Sicut enim mors a nullo ꝑimit: ſed ipa
eſt tā fortis vt oīa ꝑimat, ſic Marie di
lectio oīa ꝯtempſit dura ſicut infernus
qui tā dure tenet quē ſemel recipit ꝙ nun‍
ꝙ dimittit. Sed Maria nunꝙ a dilecti
one chri audiri potuit. Unā ſubdit. Aque
multe .i. tribulatiōes ꝛ penalitates huius
vite non potuerunt extinguere charitatē:
nec flumina .id eſt aduerſitates obruerūt
charitatem eius. Nam cum omnes diſci‍
puli relicto Jeſu fugiſſent: ipa beata vir‍
go vſqꝫ ad mortē chriſto patiēti aſtitit: ꝛ cuꝫ
ipo in corde per gladium doloris vulne‍
rata extitit.

Cap. III. ꝑ tertio qternario.

Ertio quaternario ꝛ in ordine ad
t ꝑmiſſa Nono charitas beate vgi
nis fuit ꝑdelectabilis. Nam quid
dulcius: quid ſuauius: qd delectabilius:
diuini amoris dulcedie: vt em̄ ait Amb.
ſup Lucā. Qui chrm̄ interno recipit hoſpi
tio per amoris ſenſibileꝫ grām: maximis
paſcit exuberantiū delectationibus volu
ptatū. Quid putas quāta dulcedo chari
tatis fuerit in virgine q̄ chrm̄ nouem mē‍
ſibus in vtero portauit ꝛ ſemꝑ in corde ꝑ
ſentem ꝑ grām tenuit. Si ſpūſſctūs q̇ eſt
paracletus alijs deuotis mētibꝫ tāta ꝯſo
latiōe ſe infundit vt ſmo exꝑmere nō va‍
leat. Aliqñ ſupnoꝝ donoꝝ guſtū cumula
tius deguſtādū influēdo. Aliqñ noticiaꝫ
ſecretoꝝ ꝛ reuelatōes myſterioꝝ immitten
do. Aliqñ ſecuꝝ eternaliū bonoꝝ faciēdo
Nunc iubilū: nunc ebrietatē ſpūs ſupfun
dēdo adeo ꝙ mēs tā ineffabiliter gaudiū
ꝛ dulcorē tā indicibilē ꝑcipiat ꝛ infantiꝫ
ex magna amoris ꝛ gaudij fortitudie fer‍
uor ſpūs excreſcat: vt ſe cohibere nō vale‍
at intra ſe. Et aliqñ in exceſſum ꝯtēplati
onis rapiat: ꝛ mlta alia inexplicabilia ſo‍
latia facit ſpūſſanctus. Quid ḡ eſtimas
quāta delectatōe dulcedinis btā dei mat
abūdauit q̄ ſuꝑ oēs ſpūſctō plena fuit.
Hinc Eccī. xxiiij. ſcribitur. Qui edūt me
adhuc eſuriūt. qḋ dr ex eo: qꝛ charitate di
ſatiari nō poſſunt pre delectatōe qui eam
deguſtant exꝑimentali aſſuefactiōe. ꝛ per
ꝯñs beata Maria aſſuefacta diuis dul‍
cedinibus: ſiue vigilando: ſiue dormiēdo
ſiue aliud qd faciēdo: ſꝑ irremiſſibilit no‍
uas ꝛ varias dulcedines diuias accreſcēt.

tes deguſtabat in deo vt diceret cū Pš. Sitiuit anima mea ad deū fontē viuum. quādo veniā ⁊ apparebo ante faciem dei. Notanter dicit ad deum fontem viuū: qꝛ ſicut fons viuus ſemꝑ ſcaturit aquas nouas. ſic in Maria quoad vixit ſemꝑ ⁊ continue nouas ⁊ ineffabiles delectatiōes q̄s exp̄mere nequimus nos peccatores faciebat chꝛiſtus deus ebullire ex fonte diuinitatis. Decimo charitas Marie fuit amoris ꝑfamiliaris. Cum eñ nulla creatura auderet deum ꝯtingere vel in modico: mirū videṫ de iſta vna puella Maria ꝙ tantū fuit deo familiariſſima ſuꝑ oēm creaturā ꝯtingendo. vtcꝫ balneando: lactando: amplexādo ⁊c. Quis angeloꝝ ac beatoꝝ auderet hoc deo facere. tāſummū regem: tamfamiliariter cōtingendo. Unī Aug. li. de natura ⁊ gratia dr̄. Illa vero ſingulari gr̄a ꝑuenta atcꝫ repleta eſt ſalicet gaudendo ꝙ ip̄m haberet ventris ſui fructū quē ex initio habuit vniuerſitas deum. Hec ille. Undecimo charitas btē ꝟginis fuit preſeraphicalis ardoris. Eſt aūt notandū ꝙ ſm Diony. li. angelice hierarchie. c. vij. q̄ncꝫ ponunṫ ꝓprietates ſeraphici ardoris ſeu amoris quo ferunṫ in deū ⁊ ſuꝑeminenter fuerunt in beata ꝟgine q̄s quidē ꝓprietates ſm ꝙ dr̄ Linconien. cōmentator ibidē didicit Dio. a beato Paulo quēadmodū ip̄e idē raptus in tertiū celū vidit ⁊ ſibi tancꝫ ſpecialiſſimo diſcipulo reuelauit. Prima ꝓprietas dicitur ſemꝑ mobile. Scđa inceſſabile vel infinibile. Tertia dr̄ calidum. Quarta dicitur acutū. Quinta dr̄ ſuꝑferuidū. Semꝑ mobile ſm qđ dicūt Hugo ⁊ Linconien. ſignificat amationē nō interruptā quiete ſiue pauſatione. qꝛ ſicut ignis in ſua flamma ſemper mouetur: ſic amor ſeraphicus ſemꝑ ferṫ in deū actu. Inceſſabile vel infinibile ſignificat ꝙ nuncꝫ terminaṫ duratione. Sicut eñ ignis non habet terminū in agendo ſed ſemꝑ creſcit in maius dum inuenit auctam materiam in qua accendi poteſt. ſic amor ⁊ actio Seraph. non habet terminū in amādo deū q̄ cū ſit infinite bonitatis ſemꝑ inueniṫ in eo qđ amorē nouo modo accendat ⁊ dulcificet alliciat ⁊ delectet. Calidū ſignificat: qꝛ illa ſatietas ex deſiderio ſꝑ accendiṫ. Hoc eſt qđ Grego. in moral. de deſiderio ⁊ ſatietate ſanctoꝝ in patria dicit ſic. Deſideriū q̄dē anxietatem habet ſatietas faſtidium. Ne ergo ſit in deſiderio anxietas. deſiderātes ſancti ſatiātur. Ne ſit in ſatietate faſtidiū: ſatiati deſiderant. qꝛ ſitientes ſatiabimur ⁊ ſatiati ſitiemus. Hec Grego. Et ratio ſm Tho. contra gentiles li. iij. qꝛ diuina eſſentia ſemꝑ cum admiratione videṫ cuꝫ nullus intellectus eam compꝛehēdat: ſed omnia creata ip̄a tranſcendat. cum igitur intellectus beati ſemper habeat in diuina eſſentia qđ admireṫ ⁊ alliciat nuncꝫ faſtidit eam videre ⁊ amare: ſed ſemꝑ ⁊ cōtinue delectat videre qđ amas ⁊ amare qđ vides. Unī ſatietas ex deſiderio ⁊ deſiderium ex ſatietate ſemper accendiṫ: iuxta illud Eccī. xxiiij. Qui edunt me adhuc eſuriūt. Acutum ſignificat ſm ꝙ dicit Hugo quēdā impetū amoris ⁊ vehementiam ardentis deſiderij quo nō quieſcit donec intret ⁊ penetret vt ibi ſit vbi ip̄ꝫ qđ amatur cū ip̄o ⁊ in ip̄o vt nō ſolū ab illo calidū ſit: ſed trāſeat acutū i ip̄m. Suꝑferuiduꝫ ꝟo ſm eundē dr̄ ex hoc ꝙ id qđ feruet quodam caloris vehemētia iactatur ſupra ſe. Acutū ḡ amoris eſt cum oia tranſcendendo deſpiciat. Suꝑferuidū aūt cum etiā ſe ip̄m ꝯtemnēdo relinq̄t: fit ḡ miro mō vt dū ꝑ dilectiōis ignē in illū ſuſtolliṫ q̄ eſt ſupra ſe ꝑ vim amoris feraṫ in illū ſolū qui ſurſum eſt appetendū: cogitandū ⁊ deſiderandū: nec ſe nec aliquid aliud cogitat aut deſiderat dū illū ſolū amat. Hec Hugo ⁊ ꝯcorditer Linconien. cōmentatores lib. angelice hierar. Unī oēs iſtas ꝓprietates ⁊ ſingulas excellētiſſime q̄ntū poſſibile fuit pure creature viatrici pre alijs fuiſſe in via ⁊ nunc in patria beatifica fruitiōe fore in charitate btē ꝟginis nulli ambiguū eſt.

Duodecimo charitas btē ꝟginis Marie fuit ⁊ eſt ꝑacceptiōis diuinalis. Eius q̄ppe charitas tamgrata tam preaccepta erat deo: ⁊ tantum eam reamauit deus ꝑ oibꝫ creaturis ꝙ ab eterno ꝓ nullius creature amore intantū alliceret ip̄e deus ad incarnandum ⁊ patiendū. ac quecꝫ ſalutꝫ noſtre opa faciendū ſicut ꝓ amore ⁊ charitate btē ꝟginis quā eternaliṫ ꝓnouerat ⁊

pordinauerat fore hūane redēptionis mediatricē. Qđ oſtendit tripliciter.

Primo ex diuine incarnatiōis motiuo.
Scđo ex diuine vnionis facto.
Tertio ex diuie cōdeſcēſionis ſigno.

Primo inquā ex diuine incarnatōis motiuo. Quero nempe. Quid mouit potiſſime deū ad tātā hūilitatē ⁊ miſeriā/vt vicȝ p nobis i vtero virginis deſcēdēdo inclinaret: in ſtabulo naſceret: in arto pſepio vilibus pānis inuolut⁹ locaret: ⁊ multa incōmoda hui⁹ vite miſere pateret frig⁹: calorem. famē. ſitim ⁊c. Amplius vt capet. flagellis cederet. ſpinis coronaret. denderet. cōſpueret. crucis patibulo ſuſpēderet. vulneraret. moreret. ſepeliretur. ac queqȝ opera nře ſalutꝫ oparet: Ad qđ rñdet ꝙ charitas. Tū qꝛ ex mera ⁊ libai charitate de⁹ fecit hec oia: dicēte aplo. Propter nimiā charitatē q̄ dilexit nos de⁹ miſit filiū ſuuȝ in ſilitudinem carnis peccati. Tum qa vt nos ad ſuaȝ charitatē attraheret opa ſalutis nře g ſeipm opat⁹ ē dñs. vt dt Bern. Vñ Ps. Ois ꝯſūmatiōis. i. opatōis dei vidi. i. cognoui eē finē: latū mandatū tuuȝ Glo. i. pceptū charitatꝫ qđ eſt nimis latū. qꝛ extēdit etiā ad inimicos q̄s diligere debem⁹ ꝓpt deum. Hec glo. Claret ḡ qꝛ hec oia fecit charitas. qđ manifeſte docet Hugo li. đ charitate: d ſic. O charitas magnā vim habes q̄ deuȝ de celo potuiſti trahere ad terrā. O q̄ȝ forte vinculū tuum q̄ ligari potuit de⁹ (nā mille vincula deū ligatū ad columnā: ⁊ affixū ad crucē tenere nō valuiſſent niſi charitatꝫ vinculū tenuiſſet) Neſcio inq̄t quid mai⁹ in laude tua dicere poſſum q̄ȝ ꝙ deū de celo traxiſti in terrā: ⁊ hominē ad celū leuaſti đ terra. Hec ille. Sȝ qm̄ nulla fuit vł potuit eē maior charitas poſt chřm q̄ȝ ea que fuit dei ad beatā ꝟginē matrē ⁊ ecōuerſo. ḡ de⁹ p nulli⁹ creature amore ſic alliciebat ad incarnandū ⁊ patiendū atqȝ cetera opa ſalutis noſtre gficiendū q̄ȝ p charitate btē virginis. Secundo oſtēdit ex facto diuine vnōis. qꝛ charitas eſt q̄ vnit amantē cū amato. Vñ charitas đr q̄ſi chara vnitas. ſicut habet li. đ ſpiritu ⁊ aia. Sed cū nulla creatura ſic vnit⁹ eſt de⁹ ſicut cū btā virgine cui⁹ nō ſolū aia copulata eſt deo g graȝ: ſed etiā de puriſſima portione ſanguis caro aſſumpta indiſſolubilit vnita eſt deo in chřo. ḡ ſūme acceptatiōis diuine extitit ꝟgis charitas ſup charitatē oim creaturarū: adeo vt i ei⁹ carnis portione ſingulariſſime ſibi vnita: oīȝ oparet ſalutē. Tertio ꝙ charitas beate virginis ſūme alliciat deū: oñdit ex ſigno diuie ꝯdeſcēſiōis. qꝛ vicȝ de⁹ magꝫ ꝯdeſcēdit ⁊ obedit ei⁹ volūtati in oi petiōe q̄ȝ volūtati oim creaturaꝝ. ⁊ ipſa magꝫ pōt impetrare ſuffragia ſuis deuotꝫ q̄ȝ oēs āgeli ⁊ ſcti. Nā ipa ex q̄ ē dei mř hȝ ius q̄dāmō etiā pcipiēdi. neqȝ fas eſt aliq̄d negari ei a deo. iuxta illđ. iij. Reg. ij. Pete mř mi: neqȝ em̄ fas eſt vt auerta faciē meā. Vñ legitur cuidam ſctō reuelatū fore ꝙ btā virgo inter alia hoc habet vnū gaudiū magnuȝ in celo: ꝙ vicȝ deus tanta charitate tenet ad eā/vt ad votū conſequat q̄cq̄d poſtulauerit p q̄buſcūqȝ ſuis deuotꝫ. ſicuti h̄ plurima exēpla ⁊ miracula oñdūt q̄ deſcribūtur li. vl. hui⁹ volumis: ex q̄bꝫ qđ placuerit poteris h̄ applicare. O itaqȝ homo. O fidelꝭ aia cogita mente pia: q̄ȝ excellētiſſima fuerit charitas in Maria: penſa ⁊ diligenter rumia. O mēs deuota q̄ȝ ardēs amor fuerit Marie ad Jeſum: q̄ȝ dulcis deuotio ad dilectiſſimū eius natum dei filiū vnicū aie ſue ſolatiū. i q̄ ois ei⁹ ꝯſolatio. ois ſpes oīs gaudiū ⁊ oē bonuȝ. O mirabilis de⁹ O Jeſu me⁹ vtinā digneris exaudire p̄ces ſeruuli tui/vt dignū me facias tue matri ſeruitium exhibere i terris: q̄tinus vna cum ipſa ⁊ tecum gfrui valeam in celeſtibꝫ gaudijs.

Pars ſecunda libri noni de excellētiſſima charitate erga nos ſiue primum atqȝ materna ſctā dilectione beate marie.

Ego mater pulcre dilectiōis. Ecci. xxiiij. c. Quibꝫ i ꝟbis ſpūſancto afflāte dictꝫ a ſapiēte i gſona Marie clare inſinuat qm̄ ipſa puiſſima ꝟgo diligit gen⁹ hūanū cordialiſſima ⁊ affectuoſiſſima charitate q̄ vult oēs homines ſaluari ⁊ neminē gire. Vñ đr. Ego mř pulcrē dilec. qđ vt patet li. v. p. ij. ar. j.

expoñit tā reſpectu chri q̄ꝫ reſpectu oīm fi
deliū generaliter qb⁹ eſt mater. Notat aūt
i ipis vbis triplex mod⁹ affectiōis ꝛ amo
ris q̄ ipſa mouet charitatiue erga hoies.
Primo q̄dē ipſa diligit hoies ꝛ afficit
charitate itima ad eos: ſup eoꝝ malo mi
ſericorditer cōpatiēdo. Scḋo ſup eoꝝ
bono ꝯgaudēdo. Tertio viſceroſo affe
ctu eos fouēdo ꝛ ꝓmouēdo .ſ. ad ſūma bo
na glie. Primū q̄ ad pctōres. Scḋm q̄ ad
ꝯuerſos ꝛ penitētes. Tertiū q̄ ad iuſtos ꝛ
pfectos homines. Et q: in vniuerſo hoꝝ
triū ſūt genera hoiꝫ .ſ. Pctōꝝ ꝛ in vicijs ꝓ
fundatoꝝ. Itē ad pniam ꝯuerſoꝝ. Itē iu
ſtoꝝ ſiue pficientiū ſiue pfectoꝝ q̄ in eccle
ſia iuſti iudicāt: ꝛ vt cōmuni⁹ ſimul cēſent.
Igit hoꝝ oīm ꝛ ſingulorū matrē beatiſſi
ma vgo ſe appellat: vt erga oēs hoies ſuā
charitatē nimiā ac miſcḋiam infinitā oſtē
dat. Qḋ euidenti⁹ aſſerit melliflu⁹ Ber.
in ſermōe Signū magnū apparuit: ita di
cēs. Quid ad mariā trepidat hūana fragi
litas accedere: nihil auſteꝝ in ea: nil terribi
le. tota eſt ſuauis. Oib⁹ oia facta eſt copio
ſiſſima charitate. cunctiſ hoib⁹ ſe debitricē
fecit: vt ñ ſit q̄ ſe abſcōdat a calore ei⁹ Et
quēadmoduꝫ ſol ſup bonos ꝛ malos orit
indifferēter: ſic ipa oib⁹ ſe exorabilē: oibus
clemētiſſimā exhibet. nec deſtituit merita
oim: deniq̄ꝫ neceſſitates ampliſſimo q̄daꝫ
miſerat affectu. Hec Bern. Prio g̃ ſic
dixi afficit btā vgo tāq̄ꝫ mr ſuper pctōꝝ
hoim malo compatiēdo. Vñ nollet homi
nē peccare. q: ſcit p pctm̄ hoiēꝫ mori i aīa
amittere idicibile ꝛ oē bonū celeſte. ꝛ icur
rere eternū malū gehēne. Idcirco i thema
te ſe mrēꝫ noiat di. Ego mr pul. ꝛc̄. Quis
neſciat mrēs tōdolere ꝛ deflere ſup incō
moda filioꝝ: ꝛ certe ipa btā virgo ſup oēs
mrēs pleniſſima eſt miſcḋia ꝛ pietate at
q̄ꝫ dulcedine charitatiſ. Ideo orat eccleſia
Virgo ſinglaris iter oēs mitiſ ꝛc̄. Secū
do btā vgo diligit hoies ꝯuerſos a pctis
ꝛ penitētes: eoꝝ bono ꝯgaudēdo. Si nē
pe gaudiū eſt angelis ſup vno pctōre peni
tente Lu. xv. multo magis marie ē gaudi
um q̄ ſup oēs angelos pemīnet et pleniſſi
ma eſt charitate. Et ideo cōuenienter ipa
figurat p mlierem q̄ habuit drachmas .x.
g̃m ipa ē dña creaturaꝝ rōnalium i. x. gra
duū ordinib⁹ exiſtentiū .ſ. in noueꝫ choris
angeloꝝ: ꝛ decio hoim. ꝛ pdita vna .ſ. hu
mana p pctm̄ atq̄ꝫ inuenta p pniē ꝛ paſſio
nis filij ſui efficaciā: cōuocauit ad gaudiū
inuitādo amicas .i. animas ſctās di. Con
gratulamini mihi, q: inueni drachmā quā p
diderā. Lu. xv. Et idcirco in themate no
tāter addit: pulcre .i. caſte ꝛ gratioſe ac glo
rioſe dilectiōis. q: tota pulcritudo aīe ē in
gr̄a ꝛ glia: ad quā ꝯſeq̄ndā btā vgo amat
penitētes. Tertio ipa diligat hoies iu
ſtos viſceroſo affectu ꝓmouēdo ꝛ fouēdo
in oi gr̄a optās eis ſūma bona glie celeſtiſ
ꝛ ꝓpterea ſubdit i themate: dilectionis .ſ.
mr. Diligere q̄ppe eſt alicui bonū velle. ex
ix. li. Eth. Vere ipa oēs diligit vero amo
re. q: teſte Ber. Ipa oib⁹ oia facta ē: oib⁹
ſinū miſcḋie apit: vt de plenitudine ei⁹ ac
cipiāt vniuerſi: eger curationē. captiu⁹ re
dēptionē. triſtis ꝯſolationē. pctōr veniaꝫ.
iuſt⁹ gr̄am. fili⁹ dei carnis ſubſtātiā. ꝛ to
ta trinitas gliam. Hec ille. Itaq̄ꝫ de
hac ei⁹ charitate erga primum .ſ. erga nos
hoies ad pñs tractātes: vt .ſ. recognoſcen
do ei⁹ maximā dilectionē circa nos: magiſ
moueamur ad ſpē ac deuotionē erga ipaꝫ:
tria myſteria declarabimus.
Primuꝫ dicit myſteriū preminentialis
magnitudinis.
Scḋm dicit maternalis habitudinis.
Tertiū dicit effectualis certitudinis.

Articulus prim⁹ de magnitudine ꝛ excellentia charitatis btē Marie erga primū. et quales homines amplius pre alijs diligātur ab ipſa dei matre.

Circa primū

c mysteriuꝫ pemineitialis vi
delicet magnitudinis/ vtvale
ant⁹ ſcire q̄ꝫ magna ꝛ excellētiſſima ſit cha
ritas beate vgis erga nos hoies: atq̄ꝫ p h
inducamur ꝛ nos ea ſumma deuerōe cole
re: tres q̄ſtiones occurrūt. Primo q̄rit
Vtꝝ btā virgo habuerit charitatē primi.
Et habeat in ſūmo pure creature? Ad qḋ
ꝓtinus reſpondet breuiter ſm magnum

Alb. ſup miſſus eſt. c. lxxxvij. q bt̄a virgo
etiā dū fuit in hac vita habuit ⁊ mltō ma
gis nūc in p̄ria hȝ charitatē p̄rimi in ſūmo
pure creature. Et hoc pbat potiſſime tri/
bus ratiōib⁹

Primo rōne diuine charitatis.
Scdo rōne gratioſitatis.
Tertio rōne ppinq̄tatis.

Primo rōne diuine charitatꝪ. qꝛ vt dicit
Aug. Eadē eſt charitas q̄ diligit de⁹ ⁊ p/
rimus: eoq p̄rim⁹ diligit pp̄ter deū. ⁊ alit
diligere nō eſt gratuitū. Jdcirco ſcribit. j.
Joan. iiij. Hoc mandatū habemus a deo
vt q̄ diligit deū diligat ⁊ fratrē ſuū. Siq̄s
dixerit qm̄ diligo deū: et fratreȝ ſuū odit:
mēdax eſt. ergo q̄ hȝ ſūmā charitatem ad
deū: ſūmā hȝ ad p̄rimū. qꝛ pp̄ter vnūq̄dq̄
tale ⁊ ip̄m mag. j. Poſterioꝝ. Vn̄ cū p̄ri
mus diligit pp̄ter deū: q̄ plus amat deuȝ:
plus pp̄ter ip̄m ⁊ ſm ip̄m. ſ. deū amat p̄ri/
mū. Sed qm̄ bt̄a ꝟgo ſūmā habuit ⁊ ha/
bet charitatē ad deū: vt. j. pte hui⁹ li. oſtē/
ſum eſt. ergo in ſūmo pure creature chari/
tatē habuit ⁊ hȝ ad p̄rimū. Scdo rōne
gratioſitatis. vbi em̄ amplioꝛ ſpūſſci gra
tia: ibi amplioꝛ charitas tā dei q̄ p̄rimi.
qꝛ teſte aplo Charitas diffundit in cordi/
bus noſtriꝪ p ſpūmſcm̄ q̄ dat⁹ eſt nobis. ad
Rho. v. Sed qm̄ bt̄a ꝟgo pleniſſima fuit
ſpūſſcī gratia iuxta illō Lu. j. Spūſſctūs
ſupueniet in te. Et iterum Aue gr̄a plena
Jdeo ip̄a pleniſſima eſt p̄rimi charitate:
adeo vt ſe ꝯtinere non valeat ex viſceroſa
charitate ⁊ pietate: q̄n mox cū ppulſata fu
erit effundat nobis gr̄am ⁊ miſcōiam. vn̄
Ber. dt. Maria an̄ ꝯceptionē plena gr̄a
ab angelo nūciat: vt tandē ſibi plena: nob
etiā fieret plena. Si em̄ vaſe pleno aliqō
corp⁹ eidē imittit: q̄nto illō mai⁹ ē qō im/
mittit: tanto de liq̄re q̄ prius replebat co/
git effluere ex ſuppleno. ſed in eā iam gra
tia plenā deus etern⁹ in ꝯceptiōe mittit in
vteꝝ eius. Jdeo neceſſe eſt vt ſp effluat in
eternū. Vas q̄dem liq̄re plenū ſiquo mo/
do moueat: de facili effundit liq̄rem. Sic
bt̄a virgo ſiq̄ mō p̄cib⁹ moueat mox effun
dit gr̄am. Ad cui⁹ effluētiā ip̄a oēs iuitat
Ecci. xxiiij. di. Trāſite ad me oēs q̄ ꝯcu/
piſcitꝪ me: ⁊ a generationib⁹ meis adiple/
mini. Q, ſi adhuc trepidas et dicas:
vnde ip̄a cogit vt effluat nobis gratiā: cū
in libertate ſua ſit dare eā vel nō. Dico ſm
ſniam Richar. d media villa ſup. iiij. diſt.
xvij. q. j. ar. ij. vbi dicit q faciēti qō i ſe eſt
attrito nec obicē gratie ponenti neceſſe eſt
aliq̄ mō a deo dari gratiā gratū facientē.
nō q̄dem neceſſitate coactiōis vel imuta/
bilitatis abſolute: qꝛ de⁹ nulli debitoꝛ eſt.
ſed neceſſitate imutabilitatis ex pmiſſiōe
liberali vel ordinatiōe. quia liberaliter or/
dinauit ⁊ pmiſit ſe daturū gr̄am penitenti
bus facientib⁹ qō in ſe eſt ⁊ petētib⁹. iuxta
illud Luc. xj. Ois qui petit accipit: et qui
querit inuenit: ⁊ pulſanti apiet. Hec Rich.
Itaq̄ bt̄a virgo ex diuie liberalitatis re/
promiſſione. cui⁹ voluntati ſūme eſt ꝯfor/
mis: et ex intima charitate ac pietate qua
plena eſt preſto eſt oib⁹ ſubuenire ad eam
ꝯfugientib⁹: tanq̄ pīſſima mater gratie ⁊
miſcōie. Ad quod q̄dāmodo obligata fo/
re dinoſcit ex liberali dei ordinatiōe. quia
deus ordinauit liberaliſſime vt ipſa ſit in/
uētrix gr̄e. iuxta illud Lu. j. Jnueniſti gra
tiā apud dn̄m. Sed qꝛ dicente Aug. xiiij.
q. vj. Siquid. Siq̄s inuenit rē aliquā ſci/
ens cui⁹ eſt: tenet eam reſtituere. Jdeo be
ata ꝟgo q̄ inuenit gratiā quā primus hō
pdidit tenet nobis eius poſterꝪ ⁊ heredi/
bus reſtituere. nulli ergo timendū eſt vere
ad eā ꝯuerſo quin veniā ꝯſequi valeat ⁊
gratiā. Jdcirco Bern. de laudib⁹ ꝟgis li.
hortat di Queram⁹ inq̄t fratres gratiam
p mariā. Qui ſic q̄rit inuenit ⁊ pulſanti ape
riet. qꝛ ip̄a oib⁹ ſinū miſcōie apit: vt de ple
nitudine eius accipiant vniuerſi. Hec ille.

Tertio ſumma charitas ſuper omnem
pure creature charitatem eſt in beata vir/
gine ratione ppinquitatis. ſ. ad deum. vnū/
quodq̄ em̄ quanto eſt deo p̄rimi⁹ ⁊ im/
mediatius ꝯiūctū ei: tanto magis partici/
pat diuinā pp̄rietatē ⁊ ſilitudinē. Quod
declarat Primo in naturalib⁹ reb⁹. Nam
ferrū q̄nto mag applicat igni ⁊ p̄rimi⁹ iū
git eo ignit ampli⁹: ⁊ calorē ac ſilitudineȝ
ignis recipit fortius. Jtem celum qꝛ ppin
quat deo magis q̄ terra vel terreſtria: ideo
celum magis participat proprietateȝ ſum/
mam. id eſt incorruptibilitatem: luminoſi/
tatem: eternitateȝ: ⁊ huiuſmodi. Jtem
aſcēdēdo a terra videmus q aqua purioꝛ

et lumioſioꝛ eſt terra. Et aer aqua ⁊ē atq̧
aer magꝰ ꝓpinquus ſolis lumini magꝭ red
dit luminoſus q̄ꝫ remotus. quia teſte Ari
ſtotele Oē agens fortius agit in ꝓpinquū
q̄ꝫ in remotū. Itē declaraf ſcdo in rationa
libꝫ rebꝫ. qꝛ hō cū ſit aial rōnale magis ap⸗
proximat deo ⁊ magꝭ ꝑticipat ꝓprietatem
diuinā. ſ. māſuetudinē: amoroſitatē ⁊ pie⸗
tatē ac hmōi q̄ꝫ brutū animal: dicēte Ariſto.
li pol. q̄ homo eſt aial naturalr māſuetū:
amicabile: ⁊ ſociale. Et angelꝰ adhuc ma⸗
gis q̄ꝫ hō. Itē hō iuſtꝰ magꝭ q̄ꝫ petōꝛ ⁊ im
pius. ⁊ ſcti in celo magꝭ q̄ꝫ viatores. Itēq̧
ex q̄ btā ṽgo ſūme ꝓxima fuit deo in p̄nti
ꝑ grāꝫ ⁊ nūc in p̄ria eſt ſuꝑ oīa imediatioꝛ
poſt chr̄m deo ꝑ glīam: Iuxta illud Ps̄.
Aſtitit regina a dextrꝭ tuis. i. potiſſimis
bonis glīe. Ideo ſicut deus eſt erga nos
ſūme miſericoꝛs ⁊ bonꝰ cui ꝓpriū eſt miſe⸗
reri ſꝑ ⁊ parcere atq̧ amare. qꝛ deus chari
tas eſt. j. Ioā. iiij ita btiſſima virgo ſūme
ꝑticipat has ꝓprietates: vt ſit ſuꝑ oēm pu
ram creaturā ꝑijſſima: miſericoꝛdiſſima: ⁊
charitate plena. Proinde Bern. dr. Per
te acceſſum habeamꝰ ad deum o btā virgo
inuentrix grē: genitrix vite: mater ſalutis
eterne: copioſa charitas tua noſtroꝝ ope⸗
rit multitudinē petōꝝ. Idem in ſermone
In lectione. dr. Quid dicam inqt de fonte
pietatꝭ? Nonne q̄ pomū in manu ſua tenet
dimidia diei hoꝛa: reliq̄ diei ꝑte pomi ſua⸗
bit odoꝛē. Quantū igit̄ viſcera illa pieta⸗
te affecta ſunt in qbꝫ diuina pietas nouem
menſibꝫ reqeuit. Hec ille. Ecce igit̄ claret
ex dictis rōnibꝫ q̄ btiſſima dei mater ma⸗
ioꝛi charitate nos diligit q̄ꝫ oēs angeli vel
ſcti ac qcūq̧ hoies q̄ntūcūq̧ diligere poſ⸗
ſent. Nō ſic certe pater vel mr̄ filiū: non ſic
frater fratrē aut ſoꝛoꝛē: nō ſic amicꝰ amicū:
nō ſic oīs creatura diligere poteſt q̄ntum
ipſa nos in deo ⁊ ſm deū diligit. Vere er⸗
go duriſſimū eſt coꝛ hoim impioꝝ q̄ ꝓ tā⸗
to amoꝛe nolūt ipſam reamare ꝑ deuotōis
ſpūalis affectū ⁊ cultū. Secundo circa
hoc ꝓmū myſteriū q̄ſtio occurrit Utrum
ipſa btā virgo magis diligat aliquē hoim
q̄ꝫ alteꝝ: an oēs equaliter amet. Ad qd
breuiter rn̄def q̄ nō oēs eq̄liter diligit: ſed
vnū magꝭ altero. Quod oſtendit
Primo rōne diuine ꝯformitatꝭ.
Secundo ratione equitatis
Tertio rōne ſimilis virtuoſitatis
Primo rōne diuine conformitatis. Tāto
q̄ppe charitas in homie eſt oꝛdinatiſſima
et ſctiſſima: q̄nto diuie volūtati ⁊ charita
ti eſt ꝯfoꝛmioꝛ. Sed qꝛ deꝰ nō diligit oēs
hoies eq̄liter: qꝛ magis diligit eos q̄ ſunt
mēbra vnigeniti filij ſui: vt dꝛ in. iij. ſenten.
diſt. xxxij. Nec ex hoc ſequit̄ q̄ in deo ſit
mutabilitas dilectōis ſm magꝭ ⁊ minus.
qꝛ vt habet̄ a mgr̄o ibidē: lꝫ diuina electio
ſm eſſentiā nō recipit magꝭ ⁊ minus: tamē
ſm efficientiā inq̄ntū aliq̄s ad maioꝛa bo⸗
na: alios ṽo ad minoꝛa diligit: dicit̄ magꝭ
et minꝰ diligere. Aliq̄s autē qbus penam
vult iferre dicit̄ odire: vt peccatores. Vn̄
Ecci. xij Altiſſimus odio habet petōꝛes.
Unde ſm Bonauē. di. q̄ ſupra. iij. li. Di⸗
lectio dei eſt potiꝰ effectꝰ q̄ꝫ affectus. Nā ⁊
Ariſto. ix. Eth. ait: q̄ dilectio amicicie ſu
datur ſuꝑ beniuolētia. Concludit̄ ergo q̄
ſicut deus aliqbꝫ maioꝛa bona vult: et ſic
magis diligit: Sic ⁊ beata dei genitrix q̄
ſuꝑ oēs ꝯfoꝛmis eſt diuine volūtati: aliq̄s
q̄ vitꝫ ſunt mēbra filij ſui ⁊ d ſpū filij ſui vi
uunt in gratia amplius diligit: et q̄s deus
odit ⁊ ipſa odit: vt dicere poſſit cum Ps̄.
Nōne qui oderunt te dn̄e oderā: et ſuꝑ ini
micos tuos tabeſcebā. ꝑfecto odio oderā
illos inimici facti ſunt mihi. Scdo oſtē
dit̄ rōne eq̄tatꝭ ⁊ iuſticie. quia in btiſſima
virgine eſt charitas oꝛdinatiſſima. Unde
Can. ij. Oꝛdinauit in me charitatē. ſ. ipſe
ſpūſſctūs. Oꝛdo aūt rectꝰ charitatꝭ ex eq̄
tate ⁊ iuſticia reqrit vt melioꝛes ⁊ deo ꝓ
ximi i ṽtute ꝑdiligant̄ remotioꝛibꝫ ⁊ peio
ribꝫ: vt vult ſctūs Tho. ij. ij. q. xxvj. ar. ⁊c.
Hinc de pe. diſt. ij §. Intelligo. dicit̄ ꝑuer
ſa eſſe dilectio q̄ nō ſeruat legitimū modū
et oꝛdinē dilectiōis ꝯſtitutū: vt q̄ diligūt
nō diligēda: vel magis diligūt minꝰ diligē
da. Tertia rō ꝯſimilis ṽtuoſitatꝭ. Nā
ſimile diligit ſibi ſimile. viij. Eth. et omē
aial diligit ſibi ſile Ecci. xiij Quāto ḡ q̄s
eſt ꝑ ṽtutē deo ⁊ beate virgini ſimilioꝛ: tā⸗
to eſt diligibilioꝛ. Un̄. vij Ethic. Hoies
inqt dij dicunt̄ fieri ꝓpter ṽtutꝭ excellen⸗
tiā. prauꝰ aūt hō deterioꝛ eſt beſtia. Hec
ibi. O itaq̧ petōꝛ ꝯuertere ⁊ ṽtutibꝫ deo
aſſimilari ſtude: vt deꝰ te diligat ⁊ ſctiſſi⸗

ma eius mater:ac oẽs ſcti affectuoſi⁹ ꝓ te
intercedant ⁊ foueant ac ꝓtegant:ament ⁊
tibi cõgaudeãt. Scdo qrit̃ circa hoc ꝑ/
mũ myſterij:qles hoies btã virgo p̄ cete/
ris amplius diligat:aut q̃liter q̃s poſſit fa
cere vt ab ea magis ac magꝫ diligat̃. Ad
qd̓ dico ꝙ ſicut colligere poſſum⁹ ⁊ elicere
ex p̄aſſũpti thematꝫ nr̃i autoritate q̃tuoꝛ
ſunt genera hoĩm q̃ ſpeciali affectu a bea/
ta virgine diligunt̃:et tanq̃ꝫ in filios amã
tiſſimos ab ipſa adoptant̃. Primũ gen⁹
eſt eoꝝ q̃ caſtitatꝫ hñt affectioné. Vñ dic̃
Ego inq̃t mater pulcre dilectiõis. Caſta
q̃ppe dilectio dicit̃ pulcra dilectio. ſic car/
nalis dilectio ꝑ ↄtrariũ dicit̃ turpis amoꝛ
Vñ Sap.iiij. O q̃ꝫ pulcra eſt caſta gene/
ratio cũ claritate:imoꝛtalis eñi eſt memo/
ria illius:qm̃ ⁊ apud deũ nota ẽ ⁊ apd̓ ho/
mines.ſ.ꝑ amoꝛis noticiã. Nam ipſa cũ ſit
virgo caſtiſſima nõ niſi caſtos diligit. q̃a
ſimile ſibi applaudit ſm̃ Bonauen. Se
cundũ gen⁹ eſt eoꝝ q̃ diuinũ habent timo
ré. Vñ ſubdit̃ in dicta autoritate: et timo/
ris. Qui ẽ timent offendere deũ ⁊ a pctõ
ↄuertunt̃ timoꝛe filiali ibi a btã virgĩe ſpe
cialius diligunt̃:atq̃ꝫ a chr̃o ei⁹ filio ⁊ ſctis
Vñ Ecci.xxv.ca. Beat⁹ hõ cui donatum
eſt hr̃e timoꝛẽ dei. Timoꝛ eñi dei initiũ di
lectiõis ei⁹. Et iteꝝ ca.xv. Qui timet deũ
faciet bona:et q̃ cõtinens eſt iuſticie ap̄p̄/
hendet eam: ⁊ obuiabit illi q̃ſi mater ho/
noꝛificata. Qui igit̃ in pctõ ꝑſeuerant nec
dei p̄cepta obſeruãt:hi ſũt btẽ virgini de/
teſtabiles tanq̃ꝫ maledicti.iuxta illud Pſ.
Maledicti q̃ declinãt a mãdatꝫ t. Ter
tiũ genus eſt eoꝝ q̃ vere fidei hñt agnitio
nem. Vñ in autoritate ſubdit̃:et agnitio/
nis.quia ſicut ſine fide impoſſibile ẽ (teſte
ap̄lo Heb.xj.ca.)placere deo:ita et beate
v̄gini. Hinc Ecci.xxv. Fidei initiũ agglu
tinandũ eſt ei. Claret ẽ ꝙ heretici:ſciſma/
tici: ⁊ q̃cũq̃ꝫ male ſentiũt de articulis fidei
aut q̃ fidem verã nõ habent de virginita
te btẽ Marie:nõ amant̃ ab ea.ſed deteſta
biles ſunt tanq̃ꝫ inimici.ſimilr̃ q̃ diuinatõi/
bus intẽdunt. q̃a vt hr̃.xxvj.q.j.ep̄i. Fidẽ
nõ hñt,diuinatiõibꝫ ⁊ magicꝫ artibꝫ inten
dentes. Quartũ gen⁹ ẽ eoꝝ q̃ erga ipaꝫ
hñt ſpei deuotioné. Vñ ſubdit̃: Et ſancte
ſpei. Nã q̃ ipam ſpeciali⁹ amãt ⁊ ſpeꝫ i ipſa
ponẽtes in patronã ſpecialẽ eã deuoti⁹ in/
uocant:tales ipa ſpeciali⁹ redamat:iuxta il
lud Prouer.viij. Ego diligentes me dili
go. Qd̓ patet in exẽplo ex legẽda feſti ma
rie de niue in ioanne patricio:et in multis
alijs miraculis:de q̃bꝫ in li.vlt̃.plima ſcri
bent̃. O itaq̃ꝫ anĩa fidelis pẽſa q̃ꝫ ſuaue:q̃ꝫ
vtile:q̃ꝫ neceſſariũ ſaluti:ac q̃ꝫ ſecuꝝ ſit dili/
gere ⁊ diligi a beata dei matre: ⁊ toto tuo
poſſe ad id tende:vide q̃ꝫ indicibili charita
te ipa nos diligat: et tanq̃ꝫ mater ꝑijſſima
⁊ charitate pleniſſima nos ſaluari cupiat.
Pro tãta igit̃ charitate eidẽ gr̃as refun/
de. ipam deuoto ſeruitio cole:caſtitatẽ te/
ne ⁊ deũ time:fidẽ habe:ac ſpem totam in
ipam pone:ſciẽdo te tãto plus ab ea dili/
gi:q̃nto i his conarꝫ ꝑficã: ⁊ ꝑ ↄñs i celeſti
regñ cũ ipa btificari ⁊ ampli⁹ p̄miari ꝛc.

Articulus ſecũdus de mater/
nali habitudie Marie. q2 ſ.ipſa
d̓r mater oĩm. et ꝑ cõſeq̃ẽs ma
ternã habet charitatẽ erga ho/
mines ⁊ etiã angelos.

Irca ſecun c
dũ myſteriũ p̄ncipale.ſ. ma/
ternalis habitudis tria q̃ro
Primo vtrũ btã virgo dici
poſſit merito mr̃ oĩm chr̃ianoꝝ ⁊ electoꝝ.
Scdo vtꝝ ipa glioſiſſima v̄go dicat̃ meri
to mr̃ nõ ſolũ hoim:ſed etiã ſctõꝝ angelo/
loꝝ. Tertio vtꝝ ei⁹ matñna dilectio ſit ma/
ioꝛ ad hoies q̃ꝫ angelos:an ecõuerſo. Ad
p̄mũ q̃ſitum r̃ndet̃ ſm̃ magnũ Alber. ſup
Miſſus eſt ca.clxxxviij ꝙ ſic. Et oſtẽdit̃
Pꝛio autoꝛitate. Scdo rõne. Tertio exẽ/
plo ⁊ ſilitudine. Primo inquã autoꝛita/
te. Nam Lu.ij.habet̃. Pepit filiũ ſuũ p̄ri
mogenitũ.ergo habuit ſecũdogenitũ: non
q̃dẽ corꝑalr̃ vt hñ ↄſtat.ẽ ſpũaliter. Sed
generatio ſpũalis vna ẽ oĩm chr̃ianoꝝ et
electoꝝ.ergo ipa mr̃ oĩm ſ3 ũaliũ. Itẽ ad
Heb.ij. Ap̄ls dr̃:ꝙ chr̃s nõ ↄfũdit̃ eos
ſc3 chr̃ianos vocare fr̃es. Ipẽ eñi eſt p̄mo
genit⁹ in mlt̃is fratribꝫ. ergo ſic chr̃s ẽ frat̃
oĩm chr̃ianoꝝ:ita ⁊ ei⁹ mr̃ maria eſt oĩm
mr̃. Vñ Anſ. Si chr̃s oĩm fr̃:cur nõ ipſa
q̃ genuit oĩm mr̃. Itẽ Sap.vij.ſcriptũ eſt
ſ ſſ

Oῖm oim bonoꝝ mater eſt. Scđo oſtēdif rōne. Nam eccł̃ia canit đi. Maria mr̄ grē mr̄ miſcđie. Sed ꝑ grām oēs chꝛiani bn̄t gratuitū eſſe ꝛ hēbūt in futuro glioſū eſſe. ergo ipa ē mr̄ oim electoꝝ. Tertio oñdif exēplo ꝛ ſilitudie. Nā mr̄ reſpectu filij hꝫ ꝓꝛietatē geniture: cure: ꝛ poꝛitatꝫ. Btā ꝟgo mr̄ ē ḡ oim chꝛianoꝝ genitura: qꝛ vnū hoiem chꝛm genuit ꝑ quē omnes chꝛianos regenerauit. Et hoc eſt qđ dicif Peꝑit inq̄t filiū ſuū ꝑmogenitū. Itē ipa ē mr̄ cura. qꝛ i chꝛo nob genuit q̄cq̄d ad hāc vitā vel futurā ad ſalutē nob neceſſarium fuit: et curā in celo ſollicitā gerit nr̄e aduocatiōis tanq̄ mr̄ miſcđie adoptata. ſic canit eccł̃ia. Ipa etiā eſt mr̄ poꝛitate. qꝛ ꝑele cta ꝛ ꝑmogenita ante oēm creaturā Eccī xxiiij. Hinc dn̄s Jeſus in cruce pēdens dixit Joāni. Ecce mater tua Joan. xix. Et btē virgini: Ecce filiꝰ tuus. Joānes q̄ppe interpꝛetaf gratia. vł in q̄ eſt grā. Et ideo ibi typū tenuit oim exiſtentiū in grā hoim q̄s dn̄s oēs ꝛ ſinglos ſue matri tanq̄ adoptatos filios recomēdatos eē voluit. Vn̄ tota vniuerſalr eccleſia canit ad beatā virginē loquēdo. Mōſtra te eē matrē: ſumat ꝑ te ꝑces q̄ ꝑ nobis natꝰ tulit eſſe tuꝰ. Et melliflꝰ Bern̄. oñdit q̄les chꝛiani dicantur veriꝰ btē marie filij: vel quibus ſignis agnoſci hoc valeat: ſup euāgeliū. Stabat iuxta crucē ꝛc. ita đi. Vultꝫ ḡ fratres cognoſcere. ſ. ꝑ ſigna Marie verū filiū. ille ē q̄ ꝑter hoc q̄ ſeipm ꝟgis obſeq̄o mācipauit deū ex toto corde diligit q̄ ex ipſa natꝰ eſt. et in ſe voluptatē carnis abdicauit. ſ. caſtitati deſeruiēdo. necnō ad ꝓximū vt poteſt miſcđie oꝑa extēdit. Certe de iſto đr chꝛiſtus ad Mariā Ecce filꝰ tuꝰ. Hec Ber.

Ad ſcđm q̄ſitū rn̄def ſm. ſ. eundē Alb. vbi ſ͠. q̄ btā ꝟgo maria dei genitrix inclyta merito đr mater nō ſolū hoim: ſed etiaꝫ angeloꝝ ſctōꝝ ꝛ in ꝑtia btōꝝ atq̄ oim creaturaꝝ dei triplici potiſſime rōne.

Pꝛimo rōne cauſalis oꝛiginatōis
Scđo rōne eternal̄ ꝑdeſtinatiōis
Tertio rōne ſuꝑnalis illuſtratiōis

Pꝛimo inquā rōne cauſalis oꝛigis qꝛ ipſa eſt mater dei. ſed deꝰ ē ꝑꝛ: cā: ꝛ oꝛigo oim creatoꝝ, ḡ ipa ē mr̄ oim. Nā q̄cq̄d ē cauſa ꝑ ſe ꝛ oꝛigo cauſe: etiā ē oꝛigo ꝛ cā cauſati: ꝑ autoꝛē de cauſis. Sed q̄ntmf dei ē ꝑ ſe cā ꝛ oꝛigo filij: ꝛ filꝰ eſt ꝑ ſe cā et oꝛigo oim angeloꝝ ſctōꝝ ac creaturaꝝ. ḡ ipſa eſt mater oim. Scđo rōne eternalis ꝑdeſtinatiōis. Ipa em̄ ab eterno ꝛ an̄ ſecła ꝑdeſtinata ē: vt eſſet ꝑncipiū ex q̄ recreandum fuit oē creatū. Vn̄ de ipa appropꝛiate legif illud Pꝛouer. viij. Dn̄s poſſedit me in initio viaꝝ ſuaꝝ anteq̄ q̄cq̄ faceret a pꝛincipio. Et ifra. Cū ipo erā cūcta cōponēs ꝛc. Vn̄ qꝛ ipa ꝑoꝛdinata ꝛ ꝑuiſa eſt in mente diuia: creatꝰ eſt oꝛbis ꝛ angelica natura ac tota mūdi machina. ḡ ipſa merito đr mat̄ oim etiā angeloꝝ ꝛ creaturaꝝ. Tertio rōne ſuꝑnalis illuſtratiōis. qꝛ i glīa ſuꝑna oēs angeli ꝛ ſcti accipiūt illuminatiōem et ꝑfectioꝛē btitudinē a dn̄o ieſu in quē deſiderant angeli ꝓſpicere. j. Pe. j. Et ꝑ quem oia reſtauranf: ſiue q̄ in celis ſunt: ſiue q̄ in terris. Col. j. Sed qꝛ dn̄s ieſus in glīa dī patris eſt in carne ſumpta ex btā ꝟgine: in qua q̄dem incarnatione diuina oēs angeli atq̄ ſcti btificos ſe gaudent foꝛe eterna beatitudine. Et ſic q̄ddam eſſe glīe recipiūt omnes a btā ꝟgine. ergo ꝛ ipoꝝ eſt mater in eſſe glīe ſuꝑne. Vnđ Bern̄. Merito o dn̄a in te reſpiciūt oculi vniuerſe creature: in qua ꝛ ex qua benigniſſima manꝰ dei q̄cq̄d creauerat: recreauit. Ad te q̄ppe o dn̄a ſicut ad mediū reſpiciūt ꝛ q̄ habitant i celo ꝛ qui in inferno: ꝛ q̄ nos ꝑceſſerunt: ꝛ q̄ nos ſumus; et qui ſequuntur. Qui in celis ſunt vt reſartianf. qui in iferno. i. purgatorio vt eripianf. qui ꝑceſſerūt ꝛ nūc ſunt vt fideles inueniant. et q̄ ſequunf vt gloꝛificenf. Hec ille. Ad tertiū queſitū: qꝛ dictum eſt q̄ eſt mater n̄ ſoluꝫ hoim: ſed etiā angeloꝝ. ergo reſtat q̄ſtio Vtrꝝ magꝫ diligat homies q̄ angelos vel econuerſo.

Ad qđ reſpondef q̄ ſicut deus: ita et dei mater magꝫ diligit hoiem q̄ angelum. q̄a ad maioꝛa et plura bona diligit hō a deo q̄ angelus tam in bonis gratie q̄ glīe: vt deducit dn̄s Bonauen. ſuper. iij đi. xxxj. Nam ad Hebꝛe. ij. ſcriptū eſt. Nuſq̄ angelos appꝛehendit: ſed ſemen Abꝛae. ſcꝫ in beneficio incarnationis et miſericoꝛdie oꝛis reparationis et redemptionis. Verum et in gratia ac gloꝛia quoſdam homines angelis ſuꝑioꝛes fecit: ꝛ humanā na

turā angelicꝫ ſpiritibus in vtroq̄ꝫ ſexu ſup poſuit in celo. vt patet in chr̄o ⁊ eiꝰ matre. Ꝙ ꝯſequēs eſt vt ſicuti deus: ita ⁊ eius mater q̄ cōformiſſima eſt ꝑ oīa diuine volūtati plus diligat hoīes q̄ꝫ angelos. Qđ quidē luce clariꝰ ꝯfirmat̄ triplici rōne. Primo rōne ꝓximioris cognatiōis. q2 hō ꝓximiꝰ attinet ei q̄ꝫ angelꝰ: cū chr̄s Jeſus eiꝰ filius hoīes adoptauerit i fratres Joan. xx. Uade ⁊ dic fratrib' meis q2 p̄cedā vos i galileā. Atq̄ꝫ in amicos chariſſimos: Joan. xv. Jam nō dicam vos ſeruos ſed amicos. Sed nuſq̄ꝫ legit̄: q̄ chr̄s angelos fratres ⁊ amicos noīauerit. ſed tm̄modo ſeruos ⁊ miſtros. Ꝙ ⁊c. Hinc dicit Ber. Jā me ſpnere non poterit chr̄s deus ⁊ ſanctiſſima. ſ. mater eius: os caro ⁊ frater meus.

Secundo rōne amplioris dignificationis. q2 homo ꝑ grām diuine icarnationis amplius eſt dignificatꝰ ⁊ exaltatus q̄ꝫ angelꝰ. Quid eīm ſublimiꝰ ⁊ digniꝰ q̄ꝫ q̄ natura humana vnita eſt deo in vnitate ꝑſone: vt. ſ. ſit homo deꝰ ⁊ deus hō. q2 ꝟbū caro factum eſt Joan j. Quod nō eſt p̄ſtitū angelice nature: imo omēs angeli adorāt humanā naturam in chr̄o adoratiōe latrie ꝓpter verbi vnionem. nunq̄ꝫ aūt exhibetur angelo adoratio latrie ab hoīe vel aliq̄ creatura. Ꝙ ⁊ beata virgo amplius reuereſ̄ et diligit hoīes q̄ꝫ angelos: imo ſicut ſeip̄am Juxta illđ Math. xxij. Diliges ꝓximū tuum ſicut teip̄m. Tertio rōne duplicꝫ glorificatiōis. q2 angelus habet ſimplicē gloriam eſſentialem in celo. homo ꝟo duplicem glīe ſtolā cōſecuturus eſt: ⁊ dupli ci oculo ꝑfruet̄ viſione celeſtis glorie. quia in anima ꝑfruet̄ viſiōe diuinitatis / ſicut et angelus. ⁊ inſuꝑ corporali oclo videbit faciem chr̄i in quā deſiderant angeli ꝓſpicere. j. Pe. j. Similiter ⁊ glorioſiſſimam dei mr̄em videbimꝰ in corꝑe glīoſiſſimo ⁊ aīa ſanctiſſima. et in vtroq̄ꝫ ac ſm̄ vtrūq̄ꝫ videbimur ab ip̄a. Et qm̄ in celo q̄libet ſanctꝰ tantū gaudet de bono alterius / ſicut de ꝓprio: vt dicit Greg. Quis Ꝙ menſurare poterit quāta charitate ipſa dei pijſſima mater de nr̄o bono gaudeat: q̄nto amore erga nos ferueat q̄s optime nouit tāp̄cioſiſſimo filij ſui ſanguie fore redemptos ⁊ tātum a deo dilectos ⁊ tanta glīa ſublimandos. O aīa fidelis. O cor chr̄ianum vtinam ſemꝑ in mente haberes ⁊ p̄ſares quantum te dn̄s Jeſus amauerit qui ꝓ te incarnari. pati ⁊ mori voluit. ⁊ quāta charitate eius ſanctiſſima mater tuā ſalutē optauit que tale ⁊ tantū ſacrificiū. i. ſanguinem chr̄i ꝓ te offerri deſiderāter ſuſtinuit imo non tm̄ eiꝰ p̄dulciſſimū natum: ſꝫ ⁊ ſuam aīam ꝓpriā in cōpaſſiōis dolore vulneratā ꝓ te obtulit deo ſub cruce. O chriſtiāe p̄ſa q̄ꝫ care es redemptꝰ: q̄ꝫ maxime a chr̄o ⁊ eius matre es dilectꝰ: ⁊ ſtude gratias agere: ſtude chr̄o ac eiꝰ matri deſeruire: diſce miſer ꝓ tanto amore amorē: nō odium rependere: vt valeas cum vtroq̄ꝫ i celo corregnare.

Articulus tertius q̄ btā Maria certitudinaliter nos diligat oſtendit̄ ex. xij. ſignis dilectōis.

Circa tertium myſteriū ſcꝫ effectualis certitudinis vidēdū nobis reſtat: quibus effectib' ⁊ opibus charitatꝫ ac ſignis dilectiōis ip̄a btā ꝟgo certos nos reddiderit de ſua ſūma ⁊ materna charitate ſeu affectuoſitate. q2 vt ait Greg. Homel. xxx. Probatio dilectiōis eſt exhibitio operis.

Notare Ꝙ poſſumꝰ h̄ iuxta numeꝝ duodecim ſtellaꝝ in corona capitꝫ bn̄dicte virgis Apoc̄. xij. deſcp̄ta. effectꝰ ⁊ ſigna. xij. charitatis maxime erga genꝰ hūanū exhibita ꝑ eandē: q̄b' certificamur de eiꝰ dilectōe. Et hos effectꝰ vel ſigna charitatꝫ in tres q̄ternarios diuidemus. vt patebit in ſuenti proceſſum figure.

Primꝰ effectus materne adoptionis.
Secundus ſtudioſe educationis.
Tertius ꝓuide cautionis.
Quartus auide ꝓmotionis.
Quintus pijſſime miſerationis.
Sextus ſollicite ſubuentionis
Septimus doloroſe amiſſionis.
Octauus amoroſe recōciliationis
Nonus ꝓprie expoſitionis
Decimus precioſe redemptionis
Undecimus celice hereditationis
Duodecimus ſedule interceſſionis.

P Rimus itaq; effect⁹ ⁊ pmū ſignū charitatꝫ bte ꝟgis ē materne ado/ ptionis op⁹ ſeu gr̄a. Diuiſionē hu⁹ cape iuxta lr̄as A b c d ſignatas iuxta autoritates ꝑpoſtere ⁊c̄. A Quia nēpe ip̄a ē mr̄ nr̄a adoptata. quā adoptionē fe/ cit dn̄s Jeſus ſūm⁹ ſacerdos cū pēdit i cruce ⁊ ait ad matrē. Mulier ecce fili⁹ tu⁹ quo verbo oēs fideles ſibi tanq̄ filios ado ptiuos recōmendauit: vt. s̄. patuit. ꝓpt̄ qḋ oino nos tenet diligere. nec pōt nos odire dūmō nos obicem ſue gr̄e non ponamus. Qḋ oñdit. Primo ex fortitudie gr̄e. qr nouimus/ ꝙ ois mr̄ naturalr̄ diligit filios etiā in ferꝫ ⁊ irrōnalibus animalib⁹. Sed qr mlto fortior eſt gr̄a q̄ natura. ḡ ex ple/ nitudine gratie nō valet ſe ꝯtinere qn co/ gat nos diligere. Vñ Orige. in q̄dam ſer. Scio inq̄t ꝙ ſi bt̄ā ꝟgo pulſata fuerit: ne/ ceſſitati nunq̄ deerit. Miſericors eīn ē et plena gr̄a: ⁊ ideo cōtinere ſe nō poterit qn miſereat̄ inuocāti. Hec ille. Scḋo oſten dit̄ ex obligatione recōmēdatiōis diuine Nā q̄re dn̄s ieſus ver⁹ deus voluit ⁊ de/ creuit tā aptiſſimo tp̄e ſ. ſue paſſiōis i cru/ ce cū maximā charitatē erga nos exhibuit nos ſue matri recōmendare. niſi vt ex loco opeq; ⁊ tp̄e ip̄aꝫ recōmēdationē cordi ei⁹ pfundi⁹ ⁊ ardēti⁹ indagaret. ⁊ etiā vt qñ iuſto iudicio ira dei in nos ad puniendū ⁊ dānandū deberet exardeſcere: ip̄a dei pij/ ſima mr̄ memor loci ⁊ tēporꝫ ac charitatꝫ chr̄i i cruce exhibite: ꝓ nob̄ affectuoſi⁹ in/ terpellādo mediaret. acſi dn̄s Jeſus vide ret̄ dixiſſe in cruce: Mulier ecce filius tu⁹ Ecce inquā vide oculis ⁊ conſidera m̄te q̄lia ⁊ q̄nta ꝓ hoib⁹ patior. Ecce q̄t vulne ribus inciſis ſanguinē ꝓ eis q̄ abūdantiſ ſime effūdo. Ecce q̄nta charitate acerbiſſi ma mortē tolero. Ecce ſpinea corona ⁊ ca put ꝯforatū. Ecce corp⁹ totaliter flagella tū ⁊ cruore ꝯfuſuꝫ. Ecce claui ⁊ lancea: fel acetū ⁊ ois paſſio mea. Hec igit̄ ꝯſideran do. O mr̄ dilecta. O mulier ꝟgo electa ha be ⁊ tu ipſos pctōres ad te ꝯuerſos tanq̄ filios ꝓ me tibi recōmēdatos: vt eos foue as: eorum ſaluteꝫ, pcures: ⁊ eos piiſſima tua interceſſiōe ſalues. Hinc Anſ. excla/ mās dr̄. O beata fiducia. O tutū refugiū mater dei ⁊ mr̄ noſtra ambo filij marie fu erunt mortui in paſſione: vnus cruce acer/ bitate: alter mentꝫ iſidelitate. ⁊ ideo viſce ra Marie plena fuerūt amaritudie. Hec ille. Scḋs effectus ſtudioſe educatiōis Nimiꝝ maternꝯ amor facit vnāquāq; ma trē nimis ſtudioſe educare: lactare ⁊ nutri re ſuū filium: adeo ꝙ ſicut cernim⁹ ploran tē filiū ꝯſolari ſtudeat: nec ꝯtinere ſe valet qn etiā in nocte ad ploratum filij aſſurgat ⁊ ei lac ꝓpriū ꝓbeat. qḋ q̄deꝫ lac de ſui ſan/ guinis fonte generat̄ ⁊ manat ſm̄ Phos. vñ mr̄ ꝓprio lacte tanq̄ ſanguie filiū edu/ cat. Jmo ⁊ panē maſticādo mr̄ filio eſibilē reddit vt euꝫ enutriat. Talē ꝓ oia charita tē nob̄ bt̄ā ꝟgo Maria ſpūalr̄ miniſtrat et exhibet. Naꝫ ipſa nos pctōres flentes. ſ. ꝓ pctīs: ⁊ i nocte vicioſe tenebroſitatꝫ ad eā cōuerſos: parata eſt conſolari ꝓ gr̄e dulce/ dinē ac deuotiōis infuſionē. Eſa. vl. Quō ſi blādiat̄ mr̄ filio: ita conſolabor vos. Jtē ip̄a panē vite eterne. i. corpus ⁊ ſanguineꝫ chr̄i filij dei nobis eſibileꝫ reddidit i ſacro ⁊ hūc panē angeloꝝ de ꝓprio ſuo ⁊ puriſſi mo ſanguine generatū: ac ꝟgīneo ſuo lacte enutritū nob̄ peꝑit ⁊ ꝓbuit: vt nos alat et educare ad et̄nā vitā valeat. Vñ Joā. vj. Ego ſuꝫ panis vite q̄ de celo deſcēdit. Si quis māducauerit ex hoc pane viuet i eter num. O igitur beata viſcera Marie ꝟgis que genuerūt nobis hūc cibum patrie ce/ leſtꝫ. O beata eius vbera ꝟginea q̄ lacta/ uerūt chr̄m: vt ipſum panē angeloꝝ habe am⁹ q̄tidie eterne vite alimētū E Ter tius effect⁹ ꝓuide cautionis. Matern⁹ q̄p pe amor affectuoſi⁹ ꝓpriuꝫ habet ꝓuidere vt caueat ſollicite ꝑicula/ ⁊ q̄q; mala ſui filij adeo vt ſeſe ꝓ natꝫ mr̄es exponant mortis ꝑicul̄. ſicut videm⁹ certa expiēntia i brutꝫ ⁊ beſtijs: auib⁹ ac anialib⁹ alijs. Ere mū cer ua tp̄e venationis ꝯfugit ad pullū ⁊ inter/ ponit ſe canib⁹ ne amittat filiū: ſic ſimie ſic leōes: ſic griphes: ſic celi aues: imo ⁊ ho/ mies. Proptea ſapiēs Salomō cū ad eū veniſſet due mlieres meretrices litigādo ꝓ filio: vna dicēte/ ꝙ hic viuus filius eſſet ſu⁹. altera ecōtrario ꝙ nō inq̄t: ſꝫ fili⁹ me/ us viu⁹ h̄ ē: tu⁹ aūt mortu⁹ ē. Voluit rex ip̄e ꝓ h̄ ꝓbare cui⁹ eſſet fili⁹ ille viu⁹: ſi q̄ il laꝝ nō poſſet velle mortē ſeu malū filij ſui. vñ ait rex. Diuidite iſantē viuū i duas par

tes ⁊ date dimidiā ptē vni ⁊ dimidiā alte-
ri. Et mox mulier cuius erat filius. q: cō-
mota ſunt viſcera eius ſuper filio dixit ad
regē. Obſecro domine date illi infantem
viuū ⁊ nolite īterficere eū. Ecōtrario alte-
ra dicēte. Nec mihi nec tibi ſit: ſed diuida-
tur. Sententiā tulit rex. Date huic inquit
infantē viuū ⁊ nō occidat. hec eſt enī ma-
ter eius ⁊c. iij. Regū. iij. Hūc certe affectū
dilectionis erga nos beata virgo oſtendit
⁊ exhibet cū ſollicite cauere ſtudet ſua in-
terceſſione corā iudice deo ne picula mor-
tis eterne incurramus: ne ſententia damna-
tionis data pereamus. Unde canit eccle-
ſia. Sub tuū pſidium cōfugimus ſancta
dei genitrix noſtras deprecationes ne de-
ſpicias in neceſſitatib: ſed a periculis cun-
ctis libera nos ſemp virgo glorioſa ⁊ be-
nedicta. Nam profecto ſicut quando pa-
ter vult corrigere ⁊ flagellare filiuz accur-
rit filius ſub pallio matrꝫ. Mater quoq;
ſe interponit ⁊ ptegit eū a flagellis: ſic be-
ata virgo facit nobis quando deus pater
propter peccata vult nos caſtigare penis
Propterea orando Ignacius in epiſtola
ad beatam virginem dicit. Nunc claude
me in gremio pietatis: tu mater ſūme dei-
tatis: vera mater ſaluatoris: mater adop-
tata peccatorꝫ. Hec ille. Hinc ī quibuſdā
picturis ſolet ſub pallio imaginis benedi-
cte virginis depingi multitudo ppli chri-
ſtiani diuerſi generis propter huius ſigni-
ficationem ꝑ deſiderationis. Quartus
effectus auide promotionis. Maternus
nēpe affectus auidus eſt ⁊ animoſus ad
filij ſui pmotionem. Unde multum gau-
det cū videt filiū pcreari in regem vel mi-
litem aut pncipem. Quod clare ſcere po-
teſt in exemplo de matre filiorꝫ Zebedei
Math. xx. que a chriſto optabat ⁊ pete-
bat vt filij ſui in regno eius ſederēt: vnus
ad dexterā ⁊ alius ad ſiniſtram. Hunc ta-
lem affectum charitatis habet beata vir-
go ⁊ exhibet erga nos. q: ſummo deſide-
rio optat ⁊ pro nobis laborat vt adipiſci
valeamus coronā regie dignitatis patrie
celeſtis: que talis eſt ſublimitatis ⁊ tāme
ſtabilis glorioſitatꝫ: vt ſicut dicit Apoſto-
lus. j. Corint. ij. Nec oculus vidit nec au-
ris audiuit: nec in cor homīs aſcēdit que

pparauit deus diligentib ſe. Un̄ de ipa
glorioſiſſima dei matre ſcribitur Eccl. xv
Obuiabit illi: ſalicꝫ homini. quaſi mater
honorificata: ⁊ exaltabit illum apud pri-
mos ſuos ⁊ ſtola glorie veſtiet illum: iocū-
ditatem ⁊ exaltatiōem theſaurizabit ſu-
per eum ⁊ nomine eterno hereditabit illū
Hec ibi. Quintum charitatis ſignum
eſt piiſſime miſerationis. Quia enī ma-
ter quanto pietate plena: tanto charitate
affectuoſa. eo q pietas ex fonte eſt chari-
tatis dulciflue. Sed beata vgo mater eſt
miſericordie ⁊ regina clemētie vt canit ec-
cleſia. Un̄ ipa plena eſt miſcdia ⁊ chari-
tate ad homines tripliciter.

Primo ex natura.
Secunda ex gratia.
Tertio ex obligatiōe diuina

Primo ex natura. quia ſic eius aīa a deo
eſt diſpoſita ⁊ ordinata vt ſit ei diuinitus
inſita pietas ⁊ miſericordia ⁊ charitas ple-
na Iob. xxxj. Ab infantia mea mecū cre-
uit miſeratio. de vtero matrꝫ mee egreſſa
eſt mecū. Secundo ex gratia. quia vbi
plena eſt gratia ſpūſſancti. eſt plena dile-
ctio ⁊ pietas que attribuunt ſpūiſctō. iu-
xta illud Apoſtoli. Charitas dei diffuſa
eſt in cordib noſtris per ſpūmſanctū ⁊c.
Ipa autem virgo plena ſpūſancto ab an-
gelo nunciat Luce. j. Tertio deniq; ex
obligatione diuina qua deus ab eterno i-
pſam ad hoc predelegit ⁊ pordinare ac p-
parare voluit vt videlicꝫ ſit tāplena cha-
ritate q ex eius miſericordia ac pietate to-
ti mūdo. ⁊ cuilibet ad eam cōfugienti ho-
mini ſubueniat. Unde pphetatū fuit de
ea Eſa. xvj. Preparabit in miſericordia ſo-
liū dei. i. vgo Maria. Sextū ſignū eſt
ſollicite ſubuentiōis. qm̄ ipa tanq; mater
amoroſiſſima omīb inuocātib ſubuenit
adeo q a pncipio vſq; in finē ſeculi nunq;
aliqs hoim cuiuſcūq; ſtatus ad eā deuote
recurrentiū vt debet: eſſe potuit qn ei btā
vgo mox ſuccurrerit tanq; mater pietate
⁊ charitate plena. q ſe p amore ꝯtinere ne-
qt qn filio nō miſereat. iuxta illō Eſa. xlix
Nunqd pt obliuiſci mater vt nō miſerea-
tur filio vteri ſui. q. d. nō. Et p ꝯſequēs vt
ait Anib. li. pfationū. Iā inqt nō poterit
nos odiſſe deus dū inuocata fuerit deuo-

te mater eius. Et Bern̄. ait. Nō eſt fas te
o dn̄a poſſe deſerere q̄ ſpē ponit I te. Idē
in ſmone q̄ incipit. In lectiōe. dicit ſic. O
maxime pia. o multū admirabilis maria.
tu nec nominari potes qn accēdas. nec co
gitari qn recrees affectus diligētiū te. nec
inuocari qn exaudias ⁊ ſubuenias. Hec
Bern̄. F. Facilis exauditiōis. Septi
mū ſignū doloroſe amiſſionis. Nā ⁊ ipa
cū dolore reqſiuit filiū pditū Luc. ij. ſic ⁊
alie matres. Hūc ſimile affectū charitatꝫ
erga nos exhibet: qm̄ multum ꝯdolet de
amiſſiōe nr̄e aīe ꝑ pctm̄ mortale. Vn̄ ipa
ſub cruce filij ſui paciētis ⁊ deficiētis pcā
nr̄a aſtans pariter defecit. ꝯdoluit ⁊ com
paſſa extitit. Imo qd̄ mirꝭ ⁊ memoria di
gnū eſt. ſicut ipe cbrs eꝰ filiꝰ plꝰ doluit in
cruce ſup nr̄a ingratitudine ⁊ offenſiōe q̄
ſup ꝓprie paſſiōis acerbitate ⁊ dolore. ſi
cuti vult Bern̄. in li. medi. ita ⁊ bt̄a ꝟgo
plꝰ doluit ſup nr̄is culpis ⁊ pctīs q̄ ſup fi
lij ꝓprij corporalibꝰ penis atꝫ ſuis ꝓprijs
doloribꝰ internis. hic erat ille gladius acer
biſſimi doloris q̄ vulneratū ⁊ ꝑtranſitum
erat cor ꝟgīs iuxta ꝓphetiā Symeonis
Luc. ij. Deniqꝫ ipa ex pietate nimia plus
doluit in hac vita de pctōꝝ hoim miſeria
q̄ quicūqꝫ pctōꝝ dolere potuerūt de ꝓ
pria miſeria vel pena. Qd̄ teſtat Hiero.
in ep̄la ad Euſtochiū di. Nullū in hac vi
ta adeo pene torſerunt ꝓprie ſicut Mariā
miſerie aliene. q̄ ſi in vita hac: multo ma
gis ⁊ in patria qſi cōdolet de nr̄o malo ⁊
morte ſpūali. q̄ vt dr̄. j. Cor. xiij. Chari
tas nō excidit in patria qn potius ꝯſūmat
ta eſt. Vn̄ ipa in canticis de ſe dr̄. Vulne
rata charitate ego ſū. Q, ſi obijcias. i pa
tria nō pōt eſſe dolor vel triſticia. Rn̄deo
q̄ ibi intelligo dolorē nō ſenſibilē vel affe
ctiōis. ſed volūtatꝫ. q̄ oīno vult ſctūs i pa
tria vt hō nō peccaret ⁊ non periret. Tali
dolore ꝯ ꝯpatiēs nobꝭ ex charitate bt̄a ꝟ
go dū videt nos mortuos in pctīs. orat ꝓ
nobꝭ apd̄ filiū vt reſuſcitemur. Hinc ipa
figurata extitit ꝑ illā mulierē plorantē cu
ius filiꝰ vnicꝰ efferebat defunctꝰ. Quā vi
dēs dn̄s ieſus miſcdia motꝰ. reſuſcitauit
filiū eius ⁊ dedit eū mr̄i ſue Luc. vij. Sic
cōpaſſio ⁊ p̄ces bt̄e marie apud chr̄m im
petrāt nobꝭ reſuſcitationē a pctīs. Idcirco
Anſ. ait. O bn̄dicta maria tu pctōrē toti
mūdo deſpectū ⁊ ad te ꝯuerſuꝫ materno
affectu amplecteriꝫ: nec ipm deſeris qulqꝫ
deꝰ ꝑ te placatus ipꝫ ſue gr̄e reformabit.
Hec ille. G. Gratioſe placatiōis. Octa
uū ſignū amoroſe recōciliatōis. q̄ ipa ve
luti piiſſima mr̄ nō ſinit hoies ad ſe ꝯuer
ſum ſtare in diuie ire vltrice ſnia: ſed recō
ciliabit in dei amorē ⁊ gr̄am atqꝫ clemen
tiſſimā miſcdiam. auertet dei irā ⁊ vindi
ctā. Vn̄ Bern̄. in ſmone qdā de bt̄a ꝟgi
ne ait. Ecce corā tremēdo iudice pctōres
aſſiſtimus: cuiꝰ manus terribilis gladiuꝫ
ire ſue vibrat ſup nos. Et qs auertet eaꝫ
niſi tu dei amantiſſima mater ꝑ quā ꝑma
ſuſcepimus gr̄am ⁊ miſcdiam. Idem ait
O felix maria tu mr̄ regꝭ: tu mr̄ exulis: tu
mr̄ iudicis: tu mr̄ dei ⁊ hoīs: cū
mr̄ rei: tu mr̄ iudicis: tu mr̄ dei ⁊ hoīs: cū
ſis mr̄ vtriuſqꝫ diſcordiā iter tuos filios
ſuſtinere neqs. O bn̄dicta maria qntū tī
bi debemꝰ ꝑ quā talē fratrē. i. dei filiū ha
bemus. Quas tibi laudes ⁊ gr̄as agemꝰ
cū ꝑ ter ex te oī bono valemꝰ. Hec Ber.
E. Expoſitōis Nonū ſignū ꝓprie expo
ſitionis. In qbuſdā nēpe matribꝰ cōperit
tātus affectus dilectionis vt ſcipſas expo
nant morti ꝓ filijs vt eoꝝ vitā ſaluēt ſeu
viuificēt. Patꝫ in pelicano de q̄ dr̄ Iſid.
li. ethymol. q̄ roſtro ſe vulnerat: vt ſanguie
ſuo pulli aſperſi viuificent. Talē charitat
tē exhibuit bt̄a ꝟgo nobꝭ q̄ maior eſſe non
potuit: iuxta illud Ioā. xv. Maiorē cha
ritatē nemo habet vt animā ſuā ponat qs
ꝓ amicis ſuis. Nā ipa bt̄a ꝟgo nō vnam
tm̄mō: ſed duplicē aīam ꝓ nobꝭ expoſuit.
q̄ vicꝫ ꝓpriā aīam poſuit cū obtulit com
paſſiōi. Luc. ij. Tuā ipſius aīam gladius
doloris ꝑtrāſibit. Et inſup aīaꝫ filij ⁊ ipꝫ
filiū ꝓ ꝑximo. i ꝓ nobꝭ poſuit quē ⁊ plꝰ q̄
ꝓpriā aīam dilexit: ⁊ ſic effectū dilectiōis
duplicauit. K. Chare redēptiōis. De
cimū ſignū ꝑcioſe redēptiōis. Solent pie
matres oēm theſauꝝ quē hic pn̄t dare ꝓ
filij redēptiōe ſi fuerit i captiuitate morta
li poſitus. Talē charitatēꝫ exhibuit nobꝭ
bt̄a ꝟgo. q̄ ꝓ nr̄a redēptiōe ex captiuita
te diabolica dedit oēm ꝑcioſiſſimū theſau
rū quē habuit ⁊ quē ſupra totū munduꝫ
amauit vicꝫ corpꝰ ſanguinē ⁊ aīaꝫ ſui filij
Nō pōt ꝯ nos repudiare qs tācaro ꝑcio

noſcat emiſſe. Ideo dic apłus. Empti eſtis
ꝑcio magno: glificate ⁊ portate deū i cor
pore vro. Hinc Bern. O dulces in omnes
⁊ ſup oēs maria: de cuiꝰ btā carne modi-
ca pars aſſūpta totiꝰ mūdi ſuffecit ſolue-
re debita. H Hereditatōis. Undeci-
mū ſignū celice hereditatōis ⁊ fructifica
tōis. Ipa ꝗppe nō ſolū amat nos matna
dilectōe q̄ eſt maxima naturalr̄ ꝑ aliꝗs af
fectibꝰ: vt vult Ariſ. viij. ⁊. ix. li. eth. vbi q̄
rit. Utrū mr̄es plꝰ diligāt filios q̄ pr̄es.
⁊ vtrū mr̄es plꝰ diligāt filios q̄ ecōuerſo.
⁊ ↄcludit ꝙ matres diligūt teneriꝰ q̄ pa-
tres: ⁊ etiā q̄ econuerſo filij diligant ma-
tres. Maior ḡ dilectio eſt materna: ⁊ tali
diligit nos beata ꝟgo Maria. Imo inſu
per ipa ſua maternitate: celeſti patria nos
hereditauit: q2 ſm dictū Bern. in ſer. ſup
euangelio. Stabat aūt iuxta crucē Jeſu
⁊c. ex btā ꝟginis Marie mr̄nitate heredi
tatis celeſtis fructū mltiplicē adꝗſiuimꝰ
Per hāc eiꝰ maternitatē em̄ habemꝰ no-
biliſſimū frēm chr̄m: miſericordiſſimū ꝗꝫ
pr̄em deū ⁊ hereditatē regni celoꝝ. theſau
rū habemꝰ oēꝫ gr̄am marie. ⁊ ſinū miſeri
cordie eiꝰ apertū i oī neceſſitate. Un̄ dicit
Ber. ibidē. O ꝟbū oī acceptōe dignū. ſ.
ꝟbū dn̄i Jeſu. di. Ecce mr̄ tua. Si maria
eſt mr̄ tua o hō: ḡ Jeſus eſt fr̄ tuꝰ. ḡ pa-
terꝰ pr̄ tuꝰ. ḡ regnū eiꝰ hereditas tua. ḡ ḡ
tia marie eſt theſaurꝰ tuꝰ: mr̄es em̄ the-
ſaurizāt filijs. ḡ oīs neceſſitas tua ad cor
eiꝰ aſcēdit. cōmota enī ſunt viſcera eiꝰ ſup
filio ſuo. Accipe ḡ eā i tuā. Hec Bern.
Un̄ claret ꝙ b. ꝟgo data ē nob in matrē
ꝓpterea vt etiā ꝗ damnationē demeremur
ſm dei iuſticiā: ſaluari poſſimꝰ ↄfugiēdo
ad btē Marie miſcdiā. Qd teſtat Chry
ſoſt. de ꝓrogatiua Marie ita di. Ideo tu
mr̄ dei ꝓordinata fueras ab eťno: vt quē
deꝰ ꝑ ſuā nō poſſz ſaluare meritiſſimā iuſti
ciā: tu ꝑ tuā ſaluares pietatē et miſericor
diā dei infinitā. Hec ille. L Liberatōis.

Ad id faciūt ꝑlima miracťa in lib. de
miracuť b. ꝟgis. e ꝗbꝰ vnum h̄ inſerere di
gnū duxi: qđ ⁊ fert in Legēda cōi ſancti
Laurētij martyrꝫ. vicꝫ ꝙ ꝗdā iudex Ste
phanꝰ noie erat Rhome ꝗ munera liben
ter accipiens: mľtoꝝ iudicia ſubuertebat.
Hic tres domos ecclie ſcti Laurētij. ⁊ vnū
hortū ſctē Agnetꝫ violent abſtulit: ⁊ abla
ta iniuſte poſſedit: accidit vt morereť ⁊ ad
iudiciū dei duceret. Cuiꝰ brachiū ſanctꝰ
Laurētiꝰ duriſſime ſtrinxit ⁊ dolor eū ni
miꝰ inuaſit. Sctā ꝗꝫ Agnes faciē ab eo
auertit. Tūc iudex ſniam ꝓtulit di. Qm̄
aliēa rapuit ⁊ ꝟitatē vēdidit: mūera acci-
piēs i locū Jude ꝓditoꝝ tradat. Ecce aūt
btā ꝟgine ⁊ ſctō Proiecto quē Stepha-
nꝰ i vita valde dilexerat ꝑ eo orātibꝰ: con
ceſſū ē vt eiꝰ aīa ad corpꝰ rediret: ⁊. xxx. di
ebus pniaꝫ agerꝫ. Accepit iſup i mādātꝫ
a b. ꝟgine vt pſalmū Bti imaculati in vi-
ta ſua ſingulť diebus diceret. Cūqꝫ ad cor
pus rediſſet: brachiū eiꝰ ita erat aduſtū.
⁊ liuidū acſi hec i corꝑe paſſus eſſet ꝗad
vixit. Male ḡ ablata reſtituēs et peniten
tiā agens: die triceſima migrauit ad dn̄m
Ecce igiť pater ꝙ hic ꝗ ſm dei iuſticiam
erat damnandꝰ: ꝑ miſcdiam btē ꝟginis
eſt libatꝰ. J Interceſſionis. Duodeci-
mū ſignū ſedule interceſſionis. Nā ipſa
ardentiſſima charitate nō ceſſat intercede
re ꝓ nobis apud patrē et filiū vt conſeq̄n
tur peccatores veniā: iuſti gr̄am: et quicꝫ
hoīm miſericordiam. Unde deuotꝰ Ber.
inquit. O hō ſecuꝝ acceſſum habes ad
deū. vbi habes matrem ante filiū: filium
an̄ pr̄em. filius oñdit patri latꝰ ⁊ vulnera
mater oſtendit filio pectꝰ ⁊ vbera. nulla
ḡ poterit ibi eſſe repulſa vbi tot ↄcurrūt
charitatis inſignia. Hec ille. Sed di.
Dolere non poſſum de peccatis: alligatꝰ
ſum in eis: coartor conſuetudine mala: ꝗd
faciam? Noli deſꝑare peccator: vade ad
ꝟginē: audi Bern. ꝗd iterum dicat. Si
criminū immanitate turbatus: ſi iudicij
horrore ꝑterritus. ſi barathro deſꝑatōis
aſtrictꝰ Mariā cogita: mariā inuoca: non
recedat a corde: non recedat ab ore. Nam
ipam cogitans nō erras: ipam rogās nō
deſperas: ipa te tenēte nō corruis: ipa ꝓ-
tegente non metuis: ipa duce nō fatigarꝫ.
ipa ꝓpitia ꝑuenies. Hec ille. Recurramꝰ
ergo confidenter ad virginem tanqꝫ ad ḡ
tioſiſſimam et amoroſiſſimā matrem: vt
ipa intercedente conſequamur gratiam in
pſenti: et gloriam in ſecula ſecloꝝ. Amen

Ultimum adde Mortis in hora ſuſ
ceptionis: vt canit eccleſia.

Incipit Liber decim⁹. de Aſſumptione beate Marie.

d

Ecimus liber

de myſterio glorioſiſſime aſſumptiõis btiſſime ꝟginis marie agens cõtinet pl'es ꝑncipales partes. quaꝝ Prima eſt de trãſitu ei⁹ ſanctiſſimo ꝛ glorioſiſſima corꝑis ꝛ aie aſſumptiõe. Scḋa ḋ ei⁹ ꝑcellenti ſublimatiõe: feliciſſimaq; inthroniza tione. Tertia ꝑs ſub alio ꝓceſſu ḋ ei⁹ di gnifica exaltatiõe ꝛ coronatiõe. Quarta erit incidentalr̄ de euãgelio qḋ legit' i ſolẽ nitate hui⁹ aſſũptiõis. Quīta erit ſub ꝓ ceſſu hiſtorico de mõ hui⁹ aſſumptiõis

Pars prima de tranſitu ſeu morte btẽ marie ꝛ ei⁹ corꝑis ac aĩe ꝑfecta aſſũptiõe glioſa.

q

Ue ẽ iſta

q̃ aſcẽdit ḋ deſerto delitijs affluẽs: inixa ſuper dilecto ſuo. Uerba hec ſcribunt' originalit' Can. viij. ꝛ pñt accipi tã q̃ ſint ꝟba ſctõꝝ angeloꝝ: q̃ admirantes ſuꝑ tã glioſiſſima aſſumptiõe b. ꝟgis ꝛ ãmirãdo canentes i laudẽ euſdẽ bñdicte ꝟginis deprõmebãt i hac aſſũptiõe. Que eſt inquint iſta. ſ. ꝟgo ſuꝑbeatiſſima q̃ aſcẽdit ꝑ aſſumptionẽ glioſiſſimã: de deſerto id ẽ mũdo iſto iferiori: q̃ noie deſerti ſignificat': vt dic̃ Bern. q: deſert⁹ ꝛ derelict⁹ ẽ a deo ꝛ angel' ꝓfectu: q: tot⁹ eſt poſitus i maligno. j. Joan. iij. ꝛ plen⁹ miſtis miſerijs: vtpote ergaſtulũ exular⁹ ꝛ carceris: delitijs glĩe affluens ꝛ innixa ſuꝑ dilecto ſuo. i. filio chr̃o Jeſu ꝑ ſingularẽ amoris ꝛ fruitõis familiaritatẽ. Q; ſi petas. Unḋ oriebat' iſta admiratio angeloꝝ de beate virginis aſſumptiõe: Dicim⁹ reuera q̄m ex trib⁹. ſm q̄ tria ſũt ꝑcipua q̃ ſũt in hoib⁹ admiratiõis cauſa: vt notat Frã. mairo. ex ꝟbis Aug. Primo qñ res eſt mag. Scḋo qñ res eſt noua ꝛ inſolita. Tertio qñ rei cã eſt occulta. Nimirũ qñ res geſta eſt magna: merito eſt admirãda: vt claret de diluuio tꝑe Noe Gen. vij. qḋ q: fuit tã magnũ vt totã terrã mundaret ꝛ ſuꝑabundaret: valde fuit admirandũ. Similit' in maris rubri diuiſione: et Jordanis retrorſum cõuerſione. Preterea qñ res ẽ noua ꝛ inſolita: vt claret de manna: qñ ꝑma die pluit domin⁹ ſuꝑ terrã. Unde admirãtes filij iſrl' dixerũt: manhu. i. qḋ eſt hoc ꝛc̃. Deniq; qñ cã rei eſt occulta: vt pat; in eclipſi tꝑe mortis chr̃i. Nã l; freq̃nt' eclipſis accederit: tñ q: illi⁹ eclipſ. ſ. tꝑe mortis chr̃i facte cãm ph̃i athenieñ. inuenire ñ potuerũt: plurimi ſunt admirati: ſicut refert Dionyſi⁹ in ep̃la q̃dã: imo vt fert' ipe Dionyſi⁹ hui⁹ eclipſ cãm ignorãs: cũ ꝓ tunc nõdũ in chr̃m crediſſet: diſcipul' ſuis dixit hec ꝟba. Aut de⁹ nature vim patitur: aut tota mundi machina deſtruit'. Ad ꝓpoſitũ. q: in aſſumptiõe glioſe ꝟgis hec oia ꝯcurrebãt. Nã res ita fuit magna et magnificẽtiſſime facta: q: tũc maiora dona ſunt data btẽ ꝟgini q̃ vnq; alicui pure creature: vtpote q̄ ipa dei mater electa ſuꝑ totã celeſtẽ curiã ſit exaltata: atq; oib⁹ creatis ꝑpoſita ꝛ regina ꝑfecta: in ſũmis bonis glĩe collocata: Juxta illud etiã ps̃. Elegit eam de⁹ ꝛ ꝑelegit eã. in tab. ſuo habi. fac̃ eã. Itẽ hec aſſũptio fuit noua ꝛ inſolita: eo q̄ nunq; viderant angeli vnã purã creaturã femineã ſupra oẽs angelos ſanctos ꝛ celicos ad dextrã filij dei collocari: ſicut hodie viderunt ipaꝝ. iuxta illḋ iij. Reg. ij. Poſit⁹ ẽ thron⁹ mr̃i regꝫ q̃ ſedit ad dextrã ei⁹. Deniq; cã hui⁹ erat occulta. q: de incõꝑhẽſibili abyſſo diuie ſapiẽtie ordiata: necdũ omnib⁹ angelis reuelata. Et iõ miltũ admirãtes angeli cecinerũt di. Que ẽ iſta q̃ aſcẽ. ꝛc̃. In q̄b⁹ ꝟbis cõmendant et admirant' in btã virgine. Primo ſctitatꝫ excellẽtiã. ibi. Que ẽ iſta q̃ aſcẽ. ꝛc̃. Scḋo felicitatꝫ ſuꝑabũdãtiã. ibi. Delitijs afflu. Tertio dignitatis ꝛ honoris ꝑeminẽtiã. ibi: innixa ſuꝑ dilecto ſuo. Uñ h̃ elucidabim⁹ tria myſteria ad iſtaꝝ ꝟginis glioſiſſimã aſſumptiõeꝫ ꝑtinentia alia alibi declarãdo.

Primũ myſteriũ ḋ ei⁹ ſctiſſima morte

Scḋm de gl'aꝝ ei⁹ honore.

Tertiũ de eius feliciſſima corporis et anime glificatione

Articul⁹ prim⁹ de ſctiſſime mortis trāſitu ipi⁹ btē vginis marie vbi tria declarant. vicʒ quō cognuerit mortis horā: ⁊ ſe ꝑparauerit. ac vtꝝ tenebat mori

P Rimo de morte b. vginis. de q̄ dicit Damaſ. ꝙ nō ē dicenda mors ꝓprie. Dic̄ ꝗppe in ſmone ſic. Sacra tua obdormitio a nullo appellāda ē mors qꝛ nō abſorbuit nec dolorē intulit. Sʒ qꝛ ipropē vnū b ꝓ reliq̄ accipit: ꝓpri⁹ tñ dr̄ trāſu⁹ vl' trāſmigratio īꝛ ꝓprijſime aſſūptio. De q̄ ſic noiando ꝓpt ſimplices oriū (tur q̄ſtio.
Prima de ei⁹ ꝑcognitiōe
Scd̄a de eius ꝑparatione.
Tertia de eius obligatione.

Primo igit' de ꝑcognitiōe ſue mortꝭ q̄rit'. Vtꝝ btā vgo ꝑſciuit ſuā mortē certitudinalit'. Nā de cōi lege hoies ſunt icerti de mortis tp̄e ⁊ loco ⁊ mō: atq̄ etiā ſtatu qꝛ neſciūt ſi in ſtatu grē vel extra ſint morituri. Vñ Ecci.ix. Neſcit hō finē ſuū. ſʒ ſicut aues laq̄o ⁊ piſces hamo: ſic hoies capiētur in tempore malo. Unde Beda ſuper Matth. Certū eſt ꝙ morieris: incertū eſt autē qñ aut quō aut vbi: quia vbiq̄ te mors expectat. Tu ꝗʒ ſi ſapiēs fuerꝭ vbiq̄ eā pat⁹ expectab. Hec ille. Et Senec. ad Lucil. dr̄. Incertū ē q̄ loco te mors expectat: tu illā in oi loco expecta: in oi loco eque timē. Hec ille. Ad q̄ſitū rn̄det' ſm magnū Alb. ſup Miſſus eſt. ca. cxxiij. ꝙ btā vgo certiſſimā ꝑcognitōnē habuit de ſua morte. Et h clareſcit triplici rōne.

Prio arguēdo a miori: qꝛ mltꝭ ſctis h ꝯceſſū eſt. vt pꝫ de Petro q̄ ꝑſciuit ꝙ velox eſſʒ depoſitio tabnacli ſui. Itē d̄ Joanne. de ſctō Martino. ⁊ multis alijs. g̃ mlto magꝭ btā vgo oim dn̄a ꝑſciuit ſui obitus diē: ꝑ illā maximā topicā. Si ei cui min⁹ videt' ineſſe ineſt: ⁊ ei cui magꝭ. Scd̄o rōe cauſal' meriti. Nā q̄ eſt cā q̄re aliqb⁹ reuelat' dies obitus: Si dignitas ſctitatis: ipa ē vtiq̄ dignissima. ſi charitas: ipa ē charitate pleniſſima. ſi dſideriū ipa ſūme cupiebat diſſolui ⁊ eſſe cū chrō. His quippe cauſis meret' q̄s vt reueletꝛ ei dies obit⁹. Et q̄cūq̄ alia cā pōt aſſignari: illa in btā vgine ē excellētiſſima ꝑ aliq̄s g̃ ⁊c̄. Tertia rō optati: qꝛ ois hō libenter optat: ⁊ vult ꝑſcire diē obit⁹ ſui. Vñ Prouer. xiij. Spes q̄ differt' affligit aiaʒ g̃ ipa icertitudo tp̄is pene finiēde huius miſerie ⁊ glie ꝯſeq̄nde anxioſa eſt anime. Vñ ipa btā vgo ſicut ⁊ alij optauit ꝑſcire mortē. Sʒ q̄cq̄d optauit ſcire fili⁹ ei reuelauit niſi aliq̄ rō ipediret. Iſtud nlla rō ipediuit: vt patuit. g̃ ipa hanc grām accepit ꝙ vicʒ ſuā mortē dete'minate preſciuit. Et huic ſentētie ꝯcordat hiſtoria aſſūptionis vbi habet' ꝙ añ ei⁹ mortē āgel⁹ palmā ſibi de paradiſo afferēs apparuit: et ei diē obit⁹ ꝑdixit: de q̄ hr̄ vltia pte hui⁹ li.

Scd̄o q̄rit' de ꝑparatiōe: vtꝝ. ſ. btā vgo ꝑparauerit ſe ad mortē ꝑ ſacroꝝ ſuſceptione. Ad qd̄ prin⁹ rn̄det' ꝙ ſic. Et aſſignāt plures rōes q̄s etiā notat Alber. vbi ſupra ca. lxxj. Pria rō ꝓpter ſui humiliatōēʒ. Scd̄a propter ꝑcepti impletionē: qꝛ ipſa oia ꝑcepta euangelica ⁊ ꝯſilia ꝑfectiſſime tenuit: Sed chriſtus in multis locꝭ ⁊ paſſibꝫ euāgelicis ꝑcepit ⁊ ꝯſuluit hoibꝫ vt ſe ꝑparent ad mortē di. Eſtote pati qꝛ q̄ hora nō putatis fili⁹ hois veniet: ſcilʒ ad mortꝭ iudiciū: vt pꝫ Mat. xxiiij. ac Luce xij. g̃ ipa hec impleuit. Tertia ꝓpt' nr̄aʒ inſtructionē: vt q̄ ſctūs eſt ſctificet' adhuc. Apoc. xxij. Et q̄ pctōr eſt ꝓuocet' ad expiationē ꝑ ſacra. Has ⁊ plures alias rōes habes ſ. li. vij. ꝑ. j. ar. ij. ca. ij. Sʒ qm̄ vt dic̄ Aug. lib. de viſitatiōe infirmoꝝ quē ſcripſit ad nepotē ſuū. tria ſunt ſacramēta ꝑ q̄ debet q̄libet hō potiſſime ꝑparare ſe ad mortē. vicʒ ſacr̄m pnie: et ſacramētū eucharistie: quod eſt viaticū noſtre ſalutis. vt pꝫ di. l. c. his vo. et c. penitētes mecnō ⁊ ſacramentū vnctionis extreme. Idcirco h reſtat iueſtigādū: vtꝝ b. vgo circa mortē ſuſceperit hec ſacra ꝑparatoria. Prio q̄dē de ſacr̄o pnie ſi q̄ris Dicto ꝙ cū ipa in vita ſua acceperit hoc ſacramentū: ſic patuit lib. vij. ꝑ. j. ar. ij. c. iij. Vbi et habet' ꝙ ipa in vita ſua ſacra accepit: ⁊ ꝙ ꝯtrita ⁊ ꝯfeſſa eſt: nō q̄dē pctā: qꝛ nullū habuit: ſed ꝙ nō fuerit digna tantis bñficijs ſua

virtute. Similiter eucbariſtiam: vt patu
it ibidē in vita freqntauit. ſeqt ḡ magis i
mortꝭ articlo ꝙ ita tūc ſacra ſuſcepit. Sꝫ
de ſacro vnctōis extreme dubitaꝛ vtꝝ ſuſ
ceperit Et videꝛ ꝙ nō: qꝛ ſacrm vnctōis
nō ꝯfert niſi infirmantibꝫ. Jaco .v. Infir
maꝛ ꝗs ex vobis inducat pb̄ros eccle: et
orēt ſup eo: vngētes oleo in noie domini.
Sꝫ b. ꝟgo nō p infirmitatē fuit mortua:
ḡ inungi nō debuit. In ꝯriū arguiꝛ p
illud Jaco. ij. Siqs totā legē ſuauerit of
fenderit aūt i vno fact᷒ eſt oim re᷒. ḡ ipa
ſicut ⁊ ceti tenebaꝛ ad totā legem. Sꝫ ex
trema vnctio fuit de lege a dn̄o inſtituta
⁊ eccl'ia. Unde ⁊ in Mar. legitur ꝙ apl'i
circūibant caſtella oleo curātes infirmos
Ergo tenebaꝛ ꝟgo beata ad extremā vn
ctionē: ⁊ p ꝯn̄s ſuſcepit eam. Ideo dicen
dū ſm Alber. vbi s. ꝙ btā ꝟgo ⁊ſi nō in
diguerit: tn̄ ſacrm vnctōis accepit: in qua
cōplete victorie ꝑterite ⁊ plene glie futu
re ſuſcepit ſignationē. Nec obſtat ꝙ ipa n̄
indiguit ꝓ venialiū remiſſione: ⁊ infirmi
tatis alleuiatiōe: eo ꝙ ipa nec vēialia ha
buit: nec īfirmata extitit: ꝓ qbꝫ cauſ vncti
onis ſacrm extitit ordinatū: qm̄ ꝓ venia
liū remiſſione ⁊ infirmitatis alleuiatione
ipa virgo accepit totius doloris mortis
quod maius erat remiſſionē atqꝫ totius
aie ⁊ corpis glificatōēꝫ. Unū lꝫ ipa potuit
vt h̄ ſacramentū nō reciperet exēpta p ꝑui
legiū qḋ ꝯfert dn̄s his qs ſine infirmita
te ⁊ mortis dolore dignaꝛ euocare: q̇ vt
videꝛ non teneꝛ ad vnctionē extremā cū
oleo ꝓ infirmantibꝫ inſtituto. Tn̄ videꝛ
veriſile ꝙ btā ꝟgo iſti ꝑuilegio ꝓpꝛ hūili
tatē abrenūciauerit: ſic et alia priuilegia
ſua dū viueret occultauit: ⁊ ſacrm iſtd ꝓ
pctōribꝫ inſtitutū hūiliꝛ ſuſcepit: vt hūili
tatē quā p totā vitā ſuā tenuerat: etiā i ex
tremo vite articlo ꝯſumaret. Hec Alber.

Tertia principal' qſtio de mortis ob
ligatiōe. vtrū beata virgo debuit mori ne
ceſſario: ⁊ obligata fuerit mortꝭ legi ſicꝫ ⁊
ceteri hominū. Et argui pōt ꝙ nō cōgru
ebat nec debebat mori. qꝛ nō obligabaꝛ.
qꝛ mors debeꝛ ⁊ inflicta eſt ꝓ pctō origi
nali. ipa autē virgo eſt ꝑſuata a peccato
originali: vt ſolēnes aſtruūt doctores nr̄i.
Et p̄ie credendū ſtatuit eccl'ia in concilio
Baſilienſi. Si ergo caruit omi peccato:
caruit etiā merito mortis. ḡ iniuſticia ei
fcā ē cū ē mors ſibi iflicta: qm̄ dicēte Au
guſt. in. ij. ſen. di. iiij. Dē᷒ nō ꝑus ē vltor
ꝙ qs ſit pctōr. Itē hō in ſtatu innocētie
ſi ꝑſtitiſſet viu᷒ fuiſſet trāſlatus ad gl'iā
ſine morte. ḡ mater dei q̄ fuit ſumme ꝓxi
ma ſtatui innocentie debuit h̄ ꝑuilegiuꝫ
habuiſſe vt viua fuiſſet trāſlata. Item d̄
Joāne euāgeliſta plurimi tenēt ꝙ ſit viuus
tranſlat᷒. ḡ ipa h̄ ꝑuilegiū magis debuit
hīe. Ad qſitū igiꝛ rn̄deꝛ p tres ꝟitates
ſeu ꝯcl'ones. Prima eſt ꝙ mr̄ dei ꝯgru
enter debuit mori. Rō: ne cbr̄o maior fo
re videreꝛ. ⁊ vt hereꝛ qrundā ꝯfutaretur
q̇ aſſerebant ipam nō eſſe hoieꝫ ſꝫ angel
luꝫ. ⁊ vt eſſet materia exercende virtutꝭ: qꝛ
mater dei ſm Fran. mayro. ꝑ patiētiā pe
nalitatū hui᷒ mūdi atqꝫ mortꝭ ſuſceptoꝫ
merita cumulauit ad ꝑfectiō: ⁊ gr̄e. Sic
em̄ Job fuerūt pene ꝑmiſſe ⁊ inflicte ad
exercendā ei᷒ patientiā: ita ꝟgini ad ꝑfi
ciendā gr̄aꝫ. Uirt᷒ nēpe in infirmitate ꝑ
ficiꝛ: vt ait apl's. ij. Cor. xij. Scd̄a cō
cluſio: lꝫ mr̄ dei fuerit ꝑſuata p ſctificati
onis gr̄am a pcti originaꝛ macula: tn̄ a pec
cati originaꝛ pena n̄ fuit totaliꝛ libata: vn̄
ſuſtinuit mortē: ⁊ alias penalitates hui᷒
miſerie. Rō ſm Fran. maro. qꝛ gr̄a ſctifi
catōis n̄ obuiat pene ſꝫ tm̄mō culpe. Qḋ
potuit. Nā Joānes baptiſta fuit ſctifica
tus: ⁊ a pctō originali plene purgat᷒. ⁊ tn̄
a pena pcti originaꝛ non extitit liberatus
imo ⁊ mortē acerbi doloris in decollatōe
paſſus. Siliꝛ ⁊ anima pueri in baptiſmo
abluiꝛ a peccati macula ⁊ non liberatur a
pena ſeu miſeria. ſed ⁊ chriſt᷒ dn̄s ſine vl
lo reatu fuit: ⁊ tn̄ penalitates ſuſtinuit: lꝫ
volūtarie. Non mirū ḡ ꝙ btā ꝟgo ab oī
pctō aliena penas huius miſerie ⁊ mor
tem ipam ſubire debuit. Tertia ꝯcluſio
ꝙ mater dei ex debito modi naturalis or
tus ſui obligata fuit ⁊ debuit mori non
obſtante gratia preſeruationis a pctō ori
ginali. Rō: qꝛ lꝫ diuina gr̄a ꝑſuauit ꝑue
niendo anime infectionē in beata virgine:
nō tamē iſta gratia ꝑuēit carnis feditatē.
quia naturaliꝛ ſꝫ modū propagatōis hu
mane ab Adam p ꝯcubitū ꝯcepta ē. Et
ideo ratione iſtius naturaꝛ originis ⁊ ꝯplex

carnis naturalē feditatē ex p̄mis parētib⁹
ꝯtractā iuſte in ea remāſerūt oēs ille pe-
nalitates q̄s in hac vita paſſa eſt. ꝛ ꝑ ꝯñs
etiā ip̄a mors ſeu mortis obligatio. Ex
p̄miſſis infert corollarie ſ̄rās ꝙ licꝫ btā
ꝟgo aliter eſt mortua ꝛ mortē aliter ſuſce-
pit q̄ȝ oñs chr̄s. Nō qꝛ chr̄us mortē ſic ꝛ
alias penalitates volūtarie aſſūpſit ꝑ re-
dēptōe hūani generis ꝛ ſalute: nec ex ori-
gine naturali ꝯtraxit. qꝛ ſupnaturaliter ď
ꝟgine eſt ꝯcept⁹. Sed btā ꝟgo mortꝫ ex-
tnit debitrix ex naturalis originis ꝯtracti-
one ad Adā. Vñ ad obiecta ptꝫ rñſio.
Ad p̄mū patet ꝑ ſcḋaꝫ ꝯcl̄onem ꝛ tertiā
Ad ſcḋm ꝟo obiectū ꝙ ip̄a nō debuit
p̄uilegiata in h̄ eſſe ptꝫ ꝑ p̄mā ꝯcl̄onem.
Licꝫ q̄ppe ip̄a fuerit p̄rima ſtatui innocē-
tie. Nihilomin⁹ ip̄a in h̄ ſtatu miſerie non
debuit hoc p̄uilegiū hr̄e vt viua trāſferret
ꝓpter rōnes circa dictā ꝯcluſiōem p̄mā p̄
tactas. Nec illō de Joāne euāgeliſta ob-
ſtat. q̄m etiāſi illa opinio ponat ꝙ viu⁹ ſit
trāſlat⁹ nō eſt q̄d h̄ ſinglare. qꝛ credit̄ fore
ſm illā opinionē morītur⁹ in fine mūdi.
Vñ nō dixit ieſus qꝛ nō morit̄: ſꝫ ſic eum
volo manere donec veniā Joā.xx. O ve-
re ḡ ꝟginē ſctiſſimā mariā oi veneratōe di-
gna: o dei mr̄em digniſſimā que ꝛ in vita
ſctiſſima ꝛ oi gr̄a plena: atq̄ȝ i morte exti-
tit oi honore debito: p̄uilegio q̄ꝫ p̄dotata

Articul⁹ ſcḋs q̄les gr̄as de-
us exhibuit b. marie mr̄i i ſua
morte. qꝛ licꝫ voluit eā mori ſi-
ne dolore merore ꝛ timore.

Irca ſecun

dū myſteriū de gr̄aꝝ hono-
re q̄b⁹ btā ꝟgo eſt i ſua mor-
te vl̄ trāſitu honorata ꝛ ſingularit̄ p̄uile-
giata eſt aduertendū. ꝙ hoies cōiter pati
habēt i morte triplicē p̄cipue anxietatē vl̄
anguſtiā. Primo amariſſimuꝫ dolorē.
Scḋo triſtiſſimū merorē. Tertio terri-
biliſſimū timorē. Propterea ďr Haymo
ſuꝑ Apoc. ꝙ nulla maior acerbitas cuiuſ-
cūq̄ȝ amaritudīs q̄ȝ mors ip̄a hoīs ꝛ p̄ci-
pue in pctō morietis. Nā reuera tūc inſyr-
git hoi dolor amariſſimus q̄ cogit aīam

ſeparari a corpe qui penetrat ꝛ ſcīdit cor:
oia membra virib⁹ deſtituit: ꝛ oēs ſenſus
a ſua viuacitate euacuat ꝛ diſſoluit teſte
Solino in libro reꝝ. Item tūc in aīa triſ-
tiſſimus meror exorit̄ ꝓpter cogitationes
ꝛ tentatiōes infeſtantes. qꝛ videt ſe p̄uari
vita quā naturale eſt cuilibet appetere. vt
dicit Ariſto.ij. de aīa. Aduertit quoq̄ȝ
oīa bona huius mūdi ſe relictuꝝ. corpus
abominabiliter corrūpi ꝟmibuſq̄ȝ eſcam
dari: ꝛ in nullo ſe poſſe i tot dolorib⁹ iuua-
ri. Hinc Eccī.xlj. O mors q̄ȝ amara ē me-
moria tua hoi pacē habēti in ſubā ſuā ꝛc̄.
Profecto dicēte Ariſto.iij. Ethic̄. Terri-
biliſſimū oīm mors eſt. Deniq̄ȝ tunc erit
hoi timor maximus. Vñ Grego. in ho-
mel̄. dicit. Nūc cogitandū valde eſt q̄ntū
nob̄ erit terribilis hora nr̄e reſolutiōis ꝛ
mortꝫ: q̄s pauor mētis cū añ nos erit oīm
maloꝝ memoria. Cōtra nos demonū ar-
mabit̄ malicia. Retro nos p̄uatio felicita-
tis trāſacte mūdialis. Supra nos formi-
do tremendi iudicis. Hec ille. O q̄lis ille
timor ꝛ tremor q̄n aderit nefandoꝝ ſpiri-
tuū multitudo aīam rapere volentiū q̄ꝝ ſpēs
horrēdiſſima. Nam vt ďr Beda ſuꝑ illo
ꝟbo Tob.v. Occurrit Tobie piſcis dño
inq̄t paſſo in cruce aſſtitit diabol⁹ inſidian-
do ſiq̄d forte in eo iuris ſui inueniret. ſi ḡ
chr̄o affuit morieti. ꝛ multis ſilr̄ alijs ſan-
ctis in morte affuiſſe legit̄: vt ſctō Marti-
no: ſctē Helizabet ꝛc̄. A fortiori credēdū
eſt ꝙ cuilibet hoi aſſiſtit īſidiādo. O de⁹
q̄ntus tūc erit timor: q̄nta tribulatio cum
de oib⁹ factꝫ ꝛ culpis ac delictꝫ eſt rō red-
dēda: ꝛ ſnia irreuocabil̄ accipiēda. Ve tūc
ꝛ ve peccatori ꝯ quē inſtat ſnia eterne dāna-
tiōis ferenda. Propterea de his q̄ reſuſci-
tati ſunt: vt de Lazaro quē de⁹ ſuſcitauit
ꝛ ď alijs ꝯſilr̄ refert̄ ꝙ poſtea nūq̄ȝ riſerūt
in h̄ mūdo: ſed fleuerūt q̄ſi ꝯtinue. Vñ re-
fert Cirillus p̄iarcha i ep̄la ad Aug. de
miraculis ſcti Hiero. ꝙ cū tres mortui fu-
iſſent iuxta tumulū ſcti Hiero. reſuſcitati
q̄ȝdiu vixerūt poſtea ſine intermiſſiōe fle-
bāt: ꝛ vnū coꝝ alijs p̄ſētib⁹ Cirillus itera-
rogauit: cur tā dire lachrymas iceſſanter
emitteret. Ac ille rñdit. Si inq̄t q̄ ſum ex-
pertus Cirille nō ignorares tibi ſemꝑ in-
eſſet cauſa fletus. Illo requirēte reſpōdit

Aia mea inqt reſoluta eſt a corpe tā grauiter z acerbe φ mens nō capit hūana: nec
ego niſi certa experientia didiciſſem credere
valuiſſem. qz ois anguſtia z dolor quē exiſtimaret hō nihil reputaſ reſpectu illiꝰ anguſtie. Et itez. Tāta inqt aduenieēte mortis hora nefandoꝝ ſpūum affuit multitudo vt eino dinumerari nō poſſent: q̄ꝝ ſpecies talis erat φ ea nil horribilius: nil penoſius cogitari pōt. Potius eīm quilibet
hoim flāmis ardētibꝫ arſuꝝ ſe exponeret
φ̄ formaꝝ coꝝ viſiōe in ictu oculi potiri.
Qui ad me veniēdo oia q̄cūꝗ cōtra deū
ꝑpetraui ad memoriā reuocabāt ſuadendo vt de dei miſcdia nō ſperarē. Heu cur
nō aduertunt mortales quibꝫ hoc eueniet
qḋ tūc mihi: vt nō peccarēt. Si ḡ cauſam
mei fletus interrogas: timor penaꝝ eſt que
pctōribꝫ iuſte dauſ. q̄ de re non mireris ſi
plango: cū potius ſi nō plangerē vehemēter admirari deberes. Hec z plura idē ꝓſecutus eſt. Ad ꝓpoſitū ḡ redeūdo. Cōtra hāc triplicē anxietatez in morte hoim
deus ꝯtulit btē v̄gini in ſua morte triplicē maximā grām quibꝫ eā honorificauit
ꝑuilegio ſpeciali.

Prima grā φ ipaz mori voluit ſine dolore cū ſuauiſſima dulcoratōe.

Scḋa φ ipam mori voluit ſine merore cū leniſſima ꝯſolatiōe.

Tertia φ ipaz mori voluit ſine timore cū certiſſima aſſecuratiōe.

Prima itaꝗ grā collata btē v̄gini in ſua
morte eſt φ ſine dolore: imo cū ſuauiſſimo
dulcore ſpūs moreref. vt ſic a corruptiōe
fuit extranea. ita z a dolore mortꝭ ſit aliena. Et h̄ ꝓbaſ ſm Alb. ſup Miſſus ē. c.
dxxv. qz cū h̄ ꝑuilegiū ꝯceſſū ſit ioāni euāgeliſte. vt teſtaſ Hiero. in ꝓlogo ſup Ioānē. multo magis ḡ debuit ꝯcedi btē v̄gini. Ampliꝰ: qm̄ ſcptū eſt Pſa. iiij. De ꝰ uō
punit hoīs in idipm. Sed btā v̄go in filij
ſui paſſiōe ꝑcuſſa eſt gladio dolorꝭ tāti vt
eēt ꝓ ſūmo martyrio z maiorē ſuſtineret
dolorē φ̄ fuit dolor mortꝭ in q̄cūꝗ martyre. ḡ cū tūc exoluit dolorē mortꝭ nō debuit iterato in hora mortꝭ dolorē habere
Hic Damaſ. Ipa inqt btā beatoꝝ q̄ ſup
naturā dn̄atiōnū exaltata eſt dolores q̄s
effugit pariēs z etiā moriens hos in chri
paſſiōe ſuſtinuit ꝯpatiēs. Sz di. Quō
potuit fieri vt in mortꝭ ſepatōe nō habuerit dolorē. cū naturalr aia iclinef ad vniōnē corpis. Et qz eiꝰ aia fuit nobiliſſima z
nobiliſſimo eiꝰ corpi ꝯiūcta Vn̄ ſic maior
erat in coꝝ ꝯiunctiōe delectatio naturalis
ita z in coꝝ ſeparatiōe maior videſ fuiſſe
dolor. quēadmodū z in chri morte acerbiſſimus fuit dolor. iuxta illḋ Thren. iij.
O vos oēs q̄ trāſitis ꝑ viā videte ſi eſt dolor ſiſis ſic dolor meus. Rn̄det ſm Alb.
vbi ſup. φ ipa ꝓ amoris magnitudie z cōtemplatiōis ſuauitate in q̄ tūc fuit nō ſenſit dolorē in ſeparatiōe. Nā maiores motus impediūt minores ſm phm. Sic aūt
natura mouet z inclinat aiam ad corpus:
ita charitas multo fortiꝰ mouet z inclinat
aiam ad chrm: iuxta illḋ apli. Cupio diſſolui z eſſe cū chro. Poterat ḡ ille dulcor
amoris z ſuauitas ꝯtēplatōis oēm dolorē abſorbere: q̄ alias ex diſcraſia corpis ſolet euenire. Exēplū de moyſe z helia: q. xl.
diebꝫ ieiunātes nō ſenſerūt defectū famis
z ſitis ꝓ ꝯtēplatiōis diuine dulcedie. Itē
de ſcto Laurētio z tiburtio z alijs pluribꝫ
martyribꝫ q̄ ꝗuiſſima tormēta tanꝗ̄ dulces epulas habuerunt ꝓ amoris chri magnitudine. Vn̄ Aug. Oia imania dulcia
z leuia ac ꝓpe nullā facit amor. O felix amor chri q̄ dulciſ illaqueas: φ̄ ſuauiter ꝑimis. Ex his accipe q̄ttuor pūcta. Primū φ btā v̄go nō deceſſit īfirmitate: nec
doloris ꝑſſa neccītate vt ceteri ſolēt obire.
Scḋm φ mens beate v̄ginis in ipa hora
mortis fuit ſuſpēſa in ꝯtemplatōe ſuauiſſima z amore chri dulciſſimo: z paulatim
interim eius cōplexio deficiebat vſꝗ̄ q̄ tādē ſine dolore ꝑcepto nō interrupta ꝯtemplatiōe ſctiſſima eiꝰ aia corpus deſereret.
Tertiū φ ipa nō in lecto decumbēs vt ceteri: ſz flexis genibꝫ eleuatꝭ ad deū māibꝫ
credif migraſſe. Sicut ſile etiā de b. Paulo ꝑmo heremita legiſ. Quartū pūctū φ
chrs dn̄s debuit ſuſcipe z hēe maximos
dolores in pte ſenſitiua ꝓpē hoc vt ſatiſfaceret ꝓ pctis humani generis z redimeret
ipm: iuxta illud. j Pet. ij. Qui pctā nr̄a.
ipe portauit. Qui pctā nr̄a. L.
penas ſatiſfactorias ꝓ pctis nr̄is: ipe ꝑtulit in corpore ſuo. Sed qm̄ btā v̄go nō ꝓ
redemptiōe generꝭ humani eſt mortua. ꝫ

nõ oportuit vt ipa dolores mortis pate-
ref.imo ꝑ ſpẽale ꝓuilegiũ xpĩ icorrupti
onẽ debuit eſſe a dolore mortis aliena.
Scḋaꝫ grãꝫ ꝯ alioꝝ hoim triſticiã ꝛ me
rorẽ habuit ꝟgo:q2 voluit de⁹ ipaꝫ mori
ſine omĩ merore cũ letiſſima ꝯſolatõe etiã
extna. Nam habuit cõſolationẽ in hora
mortis ſue multiplicẽ:q2 tam ab aplis q̇
omes affuerũt i ei⁹ trãſitu:vt teſtat̃ Dio
nyſi⁹ in epl'a.ꝙ etiã a ſanctis angel'eã cõ
ſolantibꝫ ꝛ aſſiſtentibꝫ.Si eni aliq̇bꝫ ſan
ctis creduntᷣ ꝛ leguntᷣ angeli in hora mor
tis ꝯſolationẽ exhibuiſſe.vt paꝫ de ſctis
Nicolao Martino Franciſco ꝛc. Multo
magis id credit̃ de beata virgine:imo in-
ſuꝑ habuit conſolationẽ a dño Jeſu ipaꝫ
dulcit̃ ad celũ inuitãte ꝛ tota celeſti curia
obuiante ſibi ad ſuſcipiendũ honorifice.
qḋ de⁹ vult facere ipi ex ſpẽali ꝓuilegio
ꝛ gr̃a vt volũt plimi doc. ꝛ cõiter tenꝫ ec-
cleſia. Vñ Hiero.in ſmone de aſſumpt.
dic:Legim⁹ ꝙ ſepe ad funera ſepultura
ꝙ ſctoꝝ angelos aduenitſſe ꝛ obſeq̇a p̃ſti-
tiſſe:necnon animas eoꝝ vſqꝫ ad celum
cum hymnis ꝛ laudibꝫ extuliſſe:ꝛ eoſdeꝫ
multo lumine ſplenduiſſe. Ibidẽqꝫ miri
odoris fragñtiã ꝑſenſiſſe. Si igit̃ talia ꝛ
tanta circa defunctos deus dignat⁹ eſt
exhibere:q̃nto magꝭ ei⁹ genitrici in die
obitus ſui credendũ eſt celorũ militiã ob-
uiam aduenitſſe:eamqꝫ ingenti lumine cir
cũfulſiſſe:ꝛ vſqꝫ ad thronũ glĩe cũ laudi
bus ꝛ canticis ꝑduxiſſe. Quis illud cogi-
tare ſufficiat:ꝙ glorioſe hodie regina mũ
di ꝓceſſerit.q̃nto deuotõis affectu:tota i
eius occurſum celeſtium legionũ ꝓdie-
rit multitudo:ꝙ placito vultu:ꝙ ſerena fa
cie ꝙ diuis amplexibꝫ a filio ſit ſuſcepta
ꝛ ſuꝑ oẽm creaturã exaltata. Hec Hiero.
Propt̃ea non immerito ſatis cõgruenter
ꝛ vere a quibuſdã aſſerit̃:ꝙ celũ empyre-
um ſit euacuatũ bis:ꝛ adhuc tertia vice
euacuandũ. Pr̃io i chr̃i aſcẽſione qñ oẽs
angeli ei obuiauerũt. Scḋo in bte ꝟgis
aſſumptõe. Tertio euacuandũ erit in ex-
tremi iudicij tẽpore qñ oẽs angeli ꝛ ſan-
cti venient de celo vna cũ chr̃o ad iudici
um. Sed forte vis ſcire qualib⁹ meritꝭ
ipa beata virgo ꝛ alij q̇dam ſancti meru-
erũt in hora mortis habuiſſe celeſtẽ cõſo-
lationẽ. Ad h̃ ꝗ dicere poſſu⁹ ꝙ h̃ ſpecia
lius habet fieri ꝓncipalit̃ ex impꝰ ſcrutabi
li iudicio:ꝛ mira diſpenſatione pietatꝭ ac
gr̃e diuine:tñ ꝑluſtrãdo ſctoꝝ vitas com
perim⁹ ꝓcipue tria ꝑ q̃ ſancti id ꝓmerue-
runt:vt in hora mortis celeſtẽ ꝯſolatõem
angelicã vl' diuinã haberent. Nã q̇dã ſan
cti h̃ meruerũt ꝑ feruentẽ chr̃i dilectõem
vt paꝫ de Petro aplo: Joãne euãgeli-
ſta:ſctis Laurẽtio ꝛ Vincẽtio. Alij hoc
meruerũt ꝑ caſtitatꝭ nitide obſuatõeꝫ:vt
pꝫ de ſctis Catarina:Clara: Margare
ta:ꝛ alijs ꝑlibꝫ ꝟgibꝫ. Alij meruerũt per
miſcḋie ꝛ pietatꝭ exhibitionẽ: vt pꝫ ḋ ſã
ctis Heliſabet:Martha ꝛ magdalẽa ꝛc.
Sꝫ qm̃ btã ꝟgo maria has oẽs ꝓtures
excellẽtiſſime habuit.ꝗ ſũme ꝯſolari me-
ruit. Preterea leguntᷣ alij ꝓmeruiſſe i
morte celeſtem conſolatõem ꝑ alicui⁹ vel
aliquoꝝ ſanctoꝝ aut ſanctaꝝ patrocinati
onẽ:quibꝫ in hac vita deuota ſuitia exhi
buerũt:qḋ certe potiſſime ſuꝑ omes ſan-
ctos btã virgo Maria põt ꝛ ſolet erga ſi
bi deuotos facere: vt paret in multis ei⁹
miraculis. Vñ ipa ſpecialiſſime ab eccle
ſia inuocat̃ vt in hora mortis ſubuẽire di
gnet̃. Maria inquit mater gratie:mr̃ mi
ſericordie:tu nos ab hoſte ꝓtege:in hora
mortis ſuſcipe.ergo vtiliſſimũ eſt btãꝫ ꝟ-
ginẽ mariã i patronã eligere cuilibꝫ hoi ꝛ
ei deuoti⁹ famularizatqꝫ in hora mortis
ſeipſum eidẽ hũiliter cõmẽdare. Tertia
ꝓncipal' gr̃a collata beate virgini in ſua
morte eſt ꝙ ipa mortua eſt ſine omĩ tiore
cũ certiſſima aſſecuratõe. Nimiꝝ aliq̇ ho
minũ in morte timẽt.naturalr̃ ipaꝫ mortẽ
exhorreſcẽtes. Sic etiã ſcti hoies timent
naturalr̃. Alij ꝓo timorẽ habẽt xpĩ mala
q̃ fecerũt Alij xpĩ demonũ maliciã. Ali-
qꝫ alij xpĩ icertitudinẽ.q2 neſcit homo.
vtrum amore vel odio dignus ſit: vt dr̃
Eccl'es.ix. Et ideo timet dei iudiciũ. Sꝫ
in beata virgine nullũ horum locũ habu
it. Nam mortẽ ipam non horreſcebat:q2
charitate et deſiderio ſui filij feruẽs et gr̃
tie ſuauitate plena cupiebat diſſolui ꝛ eẽ
cũ chr̃o. Unde ꝛ orabat vt ad eum ꝑue-
niret q̃ntocius.ſicut patet ex eius tranſi
tus et aſſumptõis hiſtoria. Itẽ ipa nũqꝫ
ſe peccaſſe nouerat etiã venialit̃.ꝛ ideo de-

aliquo malo nō timuit. Preterea iudiciū ſētentiā nō timuit: qꝛ amore dignaꝫ tanq̄ dei mrēm puriſſimā ꝛ dilectiſſimā quam impoſſibile foret dānari nouit nčario ſaluandā ꝛ ſup oīa exaltandā. Deniq̄ ipa a filio ipetrauit ꝛ obtinuit vt aīa eius d corpe exiens nullū ſpm teterrimū videret. nullaq̄ ſathane ptās ei occurreret. vt ptꝫ ex hiſtoria aſſumptōis. Qꝫ ſi dī. tamen aīa ſepata a corpe ſtatim naturaliter habet videre demones ꝛ etiā angelos: ſicut nos naturalr in h mūdo apto oculo videmus lucē ꝛ colorē. quō ḡ verꝫ eſt ꝙ ipa nō videret demones. Rñdetur ꝑ ꝙ lꝫ cōiꝛ ſꝫ doc. aīa eiꝰ ſepata ſicut ꝛ alie aīe poſt ſeparationem ipſius et aſſumptionē: ſicut ꝛ mō viderent demones ꝛ ſpūs ſine corpore exiſtentes: tñ ex ſpeciali priuilegio hoc ei donatū credere poſſumꝰ a ſuo filio ꝙ in eiꝰ exitus hora angeli affuerūt q̄ demōes inſidiātes nō ꝑmiſerūt aſſiſtere ipi btē Marie. vt vicꝫ exterrentē demonū teterrimaꝫ faciē ꝑtūc nō videret. ꝛ ſic claret qm̄ beata ꝟgo ſine oī timore cū maxia ſecuritate ꝛ oimoda ꝯſolatōe extna ꝛ intna obierit. O q̄ felix ꝛ bñdictꝰ fuit iſte trāſitꝰ. O dñs meꝰ ſi tūc affuiſſem q̄nta deuotōe: q̄ hūili ſupplicatōe: q̄ntaꝝ lachrymaꝝ irrigatōe: meipm̄ tā digniſſime: tā ſctiſſime domine recomēdaſſeꝫ: vt apud filiū in celeſti glia mēoꝛ mei pctōris fore dignata fuiſſet. O aīa fidelꝭ ꝑpende dignitatē ꝛ ſctitatē bñdicte ꝟginis: ꝛ ipi te tota deuotōe cōmitte. ipam pete. ipam freq̄ntiꝰ inuoca vt ꝓpter filij ſui amorem dignetꝭ tibi ḡrā ꝛ gloriam impetrare.

Articulꝰ tertiꝰ ꝙ btā maria in glorioſo corpore ſimul ꝛ aīa eſt aſſumpta in celū. ad qd̄ aſſignantꝭ xij rationes.

t Ertiū myſteriū de glioſa b ꝟginis aſſūptione ꝛ eius feliciſſima corpis et aīe glificatione. De qua pleriq̄ dubitant Utrum vicꝫ beata virgo ſit corpe ꝛ aīa aſſumpta in celum ꝛ pleniſſime glificata q̄admodū dñs Jeſus. Marie qꝛ beatus Hiero. in ſmōe d aſſū. iſtd n̄ aſtruit: ſꝫ ſub dubio relinquit. Uerūtn̄ pie creditur ab om̄i eccl̄ia ꝛ a docto. Nā Aug. i ſmone. Or ꝓfūdiſſimo h aſſerit pluribꝫ rōnibus ꝙ ipa b. ꝟgo ſic ꝛ chr̄s ſit reſuſcitata ꝛ corpe ſiꝭ ꝛ aīa glificata ꝛ aſſūpta i glia ꝯſūmata. Huiꝰ aūt fidē ꝯfirmādo. xij. rationes ad nūeꝝ. xij. ſtellaꝝ i corōa b. ꝟgis poſſumꝰ accipe qbꝫ btiſſima ꝟgo maria gliatꝭ ſe corpe ꝛ aīa aſſumptā i celū tāq̄ xij ſtellꝭ radiātibꝫ ad ꝓbādū. Uerū deuotus gr̄ ſimpliciores q̄ magꝭ icitātꝭ ad deuotōeꝫ ꝑ ſimplicē hiſtorice narratōis modū: q̄ ꝑ argumētoꝝ ꝛ rōnū ſubtiles apices ꝓcedamꝰ. Pie ꝛ deuote ꝯtēplari poſſumꝰ ꝙ hac ipa die aſſumptōis Marie deꝰ volēs ꝑ oīa honorare btāꝫ ꝟginē magnū ꝯſiliū ſtatuit ſm hūane imaginatōis modū. Corā q̄ꝫ oībꝫ angelꝭ ꝛ ſctis ꝓpoſuit dī. Ecce adeſt tp̄s q̄ aīa genitricꝫ filij dī ſoluta a corpe ꝓmiū vite etne acceptura i celeſti ſolio ē collocāda. Quid igit ḡre ꝛ honoris vob vidꝛ vt mecnūc ꝯferatꝭ genitrici ꝛ eiꝰ ſacratiſſimo corpi: in cuiꝰ vtero corpꝰ ꝛ a ſpūſctō formatū ꝛ aīaꝫ aſſūpſi: nouē mēſibꝫ requieui tāq̄ i tabnaculo digniſſimo. tandē ipa me pepit ꝟgo. ꝛ ꝟgineo lacte vbere de celo pleno aluit: ꝛ caſtiſſimo ſuo āplexu fouit: deuotiſſime miniſtrauit: ꝛ i cruce mihi morītī aſtitit ꝛ compaſſa extitit ꝛc̄. Tūc oēs ſcti ꝛ angeli ꝓcidendo ꝛ deū collaudādo dicere ceperūt. Magnꝰ dñs ꝛ mag̃ ꝟtꝰ eiꝰ. ꝛ ſapie eius nō eſt nūerus. ꝑs. cxlvj. Et illd Sap. ix. Tecū dñe ſapia q̄ nouit opa tua q̄ ꝛ affuit cū orbē traꝝ faceres: ꝛ ſciebat qd̄ placitū eēt corā oculꝭ tuis. Ipa igitꝭ tua ſapia infinita ꝛ immēſa diſcernat ꝛ diffiniat: qꝛ iuſtū videtꝭ ſulis tuis ꝛ dignūꝫ vt ipa tua mr̄ oī honore ꝛ laude digniſſima corpe ꝛ aīa glificata ꝛ a dextris tuis collocata: tecū regnet in ſecla. Sic ḡ ab etno oipotens deꝰ decreuit ꝛ voluit eā corpe ſiꝭ et aīa aſſumere glificatā: ſic etiā voluit vt q̄libet ordo celeſtꝭ patrie eā adoraret: honoraretq̄ certā rōeꝫ ponēdo q̄ſi ſtellā i corona glioſe ꝟgis ꝓbantē ꝛ declarātē eiꝰ dignā gliam aſſumptiōis.

Primo ḡ angeli poſuerunt ꝑmā ſtellā q̄ eſt ratio ꝑfectionis.

Scdo ꝓmi parētes poſuerūt ſcdam q̄ eſt rō exemptionis.

Tertio ſcti pr̄iarche poſuerūt tertiā q̄ ē (rō redundatōis

Quarto ſcti ꝓphe quartā q̄ eſt rō ꝑnundatōis

Quito diſcipli q̄ntā q̄ ē rō miſtratiōis

Sexto martyres ſextā que eſt rō appre ciationis.

Septio ꝯfeſſores ſeptimā q̄ eſt rō cōt (mēſuratōis

Octauo ꝟgines octauā que eſt rō incorruptionis.

Nono oēs electi nonā q̄ ē rō ꝑelectōis

Decio ſpūſſcūs decimā q̄ eſt rō ſupim (pletionis

Undecio dei fili⁹ vndecimā que eſt rō vnionis.

Duodecimo dei p̄r̄is potētia duodecimā q̄ eſt rō ꝑmagnificationis.

Unū in figura huius legit̄ Apoca. iiij.ca. ꝛ.xxiiij. ſeniores p̄ q̄s oēs ſcti deſignant̄ adorabāt viuente in ſecula ſecloꝝ.i. chr̄m ꝛ mittebāt coronas ſuas an̄ thronū.i.beatam virginē:in qua chr̄s vt in throno re quieuit.laudantes ꝛ dicētes. Dignus es dn̄e deus noſter accip̄e gl̄iam ꝛ honorē: qꝛ tu creaſti oīa: ꝛ ꝓpter voluntatē tuā erant ꝛ creata ſunt. Hec ibi. Primo ḡ angeli honorauerūt eā di. ꝙ digna eſt corpore ꝛ aīa aſſumi in celū. rōne ꝑfectōis tali: qꝛ dei mr̄ ſicut eſt ꝑfectiſſime ſanctitatis ſup oēs angelos ꝛ ſctōs improportionabiliter que eſt tāte puritatis vt maior ſub deo nequeat itelligi. teſte beato Anſ. ita ꝑfectiſſimā beatitudinē debet hr̄e ſuper oēs angelos. Sed qꝛ angeli tā ꝑfectā beatitudinē habēt ꝙ nō retardant̄ a gl̄ia ꝛ ꝑfectiōe ſue beatitudinis. ḡ nec aīa beate virginis debuit retardari a ꝑfectiōe beatitudinis. Sed ſi aīa beate ꝟginis ſine corp̄e fuiſſet aſſumpta. ex q̄ vnaqueqꝫ anima naturalē habet inclinatōem ad ꝓprium corpus:nō q̄dē ꝓpter corpus de ꝑ ſe: ſed ꝓpter integritatē hoīs: ꝛ ꝑfectionē beatitudinis vtriuſqꝫ ꝑtis ſm̄ Frā.ma. atqꝫ Rich. ſup. iiij. diſt. xliij. ſequeret̄ ꝙ aīa beate ꝟginis ſicut ꝛ alioꝝ ſanctoꝝ retardata eſſet a ꝑfectione beatitudinis ꝛ nōdum adepta ſuū plenū deſideriū ſcꝫ in beatitudine corp̄is ſui. ꝛ ꝑ ꝯn̄s minus ꝑfectā beatitudinē haberet q̄ꝫ angeli qđ eſt incōueniens. qꝛ ip̄a vt canit eccl̄ia. Exaltata eſt ſup choros angeloꝝ ad celeſtia regna. Et ꝯfirmat̄ ꝑ illud Aug. xiij. de trini. Perfecte inquit beatus eſt qui habet quicquid vult: ſed ip̄ius aīa naturaliter vult beatitudinē ſui corp̄is. ergo ꝛc. Scdo ꝓmi parētes generis humani ſcꝫ Adā ꝛ Eua accedētes adoratoqꝫ deo dixerūt. Omnipotens adorāde: tremende: colende: Benedictus tu ꝛ bn̄dicta mater tua. vere ip̄a digna eſt corpore ꝛ anima gl̄ificari etiam ſcda rōne.ſ. exemptiōis qua nos eā honoramus ꝛ laudamus. ꝛ eſt talis. qꝛ dei mater eſt exempta a maledictōe Eue quā deus tulit ꝯtra eā ꝓpter peccatū. imo oīs maledictio Eue in benedictionē mutatur Marie: vt dicit Aug. in ſmone de natiuitate virginis. Nam vt pꝫ Gen̄. iij. dixit deus mlīeri Eue. Multiplicabo erūnas tuas ꝛ ꝯceptos tuos. In dolore paries filios. ꝛ ſub viri poteſtate eris ꝛ ip̄e dominabit̄ tibi. Hec ibi. Sed ab his bt̄ā ꝟgo exempta fuit: qꝛ fuit virgo mūdiſſima q̄ concepit ſine pudore. portauit ſine grauamine. peperit ſine dolore. ꝛ fuit ab omni erumna mulieꝝ aliena. Iuxta illud Cantico. iiij. Tota pulcra es amica mea ꝛ macula nō eſt in te. qꝛ nec corporalis nec ſpiritualis macula fuit in ea. Ip̄a deniqꝫ nō fuit viro ſubiecta. quia domina omnium virorū ꝛ mulieꝝ. ꝛ ip̄a eſt que ꝯtriuit caput ſerpentis. ergo iuſtum ꝛ cōgruum eſt vt etiā ſit exempta ab illa generali maledictione. puluis es. ꝛ in puluerem reuerteris. Concludēs ergo Adam dixit. Dignū eſt domine deus vt ſicut tu me ꝛ ſpōſam meā Euam in paradiſo terreſtri poſueras ꝛ in ſtatu innocētie optimo: ita ꝙ ſi mādata tua ſeruaſſemus nunq̄ꝫ incinerati fuiſſemus. ita beata virgo tua mater que omnia tua mandata ꝑfectiſſime obſeruauit hanc ſibi ꝓſtitam habeat gratiā vt vna tecū in celeſti paradiſo collocet̄ ab omni incineratione ꝓſeruata. Tertio ſancti patriarche honorando eam poſuerūt tertiā rōnem. ſcꝫ redundationis. quorum quidē. ſcꝫ patriarchaꝝ gl̄ia ꝛ gaudiū eſt ex multoꝝ filioꝝ in vera fide chriſti ꝛ vnius dei cultu educatiōe ꝛ ſaluatione. vt dicit Bernardus in quodam ſermōe. vnde honorauerūt ꝛ laudauerunt beatā ꝟginē

Rōne redūdatiōis tali. qꝛ glīa mr̄is redū
dare hꝫ in filiū. Nā glīa hoīs eſt ex hono
re parētū Eccī. iij. Vñ quicqd honoris im
pēdiť mr̄i dei: ipi deo exhibeť q̄ ex ea nat⁹
eſt. Vt ḡ dñs ieſus ī ſua mr̄e laudeť tāq̄
in throno glīe ſue: dignū eſt vt ſūme glīe
honorē q̄ habeť in celo ſibi p̄ſtet. Nec tāꝫ
p̄cioſus theſaur⁹ corꝑis ei⁹ ꝯmittať in ter
ra: ſꝫ ſūmo honore celeſtis glīe exalteť: vt
dei thalam⁹: a filio q̄ꝫ mr̄ digniſſima oī
bus ſctis ꝛ angelis in glīa celeſtꝫ honorꝫ
p̄ficiať. Proinde Aug. in ſer. de aſſum. ē
Thronū dei: thalamū dñi: chr̄i tabernā
culū: dignū eſt ibi eſſe vbi chr̄s eſt: tāp̄cio
ſuꝫ theſauꝝ dignⁱ ē celo ſuari q̄ꝫ t̄ra. hec
ille. Quarto ſcti ꝓphe honorādo poſue
runt q̄rtā rōnē. ſ. p̄nūciatiōis. qꝛ ꝓphe ſpū
ſctō ſūt locuti p̄nūciādo futura de chr̄o ꝛ
mr̄e ei⁹. Dignū eſt ḡ vt fideles inueniaň
ꝑ oīa. Sꝫ qꝛ multoꝝ ꝓphaꝝ oracula ꝛ p̄
nūciatōes huic ꝯcordāt aſſūptiōi corꝑa
li. Vñ Dauid ait. Aſtitit regina a dextrꝫ
tuis in veſtitu deaurato. Nā auꝝ nō cor
rūpiť nec putreſcit: ſic ꝛc̄. Itē Cant. ij.
Surge ꝓpera amica mea ꝛc̄. Ecce ei⁹ re
ſuſcitatio. Itē Eccī. xxiiij. Qui creauit me
reqeuit in ta. Et infra. In ciuitate ſanctiſ
ſi. i. in patria ſiſt re. Itē Joā. in Apoc. xij.
deſcribit eā mulierē amictā ſole. qđ vtiqꝫ
nō ꝯuenit aīe ſeparate. Ideoqꝫ mox inter
ꝓphas Dauid cepit pſallere ꝛ in honore
v̄ginis dicere. Surge dñe in requiē tuaꝫ
tu ꝛ arca ſctificatōis tue. ſ. corpus btē v̄gi
nis. Moyſes q̄ꝫ ait. Memento dñe q̄m
cū mihi p̄cepiſti arcā tibi facere: q̄ dicta ē
arca federꝫ dñi. ꝑ quā figurata eſt dei mr̄
p̄cepiſti vt de lignis tm̄ ſethim fieret q̄ꝝ
natura talis eſt ꝙ nō putreſcūt: nec a v̄mi
bus roduňt. Sūt em̄ īputribilia ꝛ īcōbu
ſtibilia. ḡ corp⁹ btē marie dignū eſt nō ꝑ
mittere putreſcere: ſed glīficari pleniſſime
Quinto diſcipli hri iter q̄s ꝛ Stepha
nus honorādo eā poſuerūt q̄ntā rōem. ſ.
miſtratiōis. Nā diſcipulis ꝓmittēs ꝛ lo
quēs dñs ieſus in terris dixit. Qui mihi
miſtrat me ſequať. ꝛ vbi ego ſuꝫ illic ꝛ mi
niſter meus erit Joā. xij. Sed qꝛ dei mr̄
ꝑ oibꝫ chr̄o ī carne ſua miſtrauit. Pͦrio in
vtero puriſſimū ſanguinē. Scđo ipſo na
to lac v̄gineū. Tercio in tota ei⁹ vita mul
tipliciter fouēdo: ꝛ in paſſiōe ꝯdolēdo. ḡ
dignū eſt vt vbi chr̄s: illic ꝛ h̄ ei⁹ miniſtra
ꝛ mr̄. i. ī celo collocet. Sexto martyres ho
norauerūt ſexta rōne ſcꝫ ap̄p̄ciatiōis tali.
Scriptū eſt ꝑ Pſ. de ſctis p̄cipue marty
ribꝫ. Precioſa in ꝯſpectu dñi mors ſctōꝝ
eius. Si ḡ mors ſctoꝝ p̄cioſa. ḡ mors ma
tris dei debet eſſe p̄cioſiſſima. qꝛ ipa ſuꝑ
oēs digniſſima ꝛ ſanctiſſima. Nō aūt eēt
p̄cioſiſſima eius mors niſi in aīa ꝛ corpo
re viueret glīficata vt ꝓbat Aug. ſer. q̄ s̄.
Septimo ꝯfeſſores honorauerunt eā
ſeptima rōne. ſ. cōmenſuratiōis tali. quia
ſcriptū eſt p̄cipue de ꝯfeſſoribꝫ q̄cūqꝫ mē
ſura menſi fuerītꝫ: remetieť vob. Luc. vj.
Et iteꝝ. Reddet vnicuiqꝫ ſm̄ opera ſua
Mat. xvj. Sed qꝛ ipa btā v̄go oꝑata ꝛ
menſa eſt ſuꝑ menſurā hoīm q̄ntū ad me
ritū: grē plenitudinē: ꝛ qꝛ plenitudini me
riti ꝛ grē correſpōdere dꝫ plenitudo p̄mij et
glīe: qꝛ grām ꝛ glīam dabit dñs teſte pſ.
debuit ḡ digne ſibi remetiri ſm̄ plenitu
dinē glīe ad quā ꝑtinet glīficatio ī corꝑe.
Octauo ſancte v̄gines honorauerūt eā
octaua rōne. ſ. incorruptiōis tali. qꝛ dignū
eſt vt exq̄ ipa fuit v̄go integerrima nō de
buit ſeq̄ eaꝫ putredinis corruptio: ſed ſu
pra filiū ꝓpria collocatio. iuxta illđ Sap.
vj. Incorruptio ꝓximū facit deo. Vñ et
in corꝑibꝫ ſctōꝝ ꝑ reliquijs expoſitis: vi
demus mēbra v̄ginea ꝛ a pctō innocētia p̄
ſeruata fore a putrefactiōe: vt pꝫ in mul
tis ad experientiā. ꝛ iđ oēs ſctē v̄gines cecī
nerūt in laudē b. v̄ginis di. illud Sap. iij
Hec eſt q̄ neſciuit thoꝝ in delicto habe
bit fructū in reſpectiōe aīaꝝ ſctāꝝ. Hinc
Aug. in ſer. q̄ s̄. Letare inq̄t Maria leti
cia inenarrabili corꝑe ꝛ aīa in ꝓprio filio:
cū ꝓprio filio: ꝑ ꝓpriū filiū: nec iđ debet
corruptiōis erūna quā nulla ſecuta eſt tā
tū filiū pariēdo integritatis corruptio. hec
Aug. Nono oēs generalr̄ electi cōes ꝛ
reliq accedētes honorauerūt eā ꝯgrua ra
tiōe ſcꝫ p̄electiōis. vñ cecinerūt illud eccīe
canticū. Elegit eā deus ꝛ p̄elegit eam in
tabernaculo ſuo hitare facit eā. dignū ḡ ē
ꝙ ſi alij electi ꝛ ſcti ac coꝝ corꝑa multiplr̄
honoranť in terris deo diſponēte. multo
magis corpus mr̄is dei honorificeť in ce
lis. Nimiꝝ q̄rundā ſctōꝝ corꝑa adhuc in

terris ſuant integra. Multoꝝ etiā relide
corpoꝝ illuſtrant miraculoꝝ glia. Quo-
rundā ſepulcra angelicis manibꝫ vt Cle-
mentis ꝛ Catarine legimꝰ ꝑparata. Alioꝝ
deniqꝫ mauſolea auro ꝛ gēmis exornata
atqꝫ fideliū crebra viſitatōe cernimus ma
gnificata. ergo cū corpus Marie ſit maioris
dignitatis oibꝫ ꝑ alijs debuit honorari.
Sed videmus ꝙ nō in terris. ergo in celo: ꝛ
ꝑ ꝯñs corpe eſt aſſumpta. al's videret fili
us maternū honorē ꝯtempſiſſe qḋ eſt ab
ſurdū. Decimo deus ſpūſſctūs hono-
rādo eā poſuit decimā rōem. ſcꝫ ſupimple
tiōis talē. Beata dei mater ſup oēs ple-
na grā eſt ſalutata cui ꝛ āgelꝰ dixit. Spi
ritusſctūs ſupueniet in te: id eſt ſup omnes
alios amplius veniet in te. ꝛ ꝟtus altiſſi-
mi obumbrabit tibi ꝛc. Luc. j. Et hoc nō
tm̄ quo ad aiam eius. ſed etiā quo ad ſa-
crū corpus eius. ergo ipa ſuperplena debuit
eſſe grā corpore ſimul ꝛ aia. Uere plena
erat facies Marie grā. q̄ ꝛ radiabat adeo
vt etiā in alijs ad ſolū intuitū oēm ꝯcupi-
ſcentiā extingueret. Uere ꝛ caput plenum
erat grā ꝑ iugē ꝯtēplatiōem diuinā ꝛ ſa-
porē celeſtiū. Item os ꝛ labia. iuxta illud
Pſ. Diffuſa eſt grā in labijs tuis. adeo
plena erant grā vt ad q̄dlibet eius verbū
certū legat in euāgelio miraculū ſubſecu-
tū. Et ad vnā ſalutatōem eius repleta eſt
grā Heliſabet ꝛ Joānes in materno vte
ro. ꝛ ad eius qnqꝫ ꝟba ſcꝫ Fiat mihi ſm
ꝟbum tuum: dei filius deſcendit de celo.
Itē aures plene erant gratia q̄ meruerūt
audire ꝟba non ſolum angelica. ſed ꝛ dul
ciſſima verba chr̄i Jeſu filij dei. Itē ma-
nus plene erant grā. qꝛ ꝯtrectare meruē-
runt corpus dñi Jeſu. ꝛ ſilr pectus ꝛ vbe-
ra q̄ lactauerūt dei filiū. ꝛ ſic de alijs ꝓſe-
quēdo. ergo dignū eſt vt eiꝰ ſacratiſſimi cor-
poris membra ſint plena in celo glia: ſicꝫ ꝛ
in terra plena fuerūt ſpūſctō ꝛ eius grā. qꝛ
vt dt Hugo de ſctō vict. Plenitudo glie
cōmenſurat plenitudini grē. Undeci-
mo dei filius dñs Jeſus honorādo eam.
poſuit vndecimā rōnem vicꝫ vnionis ta-
lem. Illud corpus qḋ vnitū eſt diuine na
ture in me inqt. i. in chrō: nō debuit putre
fieri: ſed reſuſcitari ꝛ glificari. iuxta illud
Pſ. Non dabis ſanctū tuū videre corru-
ptionē. Sed qm̄ corpus matris ꝛ filij na
turalis eſt vnū naturali origine tanqꝫ cor
pus de matre exortū. ergo ſic iſtud: ita ꝛ illō
corpus debet ꝛ dignū eſt glorificari. Hic
Aug. vbi ſupra. Putredo inquit ꝛ ꝟmis
humane ſunt opprobriū ꝯditiōis: a q̄ op-
probrio cū Jeſus ſit alienus Marie na-
tura excipit: qm̄ de ea Jeſus carnē ſum-
pſiſſe ꝓbat. Hec ille. Duodecimo dei
patris potentia honorās eā dedit duode
cimā rōem ſcꝫ ꝑmagnificatiōis talē. Om̄
inqt dignū fuit vt poſſim eā filij dei geni
tricē ꝑ cunctis creatis magnificare: tā in
filij dei ꝯceptiōe q̄ꝫ in partus ꝟginalis ꝑ
ſeruatōe: q̄ꝫ etiā in oīs grē ꝑdotatōe atqꝫ
glie ſublimatiōe: iuxta illō qḋ ꝛ ipa ceci-
nit. Fecit inqt mihi dñs magna q̄ potens
eſt ꝛc. Juſtū ꝛ dignū eſt vt ſpeciali ex hac
grā ꝑmagnificet alijs ſctis vt corpe ſil et
aia aſſumat in gloria. Et ad huius fidei
ꝯfirmatiōem certe etiā reuelatiōes facte
ſanctis legunt. Nā in reuelatiōe ſctē He-
liſabet legit ſibi ab angelo fore reuelatuꝫ
in viſiōe ꝙ tam in carne q̄ꝫ in ſpū dña no
ſtra eſt in celū aſſumpta cū aſtātiū multi-
tudine angeloꝝ: occurrēte ſibi chrō in glo
rioſiſſimo ſplēdore portāte in dextera cru
cis vexillū: ꝛ cū eo infinita milia angelo
rū. Sicqꝫ vidit in ſpū rapta btā Heliſa-
bet btām ꝟginē mariā: mito lumie circū-
fuſam alacriter ſuſcipi: ꝛ cū magno ꝯcen-
tu in celos deduci: de ſepulcro reſuſcitatā.
Itē legit etiā ꝙ dū btūs Antoniꝰ ordis
minoꝝ viueret adueniēte q̄dā feſto ſancti
Hieronymi noluit ire ad matutinum ſto-
machatus ꝯtra ſpm ſctm̄ Hieronymi ꝓ
eo ꝙ ipe Hieronymus in ſmōe de aſſum
ptiōe dicat hec ꝟba. Monſtrat inqt ſepul
crū btē ꝟginis in valle Joſaphat medio
vbi in eius honore fabricata eſt eccleſia in
qua ſepulta fuiſſe ab omnibꝫ ꝑdicat. Sꝫ
nunc vacuū eſſe mauſoleū cernētibꝫ oſidit.
Hec idcirco dixerim qꝛ multi noſtroꝝ du
bitant vtꝝ aſſumpta fuerit ſimul in cor-
pore: an abierit relicto corpe. Quō aūt vl
q̄ tpe: aut a quibꝫ ꝑſonis ſctiſſimū corpꝰ
eius inde ablatū fuerit vel vbi trāſpoſitū.
vtrūue reſurrexerit neſcit. q̄uis nō nulli
aſtruere velint eam iā reſuſcitatā: ꝛ btām
cū chrō immortalitate in celeſtibꝫ veſtiri.

Hec Hiero. Btūs itaqꝫ Antonius dubi-
te tulit ꝙ ſic dubitat Hieronymus ⁊ non
affirmat ꝟginis corporalē aſſumptiōem.
Poſt aliquaꝫ ergo morulā venit angelus
ad eum in cellā interrogando. Cur Anto
ni nō vis ire ad matutinū. At ille ſe indi-
gnari ↄtra Hieronymū ob hanc cauſam
ꝑtractā. ⁊ idcirco noluiſſe eius officiū viſi-
tare rñdit. Et poſt morā aliquā ecce bea-
ta ꝟgo aſtitit cū ingēti lumine ⁊ angeloꝝ
comitatu. Statimqꝫ Antonius genufle-
xu rogauit vt eū redderet certū de corpis
aſſumptiōe vt ſecure poſſet ꝑdicare. Tūc
beata ꝟgo certificauit eundē cōmittendo
ꝙ ſecure id ꝑdicaret. Ilico aūt btūs Hie
ronymus aſſiſtēs apparuit di. ꝙ ipe ido
hoc nō aſſeruit in ſmone ꝑdicto. q2 nō fu
it certificatus. ⁊ ꝙ hec ſua dubitatio deo
diſponēte fuit occaſio. vt btā ꝟgo ſe pluri
bus reuelaret ⁊ eos de hoc certificaret. et
ſic viſio diſparuit in celū. ⁊ btūs Antoni-
us in ↄſolatione magna remanſit. Ad
ꝓpoſitū itaqꝫ redeūdo pie poſſumus me-
ditari. ꝙ cum omēs ſancti ꝑdicto mō bea-
tā ꝟginem collaudaſſent. ⁊ ſingulis rōni-
bus dignā hoc honore aſſumptiōis ꝓda
maſſent. Tūc deus trinitas mādauit oi-
bus illō Ps. Sumite pſalmū ⁊ date tym
panum pſalteriū iocundū cū cithara. buc
cinate in neomenia tuba in inſigni die ſo-
lennitatis. ſ. huius aſſumptionis. Sicqꝫ
dñs Jeſus cū multitudine angeloꝝ ⁊ ſan
ctoꝝ adueniēdo dulciter intonauit. Sur-
ge ꝓpera amica mea ſpecioſa mea ⁊ veni.
veni de libano ſponſa veni coronaberis.
Et ſic reſurrexit beata virgo ⁊ glioſo cor-
pore refulgens cū oī gaudio totius curie
celeſtis eſt in celū inthronizata. ſicꝫ de hoc
latius patebit in hiſtoria aſſumptionis.
Proinde be. Gerardus epūs in ſuis home
lijs dicit. Hodie ꝟginē beatā celi ſuſcepe-
runt letādo: archangeli iubilādo: ꝑncipa
tus armonizando: poteſtates cithariʒan-
do: cherubin ⁊ ſeraphin hymniʒādo atqꝫ
ad supernū diuine maieſtatis tribunal de-
ducēdo. Hec ille. O itaqꝫ fidelis aīa cōſi-
dera quanta hodie ſunt celebrata in celo
gaudia. o qualis ⁊ quāta beatiſſime Ma
rie hodierna leticia. o q̄ꝫ ineffabilis eius glo
ria: ſtude ⁊ tu o mēs deuota in hac die tā
letabūda vt dei genitrici ↄgratulādo ſpi-
te recōmēdare: ipamqꝫ affectuoſius inuoca
ipam acclama: vt in celeſti patria tui me-
mor ipa dignet̃ itercessiōe ſua te ſublima
re ad ſua illa bona ineffabilia ⁊ participē
glīe facere ꝑ eterna ſecła Amen.

Pars ſcda libri dcimi d ſub-
limatiōe ꝑcellēti: gloriaqꝫ feli
ciſſima q̄ eſt honorifice inthro-
nizata Maria in aſſumptiōe

Aſtitit regi-

a ne a dexteris tuis in veſtitu
deaurato circūdata varieta-
te. Ps. xliiij. Quibus in ꝟbis
ſctūs Dauid ſpūſancto afflatus beatiſſi-
me ꝟginis Marie laudem ⁊ gloriā ꝑma
gnificā in celeſti patria ad quaꝫ hodie eſt
aſſumpta inſinuat tripliciter. Primo q
dem inſinuat digniſſimū locū ⁊ thronū
regiū ad quē eſt exaltata xū dicit. Aſtitit
regina: id eſt beatiſſima Maria. a dextris
tuis: ſcꝫ o chriſte fili dei. Reuera digniſſi-
mus locus eſt celi empyrei vbi chrūs eſt in
dextera dei patris ſedens: vbi ad dexterā
filij aſtat Beata ꝟgo. Hoc quippe aſtare
a dextris eſt honorē filij ſui ſingulariter ⁊
ꝑ alijs creaturis participare ſm ꝙ honor
filij aliquo mō participatiue redundat in
ipam inq̄ntū eſt mater dei: vt vult Tho.
iij. ſcripto ſententiaꝝ. diſt. xxij. q. iij. Itaqꝫ
ſumma gloria eſt Marie. q2 cum chro eſt
in loco celi ſublimiſſimo ⁊ digniſſimo ac
ameniſſimo. vt vult Alexand. de Ales in
iij. pte ſui voluminis: hoc eſt quod dicit
Dauid. Aſtitit regina a dextris tuis.
Secundo inſinuat feliciſſimū glorie ha-
bitū: quo eſt ꝑdotata: cū ſubdit: In veſti-
tu deaurato. Nimiꝝ aurum ꝑ alijs metal
lis eſt ꝑcioſius ⁊ celice: id eſt ſolari lucidi-
tati ↄformius atqꝫ incorruptibilius. Nā
⁊ rubiginē nō ↄtrahit: ⁊ lepre corruptio-
nē in cibo ſumptū mundat: ⁊ fetorē anhe
litus in ore tentium tollit ⁊ ſedat: vt dicit
Diaſcorides. Et ideo ꝑ aureū veſtimen-
tum ſignificat̃ glorie beate virginis ſum-
ma pre ceteris ſublimitas: luminoſitas ⁊

ad chriſti glïam cõformitas:qui eſt ſol iu
ſticie:necnõ oĩs corruptõis alienitas.
Tertio Pſal. iſinuat ad glïaȝ marie glo
riſſimũ ſctõꝝ oim obſequiũ q̃ a cũctis eſt
venerata:cũ dr: Circũdata varietate. vi
delicȝ ſctõꝝ ⁊ ꝟtutũ celeſtiũ:a quibꝰ lau
dat ⁊ extollit. O qs valeat talem ⁊ tãtaȝ
dñam glïoſiſſimã ſufficiẽter laudare q̃ in
ſublimiſſimo celi ſolio eſt inthronizata:
ſumma gloria felicitata, ⁊ ab omnibꝰ ſan
ctorũ agminibus collaudata:ac honorifi
ce magnificata. Profecto teſte Hierony
mo in eiꝰ laude deficit omnis mẽs ⁊ lin
gua:nec ſufficiũt etiãſi mille forent homi
nũ ora. Verũtamẽ cõformãdo nosipos
celeſti patrie ac militanti eccl̃ie ipam lau
dando humiliter ⁊ deuote illud qđ canit
depromamꝰ. Felix nanq̄ȝ es ſacra virgo
maria ⁊ omni laude digniſſima: q: ex te
ortus eſt ſol iuſticie chriſtꝰ deꝰ noſter. Et
vt cũ deuoto orem Bernardo:ipa volun
tatis oris mei beneplacita faciat ſibi geni
trix dei:domina mundi:regina celi: q̃ aſti
tit hodie a dextris chriſti in veſtitu deau
rato circũdata varietate. Ad cuiꝰ laudeȝ
⁊ honorem iuxta pmiſſa notabimus in h
ſmone tria pcipua myſteria de eiꝰ glorio
ſa aſſumptione

Primũ dr digniſſime inthronizatõis.
Scdm dr feliciſſime glorificatõis
Tertiũ dr honoratiſſime ſuſceptõis.

Articulꝰ primus q̧ btã virgo Maria in aſſumptione eſt inthronizata in thronum ſublimiſſimũ triplici gloria et dignitate refulgens.

PRimũ ita
q̧ myſteriũ digniſſime i
thronizationis ſeu collo
cationis inſinuat: cũ dr
Aſtitit regina a dextris
tuis. In qbꝰ ꝟbis deſignat q̧ thronꝰ glïe
beatiſſime virginis ad quem eſt aſſumpta
eſt digniſſimꝰ ⁊ feliciſſimꝰ triplici glïa re
fulgens:qua predotata eſt mater dei i il
la celeſti patria.

Primo honorabili officioſitate. Unde
dicit aſtare
Secũdo reginali maieſtate. Unde di
citur Regina
Tertio diuinali ꝓpinquitate. Unde di
citur. a dextris tuis.

Primo itaq̧ btã dei genitrix inthroni
zata eſt in digniſſimũ thronũ glïe in quo
refulget honorabili officioſitate. Et idcir
co dicit ipa aſtare conceptui diuino in de
xtra ſui filij. Circa quod q̃ri poteſt. ad
qđ vel q̃re ꝑgo beata dicat aſtare ad chri
dexterã in celeſti patria:cũ alij ſcti dicant
in ſcriptura nõ aſtare:ſed ſimpliciter ſtare.
Iuxta illud Apoca. vij. Vidi turbã ma
gnã. ſ. ſanctorũ:quã dinũerare nemo pote
rat ex oibꝰ gentibꝰ ⁊c. ſtantes ante thro
nũ ⁊ in ꝯſpectu agni amicti ſtolis albis:
⁊ palme in manibꝰ eoꝝ. Itẽ chrs dr ſede
re i dextra dei pr̃is. g cũ ſedere ſit hono
rabiliꝰ q̃ ſtare vl' aſtare:btã ꝑgo q̃re non
dr ſedere in dextra dei. Deniq̧ legit i eiꝰ
figurã. iij. Reg. ij. de Berſabee mr̃e Sa
lomonis:q̧ poſitus eſt thronꝰ mr̃i regis
que ſedit ad dextrã eiꝰ. g cũ ſic figuratur
ſedere cũ filio i throno:quõ dr aſtare.
Ad pmiſſa rñdendo dr. q̧ mr̃i dei ꝯgru
entiſſime attribuit aſtare in cõſpectu dei
in dextra filij ꝓpter tria.

Primo ꝓpter officiũ aduocatiõis
Scdo ꝓpt bñficiũ auxiliationis.
Tertio ꝓpter participiũ honoris.

Primo ꝓpter bñficium aduocatiõis. ꝓpt
qđ ipa eſt aſſumpta i celũ. vt. ſ. aſtet taq̃
aduocata generis hũani ꝓ nobis interce
dendo iugiter apud filiũ. Aſtare eni ẽ ad
uocatõis officiũ gerentis. Et proide dicit
Bern. O hõ ſecuꝝ habes acceſſum ad
deũ:vbi mater ſtat ante filiũ: ⁊ filiꝰ añ pa
trẽ. Mr̃ oñdit filio pectꝰ ⁊ vbera. filius
ꝟo oñdit pr̃i latꝰ ⁊ vulnera. nulla g̃ı potit
eſſe repulſa vbi tot ꝯcurrũt amoris inſi
gnia. Hec Ber. Unde patuit q̧ deꝰ voluit
ipaȝ aſſumere ⁊ aſtare ꝓpt h officiũ. ſ. ad
uocatõis:vt ꝑ eam mundꝰ miſericordiaȝ
ꝯſequat:gr̃amq̧ ⁊ ſalutẽ. Unde ⁊ Chryſ.
de progatiua marie dr. Idõ tu mr̃ dei ꝑ
electa es ab etno vt quẽ deꝰ ꝑ ſuã ñ poſſz
ſaluare meritiſſimã iuſticiã:tu ꝑ tuã ſalua
res pietatẽ ⁊ miſericordiã. Hec ille. O igit

homicido pctō: recurre ad ipſam beatā virginē: ibi deſuire ſtude vt ſaluari queas.

Scḋo xpī hñ ſicuñ auxiliatiōis aſtat: q: aſtare adiuuātis et auxiliātis ē. Unde Stephanus in paſſiōe ſua vidit Jeſum ſtantē a dextris dei, quaſi iuuare paratū. Sic beata virgo aſtare dr̄. q: pata eſt oibꝫ in q̄buſlibet neceſſitatibꝫ ex miſcdia ſubuenire. Uñ Eccī.xxiiij. In oi terra ſteti ꝛ in oi populo, ſ. auxiliū pſtādo. ꝛ in oi gente p̄matū habui, ſ. h̄ ideo q: eſt vera dei mater: ꝛ oim hoim mr̄ ſpūalis: p̄cipue fideliū, ſubdit. Et omniū excellentiū et ſublimiū colla ṽtute calcaui. q: ſ. demonum ſupboꝝ caput ꝯtriuit ꝛ ꝯterit ne hoibus nocere valeant q̄ntū optant. ſubdit. Et i his oibꝫ. ſ. pficiendis in hereditate domini morabor. Hinc Theophilus: ꝛ allegatur in lib. qui dicit̃ Speculum marie. O dña indꝫ ſcio q: tu es maxima ꝓtectio hominū. Quis em̄ o immaculata virgo ſperauit in te ꝛ ꝯfuſus eſt. aut q̄s hoim pcat̄ᵒ ē clementiā tuā ꝛ derelict̄ᵒ ē. Hec ille. q. d. nullus. Tertio xpī pricipiū honoris: q: aſtare a dextrꝭ dei eſt honorē diuinum p̄ alijs creaturis pticipare ſm q̄ honor ſilr̄ aliq̄ mō pticipatiue redūdat i ipaꝫ matrē: vt vult Tho. iij. ſcpto ſen. di. xxij q. iij. Propterea alijs ſctis ſcriptura attribuit ſtare ante thronū in cōſpectu agni. Apoc. vij. vt tanq̄ milites aſtare dicāt̃ in reuerētiam ꝛ honoris regij magnificentiā: tā ante thronū. i. btām virginem que eſt thronus dei: in qua ſicut in throno requieuit carnē aſſumendo in eius vtero: ꝛ nouem menſibus inhabitādo: q̄ in ꝯſpectu agni id ē chriſti quē om̄es ſcti adorāt. Sꝫ chriſto ſcptura attribuit ſedere in dextera dei patris Marc. vl. ꝛ claret in ſymbolo apoſtoloꝝ. nō ideo q̄ chrs ſm mēbroꝝ ꝯpoſitionē flexis poplicibꝫ in aliq̄ ſede ſedeat: vt dicat Aug.ᵒ in li. de fide catholica ſm bꝫ euitatē ſymboli. Quoniā chrs pōt pro libito ſuo ſicut vult ambulare: ſedere vel ſtare: prout tenet Raudulfus in ſcripto iij. di. xlix. Idē putat etiā de ſctis poſt generalē reſurrectionē q̄ poſſunt ambulare in celo: ita q̄ Petrus ſi vult poteſt eſſe iuxta Paulū vel aliū ꝓ libito ſue volūtatis Iuxta illud Eſa. xl. Current ꝛ nō laborabunt: ambulabunt ꝛ non deficient. Quimo ſm eundē Raudulfum creditur q̄ chriſtus ꝛ etiā ſancti poſt iudicium ſtabunt potiᵒ q̄ ſedebunt: q: corpi magis cuꝫ inſtrm aie magꝭ ꝯuenit ſtare xpī p̄mptitudinē ad opandū ꝛ laudādū deū. Et ēo q: magꝭ ꝯdecet gliaꝫ dei vt ſtent corā altiſſimo rege deo q̄ ſedeāt: cū ēt ad ſedendū nullo mō idigeāt. Unde ꝛ btūs Stephanus vidit Jeſum ſtantē a dextris dei Act. vij. Et h̄ expſſe vult Aug. in lib. de ſymbolo exponēs illud. Sedet ad dexterā dei pris. Uñ nō xpī h̄ dr̄ chrs ſedere in dextra dei pris q̄ ñ ſtaret. ſꝫ ſedere illō ſignificat iudiciaria poteſtatē eius: ꝛ dextera dei pris ſignificat eq̄litatē dī pris q̄ntū ad chri diuinitatē. vel potiora bona glie q̄ntū ad eiᵒ hūanitatē. ſm Alex. de Ales. ꝛ ꝯcor. doc. Propterea igit̃ chriſto attribuit̃ ſedere ad dexterā dei pris: quia ē eq̄lis patri ſm diuinitatē: ꝛ eſt in potioribꝫ bonis glie ſm humanitatē. Btā aūt virgo quia nō eſt deᵒ ſed pure hō. ꝛ ideo nō poteſt ſibi attribui ſedere ad dexterā dei patris. ſꝫ qm̄ ipa p̄ oibꝫ creatꝭ poſt chrm in tantū honorē eſt ſublimata: vt ab oibꝫ angel̄ ꝛ ſanctis ac mūdi huiᵒ hominibus ſit adoranda adoratōne hyꝑdulie tanq̄ mater dei. Ideo ſibi attribuit̃ aſtare, ſ. ad dexterā: vl̄ etiā ſedere ad dexterā: ñ pris ſed chri hois: q: habꝫ honore ſūmo ſtare iuxta filiū tanq̄ mater et ſpōſa dei ac regina mūdi. Per hec ptꝫ ſolutio ad obiecta. ꝛ de ſeſſione Berſabee. q: figuratiū licꝫ in aliq̄bꝫ: nō tñ i oibꝫ oportꝫ ꝯuenire vel eq̄parari figure. Et ſic patꝫ.

Capitulū II.

Secūdo inthronizata eſt Maria in thronū refulgētē reginali maieſtate. vñ: aſtitit regina. Ubi nota q̄ merito beata maria aſtat in throno reginali: q: ipa eſt ꝛ dicit̃ ab eccleſia regina tripliciter.

Primo regina mundi
Secundo regina celi
Tertio regina miſericordie dei

Primo inq̄ regina mundi. Unde ī officio Ambroſiano canit̃. Regia mūdi ꝛ dña virgo ma. ꝑpetua: intercede ꝓ nra pace ꝛ ſalute: q̄ genuiſti chrm dñꝫ ſaluatorē

oim. hoc autē dr ideo. qr Maria eſt dn̄a
mūdi ꝛ oim creaturaꝝ. ſicut ꝛ deus dicit
dn̄s mūdi. Et hoc ipo iure maternitatis ꝛ
ſponſalitatis dei. qr parētes nō licz repelli
ab hereditate. xx. q. vi. §. fi. Proptea oia
ſunt Marie reginali maieſtati ſubiecta ꝛ
obedire ſibi tenent. Si ei chriſtus deus erat
ſubditus illi Luce. ij. Sane oia alia ſunt
corpo eius poteſtati ſubiecta. Scdo dr
regina celi. i. celeſtium ſpirituū ꝛ angeloꝝ.
Vn̄ cecinerūt angeli di. Regina celi leta-
re alla. qr quē meruiſti por. ꝛc. qr omia ce
leſtia ſubiecta ſūt Marie poteſtati. Eccl.
xxiiij. In hierl'm poteſtas mea. Hic Ful-
bertus eps Carnoteñ. dr. Maria mater
na dignitate facta eſt. ſ. regina ꝛ erga ſu-
peros ꝛ erga inferos imperioſa. vbiqꝫ pri-
ma vbiqꝫ magnifica cui certe ꝓpriū eſt et
angelos ſanctos in miſteriū mittere: ꝛ ad
beneplacitum ſuum oia pacta cenſere.
Tertio dicit regina miſcdie dei. Iuxta il-
lud qd canitur. Salue regina miſcdie vi.
dul. ꝛc. Sed hic queſtio occurrit: qua-
re mater dei dicit potius regina qꝫ impa-
trix. cum imperatricis nomen ſit dignioris
ſolemnitatis qꝫ nomē regine. ꝛ quia beate
Marie imperio ſubijciunt omnia. Iuxta
illd Gen. xlj. Ad tui oris imperiū cūctus
obediet ppl's. Ad hoc rndet q licz plu-
res ſint ad id rōnes a ſctis tradite vt pa-
tuit li. vj. parte. ij. ar. ij. Tamē ad hoc po-
nit vnā pcipua. qr imperatrix eſt nomē ti-
moris atqꝫ rigoris. ſed regina plus eſt no-
men pietatis ꝛ equitatis. iuxta illud Pro
uerb. xx. Miſericordia ꝛ veritas cuſtodit
regem ꝛ roborat clementia thronus eius
Vn̄ ſicut ꝛ chriſtus in tota ſacra ſcriptura
nō reperit: aut forte vix vt nominet impe-
rator expſſe. ſz nomiat rex ſepe. Exipo
teſte ad Pilatū. Tu dicis qr rex ſum ego
Ioan. xix. atqꝫ in alijs ſcripturis multis.
Ita ſancta Maria ꝓpter pietatis ſue do-
miniū: Regina dr potius qꝫ impatrix vt
nominet potius a dignitate pietatis qꝫ ti-
moroſitatis. De cuius pietate dt Bern.
Quid inqt humana fragilitas ad Ma-
riā trepidat accedere q tota eſt pia ꝛ ſua-
uis: reuolue totius euāgelij hiſtoriā. ꝛ ſiqd
in ea auſterū reperies. ſuſpectam decetero
tene ſniam. Hec ille. Itm Scda qd

quare mater dei potius dr regina miſcdie
qꝫ iuſticie vel ſapie. ꝛ ſic de alijs. Rndet
q pluribꝫ rōnibꝫ omiſſis. potiſſime id vt
ſignificet nob: qr p hoc ſolū ipa eſt regina
ꝯſtituta oim ꝓprietatū diuinaꝝ. i. ſapien-
tie iuſticie glie charitatis. ꝛ ſic de alijs. eo
q teſte pſ. Miſeratiōes dn̄i ſup oia opa
eius. Regnū ḡ miſcdie dei in Maria dei
nominat potentiā ſup omia opa dei. Hec
ꝓphetauerat Eſa. xvj. c. d. Preparabit in
miſcdia ſoliū eius. ſ. dei. Hoc eſt Maria
in q deus tanqꝫ in ſolio qeſcit. O igit hō ac-
cipe documentū q ſi grauaris a iuſticia vel
ſapia dei aut vndecūqꝫ ad ipam matrem
miſericordie ꝛ reginā recurre ꝛ appella ad
thronū grē ꝛ miſcdie Marie. Ad quod
hortat apl's Heb. iiij. di. Adeamus cū fi-
ducia ad thronū grē vt miſcdiam ꝯſequa-
mur in tpe oportuno. In huius figurā He-
ſter. v. Cū Aſuerus rex mādaſſet occide-
re pplm iudeoꝝ. Heſter regia ſupplicatu-
ra p ppli ſalute ad eū acceſſit. Cui rex ait
Pete qd vis etiā ſi dimidiū regni mei pe-
tieris impetrabis. Nimiꝝ iſta Heſter fi-
gurat btām Mariā cui dimidiū ſui regni
deus rex ꝯdiuiſit. qr cū i deo ſint hec duo iu-
ſticia ꝛ miſcdia. iuxta illud pſ. Duo hec
audiui. qr poteſtas tibi eſt ꝛ miſcdia: quia
tu reddis vnicuiqꝫ ꝛc. Iuſticiā deus ſibi
retinuit: miſcdiam Marie tribuit.

Caplm. III.

Tertio btā maria eſt inthroniza-
ta in thronū glorioſiſſimū diuinal'
ꝓpinquitatis dignitate refulgentē
Idō dr. Aſtitit regina a dex. tu. ſ. o deus
chriſte. Eſt ḡ ipa btā Maria ꝓpinquiſſima
deo in throno glie celeſtis ſup oēs ange-
los ꝛ btōs. Sed circa huius rei intelligē-
tiā: nota quattuor puncta pcipua. Primū
punctū q aliqꝝ eſt opinio dicentiū q btā
Maria eſt ſup oēs angelos ꝛ btōs ac ſu-
per ordinē oim creaturaꝝ in qrta hierar-
chia ſoli beate Marie ꝓpria q nō ſolū di-
gnitate: ſz etiā loco ſit infra diuinā hierar-
chiā vbi chriſtus eſt in dei dextera tanqꝫ me-
diatrix inter deū ꝛ creaturas: ſic ē eſt collū
inter caput ꝛ membra: iuxta illd Can. vij
Collū tuū ſicut turris eburnea. Scdm
punctū q alioꝝ eſt opinio dicentiū q btā
Maria ſit ſup oēs angelicas ꝛ humanas

creaturas ĩ ꝓprio throno q̄dẽ primo thro no chr̄i ad eius dexterã iuxta diſpoſito in digniſſimo loco celi empyrei. cui figura cõt cor.iij. Reg.ij. vbi habet̃ q̄ rex Salomõ ſurrexit in occurſum matris aduenĩẽtis ⁊ adorauit eã ſcʒ debita reuerẽtia veneratiõ onis: ⁊ ſedit rex ſup thronũ ꝓpriũ. Poſi tus q̄ꝫ eſt alius thronus matri regis ad dextrã ip̄ius regis: ⁊ ibi ſedit mater ſcʒ re gis. Sic ⁊ de Maria putãt plurimi in ce leſti glĩa. Tertium punctũ q̄ aliorꝫ eſt adhuc opinio dicẽtiũ q̄ beata Maria in eodẽ throno glorioſiſſimo cũ dño Jeſu eſt ad dexterã. Et hec accipit̃ ex v̄bis Aug. dicentis in ſer. Tibi inq̄t dña digne thro nus regis glĩe debet̃. Te ip̄e rex glorie vt matrẽ verã ⁊ decorã ſponſam p̄ om̄ibꝫ di ligẽs amorꝫ amplexu aſſociauit ſibi. Gau de igit̃ ⁊ letare ſine fine. Hec ille. Et qua autoritate arguit̃ ſm Alb. ſuper Miſſus eſt. Primo ſi ſibi debet̃ thronus regis glĩe. ḡ idem thronus ſuus ⁊ chr̄i regis. Scd̃o q̄ ſi mater ⁊ ſponſa. ḡ iuxta regem Tertio ſi p̄ omnibꝫ dilexit ⁊ ſibi ſocia uit. ḡ ſecum glorificatã habere voluit. Et ad id ↄfirmandũ facit talis rõ ſm Anto. flor. in. iiij. parte ſumme q: oẽs ſancti de bent aſſociari ſingulorꝫ ordinum angelis ita q̄ nullus eorꝫ ſolitarius reperiatur: ſed vnus ſctũs cum vno angelo in q̄cunq̄ or dinum. iuxta illud Deut̃. xxij. Conſtituit terminos ꝓplorꝫ iuxta numerꝫ filiorꝫ dei. i. angelorꝫ. Sed q: chr̄s deus ⁊ homo ſup oẽs exaltatus nõ decet vt ſit ſolus: ſed ſit mater ſua ſecum iuxta eum in glorificatio ne que fuit ſibi in adiutoriũ in redẽptione ⁊ eſt ſecũ in aduocatiõe ſm Bern. p̄ gene re humano. Quartũ punctũ q̄ licʒ hoc nobis nõ ſit certũ vtrũ vicʒ Maria ſit in eodem throno cum chr̄o vel in alio ꝓprio ſibi ſoli. Talia eñ cognoſcemus ad plenũ in patria cũ venerimꝰ. tñ hoc certitudina liter credit eccl̃ia q̄ btã Maria eſt exalta ta in glĩa ſup oẽs choros angelorꝫ ⁊ ordi nes creaturarꝫ purarꝫ: vt canitur in officio Jtẽ dubiũ ſubſcriptũ licʒ ſcriptũ habeat̃ inter ſermones de tp̄e. tñ ⁊ hic deſcripſi vt ſit in ꝓmptu cui placuerit. Vñ adhuc oc currit dubiũ: q: cũ celũ ſit magnitudinis imenſe dubitari põt v̄ſus ſcʒ quã p̄tẽ an ad orientẽ vel occidentẽ. meridiem vel ſe ptentrionẽ ſit thronus chr̄i ⁊ matris eius atq̄ mãſio ciuitatis curie celeſtis. Ad h̄ r̄ndendo nota p̄mo q̄ q̄dã opinati ſunt h̄ fore ad orientem ex eo q̄ di. Ps̄. Pſallite dño q̄ aſcendit ſup celos celorꝫ ad orientẽ ⁊ ex eo approbant: q: videmus q̄ eccl̃ie ⁊ altaria ↄſtrui habẽt v̄ſus orientẽ reſpiciẽ do. vt orõnes ⁊ miſſe in eccl̃ia fieri habeãt verſo vultu ad orientẽ. Sed iſta ſoluunt̃ taliter. q: ſm Lyr. dictũ illud ps̄. ſic expo nit̃. Qui aſcẽdit ſup celũ celi. i. ad extremi tatẽ celi empyrei qð eſt celũ celi: q: excelſi us ſup celos ad orientẽ hoc d̄r: quia chr̄s aſcendit de monte oliueti Actuũ. j. Qui mons eſt in orientali parte iuxta hieruſa lẽ in q̄ operatũ eſt myſteriũ redemptiõis. Hec Lyra. ⁊ ſic nõ ↄcludit̃ dicta opio fo re v̄a. Ad illã ꝓbatiõem d̄r q̄ chr̄iani ſolẽt adorare v̄ſus orientẽ nõ ideo: q: chr̄s ſit in parte orientali celi. Sed ꝓpter alias rõnes quas etiã notat Rich. ſup. iiij. diſt. ix. q. ij. arti. vlt̃. ↄcor. Raynerius in ſũma. quarꝫ. Prima eſt ꝓpter paradiſum in oriẽ te ↄſtitutũ Gen. ij. quaſi p̄ orõnes q̄ramꝰ ad paradiſum redire. Scd̃a ꝓpter ip̄m chr̄m iã ortũ in mũdo tanq̄ lumẽ q̄ illumi nat oẽm hoiem venientẽ in hũc mũ. Joã. j. Qui etiã oriẽs noiat̃. Zach. vj. q̄ſi ſigni ficemus. q: p̄ chr̄m in orõne illuminari q̄ rimus. Alij aũt opinati ſunt q̄ celeſtis cu ria ⁊ thronus chr̄i ſit ad occidentẽ. iuxta illud ps̄. Qui aſcendit ſup occaſum dñs nomẽ illi. Sed hec etiã ſoluit̃. q: ſm Ly rã exq̄ iudei adorabãt ad occidentẽ qð q̄ dem voluit tũc deus: vt excluderet idola triã: eo q̄ oẽs gentes idolatrie reuerentiã ſolis orabãt ad orientẽ: vt p̄ʒ Ezech. viij. Et etiaʒ vt figuraret futurꝫ occaſum chr̄i p̄ mortẽ cuꝰ nſ amoq̄ redẽptiõeꝫ. Propter ea ⁊ ſctãſctõrꝫ in tabernaculo v̄ſus occidẽ tẽ erat: vt p̄ʒ Exod. xxvj. Per h̄ ḡ q̄ ſcri bit̃ chr̄m aſcẽdiſſe ſup occaſum. intelligit̃ aſcendiſſe ſup locũ adoratiõis humane. ſ. ad locũ adoratiõis angelice q̄ locus eſt in celo empyreo vbi angeli adorãt chr̄m. Tertia ḡ opinio eſt Fran. ma. q̄ thronus chr̄i ac marie: necnõ mãſio ſupne ciuitatꝫ ſit ad aq̄lonem. Et ꝓbat p̄mo p̄ illð Ps̄. Magnus dñs ⁊ laudabilis nimis ĩ ciui.

dei nr̄i:i mō.ſan.ca⁹.ſu.exul.vnl.frē'mōs
ſion :latera aq̄lonis ciuitas regis magni:
qđ videt̄ oīno ſonare ꝓpoſitū. Scđo ꝑ il
lud Eſa.xiiij.vbi introducit̄ Lucifer q̄ li ꝑ
p̄la aucte z ꝟtute hāc ciuitatē ſupnā vo
lens poſſidere di. In celū aſcendam:ſede
bo in monte teſtamēti i lateribꝫ aq̄lonis.
quod nō dixiſſet niſi illa ciuitas ibi foret.
Tertio id oñ dit rōe rali: qꝛ phī ponūt
ꝙ motus celi eſt effectus adequat⁹ virtu
ti motricis intelligētie: vt in eo agat ſꝫ to
tū ꝟtutis ſue conatū :z fides non ꝯdicit.
Vñ vt equalr̄ agat in ptes eq̄ diſtantes
opꝫ vt intelligentia.i. angel⁹ detmiet ſi
bi locū in medio ad mouendū inde totuꝫ
celū:alioqn ageret intēſius in ꝓpinqua q̄ꝫ
remota. Sꝫ ſtella marꝫ q̄ eſt polus ſeptē
trionalē in medio celi ſm hemiſpheriuꝫ
nr̄e tre habitabil'. ḡ videt̄ ꝙ angel⁹ ſibi
determinauit hunc locū mediū vt īde mo
ueat alias ſtellas z totū celū. Et ꝑ ꝯñs cū
ciues nō amēt patrie longinq̄tatē vl' diſtā
tiā:videt̄ ꝙ determinauit ſibi locū ꝓpiquū
ſue ciuitatis magne. Hec Franc.mayro.
Reuertendo ad ꝓpoſitū patet beatā ma
riā foꝛe inthꝛonizatā in gl'oſiſſimo ſolio
vbi regnat cum filio.

Articul⁹. II. ꝙ btā maria in glorie celeſtis thꝛono ſuper omnē creaturā tripliciter aſtat felicitata

SEcundū myſteriū dꝛ feliciſſime glificatio
nis Marie: qđ notat̄ in the
mate :cū dicit̄. In veſtitu deaurato. Qui
bus ex ꝟbis elicit̄ ꝙ btā Maria in celo ſu
per oēs angelicas z humanas creaturas
eſt ꝑfelicitata z glificata tripl'r.
Primo in corpis ꝑeminēti gl'oſitate
Secūdo in beatitudinis condelectabi
li iocunditate.
Tertio i vlis gl'e totali plenitudine
Primo q̄dē in corporis ꝑeminenti glorio
ſitate:quia dī. Aſtitit regina i veſtitu de
aurato.i.in corꝑe glificato. Nam corp⁹ ē
tanq̄ꝫ veſtimētū aīe :cui⁹ gl'ia tanq̄ꝫ aurū
oīa metalla:ꝑcellit oīm alioꝝ gl'iam poſt
chr̄m. Hec figurauit Joannes Apoc.xij.
di. Signū magnū apꝑuit i celo ⁊c. Pro
fecto hoc fuit magnū.i.magne gl'ie ſignū
in celo.ꝙ vicꝫ vna puella ſuꝑ omnē crea
turā ſit ſuꝑexaltata .quia inquit. Mulier.i.
maria:amicta ſole.i.corꝑe luminoſo per
gl'iam ꝯſūmato.qꝛ teſte ſaluatoꝛe Mat.
xiij. Fulgebūt iuſti.ſ.in corꝑe gl'oſo ſicut
ſol in regno pr̄is eoꝝ. Et luna ſub pedibꝫ
ei⁹.in q̄ ſignificat̄ ꝙ ipā be. Maria ſuper
oēs poſt chr̄m angelos et beatos ē tāpꝛe
eminenter gl'ioſa z aīa et corpore q̄ntuꝫ
ſol ꝑ ceteris luminaribꝫ z ſtellis incompa
biliter eſt preradioſa. Q̄ autem Ma
ria ſit corꝑe gl'oſo aſſūpta:patuit.ſ.ꝑ.j.
Scđo ꝑfelicitata ē Maria ſuꝑ oēs in
btitudinis ꝯdelectabili iocunditate. Vñ
ſubdit̄.in veſtitu deaurato circūdata: qꝛ
omnes beati z angeli circūdant iocūdan
tes beatam Mariā in celeſti patria.dele
ctantes in eius gloria et beatitudine.
Sed dī.quō hoc: Rñdet̄ ꝙ btā maria ꝑ
cipue tripl'r delectat totā celeſtē patriam
ſua gl'ia. Primo per radium illuſtrati
uū:quia ſicut ſol illuſtrat ſuo radio replē
do totū orbē:a quo oīa ſidera capiunt lu
men:vt ait Plato i Timeo. Sic gl'a ma
rie totā celeſteꝫ patriā illuſtrat et decoꝛat.
Unde Aug.in quodā ſmone de natiui
tate virginis ait. Ipm celū qđ penetra
ſti o maria.necnō q̄ i eo ſūt ꝯſtētia noua z i
effabilit̄ gl'ia decoꝛaſti. poꝛtꝫ ei⁹ gl'iā vl
traq̄ꝫ dici ꝑ tua preſentia magnificaſti.
Noua illic ac ꝑcellenti dignitate irradias
immēſaq̄ꝫ luce ꝑluſtras. Hec ille. Secū
do delectat ꝑ aſpectum pñtie z alloquꝫ
dulciſſimū. Vñ Ber.in ſer.de aſſump.
ait. Si ꝑuuli necdū nati Joānis anima
liquefacta eſt:vt maria locuta eſt .quenaꝫ
fuit illa exultatio ciuium celeſtium cum z
eius vocē audire z faciē videre eiuſq̄ꝫ pre
ſentia beata frui meruerūt in celo. Hec il
le. Tertio ꝑ odoꝛē ſuauiſſimū. Vñ de
ea canit eccl'ia. Vidi ſpecioſam ſicut colum
bā aſcēdentē deſuꝑ riuos aq̄ꝝ.i.angeloꝝ
z btōꝝ oꝛdīes ſequit̄.cui⁹ inextimabilis
odoꝛ erat nimis in veſtimentis.i.in corꝑe
glificato.qꝛ ſm doct.corꝑa gl'oſa erunt
fragrantia odoꝛibꝫ ſuauiſſimis : Juxta il
lud Apocal.v. Habentes phialas plēas

odoramentorũ. ergo multo magꝭ corpus glorioſũ Marie: in cuiꝰ odore ſcti exultantes dicũt illđ Cañ. j. In odore vngẽtoꝝ tuoꝝ currimꝰ. ſ. o Maria. ideo adoleſcentule. i. anie beate dilexerũt te nimis. Hinc Eccl. xxiiij. ipa ait. In plateis. ſ. ſupne hieruſalẽ ſicut cinnamomũ ꝛ balſamum aromatizãs odorẽ dedi quaſi myrrha electa.

Tertio ꝑfeliciata ẽ Maria in plenitudine oĩs glie vniuerſalit. vt qcqd ceteris ꝑſtatũ eſt ꝑ partes: ipi ſoli plene eſt datũ. ſm Hiero. Unde Eccli. xxiiij. In plenitudine ſanctoꝝ detentio mea. Sup qbus qdem ꝟbis Ber. dicit ſic. Merito inquit in plenitudie ſctõꝝ eius. ſ. marie detentio erat: cui nec puritas angelorum: nec fides defuit patriarchaꝝ: nec ſpes prophetaꝝ nec apoſtoloꝝ zelus: nec cõſtantia martyrũ: nec ſobrietas cõfeſſorum: nec caſtitas virginũ: nec fecũditas defuit ꝯiugatorũ. Hec ille. Sed queſtiones ꝛ dubia circa hoc occurrunt: eo ꝙ aliq ſancti glorificati ſunt tribus aureolis ſimul quõ beata virgo habeat ꝑcellentẽ plenitudinẽ talium. Eſt ergo hic prima queſtio: vtrum beata virgo habeat aureolã ꝑdicatõis ꝑcellẽtẽ oim aureolas alioꝝ ꝑdicatoꝝ. Secunda qſtio: vtrũ beata virgo habeat aureolã martyrũ ꝑcellentẽ oim aureolas martyrũ. Tertia queſtio: vtrum beata ꝟgo habeat aureolã ꝟginitatis ꝑcellentẽ oim aureolas virginũ. Ad pmũ de aureola ꝑdicationis videt in contrariũ ꝙ ipa non habeat eã: aut ſaltẽ inferiorẽ habeat ceteris ꝑdicatoribꝫ. Probat. Nã deficiẽte cã deficit ꝛ effectꝰ. ex. ij. Phyſ. Btã aũt ꝟgo nõ habuit ſtatũ ꝑdicatoꝝ vel doctorum: nec exercuit ipa actũ ꝑdicatõis aut docendi ſicut alij multi exercuerũt. Aureola ꝟo debet exercitio actus: vt volunt docto. ſuper. iiij. di. xlix. Ergo ipa nõ habuit aureolam ꝑdicatorũ: nec videt quõ ꝑcellentẽ alijs habeat aureolã hanc. In oppoſitũ eſt: quia Damaſce. dicit. ꝙ hec btõrũ beatiſſima a nllo illuſtriũ vincitur: quod fieret ſi ipa aureolam precellẽtiorẽ nõ haberet. Rñdet ꝗ ſm Alber. ſup Miſſus ẽ ca. cxvij. ꝙ beata virgo habet vtiqꝫ ꝑdicationis aureolã preeminentẽ alijs omnibus ꝑdicatoribꝫ triplici ratõe. Primo qꝛ plus eſt ꝑdicare facto ꝙ̃ ꝟbo. Sed alij ꝑdicauerũt ꝟbo. btã aũt ꝟgo ꝑdicabat principalr facto. Et ſi dr ꝙ alij ꝑdicabãt facto: hoc fuit ꝑ accidens. Accidit ei facto aliorum ꝙ ſit ſignũ vel exemplũ. Sed beata virgo ꝑ ſe factis vtebat ꝓ verbis i ſua ꝑdicatõe. ſicut patet in deſponſatõe. in purificatione ꝛ ſacramentorũ ſuſceptione: ꝛ cõſilijs quibꝫ vtebat: nõ ad ſui ꝑfectionẽ ſed ad noſtram inſtructionẽ ꝛ vtilitatem.

Scdo quia ipa ſummos ꝑdicatores et doctores totius fidei catholice. i. aplõs ꝛ euãgeliſtas docebat: Nam Luce. ij. ſcptũ eſt. Maria ꝯſuabat omnia ꝟba hec conferẽs in corde ſuo. vbi dicũt ſancti ꝙ ideo conſeruabat hec: vt ea oportunis tꝑibus ad ſcribẽdũ euãgeliſtis reuelaret. ꝛ Sap. c. viij. ſcribit de ſapia ꝙ eſt doctrix diſcipline dei. Ea aũt q dicunt de ſapia: ſpẽalit intelligunt de btã ꝟgine. ꝗ ipa ẽ doctrix. ꝛ reuera doctrix ꝛ mgrã fuit aploꝝ q in arduis ipam ꝯſulebant ꝛ qrebant: vtpote ſup oẽs ſpũſancto plenã. Tertio ipſa oẽs ꝑdicatores poſt chrm excedit: qꝛ alij oẽs ꝑdicabant ꝛ docebant ꝑ verbũ creatũ. Beata aũt virgo ꝑdicauit ꝑ verbũ increatũ. i. chriſtũ dei ꝟbũ ꝛ dei filiũ quem carne induit ad ꝑdicandũ mũdo. ergo ſicut ꝑdicauit excellentiꝰ: ita ꝛ excellẽtiſſimam aureolã habet. Et ſic pꝫ rñſio ad obiecta.

Ad ſcdm qſitũ de aureola martyrũ ꝑ arguit in ꝯtrũ. qꝛ beata virgo habuit dolorẽ ſpũalem ꝓ martyrio: cum eiꝰ aiam gladiꝰ doloris ꝑtrãſiuit in chriſti paſſiõe. Ergo videt ꝙ eiꝰ aureola ſit inferior aliorũ martyꝝ aureola q habuerũt ſpũalẽ ſil ꝛ corꝑalẽ dolorẽ. Ad hoc rñdet ꝙ ille ſpũalis dolor marie fuit multo acerbior ꝙ̃ oim alioꝝ martyꝝ dolor. Un Ber. ſup Miſſus eſt. dicit. Longe ea plꝰ ꝙ̃ martyrẽ cenſemus: in q paſſiõis ſenſum cõpaſſionis ſupauit affectus. Hec ille. Ergo habet aureolam etiã martyrũ excellẽtiorem vt a nullo vinci valeat illuſtriũ. Et de hoc latiſſime patuit. li. iiij. p. ij. ar. iiij. Ideo hic breuit ꝑtranſeo. Ad tertiũ queſitũ de aureola ꝟginitatis obijcit: qꝛ dicẽte aplo Non coronabitur niſi qui legitime certauerit. Sed beata virgo nullũ certamẽ virginum: nec aliquã difficultatem cõtinẽtie

habuit: qꝛ nullā pugnā in carne habuit
vnq̄ꝫ. Vñ et Phs in ethicꝫ dic. ꝙ conti-
nēs eſt q̄ patit: ꝛ nō deducit inſenſibil' q̄
nec patit nec deducat. Cū ḡ btā ꝟgo non
patiebat a carne: aureola aūt ꝟginitatis
debet pugne ꝛ victorie: nō videt quō ei⁹
ꝟginitatis aureola p̄cellat oim ꝟginum
aureolā. Ad h̄ ḡ rñdet ſm Tho. ſup. iiij
di. xlix. ac ꝯcordit alios doct. ꝙ btā ꝟgo
habet ꝑ p̄mio virginitatis aureolā pcel-
lentiſſimā: ꝛ lʒ nō habuerit pugnā ꝓ tenta
tionē que eſt a carne: habuit tñ ꝓ tentatio
nem q̄ eſt ab hoſte. q̄ nec ip̄m chr̄m reuet-
ritus fuit tentare. Vñ ſicut victoria bea-
te virginis fuit glioſiſſima. qm̄ fomes ſic
in ip̄a fuit ſopit⁹ ꝛ extinct⁹ vt nunq̄ꝫ ali-
quē effectū vl' incitamentū hēt: nec ipſa
peccare etiā venialit' poſſꝫ: Ita ei⁹ victo
rie corona eſt glioſiſſima ſuꝑ oim virgi-
nū coronas. Amplı⁹ Ip̄a btā ꝟgo fu
it ꝛ ē ꝟgo ꝟginū ꝑ excellētiā. ḡ q̄cq̄d debe
tur alıqs ꝟginib̄ꝫ debet ei excellen⁹. Deni
q̄ꝫ b. ꝟgo ē regina virginū: et h̄ ſibi ſoli cō
uenit. Ip̄a eni ſola a maledicto legꝫ ꝟgi
tatē liberauit: ꝛ eā liberā ꝛ glioſaꝫ reddidit
Sic oēs alie ꝟgines ꝑ eā glificate ſt. et ꝑ
ꝯſeq̄ns ip̄a ē effecta regina ꝟginū alie tā
tūmō ancille ꝛ pediſſeq̄. Ideo p̄s. Addu
cent' regi ꝟgines poſt eā ꝛc. Sed qꝛ im-
proportionabilit' maior eſt corona regine
q̄ꝫ ancille. ḡ btē virginis aureola ē excellē
tiſſima. Hec Alber. O igit' virginū virgo
bñdicta. O ſctōꝝ ſctiſſima, ꝛ oim btōꝝ
glia. O glioſa dña excelſa ſuꝑ ſidera qui
te creauit ꝓuide lactaſti ſacro vbe. Quid
in tuam laudem dicere poſſum⁹ cum ſis
oim excellētiſſima dña: regina celi glioſiſ
ſima ꝛ mater dei oipotentis digniſſima.
Vere ergo felix es ꝛ feliciſſima ac omni
laude digna.

Articulus terti⁹ ꝙ ſūma honorificētia ē in thronū glie ſuſcepta maria in aſſumptione ꝛ hoc ꝑ. xij. choros ꝛ ordines

t Ertiū myſte
riū h̄ declarandū ē honoratiſ-
ſime ſuſceptionis: quod notatur
in themate cū dı̄. circūdata varie. ſ. ꝟtutū
ac ſanctoꝝ varijs honorib̄ꝫ eam magni-
ficantiū ꝛ ſuſcipientiū honorifice in glori
am. Poſſumus autē deuote meditari et
pie cōtemplari ꝙ iuxta numeꝝ. xij. ſtella-
rū in corona glioſe btē virginis in figura
Apoca. xij ca. deſcriptaꝝ. ip̄a beata virgo i
ſui aſſumptiōe p̄cipue de. xij. magnalijs
ꝛ ꝟtutib̄ꝫ eſt laudata ac magnificata. ſic
q̄ꝫ a. xij. ordinū celeſtiū circūdata varieta
te. xij. honorib̄ꝫ ſuſcepta. Hos aūt hono
res ꝛ laudes ac modū ſuſceptiōis ꝓſeq̄t'
ꝓlixe q̄dā mgr̄ deuot⁹ i ſuo li. q̄ intitulat'
Liber de vita btē ꝟginis: recolligēs hec
ex cōmēto ſuꝑ lib. de hierarchia angelica
atq̄ꝫ ex ꝟbis Theophili: necnō Joannis
Damaſceni ꝛ alioꝝ plurimoꝝ. Vñ ei⁹ con
templatōis modū ſeq̄ns: aliq̄b⁹ oportu-
nis ſuꝑadditis h̄ ego breuiatū deſcripſi
taliter. Cum inq̄t btā Maria ab angel'
in iubilo traduceret' ꝑ celū aereū ꝛ ethere
um atq̄ꝫ ſidereū: ecce eius ſplēdor claritā
tis p̄cellēdo offuſcare videbat' claritatem
ſolis ꝛ lune ac cunctoꝝ ſiderum. Cūq̄ꝫ ꝑ
ueniſſet ad celū empyreū: ſinguli ordinū
angelorū ꝛ ſanctoꝝ ꝛ ip̄a ſancta trinitas
cū multis et varijs laudib̄ꝫ in iubilationi
bus eā ſuſceperūt occurrēdo. Primo ḡ
p̄mus chor⁹ angeloꝝ ſuſcepit eam lauda
do ꝛ magnificando de ſanctiſſima humi
litate ꝑ quam meruit ſumme deo placē-
re decantātes ꝛ dicentes: Progredere ꝓ-
gredere celoꝝ regina: aſcende ad tuū filiū
ad regnandū ꝑ ſecula. que lʒ fores ſctiſſi-
ma ꝛ omnib̄ꝫ ꝟtutib̄ꝫ decorata: ſūma tñ
tua humilitate virtuoſiſſima deo ſumme
complacuiſti vt eſſes eius mater electa ꝛ
ab omnib̄ꝫ beatificanda. Nunc ḡ dignū
eſt te accipe gloriam ſumme exaltatiōis:
quia qui ſe humiliat exaltabit': vt ſcriptum
eſt Lu. xviij. Secūdo ſuſcepit eā cho
rus archangelorū adorans et laudās de
caſtitate: cui⁹ gliaꝫ admirando cecinit d.
Que eſt iſta que ꝓgredit' q̄ſi aurora con-
ſurgens: pulcra vt luna: electa vt ſol: terri
bil' vt caſtroꝝ acies ordinata. Hec eſt in-
q̄t illa ꝟgo ſingularis caſtitatꝫ cui⁹ ꝟgini
tas fuit deo amabilis ḡ beata accipe nūc
p̄mium caſtitatis qd̄ eſt angelice p̄elati-
onis vt dicaris angeloꝝ dña. quia angel-

lis cognata eſt virginitas ſ3 Bern̄. De
rito ḡ ipſa ꝟgo virginū dn̄a eſt angelorū.
Tertio ſuſcepit chorus virtutū laudā
do de ſumma puritate. Hec eſt inq̄t vir
go nobilis mater dei amoroſa :que vt li
liū ꝯualliū ⁊ roſa ſine ſpina ab omni ſor
de pcti aliena:nitens puritate ſumma.er
go dignū eſt vt ſis deo ꝓxima:q⁊ incoꝛru
ptio facit ꝓximū deo Sap.vj. Quarto
ſuſcepit chorus Poteſtatū :laudando d̄
obedientia. Salue inquit ſancta dei geni
trix:ſalue glīoſa tu ꝑ tuā obedientiā qua
deo ſemꝑ obediſti:regē celi ꝯcipe merui
ſti:qui tibi ſe ſubdidit:⁊ velut mr̄i obedi
uit. Accipe ḡ ꝑtātem vt oia obediāt tibi.
Iuxta illud Gen̄. xlj. Ad tui oꝛis impiū
cunct⁹ obediet populus. Quito ſuſce
pit oꝛdo Principatuū:laudādo de patiē
na. Hec eſt inquit illa femina glīoſa cui⁹
odoꝛ tanq̄ mirrha electa ꝑ patientie ſue
merita letificat celeſtia. Hec eſt q̄ cū dei fi
lio ⁊ ꝑ ei⁹ dilecto mlta ſuſtinuit aduerſa:
cui ⁊ in cruce moꝛiēti ſūme fuit compaſſa.
Cui⁹ aīa gladio doloꝛis extitit confoſſa.
ḡ ꝯſolatōe digna ē ſūma :vt cū ſuo dulci
Ieſu fruaꝛ celeſti leticia: Iuxta regulam
apli. Sic̄ ſocij paſſionū eſtis:ita ⁊ ꝯſolatio
nis eritis.ij.Coꝛ.j. Sexto ſuſceperūt
eā Dominatōes laudātes de ſapiētia: cū
inquiunt. Virgo prudētiſſima .ꝑ ſapiaꝫ
reges regn̄t:teſte ſcrptura. Et tu tua ſapiē
tia demōes ꝓſtraſti :mūdū libaſti :celos
reſtauraſti:⁊ deū de celis attraxiſti ꝓꝑtea
te condecet diadema regiū creature oīs:
vt nō tm̄mō terreſtris :ſ3 ⁊ exercit⁹ venere
tur celeſtis que omniuꝫ regina exiſtis.
Septimo ſuſceperūt Thꝛoni:laudan
tes de miſcdia. Aue inquiunt clemētiſſi
ma miſicoꝛdie regina :ꝟgo piiſſima:ꝑ tu
am pietatē ſubuenis oibꝫ .nā nō niſi ꝑ te
dat de⁹ grām ⁊ miſicoꝛdiā hoibꝫ :ergo
mōi aduocata digna es foꝛe mr̄ grē ⁊ mi
ſicoꝛdie. vt ꝑ te ſaluēr hoīes ⁊ ruine reꝓ
penꝛ celeſtes. Octauo ſuſceperūt Cheru
bin:laudādo d̄ fide Hec eſt inquiunt illa fe
lix ⁊ btā ꝑ quā fides icarnatōis diuie cō
ſūmata:⁊ ꝑ mōꝫ totū ē dilatata. q̄ ſola ſte
tit firma aliis vacillātibꝫ i paſſiōis chꝛiſti
hoꝛa. Nūc ḡ fidei ꝑmiū hīc ſuꝑ oēs dig
na:qꝛ ē viſio dei clara ſ3 doctꝛ. Noᵛ
no ſuſceperūt eā Seraphin :laudātes de
ſūma charitate. Aue inquiunt plena gratia
plena charitate. plena ſpūſctō .plena dei ꝓ
tate. tu ꝑ tuā charitatē deū attraxiſti. quē
ex te humanatū ꝓ generꝫ hūani ſalute ob
tuliſti. vt i cruce moꝛereꝛ charitate iduxiſ
ti:cū ſalutē oim voluiſti. ḡ ſal⁹ ⁊ ſolaciuꝫ
cūctoꝝ btōꝝ:merces atq̄ ꝑmiū oim ſctō
rū:ſuꝑ oēs digna es diuia fruitōe: q̄ coꝛ
rn̄det ſm̄ doctoꝛes charitati. Vn̄ virgo
deo plena iuxta dei filiū tuū ꝑdilectū di
gne poſſides thꝛonū glīe ꝑꝑatū. Poſſu
m⁹ āt ꝯtēplari q̄ int̄ oēs angelos celi ſā
ctus Gabriel vidēs Mariā in tāta gloꝛia
poſitā gaudebat ⁊ eā laudabat d. Ecce in
qt celi regina tua ſūma glīa:recoꝛdare q⁊
ſalutatio mea a deo tibi miſſa hec ꝑnūcī
abat cū dicebā Aue grā plena dn̄s tecū.
bn̄dicta tu in mlīeribꝫ. Ecce nūc Aue ple
na glīa tecū dn̄s tu⁹ Ieſus chr̄s te ſūme
exaltās :te ſūme letificās ⁊ glīficās , vere
tu bn̄dicta et ſuꝑbn̄dicta int̄ oēs mlīeres
⁊ oia creata. Decimo ſuſceperūt eā ſan
cti veteris teſtamēti ꝑriarche et ꝓphe :ac
alij q̄q̄ eā adoꝛādo ⁊ laudādo de mltipli
ci ꝑfiguratōe ⁊ reuelatō e ſue mediatōis:
q̄ vicꝫ ipſa foꝛet mediatrix hūane redem
ptionis. Vn̄ Adam gaudēs dixit. Hoc
nūc os ex oſſibꝫ meis. ꝑ hanc ſal⁹ inuenta
eſt vniuerſis. quā ego ꝑdidi grām hec inu
enit ⁊ reſtituit filijs meis. Itē Noe ait.
Hec eſt arca figurata ꝑ qua a diluuio.ſ.
damnatōis eccl̄ia eſt libata. Abraā quo
q̄ ait. Aue tu ꝑ quā bn̄dictio ſemi meo ē
repꝛomiſſa. Iacob. Hec eſt ſcala quā vi
debam. cuius ſummitas celos tāgebat.
Moyſes. Hec eſt rubus q̄ cōburi videba
tur nec tn̄ cōburebaꝛ. Aaron. Hec ē ꝟga
arida q̄ inuēta eſt floꝛida ⁊ fructifera. Da
uid. Hec eſt illa regina q̄ aſtitit a dextris
filij dei i veſtitu deaurato glīe: circūdata
ſctōꝝ laudantiū varietate. Eſa .ait. Hec
eſt quā ꝑdixi. Ecce ꝟgo cōcipiet ⁊ pariet
filiū ⁊c̄. Et ſic oēs alij ſancti ꝓphete q̄
rum verba longū foꝛet enarrare credunꝫ
tur cecinitiſſe q̄ eſſet omni laude digniſſi
ma ſicut ⁊ canit eccleſia. S3 nota q̄ ꝑtūc
ſpecialiter Ioannes baptiſta eam vidēs
⁊ gaudens laudauit di. Ecce mater agni
immaculati qui tollit peccata mundi:in

cuius viſitatiōe in ventre matris mee poſi
tus exultaui. Itē Heliſabet ait. Beata q̄
credidiſti. Ecce pfecta ſūt i te q̄ tibi dicta
ſūt a dn̄o p angelū. Ioachim qȝ ꝛ Anna
videntes hodie ſuā filiā q̄ntū putas exul
tabant ꝛ quanto gaudio dicere poterant.
Benedicta tu filia a dn̄o: qꝛ p te fructum
vite ꝛ omnē gl̄iam cōmunicauimus. Sȝ
ꝛ Ioſeph ſponſus Marie cū eā vidiſſet
q̄ tāta gloria celos aſcendiſſet vtiqȝ iubi
labat ꝛ tripudiabat bn̄dicēdo dn̄m dicei
bat. Ecce mea ſponſa: mea gratioſa: mea
venerabilis dn̄a: cuius erā cuſtos caſtita
tis ꝛ teſtis ꝟginitatis quā rex celi mihi in
ſpōſam copulauit ꝛ mundā ac imaculatā
ꝯſeruauit. ꝛ.ſſ. imp̄gnatā fuiſſe reuelauit
Tu ꝓo ſanctiſſima ſcis ꝟgo q̄ eſt ita. qm̄
ego ſecretarius diuine incarnatiōis ꝛ tue
imp̄gnatiōis: p̄mus tuū partū adoraui.
Et om̄is tue pegrinatiōis in egyptū atqȝ
inde redit⁹ tui comes fui. Te ꝛ tuū p̄dul
cē Ieſum diligēter nutriui: tibi deuotiſſi
me ſeruiui. Erat mihi tua ſocietas ſuauis.
tua allocutio iocundabilis. Ecce p te oēs
ſaluati ſumus: p te deū hoiem habemus
Ḡ tu mater grē cū tuo Ieſu nūc iocūdare:
ꝛ mihi tuo in terris ſpōſo tuā benedictio
nem p̄bere: ꝛ tue gl̄ie participē facito. O
qs ſufficiat. o qs valeat tāta gaudia enar
rare. Undecimo ſuſceperūt beatā ꝟgi
nē ſancti noui teſtamēti Martyres Con
feſſores Virgines ꝛ omnes electi. Necnō
diſcipuli dn̄i iter quos ꝛ Stephanus p̄
tomartyr aliqȝ nonulli diſcipuli qui iam
antea ad celū migrauerāt: q̄ oēs vna voce
dicebāt eā laudātes de omni virtute atqȝ
gl̄ie ſūme pfectiſſima poſſeſſiōe. Tu glo
ria nr̄a: tu honorificētia populi tui iſrl̄: tu
leticia gētis nr̄e benedicta: ſis martyꝝ re
gina: ꝟginū corona: cōfeſſoꝝ ſtella. ꝛ oim
electoꝝ ac beatoꝝ gl̄ia. tu omib⁹ ꝟtutib⁹
adornata: omib⁹ meritis ditata oimqȝ p̄
mijs felicitata. p te habemus om̄e bonū
qd̄ habemus graꝝ p te nobis dona. Ḡ p
te ꝛ ex te ac in te tuo filio Ieſu chr̄o laus
ꝛ gl̄ia. Duodecimo ſuſcepit beatā ꝟgi
nē ſanctiſſima trinitas: pater ꝛ filius ꝛ ſpi
rituſſanctus in iubilo collocātes in regali
ſolio: ꝛ glorificātes inuitando dulciſſime
conſolādo ſue diuinitatis viſiōe intima.
Pater dicebat talia. Aue mea dilectiſſi
ma filia: ante mūdi ꝯſtitutiōem p̄electa:
vt ſis mihi ſponſa ꝛ totius mūdi regina.
Agnoſce me filia predilecta: quia ego tibi
per angelum ſalutatōem miſi ꝛ vt filium
meū in vterū ſuſcipes ꝛ parares ꝟgo mā
daui: vt p carnē ex te ſūptā patiendo mor
tē genus humanū liberaret volui. veni Ḡ
ſponſa mea veni de libano mūdicie: veni
coronā regni accipe ꝛ ponā in te thronuȝ
meū: id eſt gl̄ie ſine fine. Itē filius dei
dn̄s Ieſus q̄nta dulcedine: q̄nta iocūdita
te ip̄am p̄dulcē genitricē ſuā amplexabat̄
ꝛ oſculabat̄ di. Veni mat̄ ꝟgo pura mea
dulcis ꝛ amāda in tui filij gl̄oſa nūc hab
bitacula. Nā tu mihi ſanctiſſimo tuo ꝟgi
nali in vtero dulcē manſionē tribuiſti cuȝ
me ꝯcepiſti ꝛ me humana carne induiſti:
deū tuū ꝛ oim. ꝟgineis vberib⁹ me lacta
ſti: ꝛ amore materno decēter educaſti: ſed
ꝛ omnis mee pegrinationis comes extiti
ſti: ꝛ in paſſione mecū cōpaſſa ſuſtinuiſti.
Ḡ nunc vide tuū natū: me dei filiū huma
natū. Cerne qꝛ ꝛ ego tibi diſpoſui ſicut ꝛ
tu digniſſima meruiſti ſup om̄es choros
angeloꝝ ac ſanctoꝝ: thronū glorie p̄para
tū vt fruaris ꝛ regnes vna mecū oi bono
celeſtiū deliciaꝝ ꝛ gaudioꝝ. Et volo vt ſi
cut me regē oim adorat ꝛ laudat cunctus
cetus electoꝝ: ſic ꝛ te reginā cunctoꝝ crea
toꝝ laudet ꝛ veneret̄ p hyꝑdulie cultum
ois eccl̄ia ſanctoꝝ in ſecula ſeculoꝝ. De
niqȝ ſpūſſanctus cōmendauit eam dicēs.
Salue inq̄t bn̄dicta mater chr̄i p̄electa q̄
ſoluiſti mūdi delicta. Tu es illa. ſup qua
ego requieui ſeptiformi gr̄a te repleui. In
te ego ſupueni ꝛ locū filio dei p̄paraui ac
de portiōe ſanguinis tui puri corp⁹ chr̄i
ſanctiſſimū formaui oib⁹ virtutib⁹ donis
ꝛ gratijs te decoraui: ꝛ vt digna fores ſpō
ſa dei atqȝ mr̄ filij dei in bn̄dictiōib⁹ dul
cedinis te p̄ueni. Unde digne meruiſti vt
oēs te adorent electi: ꝛ p te ſaluent̄ ſaluan
di cuncti. Nūc igit̄ iocundare: ꝛ in ſctā tri
nitate deū vnum ꝯtemplare: ꝛ nobiſcū ſi
mul gaude. felix ſine fine. Tunc vtiqȝ ait
Maria iuxta illud Iudith. xij. ſcriptū in
figura. Nunc inquit magnificata eſt ani
ma mea pre omnib⁹ dieb⁹ vite mee. Ma
gnificat ergo aīa mea dn̄m: ꝛ exultauit

ſpūs meus in deo ſalutari meo ꝛc. Sic ḡ
patz q̄ꝫ iocūde tota trinitas ſuſcepit beata
ꝟginē Mariā: ꝛ locauit ſup omnē hierar
chiam angelicā in thronū dignissimū glo
rie coronatā omi p̄mio celeſtis patrie. O
deus meus quāta ibi leticia angeloꝝ. q̄n
ta iocūditas ſanctoꝝ videntiū faciē ad fa
ciē ip̄m deū ꝛ dn̄m Jeſum chr̄m ingenti
maieſtate glioſum. O q̄ꝫ dulce q̄ꝫ gaudio
ſum videre ibi dei matrē glioſiſſimā ꝛ cū
ea poſſidere gloriā ſempiternā: cū omnib9
ſctis depromere laudem diuinā ad Ma
rie gloriaꝫ. O ſanctiſſima O glorioſſima
Maria p̄ tua merita fac nos dignos illa
ſupna patria Amen.

Pars tertia libri decimi d̓ p̄
eminēti ꝛ dignifica exaltatōe
ac coronatōe marie i aſſūptōe

Leuata eſt
magnificentia tua ſup celos
de9 Ps̄. viij. Quib9 i ꝟbis
ip̄a ꝟgo ſupbn̄dicta cōmen
dat̄ tripl'r a ſctō Dauid ꝓph'a. Primo q̄
dē cōmēdat̄ de glioſa exaltatōe cū d'r. ele
uata eſt. vere ip̄a in hac die aſſumptōis in
ſummā gliam cū oim celeſtiū ineffabili le
ticia eſt exaltata ꝛ eleuata. Et ideo ſic dicit
Bern̄. in ſmone de aſſumptōe. Hec eſt il
la dies p̄clara: dies vtiqꝫ oib9 angeloꝝ ꝛ
ſanctoꝝ agminib9 feſtiua que celoꝝ offici
nas noua leticia ꝛ gaudio repleuit. Et ite
rū. Generationē inq̄t ꝛ Marie aſſumpti
onē quis enarrabit? Quantū eni͂ grē adep
ta eſt p̄ ceterꝭ homib9 tantū etiā in celis
obtinet glie ſingularis. O, ſi oculus non
vidit nec auris audiuit: nec in cor homis
aſcendit que p̄parauit deus diligētib9 ſe.
Quid p̄parauit deus gignēti ſe ꝛ plus oi
bus diligēti? Felix plane Maria. felix ce
li regina ꝛ mūdi dn̄a. Felix cū ꝯcepit ſal
uatorē: felix cū excipit̄ a ſaluatore. Hec il
le. Scd'o cōmēdat̄ de diuina magnifi
catiōe cū d'r. magnificentia tua deus. Ni
mirū magnificētia dei dicta eſt maria mei
rito ꝛ digne: qr magnificētia vertat̄: ꝛ eſt
ꝯ̄ue circa facta magna: vt habet̄. iiij. lib.
Ethicē. Et nomē magnificētie hoc oſ̄dit;
ſed qm̄ de9 oipotēs ꝑ ꝟginē: ꝛ in ip̄a ꝟgi
ne fecit maxima facta p̄ oib9 factis ꝛ ope
rib9 que fecerat in mūdo toto ꝛ facturus
erat: tū ex pᵗe dei ip̄ius. tū ex pᵗe virginis
mr̄is ei9. tū q̄ꝫ ex pᵗe mūdi totius. Nā ex
pᵗe dei loq̄ndo nil maius fieri poterat q̄ꝫ
ꝙ de9 eſſet hō q̄ erat impaſſibilis: imorta
lis: ac icōp̄henſibilis ꝛ eternus in ꝓpria ſua
natura: fieret i natura ex ꝟgine aſſumpta
paſſibilis: mortalis: ꝯpalis. ꝛ quē celi cape
nō poterāt in vtero ꝟginali vnius puelle
caperet̄. Hinc Bern̄. in ſer. exclamādo d'r.
O venter capacior celis: diffuſior terris:
latior elementis qui illum cōtinere valuit
quē totus mūdus cōp̄hendere nō potu
it: ꝛ qui trib9 digitis molē terre appendit.
Hec ille. Itē ex pᵗe ꝟginis mr̄is di. Anſ.
de ꝯceptu ꝟginali. c. xviij. Nil Marie ex
cellentius dari potuit q̄ꝫ ꝙ ꝟgo manens
deū de ſua carne carnē factuꝫ generaret ꝛ
mater filij dei fieret. Deniqꝫ ex pᵗe mūdi
toti9. Quid mai9 facere deo erat q̄ꝫ ip̄am
ꝯſtituere dn̄am vniuerſoꝝ quoꝝ ip̄e de9
eſt dn̄s: vt ip̄am exaltaret ſup oia creata:
ꝛ eſſet regina mūdi ꝛ dn̄a angeloꝝ ꝛ ho
minū ac creaturaꝝ oim celeſtiū ꝛ terreſtri
um: vt dicere poſſit illō Mat. xxviij. Da
ta eſt mihi ois poteſtas in celo ꝛ in terra.
Tertio beata ꝟgo cōmēdat̄ in themat
te de ſūma dignificatiōe cum ſubdit̄. ſup
celos: id eſt ſup oēm creaturā celeſtē: etiaꝫ
angelicaꝫ: qr ſup oēs altioris glie corona
eſt ip̄a dignificata tāq̄ꝫ mater dei p̄electa
meritis ꝛ p̄mijs p̄dītata. Vn̄ optime pōt
ip̄a dicere illō Eccī. xxiiij. Quaſi cedrus
exaltata ſum in libano: qō poteſt eſſe aliō
thema ꝑ iſta pᵗe. Etem̄ in ptib9 iudee eſt
q̄dā mons q̄ vocat̄ libanus i quo reperiunt̄
arbores cedri dicte que ſunt altiſſime ſup
oēs alias arbores. Libanus aūt ſm̄ Hie
ron̄. in interp̄tatiōib9 terminoꝝ biblie in
terp̄tat̄ alb9 ꝛ cādidus vel candidatio. Et
tō deſignat ſtatū glie celeſtꝭ vbi eſt ꝑfecta
candidatio ſeu albedo innocētie ꝛ purita
tis. Vn̄ Ioā. Apo. vij. vidit illos celeſtes
ciues amictos ſtolis albis. In hoc ḡ mōe
te libano: id eſt celeſtis glie beata ꝟgo eſt
hodie ſup omnes exaltata q̄ſi cedr9 altiſſi
ma: qr tꝛ̄o ꝓxia. Iō Hiero. i ſer. d̓ aſſū.
d'r. Hec eſt dies p̄clara i q̄ dei mr̄ meruit

exaltari ſup choros angeloꝝ ꝛ ꝑuenire vl
tra q̄ſ nr̄e hūanitatis ē natura cū eleuaſ i
dexterā filij q̄ eſt in dextra dei pr̄is. Hec
eſt inquā dies in q̄ vſq̧ ad throni celſitu
dinē intemerata ꝟgo ꝓceſſit: atq̧ i regni
ſolio ſublimata poſt chriſtū glīoſa reſedit
Hec ille. Hoc igiſ Dauid i ſpū ꝓuidens
dixit. Eleuata eſt magnificētia tua ſuper
celos de⁹ ꝛc̄. De hac itaq̧ glīoſiſſima aſ
ſumptōe b. ꝟgis acturi: tria myſteria in p̄
ſenti parte cōtēplemur q̄ ex p̄miſſo thēa
te elici poſſunt.

Primū de p̄eminētia ordis ad quē eſt
ꝟgo exaltata. ħ notaſ ibi. Eleuata eſt.

Scd̄z ð magnificētia honoris q̄ ipa ex
titit aſſumpta. ħ ibi: magnificētia tua.

Tertiū de corona btitudinis q̄ ſ ug ce
lū eſt glorificata: ħ ibi: ſup celos.

Articulus prim⁹ ꝙ btā maria in glīoſa aſſumptōe ſua debuit ad p̄eminētē ordinē exaltari: ſcꝫ in q̄rtā hierarchiā ſup omnē creaturam.

Irca primū myſteriū de p̄eminētia ordinis
ad quē ē exaltata btā ꝟgo: vt
agſcam⁹ q̄ eſt aſſūpta ꝛ q̄ſ ſublimiſ exal
tata ſup omnes ordies ꝛ choros celeſtes
Queſtio nob̄ occurrit ſatis edificatoria
iſta. Vtꝝ btā ꝟgo Maria debuerit ſup
oēs ordies celeſtes exaltari vt ipa ſit aſ
ſumpta in quartā hierarchiā ſup oēꝫ cre
aturā hūanā ꝛ angelicā q̄ ſit ꝓpria ſoli be
ate ꝟgini ꝛ nulli alīi poſſit cōicari. Et po
tes obijcere ꝙ non videſ quō ħ debuerit
vł licuerit fieri. Prio q: nō videſ ꝯueni
re auctoritati ſcptur͂e: q: de Judith in fi
gura btē ꝟginis ſcriptū ē. c. eiuſdem. xiij.
Subueniſti ruine nr̄e in cōſpectu dn̄i: ſꝫ
ruina tm̄mō fuit i illis tribꝫ angelicis hie
rarchijs. ḡ ꝛ reſtauratio ꝛ ſubuētio debu
it fieri tm̄mō i illas tres hierarchias āge
licas: ꝛ ꝑ ꝯn̄s dn̄a nr̄a debuit locari i ali
q̄ triū dictaꝝ hierarchiaꝝ: vicꝫ i ſup̄ma.
ꝛ nō ſupra dictas hierarchias vt eēt q̄rta
ponenda. Item Luce. xv. ſaluator i ꝑa
bola de recupatiōe generis humani dixit.
ꝙ drachma decima eſt inuēta q̄ fuerat ꝑ
dita. ḡ tm̄ i id debuit fieri reſtauratio ex
q̄ facta fuit ꝑditio ꝛ caſus. ſed ħ tm̄ ex tri
bus angelicꝭ hierarchijs fuit ḡ ꝛc̄. Secū
do q: nō ꝯuenit ħ rōni theologice. Naꝫ
ſancte trinitatis veſtigiū manifeſtaſ in oī
bus creaturꝭ ſm̄ pl⁹ ꝛ min⁹. vt ð3 in. j. ſē
ten. Maxie aūt debuit ħ veſtigiū trinita
tis relucere in hoīs et angelis eo ꝙ ꝓxi
miores ſunt deo. vt ſicut tres ſunt ꝑſōe di
uine: ita tres tm̄ ſint āgelice hierarchie. ꝛ
ſic ter trini. i. nouē ordines angeloꝝ ſiſ ad
q̄s aſſumunſ hoies. ḡ ſequiſ ꝙ ſic in deo
nō poteſt eſſe q̄rta ꝑſona: ita in celſ nō po
teſt eſſe q̄rta hierarchia Tertio q: hoc
repugnat ordini nature. q: naturaliſ hie
rarchia humana eſt ſub angelica. Vnde
dicit Dionyſi⁹. Cōſtat naturā hūanā an
gelice eſſe naturalr̄ ſubiectā. ꝛ q̄m natura
liſ ſicut ſe habꝫ angel⁹ ad angelū: ita hō
ad hoiem. Et ideo ſicut decebat inſ an
gelos vt ipe p̄mus angel⁹ q̄ erat inſ oēs
nō ſolū ruētes: ſꝫ etiā ꝑſiſtentes nobilior ꝛ
dignior: vt vult mgr̄ in. ij. ſent. di. vj. non
eſſet in ꝓpria ſibi ſoli hierarchia: ſꝫ in ſu
p̄ma angelica. tpore pura creatura lꝫ no
biliſſima: ita repugnat ordini nature vt
pura creatura hūana ſic̄ eſt btā ꝟgo ma
ria. p̄ferreſ nō ſolū ſup oēꝫ creaturā hūa
nā ſꝫ etiā angelicā: ſꝫ ſufficiebat vt ipa pu
ra hō lꝫ nobiliſſima ꝛ excellētiſſima ſup
oēs puros hoies exaltareſ in locū primi
angeli nobiliſſimi. vt ſic i angelica hierar
chia eſſet ipa ſup omnes angelos et hoieſ
ꝛ nō exaltareſ ad p̄eminentiā q̄rte hierar
chie que puraꝝ creaturaꝝ tranſcēdit hie
rarchias: cū ꝛ ipa b. ꝟgo pura creatura ē
humana nō deo vnita ꝛc̄. Secus eſt aūt
de chriſti hūanitate. quia illa eſt deo vni
ta. Sed in contrariū eſt qð canit eccleſia.
Exaltata eſt ſancta dei genitrix ſup cho
ros angeloꝝ ad celeſtia regna. Et huic ve
ritati ꝯcordant pl'es auc̄tates figuraruꝫ
in ſcpturꝭ. Primo nempe Gene. vij. legi
tur ꝙ aque eleuauerūt arcā in ſublime a
terra: ita vt ſup omnē montē eleuaretur.
Hec ibi. Accipe per arcam btām Mari
am in qua chriſtus velut in arca quieuit.
q̄ quidem ſup omnē montem. i. ſanctoruꝫ
ꝛ angelorū ordinem eleuata eſt. Huic cō

cordat quod David dicit. Aſtitit regina
a dextris tuis in veſtitu deaurato circūda
ta varietate. Et illud. iij. Reg. ij. ſcriptum
Poſit⁹ eſt thron⁹ mrī regꝫ a dextꝫ regꝫ
z ſedit iuxta eū. Denicꝫ ſcribit Eze. c. j.
ꝙ vidit thronū ſapphyrinū ſuꝑ firmamē
tū. Nā b. ꝟgo thron⁹ ē ſapphyrin⁹. qꝛ in
ea tanꝙ in ſede ſapphyrina .i. celeſtꝫ pu
ritatis z coloris etherei qeuit dñs ieſus.
Etenī ſapphyr⁹ etherei eſt coloris. Hūc
itacꝫ thronū ſapphyrinū .i. btāꝫ mariam
dei mrēꝫ vidit ꝓpheta eleuatā ſuꝑ firma
mētū .i. ſuꝑ altitudinē oim ſctōꝝ z celeſti
um ſpirituū i glīa ꝯfirmatōis. Vñ pꝫ
ꝓpoſitū. Ad qōnē igiẗ rñdendo poniẗ
ꝯclo: ꝙ ſpāꝫ btāꝫ ꝟginē Mariā opoꝛtuit
z decuit exaltari ſuꝑ oēꝫ creaturā: nō ſo
lūmō hūanā ſꝫ etiā angelicā: in qrtā hie
rarchiā vicꝫ ipi ꝟgini ꝓpriā. Hec auteꝫ
ꝯclō oñdiẗ qdruplici rōe. quarū rationuꝫ
aliq ponūẗ p Alb. ſuꝑ Miſſus eſt. c. cxj.
Alie ſūt p alios.

Prima dꝛ ratio dignitatis.
Scda dꝛ ratio maternitatis
Tertia dꝛ ratio vnitatis
Quarta dꝛ ratio ſanctitatis

Prima itacꝫ dꝛ rō dignitatis: qꝛ btā vir
go cū ſit mater dei plus diſtat a ſeraphin
in dignitate z glīa ꝙ diſtet ſeraphin ſuꝑ
cherubin: vel cherubin ſuꝑ thronos: z ſic
ꝯſeqnter etiā diſtent angeli ſuꝑ homies
Nā improportionabiliter magis differt
dñā a ſuo ꝙ ſu⁹ a ſuo: q ad dignitatem
Sꝫ qm̄ ſic ſe hꝫ ſeraphin ad cherubin: z
cherubin ad thronos: z qlibet angel⁹ ad
alteꝝ ac ſeruꝰ ad ſctm̄: vt ſu⁹ ad ſuū Dñā
āt ꝟgo .ſ. btiſſima maria vt regia oim do
minacꝫ āgeloꝝ z hoim ac ipatrix. ḡ ipa im
proportiōabiliẗ debuit eſſe ſuꝑ ſeraphin
magis ꝙ ſit ſeraphin ſuꝑ cherubin: z per
ꝯſeqns mlto forti⁹ in alio ordine vł hie
rarchia ſuꝑ ſeraphin tanꝙ digniſſima oī
um domina z regina. Hinc Aug. in ſmo
ne ait. Tibi dñā thronus glīe regꝫ debeẗ.
te ipe rex glīe vt mrēm verā et decoram
ſpōſam ꝑ oibꝫ diligēs amplexu aſſocia
uit ſibi. Gaude igiẗ et letare ſine fine. hec
ille. Que autoritas in ꝑcedēti pte poſita
eſt z deducta ad ꝓpoſitū ſm Alb. vt pa
tuit ibidē ar. j. c. iij. Scda dꝛ rō mater
nitatis. qꝛ cū btā ꝟgo ſit mater regis oim z
ſummi dei q eſt creator cunctoꝝ. Ex ꝯñti
ta ḡ lege agere cōſtat ꝙ ſit in ſede regia ſu
ꝑ oēs ordies miſtroꝝ z militū .i. angelo
rū z ſctōꝝ agminū collocāda ꝑ ſe implēs
z ꝯtinēs vnū integꝝ ac totalē ſtatū cui ſꝫ
rectā rōeꝫ altera ꝑſona congrue nō pt ad
di. Nam ipe ſtatus maternitatis diuie ex
ſui ratione ꝓpter dignitatē incōmunicabi
lem exigit vnitatē. Sicut enim nullatn⁹
deꝫ eſſe plures chriſtos: nec deū plures
humanari. ſic nullo mō deꝫ eū filiū niſi
vnā mrēm hrē. Vñ qꝛ b. ꝟgo ē electa in
mrēꝫ dei: q dignitas trāſcēdit oēꝫ digni
tatē miſtroꝝ z famuloꝝ: qꝛ materni amo
ris ei⁹ affect⁹ q ferẗ in deum vt in ſuum
filiū realem a nullo alio ꝑticipari poteſt.
Idcirco ꝑut dꝛ Heb. j. Sicut fili⁹ dilec
tus ſedet ad dextrā maieſtatis in excelſis
tanto melior angel effectus quanto diffe
rentius nomen ꝑ illis hereditauit. Sic et
mater dñi Jeſu btā maria tanto melior
angelis eſt effecta quanto ꝑ oibꝫ creaturꝫ
hereditauit digniſſimuꝫ matris nomen.
Unde in celeſti glīa oibꝫ ꝑferri debuit or
dinibꝫ angeloꝝ. Tertia rō dꝛ vnitatis
qꝛ btiſſime ꝟgis z ei⁹ filij vna z eadē eſt
natura: vna caro chrī z ꝟgis: nō ꝯſideratꝫ
ta in chrō diuitate ei⁹. Ergo qꝛ loc⁹ dꝫ eē ꝓ
portionat⁹ locato ex. iiij. phyſ. ḡ ſicut di
gniſſimo regi chrō digniſſim⁹ debeẗ lo
cus glīe ſuꝑ oēs angelos z ſctōs: ita di
gniſſime eius matri vt ſit ſuo filio loco et
merito viciniſſima debeẗ ſuꝑ oēs āgelos
z ſctōs illa ſedes regia z glōſa corona.
Quod etiā Hiero. innuit i ſer. de aſſūpt.
ſic inqens. Nec in mūdo dignior loc⁹ fuit
virginalis vteri templo in q dei filiū ma
ria ſuſcepit. Nec in celis ſublimior regali
ſolio quo Mariā marie fili⁹ ſublimauit.
Hec Hiero. Quarta rō dꝛ ſctitatꝫ. qꝛ
qnto qs altioris eſt ſctitatis: tāto ad ſub
limiorē gradum z ſtatum glīe mereẗ et
debet exaltari. Sed beata virgo ꝑ oibꝫ
angelis z ſanctis poſt chriſtū altioris ex
titit ſanctitatis improportionabiliẗ: ergo
ꝑ oibꝫ debuit exaltari. Hu⁹ grā qreret
potes qliẗ qs poſſit mereri z facere vt ſit
altioris ſctitatis: z ꝑ ꝯſeqns mereaẗ ſub
limioris glīe grdum in celis. Reſpondeẗ

ꝙ ex ſacra ſcriptura ꝛ theologoꝝ ſnia quadruplex de h̄ reperit̄ ſanctitatꝫ regula ſm̄ quas etiā ipa beata ꝟgo agnoſcit̄ ſore ſanctitate altiſſima: atq; pmio glie ſupexaltata in illa celeſti patria.

Prima regula dicit̄ humilitatis.
Scōa dicit̄ puritatis.
Tertia dicit̄ charitatis.
Quarta dr̄ gratioſe laborioſitatis.

Prima itaq; eſt regula humilitatis quā dedit ſaluator Matth. xxiij. di. Omis q ſe hūiliat exaltabit̄. Ex q̄ habet̄ ꝙ quicūq; ſeipm̄ magis humiliat magꝫ exaltabit̄. ꝛ q̄ maxie ſe hūiliat ſūme exaltabit̄. Iuxta illā maximā topicā .ij. Topicoꝝ. ſicut ſimpliciter ad ſimplr̄. ſic magꝫ ad magꝫ. ꝛ maximū ad maximū. Hic qꝛ chr̄s hūiliauit ſeipm̄ vſq; ad mortē crucꝫ: ꝓpterea exaltauit deꝰ illū: ꝛ dedit illi nomē qd̄ eſt ſup oē nomē vt in noīe eiꝰ oē genu flectat̄. Phil. ij. Scōa regl̄a puritatꝫ q̄ ponit̄ Sap. vj. Incorruptio facit ꝓximū dō. ḡ maior ꝛ maxia incorruptio facit magꝫ ꝛ maxie ꝓximū deo. Vn̄ Mat. v. Beati mūdo corde: qm̄ ipi deū videbūt. igit̄ magis ꝛ maxime mūdi: magis ꝛ maxime videbunt. in qua dic viſione eſſentialis gloria cōſiſtit.

Tertia regula charitatis cui ſm̄ doct. correſpōdet ꝓmiū eſſentiale: ꝛ in q̄ omnis lex pendet ꝛ ꝓphe. Vn̄ Prouer. c. viij. Ego diligētes me diligo. ḡ plus diligētes me plus diligo. ꝛ ſic ſūme diligētes: ſūme diligunt̄ a deo. ſ. ad ſūmū bonū glie ſūme. Plenitudo q̄ppe legis ꝛ oīs ſanctitatꝫ eſt dilectio ſm̄ aplm̄ Rom. xiij. Quarta regula gratioſe laborioſitatꝫ: qꝛ q̄nto q̄s in gr̄a ampliori laborauerit amplius: tanto q̄ſq; ꝓpriā mercedē accipiet ſm̄ ꝓpriū laborē dicēte aplo. j. Cor. iij. Ex q̄ itaq; beatiſſima dei genitrix ꝟgo Maria fuit ſup omnes angelos ꝛ ſctōs hūilitate ꝑdita p quā ꝛ angelis ꝛ ſctis īuenit reſtaurationē. Iuxta qd̄ ipa teſtata eſt. Reſpexit inquit deus hūilitatē ancille ſue. Ecce eī ex hoc beatā me dicēt oēs generatōes. ſ. ſanctoꝝ ꝛ ſeculoꝝ atq; angeloꝝ. Ecce ḡ p humilitatē meruit ſūmā diuine acceptatiōis reſpectionē: ꝛ ꝑ oibꝫ ſctis ꝑeminentē beatificationē. Itē ipa fuit ſup omnes puriſſima tanta puritate q̄ maior ſub deo neq̄t intelligi. teſte Anſ. lib. de ꝯceptu ꝟginali. Preterea ſup oēs extitit charitate plena qꝛ maternus eiꝰ amor incōꝑabiliter trāſcendit omnes alias rōnes amoris in deū poſt illā charitatē q̄ eſt in aīa chr̄i qua. ſ. fert̄ in deū realiter tanq̄ in ꝓpriā ꝑſonā ꝓpter vnionē. Deniq; ipa ꝟgo beata in ampliſſima gr̄e plenitudie laborauit q̄ad vixit ꝯtinue in bono oꝑe. Vn̄ Hieron. in ſmone de aſſumptiōe dicit. Bene inquit ipa ſalutat̄ gratia plena: quia ceteris quidem ꝑ ꝑtes ꝑſtat̄. Marie ꝟo ſe ſimul infudit tota gratie plenitudo. ſ. que fuit in chriſto q̄uiſq̄ aliter ꝛ aliter: qꝛ in chr̄o fuit plenitudo gratie ſicut in capite influente. In Maria ꝟo ſicut in collo trāſfundēte. Merito igit̄ ipa ſup om̄es angelos ꝛ ſanctos exaltari debuit: que q̄dē ſup oēs ordines inferiores improportiōabiliter gr̄a ꝛ gloria plena eſt: ꝛ omni ꝟtute ſanctitatis ꝑfulgida regnat glorioſa: ſup oēs etiā ſimul vel diuiſim ſumptos ordines. Q, ſi dubiū tibi occurrat. Quō tā nūeroſa beatoꝝ multitudo minus habeat ſimul vel diuiſim q̄ hec vna virgo. Reſpondet̄ ſm̄ Bern. de ſenis in ſermone de aſſumptione. ꝙ hec multitudo numeroſitatis nil facit ad rem maioritatis glie eſſentialis vel ſubſtantialis: quia in ſpiritualibus idem maius qd̄ melius reputat̄. vnde plus de ſubſtātiali gloria eſt in vnico ſeraph q̄ ſit in omnibꝫ inferioribꝫ ordinibus angeloꝝ. etiāſi p impoſſibile multiplicarent̄ in infinitū. Sicut exempli gratia. quicquid poſſunt inferiores ordines eccleſiaſtici: pōt etiam ſacerdotalis gradus ꝛ incomparabiliter plꝰ ſicut epiſcopus ſup ſacerdotes et papa ſuper epōs. Nec quantūcunq; multi inferiores poſſunt qd̄ pōt ſacerdos ꝛc̄. Sic ꝛ in gradibꝫ glie infinita dei ſapiētia ordinauit. Nā ſm̄ aplm̄ Rom. j. Inuiſibilia dei a creatura mūdi ꝑ ea q̄ facta ſunt intellecta cōſpiciunt̄. Vnde cū gloria matris dei ſuperat omnem creaturaꝝ inferiorum ordinē ſequitur ꝙ ꝑponderat om̄ibꝫ ſimul: quia teſte Diony. Supiores ordines precellentius habent omniū dona ordinum inferioꝝ in celeſtibꝫ hierarchijs et ordinibus. ꝛ ſic p3. Ad illa autem obiecta ꝑncipalia in ꝯtrariū. Reſpondet̄ ad

p̄mū ſm Alb. ꝙ hoc nō ↄtrauenit autori
tati ſcripture. q2 mater dei ſubuenit ruine
angelice ꝑ hoīes cōīter reſtaurande: vt ſic
decima drachma inuēta ſit .i. humana na
tura ꝑ pctm̄ cōīter ꝑdita ꝛ ad choros an-
gelorꝫ reducta. Nā ruina angelica ſufficiē-
enter reſtauraf ex hoibꝰ cōmunibꝰ. Bea-
ta ꝟo dei mr̄ ex q̄ eſt ſuꝑ angelos ꝛ hoīes
vꝑpore dei mr̄ debuit ſuꝑexaltari. Ad
ſcōm dicendū ſm Bonauē. ſuꝑ.ij.diſ.ix.
q.viij. ꝙ ſic p̄uilegiū ſpeciale nō eſt redu-
cendū ad legē cōem. ſic ſingularis p̄roga-
tiua q̄ eſt in beata ꝟgine nō eſt numerāda
cum ordinū diſtinctiōe que eſt ſm legē cō
munē in tribꝰ hierarchijs angelorꝫ in q̄bꝰ
relucet veſtigiū trinitatis. Deniq3 ſic nō
pōt eſſe quarta ꝑſona diuina: ita nō cōue
nit ponere quartā hierarchiā angelicā: nō
tn̄ obſtat dei matrē ex ſingulari p̄rogati-
ua ponere in ꝓp̄ria ſuꝑ oēs hierarchias:
q2 ꝑ hoc nō tollif rep̄ſentatō ſumme trini
tatis ab angelicis ſpiritibꝰ. Nimirꝫ ꝓ ve-
ro tenef ſm Bonauē. vbi ſupra. ꝙ etiā ſi
angeli nō cecidiſſent. ad eorundē ordines
aſſumerenf hoīes ſicut nūc aſſumunf: licꝫ
differēter. q2 illa aſſumptio eſſet hoim be-
atificatio ſolū. nunc aūt eſt hoim beatifi-
catio ꝛ ruine angelice ꝑ quādā equiualen
tiā reparatio. Itē p̄ter nouē ordines ange-
lorꝫ ponif decimus ordo hoim infra oēs
angelos. eorꝫ ſcꝫ q̄ in vita iſta non merue
runt vt exaltenf ad ordines angelorꝫ. ſed
meritis chr̄i ſaluati tenent gradū decimū
ſm Bonauē. ꝛ alios plures ↄcorditer. ꝛ
tn̄ ꝑ hec nō tollif exp̄ſſa rep̄ſentatio trini
tatis ab angelicis ſpiritibꝰ. Ita in ꝓpoſi-
to ponendo dei matrē ſupra oīes in q̄r-
ta hierarchia ꝓp̄ria: ſibi nō tollif ab ange
lis rep̄ſentatio trinitatis. Ad tertiū di
cendū ꝙ btā Maria eſt exaltata ſuꝑ oēs
angelos. nō q̄dē ſm ordinē nature. ſed ꝑ
grām ſingulariſſimā. nec ſufficiebat ipſam
in ſede p̄mi angeli collocari. licꝫ foret pu-
ra creatura. Sed q2 inq̄ntū eſt mater dei
habet aliq̄d excellētiſſimū p̄ oibꝰ improꝑ-
portiōabiliter. ideo debuit ſingulariter ex-
altari in glīa que p̄ cūctis ſingulariſſimū
q̄d adepta eſt in grā: vt patuit ex rōnibꝰ
adductis. O igif pie deus q̄ miſericordi-
ter nobis hoibꝰ abundantiā tue bonitat-
tis exhibuiſti: cū in vtroq3 ſexu nos ange
lis p̄exaltaſti. ſcꝫ in chr̄o ꝛ eius matre: vi-
ros ꝛ mulieres nobilitādo. O Jeſu bone
q̄ ſic nos dignat9 es magnificare tua in-
effabili bonitate ſaltē ꝓpter matrꝫ tue me
rita digneris beatificare.

Articulus ſcōs de magnifi-
centia honoris qua aſſumpta
eſt beata virgo.

Quantū ad
ſcōm myſteriū p̄ncipale dē
magnificētia honorꝫ q̄ btā
ꝟgo eſt in celū aſſumpta notādū. ꝙ q̄dru-
plicꝫ honorꝫ magnificētia ipa eſt aſſūpta
Primo q2 cū corꝑis ꝑfecta glificatiōe.
Scōo q2 cū hrōrꝫ honorāda aſſociatōe
Tertio q2 cū totius curie celeſtis iocun
da exultatōe.
Quarto quia cū angelorꝫ laudedignā
admiratione.
Primo itaq3 aſſūpta eſt beatiſſima vir
go Maria cū corꝑis ꝑfecta glorificatiōe
ꝛ iſte honor eſt ꝑmagnificus ꝛ altioris ſta
tus. qđ ſic declaraf. Nimirꝫ inueniunf ſan
cti in q̄druplici varietate ꝛ gradu hono-
ris ꝑuehi poſt mortē i celū ſm theologo
rū ſniam. Primo gradu ſunt quidā q̄
ſic in celū vadūt ꝙ cū decedūt aliq̄d pur-
gabile ſecū adducūt: q̄ vīcꝫ ꝑ ignem ꝛ pe-
nas purgatorij ſatiſfaciūt: ꝛ ſic purgati in
celū aſcēdūt. Et hic gradus eſt cōīter plu
rimorꝫ in quocūq3 genere hoim electorꝫ:
eo ꝙ in multis delinquūt oēs: teſte ſcri-
ptura. Etem̄ ſine venialibꝰ peccatis vitā
p̄ſentē ducere cōīter hoīes etiā electi ꝛ ſan
cti nequeūt. Propter qđ .j. Joan. j. Si di
xerimus q2 peccatū nō habemus noſmet
ipos ſeducimus: ꝛ veritas in nobis nō eſt
Venialia ꝟo habent in purgatorio puni-
ri niſi aliūde ſit in hac vita ſatiſfactū. Ve
igif ꝛ ve hoibꝰ in mortali pctō decedētibꝰ
q2 tales nō tpali pena purgatorij: ſed eter
no igne gehenne puniendi ſunt in inferno
inferiori. O ergo deus meus q̄ntū debe-
rent hoīes feſtinare ad ↄuerſiōnē ne ad
eternā ſubito ꝑ mortē raperenf cruciatū.

nem. Scđs gradus eſt coꝝ qui ex hac vita decedūt ita purgati vt nullū cremabile ſecū portent: ſed ſubito in celū euolent. de quibꝰ Apocal. xiiij. Beati mortui qui in dño moriunt: qm̄ requieſcunt a laboribus ſuis. qđ intelligit de euolantibꝰ. qꝛ q̄ vadūt ad purgatoriū non requieſcūt a laboribꝰ: imo penas maiores habēt q̄ꝫ hic dū purgant. quia ignis purgatorij ſupat omnē penā huius mūdi: vt patet. xxv. di. Qui in aliud ſeculū. Et de pe. di. ij. ca. vl. ex ꝟbis beati Auguſtini. Et hic gradus eſt ſatis paucoꝝ. quia ⁊ ſancti viri q̄ hic claruerūt miraculis: viſi ſunt in penis purgatorij ſe fuiſſe: vt p̄cipue refert Gregorius in. iiij. libro dialogoꝝ đ paſcaſio. Qui cū vir foret mire ſanctitatis ⁊ ꝟtutis adeo ꝙ cum eſſet defunctus dalmaticā feretro ſuppoſitam demoniacus tetigiſſet ſtatim ſanatus eſt: attamē poſt multū temporis Germanus capuanus epiſcopus eum vidit in loco penali. Et tales ſcti plures leguntur: vt ſctūs Seuerinus Colonienſis archiep̄s: ⁊ ſanctus Henricus imperator: ſanctus Stephanus rex. ſm aliquoꝝ opinionem ⁊ alij. Tertius gradus eſt coꝝ qui poſtq̄ꝫ deceſſerūt corpore ⁊ aīa iam in gloriam ꝑuenerunt ante generalē reſurrectionē: ſicut de chriſto hoc certuꝫ eſt: qꝛ eſt articulus fidei. Sed de ꝟgine glioſa pie credit ab oī ecclia ⁊ a doctoribꝰ aſtruitur: multi etiam theologoꝝ putāt hoc de Joāne euāgeliſta: ſed ⁊ de illis patribꝰ q̄ ſurrexerūt cū chr̄o plurimoꝝ doctoꝝ opinio eſt. Unde hic gradus honoris eſt altior ⁊ melior atq̄ꝫ perpaucoꝝ. Quartus gradus adhuc potior ⁊ optimus eſt coꝝ qui poſt deceſſum ⁊ reſuſcitatōem glorioſam ſunt exaltati in altiſſimo ſtatu glorie ſuper omnē puram creaturam. Et hec eſt magnificentia honoris ſingularis chriſti ac beatiſſime virginis matris ad magnificentiam ſedis regie ſup omnē creaturaꝫ ſublimatoꝝ: vt chriſtus dñs rex omniū: ⁊ eius glorioſa mater regina cūctoꝝ ab vniuerſis vt decet adorent. Q, autem beata virgo corpore ſimul glorificato ſit aſſumpta in celū pie credit ecclia. Quod quidē multi ſanctoꝝ non ſolum aſtruunt: ſed etiam ꝓbare multis ratiōibꝰ moliunt apertiſſime: vt ptꝫ ꝑ duodecim rōnes in. j. parte. art. iij. deſcriptas in hoc ipo libro. x. q̄s rationes colligimus ex dictis ſanctorum Bern. atq̄ꝫ Augu. Damaſceniq̄ꝫ in ſuis ſermonibus ⁊ alioꝝ concorditer id dictantium ſm piam fidem totius ecclie. Q, ſi dicas. Tamē Hiero. in ſmone de aſſumptione dicit. ꝙ de corporali inquit Marie aſſumptiōe ecclia potius elegit pie dubitare q̄ꝫ aliquid temere diffinire. Reſpōdetur ꝙ in ſequentibꝰ verbis eiuſdem ſermonis idem Hiero. credendū eſſe ſic approbat dicens. Si non deſunt qui dicunt in his qui cum chr̄o ſurrexerūt ꝑpetuam reſurrectionē iam eſſe completā ⁊ nōnulli credūt cuſtodem virginis Joannē in glorificata carne gaudere cum chr̄o: nec nos de beata Maria factuꝫ abnuimus. Hec Hiero. Ecce ergo certū eſt ſm piam fidē ecclie ipam fore reſuſcitatam ⁊ ꝑfecte glorificatā. Sed querit. quando fuerit reſuſcitata. Reſpōdet ſm Antoñ. floreñ. in ſūma par. iij. ꝙ hoc ignorat. Alij em̄ dicunt ꝙ ipa eadē die poſt ſepulturam eius q̄ dies eſt. xviij. kal. Septembris ſm Hieronym. Alij dicūt ꝙ ſit reſuſcitata tertia die poſt mortem ad ſimilitudinē filij ſui. Alij autē quadrageſimo die prout legit in reuelationibꝰ ſancte Heliſabet ſibi a beata ꝟgine fuiſſe reuelatum. ꝙ quadrageſima die pꝰ ſui dormitionē reſurrexit. Secūdo aſſumpta eſt beata ꝟgo magnifice. qꝛ cum beatoꝝ honoranda aſſociatione. qm̄ ipe dñs Jeſus ⁊ totus militie celeſtis exercitus eidē obuiā veniunt: ⁊ ſummo cū honore: cum laudibꝰ ⁊ canticis vſq̄ꝫ ad thronum glorie eam ꝑduxerūt. Si em̄ beato Martino occurrit angeloꝝ ⁊ ſctōꝝ multitudo vt canit eccleſia. multo magis beate ꝟgini: vt etiam teſtat Hiero. in ſmone de aſſump. ita dicēs. Quis iſtđ cogitare ſufficiet q̄ꝫ glorioſa hodie mundi regina proceſſerit: quāto deuotius affectu tota in eiꝰ occurſuꝫ celeſtiū legionū ꝓdierit multitudo: quātis ad thronū canticis ſit deducta q̄ꝫ placido vultu: q̄ꝫ ſerena facie: q̄ꝫ diuinis amplexibꝰ a filio ſit ſuſcepta: ⁊ ſup omnē creaturā exaltata. Hec ille. In huiꝰ figurā legit. ij Reg. vj. ꝙ Dauid deduxit arcā in hieruſalē cū ſeptē choris ⁊ innume-

ra multitudine hominū cū ſumma leticia. Iſta arca eſt beata ꝟgo quā chr̄s ꝑ Dauid figuratus detulit in celeſtē hieruſalē cū ſeptē differētijs ſanctoꝝ ſiue choris.

Primus chorus fuit patriarcharū: inter ꝗs pcipui fuere Adā ⁊ Eua: Noe: Abraam Iſaac: Jacob ⁊c̄. Scd̄s fuit chorus ꝓpheta ꝝ. inter ꝗs Moyſes. Dauid. Eſaias. Hieremias ⁊c̄. Tertius chorus fuit martyꝝ: iter ꝗs fuere Stephanus: Joannes baptiſta: Machabei ⁊ ſcti innocētes qui dicunt̄ martyꝝ flores. veꝝ aplos nō cōnumero. q2 adhuc in hac vita poſiti erāt. ⁊ necdū in celeſtē patriā ꝑuenerant. Qui ꝗdem om̄es dormitioni beate ꝟginis ⁊ ſepulture aderāt. vt dicit Diony. ⁊ ſctm̄ corpus reuerēter ſepelierūt. Quartus chorus beatoꝝ fuit ꝯfeſſoꝝ. inter ꝗs Symeon Joachim Joſeph ⁊c. Quintus chorus ſanctaꝝ virginū ⁊ mulieꝝ: inter quas ſancta Anna mater ipſius beate ꝟginis: ſctā Heliſabet mater Joānis baptiſte: ⁊ altera ſctā Anna filia phanuel q̄ in tēpore purificatōis ꝟginis chr̄m dn̄m agnoſcendo ⁊ laudauit ⁊ ꝯfeſſa eſt. Sextus chorus beatoꝝ cōmunium: inter ꝗs erant aie que ꝓ tunc euolare debebant in celū. Nam ſm̄ Fran. mayro. credit̄ ꝙ quolibet die alique anie de hoc mūdo in celū euolāt. Et etiā ꝙ omni die alique aie de purgatorio q̄uis iā purgatione ſuā expleuerūt aſcendūt. Et ille om̄es in comitiua ꝟginis gaudētes in celū aſcēderūt. in quo quidē ſexto choro olm taliū ſanctoꝝ aīas ꝯnumeramus. In hoc etiam choro fuere multe anime electoꝝ cōmuniū diuerſi ſtatus. videlicꝫ matrimonialis: vidualis ⁊ cōmunis ſtatus ꝟginalis qui a ꝓncipio mūdi in fide ſctā ſpe ac charitate deceſſerant.

Septimus chorus innumerabiliū angeloꝝ: inter ꝗs erant Michael: Gabriel: oēs ꝗꝫ chori angeloꝝ: archangeloꝝ: ꝟtutū: poteſtatū: ꝓncipatuū: dominationum thronoꝝ: cherubin: ſeraphin ⁊c̄. ꝗ omnes occurriſſe beate ꝟgini credunt̄. Vn̄ in ſermone q̄ intitulat̄ Gregorio magno. Glorificem⁹ inq̄t ꝟginē quā hodie paradiſus excepit gaudens: quam angeli cū laudib⁊ ꝓſequunt̄: quā archangeloꝝ chorus venerat̄: quā martyres hr̄ificāt cādidati: quā ſctōꝝ ꝯfeſſoꝝ ſtola⁹ ꝯcelebrat nūer⁹: cui hodie ſctāꝝ ꝟginū cū ſuis palmis victricibus exultāſ occurrit exercit⁹. Hec ibi. Sꝫ circa hoc queſtio occurrit. quō hoc veꝝ ſit vt tota celeſtis curia exierit de celo obuiā beate ꝟgini in ſui aſſumptiōe cum ſuꝑni angeli ad extra nō mittant̄. vt tenēt doctores: ſm̄ illud qđ dicit Diony. li. de angelica hierarchia. Suꝑiora inq̄t illa agmina ab intimis nunꝗ̄ recedūt. qm̄ ea que ꝑtinēt vſum exterioris officij nunꝗ̄ habēt. Hec ille. Itē de animab⁊ etiā ſctōꝝ hoc in dubiū videt̄ verti. q2 vt dicit Aug. lib. de cura ꝓ mortuis agēda inter mediū ⁊ finē ꝙ defuncti vel defunctoꝝ anie viuoꝝ reb⁊ itereſſe nō poſſunt. Vn̄ nō videt̄ quō de celo beate aie deſcēderūt: ⁊ in obitu beate Marie ꝑntes eē potuerīt. Ad hec rn̄det̄ ſm̄ docto. ꝑcipue Rich. de media villa ſuꝑ. iiij. diſt. xlv. q. j. art. iij. Et ꝯcordat Fran. ma. ꝙ de cōmuni lege illa agmina ſuꝑiora angeloꝝ nō mittunt̄ ad extra. ⁊ ſimiliter anie defunctoꝝ de ſuis receptaculis exire nō poſſunt ſ̄ cōmuni lege: eo ꝙ ꝓhibent̄ a ſuꝑiori. i. dei virtute licet ſi vellet poſſent ꝑ ꝓpriam ꝟtutē exire niſi ꝓhiberent̄ a ꝟtute ſuꝑiori. ⁊ ſic accipiēda ſunt ꝟba Aug. ꝙ anie nō poſſunt intereſſe reb⁊ viuoꝝ ꝑ ꝓpriā naturā ꝓ rāto. q2 eaꝝ ꝟtus nō pōt ꝯtraire virtuti ſuꝑiori qua ꝓhibētur. Sed de lege cōi ꝓhibent̄ exire ille aie que ſunt in purgatorio añ expletā pn̄iam ⁊ ille aie q̄ ſunt in inferno añ iudiciū. Ille aūt q̄ ſunt in celo exire nolunt vſꝗ̄ ad tp̄s reſumptiōis ſuoꝝ corpoꝝ niſi videāt hoc aliquā placere deo ex ſpēali cauſa. Sic igitur ex ſpeciali cauſa ⁊ ꝓuilegio ſinglari cōceſſum eſt btē ꝟgini ⁊ donatū vt oēs angeli ⁊ ſctōꝝ anie deſcēdāt de celo in obitu btē ꝟginis Marie ꝓpter eı⁹ reuerētiā maternā: vt honor debit⁹ exhibeat̄ matri dei ⁊ cū ea iteꝝ aſcenderunt in celuꝫ. Hec ſm̄ Rich. Tertio btā ꝟgo aſſūpta eſt magnifico honore. q2 cū totius celeſtis curie iocūdiſſima exultatiōe. De hoc Hiero. in ſmone de aſſumptiōe dicit ſic. Hodierna die credendū eſt militiā celoꝝ feſtiue genitrici dei obuiā aduenīſſe: eāꝗ̄ ingēti lumine circūfulſiſſe: ⁊ vſꝗ̄ ad thronū cū laudibus ⁊ canticis ſpūalib⁊ ꝑduxiſſe: celeſtē ꝗꝫ

Hierulalē tūc ineffabili leticia exultaſſe
ꝛ iocundatā inextimabili charitate ꝛ oī
gratulatōe iubilaſſe. qm̄ feſtiuitas hec q̄ nob
hodie reuoluit̄ annuatī: illis oib⁹ ē facta cō
tinua. Credit̄ qꝫ ꝙ ipē ſaluatoꝛ ꝑ ſe tot⁹
feſtiuus occurrerit. ꝛ cū gaudio eā ſecum
in throno collocauerit. Hec Hiero. Hic
aūt honoꝛ deductiōis btē Marie i celuꝫ
fuit ſuꝑmus reſpectu oīm ſctōꝝ: qꝛ aliā-
rum ſctōꝝ anime aſſumunt̄ ꝑ vnū ange-
lum tm̄ deducēde. ſ. ꝑ angelū cuſtodeꝫ. ſi
cut putat̄ de ſaluandis cōmunib⁹ hoib⁹.
iuxta illud Exo. xxiij. Ecce mitto ange-
lū meū q̄ cuſtodiat te in via. i. vita iſta. Et
ſequit̄. Et inducat te in terrā quā ꝓmiſi.
id ē in patriā. Alioꝝ aūt q̄rundā ſan-
ctoꝝ anime deducunt̄ a plurib⁹ angel̄ ſi-
bi miſſis pro merito ſue ſanctitatis. iuxta
illud Luce. xvj. Factū eſt aūt vt moreret̄
mendic⁹: et portaret̄ ab angel̄ ꝛc. Itē ali-
oꝝ adhuc aīe deducunt̄ maioꝛi honoꝛe a
magna plurimoꝝ multitudie angeloꝝ. ſic le-
git̄ de ſctō Martino ꝛ q̄buſdā aliis ſan-
ctis. Sed btiſſima ꝟgo Maria excellen-
tiſſimū obtinuit honoꝛē ſuꝑ oēs: qꝛ oēs
q̄ erant angeli: et inſuꝑ ipēmet chr̄s de⁹
ei occurrit Et ſic patet. Quarto beata
virgo aſſumpta eſt magnifice. quia cum
omniū angeloꝝ laudedigna adminiſtra-
tione: quia cū ipa cū tā ineffabili iocundi-
tate ꝛ glīa aſſumeret̄ in celū: angeli admi-
mirando de tanta glīa huius vnius puel-
le in laudem ei⁹ fecerūt queſtiones: ſicuti
ꝛ chriſto aſcendente in celū q̄ſierūt dicen-
tes. Quis eſt iſte q̄ aſcēdit de Edom ꝛc.
Eſa. lxiij. Itaqꝫ hodie cū vidiſſent ange-
li hominē puꝝ. i. btām ꝟginē ſuꝑ oēꝫ cre-
aturam exaltari cui ſil̄e viſum non fuerat.
Tūc eoꝝ ꝓma hierarchia admirādo glo-
riā marie ꝛ laudem: dixit illō Cātico. ij.
Que eſt iſta que aſcēdit ꝑ deſertū ſicut vir-
gula fumi ex aromatib⁹ myrrhe ꝛ thuris.
ꝛ vniuerſi pulueris pigmētarij: Quib⁹ ꝟ-
bis admirātes laudāt ei⁹ humilitatē. qō
notat̄ in virgula fumi: eiuſqꝫ caſtā ꝛ odo-
riferā deuotōꝫ: qō notat̄ in myrrha moꝛ-
tificatōis ꝛ thure deuote oꝛatōis: iuxta il-
lud Ps. Dirigat̄ orō mea i cōſpectu tuo
ſicut incenſum ꝛc. Laudant etiā eius vir-
tutū omniū plenam ꝑfectionē: cū dicunt

Et vniuerſi pulueris pigmentarij. His
reſpōdit Eſaias. Hec eſt inquit ꝟga quā
ꝓdixi. Egredietur virga de radice Ieſſe:
ꝛ flos de radice ei⁹ aſcendet: ꝛ requieſcet ſu-
ꝑ eū ſpūs dn̄i Eſa. xj. Secūda
qꝫ angeloꝝ hierarchia de ꝟginis gloria
ait. Que eſt iſta que ꝓgredit̄ q̄ſi aurora cō-
ſurgens: pulcra vt luna: electa vt ſol: terri-
bil̄ vt caſtroꝝ acies oꝛdinata. Cañ. v. Et
eñ videbāt eā eſſe mediatricē ſaluti oīm
Ideo dicebāt: q̄ſi aurora q̄ mediat inter
diē ꝛ noctē. ita btā ꝟgo inter deū ꝛ creatu-
ras. Item videbant eam dei matrē: ideo
dixerūt: pulcra vt luna. quia in luna vide-
tur apparere imago hominis fabri: ſic i
Maria apparuit chriſtus fabricatoꝛ mun-
di. Item videbant eā eſſe ſpōſam dei pa-
tris charitate plenam: Ideo dixerūt. Ele-
cta vt ſol: quam nouerant: quia ipa cōtri-
uit caput ſerpentis. ꝓpterea dixerūt. Terri-
bilis. ſ. demonibus: vt caſtroꝝ acies oꝛdi-
nata. Ad hanc eoꝝ queſtionē reſpon-
dit Dauid. Hec eſt illa quam ꝓdixi quia
Aſtitit regina a dextris tuis. ſ. o fili dei ī
veſtitu deaurato: circundata varietate

Demū tertia hierarchia admirādo di-
xit illud Cañ. vj. Que eſt iſta que aſcen-
dit de deſerto. i. ſeculo: qō deſertū eſt: qꝛ
peccatoꝛū ſpinis obſitū: et virtutū gratijs
incultum. delitijs affluens. ſ. multiplicis
glorie. ꝛ plenitudinis gratie: innixa ſuper
dilecto. i. filio q̄ſi vnū cum eo: ſic exponit
Bern̄. Ad qō rn̄dit Ezechiel. Hec ē illa
porta clauſa de q̄ ſcꝑſi. xliiij. c. Porta hec
clauſa erit ꝛ nō aperiet̄: ꝛ vir nō ꝑtrāſibit ꝑ
eam: qm̄ dn̄s de⁹ iſrl̄ ingreſſus eſt ꝑ eaꝫ
eritqꝫ clauſa ꝓncipi ꝛc. Et Sapiēs ait il-
lud ca. iij. Hec eſt q̄ neſciuit thoꝝ in delic-
to: habebit fructū in reſpectione anima-
rū ſanctaꝝ. Et iteꝝ. Iſta eſt ſpecioſa inter
filias hieruſalem ſicut vidiſtis eā plenaꝫ
charitate ꝛ dilectiōe. Sicqꝫ in celū gau-
dens ſuſcipit̄ ꝛ ꝑmagnifico honoꝛe i illo
celeſti ſolio ſublimata ab oib⁹ collaudat̄
ꝛ honoꝛificētiſſime extollit̄ circūdata ſctōꝝ
agminib⁹ ſine termino ei⁹ laudes ꝯcinnā-
tibus. De hoc beatus Gerardus epiſco-
pus ꝛ martyr i ſuis homel̄. dicit ſic. So-
lus dominus Ieſus chriſtus poteſt hanc
magnificare quēadmoduꝫ fecit vt ab ipa

maieſtate laudē ꝯtinue accipiat ⁊ honoꝛē angelicas ſtupēta chorꝭ: archāgelicas vallata turmis: thronoꝝ bincīde poſſeſſa iubilatōibꝫ: dñationū circūcincta tripudijs: pncipatuū circūſepta obſequijs: poteſtatū amplexata plauſibꝫ: ꝟtutū girata honoꝛibꝫ: cherubin circūſtātionata hymnizatōibꝫ: ſeraphin vndiqꝫ poſſeſſa ineffabilibꝫ cantionibꝫ. Ipa qꝫ ineffabiliſſima trinitas gēni tripudio ſibi applaudit atqꝫ ſua grā in ea tota redūdāte oēs eidē attēdere facit. aplo͠ꝝ ſplēdidiſſimꝰ oꝛdo ineffabili laude illā extollit: martyꝝ multitudo oimode ſupplicat dñe tāte: ꝯfeſſoꝝ exercitus innūerabil ꝯtinuū ſibi pſoat cāticū: ꝟginū cādidiſſima cōtio iugē choreā ad ſuā celebrat glīaz. Hec ille. O igr chariſſimi oēs eā magnificemꝰ in terris: q̄ tantis honoꝛibꝫ extollit in celis.

Articulꝰ tertiꝰ de coꝛona beatitudis q̄ bñdicta Maria i celū aſſumpta extitit glioſiſſime laureata: Aſſignāt autem hic duodecim coꝛone.

QVantuz ad tertiū myſteriū ḋ coꝛōa btitudis q̄ btā ꝟgo ē laureata i celoꝝ regno Notādū q̄ ad nūeꝝ.xij.ſtellaꝝ ſm q̄ vidit Ioānes i Apocalypſi ipſā btiſſimā ꝟginē coꝛonatā foꝛe i capite coꝛona.xij.ſtellaꝝ: poſſumꝰ deſcribere.xij.coꝛonas q̄s accipe poſſumꝰ ex ſacra ſcptura ⁊ theologoꝝ ſentētia: qbꝫ ipa eſt ſupexcellenter coꝛonata.

Pꝛima coꝛona ḋr aurea.ſ.eſſential.
Scḋa ḋr aureola virginalis.
Tertia ḋr aureola ipius pḋicatōis
Quarta aureola eiꝰ martyrij ⁊ paſſionis.
Quinta ḋr coꝛona vite.
Sexta ḋr laurea palme vl victoꝛie.
Septima ḋr coꝛona iuſticie.
Octaua ḋr decoꝛis diadema ⁊ ſpēl
Nona ḋr coꝛona regalis
Decima ḋr coꝛona ſponſalis.
Vndecima ḋr coꝛona glīe honoꝛis
Duodecīa coꝛona ptātiue iuriſdictōis
Pꝛima itaqꝫ coꝛona ḋr aurea q̄ ē glorie ſubalis pmiū. Hec ſm doc. ſup .iiij. ſen. di. xlix. ꝯſiſtit i clara viſiōe dei ⁊ ſctiſſime trinitatis pīs ⁊ filij ⁊ ſpūſſcti. atqꝫ in eterna fruitōe ⁊ ſempit͠na tentōe. hec coꝛrñdz triplici ꝟtuti theologice: q̄ vnit hic aīa deo p grāz: vicꝫ fidei ⁊ charitatis ⁊ ſpei. Vnde his tribꝫ ꝟtutibꝫ i via ſuccedūt tres dotes aīe in pṙia. qꝛ viſio diuina ſuccedit fidei. qua.ſ. viſiōe dotabit potētia aīe intellectiua q̄dā habitu luminoſo ſupinfuſo q̄ eleuat ad deū clare ſicut ē vidēdū in ſumma ⁊ ineffabili iocūditate. Itē fruitio amoꝛis ſuccedit charitati p quā volitiua potētia aīe inheret deo tanq̄ ſūme bonitati: ⁊ tota aīa fruit inenarrabil dulcedis affluētia in ipo. Deniqꝫ tētio ⁊ perpetua poſſeſſio ſuccedit ſpei: p quā ſm meoꝛiaꝫ gratificat ⁊ glificat aīa inixa ſūme maieſtati ſecura pfectiſſime de ppetuatiōe glīe ⁊ tentōis dei ⁊c̄. Vñ Eſa. lx. Tūc videb ⁊ afflues ⁊ mirabit ⁊ dilatabit coꝛ tuū.

Qm̄ āt btiſſima ꝟgo ſupexcellent p oībus alijs fulſit i hac vita ꝟtutibꝫ i pmiſſis fide: ſpe ⁊ charitate. g̃ iꝑpoꝛtionabiliṫ ſup oēs hāc aureā coꝛonā glīe ſubalis glioſiſſime obtinet i patria. De hac accipi pōt illud Eccli. xlv. Coꝛona aurea ſup caput eiꝰ expſſa ſig̃ ſctītatis glīa honoris ⁊ opus foꝛtitudis. Dr aūt coꝛona aurea: qꝛ radici charitatis hꝫ pmiū eſſentiale coꝛrñdet: vt volūt doc. ⁊ nō generi opeꝛis. Auꝝ ꝟo eſt incoꝛruptibile: in q̄ notatur charitas q̄ nunq̄ excidit. j. Coꝛi. xiij. Itē auꝝ delectabilius refulget: in q̄ notatur viſiōis fruitiue claritas. Deniqꝫ quia coꝛona aurea eſt circularis figure cuiꝰ nō eſt repire finē. Ideo in hoc notat ppetuitas. O q̄ȝ iocūda. o q̄ȝ glioſiſſima eſt iſta coꝛona btē ꝟgis q̄ p oībꝫ angel ⁊ ſanctis videt deū pr̄eꝫ: ⁊ ab eo genitū filiū: atqꝫ ſpm̄ ſanctū ab vtroqꝫ pcedētē. Nā vt ait Bern. ſup Cañ. Reuera illō ſolū ē verū gaudiū qḋ de creatoꝛe ꝯcipit: cui cōpata ois aliūde iocūditas meroꝛ eſt. ois ſuauitas doloꝛ eſt: oē dulce amaꝝ: oē decoꝛuꝫ fedū: oīe poſtrēo qḋ delectare pōt moleſtū eſt. O q̄ȝ felix illa regio in q̄ ingredie mur ad viſionē diuinitatis: ⁊ egrediemur ad viſionem humanitatis chꝛiſti: ⁊ vtrobiqꝫ paſcua dulcedinis eterne inueniemꝰ

Et q̄d tūc eſt in glo̾ioſiſſima dei matre. O
vere glorioſa dicta ſūt de te ciuitas dei no
ſtri. Scḋa corona dicit̾ aurea v̾ginalis
Nam ſm doctores ſup.iiij.di.xlix. aureo
la p̄cipue dat̾ v̾ginibꝫ. Un̄ ⁊ de eis canit
eccl̾ia. Ueni ſponſa chr̄i accipe coronam
quā tibi dn̄s p̄parauit in eternuꝫ Et qm̄
glo̾ioſa dei mater eſt v̾go v̾ginū que nec p̄i
mā ſimilē viſa eſt nec habere ſequentē. idō
ip̄a coronata eſt in hac aſſumptiōe hac co
rona que dicit̾ aureola v̾ginalis q̄ cōpat̾
lilio ꝓpter puritatis albū candorē: iuxta il
lud Can̄.ij. Sicut lilium inter ſpinas: ſic
amica mea int̾ filias. Unde hec eſt lilīea
Tertio corona dicit̾ aureola p̄dicatōis
de qua.j. Pet̾.j. dicit̾. Seniores paſcite:
ſcꝫ p̄dicatione qui in vobis eſt gregem vt
ꝑcipiatis imarceſſibilē ⁊ interminabilem
glorie coronā: que ſcꝫ debet̾ p̄dicatoribꝫ:
vt volūt doctores ſup.iiij. Et hec dr̄ ſtel
la. q2 vt ſcribit̾ Dan̄.xij. Qui docti fuerit
fulgebūt quaſi ſtelle in ꝑpetuas eternita
tes. Hac etiā corona eſt coronata btā vir
go q̄ ſummos etiaꝫ p̄dicatores totius fi
dei catholice: id eſt apl̄os ⁊ euangeliſtas
docuit. Un̄ Apocal̾.xij. ſcribit̾ q̄ in capi
te ei⁹: ſcꝫ v̾ginis eſt corona duodecim ſtel
laꝝ. q2 ip̄a fuit magiſtra ⁊ doctrix apl̄oꝝ
xij. ⁊ oīm articuloꝝ fidei que in.xij. articu
lis ſymboli p̄cipue cōp̄hendunt̾ Quar
ta corona martyrij cui debet̾ aureola ſm
doctores. Et quia ip̄a beata v̾go marty
rium maximū p̄ alijs paſſa eſt in filij com
paſſiōe: cuius animā gladius doloris ꝑ
tranſiuit: in quo dolore oēs alios marty
res excellit: vt patuit li.iij.parte.iij.ar.j. Et
ſummā coronā martyrij ꝓmeruit. ⁊ hec e
corona tanq̄ roſea ꝓpter rubrū ſanguinē
ſcꝫ dn̄i ieſu quē effudit in cruce p̄ſente ſua
matre ⁊ compatiente. Un̄ de ip̄a canit̾ in
officio hodierno. Uidi ſpecioſam quaſi
columbā aſcendentē deſuꝑ riuos aquarū
id eſt angeloꝝ: ⁊ ſicut dies verni circūda
bant eā flores roſaꝝ ⁊ lilia ꝯual. Quin
ta corona vite. de q̄ Apoc̄.ij. Eſto fidelis
vſq3 ad mortem ⁊ dabo tibi coronā vite.
Et Iac̄.j. Beatus qui ſuffert tentationē
qm̄ cū ꝓbatus fuerit accipiet coronā vite
Hec diuerſificat̾ ſm triplicē ſtatum vite
ſaluandorū in triplici gradu ꝯtinentie ſcꝫ
Cōiugalis cui debet̾ fruct⁹ triceſim⁹. Ui
dualis cui debet̾ fruct⁹ ſexageſimus: ⁊ v̾
ginalis cui debet̾ fructus centeſimus. ſm
Bonauē. ⁊ alios theologos: iuxta illud
Math̄.xiij. Semen cecidit in terrā bo
nā: ⁊ ortū fecit fructū aliud centeſimū: ali
ud ſexageſimū: aliud triceſimuꝫ. Eſt ergo
fructus p̄miū illius celeſtꝫ corone vite be
ate que correſ̄ndet ſtatui ꝯtinentie: in qua
q̄ſq3 ꝓbatus fuerit ⁊ fidelis vſq3 ad mor
tem. accipiet coronā p̄mij ſm gradum ſui
ſtatus ⁊ fructus. Sed qm̄ dei mater ꝑfe
ctiſſime meruit in quolibet ſtatu p̄dicto.
Nā fuit ꝯiugata ꝯtinentiſſima. q2 deſpō
ſata Ioſeph: ſed nō in ꝯcupiſcētia iuncta
Itē fuit vidua caſtiſſima poſt mortē Io
ſeph ſponſi. Fuit quoq3 cum his v̾go ꝑ
petua: oīm ergo electoꝝ fructus ⁊ coronā
vite glo̾ioſiſſima obtinet Sexta corona
dicit̾ palma victorie. de qua apl̄s.j. Coꝝ.
ij. No coronabit̾ niſi qui legitime certaue
rit. Et Apocal̾.vij. dicit Ioānes ſe vidiſ
ſe palmā in manibꝫ ſanctoꝝ. Eſt aūt pal
ma ſm doctores quoddā p̄miū celeſte ⁊
gaudiū qḋ debet̾ nō radici charitatꝫ nec
operi ſed volūtati. ⁊ hoc dat̾ talibꝫ ſanctꝫ
qui ꝑfecte vicerūt ſeip̄os adeo vt volunta
tem ⁊ plenū deſideriū habuerint patiendi
ꝓ chr̄o martyriū: licet diuina diſpenſatio
ne effectū nō ſint ꝯſecuti. Unde de beato
Martino canit eccl̾ia. O ſanctiſſima aīa
quā etſi gladius ꝑſecutoris non abſtulit:
palmā tn̄ martyrij nō amiſit. Et ꝯſimili
ter de ſancto Franciſco. Hanc vtiq3 pal
me coronā beata v̾go p̄cellentiſſ.me ꝓme
ruit qn̄ ſeip̄am cū ꝓprio filio in monte cal
uarie paſſioni obtulit: vbi ⁊ gladiū dolo
ris in cōpaſſione ꝑtulit: ⁊ milleſies mori
ibidē ꝓ filio ⁊ cum filio dn̄o Ieſu deſide
rauit: qḋ teſtat̾ Bern̄. in tractatu de com
paſſiōe beate v̾ginis. ⁊ ꝯcor. Anſ. in ꝑſo
na Marie dicētes ſic. Aſpiciebā dn̄m ⁊
filiū meū in cruce pendentē ac morientē ⁊
tāto dolore vexabar in mente q̄ nō poſ
ſum explicare ſmone. Iſte erat dolor mi
hi maximus. q2 videbā me deſeri ab ip̄o
quē v̾go ꝯceperaꝫ ⁊ genuerā: q̄ mihi erat
vnicus videbā mori: quē dilexit aīa mea
⁊ tota liquefiebā p̄ anguſtia: dabā gemi
tus ⁊ ſuſpiria plorabā ꝑ talia v̾ba. O fi

li chare: O benigne nate: o amor vnice: da
mori tecū z ne derelinquas me: nil mihi
dulcius vere ꝙ̄ mori tecū amplexata cruͦ
ce: z nil amariꝰ certe ꝙ̄ viuere ſine te. Hec
z plura ibidē. Unde patz qꝛ palme coro
nā habet. Septima corona iuſticie q̄ eſt
p̄miū mercedis ꝓ retributiōe bone opatiͦ
onis: eo ꝙ ſm̄ iuſticie equitatez vnuſqͥſqꝫ
ꝓpriā mercedē accipit a deo ſm̄ ſuū laborͦ
re: teſte Apl̄o. De hac corona idē dicit. j.
Tim. iiij. Bonū certamē certaui curſum
ꝯſummaui: fidē ſeruaui: in reliquo inquit
repoſita eſt mihi corona iuſticie quā redͦ
det mihi dn̄s iuſtus iudex zc̄. Un̄ qꝛ bea
ta virgo plus omnibꝫ laborauit in gratia
ꝑabundantiſſima: z in amoris diuini ꝑeͦ
minētia ois boni opis merito fuit pleniſͦ
ſima: vt claruit li. vij. par. ij. Jō ſummam
hanc coronā mercedis z retributōis diuiͦ
ne iuſticie i aſſumptiōe adepta extitit. Si
ꝗppe (vt habet̄ Prouerb. xiiij.) corona ſaͦ
pientiū coꝝ diuitie vicꝫ ꝟtutū z opeꝝ meͦ
ritorioꝝ: multo fortius hec corona in ꝟgiͦ
ne beata habet locū. Octaua corona dr̄
decoris diadema z ſpeciei: id eſt pulcritu
dinis. de qua ſcriptū eſt Sap̄. v. ca. Acciͦ
piēt ſcꝫ ſcti regnū decoris: z diadema ſpēi
de manu dn̄i. Hoc diadema decoris ſpe
ciei datur p̄cipue illis ſanctis qui in puriͦ
tate innocentie vixerūt: z ſine macula ſunt
ante thronū dei qui ſequunt̄ agnū ꝗcūqꝫ
ierit: z cantant canticū nouū qꝺ nemo aliͦ
us pōt cantare: vt ſcribit̄ de ſanctis talibꝫ
Apocal. xiiij. Hec ꝟtus rara eſt. z ſic hec
corona decoris nō valde multoꝝ. quia vt
ait Aug. de ci. dei. li. xxj. Pauciſſimi inqͥt
ſunt tāte felicitatis vt ab ineūte adoleſceͦ
tia nulla dānabilia pctā cōmiſerint. Taͦ
liū itaqꝫ ſanctoꝝ p̄miū z gaudiū ſpeciale
qꝺ habent de innocētie puritate z incorͦ
rupta mundicia dicit̄ diadema decoris z
ſpeciei. qꝛ ꝓpter puritatē icorruptā in qua
eſt decor aīe z pulcritudo ſumma dabit̄
eis quidē decor glīe accidentalis in futuͦ
ro ſm̄ doctores ſup. iiij. Et qm̄ beata vir
go ſup oēs creaturas fuit puriſſima tāta
puritate qua maior ſub deo neqͥt intelligi
teſte Anſ. lib. de ꝯceptu ꝟgī. Jdeo ſumͦ
mi decoris z indicibilis pulcritudis coroͦ
nam poſſidet adeo ꝙ oim angeloꝝ z ſan
ctoꝝ decor reſpectu decoris beate ꝟginis
eſt ſicut lux lune z ſtellarum reſpectu ſolis
Unde Ecci. xxvj. Sicut ſol oriens in alͦ
tiſſimis dei: ſic mulieris bone ſpēs id eſt
Marie in ornamentū domus ſue. i. celeͦ
ſtis patrie. Hic z Can̄. vj. dicit ad eā deꝰ
Tota pulcra es amica mea ſuauis z deͦ
cora: z macula nō eſt in te zc̄. Nona coͦ
rona regalis qua beata ꝟgo eſt coronata
tanꝙ̄ regina celi z dn̄a mundi: iuxta illud
Ps̄. Aſtitit regina a dextris tuis in veſtiͦ
tu deaurato circū. va. Jn huiꝰ figurā He
ſter. ij. ſcriptū eſt. Adamauit eam rex ſuꝑ
oēs mulieres: z poſuit diadema regni ſu
per caput eius. Decima corona ſponſa
lis. qꝛ ipa eſt ſponſa ſūmi z eterni regis: z
idō coronā ſponſalē glorioſiſſima obtinet
Un̄ Eſa. lxj. ait. Tanꝙ̄ ſponſam decora
uit me corona dn̄s z indumēto iuſticie cirͦ
cūdedit me. Undecima corona glorie
honoris. de qua Ps̄. Gloria z honore co
ronaſti eū dn̄e. z ꝯſtituiſti eū ſuꝑ opa maͦ
nuū tuaꝝ. Hac corona btā dei mater eſt
hodie coronata qn̄ ad tāte dignitatis glo
riā z honorē eſt ꝑuecta z exaltata vt ab oiͦ
bus creaturis celeſtibꝫ z terreſtribꝫ ſit hoͦ
nore debito adorāda: laudāda z glorificāͦ
da tanꝙ̄ dei mater digniſſima que in ceͦ
leſti patria ab oibꝫ ſanctis z angelis hu
datur ꝑ ſecula: dicendo illud Judith. xv.
Tu glīa hieruſalē: tu leticia iſrl̄: tu honoͦ
rificētia populi noſtri. Jn cuius ſignificaͦ
tionē Joannes in Apocal. iiij. vidit ꝙ ſctiͦ
mittebāt coronas ſuas ante thronū diceͦ
do. Dignus es dn̄e deꝰ noſter accipe glo
riā z honorē qꝛ tu creaſti oīa. Thronus
nempe dei eſt btā eius mater aū quā miͦ
tunt ſuas coronas ꝑ ſignū adoratōis z deiͦ
in ſe z in ſua mr̄e collaudāt. Duodeciͦ
ma corona dr̄ poteſtatiue iuriſdictionis q̄
eſt tanꝙ̄ corona de lapide p̄cioſo q̄ dat̄ a
deo ſuis filijs z electis in celo: iuxta illud
Ps̄. Poſuiſti in capite eiꝰ coronā de lapiͦ
de p̄cioſo. Et h̄ in ſignū ꝙ ſunt filij regis
eterni: heredeſqꝫ dei z coheredes chr̄i ad
regnandū cū ipo in ſecula ſeculoꝝ. Et ſic
in ſignuz p̄tātis regalis corona eis debet̄
vt ſignificet̄: qꝛ in illo regno pn̄t oia q̄ deͦ
ſiderāt z volūt ipetrare a deo z hr̄e. Proͦ
pter qꝺ idē Ps̄. p̄mittit ibidē dicens. Deſide

rū cordis eius tribuiſti ei: ⁊ volūtate la. e.
ſi frau. eū. Multo aūt excellēn⁹ ꝑ omnib⁹
hāc coronā b. ỽgo h₃ q̄ ꝑtātē plenā obti-
net nō tm̄mō vt filia reg₃ eťni: ſed ⁊ vt mř
atq₃ ſpōſa ⁊ dña regni q̄ nō ſolū ipetran
di hab₃ ius put alij ſcti tanq₃ filij ⁊ filie
ſedentā iuriſdicionē hab₃ imperādi deo
tanq₃ mř filio: vt fiat qđ ipa vult petere.
iuxta illud leg₃ ꝑceptū. Honora pr̄em et
mr̄em ⁊c. vñ ois ꝑtās iuriſdictōis marie
tradita ē. Et iō ipa đt Eccl. xxiiij. In hie
ſalem ꝑtās mea. Bern. Data ē tibi o ma
ria ois ꝑtās in celo ⁊ in terra: vt q̄cquid
volueris valeas ipetrare. Ad hāc āt coro
nā oimode ꝑtāt₃ inuitata ē btā ỽgo a đo
in hac aſſumptōe: ſic̄ ſcribiť Cantic̄. iiij.
vbi dicit de⁹ ad eā. Ueni de libano ſpon
ſa mea: veni de libano: veni coronaberis:
de capite amana: de capite ſanīr ⁊ her-
mon: de cubilib⁹ leonū: de mōtib⁹ pardo-
rū. Hec ibi. In q̄b⁹ ſacrat₃ ỽbis oñditur
q btā virgo inuitata de libano caſtitatis
(Etenī liban⁹ cādor interp̄tať) tāq₃ ſpon
ſa dei ꝑdilecta extitit coronata q̄ntuplic₃
ꝑtātis corona. Prio q̄dē corona ſibi tra
dita ē ꝑtātis đ capite amana. i. đ hīs qui
ſunt in anguſtia purgatorij vľ cuiuſcūq₃
neceſſitatis ⁊ tribulatōis atq₃ aduerſitatis
ꝯſtituti: vt vic₃ talib⁹ ꝯfugiētib⁹ ad ipa₃
exhibeat ſe btā ỽgo tāq₃ mr̄em miſcđie:
eos ſubleuando. Nam amana mons ſici
lie eſt. ⁊ ſm̄ Hiero. interp̄tať compmens
eū: aut coanguſtatio ei⁹. ⁊ iđo ſignificat
in anguſtia poſitos. ⁊ in capite hui⁹ mō-
tis ſignificaťſūmitas in talib⁹ anguſtijs.
Scđo corona ꝑtātis data eſt Marie
de vertice Sanīr. i. de grā ⁊ glīa iuſtis
diſpenſanda. Nam ſanīr ſ₃ Hiero. inter
p̄taťdeus luminis vľ de⁹ lucerne: ſeu no
uitatē attollens. Et eſt ſanīr mons i iu
dea. ⁊ ideo cōuenienter ſignificat iuſtos q̄
bus deus dat lumē glīe ⁊ lucem grē. at-
tollens nouitatē. ſ. ꝑ ỽtutū ꝑfectū: et i ỽ-
tice ſummitas donoꝝ ipoꝝ ſignificatur.
De iſtis igiť eſt coronata maria vt ſit ma
ter gratie et glorie. Tertio coronata eſt
de vertice Hermō: q̄ etiā eſt mōs Iudee
⁊ interp̄tať anathema meroris ſ₃ Hiero.
⁊ ideo ſignificat pctōres magnos et vſq₃
ad ſummū ỽtice in delict₃ exiſtētes. q₃ ta
les ſunt anathemate pcti ligati: digni ad
merorē gehēne: dicēte Pš. Maledicti q̄
declināt a mādatis tuis. De talib⁹ coro-
nata eſt maria vt ad eam cōuerſis ſit ma
ter venie: remiſſionē pctōꝝ a filio impe-
trādo: veraq₃ pniam infundēdo. Quar
to coronata eſt de cubilib⁹ leonū. ſ. infer-
naliū demonum q̄ tanq₃ leones rugiētes
circūeūt: q̄rētes quē deuorēt: vt đt Petr⁹
j. canonica. c. v. In q̄ꝝ cubilib⁹ ſūt hoies
infideles ⁊ deſꝑati q̄ nolunt ꝯuerti. De
his etiā coronā ꝑtāt₃ accepit maria vt ſit
ꝯ eos mř victorie ⁊ ꝓtectiōis ſuoꝝ. q₃ ꝑ
ipā₃ cōtritū ē caput ſerpent₃. ⁊ merit₃ ei⁹
coercenť diaboli ⁊ infideles ac mali hoies
atq₃ deuincunť ne bonis ⁊ electis fidelib⁹
noceāt. Quito coronata ē de mōtibus
pardoꝝ. i. de ſūmitatib⁹ erroꝝ varioꝝ: q̄
ſignificanť ꝑ pelľ varietatē et crudelitatē
pardi. vt vic₃ btā virgo cūctas hereſes
ſola interimat in vniuerſo mūdo vt canit
eccľia. Ecce ḡ corona ꝑtātis marie vt ipa
ſit mř grē ⁊ mater miſcđie: mater venie
mater victorie: atq₃ mater vere ſapientie
que cunctas illuſtras eccleſias. Propter
hec Bern. Maria (inquit) omnib⁹ oia fa
cta eſt. oīb⁹ ſinum miſcđie apit: vt đ ple
nitudine ei⁹ accipiāt vniuerſi: eger curati
onē: triſtis conſolationē. peccator veniam
iuſtus grām: deniq₃ tota trinitas gloria₃
Hec ille. O igiť femina ſuꝑfeliciſſima et
ſuꝑ omnia glorioſiſſima que ꝑmioꝝ
oim ꝑfulges corona: nulla certe lingua
ſufficit tua enarrare magnalia. O btōꝝ
ſuꝑbriſſima. tu angeloꝝ dña: virginū vir
go. apľoꝝ magiſtra: martyrū martyr. vi-
te eterne leticia: celeſtiū decor et omniū re
gina: ſponſa dei. mř cbři. et ſalut₃ nr̄e ad-
uocata: nr̄as inſufficiētias tu benigne ex
cuſa: et ex pietate diuit⁹ tibi inſita da no
bis vt ꝑ tua merita ꝑueniam⁹ ad ꝯtem-
plāda ꝑmia tua celeſtia: vbi ꝑ te ⁊ nos co
ronati glīa: digne laudare poſſim⁹ te ⁊ tu
um dulciſſimū ieſū ꝑ infinita ſecľa amē.

Pars quarta libri decimi. ſ. de aſſumptiōe beate marie iu xta proceſſū euāgelij ipſi⁹ ſolē nitat₃ i q myſteriū actiue cōtē

platiue ⁊ fruitiue ſignificatur

Maria opti

mā partē elegit q̄ nō au ferec̄ ab ea. Hec verba ſunt ſaluatoris nr̄i Lu ce.x.ca.⁊ in euāgelio hodierne ſolēnitatꝭ lecta.q̄ v̄ba ſm lr̄am lꝫ ſint de magdalēa dicta:tn̄ ſctā eccl̄ia accipit hec v̄ba ad lau dē bt̄e v̄ginis Marie.⁊ canit in hu[9] aſ ſumptiōis feſtiuitate. Hec q̄ppe ē illa di es bn̄dicta in q̄ glioſa dei mr̄ optimā illā vitā fruitiuā .ſ. celeſtꝭ patrie intrauit in q̄ optimā ꝑtē btitudis ſup oēm purā creat urā aſcēdendo accepit q̄ nō auferec̄ ab ea in eternū. Et ideo ꝑ ei[9] hodierna glia di gnū ē vt oēs nos exultemus ⁊ letemur ⁊ dem[9] gliam deo. Sicuti etiā oēs angeli ⁊ celi ciues hodie exultādo laudē deo et ſancte eius genitrici decātauerūt:vt canit eccleſia. Aſſumpta eſt inq̄t Maria i celū gaudēt angeli laudātes bn̄dicūt dn̄ꝫ ⁊c̄. Ad qḋ q̄dē hortac̄ nos glioſus ille Hie ronym[9] in ſmone de aſſumpt̄.ita dicens Hodie nāq̄ glioſa ſp̄ v̄go Maria celos aſcēdit:rogo gaudete.q2 vt ita fatear ieff abiliter ſublimata cū chr̄o regnat in eternū.regina mūdi hodie de terris ⁊ de p̄ſē ti ſeclo nequā eripit̄. Iterū dico gaudete. q2 ſecura de ſua imarceſſibili glia ad celi ſtam ꝑuenit palatiū. Exultate inquit ac gaudete: ⁊ letec̄ ois orb̄:q2 nob̄ hodie oi bus ei[9] interueniētib9 meritꝭ ſal[9] aucta ē. Et infra ſubdit dicēs ſic. Quia inq̄t iter ſalutꝭ nr̄e in laudib9 eſt ſaluatōis:hortor vos ⁊ cōmoneo i hac ſacra ſolēnitate ge nitricis dei Marie:nolite ceſſare a laudi bus. Q̄ꝫ ſi v̄go es gaude:q2 meruiſti eſſe ⁊ tu qḋ laudas:tn̄ cura vt ſis que digne laudare poſſis.q̄ ſi cōtinens es ⁊ caſta ve nerare ⁊ lauda.q2 nō aliūde ꝯſtat vt poſ ſis eſſe caſta q̄ꝫ ex grā chr̄i q̄ pleniſſime fu it i Maria quā laudas.q̄ ſi ꝯiugata certe es aut peccatrix :nihilo min[9] confitere ⁊ lauda.q2 inde oib9 miſericordia ꝓfluxit ⁊ grā vt laudent.⁊ q̄ꝫuis non ſit ſpecioſa laus in ore pctōris:noli ceſſare a laude q2 inde ꝓmittic̄ tibi venia vnde ⁊ omib9 vt laudes. Hec Hiero. vbi ſ. Ita q̄ ad lau dem ⁊ gliam ipſius beate virginis h̄ tria myſteria notabim[9]:ſm q̄ in euāgelio ipo feſtiuitatis hodierne ipa de trib9 figura liter cōmendac̄ et laudac̄.

Primū de vita actiua ſignificata i mar tha.

Scḋm de vita ꝯtēplatiua ſignificata in Magdalena

Tertiū de vita fruitiua ſignificata in parte optima.

Articul[9] primus Quō vita actiua bt̄e Marie deſignac̄ in euāgelio aſſumptōis Marie ꝑ Marthe actionem

Circa primū

myſteriū ḋ vita actiua b.marie ſignificata i Martha ꝑma frō te tria dubia inquirēda nobis occurrunt

Primū dubiū ſeu queſtio ꝑma ē. Vn̄ ⁊ cur ſic eccleſia agit q̄ in aſſumptionis ſolēnitate ꝑcipua nō legit aliquod euan geliū ꝑtinens ad beatā virginē Mariā: ſed hoc quod ꝑtinet ad Marthā et ma gdalenam. vicꝫ Intrauit Jeſus in quod dā caſtellū.i.in Bethaniā:et mulier q̄dā Martha noie excepit illū in domū ſuam ⁊ huic erat ſoror noie maria.ſ.magdalēa.

Ad hoc ꝑmus rn̄dec̄ ſm Antoñ.flor. in.ꝑte ſue ſum.ti.xv c.xlij.q̄ hoc euange lium q̄ꝫtum ad ſenſum lr̄alē:vcꝫ q̄dem nō ꝑtinet ad beatā virginē :ſꝫ ad marthā ⁊ magdalenā.q̄ꝫtū autē ad ſenſum ſpūalē ⁊ allegoricū congruētiſſime ꝑtinet totuꝫ ad btām virginē pl[9] q̄ꝫ ad altꝫ.⁊ iō bn̄ pōt de ipa hoc euangeliū legi. Sed q̄re in ſolennitate aſſumptōis pon[9] q̄ꝫ i alijs feſtiuitatib9 bt̄e v̄ginis legac̄:Dia pōt q̄ vt eccl̄ia ſuos filios doceat ⁊ alliciat i exē plū beate v̄ginis Marie q̄ hodie ē aſſūp ta in celū ⁊ ad ſūma p̄mia ꝑuecta meri torū:q̄lic̄ vicꝫ et q̄b9 meritis etiā ipi fideles valeāt ꝓmereri vt aſſumāc̄ ⁊ ꝑueniāt ad illā celeſtē vitā fruitiuā btōꝝ. Naꝫ vt dicunt Aug.et Rich. Idcirco ſanctorꝫ geſta in eccl̄ia legunc̄:⁊ feſta eoꝝ celebrā tur:quatinus eos imitari ſtudeamus in virtutibus quorū feſta recolimus:vt ſic

ad eorundē ſocietatē in celo pertingere vale
amus. Itaq3 aduertēdū q in h ſacro euā
gelio figurat̃ z deſignat̃ triplex vita ſpūi
alis. ſicut dicunt Greg. Aug. z alij catho
lici doctores. Prima eſt vita actiua grã
tia iformata. Hec ſignificat̃ in actōe mar
the: que excepit Ieſū in domū ſuā z ſata
gebat circa freq̄ns miſteriū. z ſic ſollicita
turbabat̃ erga plurima. Scd̄a eſt vita cō
tēplatiua deo aſſociata. Hec ſignificat̃ in
contemplatōe Magdalene: de qua dicit̃
in euāgelio q ſedebat ſecus pedes domi
ni Ieſu et audiebat verbū illi⁹. z ipa ŏ ſo
roris ſue cura nō erat ſollicita: ſed tm̄mō
verbi chri dulcedini intendebat. Ter
tia eſt ſpūal̃ vita que dr̃ fruitiua i gl̃ia ce
leſti firmata. Hec ſignificat̃ in optima par
te quā elegit ſibi Maria que nō auferet̃
ab ea in eternū. Prima vita eſt bona.
Secūda melior Tertia optima.
Per pmā puenit̃ ad ſcd̄am: z p vtrāq3 ad
tertiā: qz actio q. ſ. ꝯſiſtit potiſſime in exer
citio ꝟtutū moraliū diſponit ad ꝯtēplati
onē: ſicut dicit Gre. vj. li. mora. Qui inde
contēplatōis arcē tenere deſiderāt: neceſ
ſe eſt vt pus in cāpo actōis ſe pbēt. Deni
q3 p merita vtriuſq3. ſ. actōis z ꝯtēplatī
onis hui⁹ vite puenit̃ ad pmia ampliora
ſupne vite. ſ. fruitiue. Unde ex his docē
mur q ſicut beatiſſima virgo in pſenti ex
ercitādo ſe in vita actiua z cōtēplatiua p
uenit hodie ad fruitiōis ſupne ſūma pre
mia: ita z nos i his exercitari debem⁹ in
vita pñti: vt cū chro z ſctā ei⁹ mr̃e regnare
z frui valeam⁹ in vita celeſti. O de⁹ me⁹
qd̄ tūc erit de mūdanis qbuſdā hoibus
beſtialit̃ heu viuētib;. z totā vitā in volu
ptatib; carnis z mūdi vanitatib; expēdē
tibus. Uere tales regnū dei nō poſſidebūt:
ſacre ſcripture teſtāte eloqo. Attēde ergo
bio bō ne pdas maxima bona celeſtia p
delectamēto momētaneo. Et vt loqr cū
ps. Nolite fieri ſicut equ⁹ z mul⁹ qb; nō
eſt intellect⁹: qz multa flagella pctōris in
inferno. Diſce miſer exēplo btē ꝟgis ſpū
aliter viuere nūc i actiōe pietatis: nūc ꝟo
in ꝯtēplatōe p loco z tpe exerceri vt finē
bonū z optimā vitā fruitiuā cū ipa poſ
ſis ſortiri. Scd̄a q̄ſtio ſeu dubitatio oc
currit circa pncipiū euāgelij. qd̄ deſigr̃ p
h qd̄ dr̃: Intrauit Ieſus in quoddam ca
ſtellū: Ad qd̄ rñdet̃ ſm doc. pcipue Ant
to. vbi ſupra q hoc ſignificat ingreſſum
filij dei in mundū. Nam mund⁹ iſte caſtel
lū dr̃: qz habet cōditiones caſtelli rebel
ꝯ deū: in q pncipat̃ diabolus p varia vi
cia. Mund⁹ eni tot⁹ i maligno poſit⁹ ē.
j. Io. v. Nimirū pmo caſtellū forte fūdat̃
in alto mōte: ita mūd⁹ iſte poſit⁹ eſt z fū
damentū habz in alto ſup bie z pōpe. Se
cūdo ad inſtar caſtri mūd⁹ munit⁹ ē lapi
dib; duris q frangi nō poſſunt. vic3 auari
cie: vſure: fraudulentie: ſimonie: rapine:
quia ita duri ſunt in mūdanis hominib;
tales defectus vt frangi nō pñt p iacula ꝟ
bi dei. Quis eſt eni q velit reſtituere rapi
nas: vſuras: z bñficia ſimoniaca relinqre
quaſi d. null⁹. Tertio qz ad inſtar caſtri
habet foſſatū plenū aquis immundis lu
xurie et fetidis: in quibus ſunt rane coax
acclamantes z pſuadentes in eis pſeuera
re. Quarto qz eſt clauſum p inuidiā z o
diū non intromittēs diuinā. charitatem z
fraternam. Quinto quia habet pulſiōes
diuerſaꝝ eſcaꝝ p gulā. Sexto qz habet
arma diuerſa p iram: vt linguā ad detra
ctiones z vituꝑia facienda. man⁹ ad vin
dictam. z arma ad occiſiones z mutilatio
nes fraternas. Septimo eſt qetus per
accidiā. Quia g h caſtellū erat deo rebelle
z inobediēs: ideo miſit filiū ſuū ad ſubiu
gandū: q veniēdo in hūc mūdū pncipem
mūdi. i. diabolū eiecit foras: ipomet teſte
Io. xij. Nūc iudiciū eſt mūdi. nūc princeps
hui⁹ mūdi eijciet̃ foras zc̄. Sz heu multi
adhuc hoim impioꝝ pactū indiſſolubile
firmāt cū diabolo: ſeſe ipi ſubijciētes: ad
q̄q3 vicia ꝑpetrāda. Sed qd̄ erit in fine
mōi. Talib; vtiq3 dicet eis chrs. Ite ma
ledicti in ignē etnū q pat⁹ eſt diabolo cui
ſeruiuiſtis: z angel eius. Mat. xxv. Ue
ilt̃ z; ve. qz eoſdem demones habēt torto
res ſempit̃nos qb; hic ſuierunt: vt dicit
Gre. Tertia q̄ſtio vl̃ dubitatio qualit̃
p actionē Marthe figurat̃ z ſignificatur
actio ſeu actiua vita btē virgis marie. vl̃
in qb; ei⁹ actib;. Ad quod rñdet̃ ſm An
to. vbi ſ. z ꝯcorditer alios doc. ſacre pa
gine q potiſſime in tribus. vt pat3. ex ſa
cra lectione euangelij

Primo in exceptione
Scdo in miniſtratione.
Tertio in turbatione.

Primo quidem in ſaluatoris exceptōe. qꝛ legitur q cū intrauit Jeſus in caſtellū. id ē mūdū iſtū: mulier quedā Martha noie excepit illū in domū ſuā. Ubi nota ṽba ꝛ ſigⁿ myſteria. qꝛ dr q mulier excepit Jeſuz: et q Martha noie excepit illū. et q i domū ſuā excepit ipm: dei vicȝ filiū. Que oia ꝛ ſingula ſignificant modū cōceptōis chꝛi facte in vtero btiſſime ṽginis. Nam pmo beata virgo excepit Jeſū dei filiū qn venit in hūc mūdū: qꝛ ꝯcepit eū. Et ꝯueniēter dr: mlier excepit eū. qꝛ mlier ethymologizat qſi molliens hēꝝ. i. dñm. vl heroem id ē chꝛm. Unde ꝓpter hoc antonomaſice b. ṽgo dr mlier ſm Jacobū de voragine i ſuo Mariali. qꝛ hec mlier Maria in tantū emolliuit deū ꝛ placauit ac mitigauit vt nros defectus ſuſciperet in ſuo ſacro vtero q defectū neſciebat: fieretq paſſibil ꝛ mortal: fameſcēs ꝛ ſitiens atq noſtras iniqtates ipe portaret ſatiſfaciendo ꝛ miſerēdo nri. q ante vl qndā de minoribus pctis durā vindictā expetebat: vt q diluuio ꝛ ſodomitis q̄s antiquꝰ dure puniuit. Nō ṽo cū fere p totū mūdū ſint maiores in illꝰ criminibꝰ nō facit h punitionem in mūdo ſed patient expectat. Proinde xū chꝛs in cruce penderet vidēs mrēȝ dixit. Mlier ecce filius tuꝰ. Joan. xix. q. d. Ecce ṽe tu mulier que me tantuȝ molliuiſti ꝛ mitigaſti vt tot ꝛ tantas penalitates q bus nūc afficior in cruce ſuſcipem in tuo vtero p genere humano. ꝛ vt ſic acerbiſſima morte morerer feciſti: ꝛ me inclinaſti ſic ad miſcdiā. Ecce ḡ filꝰ tuꝰ. i. hō q̄libȝ in grā vt ſis ꝛ tu p eis interuētrix p quruȝ ſalute ego nūc ſto in tormētis. Un ꝛ ipſa beata ṽgo ſignificatur p virginem q ferociſſimū rhinocerontē emollit ꝛ in ſinu ſuo dormire facit: ꝛ ſic vinculat capit ꝛ occidit. Ecce ḡ ptȝ ꝓpoſitū i myſterio pdicto. qꝛ mlier excepit Jeſum. Secundo btā virgo excepit Jeſū tanq martha noie. Hec quippe martha ſȝ hiſtorias dr fuiſſe ṽgo. Et interpꝛtat Martha. i. ꝓuocās iem bominanefm q dicit Hiero. Et iō cōuenienter ſignificat btam virginē que per ſuā virginitatē ꝛ hūilitatē ꝓuocauit dñz Jeſū venire i ſuū vteꝝ. ꝛ ipa facta eſt dña mūdi. Un ipa cecinit Luc. j. Qꝛ reſpexit hūilitatē ancille ſue: ecce eni ex hoc btāȝ me dicent: tanq dñam mūdi: oēs generationes. Tertio beata virgo excepit Jeſum in domū ſuaȝ. i. in vteꝝ ꝓpꝛiū. Unde canit eccl'ia. Domꝰ pudici pectoris tēplū repēte fit dei: intacta neſciēs viꝝ: ṽbo cōcepit filiū. In hac ſacra domo. ſ. vteri virginal' plꝰ q martha. imo p oibꝰ excellētiſſime incōpabilit ipa b. ṽgo exhibȝ chꝛō opus actiue vt claret p ſingula opa miſcdie. Nā ibi deū p nob egenū factū veſtiuit carne a ſpūſctō formata de ſuo mūdo corpore. Itē ipm aluit cibando ꝛ potando in vtero ſacro nouem menſibꝰ habitantē de ſanguine ſuo puriſſimo ꝛ virgineo. ipm qſi tenerrimū ꝛ infirmū fouit: ipm hoſpitio virgiali receptū ꝓcurauit tāq in lecto grtiſſimo: quē ꝛ ſedula deuotione adorādo naſci expectauit ex vtero. O qnta charitate: qnta mētiſ hilaritate q̄tidie ipi in vtero manēti grās egit p eo q i eꝰ vteꝝ deſcēdere dei filꝰ dignatꝰ ſit. Ecce ḡ pma actio. Scdo actio btē ṽginis ſignificat in Marthe miſtratōe. qꝛ martha inquit ſatagebat circa freqns miniſterium. Hoc certe opus fecit btā ṽgo in tēpore ꝯuerſatōis chꝛi in mūdo: vt ptȝ per ſingula. Eqdē in eꝰ natiuitate miſtrauit ſola Maria. qꝛ vt dicit Hiero. Nlla obſtetrix: nulla ibi mlieꝝ ſedulitas intercēſſit: ſed ipa ſola virgo de terra chꝛm natū leuauit: ipa nudū pannis inuoluit. ipa ſola fameſcentē lacte virgineo cibauit ꝛ potauit: ipa vlnis portauit ꝛ balneauit. O q̄ freqnt ipm vt filiū oſculabat. ꝛ vt deū amplexādo ꝛ adorādo venerabat. Et certe pie credit q quotiēſcunq cū manibꝰ tāgere oꝑtebat vel contrectare in vlnas ſuſcipiēdo aut in gremium pꝛimū eundem adorabat genu flexo ꝛ capite inclinato. ſicut ꝛ ſacerdos quotienſcūq in altari accipit manu corpus chꝛi in eucharistia totiens pmū adorat. Tādē cū accreuiſſꝫ chꝛiſtus ſola ipa fecit ſibi tunicā incōſutilem. Et qs pōt cogitare ſufficient q dulciter triginta annis cū ipo conuerſata ſit i vna menſa comedendo: cibum ei apponendo:

⁊ dulciſſime alloquēdo ſe mutuo atq; in oibꝫ neceſſarijs miniſtrādo vel obedientiā chꝛi quā ſibi vt matri reuerēde exhibebat vidēdo.qꝛ erat ſubdit⁹ eis.ſ.parētibꝫ Luce.ij. Deniq; ipa eū vſq; ad paſſionē ſecuta eſt:⁊ cū alijs mulieribꝫ ſctis p̄dicationē eius audiuit ⁊ ei miniſtrauit: vt dicere poſſit illud Eccl.xxiiij. In habitatiōe ſctā corā ipo miniſtraui. Ecce ſcda actio qua dn̄a mūdi Maria ſatagebat circa freqns miniſteriū. Tertio opus actiue beate ꝟginis ſignificat̄ in Marthe turbatiōe. quia ait. Martha martha ſollicita es et turbaris erga plurima. Hoc nēpe fecit btā ꝟgo in filij ſui paſſione. Tunc eñ turbata eſt ſm ſenſitiuā ptē ⁊ ſollicita erat circa plurima qꝛ videbat ꝑ plurima vulnera lacerāri carnē chꝛi. Etem̄ qn̄ audiuit euꝫ captū adeo turbata eſt vt vix remaneret in ea ſpūs p̄ doloꝛe. ⁊ tūc ad ſe reuerſa ſollicita erat eū videre ſi q̄ mō poſſet anq̄ occideret̄. Itē mane ferie ſexte cū vidiſſet eū duci ad pilatū facie ꝯſputū:alapis tumefactū ligatis poſt tergū manibꝫ moꝛe latronuꝫ: vix poterat p̄ doloꝛe cape anhelitū:⁊ tūc ſollicita erat ſi poſſet appꝛopinq̄re ⁊ filiū ꝯſolari materno amplexu. Tandeꝫ qn̄ vidit eundē duci ad montē caluarie baiulanteꝫ ſibi crucē o q̄ ſollicita erat ⁊ dicebat. O fili mi p̄dulcis nate vtinā poſſem te iuuare:vtinā daret̄ mihi crux iſta vt poꝛtarē ꝑ te. Pꝛeterea qn̄ vidit crucifixū ⁊ audiuit: ſitio clamantē.q̄ntū putas turbabat̄ p̄ doloris anguſtia ⁊ ſollicita erat vt aquā frigidā p̄bere poſſet:⁊ dicebat foꝛte ſi ſitiaverba. O dilectiſſime fili: o nate mi amātiſſime ego tibi in pueritia dedi lac ꝟgineū ⁊ nūc ecce etiaꝫ poculū aq̄ tribuere nequeo: vt refrigerē te: ⁊ plura talia. Vn̄ Augu. Quis extimare pōt q̄nto meroꝛe ⁊ doloꝛe vulnerabat̄ maternū coꝛ ſup vnici ⁊ naturalis filij paſſiōe quem tā caſte ꝯcepit: tā gaudioſe pepit:tā dulciter aluit. Vidit eū ligatū ⁊ ſoluere nō potuit :vidit coꝛp⁹ vulneratū ⁊ alligare non valuit: vidit ſanguinē fluenteꝫ ⁊ abſtergere nequit: caput inclinatū ⁊ ſuſtentare non potuit.flentē ⁊ cōſolare non valuit:audiuit Sitio clamātē:⁊ ei aquā miniſtrare nequit. Vere ergo ipa dicere poterat illō pſ. Turbata ſunt omnia oſſa mea:⁊ anima mea turbata eſt valde. Et hoc tum pro filij paſſione. Tū pro diſcipuloꝛum ſcandalizatione. Tum pro iudeoꝛum obſtinatione. Ecce turbatio Marie. O itaq; homo chꝛiane diſce exemplo Marie chꝛm̄ in tui coꝛdis hoſpitiū ſuſcipe ꝑ fidē ⁊ boni ꝓpoſitū. ſatage eidē miniſtrare ꝑ charitatis ac pietatꝫ opera ac penitētie vere exercitia. Deniq; eius paſſionē meditando ⁊ cōpatiēdo defle:vt addat̄ tibi grā in pn̄ti ⁊ gloria in futuro. quia dicēte Apoſtolo: Si compatimur ⁊ ꝯregnabimus

Articulus ſcd̄us quomodo ꝯtemplatiua vita beate Marie deſignat̄ in euāgelio:qd̄ ſcꝫ legit̄ in feſto aſſumptiōis per Magdalenā.

Circa ſecūdū myſteriū de vita contemplatiua ſignificata in Magdalena vidēdū nobis reſtat quō ꝑ ipam ꝯtēplatio beatiſſime ꝟginis deſignet̄. Ubi notādū ꝙ in ſacro ipo euāgelio tria opa notant̄ fuiſſe in Magdalena ptinentia ad ꝯtēplationē ꝑ que ſignificat̄ beate Marie ꝯtēplatio. qꝛ hec ſumme fuerūt in ipa.

Primū in eo ꝙ dicitur ſediſſe ⁊ verbū audiſſe.

Scd̄m in eo ꝙ dicit̄ ſoroꝛē ſuam ſolaꝫ reliqiſſe.

Tertiū i eo ꝙ dicit̄ a ſaluatoꝛe vnū tm̄ neceſſariū eſſe.

Primū eſt ꝙ Magdalena ſedebat ſecus pedes dn̄i ⁊ audiebat verbū illius.qꝛ mens ei⁹ ſuſpēſa erat totaliter in chꝛm̄ deum:⁊ mira ſuauitate paſcebat̄ i diuini ꝟbi auditiōe ⁊ meditatiōe. Hoc opus tenetis ⁊ vos:ſi ſedetis in p̄dicatiōe attēte audiendo ſermonem ⁊ deuote meditando. Hoc opus ꝯtēplationis ſūme fecit mater chꝛiſti pl⁹ q̄ oīs creatura. Nā i ipa impꝛopoꝛtionabiliter magꝫ q̄ in Magdalena ⁊ in quocūq; ſancto fuerūt hec tria videlꝫ

Illuminate mẽtis in deũ eleuatio. Et ver
bi chꝛi incẽta auditio atqꝫ ſuauiſſimi dul
coꝛis deguſtatio ꝛ aſſo potatio. Pꝛimo
inquã ſumme fuit btã ꝟgo illumiata mẽt
te in deũ eleuata. qꝛ vt volũt doct. in eius
ſanctificatiõe in vtero materno tãta ei ſa
pientie claritas a deo ſupinfuſa eſt: q̃ ꝛ in
ſupuentiõe ꝛ obũbratõe ſpũſſcti: vicꝫ qñ
ↄcepit filiũ: eſt adaucta adeo ꝙ vir pt ex
pmi ꝙ̃ eleuatũ ꝛ illuminatũ intellectũ ha
buerit ſup oẽs alias puras creaturas. ſup
Nerone q̃ habuit peritiã artiũ mechanica
ꝝ. Sup Ariſtotelẽ q̃ oim naturaliũ re
rũ clarã noticiam habuit. vt teſtaꝛ etiam
Hiero. de ipſo. Sup platonẽ: q̃ ſubſtãtia
rũ ſepataꝝ noticiã tradidit: ſup Ptolome
um regẽ q̃ aſtroꝝ oim noticiã adquiſiuit.
Deniqꝫ ſup Moyſen q̃ creaturaꝝ nouit
originem. qđ Ariſtoteles ignoꝛauit. Vi
ditqꝫ deũ facie ad faciẽ. ſup Stephanuꝫ
q̃ vidit celos apertos. ſup Paulũ q̃ vſqꝫ ad
tertiũ celũ raptus eſt. ſup Dauid qui fuit
ſm theologos in. j. diſt. ij. eximius ꝓpheta
eo ꝙ altioꝛa ꝓphauit. ſup Joannẽ bapti
ſtã q̃ pdixit aduentũ chꝛi ꝛ digito demõ
ſtrauit di. Ecce agnꝰ dei. ſup Joãnẽ euã
geliſtã q̃ dixit In pncipio erat ꝟbũ ꝛc. De
q̃ ait Augu. ꝙ ſi paꝝ altius intonaſſet cũ
mõs cape nõ potuiſſet. Preterea ſup oẽs
ſctõs ꝛ ſctãs dei fuit btã ꝟgo illuminata.
Vñ aliq̃ dicũt qđ ꝛ ſctũs Bernardi. d ſe
nis in ſuo ſmõe de admirabili grã ꝛ gĺia
mřis dei tenet ꝛ aſtruit ꝙ vicꝫ tãto lumi
ne illuſtrata fuit btã ꝟgo cũ eſſet etiam in
ventre ſue mřis ꝙ nõ tmmõ plene habuit
liberi arbitrij vſum ꝛ plenũ lumen rõnis:
ſed etiã fuit in ſublimioꝛi ↄtemplationis
ſtatu ꝙ̃ vnq̃ aliqua pura creatura viatrix
in etate pfecta: ita ꝙ tam altiſſime ↄtem
platiõis lumẽ habuerit vt pfectiꝰ etiã in
ventre matris ↄtẽplaret deũ ꝙ̃ vnq̃ fue
rit ↄtẽplatus aliq̃s in pfecta etate. Et licꝫ
aliqñ ſicut ꝛ ceteri coꝛpaliter doꝛmiret: at
tamẽ ſomnus q̃ pellit in nobis liberi arbi
trij actũ ꝛ merẽdi vſuꝫ nõ fuit in ipſa. Vñ
dicere poterat illđ Cañ. v. Ego doꝛmio
ꝛ coꝛ meũ vigilat. ſ. in ↄtemplatione. Vñ
ipſa magis exceſſit in ↄtemplatõe dei doꝛ
miẽdo ꝙ̃ aliq̃s alius vigilãdo. In q̃ qdẽ
lumine ↄtemplatiõis altiſſime ipſa beata

virgo pfecte hec intellexit ꝛ cognouit.
Primo naturã creatã irrõnalẽ. Scđo na
turã creatã rõnalẽ. Tertio naturã creatã
ſpũalẽ. i. angelicã. Quarto naturã increa
tã diuinalẽ: in cuius vicꝫ creatoꝛis lumie
cognouit oẽs creaturas ꝛ oĩa q̃ erant
fugiẽda ꝛ aſpnẽda: ꝛ q̃ erãt ſeq̃nda ꝛ am
plectẽda. ꝛ p quẽ modũ oĩa eſſent odiẽ
da vel diligẽda. Habuit eñi tantã cogni
tionẽ creatoꝛis vt in ipſa cognitõe oĩa alia
cognoſceret vt in ipſa ꝟificaret illđ ꝓphe.
In lumine tuo videbimus lumen. Etenĩ
Ariſto. in. iij. de aĩa in pncipio ait. ꝙ potẽ
tia ſenſibilis pcepto obiecto excellẽti im
pediꝛ poſtea in actu ſuo circa obiectũ mi
nimũ: vt patꝫ de illis q̃ poſtq̃ viderũt ſolẽ
nõ poſſunt videre minima. Potẽtia autẽ
itellectualis ecõuerſo poſtq̃ intellexit ſub
limia facilius intelligit infima. Et iõ bea
ta virgo ſublimata ad tantã cognitiõem
dei ꝙ a nullo creato intellectu cõprehẽdi
põt facillime. poſtea intelligebat oĩa crea
ta ꝛ pfecte oĩa pdicta. Nec mirandũ ſi an
te debitã etatẽ hec pmiſſa habuit beata
ꝟgo. Nã btũs Nicolaus in infantia tãtũ
vſum rõnis habuit vt q̃rtã ꝛ ſextã ferias
diſcerneret ꝛ ieiunaret: ſctũs ꝟo Benedi
ctus in puericia cepit miraculis coꝛuſcare
Et Joannes baptiſta vt inquit Amb. ſu
per Lucã vere cognouit chꝛiſtum in vtero
matris nõ ex natura ſed grã. q̃ etiã in eta
te q̃nqꝫ annoꝝ fugit mũdũ ꝛ intrauit de
ſertũ. Si igitꝛ iſti habuerunt vſum rõnis
añ debitã etatẽ que eſt. vij. annoꝝ de lege
cõi. extra de delic. pueroꝝ c. j. Et de pe. ꝛ
re. ca. oĩs. q̃nto magis de btã ꝟgine altioꝛi
ri ꝛ amplioꝛi modo iſta credẽda ſũt. Me
rito ergo ipſa vocata eſt Maria qđ interp
pretaꝛ illũinata vel illuminatrix ſm Hie
rony. qꝛ noĩa debẽt eſſe ↄſona reb. xij. q.
j. in c. Clericus. Et de pbẽ. ꝛ dig. ca. Cũ
ſm aplm. Ecce marie illuminata ↄtẽpla
tio p quã ſedebat mẽtaliter ſecus pedes
dñi. tanq̃ ꝛ plꝰ ꝙ̃ magdalena. Scđo plꝰ
ꝙ̃ magdalena vł q̃libꝫ creatura ꝟbũ chꝛi
intente audiebat beata virgo que nõ ſolũ
publicas pdicatões dñi Jeſu qñ ceperat
iam pdicare: ſꝫ etiã in puaro qñ puer erat
audiebat verba ſecretoꝝ celeſtium ꝛ vite
future occulta myſteria ad ſui conſolatiõ

onem ab eodē domino Jeſu. Nam ſm
Anſ.Roſ.vbi ſ̄. Brāꝑgo ſciēs dn̄m ieſū
ꝙ tantā ſcientiā tūc puer habebat q̄ntaz
nūc i celis habz.veriſile eſt ꝙ īterogabat
eū aliq̄n de ſecretis celeſtibꝫ. Et pie ima
ginari pōt ꝙ beata mr̄ ponebat filiū ſuuz
dulciſſimū ad ſedendū. ⁊ ipa humilit̄ ſe
ponebat ad pedes ei⁹ di. O dilecte fili et
de⁹ meus rogo vos dicite mihi de diui
nitatis ⁊ ſancte trinitatis gl̄ia: ⁊ de ordibꝫ
angeloꝝ quō ſtāt in cel̄. qꝛ moyſes ⁊ alij
ꝓhete de his nil dicūt. ⁊ de ſanctis ani
mabꝫ vbi collocabūt̄. ⁊ q̄s bon⁹ fili⁹ q̄ in
terogat⁹ a mr̄e de re bona nō reſponde
ret ei ad conſolandū eā: Reſpondēs ḡ fi
li⁹ dixit. Ego inq̄t cū pr̄e ⁊ ſpū ſctō ab ini
tio ⁊ ante ſecl̄a eternaliter gl̄ia diuinitatꝫ
vnū ſum⁹. ego a patre eternaliter genit⁹
filius. pater ꝓo a nullo. ſpiritusſanct⁹ au
tem procedens a me filio ⁊ a patre equa
les tres ꝑſone in vna ſubſtantia diuia exi
ſtentes ab eterno: coequalis eternitatis:
imēſitatis oīpotentie: omniſciētie vl̄ ſapi
entie: benignitatis et bonitatis. Deniqꝫ
ego fili⁹ dei inq̄t ab initio cū patre ⁊ ſpū
ſancto creaui celū empyreū. ⁊ moꝝ ipm̄ re
pletum angel̄ q̄ ſunt diſtincti in nouē or
dinibus. Itē interrogauit iteꝝ illā dicēs
Ubi eras fili cū mundū nōdū creaſſes:
Rn̄dit: In pr̄e ⁊ ſpū ſctō. ⁊ pr̄ in me ⁊ ſpi
ritusſctō. ⁊ ſpūſſanctus in me et pr̄e. ⁊ cum
nil creatū foret erat deus totus in ſeipſo
ſumma i gl̄ia diuitatꝫ eēnalit̄ felix et lau
dabil̄ ꝑ ſecl̄a. Et illa: Quale ē illud celuz
fili mi vbi gl̄ia tua ⁊ oīm angeloꝝ fulget
Rn̄dit. O dilecta mater eſt illō pulcerri
mū: ſpecioſiſſimū: lucidiſſimū et ſpacioſiſ
ſimū: iocūdiſſimū et amenisſimū. Naz ci
uitas illa nō eget ſole aut luna: ſed clari
tas dei illuminat eā. Et iteꝝ īterogabat
di. O fili q̄les ſunt illi angeli: ⁊ q̄ ex eis i
ſuꝑioribꝫ atqꝫ q̄ i inferioribꝫ aut medijs
ordinibꝫ. Rn̄dit dn̄s Jeſus. O dulciſſi
ma mater: angeli ſunt puriſſimi ⁊ mūdiſ
ſimi tanq̄ ſpecula ꝓdeiformis bonitatis.
Suꝑiores ſunt in eis ſeraphin: ⁊ īfra eoſ
cherubin ⁊ throni. Media hierarchia ſc̄
dn̄ationes: ꝑncipatus: ptātes. Infima ꝟ
tutes: archangeli: angeli. At illa aiebat.
Gabriel inquit qui mihi annunciauit cō
ceptū tuū o fili ꝑdulcꝫ ꝟe fuit pulcerrim⁹
ſed ⁊ angeli quos mihi apparentes ſepi⁹
vidi fuere formoſi valde. At dn̄s Jeſus:
In hac vita nō poteſt videri plene eoꝛuz
pulcritudo. qꝛ in futuro videbit̄ mira eo
rū formoſitas: quam nequaq̄ mēs ho
minū terrenoꝝ valet in pn̄ti vita cogita
re ad plenum. Iteꝝ illa. O fili. q̄les aie
ſtabūt cū angel̄. Rn̄dit ieſus. ſm̄ merita
⁊ demerita aſſiḡbūt̄ alij i ſuꝑioribꝫ: alij in
medijs. alij i inferioribꝫ angeloꝝ ordibꝫ.
ex q̄bꝫ mali āgeli ceciderūt. At illa. Fili mi
apl̄i tui vbi erūt: Rn̄dit Jeſus: In ſupre
mo ordie: qꝛ ardētiſſimos eos mea igni
ta charitate ſpūſſctūs me⁹ ꝑficiet digs.
vt̄ q̄ð ſeraphin ordinē merebunt̄. Iteꝝ
O. fili ꝑdulciſſime: ego i q̄ ordine ero. At
fili⁹. O mr̄ amātiſſima vos nō eritꝫ i ali
quo hoꝝ ordinū: ſꝫ ſuꝑ oēs choros ange
loꝝ exaltabimini tāq̄ regina i throno regio
Due enim cathedre ſūt nob̄ ꝑpate in cel̄.
Una mihi q̄ eſt a dextrꝫ dei pr̄is. alt̄a vo
bis o mater venerāda: vt ⁊ vos ſitis ad
dexterā meā: iuxta illō ꝑs. Aſtitit regina
a dextrꝫ tuis ⁊c. Et. iij. Reg. ij. Poſitus ē
thron⁹ ad dextram regꝫ. ⁊ ſedit mr̄ ei⁹ ad
dextrā ei⁹ ⁊c. Itē alt̄a die īterogabat mr̄
filiū de locꝫ penalibꝫ inferni. Et chr̄s edo
cebat quō pueri in limbū pueroꝝ nunq̄
faciē dei viſuri: ⁊ purgāde aie i purgato
toriū: atqꝫ aie dānāde in inferiorē iferuuz
ponent̄. vbi ⁊ ſm̄ diuerſa pctā diuerſ pe
nis punient̄. Inſuꝑ cū chr̄s publice ꝑdi
caret ſeq̄bat̄ eū mr̄ ei⁹ ſedens ſec⁹ pedes
eius: ⁊ audiēs ꝟbū illi⁹. Ecce ḡ ꝟbi chr̄i
auditio figurata in magdalena. Tertio
in Maria fuit mlt̄o magis q̄ in magda
lena dulcoris diuini atqꝫ ſuauiſſimi degu
ſtatio ſuꝑ oēs creaturas vt ōn̄dit Aug. i
homel̄. hui⁹ euāgel̄. ita di. De ꝑte marie
q̄ optima ꝑdicat̄ q̄ ⁊ q̄lis ⁊ q̄nta fuerit in
btiſſima ꝟgine Maria q̄s digne eloquet̄
qm̄ magna mltitudo dulcedinis dei fuit
in ea q̄n ſpūſſctūs in eā ſuꝑuenit: ⁊ ꝟtus
altiſſimi obumbrauit: ⁊ de eodē ſpū cōce
pit. Quid eſt quod in ea nō ſapiebat in
qua dei ſapia habitabat: ⁊ in cuius vte
ro chriſtus ſibi corpus adaptabat. Ma
ria hec nō tm̄ ad pedes: ſedetiā ad caput
dn̄i ſedens audiebat verbum illius. Hec

cōſuabat oīa ꝟba.ſ.paſtoꝝ:angeloꝝ:ma
goꝝ:necnō ⁊ ipſius filij: ꝯferēdo in corde
ſuo. Nemo vnqꝫ ſic hec ꝟgo breſſime gu
ſtauit qꝫ ſuauis ē dn̄s. inebriabat ab vbta/
te dom⁹ ſue: ⁊ torrēte voluptatꝫ ſue pota
baf. Nec miꝝ:qm̄ apd̄ eā:imo itra eam
erat fōs vite de q̄ manabat tāta ꝑfectio
vtuſqꝫ vit e. Hec ille Ca.II

s Ecūdū opus ꝯtēplatiue vite oñ/
dit euāge.in eo ꝙ dixit. Martha
ſoror mea reliqͭt me ſolā miſtrare
Nimirū in aīa hūana due ſorores ſūt:vi
delicꝫ ſupior ꝑs rōis q̄ in contēplatōe in/
tēdit deo. ⁊ inferior ꝑs rōis q̄ ꝑ vires ſen
ſualiū mēbroꝝ exterioꝝ in bonis actib⁹ ⁊
opib⁹ miſicordie exercef ꝓpt̄ deuꝫ. Et qꝛ
hō occupat⁹ exterioꝛib⁹ actōibus impedif
ab altitudine ꝯtēplatōis: ⁊ diſtrahif mēs
ad inferiora. Et iteꝝ qn̄ hō intēdit ꝯtem
platiōi recolligif mens ab inferioꝛib⁹ ad
ſupiora. ⁊ ſuſpendif ab actōib⁹ exterioꝝ ſēſ
ſuū: qꝛ dicēte Pho.iij.de aīa. Intellect⁹
q̄cūqꝫ ſe ꝯuertit totaliter ſe diuertit. Vn̄
ſic fit ꝙ ſoror ſororē ſolam relinqͭt quan/
do rōis ꝑs ſupior abſtracta ab exterioꝛib⁹
⁊ intēta diuis. exteriores actōes exeqͭ n̄ cu/
rat adiuuare. Veꝝ in btā ꝟgine Maria
ſcḋm ꝙ dic̄ magr̄ Vbtin⁹ de Caſali ordi/
nis minoꝝ:in li. arboris vite crucifixi. hoc
fuit ſingulare ⁊ mirabile munus grē: ꝙ
occupatiōes exterioꝝ ſenſuū circa queqꝫ
opa bona ⁊ miniſteria dn̄i Ieſu nunqꝫ i/
pedirēt in ea recollectionē mētꝫ ⁊ ꝯtēpla/
tōis actū:ac expimētaf grē guſtū:ſꝫ ⁊ ipe
ꝯtēplatōis act⁹ mentem Marie plene i
deum recolligens nunqꝫ ipediuit ꝟtuoſū
⁊ debitū officiū adminiſtratiue ꝑtis infe
rioꝝ ſenſuū:qn̄ ⁊ ſic dulciſſime miſtraret
filio ſuo Ieſu tam in infantilib⁹ eius ne/
ceſſitatib⁹:qꝫ in alijs in decurſu vite ſue
oportunis. atqꝫ in inſtructiōe aplōꝝ ⁊ ali
oꝝ ꝓximoꝝ. imo iſte due ꝑfectiōes actio
⁊ ꝯtēplatio in ipa mutuis ſe reſpectibus
ꝯtinue intēdebāt ad ꝟtutū ⁊ glīe cumulū
Itaqꝫ h̄ op⁹ ꝯtēplatōis qḋ dixit Mar/
tha:ſoror mea reliqͭt me ſolā miſtrare ꝑci/
pue fuit i btā ꝟgine maria p⁹ chr̄i aſcēſio
nē qn̄ ipa fuit derelicta i terrꝫ ſolacio ꝑſē/
ſuali ſui filij deſtituta. Nā lꝫ gauderet d̄ fi
lij honore cū aſcēdit i celū:tn̄ d̄ ſua triſta/
baf abſētia qꝛ vt d̄r Hier. naťali affectu
mr̄no mouebaf optās pn̄tiā filij ſui quē
ſūme diligebat. Et merito:qꝛ ſciebat ipꝫ
hominē fore ſctiſſimū et deuꝫ glīoſū q̄ ei
mſta bn̄ficia ꝑſtiterat: vt virgo ꝯciperet:
ſine dolore pareret: ⁊ dn̄a mūdi mr̄ dei fi
eret. atqꝫ oīm grā eā plenam reddidiſſet.
Deſiderāda ḡ filiū di. ſept⁹. O fili dile/
ctiſſime vtinam adeſſꝫ illa hora q̄ de hac
valle miſerie diſſoluar ⁊ ero tecū i celo. Et
aiebat cū Dauid Ps. Sitiuit aīa mea
ad deū fontē viuū:qn̄ veniā ⁊ apparebo
an̄ faciē dei ⁊c̄. Vn̄ ipa tāqꝫ altera Mar
tha ꝑ deſiderij pietatē ꝯq̄rebaf Ieſu ꝙ
nō hr̄et adiuuamentū ſolacij ſororꝫ ſue.ſ.
felicitatis ſupne vbi ꝯuiueret chr̄o

Capitulum III

t Ertiū opus ꝯtemplatiue notaf
cum dicitur. Vnū eſt neceſſariū
ſcḋm Lyrā. Vnum.i.vnitas men
tis ad deū. Finaliter enī h̄ vnū eſt neceſ/
ſariū homi vt ſit vnū cū deo ꝑ vinculuꝫ
charitatis. Qui eni adheret deo.ſ.ꝑ cha/
ritatē:vn⁹ ſpūs fit cū eo.i. Corin.vi. Nam
de⁹ charitas eſt:et qui manet in charita/
te in deo manet ⁊ de⁹ in eo.i. Io.iiij. Vn̄
d̄r charitas quaſi chara vnitas: qꝛ vnit
nos deo. Et quanto magis hoc facit hō
tanto appropinquat ſtatui beatorū ⁊ tan/
to magis perficitur. Hoc fuit ꝑfectiſſime
in Maria matre dei:que totaliter ad de
um conuerſa ad nil aliḋ intēdebat. ad nil
aliud vacabat niſi vt vnita deo ꝑ charita
tem indeſinenter viueret in chr̄o ⁊ chr̄s i
ipa. Vnde Hiero.in ſer.de aſſump.dicit
de ea. Puto q̄cq̄d cordis ē: q̄cq̄d ꝟtutis
hūane:ſi totū adhibeas nō ſufficiat vt co
gitare valeas quanto indeſinenter crema
baf ardore pij amoris:quantis mouebaf
repleta ſpūſancto celeſtiū ſecretoꝝ incita/
mentis dum reuolueret animo cuncta q̄
audierat:q̄ viderat que cognouerat. hec
ille. Nota ergo ꝙ ſicut mater eiꝫ habꝫ
filium mortuū cū fletibus ſepe reſpic̄ veſ
ſtes filij. ſic beata Maria. vt idem Hiero
nymus dicit: viſitabat loca in quibus fi
lius eius fecerat aliquod mirabile opus
contēplando illa ſacra myſteria:aliquan/

do in nazareth ibat ad locū vbi fuit cōce
ptus chr̄s: ibi ꝯtēplādo imensam dei cha
ritatē q̄ misit vnigenitū suū in mūdū. ali
q̄n ibat in bethleē vbi nat⁹ est chr̄s medi
tādo ei⁹ summā humilitatē: aliq̄n in hie
rusalē vbi p̄dicauerat in tēplo recordādo
eius doctrinā suauissimā ꝛ sapientiā. ali
q̄n ad montē caluarie vbi crucifixus est ꝛ
tota reſoluebat in lachrymas ex dulcedi
ne diuini amoris inibi oſtēſi. indeq̄ ad ſe
pulcrū ꝛ ad alia ei⁹ loca. Hec tñ pegrina
tio beate ꝟginis ad ſcā loca ſm brm̄ Am
bro. intelligēda est magis ſm ſpm̄ q̄ ſm
loci diſcurſum. q: ſc3 domi manēs cōtem
plabaẗ q̄ filius fecerat in illo vel illo loco:
ꝛ ſic tota ꝯuerſa fuit ꝛ intendēs ad h̄ vnū
ſc3 diuine charitatis vinculū p totā ſuam
vitā. O chr̄i ergo fideles aīe: o p̄cioſo ſan
guine dn̄i Jeſu redempte: omēs vos hor
tor: ad eius matrē ꝯfugite: ei quoq̄ ſup
plicate vt impetret nobis grām p quā ꝛ
nobis ſapiat ſic ſibi Jeſus crucifixus: ꝛ cū
ipa in chr̄i vulneribꝫ moriemur ei⁹ ſangui
nem ſemp mente aſpiciamus in ipo viua
mus: in ipo moriamur vt cū p̄dulciſſimo
ipſo Jeſu ꝛ piiſſima eius matre Maria
eternaliter ꝯregnemus ꝛc.

Articulus terti⁹ de vita frui tiua btē Marie ꝛ qualibꝫ gau dijs ipa eſt beatificata in tem pore aſſumptiōis: necnō in ce leſti patria in eternū.

Circa ter-
tium myſterium de vita
fruitiua Marie ſignifica
ta in parte optima Ma
gdalene. q: dicit: Maria optimā p̄tē ele
git que nō auferet ab ea. Nota ſm Nico
lau de Lyra q̄ ipa Magdalena dicit op
timā partē elegiſſe. nō q: Martha mala3
ſed illa meliorē. quia ꝯtemplatio ſm doc
tores ſimpliciter melior eſt q̄ actio. Na3
per contemplatōem immediatius ꝛ pro
ximius vnitur mens hominis in deū. Et
ſequitur. Que non auferetur ab ea. quia
opa vite actiue non habent locum niſi in
p̄ſenti vita: ꝛ ideo adueniente futura vita
auferuntur. Sed contemplatio nō aufer
tur in futura vita qnimpotius ꝑfectiſſime
habebit ꝛ tenebit in eternū: q: videmus
nunc per ſpeculum in enigmate: tunc aūt
facie ad faciē. j. Corinth. xiij. Unde per
hāc optimam partem Magdalene que
non auferet in eternū: deſignatur illa vi
ta fruitiua que eſt in ſuperna patria que cō
ſiſtit p̄ncipaliter in viſiōe diuina. Juxta il
lud Joan. xvij. Hec eſt vita eterna vt co
gnoſcant te verū deū ꝛ quē miſiſti Jeſum
chr̄m. Hec quippe eſt vita optima: q: feli
ciſſima ꝛ perpetua. De hac Aug. xxij. li.
de ciuitate dei exclamans dicit. O quan
ta erit ibi felicitas vbi nullu3 erit malum:
nullū deerit bonū: vacabit ibi dei laudibꝫ
qui erit omnia in omnibꝫ: ipē erit finis de
ſideriorum noſtrorum qui ſine fine vide
bitur: ſine faſtidio amabit: ſine fatigatio
ne laudabitur: vacabimus ꝛ videbimus:
videbimus ꝛ amabimus: amabim⁹ ꝛ lau
dabimus. Ecce quid erit ſine fine. Na3 q̄
pars melior: q̄s alius melior finis q̄ pue
nire ad regnū cuius nō eſt finis. Hec ille.

Itaq3 ad ꝓpoſitum. Beatiſſima ꝟgo
Maria hanc partē optimā hodie elegit.
q: hodie ad illam ſupernam patriam aſcen
dit: in cui⁹ pte optima viuit in eternū cum
p̄dulciſſimo ſuo filio Jeſu: vbi fruit mul
tiplici gaudio ineffabili beatitudine glorifi
cata ſup oēs angelos ꝛ hoīes btōs. Na3
in celeſti regno bona eſt ps ꝯiugatoꝝ: ſed
melior viduaꝝ: optima autē ꝟginum. Et
hec eſt pars Marie. Itē inter ꝟgines bo
na eſt pars ꝟginū carne tm̄ q̄ vic3 in ꝟgi
nitate deceſſerunt: ꝓpoſitū tñ nubēdi ha
buerūt matrimonio ſacramentali. ꝛ ſic cō
tinentiā ꝛ caſtitatē in carne ſeruauerūt vt
debuerunt. Sed melior eſt pars ꝟginū q̄
carne ꝛ mēte ꝟginitatē ſeruare ꝓpoſuerūt
p totū tp̄s vite ſue. Optima aūt eſt ps ſo
lius ꝟginis Marie q̄ ſola ꝟgo ppetua fu
it carne ꝛ mēte. ꝛ inſup cū ple filiū dei ge
nerando. Deniq̄ bona eſt pars angeloꝝ
in celo qui deum cōtemplantur vt domi
num ꝛ patrē. Sed melior eſt pars homi
num beatoꝝ. quia deū ꝯtemplant vt do
minū ꝛ p̄rem ꝛ fratrē. qd̄ nō facit angel⁹

Optima ꝟo eſt ps Marie q̄ ipm deū cō
templat̄ vt dn̄m ꝛ p̄rē ꝛ filiū. Et ideo in
ſolo digniſſimo exaltata eſt ſup om̄es ce-
los: angeloſq ꝛ btōs. ꝛ ſic claret optima
pars Marie ꝑ oēm modū ſm̄ Fran.may
ro. Itē quo ad gl̄iam celeſtem. Bona eſt
pars angeloꝝ q̄ ſunt gl̄ificati ſimplici glo
ria in ſuis ordinibꝰ.i. gl̄ia eſſentiali q̄ cōſi-
ſtit in viſiōe dei: fruitiōe ꝛ tentione. Sed
melior eſt ps in gl̄ia hoim beatoꝝ. qꝛ ipi
poſſidebūt duplicia: eo ꝙ gl̄iam in aīa ꝛ
corpe. ꝛ ſic habebūt gl̄iam nō tm̄ eſſentia
lē in deo: ſꝫ etiā ꝯſubſtātialē in corpe. Et
aliqui hoīm habebunt etiā aureolas ꝛ
alias accidentales glorias. Precipuū aūt
gaudiū habebunt in viſione humanitatꝭ
chr̄i oculo corpali ac glorioſe matris eius
iuxta illud Eccleſ.xj. Dulce lumen ꝛ de-
lectabile videre ſolē.i. chr̄m ꝛ m̄rem amī-
ctā ſole.i. chr̄iformi ſplēdore. Hinc Ber.
ait. Plus gaudeo bone Ieſu angelis p̄ſer
ri ex gr̄a tua q̄ꝫ angelum fuiſſe ex natura.
Sed optima pars glorie Marie q̄ ſuper
omnes exaltata in glorioſo corpe totā pa
triam celeſtē ſua gloria decorat illuſtrādo
ꝛ delectat. ſicꝫ ſol totū mūdū. Vn̄ Bern.
in quodā ſmone de aſſum. ait. Marie p̄ſe-
ſentia totus illuminat̄ orbis. adeo vt ipa
celeſtis patria clarius rutilet ꝟginee lam-
padis illuſtrata fulgore. Hec ille. Sꝫ qꝛ
Apocal.xij. In capite ꝟginis corona. xij.
ſtellaꝝ ſcribit̄.i. beatitudinū ꝛ eius gaudi
orū: ſicut exponit Fran. mayro. qꝛ ſtella in
diuina ſcriptura aliqñ ꝓ beatitudine acci
pit̄ dicēte dn̄o Apoc. ij. Qui vicerit dabo
illi ſtellā matutinā.i. beatitudinis gaudi-
um eternū. Et qꝛ hodie aſſumpta b. ꝟgo
xij. ſtellis eſt coronata. Ideo vt taceā de
illis partibꝰ gaudioꝝ ſupne felicitatis cō
munibꝰ oībꝰ beatis quas Anſ. enumerat
lib. de ſilitud. Singularia btē ꝟginis
gaudia q̄bꝰ ipa eſt ſpecialiſſime beatifica
ta hic deſcribunt̄ duodenario numero: q̄-
rū p̄ma q̄nq gaudia habuit in ſui aſſum
ptiōe hodierna. Alia aūt ſeptē hodie ade
pta poſſidet eternaliter in illa celeſti p̄tia.
Primū gaudiū felicis emigratōis. Nā
eius trāſitus multipliciter eſt felicitatus ꝛ
gaudioſiſſimis p̄uilegiis ꝑdotat⁹. Primo
quidē: qꝛ ſine omi dolore ꝛ ſine infirmita

tis grauamine obijt. vt dicit Hiero. Si-
cut a corruptiōe extranea: ita a dolore mor
tis aliena. Scd̄o quia in ſuauiſſima ſpūſ
ſancti conſolatiōe ꝛ cōtemplationis diui-
ne dulcedine degustata obijt. vt ſupra pa
tuit. Tertio quia ſecura de immarceſſibi-
li gloria trāſiuit inter angeloꝝ miniſteria
circūſtantiū ꝛ oīm malignoꝝ ſpūūm p̄ſen
tiam ꝓhibentiū ne eos videret: atq inter
aſtantiū aploꝝ ꝛ ſanctaꝝ ꝟginū ꝯſolatio-
nes ꝛ laudes: diuio lumie circūfuſa. ꝛ odo
re celeſti fragrando: ꝛ omni genere conſo-
lationis refecta de huius miſerie valle ad
ſui filij deſiderabilem beatitudinem euo-
lauit: plena omnibꝰ meritis ꝛ honoꝝ ope
rum gratia ꝛc̄. Ecce ergo maximi gaudij
felicitas. Scd̄m gaudium glorioſe re
ſurrectionis: quia in corpore glorioſo re-
ſurgens in celum conſcendit in ꝑpetuū re-
gnatura: vt patuit. Tertiū gaudiū ho-
noratiſſime obuiationis ꝛ ſuſceptionis. qꝛ
tota celeſtis curia: ꝛ inſup ipſemet dn̄s ie-
ſus in occurſum venientes ꝛ eam ſalutan
do honorificentiſſime ſuſceperunt. O q̄n
tum gaudiuꝫ habuit Maria qñ videbat
diuerſa celeſtia agmina angelorum ꝛ bea
torum eidem occurrētia eamq vt pie cō-
templari poſſumus ſalutantia ꝑ talia ver
ba. Aue regina celorum: aue domina an-
geloꝝ: ſalue radix ſancta: ex qua mundo
lux eſt orta Gaude glorioſa. ſup om̄es ſpē
cioſa vale valde decora ꝛ vna nobiſcū cuꝫ
chriſto tuo filio regna. O q̄ꝫ iocunde ipā
eis benedicens dixit. Benedicti vos do-
mino qui fecit celum ꝛ terram. O quantū
exultauit quādo filium occurrentē in glo
ria maxima p̄mum vidit: ꝛ in eius oſcula
atq amplexus ruit. Quartū gaudiuꝫ
diuine inuitationis. Nam maximū gau-
dium tunc habuit cum vidit ſanctiſſimaꝫ
trinitatem: patrē: filium: ꝛ ſpūmſanctū ſi-
bi obuiando inuitantē ad coronā. Nā in-
ſeparabiliter perſone diuine ſe comitant̄
ſm̄ Augu. de trini. Vn̄ quia chr̄s occur-
rit ſibi. ergo ꝛ pater ꝛ ſpūſſanctus ibi fue-
re inuitando. ꝛ di. Can. iiij. Veni de liba
no ſponſa. veni de liba. veni coronaberis.
Tribꝰ eiuicibꝰ dicit̄ veni. qꝛ ab ipis tribꝰ
pſonis diuis dulciſſime iuitat̄ ꝛc̄. Qui
tum gaudiū ſubtiliſſime deductiōis: qꝛ

vt dicit Hiero. in ſer. Nulli dubium illaʒ celeſtem hieruſalē tūc exultaſſe ineffabili leticia: tunc iocundatam eſſe inextimabili charitate: tūc cum omni gratulatiōe iubilaſſe: ꝛ ingenti lumine virginē circūfuſam cū laudibꝫ ꝛ canticis vſq; ad thronū ꝑparatū ꝑduxiſſe: ſicut latius ſupra dictū eſt. Quid nēpe o hō putas q̄ntū hauſit tunc ꝟgo gaudiū q̄n tādulces beatoꝝ cantus ꝛ diuinas laudes cepit audire. ꝛ de ſe ac ꝓ ſe vidit omnes ꝯgratulari: ꝛ ſuū natū dominū Jeſum ſūme ſuꝑ ipa iubilare: ꝛ ſupra ſe ipam in dextera dei inthronizare in excelſis. ſic legim᷒. j. Paral. xv. ꝙ Dauid q̄ figurauit chꝛm: ꝛ oīs iſrael qui figurāt beatos ī iubilo deduxerūt arcā: id eſt marīā. Hec itaq; quinq; gaudia habuit virgo ꝓ tpe aſſumptiōis.

De ſeptem celeſtibꝫ gaudijs Marie.

c Onſeq̄nter notandū ꝙ ipa beata ꝟgo in illa celeſti patria multiplicibꝫ inenarrabilibuſq; fruitur gaudijs. Solent tamen quidā deuoti recolere ꝛ venerari oratiōibꝫ ꝛ ſalutationibus angelicis ſeptem ꝑcipue eius gaudia diſtinguendo ꝛ enarrando. Quod q̄dem ortum habuit ex quadam reuelatiōe facta vt putat̄ ipi btō Thome archiepiſcopo Cantuarienſi. Fert̄ nanq; ꝙ cum iſte freq̄nter ꝛ ſingulis diebꝫ ſalutaret beatā virginē ꝑ ſeptē eius gaudia q̄ habuit in terris poſita. Primū vicʒ in filij dei ꝯceptiōe. Secundū in eius portatione in ſuo vtero nouem menſibꝫ ꝛ Heliſabet viſitatione. Tertium in eius natiuitate Quartum in magorum adoratione. Quintum in inuentione poſt triduū in templo. Sextum in filij reſurrectiōe ꝛ aſcenſione. Septimū in beate virginis aſſumptione in celū. Quadā itaq; vice de ꝑdictis eaʒ ſalutāti ꝑ Aue Maria. Ecce apparuit eidē beata virgo cū claritate magna ꝛ ait. Chariſſime inq̄t deuotionē tuā gratanter accepto: quia de meis gaudijs que in vita iſta habui frequenter commemorando me ſalutas. Attamē vellem inſuꝑ vt ꝛ illa mea gaudia que in celo nunc glorioſa habeo recoleres: ꝛ cōſimiliter de his quotidie me reuerēter ſalutares. Quod ſi feceris tu vel quicunq; alius fidelis ob mei deuotiōem hoc fecerit: en promitto ꝙ in tempore obitus ſui ego eius aīam protegam ꝛ liberabo: ꝛ in ꝯſpectu filij mei ꝓ ipa aſtabo ꝛ intercedā ac cōſolabor eam. Tūc ipe beatus Thomas adorando eā ꝛ gratias agēdo dixit. O glioſa celoꝝ regina: ꝛ ſuꝑbn̄dicta dn̄a mea. Dic queſo mihi que ſūt iſta tua gaudia in celo de q̄bus te ſalutare debeo. At ipa btā ꝟgo ſeptem ei gaudia enarrauit que ſubſcribunt̄ de quibꝫ ipe ſctūs Thomas Cantuarienſis pulcras laudes edidit: quas etiā in certis eccleſijs ſolent quidā ꝓ ſequentiaꝝ loco decantare in hec verba. Gaude flore ꝟginali: que honore ſpeciali trāſcendis ſplendiferū. Angeloꝝ ꝑncipatū ꝛ ſanctorum decoratū dignitate numeꝝ. Ecce primū. Gaude ſponſa chara dei: nā vt clara lux diei: ſolis dat̄ lumine. Sic tu facis orbem vere: tue pacis reſplēdere lucis plenitudine. Ecce ſcdm. Gaude ſplendēs vas virtutū cuius pendens eſt ad nutū: tota celi curia. Te benignā ꝛ felicem Jeſu dignam genitricem venerans in gloria Ecce tertiū gaudium. Gaude nexu voluntatis ꝛ amplexu charitatis ꝙ iūcta ſis altiſſimo. Ut ad votum cōſequaris quicquid virgo poſtularis a Jeſu dulciſſimo Ecce quartū Gaude ꝟgo mater chriſti qꝛ ſola meruiſti o ꝟgo piiſſima. Eſſe tāte dignitatis ꝙ ſis ſancte trinitatis ſeſſione ꝓxima. Ecce q̄ntū. Gaude mater miſeroꝝ: quia pater ſeculoꝝ dabit te colentibꝫ Congruentē hic mercedē ꝛ felicis poli ſedē regnis in celeſtibꝫ. Ecce ſextū. Gaude ꝟgo mr̄ pura: certa manēs ꝛ ſecura: qꝛ tua gaudia Nō ceſſabūt nec decreſcēt ſed durabunt ꝛ floreſcent per eterna ſecula. Ecce ſeptimum. Et poſt ſingulos verſus Gaude: addūt deuoti ſalutationē ꝓorando Aue maria Qui vero lr̄as neſciūt vt nequeant has laudes ꝓorare loco cuiuſlibet gaudij dicūt Aue maria: ſingula hec gaudia deuote meditando. Primū itaq; hoꝝ dr̄ gaudiū dignificatiōis. qꝛ vicʒ beata ꝟgo in celeſti regno eſt exaltata ad dignitatē regularē tā altiſſimā vt tranſcend

dat oim angeloꝝ ordinē ⁊ ſctōꝝ numerū
qꝛ alij tm̄ ſerui dei:ip̄a aūt mr̄ vera dei:⁊
ꝑ ꝯn̄s corp̄o oim eſt angeloꝝ ⁊ ſctōꝝ dii-
gniſſima dn̄a. Scdm̄ dr̄ gaudiū illumi-
natiōis vel celeſtis glīoſe illuſtratiōis: qꝛ
vicꝫ ſicͣ ſol illuſtrat hūc mōꝫ: illūinat:⁊ ir-
radiādo decorat:ita claritas glͤe btē ꝟgis
diffuſa ꝑ totā celeſtē ꝑadiſum illuſtrat et
decorat ſua luce: cuius pulcritudinē ſol ⁊
luna mirant̄. Vn̄ Aug. in q̄dā ſmone de
natiuitate ꝟgis ait. Ip̄m celū quē penetra-
ſti.ſ.o glīoſa regina:oiaqꝫ q̄ in eo ſunt ꝯtē-
ta noua ⁊ ineffabili glīa decoraſti.noua il-
lic ac p̄cellenti luce cūcta ꝑluſtras. Ter-
tiū gaudiū venerāde adoratiōis ⁊ obedi-
tionis.qꝛ vicꝫ tota celeſtis curia.i. omnes
angeli ⁊ ſcti ad eius nutū obediūt ⁊ eā ve-
nerant̄ atqꝫ adorant vt dei matrē. Unde
Apoc̄.vij. Uidit Joānes q̄ ſctōꝝ turba
magna quam dinumerare nemo poterat
ſtabāt an thronū q̄ figurat btām ꝟginē ⁊
in ꝯſpectu inq̄t agni ⁊ clamabant di. Sa-
lus deo nr̄o q̄ ſedet ſuꝑ thronū ⁊ agno.i.
chr̄o incarnato ex ꝟgine q̄ in ip̄a tanq̄ꝫ in
throno q̄euit. Et oēs inq̄t angeli ſtabant
in circuitu throni ⁊ ceciderunt in ꝯſpectu
throni in facies ſuas ⁊ adorauerūt deū.

Quartū gaudiū dicit̄ poteſtatis ſeu po-
teſtatiue impetrationis. qꝛ q̄cq̄d voluerit
impetrare a filio poterit. Nā ius habet p̄-
cipiēdi tanq̄ꝫ mr̄ filio.iuxta illud.iij.Reg.
ij.in figura dictū. Pete mr̄ mi:neqꝫ enim
fas eſt vt auertā faciē ⁊c̄. Quintū gau-
diū dicit̄ coaſſeſſiōis. qꝛ vicꝫ ip̄a ſedet ꝓ-
xima ad ſctiſſimā trinitatē.qꝛ eſt in codeꝫ
throno cū dn̄o Jeſu q̄ ſedet ad dexteram
maieſtatis in excelſis.iuxta illō Pš. Aſti-
tit regina a dextris tuis ⁊c̄. Vn̄ chr̄s Je-
ſus ⁊ de⁹ pater ac ſp̄ūſſctūs tamfamiliari
⁊ amoroſiſſimo ac ſingulari aſpectu ⁊ ſub
tāta reuerētia ꝯſpicit eā:⁊ tāte glīe intimi-
tate ſe ingerit eidē q̄ totā ad celeſtē curiā
ſit̄ ſumptā p̄ter matrē tali aſpectu amor̄ꝫ:
⁊ tanta altitudine glīe nō fert̄ queadmo-
dū ad ip̄am. Et etiā viceuerſa tanta dile-
ctione ⁊ charitate ac fruitiōe fert̄ btā vir-
go in deū patrē ⁊ filiū ⁊ ſp̄mſctm̄. Tan-
tūqꝫ illi luci inacceſſibili eſt immerſa ſm
Bern̄. vltra q̄ꝫ credi pōt atqꝫ ad delecta-
mentū ſecretū diuinaꝝ ꝑſonaꝝ in mediū
trinitatis beatiſſime tā excellenter eſt intro-
ducta:vt oēs amores p̄ntis ⁊ p̄terite atqꝫ
future vite reſpectu ſui ſint q̄ſi luna ſub pe-
dib⁹ ei⁹. Vn̄ Eccl.xxiiij.ip̄a d̄ ſe ait. Ego
mater pulcre dilectionis. ſcꝫ diuine.q.d.
Ego quia ſum mater filij dei: pulcra illā
iter deū ⁊ btōs dilectionē ſumma formo-
ſitate p̄nitentē poſſideo ſuꝑeminenter. O
ergo tu deuota mēs potes cogitare q̄ꝫ in-
effabile gaudiū ſit Marie iuxta dei filiuꝫ
ſedere:⁊ ip̄m q̄ñcs vult dulciter amplexa-
ri ⁊ oſculari. O q̄nta ſuauitate diuina ibi
videt quō pater gignit filiū ⁊ vterqꝫ ſpiri-
tumſanctū ſpirat ⁊c̄. Nam deus non pōt
videri ſine maxime ſuauitatis fruitōe ſm
Bern̄. Sextū gaudiū p̄miatōis.ſ.ſuo-
rū deuotoꝝ. qꝛ deus ꝓpter ip̄ius amoreꝫ
om̄ib⁹ eā venerātib⁹ p̄mia dat hic ⁊ in fu-
turo. Unde qꝛ videt quotidie ſaluari ho-
mines ⁊ oēs ſanctos ſaluatos:ip̄a mediā-
te omnes deo atqꝫ ip̄i beate virgini grās
agentes maximū in hoc virgini eſt gaudi-
um:necnon omnib⁹ ſanctis eā videntib⁹ ⁊
mutuo gaudio colletantib⁹ vt ip̄a dicere
poſſit beatis illō Apl̄i.j.Theſ.iij. Gau-
dium meū ⁊ corona glorie vos ante deū.
qꝛ vt dicunt doctores ſuꝑ.liij. Sanctis in
celo accreſcet gaudiū accidentale de ſalu-
te ⁊ beatitudine eorum qui ꝑ ip̄os cōuer-
tunt̄ ⁊ ſaluantur. ſicut ⁊ angelis gaudiuꝫ
eſt ſuꝑ cōuerſione peccatoꝝ ⁊ ſalute:vt dr̄
Luc̄.xv. Quantū ḡ eſt gaudiū ꝟginis be-
ate ꝑ quā quiqꝫ ſaluādi ſaluant̄. vt aiunt
Bernardus ⁊ Anſ. Septimū ⁊ vlti-
mū gaudium accumulande ꝯgratulatio-
nis: quia vicꝫ gaudia ⁊ glorie ꝟginis ma-
gnalia nunq̄ꝫ deficiēt nec minuent̄:ſed du-
rabunt ⁊ accreſcent in ſecula ex multitudi-
ne beatoꝝ:quia accidētalis glīa ⁊ gaudi-
um accreſcit in btis oib⁹ ex ꝟgine glorioſa
⁊ ecōuerſo in btā ꝟgine gaudiū accidēta-
le accreſcit ⁊ floreſcit atqꝫ vt ita dicā inno-
uari videt̄ ꝯtinue ex beatis. Quod ſic de-
clarat̄ ſm intentionē ſcti Bernardini de
Senis in ſermone de admirabili gratia ⁊
gloria beate Marie. Nā beati ſunt in tri-
plici differentia. Quia quidam inter ſe in
gloria ſunt equales.quidam ꝟo maiores.
quidam autē minores. Et tamen vt dicit
Auguſtinus ſuꝑ Joā. Nulla inter eos eſt

inuidia diſparis charitatis. q̄n potius ſm q̄ dicit Grego. in moral. Tanta vis i illa pace nos ſociat: vt quod in ſe q̄ſq̄ nō acceperit: h̄ ſe accepiſſe in alio exultet. vna cū ſctis erit btitudo leticie: q̄ꝫ uis non vna ſit oib⁹ ſblimitas vite. Hec G:e. Vn̄ imēſa dilectio btōꝝ ꝛ multiplex quā int̄ ſe hn̄t mutuo multiplicat inter eos quaſi in infinitū numeꝝ gaudioꝝ ſm ꝑfectionem et multitudinē diligentiū ꝛ dilectiōis: ex q̄ creſcūt ſtupendo mō differētie accidental̄ glorie inter illos. Primo nanq̄ int̄ eos q̄ ſunt equales in gloria vel quaſi equales multiplicat̄ gaudiū inter ſe ꝑ quolibꝫ ex amore dupliciter. q: viq̄ꝫ equali mēſura ſe mutuo diligūt. ꝛ diligi ſe cog̃ſcūt. eo q̄ q̄libet de q̄libet ſibi coequali tātū gaudet q̄ꝫ tū de ſemetiṗo extēſiue tn̄ nō intenſiue ſm Rich. de mediavilla ſup. iiij. ſen. ꝛ h̄ mō intelligēda ſunt q̄ ð ꝯſilib⁹ h̄ dicūt̄ Scd̄o q̄ꝫ illi q̄ ſunt in glīa maiores duplicāt ſibi gaudiū accidētale ꝑ q̄libet btō minori i glīa. Et h̄ nō q: ſe vidēāt tātū diligi q̄ntū diligūt. ſed q: de glīa q̄ rūlibet illoꝝ minoꝝ tātū gaudēt hi maiores q̄ntum de ꝓpria ſua: cū quelibꝫ ſm capacitatē ſuā intelligūt glioſum. Unde Petrus pl⁹ gaudet de bono lini q̄ꝫ iṗe Lin⁹ Tn̄ ſm Bonauē. in. iiij. di. xlix. in fi. ex h̄ nō ſequit̄ q̄ tātū gaudeat q̄ntū ſi haberꝫ illud bonuꝫ: q: ſi haberet illud: haberet maiorē charitatē ꝛ ptātē intēſi⁹ gaudēdi

Tertio hi q̄ in glīa ſunt miores totiēs duplicāt gaudiū accidētale de ill̄ maioribus q̄tiēs glorioſiores eſſe cognoſcūt ſemetipſis eos q̄ ꝓpter amorē ſuū duplicāt gliam ſuā ſeu gaudiū ſuū. Nunc aūt minores ſancti cōſpiciūt aliquē ſcm̄ decies in glīa ſe maiorē. quendā ꝟo centies: aliquē millies: aliū cēties millies. aliū mille millies. Et huiuſmodi ſancti maiores q̄ infinita milia ſunt. Unde hi minores q̄tiens intelligūt eum glorioſiorem ſe eſſe beatum. totiēs duplicant gaudiū ſuū cuꝫ cognoſcāt ſe tātū diligi a quolibet ſuꝑiori q̄ in quolibꝫ eorū propter eos gloria duplicat̄. O itaq̄ deus magne q̄s hoim numerare poſſit quāta gaudia tuis electꝭ ꝑparaſti ꝛ accumulari atq̄ accreſcere i glīa voluiſti. Nam q̄ lingua dicere vel q̄s intellectus capere ſufficit q̄nta ſint gaudia angelorū choris intereſſe, ꝛc̄. vt ait Grego. in homel̄. Nunc igit̄ ad ꝓpoſitū ſtatuamus ex vna parte intelligit̄ totū amorem quē habent beati adinuicē mutuo: atq̄ ex altera parte amorē quo minor beatus diligit virginē glioſam. Et credo q̄ talis amor mimi glioſi excedat amorē btōruꝫ aliorū ſimul ſumptū tam angelicū q̄ꝫ humanū non inſpiratū in beatam virginem aut in chr̄m ſeu in iṗm deū. Qḋ oſtēdit̄ q̄drupliciī rōne. ex quibus clareſcat q̄ꝫ magnus amor ꝛ gaudiū accreſcat iṗi virgini glorioſe de ſanctis: ꝛ ecōuerſo iṗis beatꝭ de iṗa benedicta virgine.

Prima eſt ratio poſitionis.
Secūda eſt ratio cōpaſſionis.
Tertia eſt ratio glificationis
Quarta rō dilectionis

Prima ratio poſitionis: q: q̄libet minimus etiā btūs clare cognoſcit q̄ mater dei pl⁹ poſuit ꝑ ſua ſalute q̄ꝫ poſuerit ꝛ ponere poſſit tota creatura ſit̄ ſūpta: q: chr̄m deum ei⁹ filiū ꝑdilectiſſimū q̄ eſt inſtrumentū redemptōis ſaluatōis et glificationis electoꝝ. Scd̄a rō cōpaſſiōis: q: q̄libet etiā minim⁹ btūs apte intellexit q̄ tota rational̄ natura nō ſuſtinuit nec ſuſtinere poſſet tantū dolorē ꝛ penā ꝑ ſua redemptione quantū ſola ſuſtinuit mater dei: cōſiderata dilectōne qua filiū ſuū amauit. tātus eni fuit dolor virginis i morte chr̄i q̄ ſi in oēs creaturas q̄ pati pn̄t diuideret̄ ſubito interirēt. hic tn̄ dolor ꝟtute ſpūſſācti ſic in virginis aia claudebat̄ q̄ nulli ſenſitiue parti corporis ꝑmittebat̄ effūdi ne ante debitū temp⁹ moreret̄. Tertia rō glificatiōis. tanta enim eſt glīa virginis matris dei ſicut ex ꝑcedentib⁹ patuit q̄ excedit in glīa totam naturam angelicam ꝛ humanam ſimul ſumptā amplius q̄ꝫ circūferentia firmamēti excedit in magnitudine punctuꝫ centri. vel q̄ꝫ ſol in claritate ꝛ fulgore excedit ſtellam paruam vel lumen candele ardentis. vel q̄ꝫ multitudo arene q̄ eſt in litore maris excedit vnū minimū pugillū arene ſiue q̄ꝫ totū mare excedit cochlear aq̄. q: iṗa b. ꝟgo itelligit i filio ſuo ſe q̄ſi alteꝝ iṗm diuinitate veſtitā. In qua gloria omnes ſancti congaudent

ſumo ex amore ad ipſaʒ affecti. Et etiam
ipſa ſm ſuā capacitatē ꝯgaudet de q̄rūli-
bet glīa tanq̄ȝ de ꝓpria .q̄ vtrobiqȝ indi-
cibilit̄ accreſcat illud celeſte gaudiū accidē
tale. Quarta rō ꝯdilectiōis. Tāt⁹ ē ei
amor btē ꝟgis ad quēlibȝ etiā minimum
glīaſum q̄ omnis amor quo in regno ce-
lorū natura angelica et hūana diligit ali-
quem iam beatū: eſt vt p̄dicit̄ quaſi pūn-
ctus centri ad firmamentū vel celū: reſpe-
ctu illius amoris q̄ virgo beata amat mi
nimū beatū: conſiderato fontali principio
vnde talis amor originē habet .ꝛ iō pro-
pter hunc amorē virginis gaudiū dupli-
cat̄ dū iuxta ſuā capacitatē cernit pleno ꝛ
quieto deſiderio glorioſum. Et ſic ꝑ hūc
amorē ꝛ ꝑ hunc modū ꝓ quolibȝ ſancto
virginis bñdicte gaudiū multiplicat̄ ꝛ ac
creſcit duplr̄: vt patuit. Deniqȝ minim⁹
ſctūs videns tātum ſe diligi a ꝟgine glīo-
ſa q̄ ꝓpt̄ eū tanta i ea glīa accreſcit: in tātū
inflāmat̄ in amorē eius q̄ q̄tiēs eam intel
ligit ſe in glīa ſuparē: totiens de glīa eius
pl⁹ q̄ȝ de ꝓpria iocundat̄. Ex quo cōſeq̄n
ter ſequit̄ q̄ omnes beati qui in gloria ſūt
maiores: minimo amplius: et qui adhuc
maiores adhuc magis. ꝛ qui maximi ma
xime: atqȝ qui ꝑmaximi ꝑmaxime diligā
tur a beatiſſima virgine. Ipſi quoqȝ tāto
magis ꝛ maxime ac ꝑmaxime ꝑ amorem
inardeſcāt in eā. ꝛ ſic gaudiū accidentale
accreſcit ꝛ multiplicat̄ continue ſm p̄dic-
tum modū in ipſa virgine glorioſa ꝓpter
illos. ꝛ in omnibus beatis propter illam.
Quis ergo exprimere poſſet infinitatem
gaudij ꝛ amoris quibus actiue ꝛ paſſiue
glīoſa virgo Maria accidentali gloria
varie inter beatos letat̄ et honorat̄ ac i ꝑ
petuū ꝯgr̄ulat̄. O itaqȝ beatoꝝ btiſſima
ꝛ ſuꝑfeliciſſima celoꝝ regina: q̄bꝫ te laudi
b⁹ efferamus: q̄ tāineffabilit̄ extas glīoſiſ
ſima: tāſublimit̄ dig̃ficata: tāmlt̄iplicat̄ le
tificata et btificata. O glīoſa dña excelſa
ꝑ ſidera: te laudāt angeli atqȝ oēs ſancti
ꝑ ſecl̄a. letare nūc cū filio ꝓprio .ꝛ ꝑ filiuȝ
ꝓpriū dulcē ieſū int̄ btōꝝ agmia: ꝛ ꝓ nob
miſerꝫ chrīm exora. vt ꝑ tua merita ducat
nos ad felicia tue beatitudinis ꝯtēplāda
gaudia Amen

Pars quinta libri decimi agit hiſtorialiter de mō aſſūptionis btē Marie virgīs.

Surge domi
ne in requiem tuā tu et arca ſāt
ctificatōis tue. Scribunt̄ pſal.
cxxxj. Que q̄dem verba: vt vult illumia
tus doctor Fran. ma ro. in ſuo ſmone de
aſſumptione accipi pñt tanq̄ȝ ſint dicta a
btis in celo ad dnm̄ Jeſum chr̄m: deſi-
derantibꝫ aſſumptōēȝ glīoſe ꝟgis marie
vt eius pñtia ꝛ viſa glīa ipſius ampli⁹ io
cundent̄ cum ipſa ꝛ de ipſa. ꝑ quā meruerūt
habere autorē vite ꝛ glīficatorē dnm̄ Je
ſum. Deſideranter ergo flagitant dicen-
tes. Surge domine in requiem tuam tu
ꝛ arca ſanctificationis tue. Quaſi dice-
rēt. Sicut tu domine Jeſu reſurrexiſti a
mortuis: ꝛ in glīoſo corꝑe es. in reqe tua
celeſti ſedēs ad dextrā dei pr̄is: ita fac vt
arca ſctificatōis tue. i. btiſſima tua mr̄ in
cuius vtero ſctiſſimo tanq̄ȝ in arca requi
euiſti: exurgat ꝛ aſſumat̄ in glīoſo corꝑe i
hanc eandē req̄em celeſtis patrie: vt vna
tecū ꝛ cum ipſa ineffabili glīa gaudeam⁹
ꝛ exultemus ac regnemus ſine fine

Merito autē beata virgo dicit̄ arca ſā
ctificationis diuine. quia per eius inhabi
tationem fuit plene ſanctificata. Deniqȝ
omnes ſancti deſiderabant glīoſe virgis
aſſumptionē. quia ſciebant q̄ per ipſaȝ ec-
cleſia militans multiplicia bona conſecu-
tura foret. atqȝ eccl̄ia triūphans. i. ſuper-
na Hieruſalē noue leticie gloria ineffabi
liter magnificaret̄. Et idcirco ſubiungit̄ i
ꝓmiſſo Pſal. Sacerdotes tui induant̄
iuſticiam: et ſancti tui exultent. Quaſi di-
cerent. Per hanc ei⁹ aſſumptionē fiat do
mine vt ſacerdotes tui. i. eccleſie militanꝫ
p̄lati: ꝛ ꝑ ꝯſeq̄ns tot⁹ popul⁹ chr̄ian⁹
quē ipſi dirigūt: induent̄ iuſticia. i. ois ꝟtu
tis gr̄a. q2 iuſticia ē vniuerſalis virtus:
vt dicit Chryſoſt. et etiam habetur. v. li
bro ethicorū. Quoniam per merita bea-
te virginis datur cuilibet omnis gratia
inuocanti ipſam. Sequitur. Et ſancti tui

exultēt .i. bti in celeſti pña exultabūt inef‑narrabili leticia. vīcꝫ ex eius pñtia atqꝫ luminis totā celeſtē curiā illuſtrātis glīa. Nā dicēte Bern̄. in ſmone de aſſumptōe Glorioſa ꝟgo dū celos aſcēdit etiā ſupe‑noꝝ gaudia cūmū copioſis augmētis cu‑mulauit. cū eius vocē audire ꝛ faciē videre eiuſqꝫ btā pñtia frui meruerūt. noua ꝛ ineffabili eius glīa decorati: ꝛ imēſa eiꝰ luce ꝑiluſtrati. vt etiā ait Aug. in qdā ſermone de natiuitate ꝟgis. Itaqꝫ in hac pte libri ſub pceſſu hiſtorico ꝓſeqndo ſacratiſſime aſſumptiōis modū ex diuerſis dictis ſctōꝝ atqꝫ ſmonibꝰ doctoꝝ. ptis qꝫ ꝯtēplatōibꝰ deſcriptis deuotoꝝ. Apocri‑pha qdē reſecātes. ſola ea q̄ ſunt fidedi‑gna ꝛ a ſctis videnť approbata ad laudem ꝟginis cōmemorare curauimus. Ut aūt diſtincte ſeries tota huiꝰ aſſumptiōis glo‑rioſiſſime facilius capiať: tres p̄ncipales ꝯſideratōes notabimus.

Primo de modo ſue ſanctiſſime tranſ‑migrationis.

Scdo de modo ſue glorioſiſſime aſſum‑ptionis.

Tertio de modo ſue gaudioſiſſime in‑thronizationis.

Articulus primus de modo trāſitus ꝛ mortis btē marie.

Capitulū .i.

Irca pri‑mū de mō trāſmigratio‑nis ꝛ ꝯtemplatiōis q̄ſti‑ones occurrunt. Prima eſt q̄ tpe btā maria virgo eſt mortua ꝛ in celū aſſumpta. Ad qd reſpōdeť q̧ ſi vis ſcire de anno tres ſunt opiniones. Pri‑ma eſt Epiphanij dicētis q̧ beata virgo poſt paſſionē chri. xxiiij. annis vixerit. Et q̧ qñ chrm ꝯcepit erat annoꝝ. xiiij. ꝛ i. xv. ipm peperit ꝛ māſit cū eo annis. xxxiij. ꝛ ſic qñ obijt ꝟgo beata erat annoꝝ. lxxij. Alia eſt opinio Frāciſci mayro. ꝛ quorū‑dā ſequentiū Aug. lib. de mirabilibꝰ ſa‑cre ſcripture ca. xi. di. q̧ etas beate ꝟginis fuit. lxiij. annoꝝ: ita q̧ poſt paſſiōem chri‑ſti ꝑ nouē annos vixerit. Tertia q̄ cō‑muniꝰ videť teneri opinio eſt. q̧ btā vir‑go poſt chri paſſiōem. xij. annis vixerit ꝛ ſic citra ſexagenariū: vel potius. lviij. annū ſit in celū aſſumpta cuꝫ apl̄i totidē annis pdicauerint in iudea ꝛ circa ptes illas: ſi‑cut Eccleſiaſtica tradit hiſtoria. Si q̄ras q̄re nō ſtatim eſt in celum aſſumpta poſt chri aſcēſiōem: ſꝫ tādiu dereliqt eā chrs in mūdo: Rñdeť q̧ idcirco vt vicꝫ doceret apl̄os ꝛ illuminaret eos in his q̄ ad fidē ptinent. Uñ qñ occurrebāt q̄ſtiones de‑termināde de factis dei ꝛ moꝝ in eccleſia p̄mitiua ad ipam recurrebāt ꝛ ipa ſolue‑bat. Propterea Luc. ij. ſcribiť. Maria cō‑ſeruabat oia verba hec ſcꝫ que dicebanť ꝛ fiebant circa puulū Jeſum ꝯferēs in cor‑de ſuo cū his vicꝫ q̄ ſciebat pnūciata fore ꝑ ꝓphas vt poſtea tpe ſuo ſicut dicit Be‑da poſſet Apoſtolos inſtruere de his ad que pñtes nō fuerūt circa natiuitatē chri ꝛ alia que ipi euāgeliſte ſcripſerunt ab ea diſcēdo. pcipue Lucas q̄ dr notarius ꝟgi‑nis. Ideo caniť de ea. Gaude Maria vir‑go cūctas hereſes ſola interemiſti in vni‑uerſo mūdo ſcꝫ apl̄os docendo q̄ ſua do‑ctrina errores vbiqꝫ ꝯfutauerūt. Itē ſi vis ſcire de menſe. Ex q̄ feſtū aſſumptōis cadit in Auguſto clareſcit q: ꝟgo aſſum‑pta eſt menſe Auguſti ſole intrante in ſi‑gnū ꝟginis. Et h̄ ꝯgruit myſterio. q: au‑guſtus dr ab augēdo. Uñ ceſar Octaui‑anus q̄ impabat tpe natiuitatꝭ chri dictꝰ eſt auguſtus: eo q̧ auxit rēpublicā nimiū. Hic aūt pmā victoriā habuit prima die auguſti. ꝛ idcirco hūc menſem appellaue‑runt auguſtū q̄ pus ſextilis dicebať: eo q̧ a Martio ſextus erat. Et oēs rhomani ꝛ gentes hāc diē ſolennizabāt in memoriā huius victorie. Qm̄ igiť btā ꝟgo in hac aſſumptōe auxit rēpublicā celeſtꝭ gaudij i patria. ipa qꝫ ꝟgo amicta ſole. i. glīe ſplē‑dore diuine illuſtrātis totā curiā ſupnā fi‑gurata eſt Apoc. xij. Mulier amicta ſole ꝛ luna ſub pedibꝰ eius. Uñ ꝯgruebat vt in hoc mēſe auguſti q̄ ſol intrat ꝟginē ſi‑gnū ipa beatiſſima mater dei aſſumereť. Itē ſi vis ſcire q̄ die ſit aſſumpta be. ꝟgo Rñdeť ſm Frā. ma. in ſer. vel tractatu ſuo

de aſſumptiōe q̄ put inq̄t colligit ex his
q̄ dicūt ſcti. ipa eſt aſſumpta in die dn̄ica
q̄ q̄dē dies ſctificata eſt ſup oēs dies ali-
os. q̄ iſto die angeli ſunt creati ⁊ mōs in
ipo cepit exordiū. illo die chr̄s natus eſt:
reſurrexit ⁊ ſpm̄ ſctm̄ miſit. Vn̄ ꝯgruū fu-
it vt ⁊ hec ſumma ſolēnitas aſſumptōis
eo die fieret. Hec ſm Fran.

Caplm̄ ſcōm quō circa tp̄s ſue mortis ꝯſolationē de⁹ p̄ſti terit Marie.

Ecūda cōtē-
plario q̄liter fuerit ꝟgo p ſua
morte cōſolata. Nimirū ipa
ꝯſolationē circa ſuā mortē habuit ab an-
gelo ⁊ ab aplis atq̄ a dn̄o ieſu ⁊ toti⁹ cele-
ſtis curie btīs occurrentib⁹ ⁊ aſſiſtētib⁹ in
hora ſui trāſitus. Qualiter autē hec facta
fuerint ex ſmonib⁹ ſcrōꝝ ⁊ narratiōib⁹ p-
cipue ſcti Coſme q̄ cognomēto dr̄ veſtitor
atq̄ Joānis Damaſ. ⁊ alioꝝ hiſtorijs edo-
cet. ſicuti ⁊ in cōi legēda plixe deſcribit ta-
li mō. Dū em̄ aplis ob p̄dicatiōis grām
diuerſas mūdi regiōes ſubeūtib⁹ ꝟgo btā
in domo iuxta montē ſion poſita remāſiſ-
ſet: oīa q̄q̄ loca filij ſui vtq̄ locū baptiſmi:
ieiunij: paſſiōis: ſepulture: reſurrectiōis ⁊
aſcēſiōis q̄ad vixit deuotiōe ſedula mente
reuolueret ⁊ ꝯtēplaret q̄ ⁊ q̄lia ſuus p̄dul-
cis filius ieſus in illo vel in iſto loco fece-
rat. Quadā die cū in filij deſideriū cor vir-
ginis vehemēter accēdit: eſtuās animus
cōmouet. ⁊ itimaꝝ lachrymaꝝ abūdātia
excitat: crebris q̄q̄ deſiderij ſui ſingultib⁹
cepit talia ꝟba eructare. O fili mi p̄dul-
ciſſime: o nate dilectiſſime ieſu ſuauiſſime
en cupio diſſolui ⁊ eſſe tecū: vtinā fili mi
adeſſet illa hora aurea q̄ te videre poſſem
in patria. Ecce mox angelus cū multo lu-
mine eidē aſtitit ⁊ reuerenter: vtpote ma-
trē dn̄i ſalutauit. Aue inq̄t bn̄dicta ſuſci-
piens benedictiōem illius qui mandauit
ſalutem Jacob. Ecce filius tuus dn̄s Je-
ſus te matrē venerandā expectat: cū die
tertia de corpe aſſumpteris. vt celeſtes man-
ſiones iocundas reddas ⁊ ſcrōꝝ ſpūs ꝯſo-
lateris. Ecce aūt ramū palme de paradi-
ſo ad te dn̄am attuli quē ante feretrū por-
tare iubebis atq̄ veſtimēta funebria miſ-
ſa a filio eidē obtulit vt refert ſctūs Coſ-
mas p̄dictus. Tūc btā ꝟgo vt credit ge-
nu flexo grās agēs deo: petiuit petitionē
p̄mo vt apli ad eam pariter ꝯgregent di-
Peto inquit inſtantius vt anteq̄ moriar
corp̄alib⁹ oculis aplos videā. ⁊ ab eis ſe-
peliri valeā ⁊ ipis p̄ſentib⁹ ſpm̄ reddam.
Scdō peto inq̄t ⁊ obſecro vt aīa mea
in exitu ſuo de corpore nullū ſpūm teterri-
mū videat: ⁊ nulla poteſtas ſathane inſi-
diādo occurrat. Cui angel⁹. Cur dn̄a ma-
lignos ſpūs videre metuis: cū caput eius
oīno contriueris. Fiat tn̄ voluntas tua vt
ipos nō videas: ⁊ aplos nobiles executo-
res funeris tui habeas Sed qualiter inte-
lligendū ſit q̄ btā virgo nō viderit ſpūs
teterrimos in ſuo trāſitu patuit ſupra co-
dē libro pte. j. in fi. ar. ij. His dictis ange-
lus cum multo lumine celos aſcēdit. Pal-
ma vero illa nimia claritate ſplēdebat. Et
erat q̄dem virge viriditati ꝯſimilis. ſ3 fo-
lia ipius vt ſtella matutina fulgebāt. Et
ego fateor me vidiſſe apud quendā comi-
tem regiū: particulā quandā que dicebat
eſſe de illa palma. ⁊ pcerto erat fulgidiſſi-
ma ad modum micantis ſtelle quaſi colo-
ris argētei fulgidiſſimi. cuius intuitus de-
uotionem ingerebat ꝯtuentib⁹. At b. vir-
go in magna conſolatione ſpūs relicta: vt
refert idem ſanctus Coſmas mox conuo-
cauit ꝟgines ſanctas cognatas ⁊ amicas
ſanctas mulieres q̄b⁹ patefecit q̄ migra-
re deberet. Mox omnis ſanctaꝝ ꝟginū
⁊ mulierum multitudo flens cepit dicere.
O ſctiſſima: o bn̄dicta ſup om̄es mulie-
res: ne nos derelinquas orphanas. At il-
la eas conſolando ait. ſi vos natoꝝ corru-
ptibiliū matres non toleratis ab eis mo-
dicū ſeparari: quō ego mater ⁊ virgo deſ-
iderare non debeo ad meū pgere filium
dei patris vnigenitū qui eſt oīm vita ⁊ p̄-
mium beatoꝝ. Hec cum agerentur: fa-
ctum eſt vt dum Joānes in Epheſo p̄di-
caret celum repente intonuit: ⁊ nubes can-
dida ipm̄ ſuſtulit: ac raptū an̄ Marie ia-
nuā collocauit: pcutieſq̄ oſtium introiuit
⁊ reuerenter virgo ꝟginē ſalutauit. Quē

felix Maria ꝯſpiciens ꝑ gaudio lachrymas cōtinere nō potuit. Dixitq;. Fili Joannes memor eſto verboꝝ magri tui qui bis me tibi in mrēm ⁊ te mihi in filiū cōmendauit. Ecce a dn̄o euocata debitum hūane conditiōis exoluo: ⁊ corpus meū tibi cura ſollicita recōmendo ſepeliendū. Tunc ille mox ꝓſtratus in terrā cum lachrymis cepit clamare. Heu mi dn̄e de⁹ vt qd tantā tribulationē inducis ſup nos vt vicȝ hanc noſtre religionis magiſtraȝ: ſanctitatis ſpeculū: vnicū noſtꝝ ſolacium a nobis auferas. Sicq; flenti virgo palmā ⁊ veſtimenta lugubria ab angelo portata oſtendit. vt refert ſanctus Coſmas: Veſtitor cognomento: qui ea que narrat ab his qui interfuerūt ſe didiciſſe certa relatione cōmemorat. Dixit ꝗq; virgo ad Joannē. Hanc inquit palmā deferri facias ante feretrū cū corpus meum duxeritȝ ad ſepulcrū. Dixit autē Joānes. O vtinā hic eſſent omnes apoſtoli et fratres mei: vt tibi domina decentes parare poſſem⁹ exequias: ac exoluere laudes dignas. Hec illo dicente omnes apoſtoli de locis in quibus ꝑdicabant a nubib⁹ candidis rapiuntur: ⁊ ante Marie oſtiū collocant. Qui cum ſe mutuo ſalutaſſent: ⁊ ꝺ hoc plurimū mirarent̄ dicētes. Quenam cauſa eſt ꝓpter quā nos dn̄s hic inſimul congregauit. Joannes ad eos exiuit: ⁊ dn̄aȝ de corpe egreſſurā ꝑdixit. Qui mox oīs in lachrymas ꝓrūpētes tādē introierunt. ⁊ btām ꝟginē reuerent̄ ſalutātes adorauerūt dicētes. Aue dei mr̄ grā plena dominus tecū: bn̄dicta tu in mlierib⁹: et bn̄dictus fruct⁹ vētris tui. At ip̄a. Auete diſcipuli electi vnigeniti filij mei. Et cum modū aduētus coꝝ ab eis audiuiſſȝ deū glificauit: ⁊ oia eis manifeſtauit ab āgelo reuelata: ⁊ allata ſibi oſ̄dit. Refert ſanctus Coſmas ꝙ int̄ apl̄os vidēs ſanctuȝ Paulū noiatim ſalutauit: ⁊ ille genu flexo ait. Aue impetratio mei ſolaminis. lȝ ei chr̄m i carne nō viderim: tn̄ cū te video ac ſi ip̄m nuꝑ natū viderē ꝯſolor in ſpū. vt ſic ꝗ mō deum te genuiſſe gentib⁹ ꝑdicaui. amodo te ad ip̄um tranſlatam docebo. Hoc autē vicȝ apl̄os in dormitiōe ꝟgis ꝯueniſſe teſtat̄ German⁹ archiep̄s Conſtantinopolitanus. ⁊ etiā Joānes Dam. in ſuo ſer. Ꝑ idē aſſerit. ⁊ ſctūs Dionyſi⁹ Pauli apl̄i diſcipul⁹ in li. de diui. no. ⁊ ſe ip̄m ſibi inteſuiſſe: ac vnūquēq; diſcipl̄oꝝ in laudē chr̄i ⁊ virginis feciſſe ſmonem Petrus igit̄ inchoās vt narrat Coſmas dixit. Gaude celeſtiū thalamoꝝ ſponſa. tetarchia luminis candelabꝝ. per quam eſt eterna claritas manifeſtata. Alij autē apoſtoli. Aue inquint regina celoruȝ. aue dn̄a angelorum. Salue radix ſancta ex q̄ mundo lux eſt orta. Gaude glorioſa ſup omnes ſpecioſa vale. ⁊ ꝓ nobis chr̄m ora Tūc virgo in medio eorū deum benedixit. Et ſm̄ Alber. ſup Miſſus eſt. ſacramentū eucharſtie deuotiſſime adorando ſumpſit ⁊ vnctiōis. Deinde veſtimenta funebria induens admonuit ꝟgines que erant in ei⁹ obſequiū occupare ꝺ lāpadibus ⁊ lucernis ardētib⁹ vſq; ad ei⁹ obitū nō extiguendis. Omnibus ꝗq; flentib⁹: crebriſq; ſingltib⁹ ꝓut teſtat̄ addēdo Joannes Damaſ. qrelas ꝓponentib⁹ ⁊ dicētib⁹. Cur nos orphanos derelinquis o cōſolatio noſtra. Te habui⁹ laboꝝ ſolaciū. tibi viuenti cōuiuere glorioſum erat. ne ḡ deſeras nos o felix dei mr̄. ſȝ tibi morienti et cū chr̄o regnanti tuo ꝑdulci filio impetra nobis cōmori ⁊ cōregnare. Heu ꝙ̄ amaꝝ eſt o dn̄a ſeꝑari a tua ꝑ̄ſentia q̄ es totius curie celeſtis leticia. Tunc illa ad filiū cōuerſa genu flexo ait. Tu dilectiſſime fili Jeſu: his de meo diſceſſu dolentib⁹ ſanctis quos elegiſti ſias ꝯſolator: ⁊ appone bn̄dictionē tuā ſup eos. Extēdēſq; man⁹ fideliū collegiū bn̄dixit. Et addidit. In manus tuas cōmendo fili ſpiritū meum. Suſcipe aiaȝ meā tibi dilectā quā immunem a culpa ſeruaſti: tibi ⁊ nō terre cōmēdo corpus meū. cuſtodi illud integrū qꝺ tibi inhabitare complacuit: trāſfer me ad te: vt vbi tu es: meoꝝ viſceꝝ nate pariter ſim ⁊ ego tibi cohabitans. Et nūc oīb⁹ valedicēs ſe ad exitu cōpoſuit genu flexo mente in deū ſuſpenſa: adeo vt ꝑ amoris magnitudine ⁊ contemplatiōis ſuauitate nullum ſentiret dolorem. Circa vero horam tertiam noctis tota domus ſuauitate repletur. Dn̄s eni Jeſus cū āgeloꝝ ordinib⁹ ⁊ ꝑiarchaꝝ ac ꝓphetaꝝ cetibus

martyꝝ ꝛ ꝯfeſſoꝝ agminibꝫ ꝛ ꝟginū cho
ris aduenit. ꝛ ante thoꝝ ꝟginis acies oꝛ-
dinant ꝛ dulcia cantica frequentant. Nā
prior ipſe dñs Jeſus inchoauit di. Veni
electa mea: ꝛ ponā i te thronū meū: qꝛ cō-
cupiuit ſpēm tuā. Et illa. Paratū domie
cor meū: parū cor meū. Tūc oēs ſcti dulci
ter intonat di. Hec ē q̄ neſciuit thoꝝ i de-
licto: hēbit fructū i reſpectōe aiaꝝ ſctāꝝ.
Jpſa aūt de ſeipſa cecinit di. Ecce brāꝫ me
dicēt oēs generatōes: Qꝛ fecit mihi mag
ꝗ potēs ē ꝛ ſctm̄ nomē eiꝰ. Tūc dñs Je
ſus excellētiꝰ intonauit di. Veni de liba
no ſponſa veni coronaberis. Tūc illa. Ec-
ce venio: qꝛ in capite libri ſcptū eſt de me
vt faciā voluntatē tuam deꝰ. quia exulta
uit ſpiritus meus in te deo ſalutari meo
Sicqꝫ marie aia feliciſſima de corpe egre
dit: ꝛ ad filium euolat: a quo dulciſſime
amplexat: fuitqꝫ tā a dolore carnis extra
nea q̄ꝫ a corruptiōe extiterat aliena. Sta
timqꝫ circūdederūt eam flores roſarum.
ſcꝫ cetus martyrū ꝛ lilia ꝯualliū .i. agmia
angeloꝝ: ꝯfeſſorū ꝛ ꝟginū ꝛ ſcōꝝ oīm. Vi
deruntqꝫ apli eius aiam tanti eſſe cando
ris vt nulla mortaliū lingua poſſit effari
Vnde pfuſus lachrymis ceperūt clamita
re apli dicētes. Virgo prudētiſſima q̄ p
grederis valde rutilās: eſto memor nr̄i o
dña. Dixitqꝫ dñs aplis. Corpꝰ virginis
matris mee in vallem Joſaphat deferte
ꝛ in monumēto nouo qđ ibidem inuenie
tis recondite. ꝛ me ibidem triduo donec
ad vos veniā expectare. Statimqꝫ oīa
illa agmina beatoꝝ cū chriſto ꝟgis aiam
deduxerūt cum iubilo canentes. Que eſt
iſta que aſcēdit de deſerto delitijs affluēs:
innixa ſup dilectum. Quibꝫ comitādo ca
nebant. Jſta eſt ſpecioſa inter filias hieru
ſalē ſicut vidiſtis eā plenā charitatē ꝛ di-
lectōe. Sicqꝫ in celū gaudēs ſuſcipit: ꝛ a
dextris filij in throno glīe collocat. Re-
fert ꝟo ſanctus Coſmas mirabile myſte-
rium quod nō indiget naturali diſcuſſiōe
cum omnia q̄ de dei genitrice dicunt ſint
ſupnaturalia ꝛ miranda. q viꝫ egreſſa d
corpore anima: corpus hec verba ptulit.
Gratias ago tibi dñe que tua ſum glīa.
memento mei quia tuum ſum figmentū
ꝛ tuum ſeruaui depoſitū. Tanta quoqꝫ
ſtatim corpus eius claritate reſplenduit:
vt tangi quidem a virginibꝫ ad lauādum
poſſet: videri autē nō poſſet. Tādiu autē
lux illa reſplēduit donec corpꝰ a virgini
bus lotū fuit aqua m[illegible]diſſima nō ab ipſa
mundatū: ſed potiꝰ a [illegible] pore ſacro aqua
ſanctificata. Deinde vt ait Damaſ. in
ſmone. Sacrū illud corpus mūda ſyndo
ne inuolutū feretro ſupponit. lapides co-
ruſcant. odor vnguentoꝝ celeſtium redolet
hymni angelici reſonant. apli diuinas lau-
des cantant. alijqꝫ ſancti ꝛ ſctē reuerēdiſ-
ſime adorant ꝛc.

Capitulū tertiū primi arti-
culi de ſepultura beate Marie

T Ertia cōtē-
platio. Qualiter beata vir
go fuerit poſt mortē ſepul-
ta. Ad qđ ex pmiſſoꝝ ſctōꝝ narratōibus
ꝛ hiſtorijs alioꝝ ꝯtinuādo notat: q poſt
q̄ꝫ hec geſta ſunt ceperūt apoſtoli agere:
vt iuxta pceptū domini hec arca domini
e mōte ſion portet honorifice ad ſepultu-
re locū: viꝫ in vallē Joſaphat. Tūc dixit
Joannes Petro. Hanc palmā .ſ. ab an-
gelo allataꝫ ante feretrū Petre portabis.
quia te dñs nobis ptulit et paſtorem or-
dinauit ouiū ſuarū. Cui Petrus. Hanc
potius te portare decet. qꝛ ꝟgo a domio
es electꝰ: ꝛ dignū eſt vt palmā ꝟginis vir
go feras. ego aūt portabo cum feretro ſa
crum corpus. ceteri autem apli frēs mei
circūdantes feretꝝ dicant laudes deo.
Paulus autē dixit Petro. Et ego q̄ mini
mus apoſtolorū ſū portabo tecū. Tūc ele
uantes feretrū Petrꝰ inchoauit pſalmū
Jn exitu iſrael de egypto alla. Ceti apli
canticū pſequūt. Dñs aūt feretꝝ ꝛ aplos
nube protexit: ita q ipſi nō videbant ſed tm̄
coꝝ vox audiebat. Affuerunt ꝛ angeli cū
aplis concinentes: ꝛ totam terram ſono
mire ſuauitatiſqꝫ odore replētes. Cōcita
ti iudei de ciuitate ad hanc melodiā ꝛ au
dientes q diſcipuli Jeſu efferunt eiꝰ ma
trem mortuam: omnes ad arma concurre
runt: ꝛ ſe mutuo hortabantur di. Venite

⁊ omnes diſcipulos occidamus: ac corpꝰ
ſtu d quod ſeductorē portauit igne cōbu-
ramus. Princeps aūt ſacerdotū ira plenꝰ
ait: Ecce tabnaculū illiꝰ q̄ nos ⁊ genꝰ no
ſtrū ꝯturbauit: ⁊ mox manus inicit feret-
tro: volens illō ad t̄rā deijcere. Qui quia
indigne ſacrū corpꝰ tāgere nitit̄: ad quod
angeli etiā trepidāt accedere: ideo merito
manibꝫ ꝓuat̄. Nam ambe manꝰ eiꝰ ſubi-
to aruerūt: ⁊ a cubitis auulſe diſſandunt̄.
⁊ lectulo heſerūt: ita vt ad grabatum pē-
derēt. ⁊ miſer ipē nimio cruciatu vexatus
lamētabilit̄ vlularet. Reliquꝰ āt populꝰ
ab angelꝭ q̄ erāt i nubibꝫ cecitate ꝑcuſſus
eſt. Tūc ꝓnceps ſacerdotū clamās ad Pe
trum ap̄lm: iplorat veniā ⁊ ꝓmittit emē-
dam. Cui Petrus poſt alia verba dixit.
Nullatenus miſericordiā conſeq̄ poteris
niſi accedēs oſculatus fueris feretrū ⁊ cō
fitearis dicēs. Credo in dn̄m Jeſū chri-
ſtum quē iſta ꝟgo i vtero portauit: ⁊ poſt
partū ꝟgo ꝑmanſit. Qd cū feciſſꝫ: manus
vnde auulſe fuerāt cubitis ſūt adiūcte: et
ꝓſtine redditus eſt ſanitati. Accipieſq̃ pe
trus vnū dactylū ex palma dedit illi. Di-
xitq̃. Accipe hāc palmā ⁊ pone eā ſuper
ꝑpulū excecatū. ⁊ q̄cūq̃ credere voluerit
recipiet viſū. qui aūt credere noluerit: nō
videbit in et̄nū. Peruenientes igit̄ ap̄li
in vallē Joſaphat ad ꝓdium Gethſema
ni: inuenerunt ibi ſepulcꝝ ſimile chriſti vi-
uifico ſepulcro: vbi corpus cū multa reue
rentia poſuerūt: quo munito iuxta illud
vt dn̄s iuſſerat conſederūt vſq̃ in diē ter-
tium exequias i dei laude deuote celebrā
do ⁊ oratōnes faciēdo. Ecce ꝟo die. ſ. ter-
tio nubes ſplendidiſſima ſepulcrū circun
dedit: ⁊ voces angelice reſonant: ⁊ ineffa-
bil' odor ſentit̄: fit omnibꝫ ſtupor. Et ecce
dominus Jeſus deſcēdēs cū m̄ltitudine
angeloꝝ ipos ſalutauit dicens. Pax vob̄
Qui genibus ꝓcidentes r̄nderūt. Gl'ia ti
bi deus qui facis mirabilia magna ſolus.
Et dn̄s. Quid inq̄t gratie et honoris vo
bis videt̄ vt nunc mee conferā genitrici
At illi. Juſtum dn̄e videt̄ ſeruis tuis vt
ſicut tu deuicta morte regnas in ſecl'a: ſic
tu reſuſcites matrꝫ corpuſculū et a dextrꝫ
tuis colloces in eternum. Ecce āt ꝯtinuo
Marie aīa ꝑſens viſa ē. Tūcq̃ ſaluator
locutꝰ eſt dicēs. Surge veni dilecta mea
tabernaculū gl'ie: vaſculū vite. Pulcra es
amica mea ⁊ macula nō eſt in te. Sicut ꝗ
labem nō habuiſti: ita ⁊ corporis reſolu-
tionē minime patiarꝫ. Statimq̃ ad corpꝰ
acceſſit Marie aīa: ⁊ de tumulo ꝓdijt in
corpore gl'oſo. Tādē ſepulcrū apientes:
corpus minime inuenerūt: ſed tm̄modo
veſtimēta funebria ⁊ ſyndonē repperūt.
Igit̄ ap̄li oſculātes ſepulcrū ſcm̄ ⁊ deū
laudātes in hierl'em ſt̄ reuerſi dicētes: qꝛ
corpe ⁊ aīa ꝟgo gl'ioſa eſt in celū aſſūpta.
Cuiꝰ aſſūptōis modū deuotiꝰ in ſequen
tibus ꝯtēplemur. Plura alia circa hāc
materiā repꝑiunt̄ in hiſtorijs deſcp̄ta: que
qm̄ ad deuotionē nō adeo deſeruiunt: ob
breuitatē ſūt hic ꝑtermiſſa

Articulꝰ ſecūdus de modo glorioſiſſime aſſumptōnis et deductionis btē Marie virginis in celum

c Irca ſecundum de mō glorioſiſſime aſ-
ſumptōis beate ꝟginis Nota q̄ ipa cū ſumma gl'ia eſt aſſūpta i celū
triplici modo

Primo feliciter.
Secundo honorabiliter
Tertio letanter.

Primo inquā felicit̄: qꝛ ipa gl'ificata ple
ne ⁊ ꝑfectiſſime gl'ie celeſtis felicitate: nō
ſolū in anima ſꝫ etiā gl'oſo corpe ē aſſum
pta. Vn̄ in aīa habuit ⁊ hꝫ ꝟgo btā tri-
plicē felicitatē. ſ. viſiōis diuine: fruitōnis.
⁊ tentiōis. In corpe ꝟo habuit q̄druplicē
felicitatem. vicꝫ impaſſibilitatis ⁊ agili-
tatis: qua vbicūq̃ volebat ſpūs ibi ꝓti-
nus erat corpus: vt dr̄ Aug. ⁊ ſubtilitatꝫ
q̄ penetrabat celos. atq̃ claritatꝫ: q̄ fulge
bat incomꝑabilit̄ magis q̄ ſol. ⁊ ꝑ hanc
claritatē ſuā totā celeſtē curiā irradiat ⁊ il-
luſtrat lumie gl'ie. Qꝫ aūt ipa corpe gl'io-
ſo ſit aſſumpta pie credit eccl'ia. ⁊ ſupius
parte ꝓma huiꝰ libri ꝑ plēs tōes deuota
ꝯtēplatione ē deſcp̄tū. Scd̄o btā ꝟgo aſ-
ſūpta eſt honorabil'r: qꝛ ipe dn̄s Jeſus ⁊
totꝰ celeſtis curie exercitus eidē occurrit

ꝛ ipaꝫ honorifice in celū deduxit: vt teſtat̄
Hiero. in ſmōe de aſſūp. Nota aūt ſm
Fran. maro. plꝛes brōꝝ turmas q̄ affuerūt
in hac ſolēnitate aſſūptiōis. Pria turba
apl'oꝝ q̄ eā vſqꝫ ad ſepulcrū comitati ſūt
cū hymnis ꝛ cātiqꝫ vt. s. patuit. Secūda
turba angeloꝝ q̄ virgini in h̄ mūdo aſſi-
ſtebāt ꝛ eā cuſtodiebāt. Quāuis ei q̄libꝫ
hō habeat ſibi i h̄ mūdo angelū deputa-
tū: vt ait Hiero. credit̄ tñ q̄ b. v̄go habu
it plꝛes angelos i cuſtodie ſiue obſequium
Iuxta illud Cant. iij. En lectulū Salo-
monis. lx. fortes ambiūt ex fortiſſimis iſrl'
Et hi cū v̄gine aſcēderūt gaudētes q̄ fu
erūt digni obſeq̄o ꝛ familiaritate tāte do
mine: ꝛ q̄ cel' tantū theſauꝝ deducebant
in hac aſſūptiōe. Tertia turba erat aiā-
rum euolantiū ad celū de h̄ mūdo: ſic ſūt
aīe pfectoꝝ. ꝛ anime poſt baptiſmū mox
euolantes. Credit̄ eni q̄ q̄tidie aliq̄ tales
euolent. Quarta turba aiarū de purga
torio exeūtiū que iā purgate erāt. de q̄bꝰ
etiā credit̄ q̄ oi die alique tales euolent:
que tunc cum v̄gine magno gaudio aſcē
debāt. ꝛ forte plꝛibꝰ ꝓ tunc in purgatorio
fuit pena relaxata ꝓpter tantū feſtū ſolenni
tatē ꝛ virginis honorem: vt opinat̄ idem
Fran. Quinta turba angelorū qui pre-
dictarū animaꝝ cuſtodes fuerant: et in h̄
mūdo miniſtrātiū q̄ ad honorē virginis
cū ea aſcendebāt. Iſte omnes turme fue-
runt comitantes virginē: ꝛ laudantes eā.

Sed reſtat videre qualit̄ turme beato-
rum plīme occurrerunt v̄gini eā ſalutan-
tes ꝛ honorifice ſuſcipientes. Prima er-
go turba occurrit ſanctoꝝ patriarcharū.
Secūda ꝓphetaꝝ. Tertia martyꝝ. Quar
ta ꝯfeſſoꝝ. Quita v̄ginū. Sexta omniū
brōꝝ cōmuniū. Septima oīm angelorū
aſſiſtētiū q̄ nō emittunt̄ niſi raro. Octaua
diuinaꝝ pſonaꝝ. vicꝫ patris ꝛ filij ꝛ ſpūs
ſancti ꝛc. Qualit̄ autē vnaqueqꝫ turba ſā
ctoꝝ p̄dictorū ipam beatā virginē ſaluta
uerit ꝛ laudauerit ac honorifice ſuſcepit: q̄
dam libro qui intitulat̄ de vita marie de
uote edocet̄. Et h̄ ꝓpter deuotionē audiē
tiū populoꝝ breuit̄ deſcribit̄. Prima ḡ
turba pt̄archaꝝ adorātes eā ſalutauit d.
Aue ſacrū et ſalutiferꝫ noſtrum deſideriū
quā dudū expectauim⁹: que impleſti no

ſtrum gaudiū: et per tuum natū redemi-
ſti nos de ptāte tenebraꝝ infernaliū: tibi
laudis honor ꝛ gratiarūactio ac eternum
gaudiū. Tūc Adam laudās eā ait. Hoc
nūc os ex oſſib⁹ meis. ꝑ hanc ecce gaudiū
oībꝰ poſteris meis. Nam hec eſt q̄ grām
inuenit apud deum angelo nunciāte quā
grām ego ꝑdidi. Eua q̄ꝫ Aue inq̄t bene-
dicta inter mulieres q̄ vitā oībꝰ ꝓpina-
ſti: ꝛ mortē quā intuli tu ꝯtriuiſti. Ecce
quia ego femina damnaui: tu ſctiſſima fe
mina ſaluaſti. Accedēdo ꝛ Noe patriarcha
ait. Salue v̄go p̄figurata in arca a me cō
ſtructa. Nam ſicut in diluuio genus hūa
num per arcam eſt ſaluatū: ſic ſeculū per
te dei matrē eſt liberatum. Abraam exul
tans ait. Ecce ꝓmiſſio dei mihi facta ꝛ im
pleta quādo dictū eſt: in ſemine tuo. id ē in
chriſto ꝑ hanc v̄ginē edito: bñdicent̄ oēs
gentes. Iſaac ait. Aue v̄go pulcerrima:
cui⁹ pulcritudo decora in Rebecca mea
ſponſa eſt p̄mōſtrata. Iacob q̄ꝫ. Hec ē il-
la ſcala quā vidi: cui⁹ ſūmitas celos tāge
bat: ꝛ dominū innixū ſcale angeloſqꝫ aſcē
dētes ꝛ deſcēdentes. Scda turba ſan-
ctoꝝ vicꝫ ꝓphetaꝝ occurrit ꝛ ſalutauit di
cēs. Aue ſacrariū ſpūſſcti ꝛ fructus noſtri
vaticinij: te p̄dicauimus: te ꝓphetauim⁹.
Tecum igit̄ iam in celo congaudemus.
Tunc int̄ eos Moyſes ait. Hec eſt rubꝰ
ardens ꝑ charitatem: in quo apparuit de
us. qui rubꝰ ardere cernebat̄ nec combu-
rebat̄: ſꝫ in ſua viriditate tenebat̄. ſic nec
v̄go hec corrupta eſt filio dei ſuſcepto: nec
leſionē habuit i puerpio. Aaron ait. Hec
eſt virga arida quā poſui in altari: ꝛ inuē-
ta ē florida ꝛ fructifera. Dauid ait. Ecce
regina q̄ aſtitit a dextris dei in veſtitu de
aurato. i. corpore glorificato: circūdata va
rietate virtutum et ſanctorū. Eſaias ait.
Hec eſt virgo de qua ꝓphetaui. Ecce in-
quit virgo cōcipiet ꝛ pariet filiū: et voca-
bitur nomen eius emanuel. id ē nobiſcuꝫ
deus. Hieremias ait. Hoc eſt qđ dixerā:
Nouū faciet dñs ſup terram: femina cir-
cūdabit virum. Ezechiel. Hec eſt inquit
porta clauſa per quam dñs eſt egreſſus.
Daniel ait. Hec eſt mons de qua lapis
vilus eſt p̄ciſus ſine manibus: q: fili⁹ dei
ab ea nat⁹ eſt ſine viri ſemine. Tādē Io-

annes baptiſta eam adorauit di. Aue mr
agni imaculati q̄ tollit peccata mūdi quē
digito demōſtraui: ꝑ tuū aduentū ſctifica
tus in vtero matris exultaui. Itē Heliſa
bet ſancta Aue beata que credidiſti ange
lo. Ecce ꝑfecta ſunt q̄ dicta ſūt tibi ab an
gelo gaude in eternū cum tuo filio. Tunc
ſctūs Joachim ⁊ ſancta Anna parentes
ꝟginis cū maximo gaudio occurrēdo di
xerūt. Bn̄dicta filia tua dn̄o: q2 ꝑ te fru
ctum vite cōſecuti mus. Denicꝫ ſctūs Jo
ſeph ſpōſus Marie occurrens cū leticia
ait. Salue mea gratioſa: mea venerabilis
domina quā rex celi mihi in ſponſam do
nauit ⁊ imaculatā ꝯſeruauit cuius erā cu
ſtos caſtitatis: ⁊ teſtis ꝟginitatis. ⁊ ſecre
tarius diuine incarnatōis. Ego p̄mus tu
um partū adoraui: ⁊ oīs peregrinatōis tue
comes extiti. tibi ⁊ dulci tuo Jeſu diligen
ter ſeruiui Erat mihi tua ſocietas ſuauis
tua allocutio iocundabilis. Nunc ḡo o ma
ter grē cuꝫ tuo nato iocūdare: ⁊ mihi tuo
ſpōſo bn̄dictionē p̄be ⁊c. Tertia turba
occurrit ſctōꝝ martyrū dicens. Aue triū
phus ⁊ palma martyrū que p̄ omībꝫ me
ruiſti cum filio tuo in cruce pendēti aſtiti
ſti: ⁊ gladio doloris cor vulneratū habui
ſti. Nunc gaude ſuper oēs glīoſa ⁊ letare
cum amantiſſimo nato ꝑ ſecula. Tūc ſan
cti innocētes acceſſerūt di. Aue nr̄a glīa:
felix illa hora qua chr̄i infantia nr̄e paſſio
nis fuit cauſa. En o beata qualis nobis
martyrij glīa eſt ꝑ tuū filiū donata. Sis
⁊ tu cum filio felix ꝑ imenſa gaudia. San
ctus quocꝫ Stephanus promartyr ait.
O benedicta martyrum regina. Ecce q2
p̄mus ꝓ tuo filio martyriū ſuſtinui q̄nta
mihi ſunt donata p̄mia. Ipi ḡ dn̄o Jeſu
⁊ tibi laus ⁊ glīa. Quarta turba occur
rit ſanctoꝝ ꝯfeſſoꝝ ſalutādo dicens. Aue
ꝯfeſſoꝝ ſtella ⁊ lux ſanctitatis ac ſpeculuꝫ
virtuoſitatis vere in plenitudine ſanctoꝝ
detentio tua: q2 ceteris ꝑ partes: tibi ve
ro tota infudit ſe plenitudo grē ⁊ virtutꝫ
Nunc ḡ merito gaudes ſuꝑ omēs in ple
nitudine celeſtꝫ p̄mij ⁊ glīe. Quinta tur
ba occurrit virginū ſalutando dicēs. Aue
virgo virginū beatiſſima ⁊ mater ſumme
puritatis. Multe quidem filie congrega
uerunt diuitias .ſ. meritorum ⁊ gratiaruꝫ
tu ſupergreſſa es vniuerſas. Nunc igitur
cum tuo filio quem virgo concepiſti ⁊ vir
go peperiſti: atcꝫ poſt partum virgo per
manſiſti. gaude in decore ſumme purita
tis per ſecula. Sexta turba omniū bea
torum cōmunium occurrit eam laudan
do ⁊ ſalutando. Aue mater gratie mater
miſericordie. tu gloria doctorum: tu hono
rificentia populi iſrael. tu leticia gētis ſan
ctorum. per te ⁊ ex te habemus quicquid
boni habemus. ergo ꝑ te ⁊ in te tuo nato
laus ⁊ gloria. Septima turba angelo
rum aſſiſtentium qui raro ⁊ ex ſpecialiſſi
ma tm̄ grā emittuntur. Q, ſi throni ⁊ do
minatōes occurrerūt beato Martino: vt
legitur: multo magis omēs etiam aſſiſtē
tes matri dei occurrerūt eam ſalutando ⁊
dixerūt. Aue dei genitrix celorum regina
angeloꝝ oīm dn̄a: que demones ꝓſtraſti:
mundū liberaſti: ruinā angelicā reſtaura
ſti: dei filium de celis attraxiſti. Nūc igiꝰ
gaude poſſidēs thronum glīe tibi p̄para
tū. Inter eos autē Gabriel archangelus
occurrēdo ⁊ gaudens di. Ecce inquit celi
regina tua glīa eſt completa quam tibi in
ſalutatōe p̄nunciauerā. Aue gratia plena
dominus tecū benedicta tu in mulieribꝫ.
Ecce gloria es plena. Ecce tecū vere do
minus Jeſus tuus te exaltans: te ſumme
letificans: vere tu benedicta ⁊ ſuꝑbenedi
cta p̄ omnibꝫ. Octauo occurrerūt diui
ne ꝑſone. Nam quia dn̄s Jeſus totus fe
ſtinus occurrit matri: vt teſtaꝰ Hieroñ. in
ſermone de aſſumptiōe. Et qm̄ ip̄e perſo
ne diuine inſeparabiliter ſe comitātur: vt
dicit Auguſtinus de trinitate. ergo cū ibi
fuerit ꝑſona filij ſequiꝰ ꝙ affuit ⁊ pater et
ſpūſſanctus. Quis autem excogitare ſuf
ficiat quanta iocūditate: q̄nta ve ſuauita
te dominus Jeſus ipſam p̄dulciſſimā ge
nitricē ſuam ſalutauerit amplexatus fue
rit ⁊ oſculatus ad gloriam ſupremam in
uitauerit dicēs. Surge ꝓpera mater mea
dilecta: veni mater pura mea dulcꝫ ⁊ amā
da. Intra nūc in tui filij glorioſa habita
cula vt gaudeas mecum omni bono cele
ſtium deliciarum ſine fine. Denicꝫ de
us pater in iubilo ſalutādo eam atcꝫ con
ſolando di. Aue mea p̄electa filia ⁊ ſpōſa
p̄electa vide ⁊ agnoſce diuinitatem meaꝫ

Ego te ꝑ angelū ſalutaui.et vt filiū meuȝ ꝯciperes ⁊ pareres ꝟgo mādaui: vt ꝑ carnē ex te ſumptā mortem patiendo fili⁹ meus mūdū liberaret volui. veni ḡ d libano ſponſa mea veni coronaberiſ. Ceterū ſpūſ ſcūs: Salue inquit ꝟgo pura ſup quaȝ ego requieui ſeptiformi gr̄a.in te locū filio dei ꝑ paraui.⁊ de portione puri tui ſāguis chr̄i corpus formaui: ꝟtutibꝫ ⁊ grat̄ijs te ditaui.⁊ vt digna fores mr̄ dei in bn̄dictōnibꝫ dulcedinis ꝑueni. Nūc igit̄ iocūdare felix ſup cūctos viſione dei. Tūc beata ꝟgo adorans humilit̄ deū ⁊ ſanctā trinitatē ac laudans ⁊ gr̄as agēs ait illud Eccī.lj. Cōfitebor tibi dn̄e rex.ſ.deus pr̄.et collaudabo te deū ſaluatorē meū.i.dn̄m ieſuȝ Cōfitebor noī tuo qm̄ adiutor et ꝓtector factus es mihi.ſ.tu ſancte ſpūs me replēdo. ⁊ liberaſti corpus meū a ꝑditione.videlicȝ ꝑſeruādo ab omni labe. Tertio q̄ȝ his habitis aſſūpta eſt b.ꝟgo ⁊ in celuȝ deducta letant̄.qr ſūma cū letitia oīȝ celeſtiū agminū. Vn̄ ſcūs Gerardus epūs ⁊ martyr in ſuis homelijs dic̄. Hodie ꝟginē mariam celi ſuſceperūt letando.angeli gaudendo. archangeli iubilando. throni exultando. dn̄ationes pſallendo.ꝑncipatus armonizando.cherubin ⁊ ſeraphin hymnizando. atq̄ȝ ad ſupne maieſtatis diuine tribunal deducendo. Hec ille. De hac aūt iocunda ei⁹ deductione atq̄ȝ gaudioſiſſima inthronizatione latius patebit in ſequentibꝫ

Articulus tertius d mō quo gaudioſiſſime inthronizata eſt btā virgo maria in regnū celeſte et ſup omnes collocata:

Circa tertiū ꝑncipale de modo gaudioſiſſime inthronizationis b.ꝟgis: videndū reſtat ⁊ ꝓſequendū de his tribꝫ

Primo q̄dem q̄li gaudio ⁊ iubiloſo cātico ſit in ꝑmiſſis turbis btōꝝ ad thronuȝ ſue gl̄e traducta. Scdo q̄lit̄ ſup oēs ordines angeloꝝ ⁊ ſctōꝝ exaltata. Tertio q̄liter a ſanctiſſima trinitate ſit in ſuū thronuȝ gl̄e inthronizata. De ꝑmo nota ꝙ ſm̄ deuotos ꝯtemplatores ⁊ hui⁹ rei tractatores pie poſſumus cogitare ſeu meditari ꝙ cū btā virgo fuiſſet tanta ſolennitate qua patuit reſuſcitata ⁊ gl̄ificata corpe ⁊ aīa: atq̄ȝ ab oibus turmis ſcōꝝ ⁊ angeloꝝ occurrentiū honorifice ſalutata. Tūc dn̄s ieſus ait ad oēs btōs. Ecce inquit noſtis ⁊ videtis matrē meā puriſſimā reſuſcitataȝ corpe glorificato.in cuius vtero vīa ⁊ oim̄ electoꝝ ꝓ ſalute hoc meū corpus gl̄ioſum ſpūſcō formatū aſſumpſi.⁊ tanq̄ȝ in tabernaculo digniſſimo requieui nouem menſibus. Tandē ipſa ꝟgo me pepit ⁊ vbere d celo pleno lacte virgineo aluit: caſtiſſimo amplexu fouit: ⁊ in omnibus deuotiſſime miniſtrauit. In cruce q̄q̄ȝ mihi ꝓ vobis patienti ⁊ morīēti aſtitit: et doloris gladio ꝯfoſſa eius aīa extitit ⁊c̄. Nūc igit̄ penſate ⁊ ꝯſiderate: qr dignū eſt vt in throno meo ſup oēs exaltet̄ ordines beatoꝝ: eterna ꝑmia perceptura. Tūc oēs angeli ⁊ bti procidendo ad dominū ieſū adorando ⁊ collaudando ceperūt dicere illud Ps̄. Magn⁹ dn̄s ⁊ magna virtus ei⁹: ⁊ ſapie eius non eſt numerus. Et illud Sap̄.ix. Tecū dn̄e ſapia que nouit oīa opa tua: q̄ ⁊ affuit cuȝ orbem terrarū faceres. et ſciebat q̄d placitum eſſet coram oculis tuis. Ipſa igit̄ tua infinita ſapia decernat: qr iuſtū ⁊ dignū vi det̄ ſeruis tuis dn̄e: vt ipſa tua ſancta mater omī honore ⁊ laude digniſſima a dextris tuis in throno glorie tue gaudeat vna tecū ⁊ regnet in ſecula ſeculorū. Tunc ſancta trinitas mandauit oibus di. illud ps. Sumite pſalmū ⁊ date tympanū pſalteriū iocundū cū cithara. Buccinate in neomenia tuba in inſigni die ſolennitatis veſtre.id eſt hui⁹ aſſūptionis. Sicq̄ȝ cū omī iubilo ⁊ toti⁹ curie celeſtis ſūma exultatione cepit virgo beata in celū ⁊ glorie thronū traduci ⁊ eleuari. Iuxta quod prefiguratum fuit.ij. Regū.vj. Surrexit dauid.i. chr̄s.et abijt ipſe ⁊ omnis populus vt adducerent arcam dei.id eſt dei beatam matrem. Dauid aūt et oīs iſrael ludebant coram domino in citharis: lyris ⁊ tympanis ⁊c̄. In quo figuratur iubilatio omniū ſanctoꝝ ⁊ angelorum et laudis decantatio ꝓ beatiſſime virginis aſſumptione. Et nota ꝙ omnes turme beatorum deducendo beatam virginem admirabantur in ea et ca

nebāt iubiloſas laudeſ magnificādo ſpā3
ꝓapue de trib⁹. Pꝛīo de eī⁹ pulcritudi
ne:quia nō cōſueuerāt antea videre ſuper
angelicam pulcritudinem niſi diuinam.
Sed nunc in beata virgine cernebant de
cozem excellentē ſup angelos infra chrm
Et ideo canentes dicebant. Que eſt iſta
que pgreditur quaſi auroꝛa :rutilās pul-
cra vt luna:electa vt ſol. Cantic.vj. Qui
bus comitantes reſpondendo canebant.
Iſta eſt ſpecioſa inꝰ filias hierlm ſic vidi
ſtis eā plenā charitate ⁊ dilectiōe :eccſia
dicente. Scdo laudabāt eā de ſumma
dignitate a deo ſibi collata:eo ꝙ nō ꝯſue-
uerant antea habere angeli ⁊ beati reginā
ſup oēs choꝛos exaltatā: ſicut nūc cerne-
bant. ⁊ ideo dicebāt. Que eſt iſta q̄ aſcen-
dit de deſto delitijs affluēs ⁊c. Cant.vj.
Quaſi d.mūd⁹ tot⁹ ē q̄ſi deſertū carens
omni ꝟtute:⁊ quō nūc de eo aſcēdit talis
regina. Quibus comitātes reſpondebāt.
Iſta eſt regina que aſtitit a dextris dei i
veſtitu deaurato circundata varietate.
Tertio laudabāt de eī⁹ glīe ſublimitate
⁊ pmij copioſitate:ac diuia familiaritate.
q: nunq̄ viderāt aliquē poſt chrm in tan
ta glīa ⁊ plenitudie oīs grē :ac tāta ⁊ ta-
li familiaritate dei aſcendentē. Unde di.
Que eſt iſta que aſcendit ſicut virgula fu
mi ex aromatib⁹ myrrhe ⁊ thuris ;⁊ vni-
uerſi pulueris pigmētarij. Cant iij .in q̄
omnis gratie ⁊ plenitudo glorie figuratꝰ
Quib⁹ reſpondēdo cantabatꝰ a comitanti
bus. Hec eſt que neſciuit thoꝝ in delicto
habebit fructū in reſpectione animaꝝ ſan
ctarum. Sap.iij. O ergo aia fidelꝭ :cōtem
plare q̄ntis gaudioꝝ generibus: q̄ꝫ locū
dis laudib⁹ ipa virgo glorioſa eſt exalta-
ta. De ſcdo v ie3 qlr ptrāſijt oēs cho-
ros ⁊ ſuper omnes oꝛdines ſit exaltata.
Nota ꝙ cum ſic cū oīm exultatiōe eleua-
retꝰ Pꝛimo poſſum⁹ deuote meditari ſm
ꝙ ſcribūt deuoti cōtēplatoꝛes:ꝙ cū aere-
um celū:⁊ deinde celū ethereu3 gaudens
tranſuolaſſ:t celeriꝰ ad ſidereū celū fere-
batꝰ:vbi per glīam eius obſcurari lux ſo
lis:lune ⁊ ſtellarū videbatꝰ:p cūctiſq̄ ra-
dians cū cerneret q̄ꝫ magni ſol ⁊ luna: q̄ꝫ
magne ſtelle foꝛent a deo create :q̄ tamē
h nob parua cernuntꝰ:cū tū vt dicunt phi
Minima ſtella eſt maioꝛ terra. Deinde
celū cryſtallinū ptranſiens: penetraſſet ce
lum empyreum vbi beatoꝛum eſt māſio.
Uidiſſet q3 eī⁹ amenitatē ⁊ pulcritudinē
cepit pſallere ⁊ dicere illud pſ. Quādile
cta tabnacła tua dn̄e ꝟtutū :ꝯcupiſcit et
deficit aīa mea in atria tua. Uere melioꝛ
eſt dies vna in atrijs tuis ſup milia. Tūc
ꝑdilectus eius filius Ieſus ait ad eam:
Ecce genitrix dulciſſima vide latitudinē
celoꝛum ⁊ pulcritudinē manſionū celeſtiū
quas ego pparaui electis meis habitan-
das. Ecce luna ⁊ ſol ⁊ ſtelle: que te in ſcri
pturis multipliciter ꝑfigurauerunt. Ecce
celum empyreū q̄ꝫ pulcrū q̄ꝫ amenū ſuper
oīa inferioꝛa in quo ppetua erit tua et be-
atoꝛum habitatio: vna mēcū q̄ꝫ cōregna-
tio. Hec oīa manus mea cōdidit ad deit-
tatis glīaꝫ ⁊ laudē ſempitnā. Tūc ait ma
ria. Uere fateoꝛ:q: magn⁹ dn̄s ⁊ lauda-
bilꝭ nimis i ciuitate dei nr̄i i mōte ſctō eī⁹
Fundatꝰ exultatiōe vniuerſe terre mōs ſiō:
latera aqlonis:ciuitas regis magni:teſte
Pſ. Tandē Secūdo cum puieniſſent ad
choꝝ infimū beatoꝛum in celo empyreo:
vbi eſt choꝛus pueroꝛū baptizatoꝛū ⁊ cō-
muniū ſanctoꝛū ſm Richar. ſup ſenten.
li.ij. illi eam cōmendare ceperūt ⁊ dicere.
Te o dn̄a mundi que excedis oīm meri-
ta:decet ⁊ dignū eſt aſcendere ſupius :q:
nos in meritꝭ paucis vel nullis ꝓprijs ſal
uati ſumus in choꝛo hoc infimo oꝛdinati
Aſcēdendo igitꝰ altius relinque nobis be
nedictionē tuam. Tertio q3 ad choꝛū
angeloꝛū veniendo: ⁊ illi cōmendauerunt
eā di. O regina angeloꝝ merito tu ſuper
nos exaltaris:q: cū nos ꝑſideam⁹ ſingu-
lis hoīb⁹ cuſtodiēdo:tu es oīū vniuerſalꝭ
ꝓtectrix et dn̄a. Aſcēdendo igitꝰ relinque
nobis tuam benedictionē. P⁹ hec Quar
to ad choꝝ archangeloꝝ veniendo : ⁊ illi
cōmēdauerūt di. O felix Maria:nos q̄-
dem habem⁹ nūciare mūdo maioꝛa: Tu
ꝟo edidiſti mūdo omniū maximū.ſ.filiū3
dei.merito q̄ꝫ exaltaris. Et aſcendēdo reli-
que nos in tua benedictiōe. Quinto ꝑ-
terea ad virtutū choꝝ veniēdo :cōmen-
dauerāt ipi eā di. Noſtrū eſt facere mira-
cula;ſed tu virgo ſummo ⁊ ineffabili mi-
raculo deum i tuo vtero ꝯcluſiſti: ⁊ carne

induiſti.ꝗ dignū eſt te aſcendere ⁊ nobis
benedictionē tuā impertiri. Sexto pote
ſtatū ad chorū veniēdo:cōmēdauerūt ipſi
eam di. O bñdicta femina:noſtꝝ eſt po
teſtates demonū coercere .Sed tu caput
ſerpentis ↄtriuiſti.digne ꝗ aſcēdis et nos
benedic. Septimo ꝑncipatuū venien
do in ordinē cōmendauerūt di.O impe
ratrix oim:nos ꝑncipamur angelis:tu ſ͠o
omnibꝫ creaturꝭ. Iuſtū ē ꝗ te aſcēdere: ⁊
nos bñdicere digneris. Octauo dñatio
nes eā cōmēdauerūt di.O dña inclyta:
noſtrū eſt ꝑncipatibꝫ ꝑeſſe: tu ſ͠o vt ma
ius habes eā deo filio tuo ꝑapiēdi.er
go aſcēdis merito .et nos bñdictiōe tua ꝑ
ticipes facito Nono ꝑueniendo ad cho
rū thronorū:q̄ cōmēdauerūt eam di .O.
ſ͠e iocūditas electoꝝ:digna es exaltari ſu
ꝑ nos.Nā in nob deꝰ req̄eſcēdo iudicia
decernit:in te dei filiꝰ carnē aſſumēdo in
qua iudicaturꝰ eſt viuos ⁊ mortuos req̄e
uit.ergo aſcendēdo nobis bñdic. Deci
mo ad chorū cherubin adueniēdo: ⁊ ipſi
cōmendauerūt di.O.diuine ſapie vas ad
mirabile:nos diuina ſapia iocūdamur:tu
mr̄ es ⁊ genitrix ſapie dei.i.dñi Ieſu. er
go dignū eſt te ſuꝑ nos aſcendere.noſq̄
tua in benedictione relinq̄. Undecimo
ad choꝝ ſeraphin veniēdo cōmendauerūt
illi di.O mater pulcre dilectiōis:nos arde
mus charitate dei:tu in ſūma plenitudine
charitatis deū tanq̄ filiū pre omnibꝫ di
lexiſti.dignū eſt te ſuꝑ nos ad thronū tibi
ꝑparatū aſcendere:et nobis bñdictiōez tuā
infunde.At beata dei mr̄ grās ⁊ laudes
agens deo ait:Bñdictꝰ dñs deꝰ iſrľ qui
facit mirabilia magna ſolus:⁊ bñdictuꝫ
nomē maieſtatis eiꝰ. Et itez oibꝫ choris
benedicens ait. Bñdicti vos dño q̄ fecit
celū ⁊ trā.Et tūc ad.xij.thronū vītꝫ chri
ſti eſt eleuata qui eſt ſuꝑ omnes angeloꝝ
et ſanctoꝝ choros.Et de hoc in ſequenti
tibꝫ. Ultimo iam reſtat videre qualit
beata ꝟgo in thronum glorie ſit inthroni
zata a trinitate ſanctiſſima .Et de h̄ breuiter
uiter pie ⁊ deuote ↄtēplādo Nota q̄ cū ſo
lēnitate ⁊ tanta gaudioſitate breuiſſima dei
mater fuiſſꝫ vt ꝑdictū eſt: deducta ⁊ exal
tata ſuꝑ oēs ordies:tūc dñs Ieſus cū ſū
mo honore ipſam ad ſui dextrā in throno

glorie ſue collocauit. Unde Aug. Tibiꝫ
quit dña digne thronꝰ regꝭ glie debetur
te ipſe rex glie vt matrē verā ⁊ decoram
ſponſam ꝑ oibꝫ diligēs:amoris āplexu ſo
ciauit ſibi. Gaude igit̄ et letare ſine fine
Ex quo auc͠te claret q̄ ſi debet ſibi thro
nus regꝭ glie:ꝗ idē eſt thronꝰ ſuꝰ ⁊ regꝭ.
Irē ſi mr̄ regꝭ ⁊ ſpōſa.ꝗ iuxta regē ſm il
lud.iij.Reg.ij. Poſitꝰ ē thronꝰ mr̄i regꝭ
que ſedit ad dextram eius ⁊c. Tūc deus
pr̄ bñdicens eā ait. Bñdicta tu in mlierib
bus ſicut annūciaui tibi ꝑ angelū. Bñdi
xi tibi ⁊ bñdicta eris i eťnum. Gen.xxvij.
Bñdicenteſq̄ bñdicā tibi:⁊ exaltabo no
mē tuū in ſeculū. En ſuꝑ oia creata te do
minā ↄſtituo. Et iuxta illud Gen.xlj. Tu
eris ſuꝑ domū meā ⁊ ad tui oris imperiū
cūctus obediet populꝰ. Cuicūq̄ volueris
regnū trade.tibi fidelit̄ ſeruiet. Salua q̄ſ
tibi placuerit:tu regina angelorū :tu dña
mundi:regna ⁊ gaude in glia mea ꝑ ſecu
la. Filius q̄ꝫ dei patris dñs Ieſus eā bñ
dicēs ait. Bñdicta tu mr̄ dilectiſſima. be
atus tuus vterꝰ quo me filiū dei portaſti
⁊ beata vbera tua virginea quibꝫ lactaſti
vt ſcriptū eſt Lu.xj. Gaude nūc ⁊ letare
vna mecū i throno glie ꝑpetue. En quia
mihi fideliter et deuotiſſime fuiſti :red
do tibi ſuitutis vicem ⁊ retributionez vt
ſicut me ſuſcepiſti in vterū tuū puriſſimū
⁊ digniſſimū:ita ego ſuſcipio te nunc i ce
leſte ſoliū glorioſiſſimū ⁊ feliciſſimū. Si
cut tu me paniſti:ita ego te paſcam dulce
dine diuinitatis ⁊ glie mee. Sicut tu me
induiſti carne hūana ⁊ veſtimento incon
ſutili:ita nūc ego te induā veſtimēto glie i
anima et corpore glorificato. Tu mihi in
cruce pendēti cōpatiens ⁊ dolēs a dextrꝭ
aſtitiſti.⁊ nūc aſta gaudens a dextrꝭ me
is in throno glie queꝫ tibi ꝑparaui vt fru
aris mecum omni bono felicitatis patrie
celeſtis. Et volo vt ſicut me regez omniū
adorat ⁊ laudat ois exercitus beatoruꝫ et
electorū:ſic te reginā cūctoꝝ laudet et ve
neret̄ ois eccľia ſanctoꝝ. Deniq̄ ſpūſſan
ctus eaꝫ benedicendo ait. Beata es ꝟgo
Maria q̄ dñm Ieſū portaſti creatorem
mūdi:genuiſti q̄ te fecit ⁊ in eťnū ꝑmanes
ꝟgo:ꝑut canit eccľia in ſpūſctō. Benedi
cta filia que a me in vtero materno extiꝫ

tiſſi ſanctificata: ꝛ in filiũ dei ꝯceptiõe ob-
umbꝛata. Virtutibꝰ ꝛ donis ſuperplena
vt de plenitudine tua reuiuiſcat oīs creat-
tura. Ecce ergo tibi donatũ eſt: vt ſicut in
terris requieuit in te omnis grẽ plenitudine
ſic nunc in celis inhabitẽ te omni plenitu-
dine glorie. Tu itaq₃ mater grẽ: tu mater
miſericoꝛdie: tu mater venie. Te impleuit
deus omniũ bonoꝝ plenitudie: vt ſiquid
ſpei: ſiquid grẽ: ſiqd ſalutis mũdo ꝓuene
rit: nouerit redũdari ex te. vt etiã ait Ber
nardus ꝛc. Vere tota pulcra es amica dei
ꝛ macula non eſt in te. Nunc igiť iocunda
re ꝛ deum vnũ in ſancta trinitate contem-
plare regnãs cum dulci filio tuo ſine fine.
Tunc ait Maria. Magnificat aīa mea
dominũ. ꝛ exultauit ſpiritus meus in deo
ſalutari meo: quia reſpexit humilitatẽ an-
cille ſue ꝛc. Luce. j. Et iterum benedicens
dñm ait. Benedicam dñm in omni tem-
poꝛe: ſemꝑ laus eius in oꝛe meo; ſit nomẽ
dñi benedictũ ex hoc nũc et vſq₃ in ſeculuꝫ
Et ad btõs ait. Magnificate dñm mecũ
ꝛ exaltemus nomen eius in idipm. Con-
gratulamini mihi oẽs q̃ diligitis dñm
q₂ cũ eſſem paruula placui altiſſimo: ꝛ de
meis viſceribꝰ genui deum ꝛ hoiem: vt ca
nit eccłia. Moxq₃ vt Apoč. iiij. in figura
ſcribiť oẽs ſancti miſerũt coꝛonas ſuas
ante thꝛonũ dei. i. coꝛam beata virgine: in
qua ſicut in thꝛono chꝛs dei filius requie
uit ipſam venerando. Et laudare ceperũt
ac benedicere deum dicẽtes. Dignus es
dñe deus accipere gloꝛiã ꝛ honoꝛẽ ꝛ vir-
tutem ſcꝫ ex ỽgine matre qm̃ occiſus es ꝛ
redemiſti nos deo noſtro in ſanguine tuo
ſcꝫ quẽ ex ỽgine aſſumpſiſti. Et iteꝝ eiuſ-
dem. xix. Gaudeamus ꝛ exultemus ꝛ de-
mus gloꝛiam deo: quia venerunt nuptie
agni ꝛc. i. gaudiũ ꝓ glĩa chꝛi ꝛ matrꝫ eius
Benedictio igitur ꝛ claritas ꝛ gratiarum
actio honoꝛ virtus ꝛ foꝛtitudo deo noſtro
in ſecula ſeculoꝛum Amen. Ad virgi-
nem quoq₃. Felix nãq₃ es ſacra ỽgo ma-
ria ꝛ omni laude digniſſima: quia ex te oꝛ
tus eſt ſol iuſticie chꝛs deus noſter. Et il-
lud Judith. xv. ca. Tu gloꝛia hieruſalem
tu honoꝛificentia populi noſtri. tu leticia
iſrael: eo ꝙ caſtitateꝫ amaueris. ꝛ ideo eris
benedicta in eternum. Sicq₃ virgo beata
in celum gaudioſe inthꝛonizata laudatur
ab omnibus ſanctis ꝛ angelis ꝛ benedici-
tur deus in ipſa ac per ipſam perenniter. Et
nos ergo chariſſimi vt gratiã ꝑ eius me-
rita ꝓmereamur ac gloꝛiam: ipſam laude-
mus ei ſupplicemus ꝛ eius patrocinia fla
gitemus oꝛãtes ſicut ꝛ eccleſia ſolet ipſam
inuocare d. Salue regina miſericoꝛdie vi
ta dulcedo ꝛ ſpes nr̃a ſalue. ad te clama-
mus exules filie eue. ad te ſuſpiramus ge
mentes ꝛ flentes in hac lachꝛymarũ val-
le: eia ergo aduocata noſtra illos tuos mi
ſericoꝛdes oculos ad nos ꝯuerte. Et Je
ſum bñdictũ fructũ vẽtris tui nobis poſt
hoc exiliũ oſtende. o clemens. o pia. o dul
cis maria Amen

Incipit liber vndecimus de maria dignitate ꝛ priuilegijs Marie.

Liber vn-
decimus ait de myſte-
rio ꝑuilegioꝝ magnoꝝ
ꝛ multiplicium ipſius be
ate ỽginis atq₃ eius ꝓ-
cellentiſſime dignitatis
ꝛ habet duas partes. Jn pꝛima parte
agitur de quibuſdã eius magnalijs ꝛ pri
uilegijs digniſſimis. Jn ſecunda parte
de alijs eius duodecim gratijs ꝛ excellen
tijs ꝛc.

Pars pꝛima de magnalijs ꝛ priuilegijs digniſſimis que oĩpotẽs deus fecit beate Marie virgini.

Fecit mihi
dominus magna q̃ po-
tens eſt et ſanctum no-
men eius. Luce j. capi.
Quibus in verbis ipſa
gloꝛioſa dei genitrix vir
go gloꝛiatur et gratias
deo agit de magnis priuilegijs ꝛ ſanctiſ-
ſimis donis q̃bus eam ſuꝑ omnẽ creatu-
ram ꝓtulit poſt chꝛm. Vñ ait. Fecit mihi

induiſti.ꝗ dignū eſt te aſcendere ⁊ nobis
benedictionē tuā impertiri. Sexto pote
ſtatū ad chorū veniēdo:cōmēdauerūt ipi
eam di. O bñdicta femina:noſtꝝ eſt po
teſtates demonū coercere. Sed tu caput
ſerpentis ꝯtriuiſti.digne ꝗ aſcēdis et nos
benedic. Septimo ꝑncipatuū venien
do in ordinē cōmendauerūt di. O impe
ratrix oim:nos ꝑncipamur angelis:tu ſupo
omnibꝫ creaturꝫ. Juſtū ē ꝗ te aſcēdere: ⁊
nos bñdicere dignare. Octauo dñatio
nes eā cōmēdauerūt di. O dña inclyta:
noſtrū eſt ꝑncipatibꝫ ꝑeſſe: tu ſꝯo vt ma
tꝰ habes etiā deo filio tuo ꝑcipiēdi.er
go aſcēdis merito .et nos bñdictiōe tua ꝑ
ticipes facito Nono ꝯueniendo ad cho
rū thronorū:q̄ cōmēdauerūt eam di. O.
ſꝯe iocūditas electoꝝ:digna es exaltari ſu
ꝑ nos. Nā in nob deꝰ req̄eſcēdo iudicia
decernit:in te dei filꝰ carnē aſſūmēdo in
qua iudicaturꝰ eſt viuos ⁊ mortuos req̄e
uit.ergo aſcendēdo nobis bñdic. Deci
mo ad chorū cherubin aduenīēdo: ⁊ ipi
cōmendauerūt di. O.diuine ſapie vas ad
mirabile:nos diuina ſapia iocūdamur:tu
mr̄ es ⁊ genitrix ſapie dei.i.dñi Jeſu. er
go dignū eſt te ſup nos aſcendere .noſq̄
tua in benedictione relinq̄. Undecimo
ad choꝝ ſeraphin veniēdo cōmendauere
illi di. O mater pulcre dilectōis:nos arde
mus charitate dei:tu in ſūma plenitudine
charitatis deū tanq̄ filiū pre omnibꝫ di
lexiſti.dignū eſt te ſup nos ad thronū tibi
ꝑꝑatū aſcendere:et nobis bñdictiōe tuā
infunde. At beata dei mr̄ grās ⁊ laudes
agens deo ait: Bñdictꝰ dñs deꝰ iſrl qui
facit mirabilia magna ſolus:⁊ bñdictuꝫ
nomē maieſtatis eiꝰ. Et iterꝫ oibꝫ choris
benedicens ait. Bñdicti vos dño q̄ fecit
celū ⁊ trā. Et tūc ad.xij.thronū virꝫ chri
ſti eſt eleuata qui eſt ſup omnes angeloꝝ
et ſanctoꝝ choros. Et de hoc in ſequenti
tibꝫ. Ultimo iam reſtat videre qualr̄
beata ꝟgo in thronum glorie ſit inthroni
zata a trinitate ſanctiſſima . Et de h̄ bre
uiter pie ⁊ deuote ꝯtēplādo Nota ꝙ cū ſo
lēnitate ⁊ tanta gaudioſitate briſſima dei
mater fuiſſꝫ vt ꝑdictū eſt: deducta ⁊ exal
tata ſup oēs ordies:tūc dñs Jeſus cū ſū
mo honore ipam ad ſui dextrā in throno
glorie ſue collocauit. Unde Aug. Tibi ꝗ
quit dña digne thronꝰ regꝫ glie debetur
te ipe rex glie vt matrē veram ⁊ decorā
ſpōſam ꝑ oibꝫ diligēs:amoris āplexu ſo
ciauit ſibi. Gaude igr̄ et letare ſine fine
Ex quo auctē claret ꝙ ſi debet ſibi thro
nus regꝫ glie:ꝗ idē eſt thronꝰ ſuꝰ.⁊ regꝫ.
Jtē ſi mr̄ regꝫ ⁊ ſpōſa.ꝗ iuxta regē ſm il
lud.iij.Reg.ij. Poſitꝰ ē thronꝰ mr̄i regꝫ
que ſedit ad dexteram eius ⁊c. Tūc deus
pr̄ bñdicens eā ait. Bñdicta tu in mlieri
bus ſicut annūciaui tibi ꝑ angelū. Bñdi
xi tibi ⁊ bñdicta eris i etnum. Geñ. xxvij.
Bñdicentes bñdicā tibi:⁊ exaltabo no
mē tuū in ſeculū. En ſup oia creata te do
minā ꝯſtituo. Et iuxta illud Geñ.xlj. Tu
eris ſup domū meā ⁊ ad tui oris imperiū
cūctus obediet populꝰ. Cuicūq̄ volueris
regnū trade.tibi fideliter ſeruiet. Salua q̄ſ
tibi placuerit:tu regina angelorū :tu dña
mundi:regna ⁊ gaude in glia mea ꝑ ſecu
la. Filius q̄ꝫ dei patris dñs Jeſus eā bñ
dicēs ait. Bñdicta tu mr̄ dilectiſſima. be
atus tuus vterꝰ quo me filiū dei portaſti
⁊ beata vbera tua virginea quibꝫ lactaſti
vt ſcriptū eſt Lu.xj. Gaude nūc ⁊ letare
vna mecū i throno glie ꝑpetue. En quia
mihi fideliter et deuotiſſime ſeruiſti:red
do tibi ſeruitutis vicem ⁊ retributionē vt
ſicut me ſuſcepiſti in vterū tuū puriſſimū
⁊ digniſſimū:ita ego ſuſcipio te nunc i ce
leſte ſoliū glorioſiſſimū ⁊ feliciſſimū. Si
cut tu me paruiſti:ita ego te paſcam dulce
dine diuinitatis ⁊ glie mee. Sicut tu me
induiſti carne hūana ⁊ veſtimento incon
ſutili:ita nūc ego te induā veſtimēto glie i
anima et corpore glorificato. Tu mihi in
cruce pendēti cōpatiens ⁊ dolēs a dextrꝫ
aſtitiſti.⁊ nūc aſta gaudens a dextrꝫ meo
is in throno glie queꝫ tibi ꝑparaui vt fru
aris mecum omni bono felicitatis patrie
celeſtis. Et volo vt ſicut me regeꝫ omniū
adorat ⁊ laudat ois exercitus beatoruꝫ et
electorū:ſic te reginā cūctoꝝ laudet et ve
neret ois eccl'ia ſanctoꝝ. Deniq̄ ſpūſſan
ctus eaꝫ benedicendo ait. Beata es ꝟgo
Maria q̄ dñm Jeſū portaſti creatorem
mūdi:genuiſti q̄ te fecit ⁊ in etnū ꝑmanes
ꝟgo:ꝑut cantat eccl'ia in ſpūſctō. Benedi
cta filia que a me in vtero materno extitiſ

eſti ſanctificata: ꝛ in filiū dei ꝯceptiōe ob-
umbrata. Virtutibꝫ ꝛ donis ſuperplena
vt de plenitudine tua reuiuiſcat oīs creat-
tura. Ecce ergo tibi donatū eſt: vt ſicut in
terris requieuit in te omnis grē plenitudine
ſic nunc in celis inhabitē te omni plenitu-
dine glorie. Tu itaqꝫ mater grē: tu mater
miſericordie: tu mater venie. Te impleuit
deus omniū bonoꝝ plenitudie: vt ſiquid
ſpei: ſiquid grē: ſiqd ſalutis mūdo ꝓuene-
rit: nouerit redūdari ex te. vt etiā ait Ber-
nardus ꝛc̄. Vere tota pulcra es amica dei
ꝛ macula non eſt in te. Nunc igit̄ iocunda-
re ꝛ deum vnū in ſancta trinitate contem-
plare regnās cum dulci filio tuo ſine fine.
Tunc ait Maria. Magnificat aīa mea
dominū. ꝛ exultauit ſpiritus meus in deo
ſalutari meo: quia reſpexit humilitatē an-
cille ſue ꝛc̄. Luce. j. Et iterum benedicens
dñm ait. Benedicam dñm in omni tem-
pore: ſemꝑ laus eius in ore meo; ſit nomē
dñi benedictū ex hoc nūc ꝛ vſqꝫ in ſeculuꝫ
Et ad hōīes ait. Magnificate dñm mecū
ꝛ exaltemus nomen eius in idipm. Con-
gratulamini mihi oēs q̄ diligitis dñm
qꝛ cū eſſem paruula placui altiſſimo: ꝛ de
meis viſceribꝫ genui deum ꝛ hoiem: vt ca-
nit eccl̄ia. Moxqꝫ vt Apoc. iiij. in figura
ſcribit̄ oēs ſancti miſerūt coronas ſuas
ante thronū dei. i. coram beata virgine: in
qua ſicut in throno chr̄s dei filius requie-
uit ipſam venerando. Et laudare ceperūt
ac benedicere deum dicētes. Dignus es
dñe deus accipere gloriā ꝛ honorē ꝛ vir-
tutem ſcꝫ ex ꝟgine matre q̄m occiſus es ꝛ
redemiſti nos deo noſtro in ſanguine tuo
ſcꝫ quē ex ꝟgine aſſumpſiſti. Et itez eiuſ-
dem. xix. Gaudeamus ꝛ exultemus ꝛ de-
mus gloriam deo: quia venerunt nuptie
agni ꝛc̄. i. gaudiū ꝓ glīa chr̄i ꝛ matrꝫ eius
Benedictio igitur ꝛ claritas ꝛ gratiarum
actio honor virtus ꝛ fortitudo deo noſtro
in ſecula ſeculorum Amen. Ad virgi-
nem quoqꝫ. Felix nāqꝫ es ſacra ꝟgo ma-
ria ꝛ omni laude digniſſima: quia ex te or-
tus eſt ſol iuſticie chr̄s deus noſter. Et il-
lud Judith. xv. ca. Tu gloria hieruſalem
tu honorificentia populi noſtri. tu leticia
iſrael: eo ꝙ caſtitatē amaueris. ꝛ ideo eris
benedicta in eternum. Sicqꝫ virgo beata
in celum gaudioſe inthronizata laudatur
ab omnibus ſanctis ꝛ angelis ꝛ benedi-
tur deus in ipſa ac per ipſam perenniter. Et
nos ergo chariſſimi vt gratiā ꝑ eius me-
rita ꝓmereamur ac gloriam: ipſam laude-
mus ei ſupplicemus ꝛ eius patrocinia fla-
gitemus orātes ſicut ꝛ eccleſia ſolet ipſam
inuocare d. Salue regina miſericordie vi-
ta dulcedo ꝛ ſpes nr̄a ſalue. ad te clama-
mus exules filii eue. ad te ſuſpiramus ge-
mentes ꝛ flentes in hac lachrymarū val-
le: eia ergo aduocata noſtra illos tuos mi-
ſericordes oculos ad nos ꝯuerte. Et Je-
ſum bn̄dictū fructū vētris tui nobis poſt
hoc exiliū oſtende. o clemens. o pia. o dul-
cis maria Amen

Incipit liber vndecimus de mixia dignitate ꝛ priuilegiis Marie.

Liber vn-
decimus ait de myſte-
rio ꝓuilegioꝝ magnoꝝ
ꝛ multiplicū ipſius be-
ate ꝟginis atqꝫ eius ꝓ-
cellentiſſime dignitatis
ꝛ habet duas partes. In prima parte
agitur de quibuſdā eius magnaliis ꝛ pri-
uilegiis digniſſimis. In ſecunda parte
de aliis eius duodecim gratiis ꝛ excellen-
tiis ꝛc̄.

Pars prima de magnaliis ꝛ priuilegiis digniſſimis que oīpotēs deus fecit beate Marie virgini.

Fecit mihi
dominus magna q̄ po-
tens eſt et ſanctum no-
men eius. Luce. j. capi.
Quibus in verbis ipſa
glorioſa dei genitrix vir-
go gloriatur et gratias
deo agit de magnis priuilegiis ꝛ ſanctiſ-
ſimis donis q̄bus eam ſuꝑ omnē creatu-
ram ꝓtulit poſt chr̄m. Vn̄ ait. Fecit mihi

dñs magna ꝗ potẽs eſt. q d. p ſuã inq̄t po
tentiã iſinitã fecit dñs in me magnalia p̄
maxia ꝛ iſcrutabilia. Reuera vt ait Anſ.
de ꝯceptu ꝟgĩ. ca. xviij. Nil marie excellẽ
tius dari potuit: nil mai⁹ in mõdo fieri va
luit ꝗ̄ ꝙ ipſa ꝟgo mãrẽs deũ ꝺ ſua carne
carnẽ factũ generaret. Et Bern̄. in ſmõe
de gaudijs marie mſta ait. Magna fecit
deus in creaturis mũdi. nihil tñ tã excel
lens ꝛ tã magnũ opus digitoꝝ dei factũ
eſt ſicut in ꝟgine Maria quã ſol ꝛ luna ꝛ
ois creatura mirant̃ ꝙ cũ quẽ celi cape nõ
poterãt. ipſa in vtero capiat. Quãuis autẽ
multa ꝛ ineffabilia ſint magnalia q deus
fecit virgini ſuք b̃ndicte. tñ iuxta figuram
Apoc. xij. vbi ſcribit̃. ꝙ ipſa mlier amicta
ſole claritatis diuine hab3 coronã. xij. ſtel
laꝝ in capite. poſſum⁹ deſcribere. xij. ma
gnalia ſiue ꝑuilegia digniſſima q̄ fecit oĩ
potẽs deus in ipſa ꝟgine maria tanq̄ ſtel
las. xij. relucẽtes in eius glia ſub q̄bꝰ cõp
hẽdunt̃. ꝛ mlta alia ꝟginis ꝑuilegia. Di
cat ḡ digne ꝛ merito glorioſiſſima hec ꝟgo
Fecit mihi dñs magna.

Primo q̄dẽ in eternali ꝑelectõe.
Scdõ in ſingulari ſctificatõe.
Tertio in naturali ꝑfectõe.
Quarto in incõtaminabili purificatõe
Quinto in ꝟginali fecũdatõe.
Sexto in diuinali inhabitatõe
Septimo in mẽtali illuſtratõe.
Octauo in materņali dignificatõe
Nono in huius mũdi ſaluatõe
Decimo in oĩs doni exuberatõe.
Undecimo in ſupeminẽti exaltatõe.
Duodecimo in vniuerſali veneratõe.

Iuxta hec igit̃. xij. ſtellas deſcribim⁹. q̄s
in trib⁹ q̄ternarijs potes ordinare ſm ſeri
em ꝑſcriptã. diſtinguendo ք quaternariũ.
vel aliter vt placuerit.

De priuilegio eternalis ꝑe lectõis Marie in q̄ fecit ſibi de us maxima. Ca. i.

PRima ſtella dignitatis ꝛ magnificẽ
tie bte ꝟginis d̃r eternalis
ꝑelectio. Ipſam eñ de⁹ ab eterno ꝑelegit
ſupra oẽm creaturã vt eẽt excellẽtior grã ꝛ
glia atq̄ mr̄ dei digniſſima. ſicut ꝺ ea canit
eccl̃ia. Elegit inq̄t eã deus ꝛ ꝑelegit eã in
tabernaclo ſuo habitare facit eã. Propter
ea in huius ſignũ in ꝑſona ei⁹ d̃r Ps. In
capite libri ſcrptũ eſt de me vt faciã volun
tatẽ tuã de⁹ me⁹. Notãdũ aũt ꝙ triplex
liber diſtinguit̃. ꝛ in q̄libet eoꝝ de ipſa be
atiſſima maria in capite. i. ꝑncipio ſcriptã
eẽ inuenit̃. vt pꝫ ꝯſideranti. Prim⁹ d̃r
liber vite. Hic liber nõ eſt aliud ꝗ̄ mẽs di
uina. in q̄ ſunt ſcripta oĩa q̄ ſunt erũt ꝛ fue
runt. Iſta aũt ſcriptura eſt noticia dei q̄ eſt
oim reꝝ nõ ſolũ factoꝝ. ſed etiã fiendoꝝ ꝛ
eoꝝ q̄ poſſibilia ſunt fore: ꝛ q̄ nunq̄ erunt
vel impoſſibilia ſũt. In hoc libro ſcripta
ſunt nomia electoꝝ: iuxta illud Phil. iiij.
Quoꝝ noia ſcripta ſunt in libro vite. Pro
pter qð ſaluator Lu. x. ait diſcipulis. Gau
dete ꝛ exultate q2 noia veſtra ſcripta ſunt in
celis. Vñ Gratianus de pe. diſt. iiij. dicit
ꝙ ſm ꝑſcientiã diuinã ſcribi in libro vite eſt
aliquẽ ꝑordinari ad vitã ſcꝫ grẽ ꝛ glie qð
ab eterno ordinatũ eſt. De hoc vero libro
deleti ſunt ꝛ delent̃ noia reproboꝝ: iuxta
illud Ps. Deleant̃ de libro viuentiũ ꝛ cũ
iuſtis non ſcribant̃. Et Exod. xxxij. dixit
Moyſes ad dñm: Aut dimitte ꝑplo hui
ic hãc noxam: aut ſi nõ facis dele me de li
bro tuo quẽ ſcripſiſti. q. d. Quia ſcio ꝙ me
nõ delebis: iõ parce ꝑplo huic. Cui rñdit
dñs. Qui peccauerit mihi delebo eũ de
libro meo. In h libro nõ eſt ꝑoritas tpis
vt ſcꝫ mens diuina ꝑus vnũ cognoſcat ꝗ̄
alteꝝ: ſed eſt ꝑoritas dignitatis. vt dicat̃
ꝑus ſcriptũ qð nobilius ꝛ ꝑfectius fien
dũ eſt diſpoſitũ. Et hoc mõ dicit btã vir
go Maria. In capite libri. i. vite ſcriptuꝫ
eſt de me. Que ꝑ ceteris eſt electa ꝛ ꝑelec
ta tanq̄ ſanctior vniuerſis etiaꝫ angelis:
vt faceret voluntatẽ dei in cunctis vt eſſet
grã ꝛ glia excellẽtior oĩum creatura. Se
cũdus d̃r liber legis ſcripte ſiue date q̄ cõ
tinet libros Moyſi q̄nq̄ legales: necnon
hiſtoriales: ſapientiales ꝛ ꝓphales: alios
quoq̄ veteris teſtamenti: vt pꝫ in biblia
Licet aũt totũ vetus teſtamentũ ք oẽs li
bros tã legis ꝗ̄ ꝓphetaꝝ atq̄ hiſtoriaꝝ
plenũ ſit myſterijs ꝛ ꝓphetijs de btã ma
ria: tñ in capite hui⁹ libri: q2 in ꝑmo capi

tulo Geñ. plurimas ꝑ figuras ſcribit̃ de ipſa bt̃a ꝟgine. Propterea bt̃a ꝟgo dicere põt. In capite libri.ſ.veterꝫ teſtamēti ſcriptū eſt de me. Primo q̃dē in ipſo initio libri cū dr̃. In ꝑncipio deus creauit celū ⁊ terrā. In ꝑncipio.i.in filio ꝑ quē fecit ⁊ ſecula: teſte Ap̃lo: quē filiuꝫ deus pr̃ dedit ꝟgini bñdicte vt idem ⁊ vnus eſſet dei ac ꝟginis filius. Creauit inq̃t de⁹ celū ⁊ terram ſcḋm Alb. magnū ſup Miſſus eſt. ca. cxvij. Per hoc bt̃a ꝟgo figurata extitit q̃ celū ⁊ terra fuit. q: celeſtē ſil' ⁊ terreſtrē vitā duxit: hoc eſt angelicā ⁊ humanā ↄuerſationē habuit. Celū fuit bt̃a ꝟgo altiſſima dignitate. Terra infima humilitate. Celū fuit puriſſima ꝟginitate. Terra fecunda maternitate. q: ꝟgo ſimul ⁊ mater fuit. Et ſicut in ꝑncipio creatõis rerꝫ ꝑmo creata ſunt celū ⁊ terra: ita in ꝑncipio rerꝫ creatõis ⁊ redēptiõis creata eſt ꝟgo bt̃a. Denicꝫ deus decreuerat ꝑ ſingl'a opa ſex dierꝫ (de q̃bꝫ agit̃ in ꝑmo capitulo libri veteris teſtamēti) honorare ipſam ꝟginē bñdictā ꝑfigurādo in ſinglis vt oñdit Alb. vbi ſupra. Nimirꝫ ipſa die ꝑma fecit deus lucē de q̄ poſtea factus eſt ſol ſcḋm q̃ſdā vt dicit mgr̃. in. ij. li. ſentē. in q̃ figuratū eſt q ſol iuſticie chr̃s de⁹ noſter naſciturus eſt de luciſſima maris ſtella maria. Secūda die fecit deus firmamētū in medio aquarꝫ. Hoc firmamentū qḋ habet fixas ſtellas in ſui ornamentū bt̃a ꝟgo eſt q̃ habet coronā. xij. ſtellarꝫ. i. gl'iam oīm ſctõrꝫ. Vñ ipſa fuit in medio aquarꝫ. Aque em̃ multe ꝑpl's multꝭ Apoc. xvij. q: ipſa eſt mediatrix. ⁊ fuit ipſa media iter aq̃s q̄ ſub celis ſunt. i. ſctõs hoīes vie. ⁊ inter aq̃s q̄ ſup celos ſunt. i. angelos ⁊ ſctõs patrie q: erat ipſa oīm ſctõrꝫ gl'iam habēs: ⁊ plenitudinē gr̃e ſupra cõem ſtatū vie ⁊ īfra ſtatū p̃rie dū erat in vita hac: cõicās cū inferiorꝫ: cū īferiorib⁹ merēdi ↄditionē: cū ſupiorib⁹ ꝓmiū ꝑfectionē. Proinde Eccl'i. xliij. Spēs celi. i. btē ꝟginis gl'ia ſtellarꝫ. i. ſanctorꝫ. Tertia die ↄgregauit. deus aq̃s q̄ erāt ſub firmamēto in vnū locū ↄgregationē𝔮ꝫ aquarꝫ vocauit maria: in q̃ figuratū eſt q ↄgregatio oīm ꝑgratiarꝫ in ꝟgine benedicta nominādā eſſet h̃ noīe maria. Quarta die fecit de⁹ duo luminaria magna. ſ. ſolē ⁊ lunā. ſol chr̄m: luna btā𝔷 ꝟginē figurauit. Quinta die de⁹ fecit piſces ⁊ aues ⁊ eis bñdixit. q: ꝑ bñdictionē marie ꝟginis reuiuiſcit oīs creatura: vt dicit Anſ. in li. oronū. Sexto die formatus eſt hō ⁊ poſitus in paradiſo voluptatꝫ. q: chr̄s hō factus eſt die ſexto: ⁊ in ſexta etate mūdi poſitus a deo pr̃e in ꝟginei corporis paradiſo in q̃ fuerūt delitie diuine dulcedinis ⁊ amoris. Denicꝫ die ſeptimo. ſ. ſabbato q̃euit deus ab opib⁹ ſuis: q: tūc chr̄s q̃euit in ſepulcro: ⁊ tunc fides q̃euit in ꝟgine bñdicta: iō bñ dr̃. Et ſctificauit deus diē ſeptimā ſcꝫ ſtatuēdo eā in veneratõe haberi a fidelib⁹ in honorē ꝟginis: nō q̃dē abſtinēdo ab opib⁹ manualib⁹ ne videamur iudaizare. de ↄſe. di. iij. ꝯuenit. ſed ieiunādo: orādo frequentius: ⁊ elemoſynas dādo ⁊c. Ecce claret: q: in capite libri. ſ. veteris teſtamēti ſcptū eſt de ꝟgine.

Tertius dr̃ liber gr̃e q̃ ↄtinet oīes libros noui teſtamēti: incipiēs ab euangelio Math. In ꝑncipio g̃ libri gr̃e ſcptū eſt de ꝟgine: q: in ꝑncipio libri Mathei ſcꝫ Liber generatõis Jeſu chr̄i filij Dauid ⁊c. Et in fine hui⁹ euāgelij eodē. j. ca. ſcribit̃. Jacob aūt genuit Joſeph virꝫ marie de q̄ nat⁹ eſt Jeſus q̃ vocat̃ chr̄s. Ibi g̃ ſcꝫ in capite libri gr̃e ſcptū eſt de maria vt faceret voluītatē dñi in ſumēdo ſpõſuꝫ: in ↄſentiēdo ad ↄcipiendū chr̄m ⁊ fidem dādo angelo. Vñ claret ex ꝑmiſſis maxima ꝟginis excellētia ⁊ dignitas. q: ab eterno deus eā ꝑelegit: ⁊ ꝑ totū vet⁹ teſtamentū ꝑ ora oīm ꝓpharꝫ ⁊ ſctõrꝫ cõmēdauit: atcꝫ in nouo teſtamēto in ipſa oīa de⁹ magnalia que decreuerat ab eterno adimpleuit: ⁊ toti mūdo ſalutē ex ipſa ꝓueniſſe ꝑ euāgeliſtas ⁊ alios ſctõs noui teſtamēti deſcribi voluit. Vñ venerabilis Beda ſup illud Lu. xj. Beati q̃ audiūt ꝟbū dei dicit. Beate ꝟginis excellētia cõmendat̃: cū ſcꝫ dr̃. Btūs vēter q̃ te chr̄m portauit ⁊ vbera que ſuxiſti. Et merito. q: in ſpeculatiõis cuſtodia dño ipſa famulabat̃ adeo q ipſius humilitati ⁊ ſctitati nullus ſctõrꝫ cõparat̃. ſꝫ tota ſctõrꝫ btitudo ex glioſe ꝟginis vtero ꝓceſſit. O venerāda dña electa ⁊ ꝑelecta q̃ mr̃ eſt ⁊ ꝟgo eē nō deſinit. O admirāda puella que ſaluo ꝟginitatꝫ

pudoꝛe ſuū genuit genitoꝛē. o felix ancilla
que creatoꝛē ꝛ gubernatoꝛem genuit vni
uerſoꝝ ꝛ ṽgo ꝑmāſit in eternū: o bn̄dicta
mater q̄ inferni vaſtatoꝛē: celi reparatoꝛē:
nr̄m ſaluatoꝛē: mūdi redemptoꝛē: deū oī
potentē: dn̄m celi ꝛ terre ꝛ om̄ia ꝯtinentē
ſuo ꝑtulit ex vtero: angeloꝝ leticiā: hoim
vitā. celoꝝ gl'iam. Hec ille. Itaq̧ ſumma
magnalia ꝛ ꝓuilegia ꝑmaxima deus fecit
in Maria ꝑ iſta ſtella vicȝ in electiōe eter
na. Primo qꝛ eam elegit ſingulariter ſup
oēs nō tm̄ humanas: ſȝ ꝛ angelicas creatu
ras. Scd'o qꝛ ipſam elegit ad talē ꝛ tantā
grām ꝛ gl'iam qualē ꝛ quantā nulla crea
tura deo nō vnita cape potuit niſi ipſa vir
go mater dei. Tertio qꝛ ipſam elegit ad tā
tā grām ꝛ gl'iam ꝙ oēs generales ac ſpeci
ales grās oīm creaturaꝝ: ac gl'ie plenitu
dines in ſummo habuit. Et inſuper ipſam
grām ꝛ gl'iam increatā totā in ſe ꝯtinuit.
Quarto qꝛ deus ipſam elegit ꝛ ꝑoꝛdina
uit ad tam magnas excellentias ꝙ eā ma
ioꝛē facere nō potuit potētia oꝛdinata. vt
patuit li. v. par. iij. ar. j. Vn̄ ꝓpter ꝑmiſſa
merito btā virgo ꝑ arcā teſtamēti eſt ꝑfi
gurata. in qua incluſa erāt legis mādata.
qꝛ in ea due tabule in q̄bꝰ decē ꝓcepta ſcri
pta erāt digito dei ꝯtinebant. ſic in Ma
ria ꝓceptoꝝ obſuātia erat quā dextre dei
digitꝰ. i. ſpūſſctūs oī grā decoꝛauerat. ar
ca etiā librū legis ꝯtinebat ꝛ Maria cō
ſeruabat in ſcrinio pectoꝛis ſui oia verba
ſcti euāgelij ꝯferēs cū oibꝰ ſcriptis legȝ di
uine ꝛ ꝓphaꝝ q̄ oia ſciebat. In arca erat
ṽga Aaron q̄ floꝛuit ꝛ vrna aurea cū mā
na celi. ꝛ maria floꝛuit ṽginitate. ꝛ fructū
bn̄dictū ꝑtulit. i. chr̄m q̄ celi māna veꝝ in
vtero mundiſſimo poꝛtauit. Arca erat de
ligno ſethim imputribili facta: ꝛ maria in
putredinē nō eſt redacta. Arca duos vel
ctes quibꝰ poꝛtabat. ꝛ q̄ttuoꝛ circulos au
reos in lateribꝰ habebat. Sic i maria du
plex charitas. ꝛ q̄ttuoꝛ ṽtutes cardinales
erāt. Arca tā intrinſecus q̄ꝫ foꝛis deaura
ta erat. Maria intus. id eſt in aīa ꝛ foꝛis.
id eſt in coꝛpoꝛe grā replendebat. Fecit ḡ
dn̄s ei magna.

Q, deꝰ fecit magna in marie ſingulari ſctificatōe · Ca. II.

Secunda ſtel
la dr̄ ſingularis ſanctificatio
qd̄ fuit magnum priuilegiū.
Primit ſm̄ doctoꝛes theologos ipſa ṽgo
q̄ttuoꝛ vicibꝰ ſanctificata fuiſſe edocetur a
deo. Primo q̄dē in materno vtero. Secū
do deus eā ſanctificauit qn̄ ſpūſſctūs eā
obūbꝛauit ꝛ filiū dei ꝯcepit. Tertio qn̄ eā
deus inhabitauit menſibꝰ nouē chr̄m poꝛ
tādo in vtero. Quarto qn̄ eā deus in celū
aſſumpſit. Vn̄ Ps̄. Sctificauit dn̄s ta
bernaculū ſuū. In ſingulis aūt ꝛ omnibꝰ
his ſctificatōibꝰ deus fecit ei magna ꝛ ꝑ
maxima priuilegia ſm̄ ꝙ tenēt doct. ſup
iij. ſen. di. iij. Primū fuit priuilegiū ma
ximū ꝙ i prima ſctificatōe ꝑ grām ſpecia
liſſima fuit ꝑſeruata a pctō oꝛigiali: vt te
nent nr̄i doctoꝛes: Licȝ alij dicant ipſam a
pctō oꝛiginali fuiſſe purgatā in ꝑma ſan
ctificatiōe: tm̄ eccl'ia iſtud pie credit cū no
ſtris doctoꝛibꝰ: vicȝ ꝙ ꝑſuata eſt ab origi
nali culpa vt merito d' ipſa dici poſſit illō
Cant. iiij. Tota pulcra es amica mea ꝛ
macula nō eſt in te: ꝛ de hoc latiſſime pa
tuit li. iij. ꝑ totū. Itē in iſta prima ſctifica
tione datū eſt ṽgini ſcd'm maximū priui
legiū: qꝛ infuſa eſt ſibi grā ꝑſuatiua dein
ceps ab oī pctō actuali nō ſolū moꝛtali
ſed etiā veniali. Alijs eīm ſanctificatis in
vtero ꝯfert grā ꝑ quā ꝑſeruarent a moꝛ
tali: licet nō a veniali: ſed ipſi ṽgini benedi
cte collatū eſt ꝙ nec venialiter vnq̄ꝫ pecca
ret. Vn̄ Bern. ad canonicos Lugdunen̄.
ait. Puto ꝙ copioſioꝛ grā ſctificatōis in
ipſam deſcendit q̄ nō ſolū ipſius ortū ſctifi
cauit: ſed etiā eā ab oī pctō deinceps im
ne cuſtodiuit. Hec ille. Nā iſta grā ꝑtunc
in ṽgine aut ſubtraxit oino: aut reſtrinxit
fomitē ꝙ nō poſſet in aliqd̄ pctm̄ ducere
aut a bono retraheret: vt tenēt doc. ſup. iij.
di. qua ſupra. Tertiū ꝓuilegiū in iſta ꝑ
ma ſctificatōe maximū fuit. qꝛ vicȝ beata
ṽgo impleta eſt dono ſpūali ꝛ ꝑfecta non
ſolum reſpectu ſui: ſed etiā reſpectu alioꝝ.
Qd̄ ſic ptȝ. Nā poſt eiꝰ ſanctificationē in
vtero ſuē mr̄is in ipſa benedicta ṽgine fo
mes ſm̄ nr̄os doctoꝛes tenētes Mariam
foꝛe ꝯceptā ſine macula oꝛigialis pctī: nō
remanſit foꝛmaliter: ſed tm̄ cauſaliter vt

patuit li.viij.pte.iij.ar.j.ca.j. circa mediū
Scđz ăt alios q̄.ſ.tenet eā a pctō mūda
tā:lz remāſerit ſm ſuā eēntiā ꝛ non fuerit
ſubtractus:tñ remāſit impedit⁹ ꝛ ligat⁹
ꝑ grām ſctificantē q̄tū ad duo. Prio ne
fomes inclinaret ad quodcunq; peccatuz
aut retraherz a bono.ergo ꝛc̄. Itē qđ am
plius eſt:q꞉ grā ſanctificatōis nō tm̄ illi
citos motus rep̄ſſit in ſe:ſedetiā in alijs ef
ficaciā habuit vt nunq̄ ab aliq̄ ꝯcupiſci
potuerit. Unde ꝑut ſeraphic⁹ Bonauē.
ſuꝑ.iij.di.iij. ait. Etiā infideles ꝛ iudei aſ
ſerūt hoc mirū fuiſſe in ꝟgine Maria:ꝙ
cū eſſet pulcerrima corpore: a nullo vnq̄
viro potuit ꝯcupiſci. Uñ has ſpēales pre
rogatiuas habuit ſctificatio btē ꝟginis p̄
oibꝫ ſctificatis in vtero vel in baptiſmo.
Cum q꞉ coꝝ ſctificatio nō cōprimebat i
eis oēs mot⁹ illicitos. Tū q꞉ coꝝ ſctitas
nō extiguebat oēm motū corꝑalē vł con
cupiſcētiā in alijs aſpicientibꝫ eos:imo plu
rime ſctē ꝟgines vt Catarina Margare
ta ꝛc̄. ꝯcupite ſunt.ꝛ q꞉ nō ꝯſenſerūt mar
tyrizate ſunt. Sed in btā ꝟgine grā ſctifi
catōis etiā in alijs oibꝫ concupiſcētie mo
tū extinguebat.ꝑut latius de hoc ſupra
patuit.li.v.parte.ij.ar.ij.c.iij.vbi ꝛ rōnes
notant̄. Deniq; in ſcđa ſctificatione
qñ ſcz chriſtū concepit beata ꝟgo:habu
it ſupra p̄miſſa quartū maximū ꝑuilegiū
ſcilz ꝙ fuit confirmata in bono ſuperna
turali et certificata de beatitudine perenni:
quod nemini viatori eſt datū. Adeo enīz
ſpūſſanctus in eā ſuꝑuenit ꝙ fomitem in
ea omnino extinxit: ꝛ inclinationem eius
abſtulit.atq; omnē potentiā peccandi re
mouit:ꝛ libeꝝ arbitriū eius cōfirmauit ī
bono:vt in contrariū ſcz mortale vł venia
le peccatū de cetero flecti eſſet impoſſibi
le:q̄uis ipa beata virgo remaneret in ſta
tu vie. Unde ait angelus eidē di. Luc.j.
Spūſſctūs ſuꝑueniet in te.i.fugabunda
bit:ꝛ virtus altiſſimi ꝛc̄. Ceterū in tcia
ſanctificatione.ſ.in filij dei inhabitatōe ſu
per p̄dicta:vt dicit Pe.aureol.in ſuo cō
pendio habuit hoc Quintū priuilegiū
maximū ꝙ tota fuit dedicata ad diuina:
tota diuino lumine plena.adeo ꝙ nō ſolū
mens ſedetiam corpus eius diuinitatꝫ lu
ce reſplenduit: quia illū portauit in vtero
qui eſt ſplendor paterne glorie. Uñ Eze
chiel.xliij. Ecce glīa dei iſrael ingrediet̄ ꝑ
portā orientalē.i.ꝑ btām virginē. ꝛ terra
id ē caro btē virginis ſplendebat a maie
ſtate eius.ſ.chriſti. Preterea in quarta ſcā
tificatione:vicz in aſſūptione Sextū
priuilegiū maximū habuit ꝙ ab oi miſe
ria mentis ꝛ corꝑis eſt exempta:ꝛ ī omīs
boni fruitione in glīa conſūmata vltimo
fini.i.deo cōiuncta. Hec omnia doctores
cōmuniter dicunt ſuꝑ ſenten.lib.q̄ ſupra.
Hoc tñ hic ꝛ in ſiſibus obſerua.ꝙ vicz
nři doctores q̄ tenēt Mariā fuiſſe conce
ptā ſine peccato originali:aliter ſenſiūt d̄
fomite:q.ſ.in Maria nō fuerit niſi cauſa
liter ſm legē ꝓpagantiū. Ecce quia deus
fecit Marie magna.

De priuilegio naturalis per fectionis in qua deus fecit ma gna Marie. Ca.III

Tertia ſtella
dr naturał ꝑfectio:in q̄ fecit
deus marie maxima ꝑuile
gia ꝛ plura. Primo q꞉ eam fecit tam in
anima q̄ in corꝑe dignīſſimā: vt.ſ. foret
aptiſſimū habitaculū tanti regꝫ altiſſimi.
Unde canit eccīa. Omnipotens ſcz de⁹
quiglorioſe virginis matris marie corp⁹
ꝛ animam vt dignū filij tui habitaculum
efficeret̄ cooperantē ſpirituſancto p̄paſti.
Miro ergo modo eam ſpirituſſanct⁹ do
tauerat in naturali perfectione:tam quo
ad animam q̄ quo ad corpus:vt eſſet p̄
omnibus etiā angelicis creaturis digniſ
ſima ad hoſpitandū in ſe ſummū regem
glorie tanq̄ vera mater eum concipiendo
ꝛ pariendo. Sed hic queſtio mouetur
Quoto anno etatis ſue btā ꝟgo chriſtuz
apta fuit ſuſcipe in vteꝝ vt cū ꝯcepit. Ad
hoc aliq̄ dicūt ꝙ poſt.xviij. annos:q꞉ tūc
mlieres vł puelle ſunt ꝑfectioris etatꝫ ad
ꝑfectiorē ꝓlem gignendā:qualł fuit chřs
Sed iſtud in ea nō habet locū:nec ipedi
uit conceptionis ꝑfectionem:quia ſpiri
tuſſanctus ei tribuit perfectiſſimū adiu
torium: et plenam perfectionem nature
ad concipiendū chriſtum virtute ſpiritu ſ

ſancti. Rñdet̃ g̃ ſicut pie credit̃ q̃ b. virgo habuit. xij. annos vl̃ modico pl⁹ q̃n chriſtũ ↄcepit. Et h̃ ſic pbat̃. q2 chr̃s ex ſumme charitatis fonte feſtinauit tãcito p̃ nr̃e ſalutis opatione: ſicut potuit ad v̄gis optatũ habitaculũ: Iuxta illõ ps. Exultauit vt gigas ad currẽdã viam: a ſummo celo egreſ. ₇c̃. Sʒ etas in q̃ mulieres pñt vl̃ ſolent generare eſt cõiter a duodecim annis cõpletis vſq3 ad. xliiij. annũ. g̃ duodecimo anno chr̃m cõcepit. Confirmat̃: q2 chr̃s poſt ſuũ ortum ad mortem feſtinabat q̃ntum poterat: Iuxta illud Lu. xij. Baptiſmo habeo baptizari. id ẽ ſanguinis effuſione: ₇ coartor donec p̃ficiã. g̃ nec minus feſtinauit ad incarnationẽ q̃ nõ min⁹ ſacramẽtũ erat dignũ. Itẽ q2 virgines que in templo erãt mor3 vt ad annos nubiles puenieban̄t: dabant̃ ad deſponſationem ſed annus nubilis deſponſationis eſt ẽ annus duodecimus: in quo poteſt puella cõcipe: vt patet extra de deſponſatõe impuber: ca. puberes. ₇ cap. continebat̃. Pie g̃ credit̃ q̃ duodecimo anno cõpleto ſit deſponſata: ₇ chr̃m tũc ↄcepit. Hoc ſuppoſito ſequũt̃ aliq̃ ↄcl̃ones. Prima q̃ mat̃ dei habuit. xxv. annos q̃n chr̃m amiſit et in tẽplo reppit. quia tũc chriſtus habuit. xij. annos. Scd̃a q̃. xlij. annos habuit q̃n chr̃s demũo p̃dicare cepit poſt ſuũ baptiſmũ: ₇ primũ miraculum aquã in vinum ↄuertendo fecit. q2 tũc chr̃s habuit xxx. annos. Lu. iij. Tertia q̃ ipſa habuit. xlvj. annos q̃n chriſt⁹ mortuus eſt: q2 chr̃us dñs trienmo docuit. Quarta q̃ ipſa. lviij. annos cõpletos habuit q̃n aſſũpta fuit. Nam duodecim annis creditur cõmunius ſupuixiſſe poſt paſſionẽ. Secũdo de⁹ fecit magna Marie in naturali p̃fectione: q2 eam fecit in cõplexione naturali ſaniſſimã ₇ puriſſimã. Fuit eni p̃ aliis optime ſanguinee cõplexionis: vt credit̃. Nec mirũ: q2 de eius puriſſimo ſanguine debebat formari caro chriſti ſanctiſſima. ₇ fuit puriſſime nature ₇ ſpatiſſime vite vt nunq̃ aliquam egritudinem paſſa ſit. Sicut enim notãt doc. ſup. iij. di. iij. Ipſa ab initio conceptiõis vſq3 quo vixit ſemp in puritate nature pſtitit: donec naturali morte vicz dulciſſima extincta fuit ſine dolore ₇ ſine omni infirmitate ₇ ſine oĩ malicia in omniũ virtutũ plenitudine vixit. vt videret̃ appropinquaſſe ſumme ad ſtatum innocentie ipſius Ade. Tertio deus fecit magna Marie in naturali p̃fectione: q2 eam ſup omnia indiuidua humani generis fecit nobiliſſimã et pulcerrimã Nam vt ait Phs. ij. Phyſ. Natura ẽ vis inſita rebꝫ ſimilia ex ſimilibꝫ p̃creãs. Niſi g̃ natura erret vl̃ impediat̃: filius erit ſimilis patri vl̃ matri. Sʒ filius b̃tẽ virginis fuit nobiliſſim⁹ ₇ ſpecioſiſſimus p̃ filiis hominũ: dicente Ps. ergo et mater ei⁹. de h̃ latiꝰ li. j. p̃te. ij. Quarto fecit de⁹ mag̃ in gr̃e p̃fectione marie: quia oibꝫ gratiis nõ ſolũ gratuitis ſed etiã gratis datis i oibus ale ſue potentiis ipſã impleuit: vt eẽt p̃ oia grã plena. Nimirũ ei⁹ ingeniũ: memoria: intellectus ₇ oẽs animi vires ſup oẽs alios hoies viguerũt omni dono gr̃e plene ₇ ad virtutũ exercitia: vicz humilitatẽ: caſtitatẽ: patientiã: miſericordiam: aliaſq3 oẽs virtutes naturalit̃ ₇ ſingl̃ariter inclinate. Illud g̃ apli. j. Cor. xij. de gr̃is gratis datis ſcriptũ: q̃d aliis ſanctis diuiſim eſſe donatuʒ edocet. vicz. Aliij inq̃t p̃ ſpiritũ dat̃ ſermo ſapie. Glo. in ↄ tẽplatõne eternoꝝ. Alij ſmo ſcie. ſ. hũane. ſic̃ ſunt artes libales. Alij fides in eodẽ ſpũ. Alij g̃ratia ſanitatũ. Glo. curandi infirmos. Alij opatio v̄tutũ. glo. opatio miraculorum. Alij ꝓphetia. glo. p̃dicere futura. Alij diſcretio ſpirituũ. glo. vt diſcernãt q̃ ſpũ fiãt opa: alij genera linguaꝝ. alij interp̃tatio ſermonũ. glo. expoſitio ſcripturaꝝ. Et p̃terea illud ad Eph. iiij. Alios quidem dedit apl̃os: alios euãgeliſtas: alios paſtores: et quicq̃d eſt aliud gratie ₇ donorũ: oia in btã v̄gine cõpletiſſime ſunt p̃fecta: dicẽte angelo: Aue gr̃a plena ₇c̃. adeo q̃ nulla ei defuerit gr̃a: q2 vt dr̃ Damaſ. Ipſa a nullo illuſtriũ vincit̃. Vinceret̃ aũt ſi in aliq̃ dono eſſʒ diminuta ei⁹ dignitas excellẽtiſſima. Ecce q2 fecit dñs mag̃ marie in naturali p̃fectione.

De priuilegio incõtaminabil puritatis in q̃ fecit de⁹ magna marie Ca. iiii.

Quarta ſtel

q la dr incōtaminabilis puri-
ficatōis in q̄ deus fecit ma-
xima Marie. Primo q̄dez:
qȝ ipſam ſctificauit ꝛ purificauit intātū vt
nullā maculā ſiue originalis ſiue venialis
ſiue mortalis culpe haberet. Nā ipa ꝟgo
fuit ab oi culpa imunis: vt teſtaꝛ Aug. li.
de natura ꝛ grā dī. Si inq̄t oēs ſcti inter-
rogenꝛ vtrū peccauerint: rn̄derent. Si di-
ximus qȝ pctm̄ non habemus noſmet-
ipos ſeducimus ꝛ ꝟitas in nob̄ nō eſt. Ex-
cepta inq̄t hac ſancta ꝟgine ſcȝ Maria. d̄
q̄ nullā pɋſus cū de pctis agiꝛ habere vo-
lo ꝓpter honorē dn̄i q̄ſtionē. Inde em̄ ſci-
mus ꝙ ei plus grē ſit collatū ad vincendū
ex omi parte pctm̄. qm̄ ꝯcipe ꝛ parere me-
ruit illum quē nullū ꝯſtat habuiſſe pctm̄
Hec Aug. Vn̄ Bonauē. ſup. iij. diſt. iij.
dicit ſe audiuiſſe narrari ꝙ ipa cuidā ꝑſo-
ne reuelauit ꝙ nunq̄ reꝑhendebat eā cor
ſuū in omni vita ſua. Scdo maximū fecit
deus ꝟginē benedictā purificādo. qȝ eam
fecit tā ſanctā: ꝛ in puritate ſanctitatis cō-
firmauit adeo ꝙ nunq̄ peccare poſſet: eti-
am in minimo: licȝ viatrix eſſet. Nimiꝝ h̄
ꝑuilegiū ſcȝ impoſſibilitas peccandi ſpe-
ctat ad ſtatū cōphenſoꝝ ſiue pr̄ie. qȝ ḡ be-
ata ꝟgo ex hoc ꝙ filiū dei ꝯcepit nō eſt po-
ſita extra ſtatū viatoris: imo ipa mori po-
tuit: ꝛ de facto mortua eſt. Et qm̄ vt dicit
Aug. potētia moriendi ꝯſequiꝛ potentiā
peccādi q̄ eodem paſſu currūt vt nō ꝑus
tollaꝛ potētia peccādi q̄ȝ potētia moriēdi
Mirū ḡ videꝛ quō beata ꝟgo nō potuit
peccare: ꝛ tn̄ potuit mori. Sed has diffi-
cultates ſoluit Bonauē. ſup. iij. diſt. iij. ꝙ
vicȝ quantū eſt de lege cōi: impoſſibilitas
peccandi ſpectat ad ſtatū patrie. ſed nihil
impedit q̄n d̄ grā ſpēali id qd̄ aliis cōiter
daꝛ in patria ꝯcedaꝛ in via illi ꝑſone ꝑci-
pue q̄ in terris degēs regina erat eoꝝ qui
exultāt in celis. Denicȝ de potētia moriē-
di ꝛ potētia peccādi nō eſt ſile in btā ꝟgi-
ne. ꝓ eo ꝙ nō fuit decens filiū dei habere
matrē imortalē cū ipe factꝰ eſt mortalis.
ſȝ valde indecēs eēt ſi haberet matrē pec-
catricē. Debuit ḡ mr̄ dei oino imunis eſſe
a pctō: ꝛ a potētia peccādi debuit eſſe alie-
na poſt filij ꝯceptionē: vt ſicut impoſſibi-
le erat matrē dei dānari: ita ꝛ impoſſibile
foret labi. Et rō. qȝ dignior fuit mr̄ chr̄i
effecta q̄ȝ ſit aliq̄s angelꝰ in celo. Si ḡ an-
geli in celo ſunt ꝯfirmati in grā. mlt̄o ma-
gis mr̄ dei. Sed dī. Vn̄ hoc ꝙ btā ꝟ-
go nunq̄ peccare potuit cū in hac vita tē-
peſtuoſa fuerit: vbi tota hois vita tētatio
eſt Iob. vij. Militia eſt vita hois ſup ter-
rā. Potuit ḡ ꝛ ꝟgo beata tentari ſaltē ab
extrinſeco occaſiōe accepta ꝑ q̄nq̄ ſenſus
vel a diabolo q̄ eſt millleartifex in tentan-
do. q̄ etiā ipm̄ chr̄m nō fuit reueritus tēta-
re. Rn̄deꝛ ſm̄ doc. cōiter ꝙ btā ꝟgo potu-
it q̄dē ab hoſte vel ab extrinſeca occaſione
tentari foris: ſed nunq̄ ab intra tentatio-
nis alicuius motus effectū vel incitamē-
tū ipa habuit. Et hoc erat ex trib; cauſis
Primo ex fomitis ligatiōe ꝛ extinctiōe cō-
cupiſcētie q̄ ad malū nō ītrahebat: nec a bo-
no retrahebat: vt patuit ſupra. Nā ꝯtin-
git aliq̄n habitū ligari ne i actū exeat per
vitiū. ſic ſcia ꝑ ebrietatē ligaꝛ: vt dicit ph̄s
vij. Ethicoꝝ. Aliq̄n ꝑ defectū naturalem
vt in pueris ꝯcupiſcētia ligata cerniꝛ. mul-
to fortius ꝑ dei donuȝ ligaꝛ fomes: ſic in
btā ꝟgie fuit ligatus ꝑ diuinā grām. eiꝰ
ſenſualitatē ab oi motu inordinato ꝓhi-
bentē: vt dr Tho. iij. ſcripto ſen. diſtin. iij.
Scdo igiꝛ h̄ fuit ex opatione grē q̄ in bo-
nū eā ordinabat inflectibiliter ꝛ in deo iu-
giter ꝯtēplādo q̄etabat mentē eiꝰ ꝛ trāq̄l-
la deuotiōe etiā in exterioribꝫ actionibꝫ in
ipo. ſ. deo ſuſpēſam manere faciebat vt to-
ta in deo viueret: ꝛ tota deo plena nō niſi
deū in ſenſibꝫ ꝛ actibꝫ oia in ipȝ debite or-
dinādo ſentiret. Tertio ex ꝯſuatiōe diui-
ne ꝓuidētie q̄ angelos cuſtodes ſibi talē
diſpoſuerat vt eā cuſtodirēt ab oi nociua
materia tentatiōis: q̄tenus diuina ꝓuidē-
tia itacta ꝛ imaculata cuſtodireꝛ ab oi of-
fenſa etiā cogitationū. Si em̄ in ꝑmo ſta-
tu hoiem deꝰ cuſtodiuit ab oi nociuo. mlt̄o
fortiꝰ matrē ſuā. magna ḡ fecit deus in
Maria ipam purificādo ꝑmiſſis modis
Tertio tn̄ ſup hec maximū fecit deus
marie in eius puritate. qȝ ipaȝ i tātū purā
fecit vt maior ſub deo puritas itelligi nō
poſſit ut dicit Anſ. de ꝯceptu ꝟgi. Vn̄ ipaȝ

purā fecit de⁹ ſup oēs nō ſolū hoīes vł tre
ſtres creaturas. ſed etiā angelos celeſtes.

De priuilegio ꝟginalis fecun datiōis in q̄ fecit de⁹ maxima ipi beate marie Ca.V.

Quinta ſtella ƀ ꝟginalis fecūdatio: in
q̄ de⁹ fecit marie magna ꝓ
uilegia. Primū qꝛ eſt de ſpūſctō fecūdata
Scōm qꝛ ſine grauamie grauida. Quis ei
m̄res cetere i portādo ꝓlē in vtero iā poſt
pctm̄ habeāt grauamē ꝛ laborē vt ƀ Tob.
iiij. Btā tñ ꝟgo nullā grauedinē ſenſit ſm
Alb. ſup Miſſus eſt. Hui⁹ rō ꝓma. qꝛ cō
cepit ſm ſtatū innocētie. i. ſine corruptōe ꝛ
ſine pctō miracl'oſe. Vñ ſic in illo ſtatu in
nocētie nō fuiſſet grauamen in m̄re portāte
fetū: ita nec in btā ꝟgine maria. qꝛ corp⁹
xp̄i tñ nō grauat habēte: ſic nec fruct⁹ vnit⁹
arborē: ſic naturalit corp⁹ chr̄i ꝛ m̄ris ei⁹
ꝟginis q̄ſi vnū naturaliter nō grauabat.
Tertiū ꝓuilegiū qꝛ extitit ſine dolore pu
erpera. Dolor ei ꝑtus dat⁹ eſt m̄rib⁹ i pe
nā poſt pctm̄ ꝯcipiētib⁹ cū libidie. qd nō
fuit i ꝟgie. qꝛ ꝑtus ꝟgis fuit miraculoſus
ſic ꝛ ꝯcept⁹ Vñ chr̄s ſine oī leſiōe exiuit
de vtero ꝟginis ſaluo ſignaculo ꝟginali.
qd ꝓphauerat Ezech. ƀ clauſa porta. Et
Eſa. vij. Ecce ꝟgo ꝯcipiet ꝛ ꝑiet filiū ꝛc.
Quartū qꝛ ipa ꝟgo m̄r lactauit filiū vbe
re de celo pleno: ſicut canit eccl'ia. Neſciēs
ꝗdē m̄r ꝟgo virū peperit ſine dolore ſal
uatorē ſecłoꝝ: ipm regē angeloꝝ ſola ꝟgo
lactabat vbere de celo pleno. Quintū ꝓui
legiū ꝙ ipa ē ꝟgo ꝟginū. qꝛ nec ꝓmā ſimi
lē viſa eſt nec hr̄e ſeq̄ntē. Sextū. qꝛ ipa eſt
ꝟgo m̄r ſil': ꝛ vtrūq; fuit ſūme meritoriū.
ei⁹ eñ ꝑfectiſſima ꝟginitas fuit ꝑfectiſſi
ma itegritas cordis ꝛ corꝑis ex radice ſū
me charitatis voto firmata. Vñ dixit an
gelo. Quō fiet iſtud qm̄ viꝝ nō cognoſco
Luc. j. Et h̄ accipit ſm Augu. ꝙ vouerat
virū ſe nō cognoſciturā. eius ꝗꝫ maternit
tas fuit ſibi ſūme meritoria. qꝛ de cōgruo
meruit merito fidei: ſpei ꝛ charitatis atq;
ꝓfundiſſime hūilitatis fieri m̄r dei. Jdō
Luc. ij. ait. Reſpexit hūilitatē ancille ſue.
Ecce ꝙ magna fecit dn̄s marie.

De priuilegio diuinalis iha bitatiōis in qua fecit deus ma gna marie. Ca.VI.

Sexta ſtella ꝓuilegioꝝ ƀ diuinalis ihab
bitatio: qꝛ de⁹ ipe tota ple
nitudie habitauit in ꝟgine nō vno die: ſꝫ
nouē mēſib⁹. Propť qd ipa btā ꝟgo plu
rima noia dignitatꝫ obtinuit. qꝛ aliqñ in
ſcriptura ipa denoiať celū: iuxta illud Pſ.
Dn̄s in celo parauit ſedē ſuā ꝛ regnū ipi⁹
oib⁹ dn̄abiť. Celū ei ƀ a celādo. qꝛ ibi ce
lať glīa dei ꝛ ſctōꝝ: ita in btā ꝟgie dei ma
ieſtas celata fuit nouē mēſib⁹. vbi parauit
dn̄s ſedē. i. hūanitatē chr̄i in q̄ reqeuit ꝛ re
q̄eſcit in eternū de⁹ hō factus. Aliqñ dei
nomiať ciuitas dei: iuxta illō Pſ. Glioſa
dicta ſunt de te ciuitas dei. Et Eccī. xxiiij.
ait diuina ſapia. Jn ciuitate ſctificata ſil'r
reqeui. i. in btā ꝟgine. Nā ſic ciuitas ƀ a
ciuiū vnitate: ita in btā ꝟgine fuit pleniſſi
ma vnio oim potētiaꝝ aïe in deū: nec ca
ro ꝯcupiſcebat aduerſus carnē. Vñ Odi
lo in ſmone. Pro certo ſcimus. ait. qꝛ oīs
actio marie intēta ſp fuit in dn̄o. Hec eñ
eſt ciuitas in q̄ (teſte Pſ.) magnus dn̄s ꝛ
laudabiľ nimis. Denicq; aliqn ipa appel
lať domus: tēplū ꝛ thalam⁹ dei. ſic ꝛ cani
eccl'ia. Domus pudici pectoꝛ tēplū repēn
te fit dei. intacta neſciēs viꝝ ꝟ. cō. filiū. Et
Pſ. Tanq; ſpōſus. ſ. chr̄s ꝓcedēs de tha
lamo. i. ꝟgine. Aliqñ etiā denoiať arca ƀ
thronus ꝛ ſedes dei. ſed his ꝛ alijs digni
tatis ei⁹ nolb⁹. qꝛ mlťe ſūt ob breuitate ꝑ
termiſſis ad aliqs q̄ſtiones viiles ꝯuerta
mur. Prima q̄ſtio. vtꝝ tāta ꝛ tali nobi
litate: maieſtate ꝛ ꝑfectione ac dignitate
fuerit deus in btē ꝟginis vtero ſicut fuit ab
eterno ꝛ eſt in celo. Ad qd rn̄deť breuiter
ꝑ ꝯcluſionē iſtā ꝙ diuina nobilitas in nul
lo diminuta eſt: ex eo ꝙ hūanā naturā aſ
ſumpſit in ꝟgis vťo. Vñ Leo papa i ſer.
de circūciſiōe ait. Jn vtraq; natura idē ē
dei filius nr̄a ſuſcipiēs ꝛ ꝓpa nō amittēs.
Deitas etiā q̄ illi cū p̄re cōis ē nullū detri
mentū oipotētie ſubijt: nec dei formā for
ma ſui violauit. qꝛ ſūma ꝛ ſempiterna dei
tas nr̄am q̄dē naturā aſſumēdo nos i ſuā

glãm trãſtulit.ſʒ qđ erat eẽ ñ deſijt. Hec
ille. Vñ tota trinitas ita pfecte i h. ꝟgine
ſicut in celo habitauit. Nã chr̃s dei fili⁹ ꝑ
tũc cũ erat i vt̃o ꝟgis ita pfecte generaba
tur a deo pr̃e ſic ab et̃no erat genit⁹ tãq̃
lumẽ đ lũie: de⁹ ver⁹ đ deo vero. Itẽ ita
pfecte ꝓducebat tũc in vt̃o ꝟgis ſp̃m ſan
ctũ: ꝛ glĩficabat oẽs angelos ipi⁹ diuinita
tẽ intuẽdo: ꝛ ꝯſuabat totũ mũdũ: ac diſ
ponebat oia q̃ volebat i mũdo: ꝛ ſciebat
oia q̃ ſꝫ fuerũt ꝛ erũt ſic i celo: ꝛ ſic đ alijs
Scđa q̃ſtio: vtꝝ eq̃ pfecto mõ ſit chriſ
tus i eucharιſtie ſacr̃o: ſic fuit i ꝟgis vt̃o
Pro q̃ q̃ſtiõe nota φ q̃uis idẽ corp⁹ chr̃i
ſit i ſacr̃o qđ in ꝟgis vt̃o: tñ drñr qꝛ in ſa
cramẽto ẽ corp⁹ glĩficatũ ſub alijs ſpẽb
velatũ. In ꝟgine aũt fuit corp⁹ mortale:
paſſibile ꝛ cũ ꝓprijs q̃litatib ſociatũ. Itẽ
chr̃s in inſtãti ꝯceptõis fuit pfect⁹ hõ cũ
oib ꝯditõib hũanis. ſʒ i eucharιſtia nõ
eſt cũ ꝯditõib hũanis. Rñdet̃ g̃ φ chr̃s
fuit in vt̃o ꝟgis mõ mirabilior̃ hũiliatio
nis q̃ i ſacr̃o. ſʒ i ſacr̃o ẽ mõ pfectior̃ di
gnitatꝫ. Nã in ſacr̃o ẽ ipaſſibil̃ ꝛ imortal̃.
Sʒ valde fuit mirꝝ φ de⁹ i vt̃o ꝟgis ad
tãtũ ſe hũiliaret: vt tã vil̃ tãpu⁹ ꝛ tã pau
ꝑ appareret. Proinde Hiere. xxxj. Nouũ
faciet dñs: fẽia circũdabit virꝝ. Nouũ. i.
admiratõe dignũ. Itẽ de⁹ i hoſtia cum
ſit in pl̃ib locꝫ ſil̃: magꝫ appropinq̃t ꝓꝓri
etati diui eſſe. qꝛ ꝓꝓriũ dei eſt eſſe ſit in
plib locꝫ ꝛ vbiq̃. Sʒ i vt̃o ꝟgis rõnẽ eſ
ſendi vbiq̃ nõ obtinuit chr̃us. qꝛ erat ſic
clauſus φ nõ poſſet eſſe eodẽ mõ i alio vẽ
tero vl̃ alibi. g̃ mirabilior̃ mõ hũilitatis
fuit in vt̃o q̃ in ſacr̃o. Tertia queſtio:
vtꝝ b. ꝟgo pfectior̃ mõ ꝛ dignior̃ ſuſce
pit chr̃m in vt̃o q̃ ſuſcipiant fideles cõi
cãdo in ſacr̃o. Rñdet̃ φ ſic. Et declaratur
rõib⁹. Prio. qꝛ quãto magꝫ q̃s ẽ diſpoſi
t⁹ ꝑ grãꝫ ad chr̃m ſuſcipiẽdũ: tãto digni
us illũ ſuſcipit. Sʒ ꝟgo btã fuit ꝑdiſpoſi
ta ꝑ grãm ſup oẽs g̃ ꝛc̃. Scđo qꝛ q̃ntũ
cũq̃ q̃s digne cõicet nõ põt euitare venia
le pctm̃. ſʒ b. ꝟgo nũq̃ etiã veniali pecca
uit. igit̃ ꝛc̃. Tertio qꝛ alijs chr̃m i cõione
ſuſcipiẽtib vnit̃ chr̃s ꝑ grãꝫ tm̃. ſʒ btẽ ꝟ
gini vnit⁹ erat chr̃s nõ ſolũ ꝑ grãꝫ ſʒ etiã
ꝑ carnis aſſũpte naturã. Vere g̃ glĩoſiſſi
ma ẽ maria cui d̃s ihabitãdo fec̃ magna.

De priuilegio mẽtal̃ illuſtrationis in qua fecit de⁹ magna Marie. Cap. ſeptimũ.

Eptia ſtella
s
đr mẽtal̃ illuſtratio. In qua
de⁹ fecit marie magna: qꝛ ei⁹
aĩe potẽtias miro lumĩe diuĩe ſapiẽ ꝑ oia
illuſtrauit ex ꝟbo diuio icarnato i ei⁹ vt̃o.
manente. Vbi nota pl̃es veritates ſʒ do
cto ꝑcipue mgr̃m Amb. taruiſinũ ordis
fratꝝ carmelitarũ in ſuis ſmonib poſi
tas. Prima ꝟitas φ et̃nũ ꝟbũ qđ ẽ ſũ
ma ſapia pr̃is adeo aĩam ꝟgis irradiauit
vt naturã oẽm et ſpẽm ac ꝓꝓrietates ꝛ ꝟt
tutes cũctoꝝ elemẽtoꝝ ꝛ i eis exiſtẽtiũ ꝑ
fectiſſime cog̃ſceret. Vñ oẽꝫ naturã terre
cog̃uit: quõ. ſ. fuerit ꝓducta ꝛ quõ diuer
ſaꝝ ſpẽꝝ entia ſũt ꝛ ꝓducũt̃ i ea. ꝛ q̃lis ſit
coꝝ natura: vt oim herbaꝝ: plantaꝝ: ra
dicũ: fructuũ floꝝ: et oim lapidũ: gẽmaꝝ:
ꝛ cũctoꝝ metalloꝝ auri ꝛ argenti: erꝫ: plũ
bi: ꝛ breuit̃ oim terre naſcẽtiũ. Itẽ cogno
uit pfectiſſime naturã oẽm aq̃ꝝ marꝫ: flu
minũ: fontiũ: torrentiũ: ꝛ oim in eis piſciũ
ꝛ ſpecies eorũ: ꝛ oim in aq̃ naſcẽtiũ ꝛ de
ea viuentiũ. Itẽ oẽm aerꝫ naturã ꝛ i eo ex
iſtentiũ auiũ ꝛ ſitũ ſpẽꝝ: ꝛ volatiliũ cun
ctoꝝ: atq̃ omniũ ventoꝝ ꝛ flatuũ: ꝛ quã
ꝟtutẽ hñt et coꝝ generatõeꝫ pfectiſſime
cog̃uit. Itẽ naturaꝫ ignis ꝛ ei⁹ ſphere et
ei⁹ ambitũ ꝛ ꝟtutẽ ei⁹ ꝛ ſubtilitatẽ: ꝛ q̃c
q̃d ẽ in elemẽtꝫ pleĩſſime cog̃uit. Secũ
da ꝟitas: idẽ ꝟbũ et̃nũ adeo itellectũ ꝟgi
nis illuminauit: vt naturã ꝯditiõꝫ ꝛ nũeꝝ
oim aĩaꝝ ꝛ oim iđiuiduoꝝ aĩatoꝝ. ꝛ q̃t đ
hoib viui erãt ꝛ q̃t mortui: q̃t ſaluãti: q̃t
dãnati pfectiſſime cog̃ſceret. Tertia ꝟi
tas: idẽ ꝟbũ ſic aĩaꝫ ꝟgis illuſtrauit: vt
oẽs artes ꝛ ſciaꝫ libales ꝛ mechanicas
pleĩſſime ſciret. vt patuit etiã li. vij. de h
latiſſime. Quarta ꝟitas: idem ꝟbum
ſic ꝟginẽ illuminauit: vt naturã oim celeſti
um ſpheraꝝ ꝛ diſtãtiã orbiũ: lune: mercu
rij veneꝛꝫ: ſol̃: martꝫ. iouis: ſaturni ꝛ ſpiſſi
tudinẽ eaꝝ. et influentiã ac ꝟtutẽ omniũ
ſtellarum firmamenti: ꝛ celi cryſtal̃lini et
empyrei ꝓꝓrietates pfectiſſime cog̃ſceret

Quīta ꝟitas:idē ꝟbū ſic ꝟginē illumi‐
nauit vt naturā:ꝟtutē:nūeꝝ ꝛ diſtinctiōꝫ
officiaq; oim angeloꝝ ꝛ btōꝝ ſpirituū or‐
dinū:ſeraphin:cherubin ꝛc̄.ꝑfecte cogno‐
uerit. Sexta:idem verbū ſic virginē il‐
luminauit vt ꝑfectiſſime cognoſceret ſanctā
trinitatē.ſ.quō pater a ſe ē:filiꝰ quō a pa‐
tre generat̄:ꝛ ſpūſſctūs ab vtroq; quō ꝑ‐
cedit. Septima:idē ꝟbū ſic ꝟginē illu‐
minauit:vt naturā:numeꝝ officia:penaſ‐
q; omniū demonū:et quot aie ſunt in in‐
ferno vl' purgatorio vel alibi:et q̄les pe‐
nas patiant̄:et oim vicioꝝ ꝗuitatē ꝛ de‐
bitā penā ꝑfecte cognoſceret. Et vt breui‐
ter ſingula compꝑhedā:oim reꝝ.tā ſupno‐
rū q̄ infernoꝝ:tā exterioꝝ q̄ interioꝝ ꝑfe‐
ctā cognitionē humane nature poſſibileꝫ
hec ꝟgo a ſuo dilecto filio plēiſſime ſuſce‐
pit. Hec aūt ꝟitates ꝑſuadet̄ rōib; talib;.

Primo q̄dē:qꝛ mr̄ dei oi gr̄a plena fui‐
it.ꝰ ei nullū bonū defuit. Ceteris enim ꝑ
partes:Marie ꝟo ſe totā infudit gr̄e ple‐
nitudo.vt dicit Hiero.ſmone de aſſūpt.
Sed qꝛ ois ſcia ē de nūero bonoꝝ hono‐
rabiliū.vt dr̄.j.de aia.ꝰ oēm ſciāꝫ habuit

Cōfirmat̄:qꝛ oēs doctores ꝯcedūt ꝙ
mox vt ꝟgo cepit eſſe mr̄ dei:in eā omēs
gr̄e poſſibiles hūane creature cū benedi‐
cto ꝟbo patrꝭ deſcenderūt:iuxta illō Sa‐
pietie.vij. Venerūt mihi oia bona parit̄
cū illa.ſ.ſapiā dei pr̄is. Vn̄ intellectꝰ ſera‐
phin cognoſcat naturā ſui ordis.ſil'r et de
alijs. Eteni ſinguli cognſcunt naturā pro‐
priam:ꝛ ipi naturā celi et planetaꝝ:ſtel‐
larū:terreſtriūq; ꝛ aialiū:aut oēs aut ali‐
q̄. Quid ꝰ obſtat ꝙ b.ꝟgo i lumine Jeſu
q̄ illuminat omnē hoiem venientē i hunc
mundū:vt ſcribit̄ Joā.j. In ipo lumie in
q̄ oia reducēt ipam pleniſſime inhabitante
oia cerneret ꝛ noſceret. Sic eni in lumine
ſolis mlta vident̄:q̄ ſine mime viderētur:
qꝛ lumen(vt dr̄.ij.de aia)facit potētia co‐
lores actu colores.i.actu viſibiles.ita i lu‐
ce diuina vident̄ occulta nobis. Vn̄ Gre.
Quid eſt qd nō videant q̄ videntē oia vi‐
dent. Alia rō:qꝛ ſi de q̄ minꝰ videt̄ ieſ
ſe ꝛ ineſt:ꝛ de q̄ magꝫ.ij.topic. Sꝫ legiꝰ
aliq̄s etiā ifideles:vt Ariſtotelē et phos
alios habuiſſe ſciāꝫ reꝝ naturaliū ꝑmul‐
tarū:aliquos aūt ſanctos legimꝰ in infan‐
tia mirabili lumine ꝑluſtratos:vt Joānē
baptiſtā Nicolaū ꝛc̄. Alios q̄ꝫ futuroꝝ
noticiā ꝑ viſiones ꝛ reuelatōes ſuſcepiſſe
vt pꝫ d ꝓphetis:alios ve certificatos d be‐
atitudine ꝯſeqnda. Quid ꝰ mirū ſi beate
virgini q̄ fuit mater dei ꝛ dn̄a oim ſctōꝝ
ꝛ creaturaꝝ ois gr̄a alijs ꝑ ꝑtes cōceſſa:
ipi pleniſſime ꝛ glioſe fuerit accōmodata
Patet ꝰ qm̄ fecit dn̄s marie magna.

De priuilegio maternal' di‐gnificatiōis in qua fecit deus magna Marie. Ca.VIII.

Octaua ſtella dr̄ maternal' dignifica‐
tio. Nam deꝰ btām ꝟginē
ꝑtulit dignitate maternitatis triplicit̄. Vn̄
fecit ei maxima in hoc ꝑuilegia. Prio
qꝛ fecit eā mr̄em dei quo maius eſſe non
pōt:ſm Alber.ſup Miſſus eſt. et alios
cōiter doc. Nam alique ſunt creature q̄ ꝑ
ꝑcipuo habent ꝑuilegio ꝙ ſunt ſui dei di‐
lecti vt angeli. Aliq̄ ꝟo vt ſint ſerui ꝛ ami‐
ci dei:vt ſunt boni chr̄iani:iuxta illō Jo.
xv. Jā nō dicā vos ſuos ſed amicos ꝛc̄.
Et iteꝝ. Vos amici mei eſtis ſi feceritꝫ q̄
ꝑcipio vobis. Et tales etiā dicūt̄ fratres
dei ꝛ filij dei ꝑ adoptiōis gr̄am. Joānis
j. Quotq̄t aūt receperūt eū dedit eis ptā‐
tem filios dei fieri ꝛc̄. Et ca.xx. Vade et
dic fratrib; meis.i.apl'is ꝛ diſcipul'. Sed
hoꝝ oim maximū ē eſſe mr̄eꝫ dei ſm na‐
turā a deo aſſūptā. Vn̄ Anſ. dr̄ ſolū de
ſctā maria ꝟgine ꝑdicare ꝙ dei mr̄e:exce‐
dit oēꝫ altitudinē q̄ pꝰ deū dici vl' cogita‐
ri pōt. Hec ille. Rō:qꝛ eē mr̄eꝫ dei ſꝫ na‐
turā nō ſolū claudit in ſe eſſe amicū vl' a‐
micā:filiū vl' filiā dei:ꝛ filia ꝑ gr̄aꝫ adop‐
tiuā:eo ꝙ nō alit̄ fieret mr̄ dei. Inſup no‐
tat ꝙ ſit genitrix ꝛ origo dei ſm eā natu‐
rā ſm quā deꝰ ē natꝰ ex ea.i.ſm hūanita‐
tē. Frat̄ āt vl' filiꝰ dei aut amicus ꝛ talia
nō dicūt originatōeꝫ ꝯſilēꝫ. In cuiꝰ ſignū
deus ꝑcepit honorari pr̄em ꝛ mr̄em p a‐
lijs.ſ.fratrib; ꝛ amicꝫ.qꝛ maiꝰ eſt eē mr̄eꝫ
ꝑ alijs. Et h̄ maximū ꝯceſſū eſt btē virgi‐
ni ꝛ datum:vt ſcꝫ ſit mater dei naturalis.

Scđo in hac dignitate vel platiōe maternitatis fecit de⁹ maximū b. ꝟgini. qꝛ eā fecit ꝛ voluit/vt ſit mr̄ oim̄ chꝛianoꝝ i grā exñtiū ſiue toti⁹ eccłie chꝛiane. vt lati⁹ patuit li. ix. pte ij. ar. ij. Pꝛeterea pſ. ait. Mr̄ ſion dicet hō. ꝛ hō nat⁹ eſt in ea/ꝛ ipſe fūdauit eā altiſſim⁹. Scđm em̄ trāſlatonē. lxx. interptum quā ſeqͥt btūs Aug. ſup pſalteriū. Hec locutio ē obſcura: ꝛ ſic pōt exponi. Hō dicet ſion mr̄. Sꝫ videndū eſt q̄s eſt iſte hō q̄ dicit. Et cui ſion dicit. ꝛ de q̄ matre dicit. Eſt aūt hō iſte dn̄s ieſus de⁹ ꝛ hō q̄ natus eſt in ea mr̄e q̄ ē virgo ꝛ ciuitas dei dr̄. ꝛ ipſe idē hō eſt altiſſim⁹ deus q̄ fundauit eā ciuitatē. i. mr̄em ſuam in qua habitauit. Si q̄ris. cui ſion dicat: Rñdet̄ ꝙ ſion ſpūali. i. eccleſie. Interptat̄ em̄ ſion ſpeculatio. In eccłia autē ſpeculamur deū ꝑ fidem. Quid aūt dicit iſte hō Jeſus ſion id ē eccłie Rñr illō mr̄. ſ. eſt tibi: pr̄ez habebas miſcōiaꝝ deū. Accipe ꝛ mr̄ez miſcōie reginā. Ecce mr̄ tua o ſiō: o eccłia. Que ē mr̄ mea natural̄ volo vt ſit ꝛ tua mr̄ ſpūal̄ Sꝫ qꝛ iude⁹ ꝑfid⁹ nllō mō vult h̄ credere: ꝙ ipa ſit mr̄ dī ꝛ hoīs. Et ſm̄ h̄ dr̄ trāſlatio nr̄a q̄ fuit btī Hiero. Nūq̄d ſiō dicꝫ hō. i. nūq̄d ipi ſion. i. iudeoꝝ ſynagoge dicet hō q̄cūq; q̄ntūcūq; ſingularis pdicatoꝛ ꝛ doctoꝛ vt ad credēdū poſſit iducere ſiō. i. ſynagogā iudeoꝛū cui⁹ cult⁹ erat in tēplo. qđ q̄dē templū erat ibi. i. in ſion mařiali. Nunq̄d dicet iſtā ꝟitatē mirabilē/vt credat eā: quā veritatē ſubdā. q. d. nō. Nā neq; Petrus aplš neq; Paul⁹ vel alij apli. neq; ipſe chꝛs. qꝛ ꝑplš iudeoꝝ nullo modo vult credere hāc veritatē. vꝫ ꝙ hō chꝛs natus eſt i ea ciuitate Dauid. i. i bt̄a ꝟgine Maria. Et ipſe q̄ nat⁹ ē in ea chꝛs ē ille altiſſim⁹ de⁹ q̄ fundauit ꝛ creauit eā ꝓpter quā icredulitatē ꝑplš iudeoꝝ damnatur. Eſt itaq; bt̄a ꝟgo mr̄ oim̄ electoꝝ. mr̄ inquā ſpūal̄. qꝛ ipa oēs genuit in eſſe ſpūale. id ē in eſſe grē ꝑ filiū. Et iō ipa dr̄ mat̄ grē/ꝛ mat̄ miſcōie. vt cantat eccłia: ꝛ ſic ipa peperit oēs in maximis doloꝛib; cōpatiēdo filio iuxta crucē. Vñ Eſa. vi. ca. Parturiuit ſion filios ſuos. i. bt̄a ꝟgo q̄ ſpeculabat̄ myſteriū paſſiōis chꝛi. Siō em̄ ſpeculatio interptat̄. parturiuit ſūme cōpatiēdo in doloꝛib; filij. ſic exponit Alb. ſuper Miſſus ē. Oēs igit̄ chꝛiani i q̄cūq; neceſſitate debēt ad ipam mr̄em recurrere que ſup oēs affectuoſius ſalutē ꝛ omne bonū ꝑplī chꝛiani ꝓmouet. Nā q̄uis amoꝛ pr̄is ad filiū ſit ſollicitoꝛ: amoꝛ tn̄ mr̄is ē tenerioꝛ. vt pꝫ. ix. eth. Et iō ꝑuul⁹ magis recurrit ad mr̄ez ꝓbis q̄ vult petere q̄z ad pr̄ez qꝛ expitur magis a mr̄e obtinere. Sic nob̄ ꝓ grā ꝛ miſcōia recurrēdū ē ad mr̄ez miſericoꝛdie in omni neceſſitate Unde Bern. In piculꝭ i anguſtijs inuoca mariā ꝛc.

Tertio in hac dignitate maternitatis de⁹ fecit maximū marie. qꝛ fecit eā matrē omniū btōꝝ celeſtiū ꝛ āgeloꝝ. qꝛ oēs ab ea acceperunt eſſe glie ꝛ btitudis celeſtis. qꝛ oēs nō tā btī in celo: ſed ꝛ angeli nō niſi ꝑ cognitiōeꝫ fidei chꝛi ꝛ ei⁹ mr̄is ſūt gliam adepti: vt dr̄ Ber. ſup illō Jone. j. c. Propter te oꝛta ē hec tēpeſtas. ſicut patuit li. v. pte. j. ar. iij. ca. j. Et iō Eccī. xxiiij. i pſona btē ꝟgis ſcribit̄. Ego feci vt oꝛiret̄ i celis lumen indeficiens. ſ. glie. Ecce pꝫ ꝙ fecit dn̄s Marie magna i mr̄na platiōe cū eam voluit/vt oiū bonoꝝ mr̄ ſit. ſic ꝛ Sap. vij. ſcribit̄. Et omīs grē ꝛ glie nō ſolū creature ſed immo ipſius increate. i. dei ꝛc.

De priuilegio hoc ꝙ mundus ſaluatus eſt mediāte btā maria matre dei. Capitulū. IX.

Una ſtella dicit̄ mūdi ſaluatio. qꝛ mūdus ꝑ btāꝫ ꝟginē ē recupat⁹ a ꝑditiōe ꝛ ſaluat⁹. Vñ ipſa merito dr̄ ſaluatrix ſecli. ſic ꝛ chꝛs ei⁹ fili⁹ dr̄ ꝑcellētiſſime ſaluatoꝛ mūdi. Et nota ꝙ ſeculū ſiue mūd⁹ tot⁹ ꝑcipue triplicit̄ ſiue trib; modis ē ſaluat⁹ a ꝑditiōe ꝑ b. ꝟginē. Et ſꝫ hec tria ꝑcipua ꝓuilegia data ſūt i h̄ a deo ipi btē ꝟgi. Pꝛio q̄dē qꝛ grām ꝑditā in mūdo ipa ſola ꝟgo ꝓmo oim̄ inuenit ꝛ mūdo recupauit. ſine q̄ grā nō pōt ſalus eſſe Et idcirco angel⁹ eidē ait Luc. j. Ne timeas maria inueniſti grāꝫ apd̄ deū. ſcꝫ quā ꝓmi parentes ꝑdiderāt. Sꝫ d. tn̄ adā grām ꝑditā ꝑ pctm̄ recupauit ꝑ pniāꝫ. vt dr̄ de pe. di. j. ſic ꝓmi. Silr̄ ꝛ ſcti p̄res i veteri

teri teſtō. vt Abraā ꝛ moyſes legūť apud
deū grāz iueniſſe. Deniqꝫ āgeli pūs qꝫ be
ata ꝟgo i rē grē venerūt. cū. ſ. a ꝓncipio fuit
eis collata grā Quō ğ iſta b. ꝟgo dr̄ ꝓpꝛ: qſ
ſime inueniſſe grāz: Rn̄r ſm Anto i. iiij. pte
ſūme. ꝙ Adā etſi ꝑ pniaz recuꝑauit ꝑditā
grāz. h tm̄ ꝓ ſe nō ꝓ gn̄e hūano toto. ſic et
abraā ꝛ pr̄es ve. te. Angeli aūt nō dicūtur
grāz iueniſſe. qꝛ nō ꝑditā grāz recuperaue
rūt/ſꝫ a ꝓncipio acceperūt collatā. Btā āt
ꝟgo maria ꝑditā a gn̄e hūano grāz iueīt.
ꝛ recuꝑauit ꝓ oibꝫ. qꝛ ꝑ eā oēs grāz ſaluifi
cā rehabuerūt virtualiť ꝑ filiū ipaz nobis
afferētē. Vn̄ Aug. i ſmo. de natiuitate vir
ginis dr̄. O btā maria qs tibi digne iura
grāꝝ ꝛ laudū ꝑconia valeat ipēdere q̄ tuo
ſinglari merito mūdo ſuccurriſti ꝑdito ꝛc̄.
Scđo ꝑ virginē ꝑdit⁹ mūdus ē ſalua-
tus. qꝛ tot⁹ mūd⁹ i tenebꝛiſ erroꝝ ꝓſit⁹ ꝑ
ꝟginē bn̄dictā/ꝑmo oīz lumē ſaluifere fi-
dei accepit ſine q̄ fide n̄ pōt eē ſalus: teſte
aplō Heb. xj. Sine fide ipoſſibile ē place
re dō ꝓpt̄ qđ btā virgo ꝓpꝛiiſſime dr̄ illūi-
natrix ſcl̄i. Naz ꝛ Maria illūinatrix vno
mō iterꝑtať ſm Hiero. ꝛ declarať ſic. Nā
ꝑ illā tubā Joānnis baptiſte dicētē. Ecce
agn⁹ dei ꝛc̄. Andreas credidit. ꝑ Andreā
Petr⁹ credidit. ꝑ petꝝ thoma. ꝑ thomam
credidit vniuerſus mūd⁹. ğ a ꝑmo ad vlti
mū ꝑ ioānem credidit vniuerſus mund⁹.
Sꝫ dic mihi: a q̄ Joānes lumē accepit ni-
ſi a btā virgie qn̄ ſolē chrm̄ ꝑortādo i ven
tre Heliſabet viſitauit/ꝛ ioānē ſcificauit
ꝛ illūinauit. ğ tot⁹ mūd⁹ ꝑ virginē lumē fi
dei accepit ꝛ ſalutē. Itē mūd⁹ tot⁹ idola
adorās diuerſa errabat. ꝑ aplōs āt adve-
rā fidē ꝯuerſus ē. ſꝫ aplōꝝ ingfa ꝛ doctrix
erat btā maria. ğ ꝛc̄. Vn̄ dē ipa canit eccl̄ia
Gaude maria virgo cūctas hereſes ſola i-
teremiſti i vniuerſo mūdo. ſ. ꝑ ꝑdicationē
diſciplōꝝ. Nec obſtat ꝙ antea pr̄es ve. te.
habuerūt fidē ſalutiferā de chrō. qꝛ ꝛ hec
eis data ē in merito ꝓuiſo a deo ex futura
chrī icarnatiōe dē virgie. Tertio qꝛ ꝑ vir
ginē ꝛ ipa mediāte mūd⁹ redēpt⁹ ex dāna
tōe extitit. vt ſicē canit eccl̄ia. Femia. i. eua
dānauit. ita femia. i. maria ſaluauit. Pro-
inde ſm Alb. ſup Miſſus ē. h ꝓuilegium
magnū ſoli attribuit marie: qꝛ ipa ē adiu-
trix redēptiōis hūane ꝛ mediatrix. Tū qꝛ
chrs ſm diuinitatem ſolā pati nō potuit vt
ſic redimereť hō. ſꝫ i carne de virgie ſuſpta
paſſus ē. Ipa ğ ꝟgo btā ꝓtulit ꝑciū ꝓ re
dēptōis. i. carnē chrī affictā ꝛ ſāguinē effu
ſū ꝓ nob. Tū qꝫ qꝛ ipa ſola cū chrō ꝓ no-
bis patiēte compaſſa ē. ꝛ ſibi ſoli cōicatio
paſſiōis donata ē. Qđ ſic declarať. cōica-
tio paſſiōis duo iportat. ſ. fidē crucifixi dē
ꝛ hoīs. ꝛ ꝑ ſe paſſiōēz ex cōpaſſiōe patiētꝭ
Et ſic ſunt q̄drupleꝫ diuerſitas reſpcū dn̄i
ce paſſiōis. Quidā em̄ nec fidē nec cōpaſ-
ſionē de chrō hēbant. vt ifideles blaſphe-
mātes ꝛ demōes. Quidā habueřt cōpaſ-
ſionē ſꝫ n̄ fidē diuinitatꝭ. ſ. aplī: qm̄ oēs ſcā
dalū paſſi ſūt. Et mlieres qbꝫ dn̄s dixit.
Filie hierl'm nolite flere ſuꝑ me ꝛc̄. Lu. xx
iij. Quidā habuerūt fidē vl' cognitiōēz/ſꝫ
nō cōpaſſionē. vt angeli ꝛ pr̄es in limbo.
Sola aut b. ꝟgo habuit fidē ꝛ cōpaſſiōēz
ꝑ ſe. ꝛ ſic ſol⁹ ē h ꝓuilegiū. Vn̄ ſic tot⁹ mū
d⁹ obligať deo ꝑ ſuā paſſionē. ita obligať
dn̄e ꝑ cōpaſſiōꝫ: Nec obſtat illđ Eſa. lxiij.
Torcular calcaui ſol⁹/ꝛ de gētibꝫ nō ē vir
mecū. qꝛ ſolū excludit viros: n̄ btāz ꝟginē
q̄ fuit mlier. Vn̄ mağ fec̄ de⁹ marie in mū
di ſaluatōe. qꝛ ipa grām mūdo recuꝑauit.
ipſa mundū illuminauit. ipa mediāte hūa
natus chrs redemit mundū.

Cap. X. de priuilegio repleti onis ꝛ exuberatōis donoꝝ ſpūſ ſcti in btā Maria. ꝛ qꝫ maxima i hoc eidem ſunt collata.

D Ecima ſtel-
la dr̄ donoꝝ exuberatio. i. q̄
de⁹ fec̄ vtriqꝫ maria Marie
Pꝛio qꝛ eā oi dono ſpūſſcti/ꝛ oi grā reple
uit. Scđo inſuꝑ/qꝛ ipam adeo celeſtibꝫ bo
nis impleuit/vt de plenitudine eius totus
mundus accipe poſſit ꝛ hr̄e grām. Idcir-
co Ber. ait. Queram⁹ inqt frēs gratiā ꝑ
mariā. q ſic q̄rit inuenit ꝛ pulſātī apitur.
Ipa em̄ oibꝫ oīa fact⁹ ē. oibꝫ ſinū miſcdie
apit: vt dē plenitudie ei⁹ ꝯcipiāt vniuerſi.
eger curatiōem. captiuus redēptōēz. triſtꝭ
ꝯſolatōēz peccatoꝛ veniā iuſtus gratiam.
angel⁹ leticiā. fili⁹ dei carnis ſubām. deni
qꝫ tota trinitas glīaz. Hec ille. Tertio qꝛ

deꝰ nullū donū ſpūale ꝛ nullā grām ī mūdo
haberi voluit qn̄ ꝑ manꝰ marie tranſierit:
vt dꝛ Anſ. ꝓpter qd̓ ipa ab eccl̄ia honoraṫ
digniſſimis noibꝫ ad id ꝑtinētibꝫ.

Primo qꝛ dꝛ porta celi.
Scd̓o quia dꝛ feneſtra celi.
Tertio qꝛ ianua regꝫ alti.

Primo inquā ſ ipa dꝛ porta celi. vn̄ caniṫ
Aue marꝫ ſtella dei mr̄ alma atqꝫ ſp̄ ꝟgo
felix celi porta. Hoc aūt idcirco: vt dꝛ Al
ber. ſup Miſſus ē. ca. cxcj. qꝛ inqt ꝑ ꝟginē
exiuit i mūdū qcqd vnqꝫ grē creatū vl̓ icre
atū venit vl̓ vetuꝝ fuit. Ipſa em̄ oim bo/
noꝝ mr̄ ē ꝛ mr̄ grē ꝛ mr̄ miſcdie. Jdō por/
ta celi denoiata ē: qꝛ ꝑ ipāꝫ itrauit qcqd d̓
terrꝫ i celos aſcēdit ꝛ ecōuerſo. Ꝓpꝛietas
em̄ porte ē iportare ꝛ exportare. hec Alb.
Sꝫ di. Tn̄ etiā pnia dꝛ porta celi ꝛ mā
data dei ꝛ crux chr̄i. Quō ḡ attribuiṫ btē
ꝟgini vt dicaṫ porta celi: Rn̄deṫ ſm̄ eūdē
Alb. ꝙ exq̄ ꝓprietas porte eſt importare ꝛ
exportare. Pnia aūt ꝛ mādata dei nō ex/
portāt: ſed tm̄ importāt in celū: ꝓpṫ qd̓ di/
cunṫ porta celi. btā ꝟgo aūtē vtrūqꝫ fac. ḡ
magꝫ ꝓprie dꝛ ipa porta celi. Crux ꝟo chr̄i
bn̄ etiā dꝛ porta. Vn̄ legiṫ ꝙ i tēplo fuerūt
duo oſtia q̄ ſiṫ apiebanṫ ꝛ ſiṫ claudebanṫ:
ita i celo hec duo oſtia crux vel ipe chr̄s et
maria. Scd̓o ipa ꝟgo dꝛ feneſtra celi. qꝛ
ſic ꝑ feneſtrā intrat lux: ita ꝑ ꝟginē lux de
celo chr̄s itrauit i mūdū Et ipa lux q̄ d̓ ter
ra. i. de b. ꝟgie orta ē ſm̄ carnēꝫ: penetrauit
celū. ꝛ ſic ipa ꝟgo ē lux illūinās celū ꝛ etiā
mūdū. Tertio dꝫ dꝛ ianua regꝫ alti. qa
ipe rex regū ꝑ ipāꝫ venit i mūdū: merito ḡ
canit ecc̄ia de ipa. Intrēt vt aſtra flebiles
celi fe fac es. Tu regꝫ alti ia. ꝛ por. lu. ful.
vi. da. ꝑ vir. gē. redē. plau. Hec ſm̄ Alb.

Cap̄. XI. de priuilegio ſuperex/altatiōis btē marie ꝟginis in q̄ fecit deus in ipſa magna.

Vndecia ſtel/

la dꝛ ſupexcellēs exaltatio in q̄
deꝰ ꝟgini fecit magna. qꝛ ſuper
oēs choros angeloꝝ ꝛ ſup oēs ordies cre
aturaꝝ celeſtiū ꝛ terreſtrium exaltauit vt
ipa ſit regia angeloꝝ ꝛ gl̓ioſa dn̄a oim cre
aturaꝝ: mūdi aduocata: btōꝝ gl̓ia: ac omī
laude digniſſima: oi dignitate pcellentiſſi/
ma: vt patuit de hoc li. x. vbi de aſſūptiōe
et gl̓ificatiōe atqꝫ ſupexaltatōe ꝛ celeſti di
gnificatiōe actū eſt. Vn̄ canit de ipa ecc̄ia
O gl̓ioſa dn̄a excelſa ſuper ſidera q̄ te crea
uit ꝓuide lactaſti ſacro vbere

Cap̄. XII. d̓ priuilegio vl̓is ve/neratōis btē marie in qua fecit deꝰ magna btē virgini.

Dodecia ſtel

la dꝛ vl̓is veneratio i q̄ fecit deꝰ
virgini magna. qꝛ fecit vt totum
vniuerſuꝫ ipam venereṫ ꝛ laudet tā in ter
ra q̄ꝫ in celo. Vn̄ ipſa ait Luc. ij. Ecce em̄
ex hoc be. me di. o. ge. Ité Prouer. vl. Vi
derunt eā filie ſion. i. aie ſctē: et btiſſimam
pdicauerūt ꝛ regine laudauerūt eā. Vt aūt
enumeremꝰ reꝝ genera Prio nota Tri/
nitas deus eā veneratꝰ eſt ꝛ bn̄dictā pdi/
cauit: qn̄ ꝑ miſſum Gabrielē archāgelum
ipam ſalutauit di. Aue grā ple. dn̄s te. bn̄
dic. tu in mulierib᷒. Scd̓o dei filꝰ chr̄s
veneratꝰ ē eam ſūma reuerētia taꝫ in vita
qꝛ erat ſubditꝰ ei Lu. ij. Et hoc in oi obſe/
quio vt filꝰ bonꝰ mr̄i: q̄ꝫ in morte ſua. qꝛ pē/
dens in cruce: vice ſui diſcipulū pdilectuꝫ
eidē cōmēdauit in obſequiū: ſolatiū: ac ve
nerandū ſeruitiū di. Ecce mr̄ tua. Jo. ā. xix
Deniqꝫ ipe chr̄s btificauit eā in pdicatōe
qn̄ mulier q̄dam de turba exclamauit di.
Btūs vēter q̄ te portauit ꝛ vbera q̄ ſuxi/
ſti. Nā mox ſubiunxit chr̄s. Quinimo Be
ati q̄ audiūt verbū dei. vbi tripl̓r eā beati
ficauit Primo: qꝛ in vtero chr̄m porta/
uit. Scd̓o qꝛ eum vbere ꝟgineo lacta/
uit. Tertio qꝛ verbū di audiuit ꝛ cuſto
diuit. Pria duo iſinuanṫ cū dixit Quini/
mo. vbi q̄ ad vtrūqꝫ cōfirmat dicta mulie
ris. ſ. Beatus vēter qui te portauit. Ecce
pmū. et vbera q̄ ſuxiſti Ecce ſcd̓ū. Ter
tiū cū ſubdit. Beati q̄ audiūt verbum dei
quia beata virgo ꝑfectius pre oibus au/
diuit ꝛ ſeruauit verbum dei. Tertio be
atam ꝟgineꝫ venerata ē creatura angelica

ꝛ veneraꝛ. Primo q̄dē in ſalutatiōe qñ
angelus reuerēter ſalutando eā adorauit
dí. Aue gr̄a plena. Scḋo in natiuitate
chr̄i qñ multitudo angeloꝝ cecinit dicens
Glia in excelſis deo ꝛc̄. Tertio in ſui aſ
ſumptiōe. vñ canit eccl'ia. Aſſūpta ē Ma
ria gaudēt angeli lau. be. dñm. Quarto
tp̄e peſtilētiali rhome cū btūs Gre. imagi
nē ꝟginis añ ꝓceſſionē deferri faceret: vi
ſunt angeli canētes i eiꝰ laudē Regina celi
letare all'a. Deniq̄ꝫ angeli mali eā coguntꝛ
venerari intantū vt audito ſolo eiꝰ noie co
gantꝛ effugari: ſic patuit li. vj. Bern. Vbi
nomē marie inuocatꝛ. demonū nocumētū eꝛ
fugatꝛ. q2 maria terribilis vt caſtroꝝ acies
ordinata deſcribitꝛ. et de h eodē li. patuerūt
miracula. Quarto btām ꝟginē veneratꝛ
ōis generatio hūana. Pr̄ia q̄dē genera/
tio iudeoꝝ: ſic patꝫ ꝺ Joſeph. ho q̄ p̄la bona
ſcꝑſit in libro antiq̄tatū ꝺ chr̄o: ꝛ vt ſ̄. ſcri
ptū eſt. Dñs Bonauē. dr̄ q̄ iudei aſſerūt
btām ꝟginē fuiſſe pulcerrimā. et hoc miꝝ
in ea q̄ a nullo viro potuit ꝯcupiſci. Se
cūda generatio mahumetiſtaꝝ. q2 in alco/
rano. i. lege eoꝝ laudatꝛ ꝟgo btā: vt patuit
li. ꝺ ꝑte iij. ar. ij. ca. iiij. Et Antoñ. flo2. in
iij. ꝑte ſue ſūme ſcribit: q̄ ſaraceni ꝛ thurci
btām ꝟginē in tēplis ſuis adorāt ꝛ ei thu
rificāt. et nomē eiꝰ in tāta reuerētia ē apꝺ
eos q̄ blaſphemantes eā graui pena mul/
ctantꝛ. Tertia generatio latinoꝝ gētiliū: vt
patet de Virgilio q̄ ſcribit in li. bucolicoꝝ
eglo. q̄rta. ꝟ. Jā redit ꝛ ꝟgo redeūt ſatur/
nia regna. ꝟ. Jā noua ꝓgenies celo demit/
titꝛ alto. ꝟ. Nate mee vires mea tu potētia
ſolus ꝛc̄. Quāuis aūt btūs Hieroñ. dicat
virgiliū nō hec intēdiſſe de chr̄o: tñ poſſi/
bile eſt q̄ ſicut etiā Cayphas ꝓphetauit ꝺ
ſalute mūdi ꝑ mortē chr̄i futura dí. Expe
dit vt vnꝰ moriatꝛ hō ꝓ ꝑplo: licꝫ hoc nō intē
derit nec intellexerit ita ꝛ Virgiliꝰ ꝺ chr̄o
et m̄re eiꝰ ꝓdixerit: vt ſentit b. Aug. Oui
diꝰ q̄ꝫ poeta in li. de vetula ait. O ꝟgo fe/
lix: virgo ſignata ꝑ ſtellas. Quis mihi tā/
tū det viuere vt dignꝰ poſſim laudū tuoꝝ
ferre ꝑconia. Nam niſi tu fores deꝰ nō ſuſ/
ferret carnē. Ex te hic deus oīpotēs. Nō
tñ credit ouidiū illū libꝝ feciſſe: ſed aliquē
fidelē ouidio intitulādo. Fuerūt etiā ſibyl
le gētiles q̄ plīma ſcripſere de chr̄o ꝛ m̄re
eius laudatoria: ꝑdicēdo chr̄m Jeſum dei
filiū naſcituꝝ de ꝟgine immaculata. He oēs
ſibylle ſm̄ Jſid. li. ethymol. atq̄ꝫ Lactātiū
in. j. li. diuiaꝝ inſti. fuere decē. Prima p/
ſica: q̄ fuit de pſis. Scḋa libyca. Ter
tia delphica in tēplo delphici apollinis ge
nita q̄ ante troiana bella vaticinata eſt: cu
ius plīmos verſus opi ſuo Homerꝰ inſe/
ruit. Quarta chimeria i italia. Quin
ta erythrea q̄ vt Aug. meminit. xviij li. ꝺ
ciui dei: verſus q̄ſdā cōpoſuit de fine mūdi:
quoꝝ p̄me littere iūcte ſonāt: Jeſus chr̄s
filius dei ſaluator. Dicta eſt aūt erythrea
q2 in eadē inſula eiꝰ inuenta ſunt carmia.
Sexta ſamia a ſamo iſula cognomiata.
Septima cumana q̄ eſt cumea: de q̄ Vir/
giliꝰ in bucolicꝫ li. v. recolit. Octaua el/
leſpontina in agro troiano nata. Nona
phrigia. Decima tiburtina q̄ oēs diuini/
tatē chr̄i ꝛ eiꝰ natiuitatē ex ꝟgine btā cō/
mēdando ꝑ lōga añ tp̄a ꝓphetauerūt: q̄rū
dicta ſingulaꝝ q2 lōgiſſimū foret h ſcribe
re: ſaltē ſufficiat h inſeruiſſe ꝓphetiā . ſibyl
le delphice que ꝛ i caſtro paꝛieſi ſcꝑta ꝫ hoc
modo cōtinetꝛ. Jn vltima inq̄t etate hu
miliabitꝛ deus ꝛ humiliabitꝛ ꝓles diuia: iun/
getꝛ humanitati deitas: et puellari officio
educabitꝛ deꝰ ꝛ hō. Signa ꝑcedent apud
iudeos: mulier vetuſtiſſima. ſ. Helyſabet
pueꝝ cōcipiet: ſtella orbis mirabitꝛ: ducatū
ꝑſtabit ſ. magiꝫ ad ortū. ſ. chr̄i. hic hūs pe/
des. i. annos. xxxiij. et pollices ſex. i. men/
ſes eliget ſibi de piſcatoribꝫ numerū duo/
denariū: vnūq̄ꝫ diabolū. ſ. Judā. Non in
gladio bellove encadē vrbem. i. rhomā: te
geſq̄ꝫ ſubijciet. Sed i hamo piſcatoris in
deiectione ꝛ pauꝑtate ſupabit diuitias ꝛ cō/
culcabit ſupbiā: morte ꝓpria mortuū ſuſci
tabit: ꝛ cū mactabitꝛ viuens regnabit: bo/
nos iudicabit ꝛ malos. Hinc quattuor
aialia. i. euāgeliſte ſurgent in teſtimoniū
lecrātes iuſtitiā legēq̄ꝫ irreꝑhenſibilē: hu
ic ꝯtradicet beſtia. i. anti. chr̄s ſimulq̄ꝫ abo
minatio ſpume draconis. i. mahumetꝰ. Et
ſurget ſtella mira. i. Paulus ap̄ls habens
imaginē q̄ttuor aialiū. i. euangeliū q̄ttu/
or euāgeliſtaꝝ. Danaos. i. grecos illumi/
nabit. Nomē agni vſq̄ꝫ in finē ſeculi ꝑdu/
cet. Erit aūt beſtia horribilis. i. mahume
tus ab oriente veniens cuiꝰ rugitꝰ vſq̄ꝫ ad

gentes punicas. i. aphricas audietur: cuius capita ſeptē ſceptraq̧ inuera. pedeſq̧. dclxiij. Glo. dclxiij. ānis. Reges aūt ⁊ optimates erūt i ſudore terribili: ⁊ nō diminuent pedes eius. i. annos. Stelle q̄z due. i. ordo minoꝝ ⁊ p̄dicatoꝝ ꝯſiles pme ſtelle. i. paulo inſurgēt ꝯ ipm ⁊ nō obtinebūt vſq̧ duz veniat abominatio: ⁊ volūtas altiſſimi cōſumet. Hec ſibylla p̄tacta. que ꝓphetia hr̄ ſcpta etiā in lib. ꝯformitatū. Quarta p̄ter hec gn̄atio chriſtianoꝝ laudat et veneratur btā̄z ꝟginē. int q̄s tā boni q̧̄ mali: tā heretici q̧̄ ſciſmatici ſolēt plerīq̧ venerari ieiunādo ſabbatū vel vigilias feſtiuitatū eius in honorē ipi⁹. Et certe multi videntur magis hr̄e btām ꝟginē i veneratōne q̧̄ dn̄m chr̄m magis ex ſimplicitate moti q̧̄ ſcia. lz nō deberet fieri. Quia tn̄ honor mr̄is i filium redūdat: patiētiā habz chr̄s hui⁹ ſimplicitatis ſm Antoñ. flor. vbi ſup̄. Deniq̧ vniuerſalr ois gn̄atio filioꝝ eccl̄ie iuſtorū ꝟginē b. veneratur ⁊ laudat Nā eccl̄ia q̄tidie horas canonicas ꝟgis dic. ⁊ ſimt i p̄cepto ipe hore b. ꝟgis ſic ⁊ canonice hore maiores q̄ ad obligatos. Itē p totū orbē q̄ ciuitas ñ habeat eccl̄iā ⁊ vtiq̧ ſolēniorē i nomine btē ꝟginis fabcatā. certe i orbe nec i noie ſaluatoris. nec i honore alioꝝ ſctōꝝ reperiuntur eccl̄ie in tāto nūero. Itē q̄s ſctōꝝ habz tot feſtiuitates p circulū anni ſic btā ꝟgo. Deniq̧ ſcti doctores de nll'o ſctō cōperiuntur edidiſſe tot ſmōes ſicut de btē ꝟgis laudib⁹. Ois itaq̧ gn̄atio hūana ipā̄z veneratur. imo inſup ⁊ ois creatura ad ei⁹ oris imperiū obedit. q2 dn̄a ē totius mūdi. Et nos ḡ chariſſimi eā veneremur: ipā̄z deuote laudem⁹ dicētes. Uere btā / ꝟe glīoſiſſima. ꝟe felix es o ſacra ꝟgo maria / ⁊ oi laude digniſſima. q2 ex te ortus eſt ſol iuſticie chriſt⁹ de⁹ nr̄. O tu itaq̧ ſctiſſima ab eterno p̄electa virgo puriſſima: oi decore ꝟtutū adornata: deo fecūda ⁊ īhabitata luminoſa ⁊ mr̄ digniſſima. O tu ſaluatrix ſecli ſpūſancto pleniſſima. ſup oēs angelos exaltata te laudam⁹. te deuote colim⁹. te humiliter petim⁹: vt apud p̄dulcē tuū Ieſuz cū q̄ regnas in eternū nobis impetres beatitudinis gaudiū Amen.

Pars ſecunda libri vndecimi de priuilegiis ſiue gratiis ⁊ excellētiis btē Marie vbi applicatur thema quod applicari pōt ⁊ cōcernit feſtum Marie de niue

Eius facit

D magna inſcrutabilia qui p̄cipit niui / vt deſcendat ſup terram. Iob xxxvij. Tāta eſt excellentia beate virginis: tā magna ⁊ inſcrutabilia ei⁹ priuilegia glīoſiſſima. vt in laude ei⁹ deficiāt oēs lingue ſcpture ⁊ ſimilitudines. Uñ Hiero. i ſer. de aſſūp. dt ſic. Quid nos tātilli: q̄d actiōe puſilli i ei⁹ laudib⁹ referam⁹. cū ſi oīm noſtrū̄z mēbra verterentur in linguas eam laudare ſufficeret nullus. altior celo eſt de q̄ loq̄ nitimur. abyſſo profundior cui laudes dicere conamur. vñ ſi celū te appellē altior es. ſi mr̄em gentiū dicā excellis. ſi formā dei appellem digna exiſtis. ſi aūt dn̄am angeloꝝ vocem per oia cōprobaris. Quid igitur de te digne dicā neſcio. Hec Hiero. Ideo ſpūſanct⁹ per ora ꝓphetaꝝ eam commēdat: nō ſoluz ꝟbo: verūetiā ſignis ⁊ ſilitudinib⁹. Quia ꝟo nulla ſilitudo parabolica perfecte ſufficit ad ei⁹ excellentiā exprimendā: ideo ad eius laudez multe inducuntur metaphore. Aliqñ eīm figuratur a natura celeſti. vt ſolis lune ⁊ ſtellaꝝ. Cañ. vi. Que ē iſta q̄ pgreditur electa vt ſol: pulcra vt luna ⁊c̄. Aliqñ a natura inferiori i ſilitudie cedri: libani: palme cypſſi ⁊c̄. Ecc̄i. xxiiij. Quaſi cedr⁹ exaltata ſū i libano ⁊c̄. Aliqñ ꝟo a natura media. vic3 nube vel aurore. Eccli. xxxij. Solem nube tegā. Uel niuis etiā. ſicut pt3 i p̄miſſo themate. Sed qm̄ ſancta mr̄ eccleſia ſolet annuati3 ſolēnizare ad honorē beate virginis diē feſtū q̄ dr̄ Marie de niue In memoriā vic3 illi⁹ miraculi qñ in eſtiuis calorib⁹. ſ. meſis Auguſti die. v. Rhome ecclīiam ſibi fabricandā btā virgo p niues voluit demōſtrare. Hoc autē miraculū eſt deſcriptū li. xij. parte vlti. ca. vj. miraculo. v. Igitur p iſta ſolēnitate conueniente applicari poteſt thema p̄acceptū. In cui⁹ ꝟbis btā ꝟgo Maria triplicatur ꝯmēdatur. Prio a glīoſa p̄uilegioꝝ magnificatiōe

Scđo a virtuoſa niuiū aſſimilatione
Tertio a viſceroſa hoim̄ miſeratiōe
Primo q̄dē a gratioſa p̄uilegiaꝝ magnifi
catiōe: cum d̄r. Deꝰ facit magna inſcruta
bilia. Uere maxima inſcrutabilia fec̄ deꝰ
in Maria cū eā fecit virginē3 mrēm dei. ꝛ
ſup oēm creaturā ſublimauit multiplicit̄.
vt patuit i p̄ma pte huꝰ li. Vn̄ Origenes
in homel. ſup illō. Lu. Cū eſſet deſpōſata
ꝛc. d̄r ſic. O magne admiratōis gr̄a. O in
enarrabilis ſuauitas. O ieffabile ſacramē
tū. Ipa ē eadem mater. ipa eſt eade3 v̄go.
ipa genitrix ꝛ ancilla. ipa eſt q̄ genuit deū
ꝛ hoiem. quis vnq̄ꝫ audiuit talia. q̄s vnq̄ꝫ
potuit/ vt v̄go eſſet ꝛ mater: imaclata ma
ter ꝛ icorrupta. maṫ vnigeniti filij dei do
mini noſtri Jeſu chriſti que eſt in celis ſm̄
diuinitatē in ſinu patris. ꝛ eſt in terris ſm̄
carnē in ſinu mr̄is. in celis de p̄re ſine mr̄e
generatus. ꝛ in terris de matre ſine p̄re ge
nitus. Hec Orige. Ecce ergo merito com
mēdaṫ virgo/ q̄ deꝰ fecit i ea magna ꝛ in
ſcrutabilia. Scđo cōmendaṫ btā virgo
in p̄miſſo themate a virtuoſa aſſimilatiōe
niuiū. cū dicit̄. q̄ p̄cipit niui. i. Marie. Me
rito nēpe btā virgo p̄figurata ꝛ etiā mira
culoſe demōſtrata eſt p niues propter eiꝰ
virtuoſas ꝓprietates ꝛ ſilitudies plures.

Primo q̄de3. q2 nix eſt candidiſſima et
albiſſima reꝛ u3 omniū. in quo ſignificatur
puritas beate virginis excellentiſſima.
Secūdo nix eſt frigidiſſima. in quo ſigni
ficaṫ virginalis caſtitas illibate marie vir
ginis. p quā ab omni ardore cōcupiſcentie
fuit aliena. Tertio nix eſt facilit̄ liq̄fabi
lis ꝛ reſolubil̄. i q̄ ſignificaṫ btiſſime v̄gis
charitas p̄cellētiſſima: p quā aia eiꝰ tota
liter fuit liq̄facta in deū. ꝛ p hāc facillime
moueṫ ad p̄ximis. i. hominib9 ſubuenien
dū. Quarto nix i ſupnis naſcit̄: ꝛ p puas
q̄ntitates deſcēdit. in quo ſignificaṫ/ q̄ lic3
btā virgo fuerit altiſſima. ꝛ eiꝰ ꝯtinua con
uerſatio in ſupnis: tamē erat virgo hūilli
ma/ ꝛ ſui reputatione parua. Nā cum eſſet
maṫ dei ſe reputauit ꝛ dixit ancillā. Ecce
pat3: q2 multiplex v̄tuoſitas deſignaṫ i ma
na p niuis ꝓprietates in qua cōmendatur.

Tertio cōmendaṫ a viſceroſa miſeratōe
ꝛ pietate erga homies: cum ſubdit̄. vt de
ſcendat ſuper terrā. Iſta enim cōdeſcenſio
eſt terreſtriū hominu3 in omni neceſſitate
miſeratio ꝛ ſuffragatio: quā exhibet v̄go
btā p̄cipue ad eam deuote ꝯfugientib9: q2
deus voluit ipam fore nobis aduocatā et
mrē3 miſcd̄ie. ꝛ idcirco d̄r in themate. q. ſ.
deꝰ p̄cipit niui. i. btē virgini imaculate ſue
mr̄i: vt deſcēdat miſicordit̄ auxiliādo ſup
terrā. Unde Bern̄. in ſermone In lectōe.
dicit. O maxime pia o multu3 admirabil̄
maria. tu nec nōiari potes q̄n accēdas. nec
cogitari q̄n recrees affectꝰ diligētiū te. nec
inuocari q̄n exaudias. Nō ei fas ē o domi
na relinq̄re eu3 q̄ ſpem ponit i te: cū ſis mr̄
miſicordie. Potes igit̄ ſic tibi placuerit iu
xta p̄miſſū thema applicare ſmōe3 in feſto
btē marie d̄ niue: ſiue de eiꝰ p̄uilegijs: ſiue
de eiꝰ puritate: vel de eiꝰ v̄ginitate. ſiue d̄ eiꝰ
charitate vel pietate. De q̄b9 oib9 ꝛ ſingul̄
habes i p̄miſſis libris ſuis loc̄. Tū vt ad
nr̄m ꝓpoſitū i hac pte ꝯuertēdo d̄ excellen
tijs btē v̄gis agamꝰ: Pret̄ iſta p̄uilegia ꝛ
digniſſimas excellētias in p̄ma pte habi
tas deſcribemus h. xij. alias excellētias ꝛ
gr̄as p̄uilegioꝝ btē v̄gis. q̄s q̄dē enūerat
ꝛ deſcribit b. Bernardinꝰ de ſenis ordis
minoꝝ in ſmōe de admirabili excellētia et
glia b. v̄gis. Eq̄dē hec eſt regina de q̄ pſ.
ait. Aſtitit regina a dex. tuis i ve. deau. cir.
va. Quia regina ē coronata gr̄aꝝ ꝛ p̄uile
gioꝝ decore. Sed quali: deſcribit i figura
Joannes Apocal. xij. dicēs. Mulier ami
cta ſole ꝛ luna ſub pedib9 eiꝰ. ꝛ i capite eiꝰ
corona. xij. ſtellarū. i. gr̄aꝝ ꝛ excellētiaru3
glioſaꝝ. Sūt aūt iſte. xij. ſtelle glie excellē
tiſſime virginis p eundē ſctm̄ Bernardi
nū: vt p̄miſi aſſignare. ꝛ in trib9 quaterna
rijs ſubdiuiſe ꝓpter faciliorē capacitatē.

Prime q̄ttuor ſtelle	Nobilitas Preſeruatio Meritum Poteſtas
Alie quattuor ſtelle	Superexcellentia Dominatio Regnum Diſpenſatio
Sup addūṫ alie q̄ttuor	Cōſūmatio Ornatus Retributio Incōp̄heſibilitas

Cap̄.I.ꝙ beata Maria merito habet priuilegium ſumme nobilitatis: quia declaratur fuiſſe ꝑexcellenter nobiliſſima tam in cauſa q̄ꝫ in ſubſtantia. necnō in efficientia.

Prima ſtella

P nuncipaꝛ nobilitas. qa ipa eſt ꝟgo nobiliſſima: de q̄ qđe nobilitate q̄uis in ꝓcedētib᷑ ſcp̄tū eſt pluries. Tandē h̄ ſub alio ꝓceſſu ꝓſeq̄ndo circa hoc q̄ſtio occurrit talis. Utrū bt̄iſſima virgo maria merito dicaꝛ nobiliſſima: vt mera veritate debeat ꝑferri oib᷑ nobilib᷑ totiꝰ vniuerſi in ipſa corꝑali nobilitate: Ad qđ rn̄deꝛ ꝙ ſic. Et declaraꝛ ſm Alb. ſup Miſſus eſt. diſtinguēdo taliter Nā nobilitas inq̄t ꝯſiſtit in trib᷑.

Primo in cauſa

Scđo in ſubſtantia.

Tertio in efficientia.

Primo in cauſa: ſi vicꝫ a nobili origine ꝑncipiū ducat. Scđo in ſubſtantia: ſi nobilē eēntiā ⁊ ꝓprietatē in ſe poſſideat. Tertio in efficiētia: ſi nobiles effectꝰ ex ſe ꝓducat. Quantū ad ꝑmū bt̄a virgo fuit ſūme nobiliſſima. q᷑ fuit filia ꝑncipis abrae: in q̄ deꝰ ꝑplm peculiarē elegit ſibi ⁊ diſtinxit ab alijs: cui dictū eſt Gen̄.xxiij. Princeps dei eſto inter nos ⁊ cui ꝑmo facta eſt de chr̄o repromiſſio: q̄ fuit nobiliſſimꝰ patriarcha. Un̄ ꝯgiaꝛ hebrei q̄ſi abreici: q̄ primo cōfeſſus ē fidem vniꝰ veri dei inꝛ idolatras chaldeos ignē adorātes ꝓ deo: in quē iniectꝰ ab eis vt expireꝛ ꝟtutem eiꝰ illeſus exiuit. Ipſa itaq̄ꝫ b. virgo ab abraam tāto ꝑncipe ⁊ tā ſcto deſcendit generatione: xliij. vt patet Mat.j. Et in hac ſua origine ꝯtrit virgo triplicē dignitatē. Primo regalē ex Dauid q̄ eſt dignitas corꝑalis. Scđo ſacerdotalē q̄ eſt dignitas ſp̄ualis. q᷑ trib᷑ regalis ⁊ ſacerdotalis erāt iuncte ꝯiugali matrimonio. Tertio ꝓpheralē q̄ eſt diuinalis vel celeſtis. q᷑ ꝓphetie donū a deo eſt imediate iuxta illđ.j. Pe.ij. Spiritu ſancto inſpirante locuti ſunt ſcti dei homines ⁊c̄. Quo ad ſecūdū in ſubſtātia bt̄a virgo fuit nobiliſſima. i. in ꝑſona tam corꝑalr̄: q᷑ puriſſime nature et cōplexiōis ꝑoptime fuit: q̄ꝫ ſp̄ualr̄. q᷑ plenitudinē gr̄e in ſe hereditauit ⁊ libertima fuit: quā libertatem potiſſime facit imunitas a pctō Qui eīn̄ facit pctm̄ ſeruus eſt pcti. Jo.viij. Un̄ j.pol. dt Ariſt. ꝙ nil aliud q̄ꝫ virtus et vicia determināt ſeruum aut liberū. Et Aug.xliij. ð ciui.dei dt. Bonus etiāſi ſeruiat liber eſt. Malus aūt etiāſi regnat ſeruus eſt: nec vniꝰ: ſed q̄d peiꝰ ē tot demonū q̄t viciorū. Hec ille. Un̄ bt̄a virgo q̄a ab oi pctō libertima ⁊ celoꝝ regina ac mūdi dn̄a. Fuit igiꝛ veriſſime nobiliſſima vt pote oi virtute et gr̄a pleniſſima. Quo ad tertiū in efficientia fuit bt̄a virgo nobiliſſima. q᷑ ex ea ortꝰ eſt fons ois nobilitatis ſol iuſticie chr̄s deꝰ nr̄ qui eſt rex: ſacerdos ⁊ ꝓpheta ⁊ dn̄s dn̄antium. Unde pilato ait. Rex ſum ego: ꝑ quem ⁊ oēs electi veniunt in libertatem glorie filiorum dei. Unde patet beatā virginē fore nobiliſſimā pre oibus creaturis poſt chr̄iſtū ⁊ indiuiduis nō ſolū humanis ſed etiā angelicis que ſunt: fuerūt: aut poterūt eſſe. Quod q̄dem vt magis clareſcat: ꝑticularia dubia pulcra h̄ moueꝛ. Primū quđ nobilitas beate virgis precellat nobilitatem angelicā. Reſpondeꝛ ꝙ precipue ꝑcellit tripliciter.

Prio q᷑ nobilitas beate virginis ē dignior.

Scđo quia eſt ꝑcioſior

Tertio q᷑ eſt ꝑclarior.

Primo inq̄uā ꝑcellit q᷑ eſt dignior. quia ſm Bonauen. ſup.ij.di.j. lꝫ angelus naturaliter ſit dignior homie q̄cūq̄ꝫ etiam chr̄iſti humanitate vel bt̄a virgine in eo vicꝫ q̄ꝛ angelus naturalr̄ eſt ſp̄ūalis: icorꝑalis: ⁊ immortalis. Tale aūt naturaliꝛ nobilius eſt corporali ⁊ mortali ⁊ corruptibili. Sed homo eſt corꝑalis ⁊ mortaꝛ. Etiā ipſe chr̄iſtus mortale corpus ſuſcepit. Un̄ ⁊ ſm aplm̄ Hebre.ij. ſcribiꝛ: modico q̄ꝫ angeli minoratus eſſe ieſus ꝓpter paſſionem mortis. Nihilominus tamē rōne mltiplicis gratie ſuꝑaddite chr̄iſtus ⁊ beata virgo eius mater meliores ⁊ nobiliores ſunt optimis in genere angelico. Unde bt̄a virgo coꝝ eſt mater dei et ſponſa dignior eſt

effecta oib⁹ angelis: vt. ſ ſit regina et dña
angeloꝝ ſicut chris rex ⁊ dñs oim. Sicut
em cũ aliqs excelſus rex accipit ſibi ſpõſaȝ
de genere ignobili: eã moꝝ coipo nobilitat
ſup oẽs barones ⁊ milites ⁊ decorat ⁊ or-
nat. Sic cũ de⁹ ſũmus btãm virginẽ pele-
git in ſpõſam coipſo p̃ oib⁹ ipſam angelis
et hoib⁹ nobilitauit rõne tãte dignitatis.

Scdo nobilitas marie p̃cellit nobilita-
tẽ angelicã: q2 eſt p̃cioſioꝛ corã deo coram
q̃ precioſioꝛ ⁊ gratioſioꝛ ẽ id qd ẽ ſm gr̃aȝ
q̃ ſm natura. vñ melioꝛ eſt corã deo ruſti
cus in gratia exñs q̃ rex ſine dei gr̃a. An-
gelica ḡ nobilitas cu ſit ex natura: minoꝛ ẽ
nobilitate bt̃e ṽginis q̃ ẽ ex gratia. Ter
tio q2 ẽ p̃clarioꝛ: coq̃ purioꝛ. q2 nitet puri-
tate ṽgo ſub deo maria: ſm Anſ. Jdeo
p̃ ceterꝭ coruſcat radijs diuis Claritas q̃p
pe dei illũinat eã. Apoc. xxj. Nimiꝝ vide-
mus q̃ claritas lucꝭ tãto eſt p̃clarioꝛ ⁊ no-
bilioꝛ q̃nto ẽ in materia pſpicua ⁊ purioꝛi.
ſicut ꝑ oppoſitũ eſt min⁹ clara in materia
obſcura ⁊ ꝯdẽſa. Sed q2 btã virgo eſt pu-
riſſima ſup oẽs angelos. ḡ eius nobilitas
p̃radiat ꝑ gratiã dei ⁊ gl̃iam. Hoc p̃dixe-
rat Eſa. lx. dicẽs. Sup te orieẗ dñs ⁊ glo
ria ei⁹ in te videbiẗ. Secundũ dubium:
quõ nobilitas corꝑalis marie p̃cellat gene
roſitatẽ ⁊ nobilitatẽ oim humanoꝝ indi-
uiduoꝝ totius vniuerſi: Rñdeẗ q̃ hoc de-
claraẗ. Primo ex hoc q̃ euãgeliſte oẽs p̃-
claritates: ingenuitates: ⁊ nobilitates que
pñt eẽ in hoie. ſ. p̃triarchalẽ: regalẽ: ſacerdo
talẽ: ducalẽ ⁊ ꝓphetalem ſm originem ſan
guinis deſcribunt in hac p̃clara virgine
tã deſcẽdendo ab Abraam ſctiſſimo vſq̃
ad chriſtũ eius filium: vt patet Matth. j.
q̃ aſcendẽdo vſq̃ ad Adã q̃ fuit dei in q̃
eſt ſũma nobilitas: vt patet Lu. iij. Ex q̃
accipiẗ argumentũ q̃ ipſa oẽm nobilitatẽ
vicȝ quã deus dedit hoib⁹ ẽ adepta. Vñ
opoꝛtet teſtimonio euãgeliſtaꝝ hoc intẽ-
dentiũ ꝯcludere q̃ ipa p̃feraẗ oib⁹ imparo
rib⁹: regib⁹ ⁊ reginis. Scdo ex hoc: quia
chris dñs ſm humanitatẽ oẽm nobilitatẽ
habet a matre vt dicaẗ fili⁹ Dauid: filius
virginis ⁊ ſpecioſus foꝛma ⁊ nobiliſſim⁹.
Ex q̃ clareſcit q̃ ois nobilitas ⁊ foꝛmoſi-
tas idcirco ꝯceſſa ẽ adam: vt ꝑ generatio-
nes deſcenderet in virginẽ mariẽ ⁊ ꝑ eam
terminareẗ in chriſtum. et ſic patet eã fo-
re nobiliſſimã. Sed dı. Ex q̃ ipſa virgo fu
it paupcula ⁊ ꝯiunx Joſeph pauperꝭ car-
pentarij: quomõ diciẗ fore nobiliſſima cor-
poraliter: cum ſm philoſophũ Nobilitas
corpoꝛis eſt traductio originis a parenti-
bus ſm ſeculum in diuitijs et potentia ac
dominio cõſtitutis vl̃ inueteratis. Re-
ſpondeẗ q̃ hoc non obſtat. quia lȝ genera-
tio Marie ſucceſſiue fuerit depauꝑata:
tamẽ a p̃ncipio de ditiſſimis nobiliſſimis
et potentiſſimis eſt oꝛta. Et q̃dem ipſa be
ata virgo voluntariã pauꝑtatẽ tenuit que
eſt virtus euãgelica. et ideo nõ derogat ra
tioni nobilitatis vere. ſicut ſi regina vel fi-
lius regꝭ intraret religionẽ que vouet pau
ꝑtatẽ: non ꝓpter hoc amittit nobilitatẽ na-
turalem: imo perficit per virtuoſitatẽ. Vñ
legitur q̃ ſanctus Ludouicus filius regꝭ
Aragonie p̃mogenitus cum intraſſet oꝛdi
nẽ minoꝝ: contempto ſeclo: vnuſq̃ ex fra
tribus minoꝛib⁹ eidem ſalutando dixiſſet
Vere inq̃t maximũ honoꝛẽ ⁊ ſublimitatẽ
ex te oꝛdo iſte minoꝝ adq̃ſiuit: q2 te filiuȝ
regꝭ maximi habere meruit. Mox ille ſan
ctus rñdẽdo intulit imo inq̃t. Ego ꝑ oꝛdi
nẽ ſum nobilitat⁹ ⁊ vere ſublimat⁹ ac ho-
noꝛabilis effectus. q2 virtus facit vere no-
bilẽ atq̃ honoꝛabilẽȝ. Nam ꝓfecto carnis
nobilitas q̃ntumcũq̃ excellens ſit ſine vir
tute iformis eſt: imo vituꝑabiẗ: teſte Hie
ro. et eiuſdem ſententie eſt Ariſtoteles. j.
et. ij. Rhetoꝛ. et. iij. Ethicoꝝ ⁊c. Sȝ gra
tia dictoꝛũ queſtio poteſt oꝛiri: Unde oꝛ-
ta eſt nobilitas inter homines et domini-
um quo p̃eſt homo homi. Nam vt dı̇ Au
guſt. xix. de ciui. dei. ca. xv. Deus hominẽ
rationalem factũ ad imaginẽ ſuam noluit
niſi irrationalib⁹ dñari: non hominẽ homi
Propter quod ⁊ Gen. j. ſcribitur. Facia-
mus hominẽ vt p̃ſit piſcib⁹ maris ⁊ vola
tilib⁹ celi ac beſtijs terre. Cum ergo natu
ra omnes homines equales fecerit ex eo-
dem fonte ab Adam propagatos: vt ait
Greg. Unde ergo oꝛtum eſt vt vnus al-
tero nobilioꝛ: nobiles ignobilib⁹ dominen
tur vt cernim⁹. Reſpondeẗ ſm Rich: de
media villa ſuper. ij. ſententiaꝝ diſt. xl. q. q̃
ar. ij. Concoꝛ. Bonauen. q̃ poteſtas p̃eſi
dendi vel dominãdi tripliciter poteſt acci-

pt. Uno modo largiſſime: put aliqͥs dicit dñs rei illius q̃ põt ad libitum uti. et tale dñium cõmune eſt ſtatui nature iſtitute et nature lapſe ꝛ nature gloꝛificate: et excellẽtiori modo fuiſſet in ſtatu inocẽtie q̃ꝫ i ſtatu nature lapſe. Hoc mõ homo dr̃ dñs ſuaꝝ poſſeſſionũ ſiue mobiliũ ſiue imobiliũ: quod fuiſſet in ſtatu innocentie in quo nõ oẽs homies fuiſſent pares in ꝓudentia et bonitate. qlibet tñ homo habuiſſet tantũ de prudentia ꝛ bonitate ꝙ ad ſuppſiꝰ regimen cũ dei adiutoꝛio ſuffeciſſet. Uñ ſic in angelis eſt oꝛdo ꝛ gradus ſm excellentiã naturaliũ: ꝛ vnus altero eſt digniοꝛ et nobilioꝛ: nõ tamẽ vnus dñaꝛ alteri ꝓprie accipiendo dñium: vt ifra patebit. ita homini naturaliter cõuenieb at nobilitas in illo ſtatu ꝛ dignitas non tñ dominiũ ꝓprie reſpectu homis ſed reſpectu alteriꝰ creature inferioꝛis. Scđo modo accipiꝛ minꝰ large dñium. ſ. ꝓ ꝑtãte imꝑandi aliꝗ homi Et hoc fuiſſꝫ in ſtatu innocẽtie in viro reſpectu mulierꝫ. quia vt ait aplus. j. Coꝝ. xj. vir eſt caput mulierꝫ. ergo debuit ꝑſidere ꝛ regere vt caput coꝛpus. fuiſſet etiã reſpectu ꝓlis que obedire debuit ꝑarẽtib;.

Tertio dominiũ accipiꝛ ꝓprie. ſ. pro poteſtate coercendi ſubditos contra etiã voluntatem coꝝ vel etiã inclinationẽ et malos ꝓuniendi. ꝛ talis nõ fuiſſet in ſtatu innocentie: ſicut nec erit in ſtatu glie. Huic domiatiõi ꝓprie coꝛreſpondet ſeruitus et nobilitas que in hoib; introducta eſt ꝓpter pctm̃ ſm Aug. vbi ſ. Hinc etiã vt Phus dr̃. hoies intellectu ꝛ rõne vigentes naturaliter ſunt alioꝝ rectoꝛes ꝛ dñi. j. Polit. et ꝑ ꝯſeqns tales debent eſſe virtuoſioꝛes reſpectu ſubditoꝝ. Nam homo cũ eſſet in honoꝛe qꝛ non intellexit: ꝓpterea cõꝑatus eſt iumentis ꝛc. dicente Ps̃ et ideo debet tanq̃ꝫ iumentũ regi ab hoie ṽtuoſo. Om̃ aũt beata ṽgo maria fuit ṽtuoſiſſima. In virtute autem veraciſſime conſiſtit nobilitas ꝛ ꝑncipalius q̃ꝫ in poteſtate dominij: et in diuitijs que ſunt ſequela ingenuitatꝫ Ido ſequiꝛ ꝙ maria fuerit ꝑfectiſſime nobiliſſima.

Capitulũ. II. ꝙ mũdus totus amoꝛe beate Marie a deo ẽ preſeruatus atq̃ꝫ factus ꝛ nũc preſeruatur.

Secũda ſtella

excellentiaꝝ btẽ virginis dicitur preſeruatio. Nã btiſſima virgo Maria totũ mundũ a principio creationis humani generꝫ vſq̃ꝫ ad finẽ durationis ſue ꝑſeruauit ꝛ ꝑſeruat i eſſe. Imo dico ꝙ totius mundi eſſe cauſa eſt btã virgo ꝛ eius filius: et ꝑcipue ꝓpter ipam ṽginẽ bñdictã ac eius natũ deus creauit mũdũ ꝛ dedit eſſe reb;. Hec aũt declarantur rõnib; euidẽtib;.

Primo ex ſine creatiõis ꝑintento

Scđo ex ꝑme ꝑuaricatõis demerito

Tertio ex ꝯtinue offenſiõis incremẽto.

Primo qͥdem ex fide creatiõis ꝑintẽto ſic nã quero Ad quẽ finem deꝰ voluit creare mũdũ. ꝑcipue rõnalẽ creaturã: Nõ potes aliud dicere niſi ſm ꝙ dr̃ magꝛ in. ij. ſentẽ. di. j. qꝛ ad laudandũ deũ ꝛ ad participandũ bonitatẽ dei: atq̃ꝫ ad habendã btitudinem eternã in deo. Uñ Aug. i Enchi. ca. vj. et allegaꝛ a magr̃o vbi ſ. dr̃ ſic. Credimus inqͥt reꝝ creataꝝ celeſtiũ ꝛ terreſtriũ viſibiliũ ꝛ inuiſibilium cauſam nõ eſſe niſi bonitatẽ creatoꝛꝫ: cuiꝰ tãta eſt bonitas vt ſũme bonus bonitatꝫ ſue q̃ eternaliꝛ beatꝰ eſt alios velit eſſe ꝑticipes: quã vidit ꝛ cõmunicare poſſe ꝛ minui oino nõ poſſe Et infra. Fecit igiꝛ deus creaturã rõnalẽ q̃ ſũmũ bonũ intelligeret: intelligẽdo amaret ꝛ amando poſſideret: et poſſidendo frueretur eo. Et iteꝝ mgr̃ ibidem ait. Si qͥraꝛ inqͥt q̃re creatꝰ ſit homo Breui ſermone reſpõderi põt: ꝙ ꝓpter bonitatẽ dei: ꝛ ad laudandũ deũ. Sed qꝛ oĩſciens deus nouerat ab eterno ꝙ a btitudine caderet rõnalis creatura: et ꝙ abuteretur oib; rebus mundi ad vicia vt dlinqͥret i oib; ſicuti cernimꝰ experimentaliter. Cũ ḡ ſcierit deꝰ qͥa mũdus totus in maligno ponẽdus fuerat: ſicut ꝛ poſitꝰ eſt: teſte ſcꝑtura. j. Ioã. ij. et futurus erat a fine. i. a btitudine: audeo dicere ꝙ ſi creaſſet deꝰ mũdũ niſi ꝑuidiſſꝫ ipm̃ reparandũ ꝑ chr̃m ac eiꝰ matrẽ ꝛ ſaluãdũ: qm̃ dicẽte Ariſto. ij. Phyſicoꝝ. Deus ꝛ natura nihil faciunt fruſtra. Fruſtra aũt ẽ qđ nõ attin-

tingit ſuū finē. Et ſic mūdus creat⁹ ſi ñ fu/
iſſet pordinat⁹ repari poſt ruinā fruſtra fu
iſſet fact⁹: q2 ſuū finē. i. btitudinē non atti/
giſſet. Que q̄dē finē btitudis attigit ⁊ ade
ptus ē p chr̄m ⁊ ei⁹ matrē. vñ audacter lo/
q̄r q̄ non niſi ꝓpter chr̄m potiſſime eiuſq̄
glioſaꝫ matrē de⁹ dedit eſſe reb⁹ ⁊ creauit
mūdū. Proinde (ſicut canit eccl̄ia) ipa btā
virgo gl̄iando ait Prouer. viij. Dñs poſ/
ſedit me i initio viaꝝ ſuaꝝ anteq̄ q̄cq̄ fa/
ceret a pncipio. ſ. me puidēdo. ideo ſequit.
Ab eterno ordinata ſum ⁊ ex antiq̄s ante
q̄ terra fieret. necdū erāt abyſſi ⁊ ego iam
cōcepta erā: necdū fontes aq̄ꝝ erup. ⁊c. et
infra. Cū eo erā cūcta cōponēs ⁊c. q̄ſi inſi/
nuet q̄ oia ſunt creata pcipue ꝓpt̄ ipaꝫ vir/
ginē p quā erat mūdus pordinat⁹ repari.
Oia ḡ obligant̄ beate v̄gini marie deſer/
uire merito. q̄a nil creatum fuiſſet niſi mū
dū p chr̄m ⁊ ei⁹ matrē reparandū diuia pui
diſſet potentia ⁊ clemētia. Scḋo decla/
rat̄ ex pme puaricatōis demerito. Cōſtat
eñ q̄ pmi parētes generꝫ humani ex trāſ/
greſſione meruerūt nō ſolū mortꝫ ſed ⁊ an/
nihilationis exterminiū. q2 tā grauis fuit
eoꝝ puaricatio q̄ totū gen⁹ hoim gemert
q̄ tot⁹ mūdus ſatiſfacere nō poterat. et q̄a
ↄtra infinitū bonū deū peccauerunt: anni/
hilatiōeꝫ demeruerūt. teſte Anſ. li. ij. Cur
de⁹ hō. Et certe diuia vltio q̄ pſonaꝝ acce
ptionē ignorat ſicut nec culpā angelicā ſic
nec hūanā dimiſiſſꝫ impune. Quare ergo
homi pepcit de⁹ vt etnalr eū non pđeret.
nec vt ōmerebat̄ redigeret i nihilū: niſi ꝓ/
pter pcipuā reuerentiā ⁊ ſinglariſſimā di/
lectionē quā habuit ad v̄gine btiſſimā. q2
eā ſup oēs creaturas deo nō vniēdas p/
dilexit. Elegit eñ eā de⁹ ⁊ pelegit ⁊c. teſte
Ps̄. Induliſit itaq̄ de⁹ pmis parētib⁹: nec
eos annihilauit ꝓpter v̄ginē ex q̄ decreue/
rat chr̄m hūanādū ⁊ hoiem liberādū mi/
ſericordit̄. Etſi nō fuiſſet exorta btā v̄go:
nec chr̄s carnē ſumpſiſſet: nec pati ſm ſolā
diuinitatē potuiſſet. ⁊ p ↄſequēs hō nunq̄
ſaluat⁹ fuiſſet. Ergo ꝓpt̄ iſtā nobilē creatu
rā. i. btāꝫ v̄ginē mariā de⁹ ſaluauit pmos
parētes de pma puaricatiōe. Et ꝓpt̄ ipam
de⁹ qui dixit: Penitet me feciſſe hoiem. ⁊
hoc ꝓpt̄ hois maliciā ſiue culpā cōmiſſaꝫ:
alijs oib⁹ diluuio ſūmerſis pepcit Noe et

eius filijs cū vxorib⁹ ſuis. Geñ. vij. ipſos
pſeruādo. ſ. vt btā virgo ⁊ ex ea chr̄s orīa
tur in mūdo. Vñ notāter de⁹ ait. Penitet
me. i. penā tenere oportet. q2 penitere ē pe
nā tenere. qḋ fecit dei fili⁹ in ſua paſſiōe p
pctō hois. Itē ꝓpter btāꝫ virginē pſerua/
uit de⁹ abraam a cede q̄tuor regū Geñ.
xiiij. et Iſaac ab hiſmaele Geñ. xxj. et Ia
cob ab Eſau. Geñ. xxvij. et iudaicū ppl̄m
a manu Pharaonis et i mari rubro Exo.
xiiij. ac diuerſoꝝ regū tyrānoꝝ: ⁊ de capti
uitate Babylonis. et vt breui ſermōe cō/
prehēdā oēs liberatiōes ⁊ indulgētias fa
ctas in veteri teſtamēto nō ambigo deum
feciſſe niſi ſolū ꝓpt̄ bñdicte virgis reuerēti
tiā ⁊ amorē: q̄b⁹ eam de⁹ prehonorādā in
cunctꝫ ſuis opib⁹ ab et̄no pordinauit. Hec
ſctūs Ber. Tertio declarat̄ ex cōtinue
offenſionis ⁊ iniq̄tatis incremento. Nā cū
ↄtinue in mūdo accreſcāt mala: iniq̄tates
⁊ pctā. credis ne q̄re parat nūc mūdo ipſe
deus q̄ olim etiā multo his minora pctā
acri⁹ puniuit: put in veteri teſtamēto legit̄
q̄ vicꝫ ſodomitas ſūmerſit: totū mūdū di
luuio deleuit: p eſu ⁊ ↄcupiſcētia carnium
in deſerto filios iſrl̄. xxiij. milia occidit. Et
p multꝫ alijs ſiłib⁹ legim⁹ filios iſrl̄ acriter
puniuiſſe: imo oēm gentē iſraeliticā predi
ctā p offenſis ⁊ legꝫ puaricatiōib⁹ ð terra
pmiſſiōis pdidiſſe. ognimus. Quō credē/
re potes q̄ nunc acerbius mundū non fla/
gellaret ⁊ nō exterminaret: cum videam⁹
multo p nunc habundare grauiora in mūdo
pctā. Et certe ipſe malignus mundus q̄n
to etate creſcit: tanto malicia decreſcit: vt
teſtat̄ Hiero. in teſtamēto. Sed profecto
q̄cq̄d de⁹ pcit mūdo: et q̄ntūcūq̄ diuti⁹ vt
cōuertat̄ expectat miſericordit̄ ⁊ pſeruat
in eſſe: nec tā cito finem imponit eidē cum
demeret̄: totū hoc facit ꝓpter btām v̄ginē
et ei⁹ merita: aduocatiōiſq̄ interceſſioem
ꝓpt̄ quā ↄſeruat in eſſe. Vñ Fulgēti⁹. iiij
Mythologiaꝝ ait. Celū ⁊ terra iā ↄruiſſent ſi nō maria pcib⁹ ſuſtētaſſet. Pro
pter qḋ ipſa btā virgo figurat̄ p arcū celū:
de q̄ ſcribit̄ Geñ. ix. Ponā arcū meū in nu
bib⁹ ⁊ erit ſignū federꝫ int̄ me ⁊ t̄rā. Cūq̄
obduxero nubib⁹ celū: apparebit arc⁹ me/
us in nubib⁹ ⁊ recordabor federis mei vt
nō deleā vniuerſaꝫ terrā. Nimiꝝ ſicut arc⁹

eſt inclinatiꝰ: ita deꝰ ꝑ virginē ad nos eſt
miſericordit inclinatꝰ. adeo ꝙ queadmodū
arcus celi cū ꝑ̄ etbera diſtēdit iam dic illa
nulla intēperies nocere oſtēdit. nullaqꝫ to-
nitrua comitant. teſte cōmētatore i. de im-
preſſionibꝫ aeris ſup li. j. Metheo. Sic bīa
virgo corā deo ꝓ nobis interuētrix appa-
rens q̄ eſt mediatrix inter deū ꝛ terrā. i. ho-
mines. ꝛ aduocata mitigat dei irā ne dele-
at vniuerſam terram: recordatꝰ federis ſui
facti cū genere hūano. quoniā naturā hūa
nam ſuo filio ex virgine copulauit/ vt deꝰ
fieret hō. Hinc ꝛ Ber. Nemo inqt o dn̄a
tā idoneꝰ q̄ gladio ſe obijciat ꝓ nobis: vt
tu amātiſſima mr̄ dei ꝑ quā pimā ſuſcepi-
mus miſcdiam de manu dei nr̄i. Hec ille.

Et ad id valet reuelatio que habet i le-
gēda ſcti Dominici. ꝙ cū inſtaret ſcti Do
minicus ꝛ Frāciſcꝰ ꝓ ꝯfirmatiōe ordinuꝫ
ſuoꝝ apd papā i orōne poſiti videre chr̄m
in aere tres lanceas tenentē ꝛ ꝯ mūdū vi-
brantē dicen̄. Ecce totꝰ mūdꝰ tribꝫ vicijs
plenꝰ eſt. ſ. ſupbia. auaricia et luxuria. ꝛ iō
de his tribꝫ lanceis volo pimere. Tūc ve-
lociter bīa mr̄ virgo accurrēdo ad genua
pcidit ꝛ vt miſereret mūdo petijt exponēdo
ꝙ hos duos fideles. ſ. ſctm̄ Dn̄icū ꝛ ſcm̄
Frāciſcū ad expugnāda dicta vicia mitte
ret. ꝛ ſic dn̄s placatꝰ ē. Ecce ꝗ ptꝫ qꝛ beata
virgo eſt ꝯſeruatrix ſecli i eſſe. ꝛ ideo oēs
ei tenent deuote gr̄as agere ꝛ ſeruire.

Capitulū. iiij. de ſtella. ſ. priui legio nobiliſſimi atqꝫ precellentiſſimi meriti beate Marie.

Ertia ſtella dicit meritū. qꝛ beata ꝟgo
Maria plꝰ q̄ȝ oīs creatu
ra angelica vl' hūana meru
it in oībꝫ ſuis actibꝫ ꝛ motibꝫ. Ipa impro-
portionabilit ꝓmeruit vnico cōſenſu ſuo i
filij dei cōceptiōe: cū ait. Ecce ancilla dn̄i
fiat mihi ſm̄ ꝟbū tuū ꝛc̄. Lu. j. Et ptꝫ ſm̄
ſanctū Ber. vbi. ſ. qꝛ oēs alij nō potuerūt
amplꝰ ꝓmereri niſi ſm̄ diuerſos ſtatꝰ ꝛ ꝗ
dus glīam felicitatꝭ eterne. Hec autē vir
go in illo glīoſo ꝯſenſu q̄n filiū dei ꝯcepit
ꝓmeruit moꝝ totꝰ mūdi dn̄ium ſup oēs
creaturas. ſceptrū regni. plenitudineꝫ oīm
grāꝝ ꝛ ꝟtutū ꝛ donoꝝ: oīmqꝫ btitudinū:
oīm fructuū ſpūs. omniū ſcientiaꝝ ꝛ pro-
phetiarū. meruit inſup fecunditatē i virgi
tate mr̄nitatē filij dī. ꝛ ꝙ ſit porta celi ꝛ re
gina diuīe miſcdie ꝛc̄. Quare aūt potiꝰ di
cat regia miſcdie q̄ȝ imperatrix patuit. ſ.
li. x. ꝑ. ij. ar. j. c. ij. Hic tn̄ occurrit q̄ſtio
Vtrū btiſſima ꝟgo q̄libet motu merebat
in h̄ mūdo/ vt iſtud poſſit ſibi attribui ꝓ pri
uilegio. Ad qd̄ primus rn̄det: ꝙ ipa glīo-
ſiſſima virgo ſm̄ ꝙ ꝓbat Alb. ſup miſſus
eſt. c. clxxx. ꝛ ſe. q̄libet motu liberi arbitrij
ad agendū vel patiendū q̄ mereri cōtigit
merebat. Et ꝓbat ſic. qꝛ apl's Col. iij. dic.
Oīe qdcunqꝫ facitis i verbo vel in opere
oia i noie dn̄i ieſu facite. Et j. Cor. x. Si-
ue mādueatis inqt ſiue bibitis vel alid q̄d
facitis oia in glīam dei facite. Nō aūt ali
q̄s impleᵗ h̄ aut nullꝰ. Si nullꝰ: ꝗ fruſtra
pcipit vel cōſulit vel monet. Si aliqs: er-
go btiſſima virgo iplenit ſup oēs. ꝛ ꝑ ꝯn̄s
q̄cq̄d fecit merebat. qꝛ oia fecit in noie dn̄i
Jeſu. vel in laudē ꝛ glīam dei. Plura alia
argumēta ꝓbantia adducit Alb. vbi. ſ. q̄
cā breuitatꝭ h̄ omitto. Sed di. Conſtat
ꝙ aliqn̄ bīa ꝟgo mouebat motu naturali.
ſicut exempli grā qn̄ eſuriebat naturaliter
ad comedendū mouebat. ꝛ qn̄ ſitiebat ad
bibendū. qn̄ fatigabat ad refocillandū ꝛc̄.
Sed gratia eſt pncipiū merēdi nō natura
ñ videt ꝗ quō q̄libet motu etiā natali me-
rebat. Rn̄det ſm̄ Alb. ꝙ bīa ꝟgo nō me-
rebat motibꝫ naturalibꝫ inq̄ntū naturalibꝫ
ſed inq̄ntū rōnalibꝫ grā informatis. Nam
motibus liberi arbitrij gratuitis merebat
vbi etiā liberꝫ arbitriū ꝛ grā opabat. Vn̄
apl's. j. Cor. xv. Nō aūt ego: ſꝫ grā dī me
cū. ſ. opabat. ꝛ ſic merebat bīa virgo q̄libꝫ
motu etiā naturali ꝛ rationali. quo ſcꝫ cō-
tingit mereri. qꝛ ꝑ gratie plenitudinē ha-
buit ꝙ oīa opera faceret ꝓpter vltimū et
optimuꝫ. Item diceres adhuc. ſm̄ h̄ dn̄s
Jeſus nō pcelleret ipam in opando ſi ipſa
q̄libet motu mouebat ſic ipſe dn̄s Jeſus.
Rn̄r ſm̄ eundeꝫ Alb. ꝙ dn̄o Jeſu ꝓpter h̄
ipa nō equabat in opatione. qꝛ dn̄s Jeſus
opabatur naturalia ꝛ ſupnaturalia. et ſine

ſui indigētia: ꝛ ꝫ charitate iꝓportionabiliter ampliori ꝛ altiori ꝙ btā ꝟgo. vñ poſt christū btā virgo merito gaudꝫ iſto excellētiſſimo ꝓuilegio ꝙ oi motu merebat. Secūda adhuc qſtio ꝫ occurrit. vtꝝ b. virgo ꝗbꝫ paſſiōe merebat. Ad qḋ ſꝫ Alb. vbi ſ rñdet breuiter/ꝙ ꝗuis paſſiōibꝰ q̄ a patribꝰ ꝯtrahunt naturalit hō nō mereat. qꝛ vt dicit Phs. ij. metaph. Propter ea q̄ inſunt nobis a natura nec laudamur nec vitupamur. ꝛ ꝑ ꝯſeqns nec habēt locū meriti nec demeriti tales paſſiōes. lꝫ etiā paſſiones q̄ ab extrinſeco inferunt qñꝗ neceſſario ſufferunt ꝛ oino inuite: et ideo nō ſunt meritorie. qꝛ meritū paſſiōis/ ꝛ etiā omis actōis ꝑncipaliter ē a gr̄a. ꝛ minꝰ ꝑncipaliter a volūtate. Exemplū ſm Anſ: qꝛ voluntas ſe habet vt iumētum. ꝛ gr̄a vt ſeſſor. quoniā gr̄a ſup liberꝫ arbitriū volūtatis ipm dirigendo ad viā ſalutis tāꝗ ſeſſor iumēti in itinere ꝑficit iter ducēdo ad terminū optatū. Sic ꝫ paſſionibꝰ inuītꝫ ab extrinſeco inferunt neceſſarioꝗ ſufferūtur. ꝛ etiā inuītū naturalit contrahūt homo non meret: tamē inuītū voluntas rationalis iformata gr̄a ad illaꝝ ſufferētiā libertate ꝓpria inclinat patient ſaltē tolerare vt dr: ꝫ mō eſt meritoria. ſicut paſſio latrōis iuxta crucē chr̄i pendentꝫ fuit q̄dē neceſſaria ſꝫ tñ meritoria. Ad ꝓpoſitū igit ō beatiſſima virgie patꝫ. ꝙ ex q̄ ipa charitate: imo deo plena fuit: ideo quaſlibet paſſiones ſiue naturales ſiue illatas vndecunꝗ ſꝑ per grāꝫ qua ſupabūdauit i deū retulit. ꝛ nō ſolū patiētiſſime/ ſed ꝛ hilariſſime ſuſtinuit: miro iꝓportionabilit ſuꝑ Job. ſuꝑ Tobiā. ſuꝑ Paulū. ꝛ ſuper oēs martyres q̄ i paſſiōibꝰ ꝛ tribulatiōibꝰ exultabāt ꝛ dabāt gl̄iam deo. Itē vt ꝓmiſi ipſa in omībꝰ motibꝰ ꝛ actiōibꝰ meruit ſupeminēter ſiue comedendo ſiue bibēdo: ſiue q̄ſcēdo ſiue laborādo ſiue dormiēdo ſiue vigilādo ſiue ſedēdo ſiue ambulādo ſiue quolibet ſe hñdo. ſꝑ eñ de deo cogitauit. ſꝑ in dei gl̄iam q̄cq̄d fecit retulit. et in noie dñi Jeſu agēdo ꝛ patiēdo exultauit. vñ digne de hac ſtella meriti ſuper omēs gl̄iat.

Capitulū. iiii. huiꝰ de priuilegio ptātꝫ marie vbi declarat ꝙ ipa potuit de deo facere maria.

Quarta ſtella

q dr poteſtas. qꝛ plus potuit deo annuente facere de deo ipa btā virgo: ꝙ deꝰ imediate potuerit de ſeipſo. Et ꝓbat ſꝫ ſctm̄ Bernardinū ſic. Nā q̄dā erant ꝯtraria ꝛ ꝯtradictoria inter deum ꝛ virginē que q̄dem erāt impoſſibilia. ſꝫ cuꝫ deus acceſſit ad btām virginē oia ſunt cōcordata in ipa. Primū quia impoſſibile erat deum nō generare. quia cū deꝰ ſit intellectualis nature: ideo in ipo ponit neceſſario verbū quod eſt filius. Unde Eſa lx vj. Si ego generatōeꝫ alijs tribuo ipe ſterilis ero. Scōm ipoſſibile. ſ. naturaliter erat virginē gñare. Terciū qꝛ ipoſſibile erat deū gñare niſi deū. ſ. filiuꝫ. qꝛ filiatio (vt dr Nico. de ly. ſuꝑ Jo. c. j. ꝛ ꝯcordit do cto.) eſt ꝓceſſus viuens a viuēte ſm rōem ſilitudis in idētitate nature ſaltē ſpecifica vel i ꝓpinq̄ gñe. Cū igit i deo ponit verbū iuxta illud Joānis. j. In ꝑncipio erat verbuꝫ ꝛ verbū erat apud deū: ꝛ deꝰ erat verbum. Et qꝛ deus nō ſolum eſt viuēs ſed ꝛ vita eſt per eſſentiā. ideo verbū in diuinis neceſſario procedit ſicut viuens a viuente. Et in identitate nature non ſolum ſpecifica ſed numerali. ꝛ ꝓcedit ſm ratiōnē ſimilitudinis. qꝛ de ratione verbi eſt ꝙ ſit ꝑfecta ſimilitudo eiꝰ cuiꝰ eſt verbū. ꝛ iō verbum ꝛ filius in diuinis idē ſunt. Uñ ſicut impoſſibile eſt hoiem generare filium niſi hominē. ita deū ꝑīcꝫ ipoſſibile ē generare niſi deū filiū. Quartū qꝛ ipoſſibile erat virginē generare deū. qꝛ hō nō pōt generare deum ſed hominē naturaliter: ſic ptꝫ. Item quinto Amb. Impoſſibile erat deum cū alia ꝑſona generare. Sexto impoſſibile erat virginē ſine alia ꝑſona gñare. Acceſſit ꝫ deꝰ ad virginē: ꝛ neceſſe fuit virginē generare ꝛ nō aliū ꝙ deū. ꝛ nō de alio ꝙ de deo. ſꝫ deꝰ non potuit gñare niſi deū de ſe. ꝛ tñ ꝟgo deū fec hoieꝫ. Itē deꝰ nō potuit gñare niſi ifinitū: imortalē eternū: ipaſſibilē: inſenſibilē ſiue inuiſibilē ſub forma dei. ſꝫ virgo fec eū finitū: mortaleꝫ: tꝑalē: paſſibilē viſibilē ſub forma ſerui. O ineffabilis hūilitas creatorꝫ o incogitabil

virt⁹ virginis mřis: o incōprehēſibilis al
titudo myſterioꝝ dei: vna puella neſcio qͥ
bus blādicijs: qͥb cautelis: qͥb violētijs:
vt ita dicā ſeduxit: vulnerauit cor diuinū
et dei ſapiam circūuenit. Quaꝛ ꝓpť conq
rit̃ d ſis ð virgie Cañ. iiij. Vulneraſti cor
meū ſoror mea ſpōſa vulneraſti cor meū.
vbi glo. q. d. Pro amore tuo carnē aſſūpſi:
ꝛ vulneribus in cruce impoſitꝫ vulneraſti
cor meū. qꝛ ꝑ ea. i. virgine redimēda pl⁹ q̃
ꝑ oi alia creatura cħs venit i mūdū ꝛ paſ
ſus ē. Ex ꝟgis igiť carne de⁹ (flēs dico) ſū
mā altitudinē veſtiuit hūilitate: ſūmā de
litiaꝝ dulcedinē veſtiuit penalitate: ſūmā
opulētiā veſtiuit pauptate: ſūmā lucē tene
bris: ſūmū honorē opprobrijs: ſūmū ama
bile flagellis. Reuera deo pr̄i ꝑ oēm mo
dū ipoſſibile erat q ð ſe aliqͥd tale faceret
Propterea in hoc ꝯſtat ꝟgis ꝑrogatiua: qͥa
nulli alteri creature ꝯceſſit de⁹ hec niſi vir
gini: ꝛ hoc totū ꝑ ſalute hūani generꝫ. Vñ
ſic illud qͥd pať dedit filio eſt mai⁹ oib⁹ (ſic
ſcribiť in euāge.) ſic iſtud qͥd dedit mří eſt
mai⁹ oib⁹. Quid igiť agēdū ē niſi cū Gre.
exclamandū ꝛ dicendū. O mira circa nos
ſcꝫ vtriuſq parētꝫ ieſu cħi ꝑietatꝫ dignā
tio: o ineffabilis dei. ſ. ꝛ virgis dilectio cha
ritatis: q vt ſeruū redimeret cōmunē filiū
tradiderūt. Propter nimiā eni charitatē
q̃ de⁹ ꝛ virgo nos petōres dilexerūt: filiū
ſcꝫ dñm ieſum q lauaret nos a ꝑctis in ſan
guine ſuo obtulerūt. Hec ſanct⁹ Bernar
dinus de Senis.

Capitulū. V. de priuilegio ſu perexcellētie marie p oib⁹ creatis

Quinta in or
dine ſtella dr̄ ſuperexcellētia.
Tāte nāq ē ſuperexcellētie ſpa
btā ꝟgo q nec in ꝑſonis creatꝫ i. diuis. nec
increatꝫ. i. angelis ꝛ hoib⁹ iueniť hec inco
gitabilis dignitas. ſ. q habeat deū filiū ui
ꝗ i vna ꝑſona diuia tm̄ q ē pr̄is: ꝛ in vna ꝑ
ſona hūana q eſt matrꝫ. Sane hoc eſt ſin
gulariſſimū ꝑuilegiū ſoli btē virgini con
ceſſum int̃ oēs creaturas. ſ. hře deū filiū in
ſtira creatore deo ſoli⁹. ſic hoc dr̄ patrꝫ nec
ē cōicabile filio aut. ſſ. Vñ ſic ipoſſibile eſt
ꝑſonā filij aut. ſſ. generare deū filiū: ita im
poſſibile eſt aliquā mulierē aut quācunq
creaturā parere dei filiū: niſi denuo aliciū
ꝯferret hoc de⁹ ꝑ potētiā nouā: qͥd certū ē
nūq̃ eē affuturū. Nimiꝝ ꝑſona filij ꝛ etiā
ꝑſona ſpūſſcti nō pñt deū generare: ꝑ eo q
in eis nō ē natura cū ꝑmitate deitatꝫ: nec in
tellect⁹ cū actu dicēdi aliqͥd verbū: ſiue cū
fecūditate ꝛ potētia ad ꝑducēdū imaginē
ſic in pr̄e ē. Vñ ſic ipoſſibile ē altū ꝑſone q̃
pr̄i ꝑducere verbū ſiue generare filiū: ꝑ eo
q hoc ꝟbū genitū ſit tā pfectiſſimū q totā
potētiā generādi exhauſit i pr̄e: ita poten
tia ꝯcipiēdi ꝛ pariēdi deū: q nature hūane
a deo cōicata fuit: ſm q dicim⁹ cħm fuiſ
ſe in lūbis patꝝ ſm corpulētā ſubaꝫ deſcē
dit ab Adā vſq ad virginē. Et itaq nati
uitatē cħi ex virgie mře hec potētia. ſ. ge
nerādi deū exhauſta ē de tota natura hūa
na adeo q qͥcūq diceret aliquā ꝑſonā di
uinā fore hūanandā in aliqͥ vel in aliq̃ ſm
corpulētā ſubam: eēt vt ipiſſim⁹ hereti
cis puniēdus. Hec idē ſctūs Bern.

Cap̄. VI. de priuilegio q bea ta Maria dr̄ mūdi dña

Sexta ſtella di
citur dñatio. qͥa btā virgo eſt dña
mūdi ſicut ꝛ de⁹ dñs eſt ipi⁹ mū
di. et in hoc magnū ꝑuilegium ꝯceſſit ipſe
de⁹ btē ꝟgini. qꝛ voluit ei⁹ ꝑncipatū ꝛ dñi
um qͥdāmō eē pare ipi⁹. ſ. dei pr̄is ꝑncipa
tui ꝛ dñio. Et hoc qͥdē ꝑcipue patꝫ i ꝗb⁹
Primo: qꝛ ſic ſolus de⁹ pr̄ hꝫ ius impandi ꝛ
dñium ſuꝑ ipſi⁹ filio. ſ. dei: cui ipſe fili⁹ hoc
eſt dñs ieſus ꝑ oia obediuit vſq ad mor
tē: ꝛ deſeruiuit ꝑ oia. vñ ipſe ait Jo. xiiij. Si
cut mādatū dedit mihi pr̄ ſic facio: ita ſo
la virgo mř hꝫ ius ꝑcipiēdi ꝛ mīnū dñiū
ſuꝑ ipo dei filio: cui ipſe dñs ieſus ꝑcipienti
obediuit ipam honorādo: iuxta illō Exo.
xx. Honora pr̄ē ꝛ m. tuam ꝛc. Et idē tanq̃
mři ad famlatū ſe ſubiecit. iuxta illō Lu.
ij. Deſcēdit cū illꝭ ꝛ erat ſubdit⁹ eis. Vnd
ſicut hec ꝓpoſitio eſt vera. Dei pr̄is iꝑio
de⁹ famulať ꝛ obeditata hec ē vera: virginis
matrꝫ ipio de⁹ famlať ad nutū ꝛ obedit. ſ.
dei fili⁹ cħs. Scdo: qꝛ ſic dei pr̄is iꝑio

ꝛ dñſio oēs creature mūdi ſunt ſubiecte: ita
et btē ꝟginis impio ac dñio oīa ſunt ſub-
iecta ꝛ famulant̄. vñ hec eſt vera. Tot cre
ature ſeruiūt glīoſe ꝟgini q̄t ſeruiūt ſctiſſi-
me trinitati. Oēs nēpe creature quecūqꝫ
gradū teneāt in creat̄, ſiue ſint ſpūales: vt
angeli. ſiue corꝑales: vt celū: elemēta: ꝛ oīa
q̄ ſunt in celo ꝛ in terra: ſiue dāñati ſiue be
ati q̄ oīa ſunt diuio impio ſubiugata: cun-
cta hec glīoſe virgini ſunt ſubiecta: vt poſ-
ſit dicere cū chřo illud Mt. vl. Data eſt
mihi oīs ptās in celo ꝛ in t̄ra. Vñ Bern.
Data (inq̄t) ē tibi o dñā oīs ptās in celo et
in terra: vt qcq̄d voluer̄ valeas efficere.

Tertio: q2 ſic hec ē vera: Diuio impio
oīa famulant̄ ꝛ ꝟgo. ita hec etiam ē vera:
Impio virgīs oīa famulant̄ ꝛ de⁹. vt ma
nifeſte patuit. Vere ḡ maximū dñiū btē
virgīs q̄ nō ſolū creaturis ſed etiā ipi deo
tanq̄ mr̄ filio pncipat̄. Vñ merito ipa ait
Ecci. xxiiij. Ego ex ore altiſſimi pdij pri-
mogenita an̄ oēm creaturā: nō tpe ſed di-
gnitate. Ex ore inquā altiſſimi. q2 altiſſi-
me ſapie diuie ordine ipa ē plāta oib3. Vñ i
ibidē ſubdit̄ In oi pplo ꝛ in oi gēte pma-
tū tenui: ꝛ oim excellentiū ꝛ ſuꝑboꝝ. i. de-
monū colla ꝓpria virtute calcaui.

Capl'm. VII. q̄ beata maria p priuilegio habet ſucceſſiſſe in regnum mundi

Eptima ſtella

S dr̄ regnū. q2 hereditario iure ſuc-
ceſſit btē virgini marie regnū to-
tius mūdi ꝛ ei⁹ monarchia ac primat⁹: ita
q̄ ipſa mr̄ dei glīoſiſſima oim q̄ ſunt infra
deū h3 regale dñium ꝛ inclytū tot⁹ orbis
monarchie pncipatū: et vniuerſale celeſtiū
et terreſtriū regnū ac impiū. Declarat̄ ſic
ſm ſctm̄ Bern. vbi ſ. Quāuis em̄ ipſa be
ata ꝟgo fuerit nobiliſſima ꝑſona ſuꝑ oēm
aliā q̄cūqꝫ fuerit vel futura ſit in toto orbe
terraꝝ: tāteqꝫ ꝑfectiōis q̄ etiāſi nō fuiſſet
mater dei: nō min⁹ debuiſſet eſſe dñā mūdi
ꝑ eo q2 fuit virtuoſiſſima: lumioſiſſima: ſa
pientiſſima: ꝛ oi grā pleniſſima improꝑor-
tionabiliter ꝑ alīqs. Talis aūt debet alioꝝ
rector eē natural̄r ꝛ dñium. i. ſcia ꝛ ratiōe
vigētib3: vt dr̄ Ariſto. j. Pol. attū etiā ſm
leges q̄b3 regit̄ mundus iure hereditario
oem mūdi hui⁹ ꝓmeruit ipa pncipatū ꝛ re-
gnū. q2 fili⁹ ei⁹ in pmo initiāri ↄceptiōis ſue
monarchiā. i. pncipatu3 totius ꝓmeruit et
obtinuit vniuerſi: teſte Ps. Dñi eſt terra
(inq̄t) ꝛ plēitudo ei⁹ orbis terraꝝ ꝛ vniuerſi
q̄ habitāt in eo. Ergo ꝛ ſequit̄ ſm oēs le-
ges q̄ mox ipſa mr̄ dei ꝛ dñi regiſqꝫ oim
ꝓmeruit ꝛ obtinuerit dñium et monarchi
am vniuerſi. vnde etiam iure ↄceptiōis fi-
lij dei ꝟgini incūbebat totū illō ꝓcurare ꝛ
admiſtrare qō extunc filio datū eſt. ſ. regi-
mē vniuerſi vſqꝫ ad etatē filij ſui legitimā
vtpote q̄ fuit ipſius filij dei mr̄ dilecta: nu
trix ꝛ auctrix. Nec tū ē mirꝝ ſi tā glīoſa re-
gina curā omiſit adminiſtrādi: q̄a puella:
quia virgo verecūda: quia pauꝑcula: quia
cure filij dei totaliter erat dedicata: ꝛ q̄a n̄
credebat̄ fore mr̄ dei: nec reputabat̄ vt or
bis dñā: ſicut nec filius: q̄ quidē l3 vitā to
tius orbis ꝛ mores ordinabat: tū non eſt
deus agnitus: nec vt orbis rex ꝛ heres re
ceptus: pꝫ ꝛ Joā. j. ſcp̄tū eſt. Mūdus ꝑ
ipm factus eſt ꝛ mūdus eum nō cognouit
In ꝓpria venit ꝛ ſui eū nō receperūt. Sci
endo igit̄ in filio mater: vim latentis dei-
tatis curam admiſtrādi rempublicā dere
liq̄t ꝛc. In hui⁹ ſignū q̄n dñs Jeſus i cru
ce moreret̄: l3 (vt dr̄ Amb.) ꝯ alīqs teſtamē
tū cōdiderit ꝛ tūc ꝛ antea: q2 pacē diſcipu-
lis: veſtimēta militib3: matrē diſcipulo. ſc3
Joāni. aīam deo patri legauit: et pl'a ta-
lia. tū monarchiā tot⁹ orbis nulli vnq̄ te
ſtatus eſt: nec angelo: nec homi: nec alicui
creature: eo q̄ ſine mr̄is ꝑiudicio fieri non
poterat tale teſtamētū. Mater em̄ ſm oīa
iura ſucceſſit in mūdi monarchia ac pncipa-
tū oim ꝑ hoc de iure hereditario adq̄ſiuit
Nā nullus ali⁹ fuit in terr̄ q̄ de iure ſuc-
cederet chřo in hac hereditate niſi mater.
Deniqꝫ hāc ſucceſſiōem mr̄is nuſq̄ legi-
mus reuocatā: ſed diuio mūere opante et
grā ꝟginis impetrāte cernim⁹ expſſi⁹ q̄ti-
die elucidari dū eā pdicam⁹ dñam ange-
loꝝ ꝛ oim creaturaꝝ: reginā celoꝝ: impa-
tricē ſecloꝝ: matrē cūctoꝝ: monarchā vni-
uerſoꝝ: digniſſimā ꝛ ꝑelectiſſimā oim dei
opeꝝ ac glīam ꝛ iocūditatē celeſtiū ſpiri-
tuū ꝛ beatoꝝ.

Cap.VIII. de hoc priuilegio q
ſ. omnis gratia a deo non niſi p
mariam diſpenſatur:

Octaua ſtella
nūcupat̃ diſpēſatio. q2 nll'a g̃
tia a deo i nos deſcēdit niſi
p man⁹ btē virgis diſpēſet̃. Nimirū a tpe
q̃ virgo ɔcepit dei verbū (vt ſic dicā) iuriſ-
dicionē ꝛ autoritatē obtinuit in oi pceſſio
ne tpali ſpūſſcti. ita vt nll'a creatura aliquā
grām vel virtutē ſpūſſcti obtinuit niſi ſm
ipſi⁹ mrīs diſpēſatiōez. Hinc Ber. deuo-
tiſſim⁹ ait. Nulla grā venit d̃ celo ad ter-
rā niſi p man⁹ marie trāſierit. Hinc ꝛ Hie
ro. in ſmone de aſſump. inqt. In chō fuit
plenitudo grē ſicut i capite influente. i ma
ria ꝟo ſicī collo trāſfūdēte. Vn̄ Can̄. vij.
c. de virgie ad chrm Salomon ait. Collū
tuū ſicut turris eburnea. Sicē nēpe p collū
vitales ſpūs a capite deſcēdunt i corp⁹. ſic
p virginē a capite chō vitales grē in eius
corp⁹ myſticū trāſfundūt̃. Ubi nota q in
defluxu diuiaꝝ grāꝝ ſm q trahit̃ ex verb
Dionyſij. iiij. c. celeſtis hierarchie. iſte ē or
do/ vt prius a deo defluāt i bn̄dictā aiam
chri. indeq3 in btām aiam virginis mrīs.
deinde in ſeraphin. ꝛ ſic ſucceſſiue in ſctōs
alios ordies angeloꝝ. ꝛ tādē in eccl'iaz mi
litantē. Ex quo nēpe tot⁹ de⁹ ꝛ tota natu
ra diuia ſm totū ſuū eſſe poſſe ſcire ꝛ velle
diuinū intra virgis vterū clauſit ſe vbi et
mēſib⁹ nouē habitauit: Nō timeo dicere/
q in oim grāꝝ effluxu hec virgo q̃ndā iu-
riſdicionē habuerit. de cui⁹ vtero virgineo
q̃ſi de quodā diuitatis oceano riui ꝛ flumi
na emanāt oim grāꝝ. Vn̄ Eccl. xxiiij. i p-
ſona ei⁹ inqt ſcptura ſacra ꝛ ſctā d̃ ipa ca-
nit eccl'ia. In me ois grā vite ꝛ veritatꝫ in
me ois ſpes vite ꝛ virtutꝫ. Trāſite ad me
oēs q̃ ɔcupiſcitꝫ me ꝛ a gn̄atōib⁹ meis ad
implemini. Ex q̃ pꝫ q2 ois grē fons i maria
eſt: vt ad ipam recurram⁹ i oi ſalute habē-
da. et ſpe ac virtute grā et veritate: vita et
gl'ia etna ɔſeq̄nda. q2 ipa ē diſpēſatrix ois
grē. Proinde ipa merito figuratur p lunā
Can̄. vj. Pulcra vt luna. q2 luna dn̄at oi-
b⁹ hūorib⁹ infundēs cūctꝫ liq̄rem hūorēq3
corpib⁹. vt d̃r Macrobi⁹ de ſomno ſcipi-
onis. li. ij. Nā ad motū lune fit flux⁹ ꝛ re-
flux⁹ mariū. j. Metcor. vn̄ ꝛ cācri ꝛ cōche
ꝛ etiā herbe ſuco pleniores ſūt. vt d̃r Pto
lome⁹ in almageſti. iij. in plenilunio abun
dātes. Sic btīſſima virgo dn̄iū h3 ſup in-
fluxu ois grē ꝛ diſpēſatiōe. ꝛ q̃ deuoti⁹ ei
famulant̃ in terrꝫ: ampliori grā p ipaz abun-
dāt q̃ ē mat̃ grē. Sꝫ d. quō h attribuit̃
btē ꝟgi/ vt ipa ſit mr̄ ꝛ diſpēſatrix ois grē i
mūdo. cū grē fōs ꝛ autor ſit ipſemet deus
ꝛ grā a ſolo deo infūdit̃. vt d̃r Ber. in ſer.
d̃ charitate ꝛ grā chri. imo vt pbat ſctūs
Tho. j. ij. q. cxij. ar. j. Donū grē exq̄ exce-
dit oēz facultatē nature create cū nil aliud
ſit q̄ q̃dā pticipatio diuie nature. iō ipoſſi
bile ē/ q aliq̄ alia creatura grāz cauſet. ſꝫ ſo
li⁹ dei ē h. ſ. cauſare grāz i aia. Ad h rn̄det̃
q ve ꝝ eſt pncipalr efficiēdo. q2 ſic ſol⁹ de⁹
cauſat ꝛ infundit grāz ꝛ diſpēſat. Attn̄ b.
virgo d̃r mr̄ grē p mediatōez vt. s. eſt de-
claratū. Vn̄ ipa i influxu grē a deo obtinu
it ſpēalē iuriſdicionē ꝛ autoritatē pticipa-
tiue. Qd̃ declarat̃ ſm ſctm̄ Bernardinū
vbi. s. talit̃ pter ea q̃ ſup̄ tacta ſunt de or-
die influx⁹ grāꝝ. Regio inqt i rege dn̄o Je
ſu duas digniſſimas dignitates. Pria q
ſit etern⁹ de⁹ genitus ab eterno. Scda q
deū pducit ab etno. eo q ſpm̄ſctm̄ ſpirat.
Mō ipe dn̄s ieſus clauſus i vtero virgis
i eternitate a deo pr̄e de⁹ gn̄abat̃ eternus.
Et i eadē eternitate ipe puer i vētre mrīs
deū. i. ſpm̄ſctm̄ ſpirabat ꝛ pducebat. q2 nū
q̄ deſtitit gn̄ari a pr̄e: et ſpirare ſpm̄ſctm̄.
cū nūq3 deſtitit eſſe de⁹ etiā in vtero ma-
terno. Ex h g̃ q b. virgo ipm ɔcepit vtrā
q̄ hāc ei⁹ dignitatē pticipauit. Prima q̃-
dē. ſ. q Jeſus ē gn̄at⁹ a deo pticipauit mr̄
virgo adeo i finito mō/ q ieſus nō dicat̃ ve
ri⁹ fili⁹ dei q̄ fili⁹ virgis. nec maior nec di
gnior eſt fili⁹ dei i throno pr̄no ſedēs veſti
tus claritate ꝛ luce iacceſſibili quā habuit
ab eterno q̄ exn̄s in vtero virgis vel inuo
lut⁹ pānis pauꝑculis: ſup fenum in pſepio
reclinatus. Secūdam quoq3 dignitatē be
ata virgo pticipauit. q2 ipa extitit mr̄ filij
dei qui pducit ſpm̄ſctm̄. ꝛ q̃ eſt fons ꝛ au-
tor ac cauſa ois gratie ſpūſſcti. Unde co-
ipſo quo mater fontis gratie. id eſt chriſti
filij dei extitit omnium bonorum ꝛ om-
nis gratie mater eſt effecta. eo q fons gra

tie chꝛi̇s ex ipſa ⁊ ꝑ ipſam in hunc mundum exiuit ⁊ venit. Ideo ipſa ꝟgo glioſa tantā habet iuriſdictionē ⁊ autoritatē participatam a filio dei in deflexu ⁊ diſpenſatōe grā tie ſpūſſancti/ ꝙ omnia dona: oēs virtutes ⁊ grē ⁊ oia bona quibus vult quādo vult quomodo vult ⁊ quantū vult ꝑ man⁹ ipſius adminiſtrantur.

Capitulū. IX. de pꝛiuilegio ꝙ totius mūdi ꝑfectiōes beata Maria conſummauit.

Una ſtella in oꝛdine ad p̄dictas dꝛ cōſūnatio. qꝛ omnes nature ⁊ toti⁹ mūdi ꝑfectiōes virgo ſacra vltima ſui ꝑfectōe compleuit ⁊ cōſūmauit. De⁹ qppe lꝫ oia fecerit ꝑfecta ſicē exigebat vniuſcuiuſqꝫ natura. vñ Deute. xxxij. Dei ꝑfecta ſunt opa: tñ vltime ꝑfectionis cōſummationem in mūdo vſqꝫ ad partū virginis diſtulit ⁊ ſoli virgini reſeruauit conſummandū ⁊ declaraṫ.

Primo ex ꝑte vniuerſalis creature.
Scdo ex ꝑte generatōis humane.
Tertio ex parte incarnatōis diuine

Primo ex ꝑte ois creature. ſm ſanctū Bernardū. qꝛ oia entia vnū nobiliſſimuꝫ ens appetebāt naturaliṫ. oia viuentia vnū nobiliſſimū viuens: ſentiētia vnū nobiliſſimū ſentiēs. conceptiōes vnū nobiliſſimū conceptū. natiuitates optimū naſcibile. rationalia ſingulariſſimū rōnale. ſpūalia excellentiſſimū ſpūale. Et breuiṫ oēs creature appetebāt vnū qd purū optimū creatū. His aūt ſic exiſtētib⁹ imꝑfectis: eo ꝙ oia appetūt naturaliṫ bonū aliqd pmūꝫ et optimū ad qd oia oꝛdinanṫ. quia entia nolunt male diſponi. Et patent hec ꝑ Phm. ij. Topico. ⁊ x. ac. xij. Methaph. Prouiſū eſt ḡ mundo de vna femina ſuꝑ oēs benedicta: q̄ vnico ſuo partu ꝑoptimo omnib⁹ reb⁹ in mundo ſummā ⁊ vltimā ꝑfectiōeꝫ adduxit. Secūdo declaraṫ ex ꝑte generatōis humane. ſm enim Anſ. lib. ij. Cur deus hō. q̄ttuoꝛ modis deus poterat facere hominē. Primo ſine viro ⁊ ſine muliere vt fecit Adam. Secūdo de viro ſine muliere: prout fecit Euam. Tertio de viro et muliere: ſicut cōmuniṫ generanṫ homies Et iſti tres modi fuerūt in mūdo ante incarnationē chꝛi. Necdū autē erat complementū vniuerſi in ꝑductiōe hois. eo ꝙ q̄rtus modus nōdū fuit in mūdo. vt vicꝫ fieret hō de ꝟgine ſine viro ꝑ ꝟtutē ſūmi operatoꝛis. ſꝫ h̄ ꝯſūmatū eſt in maria. Tertio declaraṫ ex parte incarnatiōis diuie: in q̄ ipſa beatiſſima virgo ꝑfectionē adduxit taꝫ ipi mundo: qꝫ (vt ita dicā) ipſi creatoꝛi deo. nō q̄ ad ſe qui ē ab eterno ꝑfectiſſim⁹. ſed quo ad nos manifeſtate ſunt ipē ꝑfectiones diuine ꝑ virginē. Nimiruꝫ ipi mūdo dixi: ꝙ hec bñdicta virgo in filij dei incarnatōe conſummationē ꝑfectiōis adduxit Et certe tantā/ ꝙ vlterioꝛis ꝑfectiōis mūdus nō eſt capax. nec ipē deus pōt oꝛdinaria poteſtate ipm ꝑficere vlterioꝛi ꝑfectōe. imo ſi ipſe deus pater ⁊ ſpūſſanctus de femina naſcerenṫ nihil accreſceret oꝛbi: qꝛ qcqd nobilitatis. qcqd deitatꝫ ⁊ qcqd eternitatis eſt. totū in oꝛbe diffuſū eſt ⁊ ꝑductū ꝑ virginē in illo eīno ſuppoſito. i. chꝛo Jeſu gn̄ato ab ipſa. cū vicꝫ ꝟbū caro factū ē: et habitauit in nobis. Joā. j. Deniqꝫ ipſa virgo ꝑfectiōes adduxit ⁊ ꝯſūmauit. ſ. virtutum oſtenſarū in deo: vt premiſi: non q̄ ad ſe. quia diuine ꝑfectōes ita ſūt in ſūmo vt nec augeri vel minui poſſint. ſed q̄ ad manifeſtatiōem erga nos. qd pꝫ. qꝛ in diuina incarnatōe claruit q̄ ad nos inꝑſcrutabiṫ ſapientia dei qua mundū reſtaurauit: diabolum deiecit. ac hominē liberauit. Claruit ⁊ infallibiṫ iuſticia ac patientia q̄ ꝑ peccatis noſtris ſatiſfecit de⁹ patiēdo. Claruit ⁊ icōpꝛehēſibiṫ miſcdia ⁊ benignitaſ. vñ Aplus. Apparuit benignitas ⁊ hūanitas ſaluatoꝛꝫ nr̄i dei. qꝛ nō ex opib⁹ iuſticie q̄ fecim⁹ nos. ſꝫ ſm ſuā miſcdiā ſaluos nos fec. Ad Titū. iij. Cū nos ipi reſurgere ⁊ liberari nullo mō ꝑ creaturā aliquā poſſemus: nec tñ de⁹ bonoꝝ nr̄oꝝ egeret. teſte Ps. Deniqꝫ claruit immēſa charitas q̄ dilexit nos ⁊ lauit a pctis nr̄is in ſanguine ſuo. Apoc. j. Et de⁹ pꝛ ſic dilexit mundū/ vt filiū ſuum vnigenitū daret. ſ. ꝑ redimēdo ſeruo: imo inimico. Et qd ampl⁹ dicā: vnicqꝫ ꝑcipua pt⁹ in deo: ipſa vicꝫ hūilitas nō tā appare bat q̄ tū deū decebat tāqꝫ vna ꝟtutu rega

liū: ꝛ q: nō poterat deus hūiliari vſq ad penas i natura diuia: oꝑtuit ꝗ vt i alia .ſ. hūana natura hūiliaret: vt ait Pe. aureo. li. iiij. ꝯpēdij. c. vj. Sic ꝗ oim ꝟtutū ꝑfectiōes manifeſtas ꝯſūmauit ꝛ adduxit beatiſſima ꝟgo maria i deo ꝛ mūdo: qn̄ per ipaȝ ꝛ i ipa ipē deꝰ etnꝰ hūiliauit ſe vt ſit tꝑalis: impaſſibil̓ vſq ad paſſionē i morte ꝛc̄. Vn̄ pt iā mūdꝰ dicere illō p̄s. Ois ꝯſūmatōis vidi finē. ſ. in ꝟgie

Cap. X. de priuilegio ornatꝰ q: ſ. de maria ornat̓ totꝰ mōs.

Ecima ſtella dr̄ ornatꝰ. q: de carne ꝟgis bn̄dicte ꝛ in ꝑte corꝑis eꝰ excīſa ꝯſiſtit ꝛ ꝑfici̓ ac tractat̓ totū decꝰ ꝛ ornatus mūdi. Tū q: nil decoroſiꝰ in mōdo videt̓ q̄ ꝟginē eſſe mr̄eȝ. ſ. dei. Tū q: i euchariſtia ē idē corpꝰ chr̄i qd̄ de ꝟgie ē ſūptū. ꝛ idē deꝰ eadēq aia: ꝛ idē ſanguis q̄ fuerūt i ꝟgis vtero: q: vt dr̄ Amb. Oia hec eadē ſunt in ſacro q̄ fuerūt in ꝟginis vtō. Et q: totꝰ ornatꝰ ꝛ decꝰ eccl̓ie ac pōdus ſacroꝝ eꝰ ꝯſiſtit i h̄ ſacroſctō ſacro euchariſtie in q̄ deꝰ p̄ñtialit̓ ꝛ corꝑalr̄ .i. ipē totꝰ dn̄s Jeſus habitat nobiſcū vſq in finē ſecli. Alia etiā ſacr̄a ad h̄ tanq̄ ad vltimū finē ordinant̓. ideo btā ꝟgo totaȝ ornauit ꝛ decorauit eccl̓iam: qm̄ ſui portio corꝑis ſiue dicā puriſſimi ſanguis: de q̄ chr̄i corpꝰ formatū ē ad totiꝰ eccl̓ie ornatū: decorē: fidē: ꝛ vitā etnā ꝯſeq̄ndā ē data mūdo iſti inferiori i euchariſtia. Hic ē eni panis vite: de q̄ ſiqs. mādūcauerit viuet in eternū Jo. vj.

Ca. XI. de priuilegio ꝙ btā ꝟgo retribuit deo ꝑ toto mōdo

Ndecia ſtella dr̄ retributio: quia btā virgo totū retribuit deo: et ſatiſfecit ꝑ oibꝫ que ipē deus tribuit nobis: put declarat idē ſctūs Bernardi. vbi ſ̄. di. ſic Sola eni benedicta virgo plus fecit deo vel tantū vt ſic dicam q̄ntū fecit deus toti generi humano. Credo eteni certe ꝙ mihi indulget deus ſi nūc ꝑ virgine mr̄e loquar. Cōgregemꝰ nēpe i vnū q̄ deꝰ hoī fec̄: ꝛ ꝯſideremꝰ q̄ ꝟgo Maria dn̄o fecit Primo nāq formauit deꝰ hoīem de limo tre: ſȝ Maria formauit deum de puriſſimis ſanguibꝫ ſuis ſm̄ aſſumptā naturā. ſcȝ a deo ꝛ de puriſſima carne q̄ ꝑualet oī limo terre ꝛ oibꝫ rebꝫ mūdi. Scd̄o deus impꝛ̄ſſit in hoīem imagis ſue decorē: ſed maria ꝟgo impꝛ̄ſſit in chr̄m deū imaginē decoris ſui: vt ſicut ipa erat pulcerria feiarū: ſic ꝛ chr̄s eꝰ natꝰ. eſſȝ ſpecioſus forma p̄ filijs hoim: teſte Ps. Vn̄ ſic imago dei ꝑeminet i hoīe ſm̄ aiaȝ p̄ alijs creat̄: ita imago hoīs in chr̄o .i. ipa hūanitas chr̄i ſȝ corpꝰ ꝑemiet oī hoī ꝛ creature angelice: ac alijs inq̄ztū deo vnita. Nā deus dedit hoī vt ſit ad imaginē ſuā. Btā aūt ꝟgo dedit deo vt ſit ꝟbū carō factū Tertio deꝰ fec̄ hoīeȝ i ſtatu innocētie ſine paſſiōibꝫ famis: ſitꝫ: frigoris ꝛ ſitū. Sȝ ſedula mr̄ Jeſu oibꝫ paſſiōibꝫ ꝑiꝰ dn̄i ieſu occurrebat. ſ. fami: ſiti: frigori: nuditati: calori: ſic ſtatꝰ paupꝛimꝰ exigebat. ꝛ h̄ cū maxima patiētia ſua. Quarto deꝰ veſtiuit hoīeȝ pellicea veſte. Sȝ btā ꝟgo veſtiuit chr̄m i p̄ſepio paupꝛcul̓ pānis ꝛ ꝓceſſu tēporis fec̄ ei incōſutilē tunicā q̄ ꝑualuit oibus veſtibꝫ mōi: vtpote a mr̄e dei fcā dō.

Quito deꝰ docuit hoīeȝ ſapiaȝ: ſȝ ſapientiſſima ꝟgo ꝛ prudētiſſima chr̄m deuȝ i pueritia n̄ ſolū docuit: ſȝ ꝛ ipa met ſociādo ſepaȝ cū ipo chr̄o: ꝛ eū portādo in egyptū fec̄ nociua fugere. Sexto dꝰ hominē nutuit d̄ fructibꝫ ꝑadiſi: ſȝ btā ꝟgo nutuit chr̄m de ꝓprio ſuo ſacratiſſimo lacte vb̄e d̄ celo pleo: cuiꝰ mīma ſtilla ꝑualet oibꝫ fructibꝫ ꝑadiſi treſtrꝫ ac totiꝰ mūdi. Septio deꝰ dedit hoī carnē q̄ poſſet mori ꝛ incinerari pꝰ pctm̄: vt nūc cernimꝰ ſȝ b. ꝟgo dedit dō carnē īmacl̓atā q̄ n̄ poſſet incinerari: Juxta illō p̄s. Nō dab ſanctū tuū. i. chr̄m videre corruptiōȝ ꝛc̄. Reddēdo ꝗ ſingl̓a ſingul̓. ſ. q̄ fec̄ deꝰ hoī: et q̄ fec̄ b. ꝟgo ipi deo videb vt ꝑ ſolatio dicere liceat ꝙ plꝰ maria deo: q̄ꝫ ipē deꝰ hoī fec̄: vn̄ deꝰ ꝓpt̓ b. ꝟginē obligat̓ nob plurimū. Sȝ h̄ totū ē ex dei volūtate ꝛ eiꝰ b̄n̄ placito: cui gr̄as agere debemꝰ q̄ in tātuȝ cōdeſcendit nobis ꝑ virginē.

Ca. XII. q̄ pfectiones ꝛ plenitudines gratiarū marie ſūt incōpꝛehēſibiles.

Duodecima

D ſtella dr̄ incōphēſibilitas: qꝛ pfectōes grāꝝ ꝛ plẽitudis ex
cellẽtie nob ſūt incōphēſibiles ꝛ alijs cre
aturis. Nā ſm̄ declarationē ſcti Bernar
dini. Sič diuine pfectōes oī intellectui ſūt
incōphēſibiles: ſic pfectōes grāꝝ q̄s ꝟgo
ſuſcepit in ꝯceptōe filij dei ſoli intellectui
diuino ꝛ chꝛo ꝛ ſibi cōphēſibiles extite
rūt ꝛ ñ alijs. Eq̄dē q̄ ds generaret deuȝ
h̄ ei ex natura ꝯueiebat: vt p viā nature ꝛ
itellect⁹ pduceꝛ ꝟbū p oia eq̄le ſibi: imo
īpoſſibile ē q̄ de⁹ pr̄ ñ generet deū. ſ. filiū
xp̄ſ fecūditatē ſuā: ſꝫ q̄ fcia ꝯcipet ꝛ gerꝫ
deum eſt ꝛ fuit miraculum miracloꝛum.
qꝛ ē ſūme ſup̄ naturā. Vñ oꝑtuit hāc fe
minā eleuari ad ꝑticipatōēꝫ diuinā p q̄ndā
q̄ſi īfinitatē pfectionū ꝛ grāꝝ quā nūq̄
creatᷓ expta ē. Credo ḡ q̄ ad illā abyſſū
ipſcrutabilē oīm charismatū ſpūſſcti q̄ in
h. ꝟginē deſcēderūt ī hora diuie ꝯceptiōis
nūq̄ itellect⁹ diuin⁹ vl̄ angelic⁹ potuerit
attingere. Vñ Hiero. i ſer. de aſſumptiōe
Scit inq̄t de⁹ oia ꝛ pōt: ꝓptea qꝛ ita eſt
ſolus ſciuit ſe: ꝛ potuit in vtero virginis ſi
ne ſui corruptiōe miſceri atq̄ vniri vt eſſꝫ
vnus chr̄us de⁹ ꝛ hō: vna pſona: vnaq̄
ſuba. Et ob h̄ dei gēitrix electa ꝛ p̄electa
ture ab angelo grā ſalutaṫ ꝛ p̄dicaṫ plēa.
Et paulo infra. Igiṫ (inq̄t) qđ natura nō
habuit: vſus neſciuit: ignorauit rō: mens
nō capit hūana: pauet celum: ſtupet terra:
creatura oīs etiā celeſtꝫ miraṫ. h̄ totum ē
qđ p gabꝛielē Marie diuinit⁹ nūciaṫ et
p chꝛm̄ adimpleṫ. Hec Hiero. Qđ etiaꝫ
declarat gabꝛiel Lu. j. cū ab eo q̄reret btā
ꝟgo dicēs. Quō fi. iſtđ q̄m viꝝ ñ ꝛc̄. Rn̄dit
totū myſteriū angel⁹ ſe ignoꝛare ꝛ cōmi
ſit ſpūiſctō di. Spūſſctūs ſupueniet in te
ꝛ ꝟt⁹ altiſ. obum. tibi. q. d. qđ a me quere
ris plenarie nō ſcio vt totaľr edicā. ſꝫ ipſe
ſpūſſctūs q̄ eſt doctoꝛ ꝟitatis ſibi ſoli h̄
altiſſimū myſteriū reſuauit q̄ te edocebit
ad oia q̄ myſteria deſcripta in veteri te
ſtamēto de filij dei incarnatōe: natiuita
te: conuerſatiōe: paſſione: reſurrectiōe ſcī
re faciet p illuminatiſſimā expientiā. Ita
q̄ ſupueniēte ſpūſſctū i ꝟginē: ꝛ virt⁹ al
tiſſimi chr̄s (de q̄ Apl̄s. Predicam⁹ in
q̄t chr̄m dei ꝟtutē ꝛ dei ſapiaꝫ: qꝛ i chꝛo
ſunt omnes theſauri ſapie ꝛ ſcie dei: ipo
teſte apl̄o) adeo ꝟgis mentē ꝛ itellectum
itheſauro ſapie ipleuit vt oia p̄nūciata ꝛ p̄
ſcp̄ta a ꝓphetis ꝛ p̄figurata a pr̄iarchis ex
optie ſup oēs noſceret ꝛ ſciret: ac certa ex
pientia in ſeipā ꝛ ī filio cōpleta cerneret ꝛ
ꝯferret. Hoc eſt qđ dr̄ Lu. ij. Maria ꝯſer
uabat oia ꝟba hec ꝯfe. i coꝛ. ſuo. Qđ ex
ponit venerabil̄ Beda: qꝛ. ſ. habuit i mē
te oēs ſcp̄turas ſacras: ꝛ ꝯferebat q̄ ſcp̄ta
erāt cū his q̄ fiebāt. Verbi grā: vt deicē
dam⁹ ad pticľaria. Cū btā ꝟgo vidit ſe
ꝯcepiſſe ꝛ ꝟginitate manēte peꝑiſſe: dice
bat intra ſe. Ecce o de⁹ me⁹ mō ipleta ē
illa ꝓphetia Eſa. vij. Ecce virgo concipi
et ꝛ pariet fi. ꝛc̄. Itē cū videbat dei filiuꝫ
paruulū in vlnis ſe tenere ꝯferebat i coꝛ
de dicēs. Ecce nūc impletū eſt illud Eſa. ix.
Paruulus nat⁹ eſt nobis ꝛ fili⁹ dat⁹ eſt
nobis: ꝛ vocabiṫ nomen eius admirabil̄:
deus foꝛtis. Videns quoq̄ paruulū
vagientē di. Ecce quod dr̄ Sap. vij. Pri
mā vocē oib⁹ ſil̄eꝫ emiſi ploꝛans. ꝛ hoc in
pſona chꝛi. Audiens aūt angelos canētes
Glīa in excelſis deo. Nunc impleбiṫ pro
phetia Dauid. ſ. Celi. i. angeli enarrant
glīam dei ꝛ opa manuū ei⁹ annūciat fir
mamētū. i. celū nouā ſtellā mittēdo. Vel
firmamētū. i. ſancti ꝛ electi: vt paſtoꝛes: et
tandē apli. Cumq̄. xiij. die veniſſent ma
gi ad adoꝛādū di. Ecce qđ ait dauid. Re
ges tharſis ꝛ inſule munera offerēt ꝛc̄.
Cum ꝟo q̄dragesimo die obtulit pueruꝫ
dixit. Ecce illud Malach. iij. impleṫ ſcꝫ.
Veniet ad tēplū ſcm̄ ſuū dn̄s quē vos
q̄ritis: ꝛ angel⁹ teſtamēti. ſ. noui iſtitutoꝛ
quē vos. ſ. iuſti: vultꝫ. i. affectatis: vt Sy
meon ꝛ anna. Ipe enim quaſi ignis con
flās: qꝛ inflāmat ad amoꝛe ipm̄ cognoſcē
tes: ꝛ ſic đ alijs myſterijs chꝛi. ſ. fuge egy
ptū: ꝛ reuerſionis: baptiſmi: predicatiōis
miraculoꝛū ꝛ paſſionis: atq̄ reſurrectiōis
q̄ omnia deſcripta ſunt in veteri teſtamē
to: ꝛ longū foꝛet ſingula enarrare. Vñ re
deundo ad ꝓpoſitum. vere h ec eſt virgo

glorioſiſſima Maria ſuꝑ oẽs nobiliſſima merito poteſtate ſuꝑexcellẽtia dño regnoꝗ digniſſima: grẽ diſpenſatrix: mũdi ꝯſeruatrix: ꝯſummatrix oĩs ꝑfectõis: ornatus ecclie: deo acceptiſſima ⁊ omni grã incõꝑhenſibiliter ditiſſima. O igit̃ mater dei inclyta grãm nobis de tua plenitudĩe ꝑſta ⁊ gl̃iam in patria Amen.

Incipit liber duodecim⁹ de ſuitute ⁊ deuotione exhibẽda Marie.

l

LIber duodecimus agit de myſterio debitoꝛie ſuitutis ⁊ deuotionis cultu a nobis hominibus ipi bñſſime virgini exhibẽdo: ⁊ ꝯtinẽt tres ꝑncipales partes. Prima ps eſt de deuota veneratõe: reuerentia ⁊ collaudatiõe atꝗ ſuitute: ipi bñdicte ꝟgini marie exhibẽda a quouis homine. Scda pars de ꝓmptiſſima ſubuẽtione. Marie: qꝛ ſp parata eſt adiuuare ſibi ſuientes: ꝓpterea quoꝗ ꝙ ꝗlibet fiducialiter ⁊ ſecure recurrat ad beatã virginẽ in neceſſitate. Tertia ps eſt de vtilitate multiplici quã ꝯſequunt̃ hoĩes ꝑ ſuitiuꝫ deuotũ exhibitũ Marie. Et in hac parte adducunt̃ plurima ꝑ totũ miracl'a ſub certis diſtinctionibꝫ capitulorꝫ: quatenus deſeruire poſſint hec miracula pro totius huius voluminis partibꝫ ⁊ ſermonibꝫ vt habeat ꝑdicatoꝛ qđ vult miraculũ accipere ⁊ vbi vult applicare.

Pars prima de deuotione ⁊ laude ac reuerẽtia: necnõ ſuitute quã debet homo exhibere beate Marie.

l

EXtollẽte ie ſu ad turbas extollẽs vocẽ ꝗdã mulier de turba dixit illi. Btũs vẽter ꝙ te portauit ⁊ vbera ꝙ ſuxi. At ille dixit: ꝗnimo. ⁊c. Luce. xj. ca. Sancta quippe mater ecclia hoc euangelium frequentat in laudẽ beate virginis hac ꝑfecto de cauſa quatenus doceat nos exẽplo huius mulieris ⁊ inducat ad beatificandam: laudandã ⁊ benedicendã deuotiſſimoꝗ ſuitio venerandam ipam glĩoſiſſimã ꝟginẽ matrẽ dñi noſtri Jeſu chriſti. Uñ in hoc ipo ſacro euangelio tria ꝑcipua notantur. Primo quidẽ inſinuatur huius mulieris maxima deuotio cum dicitur. Extollẽs vo. que. mu. de turba dixit illi ſcꝫ Jeſu. Hec nempe mulier ſm Amb. dr fuiſſe ancilla btẽ Marthe nomie Marcilla que nõ fuit nobilis nec diues: quia tales id eſt nobiles ⁊ diuites mulieres ſunt minus deuote ad ꝟba dei et nimis ſollicite circa honores ſeculi huius: ſed fuit hec mulier de turba: id eſt de vili cõditione ſm ſeculum: ſed nobilis apud deũ qꝛ virtuoſa. ⁊ vt fert̃ fuit virgo deuota. Unde extollẽs: id eſt ex corde tollens ⁊ eleuans vocem in chriſti ⁊ eius matris cõmendatiõem contempta verecũdia ⁊ cõſuetudine preter naturam mulierum que non conſueuerunt loqui in populo. Poſtpoſita etiam iudeorũ timore chriſto loquente auſa fuit coꝛam tãta multitudine ſic ſola clamare chriſtũ laudare: ⁊ matrem eius beatificare in incredulorum iudeorum ꝯfuſionẽ. Magna ergo deuotio a ſpũſctõ ſibi infuſa ipam ſic incitauit clamare ex vehementia diuini amoris in corde feruẽtis: ex abundãtia eĩn cordis os loquit̃ Matth. xij. Et hic cognoſcit̃ ꝙ hec mulier fuit ſancta: qꝛ qualis vnuſꝗſꝗ eſt talia loquitur: dicẽte Ariſto. iiij. Ethicoꝝ. Ut enim per odorẽ herba: ſic homo cognoſcit̃ per verba. Sancta itaꝗ hec mulier amore diuino ⁊ deuotiõe plena audẽter chrĩm dei filium ⁊ eius matrẽ ſanctiſſimã corã oĩbꝫ beatificat ⁊ cõmendat: qꝛ amoꝛ verecũdiã neſcit: timorem ꝯtemnit. audaciaꝫ inducit. Ergo ⁊ nos chariſſimi hui⁹ mulierꝫ exẽplo diſcamus ardere deuotiõe erga chrĩm ac ei⁹ ſctiſſimã genitricẽ mariã. Scđo in ipo euãgelio inſinuat̃ chriſti ⁊ eius matris digniſſima laudatio qꝛ hec ſctã mulier dixit. Beatus venter ꝙ te portauit ⁊ vbera ꝙ ſuxiſti: ꝗ ꝟba ſunt a ſpũſctõ iſpirata. Et ꝓ e maria ꝑdicat̃ felix

z btā q̄ chrīm portauit dei filiū z lactauit
Tu q̄z o hō ſi vis btificari diſce ieſuz dul
ciſſimū portare in corde tuo p fidē. Nā dr
apl's. Habitare chrīz p fidē i cordib9 vr̄is
Eph.iij. Nā vt ait Aug. Beatior fuit ma
ria chrīm portādo i corde q̄ꝫ i vētre z certe
niſi p9 eū portaſſꝫ i corde p fidē z dilectōꝫ
nūq̄ꝫ i vētre eū habuiſſꝫ. O igit aīa crede
z dilige chrīm ieſuz vt eū habeas i corde z
valeas btificari Deniq̄ꝫ diſce z chrīm ſpū
aliter lactare qd facis cū ipm cibas z alis
i ſuis mēbris.i.i paupib9 mīe opa exercē
do.qr ipe dñs ieſ9 ait Mat.xxv. Qd vni
ex minimis meis feciſtis mihi feciſtis. Sed
h qō occurrit circa euāgeliū. Quare ſpūſ
ſctus p os huj9 mulierꝫ ſolū btificauit vē
trē marie z vbera z tacuit de alijs ei9 mē
bris:cū ipa vgo bñdicta p ſingula mēbra
foret btificāda vtpote p oia grā plena.te
ſte angelo Lu.j. Aue inqt grā ple.do.te.
zc. Rndet q ꝫ iō.qr in diuia incarnatōe fa
cta ſut maiora miracl'a inventre z vberib9
btē marie q̄ꝫ i alijs mēbris.z in his maio
rib9 cōphēdit alia mēbra ſummiſtrationē
hñtia ad iſta. Nimirū in vētre marie facta
ſunt miracl'a maxia. Prio qr ibi de9 fact9
eſt hō.z ſic imēſus fact9 eſt puul9.imortal
mortalis.vbū infans. O qz magnū mira
culū:qm q̄ fecit vētrē marie fact9 ē in eodē
vētre. ſic magnū foret ſiqs feciſſet domū
z poſtea in eadē domo naſceret. vñ Ecci.
xxiiij. Qui creauit me inqt maria requieuit
in tabernaclo meo.ſ.fact9 hō. Scdo ma
gnū fuit miraculū in vētre marie.qr mai9
ſeipo:imo p toto mūdo ptinuit venter ille.
vñ canit eccl'ia. Scta z imaculata vgitas
qb9 te laudib9 efferā neſcio. qr quē celi ca
pere nō po.tuo gre.ptu. Tertio qr venter
ille vginali itegritate pcepit z pepit:ac p9
ptū vgo pmāſit vt tenet fides catholica.
Deniq̄ꝫ i vberib9 marie facta ſūt miracl'a
maxia in hac icarnatōe. Prio qr d celo
plena p miraculū ipa vbera lacte extiterūt
vt canit eccl'ia Scdo qr ipa ei9 vbera v
ginea regē āgelorꝫ deū lactauerūt z aluerūt
Tertio qr.ſ.ei9 vbera vtpote vginea ſine
lactis meatu aperto. ſolo diuino miraculo
lac filio dī ſugendū exhibuerūt. Alia igit
mēbra vginis his deſuerūt z nō tot mi
raculis coruſcauerūt.idcirco illa tacite lau
datis hec cōphēſa in euāgelio manifeſte
btificant. Tertio in h ipo euāgelio inſi
nuat imitatōis z pformitatꝫ diuia indu
ctio cū ipe dei filius dñs Jeſus ſubiūxit.
Quinimo.q.d. verū ē z bñ dixiſti qm vere
btā eſt q̄ me corpalr portauit z lactauit. z
etiā bti ſunt oēs q̄ portāt me ſpūalr z cu
ſtodiūt z alūt ſpūalr me. vbū dei audiē
do z obſeruando pcepta dei. Vñ ſubdit
Bti q̄ audiūt vbū dei z cuſtodiunt illud
Sꝫ diceres:q̄ eſt rō hui9 pformitatꝫ. Rñ
det q hec eſt:qr ſic chrīs ſpūſſcti vtute ac
miſterio angeli pceptus eſt in vtero vgis
ſic vbū dei ipūſctō opante z angelo bono
coopante pcipit i vtero mētis z fouet ad
eterne beatitudis adqſitionē. Vñ ſic bea
ta vgo pdicat btā portādo chrīm:ſic beati
obſeruādo portantes verbū dei. Dic g o
chriane:dic q̄cūq̄ꝫ fidelis aīa hāc deuotā
mulierē imitādo.z chrīm ac ei9 matrē bñ
dicēdo. Dic btūs venter vginis marie q̄
te chrīm portauit z vbera ei9 q̄ ſuxiſti:vt p
hāc z pſilem laudationē ac deuotiōis cul
tū z obſequiū:regnū cū chrīo z eius matre
vbi laudare valeas:percipias in eternū.

Quia vo in iſta pte libri intēdim9 age
re de deuota veneratōe reuerētia z collau
datiōe atq̄ꝫ ſuitute exhibenda ipi benedi
cte vgini. Jdcirco tria myſteria d hac ma
teria hic notabimus iuxta notata pmiſſa
ſcꝫ verba euangelij.

Primū dr myſteriū amoroſe affectōis.
Scdꝫ dr myſteriū obſeqoſe deuotōis
Tertiū dr myſteriū gratioſe inductōis

Articul9 prim9 q ſūmā affectōis z dilectōis deuotionē dꝫ hō hre ad btām dī matrē eāq̄ꝫ laudare z deuotiſſima ſuiture colere vbi certe qōnes ſoluunt

Quantū ad primū myſterium amoroſe affectiōis quā debet hō ha
bere ad beatā vginē Nota
q licꝫ ad plenū exprimere nō poſſumus: tñ
aliquantulū elucidat ex his queſtionib9:

Pꝛima q̄ſtio. Vtꝝ hō magis obligat̃
diligere dei mr̄em: ⁊ deo ac ipi laudes et
gr̄as agere ⁊ obſeq̄o deuoto deſeruire vt
pt ꝙ̄ angelꝰ. Scḋa q̄ſtio. vtꝝ btā ꝟgo
debeat venerari honoꝛis ⁊ deuotōis cultu
maioꝛi ꝙ̄ ipa crux chr̄i. Tertia q̄ō vtrū
homo teneat̃ ipam virginē btām magis
amare ꝙ̄ ſeipm̄. Quarta q̄ſtio. qualit̃
adoꝛatōis deuotōe ⁊ affectōe beata virgo
debeat a fidelibꝫ venerari. Ad p̄mū q̄ſi
tum rn̄det̃ ꝑ ꝯclōnem affirmatiuā: ꝙ ſcꝫ
hō magis obligat̃ deo ⁊ btē ꝟgini ꝙ̄ an
gelus. Et declarat̃ hoc rōibꝫ ſumptis ex
regula poſita ꝑ beatū Greg. in homel. de
pontificibꝫ dicentē. Quanto inq̄t creſcunt
dona: tanto ⁊ rōes creſcunt donoꝝ. Tāto
ḡ ad ſuiēdū deo q̄ſq̄ ꝓmptioꝛ debꝫ eſſe
ex munere q̄nto ſe obligatioꝛē foꝛe ꝯſpi
cit in reddenda ratione. Hec Grego. Be
ata vero Maria dei mr̄ maioꝛa dona ex
hibuit hoībꝫ ꝙ̄ angel. ḡ homo mag̃ te
net̃ diligere ingꝛtū poteſt ꝙ̄ angelꝰ: quia
beata ꝟgo ſuū natū filium dei exhibuit ⁊
angelis ⁊ hominibus. ſed plus tripliciter
hominibꝫ ꝙ̄ angelis

Pꝛimo quia dignius.
Scḋo quia amicabilius
Tertio q: plenius

Pꝛimo q: dignius: eo ꝙ angel̃ exhibuit
chr̄m vt dn̄i ſeruis ⁊ miniſtris. Vn̄ Ps̄.
Bn̄dicite dn̄m oēs angeli eiꝰ miſtri eius
qui facitis voluntatē eiꝰ. Hinc Matth.
iiij. Acceſſerūt angeli ⁊ miſtrauerūt ei.
Sꝫ hoībꝫ btā ꝟgo exhibuit chr̄m deū
in frēm carnis ꝯꝓinq̄tate ⁊ ſanguinis. Et
idcirco dn̄s ieſus poſt reſurrectōeꝫ ſuam
diſcipul̃ nunciando: dixit Magdalene:
Jo. xx. Vade ⁊ dic fr̄ibꝫ meis ⁊c. Digni
tatē ꝟo hanc hō ꝯſecutus eſt vt ſit frater
dei ꝑ ꝟginē in chr̄i incarnatōne vt nature
hūane vnione quā angelꝰ nō app̄hendit
Vn̄ Apl̄s Heb. ij. Nuſq̄ angelos app̄
hendit ſꝫ ſemen abꝛae. ḡ homo magis di
gnificatus eſt ꝑ ꝟginē ꝙ̄ angelus: vtpote
quia homo frater: angelus vero ſeruꝰ dei
Pꝛopterea Bern̄. Puto inq̄t iaꝫ me ſper
nere nō poterit deꝰ os ex oſſibꝫ meis ⁊ ca
ro de carne mea. Bn̄dicta maria ꝑ quaꝫ
talē fratrē habemꝰ. ſ. deum. Ad id le
git̃ et exemplū: ꝙ cū quidam non flecteret
genua ad illud ꝟbuꝫ ſymboli. Ex maria
ꝟgine et hō factus eſt: Mox demon de
dit eidem alapam di. O inq̄t ſi ꝑ me deꝰ
factus foꝛet hō: nō ſemel ſed milleſies q̄t
tidie genua flecterem. Secundo q: bea
ta virgo exhibuit deum hominibꝫ amica
bilius ꝙ̄ angelis. Nam angelis exhibuit
tm̄ ad videndū ⁊ reſpiciendū. Juxta illō
j. Pe. j. In quē. ſ. chr̄m deſiderant angeli
ꝓſpicere. ſed hominibꝫ exhibuit nō ſolū
ad videndū ſed etiā ad guſtādū coꝛpꝰ et
ſanguinem chꝛiſti in ſacramento euchari
ſtie. Joā. vj. Hic eſt panis qui de celo de
ſcendit: ſiq̄s mādu. ex hoc pane vi. in et̃nū
Deniq̄ btā virgo chr̄m deū exhibuit vt
illuminatoꝛē ⁊ redemptoꝛē ac ſaluatoꝛeꝫ
hoībꝫ ⁊ gl̄ificatoꝛē. Angelis ꝟo nō tātū a
micabilit̃: vt claret conſideranti. Tertio
quia exhibuit hominibꝫ plenius deuꝫ ꝙ̄
angelis etiam in patria vbi angeli vident
chꝛiſtū deū tm̄modo ſimplicit̃: oclo vicꝫ
ſpirituali. Sed hoīes dupl̃r: q: diuinita
tē chr̄i intuent̃ oclo ſpūali ſicut angeli: et
inſuꝑ hūanitatē eius coꝛpoꝛali oculo. vn̄
Jo. x. Per me (ait ſaluatoꝛ) ſiquis introie
rit ſaluabit̃: ingrediet̃. ſ. ad diuinitatis: et
egrediet̃ ad humanitatis contēplationeꝫ
⁊ paſcua inueniet fruitionis beate. Patꝫ
ergo ꝙ homo magis obligat̃ deo ⁊ eius
matri ꝙ̄ angelꝰ deſuire: gr̄as agere: lau
dare et benedicere ac cultū deuotōis exhi
bere. Ad ſcḋm queſitū. ſ. an maioꝛ ho
noꝛ debeat exhiberi matri chr̄i ꝙ̄ cruci.
Rn̄det̃ ſm̄ Tho. iij. ſcꝑto ſniaꝝ. di. ix. q.
ij. ar. ij. Et iteꝝ in. iij. pte ſūme. q. xxv. ar.
v. Et ꝯcoꝛ. Alex. de ales in. iij. pte ſūme.
q. xvj. Et Bonauē. ſuꝑ iij. di. ix. q. j. art.
iij. ꝙ crux chr̄i pōt tribꝫ modis ꝯſiderari
Vno mō inq̄tū eſt quedam res: et tunc
maioꝛ hono: debet̃ btē virgini ꝙ̄ cruci.
q: crux chr̄i ꝑut in ſe conſiderat̃ nullo mō
eſt adoꝛanda: eo ꝙ eſt res inſenſibilis nec
capax adoꝛationis vel honoꝛis: quia reue
rentia et honoꝛ nō debet̃ niſi rationali cre
ature. Crux autē eſt lignū vel ſculptū vel
pictū. Sꝫ btā ꝟgo ſm̄ ſeipaꝫ cum ſit rati
onal̃ eſt capax honoꝛis qui eſt exhibitio
reuerētie in ſignū virtutis: vt dicit Ariſt.
iiij. Ethicoꝝ. Scḋo mō pōt crux ꝯſi
derari inquantum eſt quedā res chꝛiſti vł

ad chrīm ptinens ꝗ fuit cruētata eiꝰ ſāgui
ne: ⁊ ſic debeꝛ ei honoꝛ adoratōis. Unde
Damaſce. in ſuis ſententijs. c. ð cruce dicͤ
ſic. Ipm ꝗdem pcioſum lignū crucis ve
nerabile in ꝗ ſeipm ꝑ nobis chrīs obtulit
vt ſcrificatū tactu corpis ⁊ ſanguis decēꝛ
eſt adorandū. ⁊ h intelligiꝛ ſm Tho. de
hyꝑdulia. ſed Bona. ðr. ꝙ cruci in ꝗ chrīs
pepēdit exhibeꝛ honor in obſequiū reue
rētie: ꝗ eſt honoꝛ veneratōis ⁊ etiā honoꝛ
adoratōis in teſtimoniū virtutis ⁊ famu
latū complacētie. Crucē quippe illā chrī
veneramur ⁊ etiā adoramꝰ: ſed in h ē dif
ferentia. qꝛ honoꝛ veneratōis et reuerētie
exhibeꝛ cruci ipi tanꝗ inſtrumēto noſtre
ſalutis. ſic et clauis. Quēadmodū reuerē
tiam exhibemꝰ ſacramentis: qꝛ eſt in eis
aliquo mō nr̄e ſalutis cauſalitas. Honoꝛ
aūt adoratōis offerꝛ ipi cruci chrī rōe cru
cifixi. Nemo eni intendit ei placere vl' ali
ꝗd impetrare ab ea: ſed ei qui in ea affixꝰ
fuit: ⁊ ſic debeꝛ ei. i. crucifixo adoratio la
trie. Uñ eccl'ia crucem chrī adorādo allo
quiꝛ eā tanꝗ rōnalē ⁊ intelligentē dicēs.
O crux aue ſpes vnica hoc paſſionis tpe
auge pijs iuſticiā: reiſqꝫ dona veniā. Que
tñ ſolius dei ⁊ dñi Ieſu eſt dare. ſ. veniā:
⁊ iuſticiā augere. ⁊ ido ſic crucē adoramꝰ
nō ratiōe ſui: ſed ad crucifixū intentionē
referēdo. Itaqꝫ loꝗndo de cruce ipa chrī
ſolū inquantū eſt cruētata ⁊ ad chrīm pti
nens: Adhuc maioꝛ honoꝛ debeꝛ matri
chrī ꝗ cruci tali rōe ſm Tho. qꝛ cū ꝯiun
ctio ad chrīm ſit cā honoris: vbi eſt maioꝛ
cōiunctio ad chrīm: ibi debꝫ eē maioꝛ ho
noꝛ: ſed ꝯiūctioꝛ eſt chrīo mr̄ chrī ꝗ crux
chrī. g̃ maioꝛ honoꝛ debeꝛ mr̄i. Secꝰ ſi lo
ꝗmur de cruce rōe crucifixi cui debeꝛ latꝛa
ſed nō matri: qꝛ latria deo ſoli debeꝛ: Iu
xta illud Deut. vj. ⁊ Luc. iiij. Dñm deū
tuū adorabis ⁊ illi ſoli ſerules. ſ. cultu la
trie. Sꝫ qꝛ hūanitas chrī ē ꝯiūcta diuini
ti: ideo crucifixo latria dꝫ exhiberi. Uñ
Damaſ. dicͤ. Adoraꝛ caro chrī cū incar
nato deo ꝟbo nō ꝓpꝛ ſeipam: qꝛ creatura
eſt: ſꝫ ꝓpꝛ vnitā ei deitate. Hec ille. Mr̄
autē chriſti pura creatura eſt: licꝫ excellen
tiſſima. ⁊ ideo nō debet ipa latria adora
ri: ſed hyꝑdulia. Tertio quoqꝫ modo
poteſt crux chriſti conſiderari vt eſt ima

go chrī crucifixi repñſentans figurā chriſti
extenſi in ea. ⁊ hec poteſt eſſe in quacūqꝫ
materia: puta lapidis: ligni: auri: vl' argē
ti ⁊c̄. Et vt ſic. ſ. tanꝗ imago chriſti ado
randa eſt eadem adoratione qua chriſtꝰ:
vicꝫ latria. Quia vt ait Damaſce. lib. iij.
Honoꝛ imaginis refertur ad ꝓtotypum
id ē figuratū: g̃ idem eſt adorare imagi
nem ⁊ eū cuiꝰ eſt imago. Sicut ergo ipe
crucifixus adoraꝛ adoratiōe latrie: ita eiꝰ
imago inꝗtū repñtat chrīm adoratōe la
trie adoraꝛ ꝓpter ipm chriſtum deū cruci
fixū Uñ ſic maioꝛ ē honoꝛ ꝗ exhibeꝛ cruci
vꝫ pote imagini chrī ꝗ brē ꝟgini. qꝛ illi la
tria: huic hyꝑdulia debeꝛ. Uñ chrīs ado
raꝛ vt deꝰ in imagine crucifixi. Maria ñ
vt deꝰ ſed mater vera dei: ⁊ ſic infra deū
tamen ſupra omnē creaturā verbo ñ vni
tā vnione pſonali: hoc eſt ſub chriſto ſup
omnia alia creata. Sed di. Nūꝗd igiꝛ
peccant hi ꝗ videnꝛ certe multo magis et
deuotiꝰ btām ꝟginem iveneratōe hr̄e ꝗ
chrīm. Nam pleriqꝫ deuotiores ⁊ ꝓmpti
ores ſunt ad ieiunādū ſabbatū i honorē
virginis ⁊ vigilias feſtiuitatum eiꝰ. ⁊ ad
dicendū officium virginis ampliori reue
rentia ꝗ faciant in ieiunijs ⁊ officijs feſti
uitatū chrī: et amplius feruent in deuoti
one venerationis beate virginis ꝗ chrī.
Rñdeꝛ ſm Anto. flor. in quarta pte ſū
me ꝙ tales magis ex ſimplicitate moueꝛ
ꝗ ſcientia: vnde licꝫ non deberet fieri: qꝛ
tñ ſm Damaſ. honoꝛ matriſ in filiū redū
dat: patientiā habet chriſtꝰ huiꝰ ſimplici
tatis. Sane etiā credere poſſumꝰ ꝙ vult
deus ꝑ ſuū ſpm̄ ſanctū inflāmare mltos
ad virginis mr̄is deuotionē ſpecialē: vt ꝑ
eius merita ſalutē ꝯſequanꝛ: et alij eorū
exēplo ad deuotiōem virginis inducanꝛ.
Bonus ꝗppe filiꝰ dñs Ieſus vult ho
norari ſuam matrē deuotione ⁊ venerati
one magna: qꝛ ipe ſcit ꝙ quicꝗd ipēditur
matri nō niſi ꝓpter chriſtū ex ea natū fit
Ad tertiū ꝗſitū. ſ. vtꝝ plꝰ teneaꝛ hō di
ligere ꝟginē bñdictā ꝗ ſeipm. Rñderi
pōt ſm Bona. ſup. iij circa diſt. xxix. Et
cōcoꝛ. Rodonenſ. vt etiā habeꝛ in ſūma
Aſtexana ꝙ beata virgo Maria rōe di
gnitatiſ grē ⁊ ꝯceptiōis nobiliſſime inꝗ
tū eſt mater dei eſt ſupra nos ⁊ ſup oēm

creaturā licȝ ſm ꝯformitatē nature eſt ſu
pra nos tāq̄ pura homo. Et qm̄ dilectio
reſpicit ſilitudinē: honoꝛ aūt humiliatio-
nē. Hinc eſt ꝙ dilectio eius generalr̄ ſub
dilectione pximi cōtinet̄: q̄uis veneratio
ei⁹ alijs ꝑponat̄: qꝛ ei debet̄ hyperdulia:
Verꝝ tm̄ eſt ꝙ ſpeciali affectu ab oib⁹ ipſa
diligi debet. Sȝ tm̄ quātūcūq̄ aliq̄ crea-
tura magno affectu ſit amāda ꝑ ꝓus ipa
charitas ordinat animū ad diligendū ꝓ-
priā ſalutē. Hec Bonauē. Vn̄ pȝ qꝛ eā
tm̄ debemus diligere vt ꝓ ei⁹ amoꝛe in-
quantū eſt mater dei: ꝛ ꝓpter teſtimoniū
eoꝝ que ſunt fidei ſcȝ ꝙ eſt ꝟgo imacula-
ta ꝛ ſiña: debemus nos moꝛti exponere.

Ad quartū q̄ſitū ſcȝ quali adoratiōe ꝛ
deuotiōe debeat beata virgo venerari.
Rn̄det̄ ſm oim theologoꝝ ſniam ſup. iij.
diſt. ix. ꝙ adoratiōis tres diſtinguunt̄ ſpe
cies. Prima dr̄ latria q̄ ſoli deo debet̄.
Eſt g̱ latria reuerentia ꝛ ſeruitus deo de-
bita rōne ſue ſumme maieſtatis ꝛ bonita
tis: vn̄ ſi creature exhibet̄ honoꝛ deo de-
bitus eſt idolatria. Scd̄a dr̄ dulia que
debet̄ creature inq̄ntū eſt imago dei: vn̄
dulia eſt honoꝛ qui debet̄ ſctis. Tertia
dr̄ hyperdulia a grecꝭ ab hyper qd̄ eſt ſu
pra: ꝛ dulia q̄ſi ſuꝑioꝛ dulia: ꝛ hec debet̄
creature ꝑcellenti ſicut eſt caro chr̄i ꝛ aīa
eius. Nā hūanitas chr̄i ſi ꝯſiderat̄ inq̄tū
ſe ſola. debet̄ ei hyperdulia. Sec⁹ ſi ꝯſide
rat̄ vt ꝯiuncta diuinitati: qꝛ ſic debet̄ ei la
tria ꝓpter vnitā diuinitatē. Deniq̄ vt pa
tuit hyꝑdulia debet̄ etiā ligno crucꝭ in q̄
chr̄s pepēdit: qꝛ fuit inſtrumētū nr̄e rede
ptionis. Modo de btā ꝟgine ſciendū eſt
ꝙ ipa eſt ꝑſona ſctiſſima ꝛ inq̄ntū eſt mr̄
dei. eſt creatura excellētiſſima ꝛ idcirco de
bet̄ ei duplex honoꝛ. Primo q̄dē inq̄n
tū ipa eſt ꝑſona ſcā debet̄ ei dulia. Scd̄o
ꝟo inq̄tū ē mr̄ dī debet̄ ei hyꝑdulia. hec
ſm Petꝝ aureoli in ſuo cōpēdio li. v. Vn̄
ꝛ eccl̄ia eā excellētius venerat̄ q̄tidie offi-
ciū celebrās ꝛ ipam laudās in horis cano
nicis ꝛ plurimas feſtiuitates ꝑ ānū ipi ſcȝ
b. ꝟgini inſtituēdo ꝛ ordinādo. Pȝ itaq̄
q̄ amoroſa affectiōe dȝ hō btāȝ ꝟginē lau
dare ꝛ exoꝛare ꝛ venerabilr̄ colere: qꝛ ci-
tra deuȝ ꝛ dn̄m Jeſum chr̄m. ſupra oēm
creaturā: ſuꝑ oēs angelos. ſuꝑ oēs ſctōs
aplos: ꝓphas: martyres: ꝯfeſſoꝛes: ꝛ vir-
gines ꝛc. vtpote beatiſſimā reginā mūdi
genitricē dei veri. O vere glioſa dn̄a ex-
celſa ſupꝛa ſidera merito tibi ſuire debet
ſummo affectu oīs hō ꝛ cuncta creatura.
qꝛ q̄ te creauit ꝛ oīa ſacro ꝓtuliſti vtō ꝓ
cūctoꝝ ſalute: vere btō teſte Hieronymo
in ſmone de aſſumptiōe. Quicq̄d huma
nis pōt dici ꟙbis min⁹ eſt q̄ laus ꝛ digni
tas tua mereat̄: nec ſufficit lingua tuas ꟙ-
narrare ꟙtutes. Felix vero es ſacra ꟙgo ꝛ
omni laude digniſſima: qꝛ ex te oꝛtus eſt
ſol iuſticie chr̄s deus noſter ꝛc.

Articulus ſcd̄s ꝙ ſicut bea-ta maria ꝓ nobis obtulit chr̄o dn̄o ſacrificia d̄uota obſeq̄oꝝ cordis: oꝛis: oꝑis ꝛ tꝑis: ita et nos debem⁹ marie deſeruire

Quantū ad ſcd̄m myſteriū vicȝ obſeq̄o-
ſe deuotionis: de q̄ ipa ꟙgo
btiſſima laudat̄ ꝛ beatificat̄
in euāgelio cū dr̄. Beatus vēter q̄ te poꝛ
tauit ꝛ vbera q̄ ſuxiſti: vere btiſſima ꝛ lau
de digna fuere hec deuota obſeq̄a marie
dei filio exhibita vicȝ chr̄m deū poꝛtare
parere: ꟙgineo vbere lactare. caſto āplexu
fouere ꝛ enutrire ꝓ mūdi ſalute. Aduer
tendū aūt ꝙ ipa btiſſima ꟙgo maria ꝓ to
tius hūani generꝭ ſalute ꝛ btificatiōe ob-
tulit ſeipam in ancillā ꝛ ꝓmptā famulam
dei filio: cū ait. Ecce ancilla dn̄i fiat mihi
ſm ꟙbū tuū (ſcȝ o angele dei Gabriel) vt
ſcribit̄ Lu. j. Et iō iure ſibi vēdicauit ꝛ ob
ligauit ꝑ h̄ totū gen⁹ hūanū. vt ſic ipa ob
ſequiū deuotū ꝛ ſuitiū debitum exhibuit
chr̄o deo: ꝛ ſeipaȝ totā in ſacrificiū famu-
latus ꝛ obſequij deuotiſſime obtulit ꝓ ge
neris humani redēptiōe ꝛ ſalute. Ita ꝛ q̄-
libet hō debeat vt tenet̄ obſequia ꝛ ſui-
tia deuota ipi ſcȝ ꟙgini matri dei exhibe-
re ꝛ ſeipm in ſacrificio laudis ꝛ cultuȝ de-
uotiſſime offerre. Notandū vero eſt ꙫ
glioſa ꟙgo Maria q̄druplici ſacrificio ſe-
ipam obtulit in ſeruitiū ꝛ obſequiū deuo
tum ipi chr̄o deo noſtro ꝓ generis hūani

ſalutem ꝓpter qđ ⁊ nos hoīes debemꝰ ci
quadruplicit̃ deſeruire. deuoto ꝗꝫ obſeqo
⁊ cultu ſacrificare. Primo quidem deuo
to ſacrificio vel obſequio cordis. Secūdo
ſacrificio ⁊ obſequio oris. Tertio totꝰ
corpis. Quarto totius cpis vt prēbit ꝓ
ſequendo. Primo itaqꝫ btā virgo ſerui
uit nobis in chr̄o ⁊ ꝓ nr̄a ſalute ſeipſā ob
tulit deuoto ſacrificio vl̃ obſequio cordis
⁊ aīe. ⁊ hoc mltiplr. Primo quideꝫ ple-
na fide credendo in chr̄m dei filiū: de q̄ di-
xit helisabet Lu.ij. Beata que credidiſti:
qm̄ perficient̃ in te q̄ dicta ſunt tibi a dn̄o.
Nempe teſtat̃ Aug͂. niſi maria crediđiſſꝫ
⁊ prius fide chr̄m ꝯcepiſſet nequaqꝫ in vē
treꝫ ſuſcipere potuiſſet. Unde ꝑ fidem de
corde mundo ſeruiuit maria: qua filiū dei
ſuſcipere ꝓ mundi ſalute meruit. Deniqꝫ
tp̄e paſſionis chr̄i in ea ſola fides ꝑmanſit
q2 fugientibꝫ diſcipulis ip̄a ſtetit iuxta cru
cē. Jo.xviij. Et q2 mūdus ſic̃ cepit eē cū fi
de mediatoris: qm̄ adam dixit: Hoc nunc
os ex oſſibus meis ⁊c̄. vbi ap̄ls dicit Eph
v. Sacr̄m hoc dico magnū i chr̄o ⁊ eccl̃ia
ꝓpterea mūdꝰ ſiml̃ etiā finiet̃ cū fide. Lu.
xviij. Cū veniet filius hoīs putas inueniet
fidem in terra: q.d.nō. Unde niſi tp̄e paſ
ſionis chr̄i ꝑmāſiſſet fides in btā virgine:
mūdus tūc finitus fuiſſet. O igit̃ felix dei
mater. o benignitas ꝟginis q̄ ſua fide mū
dū tenuit: ſua fide mūdū ſeruauit: ſua fide
chr̄m cōcepit ⁊ ꝓtulit mūdo: ⁊ ſua fide diſ-
ſcipulos chr̄i et oēs ꝑ ꝯſequens nos a dā-
mnatiōe liberauit. Scđo ſeruiuit maria
ꝑ nob̄ chr̄o firma ſpe ꝯſenſū deo p̄bendo
Salutē qꝫ hoīm ſperādo in fide chr̄i ꝓfu
turā. Unde dixit angelo Lu.j. Fiat mihi
ſm̄ verbū tuū. Deniqꝫ ip̄a ſola ſpes remā
ſit in tp̄e paſſiōis chr̄i qua ſperauit certitu
dinaliter chr̄m reſurrecturuꝫ vt dic̄ Augꝰ.
Quoniā aūt ꝑ fidem marie ⁊ ꝯſenſum inti
mata ē ſalus mūdi: vt. ſ. digna haberet̃ ſuſ
cipe ſaluatorem ſeculi: quē ꝯſenſū ipſa i cer
ta ſpe deo obtulit: ideo ſua ſpe mūdū ꝟgo
ſibi obligauit. Tertio ſeruiuit nobis ma
ria de corde ſuo ardētiſſima charitate deuꝫ
obligando: ꝑ quā charitatē deū attraxit: ⁊
vt ita dicā diuinū cor vulnerauit: vt erga
hominē ſūme dilectōnis beneficiū exhibe
ret in incarnatione ⁊ paſſione. Unū ipſi vir

gini dicit deus Cant.iiij. Uulneraſti cor
meū ſoror mea ſponſa vulneraſti cor meū
Et in huius ſignū cū ipſa patienti chr̄o in
cruce aſtaret: voluit poſtq̄ȝ iā mortuus eēt
chr̄s deus: vt p̄ſente ipſa beata virgie cor
et latus chriſti transfigeret̃ ab vno militū
lancea. Jo.xix. Nā cū chr̄s in hac transfixi
one nullā penā ſuſtinuerit: vtpote qui iam
obierat: ⁊ corpus mortuū nō ſentiebat: vo
luit tn̄ in ſignū amoris in corde vulnerari:
vt hec pena fieret ſolius virginis matrꝫ aſ-
ſtantis. que tam vehemens fuit in aīa eiꝰ
ex doloris compaſſione ⁊ gladio ⁊ tamſen
ſibilis in corde circa mortem q̄nta fuiſſꝫ in
chr̄o corporalit̃ ſi ſuꝑuixiſſet. Unde pre ni
mio dolore ipſam ilico obiiſſe credendū ē
niſi diuino miraculo fuiſſet p̄ſeruata. Sic
ergo in ſignū ſūmi amoris quo vulneratū
cor chr̄i attrahebatur a vulnerato corde
marie ad paſſionem: ⁊ generis humani re
demptioneꝫ ex nimia charitate mutua vo
luit chr̄s coram matre in corde vulnerari:
vt cor maternū amore chr̄i lāguidū et trāſ
fixū declararet: et q̄ntū charitas chr̄i ⁊ eiꝰ
matris nobis ad ſalutem ꝓfuerit demon-
ſtraret. q2 videlicꝫ deus nos hoīes p̄cipue
ꝓpter ſuā matrē quā de noſtro genere ele-
git diligeret: et pro eius amore principali-
us: ac ex conſequēti per ipſam nos redime
ret. Ideo ipſa ait Eccl.xxiiij. Ego mr̄ pul
cre dilectionis id eſt diuine. et agnitionis ⁊
ſācte ſpei ⁊c̄. Quarto ſeruiuit nobis ma
ria de corde intime condolendo ⁊ compati
endo chr̄o paſſo: q2 eius aīaꝫ doloris per-
tranſiens ꝓ nobis gladius imolauit. Unū
Chryſ͂ in ſermone de paſſione dicit ſic In
paſſione chr̄i duo videbant̃ altaria. Unū
i pectore marie: aliud i chr̄i corpore. Chri-
ſtus carnem ꝓ nobis et ſanguinem: maria
imolabat aīam. Optabat quidē ipſa cum
chr̄o ſanguinē ſuū fundere ⁊ corꝑali mor-
te redemptionis conſummare myſterium.
ſed hoc ſolius ſūmi ſacerdotis id eſt chri-
ſti erat priuilegium: vt nos de ſanguie ſuo
in ſancta inferens redimeret. Cooperabat̃
tn̄ plurimū ſm̄ modū ſuū ad propitiandū
deū ille maternus affectus q̄ mater pete-
ret: filius probaret: pater donaret. Filius
eni̅. ſ. de cruce ad pectus ⁊ vbera mr̄is ſup
plicantis: pater ꝟo ad crucē ⁊ vulnera chri

ni interpellãtꝫ reſpiciebat. z ſic ſalus vide
licet hoĩs p̃ĩe ꝓpitiãte fiebat. Hec Chry
ſo. Quinto fuiuit nobis Maria deuo
to corde nr̃am in redemptiõem deſideran
do z ꝓmouẽdo. ex q̃ deſiderio ꝓꝓriã aĩam
doloris gladio vulnerandã obtulit. vt pa
tuit. Et inſup̃ p̃ toto mõ ſũme dilectum
vnigenitũ ꝓ noſtris ſceleribꝫ morte z ſan
guinis effuſiõe ſatiſfacturũ obtulit hoſtiã
z oblationẽ ſuauiſſimã deo patri: q̃ mai⁹
ꝓ nob dare nõ potuit. vñ Apoc. j. ſcribiẗ.
Dilexit nos. ſ. chr̃s z maẗ ei⁹: z lauit nos
ſcꝫ ip̃e Jeſus a pctis nr̃is in ſanguine ſuo
ſcꝫ de ꝟgine mr̃e ſumpto. Deniq̃ p̃terea
btã ꝟgo Maria deuotiſſimo corde ꝓtu
lit nobis in ſuo p̃dulci chr̃o nato panẽ ce
leſtẽ z potũ vite eterne. i. corpus z ſangui
nẽ chr̃i in ſacr̃o q̃ paſcimur ad ſalutẽ eter
nã. dicẽte ſaluatore Joã. vj. Caro mea ve
re eſt cibꝫ: z ſanguis meus vere eſt pot⁹. q̃
man. meã car. z bi. me. ſan. ha. vi. e. Se
xto fuiuit nobis Maria de cordis z aĩe
ſue potẽtijs. vicꝫ memoria: intellectu. volũ
tate z cogitatõibꝫ: oĩa ad ſalutẽ noſtrã ne
ceſſaria myſteria hauriẽdo: ɔſuãdo: ɔfe
rẽdo z manifeſtando. vñ. Luc. ij. Maria
ɔſuabat oĩa ꝟba hec ɔferẽs in corde ſuo
Conſuabat inquã in mente vt poſtea tp̃e
ſuo manifeſtaret apl̃is ad p̃dicãdũ ꝑ mũ
dũ ꝓ ſalute hoim oĩa myſteria fidei chr̃i.
ſic exponit Beda. Septimo fuiuit no
bis Maria de corde ꝓfunda humilitate
deũ inclinãdo z mitigãdo erga genus hu
manũ. vt ꝓ coꝝ ſalute humanareẗ. vñ Au
gu. in ſer. de aſſũ. dĩ ſic. O vere btã hũili
tas marie q̃ deũ hoibꝫ pep̃it: vitã morta
libꝫ edidit: celos innouauit: mũdũ purifi
cauit: ꝑadiſum apuit: aĩas ab inferis libe
rauit. O vere gl̃ioſa marie hũilitas q̃ por
ta paradiſi efficiẗ: ſcala celi ɔſtruiẗ ꝑ quã
deſcẽdit de⁹ ad terras. Hec ille. Ecce ſa
crificia marie. Debemus itaq̃ z nos de
uoto obſeq̃o marie deſuire ĩ corde: p̃mo
offerẽdo ei verã fidẽ. q̃ ꝓfiteamur ei⁹ ꝟgi
nitatẽ in ɔceptu z ꝑtu ac poſt ꝑtũ. Et q̃cq̃
q̃d credit ſcta eccl̃ia. qꝛ ſine fide impoſſibi
le eſt placere deo. vt teſtaẗ apl̃s Heb. xj.
Scḋo debem⁹ offerre ſpem vt ɔfidam⁹
de pietate z ꝟtute ac ptãte ei⁹. qꝛ ĩ ip̃a oĩs
grã vie z ꝟitatis. oĩs ſpes vite z ꝟtutis
Eccl̃. xxiiij. Jõ canit eccl̃ia d. Salue regi
na miſc̃dievita dulcedo z ſpeſ nr̃a. i. nr̃e ſa
lutis. Tertio debem⁹ charitatẽ. vt q̃li
bet catholicus dicere poſſit illud Sap. j.
Sup̃ ſalutẽ z ſpẽm dilexi eã. Et certe di
ligẽda ẽ maria vt rediligat nos. qꝛ ip̃a dĩ
Prouer. viij. Ego diligẽteſ me diligo. vñ
Cañ. j. Recte diligũt te. Oẽs igitur iuſti
dñt eã diligere. Quarto debem⁹ cõpaſ
ſionis deuotiõem z pietatẽ recordãdo de
chr̃i doloribꝫ z mr̃is ei⁹ meroribꝫ. vñ Eccl̃.
vij. Honora patrẽ tuũ. ſ. deũ. z gemit⁹ ma
trꝫ tue. ſ. marie. quẽ habuit ſub cruce chr̃i
ne obliuiſcarꝫ zc̃. ꝓpẗ qḋ ɔſuliẗ a deuotis
vt homo q̃libet die ſaltẽ. xv. Pater nr̃. et
xvij. Aue maria dicat z oret ꝓ chr̃i paſ
ſiõe z ei⁹ matris cõpaſſiõe. z ſm q̃ dĩ Lu
dolphus li. de vita chr̃i. z aſſerũt deuoti.
ſic faciẽdo ꝑ annũ: cuilibet vulneri chr̃i ce
dit vnũ pr̃ noſter q̃ſi ꝓ annua pẽſiõe. z cõ
tinuãdo. xv. ãnis cedit ꝓ q̃libet gutta ſan
guinis chr̃i vnũ. ſ. pater nr̃. Nã vt ſcribiẗ
in metro. Septuagintaq̃nq̃ q̃tercẽnt mil
lia q̃nq̃. Tot ferẗ chr̃s ꝓ nobis vulnera
paſſus. Et in anno tot ɔſiſtr paẗ nr̃ reſul
tãt ex q̃tidiano q̃ndenario. Quĩto de
bem⁹ btẽ ꝟgini deuoti cordis deſideriũ z
pleno aĩo ſuitio ip̃i⁹ nos mãcipare Eccl̃.
vj. Jn oĩ aĩo tuo accede ad illã. z in oĩ ꝟ
tute tua ɔſerua vias ei⁹: z inueſtiga illã. ſ.
orãdo z ſtudẽdo. p̃dicãdo z laudãdo. Et
ſubdiẗ. Decor em̃ vite eſt in illa. ſcꝫ gr̃e in
p̃ñti. z gl̃ie in futuro. Et vincula illius. i.
ſuitia q̃bꝫ ad ſua obſeq̃a nos ɔſtringim⁹
alligatura ſalutarꝫ eo q̃ trahũt ad ſalutẽ
z extrahũt de pctis. Hec ibi autoritas
Sexto debemus iugi z freq̃nti memoria
cogitatu z itellectu bñficia nobis ab ip̃a
impẽſa reuoluere. z mẽtis oculũ ad eã di
rigere z ɔferre ac ptractare de his que ad
eius ꝑtinent gl̃iam z honorẽ. qꝛ (vt diciẗ
Sap. j.) cogitare de illa ſenſus eſt ɔſum
matus. z q̃ vigilauerit ad illã cito erit ſe
curus. vñ Anſ. Aſſidue rogãda eſt Ma
ria. vt z ɔgratulatio beatitudinis eius ſit
ſemꝑ apud nos: z cõpaſſio miſerie noſtre
ſit ſemꝑ apud eaꝫ. Hec ille. Septimo
debem⁹ btẽ ꝟgini deuoto corde hũilẽ re
uerentiã. ne vicꝫ corã oclis ſuis aliq̃d ma
li cogitare aut ſentire audeamus ne forte

ocſos ſue miſcdie puriſſimos a nob auer
tat. q(vt ſcriptū eſt Abacbuch.j.de filio
z matre)Mūdi ſunt oculi tui z ad iniq̄ta
tē reſpicere nō poteris. Sed debem⁹ būi
liter timere ne ipam offendamus. q pcē
ptū eſt Leuit.xix. Unuſquiſq patrē ſuū .i.
deū. z matrē ſuā .i. beatā Mariā. timeat
Sicq būiliter ipam debem⁹ reuereri ca
put diſcooperiendo. genuq flexo adorādo
ſicut boni famuli z ancille faciūt dn̄e ſue re
gine. vn̄ abbas Eckebertus dr. Creato
ris indq matrē ois creatura magnificet z
ei⁹ regie maieſtati ſe inclinēt celū z terra z
oēs q habitant in eis. Hec ille. Et ſic cla
ret quō de corde debeamus deuotū obſe
quiū ſacrificare btē marie.

Capl'm ſcd'm q̄lia ſuitia vel ſacrificia exhibuit maria d ore

Ecūdo pri
cipaliter vt pmiſi btā vgo
deuote ſuiuit et obſequiū
preſtitit cbrīo p toto genere
būano in ſacrificio oris. Sūt āt ſeptē pci
pua ſacrificia oris offerēda deo a gn̄e būa
no. iuxta illud Ps. Septies in die laudē
dixi tibi ſup oia iudicia iuſtificatiōis tue.
Septies ait dixi. i. ſeptē ſacrificia oris ob
tuli ſup om̄ia iudicia tua. i. om̄ia alia ſub
hec ſeptē cōpbēdēdo. Sūt aūt hec ſeptē
pcipua ſacrificia oris q̄ eliciunt p ordinē
ex cātico vginis Magnificat. Primū ē
magnificatio ſcz dei. de q̄ Ps. Magnifi
cate dn̄m mecū z exal. no. eius in idipſum.
Hoc fecit maria in oris ſui ſacrificio cū p
incarnatōe dei magnificauit deū di. Ma
gnificat aīa mea dn̄m. ppter qd̄ hō debz
ipaz magnificare z ſupexaltare ac glifica
re p alijs ſctis. qd̄ fac eccīa canēdo. Sctā
(inq̄t) z immaculata vginitas qb te lau. effe
rā. i. extollā. neſ. q quē ce. ca. n̄ po. tu. gre.
ꝯtu. Scd'm ſacrificiū oris deo exhibē
dū obſeq̄oſe z deuote ē iubiloſa dei lauda
tio. de q̄ Ps. Libera me de ſan. de⁹ deus
ſal. me. z ex. lig. mea iuſti. tu. Exultabit. i.
exultāter laudabit. vn̄ ſubdit. Dn̄e labia
mea ape. z os meū an. lau. t. Hoc fec̄ ma
ria cū ait. ij. vſu. Et exultauit ſpi. me. i dō
ſa. m. Debem⁹ igit z nos boies mariā ex
ultāter cū ſuo filio z in filij opib⁹ vicz nr̄e
ſalutz laudare. Un̄ canit eccl'ia. Tu. ſ. vir
go maria: regſ alta ianua z porta luc' ful
gida vitā datā p vginē gentes redempte
plaudite. ſ. in voce exultatōis. vn̄ idē Ps.
Uiderūt oēs fines terre ſalutare di nr̄i. ſ.
in q̄ ſpūs marie exultauit cū dixit. In deo
ſcz ſalutari meo. ſbdit. Jubilate deo ois ter
ra: cātate z exultate z pſallite. Tertiū ſa
crificiū oris ē ꝯfeſſio q̄ fit ꝓpriā būilitatē
ꝯfitēdo: z cū q̄s boim babet pctā fatēdo
in ꝯfeſſiōe corā ſacerdote. ſic q̄z diuinā iu
ſticiā q̄ pctm̄ nō relinq̄t impunitū cōmen
dādo. ſicut faciebat ſctūs Eſdras: vt patz
li. ei⁹. j. ix. ca. cū dicebat. Dn̄e de⁹ me⁹ cō
fundor z erubeſco faciē meā leuare ad te:
qm̄ iniq̄tates nr̄e multiplicate ſūt nimis
ſup caput nr̄m z creuerūt vſq ad celum.
Et īfra. Dn̄e de⁹ iſrl' iuſt⁹ es tu. ſ. in puni
endo nos p pctis. Sic z Manaſſes ſua
pctā ꝯfitebat. z deū iuſtū in iudicijs ſuis:
quib ipm affligebat cōmendabat. ij. Pa
ralip. vlti. Sed q btā vgo maria nunq̄
peccauit: tn̄ vtiq hoc gen⁹ laudis de ſua
būilitatis ꝯfeſſiōe exbibuit deo p nr̄a ſa
lute cū dixit. Reſpexit būilitatē ācille ſue:
ecce ei ex h beatā me dicēt zc̄. O mira bu
militas marie z vtuoſitas: q cū eēt ſctiſſi
ma z oim vtutū plena non loquit de alia
vtutis plenitudine q̄ de būilitate quā re
ſpexit dn̄s. Debem⁹ ḡ z nos in obſequio
vginis ꝯfeſſiōez facere deo z ipi pctā nr̄a
ꝯfitendo pcipua: in ei⁹ laudib pparando
ad ei⁹ feſta. vn̄ in cōi ꝯfeſſiōe q̄tidiana ſo
let eccl'ia dicere. Cōfiteor dō oipotēti z btē
marie vgini z oib ſctis. q. d. ꝯfitēs. Sic
fateor pctā mea corā deo z btā vgine vt
ipam laudem z ipa intercedat p me zc̄.

Quartū ſacrificiū oris eſt grarūactōis
qd̄ obtulit maria cū i cātico ſubiūxit. Qr
fecit mibi magna q̄ potēs ē zc̄. Debem⁹
z nos ḡ dō grās agere z btē vgini p bn̄fi
cijs nobis impēſis p ipam. vn̄ Aug. ait.
O btā Maria q̄s tibi valeat digne iura
grāꝝ z laudū pconia impēdere q̄ ſola ſuc
curriſti mūdo pdito. q. d. nullus. Quītū
ſacrificiū oris eſt bn̄dictō. ſ. diuini nois iu
xta illḋ ps. Bn̄dicite oia opa dn̄i dn̄o zc̄.
Hāc fecit Maria p genere būano grās
agēdo i cātico cū ſubiūxit. Qui potēs eſt

ꝛ ſctm̄ nomē ei⁹. Ecce nomē dn̄i bn̄dicit
cum ſcm̄ ꝛ potiſſimū edic. Dēm⁹ ḡ ꝛ noſ
bn̄dicere deū ꝛ mr̄em ei⁹ mariā: ac noia
coꝝ: ſicut et ecc̄lia ſolet in fine boraꝝ dice
re. Bn̄dictū ſit (inq̄t) nomē dn̄i nr̄i Jeſu
chr̄i ꝛ nomen virginis Marie in eternū.
Et certe ꝑ hec bn̄dictionē a deo ꝛ matre
ei⁹ cōſequemur. qđ ꝓbat tali rōe. Si eni
abrae dixit de⁹. Bn̄dicā bn̄dicētib⁹ tibi.
ꝛ maledicā maledicētib⁹ tibi. Gen̄. xij. Et
etiā Jacob dixit Gen̄. xxv. Qui maledi
xerit tibi ſit ille maledict⁹: ꝛ q̄ bn̄dixerit ti
bi bn̄dictōib⁹ repleat. Hoc dixit ꝑ os ſcti
Jſaac p̄triarche ſpūſſctūs: q̄nto mag̃ iſta
credēda ſunt de btā ꝟgine ꝛ eā bn̄dicētib⁹
Deniqꝫ angel⁹ Gabriel eā bn̄dictā ꝓnūci-
auit di. Bn̄dicta tu in ml'ierib⁹. Et simili
ter ſctā Heliſabeth in viſitatiōe. Et ex h̄
celebre nomen angel⁹ in ecc̄lia: et ſpēalez
gr̄am ꝓphetie Heliſabet ꝯſecuti ſunt: vt
pꝫ in euāgelio Lu. ij. ḡ ſeq̄r ꝙ q̄ eā bn̄di-
cūt: a deo ꝓmerebūt bn̄dictōis ꝑticipati-
onē: Juxta illđ p̄s. Bn̄dicētes ei heredi-
tabūt t̄rā: maledicētes aūt diſꝑibūt: vt ſꝫ
heretici: blaſphemi: pagani ꝛc. Sextū
ſacrificiū oꝛis d̄r oꝛo. iuxta illud p̄s. Sa-
crificiū laudis honorifi. me: illic. i. i laude
oꝛōis iter. ſ. ad patriā: q̄ itinere oñdā ſalu
tare dei. i. filiū dei ꝛ mr̄ez ei⁹ ꝑ quā opat⁹
eſt de⁹ pr̄ ſalutē in medio t̄re. Hoc ſacrifi
ciū oꝛōis ſubiūxit b. ꝟgo ꝓ ꝑſona generꝫ
hūani di. Et miſc̄dia ei⁹ a ꝓgenie i ꝓge-
nies ꝛc. q2 in oꝛōe miſicoꝛdia dei petitur
q̄ oib⁹ mediāte Maria q̄ eſt mr̄ miſc̄die
ꝓſtat timētib⁹ deū. Jtaqꝫ debem⁹ ꝛ nos
h̄ ſacrificiū offerre deo ꝛ mr̄i ei⁹. i. exoꝛati
onis int̄pellationē. ꝓpt qđ in hui⁹ ſignuꝫ
ecc̄lia in letania ſctoꝝ trib⁹ vicib⁹ int̄pel-
lat mariā vt oꝛet ꝓ nob. Pr̄o dicit Sctā
Maria oꝛa ꝓ nobis. Scđo d̄r. Sctā dei
genitrix oꝛa ꝓ nob. Tertio dic̄. Sctā vir
go ꝟginū oꝛa ꝓ nob. ꝛ h̄ ad ſignificāduꝫ
ꝙ corā ſctā trinitate ip̄a hꝫ ius ꝛ ptātez ꝓ
nobis impetrādi. ꝛ io eā dēm⁹ exoꝛare in
oi nec̄citate. Hinc Beda ait. Exoꝛāda eſt
clemētia ſaluatoꝛis iugit̄ vt bt̄e mr̄is ei⁹
meoꝛiā dig̃s nos faciat venerari. ſ. ꝓ mia
ꝯſeq̄nda Septimū ſacrificiū oꝛis ē mira
biliū dei enūciatio ſeu p̄dicatio. De quo
Pſal. Confitemini dn̄o ꝛ inuocate nomē
ei⁹: narrate omnia opa ꝛ mirabilia ei⁹ ꝛc̄.
Hoc ſacrificiū fec̄ Maria i reliq̄s cātici
v̄ſib⁹ vſqꝫ i finē di. Fecit potētiā in bra. di
ſꝑſit ſuꝑ. Depoſuit po. Eſurietes imple.
bo. Suſcepit iſr̄l. ſ. humanā naturā aſſu-
mendo ex gēte iſr̄l: recoꝛdat⁹ miſicoꝛdie
ſue. Sicut locut⁹ eſt: ꝓmittēdo ad abraā
ꝛc̄. Dēm⁹ ḡ ꝛ nos p̄dicare ꝛ enūciare mi-
rabilia dei opa facta in btā ꝟgine ꝓ nr̄a
ſalute: vt ꝙ deū btō vētre poꝛtauit: lacta-
uit: ꝟgo pepit: ꝛ filia. Vnđ ꝛ ecc̄lia tales
laudes i honoꝛe ꝟgis freq̄ntat in officio
di. Quē t̄ra pōt⁹ ethera colūt adoꝛāt p̄-
dicāt tri. re. machinā clau. ma. baiulant.
Cui luna ſol ꝛ oia deſ. ꝑ tpa ꝑſu. celi gr̄a
geſt. puel. viſce. ꝛc̄. Et ſic patꝫ.

Ca. III. quō btā maria ſacri-ficiū ſeruitutis exhibuit chri-ſto de coꝛpoꝛe ꝓ nobis

Ertio beata
t ꝟgo ſuuit chr̄o ꝓ nob de ſacri
ficio ꝛ obſeq̄o totius coꝛꝑis: vt
claret ꝑ ſingula mēbra diſcurrēdo. Nā de
auditu nob ſuuit qñ angelicā ſalutatōēꝫ
ſuſcepit ꝓ chr̄i incarnatōe. De oculis pro
nob lachꝛymādo ex pietate in paſſionib⁹
chr̄i. q2 cū flente chr̄o in iſta valle miſerie
ꝛ ip̄a flebat. Et etiā q2 compatiēs hūane
nr̄e captiuitati deū cū lachꝛymis ꝓ libera
tione generis hūani exoꝛabat. Nūc quo-
qꝫ ſeruit quotidie intuēdo nr̄as nec̄citates
mr̄no oclo vt fideliſſima aduocata ſubue
nire parata. Itē đ naſo nob ſuuit qñ in
locū fetidū: montē. ſ. caluarie vbi erāt pl'a
cadauera ꝓ nr̄a ſalute aſcēdit: ꝛ ſub cruce
ſtetit. atqꝫ cū filiū de cruce depoſitū ſuſce-
pit: ꝛ in oſcula ruēs: faciē ei⁹ ſpurꝫ fetidis
iudeoꝝ macl'atā extерſit: ꝛ ſic fetoꝛē ſputo
rū ſuſtinuit. Ideo de labijs et lingua ſer
uiuit cū dixit. Ecce ancilla dn̄i. Et iterū
gr̄as agens Magnificat inq̄t aia m. dn̄ꝫ
O ꝙ̄ ſuauiſſima: o ꝙ̄ vtiliſſima fuer̄t no-
bis ꝟgis labia ꝛ ligua q̄ tāefficacia ꝓtule
rūt ꝟba: vt mox de⁹ i vteꝝ ei⁹ deſcēderet
ꝛ nos ſaluaret. Vere fructuoſiſſimū ꝟbū
marie qđ ſanauit vna ꝓlatōe cōſenſus to
tū gen⁹ hūanū: cū ait. Fiat mihi ſm̄ ꝟbū
tuū. Deniqꝫ q̄diu nobis ſeruit Maria i

celo labijs et lingua intercedēdo. Itē de denib9 nob ſuiuit qñ ipi ſui dētes cādidi ⁊ eburnei more nutricis maſticauert cibū puulo Jeſu q̄ dat9 ē nob in cibū vite ⁊ redēptōeȝ. Itē de collo ⁊ gutture ſuiuit qñ cbr̄m filiū collo mīno pēdenteȝ amplexādo geſtauit. Et ſilr de brachyſ ⁊ humerſ qñ cbr̄m portauit i egyptū: vel qñ reduxit d̄ egypto. Cū ei iā p̄ruc cbr̄s erat etatȝ aliq̄ tulū p̄uecte: vt pote. vij. vl viij. ānoꝝ fm hiſtorias: pfecto cum tālōn gū iter ſi pueiat tali puero pagēdū ſȝ mr̄e no brachio ē reportat9. Credit̄ g̃ q̄ ñ parū fatigiū habuerit brachia marie in ſup portādo cbr̄m tāto itinere: ſȝ oē tale dulce erat ei p̄ filij dilectōe ⁊ zelo ſalutȝ hūane. Itē de manib9 ſuiuit cbr̄m balneādo: pueꝝ alligādo: ⁊ tunicā ſibi faciendo. De vbib9 ſgieo lacte aledo: de pectore intima dilectōe aſtrīgēdo ⁊ fouēdo. Iteȝ de ſanguie miſtrādo gtē puriſſimā: de q̄ formarat ſpūſſctūs corp9 cbr̄i alimētū noſtre ſalutȝ. Denicꝫ de viſcerib9 ⁊ vtō cbr̄m ſtū. ix. mēſib9 portādo. vñ canit eccia. Beata viſcera ma. vir. q̄ por. et. pa. fi. Sȝ ⁊ d̄ pedib9 ſuiuit filiū portādo: ⁊ i triduo req̄rēdo. Ecce quia p nr̄a ſalute btā ſgo ſet ipaȝ in obſequiū cbr̄i deuote ſacrificauit ⁊ ipēdit. Idarco ꝑt hmōi ſuitia vidr ipa petere mercedē a nob p ꝓhaȝ Zacharia. xj. c. di. Si bonū videt̄ i ocul' vr̄is afferte mercedē meā. ſi nō: qeſcite. ſ. vt ſalteȝ malū p bono: ⁊ odiū p dilectōe nō rependatis offendēdo. Debem9 g̃ chariſſimi p mercede ſuitutis b. ſgis repēdere ſuitutē. vt. ſ. ſingula nr̄a a pctō cocrcēdo mēbra efferam9 i ei9 honorē: caput inclinādo ad adorādū: oc'os ad deuotas lachrymas in exoratōe ei9 fundēdū. auditum ad audiēdū q̄rant̄ eius laudes ⁊ p̄dicatiōes. Vñ Bern. dicebat. Nil ita me delectat ſicut de Maria audire ſmonē. Itē offeram9 naſum: paupes fetidos p amore ſgis viſitādo: os ⁊ guttur vigilias feſtiuitatū eius ⁊ ſabbatū diē ieiunādo: linguaȝ laudādo: pectus ſincere amādo: man9 ad paupes extendēdo. ⁊ q̄cq̄d ad cultū beate ſginis ptinet faciendo: vt eius imagines ornādo: luminaria p̄parando: ⁊ ſilia. Ad ec pedes nr̄os offeram9 in honorem ei9 ecctias ſub noīe eius viſitādo. Nā reuera vt ſcribit̄ Ecci. vj. Exiguū in ope ei9 laborab: ⁊ cito edes de gnatōib9 ill9. q. di. Modic9 labor reſpectu fruct9 ſue ſuitutis. ⁊ Prouer. viij. Btūs hō q̄ audit me: id ē obedit mihi: ⁊ q̄ vigilat obſeq̄ndo ad fores meas q̄tidie. q̄ me inuenerit inueniet vitā: ⁊ hauriet ſalutē ⁊c. Denicꝫ debemus etiā chariſſimi q̄tidie bñdicere ſingula mēbra Marie q̄b9 ſuiuit cbr̄o vt i ſingul' mēbris ſportem9 bñdictōeȝ ab ea. ⁊ hoc facere debem9 deuote p ſingula ſalutādo ſalutatōe angelica corā imagie ſgis genuflectēdo: ⁊ poſt ſalutatōeȝ dicendo. O glioſa virgo dei mater adoro et bñdico te ⁊ oia tua ſanctiſſima mēbra q̄b9 pro nr̄a ſalute ſuiuiſti dño Jeſu cbr̄o. Sic dictabit deuotio magis q̄ ſermo. Dicūt eni q̄ expti ſūt et teſtant̄ q̄ a virſ ſeris audierūt: q̄ vix p̄t iueniri mod9 ali9 deſuiēdi ſgi p modū q̄tidiane penſiōis: q̄ tantū cōplaceret ſicut modus p̄fatus

Ca. IIII. quō beata Maria exhibuit ſe p nobis chriſto in obſequiū toto tempore.

Quarto vt pmiſi obſequiū deuotiōis p nob obtulit btā ſgo ipſi cbr̄o de toto tpe. q: vireȝ totū tpe vite expēdit ipa b. ſgo i ſuitio dñi ⁊ p̄motōe ſalutȝ hūane orādo: ɔtēplādo laborando: et q̄cq̄d faciendo. ⁊ pnūc ipa i celo vſq ad finem mūdi nō deſinit ſeruire mīſtrare nob miſerrimis ⁊ indigniſſimis pctōrib9 intercedēdo et aduocādo: licȝ id cape mēs hūana non ſufficiat: nec lingua enarrare valeat. Et ꝓpterea debem9 nos qui omni tpe deſuire non poſſum9 ſalteȝ certis tpib9 ei9 obſeq̄o mācipare noſipōs vt ſaltē ad ei9 feſta ſolēnīȝāda debite p̄parremur p pniam: ɔtritōeȝ ⁊ ɔfeſſiōȝ. ſciēdo q̄m ñ niſi p ipaȝ hō hȝ redire ad feſtū eterni gaudij. Vñ Ecci. xliij. A luna ſignū diei feſti. Nam luna eſt Maria: dies feſt9 d̄ıes eternitatȝ. Hinc Naū. j. Celebra iuda feſtiuitates tuas: ⁊ redde altiſ. vota tua.

indas ꝯfitens interp̄taꝛ: ⁊ ſignificat fideſ
lē ꝑplm̄ cui iubeꝛ vt celebret feſtiuitates.ſ.
chꝛi ⁊ marie ac ſcōꝝ. Et dr̄ feſtiuitates tu
as.i.ad cōmodū tuū iſtitutas. Deniqꝫ de
bemus in q̄libet hebdomada ſaltem vno
die ſpecialius bt̄e ꝟgini deſuire: ⁊ hec cō
uenietiſſime ē dies ſabbati quā eccl̄ia ſpe
cialiſſime deputauit bt̄e ꝟgini. Si q̄riꝛ
q̄re dies ſabbati p̄cipue ſit ꝯſecrata bt̄e ꝟ
gini: r̄ndeꝛ ꝙ plures ſunt cauſe. Prima
ꝑpꝛ recordatōꝫ martyrij ꝟgis ⁊ eiꝰ media
tionis. Sicē em̄ p chꝛi paſſiōe ꝯſecrata eſt
dies veneris: ita p m̄ris ꝯpaſſiōe ſuccedēs
dies ſabbati q̄ mediat inꝛ dn̄icā diē reſur
rectiōis ⁊ diē paſſiōis chꝛi: eo ꝙ bt̄a ꝟgo
maria nr̄e ſalutis eſt mediatrix. Scd̄a cā
ꝑpꝛ ſtabilitatē fidei q̄ in illa die in ip̄a ſo
la ꝑmāſit: diſcipulis cūctis ſcādalū patiē
tibꝫ ex morte ⁊ paſſiōe chꝛi Jeſu. Tertia
huiꝰ rō. Quia (vt referꝛ in miracloꝝ hiſto
rijs etiā Inf.) tali die multotiēs legiꝛ bt̄a
ꝟgo miracula fecaſſe ⁊ bn̄ficia pctōꝛibꝫ p̄
ſtitiſſe. Nā ⁊ apd̄ grecos cōſtātinopoli fu
it q̄dā imago bt̄e ꝟginis an̄ ip̄am q̄z ve
lamē pendēs qd̄ miraclo̅ſe a nona ſexte fe
rie diuia ꝟtute ſe apiendo recedebat. ⁊ pꝰ
nonā ſabbati redibat. Cuiꝰ hec rō: vt ſcꝫ
oſtēderet ꝙ p̄cipue tali die bt̄e ꝟginis faci
es pctōꝛibꝫ oꝛātibꝫ intēdebat. Propꝛ qd̄
greci illū diē ſolennē duxerūt. Deīde ꝯſue
tudo illa ad latinos trāſiuit ꝯ̄trū ad h̄ vt
vicꝫ illa die ſpēalis honoꝛ bt̄e ꝟgini exhi
beaꝛ. O igiꝛ oēs eā veneremur ⁊c.

Articulus tertiꝰ ꝙ q̄libet fi-delis induciꝛ ad deuotē ſuien-dū marie duodecim rōnibꝫ

Uantū ad

q tertiū myſteriū p̄ncipale.ſcꝫ
gratioſe inductiōis: nota ꝙ
ſm̄ nūeꝝ.xij. ſtellaꝝ in corona capitis bt̄e
ꝟginis deſcrpta Apoc.ca.xij. poſſumꝰ ad
pn̄s diſtiguere.xij p̄cipuas rōnes q̄ indu
cūt vnūquēqꝫ fidelē ad deuotē ſuiēdū bt̄e
ꝟgini ⁊ colēdū maria veneratōe ip̄am tāq̄
ꝙ glōſiſſimā celi reginā ⁊ oꝛdiare poſſu
mus has rōnes in tribꝫ q̄ternarijs. nā p̄
mus rationū q̄ternariꝰ accipiꝛ ex p̄te dei.
Scd̄s ex p̄te virginis bn̄dicte.
Tertius ex parte hoim.
Prima rō diuine p̄ceptōis.
Scd̄a diuine actionis.
Tertia diuine redundatiōis.
Quarta diuine glorificatiōis
Quinta rō dignitatis.
Sexta ratio pietatis.
Septima rō autoꝛitatis
Octaua rō officioſitatis
Nona rō recōpenſationis
Decima rō recuperationis.
Undecima rō addiſitionis.
Duodecima rō celeſtis remuneratiōis
Primo itaqꝫ rō dr̄ diuine p̄ceptōis: q2 de
us p̄cepit ſuaꝫ m̄rem honoꝛari Exod. xx.
Honoꝛa p̄rem.ſ.deū: ⁊ matrē.ſ.ſpūalē.i.
mariā. vn̄ ꝑ pſ̄. ait ſpūſſcūs. Adoꝛate ſca
bellū pedū eius q̄m ſcm̄ eſt. Caput q̄ppe
chꝛi diuitas eſt: pedes q̄bꝫ venit ad nos ē
hūanitas: cuiꝰ ſcabellū dr̄ ꝟginalis vterꝰ i
q̄ reqeuit. Hoc ſcabellū adoꝛauerūt tres
magi q̄n̄ pcidētes adoꝛauerūt chꝛm̄ ⁊ m̄reꝫ
eiꝰ Mat.ij. Hoc debemꝰ ⁊ nos adoꝛare ⁊
honoꝛare obſequijs vt poſſimꝰ vitā eťnā
theſaurizare. Proīde Eccl̄i.iij. Sicē q̄ the
ſaurizat: ita ⁊ q̄ honoꝛificat matrē ſuaꝫ.i.
mariā. Juxta h̄ thēa p̄dicare potes p̄mo
de debita honoꝛificatōe. vide.q.j.ar. quā
vis. Itē ſcd̄o d̄ modificatōe: ex.ij.ar. Ter
tio de inductōe: ex h̄.iij.ar. Scd̄a rō di
uine actiōis: q2 cū oīs actio dei ⁊ dn̄i ieſu
ſit nr̄a iſtructio. ex q̄ ip̄e ds̄ bt̄āꝫ ꝟginē ho
noꝛificauit ⁊ eidē obſequiū ſuitutiſ p̄buit
dēmꝰ ⁊ nos ip̄am honoꝛificare ⁊ ſibi deſ
uire. Si dicas vbi fecit deꝰ hec p̄dicta di
co ꝙ deꝰ honoꝛauit b. ꝟginē ⁊ tota trinu
tas cū ꝑ angelū honoꝛifice ſalutauit ⁊ bn̄
dixit ei. Aue gr̄a plena ⁊c. ſꝫ ⁊ filꝰ dei chꝛs
verꝰ deꝰ ei obſequiū.xxx. ferme annis exhi
buit. ſic ſcribiꝛ Lu.ij. Deſcēditqꝫ cū illis ⁊
ſubditꝰ erat illis.ſ. miſtrando ⁊ obediēdo
ꝑ oīa. Tertia rō diuie redūdatōis. Q2
q̄cq̄d reuerētie m̄ri exhibeꝛ redūdat i filiū
⁊ ecōuerſo. q2 ꝑpꝛ chꝛm̄ deū natū ex ꝟgie
ip̄a: veneratōis cultus fit ꝟgini ⁊ in ꝟgine
m̄re chꝛi̅s honoꝛaꝛ. vn̄ Eccl̄i.iiij. Qui ſuiū
unt ei.i.m̄ri dei: obſeq̄ntes erūt ſctō.i.chꝛo
q̄ eſt ſctūs ſcōꝝ. Dan.ix. Un̄ Hiero.i ſer.
de aſſūp. Nimiꝝ ait honoꝛ maternꝰ eiꝰ eſt

q̄ nat⁹ eſt ex ea v̄gie. Nulli dubiū q̄n totū
ad gl̄iaꝫ chr̄i ꝑtineat q̄cq̄d digne ei⁹ geni
trici īpenſuꝫ fuerit ac venerabilr̄ exhibitū
Hec Hiero. Propterea btūs Hildelphon
ſus ſic ait. Ut ſiā ſu⁹ deuot⁹ filij gn̄ati.i.
chr̄i: fideliť appeto fieri ſuus ſue genitricꝫ
ꝛ vt cōprober ſuire dn̄o ī teſtimoniū q̄ro
ſup me dn̄iū mr̄is ei⁹. Sic ei redūdat in
filiū qđ impēdiť mr̄i: ſic ꝛ trāſit honoꝛ in
regē q̄ deferť ī famulatū regine. Hec ille.

Quarta rō diuie gl̄ificatōis. qꝛ ꝑ ipaꝫ
beatā v̄ginē. ꝛ ī ipa ꝛ ex ipa gl̄ificať pr̄ ꝛ fi
lius ꝛ ſpūſſctūs: qꝛ in v̄gine ſūma p̄dicať
gl̄ia ſctiſſime trinitatꝫ. q̄ ī ipa requieuit. vn̄
Pſ. Magn⁹ dn̄s ꝛ lau. ni. ī ciui. dei nr̄i ī
mon. ſan. ei⁹. Licꝫ q̄ppe in oī creatã ſit dn̄s
magn⁹ ꝛ laudabiľ nimis: tn̄ noīatim dr̄ ī
ciuitate dei nr̄i. q̄ eſt maria. de qua ſcribiť
Glïoſa dicta ſūt de te ciuitas dei. Alchui
nus. In hac ciuitate ꝛ in h̄ mōte magn⁹
dn̄s ꝛ laudabiľ nimis. imo audacter dico
maioꝛ ꝛ laudabilioꝛ q̄ꝫ in oībꝫ creaturꝫ. q̄
cū̄ celo terraq̄ꝫ nō capiť hui⁹ vtero clauſus
eſt. dicat q̄ meli⁹ ſentit. In nr̄o q̄ppe mihi ſ
videť maioꝛ. ſ. ꝛ amabilioꝛ dn̄s q̄ꝫ ꝙ ſe hūi
liauit hō fact⁹. nec vnq̄ꝫ laudabilioꝛ q̄ꝫ ꝙ
fact⁹ eſt clemētioꝛ q̄ oīpotentiā ſuā marie
parcēdo māifeſtat. Propterea bn̄ dr̄ d̄ ma
ria. j. Coꝛ. xj. Mlier. i. maria: gl̄ia eſt viri
.i. chr̄i. Idq̄ꝫ Ber. Ex ipa inq̄t accepit fi
lius dei carnis ſubaꝫ: deniq̄ꝫ tota trinitas
gl̄iam Quīta rō dignitatꝫ. qꝛ btiſſima
v̄go maria poſt filiū eſt dn̄a vniuerſe crea
ture. vn̄ maria ſyriace īterpťať dn̄a Ber.
An nō dn̄a eſt oīm quoꝝ fili⁹ ei⁹ eſt dn̄s
ſcꝫ creaturaꝝ. Qui ḡ honoꝛat beatā v̄gi
nem tanq̄ꝫ oīm dn̄aꝝ ꝛ mr̄em miſcdie ac
gr̄e ſecure p̄t petere a dn̄o miſcdiaꝫ ꝛ gra
tiā Sexta rō pietatꝫ vicꝫ ſaluifice. qꝛ ꝑ
Marie pietatē habem⁹ ſaluari. vn̄ h̄ q̄ꝫ
occurrit. vtꝝ vicꝫ dei mia ſaluifica ꝑ mr̄is
chr̄i merita hoībꝫ ſingulariť ꝯcedať. Rn̄
deť ſm doc. ꝙ ſic. ꝛ h̄ oñdiť p̄mo rōne. qꝛ
mia dei ſaluifica dať p̄ncipalr̄ ꝑ chr̄m q̄
ſi ꝑ originē vn̄ effluit: dein̄ ꝑ mr̄em q̄ſi ꝑ
ſinglarē īpetratricē ꝛ mediatricē. vn̄ m gr
ſen. li. iij. diſ. j. ꝛ ibidē Bona. ar. ij. q. ij. di
cūt ꝙ mia dei ſaluifica marie facta eſt hoī
bus ꝑ chr̄i īcarnatōeꝫ. ſine q̄ nec p̄cedētes
p̄res ve. teſ. nec ſeq̄ntes ſaluari potueřt ni
ſi vicꝫ in fide mediatoꝛꝫ. h̄ ē chr̄i. vt dicūt
Aug. Greg. ꝛ ꝯcoꝛ. oēs doc. Sꝫ qꝛ īcar
natio chr̄i facta eſt ꝑ matrē v̄ginē. igiť mi
ſericoꝛdia facta hoī a chr̄o deo ē ꝑ mariā
v̄ginē tāq̄ꝫ ꝑ ſinglarē mediatricē ꝛ īpetra
tricē. Propť qđ de btā v̄gine caniť ꝙ ipa
eſt mať gr̄e mr̄ mie ꝛc̄. Scđo oñdiť exē
plo ſcp̄ture. qꝛ dn̄s ieſus pendēs in cruce
qñ recōciliauit humanā naturā ſuo pr̄i in
ſanguie ſuo. dixit tūc mr̄i cōmittendo ſibi
Joannē. Ecce (inq̄t) fili⁹ tuus. Joā. xix. q̄ſi
ꝑ hoc inſinuet ſm Bern. ꝛ q̄ſdā gloſato
res. ꝙ btā v̄go debeat de ſuis fidelibꝫ cu
rare tanq̄ꝫ de filijs ſibi in ꝑſona Joānis re
cōmendatis ꝓ miſcdia ſaluifica obtinēda
apud deuꝫ. Tertio oñdiť auctē. diceñ.
Pſ. xlvij. Suſcepim⁹ de⁹ miſcdiam tuā
in medio tēpli tui. i. Marie in q̄ deus ha
bitauit vt in tēplo. Hinc dr̄ Chryſ. de p̄
rogatiua marie ſic. Tu inq̄t tu mater dei
p̄oꝛdinata fueras ab eterno: vt quē de⁹ ꝑ
ſuā nō poſſet ſaluare merā iuſticiā: tu ꝑ tu
am ſaluares pietatē ꝛ miam Itē Igna
tius in ep̄la ad mariā. Impoſſibile eſt ſal
uari pctoꝛē niſi ꝑ tuū o v̄go auxiliū ꝛ fauo
rē. Septima rō auctis in celo ꝛ ptātis.
vn̄ Ber. Data eſt inq̄t tibi o Maria oīs
ptās in celo ꝛ in terra vt q̄cunq̄ꝫ volueris
valeas īpetrare. Nā ꝓ ſalute famulantiū
ſibi nō ſolū pōt filio ſupplicare alioꝝ ſctō
rū more: ſꝫ etiā p̄t filio auctē materna īm
perare. Vn̄ eccl̄ia ſic oꝛat eā. Monſtra te
eſſe matrē ſumat ꝑ te p̄. ꝛc̄. q̄ſi dicat v̄ginē
imperioſe ꝛ materna auctē ſupplica ꝓ no
bis filio. Octaua rō officioſitatꝫ: qꝛ btā
v̄go ad hoc officiū eſt ī celo ꝯſtituta vt ſit
apud filiū aduocata nr̄a: ꝛ in manu ei⁹ ſit
oīs ſalus nr̄a. Debem⁹ ḡ ei ſuire: qꝛ ipa
ꝓcurat negocia ſalutꝫ nr̄e ꝛ petitiōes no
ſtras vt fidelis aduocata. vn̄ canit de ea ec
cleſia. Eia ḡ aduocata nr̄a ꝛc̄. Poſſumus
ḡ merito dicere ei illđ Geñ. xlvij. Salus
nr̄a ī manu tua reſpiciat nos tm̄ dn̄a nr̄a
ꝛ leti ſuiem⁹ dn̄o nr̄o regi chr̄o vicꝫ. Eſt
aūt duplex ſalus nr̄a in manu btē v̄ginis
ſcꝫ ſalus vite p̄ñtis: ꝛ future. vn̄. Prouer.
ix. Per me m̄ltiplicabunť dies tui ḡ ad ꝓ
mū: ꝛ addenť tibi anni vite quo ad ſcđm.

Narrant q̄dā ſctūs hō ꝙ cum q̄dā reli
gioſi cātarēt Salue regina: ꝛ dicerēt Eia

ergo aduocata. viderũt plies ipã mrem
dñi ante filiũ pñtiã ꝓſterni tanq̃ ſe oñdat
fidelẽ aduocatã: ⁊ ꝓ totius ordinis ꝯſua
tione ac fratꝝ ſalute ꝑcari. Itaq̃ chariſſi
mi debem᷒ Marie nr̃e aduocate fuire:
vt ipa p̃ces ⁊ ſacrificia nr̃e ſuitutis a q̃bi
bus offerat in ꝯſpectu diuie maieſtatꝪ ⁊ i
tercedat ꝓ nobis. Vñ Bern. ſup Cant.
dic. Nõ pñt ſũme trinitati diſplicere exe
nia q̃cũq̃ manib᷒ marie tãdigne gerule
cõmittunt. ſ. offerẽda. Nã ipa p̃ces ſuorũ
ſuorũ offert i cõſpectu diuie maieſtatis.
Et Caſſiañ. in li. collat. dicit. Tota (in
quit) ſal᷒ hũani gñeris ꝯſiſtit in mltitu
dine grẽ marie ⁊ fauoris. Nona rõ recõ
pẽſatõis. q2 eni Maria ꝓ nob̃ ſuiuit. vt
patuit. ij. ar. ⁊ q2 ꝑ ipam ⁊ in ipa ⁊ ex ipſa
habuit mũd᷒: habet et habitur᷒ eſt om̃e
bonũ: q2 ipm dei filiũ chr̃m q̃ eſt oẽ bo
nũ ⁊ ſũme bonũ: ⁊ ſine quo nil bonũ Lu.
xviij. Nemo bon᷒ niſi ſol᷒ de᷒. iõ debẽ᷒
ꝓ recõpẽſatõe ⁊ graꝝ actione marie deſ
uire. Naꝫ ꝑfecto mũdus põt dicere illud
Sap̃. vij. Venerũt mihi oia bona pariter
cũ illa. ſ. ꝟgine Maria. Idcirco Anſ. li.
ora. dicit O feliciſſima Maria q̃d dice
mus: qualr̃ te laudem᷒: q̃ntũ tibi debẽ᷒
cũ ꝑ te ad gl̃iam q̃cũq̃ ꝑuẽturi ſum᷒ ꝑue
nim᷒: ꝑ te liberati exiſtim᷒. ſ. a dãnatõe: ꝑ
te eſt ſiq̃d boni ſum᷒: ſiq̃d poſſum᷒: ⁊ q̃c
q̃d hẽm᷒. Hec ⁊ plã Anſ. Decima rõ
recuꝑatõis. q2 ꝑ Mariã reſtitutũ ẽ nobis
q̃cq̃d ꝑ Adã ꝑdidim᷒. Vñ dixit angel᷒
Lu. j. Inueniſti grãm apud dñm. ſ. ꝑdi
tã ꝑ ꝓmũ hoiem. Propſea Rich. ð ſctõ
vic. dr̃ ſic. Per Marie puerperiũ recepit
gen᷒ hũanũ q̃d in ꝓmo ꝑente amiſerat: re
cuꝑauitq̃ honorẽ quẽ ꝑdiderat: q2 delec
tus eſt ille q̃ ꝓmũ ꝑentẽ deiecerat. i. dia
bol᷒. ⁊ erect᷒ ẽ q̃ deiect᷒ fuerat. i. hõ. Sꝫ
q̃ l. ſh: Hõ ei cũ i honore eẽt nõ itellexit:
reiectaq̃ ſilitudi e dei ſilis fact᷒ ẽ iumen
tiſ. Ecce q̃le dedec᷒: ſꝫ ꝑ mariã de᷒ fact᷒ ẽ
hõ: ⁊ hõ de᷒. ecce felicior recuꝑatio. Hec
Rich. Undecia rõ adq̃ſitiõis: q2 q̃ ſer
uit Marie adq̃rit mlta bona ꝑ ipam: et
lucraſ etiã i ꝓ̃ſenti. Primo q̃dẽ a pctis ꝓ̃
ſuatione Ecci. xxiiij. Qui opanſ i me. i. ꝓ
pter me. ſ. mr̃em dei nõ peccabũt. ⁊ q̃ au
dit me non cõfundet. ſ. in die iudicij: q̃m
aſtabo ꝓ eo corã filio meo. Scdo adqui
rit deuotionẽ ⁊ virginis ac filij ei᷒ dilecti
onem. Prouer. viij. Ego diligẽtes me di
ligo. ſꝫ qui diligiſ a matre diligiſ ⁊ a filio
⁊ ecõuerſo. ⁊ ꝑ ꝯñs a tota celeſti curia.
Tertio adquirit gl̃iaꝫ ⁊ honorẽ. Honor
eñ eſt fore de familia celeſtis regine n
ne. Ecci. xv. Obuiabit illi. ſ. ſibi ſeru
q̃ſi mr̃ honorificata: ⁊ exaltabit illũ ad
proximos ſuos. Quarto ſpũalẽ iocũda
tionẽ: q2 Maria iocũda eſt aie ad ꝯfabu
landũ. Sap̃. viij. Erit allocutio cogitati
onis et tedij mei. Nam vt dr̃ Phs. Facũ
dus comes in via ꝓ vehiculo eſt itinerꝪ.
Quito adq̃rit vite hui᷒ ꝓſꝑationẽ. puer.
iij. Lõgitudo vite i dextra ei᷒. i. marie ſer
uientis: ⁊ in ſiniſtra eius diuitie ⁊ gl̃ia.
Sexto in oi neceſſitate et ꝑiculo ſubuẽtio
nẽ. Bern. Sileat miſcdiam tuã o btã ꝟ
go: q̃cunq̃ te in ſuis neceſſitatib᷒ inuoca
tã ſibi meminit defuiſſe. Septimo vbi
breuiter cõꝓ̃hendã om̃e bonũ. Prouer.
xviij. Qui inuenit mlierẽ bonã. i. mariam
inuẽit bonũ ⁊ hauriet iocũditatẽ a dño ⁊c̃.
Duodecia rõ celeſtis remunerationis.
q2 beata Maria remũerabit i celo ſibi ſ
uiẽtes mltiplr̃. Prio q̃dẽ gl̃ioſa ſua ꝓ̃
ſentia ⁊ facie q̃ eſt plena graꝝ. Heſt. xv.
Iõ Apoc. xxij. Seruiẽt ei ⁊ videbũt faci
em ei᷒. O q̃ iubiloſũ videre faciẽ marie
Scdo gl̃ie honore ⁊ magnificentia. j.
Reg. ij. Quicũq̃ honorificauerit me glo
rificabo eũ: q̃ aũt ꝯtẽnũt me erũt ig̃biles.
Tertio gaudioꝝ ſuoꝝ cõicatiõe ⁊ gl̃e il
luſtratõe ſplẽdidiſſima. Sap̃. viij. Scien
tes q̃m mecũ cõmunicabit de bonis ſuis.
Quarto ſpẽali ornatu ⁊ gl̃ia q̃ ꝓ̃ alijs
diſcernunſ q̃ ſunt ſerui Marie. Sic̃ em̃
videm᷒ in regia curia q̃ ſerui regis ⁊ regi
ne certꝪ notabilib᷒ clenodijs deauratꝪ or
nati pcedũt ꝑ q̃ cog̃ſcunſ fore ſui regꝪ vl̃
regine: ⁊ ſpeciali purpura veſtiti ambulãt
⁊c̃. ita in curia celeſti ſerui chr̃i et Marie
ſpecialem gl̃iam habebunt refulgentem.
Unde Prouerb. vlti. Omnes domeſtici
eius veſtiti ſunt duplicibus. Domeſtici
Marie ſunt fideles ſerui eius: q̃ ꝑ Mari
am veſtiuntur duplici ſtola ꝑ̃pua. ſ. aie
⁊ corꝑis. Quito ſuauiſſima ſui ardoris
fragñtia. Cañ. j. In odore vngẽtoꝝ tuoꝝ.

currimus: adoleſcẽtule. i. aie fideliũ ſeruiẽ
tiũ dilexerũt te nimis. Sexto ſocietate
ꝛ familiaritate aſſidua et leniſſima. Apo.
iij. Ambulabũt mecũ in albis: qꝛ digni ſũt
Etqꝛ ꝟgo btã ſꝑ ẽ cũ agno. i. chꝛo. iõ hi
ſequũt agnũ q̃cũqꝫ ierit. Vñ pſ. Adducẽ
tur regi. i. chꝛo ꝟgines poſt eã. i. mariã ſe
quẽtes: ꝑxime ei᷒. i. aie q̃ approximãt ma
rie ꝑ amoris deuotionẽ: afferẽt tibi i le. ꝛ
exul. ꝛc̃. Septimo qd ſummũ eſt ſinu
nerabit filij ſui diuitate ꝛ glioſo fructu vẽ
tris ſui. ꝓpꝑea ipa ꝟgo btã depingit i ec
cleſia filiũ tenẽdo i vlnis: q̃ſi ad dãdũ illũ
ꝛ exhibẽdũ ſuitorib᷒ ſuis. ſicut ipa ait Eccĩ
xxiiij. Trãſite ad me oẽs q̃ diligitis me: et
a generatõib᷒ meis adiplemini. ſ. oi bono ce
leſtis fruitõis. ꝛ a gñatoib᷒. i. a diuitate ꝛ
hũanitate filij mei ꝛc̃. Hinc pſ. Ecce he
reditas dñi filij mei. fruc. vẽtris. Propter
qd aſſidue ei ſuiẽdũ ẽ: ꝛ ipaꝫ bñdicere de
bem᷒ ac fructũ vẽtris ei᷒. Etenĩ videm᷒ q̃
niã de re valde cõmẽdata ꝛ laudata libẽt
ſolẽt hoies illi q̃ꝝ res ipa ẽ dare ꝯmẽda-
torib᷒ ſuis. ſicut patꝫ d vino bono ꝛ hmõi.
miro libenti᷒ dat maria his q̃ laudant ꝛ
cõmẽdãdo bñdicũt fructũ vẽtris ſui. O ita-
qꝫ aia fidel̃ ſerui marie: ipaꝫ lauda: ipam
q̃tidie bñdic ꝛ adora: vt ꝯſequaris oia bo
na in pñti ꝛ in futuro. Amen

Pars ij. libri. xij d ſecuritate ſubuẽtiõis bt̃e marie qm̃ ꝓ peccatiſſima q̃qꝫ ſit ſuos adiuuare

Oquerere re
gi. ꝑ nob: ꝛ liba nos d morte
Scribũt ꝟba iſta Heſter. xv
c. Que q̃dẽ ꝟba docẽt nos hoies ꝯfuge
re ꝛ recurrere ad b. ꝟginẽ Mariã i neceſ-
ſitate. Nã lr̃alit̃ hec ꝟba demãdauit mar
doche᷒ ſiue nũciauit ipi Heſter regie vt
loq̃ret̃ regi Aſuero ꝛ ſua interceſſiõe libe
raret populũ iudeoꝝ a morte ꝛ interfectõe
quã ꝑparauerat Aman ſtudioſe: vt. ſ. dele
ret̃ ꝛ ꝑiret gens iudeoꝝ: vt claret intuenti
hyſtoriã li. Heſter. Spũalr aũt hec ꝟba
pñt eſſe ꝑpli chꝛiani ad b. ꝟginẽ ꝯfugiẽ-
tis in ꝑicul̃ ꝛ in oi neccitate ꝛ ãguſtia: ipaꝫ
qꝫ deꝑcantis di. O glioſa regina Maria
vnica ſpes nr̃a: ꝛ aduocata generis nr̃i: lo
q̃re tu regi ſeculoꝝ imortali ꝛ inuiſibili:
deo vicꝫ chꝛo tuo filio ꝑdulciſſimo: pro
nob. ſ. intcedẽdo. ꝛ liba nos de morte ſcꝫ
dãnatõis eĩne. Hoc q̃ppe optime ꝯgruit
myſterio figure: qꝛ ſi aduertimus Aman
erat q̃ populũ dei ꝑdere volebat. ſꝫ quid
ſignificat Aman quod interp̃tat̃ ſcꝫ Hiero-
ro. in interp̃tatõib᷒ terminoꝝ ſeu noim he
braicoꝝ. i. iniqu᷒ ſeu coanguſtãs ꝛ cõpri-
mens. Certe diabolũ ſignificat q̃ eſt tot᷒
iniqu᷒: qꝛ mendax eſt ꝛ pr̃ eius. Jo. viij.
ꝛ ipe eſt coanguſtans ꝛ compmẽs genus
hũanũ ꝑ varios laq̃os vicioꝝ: vt perdat
trahẽdo ad mortẽ ſupplicioꝝ gehẽnaliũ
ꝛc̃. Jtẽ ſi ꝯſideram᷒ Mardoche᷒ erat q̃
ſupplicabat di. Loq̃re regi ꝑ nobis. ſ. tu
regina. Etqꝛ Mardoche᷒ ſcḋm eundem
Hiero. interp̃tat̃ amare ꝯterẽs: vl̃ amara
ꝯtritio. ideo bñ ſignificat hoiem ꝯtritum
ꝛ de pctis penitẽtẽ: vt tal̃ ſupplicãdo acce
dat ad btãꝫ reginã mariã ſciẽdo: qꝛ teſte
pſ. Cor ꝯtritũ ꝛ hu. de ñ deſpi. ꝛ ꝑ ꝯñs
nec dña maria mr̃ dei. Preterea Heſter
qd interp̃tatur aſcendens vl̃ eleuata: ſcḋm
Hieroñ. optime ſignificat mariã: que (vt
canit eccl̃ia) eleuata ẽ ſuꝑ choros angeloꝝ
rũ ad celeſtia regna. Sꝫ attẽde cui debe-
at ſupplicare ꝛ intcedere hec regina He-
ſter: qꝛ regi Aſuero: qd iterp̃tat̃ btitudo.
Q̃obrem merito ſignificat btitudis dñm
Jeſũ chꝛm: apd quẽ btiſſima regia ma-
ria debꝫ itercedere ꝓ toto mũdo ne diabo
lus ꝑdere valeat ſuo iniq̃ machinamẽto:
ꝑplmqꝫ chꝛianũ ꝑcipitet i inferni ꝓfũda
Sꝫ qm̃ chariſſimi (ſacro teſte eloq̃o) dia-
bol᷒ nõ dormit: ſꝫ circuit ꝯtinue trã ꝛ ꝑ-
ambulat eã. ſ. vt ꝑdat aias i gehẽnã Job
j. Propt̃ qd b. apl̃s Petr᷒ toti᷒ chꝛianita
tatis a chꝛo ꝯſecut᷒ vicari᷒ ꝛ caput: oẽm
ꝑplꝫ chꝛianũ hortat̃ dicẽs. j. ep̃la cano. c.
vlt. Sobrij eſtote ꝛ vigilate qꝛ aduer. vẽ
dia. tãq̃ leo rugiẽs circuit q̃rẽs quẽ deuo.
cui reſi. for. i fide. Jdcirco oib᷒ ꝯſulẽdũ ꝛ
adhortãdũ dignũ exiſtimo vt ad mr̃ẽ dei
mariã fiducialit̃ ois etas ꝛ ſex᷒ recurrat
generis hũani: qꝛ ipa eſt ſpes ſpluris noſtre
ipa regia mie: ipa aduocata eccl̃ie chꝛiãe:
ipa mr̃ grẽ: mr̃ venie: q̃ nos defendit ab
hoſte: vt canit̃ i officio eccl̃ie ſicut. Maria

mr̄ gr̄e mr̄ miſcðie tu nos ab hoſte ꝓtege
i hora mortꝭ ſuſcipe: qð cāticū frequētat ꝗ
tidie. O. itaqꝫ cūcte fideles aīe. O q̄ duo
ti eſtꝭ marie. o viri ꝛ mulierculę: ſenes ꝛ vetu
le: iuuenes ꝛ adoleſcētule. O q̄qꝫ terrigene
ſil' i vnū diuites ꝛ paupes ad mariā vene
rādā accedite: i ꝑſt lachrymoſe ſupplicate
ꝛ vna mecū o ſcā ꝯgregatio i b. ꝟgis glīā
ꝛ laudē dicite ꝟba ꝑaccepta i themate. ſ.
Rog̃re regi ꝑ nob' intercedēdo: vicꝫ ad pijſ
ſimū ꝛ dulciſſimū dn̄m ieſū O clemēs: o
pia: o dulcꝭ maria: mediatrix ſalutꝭ nr̄e li
bera nos de morte gehēne. Ut āt vnuſ
q̄ſqꝫ fiducial'ꝰ ꝛ ſecuriꝰ ac deuotiꝰ ad be.
ꝟginē mariā recurrat: ꝛ i q̄cūqꝫ nec̄itate ei
de ſupplicādo: i ꝑaꝫ colēdo ꝛ venerādo ac
cedere dēat ꝛ ſpe firmiori i iꝑa ꝯfidat ac
eidē deſulat: ꝛ i ꝑſonā ſpēaliſſimā iꝑaꝫ ꝑ
eligat: Sciēdo q̄m iꝑa d morte et̄na libe
rare valeat ꝛ i oi nec̄itate ſubuēire ꝑata ex
iſtat. Idcirco de h̄ i ꝑn̄ti parte acturi tria
myſteria vtilia annotabimꝰ

Primū dr̄ myſteriū ſecuritatis
Scðm dr̄ myſteriū qualitatis.
Tertiū dr̄ myſteriū ꝯfortabilitatis

Arti. I. ꝙ ſeruire b. marie deuo te ꝛ debite eā venerari ē certiſ ſimū ꝛ ſecurū ſignū ſalutꝭ et̄ne

Circa primū

myſteriū q̄ſtio occurrit tal'. vtrū
hō ex h̄ ꝑo ꝙ fuit briſſime ꝟgi
marie poſſit eē ſecurꝰ ꝛ certus d ꝯſeq̄nda
futura btītudīe ex ipiꝰ meritꝭ ꝛ intceſſiōe
Arguere potes ꝙ n̄. qꝛ ſcρtū ē Eccles. ix.
Sūt iuſti atqꝫ ſapiētes ꝛ opa e. i mān' dī
ſt. ꝛ tn̄ neſcit hō vtꝝ amore an odio dig.
ſit: ſꝫ oia i futuꝝ ſuāt icerta. Hec ibi. Er
go videt' ꝙ ſuire b. ꝟgi vl' quōcūqꝫ iꝑam
colere ꝛ iuocare ſic̄ ꝛ alia q̄cūqꝫ opa bona
nō ponāt neceſſitatē ſalutꝭ et̄ne ꝯſeq̄nde.
ꝛ ꝑ ꝯn̄s ex h̄ n̄ ꝑt eē certꝰ hō l' ſecurꝰ. Sꝫ
i ꝯtrū ē: qꝛ dr̄ Ber. ſup Miſſus ē. Sileat
inq̄t miaꝫ tuā o briſſima ꝟgo maria q̄cūſ
qꝫ i ſuis nec̄itatibꝫ te iuocatā memīt ſibi
defuiſſe. Cū ḡ b. ꝟgo miſicordit' oibꝫ eā i
uocātibꝫ famul' ſuis adeſt. ꝛ eꝰ ꝑces ac i
terceſſiōes n̄ ꝑōt chr̄s ꝯtēnere q̄n exaudi
at: iuxta illð. iij. Reg. ij. Pete mr̄ mi. neqꝫ
ei fas ē vt auertā faciē meā. ḡ ſeq̄t' ꝙ q̄uiſ
hō ſit pctōr dūmō deuote ſuiat marie q̄ ē
mr̄ mie ꝛ gr̄e ſecurꝰ eſſe poteſt ꝙ n̄ ꝑibit.
ſꝫ ſalutē i hora mortꝭ ꝯuerſiōis gr̄am et
miſcðiaꝫ intuētu marie obtīebit. ꝛ ſic ſal
uabit'. Ad q̄ōnē igit' rn̄dēdo nota ꝙ ſꝫ ſē
tētiā ꝯcordit' oiꝫ theol'. doc. ſr. iij. circa di.
xxvj. hō ꝑt aſſecurari ꝛ certificari ꝙ n̄ ꝑi
bit: ſꝫ et̄nā btītudinē obtīebit q̄druplicit'.
Primo q̄dē ꝑ ꝯdicionalē di ꝑmiſſionē. Et
h̄ mō credūt' i ſacra ſcρtura mlta ꝟba di
uia itelligi debere vicꝫ ſub ꝯdicōe: vt ſi
ſic fecerꝭ vl' pniaꝫ egerꝭ ꝛ ꝑſeuerauerꝭ. iu
xta illð Matt. iij. Pniaꝫ agite ap. reg. ce.
ꝛ Luc. xiij. Amē dico vob' niſi pniaꝫ ege.
oēs ſil' ꝑi. ꝛc̄. ꝛ ſic ꝯſiles ſcρturas itellige
Et vt clariꝰ pateat aliq̄s ꝑducāꝰ ſcρtas
ꝯſiles. Nimirꝝ ſcd' ait deꝰ ad noe an̄ dilu
uiū. Erūt dies inq̄t hoīs cētū vigīti anni
Gen̄. vj. ꝛ tn̄ nō fuert niſi cētū: ſꝫ itelligit'
ſcilicet ſi hō ꝑſeuerauerit i hac malicia. ſꝫ
ſi eā dimiſerit erūt plēs Si āt creuerit ma
licia hoim erūt pauciores. Itē Eſa. xxx
viij. dixit ꝑ ꝓphaꝫ Ezechie regi deꝰ Diſ
pone domui tue qꝛ morierꝭ ꝛ n̄ viues. ꝛ tn̄
nō ē factū ita: ſꝫ itelligit' ſi ſic ꝑſeuerauerꝭ
Et qꝛ Ezechias n̄ ſic ꝑſeuerauit ſꝫ ꝟtit fa
ciē ſuā ad ꝑietē ꝛ fleuit. ſicqꝫ q̄ndecī ānos
eidē dn̄s adiecit. Itē Jone dn̄s ꝑcepit vt
ꝑdicaret: adbuc q̄dragita dies ꝛ Niniue
ſubuertet': ꝛ tn̄ nō ita euēit: ſꝫ itelligit' ſi ꝑ
ſeuerauerit i malo ꝛ pniaꝫ n̄ egerit. Pret'
ea i nouo teſtō chr̄s dixit diſcipul' ſuis oi
bus. Gaudete ꝛ exul. qꝛ no. vr̄a ſcρta ſt' in
cel'. Lu. xij. ꝛ tn̄ Judas q̄ fuit diſcipulꝰ nō
eſt ſaluatꝰ: ſꝫ itelligit' ſi ꝑſeuerauentis in
hac gr̄a vocatōis. Sil'r ꝛ vita et̄na ꝑmit
tit' oibꝫ baptizatꝭ Jo. iij. Niſi q̄s renatꝰ
fu. ex aq̄ ꝛ ſpūſcō n̄ itrabit i reg. ce. Ergo
a ꝯtrio ſi q̄s renatꝰ fuerit itrabit i celū. ꝛ tn̄
d facto n̄ oēs itrāt: ḡ itelligit' dictū cū ꝯdi
ciōe. ſ. ſi bn̄ fecerit ꝛ ꝑſeuerauerit i tali fi
de formata charitate. lꝫ chr̄s abſolute ꝛ ſi
ne ꝯdiciōe dixerit ſꝫ l'raꝫ. Qui inq̄t credi
derit ꝛ bap. fu. ſal. e. Mar. vl. tn̄ cū ꝯdici
one voluit itelligi. ſ. ſi ꝑſeuerauerit. Un̄
Mat. x. ait. Qui ꝑſeuerauerit vſqꝫ i fineꝫ
hic ſaluꝰ erit. Et iſto mō ꝑmo. vicꝫ ſb cō
diciōe ꝑmiſſiōis dei q̄libꝫ certꝰ eē ꝑt ꝛ ſe
curꝰ d ſua btītudie. eo ꝙ deꝰ ifallibil' ꝟit

tas eſt i ꝑmiſſiōe. Vñ ſ3 Rich.ď media
villa ſup.iiij.ſniaꝝ.di.xvij.q.j.ar.iij. q̄uiſ
de⁹ nulli homi debitor exiſtat ſalutꝫ: ⁊ h̄
neceſſitate coactōis vł imutabilitatꝫ abſo
lute.tñ necītate imutabilitatꝫ ex ꝑmiſſio
ne liberali vel ordinatōe: eo ꝙ libaliť or⸗
dinauit ⁊ ꝑmiſit ſe daturꝫ grāz penitētibꝫ
⁊ petētibꝫ.iuxta illď Lu.xj. Petite ⁊ acci
pietꝫ ⁊c.⁊ Jo.xvj. Amē amē dico vobis
ſiqd pe.p̄rēz i noīe m.da vo.⁊c. Hoc mō
necariū eſt aliq̄liť dari a deo penitēti hoī
grām ⁊ pſeuerātī glīaz Scďo mō pōt
qs certificari ď ſalute p ꝯiecturā ꝓbabilē
⁊ ſignoꝝ expimētalē cognitōēꝫ: vt qꝛ expi
tur ſe deū diligere: ꝟba dei audire: bonaꝫ
volūtatē hře p oia: ⁊ p chřo mori deſide
rare: ⁊ ſic ď alijs ſignis. Taľ certitudo dꝛ
ſpei audacia ⁊ ꝯfidētie q̄ opponiť titubã
tiōi.qꝛ vt ďt mgř i.iij.di.xxvj. Spes eſt
certa expectatio future beatitudis ex dei
grā ⁊ meritis ꝓueniēs. Jſto mō fideles ſe
curi ſſť ⁊ ꝯfidūt firma ſpe de largitate dei
ꝯcepta ſe habituros vitā eťnā p bonoꝝ
opeꝝ merita. Vñ legiť ꝙ ſctūs Hilarion
abbas cū ꝯſtitut⁹ xp̄e mortꝫ articulū tre⸗
pidaret cepit dicere. O aia mea egredere
qd dubitas: ſeptuagitaſeptē ei annis ſui
uiſti dño Jeſu i heremo.qd ḡ times? Ma
gnā itaqꝫ ſpei fiduciam ⁊ certitudinē dat
hoi bona opatio: qꝛ dicēte Athanaſio in
ſymbolo. Qui bōa egerūt ibūt i vitā eťnā
q̄ ꝟo mala i ig.eť. Tertio mō pt qs cer
tificari de ſalute ⁊ ſecurari p iſallibilē ſci
entiā ⁊ abſolutā certitudinalē cognitōēꝫ.
Et hec nō habeť cōiť invia niſi cui reuela
tū fuerit ex ſpēali grā: ſič pl'ibꝫ ſctis legiť
id fore ſpēali grā reuelatū. Talē certitudi
nē hñt i purgatorio exiſtes. Et ſilr q̄ fue
rūt in ſctōꝝ patꝝ limbo añ chři libatōeꝫ.
vt ďt Pe. aure.i ſuo cōpē. Quarto mō
pōt qs certificari certitudie nube cognitio
onis diuie ac ſecure tētōis. ⁊ h̄ mō certi ac
ſecuri ſſť ď btitudie ſcti i pařa p lumē glo
rie ſpeciale infuſū a deo. Ad ꝓpoſitam
igiť q̄ſtionē rñdeť p ꝯclōnē bipītā talem
ꝙ cult⁹ honoris ⁊ ſuitiū deuote exhibitū
btē marie q̄uis ſecurari hoieꝫ nō habeat
de ſalute iuariabili neceſſitate ⁊ abſoluta
cognitōe: tñ ſpem certā ⁊ maximā fiduciā
infert indubitanť de ꝯſeq̄nda btitudie. p

habiť ⁊ expimentaľ ſigni condicōe. Hec
ꝯclō patꝫ q̄ ad ꝑmā ptē: qꝛ vt tactū ē hō
in hac vita ď cōi lege cert⁹ eſſe nō pt iſalli
bili certitudine ď ſalute niſi fuerit alicui
ſpēaliť reuelatū. Propťea Eccľes.ix. Ne
mo ſcit vtrū amore an odio dign⁹ ſit. Ne
mo inq̄ ſcit infallibili ⁊ abſoluta certitu
dine ſcientie ď lege cōi: ſ3 bñ pt ſcire quis
ꝑmo vł ſcďo mō ſupdicto. Et p h̄ ſoluiť
obiectio i ꝑncipio q̄ſtiōis facta. Proinde
Bern.in ſmoe de ſeptuageſima ait ſic.
Neſcit hō vtꝝ amore vł odio dignus ſit.
qꝛ i vita iſta certitudinē electōis nō habꝫ
ſ3 ſpei fiducia ꝯſolať nos: ne dubitatiōis
hui⁹ anxietate cruciemur. ꝓpť h̄ data ſūt
ſig̃ q̄dā ⁊ indicia ſalutꝫ manifeſta: vt qbꝫ
certitudinē negat de⁹ cā ſollicitudis.ſ.ad
bñ opandū: vł fiduciā p̄ſtet cā ꝯſolatōis
Hec Ber. Jtē q̄ ad ſcďaꝫ ptē ꝯclōis
ſcꝫ ꝙ ſuire marie ſit certiſſimū expimētal⸗
leqꝫ ⁊ ſecuriſſimū ſignū ſalutis oñdiť tri

Primo autoritatibus (pliciter
Secundo rationibus.
Tertio miraculis ⁊ reuelationibꝫ

Primo inquā autoritatibꝫ. qꝛ ſcptum eſt
Prouer.viij.⁊ eccľia h̄ accipit de b.maria
Btūs hō q̄ audit me.ſ.in pdicatore docē
te me colere. vł in paupe vociferāte ⁊ in
nomie meo petēte. vł q̄ audit me.i.obedit
mihi. Seqť.⁊ q̄ vigilat ad fores meas q̄
tidie.ſ.colēdo ⁊ venerādo me.⁊ obſuat ad
poſtes oſtij mei.ſ.eccľiaꝫ meā freq̄ntādo ⁊
me exorādo.ſeqť. Qui me inuenerit. i.ad
iutricē ſibi me cōpertt p debita obſeq̄a in
ueniet vitā.ſ.grē ⁊ glīe.⁊ hauriet ſalutē a
dño. Qui aūt i me peccauerit ledet aiam
ſuā.oēs q̄ me oderūt diligūt mortē: Hec
ibi. Jtē Ecci.xxiiij. Qui me audit ñ ꝯfū⸗
deť.i.in die iudicij.qꝛ aſtabo p eo corā fi⸗
lio.⁊ q̄ opanť i me.i.ꝓpť me vł ad exēpluꝫ
mei nō peccabūt.⁊ q̄ eluciďāt me.i.lucidū
⁊ purū ab oi pctō credūt me: et ſic colūt me
vitā eťnā hēbūt. Hec ibi. Nimirū tu hō
pctōr poſſes dicere. Ego timeo qꝛ i mltꝫ
offendi deū. S3 audi ſcpturā ⁊ cogſce qꝛ
btā Maria potētiſſime recōciliat ď uotoſ
ſuos ad ſe ꝯuerſos: teſte p̄e. Loq̄ť pacē i
plebē ſuā ⁊ ſup ſctōs ſuos.i.deuotos fa⸗
mulos.⁊ i eos q̄ ꝯuertūť ad cor.ſ.p pniaꝫ
Jtē poſſes dicere.mltū timeo ne pcam i

moꝛte p̱ demonũ iſidias ⁊ ďceptõcs. Sʒ
ꝯ h̄ aduerte q̄d ſcribit Sap̄.x. In fraude
circũuenientiũ.ſ.demonũ illi affuit.ſ.maria
⁊ cuſtodiuit eũ ab inimicis:⁊ a ſeductoꝛibꝫ
tutauit illũ.⁊ dedit illi claritatẽ etnã. hec
ibi. Preterea poſſes dicere.timeo qꝛ malꝰ ſũ
⁊ q̄tidie pecco ꝑ ma ꝯſuetudie ꝯſtringoꝛ.q̄
modo ꝙ dãnatõnẽ euadere poſſũ. Sʒ ꝯ
h̄ ꝑpẽde ſcp̄tũ Eccĩ.vj. vbi hoꝛtat ſcp̄tu
ra di. In oĩ aĩo tuo accede ad illã.ſ.mari
am colẽdã.⁊ i om̄i virtute tua ꝯſua vias
eiꝰ. In nouiſſimis ei.i. i tp̱e moꝛtis iueni
es req̄em i ea. Decoꝛ ei vite eſt i illa.⁊ vin
cula illiꝰ alligatura ſalutꝫ.i.medicia pnie
ſalutifere:quã btã maria ſuis deuotꝫ ifũ
dit ſaltẽ i tp̱e moꝛtꝫ ne p̱eant p̱ pctã. Se
cũdo oñdit rõibꝫ:⁊ iꝫ ad id poſſent ꝑduci
plĩne rõeſ:tñ amoꝛe breuitatꝫ tm̄mõ treſ
rões h̄ ponã. Pꝛia rõ accipit ex eo q̄ b.
Maria a marꝫ ſtella denoiat. Vñ ⁊ ecc
clia canit di. Aue marꝫ ſtel. dei mr̄ al.⁊c̄.
Quare ãt h̄ niſi vt ſignificet q̄ ſicͭ i mari
mag̃ poſiti p̱ ſtellã marꝫ dirigunt ad poꝛ
tũ optatũ:ita p̱ mariã oẽs hoĩeſ ad eã ꝯ
uerſi dirigũt ad poꝛtũ ſalutꝫ etne. Hic
Ber.ſr Miſ.ẽ dr̄. O q̄ te itelligꝫ i huiꝰ
ſecli ꝑfluuio int ꝑcellas ⁊ tẽpeſtates flu
ctuare ne auertas oclos a fulgoꝛe huiꝰ ſi
derꝫ.i.marie.ſi nõ vis obrui ꝑcell. ſi iſurr
gũt vẽti tẽtationũ.ſi icurras ſcopulos tri
bulationũ reſpice hãc ſtellã:inuoca mari
am:ſi iracũdia aut auaricia:ſi carnis illece
bꝛa nauiculã ꝯcuſſerit mẽtꝫ rſpice ad ma
riã.ſi criminũ imanitate turbatus:iudicij
hoꝛroꝛe ꝯcuſſus barathꝛo incipias abſoꝛbe
ri ⁊ deſp̱atõis abyſſo:rſpice mariã.i p̱icu
lis:i anguſtijs mariã cogita:mariã iuoca.
Et ifra. Ipãʒ cogitãs nõ erras:ipa tenẽ
te nõ coꝛruis:ipa ꝑtegẽte nõ metuis:ipa
duce nõ fatigarꝫ.ipa ꝑpitia ꝑuenies.ſ.ad
poꝛtũ ſalutꝫ. Hec ille. Scda rõ:qꝛ b.ma
ria mr̄ grẽ ⁊ regia miſcdie atq̄ mr̄ ſalutꝫ
etne appellat vt canit eccl̃a. Propterea An
ſel.li.miracl'oꝝ dr̄ ſic. O felix maria ſicut
om̄is pctõꝛ a te auerſus et a te deſpectus
neceſſe eſt vt intereat: ita oĩs pctõꝛ ad te cõ
uerſus ⁊ a te reſpectꝰ ipoſſibile eſt vt p̱
eat. Hec ille. Ergo ſequit ꝓpoſitũ. Ter
tia rõ qꝛ btã maria aduocata nr̃a dĩ. Et
iõ Bern.ſup Miſſus eſt dr̄. O bõ ſecu

rum habes acceſſum ad deum:vbi mater
ſtat ante filiũ:et filius ante patrem: ma
ter oſtendit filio pectꝰ ⁊ vbera.filius oſtẽ
dit patri latus ⁊ vulnera.nulla ergo pote
rit eſſe repulſa vbi tot cõcurrunt amoꝛis
inſignia. Hec ille. Si ergo nulla poteſt
eſſe repulſa:ergo ſequit q̄ ſeruire marie
eſt certiſſimũ ſignum ſalutis eterne conſe
quende. Tertio oſtendit concluſio p̱terea
tacta ex miraculis ⁊ reuelationibꝫ. Nã re
fert Anſel.in lib.miraculoꝛũ. Et hoc idẽ
narrat etiã i libꝛo qui intitulat Scala ce
li.q̄ q̄dam fuit ꝑnceps latronũ q̄ quodã
ſabbato cũ veniſſet ad domũ cuiuſdã mu
lieris pauperis vidit ieiunãtes filias mu
lieris ⁊ etiã ipãʒ mlierẽ:⁊ req̄ſiuit cur die
ſabbati ieiunarẽt. At illa reſpondit: quia
didici inquit a quodã ſancto viro p̱dicã
te q̄ q̄cunq̄ ieiunat ob deuotionẽ btẽ ma
rie in ſabbatis merebit confeſſionẽ facere
in articulo moꝛtis:⁊ nõ decedet ſine gra
tia vere penitentie atq̄ damnatõem eua
det. Tunc ille latro ait. Et ego voueo be
ate virgini q̄ q̄diu vixero diẽ ſabbati ie
iunabo. Qð cũ feciſſet cõtinue:accidit pꝰ
multos annos vt iſte latro caperet in ſce
lere ⁊ ſine dilatione decapitatꝰ ẽ. Ecce mi
rũ:ipꝫ caput ꝑciſũ cepit clamare ꝯtinue ⁊
dicere: Cõfeſſionẽ ꝯfeſſionẽ ꝯfeſſionem.
Stupefacti hoĩes q̄ aderãt ad villã miſe
rũt p̱ ſacerdote. Qui veniẽs caput ipꝫ vni
uit coꝛp̱i:⁊ tũc latro ait. Hoc bonũ ad re
uerẽtiã b.ꝟgis inq̄t feci i vita vt ieiunarẽ
ſabbatis. Et dũ facta decapitatõe diabo
li vellẽt rap̱e aĩaʒ meã:affuit b.ꝟgo q̄ aĩaʒ
meã ñ p̱miſit exire ď coꝛp̱e meo q̄uſq̄ cõ
tritꝰſim plene ⁊ ꝯfeſſus vt dãnatõẽʒ eua
dere valeã:⁊ ſic ꝯfeſſis oĩbꝫ pctis ſuis ac
poſtulatꝫ deuote ſuffragijs moꝛtuus ẽ.
Poꝛro hoĩes hec vidẽtes magnificauerũt
deũ ⁊ laudauerũt chꝛĩ clemẽtiã i b. maria
ꝟgie. Ad idẽ fac miraculũ deſcp̄tũ de q̄
dã Stephão iudice:li.ix.p̱te.ij.ar.iij. §.
penul. Et ſilia habes mlta p̱te vltia hu
ius libꝛi. Itẽ miraculũ de q̄dã ſacerdo
te i pago gallicão qð ſcp̄tũ ẽ li.iiij.p̱.j.ar.
iij i fine.⁊c̄. Plã ẽt alia miracla idipm at
teſtãtia referũt a ſctis p̄ribꝫ ꝑſtinis tp̱ibꝫ
facta. Sed qm̄ manꝰ dñi nõ ẽ abbꝛeuia
ta:his etiam noſtris tempoꝛibus certa

acciderũt miracula ad id fidem facientia. Nimirũ fidedignis viris q̃ affuerũt ⁊ vi derũt referentibꝰ didici ꝙ cum ad partes trãſalpinas imꝑator Sigiſmũdꝰ bellan do acceſſiſſet ↄtigit inibi q̃ndã militẽ occi diſſe. pꝰ m̃ltos aũt ãnos cũ ic̃ato idẽ iꝑa tor ꝑtes ad illas cũ exercitu acceſſiſſ; ecce oĩbꝫ audiẽtibꝫ vox q̃ſi fletꝰ ac lugubꝛis ſi bilatõis cepit iſonare. Cũcꝗ cũcti q̃dnam foret mirarẽt: de mãdato imꝑatoꝛis cepe rũt inq̃rere int̃ vepꝛes ſiluaſcꝗ ⁊ lucos cir cũadiacẽtes. Et ecce repꝑerũt q̃ddã cada uer iacere i quodã rubo putrefactũ adeo ꝙ icreſcẽtes iũci ⁊ ſpine vepꝛiũ ipm ꝑtrã ſeũdo penetrauerãt. ⁊ ex illo cadauere ſo nus ille flebil' audiebat̃ reſonare. Vñ cla ra voce ait aſtãtibꝫ. ⁊ q̃d foret ↄq̃rẽtibꝫ d. Habet; ne ꝑbꝛm aũ ↄfitear: afferte mihi i dñi: ego eni iã añ annos pl'es i bello Si giſmũdi iꝑatoꝛ; miles affui. ⁊ i h̃ loco pu gne coꝛrui. Sꝫ q̃m btẽ marie i vita mea ſp̃ duote fui: io eius meritꝫ fauẽtibꝫ id mihi a deo cõceſſum eſt et donatũ miſeri cordit̃ ne aia mea a coꝛꝑe iſto iã pene ↄſũ pto ⁊ tabefacto diſſolueret̃ vt dãnatõꝫ et nã euaderẽ. Vñ tota aia mea i me tenet̃: nec moꝛi poſſũ donec plene ↄfitear: qꝛ ha beo dãnabilia crimia q̃ cõmiſerã. Et ꝑ ꝟi tate huiꝰ ↄfirmãda mox vt ↄfeſſus fuero a flebili ſibilo h̃ meum cadauer ceſſabit: aia diſſoluta q̃ vſcꝗ mõ miracl'oſe ẽ ꝑ ꝟgi nẽ btãm retẽta. Tũc obtulert̃ ei ſacerdotẽ ⁊ facta ↄfeſſiõe ac abſolutõe mox r̃ſoluta aia vocꝫ illiꝰ ſonꝰ ceſſauit: ⁊ tũc tã iꝑatoꝛ q̃ȝ oẽs q̃ aderãt deũ ⁊ b. ꝟginẽ laudauert̃ Ecce g̃ miraculũ. Itẽ vidi q̃ndã ocul' vir q̃ fide mediante aſſeruit ſe fuiſſe vna cũ duobꝫ ſocijs nauigãtibꝫ ⁊ aq̃s ſubitrã tibꝫ i medio flumie danubij ſũmerſũ: alijſ cꝗ natãdo euadẽtibꝫ ipe ſolꝰ i ꝓfũduꝫ de ſcẽdit eo ꝙ natare ig̃rauit. Et eidẽ i ꝓfun do facta ẽ vox di. O hõ ecce moꝛi d̃beres ⁊ qꝛ pctã habes dãnabilia debe res dãna ri. ſꝫ eꝗ̃ fuiſti b. marie m̃ri dei en dona tũ ẽ tibi vt liber; ⁊ pctã ↄfitear;. Cũcꝗ ſui ſocij enatãtes i villa ꝓpe exñte appciatos piſcatoꝛes adduxiſſẽt q̃ hũc quẽ credebãt ſuffocatũ i flumie req̃rerẽt. Cũ tribꝫ illuꝫ diebꝫ q̃ſiuiſſet nec repꝑiſſent: ⁊ iã vellent abire: ecce ill' vidẽtibꝫ d̃ ꝓfundo flumis ad ripã homo ↄſcẽdit ⁊ geſta narrauit: at cꝗ mox ad ↄfeſſionẽ faciẽdã ad me deue uit. Pꝫ g̃ q̃m q̃ btẽ Marie fuit: ſaltẽ in moꝛte ad pniam ⁊ ↄfeſſionẽ faciendã da bitur ei gratia: ac damnatiõeꝫ euadendo ꝑueniet ad regna celeſtia.

Articulꝰ. II. qualiter debꝫ hõ ſeruiẽdo recurrere ad b. mariã

Circa ſecundũ myſteriũ. ſ. qualitatis vbi inueſtigabimꝰ q̃lit̃ hõ dꝫ r̃ cur rere ad b. Mariã ⁊ eidẽ fuire ſtudeat vt ſecurioꝛ ⁊ certioꝛ de ſalute ꝑ btãm mariã ipetrãda fieri valeat. Circa qd̃ nota ꝙ ad h̃ q̃ttuoꝛ ꝑcipue ↄdiciones ↄcurrunt.

Pꝛima condicio fidelitatis
Scđa dr̃ puritatis.
Tertia dicit̃ veritatis.
Quarta dicit̃ gratioſitatis

Pꝛima inquã cõdicio fidelitatis. vt. ſ. ſer uitia ⁊ cultꝰ honoꝛis exhibeãt̃ b. marie i fide catholica: qꝛ teſte aplo Heb. xj. Si ne fide impoſſibile ẽ placere deo: ⁊ ꝑ ↄſeq̃ns eiꝰ matri marie. Credere eni opoꝛtꝫ accedẽtẽ ad deum qꝛ eſt: ⁊ inq̃rentibꝫ ſe re mũeratoꝛ. Hec ibi. Vñ heretici ⁊ ſciſma tici ⁊ q̃cꝗ aberrãtes a fide catholica ꝑtuꝫ fuitiũ ⁊ ſalutiferũ btẽ marie nõ exhibent. Pꝛopt̃ qd̃ Aug. de fide ad Petrũ. vt hꝫ extra de here. c. Firmiſſime. dr̃ ſic. Oĩ ho mini qui eccleſie catholice nõ tenet vnita teꝫ necꝗ baptiſmꝰ necꝗ elemoſyna q̃ntũe libet copioſa necꝗ moꝛs ꝓ noie chꝛi ſuſce pta ꝓficere poterit ad ſalutẽ. Hec ille. Scđa ↄdicio dr̃ puritat;: vt. ſ. fuitia exhi bita btẽ marie ſint pura ⁊ mũda a peccato moꝛtali. Cũ ei ipa ꝟgo btã ſit mũdiſſi ma ab oĩ pctõ: ſi niſi mũdoꝝ amat fuitia Vñ pš. Ambulãs i via imacl'ata hic mi hi miniſtrabat. ſ. grato obſequio. Pꝛopt̃ea qui ſunt in ꝓpoſito vl' actu peccandi po nunt ſibi obſtaculũ vt beata maria ꝓ eis ſicut ⁊ alij ſancti ꝓ talibus nõ obtineant: Iuxta illd̃ Hiere. xv. Si ſteterit moyſes ⁊ ſamuel corã me nõ ẽ aia mea ad populũ iſtũ. Et Eſa. lix. Ecce nõ eſt abbꝛeuiata manꝰ dñi. ſ. ⁊ dñe vt ſaluare nequeat: necꝗ

aggrauata eſt aur. eius vt nō exaudiat. ſz
iniq̄tates veſtre z pctā veſtra abſcōderunt
faciē ei⁹ a vob ne exaudiret. Hec ibi. Deſi
ne ḡo hō peccare. Tertia dr ſitatꝫ. Nā
Greg. ſup illud Joan. viij. Quis ex vobis
arguet zc. dicit ſic. Qui deū neſciūt dei ſan
ctos falſe honorāt. Uera eīm ſanctoꝝ vene
ratio eſt vera ipoꝝ imitatio. Hec ille. Pro
inde Hiero. in ſer. de aſſumptione dicit ſic
Igitr dilectiſſimi amate Mariā quā colitꝫ
et colite quā amatꝫ. q̄a tūc eā vere colitis
z amatꝫ ſi imitari velitꝫ ex toto corde quā
laudatis. Hec Hiero. Uere ḡ debem⁹ be
ate marie ſeruire imitādo eius caſtitatem
et hūilitatē atq̄ ceteras ſtutes. Quar
ta dr ɔdicio gratioſitatꝫ: vt ſcz ſuitia gra-
tioſa exhibeam⁹. Charitas aūt facit obſe
q̄a noſtra gratioſa. Unde. j. Coꝝ. xiij. Si
diſtribuero oēs facul. meas in ci. paupe. et
ſi tradidero corp⁹ meū ita vt ardeā: chari
tatem aūt non habuero nil ſum zc. Proin
de orat eccleſia. Dignare me laudare te. ſ.
in grā ſgo ſacrata: da mihi ſtu. cōtra ho-
ſtes tuos. i. contra demones q̄ nitunt in no
bis charitatē gratuitā extinguere. Sed
q̄rit. Quibus modis debeat hō btē ſgini
deſeruire: Rńdet q̄ lz ſint mlti z varij mo-
di colendi beatā mariā z ei deſeruiendi: tm̄
ꝓpter ſimpliciores h̄ notare poſſum⁹ aliq̄s
modos p̄cipuos q̄bꝫ legunt plurimi etiam
miraculoſe ſginis btē ſuffragia obtinuiſſe
Prim⁹ modus eſt tpe pulſus vl ſigni fa
cti ſero z mane ꝑ ſalutatōe angelica q̄tidie
btām ſginē ſalutare genuflexo. Ubi q̄rit
Quare eccła conſueuit ſero q̄liber z mane
ſignare ad Aue maria: Rńdet q̄ hui⁹ vna
ratio eſt. qr in ſero dici putat angelus ſgi
nem ſalutaſſe. Et durante ſctō dialogo int
virginē z Gabrielem angelū nocte media
chrm ɔcepiſſe. Uñ mane fit ſignū ꝑ denū-
ciatione gaudij incarnatōis diuine iam fa
cte. Alia rō: vt ꝑ btē ſginis merita die z
nocte cuſtodiamur ab hoſte z miſcdiam d̄
peccatis ɔſeq̄mur: vt ſi eo die mori nos cō
tigerit ab ea ſuſcipiamur. Unde canit eccle
ſia: Maria mater gratie: mat miſcdie: tu
nos zc. Tertia rō: vt ſi q̄ bona die vel no
cte fecimus: ꝑ man⁹ ſgineas filio accepti⁹
reddant. Quarta: vt ei⁹ meritꝫ a ꝑiculis
cūctis liberemur. Unde i ſero ad complet-
torium canit eccleſia. Sub tuū p̄ſidiū con
fugi. zc. Ad qd narrat magiſter Joannes
Nider in ſer. d̄ annunciatione: ſe vidiſſe in
publico inſtrumento littere autentice: q̄. ſ.
in Auinione duo ſūt iudicati ad cremādū
Accēſo igit igne i vigilia annūciatiōis ma
rie: vn⁹ eoꝝ crebro ſginē inuocabat innu-
ens obſequia ſibi p̄ſtita. Et ecce ille (vincu
lis tm̄ ab igne conſumptis) veſtibus z cor
pore illeſus ſolutus exiluit: ſocio cōcrema
to totaliter. Reiectus i ignem: inuſt⁹ exili-
uit vt ꝑus. Sicq̄ cum laude ad eccleſiam
beate ſginis eſt ductus. Et tūc papa Jo-
annes. xxij. ſtatuit ſero ter fieri pulſuꝫ cam
pane. z indulſit vt q̄cūq̄ ad pulſum ter ge
niculando tria Aue maria dixerit: viginti
dies indulgētie habeat. Scd̄s modus
ſeruiēdi marie eſt ieiunare dies deputatos
beate marie virgini. ſ. dies ſabbati z vigili
as feſtiuitatū ipi⁹. Unde legit in ꝓmptua
rio exemploꝝ: q̄ q̄dam predo omni vicioꝝ
ſpurcicia plenus: ſic ieiunia beate virgis cō
tinuando: cum foret ꝓpe mortem cōſtitut⁹:
vidit q̄ btā maria flexis genibꝫ corā ſuo fi
lio rogauit nec dimiſit donec ipetrauit illi
vere penitentie infuſionem vt damnationē
euaderet. Tertius modus ſeruiendi eſt:
q̄tidie ſalutare beatam virginē angelica ſa
lutatione ꝑ ſuis gaudijs q̄ habuit in terra
z habet nūc in celo glrioſa. Nā in Mariā-
li magno habet. z etiā Anſ. ſcribit: q̄ q̄daꝫ
clericus hec faciēs cum ad mortē ꝑueniſſet
z plurimū timeret: apparuit ei b. maria di.
Quid times cum mihi q̄tidie gaudia nū-
ciaſti: ego defendā te z intercedo ꝑ te z pro
conſilio deuotis meis. Quartus modus
q̄tidie recolere compaſſiōes marie: et ꝑ eis
ipſam ſalutando exorare. Nā legit in libro
reuelationū ſancte helisabet q̄ beata ma-
ria reuelauit q̄ q̄cūq̄ ꝑ compaſſiōis dolo-
res ipſam inuocaret veram pnīam ſibi impe
traret. Quint⁹ modus abſtinere a pctō
in diebus marie. i. ſabbatis z feſtis ei⁹. Nā
legitur de q̄dam meretrice q̄ abſtinebat ſe
p̄dictis diebus ob deuotionē marie: z cir-
ca mortē ipſius meritis obtinuit veram cō
tritionem Sextus modus eſt deuotius
inſiſtere laudibus beate marie: vt ſcz miſ-
ſas z officia aut p̄dicationes de beata vir-
gine libenter dicat vel audiat. De hoc ha-

bes exēplū huius libri par. vi. c. x. miraculo. j. Vñ et ſanctꝰ Bern. dicit. Nil ita me delectat ſicut beata maria ſermonē audire ⁊ eiꝰ laudibꝰ inſiſtere: q̄ ⁊ pmeruit ad gratiā maxime ſcitatē ꝑuenire. Septimꝰ modus eſt nomē marie honorare: vt cū noiaf: capite inclinato vel genuflexo veneremur. ⁊ p eiꝰ noie petētibꝰ: miſcdiā impendamꝰ. Vñ de h habes pulcrū exēplū li. vj. pte. j. ar. iij. circa. §. decime vtilitatē. ⁊ etiā li. v. in fine ſcde ptē ipſiꝰ. Octauꝰ modus: fabricam eccle ⁊ ad eccliam ptinētia in honorē btē virgis facere. ſ. altare vel capellā edificare ⁊ imagies virgis ſolēniter depigere ⁊ ornare lucernas ⁊ lāpades atq̄ veſtes ſacerdotales p honore b. virgis facere. Nā valde ē vtile talia in ciuitatibꝰ facere. q: b. virgo erit ſpecialis patrona ⁊ ptectrix taľ ciuitatis vel ville. Ad hoc facit miraculū in hoc libro pte vi. ca. j. in pn. Vñ ⁊ Joanni patricio vrbis rhome apparens b. virgo dixit. Scire te volo vt dū mihi eccliam in terra cōſtruxeris: ego tibi in celis copioſū theſaurū ⁊ eternā cōſtruā manſionē.

Articulus tertiꝰ q duodecim rationes cōfortāt hominē i ſpe confugiendi ad mariā

Circa tertiū myſteriū. ſ. cōfortabilitatis nota q iuxta nūez. xij. ſtellarū in corona b. virgis deſcptaꝝ Apo. xij. enūcrare poſſumꝰ. xij. rōnes tanq̄ xij. ſtellas. q̄ q̄ debēt cōfortare oēm pctōrem in ſpe ſciendo ex his. q: btā virgo cōfugibilibꝰ ſibi ſeruiētibꝰ famulis indubitant auxiliaf pcipue in hora mortis. Et diuidi pñt in tres q̄ternarios: q̄ꝝ Primꝰ ex pte dei. Scōs ex pte virgis. Tertiꝰ ex pte hoim accipi pōt; vt patet intuenti in hac diuiſione.

Prima rō cauſalis electionis.
Scōa diuinalis cōmunionis.
Tertia ſupnalis repletionis.
Quarta filialis cōmendationis.
Quinta ratio pncipatiōis.
Sexta rō mediationis.
Septima rō aduocationis.
Octaua ratio inuentionis.
Nona pcioſe redemptionis.
Decima materne affectionis.
Undecima pceptorie obligationis.
Duodecima pyſſime inuitationis.

Prima itaq̄ ſtella dr rō cauſalis electiōis q: ipa btā maria pter pctōres ē electa in matrē dei. qm dns Jeſus pt pctōres venit in hūc mundū apſo teſte Lu. v. igif ipſa btā maria q̄dāmō tenef nob in recōpenſā tāti bñficij a deo accepti p nob vł cā nrī.

Declaraf ſic. Nā quero ſi pmi pentes nō peccaſſent vtꝝ deꝰ incarnatꝰ fuiſſet: Ad h q̄ſitū plimi doctores dixerūt q deꝰ non fuiſſet incarnatꝰ ſi hō nō peccaſſet. Si g̊ tu h tenes: habeo ppoſitū q. ſ. btā maria nō fuiſſet electa p incarnatōe diuina vt foret mr̄ dei ſi hō nō peccaſſz. ⁊ p cōñs ipa tenef peccatoribꝰ miſcdiam exhibere p bñficio electionis occaſiōe eoꝝ accepto. Sed qm noſtri doctores tenēt cū Scot. ſup. iij. ſen. di. q etiāſi homo n̄ peccaſſet: nihilo minꝰ deꝰ incarnatꝰ fuiſſet ex virgie. Cuiꝰ rō potiſſima eſt. q: deus ab eterno predeſtiauit chrm ⁊ pordinauit aiam eiꝰ. i. chri ad gloriā ſummā vniōis. ſ. diuie. ⁊ etiā ab eterno puidit Adā ⁊ eiꝰ caſum. Si g̊ pdeſtinatꝰ ⁊ puiſus eſſet chrs ſolū pter h q: Adā erat caſurꝰ ſeq̄ref abſurdiſſimū q aia chri gaudiū haberet de lapſu Ade. Itē Deꝰ ab eterno puidit hūanā naturā ſic diligēdā ⁊ exaltandā in chro. ſed nō minꝰ debuit diligi a deo hūana natura añ caſum q̄ poſt. g̊ ⁊c. Tunc iſto pſuppoſito nihilo minus offenſio hois fuit occaſio maximi meriti ⁊ pmij ac glie b. virgis. q: ſi hō non peccaſſet: tot merita b. virgo nō adq̄ſiuiſſet ſicut nūc habet chrm balneādo: lactādo: ⁊ in cōpatiendo martyriū ſuſtinuit: q̄ nō fuiſſent ſi hō n̄ peccaſſet: cū nullus chrm occidiſſet i padiſo. niſi eñ hō lapſus ⁊ redimendꝰ eēt: chrs carnē paſſibilē ſm doc. ſup. iij. nō aſſūpſiſſet ſed impaſſibilē. Vñ maria tenef nob exhibere: qm vt notaf extra de iniur. et dam. da. ca. ſi culpa. Qui occaſionem damni dat: damnū dediſſe videf. ergo a cōtrario Qui occaſionē bñficij dat: ipſū beneficiū dediſſe videf. Et quia occaſio bñficij electiōis marie eſt peccator homo. igif ⁊c. Hinc Anſ. Multum inquit Maria hominibus tenetur propter quos ipſa dei mater ē electa

et homies multū ei tenent̃: qꝛ ꝑ eā ſūt deo recōciliati. Hec ille. Scđa ſtella ſiue rō eſt diuinalis cōionis: qꝛ vicꝫ ipa virgo beatiſſima ſūme cōicauit ꝓprietatē diuie miſericordie p̄ alijs creaturis: eo ꝙ eſt deo ꝓxima p̄ omibus et ꝯiunctiſſima. Sicut ḡ teſte Pſ̄. Suauis dñs ⁊ miſeratiões ei⁹ ſup oia opa ei⁹. Et eccłia atteſtante: Deo ꝓpriū eſt miſereri ſp et parcere. Ita in ſuis dei eſt ꝓpriū ꝙ ſit regina miſcđie ⁊ pietatꝫ in q̄ pater miſericordiaꝝ et de⁹ toti⁹ cōſolatiōis: fons pietatis infinite reqeuit: ⁊ ipi virgini marie diuine bonitatis pietatē cōicauit. Iuxta illđ Eſa. xxvj. Pregabitur in miſcđia ſoliū dei. i. btā Mater: vt ſicut in ipſa miſcđirer ⁊ totalit̃ reqeuit: ita ex ſolio miſcđie ei⁹ effluat mia ⁊ pietas in omnes. Vñ Bern. in ſermone q̄ incipit: In lectōne. ait: Quid miꝝ ſi pietatē exhibēt viſcera marie: Nonne q̄ pomū in manu ſua tenuerit dimidia die: reliqua diei parte poma ſeruabit odorē. Quantū ḡ viſcera illi⁹ virginis virtus pietatis affecit in quibus nouē menſib⁹ reqeuit. Hec ille. Secure ḡ chariſſime accedere potes ad ipam q̄ regina eſt ⁊ mater miſcđie. Tertia rō ſupnalis repletiōis. qꝛ cū ipa beata virgo ſit plena gr̃a: teſte angelo Luce. j. ſequit̃ ꝙ ⁊ plena ſit miſcđia ⁊ pietate: eo ꝙ pietas eſt effectus gr̃e ⁊ donū ſpūſſcti. Iō Orige. in q̄dam ſmone: Scio inq̄t: ꝙ ſi btā virgo ꝓpulſata fuerit: neceſſitati nūq̄ deerit. Miſericors em̄ eſt ⁊ plena gr̃a: ⁊ ideo ꝯtinere ſe nō poterit q̄n miſereat̃ iuocāti. Hec ille Hinc ⁊ Ber. Vas liq̄re plenū: ſi q̄ modo moueat̃ de facili effundit liquorē. Sic btā virgo ſi q̄ mō moueat̃ p̄cib⁹ effundit gr̃aꝫ ⁊ miſcđiam. Idcꝫ Maria inq̄t ante ꝯceptionē plena gr̃a ab angelo nūciat̃ vt ſibi plena: tandē etiam nobis fieret plena ⁊c̃. Quia ḡ btā virgo ſupno munere gr̃e ⁊ miſericordie ac pietatis eſt plena Et qꝛ plenum eſt ſm phm. iiij. phyſicoꝝ: cuius nulla pars eſt vacua. Igit̃ ſecure accurrere poſſumus vt de plenitudine ei⁹ miſcđiam et gr̃am hauriam⁹ peccatores ⁊c̃. Quarta rō filialis cōmendatiōis: qꝛ. ſ. fili⁹ dei dñs Ieſus marie natus nos oēs ſue matri virgini Marie cōmendauit circa horā mortis quaſi in teſtamēto ſingli legando ⁊ cōmittendo ipſam fore debere noſtram adiutricem matrē cum Ioanni ait: Ecce mr̃ tua: et matri: Ecce (inquit) filius tuus Ioan. xix. Nam lꝫ ad litterā ꝓtunc loquebat̃ de Ioannis cōmendatiōe. Tamē ſpiritualit̃ ſm ſacros doctores accipiunt̃ hec verba de omnibus ad gratiā ꝯfugientib⁹: q̄a Ioannes interp̄tatur gratia vel in quo ē gratia: vt omniū taliūꝫ mater ſit Maria. Hinc Bern. in quadā omel. ſup euāgelio Stabat iuxta crucem ⁊c̃. dr̃ ſic: Nos fr̃es chariſſimi ſimus diſcipuli ſtātes iuxta crucē Ieſu: vt vnuſq̄ſq̄ noſtꝝ mereat̃ audire a Ieſu: Ecce mater tua ſcꝫ illa beatiſſima maria. O verbū omni acceptiōe dignum. Si em̄ maria eſt mater noſtra: ḡ Ieſus ē frater noſter: ḡ et pater ei⁹ celeſtis eſt pat̃ noſter. ḡ regnū eius eſt hereditas noſtra. Hec ille. Et ſic pꝫ q̄ꝫ ſecure ad mariā poſſumus accedere. Quinta rō p̄ncipatiōis quia ipa btā virgo eſt regina: dña ⁊ p̄nceps noſtra. Cum ḡ videmus qꝛ null⁹ dñs aut dña ſuas oues. i. ſibi ſubditos voluntarie tradat inimico: ſicut nec paſtor oues ſibi cōmiſſas velit dare lupo. Quō ḡ credit̃ ꝙ nos homies pctōres beata dña noſtra maria velit ꝑmittere infernali lupo. i. diabolo dei: vtriq̄ et ſuo inimico niſi forſitan ouis errans nolit redire ad caulam. i. ad patriam. ſ. ꝑ pn̄iam. vñ ipſo iure p̄ncipatōnis tenet̃ nobis dña ſubuenire ⁊ ꝓtegere ne ꝑcamus: quoniā dicēte ſaluatore Ioā. x. Bonus paſtor aiam ſuā ponit ꝓ ouib⁹ ſuis. Ideo cū fuerit requiſita a peccatore dꝫ miam ⁊ gr̃am impetrare: ⁊ diuine vindicte ne feriat ſe obijcere. Vñ Bern. Nō eſt inq̄t fas te o dña poſſe deſerere q̄ ſpem ponit in te. Sexta ratio mediatiōis: quia ipſa beata virgo eſt mediatrix ſalutis nr̃e Ber. Felix mediatrix maria q̄ viris ⁊ mulierib⁹ ſalutis antidotū ꝓpinauit. Nota ām ꝙ in aliq̄ mediatore poteſt q̄s ſperare effectu rei diſponende ꝑ ipſum ex tribus conditioibus: vicꝫ

Primo ſi talis habꝫ magnū poſſe.
Scđo ſi habet prudenter ſcire.
Tertio ſi habet fideliter velle.

Sed qm̄ hec oīa ⁊ ſingla ꝑmaxime inueniunt̃ in hac mediatrice Maria: ḡ ſeqtur ꝙ indubitanter ꝑ ipſam effici valꝫ nr̃a

ſalus: ⁊ q̃cq̃d optam⁹. Primo inq̃ꝫ quia
Maria habet maximũ poſſe in curia cele
ſtis regis. Tũ ꝓpter parentelã ⁊ cognatiõꝫ
q: eſt mater regis: ⁊ iõ nil ei põt denegare
Juxta illd̃. iij. Reg. ij. Pete mater q̃d vis
neq̃ꝫ eñ fas eſt vt auertã faciẽ meã. Tum
etiã ꝓpter cõplacentiã ⁊ dilectiõeꝫ: q: ipſa
btã virgo p̄ oĩb beatꝭ et creaturis diligiẗ
a rege ch̃o. Tũ deniq̃ꝫ ꝓpter obſeq̃a ⁊ ſer
uitiorꝫ exhibitionẽ: quia cũ apud regẽ ali
quẽ multũ poſſunt et merenẗ q̃ multa ſer
uierunt ſibi: ſed maria ſuꝑ oẽs g̃tiſſima et
plurima ſuitia impẽdit ch̃o. Hinc Anſ.
de ꝯcep. virgi. c. xv. d̃r: Scim⁹ btãm ṽgi
nẽ tanti eſſe meriti ⁊ gr̃e apud deũ: vt nul
lorꝫ q̃ velit efficere poſſint aliq̃tenus effe
ctu carere. Hec ille. Fidenẗ g̃ ⁊ ſecure põt
hõ de eius mediatiõe ſperare: q: oĩa põt.

Scd̃o ipa btã virgo habet ſummã pru
dentiã ⁊ ſciam: vtpote illũmatiſſima: quia
Maria illũinata interp̄taẗ ſm̃ Hiero. Et
iõ ſcit noſtri miſeri: q: ſcit oẽs defect⁹ no
ſtros et p̄icula ac neceſſitates. Scit inſuꝑ
deũ prudẽtiſſime inclinare ad miſc̃diam ⁊
recõciliare ac irã ei⁹ auertere. Propterea
ipſa figurata eſt ꝑ Abigail q̃ ſcribitur fore
mulier prudẽtiſſima: ⁊ occurrit velociter
ipſi Dauid irato cũ muneribꝫ eiuſq̃ꝫ iram
mitigauit ⁊ prudenẗ placauit ne occiderꝫ
Nabal peſſimũ. j. Reg. xxv. Nota aũt q̃
ipſa prudẽtiſſima Abigail legiẗ ſex gene
ra munerꝫ obtuliſſe Dauid ira cõmoto et
ſic eundeꝫ placare ſtuduit. Primo obtulit
panes. Scd̃o vini vtres. Tertio coctos
arietes. Quarto ſata polente. i. menſuras
vl' modios accuratiſſime farine. Quinto
ligaturas vuepaſſe. Sexto maſſas carica
rũ. i. ficuũ: Ita ſpũaliẗ hec prudentiſſima
mediatrix et recõciliatrix noſtra Maria
ſex genera offert allegãdo et intercedẽdo
ꝓ nobis apud ch̃m q̃ ſignificaẗ ꝑ Dauid:
et dep̄cando ne eťna morte nos peſſimos
peccatores occidat. Primo panẽ. i. car
nem ch̃i q̃ eſt panis vite Joan. vj. vñ in
tercedẽdo dicit vl' dicere põt maria: Me
mento fili dilecte: quia carnẽ de me ſuſce
piſti quã multiplicibꝫ paſſionibꝫ expoſui
ſti ꝓpter peccatores: ideo miſerere penitẽ
ti. Scd̃o offert vinũ ꝑ q̃d ſignificaẗ ſan
guis ch̃i quem effudit ꝓ nobis in cruce.
Vnde ex vino ſanguis ch̃i ꝯficitur in ca
lice. Tertio offert arietes coctos ꝑ q̃s
ſignificanẗ ſeruitia marie in opibus miſe
cordie circa ch̃m exhibitis: alendo: por
tando: fouendo: balneãdo ⁊c̃. Nam aries
miſc̃diam ſignificat: q: ſua q̃ habet. i. la
nã: lac ⁊ carne in vſus hominũ erogare h̃
bet. Et ſignãter d̃r coctos arietes: q: oĩa
ſeruitia marie erãt decocta igne diuini a
moris. Quarto offert ſata polente id ẽ
dolorẽ ⁊ cõpaſſiõeꝫ quã ſuſtinuit maria cũ
ch̃o. Sicut ei ſata polẽte. i. farina accura
tiſſima eſt multũ ꝯtrita ⁊ molita: ita tota
liter virginis anima fuit meroribꝫ attrita
in ch̃i paſſione. Quinto offert ligatu
ras vuepaſſe ꝑ quod ſignificaẗ amorꝫ dul
cedo quo cor marie fuit alligatũ ⁊ vnitũ
ꝑ affectum maternũ ipſi dulciſſimo Jeſu.

Sexto offert fic⁹ ꝑ quod ſignificatur
fides marie formata. Sicut eñ ficus ha
bet plura grana ⁊ dulceꝫ humorẽ. Ita fi
des debet habere ⁊ habuit in maria mul
ta meritoria opa i dulcedie charitatꝭ facta
alr̃ fides ſine opibꝫ mortua eſt in homie
Jac. ij. Sic g̃ ſapiẽtiſſime maria ꝓ nobis
ꝑ ſingl'a hec intercedẽdo põt et ſcit obtine
re depcãndo ⁊ di. Memẽto dulciſſime filẽ
Jeſu: q: ego dedi tibi carnẽ ⁊ ſanguinem
quẽ effudiſti in cruce ꝓ pctõribus. Item
memẽto ſeruitiorꝫ meorꝫ ⁊ ꝓpter me ſaltꝫ
q̃ ſum mr̃ miſc̃die miſerere pctõri. Itẽ me
mento doloris ⁊ cõpaſſionis mee ſub cru
ce: necnõ amoris quẽ habui ad te: fidei ac
oĩm meritorꝫ meorꝫ: ⁊ ꝓpter me parce huic
recurrẽti ad me ⁊ ſperãti pctõri i me: ⁊ cer
te quõ credere potes q̃ mox ch̃s ei⁹ bo
nus fili⁹ nõ placeẗ talr̃. Ecce g̃ habet ma
ria ſcire placare ⁊ poſſe. Tertio q̃ꝫ habꝫ fi
deliter velle ⁊ optare ex ei⁹ indita diuini
tus pietate vt nr̃i miſereaẗ. idcirco Ber.
ait: Non deeſt marie poteſtas: q: mr̃ eſt
omnipotẽtie: nec impetrãdi induſtria: q̃a
mater eſt ſapiẽtie: nec volũtas: q: maẗ eſt
miſericordie. Hec ille. Optima g̃ ⁊ ſecuriſ
ſima mediatrix eſt maria. Septia rõ ad
uocatiõis. Ois q̃ppe hõ ad ſuũ aduocatũ
fideliſſimuꝫ ſecure põt in cã ſua accedere:
Beata ṽgo eſt aduocata nr̃a: vt canit ec
cleſia. Et certe hoc iure aduocatiõis te
neẗ beata virgo nobis in cauſa ſalutis ad

eſſe fideliter. q2 oīs aduocatus ſm iura te
neť. diligēter cauſam eoꝝ tueri q̄ꝝ eſt ad-
uocatus ⁊ fideliter exeq̄ ſuā aduocationē
⁊ ꝓcuratōis officiū: vt p3.iij.q.vij.§.ſiq̄s
aūt. Et ar. extra de teſtib9 intimauit. C. de
iudicijs.l. ꝓperandū.§.illo. Sic ⁊ maria
noſtra aduocata q̄ in cauſa nr̄e ſalutis tā
fideliter ꝓcurat ꝙ peccatorē ꝯuerſum ad
ipſam nō deſeret quiſqȝ deo ipm̄ recōciliaui-
bit. Vñ Anſ. libro orōnū. O Maria tu
peccatorē toti mūdo deſpectū materno af
fectu amplecteris nec deſeris quiſqȝ de9 p
te placat9 ipm̄ ſue gr̄e recuperabit. Hec il
le. Octaua rō inuētiōis: q2 btā ꝟgo eſt
inuentrix gr̄e quā ꝑdidit hō: ꝫ ꝺo dixit an
gelus eidē Lu.j. Ne timeas Maria inue-
niſti grām apud dñm. ſcȝ quā humanuȝ
genus ꝑdidit. Sed qm̄ de iure qñ q̄s ali
quid ꝑditū inuenit teneť ei cuius eſt reſti-
tuere. xiiij.q.v.ca.ſi q̄d. vbi dicit Aug. Si
quid inueniſti ⁊ nō reſtituiſti: rapuiſti. er-
go ipſa q̄dāmodo obligať nobis dare gra
tiā: p̄cipue cum ex hoc ipſa nullū defectuȝ
gratie patiať ſi nobis ꝑticipat. Secure er
go debemus ad eā ꝯfugere. Hinc Berñ.
Per te inquit o beatiſſima acceſſum habe
mus ad deū que es genitrix vite. inuētrix
gr̄e: copioſa charitas tua noſtroꝝ operit
multitudinē peccatoꝝ: ⁊ glorioſa fecundi
tas tua nobis fecunditatē parturit meri-
toꝝ. Hec ille. Nona ratio p̄cioſe empti
onis. Nimiꝝ quāto p̄cioſius aliquid eme
rit q̄s: tanto eius curam diligenti9 gerit ⁊
ꝓuidet ne pereat. Sed qm̄ beata virgo
emit nos ⁊ poſſedit dādo p̄cioſiſſimū the
ſaurum ꝓ nobis ſcȝ corpus ſanguinem ⁊
aīam filij ſui. ꝓpter qđ ait Aplꝰs. Empti
eſtis p̄cio magno: glorificate ⁊ portate de
um in corpore veſtro. Secure igiť accede
o homo ſciendo: quia Maria nō pōt tan
tū p̄ciū ꝓ nobis datū relinquere incaſſum
vt ſcȝ nos ꝑmittat perire. Si tamē fideli-
ter ad eā recurramus. Hinc Berñ. in ho-
meľ. ſup Stabat iuxta crucem. dicit orā-
do ſic. Reduc queſo o dulciſſima dña ad
memoriā: qm̄ innocens vnigenitus tuus
in oculis tuis imolatus eſt ꝓ nobis pecca
toribꝫ. Noli ḡ pia mater ſpernere me pro-
pter eum qui amore mei nudus ⁊ lacera-
tus pependit corā te vt redimeret me.

Decima rō materne affectiōis. q2 cū bea-
ta ꝟgo ſit mater noſtra adoptata indubi-
tanter nos vere diligit: ⁊ noſtrā ſalutē op
tat efficaciter. Hinc ſanctus Ignatius in
ep̄la ad btām virginē ait. Nunc claude me
in gremio materne pietatis: tu mr̄ ſumme
deitatis vera mater ſaluatoris: mater ad-
optata pctōris. Hec ille. De hac mater-
nitate beate ꝟginis patuit libro.ix. pte.ij.
Undecima rō p̄ceptorie obligationis
q2 ipſa beata ꝟgo obligata eſt a dō vt nos
diligat ex illo p̄cepto. Diliges ꝓximū tu-
um ſicut teipm̄ Matth.xxij. hoc eſt ad id
qđ teipm̄.ſ. ad gratiā ⁊ gloriā. Sed di
ceres quid cure eſt beate virgini de nobis
cū ipſa ſit in celo glorificata? Rñdeo ꝙ eti-
am ꝓpter illos celeſtes beatos videť bea-
ta ꝟgo fore obligata ex dicto p̄cepto fra-
terne dilectiōis vt ſcȝ illoꝝ bonū ꝓmoue-
at in hoc ꝙ nos ſaluat ꝑ eo: q2 ipſis beatis
ex hoc gaudiū accidentale accreſcit ꝙ nos
peccatores ꝑ grām dei ⁊ eius mr̄is meri-
ta ſaluamur. Vñ Luc.xv. Gaudiū eſt an
gelis dei ſup vno pctōre pniam agente.
Et ſic q̄nto plures ſaluamur: tāto gaudi
um accreſcit tā angelis q̄ȝ beatis aīab9 q̄ȝ
etiā ipſi beate ꝟgini marie. qm̄ ꝓut ꝓbat
Rich. ⁊ Bonauē. ſup.iiij. diſ.xlix. Et bea
tus Greg. exp̄ſſe dicit ꝙ in celo vnuſq̄ſqȝ
btūs tantū gaudet de bono alterius: qn-
tum de ꝓprio ⁊c̄. Duodecima rō pijſſi-
me inuitatiōis. Nam ipſamet inuitat nos
pijſſima liberalitate miſerationis vt vicȝ
ad eā ꝯfugiamus in omni neceſſitate tan-
q̄ȝ ad matrem dicēs Eccľi.xxiiij. Ego ma
ter pulcre dilectionis ⁊c̄. ſequiť. Tranſite
ad me omnes q̄ ꝯcupiſcitis me: ⁊ a gene-
ratiōib9 meis adimplemini. Secure ḡ ad
eā debemus accedere q̄ ineffabiliter ſe re-
promittit nob̄ ſuffragari. Et ad id indu-
cūt nos etiā exēpla. Naturaliter eīm q̄libȝ
res illuc iclinať ꝯfugere vbi maiorē influ-
entiā pietatꝭ ⁊ auxilij nouit vel ſperat ha-
bere ſic̄ videmus in floribꝫ q̄ ſemꝑ ꝟtunt
ſe ad ptē ſolis ꝓpter influentiā. Itē pueri
naturaliter ſemꝑ habēt recurſum in ſinū
pr̄is ⁊ mr̄is: aut nutricꝭ fouētis eos. Vñ
recitať ſic̄ etiā narrat luci diſſimus magi-
ſter Ioānes Gritſch ordis Minoꝝ ſmo
ne ſuo.xvj. q̄ rex Dauid ſeľ amiſerat Sa

pulcrum vbi ſuſpenſa eius ꝯſeruabāť ar
ma que inibi nō inuenit. vocauit cuſtodē.
⁊ vbi eſſent arma queſiuit. Qui aſſerebat
cum ſacramento veſperi ibi ea fuiſſe. Vñ
Baſilius viſioni credidit ⁊ cūctis reuela-
uit. oīneſqꝫ de monte reuerſi cū gratiarū-
actione ad ſepulcrū ſancti Mercurij inue
nerūt lanceā eius ſanguie madidā. Oīni
aūt ꝑplo feſtū agente in laude btē ꝟginis
ꝓ liberatiōe ciuitatis. Ecce die q̄rto venit
in ciuitatē libanius q̄ſtoꝛ Iuliani dicens.
Cū eſſet Iulianus ſecus Eufraten fluui
um vbi etiā in caſtrꝭ cuſtodiebāt cū ſeptē
militū excubie. Ecce nocte q̄dā miles ig̊-
tus cū armis venit. eūqꝫ lancea cū valido
impetu ꝑfodit. q̄ ſubito aſcēdēs nuſq̄ꝫ cō
paruit. Iulianus ꝟo cepit blaſphemādo
clamare dicens. Vicaſti galilee vicaſti. ⁊ ſic
expirauit.

Scdm miraculum de rñſoꝛio Gaude
Maria ꝟgo ⁊c. Quidā etiā puer ferť
ꝙ cū in ſcholis didiciſſet iſtud rñſoꝛium
Gaude Maria ꝟgo cūctas hereſes ſola
interemiſti ⁊c. qđ rñſoꝛiū cātať in feſto pu
rificatiōis btē ꝟginis. Et cū pulcra voce
ꝑ plateas ⁊ ciuiū poꝛtas hoc decantaret
poꝛrigebanť ſibi plurime elemoſyne ⁊ ci-
boꝝ reliq̄e. Iudei aūt: qꝛ plurimi in illa ci
uitate cōmoꝛabanť cū audirēt pueꝝ canē
tē multū dolebāt eo ꝙ mr̄em Ieſu lauda
ret ⁊ iudeos ꝑ rñſoꝛiū hoc ꝯfunderet di.
Erubeſcat iudeus infelix q̄ dicit chꝛm̄ ex
Ioſeph ſemine natū. Stomachatus igiť
in vicinatu platee vnus iudeoꝝ cū puerū
talia canentē audiret pluries. acceſſit ⁊ vo
cauit q̄ſi aliq̄d puta pomū vel ſilē ſe datu
rū aſſerēdo. ⁊ ſic ꝓmiſſiōib⁹ ac exenijs fru
ctuū ipm in domū ſuā aduocauit tanq̄ꝫ ſi
cantū iſtum vellet ab eo audire. Puer ſim
plicitate ꝑditus ſecutus eſt ꝓmittentē iu-
deū. ⁊ mox iſte habita opoꝛtunitate ipum
puerū in gutture cultro cedendo occidit.
Cūqꝫ mater eius vidua paupcula diuti-
us q̄ſitū nō inueniret: dictū eſt a ꝯuicane-
is ꝙ viſus eſt a plurimis poꝛtas illius iu
dei intraſſe. Sed q̄d fuerit vel vtꝝ ſanus
inde exierit nullus teſtimoniū poterat fer
re. Mater ḡ iudicē adijt. ⁊ iudex iudeos
coegit. ⁊ facta lite cū ꝓbatio incūberet ipi
matri pueri. eo ꝙ ꝯ cū iudei inſurrexiſſent
nec ꝓbare quicq̄ꝫ de hac re mater poſſet
anxia ꝓ filio ꝑdito i hoc ſe obligauit ꝙ re
q̄rerenť oēs domus iudeoꝝ. ⁊ ſi inueniret
apud eos ſuus filius deꝑditus: oēs iu-
dei cōburerenť. aut ſi non mulier ipa calu-
mnie ꝯuicta cōbureret. Qđ cū placuiſſet
iudeis ⁊ iudices approbaſſent. ecce q̄ſtiōe
facta nullibi cōpert⁹ eſt apđ iudeos puer
occiſus. q̄ tñ ſub modio iacebat occultat⁹
in cōclaui. Tunc mulier lata ſnīa ad cre-
mandum ducit ab omni ꝑplo. exultāt iu-
dei. cōpatiunť ⁊ dolent nō ch̄riani ac vi-
cini. ſ. mulieris illi⁹. plurimū q̄ꝫ ploꝛat ipa
qꝛ ꝑdito filio ſeipam etiā amiſerit. Cūqꝫ
nullū hr̄et refrigeriū: qꝛ inſultātib⁹ iude-
is tanq̄ꝫ victoꝛib⁹ ad incendiū duci coge-
bať. Sic educēdo cū ꝓpe eccliam b. virgi
nis ꝑueniſſet: atqꝫ recoꝛdata de beata vir
gine inuocaret ipam lachꝛymabiliter: ce-
pit audire dulces ſonos. ac ſi fili⁹ ſu⁹ cāta-
ret illud reſponſoꝛiū ſolitū. ſ. Gaude Ma
ria ꝟgo ⁊c. Cepit ꝓtēdere collū ⁊ popu-
lū cōmonere ſi audirēt. ⁊ ecce oēs audien-
tes ꝑpli cantū cōmoti ſūt ⁊ illuc acceſſerūt
vbi audiebať vox ſonare. ⁊ ſic cōpererunt
qꝛ in domo illius iudei ſub modio abſcō
ſus fuerat puer occiſus. Subleuātes mo
diū viderūt puerū in gutture cruentatū
cum angelis plurib⁹ dulciter illud reſpon
ſoꝛiū ꝯcinentē. Quo viſo miraculo ⁊ pue
ro interrogato ac oīa facta enarrāte ꝑ oꝛ-
dinē. ſ. quō ꝑ btām ꝟginē fuerit ſanatus
in gutture vulnerato. ⁊ dulciter inter an-
geloꝝ agmina fotus. Ecce omnes in lau-
dem beate ꝟginis chꝛiani ꝓperūt. ⁊ iu-
deos cōbuſſerūt. ac pueꝝ ſanū matri re-
ſtituerūt. ſicqꝫ p̄cib⁹ ⁊ meritis btē ꝟginis
ſaluata eſt mater ⁊ filius. Tertiū mira-
culū Ad idem legiť in legenda cōmuni
natiuitatis beate virginis. ꝙ erat quidā
fur qui ſepe latrocinia exercebat. ſed tamē
beatam Mariā plurimū in deuotiōe ha
bebat ⁊ eam crebrius ſalutabat. Quadā
ergo vice furtum rapiens aliqua: tunc ca-
pitur deꝓhenſus ⁊ ſuſpendio iudicať. Cū
ergo ſuſpenderetur continuo beata virgo
eidem affuit. ⁊ ſuſpenſum tribus dieb⁹ vt
ſibi videbatur ſuis manibus ſuſtentauit:
ita ꝙ nullam leſionem perſenſit. Illi vero
qui eū ſuſpenderant: die quarta caſu inde

lomonē filiū ſuū. quē cognoſcēs ſapientē
ꝑ eius ſapiam voluit auſcultare locū eius
māſiōis. Mittēs ḡ in orbē terre tria ꝓble
mata ad vicinos reges cogitauit neminē
niſi filiū poſſe ſoluere: ⁊ ſic voluit de filio
vbi eēt experiri. Primū ꝓblema qd eſt me-
lius ⁊ vtilius qḋ hō pōt hr̄e in hac vita.
Scḋz: qs cibꝰ eēt hoi magꝭ ꝯueniēs. Ter
tiū: qs locꝰ eēt ſecurior hoi. Que ꝓblema
ta cū non poſſent ſolui ab alijs. tādē de-
uenerūt ad regē cū q̄ tūc Salomō mora-
baſ. Qui cū nō poſſz ſoluere cū ſuis ſapiē
tibꝰ ꝯſiliarijs: acceſſit ſalomon intelligēs
patre ſuū hec miſiſſe. Et rn̄dit ad p̄mum
Nil vtiliꝰ ⁊ delectabiliꝰ hoi in h̄ mūdo q̄
cor ꝗetū. Ad ſcḋm. nō eſt ꝯueniētior cibꝰ
ꝑ puero q̄ lac mr̄is ſue. Ad tertiū. ꝯueniē
tiſſimꝰ ⁊ ſecuriſſimꝰ locꝰ eſt gremiū mr̄is.
Cōſiderās ex hoc ſalomon deſideriū pa-
tris redijt ⁊c̄. Spūalr̄ hō pctōr abſceſſit
ꝑ pctm̄ a deo. Debet ḡ redire ad gr̄oſam
mr̄em. i. mariā i cuiꝰ miſcḋie gremio hz ci
bū gr̄e ⁊ doctrine ꝑoptimū: ⁊ cor eiꝰ deo
ꝗetū atꝗz locū ſecuriſſimū ab hoſtibꝰ. i. de-
monibꝰ. Vn̄ Anſ. i orōne q̄ incipit. Vir
go mūda dicit. Sicē nāꝗz o bt̄iſſima ṽgo
īpoſſibile eſt vt merita tua obliuiſcarꝭ: ſic
mitiſſima īcredibile eſt vt ſupplicātibꝰ nō
miſerearꝭ ⁊c̄. Aduertamꝰ ḡ chariſſimi q̄
pie nos inuitat maria d. Trāſite ad me ⁊c̄.
O pctōres. o viri ⁊ mulieres. oēs q̄ diligi
tis me ſecure venite ⁊ a generatōibꝰ meis
id eſt ꝑ meritū generatōis chr̄i ex me ad-
implemini gr̄a ⁊ gl̄a Amen.

Pars vltima libri vltimi de miraculis plurimis quibꝰ clareſcit q̄ multas vtilitates cō-fert bt̄a maria deuotis

b Eatiſſima maria dei genitrix ṽgo li
cet innumerabiles gr̄as ⁊
vtilitates p̄ſtet generi hu
mano: q̄s nec enarrare nec cogitare ſuffici
mus aut extimare: Tn̄ vt aliq̄s ꝓ edifica
tiōe ex multꝭ accipiamus q̄tinꝰ habeat
p̄dicator in ꝓmptu aliq̄ miracl̄a cū volue
rit applicare. In iſta pte iuxta numerū. xij.
ſtellaꝝ in corona bt̄iſſime ṽginis ꝑ Ioā-
nē in Apocalypſi. xij. ca. deſcriptaꝝ gr̄as
⁊ bona ſiue vtilitates precipue duodecim
ꝯſcribere ſuccincte dignū duxi: plurima
miracula etiā que in hoc libro ſūt ſparſim
ſcripta comp̄hēdi poſſunt ꝑ ſingula capi-
tulia huiꝰ ptis. Et q2 multa leguntꝰ de be
ata virgine miracula ſola pulchriora q̄ po-
tui colligere ſubſcribere intēdo hic vt pa-
tet intuenti.

Cap. I. q bt̄a maria ſuos fa-mulos ⁊ deuote ad eā recurrē-tes ab hoſtibꝰ ſaluat.

p Rima gratia ſiue vtilitas quā dat
bt̄a ṽgo generi humano
⁊ p̄cipue ſibi deuotꝭ famulis eſt: q2 ab ho
ſtibꝰ ſaluat. qḋ ꝓbaſ ꝑ pl̄a miracula.
Primū miraculū de Iuliano imperatore
Qui vt ait bt̄ꝰ Hiero. in chronicis con
tra Perſas ꝓficiſcens: chr̄ianoꝝ ſanguinē
dijs vouerat poſt victoriam. Scribit eīm
Ampilocius ep̄s Iconieñ q ipo Iuliano
ꝓficiſcēti obuiauit ſctūs Baſilius epiſco
pus. Cui inſaniēs Iulianus dixit. Cum
ꝑſas ſubijciēs reuerſus fuero ciuitatē tuā
deſolabo. ꝓ eo q deos deaſꝗz meas non
adoratis. Baſilius itaꝗz rediēs ad ciuita
tem: narrauit omni multitudini ṽba im-
peratoris: p̄cepitꝗz om̄i clero ⁊ ꝑplo cum
mulieribꝰ ⁊ infantibꝰ vt aſcēderēt in mon
tē Didymi in q̄ erat templū genitricꝭ dei
⁊ tribꝰ diebꝰ ieiunātes poſtularunt a deo
diſſipari imꝑatoris iniqui ſenſum. Illis
ergo orātibꝰ ⁊ flentibꝰ vidit Baſiliꝰ in vi
ſu multitudinem militie celeſtis in mōte
hinc ⁊ inde ⁊ i coꝝ medio ſup thronū glo
rioſum bt̄ām mariā ⁊ dicētē ad circūſtan-
tes. Vocate mihi Mercuriū ⁊ ibit itſi
cere Iulianū mr̄a blaſphemātē in deū ⁊
filiū meū. Itaꝗz ſctūs mercuriꝰ cū arma-
tura ſua venit ⁊ iuſſus ab ea velociter abi
it. Expgefactus a ſomno magnꝰ Baſili-
us venit in ciuitatē ad ſcti Mercurij ſe-

pulcrum vbi ſuſpenſa eius ꝯſeruabāť ar
ma que ibi nō inuenit. vocauit cuſtodē.
ꝛ vbi eſſent arma queſiuit. Qui aſſerebat
cum ſacramento veſperi ibi ea fuiſſe. Vñ
Baſilius viſioni credidit ꝛ cūctis reuela-
uit. om̄eſq; de monte reuerſi cū gratiarū-
actione ad ſepulcrū ſancti Mercurij inue
nerūt lanceā eius ſanguie madidā. Om̄i
aūt ꝑp̄lo feſtū agente in laude btē ꝟginis
ꝓ liberatiōe ciuitatis. Ecce die q̄rto venit
in ciuitatē libanius q̄ſtor Juliani dicens.
Cū eſſet Julianus ſecus Eufraten fluui
um vbi etiā in caſtrꝭ cuſtodiebāť cū ſeptē
militū excubie. Ecce nocte q̄dā miles ig̃-
tus cū armis venit. eūq; lancea cū valido
impetu ꝑfodit. q̄ ſubito aſcēdēs nuſq̄ cō
paruit. Julianus ꝟo cepit blaſphemādo
clamare dicens. Vicisti galilee vicisti. ꝛ ſic
expirauit.

Scdm miraculum de rñſorio Gaude
Maria ꝟgo ꝛc̄. Quidā etiaȝ puer ferť
ꝙ cuȝ in ſcholis didiciſſet iſtud rñſorium
Gaude Maria ꝟgo cūctas hereſes ſola
interemiſti ꝛc̄. qḋ rñſoriū cātať in feſto pu
rificatiōis btē ꝟginis. Et cuȝ pulcra voce
ꝑ plateas ꝛ ciuiuȝ portas hoc decantaret
porrigebanť ſibi plurime elemoſyne ꝛ ci-
boꝝ reliq̄e. Judei aūt: q̄ plurimi in illa ci
uitate cōmorabanť cū audirēt pueꝝ canē
tē multū dolebāt eo ꝙ mr̄em Jeſu lauda
ret ꝛ iudeos ꝑ rñſoriū hoc ꝯfunderet di.
Erubeſcat iudeus infelix q̄ dicit chr̄m ex
Joſeph ſemine natū. Stomachatus igiť
in vicinatu platee vnus iudeoꝝ cū puerū
talia canentē audiret plurie. acceſſit ꝛ vo
cauit q̄ſi aliq̄d puta pomū vel ſil'e ſe datu
rū aſſerēdo. ꝛ ſic ꝓmiſſiōibꝫ ac exenijs fru
ctuū ip̄m in domū ſuā aduocauit tanq̄ ſi
cantū iſtum vellet ab eo audire. Puer ſim
plicitate ꝑditus ſecutus eſt ꝓmittentē iu-
deū. ꝛ mox iſte habita oportunitate ip̄um
puerū in gutture cultro cedendo occidit.
Cūq; mater eius vidua paupercula diuti-
us q̄ſitū nō inueniret: dictū eſt a ꝯuicane-
is ꝙ viſus eſt a plurimis portas illius iu
dei intraſſe. Sed q̄d fuerit vel vtꝝ ſanus
inde exierit nullus teſtimoniū poterat fer
re. Mater ḡ iudicē adijt. ꝛ iudex iudeos
coegit. ꝛ facta lite cū ꝓbatio incūberet ip̄i
matri pueri. eo ꝙ ꝯ̄ eā iudei inſurrexiſſent
nec ꝓbare quicq̄ de hac re mater poſſet
anxia ꝓ filio ꝑdito i hoc ſe obligauit ꝙ re
q̄rerenť oēs domus iudeoꝝ. ꝛ ſi inueniret:
apud eos ſuus filius deꝑditus: om̄es iu-
dei cōburerenť. aut ſi non mulier ip̄a calu-
mnie ꝯuicta cōburereť. Qḋ cū placuiſſet
iudeis ꝛ iudices approbaſſent. ecce q̄ſtiōe
facta nullibi cōpertꝰ eſt apḋ iudeos puer
occiſus. q̄ tñ ſub modio iacebat occultatꝰ
in cōclaui. Tunc mulier lata ſnīa ad cre-
mandum ducitur ab omni ꝑp̄lo. exultāt iu-
dei. cōpatiunť ꝛ dolent non chr̄iani ac vi-
cini. ſ. mulieris illꝰ. plurimū q̄ȝ plorat ip̄a
q̄ ꝑdito filio ſeip̄am etiā amiſerit. Cūq;
nullū hr̄et refrigeriū: q̄ inſultātibꝫ iude-
is tanq̄ victoribꝫ ad incendiū duci coge-
bať. Sic educēdo cū ꝓpe eccl'iam b. virgi
nis ꝑueniſſet: atq; recordata de beata vir
gine inuocaret ip̄am lachrymabiliter: ce-
pit audire dulces ſonos. ac ſi filꝰ ſuꝰ cāta-
ret illud reſponſoriū ſolitū. ſ. Gaude Ma
ria ꝟgo ꝛc̄. Cepit ꝓtēdere collū ꝛ popu-
lū cōmonere ſi audirēt. ꝛ ecce oēs audien-
tes ꝑp̄li cantū cōmoti ſūt ꝛ illuc acceſſerūt
vbi audiebať vox ſonare. ꝛ ſic cōpererunt
q̄ in domo illius iudei ſub modio abſcō
ſus fuerat puer occiſus. Subleuātes mo
diū viderūt puerū in gutture cruentatuȝ
cum angelis pluribꝫ dulciter illud reſpon
ſoriū ꝯcinentē. Quo viſo miraculo ꝛ pue
ro interrogato ac oīa facta enarrāte ꝑ or-
dinē. ſ. quō ꝑ btām ꝟginē fuerit ſanatus
in gutture vulnerato. ꝛ dulciter inter an-
geloꝝ agmina fotus. Ecce omnes in lau-
dem beate ꝟginis chr̄iani ꝓruperūt. ꝛ iu-
deos cōbuſſerūt. ac pueꝝ ſanū matri re-
ſtituerūt. ſicq; p̄cibꝫ ꝛ meritis btē ꝟginis
ſaluata eſt mater ꝛ filius. Tertiū mira-
culū Ad idem legiť in legenda cōmuni
natiuitatis beate virginis. ꝙ erat quidaȝ
fur qui ſepe latrocinia exercebat. ſed tamē
beatam Mariā plurimū in deuotiōe ha
bebat ꝛ eam crebrius ſalutabat. Quadā
ergo vice furtum rapiens aliquā: tunc ca-
pitur dep̄henſus ꝛ ſuſpendio iudicať. Cū
ergo ſuſpenderetur continuo beata virgo
eidem affuit. ꝛ ſuſpenſum tribus diebꝫ vt
ſibi videbatur ſuis manibus ſuſtentauit:
ita ꝙ nullam leſionem perſenſit. Jlli vero
qui eū ſuſpenderant: die quarta caſu inde

trāſeuntes cū viuentē vultu alacri recepe
rūt. ꝛ arbitrātes ꝙ nō bñ fuerit laqueo
aſtrict⁹ gladio ipm iugulare volebāt. Sꝫ
b. maria ferientiū gladijs manū oppōebat
ꝛ illi ſibi nocere nil poterāt. Cogſcētes ḡ
illo referēte ꝙ btā maria ſic eū iuuaret mi
rādo eū depoſuerūt. ꝛ amore ꝟginis abire
liberū dimiſerūt. Qui abiens monaſteriū
intrauit. ꝛ q̄adu ſqꝫ vixit in ſuitio dei geni
tricis ꝑmāſit. Ecce ptꝫ qꝛ b. ꝟgo in ſe ſpe
rātes: ac ad ipam ꝯfugiētes nō derelinqt
ipamqꝫ laudantes ꝛ ei deuote ſuientes a
ꝑiculis ꝛ hoſtib⁹ ſaluabit.

Caplm. ii. ꝙ be. maria ſuos deuotos a ſūmerſiōe liberat.

Miraculū I.

Secūda vtili tas ſiue grā quam ſuis pſtat
Maria eſt ꝙ a ſūmerſiōe li
berat. Scribit in li. q̄ intitulat ſcala celi. ꝛ
etiā in Mariali magno. ꝙ cū q̄dā mulier
docuiſſet puer ſuū ſalutatōez btē ꝟgis. ꝛ
ꝙ qñcūqꝫ timeret: vl' in aliq̄ neceſſitate fo
re ꝯtingeret eā diceret. Quadā vice dum
cū alijs pueris iuxta flumē luderet ſubi
to a flumie rapiunt incidētes. ꝛ cū alij cla
marēt iſte ſalutatiōem ꝟginis ꝑut fuerat
edoctus dicebat. Tūc vna pulcerrima do
mina ad eū acceſſit. ꝛ in flumie eū ꝯforta
uit ꝛ fouit: adq̄ſqꝫ iā trāſactis puer ſanus ꝛ
incolumis apparuit. ꝛ dum cetere matres
ſuos natos reqrerēt inuenerūt ſūmerſos
Iſte ꝟo enarrauit quō ꝓtegēte pulcerria
dña. i. btā maria fuerit ꝓtectus ꝛ liberat⁹
ꝛ ſic in laudē ꝟginis oēs ꝓruperūt.

Scdm miraculū. Ad idem legit ibi
dē ꝙ accidit in Vuaſconia ꝙ q̄dā mulier
ꝓpinqua partui dū eccliam bti Michae
lis q̄ eſt in loco vbi fluit mare ꝛ refluit viſi
taret. ꝛ dū rediret ꝛ mare ꝓpꝰos ſequeret:
ipaqꝫ ceterꝭ fugiētib⁹ ꝑ timore maris cuꝫ
fugere nō poſſet veloci⁹: eo ꝙ grauida foret
ꝛ timore correpta tpus ꝑtus acceleraſſet
Ecce ab vndis maris rapit ꝛ inuoluit in
mari. Que ad btām ꝟginē eleuās cor ſuū
cū lachrymis ſupplicauit. Statimqꝫ bea
ta ꝟgo aſſuit. ꝛ palliū ſuꝑ eā extēdens ab
vndis maris ꝓtexit. Et cū illa ſubito pe
periſſet viuū filiū: tā matrē qꝫ filiū ſaluos
ꝛ incolumes trāſacto maris ꝑiculo ad li
tus deduxit. Quod cernens ꝓpl's dñm ꝛ
matrē magnificarūt Ad idē facit mira
culum de quodam ſacerdote in pago gal
licano. quod ſcriptū eſt li. iiij. ꝑte. j. ar. iq. in
fine. Et etiam miraculum de quodam ſa
criſta monacho. quod habes infra. ca. vij
miraculo. ij.

Q, btā ꝟgo Maria ad ſe cō uerſos ꝛ ſibi deuotos a ꝯfuſione pſeruat. Caplm. iii.

Miraculū I.

Tertia gratia ſeu vtilitas quā pſtat Maria
eſt ꝙ a ꝯfuſione pſeruat. Legi
tur in mariali magno. ꝛ etiā in lib. q̄ intit
ulat ſcala celi. ꝙ abbatiſſa q̄dā fuit deuo
ta ꝛ ſctē vite in religiōe q̄ inſolētes acriter
puniebat. ꝛ ideo magnā illaꝝ indignatio
nē habebat ferre. ꝛ qꝛ nō poterāt ei noce
re aliter ad eius ſuitiū ſe ingerētes ſigna
amoris pñdebāt ad eā. q̄ corrupta morib
us ab eis cepit allici ꝛ attrahi: nūc ad ſo
laciū. nūc ad ſilentiū frāgendū: nūc ad po
tandū ꝛ crapulandū. Quid plura: q̄dā vi
ce accidit vt hilarior ꝑ crapula ꝛ vino effe
cta ad luxurie ꝯcupiſcentiā accenderet. ꝛ
cum ſuo ſeruitore mechando ꝯcepit filiū
Cūqꝫ eius impgnatio vētre intumeſcēte
a monialib⁹ eſſet cognita ꝯ eā ꝯſpirāt eo
magꝭ quo ipam oderāt ꝓpt' pſtinas corre
ctiones eaꝝ. Reuelantqꝫ factū ꝛ cū lr̄is ꝛ
nūcijs aduentū epī reqrūt vt cū ꝯfuſione
deponat ꝛ e clauſtro abijciat. Preſciēs ab
batiſſa aduentū epī ingreſſa oratoriū bea
te virginis tota ꝑfuſa lachrymis ſic dice
bat. O btiſſima ꝟgo tu es refugiū pctoꝝ
adiutrix in omi tribulatiōe: ꝯſidera nunc
inſtātē ꝯfuſionē meā. Nō em ſū digna ex
feditate pcti mei accedere ad tuā pñtiā.
ſed ſupabūdat tua clemētia vbi abundat
delictū. ꝛ ſic fatigata lachrymis obdormi
uit. ꝛ in ſopore eidē btā ꝟgo apparuit di
cens. Nō eſt fas cum ſim aduocata peccat
toꝝ vt ꝯtritos corde deſeram. ꝛ ideo obti

nui tibi a filio meo pctōꝝ remiſſionē ⁊ cō fuſionis liberationē. Tūc ꝟgo ꝑcepit duobus angel' aſtantibꝫ vt onere ꝓlis eā exonerarent. ⁊ filiū cuidā ꝓbo viro portarēt ꝑ q̄nqꜫ annos enutriendū. Euigilādo abbatiſſa inuenit ſe ꝑuatā ꝑgnamie. Et ecce aduenienti ep̄o audacter occurrit honorifice. Qui repellēs eā cū opprobrio: dū ꝑ honeſtas ꝑſōas de accuſatōe req̄rerꝫ ꝟitatē: mūda fore compꝑit. Moxꜫ ep̄s veniā petijt. ⁊ cū moniales punire vellet ꝓ infamatiōe eiꝰ: abbatiſſa ep̄o in ꝯfeſſiōe apeꝛuit rei ꝟitatē ⁊ miraculū factū. Tūc ep̄s de puero ſcita ꝟitate cū viro illo ꝓbo ipm enutriuit ⁊ ad etatē adultā in bonis moꝛibus ꝑduxit ad laudē btē ꝟginis. Scd̄m miraculū ſeq̄t. Ad idem refert vbi ſupra q̄ q̄dā mlier fuit q̄ dedita magnis imundicijs ħ bonū faciebat q̄ q̄libꝫ die genibꝫ flexis ſepties angelicā ſalutatiōem dicebat. Et q: adulterabat cū viro cuiuſdam ſue vicine: illa vicina patient nō ferēdo ꝯcepit rogare btāꝫ ꝟginē vt ꝯfunderet iſtam meretricē dicēdo. O dn̄a chariſſima mater totiꝰ puritatis ⁊ mūdicie: cur ſuſtines ⁊ n̄ ꝯfundis iſtā meretricē q̄ ſuis imūdicijs virum meū depꝛauauit: nōne tibi ſeruiui. nōne puritatē dilexi ꝙ mihi ſubueni. q: refugiū excogitare aliud neſciui. Tūc imago b. ꝟginis allocuta ē mlierē. ⁊ dixit. Hec de q̄ tu loq̄ris offert mihi encenium ḡtiſſimū. et ideo q̄ diu hoc facit ꝯfundere nō poſſuꝫ ipām: imo ꝓtegā a ꝯfuſione. Verūtamē cor eiꝰ ꝯuertā: ⁊ cōpunctōeꝫ illi tribuam ac odiū pcti cuiuſcūꜫ immūdi infundam. Cumꜫ btā ꝟgo oīa cōpleſſet iuxta ꝓmiſſa: tūc adultera ſe correxit. ⁊ illa mlier ſuū virū ſꝑ caſtū cōperit. Ex qbꝫ clareſcit: q: qui Marie deſuit ꝯfuſionē pctōꝝ ipius marie meritis euadere q̄bit. ⁊ cōpūctiōis gratiā conſequi poterit.

Capi. IIII. q̄ btā Maria caſtitatē cōſeruat ſuis Mira. I.

q Marta vtilitas q̄ beata Maria ad eā cōfugientibꝫ ⁊ ſuſentibꝫ caſtitatē tuet ⁊ ꝯſuat. Legit vbi ſupra q̄ q̄dā iuuenis a q̄dā iuuencula q̄ corrupte eū amabat anulū accepit in ſignū amoris. Cū aūt q̄dā die luderēt ad pilā ꝓpe portas ecclie iuuenis ille timēs ne tāgeret igreſſus ē eccliaꝫ. vbi duꝫ aſpexiſſet pulcritudinē imagis btē ꝟginis deſcēdit i cor eiꝰ deuotio. ſ. vt ipāꝫ eligerꝫ i ſpōſam. ⁊ i ſignū huius anulū in digito imagis poſuit. Tūc imago māu ꝯſtricta anulū retinuit. Qui ꝑterritꝰ ſocijs hec nūciauit. Et illi monebāt eū ad religiōis ingreſſum. Sed iſte attractꝰ ꝯcupiſcentijs mūdi multū diſtulit. ⁊ poſtmodum ꝯxit ſpōſalia cū alia. Cūꜫ ꝟ nocte igreſſus fuiſſet lectū: imago ſibi appꝑuit anulū demōſtrās ifidelitatē illiꝰ arguit. Ille excitatꝰ de ſomno illuſionē fore putauit quod viderat. ⁊ iteꝝ obdormiuit. Et ecce ſecunda apparitiōe facta duriſſimis ꝟbeꝛibꝫ ⁊ cōminatiōibꝫ deꝑhēſus ē: ſubitoꜫ euigilauit: ⁊ dimiſſis omnibꝫ mūdi in heremo: ſue amatrici deſeruiuit.

Miraculū. II. Ad idē legit vbi ſup̄ q̄ q̄dā miles diues ⁊ in bellis famoſus totus erat deditꝰ corruptōibꝫ feminaruꝫ. Et q: torneamētū debebat fieri i verona ad illud ꝑgens cum magno apparatu in quodā caſtello vnā pulcrā iuuenculā aſpiciens eā ꝯcupiuit. Unde vocato famulo pecunias magnas illi tradidit: cū q̄bꝫ parentes iuuēcule ⁊ ipāꝫ ꝟginē ad illicitum actū iduceret. Tūc ꝑentes excecati mūere filiā inuitā tradiderūt ſtupꝛādā. Et quia ſabbatū erat: illa ꝟgo corde deuoto ſe beate virgini cōmēdabat. Cumꜫ ploraret illā miles de nomine interrogauit. At illa ait q̄ vocaret Maria. Intulit miles: cur ploras? Rn̄dit illa. Meliꝰ eſſꝫ mihi mori q̄ turpiter viuere. Nā virginitatē meā deo ⁊ btē marie vouerā. Tūc ſp̄ūſſanctꝰ tetigit mentē mox militis ⁊ extinxit in eo oēm libidinē: ⁊ ait puelle. Quia hodie eſt ſabbatū: dies vicꝫ Marie deputatꝰ: ⁊ nomen tuū eſt conforme: nunc te integre offero ſibi. ⁊ teſte deo ad meas expenſas in mōaſteriū monialiū te introducā: Illaꜫ grās deo egit: ⁊ miles ſe ꝑ omnia continuit ab ipa: atꜫ in mōaſterium eā tradidit ⁊ collocauit ꝓmittēdo abbatiſſe mītas diuitias poſtꜫ regreſſus fuerit ſe oblaturꝫ.

Sꝫ accidit vt moreret̃ miles in ipſo torne amēto. Tūc abbiſſa cepit puelle huic im properare ipſi⁹ militis fallax pmiſſum. In ſup viciū corrupt ele ſibi iponere minaba tur. Et qꝛ nullū ſolatiū hūanū poſſet hře ad brām ꝟginē ꝯfugit lachrymabilit̃ aſſi due ſubſidiū exorādo. Cui apparēs beata ꝟgo ſic ait. Noli flere filia dilecta. nam miles ille q̄ tibi tantā exhibuit gr̃az i fine cōpūct⁹ ſaluat⁹ ē: ꝛ corp⁹ ſuū qꝛ i torneamēto mortuū ē in loco nō ſacro ſepultū ē Uade ḡ ꝛ dic abbatiſſe vt ipm̄ et⁹ corp⁹ ad vr̃m cimiteriū ſacꝝ ſiue mōaſteriū ſepeliendū deferri faciat. Et in ſignū ꝙ locuta ſim tibi cū nunc ſit valida hyems: roſa pulcerrima reperiet̃ ſup tumulū ei⁹: cuius radix ꝓcedit vſqꝫ ad cor eiuſdē militis: eo ꝙ. ſ. ob mei amorēꝫ caſtitati tue pepercit. Cūqꝫ hec retuliſſꝫ: ꝛ abbatiſſa adhuc credere nollet: reuelato ſibi q̄dā pctō occlto ꝑ puellā de mādato brē ꝟgis marie. Tūc ꝯtrita ꝛ ꝯfeſſa cū ꝓceſſiōe illuc ꝑgēdo ſignū dictū īuenit: ꝛ corp⁹ ad cimiteriū trāſtulit. Sicqꝫ pꝫ qm̄ ipa glioſa ꝟgo mr̃ ad ſe ꝯfugiētib⁹ caſtitatē illibatā ꝯſuat: ꝛ ad ſpāz iducit ſectādā: atqꝫ honorātib⁹ puritatē ſinē bonū largit̃.

Capit. V. ꝙ brā Maria ſuis ſubuenit: et cōſolationē pſtat in morte Miraculū. I.

Quinta vtilitas ꝙ b. Maria ſuis deuoꝝ i hora mortis ꝯſolatōēꝫ ꝛ auxiliū condonat. Legit̃ qppe de q̄dā clerico q̄ gaudia Marie ꝑ q̄ndā ſolitā antiphonā q̄tidie depromebat. ſ. Gaude dei genitrix ꝟgo imaculata. ꝛ quō i hora mortis ꝯſolari meruit a brā virgine. vō h̃ li. ij. ꝑ. ij. ar. ij. circa finē ſcriptū repies.

Miraculū II Ad idē legit̃ vbi ſup ꝛ etiā refert Uincenti⁹ i ſpeculo hiſtoriali li. viij. c. xcvj. ꝙ cuidā ꝑochie ꝑerat pſbyt̃ diues ſꝫ vicijs plen⁹: q̄ i ſua parochia habebat quendā nobilē diuitē: ꝛ etiā q̄ndaꝫ paupculā viduā. Cōtigit ambos ſiĺ ifirmari ꝛ morti ꝓximari. Uocat̃ ḡ ſacerdos ad diuitē illū ꝑ ꝯfeſſionē cōſoc. ꝛ veniēs vidit multos aſtare diuiti ſolatia ꝑbendo. Qui attēt⁹ pl⁹ ad tpalia ꝗ̄ ſpūalia ꝯfeſſiōe q̄licūqꝫ facta cepit adulatiōis ṽba diuiti dare corā circūſtātib⁹ vitā eťnā ꝓmittēdo. ꝛ de ꝯſcie examiatōe ac pctōꝝ ſalute hui pnia ꝛ ſatiſfactōe alienoꝝ min⁹ diſpoſitū diuitē reliq̄t. Interī venit q̄dā ex pte viduę q̄ dixit eā in extremis agentem ꝛ ſacramēta poſtulātē. Et cū ſacerdos nil curaret ait eidē capellan⁹. Grāde piculū nobis inſtat ſi illa mlier ſine confeſſiōe ꝛ eucbariſtie pceptōe ex nr̃a negligētia deceſſerit. Irat⁹ ſacerdos ait. O paꝝ ſani capl tꝰ ꝯſiliū ꝑ vili vidua nobilē relinq̄re patronū a quo in teſtamēto pl̄ima legāda ſpero. Ait capellan⁹. Ego ſi ꝑmitti tis infirmā viduā viſitabo cū ſacramento Fauente pbro cum ingrederet̃ paupcule vidue habitaculū vidit viduā ſup nudaꝫ humū paruo ſtramine ſtratā iacere. Hec vidua erat dei famula: plena bonis opib⁹ ꝛ erga brāꝫ virginē Mariā pcipuā geſſerat deuotōem. Introſpiciēſqꝫ capellanus vidit huic vidue aſſiſtere beatā Mariā cū magna milītia āgelorū ꝛ choro beataꝝ virginū: ꝛ tenere linteolū quo tergebat vultū egrotantis vidue: ꝛ omne pietatis beneficiū impendēs ſatagebat circa frequens miniſterium. Capellan⁹ hec videns obſtupuit ꝛ gemuit. Regina aūt celi data fiducia viro dei vt intraret impetrauit. ꝛ Maria ſedē parante: ac ne timereꝫ hortāte ſedit: ꝛ cōfeſſionēꝫ vidue audiuit. Cādē cū eidē vidue vellet corpus chr̄i dare: ꝛ de pyxide excepiſſet: moꝫ brā maria ꝟgo cū celeſti curia tota inibi exiſtente ſe pſtrauerūt hūiĺr ꝛ corp⁹ chr̄i adorauerunt. Tandē cōicata vidua ꝛ eccľiaſticis ſacramentis peractis: capellan⁹ cepit pſalmos legere: ꝛ ſic obitū vidue ꝑmiſtre: ſicqꝫ brā ꝟgine aſtāte et cōſolante egredientē aiam felicē in celū cū tota glioſa comitiua in iubilo deduxit. Deniqꝫ hec vidēs ꝛ deum glorificans capellanus cum gaudio redit ad domum diuitis vbi erat plebanus: veniēſqꝫ ad limen oſtij vidit cattos nigros circumuallantes lectum diuitis. Quos miſer ille ſentiens infeſtos demones fore: fugiebat clamans ꝛ dicens.

Tollite cattos tollite: miſero ſubuenite.
Poſt aliq̄ntulū vidit ethiopē magnū vo-
ce minaci: vultu terribili: vncū quē mani-
bus geſtabat: faucibꝫ ꝛ gutturi diuitꝫ pec-
catoris imergere ꝛ furibūde aiam eiꝰ infe-
licē extrahere. Ille q̄ꝫ diues i his dolori-
bus dans vocē horribilē: tradidit infelicē
ſpm̄. Et ecce mox ceteri cōplices demōes
irruētes miſerā aiaꝫ illā flagris ac ꝟberibꝫ
afficiētes imerſerūt in locū tenebrarꝝ. Ca-
pellanꝰ igiẜ hec vidēs nimio timore corre-
ptus cecidit. Factoq̄ꝫ in exceſſu mētꝫ mox
btā maria gl̄ie regina ſibi apparuit d. Ne
timeas chariſſime non tibi nocebit mali-
gnitas diabolica: q2 tibi mihi deuote ſer-
uiēti ꝑata ē btitudo celeſtꝫ. Sicq̄ꝫ recrea-
tus redijt ꝛ gr̄as ac laudes deo agēs: tan-
dē in bono ꝛ deuotiōe b. ꝟgis ꝑfecit Ad
idē facit etiā miraculū de q̄dā clerico q̄ q̄-
tiens ꝑtranſibat eccl̄iam vel imaginē btē
ꝟginis genu flexo ſꝑ ſalutabat: ꝛ quō in
ſua infirmitate eſt ꝯſolatus: De h̄ habes
li.j.ꝑte.iij.arẜ.ij.in fine.

Ca.VI. q̄ btā maria ſuos di-lectos honorat.

Miraculum.I.

ſ

Exta vtili-
tas q̄ btā Maria ſuos dile-
ctos honorat. Legiẜ vbi ſ.
q̄ q̄dā nobil' itrauit religionē Ciſtercieñ.
q̄ dū rudis igenij a mgr̄o ſibi dato nō po-
terat lr̄as addiſcere mox ſe hūiliauit cogi-
tās meliꝰ ꝺo fuire i hūilitate: vt ꝯuerſorꝝ
digeret hitū: nec potuit plꝰ addiſcere q̄ꝫ
aue maria. ꝛ q2 h̄ deuotiſſime dicebat q̄tī-
die ꝛ freq̄ntiſſime. accidit vt moreretẜ: ꝛ tā-
dē foſſa eiꝰ a q̄dā viſitaretẜ. ꝛ ecce de capite
foſſe eiꝰ liliū excreuerat pulcerrimū ſcꝑtū.
intꝰ ꝛ foris. ꝛ ꝯuocādo abbatē ꝛ ep̄m dū
fodiſſent iuenerūt lilij radicē ꝺ corde ꝑ os
ꝑcedentē ꝛ ad extra excreſcentē: in cuiꝰ fo-
lijs ſcꝑtū erat Aue maria. Et hec vidētes
laudauerūt btām ꝟginē ſuos honorātē

Miraculū.II.

Ad idē legiẜ vbi
ſup̄. q̄ ſctūs Boicꝰ btē ꝟgini ſūme deuo-
tus dū eccl̄iam ſcti Michaelis intraſſet
ꝛ in ea abſcōſus i angulo ꝑnoctaſſet in la-
chrymoſis orōnibꝫ. Ecce in media nocte
ꝟgo bn̄dicta cū celeſti militia eccl̄iam in-
grediẜ: ꝛ dū miſſam req̄reret: oblatꝰ eſt ei
Boicus: q̄ timens accedere corā btā ꝟgi-
ne mox lapis retro quē abſconſus reſide-
bat ſe ſubtraxit ab eo. Tūc coactus ad al-
tare accedit i veſte mirabili ornatu. Cūq̄ꝫ
myſteria cū mirabili melodia ꝛ cātibꝫ an-
gelicꝫ fuiſſent cōpleta: ꝟgo bn̄dicta Boi-
co veſtē mirabilē dedit q̄ adhuc in illa ec-
cleſia demōſtraẜ dicēs. Om̄es venerātes
me excellētiori veſte ornanẜ ꝛ honoranẜ.
Ad idē facit miraculū de q̄daꝫ monacho
nomie Joſtio deſcriptū libro.vj.parte.ij.
arti.iij.in fine.

Miraculū.III.

Ad idē legiẜ in libro miraculorꝝ btē ꝟgi-
nis: vt ſcribit Anẜ. Et etiā in libro q̄ inti-
tulaẜ Scala celi. q̄ i Anglia fuit q̄dā mo-
nachꝰ ſūme deuotꝰ btē ꝟgini q̄ q̄ñteſcūq̄ꝫ
nomē Marie audiebat flexis genibꝫ ei re-
uerentiā exhibebat. Cū autē victus ſenio
vix aſſurgere poſſet ꝛ ſe leuare in lecto: da-
ti ſunt ſibi fuitores. Qui vice q̄dam dum
abeſſent ꝛ monachus ꝓſtratus btām vir-
ginē reuerēter ꝛ deuote vt ſolitus erat ex-
oraret finita orōne deuota: cū vellet ſurge-
re ꝛ neq̄ret p̄ ſenectute. conatū adhibens
ad ſurgēdū ait. Dulciſſima ꝟgo Maria
adiuua me. Ecce ſtatim affuit eidē beata
ꝟgo cū ſacris ꝟginibꝫ: ꝛ cū duabꝫ puellis
erigēs eundē: ꝛ ad fortitudinē iuuētutis
triginta annorꝝ reſtaurauit: q̄ q̄ꝫdiu vixit
beate virgini ſollicite deſeruiuit ꝛ ab oibꝫ
honorabatur.

Miraculū.IIII.

Ad idem legiẜ vbi ſupra. Et recitat idem
Anſelmus etiaꝫ in ep̄la ad coanglicanos
ep̄os vicꝫ q̄ temporibꝫ Caroli regis Frā-
corum. q̄dam germanus regis Hunga-
rie fuit qui ſic erat deditus deuotioni bea-
te virginis vt quotidie anteq̄ꝫ comederet:
diceret horas eius. Cum autem infirmi-
tate grauatus vouiſſet beate virgini q̄ ſi
eum curaret caſtitatem ſeruaret. Statim
vidit cameram luce repletam: ꝛ ſe curatuꝫ
oino repperit atq̄ꝫ ſanum. Tandem mo-
ritur rex Hungarie abſq̄ꝫ altero herede.

ꝛ ſō a regni baronib⁊ induciť iſte iuuenis
ad ꝯtrahendū ne careret regnū ſucceſſoꝛe.
Electa ꝗꝫ ſibi ſpōſa ducunť ad eccľiam
ꝑ bñdictiōe nuptiaꝝ. Tūc iuuenis recoꝛ-
datus eſt ꝙ illa die non dixerat hoꝛas btē
ꝟginis. Moxꝗꝫ cepit dicere cū deuotiōe.
Et cū ꝑoꝛando diceret illā antiphonam.
Quāpulcra es ꝛ ꝗꝫ decoꝛa charissima ꝛc̄.
Ecce ſplendida virgo apparuit ante altaꝛ-
re duob⁊ angelis aſtātib⁊ ꝛ ait iuueni. Si
pulcra ſum ꝛ decoꝛa vt dicis. Cur me di-
mittens aliā ſponſam accepiſti? Tunc iſte
ait. O domina qđ me iubes facere? At il-
la. Si ſpōſam carnalē in eo amoꝛe dimit-
tis: me in ſponſam celeſti regno habebis.
Et ſi feſtū ꝯceptiōis mee celebraueris an-
nuatim mecū in regno vnigeniti mei lau-
reatus eris. His auditis adoleſcēs clā fu-
giens ab vꝛbe ꝛ regno venit Aquilegiā ꝛ
ſuper rupem heremiticam vitam duxit.
Tandem fama ꝑdeūte veridica ſanctita-
tis electus eſt ꝛ factus patriarcha aqlegie
ꝛ publice ꝑ̄dicauit ꝛ inſtituit fieri feſtū cō-
ceptionis Marie deuote celebrandū.

Miraculū. V. de feſto marie de niue.

Ad idem legit in lectionarijs ꝛ breuiarijs
de exoꝛdio feſti beate Marie de niue: ꝙ
tꝑe quo Liberius papa ſedē rhomanā ꝑ-
uide gubernaret: erat qdam patricius vꝛ-
bis noie Joānes moꝛib⁊ ꝛ nobilitate ꝑ̄-
clarus ꝛ diues: ꝛ ꝯſimiliter eius vxoꝛ qui
cū filiū nō hr̄ent btām Mariā in ſpecialē
dñam ꝛ patronā ꝑ̄elegerunt: ꝛ vitā ꝛ oīa
q̄ poſſidebāt atqꝫ omnes facultates ſuas
vno oꝛe ꝛ ꝯcoꝛdi deuotiōe in obſequium
btē ꝟginis deuouerūt exoꝛātes: vt ſic ipa
btā virgo vellet ita ſolita miſeratiōe diſpo-
neret quō in eius obſequiuꝫ expenderenť
ſue facultates. Tūc intrante menſe Au-
guſto q̄ ſol acrius excoquit. Ecce miracu-
loſe die. v. ipius menſis ꝯtra tꝑis naturā
in nocte illa aer nubibus denſať ꝛ frigoꝛe
ꝯſtringiť adeo vt niuiū multitudo deflue-
ret q̄ ſolūmodo locū baſilice edificande in
honoꝛē beate virginis cooperuit ꝛ demō-
ſtrauit. In ipa qꝫ nocte apparuit ꝟgo bea-
ta pontifici ꝑ̄dicto dicēs ſic. Opeꝝ tuoꝝ
intentioꝛ vigilantia qua omnipotēti deo
plurimū placeo: te modo in h̄ cōmēdabi-
lem reddiderunt vt qđ ab alijs nō fuerat
hactenus attentatū erga mei nois deuo-
tionē ꝑ te nūc mihi placuit ꝯſummari: vt
cauſa ſalutis exiſtas oib⁊ qui deuotiōem
tui pectoꝛis fuerint imitati. Vlꝫ ne hanc
reuelationē dubites: ecce miraculo volui
ꝯfirmare vt cū tm̄ locū in q̄ baſilicā nois
mei ꝑ̄cipio tibi ꝯſtruendā repleuerim in-
fuſiōe mirāde niuis que candoꝛē puritatꝫ
ꝛ donū ſpūſſancti ſignificat. Habebis ſi-
quidē ꝛ Joannē patriciū in h̄ oꝑe adiuto-
rē. q̄ ad te diluculo veniet: ꝛ ꝑ̄ceptis tuis
parebit. cuꝫ q̄ ſiť ꝛ clero vniuerſo ac ꝑplō
vꝛbis accedas ad montē q̄ ſuꝑagius dr̄.
ibiqꝫ vt demonſtratū eſt eccľiam noī meo
fabricabis. Cūqꝫ ipe pōtifex mirādo q̄re-
ret q̄ eſſet: rñdit. Ego ſum dei genitrix ꝟi-
go Maria: de q̄ fili⁹ dei incarnat⁹ ꝑceſſit
Et ſic viſio diſparuit. Cōſimiliť nocte
eadē apparuit ꝑ̄dicto Joāni patricio ꝛ ei⁹
ꝯiugi ſub his ꝟbis di. Deuotionē tuā q̄
patrocinū mee defenſiōis ſpecialiter ele-
giſti pio reſpecti intuitu: q̄obrē ſcire te vo-
lui: qm̄ tuaꝝ reꝝ hereditatiꝗꝫ ꝑpetuū ſuc-
ceſſoꝛē tibi volui ꝑuidere: ita vt mihi do-
mū dū in terra ꝯſtruxeris ego tibi in celis
copioſum theſaurū ꝛ eterna ꝯſtruā māſi-
onē. Hoc ꝗ tibi precipio vt ſummo mane
ad Liberiu papā accedas: ꝛ cū ꝯſilio eius
in loco ſpēaliter a me electo ꝛ miracľoſe ꝑ
niuē demōſtrato baſilicā nomini meo eri-
gas. Cūqꝫ q̄ſiuiſſet. ꝛ nomē ſuū ſctā dei
genitrix indicaſſet reuelatio diſparuit. ꝛ
in tanta admiratiōe eos dimiſit vt reliquā
noctꝫ partē inſomnē ducerēt. ꝛ in diuinis
laudib⁊ exultarēt. Tūc ꝑ̄mo mane ꝑrectu-
rus ad pontificē vidit ſicut audierat mon-
tem illū niue coopꝺum. ꝛ credēs ꝙ hoc la-
teret pontificē cepit feſtinare. ꝛ pia violē-
tia oſtiū pape infeſtare vt reuelatiōem fa-
ctā indicaret. Sed cum ad papā intraſſet
mox ſmonē ꝯcepti gaudij ꝑ̄us papa ꝑ̄ue-
nit dicēs. Chariſſime oipotēti deo grati-
as agere nos opꝫtet ꝙ cum ſimus indigni
ad ſpeciale obſequiū dei genitricis digna-
tus eſt deputare. ꝛ miraculo dignatus eſt
declarare qđ ꝑ nos voluit implere. ſ. in lo-
co ꝑ niues declarato baſilicā edificare no-
mini beate ꝟginis dedicandā. Cūqꝫ ver-
ba reuelationis mutuo enarrarent. ecce o-
mnis populus ꝛ clerus p̄re foꝛib⁊ congre-

gari aſtiterūt ex miraculi nouitate p̄timū
ꝯcitati. Et corā eis pōtifex exorſus eſt di.
Plurimū gaudere in dn̄o fratres nos cō
uenit: q: cū diuina clementia hāc vrbē ca
put chriane religiōis effecerit: hodie diui
nis muneribꝰ ſpecialiter decorare dignat
vt ſciamꝰ nobis bn̄ficia diuina celitus ꝑ
uenire. ſ. ꝑ beatam Mariā. Ecce chariſſi
mi nix de celo in hoc feruētiſſimo tempo
re cecidit: vt nos deꝰ ſue miſericordie cādo
re dealbādos oſtenderet ſi ad deuotōem
ſancte genitricis ſue accingamur. Cūq; ſe
riatim omnibus exponeret que ſibi ꝛ Jo
anni patritio fuerant reuelata: oēs vnani
miter clamauerunt dicentes. Bn̄dictꝰ de
us: ꝛ cū ꝓceſſione exultantes ad locū cuȝ
diuinis laudibꝰ ꝑrexerunt: ꝛ alt̄ꝫ niuibus
repletū locū reppererūt ſm̄ limites in cir
cūitu vt erat baſilica edificanda. Cūq; pa
pa appoſito inſtrumēto fodili pedes cal
cādo ſuppoſuiſſꝫ: ſubito tota terra i circūi
tu iuxta niuiū demōſtrationē eſt aptata ec
cleſia edificari cepit. Oēs q̄ȝ populi cū ſū
ma deuotōe laudādo deū et matrē eiꝰ ad
ꝓpria cū gaudio redierūt: ꝛ ſic magna lau
de ꝛ honore Joānes patriaꝰ ac coniunx
eius coram plebe tota ꝑ beate virgis gr̄
tia ſublimati ſunt: qui eccl'am ip̄am ꝯfici
entes ſumptu magno ꝑ papam tandē de
dicata eſt: in qua ꝛ ſpeciales reliq̄e recōdi
te ferūt. ſ. de feno ꝛ p̄ſepio dn̄i: ꝛ de peplo
beate v̄ginis Marie ſiue camiſia: necnon
vt dr̄: caput Matthie apl'i i altari maḡ
ſub lapide Porphirito reconditū eſt: vbi
exuberant cōtinue bn̄ficia dei: ad laudem
beate virginis marie cūctis ad ip̄am con
fugientibꝰ. O igit chariſſimi oēs btā̄ȝ vir
ginē in patronā ſpēalē eligamꝰ: oēs eidē
deuote ſeruitutis obſeq̄a exhibeamꝰ: vt
ꝑ ip̄am gr̄aȝ obtineamꝰ: ꝛ in celo gl'ie co
rona honorari valeamus

Ca. VII. q̄ beata Maria pec catores potēter recōciliat filio Miraculū I

Eptia vtili
tas q̄ btā Maria pctōres fi
lio potēter recōciliat. Scribi
tur in libro qui dr̄ ꝓmptuariū exēploꝝ
btē v̄ginis. ꝛ refert clarus ꝛ melius ma
giſter Joannes gritſch ordinis minorum.
Q̄ꝫ q̄dam miles fuit raptor ꝛ p̄darꝰ: nec
deū timēs ſed omni ſpurcicia vicioꝝ ple
nus: habebat tn̄ vxore deuotā q̄ eū indu
xerat vt ad honorē v̄gis Marie diē ſab
bati ieiunaret: ꝛ aue maria cum ꝓcederet
quoq; diceret corā imagine btē v̄gis. Cū
q; ſemel iret ad peccandum: eccl'iam quā
p̄teribat caſu ingreſſus: vidit imaginē vir
ginis cum ſuo puero in ſinu. Et cum ce
piſſet virginē ſalutare ꝑ Aue maria vidit
pueꝝ chriſtū vulneratū ꝛ eius ſanguineȝ
fluere in gremiū m̄ris. Quo viſo obſtupe
factꝰ dixit. O dn̄a q̄s fecit h̄: Et v̄go re
ſpōdit. Tu ꝛ ceteri pctōres q̄ amplius cruci
figitis filiū meū q̄ iudei. Volebat q̄ȝ vir
go ſanguinē filij tergere ꝛ reſtringere: nec
poterat. Tunc peccator ille cōpunctꝰ ad
virginē dixit. O mr̄ miſcdie intercede ꝑ
me. At illa. Vos peccatores vocatis me
matrē miſcdie: qui non ceſſatis me facere
matrē miſerie ꝛ triſticie. At ille. Non do
mina clemētiſſima loquere ſic: ſed memē
to te eſſe aduocatā peccatorū: ꝛ intercede
ꝑ me. Tūc ait mater ad filiū. O piiſſime
fili: amore mei miſerere huic pctōri mihi
ſupplicanti. Et filꝰ. Noli mater grauari
q̄ te nō audio. q: ꝛ ego rogaui pr̄eȝ vt ſi
poſſibile foret. ſ. alio mō r̄dimere genꝰ hu
manū trāſferret calicē paſſiōis a me: ꝛ no
luit audire me. Tūc mr̄ ait. O fili memē
to q̄ mr̄ no amore te viſceribꝰ meis alui: ꝛ
ꝯdona huic pctōri. Et filꝰ ait. Ex iuſti
cia tibi oñdo q̄ te exaudire nō teneor. Et
mr̄ ait. Non ſm̄ iuſticiā cauſemur: ſed ſm̄
miſcdiā: quia ego ſum mater miſericordie.
ḡ xp̄e me miſerere huiꝰ pctōris. Et filꝰ.
Et ego ſcdo rogaui patrē trāſferre calicē
ꝛ nō audiuit me. Tūc mr̄ iteꝝ dixit. O fi
li memento omniū laborū noſtroꝝ ꝛ dolo
rū q̄s ſuſtinui: ꝛ dona mihi hunc pctōreȝ
Et filꝰ. O mater noli grauari: ſꝫ memē
to q: ꝛ ego tertio rogaui patrē: ꝛ nō aud
uit me. Statim aūt mater depoſuit filiū
ſuū ad altare volens ꝓcidere ad pedes eꝰ
genu flexo. Qđ videns filꝰ dixit. O mr̄
q̄d ſi cvis facere: At illa. Tādiu añ pedes
illos genu flexo prouoluta ſtabo quouſ

ꝙ ei veniã ↄcedis. Et filius ait. Abſit h
a me: quia lege diuina ſancitũ eſt vt filius
honoret matrẽ: ⁊ cum ſim filius tu⁹ te ho
norare volo. Tunc ait. Peccatori iſti ꝓpť
te o mater indulgeo: ⁊ in ſignũ pacis acce
dat iſte peccator ⁊ oſculetur vulnera mea
Quod cũ ille feciſſet: ecce oſculãdo oĩa
ſanabant vulnera ⁊ ſic cognouit miſicor-
diã ꝓmeruiſſe: ⁊ maximas grãs agẽs do
⁊ mři eius letus abſceſſit: ⁊ domũ rediẽs
male ablata reſtituit: ⁊ mundũ deſerẽs cũ
ſancta vxore religionẽ intrantes: cõi ↄſen
ſu ad ſua monaſteria ibi felici fine quieuẽt

Miraculũ. II. Quod refertur i Ma-
riali magno ⁊ in legenda cõmuni. Quidã
prauus ſacriſta lubricus: ſed virgini de-
uotus quadã nocte ad ſcelus ꝑgens cũ ꝑ
eccl'iam trãſiret virginẽ ſalutauit. ⁊ poſte
ea deueniẽs in fluuiũ decidẽdo expirauit
ſũmerſus. Cuius aĩam cum vellẽt demo
nes rapere: angeli liberatores affuẽt. Qui
bus demones dixerũt. Vt quid huc veni
ſtis cũ nil in hac aĩa habeatis. Statimq3
beata Maria affuit ⁊ demones increpa-
uit. Tũc demões dixerũt. Nr̃a eſt aĩa q2
q2 in malo vitã finiuit. Ait maria. Scio
ꝙ aliq̃ ꝑgẽs ꝓmũ me ſalutauit: ⁊ rediens
ſil' facere cõſueuit. Si ḡ dicitis vob iniu
riã fieri ponam⁹ in iudiciũ ſummi regis.
Tũc deo placuit vt ad corp⁹ aĩa illa redi
ret meritis btẽ virginis Marie. Interea
frẽs matutinas differri videtes ſacriſtam
q̃runt. et ſũmerſum compererũt. Et cum
de flumine extrahẽdo mirarent̃: ille repẽ
te ad vitã rediit ⁊ geſta referens vitam in
bono cõſummauit. Miraculũ. III

Ad idem in Mariali magno. ⁊ libro
Scala celi legit: ꝙ q̃dã iudea in ꝑtu labo
rãs mortẽ cominõ expectabat. Cũ aũt vi-
cine mlĩeres chr̃iane eam viſitaſſent ⁊ vi
diſſent ei⁹ cruciat⁹: inſtabant vt ſe btẽ ma
rie commẽdaret: q̃ ꝓut loq̃ potuit ait. O
dña Maria lz nõ ſim digna rogare te cũ
ſim d genere coꝝ q̃ occiderũt filiũ tuũ: tñ
audio ꝙ clemẽtia tua ſe extẽdit etiam ad
pctõres. Si ḡ liberabis me: ego ꝓmitto vna
cũ ꝓle baptiſmum ſuſcipe. Et ecce ſubito
abſq3 dolore peperit filium. Et quia tũc
vir ſuus iudeus agebat in remotis: fur-
tiue mulier: ⁊ cum nato filio baptiſmum
ſuſcepit. Tandẽ reuerſus marit⁹ ſu⁹ cu3
hec audiſſet: euaginato gladio filiũ inter-
emit. Tũc mlĩer cepit clamare. Inſurgũt
vicini ⁊ iude⁹ fugit. ⁊ q2 ciuitas clauſa e-
rat exire nõ poterat. Vñ cũ locũ nõ hret
refugii: vidit diſcurrẽdo ꝑ ciuitatẽ ꝙ orat
toriu btẽ ꝟginis erat apertũ: illuc intrauit:
ibiq3 cũ expectaret eos quos ſciebat ad ca
piendũ aduenire: ⁊ ſciret certitudinaliter
mortẽ ſibi imminere: videns in altari ima
ginẽ beate virginis ſumpta fiducia cepit
dicere. Heu dña Maria vere magna mi
ſericordia tua ꝙ me canẽ peſſimũ q̃ deuo
raui filiũ ꝑmittis ſtare in domo tua ⁊ i ꝑ
ſentia tua. Audiui q2 mag̃ ẽ bonitas tua
fac ḡ ꝓpť te mecũ miaz: ſic fec fili⁹ tu⁹ ie
ſus cũ Paulo ꝑſecutore. Nam veracit' cre
do ipm Ieſũ ex te natũ ſine virginitatis a-
miſſione. ⁊ ipm fateor deũ verũ ⁊ homi-
nẽ in lege nr̃a ꝓmiſſum: cuius miſericordie nõ
eſt numer⁹. Cunq3 fleret venit curia q̃rẽs
ipm. ⁊ ibidẽ inuentũ ligauerũt. Et ipſe ce
pit baptiſmũ petere dicẽs. vt cognoſcatis
ꝙ nõ ꝓpter timorẽ mortis baptizari req̃-
ro: nũc ſupplico vt me baptizetis: et mox
ducatis ad mortẽ. ꝙ ſi negare vultis ba-
ptiſmu3 Ieſum chr̃m redemptorẽ mũdi
accipio in datorẽ baptiſmi: ⁊ ſanguinem
meũ accipio ꝓ aq̃. Tunc ſtupefacti ꝑmi-
ſit curia ipſum baptizari: ⁊ ſic ad carcerem
poſtea duci. Iudea vxor ſua contemplãs
filiũ ſuũ iugulatũ: vidit ipm viuere ⁊ ride
re. Morq3 gaudens audita baptizatiõe
ſui mariti: cũ filio cucurrit ad curiam: et
oſtendit puerum viuentẽ: ſola cicatrice re
manente in gutture: ſanum. Et ecce mirã
tur omnes de his geſtis. Educiturq3 iu-
deus baptizatus de carcere. Morq3 pue
ro illi data eſt perfecta vox. ⁊ in preſentia
tot⁹ ꝑpli h̃ dr ꝓtuliſſe. Mr̃ miſericordiaꝝ
⁊ tot⁹ ↄſolatiõis: ꝟgo an ꝑtũ: ꝟgo i ꝑtu:
ꝟgo p⁹ ꝑtũ. mr̃ chr̃i filii dei intacta me in
ſuũ ſeruitorẽ adoptauit. Tũc oẽs laudãtes
btã3 ꝟginẽ Mariã iudeũ baptizatũ ꝑmi
ſerũt liberũ abire. Qui ſeruiẽs ex corde be
ate virgini: multa de ea cõtra iudeoꝝ ꝑfi
diã ↄſcripſit. ⁊ tandẽ ſuus filius creſcens
⁊ in bono proficiens beate virginis deuo
tiſſimus ſeruus extitit

Miraculũ. IIII. Ad idẽ refert

Ceſarius in ſuo dialogoꝝ libro.ꝙ ꝓpe flo
rentiā fuit qdā miles q dedit⁹ vanitatibꝫ
ꝛ laſciuijs cū diſſipaſſet oīa bona ſua a q̄
dā villico q demōibꝫ adherebat ↄſiliū re
quiſiuit ꝑ quē modū poſſꝫ ditari. Qui eū
ducēdo ad q̄ddā nemus vocato demone
eis occurrit: ꝛ cauſa q̄ſita qd vellent edixe
runt ꝙ miles iſte vellet ditari. Et demon
ait. Facilia ſunt iſta mihi dūmodo volue
ris annuere votꝫ meis. miles aſſenſit. De
mon aūt tria ꝓpoſuit. Pmo abnegatio
nē filij dei. Scdo abrenūciationē matris
eccłie ꝛ ↄſortiū ſcōꝝ viroꝝ. ꝛ hec duo mi
les fecit. Tūc tertiū ꝓpoſuit demon ꝙ ſcꝫ
ꝟginē bn̄dictā abnegaret ꝛ renūciaret ſu
is ſubſidijs: meritis ꝛ ſubuentiōibꝫ. Tūc
miles noluit hoc tertiū facere licet valde
ſolicitaret a villico. Sicqꝫ demon irat⁹ re
ceſſit: ꝛ iſte miles nil ꝓſperū in hac re ha
buit. tandē nutu diuino qdā die ad ſe re
dijt: ꝛ de his q̄ abnegauerat cōpūctus in
trauit eccłiaꝫ: ꝛ corā imagine b. ꝟginis cū
maximis ſuſpirijs ac lachrymis cepit ve
niā ꝛ miſcōiam iplorare. Dūqꝫ in ſuo do
lore nō attenderet ad clamorē ſui gemit⁹:
ſed voce audibili diceret. Mater miſcōie
impetra miſcōiam mihi ꝛ indulgētiā deli
ctoꝝ: Quidā nobilis ditiſſimus vicinus
q tunc in eccłia erat: poſuit ſe retro colūnā
vt poſſet audire qd iſte tālachrymoſe po
ſtularet a b. ꝟgine. Tunc audiuit imaginē
b. ꝟginis loq filio ſuo hec ꝟba. Fons mi
ſericordie q dixiſti. Nolo mortē pctōris ſꝫ
vt magꝫ ↄuertat̄ ꝛ viuat miſere huic pec
catori. Et ecce imago filij auertit faciē ne
reſpiceret hūc militē flentē dicendo. Quō
huic faciā miſcōiaꝫ q me negauit eē deū:
Tūc mr̄ ait. Fili licꝫ hic peccauerit a dia
bolo deceptus: tn̄ o fili attende qd ꝓmiſi
ſti humano generi: qꝛ in q̄cūqꝫ horā inge
muerit pctōr nō recordaberis iniq̄tatum
eius. Parce ḡ ſaltē ꝓpt̄ me. Ait filius. di
miſſa ſunt ei oīa pctā. Et vox ad eū. Sur
ge vade ꝛ amplius noli peccare: qꝛ meri
ta matrꝫ dei te ad pn̄iam adduxerūt. Iſte
ḡ grās agens ſurrexit: ꝛ cū vidiſſet aliū
ſtantē retro columnā. cognito ꝙ ꝛ ille hec
ꝟba audierat ꝛ viderat rē iſtā. vt narrat̄ il
le nobilis ditiſſim⁹ redrens: cāmꝛ audiēs
geſta a pncipio ob deuotionē btē ꝟginis
iſtū militē ſibi adoptauit: ꝛ vnicaꝫ filiam
quā habuit cū multiplicibꝫ diuitijs eideꝫ
in ↄiugiū tradidit. ꝛ ſic recupatꝫ oībꝫ bo
nis beate ꝟgini deſeruiuit.

Capłm. VIII ꝙ maria demones fugat Miraculū. I.

Ctaua vtilitas: qꝛ maria demōes fugat
Legit̄ in li. q dr̄ ſcala celi: atqꝫ
in mariali magno: ꝙ fuit qdā nobilis qui
deuotus ꝛ pius ad b. ꝟginē q̄ndā orōneꝫ
ad btē ꝟginis: necnō Ioannis euāgeliſte
honorē editā q incipit. O intemerata ꝛc.
q̄libet die dicebat cum magna deuotiōe.
Cui inuidens diabol⁹ in aſſumpto corpe
dānati hoīs cuiuſdā ſe pn̄tauit ad ſuienꝺ
dum attente: quē nobilis cū ꝓnū ad oīa ꝛ
induſtriū i ſuitijs vidiſſet poſuit ipꝫ in q̄
dā hoſpitali qd ipē edificauerat (ſ. nobil)
ſumptibꝫ ꝓprijs: vtqꝫ ibidē ſuiret attente
infirmis ꝛ pauperibꝫ deputauit ꝓuidēdo
Ecce vero diligēter ꝛ mirabili charitate
ſm apparentiā exequebat̄ mādatum dn̄i
ſuiendo infirmis ꝛ paupibꝫ. ita ꝙ oēs exi
ſtētes in hoſpitali mirabiles laudes d eo
dicebāt. Accidit vt ſemel veniſſet ad do
minū ſuū petēdo piſces ꝓ aliqbꝫ infirmis
in hoſpitali qui vt dicebat: alia comedere
nō valebant. Et dn̄s miſit ad foꝝ: nec ibi
piſces reppererūt. vn̄ iſte dn̄s cū ipo ſuito
re q. ſ. ignorabat̄ fore diabol⁹. aſcēdit na
uē ad piſcandū: ꝛ cū eſſent in ꝓfundo flu
minis nitebat̄ diabolus ſūmergere ipum
dn̄m. Sed ecce fune candidiſſimo naueꝫ
cingente ꝛ firmāte de celo deſcēdente mo
ueri nō potuit. Tandē reuerſi altera q̄dā
die iteꝝ a dn̄o venatiōes ꝓ infirmis fieri
poſtulat dicēs ꝙ aliter viuere plimi nō va
lebant eoꝝ. Tūc dn̄s mane ſurgēs cū eo
acceptꝫ laqueis: iaculis: canibuſqꝫ ꝛ auibꝫ
nemus maximū intrauerūt. Et cū dn̄s in
ſeq̄ret̄ ꝑdā: iſte diabolus in ſpecie ſuitoꝝ
eꝰ dn̄s: nitebat̄ eū occidere iacula mittendo
ↄ eū q̄ſi mitterent̄ ↄ venandā ferā. ſꝫ ſta
tim pannus pulcerrimus interponebat ſe
iter iaculatorē ꝛ militē: nec eidē poterat i
aliq̄ nocere. vn̄ reuerſi cū ꝑda q̄dā die iſte

nobilis cũ inuitaſſet quēdã epm rogat eũ vt ſuũ hoſpitale viſitet q̇ vna cũ nobili ac cedēdo: z vidēs illũ ſuitorē ac reqrens ab infirmis mirabiles cõmēdatiões de ipo audiuit. Et mox reuelãte dño cognouit q̄ eſſet demon. Precepit ḡ eidē corã oibꝫ in ꝟtute ieſu chri vt q̇s eſſet diceret: z ad q̇d veniſſet. aut cur illic maneret cũm agiret. Mox ille deꝑhenſus hoſtꝫ fugiēs terribi liter ait. Demõ ſũ ꝑncipis tenebraꝝ ſoci us z cogor dicere ꝟitatē. Veni nēpe huc Primo vt infirmãtes in hoc hoſpitali ꝑi uare q̇rem ꝯfeſſiõe z ſacroꝝ ꝑceptõe. Se cũdo veni vt ꝑimerē iſtũ militē q̇ eſt ꝯn⁹ ñris opibꝫ z fuit mr̄i ieſu. ſed nũc vtroq̄ ꝑuatus ſum. volui q̇ppe ipm ſũmergere z nõ potui. q: chorda ſerica ď celo demiſſa nauē firmauit. iaculare etiã volui z neq̇ ui. q: e celo delapſus pãn⁹ aure⁹ ſe iterpo nebat z ſagittas ſuſcipiebat. infirmis etiã nocere nõ potui. q: ꝟtus mr̄is dei me rep mebat ꝑpter vnã orõnē quã iſte miles de facto dicebat q̇libet die. His q̇z dictꝫ de mon ꝯfuſus cũ terrore z fetore relicto diſ paruit: z oēs in laudē dei z btē ꝟginis ꝑ rũpunt. Tũc interrogat epũs q̄ eēt illa oro Cui miles. O beata z intemerata zc̄.

Miraculũ. II. Ad idē legiť vbi ſ̄. q̄ fuit q̇dã iuuenis relictus a pr̄e z dimiſſus cuidã militi ad nutriēdũ. Qũq̄ poſtea de diſſet ſe male ſocietati: ebrietatibꝫ: ludis z imundicijs: nõ obſtãte correctõe tutorꝫ ce pit vendere z alienare poſſeſſiones ſuas. Tũc iſte miles tutor eius volēs ſibi fideli tatē ſuare ꝑ ꝑcio q̇d dabať ab alijs. ipe ſi bi redimebat z emebat fideliter. Tandē oibꝫ finaliter diſtractis dũ nil amplꝰ ad vendendũ haberet z multũ egeret accidit ſemel vt iret ad venationē cũ q̇dã malo z imunde vite milite. Iſte dixit iuueni. Cõ patior tibi: q: miles tutor tuus decepit te z approꝑat ſibi oēs poſſeſſiões tuas. Sꝫ ſi velles mihi adh̄erere ego ducerē te ad quēdã dñm meũ. z ille ditaret te diuitijs magnis. Aſſentit iuuenis: z dũ itrarēt ne mus magnũ: interrogat ſociũ q̇d iſte dñs vellet habere ab eo ꝑ diuitijs donandis. Ait miles. Nõ niſi vnicũ ꝟbũ. Cumq̄ ve niſſent ad terminũ: ecce demon affuit cũ magno apparatu z gratãter accepit militē z ſociũ aduentũ. Cũq̄ expoſuiſſent cauſã aduētus ait demõ. Vos chriani eſtꝫ mul tũ duplices in ꝟbis: ꝑmittitis nob ſuare pacta dum petitis adiutoriũ: qñ aũt facti eſtis diuites ꝟtitꝫ dorſũ nob. Si ḡ vis a nob auxiliũ: abnega mariã mr̄em dei z ab renũcia oi adiutorio ipius. Iſte aũt iuue nis licꝫ foret malus: tñ q̇libet die dicebat illũ ꝟ. Maria mr̄ grẽ mr̄ miſcđie: tu nos ab hoſte ꝑtege in hora mortꝫ ſuſcipe. Vñ ꝑterritus cepit hũc ꝟſum exclamare. Tũc demõ iratus ꝯ militē q̇ eũ adduxerat ſta tim ſuffocauit eũ z ad infernũ deportauit Iuuenis ꝟo relictus cũ magno terrore re diit ad ciuitatē: z in craſtinum erat vigilia aſſumptiõis btē Marie. Tũc illo die in greſſus eccliam: ecce imago btē ꝟginis aſ ſurgēdo caput ei inclinauit. Cũ aũt ipe h̄ nõ videret: ſed ille miles q̇ eũ nutrierat z tutor eius fuerat dũ vidiſſet eũ flere cũ cõ tritõe corã altari btē ꝟginis reqrit cauſã Et ille dum dixiſſet ſibi oia ꝑdicta q̄ ſibi acciderãt: laudauerũt deũ. Et ſic ille mi les ſibi ꝑdita recuꝑauit:

Miraculũ. III. Ad idē legiť in libro q̇ dr̄ ſcala celi q̄ fuit q̇dã religioſus q̇ cũ meditareť ď ce leſtibꝫ ꝯgregatio magna porcoꝝ ingreſſa eſt ſuã cellã. Cũ aũt ꝑtēderēt q̄ vellēt eũ deuorare: z incepiſſent rodere tibias eiꝰ ille incepit clamare ꝟſum. Ab hoſte ma ligno defendas nos dei genitrix ꝟgo. Tũc ſtatim btã ꝟgo viſibiliter apparuit eidē: z cũ ꝟga quã manu tenebat exercitũ demo nũ fugauit dicēdo. Recedite maligni re cedite: q: victoriã nunq̄ habebitis de mi hi deuotis. q̇ oēs euaneſcētes ſic fumus. Ille ꝯſolatꝰ a bñdicta ꝟgine remãſit in ce leſti dulcedine. Ecce patꝫ. q: q̇ ſeruit beate ꝟgini z ad eã cõfugit: ipius ꝟginis ꝑcibꝫ demones nocere volentes compeſcunť ne vincere põſſint: aut talibus plene nocēãt quantũ velint.

Q, btã ꝟgo errãtes illuminat Ca. ix. Miraculũ. I.

Vna vtilitas: q: Maria errãtes illuminat. Legiť in lib. q̇ dr̄ ſcala celi. q̄ fuit q̇dã ſacerdos q̇ deuotus

btē ꝟginī mrū dubitabat de ſacro altarꝫ
Et iō rogabat aſſidue btām ꝟginē vt eū
dignaret̃ iuuare. Cū aūt in ſabbo celebra
ret miſſaz: añ Pr̄ nr̄ diſparuit hoſtia quā
ſacrificauerat: ⁊ dū reſpiceret ſtupefactus
vidit mr̄em glīe añ ſe ſuū filiū in vlnis te
nētē ⁊ dicētē. Ecce quē ſctā puerpa por
tauit: ecce quē ꝯſecraſ: ecce quem manib
tractaſti: quē leuaſti: ⁊ ecce trado tibi filiū
meū: accipe ⁊ ꝑfice miſſe officiuꝫ. Accepit
ḡ ſacerdos puez ⁊ poſuit ſuꝑ corporale: ⁊
cū ꝑueniſſet vt iā hoſtiā deberet frangere
nō amplius in forma pueri. ſꝫ in forma pa
nis moſtratus eſt ei. Et ſic ille i fide ē robo
ratus. Miraculū .II. Ad idē legit̃ i
mariali magno: ⁊ etiā libro q̄ ſuꝑ. ꝙ fuit
q̄dā iudeus in Lōgobardia q̄ viā incedēs
a latronib capit̃ ⁊ plagis impoſitꝫ carceri
obſcuriſſimo tradit̃ vinctꝫ manibus poſt
tergum. Sic in dolore poſito ⁊ expectāti
mortꝫ aduentū occurrit i mentē vt adiuto
rium btē ꝟginis marie in q̄ ſperāt chr̄iani
reqreret. Cūq; flendo diceret. O dn̄a re
gina celi ⁊ terre verifica in h̄ caue qđ ď te
ꝑdicat̃. q2 dr̄ a chr̄ianis ꝙ ꝑ te mundus ſal
uat̃ ⁊ detēti a demone liberant̃. captiuiq;
eripiant̃. Adiuua ḡ nūc me: atq; trib die
bus cū ſic nīaſiſſet: ⁊ p̄ laſſitudine paulu
lū obdormiſſet affuit q̄dā dn̄a ſplēdidiſſi
ma cū duab puellis: q̄ꝝ vna diſſoluit vin
cula q̄b miſer erat cōſtrictus: euigilauit
mox p̄ gaudio iudeus: ⁊ admirādo cepit
reſpicere q̄ eſſet iſta ꝑſona. ⁊ vidit nō in ſo
mnis. ſed vigilando dn̄am celi aſtantē: ex
cuius claritate totū diuerſoriū replebat̃. Ad
quā iudeus ait. Dic mihi o dn̄a q̄ es q̄ tā
benignū affectū mihi miſero oſ̄idiſti. At
illa. Ego ſum Maria quā tu cū gemitib
aduocaſti. ⁊ licet tu ⁊ gens tua me ⁊ filiuꝫ
meū redēptorē ſeculi abnegaueritis: tñ ec
ce malis ꝑ vr̄is reddā bona. vt ſcꝫ ab erro
re ad viā ꝟitatis te adducā. idcirco ad te
veni vocata. veꝝ vt euidētius hoc cogno
ſcas egrediamur foras ⁊ duxit ꝑ angelos
ad altiſſimā rupem. vbi poſitus cū reſpi
ceret inferius. vidit vallē ꝓfundiſſimaꝫ ⁊
obſcuriſſimā. ſulphureas flāmas ⁊ fetorē
intolerabilē emicantē: ⁊ horridis tormen
toꝝ generib inibi torqueri aīas abſq; mi
ſericordia. Illeq; lamentabant̃ horribili
ter ⁊ eiulabāt nec pena minuebat̃. Tunc
territus iudeus corruit ⁊ ꝟgo btā ait. Hec
dant̃ tormēta ꝑfidis iudeis q̄ negāt me ⁊
filiū meū Jeſum. Tandē de mādato ꝟgi
nis ꝑ angelos ductus eſt ad montē quen
dā gratiſſimū in q̄ māſiones ſplendidiſſi
mas aſpexit. odoreſq; inextimabilis ſua
uitatis ſenſit. ⁊ cetus ciuiuꝫ celeſtiū vultu
ſplēdidiſſimo pſallētes. Cui ait ꝟgo bea
ta. Hec eſt hereditas aīaꝝ redemptaꝝ
ſanguine filij dei quā ⁊ tu poſſidere pote
ris ſi vere credas. ⁊ nunc elige locū quem
hoꝝ volueris. ⁊ ſic diſparuit virgo beata
Tunc iudeus venit mane ad villā: ⁊ ſuſce
pto baptiſmo cum magna deuotiōe ſer
uiuit quoad vixit ꝟgini bn̄dicte que eam
ad fideꝫ illuminauit: ⁊ ad viam veritatis
ꝑduxit miraculoſe.

Qꝫ btā maria a dānatiōe li
berat. Ca. X Primū miraculū

Ecima vti
litas ꝙ maria a dānatiōe li
berat. Legit̃ in libro q̄ dr̄
ſcala celi. ꝙ fuit q̄dā clericus q̄ tota inten
tiōe libidini deditus. nihilominus h̄ bo
num tm̄mō in eo erat ꝙ horas btē ꝟginis
deuote dicebat. Cum autē quadā vice ad
ꝑficiendā ſuā libidinē trāſiret ꝑ quēdā pō
tem. ⁊ dicere cepiſſet interim officiū beate
ꝟginis in fluuiū cadēs ſummerſus eſt: ⁊ a
demonib raptus. Tunc beata ꝟgo affu
it ⁊ cōpulit demones ad iudicium ducere
ipſam aīam. vbi cū altercarent̃ demones
aſſerētes ꝙ eis debet̃ aīa in pctō mortal
li decedēs. Ecce btā ꝟgo duo teſtimonia
ſacre ſcripture allegauit. Primū eſt. vbi te
inuenio: ibi iudicabo. Scđm eſt. ex ꝟbis
tuis iudicaberis. ⁊ ſic ꝯcluſit dicens. Ex q̄
iſte dum mortuus eſt meū officiū dicebat
⁊ in ore eius erat angelica mea ſalutatio.
idcirco mea eſſe debet aīa iſta. Tunc iu
dex p̄cepit afferri linguā eius. ⁊ cū inuen
ta foret in ea hec ſcriptura. Aue maria ⁊c̄.
ait iudex. Reuertere ad corpus ⁊ age pe
nitentiā. q2 diabolo nō datur poteſtas ſu
per te ꝓpter reuerentiā illius q̄ eſt oīm ſa
lus ⁊ victoria fortꝫ de hoſte. Lauda ergo

dulciſſimā matrē meam ꝛ dic oibꝫ: q: hec
eſt ꝑnciplū humane ſaluatōis ꝛ recupera
tionis ſcꝫ ipam btām Mariā colere. ꝛ ſic
liberatus eſt hō ille. Eiecto qꝫ eius corpo
re ꝑ angelos de flumine. aia illa intrāte re
uixit ꝛ pniam egit: ac oia relinquēs religi
onē intrauit: vbi laudabiliter ꝯſūmauit.

Miraculū. II.

Ad idem legit in quodā miraculo qꝺ accepi ex libro
notabilis cuiuſdā ꝑdicatoris ordinis mi
noꝝ q in comitatu Tholoſano duo frēs
erant magni ꝑdones reſidētes in quodaꝫ
caſtro: vnus eoꝝ licet ꝑdaret: tn̄ ꝑcauebat
ne hoīes occideret. hic diuino nutu peni
tentia ductus intrauit ordinē fratꝝ mino
rū: ꝛ q̄tidie exorabat deuꝫ ꝓ ſuo fratre ꝑ
done vt ꝯuerteret ad penitentiā. Accidit
aūt q ille ſuus frater ꝑdo infirmaret. cui
cum ꝯſanguinei ꝯſulerent pniam ꝛ ꝯfeſſi
onē: dixit q nulli alteri vellet cōfiteri niſi
iſto ſuo germano facto fratre minore pre
ſbytero: eo inq̄t q ille q̄ndā fuit ſoci⁹ opeꝝ
meoꝝ: ꝛ cōſcius eſt factoꝝ meoꝝ. Miſſo
itaqꝫ nūcio ꝓ eodē interim iſte grauatus
infirmitate mortuus extitit: ille qꝫ adueni
ens reppit hūc ſuū fratrē defunctū porta
ri ad tumulandū. Unde flens ꝓſtrat ſe in
orone: ꝛ bn̄dictā ꝟginē cepit rogare ꝓ ſuo
fratre totis viſceribꝫ deuotiōis: ꝛ ecce ſubi
to mortuus ille erigens ſe clamauit forti
ter dicendo: Ue mihi. Et iterato recidēs
quieuit: poſt aliquantulū cū ille frater mi
nor nō ceſſaret ab orōe: iteꝝ erexit ſe mor
tuus ꝛ clamauit tam fortiter vt circūſtan
tes territi fugerent. ꝛ iteꝝ recidens ſiluit.
Tertio deniqꝫ cum orationis ꝓlixitas in
cubiculo a fratre diſtenderet: ecce ille mor
tuus erexit ſe ꝛ exiliit dicēs. Gratias ago
deo ꝛ bn̄dicte virgini Marie. Oēs igit
ſtudentes interrogauerūt eundē: ꝛ rn̄dit.
Egreſſa inq̄t aīa mea rapta eſt ab innu
meris demonibꝫ q̄ omnia pctā mea mihi
obiiciebant: ꝛ ad tormenta deducere nite
bant: vidiqꝫ quaſi fornacē ignis ardētis
ſulphurei horribilis: quo cum ꝓiicere me
vellēt ſtatim fortiſſime clamaui ꝑmā illā
vocem quā audiſtis vicꝫ: Ue mihi. Ecce
autē vidi ſupra me in altiſſimis ſtantē iu
dicē qui ſententiā cōtra me ferre volebat
vt ignibꝫ traderer. ꝓpter qꝺ gemitus. Se
cundo clamaui fortius. Mox quoqꝫ ap
paruit homo ſimilis fratri meo germano
in habitu ordinis minoꝝ ꝓcidens coram
beata Maria ꝟgine: ꝛ ꝓpter eius preces
btā ꝟgo maria interceſſit corā iudice: ꝛ ſic
eius meritis ꝛ interceſſione dilata eſt a iu
dice ſentētia diebꝫ octo: ꝛ interim aīa cor
pori meo reſtituta ꝓ agenda penitentia. ꝛ
ſic gratias omnipotenti deo ꝛ beate Ma
rie ago: atqꝫ tibi o frater chariſſime. Feſti
nemus igit vt ſatiſfaciamus dānificatis.
Quibꝫ ꝑfectis capa induit ordinis mino
rū ꝛ lachrymans cunctis diebꝫ: ac ꝯfeſſus
die octauo quieuit fine bono. Ecce claret
q btā Maria interpellata ſua īterceſſiōe
liberat a damnatione eterna.

Miraculum. III.

Ad idē refert Uincētius in ſpeculo hiſto
riali li. viij. ca. cxvij. q ī territorio Lugdu
neñ. erat quedā mulier beatā ꝟginē valde
amās ꝛ ei deuote ſeruiens: que cū adhuc
in iuuentute ſua quoddam fecerat pecca
tum qꝺ nulli ꝑ verecūdia audebat ꝯfite
ri: licet alꝭ ſtrenue bona opera exerceret.
Cūqꝫ ꝯfitebatur alia peccata iſtud vnuꝫ
ſubterfugiebat ꝛ quaſi cōfiteri intendens
in fine confeſſionis dicebat ſic. De his et
aliis ſi qua ſunt in me de quibꝫ cōfeſſa nō
ſum. dei miſcdiam ꝛ veſtrā pater abſolu
tionē poſtulo. Tandem accedens an̄ quā
dam beate ꝟginis imaginem tota cordis
amaritudine illum reatum quem celabat
loquebatur fatendo ſe peccatricem: vnde
confeſſoris ſagacitas quandoqꝫ aduerte
bat exeſtuantē eius animū. Tum ex eius
tremule vocis ſono. Tum ex meſticia fre
quenti: cepitqꝫ ipē confeſſor ſuauiter mo
nere vt ab ea exigeret tanti gemitus cau
ſam ꝑ ꝯfeſſionis veritatem: ſed ligāte os
eius diabolo nō potuit ꝯfiteri ꝑ verecun
dia. Demū tempoꝝ ſucceſſu mulier ſine il
lius peccati ꝯfeſſione ad extremā vite ho
ram peruenit: qua mortua ꝛ coram iudice
adducta ipā beata Maria poſtulante iu
dex pepēdit edictum vt ad corpus rediret
anima peccatricis. Et quoniam ſine ꝯfeſ
ſione nō eſt ſalus vt viuens ſacerdoti ꝯfi
teret. ꝛ ſic dānatōem q̄ inſtabat: ac demo
num ſocietatē euaderet: Interim ſeruaba
tur cadauer. Et ecce ſubito ſurrexit muli

et ⁊ aſtantes fugerunt. quos allocuta cū acceſſiſſent ꝓpius: ait: Vocate ſacerdotē. Quo vocato de illo pctō fecit ꝯfeſſionē: ac de oīb9 alijs delictis. ⁊ enodauit cūctis ſuā liberationē factā ꝑ btām ꝟginē. ⁊ ſic recqͥeuit ꝯtinuo ī pace. Oēs ꝗ audiētes hec laudē dixerūt chrō ⁊ beatiſſime ſue matri

Miraculū Quartū

Ad idē refert idē Vincētius dicto li. viij. ca. cxv. ꝙ fuit qdā nobil' diues ⁊ vxor eius deuota. qꝝ man9 erga paupes largiſſima. Cumqꝫ filios procreaſſent: ⁊ deinceps in ꝓuecta etate celibē vitā ducerent: diabol9 inuidit eoꝝ caſtimonie. Vñ inflāmauit animū viri in ꝯcupiſcētie ardorem ad vxorē ī tantū vt in nocte dñice reſurrectionis accederet ad eā ꝓ libidinis actu cōplēdo. mulier cū īcreparet virū: nec ei9 ſermonibus multis acqͥeſceret: turbata ad virū ait. Ecce ſacra nox reſurrectōis. qcqͥd ꝗ a nobꝭ hac nocte fuerit opatū ⁊ conceptū ſit maledictū ⁊ diabolo in eternū mācipatū. Concepit mulier in illo ꝯcubitu: et peperit tandē filiū pulcerrimū: creſcebatqꝫ puer decore: lrīs docilis: et eloquentia laudabilis. mater autē triſtis erat ſciens quod dixerat. Puer ergo cū ad. xij. annū ꝑueniſſet: ⁊ a parentibus tenere diligeret: diabol9 apparuit matri illi9 dicēs. Eſto parata ꝓmiſſum mihi reddere āno tertio Proinde mulier flebat qͦtidie: ⁊ cū vidiſſꝫ filium mox in lachrymas prorumpebat. mirabat' iuuenis: qꝛ cū de eo oēs alij gaudebant: ſola mat' flebat. Requiſiuit ꝗ cauſam: quā importune inſtanti mater aperuit ꝑ omnia enarrando. Tunc ꝑtimeſcens iuuenis ď nocte aufugit: petijtqꝫ anxi9 nō nullos ſapientū vt ſibi de negocio tāpericuloſo darent ꝯſiliū. Peragrans itaqꝫ mltis terris venit rhomā: ⁊ inde cū litteris papalibꝫ: ad epiſcopū hieroſolymitanū ꝑrexit. Qui audiens ab eo rem ⁊ oēs q̄ aderāt fleuerūt. ⁊ ecce tandē epō ď hoc anxie cōcionanti reuelatū eſt vt mitteret' ad quēdā ſanctū virū q̄ erat in heremo lōge: ⁊ angelicis paſcebat' cibis ⁊ loquel': ac inſtruebat' reuelationibꝫ diuis. Nam huic ſancto quotidie de celo ſicut nix candidiſſimus panis quo reficeret' mittebat' ꝑ angelos. Adoleſcēs igit' arrepto lōgo itinere demōſtrato ab epō: ſolus diſceſſit.

Porro ad ſanctū ſenē heremitā angelus domini ꝑcedenti vēit hora de celo duos panes ferēs. ex quo intellexit vir dei ꝙ aliqͥs deo volente veniret ad prandiū. ⁊ grās egit. Tādē adoleſcētē ſuſcepit ⁊ ꝑlectꝫ lrīs miſſis ab epō ait. Chariſſime fili genitricis dei auxiliū depcemur. qꝛ ipa habet dominiū ſuꝑ oēs malignos ſpūs que ꝯtriuit caput ſerpētis: ⁊ poteſtatē habet ſuꝑ infernū. Itaqꝫ vir dei cū lachrymis orās die paſce qñ rapiēdi pueꝝ a diabolo termin9 aderat: ad hoſtiā ſalutarē offerendā ꝓ puero ſe ꝑparauit. Timentē ꝟo puerum inter ſe ⁊ altare conſtituit. Et facta eleuatione corporis chriſti venit diabolus ⁊ pueꝝ e medio rapuit ⁊ ad infernū portauit. Quod ꝑſentiens ſenex ingemuit ⁊ btām virginē exorauit. Que qͥdē mox ſubuenit: ⁊ pueri corpus ⁊ animā ex inferno extraxit: ⁊ in locū vnde ſublat9 fuerat puer eſt reſtitut9. Cūqꝫ vir dei Pax dñi diceret: ecce iuuenis liberat9: et cu ſpiritu tuo rñdit. Accepta quoqꝫ cōmuniōe ſancta de manu ſenis narrauit tandem qͦmodo beata virgo ipm de inferno eripuerit: ⁊ ꝙ multa milia in inferno poſita ſint. ⁊ quales penas inibi viderit. Deinde bñdictione a ſancto accepta letus ad epiſcopum hieroſolymitanū atqꝫ ad parentes redijt.

Miraculū. V.

Ad idem legitur in magno Mariali. ⁊ hoc etiā miraculū meminit ſanctus Bernardus ſuꝑ Miſſus eſt. vicꝫ ꝙ apud Ciliciā anno domini qͥngenteſimotriceſimoſeptimo fuit quidam vir nomine Theophilus: cuiuſdā epi vicedomin9: qui tāprudenter ſub epō res eccl'iaſticas diſpenſabat ꝙ mortuo epō dignū epiſcopatu oīs popul9 acclamabat. At ille vicedominatu contentus: aliū in epm maluit ordinari. Tandē ab ipo eodē epō inuite ab officio eſt depoſitus: ⁊ in tantā impatientiā eſt delapſus vt ad ſuam recuperandā dignitatē cuiuſdā iudei malefici ꝯſiliū expeterꝫ. Ille ꝗ diabolū aduocauit: ⁊ Theophilus iuſſu demonis chriſtū ⁊ mrēꝫ ei9 abnegauit: ⁊ chrīanā ꝓfeſſiōi abrenūciauit. ⁊ ipi9 negatōis atqꝫ abrenūciatōis chirographū ſcrpſit ⁊ anulo ſigillauit atqꝫ demōi tradi-

latū tradidit: ꝛ ſic ſuitio eius adheſit. In
craſtinū ḡ ꝓcuratōe demonis Theophi
lus in grām epī recipit: ꝛ in ſui officij di
gnitatē reſtituit. Tandē ad ſe reuerſus d
eo qd fecerat valde ingemuit: ꝛ ad ꝟginē
glioſaꝫ tota mente ꝯfugit. Quadaꝫ vice
beata ꝟgo in viſione illi apparēs de ipie
tate ipm redarguit: ꝛ diabolo abrenūcia
re ꝑcepit: ac xp̄m dei filiū ꝛ om̄e chriſtia
nitatis ꝓpoſitū ꝯfiteri fecit. ꝛ ſic ipm i ſui
ꝛ filij grām recuꝑauit: ꝛ ad indiciū idulte
venie iteꝝ ſibi apparēs chirographū qd di
abolo dederat ſibi reddidit: ꝛ ſuꝑ pectus
poſuit: vt iā non ſe diaboli ſeruū timeret
ſed ꝑ bt̄am virginē liberū ſe factū gaude
ret. Quo Theophil⁹ accepto vehement
exultās corā epo oiq; pp̄lo qd acciderit
retulit: ꝛ cūctiſ admirantib; ac glioſam ꝟ
ginē laudātib; ipe poſt triduū i pace quie
uit. Et ſic claret quō ipa mr̄ mie hoies
pctōres nō ſinit ꝑire: ſed ad eā ꝯuerſos a
dānatōe miſicordit vult liberare

Cap. XI q̄ bt̄a Maria mē bra reſtaurat Miraculū. I.

Edecia vti litas ſiue gr̄a quā dat hoib⁹ maria: ē q̄ mēbra reſtaurat.

Legit quippe in chronicis rhomanoꝝ pon
tificū. Et in li. q̄ dr̄ Scala dei narrat q̄ q̄
dam cleric⁹ magna tentatōe carnis vexa
bat: ꝛ bt̄am Mariā vt auferret requirebat
Cū ḡ q̄dā die cū lachrymis iſtaret: appa
ruit eidē bt̄a virgo ꝓmittens libationeꝫ.
ꝛ inſuꝑ ſummā in eccl̄ia exaltationē ſibi ꝑ
futurā. Tādē libatus fact⁹ eſt ſumm⁹ pō
tifex ſiue papa: qui appellat ſanctus Leo
papa. Hic dum ꝑſeueraret in laudib; et
ſeruitio beate virginis: quadā vice in ec
cleſia ſancte Marie maioris in die reſur
rectionis dn̄ice miſſam celebrabat: ꝛ duꝫ
fideles ꝑ ordinē cōicaret: mulier quedam
accedens manū eius oſculata eſt: ꝛ ex hoc
mox in eū vehemens tentatio carnis iſur
rexit: atq; animus eius cepit inclinari ad
turpem conſenſum. Et dū oculos eleuaſ
ſet vidit reginā glīe tranſeuntē corā eo fa
ciem auertentē: nec reſpicere ipm volētē.
Vñ cognita eius indignatōe papa: cepit
penitere ꝛ abūdant flere. ꝛ dū ſic flendo
iteꝝ eam reſpiceret. vidit q̄ vultū aliq̄ntu
lū ꝯuertebat ad ipm. ꝛ recepta aliq̄li ꝯſo
latōe miſſam cōpleuit. Et ingreſſus do
mū vir dei in ſemetipm ſeuiſſimus vltor
inſurgit: atq; eadē die clam manū que fu
it materia ſcandali ſibi penitus amputa
uit ꝛ a ſe reiecit. Interea poſt tp̄a murmur
in pp̄lo oriebat ꝯ papā: eo q̄ more ſolito
nō celebraret. Tūc Leo ad bt̄am virginē ſe
ꝯuertit: ꝛ cū maximis lachrymis ſe tota
liter ipius ꝓuidentie cōmiſit. Et ecce con
tinuo bt̄a Maria ſibi aſtitit: ꝛ manū illā
pape truncatā ſuis ſanctiſſimis manibus
tenuit: atq; manus noua de celo lapſa eſt
ꝛ ꝑ beatā virginē data ſibi. Sicq; manū
pape beata virgo reſtituit reformauitq;.
Juſſit quoq; vt ꝓcederet ꝛ filio ſuo ac ſi
bi ſacrificiū immolaret. Leo ḡ oī populo
qd ſibi ꝯtigerat ꝑdicauit: ꝛ manū reſtitu
tā oib; euident oſtendit: atq; ois popul⁹
laudes b. ꝟgini acclamauit.

Miraculū. II. de Damaſceno

Ad idē legit i miracul' bt̄e ꝟginis ꝛ lib. quo ſuꝑ. q̄ Jo
annes Damaſce. in Grecia ſūm⁹ phs: vt
liber⁹ deo vacaret factus eſt monachus.
Cū aūt laudib; beate Marie inſiſteret ꝛ
dictamina pulcerrima de ipa manu ſua
cōſcriberet: Die q̄dā ad litus maris ꝑ ſpa
cio trāſiēs: a pyratiſ ſaracenoꝝ rapit: ꝛ cui
dā diuiti vendit. Qui ꝑpendēs ei⁹ ꝑitiaꝫ
diuino nutu cū eo miti⁹ egit: ꝛ tandē filiū
ſuū ad docendū ſibi tradidit: quem ipi ꝑ
eundem modū dictandi ꝛ ſcribendi ſicut
ipemet habebat imbuit ꝛ docuit. Tādē
imꝑator Conſtātinopolitan⁹ inſtat apd
ſaracenum vt illum recuꝑaret: ꝛ data pe
cunia remiſſus eſt: ꝛ ipm monaſterio i vr
be prefecit ipe imꝑator: cum quo ſepius
d ſtatu regni ꝛ ſalute aie familiarit tracta
bat. Nimiꝝ h Joānes Damaſce. floruit
pſbyter tp̄e imꝑatoris Theodoſij ſenio
ris: ꝛ ab infantia lr̄is grecis erudit⁹ infra
xij. annos omnē liberaliū artiū ſcientiā ap
p̄hendit: ꝛ in amore dei ac beate virginis
ſe exercens virginitatē tenuit: et horas be
ate virginis deuote dicebat quotidie: ac
miſſas in ei⁹ honorē celebrabat ꝛ plima
ad laudē eius conſcribebat ꝛ decantabat:

Sed diabolo inuidēte ⁊ incitāte ꝯtigit ꝙ
ille iuuenis quē in captiuitate poſitꝰ in ꝑſi
da docuerat ſuum modū dictādi ſcripſit
epl̃am ſub noīe Joānis Damaſ.talē. Di
lectis amicis q̄ ſunt in ꝑſida Damaſcenꝰ
Joannes monachꝰ ſalutē: Nouentis ro
bur exercitꝰ in natiōes exteras imꝑatorē
miſiſſe vrbēq̄ȝ regiā ⁊ finitimas ciuitates
vacuas remāſiſſe militibꝫ. ſecuri ḡ abſq̄ȝ
moꝛa venite ⁊ obtinete ⁊c. Et hāc epl̃am
furtiue direxit ⁊ iactari p̄cepit in loco pala
tij: q̄ inuēta a miſtris ⁊ corā imꝑatore ꝑle
cta Joānes acclamat̃ fore traditoꝛ ⁊ apo
ſtata ⁊ a furibūdis famulis corā imꝑato
re trahit̃. Qui inq̄ſitꝰ negauit cū iuramen
to ſe huiꝰ littere eſſe ꝯſciū. Sed cū nō cre
derēt oēſq̄ȝ i eū ꝑſtreperēt: ꝯſilio facto de
terminatu eſt ꝙ exq̄ fuerat ſpc̄alis amicꝰ
imꝑatoris nō deberet occidi: ſȝ tm̄ manꝰ
q̄ facinꝰ ꝑpetrauerat abſcidi. Qua abſci
ſa iuſſu imꝑatoris ad teſtimoniū tāti ſcele
ris ſuſpēſa eſt in monaſterio ipſius Joan
nis. Poſt multos dies cū Joannes fleret
corā altari bt̄e ꝟginis ⁊ diceret. O domi
na mi heccine eſt btitudo tuoꝝ ſeruoꝝ: di
gne q̄dē ꝓ meritis me peccatorē flagella
ri voluiſti: ſed ꝯtriſtoꝛ qꝛ laudis tue canti
ca: ſicē ſolitꝰ erā ſcribere ⁊ miſſas i tuo ho
nore celebrare n̄ valeo. Poſt lamēta hmōi
plurima: ecce btā ꝟgo apparuit cū ingēti
lumie ⁊ eū cepit affari ꝯſolabilit̃. Cur Jo
annes ait. Heu dn̄a cum ego hec paterer
vbi eras: ecce ad meū dedecꝰ pēdet i eccl̃ia
abſciſa ſui tui manus. At illa ip̄o vidēte
manū illā deinde abſtulit ⁊ brachio Joā
nis benigne aridā illā ꝯiunxit ⁊ plena ſa
nitate reſtituit in momēto. tunc iſte gr̃as
agēs vna cuȝ fratribꝫ q̄bꝫ rē geſtā retulit:
mane facto miſſam de btā ꝟgine celebra
uit. Jmꝑatoꝛ āt audito miracl̃o pedes̃ ad
eū venit: ⁊ ore ꝓprio manū eiꝰ oſculatꝰ eſt
Tādē ſcita ꝟitate cū ſuꝰ ille diſcipulꝰ filiꝰ
ſaraceni ſuā neq̄ciā faſſus fuiſſet: oēs ꝓpli
admirātes btām ꝟginē laudarūt.

Tertiū miraculū. Legit̃ ad idē li.
q̄ ſup̄. Clericꝰ q̄dā miro mō deuotus bt̄e
ꝟgini fuit: q̄ ꝓpt̃ laudes q̄s dicebat ab he
reticis capit̃ ⁊ lingua ꝑuat̃. Dū ḡ inſtaret
q̄ddā feſtū marie ⁊ affectaret ſicē ꝯſueue
rat eius laudes ⁊ horas decātare in corde
aiebat ſic. O roſa generoſa fons ſigtꝰ: ſtel
la ſplēdida: thꝛonꝰ glie: odorifera virȝ: ſuſ
cipe laudes meꝫ. Tūc ſubito affuit ei ſplē
doꝛ mirabil̃ de celo ⁊ lingua ſibi noua eſt
data. Qui mox laudes dictas exp̄lſit ⁊ a
lias plimas in glīaȝ marie. Quartū
miraculū. Ad idē fert̃ de ſctō Joanne
Chꝛyſ. qđ ⁊ legiſſe me in q̄dā libello me
mini cuiꝰ autorē ignoꝛo vbi ſic ſcriptū ha
bebat̃ ꝙ viꝫ Joānes Chꝛyſ. cū eēt vultu
pulcer a q̄dā femia valde ſollicitabat̃ ad
ꝯcupiam: ille q̄ſiuit eā qđ magꝫ i eo dili
geret q̄ ad ꝯcupiſcēdū moueret̃: Jlla rn̄
dit ꝙ labia. q̄ ſtati Joānes abſcidit ⁊ illi
tradidit. Tādē cū triſtaret̃ Joānes i eo ꝙ
nō poſſet p̄dicare: btā ꝟgo exorata ſibi ap
paruit ⁊ aurea labia reſtaurauit: ꝓpter qđ
Joānes Chꝛyſ. eſt vocatꝰ .i. os aurei.

Qđ btā maria ſuis deuotꝫ in oī ꝑiculo ⁊ necc̃itate ſubuenit. Miraculū .i. Cap. XIII

Nodecia̅ vtilitas ſ
ue gr̃a ꝙ btā maria i oī ꝑicu
lo ⁊ neceſſitate ſubuenit.
Legit̃ q̄ꝓpe in mariali magno ⁊ in li. q̄ dr̄
ſcala celi ꝙ fuit q̄dā matrona q̄ multū de
uota erat bt̄e ꝟgini ⁊ informabat filios ⁊
filias ad ſilem deuotionē. Et iter alia eos
rogabat ⁊ monebat ꝙ in oī doloꝛe ⁊ in oī
ꝑiculo ac neceſſitate mox inuocarēt adiu
toriū bt̄e ꝟginis ⁊ dicerēt Aue Maria.
Hec aūt habebat filiā valde pulcrā ⁊ illa
puella mō muliebri multū nitebat̃ ⁊ intē
debat ad vanos oꝛnatꝰ. Cū aūt in q̄dā fe
ſto ſolēni hec oꝛnata trāſicēs p̄buiſſet ma
gni ſcādali occaſionē: ſeq̄nti die in viridা
rio exiſtēti apparuit eidē diabolus dicēs.
Surge veni mecū. Cui illa. Quis es tu.
At ille ait. Ego ſum ille cuiꝰ intētionē tu
cupis facere: cuiꝰ es rete ⁊ armatura: ⁊ iō
neceſſariū eſt vt tu venias cum illis q̄s ad
meū hoſpitiū inuitaſti. Dū ḡ vellet eā ra
pere: ip̄a ſm ꝙ edocta fuerat a mr̃e cepit
clamare dicēs. Virgo maria adiuua me:
⁊ inde incepit Aue Maria. Tūc demon
dimittēdo illā ait. Maledicta ſit illa q̄ te

docuit hec dicere. quia niſi hoc obſtitiſſet
mihi: feciſſem de te hodie enceniū ſocieta
ti infernali. Et ſic pz: q2 inuocatio marie
in periculo ſubuenit ↄ adiuuat.

Scdm miraculū. Ad idē legiť li
bro ꝗ ſupra. ꝙ fuit q̄daʒ nobilis dn̄a hn̄s
vnicū filiū ↄ erat deuota ꝟgini benedicte.
Cū aūt filꝰ eiꝰ creuiſſet ↄ vellet eū ponere
in curiā cuiuſdā ꝓncipis: de cuiꝰ famuliſ fu
erat pater eiꝰ. dū deberet iuuenis ille rece
dere: mater poſtulauit vnū donū a filio vt
illud cū fidelitate cōpleret. Cui cū annui
iſſet filius ↄ ꝓmiſiſſet ſe cōpleturꝫ qd̄ illa
iuberet. Tūc ait mater. Rogo fili chariſſi
me vt ad honorē btē ꝟginis ꝗlibet die ſa
lutationē ei angelicā dicas: ↄ in fine ſic cō
cludas. Virgo benedicta eſto mihi adiu
trix in hora mortꝫ. Receſſit iuuenis ↄ opti
me cōpleuit ꝓmiſſum: ſʒ corruptꝰ a mala
ſocietate deterior oib9 in curia eſt effectꝰ.
ꝗ cū freq̄nter a ꝓncipe corriperetᷓ: nec emē
dareť vituperabiliter de curia eijciť: ſed ſuā
ille ↄfuſionē ferre nō valēs factus eſt ꝓn
ceps latronū. Dū aūt ꝑmorat9 in illo ma
lo fuiſſet captus audita ſnīa ſue mortis ↄ
ꝓmeditādo in carcere q̄nta mala fecerit: ↄ
q̄ntā ↄfuſionē ſuo generi induxerit: ↄ dolo
re q̄ntū ↄpatienti m̄ri generauerit. ex hiſ ce
pit nimiū flere. Et ecce affuit eidē iuuenis
ſplēdidiſſimꝰ ꝗ ſibi ꝓmiſit liberationē: ſi
tn̄ adq̄eſceret ſuis votis. Qui annuēs ait
ille ego ſum demon miſſus a nr̄o ꝓncipe.
ſi ꝫ feceris qd̄ dicā eris ſolutꝰ. vicʒ ꝙ abne
ges chr̄m ↄ oia bn̄ficia eccl'ie. At ille dixit
Renūcio. Iterꝫ demon ait. Renūcia om̄i
bn̄ficio ↄ adiutorio atꝫ honori btē marie
Hoc ille audito facere noluit: recordatus
q2 mater ſibi hoc mādauerit vt btām ꝟgi
nē q̄tidie honoraret: ↄ eiꝰ adiutoriū inuoca
ret. Sed ait. Imo ego recōmēdo me bea
te marie ↄ ſibi meipm̄ dono. Qd̄ demon
ferre nō valēs ſtatim euanuit. Tūc ille re
uerſus ad ſe: ↄ cognito ꝙ chr̄m ↄ oia eccle
ſie ſacramēta negauerit: cū mirabili fletu ↄ
ſuſpirijs cor ad btām ꝟginē leuauit quaꝫ
negare tūc noluit ↄ in vita freq̄nter ſaluta
uit: ↄ ipaꝫ rogare cepit multꝫ ꝟbis di. O
ꝟgo bn̄dicta attēde me viliſſimū pctōreꝫ
nō peto corꝑis liberationē: ſʒ tm̄mō delic
torꝫ meorꝫ ↄ criminū remiſſionē. Et vt in
puncto mortis ſicut ſe rogaui nunc peto
ſubuentionē: adiuua me o miſcōle mater
ↄ miſerere mei in hoc ꝑiculo. Hec ↄ pluta
talia orante cū maximis lachrymis noctē
totā duxit inſomnē. Mane facto req̄ſito
ↄfeſſore diligentiſſime eſt ↄfeſſus. Et dū
traheretᷓ ad patibulū ↄtinue q̄ʒ in via ro
garet btē ꝟginis adiutoriū in tali puncto
mortꝫ dū corā oratorio btē ꝟginis ꝑtrāſi
ret viſa eiꝰ imagine cepit lachrymabilius
clamare di. Aduocatrix pctōrꝫ adiuua me
Et ecce mox imago illa ꝟginis corā oi po
pulo inclinauit ſe eidē ↄ ſalutauit. Ois q̄ʒ
ꝑpl's admirās dū ſtaret iſte miſer ſupplica
uit vt ↄcederetᷓ ſibi h̄ donū vt vicʒ poſſet
oſculari pedes imaginis: ꝗ ↄceſſerūt: ↄ dū
ↄiunxiſſet ſe imagini: ecce ipa imago extē
tendit manū ↄ apprehendit eius brachiū
poſt tergū colligatū: acceſſerūt vt remoue
rent: nec potuerunt cū pluries attētaſſent
ꝗuſq3 indulſerūt ſibi mortē. ↄ corā cūctis
interrogatus narrauit quō a matre inſtru
ctus btām ꝟginē ſalutauerit q̄tidie: ↄ vt
iuuaret in hora mortis ↄcludēdo ſalutati
onē: ipam btām Mariā inuocauerit. Et
mox ois ꝑpl's dedit laudē deo ↄ marie eiꝰ
m̄ri ſctiſſime. illeq3 rediēs ad patriā q̄diu
vixit deuotiſſime ſeruiuit glīoſe ꝟgini marie

Tertiū miraculū. Ad idē le
giť inter miracula btē virginis ↄ ſcribiť in
cōi legēda natiuitatꝫ Marie ꝙ q̄dam vir
ↄ vxor ſua vnicā filiā habētes: ia cuidā iu
ueni nuptui tradiderūt: ↄ in domo ꝓpria
manere fecerūt. Et q2 mater illius puelle
nimis diligebat generū amore ſue filie: ↄ
diligēter colebat balneādo ↄuerſandoq3.
Inter hec malicioſi ceperūt dicere ꝙ hec
nō cauſa filie faceret: ſʒ vt eidē ꝓ filia ſeſe
ingereret. Cū ꝫ mulieris aim tanta falſi
tas ↄcuſſiſſet timēs ne i vulgi fabulā ꝟte
retᷓ: duos ruſticos alloq̄ť ↄ paciſciť vt oc
culte ſuū generꝫ ſtrangulēt. Quadā ergo
die iſtos ruſticos i cellario recluſit: ↄ alios
oēs in domo illa exiſtētes ex induſtria ali
quo ire ꝓcurauit ↄ ↄſuluit: tūcq3 adoleſcē
tē ꝓ vino afferendo in cellariū miſit. Qui
igreſſus mox ab illis latētib9 ſtrāgulatᷓ la
tronib9 quē mulier ſtrāgulatū i lectū filie
detulit: ↄ quaſi dormientē veſtib9 circūte
xit. Redeuntib9 marito ſuo ac filia et ad